

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ
RINKINYS**

**XIV SEIMAS
(2024–2028)**

ISSN 3120-9327

Elektroninis leidinys

leidžiamas nuo 2026 m. balandžio mėn.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

Antroji, trečioji ir neeilinė sesijos

2025 m. birželio 26 d. – rugsėjo 25 d.

65–82 posėdžiai

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

TURINYS

II (PAVASARIO) SESIJA

2025 m. birželio 26–30 d.

Rytinis posėdis Nr. 65 (2025 m. birželio 26 d.)

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Juozo Dringelio 90-ųjų gimimo metinių paminėjimas

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarės I. Andrukaitienės kalba	25
Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubo prezidentės B. Valionytės kalba	26
Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. birželio 26 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	27
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 6, 13 ¹ , 16, 17, 18, 18 ² , 19, 20, 21, 23, 27, 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-436(3) priėmimas	28
Šio įstatymo priėmimas	40
Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-437(4) priėmimas	41
Šio įstatymo priėmimas	48
Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 2, 6, 7, 8, 9, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2577 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-438(2) priėmimas	49
Šio įstatymo priėmimas	51

Vyriausybės valanda

Ministro Pirmininko G. Palucko, švietimo, mokslo ir sporto ministrės R. Popovienės, užsienio reikalų ministro K. Budrio, vidaus reikalų ministro V. Kondratovičiaus, aplinkos ministro P. Poderskio, kultūros ministro Š. Biručio, finansų ministro R. Šadžiaus ir teisingumo ministro R. Mockaus atsakymai į Seimo narių klausimus	51

Vakarinis posėdis Nr. 66 (2025 m. birželio 26 d.)

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 22, 24, 28, 29, 30, 33, 35 ¹ , 35 ² , 35 ⁷ , 35 ⁸ , 35 ⁹ , 35 ¹⁰ , 36, 37, 40 straipsnių, V skyriaus pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo 29 ¹ straipsniu ir 6 straipsnio bei Įstatymo priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XVP-374(3) priėmimas	58
Valstybės gynybos fondo įstatymo Nr. XIV-2775 2, 4, 5 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-432(2) priėmimas	58
Šio įstatymo priėmimas	62
Baudžiamojo kodekso 228, 229 ir 230 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-106(2) svarstymas	62
Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 32, 41 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 40 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-417(2) priėmimas	63
Šio įstatymo priėmimas	64
Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 22, 24, 28, 29, 30, 33, 35 ¹ , 35 ² , 35 ⁷ , 35 ⁸ , 35 ⁹ , 35 ¹⁰ , 36, 37, 40 straipsnių, V skyriaus pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo 29 ¹ straipsniu ir 6 straipsnio bei Įstatymo priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XVP-374(3) priėmimo tęsinys	64

Šio įstatymo priėmimas	70
Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-376(2) priėmimas	70
Šio įstatymo priėmimas	71
Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 7, 15 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-377(2) priėmimas	72
Šio įstatymo priėmimas	72
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 14 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-378(2) priėmimas	72
Šio įstatymo priėmimas	72
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-379(2) priėmimas	72
Šio įstatymo priėmimas	72
Civilinio proceso kodekso 739 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-375(2) priėmimas	73
Šio įstatymo priėmimas	73
Baudžiamojo kodekso 228, 229 ir 230 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-106(2) svarstymo tęsinys	73
Seimo nario A. Anušausko kalba	74
Seimo narės G. Balčytytės kalba	75
Seimo nario E. Gentvilo kalba	75
Seimo narės A. Bilotaitės kalba	75
Seimo nario V. Gailiaus kalba	76
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-389(2) priėmimas	82
Šio įstatymo priėmimas	82
Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 2, 5, 6, 7, 8, 9 ir 15 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-291(2) priėmimas	82
Šio įstatymo priėmimas	82
Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 2, 3, 4, 8, 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-3115 3, 4, 5, 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-265(2) priėmimas	82
Šio įstatymo priėmimas	84
Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 32, 41, 45, 49, 50, 51 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-3116 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-266(2) priėmimas	84
Šio įstatymo priėmimas	84
Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-3117 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-267(2) priėmimas	84
Šio įstatymo priėmimas	84
Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 9 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-3118 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-268(2) priėmimas	84
Šio įstatymo priėmimas	84
Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-3123 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-269(2) priėmimas	85
Šio įstatymo priėmimas	85
Civilinio proceso kodekso 649, 702, 704 ir 746 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-300(2) priėmimas	85
Šio įstatymo priėmimas	85

Civilinio proceso kodekso 604, 605, 609, 610, 611, 620, 650, 654, 679, 682, 727, 728, 733, 737, 744, 750, 753, 754, 766, 767, 769 ir 778 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2721 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-301(2) priėmimas	85
Šio įstatymo priėmimas	85
Civilinio proceso kodekso 82, 108, 145, 192, 590, 593, 596, 601, 602, 609, 610, 611, 614, 624 ¹ , 626, 627, 631, 632, 634, 636, 648, 650, 651, 654, 656, 661, 663, 668, 685, 689, 702, 706, 710, 713, 723, 727, 731, 732, 753, 754, 755 ir 771 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2317 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-302(2) priėmimas	86
Šio įstatymo priėmimas	86
Civilinio kodekso 5.53 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-303(2) priėmimas	86
Šio įstatymo priėmimas	86
Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo Nr. X-1666 18 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-306(2) priėmimas	86
Šio įstatymo priėmimas	86
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 2, 15, 19, 28, 50, 78, 92, 96 ir 121 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-506(2) priėmimas	87
Šio įstatymo priėmimas	87
Konstitucijos 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-545 pateikimas (T. Martinaitis)	87
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. gruodžio 17 d. nutarimo Nr. XII-694 „Dėl Teisės aktų registro nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-580(2) svarstymas	91
Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 1, 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-338(2), Ūkininko ūkio įstatymo Nr. VIII-1159 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-339(2), Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 5, 11, 13 ir 71 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-340(2), Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 4 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-341(2), Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 2, 3, 6, 16 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-342(2), Veterinarinių vaistų įstatymo Nr. XIV-1088 2, 3, 5, 6 ir 11 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-343(2) ir Pašarų įstatymo Nr. VIII-1610 1, 3, 4, 5, 9 straipsnių ir III skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-344(2) svarstymas	91
Gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo laikinojo įstatymo projekto Nr. XVP-394(2) svarstymas	91
Seimo nutarimo „Dėl 2030 metų paskelbimo Vytauto Didžiojo metais“ projekto Nr. XVP-287(2) svarstymas	92
Seimo nario V. Juozapaičio kalba	92
Seimo nario K. Vilkausko kalba	93
Darbo kodekso 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-470(2) pateikimas (A. Radvila)	95
Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 1, 3, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 17 ir 21 straipsnių pakeitimo, 10 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo priedu įstatymo projekto Nr. XVP-591 pateikimas (I. Ruginienė)	96
Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1722 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-590 pateikimas (I. Ruginienė)	99
Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 49 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-218(3) pateikimas	101
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2027 metais“ projekto Nr. XVP-586(2) svarstymas	101
Seimo nario S. Kairio kalba	104
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. birželio 11 d. išvados Nr. 250-I-13“ projekto Nr. XVP-609 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (T. Prajara)	105

Šio nutarimo priėmimas	106
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. birželio 18 d. išvados Nr. 250-I-15“ projekto Nr. XVP-610 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (T. Prajara)	106
Šio nutarimo priėmimas	106
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. birželio 18 d. išvados Nr. 250-I-17“ projekto Nr. XVP-611 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (T. Prajara)	106
Šio nutarimo priėmimas	107
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. birželio 4 d. išvados Nr. 250-I-11“ projekto Nr. XVP-613 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (T. Prajara)	107
Šio nutarimo priėmimas	107
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. birželio 4 d. išvados Nr. 250-I-12“ projekto Nr. XVP-615 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (T. Prajara)	108
Šio nutarimo priėmimas	108
Gynybos ir saugumo pramonės įstatymo Nr. XIV-2647 1, 2 ir 3 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-600, Administracinių nusižengimų kodekso 464 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-601, Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 3 ir 54 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-602, Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 2 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-603, Statybos įstatymo Nr. I-1240 27 ir 27 ² straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-604, Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 1 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-605 ir Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 9, 13 ¹ , 23, 37, 42 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-606 pateikimas (L. Maskaliovienė)	108
Saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų gamybos įstatymo Nr. IX-1601 2, 3, 4, 6, 8, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-573, Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 25, 26, 33, 38, 40, 40 ¹ , 43, 45, 46, 47, 90, 101, 103, 115, 164 straipsnių pakeitimo ir 44, 53, 54 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XVP-574, Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 1, 2, 14, 26, 86, 88, 93, 105, 106 ir 110 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2805 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-575, Muitinės įstatymo Nr. IX-2183 10, 30 ir 53 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-576 ir Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 6, 7 ³ , 10, 10 ⁴ , 16, 28 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9 ¹ , 15 ³ straipsniais įstatymo projekto Nr. XVP-577 pateikimas (K. Vaitiekūnas)	111
Kelių transporto kodekso 4, 7, 8 ² , 11, 13, 16, 17 ¹ , 18, 18 ¹ , 18 ² , 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-564, Kelių transporto kodekso 8 ¹ , 11, 16, 17 ¹ , 18, 18 ² straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 18 ² straipsniu įstatymo Nr. XIV-1827 8 straipsnio pakeitimo ir 7 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XVP-565, Viešojo keleivinio transporto lengvatų įstatymo Nr. VIII-1605 6, 7 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-566, Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-567, Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-568, Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 6, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIII-3420 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-569, Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 61 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-570, Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 64 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-571 ir Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 89 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-572 pateikimas (V. Jakštas)	113
Baudžiamojo kodekso 228, 229 ir 230 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-106(2) svarstymo tęsinys	115
Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 3, 9, 12, 23, 33, 35 straipsnių, aštuntojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 14 ¹ , 27 ¹ , 33 ¹ , 33 ² , 33 ³ , 33 ⁴ , 33 ⁵ , 33 ⁶ straipsniais įstatymo projekto Nr. XVP-551, Rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 9, 11 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-552 ir Administracinių nusižengimo kodekso 33, 589 ir 610 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 419 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-553 pateikimas (J. Taminskas)	116

Akcijų įstatymo Nr. IX-569 23, 24, 25, 26, 30, 31, 65 ir 74 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2769 13, 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-346 pateikimas (R. Žemaitaitis)	118
Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo Nr. XIV-2811 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-89 svarstymas	119
Turizmo įstatymo Nr. VIII-667 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-117 svarstymas	120
Seimo 2025 m. birželio 30 d. (pirmadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas (O. Leiputė)	120

Rytinis posėdis Nr. 67 (2025 m. birželio 30 d.)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. birželio 30 d. (pirmadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	121
Valstybinio kelių fondo įstatymo projekto Nr. XVP-508(2) priėmimas	121
Šio įstatymo priėmimas	123
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 6, 8, 9 straipsnių, 5 priedo pakeitimo ir 5, 7, 7 ¹ straipsnių, 1, 3, 4 priedų pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XVP-509(2) priėmimas	124
Šio įstatymo priėmimas	125
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 6, 7, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 7 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XV-111 2, 3, 6 straipsnių pakeitimo ir 1 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XVP-510(2) priėmimas	125
Šio įstatymo priėmimas	125
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 6, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIII-3420 1, 2, 7 straipsnių pakeitimo ir 5 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XVP-511(2) priėmimas	126
Šio įstatymo priėmimas	126
Kelių įstatymo Nr. I-891 2, 4, 5, 7, 10, 13, 16, 18 ir 20 straipsnių, trečiojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17 ¹ , 18 ¹ , 20 ¹ straipsniais, 1, 2 ir 3 priedais įstatymo projekto Nr. XVP-512(2) priėmimas	126
Šio įstatymo priėmimas	128
Kelių įstatymo Nr. I-891 3, 4, 9 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XV-112 3 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-513(2) priėmimas	128
Šio įstatymo priėmimas	128
Motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio įstatymo Nr. XIII-2690 2, 4, 5, 6, 7 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-514(2) priėmimas	128
Šio įstatymo priėmimas	129
Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 1, 2, 13, 14, 15, 18 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-515(2) priėmimas	129
Šio įstatymo priėmimas	129
Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 2, 12, 13, 13 ¹ straipsnių, ketvirtąjo ² skirsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13 ² straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-491(2) priėmimas	129
Šio įstatymo priėmimas	130
Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 13 ¹ , 23, 37, 42 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-493(2) priėmimas	130
Šio įstatymo priėmimas	130

Statybos įstatymo Nr. I-1240 27 ir 27 ² straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-494(2) priėmimas	130
Šio įstatymo priėmimas	131
Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-495(2) priėmimas	131
Šio įstatymo priėmimas	131
Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 1, 2 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-492(2) priėmimas	131
Šio įstatymo priėmimas	132
Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-496(2) priėmimas	132
Šio įstatymo priėmimas	132
Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 2, 15, 17, 19, 20, 24, 26, 26 ¹ , 26 ² , 28, 31, 32, 33, 34, 38, 39, 42, 45 ¹ , 45 ² , 46 ¹ , 49, 51, 52, 53 ¹ , 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 60 ¹ , 74, 76, 77 ir 78 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 42 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-474(2) priėmimas	132
Šio įstatymo priėmimas	134
Laisvės gynėjo teisinio statuso įstatymo Nr. XIV-389 2, 7, 9 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 7 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-96(2) priėmimas	134
Šio įstatymo priėmimas	137
Rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-175(2) priėmimas	137
Šio įstatymo priėmimas	137
Geležinkelių transporto kodekso patvirtinimo, išgaliojimo ir taikymo įstatymo Nr. IX-2152 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-396(2) priėmimas	137
Šio įstatymo priėmimas	137
Geležinkelių transporto kodekso 1, 3, 7 ¹ , 9, 10 ¹ , 12, 15, 19, 22, 23, 23 ¹ , 24, 24 ¹ , 25, 25 ² , 29 ⁸ , 30 ¹ , 30 ² , 30 ³ , 30 ⁴ , 33, 34 straipsnių, ketvirtojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 25 ⁴ , 30 ⁵ straipsniais, aštuntuoju skirsniu ir penktojo skirsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XVP-397(2) priėmimas	137
Šio įstatymo priėmimas	138
Administracinių nusižengimų kodekso 383, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo, 384 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XVP-398(2) priėmimas	138
Šio įstatymo priėmimas	138
Seimo kontrolierių įstatymo Nr. VIII-950 2, 7, 12, 13, 24 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-544(2) priėmimas	138
Šio įstatymo priėmimas	139
Gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo laikinojo įstatymo projekto Nr. XVP-394(2) priėmimas	139
Šio įstatymo priėmimas	142
Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 108 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-555(2) priėmimas	142
Šio įstatymo priėmimas	142
Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 2 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4195(2) priėmimas	143
Šio įstatymo priėmimas	144
Laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 35 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4196(2) priėmimas	144
Šio įstatymo priėmimas	144

Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo Nr. VIII-2025 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-593(2) svarstymas	144
Seimo nutarimo „Dėl 2030 metų paskelbimo Vytauto Didžiojo metais“ projekto Nr. XVP-287(2) priėmimas	144
Šio nutarimo priėmimas	145
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. gruodžio 17 d. nutarimo Nr. XII-694 „Dėl Teisės aktų registro nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-580(2) priėmimas	145
Šio nutarimo priėmimas	146
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2027 metais“ projekto Nr. XVP-586(2) priėmimas	146
Šio nutarimo priėmimas	147
Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 1, 2, 5, 9, 10, 11, 12, 19, 23, 24, 29, 30, 31, 33, 35, 37, 40 straipsnių ir IV skyriaus pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo III ¹ skyriumi, 33 ¹ straipsniu ir priedu bei 29 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3977(2) ir Paslaugų įstatymo Nr. XI-570 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3978(2) svarstymas	147
Sporto įstatymo Nr. I-1151 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-607 pateikimas (J. Olekas)	148

*Ministro Pirmininko Gintauto Palucko atsakymai į Seimo narių klausimus
(pagal Seimo statuto 208 straipsnio 13 ir 14 dalis)*

Ministro Pirmininko G. Palucko atsakymai į Seimo narių iš anksto užduotus klausimus	151
Ministro Pirmininko G. Palucko atsakymas į Seimo nario A. Anušausko posėdžio metu užduotą klausimą	155

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario R. J. Jankūno pareiškimas	156
Seimo nario V. Ažuolo pareiškimas	156

Vakarinis posėdis Nr. 68 (2025 m. birželio 30 d.)

Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo Nr. IX-413 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-598 ir Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-599 pateikimas (M. Jakubauskienė)	158
Sporto įstatymo Nr. I-1151 6, 8, 11, 13, 20, 22, 23, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo V ¹ skyriumi įstatymo projekto Nr. XVP-612 pateikimas (G. Grybauskas)	160
Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 21, 34, 47, 48 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-547 pateikimas (K. Žuromskas)	161
Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3158 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-559(2) svarstymas	162
Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 49 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-218(3) pateikimo tęsinys (K. Mažeika)	162
Rinkimų kodekso 30, 31, 32, 95, 97, 99, 122, 193 ir 196 straipsnių bei priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo naujais 194, 195 ir 196 straipsniais konstitucinio įstatymo projekto Nr. XVP-597 pateikimas (R. Mockus)	165
Seimo Pirmininko S. Skvernelio kalba Seimo II (pavasario) sesijos pabaigos proga	166

NEEILINĖ SESIJA
2025 m. rugpjūčio 21–26 d.

Posėdis Nr. 69 (2025 m. rugpjūčio 21 d.)

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo neeilinės sesijos darbų programos“ projekto Nr. XVP-686 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas)	168
Šio nutarimo priėmimas	169
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko kandidatūros“ projekto Nr. XVP-681 pateikimas (G. Nausėda)	169
Kandidatės į Ministro Pirmininko pareigas I. Ruginienės kalba	170
Kandidatės į Ministro Pirmininko pareigas I. Ruginienės atsakymai į Seimo narių klausimus	172

Posėdis Nr. 70 (2025 m. rugpjūčio 26 d.)

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko kandidatūros“ projekto Nr. XVP-681 svarstymas ir priėmimas	181
Seimo nario R. Motuzo kalba (<i>Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos vardu</i>)	181
Seimo nario L. Kasčiūno kalba (<i>Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu</i>)	182
Seimo nario R. Žemaitaičio kalba (<i>„Nemuno aušros“ frakcijos vardu</i>)	183
Seimo nario D. Griškevičiaus kalba (<i>Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ vardu</i>)	185
Seimo narės V. Čmilytės-Nielsen kalba (<i>Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu</i>)	185
Seimo narės A. Norkienės kalba (<i>Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos vardu</i>)	186
Seimo nario V. Fiodorovo kalba (<i>Mišrios Seimo narių grupės vardu</i>)	187
Seimo nario A. Gedvilo kalba	188
Seimo nario A. Anušausko kalba	188
Seimo nario S. Kairio kalba	189
Seimo nario E. Gentvilo kalba	190
Seimo narės J. Šukevičienės kalba	191
Seimo nario J. Razmos kalba	191
Seimo nario V. Gailiaus kalba	192
Kandidatės į Ministro Pirmininko pareigas I. Ruginienės kalba	193
Kandidatės į Ministro Pirmininko pareigas I. Ruginienės atsakymai į Seimo narių klausimus	193
Šio nutarimo priėmimas	200

III (RUDENS) SESIJA
2025 m. rugsėjo 10–25 d.

Rytinis posėdis Nr. 71 (2025 m. rugsėjo 10 d.)

Informaciniai pranešimai	201
Seimo Pirmininko S. Skvernelio kalba	201
Respublikos Prezidento G. Nausėdos sveikinimas Seimo III (rudens) sesijos pradžios proga, perskaitytas Respublikos Prezidento patarėjo P. Baltoko	202
Seimo 2025 m. rugsėjo 10 d. (trečiadienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas	203
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko Sauliaus Skvernelio atleidimo iš pareigų“ projekto Nr. XVP-717 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (S. Skvernelis)	203

Seimo nario L. Kukuraičio kalba	205
Šio nutarimo priėmimas	207
Informaciniai pranešimai	207
Seimo nutarimo „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ projekto Nr. XVP-718 pateikimas	207
Paskirtosios Ministrės Pirmininkės I. Ruginienės kalba	208
Paskirtosios Ministrės Pirmininkės I. Ruginienės ir paskirtųjų Vyriausybės narių atsakymai į Seimo narių klausimus	215
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projekto Nr. XVP-713(2) pateikimas	231
Seimo Pirmininko pirmojo pavaduotojo J. Oleko kalba	231
L. e. Ministro Pirmininko pareigas R. Šadžiaus kalba	232
Seimo nario R. Motuzo kalba (<i>Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos vardu</i>)	236
Seimo nario L. Kukuraičio kalba (<i>Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ vardu</i>)	237
Seimo narės V. Čmilytės-Nielsen kalba (<i>Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu</i>)	237
Seimo narės L. Girskienės kalba (<i>Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos vardu</i>)	238
Seimo nario V. Fiodorovo kalba (<i>Mišrios Seimo narių grupės vardu</i>)	239

Vakarinis posėdis Nr. 72 (2025 m. rugsėjo 10 d.)

Seimo nutarimo „Dėl Juozo Oleko išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininku“ projekto Nr. XVP-722 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (O. Leiputė)	240
Kandidato į Seimo Pirmininko pareigas J. Oleko kalba	241
Kandidato į Seimo Pirmininko pareigas J. Oleko atsakymai į Seimo narių klausimus	242
Seimo nario M. Lingės kalba	247
Seimo nutarimo „Dėl Juozo Oleko išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininku“ projekto Nr. XVP-722 priėmimo tęsinys	251
Šio nutarimo priėmimas	251
Seimo 2025 m. rugsėjo 11 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas (J. Olekas)	251
Informaciniai pranešimai	252
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XV-11 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmojo pavaduotojo paskyrimo“ pripažinimo netekusiu galios“ projekto Nr. XVP-725 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (O. Leiputė)	252
Šio nutarimo priėmimas	253
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-2 „Dėl Juozo Oleko išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoju“ pripažinimo netekusiu galios“ projekto Nr. XVP-724 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (O. Leiputė)	253
Šio nutarimo priėmimas	253
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. XV-115 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-723 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (O. Leiputė)	253
Šio nutarimo priėmimas	254
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-10 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-726 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (O. Leiputė)	254
Šio nutarimo priėmimas	254

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XV-24 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Aleksandro Stulginskio žvaigždės skyrimo komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-727 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (O. Leiputė)	254
Šio nutarimo priėmimas	254
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 5 d. nutarimo Nr. XV-44 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-728 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (O. Leiputė)	255
Šio nutarimo priėmimas	255
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. balandžio 10 d. nutarimo Nr. XV-162 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nuolatinųjų komisijų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-729 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (O. Leiputė)	255
Šio nutarimo priėmimas	255
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XV-26 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-730 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (O. Leiputė)	255

Rytinis posėdis Nr. 73 (2025 m. rugsėjo 11 d.)

*Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų Antano Karoblio 85-ųjų gimimo metinių
ir Vytauto Paliūno 95-ųjų gimimo metinių paminėjimas*

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro L. Milčiaus kalba	257
Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubo prezidentės B. Valionytės kalba	259
Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. rugsėjo 11 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	262
Seimo nutarimo „Dėl Aušrinės Norkienės išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja“ projekto Nr. XVP-734 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas)	263
Kandidatės į Seimo Pirmininko pavaduotojo pareigas A. Norkienės kalba	263
Kandidatės į Seimo Pirmininko pavaduotojo pareigas A. Norkienės atsakymai į Seimo narių klausimus	264
Seimo nutarimo „Dėl Aušrinės Norkienės išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja“ projekto Nr. XVP-734 priėmimo tęsinys	267
Šio nutarimo priėmimas	267
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmojo pavaduotojo paskyrimo“ projekto Nr. XVP-735 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas)	268
Šio nutarimo priėmimas	269
Administracinių nusižengimų kodekso 207, 589, 673 straipsnių, priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 188 ⁶ ir 188 ⁷ straipsniais įstatymo projekto Nr. XVP-367(2) priėmimas	269
Šio įstatymo priėmimas	269
Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo Nr. VIII-2025 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-593(2) priėmimas	270
Šio įstatymo priėmimas	270
Civilinio kodekso 2.77 straipsnio pakeitimo ir 2.78, 2.79 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3979(2) svarstymas	270
Atitikties vertinimo įstatymo Nr. VIII-870 6, 15, 17, 18 straipsnių ir III skyriaus pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-550(2) svarstymas	270
Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 2, 7, 10 straipsnių ir antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-500(2), Miškų įstatymo Nr. I-671 2, 4, 5, 11, 13 straipsnių, III skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-501(2) ir Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 2, 5, 9, 10, 14, 17, 21, 24, 25, 27 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-502(2) svarstymas	270

Seimo nario A. Radvilavičiaus kalba	271
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XV-15 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-732 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (O. Leiputė)	271
Šio nutarimo priėmimas	271
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XV-25 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-731 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (O. Leiputė)	272
Šio nutarimo priėmimas	272
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 43 ir 60 straipsnių pakeitimo ir Statuto papildymo 60 ¹ straipsniu“ projekto Nr. XVP-721(2) pateikimas (J. Olekas)	272
Civilinio proceso kodekso 689 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-657, Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 33, 63, 64, 95, 102 ir 106 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-658 ir Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 1, 2, 14, 26, 86, 88, 93, 105, 106, 110 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2805 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-659 pateikimas (R. Šadžius)	275
Nacionalinio plėtos banko įstatymo Nr. XIV-3098 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 13, 15 straipsnių ir II skyriaus pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-672 pateikimas (R. Šadžius)	277
Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 13 ¹ ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-697 ir Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 20 ¹ , 20 ² , 22, 30, 32, 48, 49, 51 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13 ¹ , 20 ³ straipsniais įstatymo Nr. XIV-1169 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-698 pateikimas (Ž. Vaičiūnas)	281

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario V. Ažuolo pareiškimas	287

Vakarinis posėdis Nr. 74 (2025 m. rugsėjo 11 d.)

Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2, 6, 16, 17, 19, 24, 27, 35, 41, 41 ¹ , 50 straipsnių, III skyriaus dešimtojo skirsnio pavadinimo ir 3 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19 ² , 19 ³ , 31 ² , 53 ¹ , 53 ² straipsniais įstatymo projekto Nr. XVP-673 pateikimas (R. Žiobakas)	288
Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-689 pateikimas (M. Jakubauskienė)	290
Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 13 ¹ ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-633, Žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo Nr. VIII-157 15 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-634, Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo Nr. IX-1672 45 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-635, Žmogaus audinių, ląstelių, organų donorystės ir transplantacijos įstatymo Nr. I-1626 2, 5, 7 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-636, Radiacinės saugos įstatymo Nr. VIII-1019 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 5 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-637, Medicinos praktikos įstatymo Nr. I-1555 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-638, Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo Nr. I-1246 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-639, Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 9 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-640, Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo Nr. IX-413 5 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-641, Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-642, Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 7 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-643, Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 21, 26 ir 43 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 45 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-644 ir Kraujo donorystės įstatymo Nr. I-1611 2, 4 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-645 pateikimas (M. Jakubauskienė)	293

Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 1, 2, 4, 5, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 23, 27, 36, 38, 40, 50, 55, 57, 58, 59, 60, 61, 65, 66, 72, 73, 74 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 63 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-621, Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2901 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-622, Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 3, 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-623 ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 84 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-624 pateikimas (V. Kondratovič)	295
Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2, 6, 16, 17, 19, 24, 27, 35, 41, 41 ¹ , 50 straipsnių, III skyriaus dešimtojo skirsnio pavadinimo ir 3 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19 ² , 19 ³ , 31 ² , 53 ² straipsniais įstatymo projekto Nr. XVP-673 pateikimo tęsinys	298
Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-689 pateikimo tęsinys	298
Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 13 ¹ ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-633, Žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo Nr. VIII-157 15 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-634, Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo Nr. IX-1672 45 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-635, Žmogaus audinių, ląstelių, organų donorystės ir transplantacijos įstatymo Nr. I-1626 2, 5, 7 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-636, Radiacinės saugos įstatymo Nr. VIII-1019 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 5 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-637, Medicinos praktikos įstatymo Nr. I-1555 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-638, Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo Nr. I-1246 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-639, Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 9 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-640, Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo Nr. IX-413 5 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-641, Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-642, Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 7 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-643, Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 21, 26 ir 43 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 45 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-644 ir Kraujo donorystės įstatymo Nr. I-1611 2, 4 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-645 pateikimo tęsinys	299
Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 1, 2, 7, 19, 20, 21, 22, 23, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-619 ir Gynybos ir saugumo pramonės įstatymo Nr. XIV-2647 3 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-620 pateikimas (V. Kondratovič)	299
Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-663 pateikimas (L. Jonauskas)	301
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-9 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo valdybos patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-736 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (O. Leiputė)	305
Šio nutarimo priėmimas	305
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-10 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-737 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (O. Leiputė)	305
Šio nutarimo priėmimas	306
Seimo savaitės (2025-09-15 – 2025-09-19) – 2025 m. rugsėjo 16 d. (antradienio) ir 18 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	306

Rytinis posėdis Nr. 75 (2025 m. rugsėjo 16 d.)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. rugsėjo 16 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	307
Informaciniai pranešimai	307

Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo Nr. I-798 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-693 pateikimas (J. Šukevičienė)	308
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 60 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-614 pateikimas (J. Zailskienė)	312
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-592 pateikimas (A. Norkienė)	314
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 25 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-712 pateikimas (A. Jakavičiūtė-Miliauskienė)	317
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-650 ir Vidaus vandenų transporto kodekso Nr. I-1534 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-651 pateikimas (K. Vilkauskas)	319
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-542 pateikimas (B. Vėsaitė)	322
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 28, 30, 31, 31 ¹ ir 41 ¹ straipsnių, V skyriaus pakeitimo ir Įstatymo papildymo 26 ³ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-704, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 8, 49 ir 76 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-705 ir Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-706 pateikimas (J. Sejonienė)	323
Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 1, 2 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-558 pateikimas (R. Žemaitaitis)	326
Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo Nr. X-1478 11, 29, 32, 42, 61 straipsnių, 3 ir 6 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-654 pateikimas (L. Savickas)	328
Metrologijos įstatymo Nr. I-1452 9, 18, 30 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-668, Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo Nr. VIII-1524 2, 3, 10, 14 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-669, Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 11, 12, 17, 24, 26, 27, 28, 29, 34, 43, 45 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-670 ir Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2, 29 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-671 pateikimas (L. Savickas)	329
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XV-26 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-742 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (O. Leiputė)	329
Informaciniai pranešimai	330
Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo Nr. I-798 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-693 pateikimo tęsinys	330
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 60 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-614 pateikimo tęsinys	330
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-592 pateikimo tęsinys	331
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 25 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-712 pateikimo tęsinys	331
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-650 ir Vidaus vandenų transporto kodekso Nr. I-1534 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-651 pateikimo tęsinys	331
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-542 pateikimo tęsinys	332
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 28, 30, 31, 31 ¹ ir 41 ¹ straipsnių, V skyriaus pakeitimo ir Įstatymo papildymo 26 ³ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-704, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 8, 49 ir 76 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-705 ir Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-706 pateikimo tęsinys	332

Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 1, 2 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-558 pateikimo tęsinys	332
Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo Nr. X-1478 11, 29, 32, 42, 61 straipsnių, 3 ir 6 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-654 pateikimo tęsinys	333
Metrologijos įstatymo Nr. I-1452 9, 18, 30 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-668, Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo Nr. VIII-1524 2, 3, 10, 14 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-669, Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 11, 12, 17, 24, 26, 27, 28, 29, 34, 43, 45 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-670 ir Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2, 29 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-671 pateikimo tęsinys	333
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XV-26 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-742 priėmimo tęsinys	333
Šio nutarimo priėmimas	334

Vakarinis posėdis Nr. 76 (2025 m. rugsėjo 16 d.)

Fitosanitarijos įstatymo Nr. VIII-1481 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-660 pateikimas (I. Hofmanas)	335
Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-661 pateikimas (I. Hofmanas)	337
Fitosanitarijos įstatymo Nr. VIII-1481 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-660 pateikimo tęsinys	340
Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-692 pateikimas (I. Hofmanas)	340
Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 2, 10, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2171 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-682 pateikimas (I. Hofmanas)	343
Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 13 ¹ , 15, 22, 23, 29, 30 ¹ , 31, 32, 34, 35, 36 ¹ , 36 ² , 37, 39, 40, 45, 46, 47, 49, 50, 51, 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-699, Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 4, 8, 16, 18, 19, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-700, Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 15 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-701 ir Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 27 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2557 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-702 pateikimas (K. Žuromskas)	346

Rytinis posėdis Nr. 77 (2025 m. rugsėjo 18 d.)

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų Antano Račo 85-ųjų gimimo metinių ir Liudviko Simučio 90-ųjų gimimo metinių paminėjimas

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro M. Laurinkaus kalba	351
Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarės I. Andrukaitienės kalba	353
Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubo prezidentės B. Valionytės kalba	354

Jungtinių Tautų Asmenų su negalia teisių konvencijos įsigaliojimo 15-ųjų metinių paminėjimas

Lietuvos Respublikos Seimo Asmenų su negalia teisių komisijos pirmininkės I. Kižienės kalba ...	355
Vytauto Didžiojo universiteto Socialinio darbo katedros profesoriaus daktaro J. Ruškaus kalba	356

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. rugsėjo 18 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	359
Informaciniai pranešimai	360
Generalinės prokurorės N. Grunskienės pranešimas (dėl Seimo nario Tomo Martinaičio)	360
Generalinės prokurorės N. Grunskienės pranešimas (dėl Seimo nario Eugenijaus Sabučio)	362
Atitikties vertinimo įstatymo Nr. VIII-870 6, 15, 17, 18 straipsnių ir III skyriaus pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-550(2) priėmimas	363
Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 2, 7, 10 straipsnių ir antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-500(2) priėmimas	363
Miškų įstatymo Nr. I-671 2, 4, 5, 11, 13 straipsnių, III skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-501(2) priėmimas	363
Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 2, 5, 9, 10, 14, 17, 21, 24, 25, 27 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-502(2) priėmimas	364
Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 1, 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-338(2) priėmimas	364
Ūkininko ūkio įstatymo Nr. VIII-1159 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-339(2) priėmimas	365
Šio įstatymo priėmimas	366
Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 1, 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-338(2) priėmimo tęsinys	366
Šio įstatymo priėmimas	366
Atitikties vertinimo įstatymo Nr. VIII-870 6, 15, 17, 18 straipsnių ir III skyriaus pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-550(2) priėmimo tęsinys	366
Šio įstatymo priėmimas	366
Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 2, 7, 10 straipsnių ir antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-500(2) priėmimo tęsinys	366
Šio įstatymo priėmimas	366
Miškų įstatymo Nr. I-671 2, 4, 5, 11, 13 straipsnių, III skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-501(2) priėmimo tęsinys	366
Šio įstatymo priėmimas	367
Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 2, 5, 9, 10, 14, 17, 21, 24, 25, 27 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-502(2) priėmimo tęsinys	367
Šio įstatymo priėmimas	367
Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 5, 11, 13 ir 71 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-340(2) priėmimas	367
Šio įstatymo priėmimas	368
Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 4 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-341(2) priėmimas	368
Šio įstatymo priėmimas	368
Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 2, 3, 6, 16 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-342(2) priėmimas	369
Šio įstatymo priėmimas	369
Veterinarinių vaistų įstatymo Nr. XIV-1088 2, 3, 5, 6 ir 11 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-343(2) priėmimas	369
Šio įstatymo priėmimas	369
Pašarų įstatymo Nr. VIII-1610 1, 3, 4, 5, 9 straipsnių ir III skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-344(2) priėmimas	369
Šio įstatymo priėmimas	370
Klimato kaitos valdymo įstatymo Nr. XI-329 pavadinimo, 10, 12, 14, 18, 19, 20 straipsnių ir 1, 3 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-676 pateikimas (T. Vaitkevičius)	370

Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2, 18 ir 35 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 18 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-747 pateikimas (R. Žiobakas)	371
Karinės jėgos naudojimo statuto 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-748 pateikimas (K. Aleksa)	373

Vyriausybės valanda

L. e. Ministro Pirmininko pareigas, l. e. finansų ministro pareigas R. Šadžiaus, l. e. sveikatos apsaugos ministro pareigas M. Jakubauskienės, l. e. užsienio reikalų ministro pareigas K. Budrio, l. e. susisiekimo ministro pareigas E. Sabučio, l. e. švietimo, mokslo ir sporto ministro pareigas R. Popovienės ir l. e. kultūros ministro pareigas Š. Biručio atsakymai į Seimo narių klausimus	376

Vakarinis posėdis Nr. 78 (2025 m. rugsėjo 18 d.)

Nacionalinės sveikatos tarybos pranešimas apie Lietuvos gyventojų sveikatos ir sveikatos sistemos būklę

Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininko A. Utkaus kalba	382
Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininko A. Utkaus ir kitų Nacionalinės sveikatos tarybos narių atsakymai į Seimo narių klausimus	387
Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-738 pateikimas (V. Augustinavičius)	390
Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 24 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-617 pateikimas (L. Kukuraitis)	393
Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-738 pateikimo tęsinys	396
Civilinio proceso kodekso 95, 95 ¹ ir 142 straipsnių pakeitimo bei Kodekso papildymo priedu įstatymo projekto Nr. XVP-714, Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 priedo pakeitimo ir papildymo devintuoju ⁷ skirsniu įstatymo projekto Nr. XVP-715 ir Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 12 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-716 pateikimas (R. Jokubauskas)	396
Seimo savaitės (2025-09-22 – 2025-09-26) – 2025 m. rugsėjo 23 d. (antradienio) ir 25 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	398
Valstybės pareigūnų darbo užmokesčio įstatymo Nr. VIII-1904 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-695 pateikimas (Š. Birutis)	399
Kino įstatymo Nr. IX-752 4, 6, 7, 10, 13, 14, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-652 pateikimas (Š. Birutis)	400
Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 59 ir 60 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-703 pateikimas (Š. Birutis)	402

Rytinis posėdis Nr. 79 (2025 m. rugsėjo 23 d.)

Mikalojaus Konstantino Čiurlionio 150-ųjų gimimo metinių ir Kultūros dienos paminėjimas

Ižanginis Seimo Pirmininko J. Oleko žodis	406
Akademiko, profesoriaus, filosofijos mokslų daktaro, meno filosofijos tyrinėtojo ir kultūros teoretiko A. Andrijausko kalba	406

Lietuvos žydų genocido atminimo dienos paminėjimas

Ižanginis Seimo Pirmininko J. Oleko žodis	408
Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro, Seimo nario E. Zingerio kalba	408
Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. rugsėjo 23 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	411
Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2, 18 ir 35 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 18 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-747(2) svarstymas ir priėmimas	411
Seimo nario R. Vyžinto kalba	411
Šio įstatymo priėmimas	413
Karinės jėgos naudojimo statuto 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-748(2) svarstymas ir priėmimas	413
Šio įstatymo priėmimas	413
Baudžiamojo kodekso 228, 229 ir 230 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-106(2) priėmimas	414
Rinkimų kodekso 30, 31, 32, 95, 97, 99, 122, 193 ir 196 straipsnių bei priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo naujais 194, 195 ir 196 straipsniais konstitucinio įstatymo projekto Nr. XVP-597(2) svarstymas	414
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-10 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-758 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (O. Leiputė)	414
Šio nutarimo priėmimas	414
Seimo nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Eugenijų Sabutį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projekto Nr. XVP-751 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas)	415
Seimo nario E. Sabučio kalba	415
Šio nutarimo priėmimas	417
Seimo nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Tomą Martinaitį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projekto Nr. XVP-752 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas)	417
Seimo nario T. Martinaičio kalba	417
Šio nutarimo priėmimas	418
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 24 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XVP-760 pateikimas (J. Olekas)	418
Baudžiamojo kodekso 228, 229 ir 230 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-106(2) priėmimo tęsinys	419
Šio įstatymo priėmimas	422
Generalinės prokurorės N. Grunskienės pranešimas (dėl Seimo nario S. Bucevičiaus)	422
Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15, 15 ¹ ir 41 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 41 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-743, Aplinkos monitoringo įstatymo Nr. VIII-529 2, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-744 ir Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 45 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-745 pateikimas (M. Jakubauskienė)	424
Civilinio kodekso 3.211, 3.217, 3.224, 3.243, 3.246, 3.250, 3.260, 3.261, 3.262, 3.264, 3.266 ir 3.269 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-625, Civilinio proceso kodekso 499 ir 502 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-626, Šeimynų įstatymo Nr. XI-681 4, 5 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-627, Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 42 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-628, Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-629, Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 17 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-630 ir Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-631 pateikimas (I. Ruginienė)	429

Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15, 15 ¹ ir 41 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 41 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-743, Aplinkos monitoringo įstatymo Nr. VIII-529 2, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-744 ir Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 45 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-745 pateikimo tęsinys	431
Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-2044 1, 2, 15, 24, 26, 30 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-655 ir Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 1 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo nauju V skyriumi įstatymo projekto Nr. XVP-656 pateikimas (I. Ruginienė)	431
Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo Nr. IX-1672 2, 18 straipsnių ir priedo pakeitimo bei Įstatymo papildymo 18 ¹ , 18 ² straipsniais įstatymo projekto Nr. XVP-677 ir Statybos įstatymo Nr. I-1240 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-678 pateikimas (I. Ruginienė)	432

Vakarinis posėdis Nr. 80 (2025 m. rugsėjo 23 d.)

Opozicinės Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos darbotvarkė

Diskusija „Lietuvos „Dronų siena“

Seimo nario L. Kasčiūno kalba	435
Seimo nario D. Kreivio kalba	436
Ukrainoje kovojusio savanorio, dronų operatoriaus A. Kumpio kalba	437
Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 11, 26, 35, 41, 42, 43, 46, 50, 53, 58, 107 ir 141 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-690 pateikimas (L. Kasčiūnas)	443
Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-749 pateikimas (I. Šimonytė)	447
Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 11, 26, 35, 41, 42, 43, 46, 50, 53, 58, 107 ir 141 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-690 pateikimo tęsinys	449
Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-749 pateikimo tęsinys	449
Draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymo Nr. XIV-1679 papildymo 3 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-740 ir Administracinių nusižengimų kodekso papildymo 524 ¹ straipsniu ir 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-739 pateikimas (G. Balčytė)	450
Politinių organizacijų įstatymo Nr. XIV-1415 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-666 pateikimas (D. Asanavičiūtė-Gružauskienė)	453
Lietuvos kultūros tarybos įstatymo Nr. XI-2218 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-274(2) pateikimas (V. Juozapaitis)	456
Draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymo Nr. XIV-1679 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-679 pateikimas (A. Anušauskas)	456
Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-675(2) ir Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 206 ¹ straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XVP-674(2) pateikimas (J. Razma)	458
Informaciniai pranešimai	459

Rytinis posėdis Nr. 81 (2025 m. rugsėjo 25 d.)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. rugsėjo 25 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	460

Seimo nutarimo „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ projekto Nr. XVP-718 svarstymas ir priėmimas	460
Seimo nario M. Lingės kalba (<i>Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu</i>)	460
Seimo nario S. Skvernelio kalba (<i>Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ vardu</i>)	462
Seimo narės V. Čmilytės-Nielsen kalba (<i>Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu</i>)	462
Seimo nario V. Fiodorovo kalba (<i>Mišrios Seimo narių grupės vardu</i>)	463
Seimo narės O. Leiputės kalba (<i>Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos vardu</i>)	464
Seimo nario R. Žemaitaičio kalba (<i>„Nemuno aušros“ frakcijos vardu</i>)	465
Seimo narės L. Girskienės kalba (<i>Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos vardu</i>)	467
Seimo narės R. Morkūnaitės-Mikulėnienės kalba	469
Seimo nario S. Gentvilo kalba	470
Seimo nario S. Kairio kalba	471
Paskirtosios Ministrės Pirmininkės I. Ruginienės kalba	472
Paskirtosios Ministrės Pirmininkės I. Ruginienės, paskirtojo energetikos ministro Ž. Vaičiūno, paskirtosios sveikatos apsaugos ministrės M. Jakubauskienės, paskirtosios švietimo, mokslo ir sporto ministrės R. Popovienės, paskirtojo finansų ministro K. Vaitiekūno, paskirtojo užsienio reikalų ministro K. Budrio, paskirtojo žemės ūkio ministro A. Palonio, paskirtosios krašto apsaugos ministrės D. Šakalienės, paskirtosios socialinės apsaugos ir darbo ministrės J. Zailskienės, paskirtojo aplinkos ministro K. Žuromsko, paskirtosios teisingumo ministrės R. Tamašunienės ir paskirtojo vidaus reikalų ministro V. Kondratovičiaus atsakymai į Seimo narių klausimus	472
Šio nutarimo priėmimas	490
Vyriausybės narių prisiekdinimas	490

Vakarinis posėdis Nr. 82 (2025 m. rugsėjo 25 d.)

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projekto Nr. XVP-713(3) svarstymas	492
Seimo narės J. Šukevičienės kalba (<i>Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos vardu</i>)	493
Seimo narės L. Girskienės kalba (<i>Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos vardu</i>)	494
Žemės įstatymo Nr. I-446 35 ¹ straipsnio papildymo įstatymo projekto Nr. XVP-490 pateikimas (R. Žemaitaitis)	495
Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 papildymo 17 straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-489 pateikimas (R. Žemaitaitis)	495
Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 9 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-711 pateikimas (A. Norkienė)	496
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-710 pateikimas (L. Šukytė-Korsakė)	496
Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 9 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-711 pateikimo tęsinys	500
Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 papildymo 17 straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-489 pateikimo tęsinys	500
Žemės įstatymo Nr. I-446 35 ¹ straipsnio papildymo įstatymo projekto Nr. XVP-490 pateikimo tęsinys	500
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projekto Nr. XVP-713(3) svarstymo tęsinys ir priėmimas	501
Šio nutarimo priėmimas	501

Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 1, 2, 5, 9, 10, 11, 12, 19, 23, 24, 29, 30, 31, 33, 35, 37, 40 straipsnių ir IV skyriaus pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo III ¹ skyriumi, 33 ¹ straipsniu ir priedu bei 29 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3977(2) priėmimas	501
Šio įstatymo priėmimas	503
Paslaugų įstatymo Nr. XI-570 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3978(2) priėmimas	503
Šio įstatymo priėmimas	503
Civilinio kodekso 2.77 straipsnio pakeitimo ir 2.78, 2.79 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3979(2) priėmimas	503
Šio įstatymo priėmimas	503
Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4013(2) priėmimas	504
Šio įstatymo priėmimas	509
Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 2, 6, 7, 7 ¹ , 7 ² , 10, 11 ² straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4015(2) priėmimas ...	509
Šio įstatymo priėmimas	510
Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 1, 2, 4, 6, 7, 9, 11, 12 straipsnių ir 3, 7, 8 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4016(2) priėmimas	510
Šio įstatymo priėmimas	512
Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 47, 84, 85, 94, 95, 98, 99, 100, 101, 102, 105 ir 107 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 102 ² ir 102 ³ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-4019(2) priėmimas	512
Šio įstatymo priėmimas	513
Administracinių nusižengimų kodekso 241, 247, 248, 248 ¹ , 248 ² , 248 ³ , 249, 250, 252, 255, 255 ¹ , 608 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4020(2) priėmimas	513
Šio įstatymo priėmimas	515
Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3158 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-559(2) priėmimas	515
Šio įstatymo priėmimas	515
Seimo nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Saulių Bucevičių patraukti baudžiamojon atsakomybėn, suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projekto Nr. XVP-766 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas)	515
Seimo nario S. Bucevičiaus kalba	515
Seimo nario R. J. Jankūno kalba	516
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Europos Tarybos susitarimo dėl bendradarbiavimo steigiant Europos Tarybos informacijos punktą Baltarusijos žmonėms Vilniuje, Lietuvoje, ratifikavimo“ projekto Nr. XVP-594 pateikimas (K. Budrys)	518
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 21 d. nutarimo Nr. XV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-772 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas)	520
Šio nutarimo priėmimas	520
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XV-15 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-771(2) pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas)	520
Šio nutarimo priėmimas	521
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XV-14 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-773(2) pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas)	521

Šio nutarimo priėmimas	521
Seimo savaitės (2025-10-06 – 2025-10-10) – 2025 m. spalio 7 d. (antradienio) ir 9 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	521
Istatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Saudo Arabijos Karalystės Vyriausybės susitarimo dėl oro susisieikimo ratifikavimo“ projekto Nr. XVP-741 pateikimas (R. Žiobakas)	522

Seimo narių pareiškimai

Seimo narės A. Jakavičiutės-Miliauskienės pareiškimas	523
Informaciniai pranešimai	524
ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ	525

SANTRUMPOS

- DFVL* – Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“
LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
LVŽ-KŠSF – Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
MSNG – Mišri Seimo narių grupė
NAF – „Nemuno aušros“ frakcija
TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija
- A* – alternatyvus teisės aktas
ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
GR – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
NKL – teisės aktas, įgyvendinantis Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane „Naujos kartos Lietuva“ numatytus įsipareigojimus
VK – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 65 STENOGRAMA

2025 m. birželio 26 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas S. SKVERNELIS
ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. OLEKAS*

PIRMININKAS (S. SKVERNELIS). Labas rytas! Gerbiami kolegos, pradėsime ketvirtadienio Seimo rytinį posėdį. (*Gongas*) Prašom registruotis.

Užsiregistravo 91 Seimo narys.

Prieš darbotvarkės tvirtinimą per šoninį mikrofoną – kolega V. Gailius.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, norėčiau, kad mes šiandien pasveikintume salėje esančius mūsų signataro artimuosius ir žmones, kurie sunkią vandeną gelbėja Lietuvą – žmones, kurie dirba žemę. Ačiū jiems, kad jie yra čia ir, kaip visada, pasirengę padėti žmonėms. (*Plojimai*)

10.01 val.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Juozo Dringelio 90-ųjų gimimo metinių paminėjimas

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, šiandieninį posėdį pradėsime Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Juozo Dringelio 90-ųjų gimimo metinių paminėjimu. Kviečiu signataro atminimą pagerbti tylos minute.

Tylos minutė

Ačiū. Dabar į tribūną norėčiau pakviesti Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarę I. Andrukaitienę.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarės Irenos Andrukaitienės kalba

I. ANDRUKAITIENĖ. Aukštasis Seime, gerbiami kolegos Kovo 11-osios Akto signatarai, ponios ir ponai, šiandien minime Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro J. Dringelio 90-ąsias gimimo metines. Į didžiąją politiką, kaip ir daugelį kitų Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos deputatų, jį atvedė Atgimimo banga, įstabieji Sąjūdžio metai.

J. Dringelis gimė 1935 m. birželio 25 d. Varėnos rajone, Pabaronės kaime, darbščių dzūkų šeimoje. Kaip jis pats sakė: esu kilęs iš tarpukario Lenkijos okupuotos pietrytinės Dzūkijos. Šeima iš tikrųjų buvo be galo darbšti. Tėvas rimtumu, teisingumu buvo pelnęs apylinkės žmonių pagarbą, o motina – begaliniu darbštumu ir pasiaukojimu šeimai. Namuose buvo ugdoma meilė Tėvynei, gimtajam kraštui. Gal dėl to J. Dringelis rašė savo prisiminimuose, kad „būdamas vaikas, bet puičiai atsimenu, kaip 1939 metais džiūgavo mūsų apylinkės žmonės, kai pagaliau mūsų kraštas grįžo Lietuvai“.

J. Dringelio mokslų pradžia (tai dar lenkų okupacijos metai) – kaip vargo mokykloje. Mama verpdama susisodindavo vyresnius vaikus ir taip išmokė skaityti. Vokiečių okupacijos metais Juozas trumpai lankė veikusią lietuvišką mokyklėlę, bet tėvai visomis išgalėmis stengėsi vaikams duoti mokslo, todėl du – Juozą ir Marytę – išleido į Varėnos progimnaziją. Šeštadieniais vaikai po pamokų 12 kilometrų pėsčiomis miškais grįždavo namo, o sekmadienio popietę, nešini maisto atsargomis visai savaitei – duona, bulvės, lašiniai, grįždavo atgal į Varėną.

Siekti vidurinio mokslo Juozas su broliu išvyko į Vilnių. Pradžia, aišku, buvo nesėkminga, nes mieste neregistruotų vaikų į jokią mokyklą nepriėmė. Jie, išgirdę, kad tuometinis LTSR Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo pirmininkas J. Paleckis padeda žmonėms, nutarė į jį kreiptis. Audiencija įvyko. J. Dringelis atsiminimuose rašė: „J. Paleckis maloniai šypsodamasis paspaudė mums rankas, paprašė sėsti ir klausinėjo, iš kur esame, teiravosi, kaip mūsų apylinkėse, buvusiose Lenkijos okupuotose, atsikuria lietuviškos mokyklos. Mes pasakėme, kad lietuviškos uždarinėjamoms, o steigiamoms lenkiškos. Ir paklausęs, ko atvažiuojame į Vilnių, išgirdęs, jog dirbti ir mokytis, tarė: „Tokių vyrų mums čia reikia.“ Pagalbos iš J. Paleckio sulaukta. J. ir S. Dringeliai tapo legaliais vilniečiais. Juozas baigė jaunimo vidurinę mokyklą ir neakivaizdiniu būdu Vilniaus universitete studijavo žurnalistiką.

Taigi, tokia nelengva pradžia tiesiog buvo gyvenimo mokykla, ugdžiusi tvirtą J. Dringelio charakterį ir formavusi labai ryškų jo asmenybės bruožą – atkaklumą siekiant mokslo, ir tam tikra prasme nubrėžusi būsimas jo, kaip Aukščiausiosios Tarybos deputato, interesų sritis – įsisenėjusių ir skaudžių Pietryčių Lietuvos problemų sprendimą, viešosios valdžios sistemos pertvarką ir socialines problemas.

Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdis atėjo J. Dringeliui dirbant Varėnos rajono vykdomajame komitete. Varėnos rajono Sąjūdžio iniciatyvinė grupė 1988 metų liepos mėnesį kaip tik ir buvo įkurta J. Dringelio darbo kabinete, o jis išrinktas pirmininku. Žinant tuometinės valdžios požiūrį į Sąjūdį, aišku, reikėjo drąsos tam ryžtis. Varėnos Sąjūdis greitai žinomas tapo tarp žmonių, tapo vilčių ir siekių įsikūnijimu.

1990 m. vasario 24 d. rinkimuose į LTSR Aukščiausiąją Tarybą iš keturių kandidatų buvo pasirinktas J. Dringelis. Agituojant balsuoti už kitus kandidatus žmonės sakė: „Mes pažįstame Juozą ir atsimename jo tėvą – dorą, garbingą žmogų, todėl pasitikime ir sūnumi.“

J. Dringelis buvo vienas iš vasario 24 dieną išrinktų Sąjūdžio remtų deputatų, kurie rengė dokumentus Kovo 11-ajai. Jis dirbo deputato A. Tauranto vadovaujamoje darbo grupėje, kuri rengė Aukščiausiosios Tarybos reglamentą.

1990 m. kovo 11 d. posėdžiai įsimintini ne tik dėl istorinių sprendimų, bet ir kupini turbūt niekada neišgyventų emocijų. J. Dringelis rašė: „Nepriklausomybės Atkūrimo Aktas man, kaip ir daugumai deputatų sąjūdininkų, buvo žinomas iš anksto. Tačiau jo klausydamasis tą Kovo 11-osios vakarą ir matydamas salės priekyje vietoj sovietinių simbolių kylančią mūsų trispalvę, negalėjau sulaikyti džiaugsmo ašarų. Regis, džiūgavome visi tartum viena tautos valią pareiškusi šeima.“

Aukščiausiojoje Taryboje J. Dringelis dirbo Savivaldybių komisijoje, kuri rengė administracinę reformą. Reikėjo pertvarkyti iki 1990 metų egzistavusį Lietuvos teritorinį išskirstymą, nes reikėjo pereiti nuo komandinio modelio prie realios savivaldos. Didžiulis jo, kaip deputato, rūpestis buvo Pietryčių Lietuvos problemos. Jis dirbo R. Ozolo vadovaujamoje Valstybinėje regioninių problemų komisijoje, buvo Rytų Lietuvos pakomitečio pirmininko pavaduotojas. Vienas iš svarbiausių komisijos darbų buvo užkirsti kelią Vilniaus krašto autonomizacijos procesams, kurie tuo metu buvo gerokai įsisiūbavę.

J. Dringelis politiko darbą tęsė dar dvi Seimo kadencijas iki 2000 metų. Politinės veiklos pabaigoje, apibendrinamas savo patirtį ir lūkesčius, jis sakė: „Tikėjausi, kad nepriklausomybės atkūrimas išlaisvins žmonių iniciatyvą, paskatins geriau dirbti ir doriau elgtis su nepriklausomybe. Deja, regis, negrįžo šimtmečiais ugdytas mūsų dvasingumas, darbštumas ir paprastas sąžiningumas.“ Ką J. Dringelis pasakytų šiandien? Tai yra klausimas mums visiems. Ačiū už dėmesį. *(Plojimai)*

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamai signatarei. O dabar į tribūną norėčiau pakviesti pasisakyti Nepriklausomybės Akto signatarę, Signatarų klubo prezidentę gerbiamą B. Valionytę.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubo prezidentės Birutės Valionytės kalba

B. VALIONYTĖ. Gerbiamas Seimo Pirmininke, Seimo nariai, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarai ir visi čia susirinkusieji. Švenčiame 90 metų Lietuvos Nepriklausomybės Akto signa-

taro J. Dringelio, tikro dzūko, visa širdimi... Aš prisimenu mūsų pokalbius apie *lepeškas* ir *cikrinis*, nes jis turėjo gilų humoro jausmą. Ir kai tik pradėdavo dygti, jis man koridoriuje pasakęs, ateik, žinok *cikriniai* jau lenda. Tai mūsų būdavo toks kalambūras. Būdamas labai linksmo būdo ir labai gerai valdydamas žodį, Juozas visą energiją atidavė, aš sakyčiau, svarbiausiam savo darbui Aukščiausiojoje Taryboje, tai yra Pietryčių Lietuvos klausimams. Šie klausimai jam labai rūpėjo, buvo labai aktualūs Lietuvos valstybei, ir jo indėlis į tai, kas buvo sustabdyta autonomiją, visų klausimų kūrimas, Juozas tikrai buvo labai daug prisidėjęs. Tuo jį mes visi atmintyje, širdyje ir prisimename šiandieną. Šiandien su mumis yra Viktorija. Atsiprašau, Valerija, J. Dringelio bendražygė, išgyvenusi virš 50 metų kartu, neseniai atšventusi savo 90-ąją gimtadienį. (*Plojimai*)

Ponia Valerija, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubas jums dovanoja, čia yra „Laisvės vėjas“. Ir norime, kad jūs šitą laisvės vėją savo širdyje, nes čia yra ir Juozo anūkai, neštumėte toliau ir puoselėtumėte lietuvių taip, kaip jūs darote iki šių dienų. Sveikatos, stiprybės, Dievo palaimos ir viso ko geriausio linkime jums. Ačiū, kad esate su mumis. (*Plojimai*)

V. DRINGELIENĖ. Labai ačiū visiems, (...) Seimo nariams, kurių jau daug nepažįstame ir ne visus žinome. Bet vis tiek visiems linkiu sėkmės, kad Lietuva būtų laisva, kad žmonės, kurie tais metais ėjo kartu su Sąjūdžiu, paskui dirbo čia, labai ilgą laiką jis pragyveno ir Sausio 13-ąją, kur mes tikrai ilgai nematėme išėjusių iš šito Seimo, iš ano Seimo, ne iš šito, ne šitų dabar pastatų, bet iš anų (...), pergyvenome, nebuvo mobiliųjų, nežinojome, kur jie yra, ką jie daro, ką jie veikia, bet vis tiek Lietuva yra laisva, ir dabar norime, kad toliau Lietuva būtų labai graži ir jūs visi prisidėtumėte prie to savo labai sąžiningu ir geru darbu. Ačiū jums. (*Plojimai*)

10.14 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. birželio 26 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, pradėsime jau darbinę posėdžio dalį. Ar būtų pasiūlymų dėl šios dienos posėdžio darbotvarkės? Kolega M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Frakcijos vardu norėtume pasiūlyti išbraukti iš šios dienos darbotvarkės Baudžiamojo kodekso pataisas svarstymo stadijoje, projektas Nr. XVP-106. Etikos komisija yra gavusi bent du kreipimusis. Vienas – dėl TTK narių procedūrinių galimų pažeidimų, kada nebuvo galima sudaryti galimybės realizuoti ekspertinės išvados užsakymo. Kitas pasiūlymas – išnagrinėti dėl galimų interesų konfliktų. Manytume, kol neturime Etikos ir procedūrų komisijos išaiškinimo, šis klausimas neturėtų būti svarstomas.

PIRMININKAS. Ačiū. Kitas siūlymas V. Čmilytės-Nielsen.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, atkreipiame frakcijos vardu dėmesį į tai, kad šiandienos popietinėje darbotvarkėje gana vėlyvu laiku yra numatytas svarstyti svarbus klausimas – Konstitucijos 34 straipsnio pakeitimo projektas Nr. XVP-545. Iš pagarbos ir Konstitucijos keitimo iniciatyvai, ir jauniems žmonėms, apie kuriuos šiame straipsnyje kalbama, mes siūlytume pakelti šį klausimą darbotvarkėje tuo metu, kai tikrai salėje yra daugiau žmonių, daugiau Seimo narių, kad galėtume turėti gerą diskusiją dėl šio tikrai svarbaus klausimo. Siūlytume svarstyti rytinėje darbotvarkėje arba popietinės pačioje pradžioje. Frakcijos vardu.

PIRMININKAS. Daugiau siūlymų nėra, apsispręsimė dėl abiejų siūlymų. Gerbiami kolegos, prašau dėmesio! Yra Tėvynės sąjungos frakcijos vardu pateiktas pasiūlymas išbraukti iš darbotvarkės Baudžiamojo kodekso trijų straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-106. Prašom apsispręsti dėl šio siūlymo balsuojant.

Balsavo 110 Seimo narių: už pasiūlymą – 43, prieš – 35, susilaikė 32. Klausimas darbotvarkėje lieka.

Antrasis siūlymas yra dėl Konstitucijos pataisos perkėlimo į ankstesnį laiką. Ar galėtume tai padaryti, kai išnagrinėsime priėmimus, apsispręsimė dėl visų priėmimų, tada šį klausimą pateiktume? Ar galime taip sutarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū už supratimą ir sutarimą.

Pirmasis darbotvarkės klausimas – projektas Nr. XVP... Atsiprašau, gerbiami kolegos, dar reikia patvirtinti darbotvarkę. Tai tą galime padaryti bendru sutarimu?

Ir dar yra prašymas, kad sutarimui būtų pritarta ir dėl trijų įstatymų projektų: projekto Nr. XVP-545, projekto Nr. XVP-470, projekto Nr. XVP-346. Jie nėra įrašyti į pavasario darbų programą. Ar galėtume su siūlymu, kad įrašytume į šią darbų programą, pritarti visai darbotvarkei? (*Balsai salėje*) Balsuojame. Prašymas yra. Pirmiausia tada balsuojame dėl šitų projektų įtraukimo į pavasario sesiją, jeigu toks noras yra. Prašom apsispręsti dėl įstatymų projektų, kuriuos aš išvardinau, įtraukimo į pavasario sesiją.

Balsavo 120 Seimo narių: už – 95, prieš – 12, susilaikė 13. Trys įstatymų projektai įtraukti į pavasario sesijos darbų programą.

Dėl visos darbotvarkės prašom balsuoti.

Balsavo 128 Seimo nariai: už darbotvarkę – 93, prieš – 9, susilaikė 26. Darbotvarkė patvirtinta.

10.19 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 6, 13¹, 16, 17, 18, 18², 19, 20, 21, 23, 27, 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-436(3) (*priėmimas*)

Pirmasis darbotvarkės klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-436. Priėmimo stadija. Priimsime pastraipsniui. Į tribūną kviečiame komiteto pirmininką. Dėl 1 straipsnio yra gautas Seimo narių S. Gentvilo, A. Zuoko, V. Čmilytės-Nielsen siūlymas. Prašom pakomentuoti. Prieš tai kažkas iš autorių, kas norėtų pristatyti savo? S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiami kolegos, čia bendras A. Zuoko, V. Čmilytės-Nielsen ir mano pasiūlymas iš esmės panaikinti 25 % apmokestinimo laiptelį dėl to, kad jisai nesutampa su „Sodros“ lubomis ir išsina neproporcingai didelis apmokestinimas būtent tai daliai, todėl didinti... Iš tikrųjų, panaikinus 25 % laiptelį, palikti tik didžiųjų pajamų apmokestinimą, o tai vidurinei klasei, kuriai, mes manome, čia reikia jau mokėti didelius mokesčius, netaikyti didesnio progresinio tarifo.

PIRMININKAS. Tai vis tiek formaliai turiu paklausti, ar yra 29 Seimo nariai, kurie siūlymą palaiko? Matau 31. Komiteto pirmininkas pakomentuos komiteto poziciją.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Komiteto nuomonė – nepritari. Už šitą pasiūlymą balsavo 1, prieš – 8, susilaikė 2.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl motyvų norėtų pasisakyti, bet, gerbiama Viktorija, atsisakote. Teisingai darote, nes negalite dėl motyvų pasisakyti. Komitetas nepritarė. Prašom balsuoti dėl S. Gentvilo ir kitų išvardintų kolegų pasiūlymo.

Iš viso balsavo 110 narių: už – 32, prieš – 39, susilaikė 39. Pasiūlymui nėra pritarta.

Antrasis pasiūlymas yra taip pat Seimo narių S. Gentvilo, A. Zuoko, V. Čmilytės-Nielsen ir ši pasiūlymą kviečiu pristatyti taip pat S. Gentvilą.

S. GENTVILAS (LSF). Kolegos, aš noriu atsiprašyti, ne taip pristačiau. Praeitas pasiūlymas buvo dėl individualios veiklos ir darbo santykių išskyrimo, o šitas yra dėl 25 % ribojimo. Tai neįsibėgėjau, posėdis ankstyvas...

PIRMININKAS. Niekio, tai dabar galite pristatyti ir paargumentuoti.

S. GENTVILAS (LSF). Tai tiesą sakant, šitas yra dėl 25 %, o praeitas buvo dėl individualios veiklos skirtingo apmokestinimo lyginant su darbo santykiais.

PIRMININKAS. Niekur negrįžtame, einame į priekį. Ar yra 29? Dabar kaip tik 29 suskaičiuoju. Kokia komiteto pozicija?

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas nepritarė, nes nebūtų įgyvendinamos kompleksiskai Vyriausybės programos nuostatos, tarp kurių pajamos, mokesčių progresyvumo didinimas nepriklausomai nuo pajamų rūšies.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai dėl pasiūlymo. Už, prieš nėra. Prašom apsispręsti dėl kolegų pasiūlymo balsuojant.

Balsavo 116 Seimo narių: už pasiūlymą – 44, prieš – 32, susilaikė 40. Pasiūlymui nėra pritarta. Trečiasis siūlymas yra Seimo nario K. Mažeikos. Prašom, Kęstuti, pristatykite savo siūlymą.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Atsižvelgdamas į tai, kad kartu su kolegomis M. Skamaraku ir V. Juciumi užregistravome kitą, geresnį pasiūlymą, tai šį pasiūlymą atsiimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Tuomet nereikia pristatyti pozicijos.

Kitas pasiūlymas taip pat yra keleto Seimo narių: K. Mažeikos, pono M. Skamarako ir pono V. Juciaus. Jį pristatys K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū dar kartą, Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, tiek tvirtindami Vyriausybės programą, tiek diskutuodami Vyriausybėje ir Seime iš tiesų pripažiname ir priėmėme sprendimą dėl to, kad žemės ūkis yra strateginė ūkio šaka ir svarbus nacionaliniam saugumui. Tie buvę Finansų ministerijos akibrokštai tikrai kelia tam tikrų abejonių. Buvo kalbama apie pačius didžiausius ūkininkus, kurie lyg ir kaupia didžiausius finansus, bet kartu su Žemės ūkio ministerija ir ūkininkais paskaičiavome, kad vis tik didžiausia našta tikrai teks šeimos ūkiams. Pavyzdžiui, yra paskaičiuota, kad 10 hektarų bulvių ūkis ar 15 karvių ūkis, kuris perdirba savo produkciją, ar 50 karvių pieno ūkis, o jeigu kalbėtume apie grūdines kultūras, tai yra per 100 hektarų žemės augalininkystės ūkis.

Kolegos, ar mes iš tiesų norime šeimos ūkių sąskaita kaimuose, regionuose dar labiau padidinti nedarbą dėl tų 14 mln., kuriuos skaičiuoja ministerija? Ar iš tiesų verta tiek aukoti? Investuota daug, matome ūkininkų amžių, ūkių mažėjimo skaičių, svarbiausia, kad apsirūpinimas maistu tampa tikrai nemažu iššūkiu. Tikrai kviečiu palaikyti mūsų kolegų Kaimo reikalų komiteto narių pasiūlymą. Ir ministerija iš tiesų pritarė mūsų pasiūlymui, bet Vyriausybėje, gaila, buvo priimtas kitoks sprendimas.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar K. Mažeikos ir kitų kolegų pasiūlymą palaiko 29 Seimo nariai? (*Balsai salėje*) Yra. Prašom pristatyti komiteto poziciją.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas nepritarė. Buvo vadovaujamosi tomis pačiomis Vyriausybės programos nuostatomis, kad būtų nepagrįsta nustatyti atskirą nuo kitų pajamų progresinį žemės ūkio veiklos pajamų apmokestinimą ir tai neatitiktų šio įstatymo projekto tikslų. Už balsavo 4, susilaikė 7.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už pasiūlymą – K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Siūlau balsuoti, nors mūsų komiteto pasiūlymas buvo geresnis, jis spęstų iš esmės. Dabartiniu metu ūkininkai dirba pagal fizinio asmens statusą, o mes siūlėme, kad būtų galima pereiti į juridinio asmens statusą. Deja, komitetas šito pasiūlymo, nors salėje jisai jau buvo perėjęs pateikimo stadiją, net nesvarstė. Dabar mes griebiamės čia už šiaudo, aš manyčiau, tokio laikino, nes ateityje vis tiek reikės išspręsti šią problemą. Aš jums sakiau, kaip bus kitu atveju: kai ūkininkai parduos produkciją (tada grės 32 % arba 25 %), sukurs kooperatyvą ir tam kooperatyvui jie parduos savo produkciją už šiek tiek žemesnę kainą, o po to per kooperatyvą (kai kooperatyvas surinks didelį kiekį, parduos) jie gaus tą savo likusią kainą ir nerodys savo pajamų. Ar mums to reikia, ar mums reikia kurti schemas? Aš galvoju, tikrai nereikia, juo labiau kooperatyvams reikia mokėti tik 5 % pajamų mokesť, o mūsų siūlymas – fiziniai ir juridiniai asmenys dabar moka 17 % pajamų mokesť, plius gali įdarbinti savo darbuotojus ir dar norėdami išsiimti sau lėšų tokiu būdu per dividendus išsiima. Bet čia ateities klausimas, tikėkimės, kada nors mes prie jo prieisime. Bet dabar tikrai prašau balsuoti už šitą. Čia bent, kaip sakoma, kamuo-lį paspiriame į priekį, įvarčio neįmušame, bet laukiame tolesnių sprendimų.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai yra išsakyti. Prašom apsispręsti dėl K. Mažeikos, pono M. Skamarako ir kolegų V. Juciaus pasiūlymo. Balsuojame. (*Šurmuly salėje*)

Balsavo 111 Seimo narių: už pasiūlymą – 60, prieš – 16, susilaikė 35. Pasiūlymui pritarta. (*Plojimai*)

Ačiū, gerbiami kolegos, dirbkime. Žmonės, kurie gina savo interesus, tai daro, o mes turime dirbti čia, tai judame toliau.

Kitas pasiūlymas buvo Seimo nario... Norėtumėte repliką po balsavimo? Replikuokime. Pirma – K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Ačiū kolegoms už palaikymą. Gerbiamiems ūkininkams linkiu skubėti dabar daryti tai, ką mokate geriausiai, dirbti, kad jūsų darbo biudžetas būtų toks, kokį ir planuoja Vyriausybė. Dar kartą ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ir replika po balsavimo – V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Aišku, iš dviejų blogybių geriau mažesnė blogybė, bet šiaip vis tiek jus išmaudė. Kęstučio pasiūlymas buvo nuo 60 VDU, o dabartinis pasiūlymas – nuo 36. Esant darbo santykiams, įsijungia didesnis GPM, kai išsijungia „Sodra“, nuo 60. Deja, bet jus iš dalies vis tiek išmaudė. Ką padarysi, turbūt tuo nesibaigs?

PIRMININKAS. Ačiū. Gerai, kad šiandien lietus nieko nemaudo, saulė šviečia. Gerbiamas E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Labai trumpa pastaba. Gerbiamas komiteto pirmininke Algirdai, priemu, yra tokia Statuto nuostata, kad jeigu griūna projekto struktūra po jums nesėkmingo balsavimo, jūs turite galimybę grįžti į komitetą, stabdyti svarstymą Seimo salėje. Prisiminkite tą Statuto nuostatą. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū už pasiūlymus, į kuriuos, Algirdai, atsakyti nėra reikalo.

A. SYSAS (LSDPF). Eugenijau, aš ne blogiau negu jūs išmanau Statutą. Tikrai matau, kad dėl to tikrai kažkas negaus papildomų biudžeto lėšų rudenį, kai svarstysime. Tęsiame toliau.

PIRMININKAS. Tęsiame toliau priėmimo stadiją.

A. SYSAS (LSDPF). Ir čia ne mano programa, čia Vyriausybės programa.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, prašau susikaupti, tęsiame toliau priėmimą. Yra gauta Seimo nario M. Skamarako pastaba, pasiūlymas, bet jis dabar tampa neaktualus. Gal galite atsiimti? Tiesiog formaliai, ateiti net ir nereikia. Toliau, yra gautas Teisės departamento pasiūlymas. Komiteto pirmininke, prašau pristatyti.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas svarstė ir nepritarė, buvo derinta ir su Finansų ministerija, nes siūlymas sukeltų galiojančios versijos sumaištį, jeigu – į galiojančią versiją, todėl paliekame tokią formuluotę, kokia yra įstatyme.

PIRMININKAS. Ačiū. Taip pat yra dar viena Teisės departamento pastaba.

A. SYSAS (LSDPF). Pritarta.

PIRMININKAS. Pritarta. Toliau, mieli kolegos, yra gauta vėlgi Seimo narių S. Gentvilo, A. Zuoko ir V. Čmilytės-Nielsen pasiūlymas, kurį pristatys S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju. Siūloma netaikyti penkerių metų akcijų išlaikymo termino tais atvejais ir neapmokestinti jų pardavimo, kai akcijos yra paveldimos, tai yra po mirties. Čia yra labai svarbu, nes tai yra nespekuliaciniais tikslais įsigijamos akcijos. Kai tu sąmoningai perki akcijas, tai tu numatai, kad imsi ir parduosi jas kažkada ar laikysi kažkiek, o šiuo atveju mes priverčiame paveldėtoją, kuris galbūt negabus akcijas valdyti ar tenai įmonę valdyti, išlaikyti akcijas penkerius metus, tik tuomet jisai gauna mokesstinę lengvatą jas parduoti be papildomo apmokestinimo. Todėl kai akcijos paveldimos, siūloma joms netaikyti išlaikymo termino.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar būtų 29 kolegos, kurie palaikytų kolegų siūlymą? Yra. Komiteto nuomonė.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas, už balsavus 1, prieš – 2, susilaikius 8, nepritarė, nes nenuolatinio ar tik vienkartinio pobūdžio nenumatytų didesnių pajamų gavimas, tarp jų ir nekilnojamojo turto paveldėjimo. Tai yra įvertinta įstatymo projektu keičiamo įstatymo 6 straipsnio 2 dalyje, nustatant, kad tokioms pajamoms – iki 12 VDU per metus būtų taikoma 15 % tarifas. Be to, parduodant paveldėtus vertybinius popierius, iš pardavimo pajamų atimama jų įsigijimo kaina, kuri nustatoma po paveldėjimo, dėl to penkerių metų išlaikytas ir įvertintų galimų reikšmingo turto vertės padidėjimo pajamų sudarymas. Todėl ir nepritariame.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai dėl pasiūlymo. Nėra norinčių kalbėti. Prašom balsuoti dėl kolegų pasiūlymo.

Balsavo 109 Seimo nariai: už pasiūlymą – 33, prieš – 27, susilaikė 49. Pasiūlymui nėra pritarta. Toliau yra Teisės departamento pasiūlymas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Jam pritarta.

PIRMININKAS. Taip, ačiū, pritarta. Ir kitas siūlymas yra kolegos Seimo nario A. Syso.

A. SYSAS (*LSDPF*). Čia yra paderintas dėl aukcionų. Buvo ilga diskusija, surastas sprendimas ir komitetas jam pritarė vienbalsiai.

PIRMININKAS. Ar yra 29 palaikantys kolegos? Yra. Dėl motyvų nėra. Gal galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dėl vedimo tvarkos – S. Luščikas.

S. LUŠČIKAS (*LSDPF*). Ačiū. Norėjau savo prieš, vietoj už paspaudžiau... noriu prieš. Praeitą balsavimą prieš įskaityti. Ačiū.

PIRMININKAS. Praeitą balsavimą S. Luščikas – prieš.

Toliau yra kolegės Seimo narės R. Budbergytės siūlymas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Jo siūlau nesvarstyti, kadangi pritarta prieš tai buvusiai mano pataisai.

PIRMININKAS. Gerbiama Rasa, ar jūs atsiimate savo pasiūlymą?

A. SYSAS (*LSDPF*). Rasa? (*Balsas salėje*) Pasakykite „taip“.

PIRMININKAS. Kaip suprantu, jūs atsiimate savo pasiūlymą? (*Balsas salėje*) Ačiū, kad prisiminėte. Taip, atsiima.

Toliau – kolegos Seimo nario V. Ažuolo pasiūlymas, kurį prašome pristatyti autorių.

V. AŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Iš tikrųjų pagrindinė bėda šios mokestinės reformos atsitinka... tai, kad pajamos bus sumuojamos. Jeigu jūs uždirbate atlyginimą, užsiimate individualia veikla ir sugalvojate ką nors parduoti, viskas bus susumuojama ir *uždedami* jums didesni mokesčiai. Kaip pavyzdys: juridiniam asmeniui nebus niekas sumuojama, nors ir milijoną gaus ir parduodamas, ir uždirbdamas, ir visa kita, spekuliantui, kuris akcijomis spekuliuoja, taip pat niekas nebus sumuojama.

Tai mano pasiūlymas yra, kad vienkartinės pardavimo pajamos, pavyzdys: žmogus turi miško, užpuolė kenkėjai, pardavė apvaliąją medieną, kad tos gautos pajamos nebūtų sumuojamos visos kartu ir taip *neuždedami* dar didesni mokesčiai. Nes, pavyzdžiui, yra bėda: jeigu žmogus kerta mišką, tai netgi išlaidų negali atskaityti – jam mokesčius reikia sumokėti net nuo išlaidų. Tai va, kad tokių nesusipratimų nebūtų ir nebūtų neteisingai apiplėšiami žmonės, kad vienkartinės pajamos nebūtų sumuojamos su kitomis pajamomis.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar būtų 29 Seimo nariai, palaikantys siūlymą? 28, 29. Ačiū. Komiteto pozicija.

A. SYSAS (*LSDPF*). Komitetas nepritarė. Už balsavo 3, prieš – 2, susilaikė 6. Argumentai analogiški, kaip buvo Seimo narių S. Gentvilo, A. Zuoko ir V. Čmilytės-Nielsen.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – kolegė R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Mieli kolegos, na, tikrai čia kalbama ir apie paveldimą turtą. Vieną kartą kolegos siūlo per mokestinį laikotarpį iš to paveldėto, tarkime, turto gautų pardavimo pajamų (arba paminėtas buvo atvejis su mišku) netaikyti, nesumuoti į bendrą mokestinę sumą ir pritaikyti tokio dydžio GPM'ą, kokį numatome. Iš tiesų palaikykime šitą pasiūlymą, nes tų mokesčių ne vieną svarstome ir *summa summarum* iš tikrųjų kiekvienas pilietis ir taip gaus prisidėti ir bus apmokestinamas taikant kitus mokesčius. Todėl siūlau palaikyti kolegos V. Ažuolo pasiūlymą.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Prašom apsispręsti balsuojant.

Balsavo 104 Seimo nariai: už pasiūlymą – 25, prieš – 27, susilaikė 52. Pasiūlymui nėra pritarta.

Gerbiami kolegos, mes apsvaistėme 1 straipsnį, dėl jo viso dabar prašome balsuoti. Dėl šio įstatymo 1 straipsnio. Dėl 1 straipsnio.

Balsavo 110 Seimo narių: už – 70, prieš – 31, 9 susilaikė. 1 straipsniui yra pritarta.

Dėl 2 straipsnio pasiūlymų ir pastabų nebuvo gauta. Ar būtų reikalaujančių, kad dėl 2 straipsnio balsuotume? Ar galime jam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 3 straipsnio yra gauta taip pat keletas siūlymų. Pirmiausia Seimo narių S. Gentvilo, A. Zuoko, V. Čmilytės-Nielsen siūlymas, kurį tradiciškai pristatys S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkui, Seimo Pirmininke. Šiandien juridiniams asmenims yra taikomos lengvatos, kai jie aukoja nevyriausybinėms organizacijoms, aukoja muziejams, tačiau fiziniams asmenims paskatų nėra. Čia siūloma taikyti gyventojų pajamų mokesčio lengvatą, kai gyventojas paaukoja turto, kuris yra iki tų 100 tūkst. eurų ir siekia iki 40 % jo metinių pajamų. Kitaip tariant, skatinti ir suvienodinti juridinių asmenų ir fizinių asmenų pastangas finansuoti.

Šiaip pakomentuojant, ką netrukus A. Sysas pasakys, be galo ironiška, kad sako: visas fizinių asmenų filantropijos skatinimas yra per 1,2 % GPM. Ar jūs tikrai, gerbiamas komiteto pirmininke ir BFK, taip manote, kad visą fizinių asmenų filantropiją mes dabar paskatinsime per 1,2 % GPM deklaracijas? Čia tiesiog išsisukinėjimas.

PIRMININKAS. Ar yra 29 Seimo nariai, kurie palaiko kolegos siūlymą? Matau, yra. Komiteto pozicija.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas nepritarė, nes siūlo filantropiją užsiimti, kai būnate valdžioje. Šitas pasiūlymas mažintų tiek savivaldybių, tiek valstybės biudžetą.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai dėl siūlymo. (*Balsas salėje*) Negali gerbiamas autorius. Jūs iniciatorius esate. Atsiprašau, matote, rytinis posėdis, kaip ir kolegai Simonui. Prašau. S. Kairys.

S. KAIRYS (LSF). Ačiū, Seimo Pirmininke. Iš tikrųjų iš pono A. Syso lūpų įdomi mintis pasklido, kad mecenatystė ir filantropija užsiiminėkite tada, kada esate valdžioje. Bepigu iš valdiškų pinigų užsiiminėti visokiomis gėrybėmis, o iš tikrųjų mecenatystę, filantropiją yra labai svarbu skatinti. Pagal pasaulio dosnumo indeksą, Lietuva yra labai, sakyčiau, negarbingoje vietoje – apačioje. Tikrai užsienio praktika, įvairiausi tyrimai irgi rodo, kad visgi tam tikros mokestinės lengvatos skatina asmenis labiau aukoti, labiau prisidėti prie įvairių kultūrinių iniciatyvų, visuomeninių iniciatyvų, pilietinių iniciatyvų. Kaip ir kolega minėjo, pagrindinis dalykas, kad yra šiek tiek ne lygu, nes juridiniai asmenys turi tam tikrų lengvatų, fiziniai neturi. O, tarkime, galima žiūrėti ne gyventojų pajamų mokestį, bet, pavyzdžiui, tą patį pelno, kuris puikiai veikia. Kino sektorius kasmet 20 mln. eurų papildomai surenka iš šitų lėšų ir tada nebūtinai reikia tiek pridėti iš biudžeto. Aš siūlyčiau kaip tik galvoti ne apie biudžetinius pinigus, o apie mecenatystę, apie visuomeniškumą. Tikrai manau, kad vertas dėmesio siūlymas, ir prašau jį palaikyti.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – kolegė I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū. Visiškai pritarčiau S. Kairio argumentams ir tai pastabai komiteto pirmininkui, kad valdžioje esantys, ar jūs, ar mes, užsiimame ne filantropija, o mums mokesčių mokėtojai patiki savo pinigus tam, kad mes juos atsakingai panaudotume. Pastaba labai teisinga.

Dabar dėl pasiūlymo. Pasiūlymui pritarti negaliu. Turbūt nenuostabu, kad tų pasiūlymų vis atsiranda, nes pasaulyje viskas vaikšto ratu. Bet aš noriu priminti, o tie, kurie seniau šioje salėje sėdi, tai tikrai prisimena, kad tokia tvarka Lietuvoje jau buvo iki 2003 metų, kada tos tvarkos kaip neefektyvios buvo atsisakyta ir pereita prie sistemos, kada gyventojai gali skirti tam tikrą dalį savo sumokėto pajamų mokesčio. Na, tuo metu motyvuojant tuo, kadangi mokestį taip ar taip reikia mokėti, tai nėra labai gaila ir paskirti to mokesčio dalį kokiam nors geram tikslui, o kai tenka paskirti pinigus iš savo kišenės, tai žmonėms atrodo visaip. Čia truputį tokia pati situacija kaip... ir, beje, juridiniai asmenys šios galimybės neturi, tai čia tas palyginimas su juridiniais asmenimis galioja tikrai iš dalies.

Čia labai panaši situacija kaip su PNPD už vaikus. Jo prieš šešerius metus ugningai Seimas atsisakė kaip neefektyvios sistemos, perėjo prie vaiko pinigų, o šiais metais kažkodėl prisiminė, kad reikia ir aną grąžinti. Tai čia irgi kažkokia labai labai panaši istorija, kai, taip sakant, visi geri darbai jau kažkada buvo padaryti, juos galima visada prisiminti ir pasiūlyti pradėti užkliuvus už varčios vėl nuo pradžios. Kadangi jau vieną sistemą Lietuva pasirinko prieš 20 metų, gana efektyvią, nors ne iki galo, nes daug žmonių nepaskiria net ir to savo gyventojų pajamų mokesčio, vadinasi, yra dar ką veikti. Bet siūlyčiau į tą vandenį, kuris nubėgo, nebegrįžti.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai išsakyti. Prašom apsispręsti dėl pasiūlymo.

Balsavo 117 kolegų: už pasiūlymą – 19, prieš – 29, susilaikė 69. Pasiūlymui nėra pritarta.

Dabar, mieli kolegos, prašom balsuoti dėl viso 3 straipsnio. Balsuojame dėl 3 straipsnio.

Balsavo 113 Seimo narių: už 3 straipsnį – 77, prieš – 25, susilaikė 11. 3 straipsnis yra priimtas.

Toliau svarstome 4 straipsnį, dėl jo taip pat yra gauta keletas siūlymų. Pirmasis Seimo nario kolegų V. Fiodorovo, jį prašau ir pristatyti.

V. FIODOROVAS (MSNG). Ačiū, Seimo Pirmininke. Mano pasiūlymas, manau, yra gana logiškas. Jeigu jau galvojame, kad rūpintis papildomai gyventojų sveikata yra vienas iš valstybės prioritetų, tai siūlymas vietoj dabar siūlomo 350 eurų dydžio, kuris būtų neapmokestinamas draudžiant papildomai darbuotojų sveikatą, taikyti 0,25 VDU dydį.

Ministerija grindė, kad tas 350 dydis yra vidurkis įmokų, bet yra šiek tiek kitaip. Šiuo metu yra surenkama 120 mln., apskritai visas krepšelis galbūt šio draudimo. Apdrausta yra 240 tūkst. darbuotojų, taigi vidurkis yra 500 eurų, juo labiau kad reikėtų dar įvertinti, kad nuo to draudimo 10 % bus papildoma įmoka, kuri yra patvirtinta praėjusią savaitę kituose įstatymuose.

Taigi pasiūlymas atitinka ministerijos nuomonę, kad turi būti vidurkis, tik vidurkis yra šiek tiek kitoks. Aišku, ir pats susiejimas ne su konkrečiu 350 eurų dydžiu, o su VDU spres ateityje problemą, kai reikės perskaičiuoti tą dydį, nes tiek kainos, tiek atlyginimai tikrai augs. Kviečiu kolegas palaikyti šį pasiūlymą.

PIRMININKAS. Ar yra 29 Seimo nariai, kurie palaiko? Matau gerokai daugiau. Komiteto pirmininkas pristatys komiteto poziciją.

A. SYSAS (LSDPF). Komiteto pozicija – nepritarti. Balsavo už – 2, prieš – 3, susilaikė 5. Norėčiau priminti, kad jau čia buvo pasiektas kompromisas, nes pirminis siūlymas buvo nuo nulio, tai yra padaryta riba 350, tik už didesnes įmokas reikės mokėti mokesť, o siūlymas 0,25 % jau siekia beveik 600 eurų, aišku... 580, man pasakinėja, aš matau tuos skaičius, bet tai labai greitai sieks ir 600. Todėl komitetas ir nepritarė.

PIRMININKAS. Ačiū už išsakytą komiteto poziciją. Motyvai už – kolega A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, aš nekalbu apie 0,25 % nuo VDU ar kokio nors kito dydžio, bet paties principo taikymas yra daug teisingesnis, negu nustatant tam tikrą sumą atskiriems metams. Jeigu augs infliacija, tai po to, vadinasi, vėl bus daroma įtaka politikams ir vėl bus diskutuojama, kokia suma pinigų bus skiriama, finansuojant privačią mediciną. Vėl atsiranda galimybės tam tikrai korupcijai, nes aš puikiai prisimenu, kai buvau premjeru, ikūrėme socialinį modelį pensijoms indeksuoti. Ir tikrai manau, kad šito modelio taikymo principas labai pasiteisino. Ir įvairioms kitoms išmokoms turi būti taikomas analogiškas modelis, kuris būtų susietas arba su Privalomojo sveikatos draudimo fondu, arba su vidutinio darbo užmokesčio dydžiu per daugybę metų, ir tada eliminuojami politikai nuo tam tikrų, galima sakyti, šešėlinių veiksnių. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės išsakytos, prašom apsispręsti dėl pasiūlymo.

Balsavo 110 Seimo narių: už pasiūlymą – 37, prieš – 26, susilaikė 47. Pasiūlymui nėra pritarta.

Kitas Seimo narių grupės pasiūlymas, kolegų S. Gentvilo, A. Zuoko, V. Čmilytės-Nielsen, yra identiškas. Seimas jau apsisprendė dėl jo, nebesvarstome. Gerbiamas pirmininke, dar yra Teisės departamento siūlymas.

A. SYSAS (LSDPF). Teisės departamento pasiūlymui yra pritarta.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir Seimo narių S. Gentvilo, A. Zuoko, V. Čmilytės-Nielsen pasiūlymas, kurį pristatys autorius.

S. GENTVILAS (LSF). Visų pirma, labai raginu L. Savicką, ekonomikos ministrą, užsirašyti kalbėti už ir suagituoti visą frakciją, nes čia kalba yra apie investicijas į startuolius. Matome, kaip premjero įmonė turi eiti į valstybinius bankus tam, kad gautų paskolas, o jokių išskirtinių paskatų, kad fiziniai asmenys eitų ir investuotų į startuolius, rizikuotų savo kapitalu, nėra. Bet kokios investicijos į startuolių ekosistemą šiandien yra apmokestinamos pagal dabartinį tarifą – 35 %. Todėl tikiu, kad L. Savickas, girdėdamas „Vienaragių“ asociaciją, girdėdamas bendruomenę, įtikins savo Demokratų frakciją „Vardan Lietuvos“ ir paragins, kad iš tikrųjų būtų sudaromos sąlygos

investuoti į rizikingus Lietuvos verslus pradinėje stadijoje. Taip, taip, sekite, ministre, kur yra jų bendruomenei reikalingi projektai. Nes šitas projektas, paruoštas būtent su „Vienaragių“ asociacija, ir aš tikrai raginu nestumti tikrai į valstybinius bankus paskolų startuoliams, bet padėti jiems prisitraukti ir privatų kapitalą iš fizinių asmenų.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar yra 29 Seimo nariai, palaikantys siūlymą? (*Balsai salėje: „Nėra.“*) Pasitikrinkime, ar yra 29 Seimo nariai, palaikantys šį siūlymą. Balsuojame. Ar yra 29 Seimo nariai, kurie palaiko kolegų siūlymą? Yra. Komiteto pozicija.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas nepritarė, už šitą teikiamą siūlymą balsavo tik vienas komiteto narys, o susilaikė 10. Ir tai vėlgi, šitas pasiūlymas būtų papildoma lengvata ir didintų valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų netekimus.

PIRMININKAS. Buvo paminėtas L. Savickas. Gali replikuoti.

L. SAVICKAS (DFVL). Gerbiamas kolega Simonai, mes jau ne kartą kalbėjome, kad jūs apeliuojate, apeliuojate ir apeliuojate, bet reiktų pirma pataikyti pasiūlymą pristatyti, kurį mes svarstome. Šiuo metu mes svarstome iš esmės identišką pasiūlymą, kuris jau buvo svarstytas.

A. SYSAS (LSDPF). Ne.

L. SAVICKAS (DFVL). Kas yra susijęs dėl opciono...

A. SYSAS (LSDPF). Čia yra kitas.

L. SAVICKAS (DFVL). Aš tuojau pabaigsiu dėl opciono. Opcionų klausimas yra seniai išspręstas. Opciono klausimas yra apsvarstytas komitete ir mes jau jį svarstėme dėl opciono. Opciono klausimas išspręstas.

PIRMININKAS. Prašom, gerbiama...

A. JAKAVIČIUTĖ-MILIAUSKIENĖ (DFVL). Dėkoju, Pirmininke. Maža pertraukėlė nuo mokesčių. Noriu paprašyti, mieli kolegos, kad pasveikintumėte gražiausias Telšių moteris, šokių kolektyvas „Pinavija“. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Matau, teigiamos emocijos. Sveikiname. Ir grįžtame prie mokesčių. Motyvai už – V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Praėjusios Vyriausybės valandos metu ekonomikos ir inovacijų ministro dėmesį atkreipiau į mūsų investicinę aplinką ir priemones, kuriomis sugrąžintume investuotojų pasitikėjimą mūsų šalimi, nes pastaruoju metu mūsų Vyriausybės nariai rodo pavyzdį investuoti net ne Europos Sąjungoje, nekalbant jau net ne Lietuvoje. Tai būtų nedidelis žingsnis atgaivinant pasitikėjimą mūsų investicine aplinka. Siūlau palaikyti šį siūlymą.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Aš, gerbiamas Pirmininke, ne kiek prieš, aš vis dėlto nesuprantu tų vienaragių iš Liberalų sąjūdžio, ar jie dar iš to vienaragių parado negrįžta, ar jie nesupranta? Pasiūlymas buvo apie 0,25 VDU dėl to laikotarpio draudimo, o kalba apie šiuos. Tai kelintą jie pasiūlymą pristato, jeigu pagal konsoliduotą? (*Balsai salėje*) Dar vienas yra, nes paeiliui iš karto ėjo, tai arba kitą kartą lai pristatantis pristato konkrečiai, kokia dalimi, nes pagal konsoliduotą... mes prieš tai balsavome už kolegos A. Butkevičiaus, už V. Fiodorovo.

PIRMININKAS. Sekite, gerbiamieji. Aš labai aiškiai įvardinu, už kokį pasiūlymą mes balsuojame. Sekite darbotvarę, šiek tiek girdėkite posėdžio pirmininką ir gal bus lengviau suprasti. Dėl vedimo tvarkos – Simonas.

S. GENTVILAS (LSF). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Noriu pagirti, jūs teisingai įvardinote. Deja, net jūsų ekonomikos ministras nežiūri, kur jo bendruomenės pasiūlymai.

PIRMININKAS. Padarysiu pastabą.

S. GENTVILAS (LSF). Šiaip valdančioji koalicija aklaui už viską balsuoja, nes niekas už nieką nekalba.

PIRMININKAS. Apsikeitėme replikomis. Prašom apsispręsti dėl pasiūlymo.

Balsavo 117 Seimo narių: už – 35, prieš – 25, susilaikė 57. Pasiūlymui nėra pritarta.

Dabar, gerbiami kolegos, apsispręskime dėl viso 4 straipsnio.

Balsavo 121 Seimo narys: už straipsnį – 76, prieš – 37, susilaikė 8. Straipsnis yra priimtas.

Dėl 5 straipsnio taip pat yra gautas kompleksinis siūlymas tų pačių mano jau išvardintų aktyvių Seimo narių: S. Gentvilo, A. Zuoko, V. Čmilytės-Nielsen. Autorių kviečiu pristatyti ir pristatant galbūt akcentuoti, kad visi išgirstų, kokį siūlymą jūs pristatote.

S. GENTVILAS (LSF). Pernai atsiradus investicinei sąskaitai, atsirado galimybė kaupti ir nuostolius, ir pelną ir mokėti mokesčius tik išsimokant iš investicinės sąskaitos. Tačiau nuostolių perkėlimas kitoje investicinėje veikloje iš metų į metus nėra įmanomas. Jis yra įmanomas tik individualiosios veiklos atveju. Ir visos gyventojų pajamos, pavyzdžiui, jeigu jūs savo vertybiniuose popieriuose patyrėte nuostolį vienais metais, o kitais metais gavote dideles pajamas iš jo, apmokestinamos 32 % gyventojų pajamų mokesčio tarifu. Todėl vėlgi, Lukai Savickai, jau sekate šituos pasiūlymus? Nes čia vėl pasiūlymas yra iš „Vienaragių“ asociacijos, kurią mes deklaruojame lobistinės įtakos sistemoje. Tikiuosi, jūs užsirašysite pasisakyti už, nes tai gerina mūsų investicinę aplinką. Ačiū.

PIRMININKAS. Ar būtų 29 Seimo nariai? Mes jau pasitikrinome prieš tai, kad yra, tad nebe balsuokime. Komiteto poziciją pristatys pirmininkas.

A. SYSAS (LSDPF). Komiteto pozicija – nepritarti. Už šį pasiūlymą balsavo 1, 10 susilaikė. Analogiška, kad tai yra netektys tiek valstybės, tiek savivaldybių biudžetams.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už, prieš? Nėra. Prašom apsispręsti dėl siūlymo.

Balsavo 115 Seimo narių: už – 30, prieš – 27, susilaikė 58. Pasiūlymas nėra priimtas.

Dabar, gerbiami kolegos, balsuojame dėl viso 5 straipsnio.

Balsavo 116 Seimo narių: už straipsnį – 77, prieš – 32, susilaikė 7. Straipsniui pritarta.

6 straipsnis. Pirmiausia yra gauta Teisės departamento pastaba, kurią pristatys trumpai...

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas pritarė.

PIRMININKAS. Ačiū. Taip pat dar kita Teisės departamento pastaba.

A. SYSAS (LSDPF). Kitai komiteto pastabai irgi pritarta.

PIRMININKAS. Ir trečia Teisės departamento pastaba.

A. SYSAS (LSDPF). Irgi pritarta.

PIRMININKAS. Atsiprašau, atsiprašau. Kolegos, stabdau. 6 straipsnis yra tikrai su Teisės departamento pasiūlymais. Ar galėtume jam pritarti bendru sutarimu? Negirdžiu prieš.

A. SYSAS (LSDPF). Galime.

PIRMININKAS. Ačiū, pritarėme 6 straipsniui. 7 straipsnis. Nėra gauta siūlymų. Ar yra reikalaujančių balsuoti, ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 8 straipsnio yra gautos Teisės departamento dvi pastabos.

A. SYSAS (LSDPF). Dvi pastabos. Abiem pritarta.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galėtume 8 straipsniui su Teisės departamento siūlymais pritarti bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta.

Dėl 9 straipsnio yra gautas Seimo narių S. Gentvilo, A. Zuoko, V. Čmilytės-Nielsen pasiūlymas, kurį pristatyti kviečiu autorių.

S. GENTVILAS (LSF). Ačiū už kantrybę. Tai paskutinysis pasiūlymas. Vėl raginu ekonomikos ministrą užsirašyti pasisakyti už. Tai dar vienas startuolių „Vienaragių“ asociacijos pasiūlymas skatinti fizinių asmenų investicijas į startuolius dėl to, kad jie nėra viešai prekiaujami ir pinigai nėra likvidūs. Tai taikyti gyventojų pajamų mokesčio lengvatą investicijoms iki 100 tūkst. eurų per metus ir apmokestinti grąžą iš jų 25 % tarifu.

Visa šita mokestinė reforma yra buhalterinė. Jinai ne visada grindžiama Biudžeto ir finansų komiteto pirmininko ir narių nuomone, kad netektys, netektys, netektys, bet mes nekalbame apie tai, kaip užkurti Lietuvos verslą, kaip didinti Lietuvos verslo pyragą. Apie tai šitie įstatymų projektai nėra trupučio neužsimena. Atvirkščiai.

Gerbiamas Lukai Savickai, jūsų žodžiais, visas mokestinis paketas nusmukdys ekonomiką 0,3 % BVP ir jūs net nepasisakote už mokestines paskatas daryti verslą, investuoti žmonėms, kaupti čia, valstybėje, pinigus. Deja, bet jūs susitaikote ir jūs tampate tokie, kokie yra šiandien socialdemokratai – jie aptarnauja nederbanti, pašalpas gaunanti žmogų. Čia ekonomikos ministras turėtų garsiai pasakyti, kad yra kitaip, bet, deja, tyla iš salės – vėl nėra vieno pasisakymo. 15 pasiūlymų pristatyta ir nėra vieno iš jūsų, valdančiųjų, balso už, nėra vieno prieš. Vienintelis R. Žemaitaitis

užsirašė ir nesąmonės pašnekėjo, nes susipainiojo straipsniuose. Sveikinu su tokia reforma, už kurią nė vienas negebate pasisakyti.

PIRMININKAS. Siūlau pasitikrinti, ar vis dar yra 29. (*Balsai salėje*) Deja, nėra.

A. SYSAS (*LSDPF*). Prisišnekėjote. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ar dėl 9 straipsnio yra reikalaujančių balsuoti, ar galėtume pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje: „Balsuojame!“*) Balsuojame dėl viso 9 straipsnio.

Balsavo 114 Seimo narių: už – 76, prieš – 32, 6 susilaikė. 9 straipsnis yra priimtas.

Dėl 10, 11, 12, 13 straipsnių nėra gauta pasiūlymų. Ar būtų reikalaujančių, kad balsuotume dėl šitų straipsnių atskirai? Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Balsuojame. Balsuojame dėl 10 straipsnio. Mūsų darbas toks – balsuoti ir balsuoti.

Balsavo 109 Seimo nariai: už straipsnį – 74, prieš – 27, susilaikė 8. Straipsniui pritarta.

Apsispręskime dėl 11 straipsnio.

Balsavo 111 Seimo narių: už – 74, prieš – 30, susilaikė 7. Straipsniui pritarta.

Apsispręskime dėl 12 straipsnio. (*Balsai salėje*)

A. SYSAS (*LSDPF*). Liepė balsuoti. (*Balsai salėje: „Kas liepė balsuoti?“*) Va, priekyje sėdi.

PIRMININKAS. Balsai salėje.

Balsavo 111 Seimo narių: už straipsnį – 77, prieš – 25, susilaikė 9. Pritarta 12 straipsniui.

Ir 13 straipsnis. Apsispręskime dėl 13 straipsnio.

Balsavo 114 Seimo narių: už – 77, prieš – 28, susilaikė 9. Taip pat pritarta 13 straipsniui.

Dėl 14 straipsnio yra gauti keli siūlymai. Pirmasis yra kolegos J. Oleko. Kviečiu pristatyti.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Siūloma įsigaliojimo data – 2027 m. sausio 1 d., kad būtų pasirengta, sukaupia resursų. Kviečiu pritarti mano pasiūlymui.

PIRMININKAS. Yra 29 Seimo nariai? Matau, kad yra. (*Šurmuly salėje*) Matau pritariamai linkiojančius. Komiteto pozicija.

A. SYSAS (*LSDPF*). Komiteto pozicija – pritarti iš dalies. Komitetas suredagavo šitą straipsnį. Ne tik vieno straipsnio dalis, bet ir kitų straipsnių dalis.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – kolegė I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Mane gerbiamas Juozas išprovokavo pasisakyti. Man labai įdomu, kokius resursus jūs sukaupsite iki 2027 metų, kokių nebuvote sukaupę dabar. Tiesiog didžiulė didžiulė paslaptis. Bet šita pataisa yra ta pataisa, kuri, taip sakant, norėjome kaip geriau, išėjo kaip visada, arba, kaip sakė Mikė Pūkuotukas, ir medaus, ir pieno. Kažkada, ne taip seniai, prieš šešetą metų, papildomas neapmokestinamasis pajamų dydis buvo pakeistas vaiko pinigais, kurie per tą laiką padidėjo keturis kartus. Tuomet motyvas žmonių, dabar esančių valdančiojoje daugumoje, buvo, kad PNPD yra neteisinga sistema, nes ne visi tėvai geba pasinaudoti, ne visiems užtenka pajamų, o visi vaikai vienodi, visus juos išlaikyti kainuoja, todėl reikia pereiti prie Skandinavijos šalims būdingos sistemos. Tą padarėme. Bet praėjo vos porą metų, štai dabar norime būti geri visais įmanomais būdais ir tam reikės sukaupti resursų, kaip sakė J. Olekas, mažinant iš esmės tą Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo fiskalinį efektą, kurį buvo įvertinusi Vyriausybė. Aš suprantu, kad geri santykiai su Prezidentu kainuoja, bet jeigu tai leis sutaupyti bent vieniems metams sveiko proto, tai, ką gi, atidėkite.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiami kolegos, kreipiuosi į socialdemokratų ir visą valdančiąją daugumą. Jūs juk deklaruojate paramą šeimoms, jūs deklaruojate (ir mes visi sutinkame), kad Lietuvoje iš tiesų demografinė padėtis yra tragiška, mums reikia remti šeimas tam, kad augintume vaikus. Šita pataisa suteikia 208 eurus per metus už vaiką, pajamas po mokesčių konkrečiai šeimai. 208 eurai tai yra juokas. Ir net šių 208 eurų jūs norite nemokėti 2026 metais, o juos privirsti atidėti dar metams ir pradėti mokėti nuo 2027 metų. Tai, ko gero, 2027 metais dar atidėsite 2028 metams. Tai kur Lietuva, kur ta parama šeimai, kurią jūs deklaruojate? Kolegos, raginu nepritarti šitai pataisai ir palikti paramą šeimai. Ačiū.

PIRMININKAS. Turime naują matą: vienas juokas – 208 eurai. Motyvai išsakyti, prašom apsispręsti dėl siūlymo.

Balsavo 108 Seimo nariai: už kolegos siūlymą – 81, prieš – 20, susilaikė 7. Siūlymui pritarta. Buvo paminėtas gerbiamas Juozas. Replika dėl paminėjimo.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū. Kolegos, noriu padėkoti už iniciatyvos palaikymą ir už paramą šeimoms, vaikams. Pasirodo, kad per tuos šešerius metus vykdyta jūsų politika nepadėjo, kad būtų daugiau tų vaikučių. Tai dabar, man atrodo, mūsų sugrįžimas prie politikos galės tą situaciją pakeisti. (*Balsas salėje*)

PIRMININKAS. Kolegė I. Šimonytė – replika po balsavimo.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš tai kolegai noriu priminti, kad politika buvo ne mūsų, o ta politika, kurią priėmė dauguma, buvusi Seime 2016–2020 metais. Ir per tą laikotarpį vaiko pinigai padidėjo nuo 30 eurų iki 120 plius. Ką jūs dabar siūlote, jums ponas I. Vėgėlė neseniai pasakė – per metus pusantro mėnesio išmoką.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau yra gautas Seimo nario kolegos V. Fiodorovo siūlymas, kurį autorius ir pristatys.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Dėkui, Seimo Pirmininke. Mano pasiūlymas iš esmės yra labai paprastas. Suprantu, ūkininkai šiandien lyg ir pasiekė tam tikrą pergalę, bet tas didysis tarifas 32 % tikrai yra. Tai mano pasiūlymas – jį pradėti taikyti šiek tiek vėliau. Žinote, viešojoje erdvėje yra visokias pavyzdžių. Pavyzdžiui, ponas R. Žemaitaitis, dalindamas ūkininkams, kurie nori išvengti du kartus didėjančių mokesčių, tokius tam tikrus patarimus, sako, jūs įsteikite juridinius asmenis. Bet, žinote, tokie pasiūlymai nepadaromi labai greitai. Apskritai individualiai dirbantys žmonės, turintys tam tikrų įsipareigojimų, prie tokio drastiško tarifų padidėjimo turės tikrai prisitaikyti, o tam reikia laiko. Mano pasiūlymas – atidėti šį taikymą.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar yra 29 palaikančių rankų miškas? Matau, yra gerokai daugiau. Komiteto pozicija.

A. SYSAS (*LSDPF*). Komitetas nepritarė: šiam pasiūlymui pritarė tik 1, prieš – 3, susilaikė 6.

PIRMININKAS. Motyvai už, prieš? Nėra. Apsispręskime dėl kolegos siūlymo.

Balsavo 107 Seimo nariai: už – 35, prieš – 24, susilaikė 48. Pasiūlymui nėra pritarta. Apsispręskime dėl viso 14 straipsnio. Apsispręskime dėl 14 straipsnio.

Balsavo 117 Seimo narių: už 14 straipsnį pasisakė 75, prieš – 30, susilaikė 12. Straipsnis yra priimtas.

Mieli kolegos, dėl viso įstatymo projekto motyvai už ir prieš. Motyvai už – R. J. Jankūnas.

R. J. JANKŪNAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiami kolegos, Vyriausybė suplanavo 226 mln. kitiems metams. Priminsiu, kad ankstesnė Vyriausybė buvo beveik tiek suplanavusi iš padidinto dyzelino akcizo – *ups!* – dabar guodžia, kad gal nelabai daug sumažėjo, ir pamiršo, kad dar apmokestina PVM'u. O kai pažiūri PVM'ą – *ups!* – per 3 mėnesius minus 31 mln. Labai gražu, kad davėme uždirbti Lenkijai ir Rusijai.

Toliau. Dabartinis ministras, kuris atnešė reformą, 2008 metais, primenu, sakė, kad jokia krizė negresia. Na, apsiriko. 2014 metais sakė, kad įvedus eurą kainos nedidės – *ups*, vėl apsiriko. Žodžiu, dabar sako, kad verslai neužsidarys, neišsikels į užsienį, nors iškelti į užsienį yra vieni niekai.

Manau, kad labai simboliškas yra kolegų užrašas „Atgal į šviesų rytojų!“, atsižvelgiant į tai, kad reikšmingą indėlį rengiant šį mokesčių jovalą įnešė buvę Sovietų Sąjungos komunistų partijos nariai. Tai pritariu kolegoms dešinėje, kurie sveikina su šia mokesčių reforma, už kurią niekas nepasisako, tik visi balsuoja. Gražu: visi pasisakymai prieš – balsavimai už.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Mieli valdantieji, matyt, nesuklysiu teigdamas, jog esate tarsi Dievo rykštė bent kiek geriau gyvenančiam Lietuvos žmogui. Šiandienos sprendimais jūs nesukursite jokios apčiuopiamos naudos, tik užkrausite dar didesnį mokesčių jungą ant labiausiai dirbančių ir kuriančių Lietuvos žmonių pečių. O kadangi sprendimai, teoriškai generuosiantys papildomų pajamų, avansu yra palydimi populistinėmis lengvatomis ar sprendimais, reikalaujančiais dešimčių ar net šimtų milijonų eurų, tai siūlomos pertvarkos mokesčių surinkimo prasme yra absoliuti butaforija.

Galima teigti, kad, dirbdami padrikai, pasitelkdami neeilinius posėdžius, griežtai ant trumpo pavardžio pasirišdami koalicijos politikų nuomonių įvairovę, pagimdėte mokesčių Frankenšteiną, kuris teoriškai gyvas, o praktiškai nevaikščios. Ir taip, jūs teisingai suprantate: jau šiandien įvairūs verslai ir didesnes pajamas gaunantieji ieško įvairių alternatyvų, o alternatyvų Europoje ir pasaulyje tikrai yra. Taigi, norėdami neproporcingai nugręžti didžiausią pridėtinę vertę kuriančiuosius, vietoj dabar egzistuojančių sumokamų mokesčių neretai gausite *barankos* skylę – apvalų nulį, kuris lems dabar pavyzdžiu visai Europai esantį, tačiau lėtėsiantį ekonomikos augimą, santykinai mažesnę biudžeto surinkimą. Ir tai tiesiogiai palies būtent jūsų rinkėją, mieli Lietuvos socialdemokratai, tą įsivaizduojamą rinkėją – labiausiai pažeidžiamą Lietuvos gyventoją, kuriam įprastai yra reikalinga valstybės pagalba.

Jeigu atvirai, tai nelabai ir yra apskritai ką komentuoti. Savo nuolat kintančių projektų pasiutpolkėje vargiai sugebėsite net įgyvendinti minimalų išipareigojimą Europos Komisijai, tai yra praplėsti NT mokesčių mokančių asmenų skaičių. Pokyčiai *vardan* pokyčių, kiršinantys visuomenę ir nepasiekiantys rezultato. Gal toks amplua jums ir tinka, o gal visgi pasisėdėjimas ant nusiramimo kėdutės atneštų daugiau naudos? Tad šiandien kviečiu tikrai kategoriškai balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Motyvai už – gerbiamas I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Pastebėjau, kai aš pasisakau Seimo salėje už, tai visi nubalsuoja prieš. Tai dabar ir pasisakysiu. Gerbiami kolegos, visų šitų mokesčių pataisų tikslas buvo surinkti daugiau pajamų į biudžetą dėl to, kad gautume, na, padidintume gynybos išlaidas. Pateikė visos asociacijos tai, kad Gynybos fondą galima surinkti ir nedidinant mokesčių. Aš suprantu socialdemokratinę logiką, tai yra apskritai didinti persikirstymą per biudžetą ir taip mažinti visuomenės atskirtį, – tai yra socialdemokratiška, tai yra kairės politika. Yra ir kita politika, kai siūloma ne atimti, o iš karto leisti žmonėms naudoti tuos pinigus kaip jie nori. Pavyzdžiui, šeimos, ar ne, sumažinti joms pajamų mokesčių – ne paimti ir vėl dovanoti, bet leisti joms nemokėti. Šiandien, beje, per pataisas buvo pabalsuota prieš. Šita socialdemokratiška kairės politika būna tinkama, kai yra ramu ir ekonomika auga. Kolegos, dabar yra visiškai priešingai – dabar ekonomika ir pasaulio tendencijos yra tokioje nežinomybėje. Jungtinės Amerikos Valstijos, Suomija mažina mokesčius tam, kad pritrauktų investicijų ir didintų BVP.

Mano įsitikinimu, kas dar yra blogiau, kad šita reforma nėra socialdemokratiška dėl to, kad jūs bendrą mokesčių naštą turtingiausiems nustatysite mažesnę negu vidutiniškai uždirbantiems asmenims ir tiems, kurie yra kūrybingiausi, ir taip stabdysite Lietuvos ekonomikos augimą ir mūsų vystymąsi. Todėl aš primenu, kas buvo pasakyta dėl bendrojo vidaus... realaus BVP, mūsų bendrojo vidaus produkto: 2026 ir 2027 metais, Lietuvos bankas sako, bus 2,8 arba 2,9 % augimas. Panašiai ir EBPO pasisako, ir visi kiti. Aš kviečiu visus, taip pat ir žemdirbius, taip pat visus, kurie manęs klauso, visus, kurie balsuos už, įsidėmėti ir paprašyti atsakomybės, jeigu BVP dėl šitos reformos sustos. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – kolega E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Kai žmonės kalba prieš, bet užsirašo už, tai tvarka. Aš užsirašiau prieš ir kalbėsiu prieš.

Šitas GPM'o įstatymas yra visiškai keistas nesusipratimas. Visų pirma, mokestiniais pakeitimais būtų galima kovoti su šešėline ekonomika. Čia jokios kovos nėra. Nėra ir taupymo režimo. Finansų ministras yra pažadėjęs ateiti į mūsų frakciją ir pateikti taupymo priemones, ką šita valdančioji koalicija žada taupyti. Kol kas niekas nepradėta taupyti, vyksta pinigų taškymas. Nėra numatyta pinigų gynybai arba nesprenžia gynybos finansavimo poreikių šitie GPM'o įstatymo pakeitimai.

Ekonomikos stabdymas, ką ir I. Vėgėlė minėjo. Finansų ministras, pateikdamas visą mokesčių reformos paketą, pripažino, kad ekonomikos augimui, BVP augimui bus 0,2 % poveikis į minuso pusę. L. Savickas pridėjo, kad gali būti 0,3 %. Įvedus galimus Amerikos tarifus, gali atsirasti minus 0,7 %. Atrodo, galėtume finansuoti gynybą iš augančios ekonomikos. Šita mokesčių reforma ir šituo projektu stabdome ekonomikos augimą.

Socialdemokratiškas nesusipratimas, kai didėja darbo apmokestinimas. Patys sakydavote, kad reikia verslą apmokestinti, bet apmokestinate, žinoma, ir verslą, bet ir darbą. Mažėja ekono-

mikos konkurencingumas su šituo įstatymu. Mums kaimynai padėkos. Aš matau vienintelį pliusą, ką jūs čia padarote sau, tai yra progresyvumo didinimas. Jeigu jūs sprendžiate savo ideologines nuostatas pamiršdami valstybės reikalus, tai apmaudu. Balsuokime prieš.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – kolegė B. Vėsaitė.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Gerbiamieji kolegos, prieš mane du kalbėję už iš esmės kalbėjo prieš šią GPM'o įstatymą, o aš kalbėsiu už.

Klausykite, gerbiamieji kolegos, eidami į rinkimus jūs visi sakėte: mes sieksime socialinio teisingumo, mažinsime atskirtį. Šitas įstatymas yra kaip tik apie tai, kaip tik apie tai. Didesnes pajamas gaunantys mokesčių sumoka daugiau. Ar tai nėra teisinga? Klausykite, ar šitie žmonės, kuriems labiau pavyko, atėjo į dykumą? Jie rado jau sukurtą infrastruktūrą, elektros energiją, kelius, gavo išsilavinimą, buvo gydomi. Palaukite, ar visa visuomenė nesukūrė šito gėrio jiems?

Dabar klausykite: daugelis tarptautinių institucijų mums priekaištauja – per mažai perskirstome per biudžetą. Atlyginimų didinimo reikalauja policininkai, reikalauja visas viešasis sektorius. Iš kur šitai daryti? Gydytojai, mokytojai. Ar reikia Lietuvos viduje taikos? Man atrodo, kad taip, nė kiek ne mažiau kaip ir išorinės gynybos. Taigi aš manau, kad būtent šitaip einama teisingu keliu, ir labai kviečiu palaikyti šią įstatymo projektą ir balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – V. Čmilytė-Nielsen.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas Pirmininke. Noriu pagirti B. Vėsaitę, kuri vienintelė iš valdančiųjų šiandieną išdrįso pasisakyti už šią projektą, ir tai yra tikrai verta pagyrų, nors visiškai nesutinku su jos išsakytais argumentais, pavyzdžiui, kad dėl šio pakeitimo didės gydytojų algos. Prašau, gerbiama kolege ir visi kolegos iš valdančiųjų, paskaitykite vakar profsąjungų mums atsiųstą laišką, kuriame Medikų profesinės sąjungos atstovai atkreipė dėmesį, kad dėl šio pakeitimo mažės jų darbo užmokestis. Aš suprantu, kad jūsų neįtikina per 200 verslo organizacijų, aš suprantu, kad jūsų neįtikina argumentai, jog šie pakeitimai stabdys Lietuvos ekonomiką, bet galbūt profsąjungų argumentai jus galėtų įtikinti.

Apsikritai žvelgiant į šį pakeitimą, jis yra paremtas dviem klaidinančiomis prielaidomis, kad pinigai, surinkti iš mokesčių didinimo, bus skirti gynybai, mes jau žinome, kad taip nėra, ir kad apmokestinti bus tik patys turtingiausi, mes taip pat žinome, kad taip nėra. Tie žmonės, kurie yra savarankiški, veiklūs žmonės ir iš viešojo sektoriaus, ir ūkininkai, kurie sėdi šiandien čia, balkone, jiems teks susimokėti daugiau tam, kad socialdemokratai ir demokratai galėtų įvykdyti savo rinkimų pažadus.

Mes tam nepritariame. Aš labai kviečiu įsiklausyti ir į verslo organizacijų, ir į profsąjungų nuomonę ir balsuoti prieš. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Motyvai už – kolega T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Aš tikrai norėčiau pasisakyti už šį įstatymo projektą, bet po šiandienos kai kurių balsavimų tikrai neturiu ko daugiau pasakyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas Seimo Pirmininke, ką tik kalbėjo jūsų kolega T. Tomilinas, kuris kaip valdantysis metė kortas ant stalo. Remigijau Žemaitaiti, ar bus iš jūsų kas nors, kas už reformą pasisakys? Gal D. Bradauskas, iš tikrųjų gerai išmanantis mokesčių surinkimą? Na, kas? Pasisakykite! T. Tomilinas ką tik pasakė – *briedas*, ir neišnaudojo progos. Iš socdemų gerbiama Birutė kažką apie infrastruktūrą, kažką apie valstybę, bet ne apie esmę.

Mes susirinkome surinkti pajamas Gynybos fondui. Ir tas būdas, kurį pasirinkote jūs, valdantieji, Dainorai Bradauskai, Remigijau Žemaitaiti, Lukai Savickai, Tomai Tomilina, yra blogas. Cituoju: „Daugiausia pelno ir gyventojų pajamų mokesčio pakeitimai turės tą neigiamą įtaką ekonomikos augimui.“ Kas šių žodžių autorius? Jūsų ekonomikos ministras. Ką jis padarė, kad pasikeistų ši reforma? Nieko. Nieko nepadarė demokratai, kad ši reforma nežlugdytų ekonomikos. Gerbiamas Lukai, priekite prie mikrofono, pasakykite, kokia nuostabi reforma.

M. Mikuckas, didžiausios Lietuvos technologinės bendrovės „Vinted“ savininkas, kalba apie tai. Vyriausybei rašau dvejetą. Aš bijau, kad turėsime pasitraukimą. Reikia suprasti, kad šių bendrovių Lietuvoje niekas nelaiko. Žemės ūkis – puikūs lobistai, be jokių tarpininkų atėjo, išsireika-

lavo, turėdami 3 % BVP mažesnius mokesčius. Kur visa kita ekonomika, kur požiūris į šešėlį, kur pasižiūrėjimas į valstybės neefektyvumą, kur jūsų namų darbai?

Gerbiamieji, na, Remigijau, užsirašykite, pašnekėkite, Lukai, kiti, kas čia tokio fantastiško su ta reforma? Kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Ačiū, kad gerbiamas Simonas apibūdino buvusios Vyriausybės ketverių metų veiklos rezultatus. O dabar visi, kurie buvo paminėti, L. Savickas, T. Tomilinas... (*Šurmulyš salėje*)

L. SAVICKAS (DFVL). Ačiū.

PIRMININKAS. Buvo paminėti kolegos, todėl turi teisę atsakyti.

L. SAVICKAS (DFVL). Dabar bus galimybė daugybę argumentų išsakyti. Gerbiamas „Vienaraigių“ asociacijos ir kartu Liberalų sąjūdžio atstove...

PIRMININKAS. Per mikrofoną kalbėk.

L. SAVICKAS (DFVL). Kalbu, kalbu per mikrofoną. (*Balsas salėje: „Girdime.“*) Kolega, man atrodo, turėjote nuostabius ketverius metus ir per juos turėjote galimybę parodyti savo rezultatą. (*Šurmulyš salėje*) Šiandien mes kalbame labai konkrečiai apie tai, kokią įtaką gali turėti šie sprendimai ir ką mes darome, kad galėtume turėti investicinę aplinką. Netrukus, pirmadienį, balsuosime dėl sprendimų, kurie pozicionuoja Lietuvą. Tai viena patraukliausių investicinių aplinkų naujoms investicijoms pritraukti. Jau šiomet yra pakelta tris kartus ankstesnių metų sukelti investicijų pritraukimo rodikliai. Tai iš ko, jūs manote, bus pasiekti tie rezultatai? Tie rezultatai bus pasiekti dėl to, kad šiame Seime šioje kadencijoje mes priimsime tokius ryžtingus sprendimus, kurie gali sukurti aplinką, kurioje šios investicijos yra patrauklios ir pritraukiamos.

Dabar kalbėjime apie mokesčių reformos įtaką kaip tokią.

PIRMININKAS. Kolegos, paskui pasisakysime. (*Šurmulyš salėje*) T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (DFVL). Ne, Simonai Gentvilai, visiškai ne dėl to aš nutariau nekalbėti už šią reformą, o dėl to, kad ir jūs taip pat atsakingi už tai, kad mes šiandien kai ką čia ir sugadinome šioje reformoje. Ir jūsų nebalsavimas, jūsų abejingumas valstybės poreikiams yra akivaizdus. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Visi, kurie buvo paminėti, pasisakė. Audrius nebuvo paminėtas. Kalbėkite, jeigu visi, tai visi.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Dėl vedimo tvarkos. Kolegos, kadangi ne kartą buvo akcentuojama buvusi kadencija, aš noriu atkreipti jūsų dėmesį, kad buvusios kadencijos vaisiais, tai yra augančia ekonomika, šiandien jūs naudojotės tam, kad realybėje įgyvendintumėte šitas keistas fantazijas. Dėl to yra labai gaila, nes visą šitą jūsų reikalą reikės srėbti ateinančiai kadencijai, tenka užjausti žmones, kurie ateis ir dirbs po jūsų.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs taip pat sėkmingai naudojotės buvusios Vyriausybės augančia ekonomika, sveikinu Lietuvą, kad auga visa ekonomika, nepriklausomai nuo Vyriausybių. O dabar susikaupkime ir prašome balsuoti dėl viso įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 124 Seimo nariai: už įstatymo projektą – 78, prieš – 46, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Replikos po balsavimo. V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Pataisymas. Geras komandinis darbas M. Skamarako, K. Mažeikos ir V. Juciaus suklaidino, bet davė gerą rezultatą. Atsiėmė blogą pasiūlymą, balsavome už geresnį, o už trečią blogą nebalsavome. Tai vis dėlto 60 vadovų, tuo ir pasidžiaukime.

PIRMININKAS. D. Bradauskas.

D. BRADAUSKAS (NAF). Aš dar S. Gentvilui, nespėjau tada atsakyti. Simonai, dabar sėdžiu ir skaitau, 24 dieną vyko TAXUD'o metinė ataskaita (*annual report*). Aš skaitau, trys šalys yra giriamos dėl mokestinės reformos, dėl progresyvumo, dėl didesnio *compliance'o*, dėl skaidrumo, tai yra Danija, Suomija ir Lietuva. Šita reforma yra giriamą jau dabar.

PIRMININKAS. Ačiū.

D. BRADAUSKAS (NAF). O kitos šalys, kurios ėjo kitais keliais, paminėtos būtent kaip netinkamai vykdytųjų reformas. Taigi, Simonai, pasiskaityk.

PIRMININKAS. Ačiū visiems. Pusė minutės.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas Dainorai, net ne tai atėjau pasakyti. Bet Suomija, kurią jūs paminėjote, dabar mažina mokesčius, o ne didina.

PIRMININKAS. Ačiū.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). O aš norėjau pasakyti vieną dalyką, padėkoti Seimo Pirmininkui, nepaisant to, kad balsavimas ne toks, kokio aš pageidaučiau, jūsų vedimas šiandien iš tiesų buvo labai korektiškas ir tikrai tinkamas. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju už visus palinkėjimus, pasiūlymus ir pastabas, toliau Seimo posėdį perduodu vesti, manau, ne mažiau sėkmingam vicepirmininkui J. Olekui.

11.33 val.

Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-437(4) (priėmimas)

PIRMININKAS (J. OLEKAS, LSDPF). Ačiū, kolegos. Kitas klausimas mūsų darbotvarkėje – Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo projektas Nr. XVP-437. Į tribūną kviečiu komiteto pirmininką A. Sysą. Replika po balsavimo – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Aš savo ruožtu norėjau pagirti ir padėkoti A. Sysui, kuris stojiškai atlaikė šito įstatymo projekto visą svarstymo eigą. Linkiu sėkmės bei kantrybės ir dabar.

PIRMININKAS. Su opozicijos ramiu palaikymu. Ačiū. Žodis A. Sysui. 1 straipsnis. Pasiūlymų neturime. Dėl 2 straipsnio yra Teisės... Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl 2 straipsnio yra Teisės departamento pasiūlymas. Komiteto nuomonė.

A. SYSAS (LSDPF). Dėl 1 straipsnio yra daug pasiūlymų, ne vienas.

PIRMININKAS. Dėl 1 straipsnio? Kolega, dėl 2 straipsnio yra Teisės departamento. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Yra trys Teisės departamento pastabos. Atsiprašau, keturios. Joms visoms pritarta.

PIRMININKAS. Kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti 2 straipsniui su Teisės departamento pasiūlymais, kuriems komitetas pritarė? Ačiū už supratimą, pritarta.

Dėl 3 straipsnio pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Ačiū. Dėl 4 straipsnio taip pat pasiūlymų nėra. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Pritarta. Dėl 5 straipsnio taip pat neturime pasiūlymų. Bendru sutarimu galime pritarti? Pritarta. Dėl 6 straipsnio Teisės departamento pasiūlymas. Prašau.

A. SYSAS (LSDPF). Jam komiteto pritarta.

PIRMININKAS. Ačiū. Seimo narių V. Fiodorovo, V. Šeršniovo ir kitų pasiūlymas. Ar galite pristatyti savo pasiūlymą, kolegos? Prašau.

V. FIODOROVAS (MSNG). Taip. Ačiū, posėdžio pirmininke. Pasiūlymas yra iš esmės toks, kaip valdančioji koalicija čia prieš tam tikrą laiką išėjo džiaugsmingai pareiškusi Lietuvai, kad pagrindinis būstas, namai bus neapmokestinami. Lyg taip ir buvo, lyg ir buvo komitete balsavimai, lyg ir visi tie pritarimai į tą variantą, dėl kurio balsavome svarstymo stadijoje, neatgulė. Todėl su Mišrios grupės kolegomis pakartojome pasiūlymą. Pasiūlyme kalbama labai paprastai: pagrindinis gyvenamasis būstas neapmokestinamas ir tai yra nepaisant verčių. Aš galvoju, kad apmokestininti bent kelis būstus, bent kelis nekilnojamojo turto vienetų turbūt nėra pagrindinis tikslas. Tikslas ir apskritai vertybė turėtų būti laikytis pažado, laikytis įsipareigojimų ir susitarimų. O įsipareigojimas buvo, kad pagrindinis būstas bus neapmokestinamas. Kviečiu kolegas palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar yra 29 Seimo nariai palaikantys?

A. SYSAS (LSDPF). Mažoka.

PIRMININKAS. Prašom apsispręsti mygtukais. Nėra. Tada pasiūlymų nesvarstome.

Kitas pasiūlymas – Seimo narių A. Syso, B. Vėsaitės. Prašom, kas pristatys?

A. SYSAS (*LSDPF*). Birutei teisė, nes aš tribūnoje.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Gerbiamieji kolegos, mes siūlome, kad bent jau tie, kurie iki šiol mokėjo nekilnojamojo turto mokestį, ir dabar mokėtų. Tokia šito pasiūlymo esmė. Aš manau, kad konservatoriai mums tikrai pritars, nes jie būtent labai kritikavo. Šita pataisa, manau, ištaiso šią klaidą.

PIRMININKAS. Ar yra 29 Seimo nariai, remiantys šią pataisą?

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Palaikykite!

PIRMININKAS. Matau, yra. Ačiū. Motyvai už, prieš. I. Šimonytė – prieš. Prašau, kolege.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū. Aš gerbiamai kolegei pasakysiu, kad dabar turto mokestį moka nuo 150 tūkst., jeigu jūs nežinojote. Siūlau neapeliuoti į konservatorius, nes konservatoriai daug kartų pasakė labai aiškiai, kad jeigu neapmokestinamasis dydis nebus diferencijuojamas pagal savivaldybių turto vertes, konservatoriai tų pasiūlymų nepalaikys. Todėl, kad kokią jūs ten kartelę iš lempos benustatytumėte, ar 300 tūkst., ar 500 tūkst., ar milijonas, ar pusanatro, visada bus tik didžiųjų miestų ir kurortinių vietovių gyventojų mokestis. O tai yra absoliučiai neteisinga. Todėl, žinoma, šito pasiūlymo taip pat nepalaikysime.

PIRMININKAS. Ačiū. Komiteto nuomonė.

A. SYSAS (*LSDPF*). Komitetas balsavo: 1 – už, 1 – prieš ir 6 susilaikė. Nepritare.

PIRMININKAS. Ačiū. Prašom apsispręsti balsuojant dėl šio pasiūlymo: 6 – už, 46 – prieš, 43 susilaikė, pasiūlymui nepritarta.

Kita pataisa dėl šio straipsnio yra Teisės departamento. Komiteto nuomonė.

A. SYSAS (*LSDPF*). Pritariame.

PIRMININKAS. Pritarti, gerai. Ir dar viena komiteto, Teisės...

A. SYSAS (*LSDPF*). Pritariame.

PIRMININKAS. Pritarta.

Šeštas pasiūlymas yra Seimo narių V. Sinicos, V. Šeršniovo. Prašom pristatyti savo pasiūlymą.

V. SINICA (*MSNG*). Labai ačiū. Įvyko keistas dalykas, kai buvo iškelta ir priimta mintis neapmokestinti pirmojo būsto. Ji po to įgavo lubas 450 tūkst. Valdančiųjų pasiūlyme išaugo tarifai arba sumažėjo ribos, nuo kurių auga tarifai antrajam ir visiems likusiems nekilnojamojo turto vienetams. Čia yra siūlymas grįžti prie tų pirminių tarifų, tai yra nusistatyti grindis 150 tūkst. ir po to tuos mažesnius tarifus, kurie buvo iš pradžių numatyti ne pirmajam būstui. Kyla jie iš bendro principo, kad yra vertinga valstybei turėti kuo daugiau būsto savininkų. Nebūtina tai yra prabangos dalykas turėti įvairių turtą, dažnai paveldėtas sodybas, kurios, mes visi suprantame, kad nėra kažkokios prabanga, bet Lietuvoje kylant kainoms netrukus turbūt pasieks tas apmokestinamas ribas ir dažnam gali sukelti situacijas, kai vers klausti, ar gali išlaikyti tą turtą tie jo savininkai. Tikslas yra, kad tokių situacijų nebūtų.

Aš atkreipčiau dėmesį, mums visiems turbūt būtų sveika pasižiūrėti į Lenkijoje šiuo metu vykstančias diskusijas tuo pačiu klausimu. Ten Prezidentas pasisako už tai, kad tik nuo trečiojo būsto gali prasidėti diskusija apskritai, būtent dėl tos priežasties, kad yra normalu ir žmogiška žmogui turėti vietą, kurioje gyvena ir vietą, kurioje ilsisi, kuri nebūtina reiškia prabangą ir turtą, labai dažnai tiesiog kokią nors kaimo sodybą pagal šią logiką.

Ir paskutinis dalykas, į kurį reiktų atkreipti dėmesį, dažnai yra nuomojami tie antrieji būstai. Mes turbūt įžvelgiame čia kokią nors, nežinau, komercinę naudą ir jau visai kitą logiką, bet šitas apmokestinimas, kuris dabar numatytas, neabejotinai guls ir ant nuomininkų pečių. Tai yra nuoma Lietuvoje brangs būtent konkrečiai dėl šito mokesčio.

Grįžti prie pirminių tarifų, kurie yra mažesni, nei dabar pasiūlyta, – tokia būtų pasiūlymo esmė.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė.

A. SYSAS (*LSDPF*). Komitetas nepritare. Visi 10 susilaikė, nes...

PIRMININKAS. Gerai, kolegos, apsispręskime balsuodami. 29 reikia, bet apsispręskime iškart balsuodami. Matysime, ar yra 29, ar ne. Prašom balsuoti dėl šios pataisos. 29 yra, matau, yra. (*Balsai salėje*) Balsuojame. Balsuodami pamatysime. Prašom balsuoti. (*Balsas salėje*: „Dėl ko balsuo-

jame?“) Dėl kolegų pataisos. (*Balsai salėje*) Gerai. Kolegos, balsuojame, ar yra 29, norintys paremti? Deja, tik 14. Nesvarstome. Labai atsiprašome už sugaištą laiką.

Kitas pasiūlymas – Seimo narių K. Neimanto, R. Puchovičiaus ir R. Žemaitaičio. Prašom pristatyti savo pataisas.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Matau, kad man užsidegė. Gerbiami kolegos, kadangi po svarstymo buvo pritarta, kad pirmasis būstas yra 450 tūkst. riba. Tada automatiškai turi būti keičiama antrojo būsto riba ir siūloma, kad turtui, kuris viršija 600 tūkst. (iki 1 mln.), būtų taikoma 0,8 % vietoj 1 %, ir tam, kas bendrai daugiau kaip 1 mln., kad būtų 1 %. Komitetas pritarė.

PIRMININKAS. Ačiū. Komiteto nuomonė.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas, 6 balsavus už, 1 prieš, 2 susilaikius, pritarė.

PIRMININKAS. Ar yra 29? Prašom balsuoti dėl 29. Yra, turime. Tada nuomonių už, prieš nėra norinčių pasakyti. Prašom balsuoti dėl pataisos.

Ačiū. Balsavo 90: 79 – už, prieš – 3, susilaikė 8. Pataisai pritarta.

Kita pataisa – Seimo nario B. Ropės. Prašau kolegą pristatyti.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Gal galite patikslinti, kuri čia pataisa, nes čia...

A. SYSAS (LSDPF). Vietoj 50 tūkst. – 100 tūkst.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Kadangi nuo kitų metų ženkliai didėja mokestinė vertė, o dabartinis siūlymas sumažinti antro nekilnojamojo turto apmokestinimą nuo 150 tūkst. iki 50 tūkst. labai jau išplės mokesčių mokėtojus ir daug kas turės papildomai mokėti, tai aš siūlau apsistoti ir nustatyti tokią ribą – 100 tūkst. mokestinę antro būsto vertę.

PIRMININKAS. Gerai. Klausiu, ar yra 29 norintys pritarti, palaikantys tokią pataisą? Prašom apsispręsti ir balsuoti. Tik 19, tai pataisos nesvarstome. Ar galime... (*Balsai salėje*) Prašom apsispręsti ir balsuoti dėl viso 6 straipsnio su mūsų priimta pataisa. (*Balsai salėje*) Dėl 6 straipsnio.

Balsavo 102 Seimo nariai: už – 72, prieš – 23, susilaikė 7. Pritarta 6 straipsniui.

Dėl 7 straipsnio turime Seimo narių A. Norkienės ir E. Kirkučio pasiūlymą. Prašom pristatyti savo pasiūlymą.

A. NORKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mūsų siūlymas yra fiziniams asmenims, tai yra šeimoms, auginančioms tris ir daugiau vaikų, arba vaiką su negalia iki 18 metų, kurių turto mokestinė vertė neviršija 200 tūkst. eurų, mažinti 50 % nekilnojamojo turto mokesčio sumą.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar yra 29 Seimo nariai, norintys pritarti? Prašom paspausti mygtuką, kad tiksliai matytume. Nėra. Tuomet nesvarstome. (*Balsai salėje*)

Prašom. Gerbiama R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Mieli valdantieji, bent jau leiskite pristatyti pasiūlymus, dėl jų balsuoti, nes tikrai atrodo juokingai, kai net socialiai... Ką tik deklaravo vienintelė iš daugumos kalbėjusi B. Vėsaitė, kad priimama labai socialiai teisingų sprendimų reforma. Tai šitas kolegų pasiūlymas ir buvo sumažinti nekilnojamojo turto mokestį gausioms, daugiavaikėms šeimoms ir auginančioms vaikus su negalia. Mes dabar visus vienodai apmokestinsime. Kur tas socialinis teisingumas, pagal socdemų supratimą?

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Kadangi nėra reikiamo skaičiaus palaikančių, ar galime pritarti 7 straipsniui bendru sutarimu? Pritarta. Ačiū.

Dėl 8 straipsnio... (*Balsai salėje*)

A. SYSAS (LSDPF). Nori balsuoti.

PIRMININKAS. Prašau? (*Balsai salėje*) Balsuojame dėl viso 7 straipsnio.

Ačiū. Balsavo 102 Seimo nariai: už – 74, prieš – 25, susilaikė 3. Straipsniui pritarta.

Dėl 8 straipsnio pasiūlymų neturime. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Pritarta.

Dėl 9 straipsnio yra A. Butkevičiaus pataisa, pasiūlymas. Prašom, gerbiamas kolega.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, vyko labai daug diskusijų dėl turto verčių nustatymo, tai teikiu įstatymo pataisas. Atliekant paskesnę vertinimą išlaidų (kaštų) metodu, vertinamo nekilnojamojo turto statybos kaina indeksuojama Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Taip yra daroma daugelyje Europos šalių.

Noriu išsakyti motyvus, dėl ko yra teikiamas toks pasiūlymas. Būtų sudarytos prielaidos verčių nustatymą išlaidų (kaštų) metodu iš dalies automatizuoti. Valstybė nepatirtų papildomų apie 300 tūkst. eurų valstybės biudžeto išlaidų verčių nustatymo išlaidų (kaštų) metodu. Būtų išvengta papildomos administracinės naštos mokesčių mokėtojams, daugumai nereikėtų kreiptis dėl verčių perskaičiavimo ir taip pat įmonė, vertinanti nekilnojamąjį turtą, neturėtų žmogiškųjų resursų trūkumų verčių apskaičiavimo išlaidų (kaštų) metodu. Šitos pataisos yra suderintos ir su Registrų centru, ir su Finansų ministerija, kiek žinau, bendru sutarimu pritarė ir Biudžeto ir finansų komitetas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Komiteto nuomonė buvo paminėta, tad, pirmininke.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Pritarė. Ačiū. Taip pat matau, kad 29 yra. Tada norinčių pasisakyti už, prieš nėra. Ar galime pritarti pataisai? Pritarta. Ir dar dėl šio straipsnio yra Seimo nario B. Ropės pataisa. Prašau, kolega.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų, praeitą kartą svarstant, buvo balsuojama už panašią mano pataisą ir sulaukė labai didelio palaikymo. Bet buvo kritikos dėl to, kad mokestinė vertė didės, o čia, sakykime, bus užfiksuojama dabartinė mokestinė vertė. Todėl aš siūlau fiksuoti ne dabartinę mokestinę vertę, o tą, kuri bus po 2026 metų. Tai labai susijęs klausimas su kolegos A. Butkevičiaus. Užfiksavus mokestinę vertę, jinau bus jau indeksuojama tiksliai pagal koeficientą, kuris bus nustatytas Vyriausybės. Taip yra daugelyje Vakarų Europos šalių, pavyzdžiui, nagrinėjau, buvo giriamas Britanijos variantas. Iš tikrųjų britai yra užfiksavę 1991 metais ir taiko visam nekilnojamajam turtui, net ir dabar pastatytam. Kviečiu kolegas palaikyti ir taip mes panaikinsime įtampą visuomenėje, žmonės žinos, koks mokestis yra mokomas ir šiandien, ir ateityje. Kviečiu palaikyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Komiteto nuomonė.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas nepritarė...

PIRMININKAS. Ar yra 29?

A. SYSAS (LSDPF). ...nes EBPO kaip tik atvirkščiai rekomenduoja.

PIRMININKAS. Ar yra 29 palaikantys? Prašom paspausti mygtuką, įsitikinsime. Nėra. Tada pataisos nesvarstome. Ar galime pritarti 9 straipsniui su A. Butkevičiaus pasiūlymu? Pritarta bendru sutarimu. Ačiū.

Dėl 10 straipsnio, dėl 11 straipsnio, dėl 12 straipsnio... Dėl 10 ir 11 straipsnių pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Ačiū. Dėl 12 straipsnio... (*Balsas salėje*) Balsuojame dėl 10 ir 11 straipsnių, taip? Atskirai. Balsuojame dėl 10 straipsnio. Prašau, kolegos, jūsų geroji valia – įsiamžinti.

Balsavo 105 Seimo nariai: už – 76, prieš – 23, sulaukė 6. 10 straipsniui pritarta. Dėl 11 straipsnio motyvų už, prieš nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

Balsavo 109 Seimo nariai: už – 76, prieš – 28, susilaikė 5. 11 straipsniui pritarta.

Dėl 12 straipsnio yra Teisės departamento pasiūlymas. Komiteto nuomonė?

A. SYSAS (LSDPF). Jam pritarėme.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galima, ačiū. 12 straipsniui su Teisės departamento pasiūlymu pritarta.

Dėl 13 straipsnio pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 14 straipsnio yra A. Syso...

A. SYSAS (LSDPF). Mes jau svarstėme – atmetėme.

PIRMININKAS. Ačiū. Atsiėmėte?

A. SYSAS (LSDPF). Ne atsiėmėme, o jau balsavome.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti 14 straipsniui bendru sutarimu?

A. SYSAS (LSDPF). Dėl 14 straipsnio dar yra Teisės departamento viena pastaba, jai pritarta. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ar galime 14 straipsniui pritarti? (*Balsas salėje: „Ne.“*) Balsuojame.

A. SYSAS (LSDPF). Už 14 straipsnį. Už visą 14 straipsnį. (*Balsai salėje*) Dėl, teisingai.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Balsavo 105 Seimo nariai: už – 71, prieš – 28, 6 susilaikė. 14 straipsniui pritarta.

Tada grįžtame prie 1 straipsnio, kur yra nauja Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo redakcija. Dėl jo pasiūlymų... (*Balsas salėje*) Pritarėme. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra, ar galime pritarti?

A. SYSAS (LSDPF). Galime.

PIRMININKAS. Visam 1 straipsniui su mūsų aptartais pasiūlymais? Ačiū, pritarta.

Ir 2 straipsnis, dėl kurio yra Teisės departamento pasiūlymas. Komiteto nuomonė.

A. SYSAS (LSDPF). Pritarėme.

PIRMININKAS. Pritarta. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Pritarta.

Pastraispiui įstatymo straipsniai apsvarstyti. Prašom dėl viso įstatymo projekto už ir prieš pasisakyti. Už norėtų pasisakyti V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Matydamas, kad iš valdančiųjų niekas nediršta pasisakyti už, nes toks baisus projektas tapo po visų...

PIRMININKAS. Taupome laiką, kolega.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). ...pasiūlymų, tai reikia kaip nors paraginti, kad jūs žinotumėte, balsuodami už, ką gausite. Prieš tai iš nekilnojamojo turto surinkdavome apie 16 mln., o dabar geriausiu atveju surinksime kokius 3 mln. Tai čia bus toks rezultatas. Kas atsitiktų, jeigu nepabalsuotume? Likėtų senasis variantas. Tada rudenį būtų galima labai paprastai užšaldyti nekilnojamojo turto vertes, kaip padarė kai kurios kaimyninės valstybės, ir tas mokestis realiai niekam nedidėtų. Ir tai būtų geriausia išeitis, mes surinktume tą pačią sumą. Dabar, balsuodami už, pabalsuosite už tai, kad surinksime mažiau. Tai kai balsuosite, galvokite.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai buvo už. G. Skaistė – prieš.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Išties tai jau yra dešimtoji Nekilnojamojo turto įstatymo versija, dešimta. Ką tai pasako apie įstatymų kūrimo kokybę, man jau sunku ir pasakyti. Žmonės nebežino, nei ko tikėtis. Kiekviena nauja versija reiškia vis daugiau neapibrėžtumo ir mažina pasitikėjimą tiek valdžia, tiek pačia mokesčių sistema apskritai. Pradinės reformos tikslas buvo surinkti daugiau lėšų gynybai, galbūt daugiau lėšų savivaldai. Rezultatas – bus mažiau lėšų gynybai, o savivaldai išvis viso gero, nebeliko dėmesio šioje reformoje. Praėjusiais metais surinkome 16 mln., po verčių atnaujinimo būtų buvę apie 60 mln., o dabar šios reformos pasekmė – turbūt apie 10 mln. eurų. Vadinasi, mes surinksime gynybai ne daugiau, o mažiau. Tikslas ne tik nepasiektas – jis apverstas tiesiog aukštyn kojomis.

Dar svarbiau, kad platesnė nekilnojamojo turto mokesčių mokėtojų bazė buvo ir tarptautinis įsipareigojimas Europos Komisijai. Ši Vyriausybė šio įsipareigojimo taip pat nepakeitė. Ir su tuo susiję yra 87 mln. eurų iš Europos Komisijos „Naujos kartos Lietuvos“ plano. Kadangi įsipareigojimas surinkti daugiau lėšų ir praplėsti mokesčių mokėtojų bazę taip pat liko neįgyvendintas, labai tikėtina, kad su šiais pinigais reikės atsisveikinti. Tai ne tik mažiau lėšų surinksime iš mokesčio, bet taip pat ir iš Europos Komisijos lėšų negausime.

Trumpai tariant, žmonėms tiesiog neapibrėžtumas, valstybei – mažesnės nei galimos pajamos, gynybai – taip pat sumažėjęs finansavimas, o tarptautiniai įsipareigojimai yra tiesiog pakibę ore. Akivaizdu, kad toks įstatymas ne stiprina sistemą, o diskredituoja pačią reformos idėją. Kviečiu šiam įstatymui tikrai nepritarti, nes šiuo atveju blogiau nei joks mokestis yra tiesiog netikras mokestis.

PIRMININKAS. Ačiū. Kita nuomonė. Už – D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Negali nesureaguoti, kada ką tik kalbėjusi buvusi ministrė dabar auklėja, kad blogas atneštas projektas. Taip, jisai kito, taip, jisai nebuvo tobulas. (*Balsas salėje*) Taip, prašau nerėkauti, aš jūsų kalbos metu nerėkavau. Tiesiog noriu priminti vieną dalyką, kad būtent jūsų praėjusi Vyriausybė buvo įsipareigojusi atlikti tam tikrus mokestinius dalykus, už ką būtų gavusi papildomą paramą. Jūs taip ir nesugebėjote atnešti projekto. Tiksliau, jūs asmeniškai nešėte, bet jūsų tuometiniai koaliciono partneriai liberalai, kurie

šiandien irgi labai aršiai čia dėl visko prieš pasisako, būtent tos reformos neįgyvendino, neįvykdė. Taigi dabar tas jūsų piktinimasis neva netobulu šiuo projektu atrodo šiek tiek dviveidiškai. Tai yra vienas dalykas.

Antras dalykas. Be abejo, šiuo atveju aš vis dėlto norėčiau irgi atkreipti finansų ministro dėmesį, kurio, deja, šiandien vėl nėra: taip, kaip nešta reforma, vis dėlto taip jinai ir atrodo, ir reikia pripažinti, kad Finansų ministerijos lyderystės šiuo atveju tikrai trūko. Man atrodo, ateityje vis tiek prie šio klausimo vienaip ar kitaip teks grįžti. Bet šiandien faktas tas, ką žmonėms reikia pasakyti, kad pirmas būstas yra neapmokestinamas, nebent jūsų turto vertė yra 450 asmeniui, dviem asmenims – 900 tūkst. Nepamirškime, yra antras, trečias turtas ir paskesnis turtas, jis yra nuo 50 tūkst. apmokestinamas. Taigi tam tikras lėšų lygis vis tiek bus, surinkta ir tai pamatysime gana greitai. Tai yra vienas dalykas.

Antras ir svarbiausias aspektas. Jeigu šiandien mes nepritarsime šitam projektui, kad ir netobulam, bet jeigu nepritarsime, nuo 2026 metų tiesiog liks galioti galiojantis įstatymas, kas yra 150 tūkst. ir į viršų įvairūs įskaičiavimai. Tikrai, kaip ir G. Skaistė minėjo, 60 mln. galbūt būtų surinkta, bet mokestinė bazė išsiplėstų nuo 36 tūkst., šiuo metu mokančių mokestį, iki 126. Taigi vertinkite šiandien priimdami sprendimą.

PIRMININKAS. Kolega, laikas. Ačiū. Gerą žinią mums pranešti nori I. Gelažnikienė. Prašom, kolege.

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Gerbiami kolegos, tarp visų rimtų diskusijų noriu atkreipti jūsų dėmesį ir paprašyti pasveikinti šiandien pas mus viešinčius Pakruojo miesto „Malūno“ bendruomenės narius, o svarbiausia, kartu yra atvykusi mažoji bendruomenės narė – panelytė Emilija. *(Plojimai)*

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamas A. Anušauskas. Prašau, kolega.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui. Dėl Vyriausybės valandos. Ar nebus? 12 valandų. *(Balsai salėje)*

PIRMININKAS. Tuoj išsiaiškinsime. T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (DFVL). Aš taip pat maloniai noriu paprašyti pasveikinti atvykusius Ignalinos, Ukmergės, Anykščių bendruomenių atstovus. *(Plojimai)*

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau pasisako S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Gerbiamas Algirdai Sysai, dar yra vienas langelis pasisakyti už. Tik trys, pasisakantys už projektą. Gal galėtumėte, kaip Biudžeto ir finansų komitetas, išvardinti šito projekto plusus, nes, kiek aš žinau, jūs planuojate balsuoti prieš, kaip šito įstatymo vedlys. Bet šiaip apmaudu, ir man, kaip liberalui ir buvusiam Vyriausybės nariui, kad čia yra stipriai neišnaudotas šansas. G. Skaistė labai daug argumentavo. RRF'as, ekonomikai nežalingas turtinis mokeskis. Iš esmės socdemai visada kalbėjo apie visuotinį nekilnojamojo turto mokestį. Šiandien jisai...

Aš nemėgstu asmeninių pavyzdžių, bet vienas iš jūsų koalicijos partnerių, mokestinės darbo grupės narys viešai vienoje televizijos laidoje pasakė, kad jis šiandien moka 13 tūkst. eurų nekilnojamojo turto mokestį. Kiek šitas žmogus sau sumažins po šito balsavimo mokestį? Turbūt iki 1 tūkst. Šita istorija yra tiesiog archetipinė ta prasme, kad jūs, valdantieji, užuot sukūrę tvarią savivaldą, tvarų jos finansavimą, nežlugdę ekonomikos jai žalingais pajamų ir pelno mokesčiais, ką pripažįsta pats L. Savickas, atsakingas už ekonomiką, pasiimate ir *de facto* sumažinate nekilnojamojo turto mokesčius. Tai yra praradimas.

Jūs tikrai galėjote gauti ir mano, ir kitų liberalų, ir, manau, konservatorių balsus, jeigu šitas projektas būtų derintas, aptartas ir būtų išėjęs, nes mes visi išipareigojome Europos Komisijai dėl RRF'o. Tai yra savivaldos infrastruktūros mokestis. Profesorius R. Kuodis man irgi dažnai šnibždėdavo: teisingas mokestis, reikia, bet taip, kaip jūs atvedėte iki galo, tai, Algirdai Sysai, dabar įtikinkite, kad jis geras.

PIRMININKAS. Ačiū. L. Girskienė. Prašau.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Gerai, kad prisiminėte pavardę. Labai džiugu matyti Seime besilankančius visuomenės atstovus ir stebinčius, kaip jiems ir mums visiems padidės mokesčiai. Taigi, įsidėmėkite, kaip balsuoja politikai.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonė už – B. Ropė.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš pasisakau už dabar veikiančią nekilnojamojo turto mokestį, kuris buvo pavadintas ir buržujų mokesčiu, ir kitaip. Kadangi šis projektas yra ne naujas, ne atskiras, o dabar veikiančio įstatymo pagadinimas, aš dėl projekto balsuosiu prieš.

PIRMININKAS. Kolega, prašom, jūs užsirašėte...

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Negalima balsuoti už dokumentą, kuris gadina gerai veikiančią dokumentą, dėl kurio visuomenėje nebuvo problemų. Todėl siūlyčiau ir kitiems palaikyti ir balsuoti dėl šio projekto prieš. Ačiū.

PIRMININKAS. Kolegos, naudodamasis posėdžio pirmininko teise, turiu pasakyti, kad tai yra apgaudinėjimas savo kolegų. Jūs užsirašote toje grafoje, ją užimate, todėl E. Gentvilas negalės pasisakyti, nes jūs kalbėjote prieš. Dabar prieš kalba S. Kairys.

S. KAIRYS (LSF). Ačiū už žodį. Iš tikrųjų, jeigu minite liberalus, tai stebėkite, mūsų elgesys buvo nuoseklus, kalbant apie mokesčius, tiek praėjusią kadenciją, tiek šią kadenciją, bet esminis dalykas turbūt yra tas, kokia buvo evoliucija, kalbant apie šį mokestį. Tikrai toks išpūdis, kad tie sprendimai ir siūlymai buvo priimami iš *lempos*, kaip jau čia buvo pasakyta, nes tiek versijų, tiek idėjų, tiek nesutarimų tarpusavyje tikrai reta stebėti.

Buvo bandoma sakyti, kad galiojantis įstatymas ir tarifai yra blogi, jeigu nebalsuosime, žinokite, bus dar blogiau. Bet, atsiprašau, čia ir yra jūsų, valdančiosios daugumos, atsakomybė tokį priimti įstatymą, kad jis tiktų visiems.

Kada ištraukėte RRF'o argumentą? Ištraukėte, kai jau viskas buvo visiškai chaosas, nes prieš tai kalbėjote iš esmės apie gynybos finansavimą, apie susitarimą su savivalda, bet ir savivaldą jūs išdūrėte, palikote ant ledo. Iš esmės dar atimsite ir per gyventojų pajamų mokestį iš savivaldybės pajamas, nors patys kalbate apie tai, kad tai labai svarbus mokestis infrastruktūrai.

Bet esminis pavojus, mes labai daug kalbame apie gyvenamąjį plotą, pasiskaitykite 6 straipsnio 8 dalį, kurioje kalbama, kad bet kokiam kitam nekilnojamojo turto kitos paskirties mokesčiui taikomas papildomas 0,2 % tarifas. Tai išivaizduokite visas komercines patalpas, visus verslus, pakilusias nekilnojamojo turto vertes ir kiek bus tas 0,2 % nekilnojamojo turto mokesčio papildomas tarifas? Tie patys restoranai, kavinės ir panašiai per nuomą ir kitus dalykus tuoj gaus kitu galu atgal. Bet, kaip ir buvo minėta, ekonomikos ministras tyli ir jokių problemų nemato.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonė už – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš, ko gero, matyt, ne tiek už, bet šiek tiek reikėtų gal tiesos pateikti. Nesuprantu, kai kalba Liberalų sąjūdis, bet po Gedimino prospektą tampo akmenį, pavadintą prieš mokesčius ir kad didėja mokesčiai... Mielai Lietuvos gyventojai, kurie čia susirinkote, Liberalų sąjūdis, kuris kalbėjo, priešingai, nori, kad visas jūsų nekilnojamas turtas būtų apmokestintas, absoliučiai visas – nuo tvorų, nuo tvartelių, nuo lauko tualetų ir panašiai. Liberalų sąjūdis akivaizdžiai šiandieną plenarinių posėdžių salėje pripažįsta, kad turi būti tas visuotinis nekilnojamojo turto mokestis.

Sąžiningumo dėlei čia prieš tai kalbėjusiai kolegei, kuri pasveikino susirinkusius visuomenininkus, ko gero, reikia priminti, kas 2019 metais buvo valdančiojoje daugumoje, kokia politinė jėga, ir nekilnojamojo turto mokestis buvo 220 tūkst. Jūs galėjote tą mokestį visiškai panaikinti, bet tuometinio Biudžeto ir finansų komiteto pirmininko iniciatyva jūs mokestį nuleidote iki 150 tūkst. Tai arba jūs čia atmintį praradote, arba aš jums šiek tiek tą atmintį sugrąžinsiu.

Dabar įdomiausia, sako, pamiršo RRF'ą. Tai čia kultūros ministrui. Gerbiamas kultūros ministrė, jeigu pamiršote, nuo 2020 metų gruodžio mėnesio jūs buvote kultūros ministru, tai būtent jūsų Vyriausybė būdama ši RRF'ą ir išipareigojo, ir dėl jo nebepersiderėjo. Jūs buvote Vyriausybėje, jūs buvote ministras, nors nebuvote Ministras Pirmininkas.

Gerbiami kolegos, jeigu mes šiandien, suprantu, nei aš noriu balsuoti, čia nerasime nė vieno salėje, kuris nori balsuoti už tą įstatymą, pakelkite ranką, nė vienas nenorės balsuoti, bet esame priversti balsuoti vien todėl, kad neliktų galioti senas projektas. Sename projekte riba yra 150 tūkst.

Ta projekto riba sumuoja visą nekilnojamąjį turtą, kurį žmonės turi. Ir ne 0,2 %, o 0,5 %. Priešingai, apsaugodami jaunas šeimas, apsaugodami tuos, kurie yra paėmę kreditus, paskolas, apsaugotume vyresnės kartos žmones, kurie gyvena senamiesčiuose, kurortinėse teritorijose, mes bandome visą šitą peklą ištraukti. Ir jeigu dabar nepriimsime, čia kai kas siūlo rudenį, galioja Konstitucinio Teismo nutarimas dėl 6 mėnesių mokestinio įstatymo įsigaliojimo. Jeigu jo nepriimsime...

PIRMININKAS. Kolega, laikas.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). ...tai turėsime problemų. Ačiū.

PIRMININKAS. Nuomonė už – M. Katelynas. Prieš išsakytos jau keturios nuomonės. (*Balsai salėje*) Gerai, signataras Eugenijus.

E. GENTVILAS (LSF). Atsiprašau, negali taip būti, kad ponas B. Ropė pakalbėjo ne į temą, o baudžiamas E. Gentvilas, kuris tikrai žada pasisakyti prieš šitą projektą. Ačiū už supratimą. Šito įstatymo svarstymas tikrai buvo visiškas chaosas. Priminsiu jums, valdantieji, kad pateikimo stadijoje jūs visi vienbalsiai balsavote, kad nekilnojamasis turtas pradedamas apmokestinėti nuo 10 tūkst. Tai yra apmokestinamas labai pigus turtas. Jūs visi balsavote vienbalsiai. Svarstymo stadijoje jūs visi balsavote vienbalsiai, kad pirmasis turtas apskritai neapmokestinamas.

Antra, kaip žemiau sako, pajamos į biudžetą su šiuo mokesčiu mažėja. Apie gynybos finansavimą per šitą mokestį net kalbos neišina. Šiandien ryte salėje nuskambėjo, kad Seimo narių darbas yra balsuoti. Bet aš noriu, kolegos, ypač jauniems, priminti: reikia ne tik balsuoti, bet ir galvoti. K. Mažeika, išrinktas Alytaus rajone, suvalkietiškoje apygardoje, patvirtins, Alytaus rajone yra Simno Švenčiausiosios Mergelės Marijos ėmimo į dangų bažnyčia. Bažnyčios pamate yra gėdos arba atgailos akmuo, ten atėjus galima padaužyti galvą į tą akmenį. Žinoma, dėl to jūsų nė vieno į dangų nepaims, jūs nesate Švenčiausiosios Mergelės Marijos, bet gal pradėsite galvoti. Linkiu ne tik balsuoti, bet ir galvoti.

PIRMININKAS. Nuomonė už – M. Katelynas.

M. KATELYNAS (LSDPF). Kolegos, neplanavau pasisakyti, bet kad iš pasisakiusių už du valstiečiai kalbėjo visiškai ne į temą, šalia mikrofono irgi ragino gyventojus stebėti, kaip yra priimami jiems didinami mokesčiai. Reikėtų priminti vieną paprastą dalyką, kodėl tas NT mokestis išvis dabar Seime? Dabartinis modelis, kuris buvo įvestas 2019 metais, BFK vadovaujant didžiausiam populistui V. Ažuolui, kuris dabar agituoja, kad modelis yra labai prastas, tačiau riba, nuo kurios apmokestinamas nekilnojamasis turtas, jam vadovaujant buvo sumažinta nuo 220 tūkst. iki 150 tūkst. Tai, gerbiamas Valiau, jūs užprogramavote šitą problemą, kurią mes dabar turime išspręsti, ir dabar užsiimate demagogijomis, kas jums yra turbūt prigimtinis dalykas. Sveikinu, jūs turbūt nepasikeisite. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Gerai. Apsispręskime balsuodami, pratęsiame balsavimo langą iki pietų. Apsispręskime balsuodami dėl viso šio įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Ačiū. Balsavo 127 Seimo nariai: už – 77, prieš – 46, susilaikė 4. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Kolegos, mes turime apsispręsti dėl organizacinio klausimo, dėl Vyriausybės valandos. Ar galime sutarti, kad nedarome Vyriausybės valandos? (*Balsai salėje*) Ne, kolegos, nieko negalime. Pusę valandos ir klausia opozicija? Sutarėme. Replika po balsavimo – I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Atėjau paskutinė, gavau kalbėti pirma, ačiū už tai. Dėl argumentų aš suprantu, kad kai kuriems kolegoms reikėjo pasisakyti dėl filmuko, kad galbūt kaip nors savo buvusių gerbėjų malonę permaldytų. Bet, mieli ponai, ką jau teisingai pasakė E. Gentvilas, per 2 mėnesius čia buvo dešimt skirtingų variantų, kaip jūs bandėte tautą gelbėti šiuo atveju nuo V. Ažuolo mokesčių. Ir, tiesą sakant, tas problemas, jei jūs jas išties norėjote spręsti, buvo galima išspręsti gerokai paprasčiau – tiesiog indeksuoti turto vertes. Būtų likęs tas pats modelis, aukštesnės vertės ir ta pati tvarka, kuri galioja dabar. Nes tai, ką jūs padarėte dabar, nėra nei nekilnojamojo, nei turto, nei mokestis, tai yra tiesiog jovalas.

PIRMININKAS. Ačiū. S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Ačiū, Seimo vicepirmininke. Aš kreipiuosi į pakruojiečius, kurie girdėjo čia R. Žemaitaičio kalbą. Žinokite, jis nėra Liberalų sąjūdžio narys ir kalba ne už Liberalų sąjūdį, o kalba kaip turtingas žmogus, turintis Laurų kvartale didelį didelį namą, prieš tai užėmęs nelegaliai daug valstybinės žemės. Jis ką tik per pusę nusiplovė savo nekilnojamojo turto mokestį, pasiūlydamas jį mažinti nuo 2 % iki 1 %, o už savo pirmą būstą, jeigu ten deklaruos, iš viso nemokės.

Tad, kai čia kažkas sako, kad liberalai kažką darys, pasižiūrėkite, pasižiūrėkite, kur gyvena, kiek mokėjo ir kiek mokės, ir tada suprasite, kad R. Puchovičiaus ir R. Žemaitaičio pasiūlymai ką tik jam sumažino asmeniškai dešimtimis tūkstančių nekilnojamojo turto mokestį.

PIRMININKAS. Kolega, kaip vyresnis žmogus tik pasakysiu: kai kreipiatės į pakruojiečius, geriau ranką iš kišenės išsitraukite. (*Plojimai*) V. Ažuolas replikuoja.

V. AŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Kolega, yra toks posakis: blogam šokėjui ir batai maišo. 2019 metais, kai valstiečiai tvarkė šį mokestį, nebuvo nei mitingų, nei protestų ir mokesčių ratas nebuvo išplėstas iki 800 tūkst. mokėtojų. Buvo sukrečiuota taip, kad tas ratas liktų panašus ir panaši būtų surinkta suma. Jūs galėjote dabar tą patį padaryti: užfiksuoti dabartinę kainą arba įvesti lubas, kiek gali kilti mokestis, ir nebūtų jokių mitingų, jokių nieko. Jeigu nemokate dirbti, nekaltinkite V. Ažuolo.

PIRMININKAS. Ačiū. S. Gentvilas.

S. KAIRYS (*LSF*). Ne, pataisykite.

PIRMININKAS. S. Kairys.

S. KAIRYS (*LSF*). Labai ačiū. Kadangi buvau irgi paminėtas, norėčiau atkreipti dėmesį, kad, skirtingai nei ponas R. Žemaitaitis, liberalai nėra *balamutai*. Liberalų politika antrą kadenciją iš eilės yra nuosekli. Kalbant apie tą patį RRF'ą, mes nuo pat pradžių sakėme, kodėl jūs nededate šito argumento ant stalo? Šis argumentas iš pradžių jums neatrodė svarbus. Dar daugiau, net po šio nekilnojamojo turto mokesčio korekcijos Europos Komisija nebūtinai palaimins ir nebūtinai jūs tuos beveik 90 mln. papildomai gausite. Tai yra tiesiog irgi nevykęs siūlymas, nevykęs priimtas įstatymas ir kokia bus iš jo nauda, nežinau, ar kas supranta?

PIRMININKAS. Ačiū. R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas Simonai, žinok, skirtingai nuo tavęs, aš bent jau visą laiką mokesčius sumoku ir nekilnojamojo turto mokestį mokėjau nuo pat šito įstatymo priėmimo dienos. Nes turtingas žmogus nereiškia, kad jis yra nedarbingas žmogus. Darbingas žmogus, kuris dirba ir užsidirba. Bet, gerbiamas, jums, Simonai Gentvilai, kada jūsų statybose dirba nelegalūs žmonės ir žūva tenai, yra klausimas, kaip jūs ten tuos mokesčius mokate? Ar jūs dirbate, samdote įmonę, UAB'ą, ar ūkio būdu statote? Kaip ten atsitinka, kad nelegalūs darbuotojai... ir tie nelaimingi įvykiai jūsų šeimoje taip dažnai vyksta? Tai jūs miškiuką netinkamai išariate, iškerpate, tai dar kažką sugadinate. Gal bent geriau į save veidrodyje pasižiūrėk.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Replikos išsakytos.

12.18 val.

Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 2, 6, 7, 8, 9, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2577 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-438(2) (priėmimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Nekilnojamojo turto mokesčio kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-438. Kviečiu A. Sysą į tribūną. Pradedame pastraipsniui.

Dėl 1 straipsnio... Dėl straipsnių nuo 1 iki 3 pasiūlymų nėra, ar galime bendru sutarimu priartinti? Pritarta. (*Balsai salėje*) Dėl 4 straipsnio... Balsuojame dėl 1 straipsnio.

Balsavo 107 Seimo nariai: 67 – už, 37 – prieš, 3 susilaikė. Straipsniui pritarta.

Dėl 2 straipsnio prašom balsuoti.

Balsavo 106 Seimo nariai: 68 – už, 35 – prieš, 3 susilaikė. 2 straipsniui pritarta.

Prašom apsispręsti balsuojant dėl 3 straipsnio.

Balsavo 107 Seimo nariai: 68 – už, prieš – 36, 3 susilaikė. 3 straipsniui pritarta.

Dėl 4 straipsnio yra A. Butkevičiaus pataisa. Pašom pristatyti.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Tai yra analogiška pataisa, kuriai buvo pritarta praeitame įstatyme, tik yra perkelta ir į šitą įstatymą, kad būtų galima visiškai ją įgyvendinti.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar yra 29 pritariantys Seimo nariai? Matau, kad yra. Prieš, už pasisakančių nėra. Komiteto nuomonė – pritarti. Prašom apsispręsti balsuojant dėl šios pataisos.

Balsavo 102 Seimo nariai: 78 – už, 10 – prieš, 14 susilaikė. Pataisai pritarta. Ar galime pritarti visam 4 straipsniui su pataisa? Ačiū, pritarta.

Dėl 5 straipsnio pasiūlymų nėra. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Pritarta. Dėl 6 straipsnio... (*Balsai salėje*) Norite balsuoti už 5? Gerai, balsuojame.

Balsavo 112 Seimo narių: 73 – už, 32 – prieš, 7 susilaikė. 5 straipsniui pritarta.

Dėl 6 straipsnio Teisės departamento pasiūlymas. Komiteto nuomonė.

A. SYSAS (*LSDPF*). Komitetas pritarė šitam pasiūlymui.

PIRMININKAS. Ar galime bendru sutarimu pritarti 6 straipsniui? Balsuojame.

Balsavo 111 Seimo narių: 71 – už, 35 – prieš, 5 susilaikė. 6 straipsniui pritarta.

Ar galime pritarti 7 straipsniui, dėl kurio nėra pasiūlymų? Balsuojame.

Balsavo 115 Seimo narių: 73 – už, 36 – prieš, 6 susilaikė. 7 straipsniui pritarta.

Grįžtame į 1 straipsnį. Tai Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo keilių straipsnių ir 11 straipsnio pakeitimo įstatymo nauja redakcija. Ar galime... Prašom balsuoti.

Balsavo 112 Seimo narių: 73 – už, 30 – prieš, 9 susilaikė. 1 straipsniui pritarta.

Dėl viso įstatymo motyvai už, prieš. Prieš – R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Pirmiausia, visas nekilnojamojo turto mokestis jau čia kolegų įvertintas kaip bereikalingai sukeltas šaršalas visuomenei, o šito įstatymo projektas skirtas nuolatiniam turto vertinimui ir programuoja siekį, kad, sudėjus visus garažus, malkines, sandėliukus ir taip toliau, pritrauktų sumą ir ją apmokestintų. Dėl to neatsisakius pirmojo pagrindinio būsto apmokestinimo, tikrai programuojame, ypač prie didžiųjų miestų esančiose savivaldybėse arba miestuose, nuolatinį turto brangimą ir siekį, kad tas turtas būtų apmokestintas.

Kita šio įstatymo šešėlinė, mano vertinimu, nuostata, kad gali būti nustatoma nekilnojamojo turto vertė atlikus individualų turto vertinimą. Be abejo, žmonės tuo pasinaudos kiek galima plačiau. Nekilnojamojo turto vertintojai susikraus, mano vertinimu, gana didelius pelnus, o gyventojai taip sieks vengti GPM'o, jeigu jie paveldės arba turės papildomą antrąjį būstą ir sieks išvengti nekilnojamojo turto mokesčio arba to paties didelio GPM'o jį parduodami.

Vis dėlto buvo logiški kolegų pasiūlymai nekilnojamojo turto mokestį fiksuoti pagal šios dienos vertes, bent jau pagrindinį, pirmąjį, ir taip išvengti tos įtampos visuomenėje. Ir priėmus šiuos įstatymų projektus, žmonėms nėra aišku, kaip didės nekilnojamojo turto mokestis, ar po trejų ar šešerių metų jie nepapildys nekilnojamojo turto mokesčio mokėtojų gretų. Todėl aš balsuoju nuosekliai prieš. Tikrai valdančioji dauguma nepaskaičiavo, kaip dabartinėje situacijoje galiojantis turto mokestis generuotų lėšas. O jį sumažina...

V. ŠERŠNIOVAS (*MSNG*). Čia jau galima kalbėti?

PIRMININKAS. Taip, iki 2 minučių.

V. ŠERŠNIOVAS (*MSNG*). Aš jau galiu pasisakyti, kaip suprantu. Ačiū. Aš į šią bendrą situaciją apskritai norėčiau pažiūrėti šiek tiek retrospektyviai. Pavyzdžiui, prieš 100 metų Steigiamasis Seimas, vedamas A. Stulginskio, pradėjo žemės reformą, kurios tikslas buvo duoti, o ne atimti. Gydytojai, mokytojai, savanoriai, kareiviai ir karininkai žemę gavo nemokamai arba lengvatinėmis sąlygomis, nes valstybė suprato: jei žmogus turi savo, jis turi ką ginti. Tai buvo sąmoninga strategija prieš bolševikų grėsmę – kurti savininkų bendruomenę, stiprinti valstybę per pasitikėjimą. O šiandien, kai šalia vyksta karas, siūloma daryti priešingai – apmokestinti net pirmąjį būstą, net tą, kurį žmonės įsigijo sunkiai dirbdami, imdami paskolas. Tai demotyvuoja, silpnina pasitikėjimą, daro žmogų nuomininku savo valstybėje.

Aš balsuosiu prieš. Kviečiu prisiminti, kad valstybę gina ne mokesčiai, o žmonės, turintys ką branginti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kita nuomonė – I. Vėgėlė. Prašom, kolega.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Kolegos, dabar balsuosime dėl kasmetinio arba kas trejus metus vertinimo, kitaip tariant, dėl turto, kuris buvo įgytas, indeksavimo. Turtas įgyjamas įvairiomis formomis, ne vien perkant: jisai paveldimas, jisai gali būti dovanojamas ir visaip kitaip, žmogus neturi įtakos to turto vertei didėti. Šiuo atveju mes balsuosime būtent už tai, kas nuo žmogaus nepriklauso, bet mokesčiai jam dėl to didės. Mes turime atliktą aiškų Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento tyrimą: faktiškai nėra, labai nedaug tokių Europos valstybių, kurios turto vertę prilygina rinkos vertei. Logiška, žmogus, kaip minėjau, turtą įgyja nebūtinai pirkdamas, daug kas įgyja visiškai kitaip. Dėl to, kad tas turtas auga, jam neturėtų augti mokesčiai.

Bandysiu sutaupyti pusę minutės. Kolegos, tai yra šansas reabilituoti jūsų daugumai, pradėjus tą visiškai nereikšmingą ir nereikalingą nekilnojamojo turto mokesčių. Jei šio įstatymo nepatvirtintume, mes realiai galėtume sakyti, kad jūs reabilitavotės, nes mokesčiai asmenims dėl nekilnojamojo turto nedidėtų. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kita nuomonė – I. Šimonytė. Prašom.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Kokių tik čia argumentų nebuvo, kodėl reikia priimti šiuos įstatymus ir būtent tokius, kurie per savaitę kartais keičiasi po du tris kartus. Iš pradžių todėl, kad kažką konservatoriai labai blogai su Europos Komisija susiderėjo, paskui pasirodė, kad galite bandyti persiderėti, bet ima ir nepavyksta, o vis tiek reikia tą nekilnojamojo turto mokesčio reformą atlikti. Dabar akivaizdu, kad tos reformos neatliksite, gausite baudą, bet juk buržujų pinigų niekam negaila, sumokėsite tą baudą iš biudžeto ir galvosite, kad čia viskas labai labai gerai išėjo. O pačią nekilnojamojo turto mokesčio sistemą galutinai iškreipėte.

Daug čia girdėjome apie Vyriausybės programą, kairę, lygybę, brolybę, kaip čia visiems reikia duoti daugiau pinigų – ir pareigūnams, ir tiems, ir kitiems. Bet man tai geriausia iliustracija šio balsavimo, kad vienintelis tikras socialdemokratas, kurį aš dar pažįstu, A. Sysas pats balsuoja prieš šitą įstatymo projektą. Tokia va ir yra reforma. Siūlau balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Ačiū, nuomonės išsakytos. Prašom apsispręsti dėl viso įstatymo. Balsuojame. Ir kviečiame Vyriausybės narius užimti savo vietas.

Šio įstatymo priėmimas

Ačiū, kolegos. Balsavo 109 Seimo nariai: už – 68, prieš – 37, susilaikė 4. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Kolegos, mums liko dar du rytinio posėdžio klausimai, mes juos perkeliame į popietinį posėdį.

12.31 val.

Vyriausybės valanda

Dabar pradėdame Vyriausybės pusvalandį. K. Mažeika – replika po balsavimo.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, tikrai galbūt įstatymas buvo keičiamas per savaitę penkis, šešis ar septynis kartus. Bet taip nuosekliai ir pagiežingai vienas marijampolietis Seimo narys, turintis namą ant Šešupės kranto, kartu su savo pavaldiniais sukėlė tiek demagogijos, tiek suklaidino žmones, kad tikrai retas atvejis Lietuvos seimų istorijoje. Tikrai norėtusi nuraminti pirmiausia žmones, atsakyti į tai, kad pirmas būstas, ką ir priėmė Seimas, – nuo 450 tūkst., antras – nuo 50 tūkst. ir kad tai tikrai jokios grėsmės Lietuvos žmonėms ir turtui nėra.

PIRMININKAS. Kolega, ačiū.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, pirmininke. Kolegos, susitelkime darbui, o ne...

PIRMININKAS. Vyriausybė *in corpore* baigia pavasario sesiją. Labai ačiū visiems atvykusiems. Pirmas klausia... pirmoji klausia G. Skaistė. Prašau, kolege.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Išties mano klausimas yra premjerui. Premjere, pagal informaciją, gautą iš Nacionalinio plėtros banko (ILTE) darbuotojų, jūs nuo 2024 metų spalio, prieš pat jūsų

įmonei „Garnis“ pateikiant paraišką lengvatinei paskolai ir galimai ją svarstant, lankėtės Nacionaliniame plėtros banke (ILTE) ir susitikote su jo vadovybe. Šių vizitų nebuvo jūsų, kaip Seimo nario, darbotvarkėje, apie juos taip pat neužsiminta viešai. Ar galite patvirtinti arba paneigti šiuos apsilankymus? O jeigu jie įvyko, tai kokių tikslų lankėtės, su kuo konkrečiai susitikote ir kodėl tai nebuvo deklaruota?

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama kolege, už klausimą. Nepamenu tokių susitikimų. Aš manau, kad institucijos, atliekančios tyrimus, atliks faktų analizę, o ne samprotavimų ir nuogastavimų ar insinuacijų, kuriomis jūs disponuojate ir žongliruojate pastaruoju metu itin intensyviai.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Čmilytė-Nielsen. Prašom, kolege.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mano klausimas irgi yra gerbiamam premjerui. Norėtusi užduoti labai daug dalykinių klausimų, taip pat ir dėl šandien svarstytų sprendimų. Jūs buvote labai tylus, kaip ir jūsų frakcija, nepasisakėte už mokesčius pakeitimus, niekaip nereagavote į tai ir į tai, jog, pavyzdžiui, jūsų Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas apskritai balsavo raudonai dėl nekilnojamojo turto mokesčio. Bet, premjere, norėtusi užduoti bendresnį klausimą. Jūs jau kurį laiką nuosekliai vengiate ateiti, atsiliepti į opozicinių frakcijų kvietimą apsilankyti. Konkrečiai kalbėsiu apie Liberalų sąjūdžio frakciją. Birželio 6 dieną, birželio 10 dieną rašėme jums laiškus ir kvietėme apsilankyti mūsų frakcijoje. Dabar viešai dar kartą pakartojau šį kvietimą: po birželio 30 dienos, pasibaigus Seimo pavasario sesijai, mes būsimė lankstūs, neišvažiuosime į jokiais pusiau atostogas arba darbostogas...

PIRMININKAS. Kolege, laikas.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). ...lauksime jūsų apsilankant frakcijoje ir atsakant į įvairius mums ir, tikiu, Lietuvos gyventojams rūpimus klausimus.

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū. Dėkoju už kvietimą, tikiuosi, jums pavyks suderinti susitikimą su mano biuro vadove.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia A. Norkienė. Prašau, kolege.

A. NORKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mielai užduočiau klausimą krašto apsaugos ministrei, kuri šiandieną nerado laiko ateiti pas mus į frakcijos posėdį. Deja, jos nematau, nors posėdyje dalyvavo. Tada klausimas švietimo, mokslo ir sporto ministrei. Praėjusį ketvirtadienį kolega uždavė jums tiesiog klausimus dėl valstybinių brandos egzaminų. Konkrečiai buvo kalbėta apie matematikos egzaminą. Susidarė įspūdis, kad jūs suprantate, kokia problema, bet turbūt suprantate, kad jums yra pavaldi Nacionalinė švietimo agentūra ir būtent jūsų, kaip ministrės, įsakymo užtektų galbūt problemas spręsti. Mes frakcijoje gavome ir tėvų kreipimus, kad jie kreipėsi į Europos Komisiją, ne EBPO, kaip jūs sakėte. Žinome, kad tėvai taip pat organizuoja vykti net į Briuselį ir kelti klausimą būtent dėl jūsų kompetencijos. Sakykite, ar jūs taip pat gavote ir beveik šimto visos Lietuvos matematikos mokytojų, kurie kritikuoja būtent matematikos brandos egzaminų chaosą ir siūlo nuleisti egzamino kartelę, kreipimąsi? Sakykite, ar jūs tai ketinate padaryti, nes...

PIRMININKAS. Kolege, laikas!

A. NORKIENĖ (LVŽ-KŠSF). ...tai jūs galite padaryti, iki kol dar nepaskelbti galutiniai egzaminai.

R. POPOVIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Išties tikrai dar neturime matematikos egzaminų rezultato. Žinoma, mes irgi esame gavę kreipimus, bet nėra tiek daug tų kreipimų, tačiau mes diskutuojame, atsakymus tėvams rašome ir tikrai atsižvelgiame į kiekvieną skundą, į kiekvieną nusiskundimą. Aš jau pati minėjau, kad pasibaigus pagrindinei sesijai mes taip pat apibendriname visus nesklandumus, kas buvo įvykę, kokių buvo nesklandumų, kokių yra nusiskundimų. Tikrai įvertinsime ir atsižvelgsime dirbdami į ateitį.

Norėčiau pasakyti, kad iš tiesų kartelė yra nustatoma ministro įsakymu, bet turime suprasti, kad ji yra susijusi kartu ir su stojimu. Taip pat Mokslo ir studijų įstatyme yra nustatyta, kad būtent stojimo sąlygos irgi yra nustatomos iki gruodžio 1 dienos. Dėl to tos kartelės taip staigiai iš tiesų prieš pat egzaminus nuleisti negali – turi išdiskutuoti, atkreipti dėmesį į visus kitus dalykus, yra labai daug kitų dokumentų. Tačiau noriu akcentuoti, kad iš tiesų mes atkreipiame dėmesį į skundus, į kreipimus, tikrai išanalizuosime ir atkreipsime dėmesį.

PIRMININKAS. V. Sinica. Prašau.

V. SINICA (*MSNG*). Aš irgi norėčiau gerbiai švietimo ministrei, ir irgi apie egzaminus, bet ne brandos – apie valstybinės kalbos egzaminus užsieniečiams, tiek dirbantiems pagal individualią veiklą, tiek pabėgėliams iš Ukrainos. Mes visi žinome, kad Lietuva yra vienintelė šalis Europos Sąjungoje, tiek kartų nukėlusį tą reikalavimą Ukrainos piliečiams ir dabar nukelianti dar. Taip pat mes, ko gero, esame vieninteliai arba vieni iš nedaugelio, kurie paslaugų sektoriuje reikalauja tik A1 mokėjimo lygio, visur reikalaujama aukštesnio.

Bet mane kas domina? Šiomis dienomis ministerijos atstovai viešumoje sako, kad neišeitų praktiškai įgyvendinti valstybinės kalbos reikalavimo, nes reiktų egzaminuoti apie 30 tūkst. ukrainiečių. Bent iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos eina duomenys, kad, atsižvelgiant į tai, kad ne visuose sektoriuose reikalaujama valstybinės kalbos egzamino, pavyzdžiui, statybose arba apdirbamojoje gamyboje to nereiktų, tai tas realus skaičius žmonių, kuriuos reiktų egzaminuoti, būtų kokių 10–11 tūkst.

PIRMININKAS. Kolega, laikas!

V. SINICA (*MSNG*). Tai kokie skaičiai realūs, jūsų manymu, ir ar?..

R. POPOVIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Taip, šiuo metu yra rengiamas Vyriausybės nutarimas dėl būtent ukrainiečių lietuvių kalbos mokymosi atidėjimo, susijęs su būtent laikinos apsaugos termino pratęsimu. Lygiai taip pat yra siūloma pratęsti ir dėl lietuvių kalbos mokėjimo laikymo.

Dėl konkrečių skaičių gal aš galėčiau jums asmeniškai patikslinti? Aš dabar neatsakyčiau jums, jeigu jūs leisite tada?

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau gerbiama D. Ulbinaitė norėtų tarti gerą žinią.

D. ULBINAITĖ (*TS-LKDF*). Ačiū. Aš noriu pakviesti kolegas ir ministrus pasveikinti Pakruojo krašto žmones, šiandien viešinius čia, Seime. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dar kartą sveikiname. Toliau A. Norkienė taip pat nori dar kažką.

A. NORKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš irgi turiu gerą žinią. Krašto apsaugos ministrė komentuoja žurnalistams, dabar atsako į klausimus, bet labai norėtųsi, kad jina būtų čia, Vyriausybės valandoje, ir kad mes taip pat turėtume galimybę užduoti jai klausimų.

PIRMININKAS. Ačiū. Pakviesime atsakius žurnalistams. M. Gedvilas. Prašom.

M. GEDVILAS (*NAF*). Sveiki. Aš taip pat noriu pakviesti pasveikinti atvykusius žemaičius iš Telšių. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Sveikiname. Toliau klausia V. Juozapaitis. Prašau, kolega.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Dėkoju. Aš noriu...

PIRMININKAS. Primenu, klausti – minutė.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Jūs jau atėmėte pusę minutės dabar savo komentaru. Aš noriu pakviesti gerbiamą premjerą vis dėlto atsakyti į mūsų pateiktą pirmą klausimą, ar jūs buvote ILTE'ėje, ar ne? Tiesiog taip arba ne.

Kitas klausimas gerbiamam užsienio reikalų ministrui, į kurį aš prieš savaitę kreipiausi su klausimu apie sutartis su užsienio valstybėmis dėl vertybių apsaugos galimos evakuacijos plano ir taip toliau. Jūs sakėte, kad atsakysite raštu. Savaitė praėjo. Ar jūs neturite atsakymo, ar dar laukti atsakymo raštu?

K. BUDRYS. Dėkui. Atsakysime, kaip numatyta. Iš tikrųjų klausiau. Tas aplinkybes, kurias jūs nurodėte, man paneigė. Sakiau išsiaiškinti kitas aplinkybes dėl to, kad Užsienio reikalų ministerija nesudaro sutarčių (jūs taip formulavote praeitą kartą). Tas atsakymas jus iš tiesų pasieks raštu. Pats gilinausi į šią temą. Ačiū.

V. KONDRATOVIČ. Atsiprašau, jeigu dar negavote atsakymo. Dėl evakuacijos tik pradinės stadijos viskas ir kalbamės su Lenkija, su Estija, su Latvija bendrai.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Gailius.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Ministre Poderski, ar galėtumėte čia viešai paaiškinti, kokiais kriterijais jūs vadovaujatės atrinkdamas kandidatus į pareigas, vadovaujamas pareigas, Aplinkos ministerijos sistemoje, pačioje ministerijoje, pavaldžių įstaigų vadovus?

Viešojoje erdvėje kyla klausimų ir, be jokios abejonės, nuogąstavimų, kad galimai išimtinio pasitikėjimo sulaukia asmenys, susiję su jūsų buvusią politinę organizaciją. Kaip užtikrinsite, kad įdarbinimas būtų grindžiamas kompetencija, o ne politiniu lojalumu? Beje, lojalumu ne tai politinei organizacijai, kuri jus delegavo į šias pareigas.

P. PODERSKIS. Ačiū už klausimą. Norėčiau tiesiog atsakyti, kad savo pasirinkimus dėl kolegų darau pirmiausia pagal profesionalumą, kompetenciją ir taip pat, žinoma, asmeninę patirtį, dirbdamas kartu su tais žmonėmis, todėl galiu už juos vienaip ar kitaip atsakyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. V. Juozapaitis – replika.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Labai ačiū jums už galimybę. Gerbiamas užsienio reikalų ministr, aš nežinau, ar jūs ne taip supratote formuluodamas prieš savaitę klausimą. Aš sakiau, kad iš Kultūros ministerijos išėjo žinia, kad neva tai yra jūsų kompetencija, todėl aš ir klausiau, ar jūs tai darote, ar ne. Dabar atsako vidaus reikalų ministras, kuris... Žodžiu, tikrai reikia išsiaiškinti, kas už ką atsako, nes mūsų susitikime NSGK ir Kultūros komiteto apie tai buvo kalbama.

Labai labai noriu paklausti, kodėl premjeras ignoruoja mano klausimą? Ačiū.

G. PALUCKAS (LSDPF). Jeigu leisite, gerbiamas pirmininke. Mieli kolegos dešinėje, jūs kreipėtės į visas įmanomas institucijas, tai neskubėkite ir palaukite atsakymo į jūsų pateiktus klausimus. Tyrimai viską nustatys ir jums atsakys. Aš atsakiau į jūsų klausimą. Turite papildomų klausimų, turite kokios nors savo įsivaizduojamos informacijos – kreipkitės į visas institucijas. Ačiū, gerbiamieji. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Kolegos, jeigu norite išgirsti atsakymą, tai išklausykime, nes triukšmas neleidžia, man atrodo, išgirsti, ką kas sakome.

Toliau klausia E. Kirkutis. Prašau.

E. KIRKUTIS (LVŽ-KŠSF). Laba diena. Ačiū pirmininkui. Šiaip klausimas turėjo būti krašto apsaugos ministrei, bet gal žinos Ministras Pirmininkas arba užsienio reikalų ministras, tai gal atsakysite.

Buvo evakuacija iš Izraelio į Jordaniją, tai yra į saugią vietą, teritoriją evakuoti Lietuvos Respublikos piliečiai. Viskas gerai, bet iš ten buvo samdytas civilinis lėktuvas, kartu kažkur ten prie vietos buvo ir krašto apsaugos lėktuvas „Spartan“. Po to buvo evakuotas dar vienas asmuo iš Austrijos.

Iš pradžių toks klausimas: kiek visa tai kainavo, kodėl buvo pasitelkti du lėktuvai ir ką reikia prisidirbti Austrijos valstybėje, kad iš Europos Sąjungos šalies būtų evakuotas vienas žmogus kariniu Lietuvos Respublikos laineriu?

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, kolega, už klausimą. Geras klausimas. Į jį mėgina atsakyti tarnybinis patikrinimas. Kai turėsime patikrinimo rezultatus, aš neabejoju, kad jie bus vieši, nes ten slaptos kokios nors informacijos aš nematau. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia J. Razma. Prašau, kolega.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas premjere, mes nesame formulavę klausimo institucijoms, ar jūs lankėtės ILTE'ėje, taigi, būkite geras, kaip nors atgaivinkite savo atmintį ir atsakykite, nes klausimas labai paprastas ir konkretus. Kartu aš norėčiau paklausti, turbūt jums žinoma, kad netrukus bus „Sienos“ ir „Laisvės TV“ tyrimo antroji dalis apie jūsų verslus, neabejoju, kad tyrėjai jūsų klausė dėl to, ką jie toliau ten aiškinasi, gal jūs galite Seimo nariams ir visuomenei jau dabar anonsuoti, dėl ko bus reiškiami jums priekaištai toje antrojoje tyrimo dalyje?

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiamas kolega, jeigu mano atsakymai kai kada ir neįtinka jūsų skoniui, deja, tai yra skonio reikalas. Aš atsakiau į jūsų užduotus klausimus.

Kalbant apie pramoginį, grožinį žanrą, kuriuo užsiima kai kurie interneto influenceriai, aš daug komentarų neturiu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia S. Kairys. Prašau, kolega.

S. KAIRYS (LSF). Ačiū. Mano klausimas kultūros ministrai, kuris vėl išreiškė savo reikalavimą ir matymą, kad jam reikia 1 mlrd. eurų, 1,5 % nuo BVP, visuomenės atsparumui stiprinti, kovai su dezinformacija, propaganda ir panašiai. Aš truputį nesuprantu, įvardinkite detaliau, kam tuos pinigus naudosite, kam norite juos naudoti, nes jūs kalbate tiesiog bendromis frazėmis: kaip svarbu, kaip mums reikia ir panašiai. Kitu atveju jūs atrodote arba kaip tas šiuolaikinėje tautos-

koje jau populiarius devynerių metų berniukas, kuris tiesiog nori čia ir dabar, ir viskas, arba atrodė kaip, na, trinktelsite greitu laiku ministerijos durimis stipriai, negavęs to milijardo, arba čia yra žiauriai, beprotiškai gudrus planas. Tai kuris čia variantas? Ir, ministre, ką visgi pirksite už tą milijardą?

Š. BIRUTIS (*LSDPF*). Ačiū, kolega. Čia yra žiauriai, beprotiškai gudrus planas, nes Kultūros ministerijai tų pinigų nereikia, bet visuomenės atsparumui stiprinti, kovai su dezinformacija, pilietiškumui stiprinti – ne per Kultūros ministeriją, bet horizontaliai įtraukiant visas ministerijas, visas žinybas – tie pinigai yra reikalingi. Ir jeigu jūs girdėjote arba sekate informaciją, tai vakar NATO *samite* buvo tai ir pasakyta. (*Balsai salėje*) Aš jums sakau, kad buvo pasakyta, kad kitiems reikalams, susijusiems su gynyba, tai yra ir visuomenės atsparumui didinti. Tai dar kartą jums atsakau, kad nekiltų tokių klausimų daugiau, kad tie pinigai jokių būdu ne Kultūros ministerijai, kaip jūs įsivaizduojate.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia R. Tamašunienė. Kolegės nėra. Tada klausia D. Ulbinaitė. Prašau, kolege.

D. ULBINAITĖ (*TS-LKDF*). Mano klausimas švietimo, mokslo ir sporto ministrei. Ministre, reikėtų aiškumo, ką vis dėlto darysime su mobiliaisiais telefonais mokyklose. Šiandien vėl gavau 250 organizacijų ir 4 tūkst. 400 asmenų laišką. Jiems lieka neaišku, kaipgi bus nuo rugsėjo. Iš tikrųjų jūs siūlote Seime pateiktą Švietimo įstatymo pataisų projektą nebesvarstyti, rudeni ketinate ateiti su įstatymu, kuris įpareigotų kiekvieną mokyklą pasirengti savą tvarką. Dabar jūsų rekomendacijos palieka galimybę susitarti, o mokyklos rašo ir nuogąstauja, kad gali ir nepavykti susitarti. Ten, kur nepavyks susitarti, kaip tada? Tai kaip bus su tais mobiliaisiais telefonais mokyklose, nes visi laukia tos bendros tvarkos. Sprendimo iš jūsų taip ir neišgirstame. Mūsų iniciatyvų jūs kažkaip irgi nepalaikote. Tai kaip bus?

R. POPOVIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Dalyvaudama jūsų frakcijoje aš tikrai, man atrodo, išsamiai atsakiau į tą klausimą, kad ministerijoje yra darbo grupė, kuri darbą jau baigė, parengė rekomendacijas, pagal kurias mokyklos gali labai lengvai pasirengti savo tvarkos aprašus. Bus įkelti pavyzdiniai tvarkos aprašai. Juos mokyklos galės pasiimti kaip pavyzdžius, jeigu joms tiks. Dar kartą noriu pabrėžti, kad visi dalyvavę, visi suinteresuoti asmenys, socialiniai partneriai darbo grupėje pritarė, tikrai dauguma, kad dėl telefonų ir kitų išmaniųjų įrenginių naudojimo mokyklose bendruomenės turi susitarti. Tam pritarė ir Mokyklų vadovų asociacija, tam pritarė ir patys moksleiviai, Mokinių sąjunga, kad ne draudimais, jokiais būdais ne draudimais, turi būti sprendžiamas šitas klausimas, o bendruomenės susitarimu. Rudeni, aš dar kartą akcentuoju, rudens sesijoje, bus pateiktas įstatymo projektas, kuriuo bus pabrėžiama, kad mokyklos turi turėti tvarkos aprašą dėl telefonų ir kitų išmaniųjų įrenginių naudojimo. Mokyklose privalės būti parengtas aprašas. Kaip jos naudosis, mokyklos, kaip bendruomenė, kaip šeima, turi susitarti. Rekomendacijose yra labai aiškiai pabrėžiama, kad rekomenduojama pertraukų metu nenaudoti telefonų, kad vaikai būtų fiziškai aktyvūs ir taip toliau. Rekomendacijos dabar yra teisinėje sistemoje, laukia pastabų, jau visiškai paskutinės dienos. Tikrai galima susipažinti ir dar teikti pasiūlymus. Bet tvarką aš tikrai jūsų frakcijoje ir visiems esu išsakiusi. Ir mes, kaip ministerija, jokių pastabų, kurių nors neaiškumų nesame gavę, kad kas nors neaišku, dėl ko nors nerimautų bendruomenės. Pabrėžiu, pritaria Mokinių sąjunga, pritaria Mokyklų vadovų asociacija, Sveikatos apsaugos ministerija dalyvavo darbo grupėje, buvo labai didelė, plati darbo grupė, kurioje pritarta ir parengtas tvarkos rekomendacijos aprašas.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia S. Gentvilas. Prašau, kolega.

S. GENTVILAS (*LSF*). Ačiū, Seimo vicepirmininke. A. Norkienė atkreipė dėmesį, kad krašto apsaugos ministrė pasirenka komentuoti žiniasklaidai, bet neatsakinėti į klausimus, ir tai nėra teisinga. Aš irgi turėjau klausimą krašto apsaugos ministrei.

Klausimą užduoti norėčiau finansų ministrui. Labai trumpas klausimas, ar teiksite Europos Komisijai paraišką RRF'o dėl priimto Nekilnojamojo turto įstatymo? Ir kaip vertinate pagal dešimtbalę sistemą ką tik priimtą Nekilnojamojo turto įstatymą? Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Labai ačiū, gerbiamas Simonai, už klausimą. Gerbiamas Seimo nary, taip, teiksime šiuos rezultatus, jūsų darbo rezultatus, kurie dar, beje, negalutiniai, nes dar laukia Gynybos

fondo įstatymas, kurį jūs stengiatės kažkodėl nuslėpti nuo visuomenės, klaidingai aiškindami jai, kad papildomos pajamos, surinktos iš mokesčių pakeitimų, neis gynybai. Tą aš turiu nuolat paneigti žiniasklaidai. Žinoma, mes šiuos rezultatus teiksime Europos Komisijai artimiausiu metu, kada jie bus suvesti, kada atitinkamai įstatymai bus publikuoti su Ekscelencijos Prezidento parašu.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia L. Girskienė. Prašau, kolege.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Aš norėsiu paklausti švietimo ministrės. Viešojoje erdvėje matėme antraštes, skaitėme publikacijas, kad tūkstančiai vaikų nepateko į ugdymo įstaigas. Mokslo metai baigėsi, bet jie vėl netrukus prasidės, po dviejų mėnesių, ką planuojate daryti, kaip spręsite problemą dėl į ugdymo įstaigas nepatekusių vaikų, tiek pradinių klasių, tiek gimnazistų, įvairaus amžiaus? Ačiū.

R. POPOVIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Tai daugiau liečia Vilniaus miestą, ką jūs dabar minėjote. Be jokios abejonės, priėmimas į ugdymo įstaigas yra savivaldybių atsakomybė, tai yra jų funkcija. Ir šiuo metu, jeigu kalbame apie tai, kas yra antraštėse, tai kalbame apie Vilniaus miestą. Mes, žinoma, kalbamės, diskutuojame su jais, bet noriu pabrėžti, kad savivaldybės turi šį procesą koordinuoti, planuoti sistemingai, ir ne birželio mėnuo yra tinkamas laikas spręsti moksleivių priėmimą. Sausio mėnesį, kai yra pateikiami prašymai, mes dabar taip kontaktuojame su savivaldybe ir kalbamės, kad reikia jau tada pradėti žiūrėti, skaičiuoti ir spręsti, ieškoti tam tikrų sprendimų, ar atidaryti naujas klases, ar nuomoti patalpas, ar statyti modulius, ar tiesiog planuoti infrastruktūrą. Tai tą norėčiau akcentuoti, kad toks darbas turėtų būti prieš. Bet dar norėčiau akcentuoti, kad dauguma skundų, kuriuos gauname, vis dėlto yra dėl to, kad yra mažai komuniuojama, kad nėra atsakoma, nėra kalbama su tėvais, ir dėl to kyla labai daug problemų.

Ir trečias dalykas, kad tai yra pirmas ir antras priėmimo etapai pagal teritorinį paskirstymą. Rugpjūčio mėnesį dar bus galutiniai paskirstymai. Mes, diskutuodami su savivaldybe, matome, kad tie sprendimai turės išsispęsti. Dabar yra tas pirmas, antras etapas, kur labai dėl teritorinio principo yra: vieni tėvai atsisako, kiti vėl kažkur kitur nori. Manau, kad viskas išsispęs, bet dar kartą noriu akcentuoti, kad yra savivaldybės kompetencija tvarkytis su mokinių priėmimu į ugdymo įstaigas.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia Ž. Pavilionis. Prašau, kolega.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Aš norėčiau paklausti premjero. Prieš savaitę, manau, mus visus sukrėtė vaizdai besiglebėščiuojančio generolo K. Kelogo su vadinamuoju prezidentu A. Lukašenka. Matėme tuos paleidžiamus politinius kalinius ir puikiai žinome, kad A. Lukašenka ima įkaitus ir paleidžia tikrai tam, kad tą režimą savo išsaugotų, taip vyksta jau 30 metų. Vis nauja administracija žaidžia tuos žaidimus. Tačiau šiuo metu A. Lukašenka tiesiogiai remia Rusiją kare prieš Ukrainą. Ar jūs pritariate užsienio reikalų ministrų nuomonei, kad tikrai ne laikas atšildyti ekonominius santykius, atpalaiduoti sankcijas, ypač trąšų tranzitą, dėl kurio yra pasisakiusi Europos Sąjunga ir mūsų teismai, ir dėl kurių mes labai daug kovojame? Ar jūs pritariate, kad Lietuvos interesus yra neatpalaiduoti šių sankcijų?

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiamas kolega, nežinau, gal mūsų jautrumas skiriasi, politinis jautrumas politiniams įvykiams skiriasi, bet nereikia krūpčioti, jeigu kažkas vyksta diplomatinėje ar politinėje arenoje. Didžiosios valstybės turi įvairių interesų, juos mėgina įvairiai realizuoti. Mums apskritai nieko nežinoti ar nebūti tų procesų dalimi yra didžiausia grėsmė ir didžiausias trūkumas. Todėl nekrūpčiokite ir nebijokite, jeigu kažkas bendrauja. Jums, kaip buvusiam diplomatui, tai turėtų būti absoliučiai aišku. Kalbant apie mūsų poziciją, ne, ji nesikeičia. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia E. Gentvilas, nematau jo salėje. Tada D. Gaižauskas. Prašau, kolega.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽ-KŠSF). Labai ačiū. Deja, nėra krašto apsaugos ministrės, tad kreipsiuosi į jus, gerbiamas premjere. Išties po NATO *samito* žinutė tikrai visiems paleista, kad NATO sustiprėjus ir priimti sprendimai labai labai rimti, bet, deja, Lietuva, atrodo, atvirkščiai – susilpnėja. Kodėl? Kalbu labai rimtai. Būtent dėl krašto apsaugos ministrės sprendimų. Paskutinių sprendimų. Vienas iš jų susijęs su evakuacija. Tikrai mes žinojome, kad vyksta kažkokie tyrimai, bet kurie, mes nežinome. Jūsų pozicija – užuot pasakius labai aiškiai, kas vyksta, ką, deja, ir jūsų kabineto narys, būtent užsienio reikalų ministras K. Budrys šiandien yra pasakęs, kad į šią situaciją

reikia atsakinėti labai tiksliai, nebėgti nuo klausimų, nesislėpti, nes tai yra labai svarbu netgi ne tik mums, Lietuvai, bet ir partneriams. Mes nežinome, koks tyrimas dabar vyksta dėl evakuacijos, kur vyko, iš Izraelio. Klausimų labai daug: kodėl krašto apsaugos ministrė įsikišo į evakuaciją? Kodėl buvo priimtas sprendimas, kuris kainavo labai daug pinigų, pasinaudojus kariniu lėktuvu?

PIRMININKAS. Kolega, jūsų laikas klausiti baigėsi.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽ-KŠSF). Ar nėra piktnaudžiavimo klausimų? Tik noriu pasakyti, koks tyrimas, kokia apimtimi, ar jums kas žinoma, ar iškomunikuota žmonėms? O dėl žvalgybos norėtų labai jūsų aiškos pozicijos...

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiamas kolega, kaip ir minėjau, vyksta tarnybinis patikrinimas, tai yra kokie veiksmai buvo atlikti, kokie sprendimai priimti, kokios sąlygos tam daro įtaką, kokiais argumentais remiantis, kas suteikia kokius įgaliojimus kam priimti sprendimus? Tikrinama visa ši situacija. Būtent dėl šios priežasties ir nesiruošiu spekuliuoti, nes ta informacija turi būti tiksli, nes iš jos darysime išvadas: ar buvo pažeidimų, ar nebuvo pažeidimų. Kaip, žiūrint į ateitį, turėtume spręsti tuos klausimus? Nes iš tikrųjų ir visuomenėje yra aibė klausimų: ar reikia karinį orlaivį siųsti į Egiptą, į Vieną ar panašiai? Ar reikia iš tikrųjų priimti į išpirktą, sakykime, lėktuvą kitų šalių piliečius ir panašiai, ir panašiai? Taigi į tuos klausimus iš tiesų reikia labai ramiai ir rimtai atsakyti.

PIRMININKAS. Klausimų pusvalandį užbaigs M. Lingė. Prašau, kolega.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Noriu kreiptis į teisingumo ministrą. Noriu klausti, prieš keletą savaičių buvo pasirodęs straipsnis apie tai, kad Teisingumo ministerija bylose su teisėjais ketina eiti į mediaciją, į susitaikinimą, nepaisant to, kad buvo ir bandymų kvestionuoti. Konstituciniame Teisme byla nepradėta, nagrinėjo klausimą ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismas ir teisėjų atlyginimų nustatymo tvarkose nepripažino jokių pažeidimų. Į mediaciją paprastai einama, kai akivaizdžiai gresia pralaimėjimas. Kodėl valstybės vardu ketinama eiti į beveik 500 teisėjų bylų sutaikinimą? Tai, matyt, kainuos atitinkamai mediacijos procesas valstybės biudžetui. Aš noriu klausti ir finansų ministro, ar jisai žino, yra paskaičiuota, kiek tai gali kainuoti? Kiti eilėje, ko gero, dėl algų skaičiavimo laukia prokurorai. Tai taip pat būtų finansinė išraiška. Ir ar ši laikysena (ėjimo į sutaikinimus) kažkaip siejasi su tuo, kad Teisingumo ministerija dabar turi užregistravusi nutarimo projektą, kuriame rengiasi konsoliduoti visų bylų konsolidavimą Teisingumo ministerijoje, taip pat ir arbitražo? Ir ar nėra rengiamas kelias „Belaruskalij“ arbitraže siūlyti kokį sutaikinimą...

PIRMININKAS. Kolega, laikas jums taip pat galioja.

M. LINGĖ (TS-LKDF). ...ar panašią formą?

R. MOCKUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Jo labai didelė apimtis, bet aš tiesiog noriu atsakyti jums, kad mediacija civiliniame procese – tai vienas iš gerųjų teisės principų, kuris taikomas materialinės teisės aspektu. Kaip jums žinoma, kiekviena byla yra individuali, kiekvienoje byloje turi būti siekiama taikyti mediaciją. Tokį principą teismai taiko tiek pagal įstatymą, tiek pagal bendrąją praktiką. Taigi, kokio nors bendrumo, kad visose bylose bus taikomas susitaikymas ar vienaip, ar kitaip, nėra. Juo labiau kad jums turbūt jau rengiantis šiam klausimui yra žinoma, jog ir po prejudicinių sprendimų taip pat yra dar kartą pasikreipta į Konstitucinį Teismą atnaujintoje byloje vieno iš teisėjų pareiškėjų. Taigi, dabar akivaizdu, kad mes dar turime vėl sulaukti Konstitucinio Teismo pozicijos šiuo klausimu, ar bus iš esmės priimtas nagrinėjimui, ar nebus. Toliau tada bendrai finansų ir teisingumo ministrai Vyriausybės kabinete svarstys įvairius klausimus. Dabar nėra priimta galutinių sprendimų dėl to, tačiau ministerija tikrai negali eiti prieš procesą ir nesutikti dalyvauti mediacijoje. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Šiuo gražiu, teisingu atsakymu ir baigiame paskutinę pavasario sesijos Vyriausybės valandą. (*Plojimai*) Seimo narių vardu dėkoju Vyriausybės nariams už gražų, produktyvų bendradarbiavimą pavasario sesijos metu. Linkiu karštos ir darbingos vasaros, ir iki susitikimų rudenį.

Registruojamės baigdami posėdį.

Kolegos, užsiregistravo 11 Seimo narių. Rytinis posėdis baigtas. (*Gongas*) Visa futbolo komanda, žodžiu.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 66 STENOGRAMA

2025 m. birželio 26 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
R. BUDBERGYTĖ, O. LEIPUTĖ ir R. ŠUKYS*

PIRMININKAS (R. ŠUKYS, NAF). Gerbiami kolegos, 2025 m. birželio 26 d. vakarinį plenarinį posėdį skelbiu pradėtą. (*Gongas*)

Pagal darbotvarkę... (*Balsai salėje*) Prieš pradėdami svarstyti klausimus, registruojamės, teisingai.

Užsiregistravo 78 Seimo nariai.

Pagal mūsų patvirtintą popietinę darbotvarkę, 2-1.1 klausimas – Pensijų kaupimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-374. (*Balsai salėje*) Matau, per šoninį mikrofoną...

K. PODOLSKIS (LSDPF). Ačiū. Dėl Valstybės gynybos fondo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto ir Baudžiamojo kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto noriu paprašyti pusvalandžio pertraukos. Dėl dviejų klausimų. (*Šurmuly salėje*)

PIRMININKAS. Dėl kurių klausimų?

K. PODOLSKIS (LSDPF). Dėl Valstybės gynybos fondo ir Baudžiamojo kodekso. (*Šurmuly salėje*)

PIRMININKAS. Jūs ne visai pagal darbotvarkę. Vėliau bus šitas klausimas.

14.01 val.

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 22, 24, 28, 29, 30, 33, 35¹, 35², 35⁷, 35⁸, 35⁹, 35¹⁰, 36, 37, 40 straipsnių, V skyriaus pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo 29¹ straipsniu ir 6 straipsnio bei Įstatymo priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XVP-374(3) (priėmimas)

Dabar svarstome Pensijų kaupimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-374. Priėmimo stadija.

Kolegė J. Zailskienė. Prašom.

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Frakcijos vardu prašau pusės valandos pertraukos.

PIRMININKAS. Ar galime bendru sutarimu pritarti pertraukai dėl šio klausimo? Galime, nematau prieštaraujančių. Tuomet darome pusės valandos pertrauką.

Gerbiamas A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, jūs paskelbkite, kada mes svarstysime rytinės darbotvarkės klausimus, kurių nebaigėme svarstyti, – Valstybės gynybos fondo ir kitą įstatymą.

PIRMININKAS. Labai ačiū už priminimą. Kadangi dabar padarėme pertrauką, tuomet kaip tik ir grįžtame į rytinę darbotvarkę. Liko du neapsvarstyti klausimai.

14.03 val.

Valstybės gynybos fondo įstatymo Nr. XIV-2775 2, 4, 5 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-432(2) (priėmimas)

Taigi, svarstome Valstybės gynybos fondo įstatymo 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-432. Priėmimo stadija. Kviečiu į tribūną gerbiamą A. Sysą. Prašom. (*Balsai salėje*)

Mes turime atskirų straipsnių pakeitimų, todėl galėtume daryti priėmimą pastraipsniui. Ar galėtume bendru sutarimu pritarti 1 straipsniui, kurio nėra pakeitimų?

A. SYSAS (*LSDPF*). Galime.

PIRMININKAS. Galime priimti? Priimta.

Tuomet 2 straipsnis. Dėl šio straipsnio yra Seimo narių E. Kirkučio ir A. Norkienės pasiūlymas. Prašom pristatyti pasiūlymą.

E. KIRKUTIS (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena. Pasiūlymas yra paprastas – išbraukti iš Gynybos fondo 2 % GPM'o nuėmimą iš savivaldybių biudžetų. Priežastis yra labai paprasta. Prieš tai rytiniame posėdyje svarstant Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pakeitimo variantus buvo visą laiką sakoma, kad siekiant valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų... biudžetams viskas yra skiriama, bet šiuo įstatymu yra nuimama. Kiekvienos mūsų savivaldybės biudžetas iš esmės yra formuojamas iš gyventojų pajamų mokesčio. Visi gyventojų pajamų mokesčio atidavimai tiesiogiai paliestų savivaldybių, tiesiogiai kiekvieno gyventojo gyvenamąją aplinką per kelius, šaligatvius, mokyklas – viską, ką reikia savivaldybei finansuoti. Buvo pateiktas pasiūlymas tai kompensuoti per tabako akcizų, kadangi yra akcizų dalis, ir, žinoma, truputį palikti ir bankų solidarumo mokestį, gal šiek tiek ir mažesni, žinant, kad Gynybos fondas tikrai reikalingas, ir tą trūkumą finansuoti. Siūlau tikrai palaikyti, palaikyti įstatymo projektą, kur būtų kompensuojama padidinat tabako gaminių akcizo mokestį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Bet tam, kad šis pasiūlymas būtų svarstomas priėmimo metu, reikia 29 Seimo narių paramos. Siūlau balsuoti. Kas palaiko šį pasiūlymą, prašom balsuoti.

Už yra tik 12 – pasiūlymas negali būti svarstomas, nors komitetas jam ir nepritarė.

Kitas pasiūlymas Seimo narės G. Skaistės. Prašom pristatyti pasiūlymą.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Išties gal trečias kartas bus lemtingas. Dar kartą pristatau tą patį pasiūlymą, kadangi jau praėjusią savaitę pritarėme, kad atsisakoma gana gausiai pridėtinės vertės mokesčio lengvatų. Atsisakoma tiek centralizuotai tiekiamo šildymo lengvatų, tiek sumažinamos lengvatų transportui, kultūros renginiams, apgyvendinimo paslaugoms. Surenkama nemažai lėšų, gerokai daugiau negu iš nekilnojamojo turto mokesčio, todėl siūlau būtent tas visas pajamas, gautas atsisakius pridėtinės vertės mokesčio lengvatų, skirti pirminiam reformos tikslui, tai yra gynybai. Įrašytume į Valstybės gynybos fondą, jog 80,5 mln. eurų, kuriuos planuojama gauti atsisakius pridėtinės vertės mokesčio lengvatų, keliauja ne kam kitam, o būtent gynybai finansuoti iš Valstybės gynybos fondo.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, turime pasitikrinti, ar yra 29 Seimo nariai, remiantys pasiūlymą. Prašom balsuoti. Pasiūlymas sulaukė tik 23 Seimo narių paramos, nebus svarstomas.

Taigi, galėtume pritarti 2 straipsniui ir priimti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, priimtas. Ar galėtume 3 straipsnį, dėl kurio nėra pasiūlymų, priimti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, priimtas. Dėl įstatymo projekto 4 straipsnio taip pat nėra pasiūlymų. Galime jį priimti? Nėra prieštaraujančių, priimtas.

Įstatymo projekto 5 straipsnis. Dėl jo yra pasiūlymas, tiksliau, Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba, pasiūlymas, kuriam komitetas pritarė. Ar komiteto pirmininkas norėtų papildomai ką nors pakomentuoti?

A. SYSAS (*LSDPF*). Ne, komitetas pritarė šiam pasiūlymui.

PIRMININKAS. Jeigu daugiau nėra prieštaravimų, ar galėtume bendru sutarimu priimti ir 5 straipsnį su Teisės departamento pastaba? Prieštaraujančių nėra, priimtas.

Balsuojame už visą įstatymo projektą. Prašom balsuoti. Atsiprašau, motyvai. Teisingai, yra dėl motyvų. Motyvai už – V. Čmilytė-Nielsen. Prašom. Jos nėra, tuomet E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Kolegos, kaip sakoma, galima ir neskubėti. Č. Juršėnas yra pasakojęs, kad vienas Seimo narys Č. Juršėno laikais atsistojo ir 5 minutes tylėjo. Tokia buvo jo protesto forma. Tai mes, liberalai, praėjusį kartą išsakėme savo protesto formą atsisakydami dalyvauti balsavime svarstymo stadijos metu dėl Gynybos fondo. Čia atsirado garsiakalbis, kuris išvadino mus penktąja kolona. Niekas tuo nepatikėjo. Mes esame už Gynybos fondą, dar daugiau, 2024 m. sausio 26 d. „Delfyje“, pažiūrėkite, – E. Gentvilo straipsnis dėl Gynybos fondo kūrimo būtinumo. Tačiau mes norime, kad į Gynybos fondą lėšos eitų masiškai iš įvairių galimų šaltinių.

Visa mokesčių reforma galėjo gauti ir liberalų palaikymą, jei didesnė dalis atsiradusių naujų mokesčių keliautų į Gynybos fondą. Deja, taip neatsitiko. Tikrai apmaudu, kad mokesčių reforma sukėlė labai daug audrų – pavyzdžiui, nekilnojamojo turto mokestis net sumažės, atrodo, jo surinkimas – ir jokių būdu nepapilds šalies Gynybos fondo poreikių. Tas yra apmaudu. Tačiau būdami už Gynybos fondą, suprasdami, kad gal anksčiau ar vėliau atsiras kitų šaltinių, kurie realiai papildys gynybos finansavimo poreikius, aišku, kad mes balsuojame ir raginame balsuoti už Gynybos fondo įstatymą, tikėdamiesi geresnių dienų šio fondo sąskaitoms.

Aš esu asmeniškai parėmęs, neįsigijęs obligacijų, atsiras proga – įsigysiu ir obligacijų. Raginu visus tą daryti – remti Lietuvos gynybą įvairiais pavidalais, o mokesčių reforma, deja, yra praleista galimybė papildyti Gynybos fondą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai prieš – V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Iš tikrųjų čia pagrindinis klausimas, ne kam skirsime, o iš ko paimsime? Tai jūs visi turėtumėte suprasti, už ką balsuojate ir kokios bus pasekmės. Lenkų pavyzdys: lenkai dalį RRF'o žaliajam kursui skirtų lėšų nusprendė skirti gynybai (Europos Komisija tą leido) ir papildė Gynybos fondą ir gynybos lėšas, ir nereikėjo jokių reformų, jokių mokesčių didinimų – nieko. Ši valdančioji dauguma to nepadarė.

Dabar žiūrėkite, kaip gudriai. Gynybos fondas buvo praeitoje kadencijoje sukurtas, bet pavyzdys: pelno mokesčio dalis iš bendro biudžeto ėjo tik 1,8 %, dabar siūloma 8 % – keturis kartus daugiau, su akcizais vėl tas pats. Tai jūs kai iš bendro biudžeto dabar iškabinosite per pelno mokestį kokius 120, 130 mln. į tą fondą, nuo akcizų dar 120, 130 – 250 mln., tai rudenį jums finansų ministras, žinote, ką pasakys? Patys pabalsavote už biudžeto iškabinimą 250 mln., tai, žinokite, policininkams, mokytojams, medikams, gaisrininkams – visiems kitiems algų nėra iš ko didinti. Sakysite, keliams reikia? Nėra, nes jūs patys nubalsavote, kad ten nueitų tie pinigai. Aš nežinau, ar finansų ministras čia jus pakišo, nes padidinti keturis kartus daugiau, negu buvusi Vyriausybė darė, na, nežinau, kokios išmonės reikia būti.

Tai supraskite vieną dalyką: nesvarbu, iš kur įdėsime – kaip tą įdėsime ir iš ko atimsime? Realiai dabar jūs atimate iš visų žmonių. O užuot vakar paklausę komitete atstovų, viceministrų, kodėl jūs neimate iš Europos, nesiskolinote, kur galima 40 metų beveik už nulines palūkanas pasiskolinti, tai atsakymo neatsakė ir netgi neįvardijo sumos. Vietoj to dabar ministras 1,5 mlrd. gynybai skolinasi brangiai. Tai tą brangiai padauginkite labai paprastai: 4 %, 1,5 mlrd. minus 60 mln., kuriuos galėjome skirti gynybai. Taigi jūs balsuojate už tokius dalykus, kur pasekmės rudenį pajus visi žmonės, ar tai medikas, ar policininkas – visi. Ir rudenį nesakykite, kad nėra pinigų, nes patys nubalsuojate, kad ten reikia suvartyti pinigus. Tai tą ir gausite.

PIRMININKAS. Motyvai už – S. Skvernelis. Prašom.

S. SKVERNELIS. Gerbiami kolegos, gerbiamas Eugenijus kalba, kad buvo kažkokio ruporo išsakyta dėl penktosios kolonos ir niekas nepatikėjo, tai nebūčiau tikras, kad niekas nepatikėjo. Jūs dabar bandote agituoti už Gynybos fondą, už tuščią indą, į kurį nieko nepripilta, kad mes už tai, bet nieko nepasiūlėte, jokie alternatyvaus finansavimo šaltinio, kad tas Gynybos fondas būtų pilnas. Ir man keistas toks nevalstybinis požiūris.

2016–2020 metais aš prisimenu Liberalų sąjūdžio frakciją kaip labai valstybiškai mąstančią ir mano Vyriausybę parėmusią visais svarbiausiais reformų klausimais. Noriu padėkoti iš tos frakcijos dar kol kas toliau dirbančiam R. Juškai, buvusiems kolegoms J. Varkaliui, J. Baubliui ir kitiems. Tai buvo valstybinio mąstymo, valstybinio požiūrio frakcija. (*Balsai salėje*)

Gerbiamas Simonai, Simonai Gentvilai, jūs, kaip buvusios Vyriausybės narys, kada I. Šimonytė darė gerus žygius stiprindama šalies gynybą, jeigu jūs būtumėte turėjęs valstybinę poziciją, būtumėte parėmęs su savo kolegomis I. Šimonytės norą ir šiandien daug klausimų mes nesvarstytume, nes jau būtų buvę išspręsta. (*Balsai salėje*) Bet tuomet jūs torpedavote taip pat visus mokestinius pakeitimus ir buvote žodžiais už gynybą, bet darbais prieš. Tai labai gaila, kad ir I. Šimonytei nepavyko įtikinti koalicijos partnerių dėl kilnaus, švento gynybos tikslo, kad būtų paremtos tos reformos. Šiandien mes būtume galbūt nesvarstę ir nekilnojamojo turto mokesčio, nes buvo neblogas įstatymo projektas, bet jūsų atsakomybė buvo kaip valdantiejiems jį priimti.

Taigi kviečiu, kolegos, įjungti valstybinį mąstymą. Pasisakau už Gynybos fondą. Čia galima pademonstruoti tikrą susitelkimą, skirtingai nuo jūsų partnerių opozicijoje, kurie iš Tėvynės sąjungos mąsto valstybiškai, jie tikrai kai kur parėmė, subtiliai, bet parėmė, kad šalies gynybai būtų skirta daugiau lėšų. Kviečiu balsuoti ir žmones atskirti pelus nuo grūdų, kas tikrai žodžiais, o kas darbais tėvynę myli. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Motyvai už – A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Fondas tai yra turbūt valstybės tikslas ir turbūt niekas čia negali kvestionuoti, tačiau kaip gynybai leidžiami pinigai – tai ne ką mažiau svarbus aspektas. O kaip jie leidžiami, mane šiandieną tiesiog stebina.

Štai Viešųjų pirkimų tarnyba pateikė susistemintą informaciją apie gynybos sistemoje įsiskusius tarpininkus. 2021–2025 metais UAB „Taiklu“, kuri yra tik tarpininkas. Pažiūrėkite, Lietuvos kariuomenės pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“ Kunigaikščio Vaidoto pėstininkų batalionas – 190 sutarčių, Birutės ulonų batalionas – 83 sutartys, Lietuvos kariuomenės Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytenio bendrosios paramos logistikos batalionas – 81 sutartis, Lietuvos kariuomenės mechanizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“ Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo mechanizuotasis pėstininkų batalionas – 68 sutartys, Lietuvos kariuomenės Saugos pajėgų Juozo Lukšos mokymo centras – 66-ios, „Geležinio Vilko“ Karaliaus Mindaugo husarų batalionas – 61 sutartis, Lietuvos kariuomenės Specialiųjų operacijų pajėgų Vytauto Didžiojo jėgų batalionas – 50 sutarčių.

Bet ir sumos šokiruojančios. Štai Gynybos resursų agentūra prie Krašto apsaugos ministerijos (2021–2025 metai) – 17,7 mln., Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų Aviacijos bazė – 3,8 mln. Jau nekalbu apie visus kitus, kurie čia buvo minėti, dėl, tarkime, kelmų tvarkymo, frezavimo naujame Rūdninkų poligone – 4,2 mln. Kas čia yra? (*Balsai salėje*) Ar tai pinigų plovimas, skirtas...

PIRMININKAS. Laikas!

A. SKARDŽIUS (*NAF*). ...ar tiesiog atiduodama duoklė? Į tą klausimą turbūt turės atsakyti Seimas ir prokuratūra. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Paskutinis dėl balsavimo motyvų kalba R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, ne taip seniai kalbėjo „Vytauto“ batono vardo autorius, kuris imituoja labai didelį poreikį ir didelę meilę valstybei. Jau šiandien matėme, kas yra penktoji kolona Seime. Mes matėme, kad dešinėje pusėje konservatoriai, Liberalų sąjūdis yra tie tikrieji šimtaprocentiniai penktakolonininkai. Dėl labai paprasto dalyko. Dėl ko penktoji kolona? Dabar jie čia labai gina ir sako, kad mes balsuosime už Valstybės gynybos fondą, nors prieš tai nebalsavo už tam tikrus mokestinių įstatymų pakeitimus. Už kokį įstatymą jūs dabar balsuosite, jeigu prieš tai nebalsavote? Čia yra išvis protu nesuvokiamas dalykas, kaip kolegos iš tikrųjų manipuliuoja šiais dalykais.

Dabar kitas dalykas. Praėjusi Vyriausybė, I. Šimonytė dėjo be proto daug pastangų (ir didelę pagarbą jai, kaip premjerei) iš esmės dėl saugumo, gynybos, jinai labai stipriai kėlė šituos klausimus, bet Liberalų sąjūdis buvo ta politinė jėga Seime, kuri visą laiką arba blokuodavo, arba rankas laužydavo, arba į darbotvarkę neleidavo įtraukti, panašūs procesai buvo. Ypač 2024 metų pavasario–vasaros darbų programa. Liberalų sąjūdis buvo elitinis šitos sistemos griovėjas.

Mielieji mano, iš esmės tikrai siūlau balsuoti už šitą projektą. Penktoji kolona, Liberalų sąjūdis, kuris rytiniame posėdyje aiškiai parodė, kad jie nepitaria jokiems kitiems mokestiniams dalykams, tai yra keista.

Gerbiamas kolega Seimo nary, signatare, kuris tikrai liežuviu mali, kad tu gini valstybę, ne „Vytauto“ batonas apgins Lietuvą, bet konkretūs finansai, konkretūs valstybės įsipareigojimai ir konkretūs sprendimai jūsų, kaip politikų. Aš siūlyčiau, gerbiamas to „Vytauto“ batono gynėju, kuris galvoja, kad batonai apgins Lietuvą, kad jūsų frakcijoje yra keletas frakcijos narių, kurie visą laiką matė valstybiškai ir galvojo valstybiškai, ne iš asmeninės savo pozicijos... Gerbiamas Eugenijau, ne „Vytauto“ batonas gina Lietuvą, o konkretūs sprendimai. Tikiuosi, ir dėl pensijų II pakopos fondo, ir dėl kitų mokestinių įstatymų Liberalų sąjūdis balsuos tvarkingai ir teisingai.

PIRMININKAS. Dėl vedimo tvarkos – V. Čmilytė-Nielsen. Prašom.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Remigijau Žemaitaiti, mes praeitoje kadencijoje įkūrėme Valstybės gynimo fondą ir į jį numatėme lėšas. Tai, ką jūs sakote, yra melas. Aš suprantu, kad jūsų buvę gerbėjai, kuriems jūs sukėlėte didžiulius lūkesčius, labai ant jūsų pyksta šiandien, nes jūs keliate mokesčius. Kaip jūs sakėte per ankstesnį balsavimą, mes nenorime balsuoti už, bet balsuosime, o kaltas Liberalų sąjūdis. Labai labai apgailestauju, kad jums tenka taip vartytis.

PIRMININKAS. Taip, buvo kalbėta dėl asmeninių motyvų. Gerbiami kolegos, skelbiu balsavimą, kas už tai, kad būtų priimtas Valstybės gynybos fondo įstatymo 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 113, balsavo 112: už – 111, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*) Gerbiama I. Šimonytė – replika po balsavimo.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Kadangi buvau paminėta netgi du kartus, tai vieno karto neminėsiu, tiktai grįšiu greičiau namo pasižiūrėti, ar dar gyvas mano šuo, nes labai jau netikėtas paminėjimas buvo.

Bet aš norėčiau kreiptis į dabartinį Seimo Pirmininką. Pirmiausia Liberalų sąjūdis balsavo už visus sprendimus, kuriais buvo didinamas finansavimas Gynybos fondui, nes Gynybos fondas ir buvo buvusios Vyriausybės įkurtas. Jūs nesate iki galo tikslus. Bet kur jūs esate tikslus, kad jeigu būtų praėjusioje kadencijoje priimti tie mokestiniai įstatymai, kuriuos teikė G. Skaistė, mums tikrai būtų nereikėję tiek daug emocijų eikvoti šioje kadencijoje. Bet ko man labiausiai pritrūko tuo metu, tai jūsų valstybinio požiūrio. Jeigu jau taip atsitiko, kad mano koalicijos partneriams pritrūko dvasios, kurgi jūsų valstybinė dvasia tuomet buvo? Tikrai būtumėte daug emocijų ir daug reputacijos savo nesudeginęs. Ačiū.

14.22 val.

Baudžiamojo kodekso 228, 229 ir 230 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-106(2) (svarstymas)

PIRMININKAS. Kitas darbotvarkės klausimas, kurį galime svarstyti, – Baudžiamojo kodekso 228, 229 ir 230 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-106. Dėl vedimo tvarkos – K. Podolskis. Prašom.

K. PODOLSKIS (*LSDPF*). Frakcijos vardu prašau pusvalandžio pertraukos dėl šio klausimo.

PIRMININKAS. Yra pasiūlymas dėl pusės valandos pertraukos. Ar galime pritarti šiam pasiūlymui? Taip, A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*DFVL*). Aš, kolegos, esu labai nustebusi, iki kur mes nusiritome, kad liudininkai baudžiamosiose bylose prašo pertraukų tada, kai straipsniai, kur jie liudija bylose, yra svarstomi Seime. Man labai yra keista, kad tokia situacija.

Kartu noriu informuoti, kad VTEK'as yra pateikęs išaiškinimą Antikorupcijos komisijai, kad tų asmenų, kurie yra teisiamieji čekucių bylose, kurie yra specialieji liudytojai, ir kitų, kurie yra susiję su tomis bylomis, balsavimas būtų tiesioginis interesų konfliktas. Tai jie balsavime dalyvauti negali. Manau, kad tas prašymas lygiai taip pat yra nelegitimus.

PIRMININKAS. Jūs dėl šio klausimo tikrai galite kreiptis į Etikos ir procedūrų komisiją, ji galės išaiškinti, ar jūs teisi. O tam, kad nekiltų jokių abejonių, šis pasiūlymas buvo pateiktas Socialdemokratų frakcijos vardu. Aš siūlau balsuoti ir nuspręsti, ar skelbti pertrauką, kaip siūloma, pusės valandos. Prašom balsuoti.

Balsavo 108: už – 63, prieš – 40, susilaikė 5. Taigi skelbiama šio klausimo svarstymo pusės valandos pertrauka.

Dėl vedimo tvarkos – kolega J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Aš pastebėsiu, kad Etikos ir procedūrų komisija šiandien priėmė sprendimą atlikti tyrimą ir aiškintis dėl interesų konflikto tų Seimo narių, kurie ar figūruoja, ar gali figūruoti vadinamosiose čekiuokų bylose. Tai aš tikrai kreipiuosi į kolegas, kurie turbūt patys žino, ar jau jiems kokie nors ikiteisminiai tyrimai yra pradėti ar baigiami. Nes generalinė prokurorė yra pasakiusi, kad dar bus kreipimusi į Seimą. Tai aš linkiu, kad atsirastų bent vienas Seimo narys, kuris atsistotų prie mikrofono ir sakytų: aš nusišalinu, nenoriu sudaryti regimybės, kad veikiu paveiktas interesų konflikto. Kiekvienam asmeniškai, nelaukiant Etikos ir procedūrų komisijos sprendimo, tokia galimybė yra, ypač tiems, dėl kurių imunitetų jau buvo sprendžiama.

PIRMININKAS. Gerbiamas Jurgi Razma, dėkui už pastebėjimus. Bet šiuo atveju aš, siūlydamas kreiptis į Etikos ir procedūrų komisiją, siūliau kreiptis, ar pasiūlyta pertrauka atitinka Seimo statutą kaip pasiūlymas, kuriam Seimas pritarė balsavimu, ne dėl kokių nors kitokių klausimų. Ir gal diskusiją tuo klausimu galime baigti?

14.26 val.

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 32, 41 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 40¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-417(2) (priėmimas)

Tuomet, atsižvelgdami į tai, kad buvo paskelbta pusės valandos pertrauka ir ji nėra pasibaigusį dėl klausimų nuo 2-1.1 iki 2-1.6, kurie susiję, mes galime svarstyti 2-2 klausimą – Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 32, 41 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 40¹ straipsniu įstatymo projektą Nr. XVP-417. Priėmimo stadija. Pranešėjas – L. Kukuraitis. Prašau į tribūną. Gerbiamas L. Kukuraitis kviečiamas į tribūną. Priėmimo stadija. Valstybinio socialinio draudimo įstatymas. Ir mes kaip tik dėl 1 straipsnio turime Teisės departamento pastabą, kuriai komitetas nepritarė. Gal norėtumėte pakomentuoti?

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkui, posėdžio pirmininke. Taip, iš tiesų komitetas nepritarė dėl to, kad siūloma palikti. Čia kartu deriname ir su „Sodra“, kad formuluotė, kuri dabar yra įstatyme, yra tikslesnė, nes svarbu, kad fondo valdyba taip pat būtų įtraukta. Tai dėl to bendru sutarimu komitetas sutarė nepritarti Teisės departamento išvadai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, išgirdome komiteto poziciją. Ar galime pritarti, priimti 1 straipsnį, nepritardami Teisės departamento pastabai, bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, priimta. Ar galėtume priimti įstatymo projekto 2 straipsnį, dėl kurio, beje, yra pasiūlymas? Jam Teisės departamentas ir komitetas pritarė iš dalies. Galbūt pranešėjas galėtų trumpai pakomentuoti, kokiai daliai pritarta?

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Pritarėme, kad dalį pataisome pagal Teisės departamento, o dalies ne, nes vertiname, kad įstatyme šiuo metu esantis žodžių junginys „sprendimo tinkamumas“ yra tikslesnis negu „sprendimo pagrįstumas“, ką siūlo Teisės departamentas. Šiai išvadai komitetas iš dalies pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau pasiūlymų ir pastabų dėl 2 straipsnio nėra. Galėtume jį priimti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, priimtas.

Įstatymo projekto 3 straipsnis. Dėl jo vėlgi yra Teisės departamento pastaba, kuriai komitetas nepritarė. Komiteto pirmininke, prašom pakomentuoti.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju. Siūlomas Teisės departamento siūlymas padarytų sudėtingesnį skundų vertinimą ir būtų neefektyvus, nes ginčų sprendimas taptų ilgesnis, realūs asmens interesai netaptų labiau apsaugoti, kartu tai sukurtų prielaidas piktnaudžiauti teise. Ir įvertinęs šiuos argumentus komitetas bendru sutarimu pritarė nepritarti Teisės departamento išvadai.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas pranešėjau. Daugiau dėl 3 straipsnio nėra pasiūlymų, ar galime jį priimti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, 3 straipsnis priimtas.

Šiame įstatymo projekte daugiau nėra straipsnių. Galėtume priimti visą įstatymą? Dėl balsavimo motyvų nėra pageidaujančių pasisakyti. Prašau balsuoti, kas už tai, kad būtų priimtas Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 32, 41 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 40¹ straipsniu įstatymo projektas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 102, balsavo 97: už – 92, prieš – 2, susilaikė 3. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

14.31 val.

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 22, 24, 28, 29, 30, 33, 35¹, 35², 35⁷, 35⁸, 35⁹, 35¹⁰, 36, 37, 40 straipsnių, V skyriaus pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo 29¹ straipsniu ir 6 straipsnio bei Įstatymo priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XVP-374(3) (*priėmimo tęsinys*)

Galime grįžti prie klausimų. Vakarinio posėdžio darbotvarkės klausimas – projektas Nr. XVP-374 ir kiti susiję įstatymų projektai. Tai yra Pensijų kaupimo įstatymo 1, 3, 4, 5 ir daug kitų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimo stadija. Kviečiu į tribūną Socialinių reikalų darbo komiteto pranešėją gerbiamą J. Zailskienę. Prašom.

Gerbiami kolegos, siūlau priimti pastraipsniui. Dėl šio įstatymo projekto 1 straipsnio nėra pasiūlymų. Ar galime jį priimti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, priimta. Dėl 2 straipsnio taip pat nėra pasiūlymų. Galėtume jį priimti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, priimta. Dėl 3 straipsnio taip pat nėra kitokių pasiūlymų. Galime priimti bendru sutarimu? Priimta, dėkoju. Dėl 4 straipsnio negauta pasiūlymų. Galime priimti bendru sutarimu? Priimta. 5 straipsnis. Galime priimti bendru sutarimu? Dėkoju, priimta. Dėl 6, 7, 8, 9 ir 10 straipsnių taip pat nėra gauta jokių pasiūlymų. Ar galime juos pastraipsniui priimti bendru sutarimu? Dėkoju, priimta.

Dėl įstatymo projekto 11 straipsnio yra gauta pasiūlymų. Kollegė Seimo narė P. Kuzmickienė, J. Razma, M. Lingė. Prašom pristatyti savo pasiūlymus.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju, pirmininke. Pasiūlymą kartu su kolegomis teikėme galvodami apie pensijų kaupimo ilgalaikiškumą, nuoseklumą, suprasdami, kad gali būti asmeninių situacijų, kai prireikia pauzių, ir tokios pauzės galėtų būti. Taigi pateikiame siūlymą dėl įmokų kaupimo sustabdymo vieną kartą kas dešimt metų 24 mėnesiams, sudarant galimybę pirma laiko sulaikyti, nutraukti stabdymo laikotarpį, jei pageidaujama atnaujinti dalyvavimą kaupime. Prašau palaikyti šį mūsų siūlymą.

PIRMININKAS. Dėkoju už šį pasiūlymą. Mes turėtume įsitikinti, ar yra 29 Seimo nariai, palaikantys pasiūlymą. Prašom balsuoti. Yra 29 Seimo nariai, už balsavo 29. Gerbiama komiteto pranešėja, prašom pakomentuoti komiteto poziciją.

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Komitetas galvoja, kad vis tik, kai bus priimta II pensijų pakopos reforma, bus dvejų metų pertrauka, langas, kada gyventojai galės nuspręsti, išeiti ar neišeiti iš sistemos. Manau, kad tie, kurie pasiliks sistemoje, tikrai bus atsakingai ir apgalvotai nusprendę likti joje ir maža kas gali jiems atsitikti – ar liga, ar nelaimė, ar dar kažkokie pokyčiai, ir net neabejoju, kad jie pertraukas darys atsakingai. Todėl komitetas balsavo prieš šitą pasiūlymą, nes galvojome, kad vis dėlto sistema turėtų būti lankstesnė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, balsavimo motyvai už šį pasiūlymą. S. Gentvilas, prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas Linai Kukuraiti, aš nežinau, ar jūs rašėte Demokratų programą į Seimą, bet jos 10 puslapyje skamba nuostata: „Kiekvienam sudarysime galimybes neribotam laikui sustabdyti II pensijų pakopos įmokas.“

Kodėl aš užsirašau už šitą pasisakymą, o ne jūs? Iš tikrųjų šitas konservatorių pasiūlymas praplečia galimybes sustabdyti įmokas dvejiems metams kartą per dešimt metų, nes dabartinis įstatymo pasiūlymas leidžia tik 12 mėnesių sustabdyti įmokas. Jūs, vykdydami demokratų programą, turėtumėte pasisakyti už šitą pasiūlymą, nes tai žadėjote Lietuvos visuomenei, kad žmonės, turėdami finansinių sunkumų, galės neribotai (o konservatoriai siūlo dvejiems metams) sustabdyti įmokų mokėjimą. Tikiuosi balso už iš jūsų frakcijos.

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Aš tiesiog galėčiau pakomentuoti.

PIRMININKAS. Nereikia komentuoti. Ačiū pranešėjui. Balsavimas. Motyvai prieš – L. Kukuraitis. Prašom.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš tik padėkosiu S. Gentvilui, kad skaitote mūsų programą, bet noriu pasakyti, kad kaip tik šituo siūlymu arba Vyriausybės įstatymo projektu yra realizuojamas šis principas ir dėl to yra mūsų palaikymas šitam paketui. Numatytas terminas yra 12 mėnesių, bet tu kasmet gali prasitęsti ir visus dešimt metų gali nemokėti įmokų. Tuo tarpu, skirtingai nuo teikiamo pasiūlymo, per dešimt metų tu gali nemokėti tik dvejus metus. Vadinas, visus kitus aštuonerius metus mokėsi. Mes visiškai realizuojame mūsų programą. Tiesiog norisi pakviesti ir jus prisidėti balsuojant prieš šitą pasiūlymą, nes jis siaurina žmonių teisę savarankiškai disponuoti savo pinigais, kurie yra fonduose.

PIRMININKAS. Balsuojame. Gerbiami kolegos, kas pritaria pasiūlymui, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja kitaip. Prašom.

Užsiregistravo 112, balsavo 110: už – 23, prieš – 54, susilaikė 33. Pasiūlymui nepritarta.

Per šoninį mikrofoną – gerbiama D. Ulbinaitė. Prašom.

D. ULBINAITĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, pirmininke. Aš noriu kolegos paprašyti pasveikinti šiandien Seime viešinę Dzūkijos bičiulių grupę! (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkojame. Toliau, gerbiami kolegos, priimame pastraipsniui. Dėl 12 straipsnio jokių... Atsiprašau, teisingai. Dėl pasiūlymo balsavome, bet nepabalsavome dėl viso 11 straipsnio. Gal galėtume priimti jį bendru sutarimu? Dėkoju, 11 straipsnis priimtas bendru sutarimu.

Dėl nuo 12 straipsnio iki 32 straipsnio jokių pasiūlymų nėra. Gerbiami kolegos, ar galime juos pastraipsniui priimti bendru sutarimu? Nėra prieštaravimų, priimta.

32 straipsnis. Yra gauti pasiūlymai L. Kukuraičio ir J. Zailskienės. Prašom L. Kukuraitį pristatyti pasiūlymą.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkui, posėdžio pirmininke. Šitas pasiūlymas yra susijęs su įgyvendinimo tvarka, jeigu žmonės lango metu apsispręstų išeiti iš sistemos, kaip jiems būtų mokamos išmokos. Kadangi nebuvo visiškai reglamentuota, tai kartu su ministerijos (ir tai taip pat yra suderinta su tais, kurie turės tai įgyvendinti, tai yra su fondais) tvarka, kuriai bendru sutarimu buvo pritarta komitete, tą ketvirtį, kai paprašai išeiti, ketvirčiui pasibaigus, per pirmas 10 darbo dienų būtų mokamos išmokos. Siūlome pritarti, nes įgyvendinimas būtų paprastesnis ir aiškesnis.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kokia būtų mūsų pozicija? Ar yra 29 Seimo nariai, palaikantys šį pasiūlymą? Yra. Tuomet dar prašom pristatyti komiteto poziciją.

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Komitetas bendru sutarimu pritarė.

PIRMININKAS. Ar galime bendru sutarimu pritarti pasiūlymui? Nėra prieštaraujančių. Pritarta. Kitas pasiūlymas taip pat dėl šio straipsnio yra A. Butkevičiaus. Prašom pristatyti.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, mano pasiūlymas yra parengtas atsižvelgiant net į Europos Komisijos komunikatą, išplatintą gegužės mėnesį. Tame komunikate irgi yra plačiai kalbama apie papildomų pensijų sektoriaus plėtrą. Šitas komunikatas buvo parengtas 2023 metais Europos Komisijai atlikus stebėseną dėl Europos Sąjungos šalių gyventojų finansinio raštingumo. Pamatė, kad finansinis raštingumas yra tragiškas, sudaro 18 %. O Lietuvoje finansinis raštingumas yra dar tragiškesnis. Kai kas kalbėjo, kad žmonės patys apsispręs, kaip elgtis su savo pinigais. Turiu pasakyti, kad Lietuvos gyventojai tik 24 % savo turimų finansinių išteklių investuoja, o Švedijoje – 74 %.

Mano pataisos esmė yra ta, kad per vienerius metus žmonės apsispręstų, ar jie liks II pensijų pakopoje, ar priims kitokį sprendimą. Kodėl? Jeigu paliekama dvejį metai, jūs įsivaizduokite, kaip fondų valdytojai organizuos darbą. Jie nebus garantuoti, ar atsiims tam tikras procentas žmonių. Ta investicija tikrai bus paprasčiausiai neproduktyvi. Investicinė grąža bus maža, nes investicijos bus skiriamos, sakyčiau, nepelningų kompanijų investicijų plėtrai.

Aš manau, vieneri metai yra pats tinkamiausias laikas žmogui apsispręsti. Aš manau, kad Lietuvos žmonės tikrai yra išmintingi ir sumanūs. Ačiū.

PIRMININKAS. Mes turėtume pasitikrinti, ar 29 Seimo nariai remia šį pasiūlymą. Prašom apsispręsti ir balsuoti. Yra. 36 Seimo nariai remia šį pasiūlymą.

Prašom pristatyti komiteto poziciją dėl šio pasiūlymo.

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Komiteto pozicija buvo nepritari, nes jau prieš tai buvusiame posėdyje buvo pritarta datai – iki 2027 m. gruodžio 31 d.

PIRMININKAS. Išklausysime balsavimo motyvų. I. Šimonytė – už šį pasiūlymą. Prašom.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū. Ištis kai kuria prasme apgailėtina, kad Lietuvoje kas šešeri metai vyksta vis nauja pensijų reforma: viena vyko 2013 metais, viena 2019 metais, dabar 2025 metais, kita bus 2031 metais ir taip ratu. Vienintelis dalykas, ko nėra šioje sistemoje, tai šioje sistemoje nėra stabilumo. Bet aš ne apie tai norėčiau kalbėti.

Visiškai neseniai, prieš mėnesį, keletą savaitių, čia labai daug diskusijų buvo, iš kur mes gausime pinigų gynybai, gynybos pramonei, kaip svarbu gynybos pramonė ir kaip čia reikia priversti visus Lietuvos subjektus, įskaitant ir kolektyvinio investavimo, investuoti į Lietuvos gynybai svarbius projektus. Kaip dabar investuoti vidutiniam statistiniam pensijų fondui, kuris nežino, kaip atrodys jo turtas dar artimiausius dvejus metus? Jūs tiesiog kuriate nestabilumą, siunčiate viena kitai prieštaraujančias žinutes ir iš esmės vykdote tik savo populistinę užgaidą, užuot iš tikrųjų rūpintumėtės tuo, kad po 20–30 metų žmonės galėtų gauti orias pensijas. Siūlyčiau palaikyti šį pasiūlymą kaip tam tikrą sveiko proto elementą visoje šitoje „reformoje“.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – E. Kirkutis. Prašom.

E. KIRKUTIS (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena. Nepatikėsite, bet aš pritariu Ingridai. Vieną kartą, antrą kartą, trečią kartą jau buvo tie langai. Tikrai pritariu, kad nėra stabilumo. Todėl ir buvo siūlymas išvis nedaryti langų ir padaryti tikrai liberaliai, kad visada galėtų bet kada išsiimti fonduose sukauptas savo lėšas. Girdėjome dar vieną motyvacinę kalbą, tai netiesiogiai Lietuvos žmonės buvo išvadinti neraštingais. Manau, kad žmonės kaip tik raštingi. Per dvejus metus tikrai turės laiko įsigilinti, pagalvoti. Tikėtina, kad kai kurie net ir pasiliks tuose pačiuose fonduose vien dėl to, kad jiems nebus spaudimo per 6, 3 mėnesius ar metus padaryti tokį svarbų sprendimą. Asmeniškai aš tikrai neatsiimsiu savo pensijų iš kaupimo. Bet tie žmonės, kurie tikrai susiskaičiavę savo finansines galimybes, savo esamus turtus, indėlius, kokia bus grąža, kai ateis laikas, kai reikės gauti, manau, tikrai galės tvariau priimti bet kokius savo sprendimus. Siūlau palikti dvejus metus.

PIRMININKAS. Išklausėme pasisakymus dėl balsavimo motyvų. Prašom apsispręsti balsuojant. Kas pritariate A. Butkevičiaus pataisai, balsuojame. Prašom.

Balsavo 108: už – 40, prieš – 31, susilaikė 37. Pasiūlymui nepritarė.

Toliau svarstome kitą pasiūlymą dėl šio straipsnio – Seimo narių L. Kukuraičio, J. Zailskienės dėl projekto 32 straipsnio 10 ir 11 dalių pakeitimo. Gerbiamą L. Kukuraitį prašau pristatyti pasiūlymą.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Pasiūlymas yra identiškas tam, kuriam mes jau pritarėme. Tai yra būtent siūloma tiksliau reglamentuoti įgyvendinimo tvarką, kai žmonės pasiimtų vienkartinę išmoką, gaudami periodines išmokas arba mažus anuitetus. Tai identiška tvarka, kaip kad būtų taikoma lango metu visiems išeinantiems iš kaupimo. Siūlome pritarti, kadangi ir komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Pirmiausia mes turėtume apsispręsti, ar yra 29 Seimo nariai, palaikantys pasiūlymą atitinkamai. Yra. Girdžiu didžiosios frakcijos poziciją. Tuomet komiteto pozicija. Prašom.

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Komitetas pritarė šiam pasiūlymui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Galime bendru sutarimu pritarti pasiūlymui? Galime. Prieštaraujančių nėra, pritarta. Per šoninę mikrofoną – A. Radvila. Prašom.

A. RADVILA (*LSDPF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, šiandien Seime lankosi svečiai – Kaišiadorių savivaldybės administracijos darbuotojai. Prašom pasveikinti. (*Plojimai*) Ačiū.

PIRMININKAS. Tęsiame toliau pasiūlymų nagrinėjimą. Taip pat yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento dėl 32 straipsnio 10 ir 11 dalių. Komitetas pritarė. Ar komitetas papildomai norėtų pakomentuoti?

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Nėra komentavimų. Galėtume pritarti, kaip pritarė komitetas. Taip pat čia buvo du pasiūlymai, tai aš suprantu, kad abiem pritariame. Ir toliau svarstome taip pat susijusius su 10 dalimi, o ten mes pritarėme. Pasiūlymas L. Kukuraičio ir J. Zailskienės. Tai manau, kad galime bendru sutarimu pritarti, nes pritarėme pirmajam pasiūlymui. Dėkoju.

Vėlgi yra dėl 32 straipsnio 10 ir 11 dalių Teisės departamento pasiūlymai. Komitetas pritarė. Galime pritarti. Taip pat buvo Teisės departamento dar vienas pasiūlymas, kuriam komitetas pritarė. Manau, galime pritarti. Kitas pasiūlymas P. Kuzmickienės, J. Razmos ir M. Lingės, bet mes nepritarėme ankstesniam, tai gal teikėjai atsiima? Atsiima. Dėkoju. Ir dėl 32 straipsnio daugiau pasiūlymų nėra. Ar galime 32 straipsnį priimti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, 32 straipsnis priimtas. Pranešėjai noriu padėkoti.

Mums liko 33 straipsnis. Ar galime jį priimti bendru sutarimu? Dėl jo pasiūlymų nėra. Galime priimti? Priimta.

Gerbiami kolegos, dabar dėl viso įstatymo dėl balsavimo motyvų. Motyvai už – R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Mieli kolegos, tikrai, lyginant su nekilnojamojo turto mokesčiu ar kitomis mokestinėmis reformomis, ši reforma buvo, pirmiausia diskusija įvyko kokybiškai, buvo sutarta ir aptarta daug klausimų. Ir labai svarbu, kad nelieka automatinio įtraukimo. Tai, be abejo, svarbu jauniems žmonėms, kurie šiandien turi planų ir dėl būsto, ir kitų poreikių ir nėra automatiškai įtraukiami į II pensijų pakopos sistemą.

Taip pat labai svarbu, kad žmonėms pailginamas, tai yra paliekamas pirminis ministrės pateiktas variantas – dveji metai, tai yra po 9 mėnesių kas kiekvienus metus apsispręsti, ar likti kaupiti, ar pasitraukti į I, tai yra „Sodros“, sistemą. Labai svarbu, kad nebus apmokestinama ta suma, kurią atsiims žmogus... savo sumą, investicinis prieaugis nebus apmokestinamas. Labai palinkėčiau, kad tie vienetai, sukaupiti vienetai, sugrįžtų į „Sodra“ ir žmonės, kurie apsispręš sugrįžti, nebūtų nubausti dėl to, kad vis dėlto tai vienoje pakopoje, tai kitoje kaupia, ir galėtų tą pensiją gauti tokią, kokią gautų kiti už tiek metų darbo stažo valstybėje.

Taip pat labai svarbus momentas, kad suteikiama galimybė žmonėms pasirinkti ir lanksčiai planuoti savo senatvę. Labai svarbu dabar pensijų fondams taip pat atlikti namų darbus ir dirbti su savo klientais, pasiūlant jiems ir produktą geresnį, ir geresnę informavimo sistemą, ir anuitetus, nes iš tiesų nėra taip, kad visi nori pasitraukti, bet tie žmonės, kurie nusivylę, kuriems iki pensijos yra likę nedaug, o sukaupę jie sąlyginai nedaug, tikrai 9 eurų priedas prie pensijos...

PIRMININKAS. Laikas!

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). ...koks yra dabar, žmonių netenkina ir dėl to šita reforma turėjo įvykti. Ačiū.

PIRMININKAS. Balsavimo motyvai prieš – P. Kuzmickienė. Prašom.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Mieli kolegos, ar šiandien galime atsakingai pasakyti, kad Vyriausybės siūloma pensijų reforma padidins žmonių pensijas? Greičiausiai ne. Ministrė, pati nekaupianti II pakopoje, daug kalba apie tai, kaip žmonės galės išleisti savo sukauptas lėšas, tačiau mažai apie tai, kaip paskatinti toliau kaupiti ar užsitikrinti didesnes pensijas ateityje.

Valstybės kontrolė tikrai aiškiai įspėja: mažesnes pajamas gaunantys asmenys dažnai sukaupia per mažai, todėl jų padėtis po reformos gali tik pablogėti. „Sodra“ perspėja, kad anuitetų pirkinimas sumažėjo 60 %, nes žmonės laukia šios reformos, o visas tas dalykas rodo nepasitikėjimą sistema. Teisiniu požiūriu svarbios Vilniaus universiteto Teisės fakulteto išvados: siūlomi pokyčiai nesuderinami su Konstitucijos 52 straipsniu ir Konstitucinio Teismo išaiškinimais. Konstitucinis Teismas pabrėžė, kad pasitraukimo galimybės turi būti grindžiamos objektyviomis aplinkybėmis, na, tokiomis kaip sunki liga ar neįgalumas. Vyriausybės siūlomas modelis šio principo nebeatitinka.

Šiuo metu daug atsakymų, kaip išleisti mažai, kaip kaupiti be aiškių taisyklių, be ilgalaikio matymo ir pasitikėjimo sistema, tikrai nesulauksime. Pertvarka pensijų nepadidins – tai esminis argumentas, kodėl šiandien negalima palaikyti šių pasiūlymų.

PIRMININKAS. Motyvai prieš. Atsiprašau, motyvai už – V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Iš tikrųjų, galima sakyti, pagaliau galbūt žmonės galės ištrukti iš kaļėjimo. Aišku, labai gaila, kad to nebuvo padaryta dar pernai gruodžio mėnesį, kad jau žmonės nuo šių metų sausio būtų galėję išeiti, nes dabar puikiai mato, kaip dega jų pinigai, bet yra posakis – geriau vėliau negu niekad.

Bet atsiminkime vieną dalyką: kas labiausiai laimi iš šių pensijų fondų, iš II pakopos – tai administratoriai. Jie po 50 mln. kasmet apiplėšia visą tautą. Ar blogai investuoja, ar gerai investuoja, jie net už pragrotus pinigus paima administravimo mokestį. Turbūt jokiam versle nėra tokio dalyko, kad prarado tavo pinigus ir tu turi susimokėti administravimo mokestį už tai, kad jie prarado tavo pinigus. Čia tik šioje situacijoje taip yra. Reikia kuo greičiau leisti jiems išeiti. Aišku, labai gaila, kad langas yra tik dveji metai. Turėtų būti ne dveji metai, o bet kada. Tai yra žmogaus pinigai, tegul jis pats sprendžia, ką su tais pinigais daryti.

Pavyzdys – III pakopa: kada nori, tada išeik. Tu pinigus sunešei, turi teisę išeiti, kada nori. Ir čia reikia taip daryti: kuo greičiau duoti žmonėms laisvę ir baigti tarnauti pensijų fondams juos reklamuojant automatiniais įtraukimais ir visais kitais dalykais, kad tai yra privatus verslas. Tegu konkuruoja geromis sąlygomis ir tada žmonės nenorės niekur išeiti, jeigu ten bus labai gerai. O tas pasakymas, kad labai prisideda prie būsimos pensijos, tai nereikia juokinti žmonių. 20, 30 ar 40 eurų gavus anuitetą yra labai geras prisidėjimas? Tai yra apgailėtinas prisidėjimas, todėl to net nereikia.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (*LSF*). Reikia balsuoti prieš. Gerbiami Lietuvos piliečiai, taupykite, socdemai jūsų neišgelbės.

Gerbiamas Linai Kukuraiti, tikrai gerbiu jus ir prieš septynetą metų jūsų vykdytą reformą – pastatė ant bėgių šiek tiek mūsų ateities perspektyvą tiek, kiek Lietuvos gyventojai galėtų sukaupiti, bet šiandien šituo įstatymu nesukuriama nė viena paskata kaupti papildomai. Yra kuriam aibė paskatų išsiimti pinigus. Gerbiama R. Tamašunienė sako: pensijų fondai, stenkitės. Bet valstybė nesukūrė nė vienos paskatos, kad būtų papildomai kaupiama. Inga Ruginienė, kuri paskata leistų jus įtikinti, kad jūs kauptumėte senatvei papildomai? Net jūs pati dabar nesukūrėte nė vienos paskatos.

Čia aš primenu, gerbiamas Linai Kukuraiti, demokratai, jūsų partinę programą, kad jūs įkurate valstybinį kaupiamąjį pensinį fondą, sudarysiantį konkurenciją šiuo metu egzistuojantiems privatiems fondams, kurio pagrindas bus „Sodra“. Antra. Jūs artinsite Lietuvos pensijų sistemą prie vakarietišku sistemų modelių, nukreipdami valstybės prioritetus į pensinių fondų plėtrą.

Ką jūs padarote šiandien? Jūs tiesiog parduodate dėl trumpo populistinio epizodo Lietuvos pensininkų ateitį. Jūs nesukuriate darbdavių remiamų fondų, jūs nesukuriate valstybinių fondų, kurie būtų kaip alternatyva privatiems fondams. Jūs tiesiog leidžiate būsimiems pensininkams katapultuotis iš esamos sistemos ir tai yra be galo neatsakinga. I. Ruginienė įeis į Lietuvos istoriją kaip moteris, kuri iš tikrųjų sužlugdė privatų pensinį kaupimą, nes jūs nesukūrėte nė vienos paskatos, kad atsirastų naujų ateities pensininkų, kurie kauptų sistemoje, o ne būtų priklausomi nuo valstybės. Būtent dėl to reikia balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Kadangi paminėjote I. Ruginienę, aš suteikiu jai žodį. Prašom.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Aš galiu pasakyti, kad pirma sukūrėme. Pradėkime nuo to, kad tai, kas buvo jau sukurta, nereikia to keisti. Mes turime valstybinę subsidiją, kuri lieka. Tai yra viena paskata, atėjusi iš praeities. O kas naujo? Nauja sistema atneš daug daugiau lankstumo, daugiau patikimumo ir tai skatins dar labiau žmones pasitikėti sistema ir joje kaupti. Tiesiog viskas sukurta jums, liberalams. Jūs ilgą laiką norėjote liberalios sistemos, laisvo pasirinkimo, laisvos rinkos. Prašau – jums ta reforma, už kurią jūs visą laiką kovojote.

PIRMININKAS. Balsavimo motyvai už – I. Vėgėlė. Prašom.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiami kolegos, kreipiuosi į P. Kuzmickienę, kuri ką tik kalbėjo, kad reikia apsaugoti ir pasitikėti sistema. Turbūt reikia ne sistema pasitikėti, o žmogumi reikia pasitikėti. Toks turbūt būtų mūsų visų pagrindinis principas.

Gerbiamam S. Gentvilui labai panašiai noriu pasakyti: taupyti žmogus gali ir turi taip, kaip jisai nori, o ne taip, kaip valstybė jį priverčia tai daryti. Žmogus gali norėti investuoti į nekilnojamąjį turtą, žmogus gali investuoti per investicinę sąskaitą į akcijų rinką. Tam yra sukurtos sąlygos. Kalbėti apie tai, kad mes priverstinai įtrauksime žmones ir jūs ten su savo pinigais negalite nieko daryti tol, kol nesukaks jums pensinis amžius, yra nesąžininga.

Aš suprantu, labai gerai, kad bus atsisakyta automatinio įtraukimo. Aš manau, kad gerai, kad bus sudarytas pasitraukimo langas, manau, kad valdantieji galėjo dar drastiškiau padaryti – leisti apskritai pasiimti visada, kada tik norima. Aš suprantu, kad yra šiek tiek apribotos atsiėmimo sąlygos, jos yra gana siauros. Tiesa, yra leidžiama pasiimti ketvirtį lengviau. Tačiau tai yra kompromisas, kurį valdantieji atneša. Mano supratimu, tai yra gana subalansuotas variantas. Galėtų būti dar geresnis žmonėms, bet jis yra toks, koks yra, pasiekus kompromisą. Aš kviečiu visus tokiame kompromisiniam variantui pritarti, nes geresnio kol kas nematau. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – V. Čmilytė-Nielsen. Prašom.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Taip, gerbiamas Ignai Vėgėle, žmonės gali taupyti ir dalis žmonių tikrai taupys. Tačiau štai, Estijos centrinio banko vertinimu, 2021 metais Estijoje atsisakius privalomojo kaupimo pensijoms, daugiau nei pusė atsiimtų lėšų buvo išleista per 3 mėnesius. Atsiėmę pinigus nesiėmė alternatyvių taupymo ir investavimo strategijų ir pakenkė savo ilgalaikėms finansinėms perspektyvoms.

Mes, liberalai, su ministre I. Ruginiene ne kartą buvome susitikę. Labai norėtusi, kad ministrė I. Ruginienė dabar nesifotografuotų, o klausytų visgi, ką sako kolegos dėl jos teikiamos reformos, bet, matyt, yra svarbesnių dalykų Seimo salėje. Tai štai, ministre, pensijų sistemos reforma – trumpalaikė laimė, ilgametės problemos. Taip apie jūsų reformą sako profesorius A. Kabašinskas. Ministrė vis dar nusišukusi ir mojuoja ranka, nusišukusi nugara į salę. Tai nėra labai pagarbūs požiūris į argumentus.

Kaupimu galima stipriai pakelti pakeitimo normas būsimų pensijų gavėjams. Tai yra ne mano žodžiai – taip sako docentas socialinių mokslų daktaras G. Bartkus. O štai Tarptautinio valiutos fondo misijos vadovė sako, kad pateiktas II pakopos pensijų reformos pasiūlymas, tikėtina, sumažins pakeitimo normą ir ateityje dar padidins su pensijomis susijusią finansinę naštą.

Taigi, ministre, jūs perkate trumpalaikį populiarumą sau, galbūt ir savo politinei jėgai, ir tiesiog panaudojate tokį metodą, kurį galima palyginti su anestezija, vietine nejautra. Keldami mokesčius tikėtės, kad kai ateis laikas ir nejautra praeis, ir liks ilgalaikis galvos skausmas žmonėms, atsakomybė jau bus pamiršta ir niekas neprisimins, kad šį galvos skausmą sukėlėte jūs. Todėl mes, liberalai, tikrai kviečiame balsuoti prieš. Taip, yra lankstesnių sprendimų, bet tai, ką siūlote jūs, nėra lankstesnis sprendimas – tai yra griovimas. Nedarykite to.

PIRMININKAS. Dėl balsavimo motyvų už – R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš, matau, kai kuriems kolegoms tikrai su atmintimi yra kažkas negerai. Jeigu kas nors pamiršo, tai liberalai, kai buvo valdžioje dar 2000 metais su „Naująja sąjunga“, su socialliberalais, kažkaip šį projektą labai sėkmingai stūmė. Jau tuo metu galėjote viską padaryti. Aš nežinau, kas šiandieną yra ir kelintą savaitę yra su Liberalų sąjūdžiu, bet tarsi tokia sklerozė jų gyvenime užplaukė. Deja, toksai blogas dalykas, kad aš čia jau nuo 2000 metų šiuose rūmuose, tai labai gerai prisimenu, kaip jų frakcijos nariai vienaip ar kitaip šį dalyką stūmė. Tuo metu socialinės apsaugos ir darbo ministrė buvo V. Blinkevičiūtė. Tai vienas įdomus dalykas.

Antras įdomus dalykas, kad visas šis chaosas prasidėjo dar 2004 metais. Tai vėlgi su Liberalų sąjūdžiu, liberalų tuo metu dėka, ir su Varnių sąskrydžiais, su mokesčiais, su tempiamu akmeniu Gedimino prospekte. Jūs taip tempėte, kad už posūkio užnešė jus ir iki pat dabar tebeneša. Tai vienas dalykas.

Kitas dalykas, priešingai, aš tikrai labai džiaugiuosi visa valdančiąja koalicija, kartu ir tuo, kad „Nemuno Aušros“ rinkimų metu duotas žodis vis dėlto yra šiandien vykdomas ir mes įgyvendiname Konstitucinio Teismo sprendimą. Ką Paulė sakė, čia blogai, gerai ir panašiai, tai čia vėlgi, matyt, yra vertinimo pozicija arba daugiau vertinamų lobistų atstovavimas, sakymas, kad panaikinama konkurencija. Jeigu jūs pasižiūrėsite, kas per – leisiu pasakyti sau žodį – ekonomikai beraščiai vadovauja tiems fondams, tai reikia būti visišku obuolmušiu, kad nesuprastum, kad, atėjus D. Trumpui ir įvedus mokesčius, muitų politiką, tiesiog visi fondai kris į apačią. Kažkodėl mūsų investuotojai labai sėkmingai Amerikoje laikė pinigus, kai kitos pasaulio valstybės iš

ten ištraukia pinigus. Tai jeigu pažiūrėsime, kiek tuose privačiuose kaupimo fonduose mes praradome pinigų ir kiek prarado būtent patys asmenys, tai, ko gero, nustebins.

Dabar sako, kad čia yra rentabilu, gera ir panašiai. Kažkaip kurie žmonės turėjo „Sodroje“, gavo daugiau pinigų. Tai dabar klausimas yra, kur čia konkurencija ir kur plusai? Aš tikrai raginu visus Lietuvos gyventojus, atsiradus galimybei, kreiptis į privačius pensijų fondus, atsiimti tuos savo pinigus, pereiti į „Sodrą“ ir nedalyvauti II pakopos kaupime.

PIRMININKAS. Balsavimo motyvai prieš – G. Skaistė. Prašom.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Išties, mes diskutuojame apie II pakopos pensijų reformą, bet tai jokia reforma – tai yra tiesiog garo nuleidimo mechanizmas. Ir užuot taisius sistemą, kas tikrai buvo reikalinga, matyt, ir dėl Konstitucinio Teismo sprendimo, ir automatinio įtraukimo mechanizmo, tačiau užuot taisius imamasi sistemą tiesiog ardyti ir negirdima ekspertų, kurie tiesiai sako, kad dėl šios reformos, šio pakeitimo pensijos mažės visiems – ir tiems, kurie nutrauks kaupimą, ir tiems, kurie liks kaupti. Nes sistema remiasi pasitikėjimu ir dalyvavimu: kai mažėja dalyvaujančių sistemoje, mažėja ir grąža, ir pasitikėjimas. Šiuo pasiūlymu prikurta aibė paskatų atsiimti lėšas, tarp jų ir neapmokestinant finansinės grąžos, atiduodant grąžą, kuri buvo nuo valstybės įmokų, ne nuo žmogaus įmokų, tačiau nesukuriamos jokios paskatos išsiimtas lėšas panaudoti alternatyviems investavimo būdams ar kaupimo būdams.

Buvo visiškai neseniai Estijos patirtis ir labai puiki galimybė pasimokyti iš kitų klaidų, nedarant savų. Vadinasi, jeigu matome, kad 35 % dalyvių pasitraukė ir išleido juos kasdieniam vartojimui, nes valstybė nesudarė jokių paskatų investuoti tuos pinigus, pasiūlykime tas paskatas. Nepatinka II pakopa – investuokime kitais būdais, kad senatvėje lėšos būtų sukaupotos. Tačiau ardyti visuomet yra lengviau, negu ką nors kurti. Turėtume diskutuoti, kaip stiprinti grąžą iš kaupimo, mes diskutuojame apie tai, kad sistema tiesiog silpnės.

Mano nuomone, ši reforma – ne reforma, tai yra tiesiog garo nuleidimo mechanizmas. Ir aki-vaizdu, kad panašūs scenarijai ateityje pasikartos. Stabilumo nebus, kuris yra būtinas pensijų sistemoje, kol valdžia spragas gesins populistiniais vožtuvais, o ne atsakinga reforma, kuri sudarytų paskatas alternatyviai žmonėms atsiimtus pinigus investuoti ir kaupti kitais būdais, kad senatvėje jais būtų pasirūpinta.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, kviečiu apsispręsti ir balsuoti, kad būtų priimtas Pensijų kaupimo įstatymo 1, 3, 4 ir kai kurių straipsnių, V skyriaus pavadinimo pakeitimo, įstatymo papildymo 29¹ straipsniu ir 6 straipsnio bei įstatymo priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas. Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Registravosi 111, balsavo 109: už – 88, prieš – 16, susilaikė 5. (*Plojimai*) Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.10 val.

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-376(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Socialinio draudimo pensijų įstatymo 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-376. Pranešėja – J. Zailskienė. Prašau į tribūną. Kol pranešėja nepradėjo, per šoninį mikrofoną replika po balsavimo – I. Ruginienė. Prašom.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Aš tikrai labai norėčiau padėkoti visiems balsavusiems už ir netgi tiems, kas turėjo pastabų. Man atrodo, kad šiandien Lietuvos žmonės pamatė, kaip mes galime susitelkti ir padaryti gerus darbus, būtent siekdami ginti viešąjį interesą ir žmonių labui. Ačiū jums visiems, ačiū frakcijos nariams ir ačiū koalicijos nariams, kurie buvote nuostabūs, valstiečiai taip pat. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. S. Gentvilas per šoninį mikrofoną. Prašom.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamieji, atkreipiu dėmesį į tai, ką pasakė I. Šimonytė, kad, deja, bet mūsų pensijų sistema keičiama kas šešeri metai. Ir čia, gerbiama Inga Ruginiene, yra jūsų didysis pralaimėjimas, nes tokiems sprendimams reikia sutelkti ir koaliciją, ir opoziciją. Nes pensijoms, ką L. Kukuraitis „Žinių radijuje“ prieš savaitę sakė, reikia išskirtinio stabilumo. Ir to jūs nepasiekėte, tai čia yra pralaimėjimas, nes bus paskatų vėl keisti tai.

PIRMININKAS. I. Šimonytė. Prašom.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Žmonės, kurie kaupia pensijai ir kurie galvoja apie savo senatvę, akivaizdu, neateis čia į balkoną ir, taip sakant, savo nuomonės jums neparodys. Tai jūs tuo ir kliaujatės. Nes kaip jūs sutelktai priimate sprendimus tada, kai kokia nors jėga išvaro traktorius į gatvę, patys šiandien tikrai matėte.

PIRMININKAS. Ir paskutiniam turbūt suteiksiu žodį L. Kukuraičiui. Prašom.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju. Vis tiek mus stebina liberalų dėmesys ir individualus dėmesys demokratų kolegoms. Aš tik pasakysiu, kad tikrai nuo 2004 metų, kiek bandėme II pakopą padaryti sistema, tiek mums visiems, reikia pripažinti, nepavyko. Net su automatiniu įtraukimu mes turime tik trečdalį dalyvaujančių darbingo amžiaus žmonių. Jeigu trečdalis dalyvauja, ar tikrai tai yra visa apimanti sistema, kurią mes turime kažkaip surakinti? Ne! Turime ieškoti sprendimų, kad kiek galima daugiau žmonių dalyvautų, ir tai yra visų mūsų politinis sprendimas. Automatinis nesuveikė – ieškokime tų, kurie veiktų.

Grįžkime prie I pakopos ir grįžkime prie II pakopos, kai sutvarkysime tai, ko žmonės tikėjosi per rinkimus, tai yra kiek galima daugiau laisvumo šitame etape. Tai padarysime ir grįžkime prie bendrų sisteminių sprendimų dėl platesnio politinio sutarimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Taigi tęsiame Socialinio draudimo pensijų įstatymo 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo priėmimą.

Dėl šio įstatymo projekto 1 straipsnio nėra jokių pasiūlymų. Ar galime jį priimti bendru sutarimu? Galime. Nėra prieštaraujančių, priimta. Dėl įstatymo projekto 2 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba. Komiteto nuomonė, matau, pritarti. Gal ką nors papildomai pageidautų pranešėja pasakyti?

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Tiesiog tai techniniai tokie pataisymai, komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar galime 2 straipsnį priimti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, priimta.

Įstatymo projekto 3 straipsnis dėl įstatymo išgaliojimo. Nėra pasiūlymų. Ar galime priimti bendru sutarimu? Dėkoju, priimta.

Balsavimo motyvai dėl viso įstatymo projekto. Dėl motyvų už – J. Zailskienė. Ar jūs savo kortelę idėjote? Tuomet prašom.

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Atsiprašau visų, kad kortelės neįdėjau. Aš kviečiu balsuoti už. Norėjau gal kažkiek pareplikuoti, kad tie gąsdinimai, kad keičiama kas šešerius metus, iš tikrųjų daro dar didesnę nepasitikėjimą. Užuot fondai ir mes, politikai, kalbėję apie šios II pensijų pakopos privalumus, mes tik gąsdiname: dabar priimame vienokį, po šešerių metų vėl bus viskas kitaip. Natūralu, kad žmonės tiesiog nepasitiki. Aš kviečiu užbaigti, priimti viską ir žiūrėsime. Galbūt šis variantas bus tikrai tas, kurio žmonės laukia. Nes tas nepasitikėjimas, kuris tvyrojo metų metus, akivaizdu, teigiamų emocijų nekelia. O dar tas pasiūlymas, kad tai, ką valstybė mokėjo papildomai gyventojui, dabar pavirs pensijų taškais išėjusiems iš šios sistemos, manau, irgi yra socialinis teisingumas. Todėl kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, motyvų prieš nėra. Prašom apsispręsti balsuojant. Kas už tai, kad būtų priimtas Socialinio draudimo pensijų įstatymo 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas? Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 109: už – 88, prieš – 8, susilaikė 13. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.15 val.

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 7, 15 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-377(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 7, 15 ir 39 straipsnių pakeitimo projektas Nr. XVP-377. Projektas iš keturių straipsnių. Nėra pasiūlymų nė dėl vieno straipsnio. Ar galėtume priimti pastraipsniui? 1 straipsnis. Pasiūlymų nėra, priimta. Ar galime 2 straipsnį priimti bendru sutarimu? Nėra. Priimta. 3 straipsnis. Bendru sutarimu galime priimti? Dėkui, priimta. Ir 4 straipsnis dėl įstatymo įsigaliojimo ir įgyvendinimo. Galime priimti bendru sutarimu? Dėkoju, priimta.

Dėl balsavimo motyvų pageidaujančių pasisakyti nėra. Tuomet kviečiu balsuoti, kas už tai, kad būtų priimtas Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 7, 15 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 103: už – 86, prieš – 6, susilaikė 11. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.16 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 14 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-378(2) (priėmimas)

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 14, 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-378. Projektas iš trijų straipsnių. Jokių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime priimti 1 straipsnį bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių. Dėkoju, priimta. 2 straipsnis. Nėra prieštaraujančių. Galime priimti? Dėkoju, priimta. Ir 3 straipsnis. Nėra prieštaraujančių. Galime priimti? Priimta. Dėl balsavimo motyvų dėl šio įstatymo projekto nėra pageidaujančių pasisakyti. Prašom balsuoti, kad šis įstatymo projektas būtų priimtas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 103: už – 85, prieš – 5, susilaikė 13. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.17 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-379(2) (priėmimas)

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 17 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-379. Pranešėjas A. Sysas iš Biudžeto ir finansų komiteto kviečiamas į tribūną, kadangi yra Teisės departamento pastaba, nors komitetas jai pritarė. Ar pageidaujate papildomai pakomentuoti?

A. SYSAS (*LSDPF*). Gerbiamas pirmininke, kadangi jūs pakomentavote, tai jūs pakomentavote teisingą komiteto sprendimą.

PIRMINKAS. Dėkoju. Ar galėtume 1 straipsnį priimti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių. Priimta. Ir dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra. Ar galime priimti 2 straipsnį bendru sutarimu? Dėkoju, priimta. Dėl 3 straipsnio taip pat nėra pasiūlymų. Galime jį priimti bendru sutarimu? Dėkoju, priimta. Dėl balsavimo motyvų pageidaujančių kalbėti nėra. Todėl siūlau balsuoti, kad šis įstatymo projektas būtų priimtas. Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 100 Seimo narių: už – 82, prieš – 5, susilaikė 13. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.19 val.

Civilinio proceso kodekso 739 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-375(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas, susijęs su iki šiol mūsų priimtu įstatymų paketu, – Civilinio proceso kodekso 739 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-375. Šį projektą sudaro du straipsniai. Nėra jokių pasiūlymų. Ar galime priimti bendru sutarimu 1 straipsnį? Nėra prieštaraujančių, priimta. Ar galime 2 straipsnį taip pat priimti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, priimta. Dėl balsavimo motyvų pageidaujančių pasisakyti nėra. Tuomet prašau balsuoti, kas už tai, kad būtų priimtas Civilinio proceso kodekso 739 straipsnio pakeitimo įstatymas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 104: už – 86, prieš – 5, susilaikė 13. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.20 val.

Baudžiamojo kodekso 228, 229 ir 230 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-106(2) (svarstymo tęsinys)

Gerbiami kolegos, pertrauka, kuri buvo paskelbta dėl Baudžiamojo kodekso 228, 229 ir 230 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-106, baigėsi. Mes galime jį toliau svarstyti. Kviečiu į tribūną komiteto pirmininką J. Sabatauską. Svarstymo stadija.

Kol pranešėjas ateis į tribūną, J. Razma dėl vedimo tvarkos. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš dar kartą bandau kreiptis į kolegas, ypač tuos, kurie buvo savivaldybių tarybų nariais 2019–2023 metais, ar tikrai nė vienas nenori pareikšti nusišalinimo dėl galimo interesų konflikto? Mes nežinome, kokių dar bylų ateityje pasirodys, dėl kurių Seimo narių prokurorė vėl ateis į Seimo salę dėl imuniteto panaikinimo. Man keista, kad tyli net tie Seimo nariai, dėl kurių jau buvo kreiptasi čia, salėje.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas Jurgi Razma. Tikiuosi, kiekvienas kolega Seimo narys atskirai įvertins savo situaciją. Dėl vedimo tvarkos taip pat R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas Jurgi, kaip aš suprantu, jūs kartu kreipiatės į savo frakcijos narę G. Skaistę ir Liberalų sąjūdžio narį S. Kairį, kurie, būdami Kauno savivaldybės tarybos nariais, ne tik čekučius, bet ir rieškutėmis tuos pinigus ėmė, rieškutėmis ėmė, kaip ta meška, žinai, medaus katilė suko, žinai, per *zūbus* medus tekėjo. Tik buvo vienas dalykas, kad Kauno savivaldybės meras su visomis tomis rieškutėmis susitaręs, tvarkos nebuvo. Gal jūs baikite vieną kartą tyčiotis ir į veidrodį pažiūrėkite, į savo rieškutes ir tas purvinas rankas. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Tęsiame. Kadangi J. Razma buvo paminėtas, tai dar kartą. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Nėra pagrindo šio projekto svarstymo kontekste kalbėti apie tuos Seimo narius, kurių klausimas yra išspręstas. (*Plojimai*) Kaip žinome, Kauno savivaldybės tarybos narių klausimas...

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, supraskite, aš nesuteiksiu daugiau niekam žodžio kalbėti šiuo klausimu dėl vedimo tvarkos, nes diskusija yra ne dėl to. Mes dabar svarstome įstatymo projektą, o ne Seimo narius. Prašom. Toliau tęskime darbą. (*Balsai salėje*)

Dėl vedimo tvarkos – M. Lingė. Prašom.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Būtent dėl vedimo tvarkos. Mes turime Seimo statutą, Seimo statutas turi tokį 18 straipsnį. Aiškiai sakoma 3 dalyje, kad Seimo nariui draudžiama dalyvauti rengiant, svarstant ir priimant Seimo sprendimus ar kitaip juos paveikti, ar bandyti paveikti, arba atlikti kitas tarnybines pareigas, jei tai yra susiję su jo privačiais interesais. Tai ar turi kai kurie mūsų kolegos privačių interesų? A. Dudėnas, A. Bagdonas, S. Bucevičius – 16 kortelių, fiksuota pažeidimų

perkant kurą. K. Podolskis, liudijęs Marijampolės mero byloje, kažkaip čekiukų atsirado. (*Šurmulys salėje*) A. Zuokas, turintis specialiojo liudytojo statusą. D. Žebelenė, kuri, šiandien, pavyzdžiui, paskelbta, jau turi civilinę bylą. Kaip žinome, civilinė byla gali greitai tapti baudžiamoji. Yra ir daugiau kolegų, kurie turi tokį patį statusą. Jeigu jūs ignoruojate procedūrinius pažeidimus, nesilaikote Statuto, tai mes, matyt, irgi turėsime galimybę visus šiuos klausimus atitinkamai spręsti Konstituciniame Teisme.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, dar kartą kartoju, daugiau niekam žodžio nesuteiksiu, nes diskusija vyksta ne dėl vedimo tvarkos. Dėl Seimo narių pareigos nusišalinti jau trečias Seimo narys pasisakė. Seimo nariai Statutą išmano. Ačiū.

Prašom komiteto pirmininką pristatyti komiteto išvadą dėl įstatymo projekto. Prašom.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas dėl šio projekto vykdė klausymus. Buvo du klausimų posėdžiai, taip pat buvo daromos pertraukos posėdžio metu. Ir buvo nuomonės paprašyta įvairių institucijų – tiek Teisingumo ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos, taip pat Aukščiausiojo Teismo, Specialiųjų tyrimų tarnybos, buvo paprašyta ir gauta prokuratūros nuomonė, taip pat buvo Mykolo Romerio universiteto. Atsižvelgus į Teisės departamento pastabas, tiksliau, pritarus Teisės departamento pastaboms, taip pat atsižvelgus į įvairių institucijų pareikštas pastabas, buvo atsisakyta pirminiam projekto variante buvusio 61 straipsnio, tai yra dėl bazinio 68¹ straipsnio, kad jį reikia keisti. Jis lieka nepakeistas, nesiūloma jo keisti. Taip pat, atsižvelgiant į tai, kas paminėta, atsisakyta skaidyti 228 straipsnyje nurodytas dideles žalas į įvairias smulkesnes. Komitetas taip pat priėmė sprendimą pritarti patobulintam variantui. Už balsavo 4, susilaikė 1. Tiesa, po to dar buvo gauti pasiūlymai, bet turbūt apie juos kalbėsime jau vėliau, po diskusijos.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas pranešėjau. Tuomet prašau užsirašiusius diskutuoti. Pirminis diskusijoje dalyvauja A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami Seimo nariai, iš tikrųjų ne pirmą kartą atsitinka taip, kad vienas projektas yra registruojamas, o komitetas jį pakeičia iš esmės. Iš esmės pakeitė ir, Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomone, vis dėlto šis projektas skiriasi nuo pradinio ir diskutuoto klausimų metu, dėl kurio buvo pateikiamos nuomonės. Tokiu „patobulintu“ projektu yra sugriaunama baudžiamosios atsakomybės sistema ir dekriminalizuojama reikšminga dalis nusikalstamų veikų valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams. Beje, būtų dekriminalizuotas ne tik piktnaudžiavimas ir tarnybos pareigų neatlikimas, atsiradus vien tik didelei neturtinei žalai, bet ir tie nusikaltimai, kai jais padaryta turtinė žala. Šalia konstatuotos didelės neturtinės būtų mažesnė už 20 tūkst. eurų.

Taip, šis projektas apimtų ir vadinamąsias čekiukų bylas, kuriose šiuo metu atliekami ikiteisminiai tyrimai. Tai reiškia, priėmus siūlomus pakeitimus, tikėtina, reikšminga dalis tyrimų turės būti nutraukta dėl piktnaudžiavimo daliniu dekriminalizavimu. Numatomas teisinis reguliavimas turės įtakos ir jau pasibaigusioms, bet dar iki galo neįvykdytoms byloms. Atsakomybę lengvinančios sankcijos ir sankcijas švelninančios projekto nuostatos turės ir galiojimo atgaline data efektą. Pažymėtina, kad, dekriminalizavus atitinkamas nusikalstamas veikas, nebeliktų atskyrimo tarp veikas padariusių subjektų ir valstybės tarnautojai, politikai, pareigūnai atsakytų tik bendra tvarka, kaip bet kuris fizinis asmuo. Tai yra jeigu kas nors iš pareigūnų bendrininkaus, įvykdant nusikaltimą, tai atsakys kaip padėjėjas už kažkokį nusikaltimą, bet ne kaip pareigūnas.

Šiuo metu Europos Sąjungos Taryboje ir Europos Parlamente svarstomas naujas Europos Sąjungos kovos su korupcija teisės akto projektas, kuriame, be kita ko, siūloma visoms narėms kriminalizuoti piktnaudžiavimą. Dar kartą atkreipiu dėmesį į VTEK'o rekomendaciją, kuri čia jau ne kartą buvo minėta, kad iš tikrųjų tai ne tik formalus pažeidimas, bet ir Seimo nario priesaikos pažeidimas, jei susiję asmeniniais interesais su tomis bylomis asmenys bet koku būdu dalyvaus svarstant šį projektą.

Apibendrinamas aš manau, kad galima konstatuoti – ir tą konstatavo ir Specialiųjų tyrimų tarnyba, – kad šio jau „patobulinto“ projekto priėmimas neigiamai paveiktų antikorupcinę siste-

mą Lietuvoje, neigiamai paveiktų viešojo sektoriaus skaidrumą ir būtų reikšmingas žingsnis atgal kovoje su korupcija. Sakyčiau, atmestų antikorupcinę veiklą dviem dešimtmečiais atgal.

Kviečiu balsuoti prieš, o priėmus tokį projektą Prezidentui siūlyčiau vetuoti šį projektą dėl anksčiau nurodytų priežasčių.

PIRMININKAS. Kviečiu diskusijoje dalyvauti G. Balčytę. Prašom.

G. BALČYTĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju posėdžio pirmininkui. Mieli kolegos, „valstybės tarnyba“ – žodžių junginys jau savaime koduoja žmogaus tarnystę ne sau, ne savo naudai, bet žmonių gerbei. Ir tarnystė žmonėms yra politikų, pareigūnų, valstybės tarnautojų pagrindinė vertybė, kurios visuomenė tikisi rinkdama ir Seimo narius. Šiandien čia, šioje salėje, ši vertybė toliau paminama. Buldozeriu, nepaisant teisę įgyvendinančių institucijų, kurios čia buvo minėtos, STT ir prokuratūros, prieštaravimų ir perspėjimų, nei opozicijos prašymų įvertinti galimas pasekmes tiek visai atskaitomybės sistemai, tiek jau nubautų prasikaltusiųjų amnestavimui, per jėgą, net perbalsuojant dėl jau priimtų sprendimų komitete, kuris turėtų saugoti mūsų teisėkūros principus, o ne važinėti per juos paspirtuku... Nelaukiama jau kelių kreipimųsi į Etikos ir procedūrų komisiją nagrinėjimo pabaigos. Taip yra norima ir nekantraujama priimti šiuos pakeitimus, kurie atrišk rankas politikams, tarnautojams vogti, piktnaudžiauti tarnybine padėtimi, klastoti dokumentus, padėti nusikaltėliams daryti panašius veiksmus, nesulaukiant griežčiausių bausmių. Koks vis tik neišmatuojamai stiprus noras gali būti išsukinėti savus nuo teisingumo! Pernelyg primena šią dieną čia dalyvavusių ūkininkų išdėlioto šūkio „Atgal į šviesų rytojų!“ mintį.

Šiais pasiūlymais politinė kultūra pasiekia naujas žemumas: nuo dabar pataisų teikėjų pastangomis dėl įvedamų piniginių verčių grindų politikai galės nebaudžiami namo parsinešti ne tik kokią vieną kitą televizorių, bet ir pasisavinti butą kurioje nors regiono savivaldybėje. O dėl naikinamų bausmių už neturtinę žalą, už tai, kad piktnaudžiaavo tarnybine padėtimi ir jus, mielieji rinkėjai, nuvylė, nebeatsakys išvis. Tad jei kokie nesąžiningi žmonės dar abejojo, ar verta veržtis į valstybės tarnybą, dabar jau galės drąsiai čia eiti, nes siūlomos pataisos skamba kaip kvietimas.

Kodėl šiais sudėtingais laikais norite menkinti pasitikėjimą valstybe ir jos institucijomis? Linkiu pirmiausia sau atsakyti kiekvienam, kuris spaus palaikymo mygtuką už šį žmonių tikėjimą ir pasitikėjimą laužantį ir gėdą prieš tarptautinius partnerius užtraukiantį sprendimą. Vis tik viliuosi, kad išgirdote ir šį ryt ponios V. Dringelienės ištartus žodžius, kuriems plojote, ir palinkėjimą, kurį ištarė, ji sakė: „Kviečiu būti sąžiningus ir daryti gerus darbus.“ Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusijoje prašome pasisakyti E. Gentvilą. Prašom.

E. GENTVILAS (*LSF*). Mieli kolegos, dėl šio rezonansinio projekto kalbėsiu trumpai, visiškai trumpai. Šios Baudžiamojo kodekso pataisos juridiniu požiūriu yra tragedija, moraliniu požiūriu yra katastrofa, politinės kultūros požiūriu yra kataklizmas.

PIRMININKAS. Kviečiu gerbiamą A. Bilotaitę kalbėti diskusijoje. Prašom.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Kolegos, turiu pasakyti atvirai (nors matau, kad susidomėjimo ne tiek ir daug, yra, matyt, kitų, svarbesnių, temų), kad tokio brutalaus bandymo stumti valstybei žalingas pataisas, kai yra pažeidžiamos procedūros, man dar neteko matyti. Tokių precedentų, kai savo asmenines problemas sprendami Seimo nariai inicijuoja įstatymo pataisas, taip pat neteko matyti. Dabar tai tampa nauja realybe ir nauja įprasta praktika, kad jeigu turi problemų su teisėsauga, jeigu turi kažkokių kitokių problemų, tu gi esi Seimo narys, vadinasi, gali inicijuoti pakeitimus ir sutvarkyti savo situaciją. Iš tikrųjų tas buldozeris, kaip šią dieną buvo, ir ne tik šią dieną – įvardinta ne kartą, tikrai juda, ir juda per visą antikorupcinę sistemą, ir tai tikrai reikšmingai paveiks mūsų antikorupcinę situaciją. Šiandien turėdami ir taip žemą pasitikėjimą parlamentu, mes, man atrodo, to pasitikėjimo daugiau nesukursime.

Labai apmaudu, kad svarstant Teisės ir teisėtvarkos komitete nebuvo atsižvelgta, nebuvo išgirsta institucijų, tokių kaip Generalinė prokuratūra, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Teisės institutas, nuomonė ir nebuvo suteikta galimybė turėti teisinio poveikio vertinimą. Aš nesuprantu, ko bijoma. Tai yra labai svarbus projektas ir mums yra būtina žinoti, koks bus poveikis, žinoti, kaip atrodys visa situacija priėmus šitas įstatymo pataisas, bet buvo padaryta viskas pažeidžiant procedūras, kad mes tokio vertinimo neturėtume.

Kalbant apie žalą, man atrodo, klausimas atviras visiems kolegoms. Kaip jūs manote, kolegos, ar tai yra normalu, kad pareigūnas, kuris akivaizdžiai piktnaudžiavo, galės išvengti atsakomybės, nes žala bus per maža – nesieks 20 tūkst. eurų? Tai 16 tūkst. yra per mažai? Šiandien baudžiamoji atsakomybė yra taikoma už 200 eurų vagystę, o 18 tūkst., 19 tūkst. – čia per maža suma?

Taip pat kitas klausimas apie neturtinę žalą. Ar yra normalu, kad jeigu nebus tokių finansinių padarinių, tai nebus atsakomybės? Juk būna įvairių situacijų, jeigu kalbame apie pareigūnus, apie valstybės tarnautojus, kai, pavyzdžiui, paviešinama kažkokia informacija arba, pavyzdžiui, pareigūnas praleidžia kontrabandą, ir kaip čia mes vertinsime? Kaip ne kažkokią svarbią situaciją ar aplinkybę?

Dar labai svarbu, man atrodo, svarbiausias dalykas, kad kyla pagrįstų įtarimų (ir čia šiaudien daug kalbama apie tai), kad projekto iniciatoriai tikrai turi asmeninį interesą, nes, kaip ir buvo paminėtas šiandieną Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos pasisakymas, kuris tikrai skamba labai griežtai, kad vien tik tokių pataisų registravimas ir pasirašymas jau yra rizika pažeisti viešųjų ir privačių interesų derinimo principą. Vien jau inicijavimas. Aš jau nekalbu apie balsavimo galimybę. Aš labai tikiuosi, kad vis tiktai nestumsite šito buldozerio.

Kai tokia situacija buvo Rumunijoje, žmonės išėjo į gatves protestuoti. Šiandien kažkaip labai keista atrodo – čia viskas gerai, viskas normalu. Ar jums tikrai ne gėda eiti su tokiais pasiūlymais, iš Seimo tribūnos kalbėti ir daryti tokius pakeitimus? Aišku, čia, matyt, į sąžinę sunku apeliuoti, bet vis tik dar tikiuosi, kad bus susigriebta, ir jeigu ką, matyt, lieka Prezidentas, kuris lyg ir paminėjo, kad jeigu bus priimtas šitas įstatymo projektas, jisai jį vetuos. Aš labai tikiuosi, kad jis taip ir padarys.

PIRMININKAS. Paskutinis dalyvauti diskusijoje užsirašęs, į tribūną kviečiu V. Gailių. Prašom.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kreipiuosi į Lietuvos viltį, į Lietuvos ateitį, kuri yra tribūnose. Esate liudininkai proceso, kuris tikrai nedaro garbės parlamentui. Šiandien svarstome ne šiaip vieną iš 350 Baudžiamojo įstatymo straipsnių – šiandien mes svarstome Baudžiamojo įstatymo straipsnį, kuris yra pagrindinė norma net ne kovoje su korupcija, bet su valdžios galios iškraipymu. Šiandien mes iškraipome valdžios galias. Ir aš čia kalbu ne tiek apie turinį, bet apie formą.

Dėl turinio, taip, aš, pasirinkęs šioje kadencijoje žmogaus teisių gynimo darbotvarkę, turiu pastebėjimų dėl praeities ir ypač griežtų sankcijų. Su vienu projektu jau buvau čia, prieš jus, ir gavau palaikymą. Tikrai negalime suvienodinti gyvybės atėmimo ir piktnaudžiavimo tarnyba ar kitų nusikaltimų finansų sistemai. Ne apie turinį. Dėl turinio aš turiu savo pasiūlymų ir dėl turinio aš būčiau atėjęs rudenį, siūlęs mažesnes sankcijas per vienerius metus, per vieną pakopą nusikalstamų veikų sunkumų skalėje. Kalbame apie formą.

Šio projekto autoriai yra parlamento nariai ir labai norėčiau klysti sakydamas, kad parlamento nariai, kurių praeities veikla tarybose kelia klausimų teisėsaugos institucijoms. Jeigu taip yra, tai, kolegos, vaikstome ne tik slidžiu, bet ir labai plonu ledu, nes čia net ne apie priesaikos sulaužymą kalbama – čia kalbama apie piktnaudžiavimą parlamento nario įgaliojimais. Ir kyla klausimų, ar šios pataisos skirtos tobulinti sistemai, ar vis dėlto kuriamos tam, kad apsisaugotų tie, kuriems šiandien jau užduodami arba bus užduodami klausimai prokuratūroje.

Dar kartą primenu, šis straipsnis yra pagrindinis įrankis kovoje su valdžios galios iškraipymu. Kovai su korupcija mes turime kyšininkavimo straipsnį ir tikrai, kalbant apie sankcijas, reikėtų adekvačiai jas sureguliuoti. Ir šis veiksmas, šiandien vykstantis parlamente, dar kartą mums primena, kad teisinė sistema privalo būti stabili, aiški ir nepriklausoma nuo trumpalaikių politinių interesų. Negalime leisti, kad įstatymai būtų keičiami pagal principą: jeigu prokuroras skambina, keiskime įstatymą.

Kviečiu, kolegos, susimąstyti ne tiek apie projekto turinį, bet apie tą ploną ledą, kuriuo vaikšto kolegos, pasirašę po šiuo projektu, balsavę pateikimo stadijoje, balsuosiantys svarstymo stadijoje ir, neduok Dieve, priėmimo stadijoje. Įstatymas – ne skydas nuo atsakomybės, o visuomenės ir balkone sėdinčio jaunimo pasitikėjimo pamatas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Išklausėme visus užsirašiusius dalyvauti diskusijoje. Norėčiau vėl pakviesti į tribūną komiteto pirmininką J. Sabatauską, nes svarstymo stadijoje yra gauta Seimo narių pasiūlymų. Turime A. Bilotaitės ir G. Balčytės pasiūlymą dėl 1 straipsnio. Prašau pasiūlymo autore, nežinau, A. Bilotaitę pristatyti. Prašom.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Gerbiami kolegos, jeigu toks projektas, koks yra dabar, būtų priimtas, mes matome tikrai didžiulių rizikų. Jeigu mes neįtraukiame neturtinės žalos į nusikaltimo sudėtį, tai yra tikrai didžiulė grėsmė mūsų valstybei ir visai antikorupcinei sistemai, todėl mes manome, kad turime grąžinti šį dalyką, kaip jisai šiuo metu yra įtvirtintas mūsų Baudžiamajame kodekse, kad baudžiamoji atsakomybė būtų taikoma esant ir neturtinei žalai. Argumentai yra tokie, kad valstybės tarnautojams, pareigūnams tikrai turi būti taikomi aukštesni standartai ir reikalavimai šiuo atveju. Toks pakeitimas, koks yra dabar pasiūlytas komiteto, yra tikrai ydingas ir padarytų didelę žalą. Tikrai kviečiu nepalaikyti. Nevažiuokime buldozeriu prieš mūsų visą tikrai ilgą laiką kurtą skaidrumo antikorupcinę sistemą.

PIRMININKAS. Dėl šio pasiūlymo mes turėtume įsitikinti, ar yra dešimt Seimo narių, palaikančių pasiūlymą. Prašom, galbūt rankų pakėlimu. Matau, yra dešimt Seimo narių. Tuomet prašom komiteto pirmininko pristatyti komiteto poziciją.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, komitetas svarstė šį pasiūlymą ir, atsižvelgdamas į Europos Sąjungos valstybių apžvalgą, balsavo: už pasiūlymą – 4, prieš – 4, susilaikė 1. Pasiūlymui nepritarta.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai už pasiūlymą – A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). Aš retai kada remiu konservatorių pasiūlymus, bet tikrai šitas pasiūlymas padeda išspręsti tas problemas, kurias sukėlė didžiulis komiteto užsimojimas dekriminalizuoti faktiškai visas veikas, kurios yra susijusios su neturtine žala. Tarkime, jeigu mes dabar turime neturtinę žalą, padarome tuomet, kai valstybės pareigūnas išduoda valstybės paslaptį, tai pagal šią straipsnį tas valstybės pareigūnas negalėtų būti baudžiamas. Mes turime neturtinę žalą, kada senelių namų direktorius (labai nesena byla) sumuša savo globotinį. Jisai šiuo metu yra teisiamas pagal piktnaudžiavimo straipsnį. Jeigu liktų taip, kaip yra komitete nuspręsta išbraukti, pareigūną, sumušusį kitą asmenį, mes baustume kaip kokį nors girtuoklį, susimušusį prie savo prekybos centro. Akivaizdu, kad pareigūnų smurtas būtų įteisintas. Akivaizdu, kad pareigūnų atsakomybė būtų sumažinta ir jie būtų baudžiami taip, kaip eiliniai piliečiai.

Šiuo atveju A. Bilotaitės ir G. Balčytės pasiūlymas leidžia išlaikyti tas nuostatas, kurios buvo ir kurios užtikrino didesnę pareigūnų atsakomybę, ko šiaip jau visuomenė ir tikisi tais atvejais, kuomet jie padaro nusikalstamas veikas.

Kolegos, tikrai kviečiu paremti ir nesukurti tokių sąlygų, kad gelbstint eilinius čekutininkus kartu būtų išgelbėta ir krūva rezonansinių bylų dalyvių ir kad mums paskui nereikėtų žiniasklaidai aiškintis, kodėl vienas ar kitas teisėjas, padaręs neturtinę žalą valstybei, dabar prašosi būti grąžinamas į pareigas.

PIRMININKAS. Kalbėti dėl motyvų prieš nėra užsirašiusių. Gerbiami kolegos, apsispręsimė balsuodami. Kas už tai, kad pritartume A. Bilotaitės ir G. Balčytės pasiūlymui, kuriam komitetas nepritarė, prašom balsuoti.

Balsavo 96: už – 39, prieš – 24, susilaikė 33. Pasiūlymui nepritarta.

Dėl įstatymo projekto 2 straipsnio yra vėlgi A. Bilotaitės ir G. Balčytės pasiūlymas. Prašom pasiūlymo autore pristatyti pasiūlymą.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Visgi dar kartą grįžtu. Aš suprantu, kad čia yra toksai nusiteikimas žūtbūt dar šią sesiją priimti šitas pataisas. Suprantu, kad čia yra noras kaip nors save apsaugoti, apsaugoti savo bendražygius ir kolegas, bet, kolegos, žiūrėkime plačiau. Iš tikrųjų yra daugybė kitų bylų, ar ne, kurios bus paliestos asmenų, kurie tikrai galės išsiskuti nuo atsakomybės. Tikrai kviečiu pagalvoti ir turėti sąžinę. Tikiuosi, nebūkime...

Aš dar kartą klausiu, negi jums nėra gėda, neturite sąžinės? Kas čia per naujos praktikos, bebriškumas kažkoks, kas čia yra stumiama? Tai vis tiksliai ta neturtinė žala yra labai dažnas atvejis ir buvo paminėtas ne vienas atvejis. Ir dabar jos atsisakyti tiesiog būtų nusikalstama, nes tikrai

daug atvejų, kai pareigūnai, politikai, valstybės tarnautojai savo veikloje padaro nusikalstamas veikas, ir tikrai yra daug pavyzdžių, kai nėra tos turtinės žalos. Šiuo atveju jie liktų tikrai sausi ir išvengtų atsakomybės, nors, kaip ir minėjau, tokiems asmenims turi būti taikomi aukštesni standartai, griežtesnė atsakomybė ir neišvengiama atsakomybė. Deja, mes tą viską sutrypiame ir nežinau, kaip atrodysime prieš užsienio partnerius ir prieš tuos žmones, kurie kuria skaidrią anti-korupcinę sistemą.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, prašau rankų pakėlimu išreikšti, ar yra dešimt palaikančių žmonių? Taip, yra, matau, palaikančių Seimo narių šį pasiūlymą. Prašau, komiteto pozicija dėl šio pasiūlymo.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, atkreipiu dėmesį, kad mes svarstome dabar pasiūlymą dėl straipsnio, kuriame kalbama apie valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens padarytą veiką dėl neatsargumo, tai yra netyčia, ar neatlikimą pareigų dėl neatsargumo, tai vėl netyčia padaryta. Šiuo atveju dažniausiai vis tiek peržiūrėjus Europos Sąjungos valstybių patirtį faktiškai žiūrima į turtinę žalą. Tai vienas momentas. Ir turiu atkreipti dėmesį, kad komitetas nepritarė siūlymui. Taip pat balsavimas toks pats: 4 – už, 4 – prieš, 1 susilaikė.

Pabaigai replika dėl kolegų, kurių pavardės buvo linksniuojamos, kad netgi liudytojas buvo prilygintas kaltinamajam, aš jau nekalbu, turbūt ir nukentėjęs byloje irgi bus kaltas vien dėl to, kad jis... pamiršus, kad Konstitucijos 21 straipsnyje...

PIRMININKAS. Gerbiamas pranešėju, jūsų...

J. SABATAUSKAS (LSDPF). ...yra nekaltumo prezumpcija, kolegos.

PIRMININKAS. Jūsų kompetencija kalbėti apie išvadą ir pasiūlymus. Tai visi...

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Komitetas nepritarė siūlymui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Apsisprendžiame balsuodami, kas palaiko. Dėl vedimo tvarkos, prašom, I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Dėl vedimo tvarkos. Komiteto pirmininkas turėtų pristatyti komiteto išvadą, o ne skaityti pamokslus Seimo nariams. Ačiū.

PIRMININKAS. Aš pasakiau jau šią pastabą. Dėkoju.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). kažkas turi.

PIRMININKAS. Pirmiausia gal pabaikime balsavimą dėl šio projekto. Dėl pasiūlymo pirmiausia. Gerbiami kolegos, apsisprendžiame balsuodami, kas pritaria A. Bilotaitės, G. Balčytytės pasiūlymui, kuriam komitetas nepritarė. Balsuojame.

Balsavo 95: už – 39, prieš – 18, susilaikė 38. Pasiūlymui nepritarta.

Per šoninį mikrofoną – P. Visockas. Prašom.

P. VISOCKAS (LSDPF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, kviečiu pasveikinti svečius iš Kauno rajono, jie atvyko stebėti mūsų vieną iš svarbiausių pavasario sesijos posėdžių. *(Plojimai)*

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, išklausėme pasisakymus ir apsisprendėme dėl pasiūlymų. Prašau dėl balsavimo motyvų: vienas – už, vienas – prieš. Už – A. Zuokas. Prašom.

A. ZUOKAS (MSNG). Sveiki, kolegos, su kuriais dar nesisveikinau. Čia girdėjome labai daug tokių garsių pareiškimų, išgyvenimų ir panašiai.

Priminsiu, bent jau Vilniaus miesto savivaldybės tarybos narių atskaitomybės tvarka buvo ir yra viena griežčiausių. Pats ją kūriau, prie manęs ji buvo priimta ir šiandien mes neturime tokių skandalų kaip galbūt kitos savivaldybės, išskyrus, kur yra akivaizdžių sukčiavimo atvejų.

Tačiau, kolegos, aš noriu pasakyti, kad politinės problemos turi būti sprendžiamos politinėmis priemonėmis, o ne baudžiamosiomis. Ypač čia esantys Seimo nariai, kurie jau daug metų Seimo nariai, puikiai prisimena laikotarpį, kada numatė vadinamąsias tarybos nario išmokas. Buitiniu suvokimu tai tapo Lietuvoje, kad tai yra kaip ir atlyginimas užslėpta forma. Ar aš kam nors čia sakau kažkokią naujieną? Visi taip supratome, tarybos nariai taip suprato. Aišku, pagaliau Seimas praeitoje kadencijoje net įteisino tai atsiradus skandalui, kas, mano manymu, buvo padaryta kaip didelė klaida, nes tai tarybos nario darbo efektyvumą mažina, pavertė tas išmokas atlyginimu. Kitaip tariant, jūs jau dekriminalizavote viską, ką galbūt kažkas pažeidė prieš tai.

Aišku, reikėtų pasakyti labai svarbų pastebėjimą, kad tuos atvejus, kada iš tikrųjų akivaizdžiai yra ten 16, 100 (ar kaip ten toliau) tų čekiukų, pateisinti sunku. Tačiau vis dėlto mes turime būti sąžiningi, teisingi ir praeities politines problemas turime spręsti ne baudžiamosiomis priemonėmis – tam yra civilinė tvarka, tam yra baudos, tam yra kompensacijos.

Tam tikra prasme yra gėda. Lietuvoje yra 260 tūkst. nuteistųjų per paskutinius 15 metų. Tai gi, nekurkime tokios visuomenės, kurioje už kiekvieną nusižengimą mes reikalaujame ne finansinės atsakomybės, o bandome ieškoti būtent baudžiamosios atsakomybės. Ir ar gerai yra šiandien visuomenėje, kai keli žinomi politikai yra nuteisti, šešeri metai – laisvės atėmimas, o jie jau šiandien vaikšto po Vilnių ir grįžta atgal į gyvenimą? Tai gi, būkite sąžiningi su argumentais.

Todėl aš palaikau šį įstatymo projektą. Aišku, jis gerokai pasikeitė nuo teikimo pradžios, tačiau mes neturime politinių problemų spręsti baudžiamosiomis priemonėmis.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). Žinokite, manau, būtų oriau atrodžiusi amnestija kanceliariinių išlaidų vagims negu tas projektas, kurį mes dabar svarstome Seime, nes taip, Seimas turi teisę priimti amnestiją ir pasakyti, kad tam tikros kategorijos asmenis mes atleidžiame nuo baudžiamosios atsakomybės. Tai būtų buvę garbingiau, negu ką jūs dabar, gerbiami socialdemokratai, darote šitoje posėdžių salėje, nes jūs dabar dekriminalizujete didžiąją dalį piktnaudžiavimo veikų. Vadinas, tie asmenys, kurie neatliko bausmės, kreipsis į teismus dėl bausmės peržiūrėjimo.

Negana to, kažkokiu stebuklingu būdu šalia piktnaudžiavimo veikų atsirado pakeitimai, kurių teikimo iniciatoriai net nebuvo planavę. Yra keičiamas 229 straipsnis, kuriame kalbama apie tarnybinių pareigų neatlikimą, ir ten, matyt, aš jau pradėdau įtarti, galvojant dar kažkam gyvenimą palengvinti, dekriminalizuojama dalis veikos.

Tai yra nenormalu, kuomet visos tarnybos, pradedant Specialiųjų tyrimų tarnyba, baigiant prokuratūra, yra susiėmusios už galvos ir kelia klausimus: o kas gi šiuo metu Seime vyksta, kai, norint padėti būreliui draugų šitoje salėje ir 300 čekutininkų savivaldybėse, tiesiog yra dramatiškai keičiama visa korupcijos prevencijos sistema?

Ponui A. Zuokui turiu pastabą: nereikia kalbėti, kad visi savivaldybių tarybų nariai buvo vagys. Apie 1 tūkst. 500 jų turime. Kažkodėl čekutininkais tapo apie 300. Didelė dalis žmonių sąžiningai naudojo valstybės patikėtas lėšas, bet dabar per kai kurių vagių iš valstybės biudžeto gelbėjimą mes darome tokius pokyčius, kad nebeliks, kaip nuteisti...

PIRMININKAS. Laikas!

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). ...asmenį, kuris, tarkime, kaliniams, būdamas prižiūrėtoju, atneša telefonus. Viskas! Po jūsų sprendimų už šitas veikas nebus baudžiama.

PIRMININKAS. Išklausėme motyvus už ir motyvus prieš. Matau, prie šoninio mikrofono gerbiamas M. Lingė, bet perspėju, kad jūs galite kalbėti dėl vedimo tvarkos. Prašom.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Pirmininke, tikrai taip, dėl vedimo tvarkos. Pagal Statuto 109 straipsnio 3 dalį prašau šio klausimo svarstymą atidėti.

PIRMININKAS. Aš norėčiau pacituoti šią dalį ir tuomet, matyt, bus aišku. Čia yra parašyta: jeigu svarstant klausimą buvo akivaizdžiai pažeistas šis Statutas. Tai tokio pažeidimo nebuvo net įvardinta, tai aš tokį pasiūlymą tikrai ne... (*Balsai salėje*) Jeigu netenkina toks sprendimas, tam yra Etikos ir procedūrų komisija, kuri išspręs. Dėkoju.

Gerbiami kolegos, apsisprendžiame balsuodami dėl pritarimo įstatymo projektui po svarstymo. Kas už tai, kad būtų pritarta po svarstymo Baudžiamojo kodekso 228, 229 ir 230 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui? Prašom balsuoti.

Balsavo 98: už – 60, prieš – 34, susilaikė 4. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

Replikos po balsavimo. Gerbiamas E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (LSF). Kolegos, politinė replika, nes Seimas – politinis institutas. Po balsavimo dėl A. Dudėno apsimestinai nusteбęs premjeras, socialdemokratų pirmininkas G. Paluckas sakė: „Tikrai čia kažkas įvyko, kažkoks susitarimas apačioje.“ Šiandien susitarimas yra visuotinis, nedalyvaujant premjerui, partijos pirmininkui. Jis gal vėl stebės, nežinau, palauksime reakcijos.

PIRMININKAS. Replika po balsavimo – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Etika – moralinė šio pasaulio dimensija. Kviečiu būti sąžiningus ir daryti gerus darbus, kaip kolegė G. Balčytė sakė. Klausykite, ar jūs tikrai esate tokie *nagli*, ar jūs įsivaizduojate, kad čia visi debilai pas mus salėje susirinkę? Jūsų frakcijos narys D. Kreivys irgi buvo įtariamas dėl parlamentinių išlaidų švaistymo. Gražino pinigus, išėjo. J. Šiugždinienė, buvusi švietimo, mokslo ir sporto ministrė, į kišenėlę kišo pinigėlius – jūs nematėte. G. Skaistė kišo pinigėlius – jūs nematėte. S. Kairys – Liberalų sąjūdis nematė. Liberalų sąjūdis ima viščiukais, buteliukais kyšius – jūs irgi čia nematėte. Tauragės, Pagėgių savivaldybių Liberalų sąjūdžio nariai visi turi bylas – tylite. Joniškio kandidatas į tarybos narius K. Macionis lygiai taip pat 2024 metais, Vitalijau, dalyvauja su tavimi, agituoja už tave, tu laimi mero rinkimus, 20 tūkst. nuteisiamas. Kokie čia dabar pas jus *bajeriai*? (*Balsai salėje*) Jūs nežinojote, ar ne? Vitalijau, aš tau parodysiu, aš tuojau nueisiu ir tau parodysiu. Tai jūs man dabar apie savo moralę paaiškinkite. I. Šimonytė, visa Konservatorių partija čia irgi postringauja apie moralę. Moralė, moralė, moralė. Jos Vyriausybės trys ministrai buvo tokie be moralės, keturi – D. Kreivys iš Seimo parlamentinių...

Žiūrėkite, aš suprantu, kad šis įstatymas nei čia tobulas, nei jis geras, nei jis man patinka, nei nepatinka – su viskuo aš sutinku. Bet jūs čia nevaidinkite kokių nors sąžiningų ir dorų, kaip ir kiti kolegos. Merai šiandieną yra baudžiami, teisiami. Sako: moralė, moralė, moralė. Vyksta jų sąskrydis, vyksta susirinkimas, jų merai dalyvauja valdybos posėdžiuose, tarybos posėdžiuose. Dabar, sako, balsuokime prieš. Bet atsiverčiu jų narystę – visi yra tos partijos nariai. Na tai ką jūs čia imituojate prieš žmones? Neapsimetinėkite dorais ir sąžiningais.

PIRMININKAS. Replikos po balsavimo turi būti trumpesnės. Visiems perspėjimas. Kadangi klausimas tikrai kelia daug emocijų, suteiksiu žodį visiems pageidaujantiems replikuoti po balsavimo. Gerbiama I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Kadangi buvau paminėta, tai manau, kad turiu teisę ir pareigą pasakyti. Jeigu prieš tai kalbėjęs ponas man primins nors kartą, kada konservatoriai dengė nors vieną savo politiką Seimo salėje taip, kad ne tik neleistų atimti neliečiamybės, bet dar ir keistų Baudžiamąjį kodeksą, išplaudami *belekiek* veikų, dėl kurių nebus galima patraukti valstybės tarnautojų ir pareigūnų atsakomybėn, nes kokioje nors Europos Sąjungos lentelėje kas nors parašyta, tai tada aš jūsų atsiprašysiu. Melagis ir suskis! (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Replika po balsavimo – V. Čmilytė-Nielsen. Prašom.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. R. Žemaitaičio daugmaž kas antras žodis yra netiesa, melas, ir jis tą puikiai žino. Jis maišo vieną kitą faktą, kurį dar prisimena, su visiškai tikrovės neatitinkančia informacija. Mes tą visi žinome – visi, kurie esame šioje salėje. Bet mane labai stebina, kaip ši koalicija, štai R. Baranovas, mandagūs, malonūs, simpatiški žmonės, sėdi ir nepatogiai šypsosi, bet leidžia sau būti dengiamiems šito *bachūro*, kuris sau leidžia šaukti. Ar jūs apsimetinėjate debilais? (*Plojimai*) Prašom be aplodismentų. Artūrai Skardžiau, nereikia aplodismentų. Nereikia aplodismentų. Taip, aš esu partijos pirmininkė nuo 2019 metų, gerbiamas kolega. (*Balsai salėje*) Aš nemoralizuoju, aš nedangstau savo balsavimais. Tai yra tai, ką darote jūs. O R. Žemaitaitis dar kartą labai daug primelavo. Man labai liūdna žiūrėti į iš esmės visai simpatiškus žmones, kurie leidžiasi, leidžia sau ir toleruoja tokį elgesį, ir juos gina R. Žemaitaitis. Kaip jums ne gėda iš tikrųjų? (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Replika po balsavimo – A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). Mieli kolegos, matyt, priiminėjome „išskirtinio gerumo“ (aš su ironija pasakysiu) įstatymą, jeigu jį gina asmuo, kuris yra liudininkas byloje, asmuo, kuris yra specialusis liudininkas, ar asmuo, kuris jau šioje kadencijoje ne tik mina teismų salių slenksčius, tačiau ir turėjo tris ar keturis ikiteisminius tyrimus. Kažkaip kiti asmenys viešai šio projekto ginti neišėjo, tai, manau, daugiausiai apie šitą projektą ir pasako, nes jisai neturi nieko bendro su teise, su teisingumu, su atsakingo valdymo principu ar su kitais principais, kurie iš esmės kuria teisingą valstybę. Ir vėl su ironija pasakysiu, kad greičiausiai šiandien džiaugiasi ne tik ūkininkai, išėję iš

šios posėdžių salės, bet ir krūva nuteistų politikų, valstybės tarnautojų, kuriems jūs su savo neat-sakingu balsavimu sudarėte sąlygas dabar paprašyti jų skirtos bausmės palengvinimo.

PIRMININKAS. Visiems kalbantiems dėl replikų po balsavimo prašyčiau laikytis laiko limi-to. Antras dalykas, nepainioti stadijų – tai buvo svarstymo stadija, projektas nėra priimtas. Toliau gerbiamas M. Lingė – replika po balsavimo.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Tai geriausia iliustracija – šios sesijos pabaigoje parodyti tikruosius savo veidus. Matyt, visa valdančioji dauguma tuo ir paremta, kada ranka ranką plauna. Tai ir savų sprendimų ginti savus geriausia iliustracija. Jeigu blogi įstatymai, tai keiskime nepatogius įsta-tymus.

Bet, gerbiamas pirmininke, jūs matėte ir neteikėte klausimo, kad būtų apsispręsta dėl atidėji-mo, nors Statuto pažeidimas buvo aiškus, kada 18 straipsnis reikalauja nusišalinti Seimo narius, turinčius interesą. Nė vienas Seimo narys nenusišalino, negana to, dalyvavo dar ir balsavime, bal-suodami naudingai dėl šių teikiamų pataisų. Tai buvo padarytas akivaizdus Statuto pažeidimas ir, remiantis 109 straipsnio 3 dalimi, jis turėjo būti teikiamas balsuoti, kad atidėtųume.

Antras momentas, Seimo Etikos ir procedūrų komisija šiandien yra priėmusi du sprendimus pradėti dėl šio klausimo tyrimus. Tai jau yra netgi procedūra ir reikėtų palaukti, kad būtų gautas Etikos ir procedūrų komisijos atsakymas dėl tolesnės eigos.

PIRMININKAS. Šiuo atveju, ar buvo akivaizdus Statuto pažeidimas, ar ne, sprendimo teisę Statutas taip pat nustato ir posėdžio pirmininkui. Aš tokį sprendimą priėmiau, kol nėra kitokio Etikos ir procedūrų komisijos sprendimo. Taigi, dėkoju. Toliau repliką po balsavimo – V. Gailius. Atsiprašau, ne tą mikrofoną. Prašom.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama kolegą, tikrai labai blogai jaučiuosi stovėdamas čia ir reaguodamas į paskalas, kurios buvo paskleistos. Joniškio rajono savivaldybėje tokio tarybos nario niekada nebuvo ir nėra.

PIRMININKAS. K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, pirmininke. Aš lygiai taip pat blogai jaučiuosi, kai girdžiu, kai ko-lega M. Lingė pasakoja, kad visa valdančioji dauguma balsuoja vieningai. Tai Demokratų frakcija balsuoja prieš ir palaiko būtent tai, kad tai grubus pažeidimas ir turėtumėte tuo buldozeriu, kurį ūkininkai išsivežė, nestumti šio projekto. Mes tikrai tai palaikome ir jūsų pasiūlymai, manome, yra adekvatūs. Dėl Statuto, tai tikrai palaikysime kreipimąsi į Etikos ir procedūrų komisiją. Ačiū.

PIRMININKAS. Esu priverstas dar kartą suteikti žodį R. Žemaitaičiui, nes buvo paminėta jo pavardė. Bet noriu paprašyti neminėti kitų Seimo narių pavardžių. Tuomet mes galėsime toliau dirbti pagal darbotvarkę. Ačiū.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Teisingai, gerbiamas Vitalijau, aš Jonavą turėjau, ne Joniškį. Jonavos tarybos narys, gerbiama kolegą, išrinktas iš Liberalų sąjū-džio, K. Macionis nuteistas 20 tūkst. čekucių byloje, bet kažkaip nematau, kad jis būtų sustabdy-tas kaip partijos narys. Ir būtent 2023 metais pagal tą išrinktas, nors byla daug anksčiau pradėta.

Kažkaip aš niekaip nesuprantu tos visko dėžutės ir partijos pirmininkės sąžiningumo, mo-rališkumo. Pagėgiuose, Tauragėje irgi kažkaip ant šono jumis vis paneša, ar ne? Ir, ponai, kuri čia labai sau reiškėsi ir vis kažkuo ji nepatenkinta yra, nes partijos pirmininke, matyt, gal netapo, tai jūsų partijoje ir jūsų ministerijoje buvo trys ministrai: D. Kreivys, J. Šiugždinienė ir, deja, G. Skais-tė. Tai kažkodėl jūs gynėte ar negynėte, bet jūs leidote dirbti toliau tiems ministrams, o jie sėk-mingai grąžino tuos pinigus. Tai čia panašiai kaip tas Baudžiamasis kodeksas – ateikite, atiduoki-te pinigus, viskas bus gerai. Jūsų pavardės neminiu, nes, žinokite, per daug dėmesio jums būtų.

Tai dabar klausimas, gerbiama kolegą, į savo veidus dar kartą pažiūrėkite. Įstatymas nėra tobulas, nėra jį geras ir iš tikrųjų ten keliantis tam tikras abejones – čia aš sutinku. Bet kai jūs atsistojate ir moralizuojate dėl kitų žmonių ir bandote paaiškinti, kad jūs tokie sąžiningi esate, na, jūs į savo veidrodžius pasižiūrėkite. (*Balsas salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiama kolegą, diskusijas prašyčiau pabaigti šiuo klausimu. Dar viena re-plika po balsavimo. J. Razma nekalbėjo, tai gal suteiksiu žodį, bet tai paskutinis Seimo narys, ku-ris šiuo klausimu pasisako. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš tikrai ramiai pasakysiu. Pirmiausia pabrėšiu, kad niekas čia nieko nemoralizavo. Niekas iš mūsų nesakė, kad tos ar kitos partijos atstovai čia kažkaip turi daugiau problemų su tais čekučiais. (*Balsai salėje*) Puikiai suprantame, kad visos parlamentinės partijos turi savo narių, kurie gali būti baudžiamosiose bylose įtariamieji ir kaltinamieji, bet esmė yra ta, kad nežiūrėdami, jog ir mes galėtume teoriškai norėti palengvinti gyvenimą savo politikams dėl baudžiamųjų bylų, to nedarome – nepuolame keisti Baudžiamojo kodekso dabar palankia įtariamiesiems linkme, o jūs čia tą darote. Tai čia matykite tą takoskyrą ir nebandykite perkreipti kalbos į kitą plotmę.

PIRMININKAS. Replikos po balsavimo baigtos.

16.12 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-389(2) (priėmimas)

Gerbiami kolegos, toliau pagal darbotvarkę klausimas – Sveikatos draudimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-389. Priėmimo stadija. Į tribūną kviečiama Socialinių reikalų komiteto pranešėja... (*Balsas salėje*) Bet nereikia, ačiū. Sako, nėra pasiūlymų.

Priėmimo stadija. Vienas straipsnis. (*Balsas salėje*) Projektas iš dviejų straipsnių. Tai kadangi jau paskelbiau šį projektą, tai ar galime priimti 1 straipsnį bendru sutarimu? Galime. Nėra prieštaraujančių, priimta. Ar galime priimti 2 straipsnį bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, priimta. Dėl balsavimo motyvų nėra norinčių pasisakyti. Prašau balsuoti dėl viso projekto, dėl jo priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 96 Seimo nariai: už – 94, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

16.14 val.

Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 2, 5, 6, 7, 8, 9 ir 15¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-291(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Lygių galimybių įstatymo 2, 5, 6, 7, 8, 9 ir 15¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-291. Priėmimas. Toliau posėdžiui pirmininkaus gerbiama Seimo Pirmininko pavaduotoja R. Budbergytė.

PIRMININKĖ (R. BUDBERGYTĖ, LSDPF). Gerbiami kolegos, dėl šio įstatymo projekto Nr. XVP-291 pasiūlymų nėra registruota. Yra aštuoni straipsniai. Dėl jų visų galbūt galime bendru sutarimu sutarti? Galime? Sutarėme.

Balsuojame dėl viso šio įstatymo projekto Nr. XVP-291. Priėmimas. Prašau.

Šio įstatymo priėmimas

Už – 73 Seimo nariai, prieš nebuvo ir susilaikė 7 Seimo nariai. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

16.15 val.

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 2, 3, 4, 8, 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-3115 3, 4, 5, 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-265(2) (priėmimas)

Kitas įstatymo projektas yra Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-265. Yra aštuoni straipsniai. Pasiūlymų nėra. (*Balsas salėje*) Yra penki straipsniai. Pasiūlymų, kolegos, nėra registruota. Ar galime, kolegos, sutarti bendru sutarimu pritarti tiems penkiems straipsniams taip, kaip yra, be pakeitimų? Matau, kad sutariame... Prašau, per šoninį mikrofoną – J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Man atsibodo pirmininkams patarinėti. Jūs klauskite, ar niekas nereikalauja balsuoti atskirai dėl kiekvieno straipsnio. Dabar jūs pasakote – pritarkite visiems straipsniams. Jeigu mes projektui nepritariame, tai kaip mes galime pritarti visiems straipsniams? Yra

pagal Statutą paprastas būdas: jeigu niekas nereikalauja balsuoti dėl atskiro straipsnio, tada jūs pereinate prie balsavimo už visą projektą, motyvai ir taip toliau.

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, vertinu be galo jūsų patarimus. Kitą kartą būtinai atsižvelgsiu. Atleiskite, kad suformulavau būtent taip, ir atrodo, kad jūs lyg būtumėte nesupratęs, šitiek ilgai dirbdamas Seime, ką aš norėjau pasakyti. Labai jums ačiū.

Gerbiami kolegos, bendru sutarimu mes pritarėme. Dabar aš siūlau balsuoti. (*Balsai salėje*) Nepritariate? Dėl ko nepritariate? Norite... Gerai, jeigu norite, balsuojame dėl 1 straipsnio. Balsuojame.

Už – 67, prieš – 11, susilaikė 9. (*Balsai salėje*) Dėl 1 straipsnio. Kolegos, aš labai prašyčiau... (*Balsai salėje*) 1 straipsniui, kolegos, pritaria. Gal dabar persigalvojo kolegos iš mano kairės pusės, gal nori?... Dėl kitų nėra prieštaraujančių galbūt ir mes galėtume... Nereikalaujate balsuoti? Gerbiamas Jurgi, gal persigalvojote? (*Balsai salėje*)

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Niekas nereikalauja atskirai balsuoti dėl kiekvieno straipsnio. Jūs neprasykite pritarti – tiesiog klauskite. Mes juk nereikalausime dėl kiekvieno balsuoti. Jūs taip ir formuluokite.

PIRMININKĖ. Gerbiamas Jurgi, atsiprašau. Aš gi paklausiau, ar nėra norinčių balsuoti dėl kitų straipsnių. Gal nebenorite balsuoti? (*Balsai salėje*) Gerai, ačiū. Vadinasi, man bus labai rimta pamoka. Penkiems straipsniams mes pritarėme ir dabar balsuojame dėl viso projekto. (*Balsai salėje*) Motyvai prieš – S. Gentvilas. Prašau.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamieji, tai yra R. Žemaitaičio projektas, siekiantis užvaldyti Žemės ūkio duomenų centrą. Jau praeitais metais buvo priimtas įstatymas ir jūsų pačių, socdemų, balsais, kad šita įstaiga virsta akcine bendrove. R. Žemaitaitis su kolegomis pasiūlė šią įstaigą atversti atgal – valstybine įmone. Čia aš norėčiau paklausti J. Rojakos. Vakar jūs taip eikliai citavote EBPO rekomendacijas, tai pagal kokias EBPO gerojo valdymo rekomendacijas akcionuota įmonė verčiama netobula, neskaidria valstybine įmone?

Priminsiu, kad skirtumas tarp valstybinės įmonės ir akcinės bendrovės yra didelis. Pavyzdžiui, kad ministras, šiuo atveju I. Hofmanas, tiesiogiai sudaro sutartis su šios įstaigos vadovu, tai yra generaliniu direktoriumi. Įmonės valdyba yra tikrai patariamoji, tai yra kavos gėrimo klubas, nors jinais sudaryta iš nepriklausomų valdybos narių. Ši įmonė nemokės mokesčių, tokių kaip nekilnojamojo turto mokestis, valstybei. Ši įmonė savo strategiją tvirtins ne per profesionalią valdybą, o per ministrą asmeniškai. Ši įmonė savo strateginius planus derins ne su valdyba, o su ministru asmeniškai.

Dabar prašau užsirašyti ir pasakyti, kokiais motyvais... matau, K. Mažeika kažkokius motyvus išaiškina, bet, Jekaterina Rojaka, jūs įgyvendinote su V. Sinkevičiumi EBPO rekomendacijas, vakar eikliai citavote. Tai pasakykite dabar, valdantieji, ką jūs, demokratai, veikiate valtyje su šia koalicija, su R. Žemaitaičiu, kurį jūs dangstote toliau. Jekaterina Rojaka, gal jūs galite prieiti prie mikrofono ir kaip ekspertė pasakyti, kodėl dabar verčiamos akcinės bendrovės atgal į valstybines įmones? Kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKĖ. Motyvai už – K. Mažeika. Prašau.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Tikrai kolega su savo moralumo lygiu turbūt pramuša jau kelintą dugną šiandien posėdyje. Tikrai koktu klausyti.

Gerbiamas buvęs aplinkos ministras, jūsų kolega žemės ūkio arba antrasis aplinkos ministras padarė šį sprendimą lygiai taip pat, kaip reikėjo dabar atsukti sprendimą dėl žemės ūkio, būtent žemės laboratorinių tyrimų, kur mes esame įsipareigoję direktyvai, ir buvo tikslas perduoti privačioms institucijoms už jų nustatytą įkainį daryti žemės tyrimus. Lygiai taip pat turbūt jūsų tikslas praeitoje kadencijoje Valstybinių miškų urėdiją padaryti irgi akcine bendrove ir lygiai taip pat galbūt dalį akcijų parduoti, na ir visi kiti jūsų paistalai. Jūs dabar prisidengiate EBPO. Iš tiesų yra turbūt tam tikra valstybės strategija ir kai kurie duomenų centrai arba tos paslaugos, kurios iš tiesų yra svarbios vienam ar kitam sektoriui, turėtų būti tikrai valdomos valstybės.

Jūs turbūt tą patirtį savo su Aplinkos apsaugos departamento vadove, kurią atleidote dėl neišmanių priežasčių... Galvojate, kad gali būti taip ir kitur. Tai iš tiesų kai kurie specialistai dabar ir

iš praeitos Vyriausybės eina tam tikras pareigas ir vertinama jų kompetencija, o ne partinė nepriklausomybė, kaip buvusios kadencijos atžvilgiu.

Tikrai, kolegos, kviečiu palaikyti, nes kai kurie didelių finansų negeneruojantys sektoriai turi būti išskirtinai valstybės, nes kitu atveju valstybė arba, šiuo atveju, ūkininkai ar suinteresuotos institucijos sumokės gerokai brangiau, nei administruotą valstybę. Turbūt yra logika: jeigu galime sutaupyti, tai ir sutaupykime.

PIRMININKĖ. Kolegos, daugiau dėl motyvų pasisakyti nėra norinčių, todėl siūlau balsuoti dėl projekto Nr. XVP-265.

Šio įstatymo priėmimas

Už – 66, prieš – 12, susilaikė 9. Įstatymui (jo pakeitimui) pritarta. (*Gongas*)

16.24 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 32, 41, 45, 49, 50, 51 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-3116 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-266(2) (priėmimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Žemės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-266. Įstatymą sudaro vienas straipsnis, dėl jo pasiūlymų nėra registruota. Kolegos, ar yra prieštaraujančių, kad mes šiam vienam straipsniui galėtume bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Pagal Statutą, pagal Statutą. (*Balsai salėje*) Labai ačiū, Vytautai Juozapaiti. Kolegos, kadangi nėra, tai 1 straipsniui, vieninteliame straipsniui, yra pritarta.

Kolegos, einame toliau. Dėl viso dėl motyvų už, prieš nėra. Kolegos, balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Už – 68, prieš – 6, susilaikė 10. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-266) priimtas. (*Gongas*)

16.25 val.

Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-3117 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-267(2) (priėmimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas yra Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo 4 ir 5 straipsnių ir kitų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-267. Šio projekto yra du straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta, todėl aš noriu paklausti, ar yra prieštaraujančių dėl abiejų straipsnių? (*Balsai salėje*) Nėra. Kolegos, tuomet motyvai už ir prieš? Nėra. Mes bendru sutarimu sutarėme dėl abiejų straipsnių. Kolegos, siūlau balsuoti už projektą Nr. XVP-267.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 71: už – 68, prieš nebuvo, susilaikė 3. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

16.26 val.

Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 9 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-3118 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-268(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-268. Projekte vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra registruota. Ar yra prieštaraujančių dėl vieno straipsnio redakcijos? (*Balsai salėje: „Nėra.“*) Nėra. Nėra užsirašiusių kalbėti dėl motyvų nei už, nei prieš. Kolegos, balsuojame už projektą Nr. XVP-268.

Šio įstatymo priėmimas

Už – 71, prieš – 1, susilaikė 1. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

16.28 val.

Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-3123 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-269(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-269. Vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra registruota. Ar yra prieštaraujančių šitam straipsniui? Matau, nėra. Kolegos, bendru sutarimu jam pritariame ir einame balsuoti už projektą Nr. XVP-269.

Šio įstatymo priėmimas

Už – 72, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

16.29 val.

Civilinio proceso kodekso 649, 702, 704 ir 746 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-300(2) (priėmimas)

Toliau mūsų darbotvarkės klausimas – Civilinio proceso kodekso 649, 702, 704 ir 746 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-300. Priėmimo stadija. Dėl šio projekto yra Teisės departamento pastabų. A. Širinskienė. Pranešėja, prašau į tribūną. Kolegos, dėl 1, 2, 3, 4 ir 5 straipsnių nėra jokių pasiūlymų. Priimame.

Dėl 5 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba. Prašom, kokia yra?.. Visas gal pasakysiu. Taip pat ir dėl 4 dalies, ir 5 dalies yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabų. Komiteto nuomonė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). ...Teisės departamento pastaboms ir patikslino įrašydamas formuluotę, kad įstatymas įsigalioja nuo 2025 m. rugsėjo 1 d.

PIRMININKĖ. Komitetas pritarė vienbalsiai, taip?

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). Taip.

PIRMININKĖ. 5 straipsnis su visomis pataisomis. Ar galime sutarti, nėra prieštaraujančių dėl šio straipsnio? Ar balsuojame? Kolegos, kaip? Nematau, prieštaraujančių nėra. Tuomet dėl viso dabar. Irgi motyvų prieš ir už nėra. Kolegos, balsuojame dėl viso projekto. Ačiū, Agnė.

Šio įstatymo priėmimas

Už – 92, prieš nebuvo, susilaikiusių taip pat nebuvo. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

16.31 val.

Civilinio proceso kodekso 604, 605, 609, 610, 611, 620, 650, 654, 679, 682, 727, 728, 733, 737, 744, 750, 753, 754, 766, 767, 769 ir 778 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2721 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-301(2) (priėmimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas yra taip pat Civilinio proceso kodekso 604 ir kitų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-301. Du straipsniai iš viso yra. Jokių pataisų ir pasiūlymų nėra registruota. Ar yra prieštaraujančių? Nėra. Dėl abiejų straipsnių galime bendru sutarimu. Labai ačiū, kolegos. Užsirašiusių kalbėti dėl motyvų taip pat nėra. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Už – 91, prieš nebuvo ir susilaikiusių taip pat nebuvo. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

16.32 val.

Civilinio proceso kodekso 82, 108, 145, 192, 590, 593, 596, 601, 602, 609, 610, 611, 614, 624¹, 626, 627, 631, 632, 634, 636, 648, 650, 651, 654, 656, 661, 663, 668, 685, 689, 702, 706, 710, 713, 723, 727, 731, 732, 753, 754, 755 ir 771¹ straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2317 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-302(2) (priėmimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas yra taip pat Civilinio proceso kodekso 82 ir kitų straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2317 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-302. Du straipsniai, kolegos, yra. Pasiūlymų nėra registruota. Ar yra prieštaraujančių dėl tų dviejų straipsnių? Bendru sutarimu sutarėme. Kolegos, dėl motyvų taip pat nėra užsirašiusių kalbėti, todėl siūlau balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Už – 91 Seimo narys, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

16.34 val.

Civilinio kodekso 5.53 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-303(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Civilinio kodekso 5.53 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-303. Prašau, kolega I. Vėgėlė dėl vedimo tvarkos.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Vienas pasiūlymas tikrai. Galbūt sutrumpinti galima balsavimą, jeigu dar nesutrumpintas, būtų greičiau truputėlį.

PIRMININKĖ. Jau, žinokite, labai mes, kaip sakoma, forsuojuame ir trumpesnio jau aš negaliu padaryti. Bet labai ačiū už jūsų norą, kad mes dirbtume dar efektyviau. Kaip ir minėjau, nieko nėra užsirašiusių kalbėti dėl motyvų. Tuomet du straipsniai. Prieštaraujančių nėra. Sutarėme. Tuomet, kolegos, balsuojame už šią įstatymo pataisą.

Šio įstatymo priėmimas

Už – 91, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

16.35 val.

Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo Nr. X-1666 18 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-306(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-306. Dėl šio įstatymo projekto 1 straipsnio yra gauta Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba. Prašau komiteto pranešėją pasakyti, kaip jūs vertinate šią Teisės departamento gana ilgą pastabą.

T. BARAUSKAS (LSDPF). Komitetas birželio 25 dienos posėdyje svarstė Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabą. Komiteto sprendimas – nepritarti. Balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu, dalyvaujant 11 iš 13 komiteto narių.

PIRMININKĖ. Labai ačiū. Kolegos, balsuoti mes čia neturime. Ar yra prieštaraujančių dėl 1 ir 2 straipsnių? Ar yra prieštaraujančių? Nematau prieštaraujančių. Bendru sutarimu galime pritariti. Tuomet motyvų už ir prieš nėra. Niekas neužsiregistravo. Kolegos, balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Už balsavo 89 Seimo nariai, prieš nebuvo, susilaikė 2 Seimo nariai. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

16.37 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 2, 15, 19, 28, 50, 78, 92, 96 ir 121 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-506(2) (priėmimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-506. Dešimt straipsnių. Jokių nėra pastabų. Kolegos, ar galima pritarti, ar nėra prieštaraujančių? Nėra prieštaraujančių. Dėl motyvų nėra. Tuomet, kolegos, bendru sutarimu mes pritarėme visiems straipsniams ir aš siūlau eiti prie balsavimo.

Šio įstatymo priėmimas

Už – 90, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

16.38 val.

Konstitucijos 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-545 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Konstitucijos 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-545. Pateikimo stadija. Prašom, Tomai Martinaiti, pristatyti.

T. MARTINAITIS (*LSDPF*). Jaunimo organizacijų atstovai taip kantriai laukė šito pristatymo. Sakau kantriai, nes būtent ši idėja, ši iniciatyva gimė jau turbūt prieš dešimtį metų. Šiandien su mumis taip pat salėje yra kartu jaunimo organizacijų atstovai. Nors jaunimas jau kitas, bet organizacijos vis dar tos pačios palaiko šią idėją. Ši idėja gimė tuomet, kuomet šis (panašus) sprendimas buvo priimtas Estijoje, taip pat ir mes Lietuvoje pradėjome šias diskusijas. Per šį laikotarpį panaši teisė savivaldos rinkimuose balsuoti jau nuo 16 metų buvo suteikta ir Austrijoje, ir Maltoje, toje pačioje Estijoje ir kai kuriose Vokietijos žemėse.

Aš pristatysiu jums kelis pagrindinius argumentus, kodėl yra, manau, prasminga palaikyti šią iniciatyvą. Pirmiausia, tai yra demokratijos stiprinimas ir, antra, pilietiškumo skatinimas.

Kodėl būtent nuo 16 metų? Todėl, kad būtent šešiolikmečiai asmenys yra tie, kurie vis dar gyvena vietos savivaldybėje. Kuomet sukanka 18 metų, daugelis jaunų žmonių palieka savo gimtąsias vietas, išvažiuoja gyventi į didmiesčius ir taip po truputį praranda ryšį su savo bendruomene. Nebeturėdami ryšio, jie nebesupranta, kuo gyvena ta bendruomenė, kas atstovauja, nebedalyvauja rinkimuose. O vis dėlto, kaip parodė Estijos pavyzdys, būtent 16–17 metų jaunuoliai, pirmą kartą balsuodami savivaldos rinkimuose, netgi dešimčia procentinių punktų aktyviau balsavo negu asmenys nuo 18 iki 24 metų. Taip pat ir Danijos mokslininkų atliktas tyrimas pagrindė, kad būtent ankstesniame amžiuje balsavę žmonės labiau yra linkę grįžti prie balsadėžių jau ir kituose rinkimuose. O šiandien mes matome, kad mūsų valstybėje aktyvia rinkimų teise pasinaudoja tik pusė rinkėjų. Problema yra tikrai labai didelė. Tvirtai tikiu, kad tai padėtų šią problemą išspręsti.

Žinoma, vien balsavimo teisės neužtenka. Kuomet kartu su kolegomisėjau ir šioje salėje rinkau parašus už šią iniciatyvą, girdėjau daug argumentų ir abejonių. Vieni sakė: galbūt jaunimas dar yra nepasirengęs, kiti sakė: galbūt jaunimui tai yra neįdomu, tretį sakė: jais bus manipuluojama. Galbūt aš pats dar esu jaunas ir šiek tiek naivus, bet pasinaudosiu savo patirtimi su jaunuimu dirbančiose organizacijose – tikrai mačiau, kiek daug yra aktyvių, *žingeidžių* ir sąmoningų jaunų žmonių. Tikiu, kad jauni žmonės, gavę teisę jau nuo 16 metų balsuoti savivaldos rinkimuose, tikrai domės, kas atstovaus jų interesams, tikrai bus linkę balsuoti atsakingai ir jiems tikrai nebus dzin.

Taip, šie priimti pakeitimai nebus viską lemiantis veiksnys, dar daug bus privaloma padaryti iki artėjančių savivaldos rinkimų. Žinoma, turėsime stiprinti pilietiškumo pamokas mokyklose, žinoma, turėsime daugiau pastangų dėti, kad supažindintume jaunos žmones su politine sistema, su politinėmis partijomis, kodėl svarbu, prasminga ir reikalinga balsuoti. Taip pat galiu pasakyti, kad ir politikams nebus lengva – reikės eiti į susitikimus, kalbėti, klausytis ir pasistengti

atliepti jaunų žmonių balsą. Ar mes esame tam pasirengę, netrukus parodys balsavimas. Tikiuosi, kad rudens sesijoje mes galėsime priimti galutinį sprendimą ir pakeisti Konstituciją. Ačiū.

PIRMININKĖ. Labai ačiū. Jūsų nori paklausti nemažai kolegų. V. Čmilytė-Nielsen.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, mes, liberalai, sveikiname tokią iniciatyvą, tikrai manome, kad puiku yra atverti plačiau duris jauniems žmonėms į politinį gyvenimą, į domėjimąsi politika. Šiek tiek apmaudu man, kad visgi šiandien Seimo darbotvarkėje (nepaisant to, kad turime daug svarbių klausimų) šis klausimas atsidūrė jau vakarop. Tikrai net šiek tiek ir nepatogu prieš jaunus žmones, stebinčius iš balkono, kad pustuštė salė, bet tikrai mūsų palaikymą ši iniciatyva turės.

O paklausti jūsų norėčiau štai ko. Gal galėtumėte pasidalinti statistika, kokią įtaką padaro jauniems žmonėms tas pirmasis balsavimas? Dabar nuo 18 metų. Kaip jūs tikitės, kokią įtaką turės, jeigu nuo 16 metų bus galima balsuoti?

T. MARTINAITIS (LSDPF). Ačiū už klausimą. Tikrai džiaugiuosi, kad Seime daugelis frakcijų palaiko šią iniciatyvą. Kiek konkrečiai balsų mes turėsime, pasižiūrėsime netrukus. Aš savo pristatyme jau truputėlį ir minėjau, kad ir Estijos, ir Austrijos pavyzdžiai rodo, kad ta rinkėjų grupė, kuri ateina prie balsadėžių jaunesnio amžiaus, 16–17 metų, gerokai labiau yra linkusi ten ir sugrįžti. Čia yra tokie praktiniai pavyzdžiai. Būtent 16–17 metų jaunuolių grupė, palyginti su vyresniais, 18–24 metų, asmenimis, beveik dešimčia procentinių punktų labiau yra linkę balsuoti. Tai parodė ir praėjusiais metais Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos (LiJOT) vykdyta „MokRinkimų“ simuliacija, kuomet buvo simuliuojami Seimo, Prezidento rinkimai. Man teko kalbėti su kelių mokyklų direktoriais. Jie buvo tikrai sužavėti, kiek daug pasitikėjimo gavo jauni žmonės. Nors tai ir buvo rinkimų simuliacija, vis dėlto atsakingai pasižiūrėjo, pasidžiaugė, kad jų balsas yra girdimas. Tikrai domėjosi partijų sąrašais, domėjosi kandidatais ir savo sprendimą net ir simuliuodami rinkimus priėmė atsakingai. Tai viliuosi, kad ši Konstitucijos pataisa, kaip ir minėjau, sustiprins mūsų demokratiją ir paskatins pilietinį aktyvumą.

PIRMININKĖ. Klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju, gerbiamoji pirmininke. Šaunusis kolega, dėkoju jums už įtaigiai pateiktą įstatymo projektą, net ir su kai kuriais galbūt priežodžiais. Visada pozityviai vertinau galimybę jauniems žmonėms labiau įsitraukti į visuomenės gyvenimą, į politinę, pilietinę veiklą, tačiau skaitau dabar Teisės departamento pastabas ir netgi stebiuosi argumentu, kuriame teigiama, kad teisės požiūriu šešiolikmečiai laikomi vaikais ir ar nebūtų pažeistos Konstitucijos nuostatos, jose įtvirtinta vertybių darna? Paneikite tai, nes iš tikrųjų tai kelia abejonių. O antras klausimas būtų: ar teko jums šiuo klausimu kalbėtis su Lietuvos savivaldybių asociacija ir išgirsti jos nuomonę? O mes, kolegos, čia esantys, iš tikrųjų palaikysime jūsų pateiktą įstatymo projektą.

T. MARTINAITIS (LSDPF). Ačiū už palaikymą, ačiū už klausimą. Taip, tikrai Teisės departamentas parašė, kad Konstituciją visi turime gerbti, turime atsakingai žiūrėti į pataisas ir tomis pataisomis nesišvaistyti. Žinoma, ar pakanka politinės valios keisti Konstituciją? Tam yra ir papildomi saugikliai, tai yra kad 3/5 Seimo narių turi pritarti tokiai iniciatyvai, tam tikri politiniai saugikliai šiuo atveju yra. Bet aš taip pat viliuosi, kad perėjus pateikimo stadiją ir Teisės departamentas pažiūrės atsakingai, kad būtų laikomasi teisinių normų, kad Konstitucijos darna būtų išlaikyta. Šis sprendimas tikrai sustiprintų mūsų valstybę, o ne pakirstų jos pamatus.

Kalbant apie Savivaldybių asociacijos nuomonę, konkrečiai apie tokį atsiklausimą aš negirdėjau. Bet taip pat norėčiau priminti – galbūt ir jūs žinojote? – apie Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos iniciatyvą kalbėtis su savivaldybių jaunimo reikalų tarybomis, kurių daug daugiau negu pusė jau pritarė šiam sprendimui. Taip pat ir savivaldybių merai (skirtingų partijų, skirtingų savivaldybių) yra išreiškę palaikymą šiai iniciatyvai. Žinoma, vieningos nuomonės nėra, tam tikrų nuogastavimų yra, tą aš jau ir minėjau, bet kai kurios savivaldybės ypač palaiko šią iniciatyvą. Viliuosi, kitos taip pat palaikys ir nenusivils.

PIRMININKĖ. Klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Iš tikrųjų su visa pagarba jauniems žmonėms, išsilavinusiems žmonėms, kurie šiandieną klausosi mūsų diskusijos, bet aš visgi manau (pati turiu paauglę dukrą),

kad 16 metų žmonės nėra pakankamai brandūs politiškai ir juos gali *įtakoti* emocinis balsavimas. Taip pat man labiausiai kelia nerimą tai, kad švietimo įstaigų vadovus skiria merai, kurie taip pat dažnai yra politinių partijų nariai, ir susidaro toks nuogastavimas, baimė, kad mokyklos vadovybė galėtų formuoti politines pažiūras. Mano nuomone, toks sprendimas prisidėtų prie to, kad nebūtų užtikrinamas politinis neutralumas ir tiesiog jauni žmonės, kurie nėra korektiškai subrendę...

PIRMININKĖ. Kolege, prašom klausti.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). ...būtų *įtakojami* balsuoti vienaip ar kitaip. Ar jūs taip nemanote?

T. MARTINAITIS (LSDPF). Ačiū, gerbiama Ligita, už išsakytus nuogastavimus. Aš galbūt pa juokausiu: aš taip pat turiu šešerių metų dukterį ir jinai kai kuriais politiniais klausimais labai ryžtingai pasisako, bet čia, gink Dieve, neraginu dar mažinti to amžiaus. Kiekvienas atvejis yra skirtingas. Žinoma, gali kilti klausimų, bet, prisipažinkime, kartais kyla klausimų ir dėl tų pilnamečių sąmoningo sprendimo. Kyla klausimų, ar tuo apsisprendimu kai kuriais atvejais nėra manipuluojama.

Vis dėlto pažiūrėkime į praktiką. Jauni žmonės, jaunimo organizacijos yra tikrai tos organizacijos, vienos iš tų aktyviausiai veikiančių „Žinau, ką renku“ platformoje, įgyvendinančių „Baltųjų pirštinių“ iniciatyvą. Tikrai čia, salėje, yra daug jaunimo organizacijų atstovų, kurie patys, būdami nepilnamečiais, rūpinosi, kad rinkimai visoje Lietuvoje būtų sąžiningi, atsakingi, kad nebūtų daroma pažeidimų. Tikrai aš tikiu mūsų pilietine visuomene, kad to manipuliavimo, kurį jūs išsakėte, per mokyklų direktorius galbūt nebus išvengta, bet jis tikrai neliks... Jo nebus išvengta, bet jis tikrai neliks nepastebėtas, o tie negeri atvejai tik dar labiau paskatins jaunus žmones būti aktyviais rinkėjais.

PIRMININKĖ. D. Asanavičiūtė-Gružauskienė.

D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš norėčiau padėkoti šiems jauniems žmonėms, LiJOT'o atstovams, įvairių organizacijų, net Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos atstovus matau čia, kurie dirbo intensyviai, nuosekliai tam, kad šitas klausimas atsidurtų Seime. Umbertai, matai, ką tu padarei? Ir tavo darbas ne tik įtikino mane balsuoti už ir pasirašyti prie pokyčio, bet ir, manau, ne vieną Seimo narį, ne vieną parlamentarą, jog tokie aktyvūs žmonės kaip jūs gali nuversti kalnus. Ir tegul ne 100 % balsuos, tegul ne nuo 16 metų balsuos jaunimas, bet tai, aš tikiu, yra gera edukacinė priemonė tam, kad jaunimas bent jau nuo 18 metų, turėdami tą teisę, žinodami apie tą teisę, ateitų ir pasisakytų kuo toliau, tuo intensyviau.

Klausimo neturiu. Turiu jums užduotį. Taip, kaip jūs intensyviai dirbote, įtikindami mus teikti Konstitucijos pataisą, taip linkiu intensyviai dirbti įtikinėjant jaunimą ateiti ir balsuoti, ir būti aktyviems. Ačiū jums. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Tai kaip ir klausimo nebuvo. Tuomet klausia I. Kižienė.

I. KIŽIENĖ (LSDPF). Labai ačiū. Gerbiamas kolega Tomai, ačiū tikrai už šią iniciatyvą, aš tikrai ją palaikau ir pasirašiau po jūsų parengtu šituo projektu. Sveikinu. Tikrai prisidedu prie kolegų paraginimo, kad jaunimas, toks, koks jisai šiandien aktyvus, taip, kaip gavome mes visi nemažai elektroninių laiškų su šituo paskatinimu palaikyti šią projektą... Tai labai tikiu, kad atėjus dienai ir prie balsadėžių ne tik jūsų organizacijos, bet ir jūsų kolegų – visi ateis ir balsuos.

Na, o aš klausimą Tomui tokį turiu galbūt šiek tiek prablaškyti. Tomai, ar ketinate kaip nors prisidėti prie jaunimo aktyvinimo, kvietimo ateiti balsuoti ir kai bus tas lemtingas sekmadienis, prie balsadėžių mes tikrai šią jaunąją grupę išvysime dideliu būriu?

T. MARTINAITIS (LSDPF). Ačiū, ačiū, Indre, už tokį klausimą. Tikrai manau... Šiandien stoviu čia aš, bet tikrai nesu šios idėjos autorius, iniciatorius. Tikrai džiaugiuosi, kad šito palaikymo sulaukiau iš visų, daugumos Seimo frakcijų, ir tikrai nenorėčiau susieti su savo asmeniu. Kaip sakiau, šita idėja sklando mūsų politinėje, pilietinėje visuomenėje daugiau negu dešimt metų, ir aš labai prašau kiekvieno Seimo nario, kiekvieno vienmandatininko savo vienmandatėje apygardoje susitikti su jaunais žmonėmis, išklausyti juos, pasikalbėti, juos pakviesti, paraginti balsuoti. Ir nesvarbu, už kurią politinę partiją balsuos, bet svarbiausia, kad tas sprendimas būtų sąmoningas. Sąmoningas sprendimas tikrai stiprintų mūsų valstybę. Aš asmeniškai tikrai galiu pasižadėti, kad tai darysiu, tai darau ir darysiu. Neabejoju, kad, kolegų Seime, man tikrai pagelbėsėte.

PIRMININKĖ. Kolegos, nors baigėsi 10 minučių laikas, bet išimtinė tvarka posėdžio pirmininko teise leidžiu E. Gentvilui, kaip vieninteliam vyrui, kuris, kaip jisai sako, buvo užsirašęs paklausti pateikiant šį svarbų klausimą. Prašau, Eugenijau.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū, pirmininke, nes tikrai atrodo, kad tik moterims jaunimas rūpi, o *diedai* su barzdomis ir be plaukų nesirūpina – rūpinasi. Pritariu D. Asanavičiūtei-Gružauskenei ir I. Kižienei, irgi palaikysime, ir, manau, visi liberalai palaikysime tuos dalykus.

Gerbiamas Tomai, gimęs 1989-aisiais, 16 metų sulaukė 2005-aisias. Tais metais, tiesa, jokie rinkimai nevyko, bet ar degei noru, troškimu kaip nors prisidėti, dalyvauti kokiuose nors rinkimuose ir ar dalyvavai, kai pačiam suėjo leistinas amžius – 18 metų? (*Balsas salėje: „Nemeluok!“*)

T. MARTINAITIS (LSDPF). Ačiū, Eugenijau.

E. GENTVILAS (LSF). Patikrinsime. (*Balsas salėje: „Teisingai, patikrinsime.“*)

T. MARTINAITIS (LSDPF). Ačiū, Eugenijau. Tikrai vyrams irgi rūpi ši iniciatyva, tikrai palaikau jus. Asmeniškai aš turėjau privilegiją tikrai, mokiausi tokioje prestižinėje gimnazijoje, kur mes labai daug kalbėdavome apie politiką, politika domėdavomės. Žinau, kad to nėra visoje Lietuvoje, taip, tikrai dar daug darbų turėtų būti padaryta, kad jauni žmonės būtų tinkamai informuoti. Bet aš atsakingai tai dariau ir tikrai visus tuos rinkimus... ir Konstituciją esu gavęs kaip dovaną, dalyvaudamas pirmą kartą, ir kituose rinkimuose atsakingai dalyvavau. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerbiamas pranešėjau, jūs atsakėte į visus klausimus. Labai ačiū jums. Dabar yra užsirašęs kalbėti dėl motyvų už A. Bagdonas. Prašau.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, mieli jaunimo lyderiai, kurie susirinkote čia, parlamente, dar praėjusios kadencijos pabaigoje drauge su LiJOT'o prezidentu U. Masiu pavyko suburti plačią 74 parlamentarų koaliciją dėl galimybės nuo 16 metų jaunuoliams balsuoti savivaldybių tarybų ir merų rinkimuose. Deja, šis projektas taip ir nepasiekė posėdžių salės. Džiugu, kad šioje kadencijoje palaikymas dar stipresnis. Prie projekto, kurį inicijavo T. Martinaitis drauge su LiJOT'u, prisijungė net 104 parlamentariai. Tai reikšmingas signalas apie mūsų pasitikėjimą jaunais žmonėmis. Savivalda yra ta grandis, kurioje sprendimai jaučiasi labiausiai. Jeigu jaunas žmogus gali dirbti, mokėti mokesčius, kurti iniciatyvas, jis turi teisę ir spręsti, balsuoti ten, kur gyvena, mokosi, sportuoja ar savanoriauja. Nuo šios teisės tikrai neprasidės masinis politinis aktyvizmas, bet tai reikšmingas žingsnis link pilietinės brandos, atsakomybės ir pasitikėjimo. Leiskime jaunimui ne tik būti išgirstiems, bet ir dalyvauti demokratiniuose procesuose.

Ir pabaigoje raginu palaikyti šį projektą. Tai ne rizika – tai investicija į Lietuvos demokratiją. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Kolegos, štai tipiškas pavyzdys, kada žmonės, neįsigilinę į sociologines ir visuomenines tendencijas Vakarų pasaulyje, tai ir Lietuvoje, priima tokius sprendimus arba paremia tokias idėjas. Sociologai jau trečią dešimtmetį fiksuoja tendencijas, kurios liudija sulėtėjusį brandos tempą tiek Jungtinėse Amerikos Valstijose, tiek Europoje. Štai Misūrio universiteto psichologijos profesorius Dž. Arnetas nustatė, kad egzistuoja dar ir pereinamasis laikotarpis tarp 18 ir 25 metų. Būtent jis skiria paauglystę nuo suaugusiųjų pasaulio. Šią gyvenimo fazę jis apibrėžia kaip besiformuojančią suaugystę.

Jaunuomenė, kolegos, turi mokytis, siekti žinių, pažinti pasaulio visuomenę ir tą pačią savivaldą, subręsti, o ne imti spręsti savivaldos reikalus. Mes taip nuleidžiame savivaldos kartelę, kad sakome, žinote, ten ir šešiolikmečiai sutvarkys visą reikalą? Ponai, aš manau, kad neatimkime pirmiausia iš jų jaunystės ir galimybės tobulėti, mokytis ir tapti tikrais politikais, kurie vieną dieną pakeis ir mus.

PIRMININKĖ. Kolegos, motyvai už ir prieš yra baigti. Dabar eisime... Nėra prieštaraujančių dėl viso projekto. Balsuojame dėl Konstitucijos 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-545. Pateikimo stadija. Prašau, kolegos.

Balsavo 89: už – 78, prieš – 3, susilaikė 8 Seimo nariai. Po pateikimo pritarta. (*Plojimai*) Siūlo mi komitetai: pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomo nėra, niekas nesiūlo. Siū-

loma svarstyti Seimo rudens sesijoje. Ar galima tam pritarti, kolegos? Taip, matau, kad norite pritarti. Labai ačiū.

16.59 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. gruodžio 17 d. nutarimo Nr. XII-694 „Dėl Teisės aktų registro nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-580(2) (svarstymas)

Tuomet kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Teisės aktų registro nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo projektas Nr. XVP-580. Svarstymo stadija. J. Sabatauską prašom į tribūną. Pristatykite pagrindinio komiteto išvadą.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. gruodžio 17 d. nutarimo Nr. XII-694 „Dėl Teisės aktų registro nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą ir, atsižvelgęs į daugelį Teisės departamento pastabų, pritarė nutarimo projektui 8 balsais, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamas kolega. Kolegos, diskusijoje kalbėti nėra užsirašiusio nė vieno kolegos Seimo nario. Todėl ar galime mes... (*Balsai salėje*) Nėra prieštaraujančių. Galima bendru sutarimu pritarti? Labai ačiū. Pritarta po svarstymo.

17.01 val.

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 1, 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-338(2), Ūkininko ūkio įstatymo Nr. VIII-1159 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-339(2), Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 5, 11, 13 ir 71 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-340(2), Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 4 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-341(2), Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 2, 3, 6, 16 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-342(2), Veterinarinių vaistų įstatymo Nr. XIV-1088 2, 3, 5, 6 ir 11 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-343(2), Pašarų įstatymo Nr. VIII-1610 1, 3, 4, 5, 9 straipsnių ir III skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-344(2) (svarstymas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas yra projektas Nr. XVP-339, Ūkininko įstatymo... Atsi-prašau. Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-338, taip pat visi lydimieji projektai: Nr. XVP-339, Nr. XVP-340, Nr. XVP-341, Nr. XVP-342, Nr. XVP-343, Nr. XVP-344, ir tai buvo paskutinis lydimasis projektas. Prašau.

K. MAŽEIKI (DFVL). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiama kolegos, Kaimo reikalų komitetas birželio 11 dieną svarstė Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektą bei visų kitų išvardintų susijusių įstatymų projektų pakeitimus. Visiems projektams bei komiteto išvadoms Kaimo reikalų komitetas pritarė bendru sutarimu, tai yra vienbalsiai, ir pasiūlė vieną pasiūlymą, tai yra dėl paskutinio, būtent Pašarų įstatymo keleto straipsnių ir III skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto, tai yra tikslintas įstatymo pavadinimas. Visiems pritarta bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Labai ačiū. Kolegos, buvo užsirašęs kalbėti, bet, matau, salėje nėra, V. Ažuolo nematau, todėl diskusijoje nėra norinčių kalbėti.

Kolegos, ar yra prieštaraujančių, kad būtų po svarstymo šių įstatymų – ir vieno, ir kito, ir trečio, ir kitų įstatymų pakeitimams pritarta bendru sutarimu? Matau, nėra. Galime pritarti. Labai jums ačiū.

17.03 val.

Gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo laikinojo įstatymo projektas Nr. XVP-394(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-12 klausimas – Gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo laikinojo įstatymo projektas Nr. XVP-394. Svarstymo stadija. Prašau pagrindinio komiteto pranešėją T. Domarką.

T. DOMARKAS (NAF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Noriu pristatyti komiteto išvadą dėl Gėlo požeminio vandens gavybos grėžinių įteisinimo laikinojo įstatymo. Komiteto išvada: už – 7, prieš – 1, susilaikė 1.

PIRMININKĖ. Labai jums ačiū. Kolegos, vėlgi diskusijoje buvo užsirašęs kalbėti V. Ažuolas, bet jo nėra. Tuomet dėl motyvų už nori pasisakyti R. Žemaitaitis. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Išties, kolegos, tai dar vienas pavyzdys šios dienos posėdžių mūsų darbotvarkėje, kai ši valdančioji koalicija, tiksliau, mūsų frakcija, yra priversta registruoti projektą ir taisyti buvusios valdančiosios koalicijos pridarytas klaidas, tiksliau, sukeltą jovalą geologijos srityje, būtent įteisinant grėžinius, kai buvo nustatytos per trumpos datos, kai nebuvo aiškiai susitarta su institucijomis, per kiek laiko turi tą dalyką padaryti. Apskritai nebuvo kalbama, kiek tai kainuos ir panašiai. Ir šiandien mes turime situaciją, kada didžiosios dalies šitų grėžinių žmonės tiesiog negali legalizuoti arba turėti, kaip aš pasakysiu, jau nuo šių metų gegužės 1 dienos jie kaip ir yra nelegaliai. Tikrai ačiū Kaimo reikalų komitetui, kuris pritarė pasiūlymui pratęsti šitą terminą iki 2026 m. gruodžio 31 d. Tai yra pagalba žmonėms, gyventojams, kurie gyvena regionuose, mažuosiuose miesteliuose, vienkiemiuose ir panašiai. Tikrai kviečiu kolegas pritarti ir balsuoti už.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – S. Gentvilas. Nėra jo. Motyvai išsakyti. Kolegos, balsuojame, ar nėra prieštaraujančių. Matau, nėra. Balsuojame dėl projekto, kadangi buvo motyvai prieš. Balsuojame.

Už projektą balsavo 79: už – 73 Seimo nariai, prieš nebuvo, susilaikė 6 Seimo nariai. Po svarstymo projektui yra pritarta.

17.06 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2030 metų paskelbimo Vytauto Didžiojo metais“ projektas Nr. XVP-287(2) (svarstymas)

Kitas – Seimo nutarimo „Dėl 2030 metų paskelbimo Vytauto Didžiojo metais“ projektas Nr. XVP-287. Svarstymo stadija. Pranešėjas – D. Jakavičius. Švietimo ir mokslo komiteto išvada.

D. JAKAVIČIUS (LSDPF). Komitetas sprendimui pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Labai ačiū. K. Vilkauskas, Kultūros komiteto išvada.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Kultūros komitetas svarstė įstatymo projektą „Dėl 2030 metų paskelbimo Vytauto Didžiojo metais“ ir pasiūlė pagrindiniam komitetui jį tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas.

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, jūs tikriausiai pristatysite ir Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos išvadą.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisija svarstė ir nutarė pritarti Seimo nutarimo „Dėl 2030 metų paskelbimo Vytauto Didžiojo metais“ projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui svarstyti, atsižvelgiant į Teisės departamento pastabas.

PIRMININKĖ. Labai ačiū. Yra kolegų, užsirašiusių diskutuoti. Prašom, V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiama pirmininke. Garbusis Seime, 2030-ieji – Vytauto Didžiojo metai, kai istorija primena, kas iš tiesų formavo valstybę. Šiandien diskutuojame dėl 2030 metų paskelbimo Vytauto Didžiojo metais – garbingos, prasmingos ir istoriškai pagrįstos iniciatyvos tiek dėl pačios datos, tai 600 metų nuo Vytauto Didžiojo mirties metinių arba neįvykusio karūnavimo, tiek ir dėl gilesnės istorinės prasmės, kurią šis sprendimas jau savaime ir turi.

Tačiau yra vienas labai įdomus aspektas, kurį verta paminėti. Gal iš pirmo žvilgsnio pasirodys nesusijęs su tuo klausimu, bet vis dėlto suvesiu į bendrą kontekstą. Ši siūlymą teikia garbūs Socialdemokratų partijos atstovai, kurie teikia daug įvairiausių keistų siūlymų. Bet buvo vienas dalykas 2021 metais, kuomet Socialdemokratų partija oficialiai skundėsi Švietimo ministerijai dėl vieno 4 klasės matematikos vadovėlio, kuriame buvo užduotis apie A. Smetoną, kur buvo pažymėta, kad neva jis buvo išrinktas 1926 metais, kas istoriškai, faktiškai tikrai buvo netiesa – jis nebuvo išrinktas, bet jis tapo Prezidentu. Tai parodo ir socialdemokratų vertybinę poziciją, be jokios abejonės, ir tai, kad A. Smetona nėra jiems joks autoritetas ir turbūt neturėtų būti garbinamas.

Bet štai, praeina keleri metai ir tie patys socialdemokratai teikia Vytauto Didžiojo metų nutarimą, apeliuodami ir sugrįždami į 1930 metus, kuomet ne kas nors kitas, o būtent Prezidentas A. Smetona tuomet paskelbė šiuos metus. Ir tie metai ne šiaip buvo asmens garbinimo ar panašiai, bet tai buvo iš tikrųjų vienybės, tautos suvienijimo ir labai aiškos valstybingumo perspektyvos kelias.

Tai aš noriu pasveikinti, kad iš tikrųjų socialdemokratai mokosi ir iš savo klaidų. Aš tikiuosi, kad ištaisys ir kitas klaidas, kurias jie laikas nuo laiko čia demonstruoja, ir prisimins tais metais ir mūsų Prezidentą A. Smetoną, kurio atminimui iš tikrųjų trūksta vis dar ir politinės valios, ir įvairiausių dalykų, kurie galbūt ne visada ir atspindi istorinę tiesą.

Taigi, tai nėra joks priekaištas jums, garbieji, – tai yra istorinės brandos ženklas. Galbūt jūs pagaliau suprasite, kad valstybingumas *netelpa* į ideologinių lentynų apibrėžimus. Kai kalbame apie Vytautą arba apie A. Smetoną, ar 1930 metus, ar tai būtų 900, ar 2030-ieji, mes kalbame apie valstybės stuburą, o ne apie kažkokią partinę programą.

Taigi, siūlau 2030-uosius paskelbti Vytauto Didžiojo metais, kartu prisiminti ir pagerbti ir Prezidentą A. Smetoną, o dar svarbiau – nustoti iš istorijos reikalauti tobulumo pagal šių dienų politines nuostatas. Jei ir ketvirtokai negali susigaudyti, kas yra išrinktas ar ne, tai gal tai problema yra ne vadovėlio, o mūsų pačių santykio su istorija.

Taigi, dėkoju, dėkoju iniciatoriams. Žinoma, kad jau kieno kieno, bet Vytauto metams aš tikrai pritarsiu. Dar kitą kartą linkiu prisiminti vien mūsų paties Seimo priimtą nutarimą dėl metų paskelbimo, kurio, deja, šį kartą nebuvo paisoma. Na, bet ką darysi, Kęstučiui padarysime nuolaidą skelbdami Vytauto metus. Jums istorija tikrai atleis. Bet ačiū jums už tai, kad garbinate ir prisimenate Lietuvos Prezidentą A. Smetoną.

PIRMININKĖ. K. Vilkauskas užsirašęs kalbėti. Prašau, kviečiu jus ateiti.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Labai ačiū, gerbiama pirmininke. Labai simboliška: po Vytauto kalbos – Kęstučio kalba. Taip.

Visas Seimas bendru sutarimu pritarė šiam įvykiui, kuris bus 2030 metais. Vytautas nėra nei konservatorių, nei socialdemokratų – jis yra visos Lietuvos diplomatas, vadovas, didysis karžygys. Jis yra visos Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės faktinis vadovas. Ir A. Smetona, taip, A. Smetona tais laikais, kai tarpukario Lietuva ieškojo vienybės, taip, A. Smetona įžiebė tą ugnelę ir stengėsi suvienyti visas politines jėgas, kad pagerbtų šią iškilą asmenybę. Žinoma, A. Smetona neapsiėjo ir be kai kurių dalykų, jam padrausti reikėjo kažkaip kai kurias jėgas, bet į tai atsakys istorikai.

O aš noriu pakviesti visus mielus kolegas Seimo narius balsuoti už šią įstatymo projektą ir nuo 2027 metų mes turėsime trejus metus visokioms pilietinėms iniciatyvoms, kultūriniais renginiams ir istorinei atminčiai, pagerbė šį iškilų Lietuvos žmogų – Vytautą Didįjį. Už. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Ačiū, kolegos. Motyvai. Tuoju, kolegos, minutę. Yra užsirašiusių kalbėti. V. Juozapaitis – motyvai už.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Dėkoju dar kartą K. Vilkauskui. Gaila, jis nepamirėjo Vytauto pavardės, dėl kurios nori švęsti 2030-uosius, bet aš grįžtu prie padėkos už iš tikrųjų istorinio teisingumo pamoką ir už tai, kad jūs taip pat priimate atsakomybę ir pažadate pagerbti ir A. Smetoną, kurio keliu pagaliau socialdemokratai ir nusprendė eiti.

Primenu, kad 1930 metai jau buvo gerokai po 1926 metų, taigi ir visa Lietuva tuomet ėjo tuo teisingu švietos keliu, kuomet Lietuva, pakilusi iš pelenų, iš tikrųjų parodė visai Europai ir visam pasauliui, kad yra nepriklausoma, šviesi, išsilavinusi valstybė. Labai tikiuosi, kad mes tikrai daugiau nepasuksime iš to Lietuvos ir lietuviybės kelio, ir resovietizacijos tikrai mes neprigyvensime. Taigi balsuokite už šį pasiūlymą.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – D. Jakavičius.

D. JAKAVIČIUS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, aš tikrai pasisakau už šią puikų projektą, bet aš noriu pasisakyti prieš V. Juozapaitio kalbą, kuris mėgino įrodyti, kad 1930 metai yra puikūs puikaus Prezidento A. Smetonos. A. Smetona prisidengė Vytauto Didžiojo mirties metinėmis tam, kad įtvirtintų savo asmens kultą visoje Lietuvoje. Visi puikiai žinome, kad šalia Vytauto buvo

garbinamas ir Prezidentas, neteisėtai valdantis valstybę. Tai yra autoritariniai Lietuvos Respublikos metai. Kviečiu visus balsuoti už projektą, bet jokių būdu negalvoti, kad mes labai džiaugiamės A. Smetonos valdymo metais tarpukario Lietuvoje – jie privedė prie valstybės žlugimo 1940 metais.

PIRMININKĖ. Kolega, jūs tikrai šį kartą ne dėl klausimo esmės sakėte motyvus prieš. Ar nėra prieštaraujančių, kad mes šiam Seimo nutarimui svarstymo stadijoje pritartume bendru sutarimu? Matau, kad nėra prieštaraujančių. Pritarta. (*Balsai salėje*) Balsuojame, kolegos, už Seimo nutarimą.

Už – 79, susilaikiusių ir prieš nebuvo. Svarstymo stadijoje nutarimo projektui pritarta.

Dabar ar tikrai replika po balsavimo? Pirmiausia E. Gentvilas. Prašau.

E. GENTVILAS (LSF). Gali būti, kolegos, kad D. Jakavičius teigus, kad A. Smetona siek tiek sustiprino savo autoritetą visuomenėje Vytauto Didžiojo metų pasiūlymais, bet ar negali būti taip, kad K. Vilkauskas ir socialdemokratai stiprina savo pozicijas visuomenėje pasiūlydami populiarų projektą greta čekių, greta desovietizacijos dalykų ir taip toliau? Gali taip būti. Kas nors po 100 metų sakys: buvo toksai Seimo narys K. Vilkauskas, jis tiek pridirbęs buvo, bet bandė reabilituoti Vytauto Didžiojo metais.

PIRMININKĖ. Replika po balsavimo – V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas signatare. Išties jūsų lūpomis kalba tiesa ir istorinė tiesa. Čia yra akivaizdus faktas. Socialdemokratai, patys suprasdami, kas nutiko ir kodėl dabar turi aiškintis, ryškiai persistengė ir patys sau pridarė bėdų.

Tamstai mokytojui D. Jakavičiui – iš tikrųjų aš sunkiai vis dėlto įsivaizduoju, kaip su tokia pažiūra ar pažiūromis jūs galėjote mokyti mūsų vaikus, nes iš tikrųjų jūsų požiūris nelabai dera nei su valstybingumu, nei... Jūs, kaip Seimo narys ir kaip žmogus, be jokios abejonės, turite teisę kalbėti, bet tokias replikas Seimo salėje kalbėti! Jūs paskui pats sau uždarysite daug galimybių kaip nors kalbėti kitaip. Juolab kad jūs esate Seimo komisijos pirmininkas...

PIRMININKĖ. Kolega, jau gal baikite repliką po balsavimo, gerai?

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). ...tai jus turėtų įpareigoti. Jūs su manimi kalbate?

PIRMININKĖ. Taip, aš su jumis kalbu.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Ką jūs man sakote?

PIRMININKĖ. Jūs pabaikite savo repliką po balsavimo, nes jinai labai ilga.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Jeigu jūs baigsite replikuoti per mano kalbėjimą, tai aš tuomet pabaigsiu.

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, baigėte?

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Ne.

PIRMININKĖ. Kalbėkite, nes iš tiesų pradėsite piktnaudžiauti mūsų laiku. (*Balsai salėje*)

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Labai ačiū jums, gerbiama posėdžio pirmininke.

PIRMININKĖ. Labai prašom.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Jūs labai mandagi ir tikrai labai gerai mokotės J. Razmos pamokų. Bet vis dėlto, gerbiamas Jakavičiaus, siūlyčiau jums atsakingiau reikšti mintis. Labai ačiū jums.

PIRMININKĖ. Replika po balsavimo – K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Gerbiamas kolega, aš esu iš Trakų, ten praleidau savo jaunystę, tikrai žinau visus atminties ženklus, ten paliktus Vytauto. Tikrai ne dėl asmeninių ketinimų, bet visos visuomenės – istorikų, visuomeninių organizacijų, seniai atkreipusių dėmesį, kad mes turime garbingai paminėti šį jubiliejų. Tai yra vienybės, o ne skaldymo ženklas. Jokių interesų šiuo atveju tikrai neturiu.

PIRMININKĖ. Replika po balsavimo. Prašom. Buvo paminėta pavardė. D. Jakavičius.

D. JAKAVIČIUS (LSDPF). Man labai liūdna, kai mokytoją, kuris 20 metų mokė vaikus, ir visi sako, kad buvo puikus mokytojas... nė iš vieno neišgirdau to, ką išgirstu čia, posėdžių salėje. Noriu priminti gerbiamesiems, kad 1930 metais Lietuvoje net Seimo nebuvo – visa valdžia buvo pono Prezidento ir jo *švogerio* J. Tūbelio rankose. Matydamas, kad reikalingas Seimas, 1935 metais jis priima partijų uždraudimo įstatymą, palieka vienus tautininkus. 1936 metais tik tautininkai

renkasi į Seimą. Gerbiamieji, net krikščionys demokratai buvo taip pat uždrausta politinė jėga. Apie kokią jūs čia tiesą kalbate? Norite istorikui įrodyti kokias nors savo tiesas? Baikite vertinti istoriją iš šių dienų, nusileiskite į tuos laikus ir nemokykite istorikų! (*Plojimai, šūksniai*)

PIRMININKĖ. Kolegos, pasikeitėme įvairiomis replikomis. Labai ačiū jums visiems. (*Šurmuly salėje*) Pirmas, man atrodo, stovėjo K. Starkevičius. Jis taip kukliai stovėjo toliau, tad aš nesu-pratau, kad jis nori naudotis mikrofonu. Prašom, Kazimierai.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Taip, iš tikro aš retai naudojuosi šoniniu mikrofonu, bet kai tamsta mokytojas nuėjo į 1930 metus ir pradėjo vertinimus, tai man labai įdomu, kaip jis pamoko-se vertino savo žemiečio A. Sniečkaus veiklą, ko mokė vaikus? Mano retorinis klausimas. Atsaky-mo nenoriu. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Replika po balsavimo. Prašom, J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, aš klausi-siausi prieš tai visų tų replikų, kalbėjimo iš tribūnos ir galvojau: ar galite nors vienu klausimu pasidžiaugti kartu? Tuo labiau kad niekas nebalsavo prieš. Ne, būtinai reikia *trolinti*, reikia pasi-šaipyti, taip delikačiai pasityčioti. Ar jūs kada nors būsite paprasti žmonės? Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Aš labai atsiprašau, žinokite, po vieną repliką. Aš, kaip posėdžio pirmininkė, daugiau nei D. Jakavičiui, nei V. Juozapaičiui nesuteiksiu žodžio, nes taip numato 106 straipsnis „Kalbos dėl procedūros ir kitais klausimais“. (*Šurmuly salėje*) Kolegos, būkime visi tikrai raciona-lūs žmonės. (*Plojimai*)

17.24 val.

Darbo kodekso 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-470(2) (*pateikimas*)

Kitas klausimas – Darbo kodekso 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-470. Pranešėjas – A. Radvila.

A. RADVILA (*LSDPF*). Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, prašau pritarti Lie-tuvos Respublikos darbo kodekso 52 straipsnio 5 dalies papildymui. Tai būtų: darbuotojas turi teisę atsijungti nuo skaitmeninių įrenginių ir būti darbdavio nepasiekiamas ne darbo laiku. Prita-rimo prašom ne todėl, kad Lietuva būtų vienintelė – Belgija, Graikija, Prancūzija, Italija, Slovakija jau yra šitą priėmusios, netgi rengiama Europos Sąjungos direktyva šiuo klausimu. Tad prašau pritarti šiai mano teikiamai pataisai.

PIRMININKĖ. Jūsų nori paklausti E. Rudelienė. Prašau. Nėra. S. Kairys.

S. KAIRYS (*LSF*). Kolegės nėra, bet aš žinau jos klausimą, tai norėčiau to klausimo jūsų ir pa-klausti. Jūs kalbate, kad turite teisę atsiriboti nuo kažkokių ten socialinių tinklų, ryšio priemonių, o kas bus, jeigu darbdavys pas tą darbuotoją atvažiuos gyvai į kiemą, kaip tada?

A. RADVILA (*LSDPF*). Mielas kolega, aš dirbau turbūt ne vieną dešimtmetį versle ir tikrai dar-bdavys, norėdamas susitarti su darbuotoju, ras variantą. Tuo net nedvejojau. Bet čia yra esmė tur-būt daugiau to varianto, kai galbūt jis piktnaudžiauja arba nenori taikyti šių taisyklių. Tai čia dėl to yra daroma. O aš tuo net nedvejoju, gerbiamas kolega.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamas pranešėjas. Motyvai už – V. Čmilytė-Nielsen. Nėra. Motyvai prieš – J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Aš esu prieš, kad būtų piktnaudžiaujama darbdavio teisėmis, kad būtų ne tik skambinama vakare, naktį ir anksti ryte, nors nėra dar-bo valandos, ar išėginę dieną, ar, neduok Dieve, dar atvažiuotų į darbuotojo būstą ir jam nurody-tų, kad tu kažką daryk. Sveikinu kolegą dėl gero projekto.

PIRMININKĖ. L. Šedvydis.

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Sveikinu kolegą su puikiu projektu ir kviečiu Seimo kolegas palaikyti. Pasiūlymas, ar projektas, iš esmės sprendžia problemą, kuri egzistuoja šiuo metu, kada darbdav-iai piktnaudžiauja savo galimybėmis pasiekti savo darbuotojus, iš esmės kontaktuodami su jais ne darbo laiku. Darbuotojas turi turėti teisę atsiriboti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ar galime bendru sutarimu? Kolegos, ar nėra prieštaraujančių? Nėra. Ačiū, pritrata. Prašom balsuoti. Bendru sutarimu, labai atsiprašau. Pagrindinis komitetas yra SRDK.

Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Kolegos, ar galime tam pritarti? Galime pritarti. Labai ačiū. Kitas mūsų... (*Balsai salėje*) Nepritaria. Gerai, kolegos, balsuojame, yra norinčių. Dėl ko balsuojame? Dėl projekto ar dėl komiteto? (*Balsai salėje*) Dėl komiteto? Kolegos, kaip aš suprantu, dėl projekto. Gerai, kolegos, yra siūlymas, balsuojame. Prašau.

Už balsavo 53 Seimo nariai, prieš – 3, susilaikė 17. Po pateikimo projektui yra pritarta. Dar kartą pakartosiu, kaip pagrindinis siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas, svarstymas – Seimo rudens sesijoje. Ir, prašau, per šoninį mikrofoną – L. Šedvydis.

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Jeigu galima, kaip papildomą Žmogaus teisių komitetą?

PIRMININKĖ. Ar galima sutarti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių dėl šito papildomo komiteto? Labai ačiū. Sutarėme, kad pagrindinis yra Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas – Žmogaus teisių komitetas.

17.29 val.

Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 1, 3, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 17 ir 21 straipsnių pakeitimo, 10 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo priedu įstatymo projektas Nr. XVP-591 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas yra Nedarbo socialinio draudimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir papildymo priedu įstatymo projektas Nr. XVP-591. Pranešėja – I. Ruginienė. Pateikimas.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, išlikę po visos tikrai sudėtingos dienos, šiandien noriu jums pateikti Nedarbo socialinio draudimo įstatymo pakeitimus. Šio įstatymo projekto tikslai yra stiprinti socialinę apsaugą nedarbo atveju priešpensinio amžiaus asmenims ir didinti nedarbo socialinio draudimo išmokos sąsajas su valstybinio socialinio draudimo įmokomis bei šių išmokų taiklumą, labiau subalansuoti bedarbių paskatas grįžti į aktyvią darbo rinką.

Pagrindiniai pakeitimai. Pirmas. Stiprinant socialinę apsaugą nedarbo atveju priešpensinio amžiaus asmenims, siekiant paskatinti jų nesirinkti išankstinės senatvės pensijos ir juos ilgiau išlaikyti darbo rinkoje, siūloma dar 4 mėnesiais papildomai pratęsti nustatytą nedarbo draudimo išmokos mokėjimo pratęsimo laikotarpį bedarbiams, kuriems iki senatvės pensijos amžiaus likę ne daugiau kaip penkeri metai, jeigu jiems nepaskirta išankstinė senatvės pensija ir jie turi ne trumpesnę kaip 20 metų pensijų socialinio draudimo stažą.

Antras pagrindinis pakeitimas yra, kad, siekiant stiprinti sąsają tarp apdraustųjų asmenų sumokėtų socialinio draudimo įmokų ir gaunamų socialinio draudimo išmokų, siūloma nustatyti, kad pastovią nedarbo draudimo išmokos dalį sudarytų 15 % minimaliosios algos, kintamosios nedarbo draudimo išmokos dalies apskaičiavimą siūlome nustatyti taip, kad 1–3 nedarbo draudimo išmokos mokėjimo mėnesį – 45 %, 4–6 mėnesį – 35 % ir 7–9 mėnesį – 25 %.

Trečias labai svarbus pakeitimas, kad, siekiant padidinti mažiausias nedarbo draudimo išmokas gaunančių asmenų pajamas bei nedarbo draudimo išmokų lubų ir siūlomų grindų balansą, siūloma nustatyti, kad nedarbo draudimo išmoka negali būti didesnė kaip 70 % Valstybės socialinių fondų biudžetų rodiklių patvirtinimo įstatymu patvirtinto vidutinio darbo užmokesčio, taikomo apdraustųjų asmenų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei apskaičiuoti. Siūloma nustatyti, kad nedarbo draudimo išmoka negali būti mažesnė už 5 BSI dydžius.

Ketvirtas pokytis, siekiant nedarbo draudimo išmokų taikumo bei didesnio paskatų dirbti balanso, projektu siūloma nustatyti, kad į nedarbo draudimo stažą neįskaičiuojami laikotarpiai, per kuriuos apdraustasis gavo nedarbo draudimo išmokas. Taip pat į apdraustojo draudžiamąsias pajamas neįskaičiuojamos nedarbo draudimo išmokos. Taip mes siekiame nutraukti uždarą ratą, kuomet užtenka padirbti kelis mėnesius ir vėl 9 mėnesius gauti nedarbo išmoką.

Taip pat projektu siūloma nustatyti minimalų nedarbo draudimo stažą – 12 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius. Atitinkamai siūloma skaičiuoti apdraustojo vidutinės mėnesinės drau-

džiamąsias pajamas kaip 24 mėnesių pajamų vidurkį. Tuo atveju, kai nedarbo draudimo išmoka būtų skiriama pakartotinai, bedarbis įgytų teisę į nedarbo draudimo išmoką, jei nuo ankstesnės nedarbo draudimo išmokos pradžios iki bedarbio statuso įgijimo dienos jo įgytas nedarbo draudimo stažas būtų ne trumpesnis kaip 12 mėnesių.

Siekiant paskatinti asmenis grįžti į darbo rinką, projektu siūloma nustatyti, kad nutrauktos nedarbo draudimo išmokos mokėjimas galėtų būti atnaujinamas bedarbiams, iš naujo įsiregistravusiems Užimtumo tarnyboje, neribojant atnaujinimų skaičiaus, išskyrus atvejus, kai bedarbis įgyja teisę į naują nedarbo draudimo išmoką.

Taip pat siūloma atsisakyti 12 mėnesių termino, kuriam praėjus buvo galima skirti nedarbo draudimo išmoką pakartotinai. Jį pakeičia reikalavimas būti sumokėjus 12 mėnesių nedarbo draudimo įmokų nuo ankstesnės išmokos mokėjimo pradžios. Siūloma numatyti papildomą sąlygą teisei į nedarbo socialinio draudimo išmoką nustatyti. Bedarbiai dėl nedarbo draudimo išmokos skyrimo turi kreiptis ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo bedarbio statuso įgijimo dienos.

Na ir taip pat siūlome nustatyti, kad nedarbo socialinio draudimo išmokų skyrimo ir mokėjimo tvarką ir dalinio darbo išmokos skyrimo ir mokėjimo tvarką tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras. Taip trumpai. Gal ir nelabai trumpai, bet gal bus klausimų.

PIRMININKĖ. Labai ačiū. Gerbiama pranešėja, jūsų nori paklausti E. Rudelienė.

E. RUDELIENĖ (LSF). Ačiū pirmininkei. Iš tikrųjų, gerbiama ministre, ačiū už atneštą įstatymo projektą. Kaip tik užvakar komitete turėjome diskusiją būtent apie nedarbo išmokas. Pristatė mums ir statistiką. Klausimų tikrai kyla, nes šiandien yra ir tam tikrų piktnaudžiavimų, ir tam tikrų atvejų, kada žmonės nėra skatinami grįžti į darbo rinką, nors lyg toks tikslas ir turėtų būti, bet, matyt, prieš teikdami šitą įstatymo projekto pakeitimą darėte kažkokių pamodeliavimus.

Šiandien matau, kad pagal įstatymo projektą vieniems šiek tiek didėtų nedarbo draudimo išmokos, kitiems mažėtų. Pagal bazę, kurie maždaug žmonės šiandien yra darbo biržoje, kiek reiktų papildomų pinigų iš biudžeto, ar to nereikėtų? „Sodros“ čia, ne biudžeto.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Papildomo biudžeto, matyt, reiktų, ir reiktų gal daugiausiai tiems, kas yra priešpensinio amžiaus, nes jiems ilginame laikotarpį. Bet tai darome sąmoningai tam, kad sutaupyti iš priešlaikinės pensijos, nes žmogus, būdamas darbo rinkoje, o ne įkirtęs į priešlaikinės pensijos laikotarpį, dar gali dirbti ir mokėti mokesčius, ir aktyviai dalyvauti pačioje rinkoje. Matyt, čia bus didžiausias dalykas. Ir šiek tiek perskirstome nedarbo draudimo išmoką, bet taip pat lygiai mes sutaupome, nes, kaip ir sakiau, uždarome tą ratą, kai tu begalinį laiko tarpą gali vis imti ir imti nedarbo išmoką. O dabar šią dieną mes sakome: 12 mėnesių turi atidirbti, 9 mėnesius gauni. Toliau vėl įsijungia 12 mėnesių laikotarpis. Pagal dabartinę tvarką, tas 9 mėnesių laikotarpis įsiskaičiuodavo į stažą. Vadinasi, dar plius 3 mėnesiai, gauni, pasiimi labai gera, neblogą vidurkį ir toliau 9 mėnesius tiesiog gauni. Šiuo atveju tikrai matome, kad sutaupysime.

PIRMININKĖ. K. Neimantas.

K. NEIMANTAS (NAF). Ačiū pirmininkei. Pirmiausia norėčiau pasveikinti ministrę su puikiu darbo rezultatu ir dėl II pensijų pakopos. Taip pat šis įstatymo projektas yra savalaikis ir labai puikus, sakyčiau. Toli gražu ne tobulas, bet norėčiau pakviesti kolegas irgi kartu diskutuoti šiuo klausimu, teikti savo pasiūlymus, nes problema iš tikrųjų yra opi.

O klausimas mano būtų. Gal, ministre, galėtumėte pasakyti, kiek tokių asmenų šiandien yra Užimtumo tarnyboje, ir gal turite duomenų, kaip jie pasiskirsto tarp amžiaus grupių? Būtent tie priešpensinio amžiaus, galbūt jaunimas 18–24 metų ir tam tikros vidurinės grandys. Ačiū.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Tikrai turiu tuos duomenis, bet dabar taip iškart pagal grupes jums nesuskirstysiu, bet galiu pasidalinti. Tikrai pasakysiu komandai ir tuos duomenis atsiųs. Bet noriu pasakyti, kad tai yra pateikimo stadija, todėl absoliučiai visus kviečiu rudens sesijoje diskutuoti, teikti pasiūlymus ir, jeigu reikės, tobulinsime. Čia yra pristatyti tik tiesiog mūsų, kaip ministerijos, tie griaučiai, pirmoji vizija, bet tikrai eisiu, kiek reikės, į įvairias frakcijas, kartu diskutuokime ir padarykime tą projektą tokį, koks turi būti ir koks galėtų būti geriausias. Pasidalinsiu duomenimis.

PIRMININKĖ. I. Vėgėlė. Prašau.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiama ministre, aš turiu... Dabar, stebiu, mes mokesčius priimame, dabar priimame ir Nedarbo socialinio draudimo įstatymą lygiai taip pat, o aiškinamuosiuose raštuose net neplanuojame ekonominio poveikio. Ką tik jūsų paklausė, koks bus ekonominis poveikis biudžetui, ir mes neturime atsakymo. Aš labai labai linkėčiau visą laiką... Juk tą viską galima suprojektuoti. Jūs visus duomenis turite. Neatitiks euras į eurą, bet atitiks... Tikrai jūs matysite bent tendenciją. Dabar pasakyti, kad galvojame, kad sutaupysime, žinote, aš suprantu, kai Seimo nariai siūlo įstatymo projektą, bet čia jūs, ministerija, siūlote. Labai prašyčiau įstatymo svarstymo stadijoje pateikti mums ekonominį poveikį, kuris bus Lietuvos Respublikos biudžetui ir „Sodros“ biudžetui. Ačiū.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Jeigu kalbame apie priešpensinio amžiaus žmones, tai tas penkerių metų laikotarpis pareikalaus 14 mln. eurų per metus. Prognozuojama, kad ilgesnės trukmės nedarbo socialinio draudimo išmoką kasmet galėtų gauti apie 11,4 tūkst. priešpensinio amžiaus bedarbių.

Mūsų pagrindinis šio pokyčio tikslas, kad žmonės iš tikrųjų išliktų darbo rinkoje, bet nesinaudotų priešlaikinės pensijos teikiama parama, nes kai jau išeina pasitelkti šį įrankį, sugrąžinti jų į darbo rinką beveik neįmanoma. Dėl... Kadangi čia daug daug pokyčių, tai kiekvienas yra įvertintas. Aiškinamajame rašte tikrai labai daug išdėstome tų dalykų. Galėčiau vardinti skaičius ir tikrai mes esame juos apskaičiavę, bet, matyt, detalesnėse diskusijose tikrai apie tai galėsime pakalbėti.

PIRMININKĖ. Klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju. Gerbiamoji ministre, išmokų taiklumas ir paskata grįžti į darbo rinką – šis tikslas iš tikrųjų prasmingas ir ačiū, kad būtent tokį įstatymą teikiate, tačiau kyla be galo daug ir klausimų, ypač dėl 4 mėnesių pratęsimo, abejojant, ar tai nesukels tikslo naudotis šia paskata. Taip pat, kaip ir klausė kolegos, reikia papildomų duomenų svarstymui, kad gautume daugiau statistikos. Bet yra didžiulė viltis, žinant, kaip jūs mokate bendrauti su frakcijomis ir gebate pateikti visą tą informaciją. Tai su pasitikėjimu ir tikėjimu. Vis dėlto noriu atsakymo: ar neatiras didesnis skaičius žmonių, kurie naudosis šia paskata?

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Aš prisipažinsiu, kad toks ir yra tikslas, kad tie žmonės labiau naudotųsi šia paskata. Tada mes turėtume šansą prie jų prieiti ir pasiūlyti geresnes galimybes galbūt persikvalifikuoti, kvalifikaciją tobulinti ir galimybes surasti darbą, kad jie pasilikėtų darbo rinkoje ir atsisakytų minties eiti į priešlaikinę pensiją, iš kurios jau ištraukti būtų labai labai sunku. Tuo labiau žinant, kad 40 metų stažo neturintis žmogus, išėjęs į priešlaikinę pensiją, dar gaus ir ateities pensiją mažesnę. Tai taip, šio pokyčio tikslas yra daugiau sulaikyti būtent Užimtumo tarnyboje, kad turėtume šansą vis dėl to išlaikyti tuos žmones darbo rinkoje.

PIRMININKĖ. V. Gailius.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiamos posėdžio pirmininkės. Gerbiama pranešėja, vaikai, matydami rytą savo tėvus gulinčius lovoje ir neinančius į darbą, labai didelė tikimybė, kad užaugę darys tą patį. Tokias tris kartas mes jau turime ir šis projektas tikrai nenukreiptas į tai, kad taip nebūtų.

Mes su mano gerbiama kolege Vaida turime tikrai unikalios patirties mažindami piktybinį nedarbą, nes kai bandome aiškintis priežastis, kodėl žmonės nori būti šioje srityje, užimtumo apsaugos srityje, tai priežastis labai aiški – nenoras išlaikyti vaikus, neatsakingas skolinimasis ir kitos finansinės problemos. Šis projektas pareikalaus kasmet 20–30 mln. ir paskatins daugiau žmonių būti piktybinio nedarbo dalimi. Ar aš klystu?

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Taip, jūs klystate, nes šis projektas kaip tik yra vienas žingsnis užkardyti piktybiams bedarbiams, kurie naudojami sistema. Vadinasi, mes sakome, kad tam tikram laikotarpiui valstybė užtikrina tau draudimą susirasti darbą, draudimo išmoka mažėja 9 mėnesių laikotarpiu, bet po to tu turi 12 mėnesių atidirbti. Šiandien mes tokios sistemos neturime, dėl to turime nuolatinį išmokų mokėjimą. Šis projektas būtent ir atliepia tuos lūkesčius, kuriuos jūs išsakėte.

PIRMININKĖ. Kolegos, klausti skirtas laikas yra baigtas. Dabar motyvai. Už – K. Neimantas.

K. NEIMANTAS (NAF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Labai norėčiau paraginti kolegas palaikyti būtent dėl paskutinio argumento, kad šis įstatymas ir užkardys tą tokį besąlyginį norą pasinaudoti tomis išimtimis, kadangi...

Aš atliepsiu galbūt daugiau atvejį jaunimo, kuris šiandien labiau giriasi ir valstybės sąskaita mielai išeina, gaudamas 3, 6 ar net 9 mėnesių Užimtumo tarnybos lubas, ir iš tikrųjų išvažiuoja iš Lietuvos paatostogauti. Taip, jie turi grįžti pasižymėti, dabar su aukštesne kvalifikacija tai gali būti atliekama ir nuotoliu, ką puikiai ir daro jaunimas. Taip pat jaunimas, ką jūs tikriausiai girdite, vasarą, negaudamas ilgesnių atostogų iš darbdavio, mielu noru tiesiog išeina iš darbo, užsiregistruoja Užimtumo tarnyboje, visą vasarą gauna Užimtumo tarnybos lubas, mielai praleidžia savo atostogas, rugsėjį, spalį grįžta į darbo rinką ir sėkmingai susiranda darbą, kadangi darbo rinkoje yra žmonių trūkumas. Šita pataisa, kuri atliepia būtent 9 mėnesių mokėjimą, kas įsiskaičiuoja į stažą, jiems dar tampa... Sakykime, grįžę 3 mėnesiams, atidirbę, pasikėlę tas lubas, negaus visų 9 mėnesių lubų, ir jie vėl geru noru išeina tiesiog paatostogauti.

Taip, mes iš tikrųjų šiandien skatiname jaunimą, ypač jaunimą, ką aš traktuočiau iki 40 metų amžiaus asmenis, nedirbti, gauti valstybės paramą ir linksmai sau leisti laiką, ir visas kitas, sakykime, valstybės suteikiamas naudas. Tai linkiu palaikyti. Savalaikis projektas. Ačiū.

PIRMININKĖ. B. Ropė – motyvai prieš.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Gerbiama pirmininke, čia aš suprantu, kad daugiau kreipiame dėmesį jau į susidariusią situaciją ir kovą su pasekmėmis. Norėčiau, kad būtų siūlymų, kaip kovosime su priežastimis, nes galiu paskelbti, kad, gegužės mėnesio duomenimis, jaunimo įsitraukimas į darbo rinką mažėja, nedarbo išmokų tarp jauniausių asmenų daugėja. Tai yra problema. Jeigu mes tikrai taip skatinsime daugiau išmokų ir platesniam ratui, tai tikrai sulauksime dar blogesnio rezultato. Ir jeigu, pavyzdžiui, pažiūrėtume: vyresni žmonės nei 60 metų darbo rinkoje išlieka labai aktyvūs, jų šiandieną yra beveik 13 %. Tai yra pensininkai, kurie dirba ir švietimo, sveikatos, prekybos sistemoje, o jaunimas nelabai nori įsitraukti, jų atvirkščiai – daugėja. Todėl, mano galva, iš principo turbūt aš palaikysiu šitą projektą, bet kviečiu ministeriją pagalvoti, pasiūlyti priemonių, kad tos priemonės iš tikrųjų būtų veiksmingos, o ne kova su pasekmėmis. Ačiū.

PIRMININKĖ. Labai ačiū. Kolegos, balsuojame už projektą Nr. XVP-591.

Už balsavo 67 Seimo nariai, prieš – 1, susilaikė 3. Projektui pritarta pateikimo stadijoje. Balsavimo langas yra pratęstas iki Seimo posėdžio pabaigos.

Ar galime sutikti, kad pagrindinis komitetas dėl šio projekto būtų Socialinių reikalų ir darbo komitetas ir kad būtų siūloma svarstyti rudens sesijoje? Kolegos, ar galime bendru sutarimu dėl to? Matau, nėra prieštaraujančių. Ačiū.

Kolegos, pirmininkavimą perduodu kolegei O. Leiputei.

17.48 val.

Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1722 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-590 (pateikimas)

PIRMININKĖ (O. LEIPUTĖ, LSDPF). Gerbiami kolegos, kitas darbotvarkės klausimas – Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1722 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-590. Pranešėja – ministrė I. Ruginienė. Prašom.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū. Šitą trumpiau pristatysiu. Taigi, teikiamo projekto tikslas – atsakyti nuostatų – o tai yra nuostatos, kurias turime dabar, – ir pripažinti netekusia galios Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 3 dalį, pagal kurią nuo 2026 m. sausio 1 d. ankstyvosios pagalbos paslauga tampa socialine paslauga ir turi būti akredituojama. Taip siekiama mažinti administracinę naštą nevyriausybinėms organizacijoms, sudaryti galimybę joms laiku teikti nuoseklią nepertraukiamą pagalbą asmenims, įskaitant ir ankstyvąją pagalbą, iki jiems nustatant negalią ir ją nustačius, atliepiant individualius asmenų ir (ar) jų šeimos narių poreikius.

Rengiant įstatymo projektą konsultuotasi su nevyriausybinėmis organizacijomis, teikiančiomis ankstyvosios pagalbos paslaugą, organizuota jų apklausa. Jos vienbalsiai nurodė, kad nepriartaria, jog ankstyvosios pagalbos paslauga turėtų būti akredituojama paslauga, nurodė, kad šios paslaugos teikimas, kaip išimtinė jų kompetencija, turi būti perduotas NVO, atstovaujančioms asmenų su negalia teisėms ir interesams. Akredituojant ankstyvosios pagalbos paslaugą NVO reikėtų daug didesnių finansinių ir administracinių išteklių, kurių užtikrinti jos neturi galimybių. Pažymėjo, kad ankstyvosios pagalbos paslaugos teikimą geriausiai galėtų užtikrinti būtent jos, veikiančios konkrečioje tam tikros negalios srityje, tai yra turinčios geriausias kompetencijas ir gebėjimus padėti krizinėje situacijoje dėl galimos negalios atsidūrusiems asmenims.

Pagalbos poreikis asmeniui ar šeimai išlieka ir nustačius negalią, todėl tikslinga organizuoti pagalbą, užtikrinant nuoseklų jos teikimą ir tęstinumą, tai yra iki nustatant negalią ir ją nustačius. O tą nuoseklų pagalbos tęstinumą ir gali užtikrinti nevyriausybinių organizacijų, veikiančių negalios srityje. Lauksiu klausimų. Prašau palaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų norėtų paklausti du Seimo nariai. Pirmoji klausia R. Tamašūnienė. Nėra jos. L. Kukuraitis yra. Prašom.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju, ministre, už pristatymą. Dėkoju, posėdžio pirmininke. Suprantu nevyriausybinių organizacijų nerimą, kad dėl akredituotų paslaugų, vienas dalykas, tikrai ir administracinė našta išauga, ir reikia užtikrinti tam tikrus kvalifikacinius reikalavimus. Bet ar nedaromas žingsnis atgal, turint galvoje, kad įstatyme numatyta kaip paslauga, vadinasi, prieinama visiems žmonėms su negalia visose teritorijose? Ir jeigu mes paliekame konkursinį finansavimą, žinome iš konkursinio finansavimo, kad tai yra labai toks, sakyčiau, taškinis... Ten, kur finansuojama, tos organizacijos, kurios laimi, ir padaro kažkokį poveikį, bet užtikrinti visoje Lietuvoje konkursais, kad paslauga pasiektų visus žmones su negalia ir kad nevyriausybinių veikų visose savivaldybėse, prie visų sveikatos įstaigų jie prieitų, turbūt nėra taip paprasta.

Todėl klausimas: ar tikrai tas konkursinis būdas nėra žingsnis atgal ir ar neturėtume ieškoti, kaip sustiprinti nevyriausybines, kad jos atitiktų akreditaciją, duoti joms finansavimą ir užtikrinti, kad jos teiktų pagal paslaugos teikimą, o ne konkursiniu būdu? Nes vienos laimi konkursus, kitos nelaimi, ir tada kas toms grupėms, kurios nelaimi?

PIRMININKAS. Laikas, kolega!

L. KUKURAITIS (DFVL). Ačiū.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą ar pasisakymą. Iš tikrųjų čia ne vien tik pinigų klausimas. Jeigu mes norime sustiprinti nevyriausybines organizacijas, neabejotinai turime didinti finansavimą. Primenu ir tą dalyką, kad šis pokytis atsirado iš pačių nevyriausybinių organizacijų, su jomis buvo daug konsultuotasi, daug kalbėta. Mes tiesiame tokią pagalbos ranką. Jeigu pačios nevyriausybinių organizacijų identifikuoja, kad bus didesnė administracinė našta – ir čia jau kalbame ne apie pinigus, bet kalbame ir apie kitus dalykus, susijusius su akreditacija, – man atrodo, mums reikėtų, norint iš tikrųjų užtikrinti pagalbą, užtikrinant paslaugos prieinamumą, išsiklausyti į savo pagrindinius partnerius, kurie tą pagalbą ir suteikia. Palengvinkime jiems gyvenimą, ateityje diskutuokime dėl didesnio finansavimo ir leiskime nevyriausybiniams organizacijoms atlikti šią svarbią funkciją.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kalbėti už, taupant laiką, gal atsisakytų L. Kukuraitis? Ar nori? Nori pasisakyti. Prašom.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkui, posėdžio pirmininke. Taip, iš principo tikrai reikia spręsti 2026 metų problemą, nes nuo 2026 metų turi įsigalioti nuostata, kad tai yra visoje Lietuvoje teikiama visiems žmonėms su negalia ir nevyriausybinių organizacijų akredituota paslauga, bet tam nėra pasiruošta. Turime daryti, priimti po pateikimo, sutvarkyti, kad padarytume tai, ką galime šiuo metu, bet iš principo tikrai turime ieškoti sisteminių sprendimų, o ne projektinio nevyriausybinių organizacijų konkurso būdu sprendžiamo klausimo. Taip, tai iš tiesų yra grįžimas 10 ar 20 metų atgal. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Pasisakyti prieš nėra. Ar galėtume pritarti po pateikimo bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, pritarta bendru sutarimu. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Aplin-

kos apsaugos... atsiprašau, pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti rudens sesijos metu.

Per šoninį mikrofoną – L. Šedvydis.

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Gal galima kaip papildomą Žmogaus teisių komitetą?

PIRMININKĖ. Ar galima ir kaip papildomam pasiūlytam Žmogaus teisių komitetui?.. Galima. Prieštaraujančių nėra, tai pritarta dėl abiejų komitetų.

17.56 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 49 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-218(3) (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas turėtų būti K. Mažeikos, jo nėra. Pereisime prie kito, tai yra... Atsiprašau, prašom.

Per šoninį mikrofoną – D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, pirmininke. Frakcijos vardu būtent jūsų prieš tai paminėtą klausimą K. Mažeikos prašom automatiškai perkelti į kitą posėdį, nes pranešėjo ir nebus šiandien, tai tiesiog dėl to.

PIRMININKĖ. Gal galėtumėte, kolega, patikslinti, ar prašote pertraukos iki kito posėdžio?

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Taip, taip.

PIRMININKĖ. Frakcijos vardu?

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Taip.

PIRMININKĖ. Ačiū.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Ačiū.

PIRMININKĖ. Ar galima pritarti pertraukai iki kito posėdžio frakcijos prašymu? Galima. Ačiū, pritarta.

17.56 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2027 metais“ projektas Nr. XVP-586 (svarstymas)

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2027 metais“ projektas Nr. XVP-586. Pranešėjas – R. Baranovas.

R. BARANOVAS (*LSDPF*). Sveiki, brangūs kolegos. Europos reikalų komitetas Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2027 metais“ projektą svarstė šių metų birželio 25 dieną ir komitetas vienbalsiai pritarė komiteto patobulintam Seimo nutarimo projektui ir komiteto išvadai. Mes buvome gavę daug pastabų, tai...

PIRMININKĖ. Dėkojame. Aplinkos apsaugos komiteto kaip papildomo – T. Tomilinas. Gal galėtų kas nors pavaduoti iš Aplinkos komiteto? S. Gentvilas? A. Radvilavičius? Va...

S. GENTVILAS (*LSF*). Sveiki. Komitetas apsvarstė šį trečiadienį ir pritarė bendru sutarimu projektui.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Audito komitetas – A. Skardžius. Prašom. Nėra. R. Janušonienė.

R. JANUŠONIENĖ (*LSDPF*). Audito komitetas birželio 18 dieną svarstė šią klausimą. 7 – už, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Pritarė iniciatorių projektui.

PIRMININKĖ. Dėkui. Audito komitetas. Atsiprašau, Ateities komitetas – V. Grubliauskas.

V. GRUBLIAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Ateities komitetas svarstė šį teikiamą nutarimą ir komiteto sprendimas buvo pritarti Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2027 metais“ projektui. Ir siūlė pagrindiniam komitetui jį tobulinti pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir taip pat komiteto pateiktą siūlymą, kuris skamba taip: papildyti projekto preambulės 6 pastraipą ir ją įvertinti taip: „įvertinęs, kad Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai metu ypatingas dėmesys bus skiriamas deryboms dėl naujos daugiametės Europos Sąjungos finansinės perspektyvos, turinčios lemiamą reikšmę Sąjungos ilgalaikės politikos kryptiai, Lietuvos interesams bei ilgalaikiams vals-

tybės pažangos tikslams, įtvirtintiems Valstybės pažangos strategijoje „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“. Balsavimo rezultatai: už – 10, prieš – 2. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Biudžeto ir finansų komitetas – A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos, kaip papildomas Biudžeto ir finansų komitetas apsvarstė Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2027 metais“ projektą. Buvo gauta Teisės departamento pastabų, joms mes pritarėme. Dėl keleto Teisės departamento pastabų palikome spręsti pagrindiniam komitetui. Bendru sutarimu pritarėme šiam Seimo nutarimo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ekonomikos komiteto pozicija. S. Bucevičius. Sauliau Bucevičiaus, prašom pristatyti Ekonomikos komiteto poziciją. Ateikite, jums duos medžiagą. (*Balsai salėje: „Sauliau, drąsiau, drąsiau, greičiau, greičiau!“*)

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Labai atsiprašau. Ekonomikos komitetas svarstė minėtą įstatymo projektą ir pritarė bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kaimo reikalų komiteto pozicija. M. Skamarakas. Matai, ateikite į tribūną, jums duos dokumentą.

M. SKAMARAKAS (*LSDPF*). Kaimo reikalų komitetas birželio 18 dieną svarstė ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kultūros komiteto pozicija. K. Vilkauskas. (*Balsai salėje*)

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Kaip papildomas Kultūros komitetas svarstė šį nutarimo projektą ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pozicija. G. Jeglinsko nematyti, gal galėtų kas nors kitas iš komiteto? P. Visockas. Prašom.

P. VISOCKAS (*LSDPF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas svarstė šį nutarimo projektą ir bendru sutarimu pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Socialinių reikalų ir darbo komiteto pozicija. L. Kukuraitis. Prašom.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mūsų komitetas pritarė bendru sutarimu. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Sveikatos reikalų komiteto pozicija. A. Busila. Prašom pristatyti poziciją. Prašau. L. Šukytė-Korsakė.

L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ (*NAF*). Komitetas svarstė birželio 25 dieną. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Švietimo ir mokslo komiteto pozicija. V. Aleknavičienė.

V. ALEKNAVIČIENĖ (*LSDPF*). Švietimo ir mokslo komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkui. Teisės ir teisėtvarkos komiteto pozicija. R. Šukys. Nėra. Gal kas nors galėtų iš komiteto? Gal A. Širinskienė?

A. ŠIRINSKIENĖ (*DFVL*). Komitetas klausimą svarstė birželio 18 dieną. Buvo pritarta 9 balsais už.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Užsienio reikalų komiteto pozicija. R. Motuzas. Prašom.

R. MOTUZAS (*LSDPF*). Sveiki. Gerbiama posėdžio pirmininke, komitetas svarstė taip: prieš niekas nebalsavo, susilaikė 3. Priėmė tokį sprendimą – pritarti. Komitetas papildomai pateikė tris siūlymus. Vienas – preambulėje įrašyti Seimo priimtą rezoliuciją „Dėl užsienio ir saugumo politikos tęstinumo“ (trumpinu), kurią priėmėme pradėję šios kadencijos Seimą. Taip pat įvardinti, kad pirmininkaujame I pusmetį, ir pakeisti prioritetus tam tikra tvarka, perkelti į priekį vieną iš prioritetų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas – D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Komitetas klausimą svarstė birželio 18 dieną, pritarta bendru sutarimu. Pagrindiniam komitetui siūlome atsižvelgti į Teisės departamento pastabas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Žmogaus teisių komitetas – pristatys L. Šedvydis.

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Seimo Žmogaus teisių komitetas birželio 18 dieną svarstė šį nutarimo projektą ir priėmė šį sprendimą: „Pritarti Lietuvos Respublikos Seimo nutarimui ir siūlyti pagrindiniam komitetui jį tobulinti pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir komiteto pateiktą siūlymą.“ Pritarėme 5 balsais už, prieš ir susilaikiu-

sių nebuvo. O pasiūlymas yra tiesiog įrašyti du žodžius į preambulę – „teisės viršenybės ir žmogaus teisių apsaugos“.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kviečiame į tribūną R. Baranovą. Yra keletas pasiūlymų. Pirmasis yra Užsienio reikalų komiteto siūlymas.

R. BARANOVAS (*LSDPF*). Pirmasis...

PIRMININKĖ. Prašom pristatyti, Remigijau. Pristatys komiteto pirmininkas.

R. MOTUZAS (*LSDPF*). Siūlome pakeisti Seimo nutarimo projekto preambulės naujoje 3 pastraipoje dėstomą nuostatą ir ją išdėstyti taip: „siekdamas užtikrinti koordinuotą ir kryptingą Seimo dalyvavimą rengiantis antrajam pirmininkavimui Europos Tarybai 2027 metų pirmąjį pusmetį bei skatinti...“, toliau įterpiant „pirmąjį pusmetį“...

PIRMININKĖ. Dėkojame. Komiteto nuomonė.

R. BARANOVAS (*LSDPF*). Komitetas nepritarė šiam pasiūlymui, nes, kaip mes rašome, pirmininkausime 2027 metais. Mes tai taip metaforiškai šiek tiek sakome, o ne nurodome tikslią datą, kad nuo pirmos metų dienos iki ten liepos 1 dienos.

PIRMININKĖ. Ar sutinkate?

R. MOTUZAS (*LSDPF*). Sutinkame.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Balsuoti nereikia. Kitas pasiūlymas yra Ateities komiteto. Pristatys V. Grubliauskas.

V. GRUBLIAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Nors aš jau trumpai pristaciau, bet pakartosiu dar kartą, kad Ateities komitetas, vertindamas aspektus, kurie tikrai yra išskirtinės svarbos, pasiūlymą suformulavo tokį: „Papildyti projekto preambulės 6 pastraipą ir ją išdėstyti taip: „įvertinęs, kad Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai metu ypatingas dėmesys bus skiriamas deryboms dėl naujos daugiametės Europos Sąjungos finansinės perspektyvos, turinčios lemiamą reikšmę Sąjungos ilgalaikės politikos kryptčiai, Lietuvos interesams...“, o toliau papildyti tokiu sakiniu: „bei ilgalaikiams valstybės pažangos tikslams, įtvirtintiems Valstybės pažangos strategijoje „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“. Už balsavo 10 komiteto narių, prieš – 2, susilaikiusių nebuvo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kokia komiteto nuomonė?

R. BARANOVAS (*LSDPF*). Komitetas nepritarė šiam pasiūlymui dėl trijų priežasčių. Viena yra ta, kad „Lietuva 2050“ nėra vienintelis strateginis planavimo dokumentas ir jis čia būtų labai atskirtas. Antra priežastis yra ta, kad pirmininkavimo Tarybai tikslas yra derinti visos Europos interesus ir juos bandyti įgyvendinti. Tai būtų toks šiek tiek prasto tono ženklas įrašyti mūsų vieną strategiją, jos įtvirtinimą kaip pirmininkavimo tikslą. Ir paskutinė yra ta, kad mes pirmininkausime pusę metų ir labai riboto laikotarpio klausimais. Būtų turbūt net sunku atsižvelgti į strategiją, kuri yra iki 2050 metų. Leisiu sau pajuokauti, kad tai būtų tas pats, kas, nusipirkus Lietuvos žemėlapi, bandyti pasivaikščioti po Antakalnį.

PIRMININKĖ. Ar sutinkate su komiteto nuomone?

V. GRUBLIAUSKAS (*LSDPF*). Tikrai neturėčiau įgaliojimų dabar viso komiteto vardu pasakyti, kad sutinku arba nesutinku. Tačiau aš vis dėlto likčiau prie to, kad mūsų komiteto, Ateities komiteto, išvada nėra tokia, kaip čia pasakius, pritempta, liaudiškai tariant, iš dangaus ar iš padangių. Vis dėlto aš likčiau prie to, kad Ateities komitetas nekeistų savo nuostatos. Tai, matyt, reikėtų apsispręsti balsuojant Seime.

PIRMININKĖ. Balsuosime dėl Ateities komiteto siūlymo, kuriam nepritarė pagrindinis komitetas. Kas už, tai už Ateities, o kas prieš arba susilaiko, tai už pagrindinio komiteto nuomonę.

Užsiregistravo 66, balsavo 65: už – 16, prieš – 13, susilaikė 36. Ateities komiteto siūlymui nepritarė.

Motyvai dėl viso projekto. Prašom, už – E. Gentvilas. Nėra. Prieš – A. Ažubalis, antrasis užsirašęs. Yra. Prašom.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Kolegos, šiaip jau tikslai ir prioritetai Lietuvos pateikiami labai geri, tačiau nutarime tarp prioritetų yra ir tokių: kad tai yra kova su istorijos klastojimu, Europos istorinės atminties puoselėjimas. Tai ką gi, kolegos, mes esame nuveikę šitoje srityje? Tikriausiai, pirmiausia, kad praėjusių metų rudenį šis Seimas jau atmetė Lietuvos komunistų partijos

įvertinimą be jokių argumentų – tiesiog balsuota buvo, sakyčiau, taip nuobodžiai ir bukokai. Be jokių argumentų buvo atmesta tai, o tai jau buvo priėmimo stadija.

Dabar antras dalykas, kolegos. Mes naikiname Desovietizacijos komisiją. Aš nesuprantu, kaip šituos dalykus galima suderinti su mūsų būsimais pirmininkavimo prioritetais? Na, tiesiog tai nėra labai sąžininga, todėl negaliu balsuoti už. Nors pats dokumentas iš esmės, jeigu pasižiūrėtume, yra geras, bet teorija ir praktika skiriasi, kaip matote.

PIRMININKĖ. Dėkojame, motyvai už. Kadangi sistemoje klaida, tai už – Simonas... (*Balsas sąlyje*) Atsiprašau, techniniai nesklandumai. Kadangi neparodė mums norinčių diskutuoti, tai S. Kairys, prašom. Grįžtame į diskusiją.

S. KAIRYS (LSF). Kaip turi pats savimi pasirūpinti, bet nesvarbu. Pagaliau aš įveikiau šitą kelią į tribūną ir galiu pasisakyti. Ačiū už tai.

Šis klausimas tikrai yra rimtas, bet jis ne tiek yra rimtas kalbant apie pačius pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai prioritetus, tiek kas iš esmės vyksta dabartiniu laiku. Visi, aišku, atsimename 2013 metus, kai Lietuva pirmą kartą pirmininkavo Europos Sąjungos Tarybai, kuo visa tai baigėsi, kai dar paskutiniu momentu tuometinį Ukrainos prezidentą buvo bandoma įkalbėti pasirašyti Europos Sąjungos asociacijos sutartį su Ukraina ir kuo tai baigėsi. Baigėsi Maidanu ir vėliau visa įvykių seka, kuri atvedė šiandien į karą, kuris niekaip nesibaigia ir Ukrainai reikia kovoti tiek už savo laisvę, tiek už savo norą eiti kartu su Europos Sąjunga, su europietiškomis vertybėmis į priekį. Aš tikrai neabejoju, kad Lietuva padarys viską. Ir nors tarp prioritetų, aš suprantu, tam tikros formuluotės, kalbant apie Ukrainą, yra tokios labiau diplomatiškos, bet aš tikiu, kad Lietuva padarys viską, kad Ukrainos tas kelias į Europos Sąjungą irgi būtų matomas ir čia irgi dėtume žingsnį į priekį.

Tačiau kas mane labai neramina. Mes turime vieną puikų, nuostabų punktą tarp prioritetų. Mes žadame imtis priemonių, telkti užsienio partnerius, Europos Sąjungos partnerius kovai su istorijos klastojimu. Tai yra labai rimtas iššūkis ir labai rimtas tikslas. Bet ką mes matome dabar? Kad to siūlymo iš esmės autorius Respublikos Prezidentas pats sako, kad aš nieko prieš ir nesupykčiau, jeigu būtų panaikinta Desovietizacijos komisija. Kultūros komiteto pirmininkas užregistravo tokį siūlymą naikinti Desovietizacijos komisiją, pats neseniai dalyvavęs švenčiant gegužės 9-ąją – Pergalės dieną. Kultūros ministras irgi nemato jokių problemų ir irgi pritaria Desovietizacijos komisijos naikinimui. Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos pirmininkas irgi nemato jokių problemų. Tai kaip mes mokysime europiečius keisti požiūrį į sovietinės okupacijos laikotarpį, į totalitarinių režimų pasekmes? Dažnai mes save pristatome, kad būtent mes mokame su tais reikalais tvarkytis, mes mokame atskirti, kur yra ta tikroji tiesa, ir nebijome apie ją kalbėti, bet ką mes darome savo darže? Savo darže inicijuojame naikinti iš esmės kone vienintelį instrumentą būtent siekiant depolitizuoti desovietizacijos procesus. Aš suprantu, kad galima tobulinti komisijos darbą, keisti sudėtį ir panašiai, bet jeigu mes dabar sakome, kad visa tai atiduodame savivaldai, tai, kolegos, ką mes pasakysime Europos Sąjungai, kaip mes patys sau atrodysime?

Aš labai kviečiu visus kolegas labai rimtai pažiūrėti ne į savo kažkokias asmenines ambicijas, ne į savo asmenines nuomones, norą švęsti gegužės 9-ąją Pergalės dieną, o tiesiog pažiūrėti, kokie yra mūsų pirmininkavimo prioritetai ir kaip juos atliepti, nes tai, kaip yra šiandien, tiesiog yra grėsmė geram Lietuvos interesų atstovavimui. Aš tikrai nepasitikiu savo išvardintais žmonėmis, kurie šiandien eina tokias pareigas. Mes tiesiog prisižaisime.

Kolegos, kviečiu rimtai pažiūrėti į klausimą, susirinkti žaislus siūlant naikinti Desovietizacijos komisiją ir užsiimti rimtais darbais, nes istorija ir visi akcentai yra labai svarbūs ne tik mums, bet ir būtent Europai, kurios požiūrį mes norime keisti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių diskutuoti daugiau nėra. Grįžtame į motyvų išsakymo langą. Už – R. Baranovas. Prašom. Replikos bus po balsavimo.

R. BARANOVAS (LSDPF). Brangūs kolegos, aš pirmiausia šiek tiek sureaguosiu į tai, ką sakė Simonas. Man atrodo, Desovietizacijos komisija neperrašinėja ir nekovoja su istorijos perrašinėjimu. Tikiuosi. Čia pirmas dalykas.

Antras dalykas, kaip čia ir buvo sakyta, kaip sakė pats Audronius, tie prioritetai niekam nekelia abejonių. Bet aš dar norėčiau, kviesdamas balsuoti už, atkreipti dėmesį ir į tai, kad mes iš tikrųjų turėjome Europos reikalų komitete gana rimtą diskusiją ir opozicija išsakė norą turėti daugiau kontrolės ir daugiau mechanizmų, kaip ji galėtų stebėti ir kontroliuoti tą mūsų pirmininkavimo procesą. Tos galimybės buvo sutartos ir jos yra įrašytos šiame nutarime. Tikrai tikiuosi, kad visi balsuosime už, nes, kaip ir sakau, darbas padarytas didelis ir, svarbiausia, laiku.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Balsuojame dėl viso įstatymo projekto. Tada replikos.

Užsiregistravo 65, balsavo 65: už – 64, prieš nėra, susilaikė 1.

Replikos po balsavimo. Tiesa, po svarstymo nutarimui yra pritarta. Replika po balsavimo – D. Jakavičius.

D. JAKAVIČIUS (LSDPF). Noriu apeliuoti, gegužės 9-ąją mes seniai švenčiame kaip Europos dieną, nepainiokite, gerbiamas pranešėjau, dėl desovietizacijos. Prieš dvejus metus ir sukėlėte chaosą priėmę šitą įstatymą. Niekas nenaikina to įstatymo – naikina komisiją, kuri buvo tapusi dešiniųjų politikų politikos įrankiu ir sukėlusi chaosą visoje Lietuvoje savo dviprasmiškais sprendimais. Gerbiu vakarykštį komisijos sprendimą: matydama, kad jinai nebegali savarankiškai dirbti dėl nuolatinio kišimosi jūsų pačių, dešiniųjų politikų, į šitos komisijos darbą, komisija nusprendė toliau nebetęsti savo veiklos nematydama prasmės. Pačią visuomenę per paskutinius dvejus metus jūs savo priimtais sprendimais ir jaukėte išvadindami visokiais. Aš žinau, kad dabar tuoj pat pradėsite mane vadinti vienokiu, kitokiu.

PIRMININKĖ. Laikas!

D. JAKAVIČIUS (LSDPF). Niekada manęs nepavadinsite ir nieko nesurasite. Visą laiką kovojau už Lietuvos nepriklausomybę, visą laiką pasisakiau už Europos vertybes ir pasisakysiu, gerbiamieji.

PIRMININKĖ. Dėkui D. Jakavičiui. Ir K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Malonu, kai ministras, praleidęs tuščiai savo laiką, nepadaręs kultūrai nieko gero, staiga tampa šviesuoliu ir pradeda teisti visus net į faktus neįsigilinęs, pradeda kalbėti apie kažkokias mistines gegužės 9 dienas... Turiu tamstai pabrėžti, kad, skirtingai nei jūs, aš buvau ir karys savanoris, ir buvau atsisakęs tarybinėje armijoje tarnauti ir vos grįžau, ir priesaiką daviau tikrai Lietuvos valstybei, pirmąją čia, Seime, parlamente, kaip gynėjas, antrąją – kaip karys savanoris ir trečiąją – kaip Seimo narys. Taigi, savo visokius išvedžiojimus, savo visokius numatymus, nustatymus turėkite sau. Linkiu būti šviesesniai, nes labai jau jūs toks aršus pasidarėte. Kaip kultūros ministras buvote daug malonesnis.

PIRMININKĖ. Dėkojame K. Vilkauskiui. Labai trumpa replika, nes pavardė nebuvo paminėta. Prašom.

S. KAIRYS (LSF). Žiūrėkite, labai aiškiai buvo kreipinys į mane. Gerbiamas Kultūros komiteto pirmininke, aš manau, kad po tokių faktų paaiškėjimo, kai jūs po Krymo okupacijos švenčiate pergalės dieną, jūs tiesiog nebegalite eiti esamų pareigų. Čia yra visiškas nesusipratimas. Aš dar kartą atkreipiu dėmesį, mes kalbame apie Lietuvos pirmininkavimą Europos Sąjungos Tarybai, ir aš nepasitikiu šiais žmonėmis, kurie visai Europai aiškina tas tiesas...

PIRMININKĖ. Dėkojame.

S. KAIRYS (LSF). Ir kas atstovaus, kas atstovaus šaliai toje situacijoje?

PIRMININKĖ. Dėkojame. (*Balsai salėje*) Žodžio nesuteiksiu, nes mes labai stipriai vėluojame pagal darbotvarkę. Kai kurios frakcijos apskritai neatlaikė tempo ir nė vieno mes neturime Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos nario balsuojančio, atkreiptinas dėmesys. (*Šurmuly salėje*)

18.21 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. birželio 11 d. išvados Nr. 250-I-13“ projektas Nr. XVP-609 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Grįžtame prie darbotvarkės kito klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. birželio 11 d. išvados Nr. 250-I-13“ projekto Nr. XVP-609. Pranešėjas – T. Prajara.

T. PRAJARA (*LSDPF*). T. Prajara.

PIRMININKĖ. T. Prajara. Atsiprašau.

T. PRAJARA (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Seimo Peticijų komisija išnagrinėjo pareiškėjo peticiją, kurioje pateiktas siūlymas dėl galimybės pakeisti vieną energijos rūšį į kitą, ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą netenkinti šio siūlymo. Išanalizavus peticijoje įvardintą situaciją paaiškėjo, kad kliūčių pakeisti vieną energijos rūšį į kitą nėra, jei įvykdomos šilumos tiekėjo išduotos techninės sąlygos, todėl, komisijos nuomone, pareiškėjo peticijoje pateikiama argumentacija nepagrindžia CK ir Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo pakeitimo būtinumo.

Komisija atsižvelgė į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastebėjimą ir patikslino Seimo Peticijų komisijos išvados numerį. Prašau pritarti komisijos išvada.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Norinčių klausti nėra. Ar galime pritarti... iš karto svarstymo stadijoje, joje diskutuojančių irgi nėra. Svarstymo stadijoje... (*Balsai salėje*) Ar tikrai nėra?

Tada priėmimas. Yra redakcinio pobūdžio 1 straipsnio pataisymų. Pavadinimas ir išvados numeris patikslintas. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Galima. Su Teisės departamento pastaba. 2 straipsnis. Ar galima bendru sutarimu? Galima. Prieštaraujančių nėra? Dėl motyvų nėra... Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 68, balsavo 67: už – 61, prieš – 2, susilaikė 4. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

18.24 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. birželio 18 d. išvados Nr. 250-I-15“ projektas Nr. XVP-610 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados Nr. 250-I-15“ projektas Nr. XVP-610. Pranešėjas – T. Prajara. Prašom.

T. PRAJARA (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Mielieji kolegos, Seimo Peticijų komisija išnagrinėjo pareiškėjo peticiją, kurioje pateiktas siūlymas dėl Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso ir Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo pakeitimų, priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą netenkinti šio siūlymo.

Komisija sprendimą priėmė atsižvelgusi į Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato ir Vilniaus miesto savivaldybės administracijos nuomonę dėl peticijoje pateikto siūlymo. Komisija, įvertinusi pareiškėjo peticijoje pateiktų prašymų ir siūlymų tikslingumą ir naudingumą, jų įgyvendinimo galimybes, mano, kad pareiškėjo siūlymų įgyvendinimas, keičiant jau galiojančius teisės aktus, būtų perteklinis. Seimo kanceliarijos Teisės departamentas pastabų neturi. Prašau pritarti komisijos išvada.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Norinčių klausti pateikimo stadijoje nėra. Svarstymas. Norinčių kalbėti nėra. Priėmimas. Du straipsniai. Ar galime pritarti bendru sutarimu abiem straipsniams kartu? Galime? Prieštaraujančių nėra. Dėl motyvų nėra. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 65, balsavo 63: už – 60, prieš – 2, susilaikė 1. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

18.26 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. birželio 18 d. išvados Nr. 250-I-17“ projektas Nr. XVP-611 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Peticijų komisijos išvados projektas Nr. XVP-611. Pranešėjas tas pats. Prašom.

T. PRAJARA (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Mieli kolegos, Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisija išnagrinėjo pareiškėjo peticiją, kurioje pateiktas siūlymas dėl Lietuvos Respublikos apskrities valdymo įstatymo, ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą netenkinti siūlymo.

XIX Vyriausybės programoje apskričių viršininkų administracijų modelių atkūrimas nėra numatytas, nes šiuo metu galiojanti valdymo sistema yra efektyvi ar atitinka visuomenės lūkesčius, o funkcijų peržiūra ir vertinimas, kuriuo lygmeniu valstybės ar vietos savivaldos funkcijas atlikti yra efektyviausia, tai atliekant nuolat...

Komisija mano, kad pareiškėjo peticijoje pateikiama argumentacija nepagrindžia pareiškėjo siūlymo Seimo įstatymu vėl nustatyti tokį teisinį reguliavimą, koks buvo nustatytas 2010 m. liepos 1 d. galios netekusiame Apskrities valdymo įstatyme, būtinumo. Komisija atsižvelgė į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastebėjimą ir patikslino Seimo Peticijų komisijos išvados numerį. Prašau pritarti komisijos išvadai.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų paklausti pateikimo stadijoje nėra norinčių. Svarstymas. Kalbėti nėra norinčių. Priėmimas. Dėl 1 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba, jina redakcinio pobūdžio. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. 1 straipsniui pritarta. 2 straipsnis. Pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų pasisakyti norinčių nėra. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 61, balsavo 61: už – 57, prieš – 2, susilaikė 2. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

18.28 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. birželio 4 d. išvados Nr. 250-I-11“ projektas Nr. XVP-613 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Peticijų komisijos išvados projektas Nr. XVP-613. Pranešėjas – T. Prajara. Prašom.

T. PRAJARA (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Mieli kolegos, Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisija išnagrinėjo pareiškėjo peticiją, kurioje pateiktas siūlymas dėl nuosavybės teisių įgijimo, ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą netenkinti šio siūlymo.

Komisijos nuomone, pareiškėjos peticijoje pateikto siūlymo įgyvendinimas, remiantis vien tik aplinkybe, jog asmuo daug metų naudojosi ar gyveno savivaldybės būste, neturėtų šio turto įsigijimo pagrindo, kadangi tai pažeistų asmenų lygiateisiškumo principą, asmenims būtų nustatyti skirtingi savivaldybės būsto įsigijimo pagrindai, taip pat neatitiktų nei ilgalaikio būsto politikos tvarumo tikslų, nei efektyvaus viešojo turto valdymo principų. Jo įgyvendinimas galėtų turėti neigiamų ilgalaikių pasekmių tiek socialinio teisingumo, tiek finansiniu požiūriu. Seimo kanceliarijos Teisės departamentas pastabų neturi. Prašau pritarti komisijos išvadai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti B. Ropė. Prašom.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Prašom pasakyti, ar šis kreipimasis buvo pripažintas peticija, ar jūs tikrai patį kreipimąsi atmetėte kaip pageidavimą?

T. PRAJARA (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Taip, pripažinome peticija, nagrinėjome ir priėmėme sprendimą.

PIRMININKĖ. Daugiau klausimų nėra. Po pateikimo keliaujame į svarstymą. Svarstymas. Norinčių diskutuoti nėra. Ar galime pritarti? Priėmimo stadija. Yra du straipsniai. Jokių pasiūlymų nėra. Ar galima pritarti abiem straipsniams bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, pritarta.

Dėl motyvų norinčių pasisakyti taip pat nėra. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 64, balsavo 63: už – 58, prieš – 2, susilaikė 3. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

18.30 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2025 m. birželio 4 d. išvados Nr. 250-I-12“ projektas Nr. XVP-615 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – taip pat Seimo nutarimo dėl Peticijų komisijos išvados projektas Nr. XVP-615. Pranešėjas – T. Prajara. Prašom.

T. PRAJARA (LSDPF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisija išnagrinėjo pareiškėjos peticiją ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą netenkinti šioje peticijoje pateikto pasiūlymo pakeisti Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymą.

Komisijos nuomone, peticijoje pateiktas siūlymas inicijuoti teisės aktų pakeitimus, suteikiant galimybę darbingo amžiaus pareigūnų ir karių valstybės pensijos gavėjams nemokėti privalomų VSD ir PSD įmokų, suponuotų jų išskirtinumą kitų darbingo amžiaus asmenų atžvilgiu ir tai galėtų prieštarauti asmenų lygiateisiškumo principui. Seimo kanceliarijos Teisės departamentas pastabų neturi. Prašau pritarti komisijos išvadai.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų klausiti nėra norinčių. Svarstymo stadijoje diskutuoti norinčių taip pat nėra.

Priėmimas. Nėra jokių pasiūlymų. Ar galėtume bendru sutarimu pritarti abiem straipsniams? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nėra. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 67, balsavo 66: už – 60, prieš – 3, susilaikė 3. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

18.32 val.

Gynybos ir saugumo pramonės įstatymo Nr. XIV-2647 1, 2 ir 3 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-600, Administracinių nusižengimų kodekso 464 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-601, Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 3 ir 54 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-602, Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 2 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-603, Statybos įstatymo Nr. I-1240 27 ir 27² straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-604, Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 1 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-605, Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 9, 13¹, 23, 37, 42 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-606 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Gynybos ir saugumo pramonės įstatymo Nr. XIV-2647 1, 2 ir 3 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-600. Pranešėja – L. Maskaliovienė. Kartu bus pristatomi ir lydimieji, tai yra projektai Nr. XVP-601, Nr. XVP-602, Nr. XVP-603, Nr. XVP-604, Nr. XVP-605 ir Nr. XVP-606. Prašom.

L. MASKALIOVIENĖ. Labai ačiū, Seimo nariai, už kantrybę ir ilgą dieną. Šiandien pristatau nemažą gynybos pramonės skatinimo įstatymų pakeitimo paketą. Iš esmės tai septyni įstatymai: Gynybos ir saugumo pramonės įstatymas, Investicijų įstatymas, Statybos įstatymas, Teritorijų planavimo įstatymas, Žemės įstatymas, Elektroninių ryšių įstatymas ir Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimai.

Visų šitų įstatymų pakeitimų esmė yra gynybos ir saugumo pramonės produktų gamybos vystymo projektų skatinimas. Visų pirma mes įteisiname tokį dalyką kaip gynybos ir saugumo pramonės produktų gamybos projektai. Jie bus vertinami, registruojami, priimami sprendimai. Pagrindinės sąlygos, kad galėtų tapti tokiu projektu: vystytojas yra susitaręs ir išipareigojęs tiekti NATO, Europos Sąjungai ir Ukrainai gynybos pramonės produkcijos ne mažiau kaip už 1 mln. eurų; ketinama vystyti gynybos pramonės produkcijos gamybą Lietuvoje; vystytojas atitinka, be abejo, nacionalinio saugumo reikalavimus. Gamybos projektų sąrašas bus skelbiamas viešai įgaliotos institucijos svetainėje.

Kiti dalykai, susiję su pakeitimais, kokios sąlygos ir skatinamosios priemonės yra patvirtinamos šių įstatymų pakeitimais. Visų pirma žemės suformavimo, projektavimo, paėmimo procedūros nuo 36 mėnesių yra sutrumpinamos iki 6–15 mėnesių. Procedūra ženkliai greitinama planuojant žemės teritorijas, tai šiuo metu naujoms gamykloms yra ypač aktualu. Greitesnis žemės paėmimas, kaip minėjau, atsisakyta statybos leidimo, tokio kaip proceso, tai vėlgi leidžia sutrumpinti procedūrą dar 2 mėnesiais. Suteiktas leidimas naudoti ir laikyti radijo ryšio slopinimo ir perėmimo įrenginius įgyvendinant gamybos projektus. Čia yra labai aktualu dronų gamybai, dronų pramonei.

Ir, be abejo, susiję teisės aktai atitinkamai keičiami ir pataisomi, tai yra didinamos ir kontrolės, ir baudos priemonės dėl neteisėtų radijo ryšio slopinimo įrenginių naudojimo arba laikymo. Kartu išplečiamas asmenų, turinčių tokią teisę, ratas, griežtinama ir jų kontrolė dėl neteisėto naudojimo. Taip pat numatoma galimybė naudoti rezervuotus investicinius valstybinės žemės sklypus, juos panaudojant gynybos pramonės produkcijos gamybai vystyti. Numatoma galimybė ne aukciono tvarka išnuomoti naujus valstybinės žemės sklypus ir kiti susiję pakeitimai.

Esame gavę tam tikras tikslinamojo pobūdžio Teisės departamento išvadas. Prašau, be abejo, pritarti visiems teisės aktams po pateikimo ir leisti diskutuoti komitetuose.

PIRMININKĖ. Dėkojame pranešėjai. Jūsų norėtų paklausti šeši Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Skardžius. Nėra. I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Laba diena, gerbiama viceministre. Norėčiau paklausti, kur yra ministrė? Jinai pradiniam posėdžių apraše buvo nurodyta kaip pranešėja. Dabar ministrės nėra. Kvietėme į frakciją. Ryte ministrės nebuvo, per pietus jau atsirado. Kai reikia priimti įstatymą, ministrės vėl nėra. Mano supratimu, reikėtų gerbti Seimą. Tai galėtų daryti ministrė, kaip ir pradiniam etape buvo numatyta. Šitas jūsų atneštas įstatymas iš tiesų yra labai svarbus, ypač Krašto apsaugos ministerijai.

Sakykite, ar jūsų pristatymas nėra susijęs su pastaraisiais įvykiais dėl politinio sprendimo atsigabenti vieną pilietį iš Austrijos, taip pat atleidimo Antrojo operatyvinių tarnybų departamento vadovo ir taip toliau? Ačiū.

L. MASKALIOVIENĖ. Ačiū už klausimą. Nevaldau ministrės darbotvarkės – su visa pagarba. Mano tikslas buvo neperžengiant kompetencijos ribų pristatyti labai rimtą įstatymų paketą. Tikrai tikiu, kad visi Seimo nariai pripažįsta, kad nacionaliniam saugumui tai yra labai svarbios priemonės.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia A. Zuokas.

A. ZUOKAS (MSNG). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Klausimas susijęs su žodžiu „nacionalinis“. Aš dažnai matau, kad net ir įstatymų projektuose, aiškinamuosiuose raštuose arba finansavimo programose vis atsiranda žodžiai „nacionalinė gynyba“, „nacionalinė gynybos pramonė“ ir panašiai. Bet, manau, bet kuris karybos specialistas ir plačiau matantis žmogus pasakys, kad tai yra didžiulė nesąmonė. Negali 27 Europos Sąjungos šalys turėti tik savo nacionalinę gynybos pramonę. Vadinasi, mes esame kaip viščiukai, nesusijungę į vieną gynybinį bloką. Atvirkščiai – mes turime kalbėti apie europinę gynybos pramonę, komponentų, suderinamumo integraciją ir taip toliau, ir taip toliau. Tik tai realiai garantuoja gynybą.

O kalbėdami apie tokius dalykus kaip investicijų į dirbtinį intelektą, į kvantines technologijas panaudojimas, kas bus ateities gynybos pagrindinis elementas, mes skaldomės ir norime po vieną. Ar neatrodo, kad tai yra klaidingi terminai?

PIRMININKĖ. Laikas!

A. ZUOKAS (MSNG). Ar nereikėtų atsisakyti žodžių „nacionalinė gynybos pramonė“?

L. MASKALIOVIENĖ. Ačiū už klausimą. Jūsų paliestos temos tikrai labai svarbios. Ir Europoje, ir transatlantiniame, ir NATO kontekste tikrai vyksta diskusija tiek dėl intermobilumo ir suderinamumo tos technikos, kurią gamina atskiros šalys, tiek dėl amunicijos klausimo pritaikymo irgi skirtingoms šalims. Bet mūsų nacionaliniai teisės aktai skirti kaip tik paskatinti bendradarbiavimui su visomis NATO valstybėmis, paskatinti jas investuoti į nacionalinę, Lietuvos, žemę ir turėti mūsų gamyklas kartu su kitais partneriais NATO šalyse.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Labas vakaras. Labai suprantamas dalykas, kad turime susitelkti ir ieškoti sprendimų, kad pas mus greičiau atsirastų įvairūs gynybiniai objektai ir gamyklos, bet vis dėlto pirmoje eilėje turėtų išlikti piliečių teisė, jų teisių apsauga. Ar dėl tų planuojamų pakeitimų nenukentės Lietuvos piliečiai, jų nuosavybė, jeigu bus poreikis paimti visuomenės poreikiams piliečių nuosavybę, ar bus tinkamai atlyginama už tai? Ir ar dėl tų sutrumpintų procedūrų nenukentės aplinkosaugos įvairūs reikalavimai, jų laikymasis ir pats statybų procesas, ekspertizės ir taip toliau, jeigu nebus reikalingas statybos leidimas, ar bus išlaikyti visi reikalavimai statybos proceso?

PIRMININKĖ. Laikas!

L. MASKALIOVIENĖ. Ačiū. Pradėsiu nuo paties proceso turbūt. Atkreipsiu dėmesį, kad šitie pakeitimai susiję yra daugiau su valstybinės žemės neurbanizuotose teritorijose panaudojimu. Vienas dalykas. Kai atsiranda piliečių ir visuomenė, jų kompensavimo mechanizmas nesuprastėja, kaip ir dabar mes taikome teisingą kompensavimo mechanizmą, įvertindami tiek arba esamą turto vertę, arba atstatomąją turto vertę pagal rinkos arba atstatomosios turto vertės kainas, ir atlyginimas gyventojams tikrai yra sąžiningas. Ta procedūra nesumenkėja žiūrint į tai.

Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo pakeitimai šiame pakete dar nėra pateikiami. Aplinkos ministerija dar derina ir taiso pagal institucijų pastabas, tai pasivys to įstatymo pakeitimai vėliau ir tikrai bus galima padiskutuoti atskirai, ar tai yra pakankamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo priemonės.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia V. Gailius.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, gamybos projektams, taip pat šiems projektams reikalingi inžinerinei infrastruktūrai įrengti ir pritaikyti žemės sklypai, neišskiriant valstybinės žemės. Procesas specialiosios paskirties projektų, priklausomai nuo teritorijos masto, jūsų nuoširdžiu tikėjimu, trumpės nuo trejų metų iki šešių mėnesių. Išduokite paslaptį, kaip tą padaryti?

L. MASKALIOVIENĖ. Komitete, jeigu bus galimybė, parodysime skaidrėje grafiką, kur yra kokios procedūros trumpinamos ir kokių nereikalingų atsisakoma, tai bus labai akivaizdžiai parodyta. Dabar aš neturiu galimybės tą skaidrę parodyti, bet komitete tikrai, jeigu bus galimybė, galima bus tą pademonstruoti. (*Balsas salėje*) Kaip? Mes žinome. Yra konkretūs etapai, kurie nereikalingi, ypač dėl valstybinės žemės svarstymų, ilgos visuomenės procedūros derinimo, ilgos viešinimo procedūros derinimo, tai tų dalykų, kurių nereikia, atsisakoma ir tas yra sutrumpėjęs. Tai tikrai yra ambicinga, bet įmanoma, o mūsų gynybos pramonei vystyti, jeigu mes ją norime tikrai greitai išvystyti, tai neišvengiama.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia Z. Balčytis.

Z. BALČYTIS (*DFVL*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiama viceministre, mes su jumis esame pažįstami turbūt apie 15, galbūt ir daugiau metų. Noriu atsakyti ir gerbiamam I. Vėgėlei. Čia nereikia taip jau tikėtis, kad būtinai ministras, čia būdamas šitoje tribūnoje, atsakys geriau negu kai kurie patyrę specialistai. Tai viena iš geriausių, aš manau, specialistų susisiekimu srityje ir tikrai noriu pagirti, kad žinotumėte.

Buvo pradėtas projektuoti „Rail Balticos“ projektas. Jūs patikėkite, kad tiek kainavo būnant mums, sakykime, keletui Baltijos šalių atstovų, Briuselyje, ir mums pavyko įtikinti – „Rail Balticos“ projektas buvo patvirtintas, ir jisai buvo patvirtintas su atšaka į Klaipėdos uostą. Yra principų, kurių negalima keisti. Jeigu mes šitos atšakos neatstatysime, tai Klaipėdos uostas mūsų iš viso bus nudrenuotas ir jisai bus niekam nereikalingas, nes turi, kaip sako, iš vandens priėjimą prie „Rail Balticos“ ir Estija, ir Latvija, ir mes liksime vieni. Ir kartu šitas projektas, arba „Rail Balticos“ geležinkelis, tarnaus karinei technikai permesti. Tai pats geriausias būtų būdas iš tikrųjų nekuriant ateityje laikinų priemonių.

PIRMININKĖ. Laikas!

Z. BALČYTIS (*DFVL*). Noriu paklausti, kokia situacija yra su „Rail Baltica“?

L. MASKALIOVIENĖ. Labai ačiū už klausimą. Nelabai susijęs su šiuo įstatymų paketu, bet galiu pasakyti, kad „Rail Balticos“ atšakos į Klaipėdą, tiksliau, ne „Rail Balticos“ – europinės vė-

žės, taip pasakysiu, sujungimas su Klaipėdos uostu yra galimybių studijų stadijos. Tikrai „Geležinkeliai“, „LTG Infra“ yra atsakingi už tą alternatyvų vertinimą ir turėtų, tikiuosi, artimiausiu metu pristatyti visuomenei ne mažiau kaip tris alternatyvas per pietinę, šiaurinę arba vidurinę Lietuvos dalį. Tai susiję su visais geležinkelių infrastruktūros pokyčiais ir tai tikrai bus labai svarbu ir kariniam mobilumui, ir gynybos pramonei vystyti, nes nemaža dalis produkcijos irgi bus gabenama geležinkeliais.

PIRMININKĖ. Dėkojame, jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai už – R. Baranovas.

R. BARANOVAS (*LSDPF*). Brangūs kolegos, aš tik noriu atkreipti dėmesį, kad tai tikrai labai svarbus projektas ne tik dėl gynybinės savo svarbos, bet ir dėl kitos svarbos, nes Vyriausybės vienas iš svarbiausių strateginių tikslų yra, kad kuo daugiau tų pinigų, kuriuos mes skirsime gynybai, liktų Lietuvoje. Vienintelis kelias tai padaryti yra pritraukti gynybos pramonės investicijas. Iš tikrųjų pas mus jau yra „Rheinmetallas“, ministrė neseniai, mačiau, pasirašė turbūt ketinimų protokolą su „Northropu Grummanu“, yra švedų gamintojų, kurie surinkinė savo techniką Lietuvoje. Šis projektas mums leis dar daugiau tų pinigų palikti Lietuvoje, kad jie suktųsi toliau, grįžtų mums į biudžetą ir mes galbūt net galėtume ir dar kitoms reikmėms juos vėliau panaudoti.

PIRMININKĖ. Dėkojame, motyvų prieš nėra. Ar galėtume pritarti projektui Nr. XVP-600 ir visiems lydimiesiems bendru sutarimu? Galima. Prieštaraujančių nėra, pritarta bendru sutarimu.

L. MASKALIOVIENĖ. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū, viceministre. Komitetai. Kaip pagrindinis dėl projekto Nr. XVP-600 siūlomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Dėl projekto Nr. XVP-601 – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, dėl projekto Nr. XVP-602 – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Dėl projekto Nr. XVP-603 – taip pat Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Dėl projekto Nr. XVP-604 pagrindinis – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, papildomas – Aplinkos apsaugos komitetas. Ir dėl projekto Nr. XVP-605 pagrindinis – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, papildomas – Aplinkos apsaugos komitetas. Ir dėl projekto Nr. XVP-606 pagrindinis – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, papildomas – Aplinkos apsaugos komitetas. Dėl komitetų per šoninį mikrofoną – Z. Balčytis.

Z. BALČYTIS (*DFVL*). Replika po balsavimo.

PIRMININKĖ. Dar nebuvo balsavimo.

Z. BALČYTIS (*DFVL*). Tai prieš balsavimą. (*Juokas salėje*) Aš noriu, kaip sako, kažkaip mėginti įtikinti kai kuriuos posėdžių pirmininkus, kad kartais tikrai dvi tris sekundes viršiji, bet mano informacija yra labai svarbi. Aš nenuleisiu rankų, aš tikrai būsiu už tai, kad šis projektas būtų įgyvendintas. Kaip kalbėjo kolega, tai bus tikrai didžiulis proveržis mūsų Lietuvai, kaip labai nedelei valstybėlei, bet turės visą ateities, kaip sako, *projektūrą*. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime bendru sutarimu pritarti išvardintiems komitetams? Galima. Visus projektus svarstytume rudens sesijos metu. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Atsiprašau kolegos Z. Balčyčio, bet viršijote gerokai daugiau negu minutę ir mes vėluojame jau kelias valandas pagal darbotvarkę.

18.48 val.

Saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų gamybos įstatymo Nr. IX-1601 2, 3, 4, 6, 8, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-573, Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 25, 26, 33, 38, 40, 40¹, 43, 45, 46, 47, 90, 101, 103, 115, 164 straipsnių pakeitimo ir 44, 53, 54 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XVP-574, Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 1, 2, 14, 26, 86, 88, 93, 105, 106 ir 110 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2805 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-575, Muitinės įstatymo Nr. IX-2183 10, 30 ir 53 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-576, Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 6, 7³, 10, 10⁴, 16, 28 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9¹, 15³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XVP-577 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų gamybos įstatymo Nr. IX-1601 2, 3, 4, 6, 8, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-573

su lydimaisiais projektais Nr. XVP-574, Nr. XVP-575, Nr. XVP-576 ir Nr. XVP-577. Pranešėjas – viceministras K. Vaitiekūnas. Prašom pristatyti juos visus kartu. Dėkui.

K. VAITIEKŪNAS. Dėkui, gerbiama pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, yra teikiami Saugijų dokumentų ir saugijų dokumentų blankų gamybos įstatymo, Mokesčių administravimo įstatymo, Muitinės įstatymo ir Azartinių lošimų įstatymo pakeitimo įstatymų projektai. Šių projektų tikslas – suderinti keičiamų įstatymų nuostatas su naujos redakcijos Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymu, kuriuo įtvirtintas naujas valstybės informacinių išteklių valdymo ir tvarkymo modelis. Teikiamuose įstatymų projektuose siūloma vietoj šiuo metu pateiktų nuorodų į Saugijų dokumentų ir saugijų dokumentų blankų registrą Saugijų dokumentų ir saugijų dokumentų blankų gamybos įstatyme, į Mokesčių mokėtojų registrą Mokesčių administravimo įstatyme, į Muitinės prievolinkų registrą Muitinės įstatyme ir nuorodų į Lietuvos lošimo įrenginių bei Apribojusių savo galimybę lošti asmenų registrus Azartinių lošimų įstatyme pateikti nuorodas į šių registrų informacines sistemas. Taip pat nurodyti Saugijų dokumentų ir saugijų dokumentų blankų registro, Mokesčių mokėtojų registro, Muitinės prievolinkų registro, Lietuvos lošimo įrenginių registro ir Apribojusių savo galimybę lošti asmenų registro objektus. (Taigi bus nurodomi objektai.)

Taip pat nurodyti šių registrų duomenų rinkiniai, bus nustatyti registrų informacinių sistemų valdytojai ir duomenų, įskaitant asmens duomenis, valdytojai. Tai yra atitinkamai Saugijų dokumentų ir saugijų dokumentų blankų registro informacinės sistemos valdytojas bus Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos; Mokesčių mokėtojų registro informacinės sistemos valdytojas – Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos; Muitinės prievolinkų registro informacinės sistemos – Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos; Lietuvos lošimo įrenginių registro ir Apribojusių savo galimybę lošti asmenų registro informacinių sistemų – Lošimų priežiūros tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos.

Įstatymų projektais taip pat siūloma: įtvirtinti, kad minėtų registrų informacinių sistemų objektai šių registrų informacinėse sistemose registruojami neatlygintinai, išskyrus Lietuvos lošimo įrenginių registrą, už kurio objektų registravimą imama nustatyto dydžio valstybės rinkliava; nustatyti, kad minėtuose registruose registruojamus duomenis asmenys pateikia atitinkamų registrų duomenų tvarkytojams; nustatyti, kad registrų duomenų tvarkytojams registrų informacinių sistemų objektą registravus savo iniciatyva, kai toks objektas susijęs su asmeniniu, fiziniu arba juridiniu... asmuo informuojamas atitinkamų registro informacinių sistemų nuostatų nustatyta tvarka, išskyrus Apribojusių savo galimybę lošti asmenų registrą, kuriame asmuo registruojamas išimtinai tik tokio asmens valia.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Atsiprašau, paskubėjau.

K. VAITIEKŪNAS. Teikiamuose įstatymų projektuose nėra atliekama kitų minėtais įstatymais reguliuojamų santykių pakeitimų, todėl, atsižvelgus į tai, kad, kaip jau minėta, projektai leis užtikrinti keičiamų įstatymų nuostatų atitiktį Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymui, prašyčiau gerbiamų Seimo narių pritarti teikiamiems įstatymų projektams. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų paklausti nėra norinčių. Dėl motyvų pasisakyti nėra norinčių. Dėkojame pranešėjui. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu po pateikimo visiems anksčiau išvardintiems (prasideda projektu Nr. XVP-573, baigiasi projektu Nr. XVP-577) įstatymų projektams? Galima, prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Dėl komitetų. Dėl projekto Nr. XVP-573 siūlomas pagrindiniu komitetu Ekonomikos komitetas, o dėl visų likusių pagrindinis komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, pritarta. Siūloma svarstyti rudens sesijos metu visus projektus. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Galima, prieštaraujančių nėra.

18.53 val.

Kelių transporto kodekso 4, 7, 8², 11, 13, 16, 17¹, 18, 18¹, 18², 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-564, Kelių transporto kodekso 8¹, 11, 16, 17¹, 18, 18² straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 18² straipsniu įstatymo Nr. XIV-1827 8 straipsnio pakeitimo ir 7 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XVP-565, Viešojo keleivinio transporto lengvatų įstatymo Nr. VIII-1605 6, 7 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-566, Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-567, Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-568, Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 6, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo Nr. XIII-3420 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-569, Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 61 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-570, Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 64¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-571, Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 89 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-572 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas. Tai būtų Kelių transporto kodekso 4, 7, 8², 11, 13, 16, 17¹, 18, 18¹, 18², 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-564 su lydimaisiais, tai yra projektais Nr. XVP-565, Nr. XVP-566, Nr. XVP-567, Nr. XVP-568, Nr. XVP-569, Nr. XVP-570, Nr. XVP-571 ir Nr. XVP-572.

Pranešėjas yra viceministras V. Jakštas. Prašom. Gerbiami kolegos, kadangi visai neblogai judame į priekį, tai posėdį siūloma pratęsti iki tol, kol pabaigsime svarstyti visus klausimus. Ačiū, pritariate šitai minčiai. O dabar, pranešėjau, jums žodis.

V. JAKŠTAS. Laba diena. Ačiū, gerbiama pirmininke.

PIRMININKĖ. Atsiprašau, patikslinu. Ir balsavimo langas taip pat pratęsiamas. Prašom dabar. Atsiprašau.

V. JAKŠTAS. Norėčiau pristatyti Kelių transporto kodekso su lydimaisiais įstatymais pakeitimus. Rengė Vidaus reikalų ministerija kartu su Susisiekimo ministerija. Rengiant šituos teisės aktus buvo iškelti pagrindiniai du tikslai, tai sukurti teisines prielaidas savivaldybių bendram viešųjų paslaugų teikimo administravimui ir tiksliau reglamentuoti viešąsias keleivių vežimo paslaugas vietinio ir tolimojo susisiekimo maršrutais sumažinant administracinę naštą.

Sprendžiami keturi uždaviniai. Pirmiausia yra siūloma sudaryti sąlygas bendrai organizuoti vietinį susisiekimą tarp gretimų savivaldybių. Apibrėžta, kas yra maršrutas: maršrutas yra išvykimo vieta, tarpinis punktas ir atvykimo vieta. Apibrėžti tarpsavivaldybinio susisiekimo maršrutai. Tarpsavivaldybinio susisiekimo maršrutams buvo priskiriami maršrutai tarp gretimų savivaldybių arba per jų teritoriją iki didmiesčių. Nustatyti atitinkamų savivaldybių tarybų įgaliojimus turintys organizatoriai ir dėl to keičiamas Viešojo administravimo įstatymas, sudarant galimybę viešosioms įstaigoms, kurių dalininkai yra dvi ar daugiau savivaldybių, arba savivaldybių, kurios įgyvendina kitų savivaldybių perduotas funkcijas, viešosioms paslaugoms... suteikti viešojo administravimo įgaliojimus.

Antra. Sudaryti sąlygas teikti viešąsias paslaugas tolimojo susisiekimo maršrutuose (ir patikslinamos Kelių transporto kodekso nuostatos, leidžiančios paprasčiau nustatyti naujus tolimojo susisiekimo maršrutus, kuriuose būtų teikiamos viešosios keleivių vežimo paslaugos) ar pradėti viešųjų paslaugų teikimą esamuose maršrutuose, atsisakant tokių apribojimų, kad daugiau negu 50 % būtų nepersidengę maršrutai, ir miestų dydžiams, kuriuos jungia maršrutai.

Toliau siekiama sumažinti funkcijų dubliavimą ir administracinę naštą. Dėl to nustatomas viešųjų paslaugų turinys ir konkretūs jas administruojančių viešojo administravimo subjektų įgaliojimai, taip suvienodinant skirtingų savivaldybių ir Transporto saugos administracijos praktiką. Siūloma Vyriausybės įgaliojimai institucijai suteikti įgaliojimus nustatyti bendrą viešųjų paslaugų teikimo administravimo tvarką.

Ir sudaromos sąlygos pagal tas pačias taisykles vežti keleivius kitomis keleivinio transporto priemonėmis, tokiomis kaip upių laivai, funikulieriai, lyniniai keltuvai ir panašiai, jeigu tai nėra didelė apimtis. Padidinamas teisinis aiškumas, tai yra suvienodinamos sąvokos skirtinguose teisės aktuose ir kiti dalykai.

Buvo įvertintos Seimo kanceliarijos Teisės departamento daugiau techninio pobūdžio išvados. Dėl to manome, kad būtų galima svarstyti, ir teikiame šiuos įstatymų projektus.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų norėtų paklausti trys Seimo nariai. Prašom. R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, gerbiamas viceministre. Aš čia.

PIRMININKĖ. Kairiau, kairiau, kairiau.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Taip. Mano klausimas yra susijęs... Šiaip jūsų teikiamas įstatymo projektas yra svarbus, bet aš noriu praktinio tokio klausimo, kaip tai veiks, kalbant apie priemiestinį ir tarpsavivaldybinį transportą? Dabar praktiškai kiekviena savivaldybė turi savo autobusų parką ir organizuoja keleivių pavėžėjimą, bet gyventojams dažnai prireikia kitos savivaldybės paslaugų. Pavyzdžiui, žiedinės savivaldybės gyventojai norėtų, kad važiuotų miesto transportas (ir už tą pačią kainą), kad vienos savivaldybės gyventojai matytų, kad atvažiuotų kitos savivaldybės, nes tai yra ir arčiau ribos, ir taip toliau. Kaip bus atliekamas tas derinimas, kuris yra beprotiškai sudėtingas pratimas? Juo labiau kad įmonės iš kitos savivaldybės vertina tų reisų rentabilumą. Jeigu jie yra nerentabilūs, dažnai atsisako tą paslaugą teikti kitos savivaldybės teritorijoje arba reikalauja, be abejo, jau dotacijos iš tam tikros savivaldybės teritorijos.

PIRMININKĖ. Laikas!

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Kaip bus su finansais ir derinimu?

V. JAKŠTAS. Ačiū. Labai svarbūs klausimai. Jie kaip tik pademonstruoja, dėl ko šitas įstatymas yra teikiamas. Tai yra tiek keičiant Transporto kodeksą, tiek Viešojo administravimo įstatymą yra numatytos galimybės savivaldybėms suteikti įgaliojimus, sakykime, viešajai įstaigai, bendrai įstaigai, kuri galėtų administruoti tuos bendrus tarpsavivaldybinius maršrutus, tai ir priemiestinius maršrutus, ir žiedinės savivaldybės kartu su didžiuoju miestu maršrutus. Jie galėtų kartu juos nustatyti, derinti ir gyventojams pateikti geresnį. Kol kas dabar savivaldybės per biudžetines įstaigas turėjo atskirai tuos dalykus suderinti, galbūt per įgaliojimus pateikti, bet šis pakeitimas leis savivaldybėms geriau bendradarbiauti.

Kitas dalykas dėl finansavimo. Žinoma, finansavimas ten, kur per mažai yra galimybių iš privataus sektoriaus ir nekomerciniai maršrutai, numatyta galimybė geriau ir tiksliau teikti viešąsias paslaugas, tai yra prisidėti savivaldybės lėšomis, dotuoti tuos maršrutus ir taip užtikrinti paslaugų teikimą.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Prašome pranešėją truputėlį stengtis trumpiau atsakyti. (*Balsai salėje*) Dar jūsų nori paklausti ir V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėju, pratęsdamas kolegės klausimą, jūs užsiminėte apie steigiamas įstaigas, kurios oru nekvėpuos. Jūs čia nurodėte papildomą poreikį, net neabejoju, jį sumažindami iki 18 mln. eurų per metus, ir tai daugiausia savivaldybių biudžeto lėšomis. Tai padidinkime dvigubai, šiaip jau apie 50 mln. eurų per metus, plius iš pasakos srities įstaigos, kurios nekvėpuos oru. Iš kur tokie asignavimai savivaldybių biudžetuose?

V. JAKŠTAS. Vadinasi, tiesiogiai šis pakeitimas, koks jis dabar teikiamas, nereikalauja nei padidinti, nei sumažinti – jis sudaro galimybes tiesiog savivaldybėms turėti. Dabar jos turi atskiras biudžetines įstaigas ir ten naudoja, sakykime, asignavimus, biudžeto lėšas tam, kad administruotų maršrutus, o dabar jos galės įsteigti bendrą viešąją įstaigą, tuos asignavimus, pavyzdžiui, skirti tai bendrai viešajai įstaigai ir tokiu būdu administruoti, turėti bendrą viešųjų paslaugų ir viešojo transporto maršrutų administravimą.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia B. Ropė. Tenai...

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų yra gana didelis poreikis vyksti iš rajonų savivaldybių į apskričių centrus. Problema tokia, kad paslaugos yra tik apskričių centruose, o maršrutai labai nuostolingi ir niekas nenori finansuoti. Vienas dalykas, galbūt tai būsimos

Regionų ministerijos vienas iš klausimų, kurį galima būtų išspręsti tinkamai, nes dabar kiekviena sritis sprendžia savo. Neįgalieji sprendžia su savo sistemomis. Medikai – su savo sistemomis. Tuos pinigus išbarstome ir realios veikiančios sistemos kaip ir nėra. Kiekvienas turi spręsti atskirai. Ar nenumatote skatinti tos, sakykime, galimybės? Jeigu jinai nebus skatinama, tai jinai liks popieriuje, nes ir taip šiandieną savivaldybės gali susitarti, jeigu yra galimybė susitarti.

V. JAKŠTAS. Ačiū už klausimą. Regionų ministerija yra priemonė įgyvendinti regionų politikai, o štai šis klausimas ir problema, kurią paminėjote, yra neabejotinai regionų politikos klausimas, manau, nepaprastai svarbus. Mes tikrai manome, kad viešasis transportas turi būti skatinamas tiek dėl tvarios plėtros, tiek dėl kitų dalykų. Jis dabar patiria geroką nuosmukį. Manau, kad ir finansavimas nuo to turėtų priklausyti. O čia yra priemonė, kuri suteikia galimybių tam dalykui vykti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Daugiau nėra norinčių jūsų paklausti. Ar yra norinčių pasisakyti dėl motyvų? Nėra. Ar galėtume po pateikimo pritarti bendru sutarimu visiems anksčiau įvardintiems projektams? Yra siūlymas balsuoti. Balsuojame. (*Balsai salėje*)

Užsiregistravo 67, balsavo 67, visi už. Po pateikimo projektams yra pritarta.

Siūlomi komitetai: dėl projekto Nr. XVP-564 pagrindinis – Ekonomikos komitetas, papildomas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Dėl projekto Nr. XVP-565 pagrindinis – Ekonomikos komitetas. Dėl projekto Nr. XVP-566 pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas. Dėl projekto Nr. XVP-567 pagrindinis – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Dėl projekto Nr. XVP-568 pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas. Dėl projekto Nr. XVP-569 pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas. Dėl projekto Nr. XVP-570 pagrindinis – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Dėl projekto Nr. XVP-571 pagrindinis – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Dėl projekto Nr. XVP-572 pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galima. Prieštaraujančių nėra, pritarta. Visus projektus siūloma svarstyti Seimo rudens sesijos metu.

19.07 val.

Baudžiamojo kodekso 228, 229 ir 230 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-106(2) (svarstymo tęsinys)

Per šoninį mikrofoną – K. Podolskis. Prašom.

K. PODOLSKIS (*LSDPF*). Dėl projekto Nr. XVP-106, Baudžiamojo kodekso pakeitimų, frakcijos vardu noriu paprašyti skubos tvarkos. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ar mes galime grįžti prie svarstymo stadijos ir, įvertinę frakcijos siūlymą, pritarti dėl skubos? (*Balsai salėje*) Prieštaraujančių nėra. Pritarta. Atsiprašau, reikės balsuoti. Pirmiausia turėtume apsispręsti, kad grįžtame prie mano įvardinto projekto svarstymo stadijos. Kas už tai, kad grįžtume?

Užsiregistravo 60, balsavo 59: už – 50, prieš – 4, susilaikė 5. Vadinas, grįžtame prie projekto Nr. XVP-106 svarstymo stadijos. Kadangi Socialdemokratų frakcija siūlo skubą, prašom balsuoti už skubą. Kas pritariate – už, kas galvojate kitaip – prieš arba susilaikote. Už projektą Nr. XVP-106.

Užsiregistravo 57, balsavo 56: už – 47, prieš – 6, susilaikė 3. Pritarta. Per šoninį mikrofoną – A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (*DFVL*). Vis dėlto, kada yra prašoma skubos, pagal Konstitucinio Teismo nutarimą, turėtų būti motyvuojama. Ir pagal tai, kaip yra suformuluotas straipsnis, turi būti ypatingos politinės, socialinės, kultūrinės, ekonominės aplinkybės, būtinos visuomenės viešajam interesui užtikrinti ir konstituciniams gėriams apsaugoti. Jeigu čekutininkas yra konstitucinis gėris, šita skuba, patikėkite manimi, yra visiškai teisėtas dalykas, kuris sėkmingai pereis pasitikrinimą Konstituciniame Teisme. Labai ačiū, kad davėte formalų argumentą kreiptis.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Per šoninį mikrofoną – R. Baškienė. Prašom.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Gerbiami kolegos, čia būtų tokia tikrai replika po balsavimo, padėkojimas A. Širinskienei už teisinį išaiškinimą, kas bus. Nes iš tiesų per 20 darbo metų Seime tokio

veiksmo iš tiesų neteko matyti. Ir ko ko, iš socialdemokratų šito tikrai nesinorėjo tikėtis. Bet tai yra neigiamas pavyzdys (ir ateičiai, ir mūsų jaunimui), kas vyksta su politikais, kurie nori išplauti savo mundurą, slėptis už Seimo nario mandato, dar kažkokius keistus dalykus daryti. Tiesiog esu labai nustebusi, švelniai pasakius, kaip tai gali vykti vakariniame posėdyje, šitaip vėlai. Pirmena kažkada buvusius naktinius balsavimus. Žodžiu, kolegos, pagalvokite. Iš tiesų pirmadienis, panašu, bus ne toks paprastas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame R. Baškienei, pasisakiusiai per šoninį mikrofoną.

19.10 val.

Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 3, 9, 12, 23, 33, 35 straipsnių, aštuntojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 14¹, 27¹, 33¹, 33², 33³, 33⁴, 33⁵, 33⁶ straipsniais įstatymo projektas Nr. XVP-551, Rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 9, 11 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-552, Administracinių nusižengimo kodekso 33, 589 ir 610 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 419¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-553 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 3, 9, 12, 23, 33, 35 straipsnių, aštuntojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 14¹, 27¹, 33¹, 33², 33³, 33⁴, 33⁵, 33⁶ straipsniais įstatymo projektas Nr. XVP-551 ir lydimieji įstatymų projektai Nr. XVP-552 ir Nr. XVP-553. Pranešėjas – viceministras J. Taminskas. Prašom pristatyti visus kartu.

J. TAMINSKAS. Labas vakaras, gerbiami Seimo nariai, gerbiama posėdžio pirmininke. Noriu jums pristatyti įvardintus įstatymų projektus. Priežastys, paskatinusios juos teikti. Pirma, siekiama užtikrinti 2023 m. spalio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl vienodų sąlygų darniajam oro transportui užtikrinimo nuostatų įgyvendinimą.

Antra priežastis – siekiama užtikrinti aiškesnį teisinį reguliavimą, panaikinant interpretavimo galimybes, ir nustatyti nevienareikšmiškas savivaldybių tarybų, atsakingų už mažos taršos zonų nustatymą savivaldybių teritorijose esančiuose miestuose, teises ir pareigas...

Dėl tinkamo reglamento, kuriuo nustatomi tvarių aviacinių degalų naudojimo ir tiekimo reikalavimai, taikymo reikia paskirti kompetentingą instituciją, atsakingą už šio reglamento taikymo užtikrinimą ir baudų skyrimą, ir nustatyti baudų dydžius už reglamento pažeidimus. Alternatyviųjų degalų įstatymo projekto pakeitimu siūloma paskirti Lietuvos transporto saugos administraciją atsakinga kompetentinga institucija, kuri užtikrintų reglamento prievolių vykdymą, kontrolę ir baudų skyrimą, esant reikalui. Taip pat numatyti atsakomybės sankcijas už reglamento pažeidimus ir atsakomybės taikymo tvarką aviacinių degalų tiekėjams, orlaivių naudotojams ir oro uostą valdančiai įmonei.

Dėl mažos taršos zonų. Šiandien yra nustatyta, kad mažos taršos zonos privalomos kurortinėse savivaldybėse, kurorto statusą turinčiose savivaldybėse ir miestuose, kuriuose yra daugiau nei 50 tūkst. gyventojų. Pakeitimais yra siūloma nustatyti teisę visoms savivaldybėms pačioms nuspręsti, ar joms reikia mažos taršos zonų. Taip pat yra sprendžiamos Rinkliavų įstatymo ir Administracinių nusižengimų kodekso spragos, numatant, kad savivaldybės, kurios nuspręs įvesti savo miestuose mažos taršos zonas, galėtų teisėtai rinkti rinkliavas, vadovaudamosi Rinkliavų įstatymu. Jeigu nebus laikomasi rinkliavų įvestose mažos taršos zonose, pagal Administracinių nusižengimų kodeksą bus taikomos baudos už rinkliavų nemokėjimą, jeigu mažos taršos zonose apskritai numatytas taršaus transporto eismo draudimas, tai – už tokio draudimo pažeidimą. Atsakysiu į klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų paklausti norėtų vienas Seimo narys – S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas viceministre Jurai, tikrai vertinu jus kaip profesionalą, tačiau jūsų angliškai vadinamas *track record* šioje kadencijoje su žaliaja transporto dekarbonizacija yra minusinis. Vakar priimtas Alternatyviųjų degalų įstatymas sumažino alternatyviųjų degalų procentą degaluose. Užvakar jūs – ministerija – pasisakėte prieš perkančiųjų organizacijų didesni

netaršių automobilių procentą. Šiandien ateinate su prievolės naikinimu savivaldybėms turėti mažos taršos zonas.

Ar mes galime eiti į asmenines lažybas, kad Vilnius, Europos žaliaji sostinė, iki metų pabaigos nepasitvirtins mažos taršos zonos? Tai yra parodija ir diskreditavimas visų Europos žaliųjų sostinių. Šiuo sprendimu jūs atleidžiate Vilnių nuo prievolės tokią zoną nusistatyti. Iš ko lažinamės dviese?

J. TAMINSKAS. Nemanau, kad Seimas yra lažybų vieta. Lažybose nedalyvauju jokia forma. Bet kas yra susiję su šiuo pakeitimu, tai svarbūs yra keli aspektai. Pirmas aspektas. Dabartinis reguliavimas, kuris yra privalomas būtent Vilniuje nustatyti mažos taršos zoną, yra neveikiantis, nes jeigu miestas nenustato, tai jis nenustato. Tas privalomumas jokio efekto nesuteikia.

Antras labai svarbus aspektas, kad savivaldybės, kurios norėtų nusistatyti, tačiau neatitinka šią dieną įstatyme numatytų reikalavimų, tai nėra kurortinė savivaldybė, kurortinės teritorijos statusą turinti arba turi mažiau nei 50 tūkst. gyventojų mieste, negali nustatyti mažos taršos zonos, nors norėtų. Atliepiant savivaldos savarankiškumą, ką labai svarbu pabrėžti, savivaldos bendravimą su bendruomene, kad būtent pati bendruomenė spręstų, ir yra teikiamas šitas pakeitimas suteikiant visoms savivaldybėms be išimties, pasitarus su bendruomenėmis, smulkiuoju ir vidutiniu verslu ir visais kitais, esant poreikiui, nustatyti mažos taršos zonas.

Dar labai svarbus aspektas yra pažymėti, kad miestai ir savivalda yra dinamiški, ir nustatyti reikalavimą būtent susiejant su gyventojų skaičiumi... Ar galime teigti, kad 49 tūkst. 999 gyventojus turintis miestas yra mažiau taršus nei 50 tūkst. ir 1 gyventoją turintis? Galbūt po metų atsiras miestas iš 50 tūkst. – 49 tūkst. Tai suteikime visoms pačioms savivaldybėms pasirinkimo laisvę, diskutuojant su savo bendruomenėmis, su verslu, esant poreikiui, nusistatyti mažos taršos zonas, vadovaujantis susisiekimo ministro patvirtintomis gairėmis, pagal kurias pati taryba nustatys atitinkamas tvarkas, atsižvelgdama į savo savivaldybės pobūdį.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Motyvų už nėra. Prieš – S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas viceministre, taip nerodoma lyderystė, kad savivaldybės gali apsispręsti dėl bet ko. Matome, kad iš šešiasdešimties savivaldybių vos viena – Kauno – apsisprendė dėl taršos zonos ir šiandien Kaunas lieka kvailėliai, nes jūs paliekate ne prievolę, o teisę pasirinkti.

Jūs, kaip Susisiekimo ministerija, turite patvirtintus darnaus vystymosi, darnaus judumo planus, turite europinių lėšų ir jūs galėtumėte pasakyti: neduosime savivaldai pinigų autobusams, jeigu nebus mažataršių zonų. Jūs galite tai padaryti? Galite. Bet šiandien jūs leidžiate visoms savivaldybėms nesteigti šitų zonų, o praeitoje kadencijoje K. Adomaitis būtent ir sumažino, sakė, mažuose Biržuose nereikia steigti mažataršių zonų, nes iš esmės didesnė tarša vyksta didmiesčiuose ir kurortuose. Todėl buvo susiaurinta.

Šiandien jūs iš tikrųjų paleidžiate savivaldas. Kauno pavyzdys, kurį viešai gyriau, jisai lieka kvailėlio vietoje, nes jie, padarę, perėję šitą vargą, dabar neturi valstybės paramos ir Susisiekimo ministerija, atvirkščiai – jokių skatinimo priemonių neprideda.

Vienintelis dalykas, kodėl aš agituočiau balsuoti už šitą projektą, yra dėl tvaraus aviacinio kuro ir Lietuvos transporto saugos administracijos, kuri turi būti numatyta kaip kompetentinga institucija. Jūs vakar „Delfi“ dalyvavote. Žiedinė ekonomika, Lietuvos inovacijų agentūra viena-reikšmiškai sakė – bus fiasko po šito projekto su transporto žaliaja politika. Aš manau, kad *track record*ą keiskite, keiskite kryptį, nes dar turite šansą pasitaisyti. Kviečiu susilaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. O dabar už kalbės R. Kaunas.

R. KAUNAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Kadangi Kaunas buvo paminėtas, tai iš tikrųjų negalėjau nekalbėti.

Gerbiamas kolega Simonai, nemanau, kad Kauno miestas lieka kvailėlio vietoje. Tai inovatyvus, greitai besiorientuojantis, augantis miestas, priėmė sprendimus, įkūrė mažos taršos zoną taip, kaip miestui atrodo, ir šitas ministerijos siūlymas niekaip nei kvailina, nei kažkaip kitaip kenkia miesto pasirinkimui.

Dar labiau. Ministerija pasižiūrėjo visų savivaldybių atskirus poreikius, atskiras savivaldybių specifikas ir pasiūlė iš tikrųjų labai liberalų sprendinį dėl mažos taršos zonų. Visos savivaldybės turės galimybę apsispręsti, nebėra jokios prievartos. Šiuo atveju, aš manyčiau, tai yra kaip tik pasiūlymas, kurį reikia palaikyti, ir Kauno tai niekaip iš tikrųjų nediskredituoja. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ne, nes buvo motyvų prieš. Balsuojame dėl pagrindinio ir lydimųjų. Tai yra įstatymo projektas Nr. XVP-552, projektas Nr. XVP-553 ir projektas Nr. XVP-551.

Užsiregistravo 57, balsavo 55: už – 50, prieš nėra, susilaikė 5. Po pateikimo yra pritarta.

Siūlomi komitetai: dėl projekto Nr. XVP-551 ir projekto Nr. XVP-552 siūlomas pagrindiniu komitetu Aplinkos apsaugos komitetas, o dėl projekto Nr. XVP-553 pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Ar galima pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Prieštaraujančių nėra. Pritarta bendru sutarimu. Siūloma svarstyti rudens sesijos metu. Ar galime pritarti? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

19.20 val.

Akcizų įstatymo Nr. IX-569 23, 24, 25, 26, 30, 31, 65 ir 74 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2769 13, 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-346 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Akcizų įstatymo Nr. IX-569 23, 24, 25, 26, 30, 31, 65 ir 74 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2769 13, 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-346. Pranešėjas – R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Nežinau, kolegos, ar čia plačiau plėstis. Aš manau, kad čia visi jau namo nori važiuoti. Iš esmės praeitais metais, praeitoje kadencijoje mes priėmėme Akcizų įstatymą, kuriame stipriai padidinome būtent elektroninių cigarečių skysčių akcizą. Jisai realiai padidėjo 150 %, kitais metais didės 147 %, dar kitais metais didės 152 %. Praeitą dieną aš jums pristaciau būtent, kad didžioji dalis elektroninių cigarečių iš prekybos persikėlė į elektronines platformas, tai yra „Telegramą“ ir visas kitas sistemas. Šiandien Mokesčių inspekcija skaičiuoja kelių milijonų biudžeto netekimą akcizų forma. Nelegali prekyba vyksta tenai.

Vienas iš variantų yra siūlymas, dėl ko reiktų kartu prašyti ir Vyriausybės išvadų, ir rudeni kartu su biudžetu siūlyti mažinti akcizo dydį. Dabar jis yra tris kartus didesnis už tradicinio tabako, tai automatiškai nelegali prekyba didėja, poreikis jos yra. Jeigu mums pavyktų sumažinti vienu penktadaliu akcizą būtent elektroninėms cigaretėms, tikėtina – sakau, tikėtina, čia vėlgi Vyriausybė turėtų pateikti informaciją, – kad nelegalios prekybos srautas realiai sumažėtų, nes nebeapsimokėtų įvežti.

Detalią informaciją esame pateikę iš Finansų ministerijos ir iš policijos aiškinamajame rašte. Ko gero, kolegos, susipažinote. Nežinau, gal geriau klausimų.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų norėtų paklausti du Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, jūs žinote, kad su priklausomybėmis galima kovoti trimis dalykais, tai yra prieinamumu, kaina ir reklama.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Taip.

A. SYSAS (LSDPF). Jūs dabar mažinate kainą, kad dar daugiau jaunimo, nes dabar, na... Jūs tai nerūkote, aš žinau.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Taip, nerūkantis.

A. SYSAS (LSDPF). Kam jūs siūlote tokį pasiūlymą, man keista. Vadinas, jūs norite atidaryti didesnę prieinamumą jauniems žmonėms, kurie ir taip, visa statistika rodo, kad jauni žmonės ir net esant mirtinoms pasekmėms rūko visokius skysčius, į kuriuos prideda dar papildomai kai ko.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Taip.

A. SYSAS (LSDPF). Kokį tikslą jūs čia turite?

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Tikslas, dėl to ir prašau Vyriausybės išvados, ir prašau jūsų, kaip komiteto pirmininko, irgi įsikišti į šitą dalyką. Esminis dalykas, kai pakėlėme tris keturis kartus elektroninių cigarečių akcizą, nelegali prekyba padidėjo lygiai taip pat tris keturis kartus, mes jo nesurenkame visiškai. Jaunimas perka būtent tose platformose. Yra vienas iš tokių manymų, kad sumažinus akcizą keistųsi.

Kitas yra, gerbiamas pirmininke, kadangi žinote šitą situaciją ir su premjeru yra šnekėta, gali būti taip, kad reikės didinti tada tabakui, tradiciniam tabakui, akcizą. Todėl aš ir prašau Vyriausybės išvados, kelti į rudens sesiją kartu su biudžetu, kad jūs, kaip pirmininkas, su Finansų ministerija pažiūrėtumėte, ar verta mažinti šitą akcizą, ar geriau verta didinti kitų tabako gaminių akcizus. Čia tikrai jūsų prerogatyva. Dabar yra siūlymas toksai. Aš manau, kad komitetas, gali būti, pasirinks didinti būtent tradiciniam tabakui, taip bent jau būdavo. Gerbiamas Algirdai, kiek metų abudu mes esame Seime, dažniausiai būdavo tokia tradicija. Nežinau, gal kokią nors kitą priimsime.

PIRMININKĖ. Dėkojame. (*Balsas salėje*) Nediskutuoju iš vietos. Daugiau klausti nėra norinčių. Motyvai už, prieš? Už nėra. Prieš – S. Gentvilas. (*Balsai salėje*) Prašom. Paskui jums suteiksime. Nėra Simono. A. Sysas, prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Mielieji kolegos, aš suprantu rūpestį dėl biudžeto, bet mes šiandien taip juo rūpinamės, kad, užuot surinkę daugiau biudžeto lėšų, surinksime mažiau. Man keistas šiek tiek rūpestis, kad per skystą tabaką, jeigu taip galima pavadinti, mes daugiau surinksime į biudžetą. Kol kas, bent jau vakar žiūrėjau, kaip sekasi rinkti mokesčius, taip, mes šiek tiek atsilieiname, bet su tabako gaminiais didelių praradimų nėra. Bet didžiausias praradimas, kad mes suteikiame galimybę, jeigu jūs pritarsite, kad daugiau žmonių galėtų pasinaudoti tokia nevisiškai sveika pozicija. Todėl aš ir siūlau – nepritarkime. Jeigu tikrai rūpinamės biudžetu, tai mano kolega Remigijus galėtų pasiūlyti tai, ką siūlo komitetui, tai yra didinkime tabakui, kitiems priklausomybę sukeliantiems produktams, o ne mažinkime, nes tai ne vienas žingsnis, o dešimt žingsnių atgal.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Per šoninį mikrofoną – D. Bradauskas. Prašom labai trumpai.

D. BRADAUSKAS (NAF). Trumpa replika. Viskas, kas yra nekontroliuojama ir neakcizinės prekės, yra nelegalu ir kriminalas. Jeigu mes didinsime legalių prekių, akcizinių prekių pardavimą, tai bus gerai, biudžete atsiras daugiau pinigų. O, beje, gerbiamas pirmininke, čia yra viena iš kovos su narkotinėmis medžiagomis priemonių.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Balsuojame.

Užsiregistravo 59, balsavo 59: už – 28, prieš – 8, susilaikė 23. Po pateikimo nepritarta. Alternatyvus balsavimas. Kas už, siūlome tobulinti, kas prieš, – atmesti. Balsuojame.

Užsiregistravo 62, balsavo 61: už – 52, prieš – 9. Siūlome tobulinti.

19.27 val.

Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo Nr. XIV-2811 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-89 (svarstymas)

Darbotvarkės rezervinis 1 klausimas – Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo Nr. XIV-2811 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-89. Pranešėjos nėra, ją pakeis R. Baranovas.

R. BARANOVAS (LSDPF). Sveiki, brangūs kolegos. Komiteto sprendimas yra toks: atsižvelgiant į tai, kad 2025 m. balandžio 14 d. priėmus Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2025/794, kuri iš dalies keičiamos kitų dviejų direktyvų nuostatos, kiek tai susiję su datomis, nuo kurių valstybės narės turi taikyti tam tikrus įmonių informacijos apie tvarumą teikimo ir įmonių tvarumo dokumentus, Seimui yra pateiktas svarstyti Lietuvos Respublikos įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo Nr. XIV-2881 41 straipsnio ir kitų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Todėl komitetas siūlo šį projektą atmesti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Motyvų už, prieš nėra. Ar galėtume bendru sutarimu pritarti, kad atmestume? Prieštaraujančių nėra, pritarta, kad atmestume.

19.29 val.

Turizmo įstatymo Nr. VIII-667 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-117 (svarstymas)

Rezervinis 2 klausimas – Turizmo įstatymo Nr. VIII-667 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-117. Pranešėja – J. Rojaka. Prašome. Svarstymo stadija.

J. ROJAKA (DFVL). Ekonomikos komitetas svarstė šį klausimą birželio 18 dieną ir, atsižvelgęs į gautas pastabas ir neigiamą Vyriausybės išvadą, nepritarė šiam projektui bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų pasiūlymas yra atmesti, taip?

J. ROJAKA (DFVL). Balsavimo rezultatai: bendru sutarimu pritarta atmesti projektą.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kadangi dėl motyvų už, prieš nėra, ar galėtume bendru sutarimu atmesti? Prieštaraujančių nėra, pritarta atmesti.

19.30 val.

Seimo 2025 m. birželio 30 d. (pirmadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Paskutinis šios dienos darbotvarkės rezervinis klausimas, tai yra birželio 30 dienos Seimo posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Yra numatyta daugelis projektų, pradedant Valstybinio kelių fondo įstatymo projektu, Geležinkelių, Žemės reformos ir taip toliau, daugelis Seimo nutarimų. Ar galėtume pritarti? (*Balsai salėje*) Nors galima bendru sutarimu, bet yra didžiulis noras užbaigti šios dienos darbotvarkės klausimą balsuojant, tai balsuojame. Kas pritariate, balsuojate už, kas galvojate kitaip...

Užsiregistravo 60, balsavo 60: už – 58, prieš – 1, susilaikė 1. Darbotvarkei pritarta.

Registruojamės. Dėkojame, užsiregistravote.

Užsiregistravo 63. Birželio 26 dienos vakarinį posėdį baigiame, tai yra šios kadencijos 66 posėdis. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 67 STENOGRAMA

2025 m. birželio 30 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas S. SKVERNELIS,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. OLEKAS
ir Seimo Pirmininko pavaduotoja O. LEIPUTĖ*

PIRMININKAS (S. SKVERNELIS). Labas rytas, gerbiami kolegos. Prašom užimti savo vietas. Tikėtina, kad pradėsime priešpaskutinį šios sesijos posėdį. (*Gongas*)
Prašom užsiregistruoti.
Užsiregistravo 111 Seimo narių.

10.01 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. birželio 30 d. (pirmadienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas

Dėl darbotvarkės, matau, kai kas norėtų per šoninį mikrofoną, bet neapsisprendžia, prie kurio mikrofono prieiti. Prašau.

V. ALEKNAVIČIENĖ (LSDPF). Laba diena, kolegos. Norėčiau, kad visi pasveikintumėte mūsų Joniškio draugus iš Novoselicos, iš Ukrainos, jie šią savaitę Joniškyje turi labai daug vaikų, bet vaikų mes dar neatvežėme. Bet turime jų atstovus, kurie praleis visą savaitę Joniškyje. Jeigu galėtumėte pasveikinti ir paploti. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ar būtų siūlymų, pageidavimų dėl darbotvarkės? Gal ką išbraukti? Ar galime pritarti darbotvarkei bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

10.02 val.

Valstybinio kelių fondo įstatymo projektas Nr. XVP-508(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1 klausimas – Valstybinio kelių fondo įstatymo projektas Nr. XVP-508. Pranešėjas – jau tribūnoje. Priėmimo stadija. Čia, kolegos, reikės šiek tiek dėmesio, nes komitetai ne iki galo suredagavo viską, tai gali būti reikalinga labai atidžiai išklausyti, už ką ir kaip balsuojame.

Prašau. Pradėsime nuo 1 straipsnio, dėl jo pasiūlymų, pastabų nebuvo gauta. Ar būtų reikalaujančių, kad dėl šio straipsnio balsuotume? Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 2 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabų, jas pristatys pranešėjas.

Š. ŠUKEVIČIUS (LSDPF). Laba diena, Seimo Pirmininke, laba diena, kolegos. Buvo pateikta Teisės departamento pastabų. Pastaboms buvo pritarta. Vienai.

PIRMININKAS. Iš eilės, taip?

Š. ŠUKEVIČIUS (LSDPF). Taip.

PIRMININKAS. Dabar, kolegos, dėl šios pastabos ar galime?.. Prieš apsisprendžiant dėl pastabos, jeigu mes jai pritartume, atkreipiu dėmesį. Kadangi sąvoka iš „administratoriaus“ keistusi į „valdytojas“, tai tikslinami ir kiti straipsniai: 2 straipsnio 3 dalis, 3 straipsnio 3 dalis, 4 straipsnis, 5 straipsnio 1, 6 ir 7 dalys, 5 straipsnio 2 dalis, 5 dalis ir 6 dalis, 6 straipsnio 1 ir 2 dalys, 7 straipsnis ir 8 straipsnio 2 dalis, vietoj sąvokos „administratoriaus“ įrašant „valdytojas“. Ar galėtume pritarti su išsakytomis Teisės departamento pastabomis, kurioms komitetas pritarrė, bendru sutarimu?

Antra pastaba dėl šio straipsnio taip pat yra Seimo Teisės departamento.

Š. ŠUKEVIČIUS (LSDPF). Seimo Teisės departamento pastabai Biudžeto ir finansų komitetas nepritarė dėl sąvokos „Via Lietuva“ – fondo administratorius“, mes siūlome palikti „fondo administratorius“.

PIRMININKAS. Ačiū. Komiteto pozicija dėl 2 straipsnio yra išsakyta. Ar galėtume su Teisės departamento siūlymu ir komiteto nepritarimu dėl vienos pastabos pritarti 2 straipsniui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

3 straipsnis, dėl jo taip pat yra gauta Seimo Teisės departamento pastaba.

Š. ŠUKEVIČIUS (LSDPF). Biudžeto ir finansų komitetas nepritarė Teisės departamento pastabai, nes nėra tikslinga skaidyti esamus kriterijus. Toks būtų komentaras. Pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Mielieji kolegos, ar galėtume 3 straipsniui su komiteto išvada pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 4 straipsnio yra gautos Seimo Teisės departamento trys pastabos. Prašom kiekvieną jų pristatyti.

Š. ŠUKEVIČIUS (LSDPF). Biudžeto ir finansų komitetas pirmai Teisės departamento pastabai nepritarė dėl to, kad siūlo neapibrėžti esamų institucijų, kad nebūtų valstybė ir savivaldybė.

Paskui buvo pastaba dėl skolinimosi limitų „Via Lietuvai“. Mes sakome, kad „Via Lietuva“ turėtų vadovautis Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymu. Tai irgi nepritarė. Ir kitai pastabai pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, ar galėtume pritarti bendru sutarimu su išsakytomis komiteto pozicijomis 4 straipsniui? Ačiū, pritarta.

Dėl 5 straipsnio yra gautos Teisės departamento trys pastabos. Prašom pristatyti.

Š. ŠUKEVIČIUS (LSDPF). Pirmai Teisės departamento pastabai Biudžeto ir finansų komitetas pritarė. Antrai pastabai Biudžeto ir finansų komitetas irgi pritarė ir trečiai yra pritarta. Visoms pastaboms yra pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, ar galėtume bendru sutarimu pritarti 5 straipsniui su Teisės departamento išsakytomis pastabomis? Ačiū, pritarta.

Dėl 6 straipsnio turime dvi Teisės departamento pastabas. Prašom pristatyti.

Š. ŠUKEVIČIUS (LSDPF). Biudžeto ir finansų komitetas pirmai pastabai pritarė bendru sutarimu ir antrai pastabai pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Mielieji kolegos, 6 straipsniui su dviem Teisės departamento pastabomis, kurioms pritarė komitetas, galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

7, 8 straipsniai be pataisų. Ar būtų reikalavimas balsuoti dėl jų, ar galėtume abiem pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 9 straipsnio yra gautos dvi Teisės departamento pastabos, kurias pristatys pranešėjas.

Š. ŠUKEVIČIUS (LSDPF). Biudžeto ir finansų komitetas pirmai pastabai pritarė bendru sutarimu, antrai pastabai nepritarė bendru sutarimu dėl formuluotės „po 2026 metų“. Mes siūlome pakeikti: „nuo 2026 m. sausio 1 d.“

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, ar 9 straipsniui (kartu su dviem: vienai Teisės departamento pastabai pritarta, dėl kitos komiteto pozicija buvo nepritari) galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Motyvai dėl viso įstatymo projekto. Kolegė G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Taip, išties sveikinu šį žingsnį formuojant Kelių fondą. Manau, tai žingsnis teisinga kryptimi, tačiau formuojant patį fondą turbūt pirminė idėja buvo sutelkti daugiau naujų pajamų šaltinių, kurie galėtų užtikrinti deramą kelių finansavimą, todėl bet kokių atvejų šio fondo sėkmė priklausys nuo daugelio kitų aspektų, ne tik tai nuo šio įstatymo, bet ir nuo to, kaip jisai bus įgyvendinamas. Pačiame įstatyme iš sudedamųjų naujų pajamų šaltinių yra tikrai vienas, tai yra *e. tollingo* sistemos įgyvendinimas. Jeigu jį startuos laiku ir bus įgyvendinta, bus galima gauti 70 mln. eurų papildomų pajamų. Tai yra naujas pajamų šaltinis, tačiau visa kita, kas yra išvardinta, tai lėšos, kurios anksčiau keliaudavo į valstybės biudžetą. Ir akivaizdu, kad pamatysime realią šio fondo sėkmę tada, kada bus atneštas valstybės biudžetas 2026 ir vėlesnių metų, nes tik tai tuomet bus aišku, kiek yra įdėta į Kelių fondą lėšų ir kiek keliauja Kelių priežiūros programai tam, kad būtų galima numatyti, ar nesumažės viena ar kita sritis, jeigu atsiranda šis naujas pavadinimas, šis naujas fondas. Gaila, kad nebuvo pritarta mano siūlymui sukurti nepriklausomą visuomeninę priežiūros tarybą bei nustatyti aiškius lėšų skirstymo kriterijus, kaip kad buvo padaryta su analogišku Valstybės gynybos fondu. Man atrodo, skaidrumas šioje srityje tikrai yra

būtinai. Juk ne kartą esame susidūrę su kelių projektų finansavimo skaidrumo klausimais ir, man atrodo, didesnis skaidrumas šitame etape tikrai būtų padėjęs sustiprinti šio fondo veikimą. Bet kokių atveju remiu patį fondo steigimą ir kviečiu nesustoti, nes akivaizdu, kad be skaidrumo, be naujų pajamų šaltinių, be laiku įgyvendintos *e. tollingo* sistemos tai bus tik nauja dėžutė senoms problemoms sudėti. Todėl nuo sėkmingo įgyvendinimo, nuo efektyvaus mūsų visų darbo priklauso, kaip iš tiesų atrodys šis Kelių fondas realybėje.

PIRMININKAS. Motyvai prieš? Turbūt nestebina jau, kolega V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Iš tikrųjų, šis fondas bus, kaip tame posakyje, supančiotas arklys: šliaužti galės, bet bėgti negalės. Kodėl supančiotas? Nes nėra paskolinės dalies prie ILTE'ės, kur galėtume leisti kelių obligacijas, pritraukti lėšų už mažas palūkanas ir turėti gana didelį, ženklų padidėjimą keliams, ir taip mes padarytume Lenkijos sėkmę keliuose. Dabar Lenkijos sėkmės keliuose mes nepadarysime, nes tos paskolinės prie vadinamosios ILTE'ės nėra. Iš tikrųjų, jeigu tas pinigų perkilnojimas iš vienos eilutės į kitą eilutę, galvojame, suteiks daugiau pinigų, tikrai nesusuteiks daugiau pinigų. O kai atneš finansų ministras kelių finansavimą rudenį, tai galime, gali atsitikti taip, kad sužinosime, kad tų lėšų netgi sumažėjo. Aišku, tai yra geriau negu nieko, vienas mažas, taip sakant, pašliaužimas į priekį keliuose, bet viską pamatysime rudenį, kai bus tai. Gaila, kad nueita tik tuo daliniu, pusiniu keliu padėti keliams, bet nebuvo ryžto padėti labai stipriai.

Žinote, kas dar yra įdomiausia? Kai „Ignitis“ skolinasi, į valstybės skolos rodiklius neįeina. Kai „Lietuvos geležinkeliai“ skolinasi, į skolos rodiklius neįeina. Kitos valstybinės įmonės, tokios kaip „Lietuvos geležinkeliai“, „Ignitis“, kurios skolina, irgi neįeina, o Kelių fondas įeis į valstybės skolinimo limitą. Tai kas atsitiks? Vadinasi, ateis finansų ministras ir sakys: jūsų limitai yra tokie ir nebandykite daugiau gauti pinigų ar pasiskolinti. Lenkijos variantas – leidžiame kelių obligacijas, į jokių skolos rodiklius neina. Tai tuo ir skirsis šis fondas. Jis bus supančiotas: šliaužti galės, bet bėgti negalės.

PIRMININKAS. Ačiū už nuomonę prieš. Nuomonė už – K. Podolskis.

K. PODOLSKIS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Turbūt tai vienas svarbiausių šios Seimo sesijos, Vyriausybės darbų, kurį reikia padaryti. Atsižvelgdami į tai, kad beveik 40 % valstybinės reikšmės kelių yra blogos arba labai blogos būklės, jau nekalbant apie tiltų ir viadukų būklę, tikėkimės, šis fondas leis užtikrinti nuoseklų ir ilgalaikį lėšų keliams planavimą ir konsolidavimą, tokiu būdu ir savivaldybėms turėtų būti didesnis aiškumas dėl kelių tvarkymo. Žinoma, fondo tikslas turi būti papildomų lėšų pritraukimas, ypač *e. tollingo* sistemos įgalinimas. Pirmiausia, padėka susisiekimui ministrai imantis esminių darbų kelių priežiūros sektoriuje ir kviečiu palaikyti šį sprendimo projektą, kolegos.

PIRMININKAS. Motyvai už – kolega Z. Balčytis.

Z. BALČYTIS (DFVL). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų aš labai teigiamai sutinku šitą projektą. Tiesiog džiaugiuosi, nes aš prisimenu dar tuos 2002–2004 metus, kada mes tikrai buvome regione patys pirmaujantys todėl, kad tuo metu turėjome jau įkurtą Kelių fondą ir jisai tikrai kuo puikiausiai veikė.

Dėl gerbiamo Valiaus replikos, kad jisai negalės, kaip sako, labai jau taip teigiamai funkcionuoti, dabar tikrai šliaužia... Jeigu mes šito fondo neįkursime, tai iš viso situacija bus tokia, kaip yra dabar, šiandien. Bet tikrai džiaugiuosi. Latviai, atsimenate, jie visą laiką ėjo iš paskos Lietuvai, bet, kada mes panaikinome fondą, latviai mus iš esmės aplenkė ir jų keliai šiandien yra statomi, tiesiami kokybiškesni ir labai greitai. Todėl tikrai nuoširdžiai sveikinu, siūlau palaikyti ir jį pamatysite, kaip ateityje atsistatys mūsų infrastruktūra.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Dėkojame komiteto pranešėjui, kuris kantriai stovėjo tribūnoje ir atsakė, pakomentavo komiteto poziciją. (*Balsai salėje*)

Mieli kolegos, apsispręskime. Balsuojame dėl viso įstatymo projekto Nr. XVP-508.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 105 Seimo nariai: už įstatymo projektą – 97, prieš nėra, susilaikė 8. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.15 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 6, 8, 9 straipsnių, 5 priedo pakeitimo ir 5, 7, 7¹ straipsnių, 1, 3, 4 priedų pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XVP-509(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-509. Pradėsime nuo Seimo kanceliarijos Teisės departamento siūlymo įstatymą papildyti atskiru straipsniu. Prašom.

Š. ŠUKEVIČIUS (LSDPF). Biudžeto ir finansų komitetas pritarė Teisės departamento išvadai bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, turime apsispręsti, ar įstatymo projektą papildome 1 straipsniu, atsižvelgdami į Teisės departamento siūlymą. Ar galime tai padaryti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dabar kiekvienas kitas straipsnis automatiškai pastumiamas per vieną punktą. Jeigu bus suvestinė, tai aš paminėsiu, kokį straipsnį mes dabar priimame, nes šiek tiek skirsis.

Dėl 2 straipsnio (po pritartimo dėl 1 straipsnio papildomo atsiradimo) pastabų ir pasiūlymų nebuvo gauta. Ar jam galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 3 straipsnio yra gautas Seimo narių M. Skamarako, R. Baranovo ir kitų pasiūlymas. Jį pristatys M. Skamarakas. Prašom.

M. SKAMARAKAS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kaip žinome, nuo 2025 m. liepos 1 d. yra išplečiamas mokamų valstybinės reikšmės kelių tinklas, pridedama 1 tūkst. 151 kilometras naujų atkarpų. Į sąrašą patenka ir 21 krašto kelio ruožas. Siekdami sumažinti papildomą finansinę naštą ūkininkams ir žemės ūkio gamintojams, išlaikyti sektoriaus konkurencingumą tiek vidaus, tiek užsienio rinkose, stabdyti galimą maisto produktų kainų augimą vartotojams, teikiame pasiūlymą pakeisti įstatymo projekto Nr. XVP-509(2) 2 straipsniu keičiamą Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo 6 straipsnį ir jį papildyti 4 dalimi. „4. Kelių naudotojo mokesčio lengvata, mažiausias tarifas už naudojimąsi keliais, taikoma pirminės žemės ūkio produkcijos, pieno, grūdų ir kitų pašarų gamintojams (įskaitant ir pašarams gaminti skirtas žaliavas) už jų veiklai ir produkcijos realizavimui naudojamų transporto priemonių naudojimąsi mokamais keliais.“

PIRMININKAS. Ar būtų 29 Seimo nariai, kurie palaikytų mūsų kolegų pateiktą siūlymą? (*Balsai salėje*) Pagal balsus matau, kad kokie 38 tikrai yra. Komiteto pranešėjau, prašom pakomentuoti siūlymą.

Š. ŠUKEVIČIUS (LSDPF). Biudžeto ir finansų komitetas birželio 25 dieną svarstė pateiktą Seimo narių pasiūlymą ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Yra norinčių kalbėti dėl motyvų. Už pasiūlymą – kolega V. Ažuolas. Už pasiūlymą? Aš tik pasitiksiu.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Šis pasiūlymas atliepia tai, kas anksčiau buvo įtvirtinta įstatyme. Kai 2020 metais priėmėme visą *e. tollingo* įstatymą, ten buvo ir įtvirtinta, kad žemės ūkio produkcijai pervežti būtų taikomi minimalūs įkainiai. Bėda atsitiko ta, kad iš dabartinio įstatymo varianto visi įkainiai yra išbraukti, neliko nė vieno įkainio, ir viską galės nustatyti Vyriausybė kaip norės ir kada norės. Kaip su kelių tinklu: patvirtino prieš mėnesį, atsirado dvigubai daugiau kelių. Tikrai reikia šiam pasiūlymui pritarti, tuo labiau kad Europos Komisija leido tokias išlygas daryti, ir tas sąrašas anksčiau buvo netgi dar platesnis dėl susisiekimo maršrutų, autobusų ir kitų dalykų. Tai tikrai pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš pasiūlymą nėra norinčių pasisakyti. Prašom balsuoti dėl pasiūlymo.

Balsavo 103 Seimo nariai: už pasiūlymą – 91, prieš nėra, susilaikė 12. Pasiūlymui yra pritarta.

Gerbiami kolegos, kadangi pasiūlymui pritarėme ir taip pat turime susijusį kolegų B. Ropės pasiūlymą, kuriam komitetas pritarė iš dalies ir kuris buvo integruotas į gerbiamo M. Skamarako pasiūlymą, tai gal gerbiamas kolega atsiims?

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų džiaugiuosi rezultatu, kad du kartus Biudžeto ir finansų komitetas atmetė ir trečią kartą pritarė iš dalies. Tai iš tikrųjų pasiekimas ir tekstas beveik identiškas (tas pats), bet tik kitame straipsnyje aš siūliau tą padaryti. Džiaugiuosi, kad turime tinkamą rezultatą, ir už mano pasiūlymą galima nebalsuoti.

PIRMININKAS. Atsiimate. Labai ačiū. Gerbiami kolegos, ar galėtume apsispręsti dėl 3 straipsnio su integruotu kolegų M. Skamarako, R. Baranovo ir kitų siūlymu, kuriam Seimas pritarė? Ar 3 straipsniui galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Nuo 4 straipsnio iki 12 straipsnio pastabų ir pasiūlymų nebuvo gauta. Ar būtų reikalaujančių balsuoti dėl kiekvieno iš šių straipsnių, ar galėtume visiems pritarti bendru sutarimu? Visiems. Ačiū, pritarta visiems.

Dėl motyvų dėl įstatymo projekto yra? Nėra. Prašom apsispręsti balsuojant. Atsiprašau, yra. Kolegė R. Tamašunienė norėtų...

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Pirmiausia, mieli kolegos, tikrai ačiū ir Biudžeto ir finansų komitetui, kad atsižvelgė į opozicijos iškeltą klausimą, kad svarbi nuostata, liečianti ūkininkus ir žemės ūkio produkcijos gamintojus, dėl tarifų išbraukimo iš įstatymo. Tai sukeldavo nereikalingą įtampą ir abejonių, ar iš tikrųjų Vyriausybės nutarime tie tarifai nebus keičiami arba tiesiog išnyks kaip tokia lengvata. Todėl labai svarbu, kad kuriamas Valstybinis kelių fondas ir lydimieji teisės aktai apima visus transporto naudotojus ir suteikia galimybę žemdirbiams, ūkininkams naudotis šia lengvata. Todėl tikrai verta palaikyti šį įstatymo projektą, nes tokie reikšmingi šiam sektoriui sprendimai turi būti įstatyme, o ne palikti, kad būtų kasmet persvarstyti ir koreguoti Vyriausybės nutarimais. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Jeigu kas dar buvo neįtikintas, galbūt įtikino kolegė. Prašom apsispręsti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo iš viso 110 Seimo narių: už įstatymą – 104, prieš nėra, susilaikė 6. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.23 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 6, 7, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 7¹ straipsniu įstatymo Nr. XV-111 2, 3, 6 straipsnių pakeitimo ir 1 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XVP-510(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-510. Projektą sudaro keturi straipsniai. Dėl 1, 2 ir 3 straipsnių pastabų ir pasiūlymų nėra. Ar būtų reikalaujančių dėl kiekvieno iš jų atskirai balsuoti, ar galėtume visiems trims pritarti bendru sutarimu? Galime pritarti, tai pritarta bendru sutarimu.

Dėl 4 straipsnio gauta Teisės departamento pastaba, kurią pristatys pranešėjas.

Š. ŠUKEVIČIUS (LSDPF). Biudžeto ir finansų komitetas birželio 25 dieną pritarė Teisės departamento pastabai, pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, ar galėtume 4 straipsniui su išsakyta ir komiteto pritarta Teisės departamento pastaba pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų dėl viso įstatymo projekto? Dabar tikrai nėra. Prašom apsispręsti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 105 Seimo nariai: už įstatymą – 99, prieš nėra, susilaikė 6. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.24 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 6, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo Nr. XIII-3420 1, 2, 7 straipsnių pakeitimo ir 5 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XVP-511(2) (priėmimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – taip pat Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-511.

Dėl 1 straipsnio yra gauta Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba, kurią pristatys pranešėjas.

Š. ŠUKEVIČIUS (LSDPF). Biudžeto ir finansų komitetas birželio 25 dieną pritarė Teisės departamento pastabai.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galėtume dėl 1 straipsnio su Teisės departamento išsakytu siūlymu, kuriam pritarė komitetas, apsispręsti bendru sutarimu? Ačiū, priimtas.

Dėl 2 straipsnio taip pat yra gautos kelios pastabos. Pirmiausia Teisės departamento pastaba.

Š. ŠUKEVIČIUS (LSDPF). Biudžeto ir finansų komitetas Teisės departamento pastabas apsvaistė birželio 25 dieną ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir yra gauta Seimo nario B. Ropės pastaba, siūlymas, kurį prašome pristatyti autorių.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Kadangi, kaip jau buvo šnekėta, labai padidinti yra apmokami keliai, nuo rytdienos iš esmės daugiau kaip 35 %, ir tai labai susiję su žemdirbiais, kurie naudojami tais keliais, tai būtent pirmine žemės ūkio gamyba, ir tai, kad Susisiekimo ministerija su Žemės ūkio ministerija pasirašė protokolą išlaikyti lengvatas ir tarifus pirminei žemės ūkio gamybai, praeitą kartą svarstant aš teikiau pasiūlymą rinkliavos dydį mažinti 90 %, bet šiek tiek pritrūko palaikymo balsų ir buvo kritikos, kad galbūt truputį daugoka. Šitą kartą siūlau rinkliavos dydį mažinti 80 % ir tai įteisinti įstatyme, kuris įsigalios nuo sausio 1 dienos. Iš esmės žemdirbiams – žmonėms, kurie užsiima žemės ūkio produkcijos gamyba, bus aišku, kaip bus apmokestinama jų veikla būtent kelių mokesčiu.

Kviečiu palaikyti, balsuoti ir tokiu atveju mes turėsime komplektą teisės aktų, kurie galios ir nuo rytdienos, ir nuo sausio 1 dienos. Ačiū.

PIRMININKAS. Turiu paklausti, ar yra 29 Seimo nariai, kurie pritartų? Kol kas tik tai... Manau, kad yra. *(Balsai salėje)* Yra. Aš matau, kad pakėlėte rankas. Prašom tada pasitikrinti, nes kolegų netiki manimi, kad yra, o aš manau, kad yra. Ar yra 29 pritariantys B. Ropės siūlymui? Suklydau per vieną punktą. *(Juokas, šurmulys salėje)* Deja, kolega, tik 28 pasiūlymą palaikė, dėl to jisai nebus svarstomas, bet nėra blogai – taip iš akies per vieną balsą tik tai.

Mieli kolegos, dėl viso 2 straipsnio, įvertinę Teisės departamento siūlymą, kuriam komitetas pritarė, ar galėtume apsispręsti bendru sutarimu? Ačiū, priimtas. Dėl 3 ir 4 straipsnių nėra gautų siūlymų. Ar būtų reikalaujančių balsuoti už kiekvieną iš straipsnių, ar galėtume pritarti bendrai? Ačiū. Pritarta bendru sutarimu abiem straipsniams. Motyvai už. Nėra. Prieš? Nėra.

Prašom apsispręsti balsuojant.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 104 Seimo nariai: už įstatymą – 93, prieš – 1, susilaikė 10. Įstatymas priimtas. *(Gongas)*

10.29 val.

Kelių įstatymo Nr. I-891 2, 4, 5, 7, 10, 13, 16, 18 ir 20 straipsnių, trečiojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17¹, 18¹, 20¹ straipsniais, 1, 2 ir 3 priedais įstatymo projektas Nr. XVP-512(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Kelių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-512. Dėl 1 straipsnio yra gauta Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba. Prašom pristatyti.

Š. ŠUKEVIČIUS (LSDPF). Biudžeto ir finansų komitetas svarstė birželio 25 dieną ir nepritarė. Tai yra analogiškas nepritarimas pirmam įstatymui, nes nenorime, kad būtų „Via Lietuva“, o būtų fondo valdytojas. Siūlome nepritarti. Bendru sutarimu buvo pritarta.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, ar 1 straipsniui galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 2 straipsnio taip pat yra gautos dvi Teisės departamento pastabos. Prašom pakomentuoti pirmąją.

Š. ŠUKEVIČIUS (LSDPF). Biudžeto ir finansų komitetas svarstė birželio 25 dieną ir abiem Teisės departamento pastaboms pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galėtume apsispręsti dėl 2 straipsnio su abiem Teisės departamento pastabomis, kurioms komitetas pritarė, bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta.

Dėl straipsnių nuo 3 iki 5 siūlymų ir pastabų nebuvo gauta. Ar būtų reikalaujančių dėl tų trijų straipsnių balsuoti atskirai? (*Balsai salėje*) Nėra. Galėtume visiems trims pritarti bendru sutarimu? (*Balsas salėje: „Taip.“*) Ačiū, pritarta. Dėl 6 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašom pakomentuoti.

Š. ŠUKEVIČIUS (LSDPF). Teisės departamento pastabai Biudžeto ir finansų komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ar 6 straipsniui galėtume pritarti ir mes bendru sutarimu su Teisės departamento siūlymu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta. Dėl 7 ir 8 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Jeigu nėra reikalaujančių balsuoti dėl kiekvieno iš jų (nėra?), galėtume abiem pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta. Dėl 9 straipsnio taip pat yra Teisės departamento pastaba.

Š. ŠUKEVIČIUS (LSDPF). Biudžeto ir finansų komitetas nepritarė Teisės departamento pastabai ir liko prie buvusios formuluotės.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, ar galėtume apsispręsti dėl 9 straipsnio bendru sutarimu? (*Balsas salėje: „Žinoma.“*) Ačiū, pritarta. Dėl 10 straipsnio nėra siūlymų. Ar galėtume jam pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū. Dėl 11 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba.

Š. ŠUKEVIČIUS (LSDPF). Biudžeto ir finansų komitetas pritarė Teisės departamento pastabai bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galėtume šiam straipsniui pritarti su Teisės departamento išsakyta pastaba bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta. Dėl 12 straipsnio pastabų ir siūlymų nėra. Ar galėtume jam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 13 straipsnio yra Teisės departamento pastaba.

Š. ŠUKEVIČIUS (LSDPF). Biudžeto ir finansų komitetas svarstė pastabą ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ar mes taip pat galėtume, atsižvelgdami į pritartą pastabą, šitam straipsniui pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 14 straipsnio taip pat yra Teisės departamento siūlymas.

Š. ŠUKEVIČIUS (LSDPF). Biudžeto ir finansų komitetas nepritarė Teisės departamento pastaboms, nes tai atitinka technikos reikalavimus dėl teisės aktų rengimo.

PIRMININKAS. Ar galėtume šitam straipsniui pritarti bendru sutarimu? (*Balsas salėje: „Žinoma.“*) Ačiū, pritarta.

Dėl 15, 16 straipsnių nėra gauta siūlymų. Jeigu nėra reikalavimo balsuoti už kiekvieną iš šitų straipsnių (nėra?), ar abiem galėtume pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta. Dėl 17 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba. 17 straipsnis. Komitetas nepritarė.

Š. ŠUKEVIČIUS (LSDPF). Komitetas nepritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Taip. Ar galėtume mes pritarti 17 straipsniui? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta. Dėl 18 straipsnio negauta siūlymų. Galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Motyvai už – kolega A. Zuokas.

A. ZUOKAS (MSNG). Gerbiami kolegos, be abejo, šį įstatymo projektą reikia palaikyti ir jam pritarti, tačiau šį įstatymą mums reikės matyti, tikslinti ateityje, nes jame nėra nustatyta, o kaipgi gaus mokėjimus Lietuvos savivaldybės. Kai ateina valstybinis kelias iki miesto ribos, toliau jisai tampa miesto vidaus keliu ir išvažiuojama toliau vėl į valstybinį kelią. Ypač didiesiems miestams

šitie srautai yra labai dideli. Įsivaizduokime, paimkime Vilnių iš Savanorių prospekto pusės, nuo Kauno–Vilniaus autostrados atvažiuoja tūkstantiniai skaičiai automobilių, kerta jie Geležinio Vilko gatvę ir išvažiuoja, pavyzdžiui, link Utenos ar kitomis kryptimis, tai už šį srautą taip pat savivaldybės turėtų gauti dalį rinkliavos. Aišku, tas pats aktualu Kaunui, Klaipėdai ir daugumai savivaldybių, kur būtent yra keliai viduje, nors realiai jais juda valstybinis tranzitinis automobilių srautas. Tai ateityje reikės tobulinti. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už išsakyti. Prieš norinčių kalbėti nėra. Prašom apsispręsti dėl viso įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 101 Seimo narys: už įstatymą – 96, prieš nėra, susilaikė 5. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.35 val.

Kelių įstatymo Nr. I-891 3, 4, 9 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XV-112 3 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-513(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Kelių įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-513. Įstatymo projektą sudaro du straipsniai. Nė dėl vieno iš jų pastabų, pasiūlymų nebuvo gauta. Ar būtų reikalavimas balsuoti už kiekvieną iš dviejų straipsnių atskirai? Nėra. Ar galime 1 ir 2 straipsniams pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų už, prieš nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 95 Seimo nariai: už įstatymą – 93, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.36 val.

Motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio įstatymo Nr. XIII-2690 2, 4, 5, 6, 7 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-514(2) (priėmimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-514. Yra gauta dėl preambulės Teisės departamento pastaba, ją pristatys pranešėjas.

Š. ŠUKEVIČIUS (LSDPF). Biudžeto ir finansų komitetas birželio 25 dieną svarstė ir pritarė Teisės departamento pastabai bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Mili kolegos, ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 1, 2, 3 straipsnių siūlymų nėra gauta. Ar būtų reikalavimas balsuoti už kiekvieną? Nėra. Galėtume visiems trims pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 4 straipsnio yra gautos septynios Teisės departamento pastabos, jas pristatys pranešėjas.

Š. ŠUKEVIČIUS (LSDPF). Birželio 25 dieną Biudžeto ir finansų komitete buvo svarstytos visos septynios pastabos. Pirmai pastabai buvo pritarta iš dalies. Kitai pastabai buvo pritarta bendru sutarimu. Šeštai pastabai buvo pritarta bendru sutarimu. Septintai pastabai buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Patikslinkite, nes antrai pastabai jūs pritarėte iš dalies. Tada toliau. Dėl trečios pastabos.

Š. ŠUKEVIČIUS (LSDPF). Trečiai pastabai pritarta bendru sutarimu. Tada pritarta bendru sutarimu. Kitai pastabai vėl pritarta bendru sutarimu. Tada vėl pritarta bendru sutarimu ir vėl pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galėtume dėl 4 straipsnio apsispręsti ir pritarti bendru sutarimu su Teisės departamento išsakytomis pastabomis, kurioms komitetas pritarė? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Dėl 5 straipsnio taip pat gauta Teisės departamento pastaba.

Š. ŠUKEVIČIUS (*LSDPF*). Dėl 5 straipsnio pastabai pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ar mes 5 straipsniui taip pat galėtume pritarti su Teisės departamento siūlymu bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 6 straipsnio nėra gauta pasiūlymų. Galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 7 straipsnio gauta Teisės departamento pastaba.

Š. ŠUKEVIČIUS (*LSDPF*). Biudžeto ir finansų komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ar ir mes galėtume pritarti bendru sutarimu su Teisės departamento siūlymu? Ačiū, pritarta.

Dėl 8 straipsnio taip pat gauta Teisės departamento pastaba.

Š. ŠUKEVIČIUS (*LSDPF*). Dėl 8 straipsnio pirmai pastabai Biudžeto ir finansų komitetas nepritarė, nes tą tvarką nustato Vidaus reikalų ministerija. Dėl 8 straipsnio antrai pastabai nepritarė, nes tai nėra pagrindinis įstatymas, todėl negalime viso redaguoti. Ir dėl 8 straipsnio...

PIRMININKAS. Ačiū.

Š. ŠUKEVIČIUS (*LSDPF*). ...trečiai pastabai pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. 8 straipsniui jūs nepritarėte. Ir viskas. Ar galėtume apsispręsti dėl 8 straipsnio? Ar turime skirtumą? Tuoju patikslinsime. Ne, viskas gerai. Dėl 8 straipsnio yra vienintelė pastaba, kuriai komitetas nepritarė. Ar galėtume 8 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų už įstatymo projektą? Nėra. Prieš nėra. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 100 Seimo narių. Už įstatymą – 93, prieš nėra, susilaikė 7. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.40 val.

Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 1, 2, 13, 14, 15, 18 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-515(2) (priėmimas)

Dar reikės sugrįžti. Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo projektas, kuris pas mus pažymėtas Nr. XVP-515. Priėmimo stadija. Kviečiu Biudžeto ir finansų komiteto atstovą. Jeigu jau kolega Šarūnas nuvargo, tai gal kas nors kitas, jeigu ne, tai jums dar tenka paskutinis jūsų.

Š. ŠUKEVIČIUS (*LSDPF*). Atsiprašau.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, dėl 1 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba, kurią pakomentuoti gali komiteto pranešėjas.

Š. ŠUKEVIČIUS (*LSDPF*). Pastabai buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galėtume 1 straipsniui su Teisės departamento siūlymu pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Nuo 2 iki 8 straipsnio imtinai pasiūlymų, pastabų nebuvo gauta. Ar būtų reikalavimas balsuoti už kiekvieną iš straipsnių? Nėra. Ar galėtume visiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėkojame pranešėjui. Dabar jau viskas.

Motyvai už, prieš? Nėra. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 99 Seimo nariai: už įstatymą – 95, prieš nėra, susilaikė 4. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.42 val.

Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 2, 12, 13, 13¹ straipsnių, ketvirtąjo² skirsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13² straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-491(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Investicijų įstatymo keletą straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-491. Kviečiu pranešėją J. Rojaką į tribūną.

Dėl 1 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba, kurią prašom pristatyti.

J. ROJAKA (DFVL). Ekonomikos komitetas svarstė šį klausimą birželio 30 dieną. Komiteto nuomonė yra pritarti ir buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Mieli kolegos, ar galėtume 1 straipsniui pritarti su Teisės departamento pastaba, kuriai pritarė komitetas, bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Toliau nuo 2 iki 6 straipsnio imtinai nėra nei siūlymų, nei pastabų. Ar būtų reikalavimas balsuoti dėl kiekvieno iš šitų straipsnių atskirai? Nematau. Galime pritarti visiems bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

7 straipsnis, yra gauta Teisės departamento pastaba, kurią pristatys pranešėja.

J. ROJAKA (DFVL). Ekonomikos komitetas svarstė šį klausimą. Nuomonė – pritarti. Buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Mieli kolegos, ar mes galėtume 7 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų už visą. Ačiū pranešėjai. Nėra dėl motyvų. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 96 Seimo nariai: už įstatymą – 96, prieš, susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Teritorijų planavimo įstatymo projektas Nr. XVP-492.

Mieli kolegos, yra prašymas kol kas laikinai šito įstatymo projekto nesvarstyti, turime dar iki galo nesuredaguotą variantą.

10.45 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 13¹, 23, 37, 42 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-493(2) (priėmimas)

Todėl dabar skelbiu kitą darbotvarkės klausimą – Žemės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-493. Jeigu pranešėja pasirengusi, priimsime Žemės įstatymą. Dėl 1 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba, kurią prašom pristatyti.

J. ROJAKA (DFVL). Ekonomikos komitetas svarstė šią pastabą. Komiteto nuomonė yra pritarti ir buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ar galėtume 1 straipsniui su Teisės departamento išsakyta pastaba pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Nuo 2 straipsnio iki 9 straipsnio imtinai siūlymų nebuvo gauta. Ar būtų kas nors, kas reikautų balsuoti už kiekvieną iš šitų straipsnių? Nematau. Galėtume visiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Motyvai už, prieš? Nėra. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 95 Seimo nariai: už įstatymą – 93, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.46 val.

Statybos įstatymo Nr. I-1240 27 ir 27² straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-494(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Statybos įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-494. Dėl 1 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba, kurią pristatys komiteto pranešėja.

J. ROJAKA (DFVL). Ekonomikos komitetas svarstė šią pastabą ir komiteto nuomonė – nepritarti. Nepritarimo argumentai: kadangi ir taip yra numatoma išeitis, kad su gynyba susijusiems projektams nėra reikalingas nei statybos leidimas, nei pranešimas apie statybų pradžią, ir yra

naudotina bendroji statinio statybos sąvoka. Tokia pozicija yra suderinta ir su Aplinkos ministerija. Balsavimo rezultatai: buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, ar 1 straipsniui galėtume pritarti su komiteto pozicija nepritarti Teisės departamento siūlymui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 2 straipsnio siūlymų nėra gauta. Gal galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 3 straipsnio gauta Teisės departamento pastaba.

J. ROJAKA (DFVL). Komiteto nuomonė – pritarti ir pritarimas buvo bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ar galėtume ir mes pritarti bendru sutarimu šitam straipsniui? Ačiū, pritarta. Motyvai dėl viso įstatymo projekto? Nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 99 Seimo nariai: už – 97, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.48 val.

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-495(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Pelno mokesčio įstatymo 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-495. Į tribūną kviečiu Biudžeto ir finansų komiteto pirmininko pavaduotoją A. Butkevičių. Dėl 1 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba, kurią prašom pristatyti.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos, kaip jūs ir paminėjote, yra gauta Teisės departamento pastaba, jinai yra daugiau redakcinio pobūdžio. Tai susieta su 58 straipsnio 16³ dalimi: vietoj skaičiaus 10 mln. (ankstesniame variante buvo) 110 mln. parašyta. Tai redakcinio pobūdžio. Biudžeto ir finansų komitetas apsvaistė Teisės departamento pastabą ir jai buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galėtume šitam straipsniui pritarti su Teisės departamento siūlymu bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 2 straipsnio nebuvo gauta siūlymų. Galėtume jam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Motyvai už, prieš? Nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 97 Seimo nariai: už įstatymą – 96, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

10.50 val.

Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 1, 2 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-492(2) (priėmimas)

Galime grįžti prie darbotvarkės klausimo – Teritorijų planavimo įstatymo trijų straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-492. Kviečiu Ekonomikos komiteto pranešėją J. Rojaką.

Dėl 1, 2 ir 3 straipsnių nėra gauta siūlymų. Jeigu nėra reikalavimo už kiekvieną iš jų balsuoti, ar galėtume dėl visų trijų apsispręsti bendru sutarimu? Ačiū, apsispręsta. (*Balsas salėje*) Konsoliduotame tekste, sako, yra techninė klaida, kuri mus klaidino.

Dabar 4 straipsnis. Dėl jo yra gauta Teisės departamento pastaba, kurią pristatys kolegė Jekaterina. (*Balsas salėje*) Pas jus yra pažymėta 6 straipsnyje.

J. ROJAKA (DFVL). Ekonomikos komitetas svarstė šią pastabą. Komiteto nuomonė yra pritariti. Buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar 4 straipsniui taip pat galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Motyvai. Nėra norinčių kalbėti. Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 100 Seimo narių: už – 99, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.52 val.

Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-496(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Žemės reformos įstatymo 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas.

Yra du straipsniai. Dėl jų nėra gauta pastabų. Jeigu nėra reikalavimo už kiekvieną iš jų balsuoti atskirai, ar galėtume pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta.

Motyvai už, prieš. Nėra. Ačiū pranešėjai. Galime apsispręsti balsuodami.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 104 Seimo nariai: už – 104, prieš ir susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.52 val.

Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 2, 15, 17, 19, 20, 24, 26, 26¹, 26², 28, 31, 32, 33, 34, 38, 39, 42, 45¹, 45², 46¹, 49, 51, 52, 53¹, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 60¹, 74, 76, 77 ir 78 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 42¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-474(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Akcinių bendrovių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-474. Kviečiu į tribūną Ekonomikos komiteto pranešėją R. Kauną.

Dėl 1 straipsnio pastabų, pasiūlymų nebuvo gauta. Ar galėtume jam pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta.

Dėl 2 straipsnio turime Teisės departamento pasiūlymą, kurį pristatys... Komiteto poziciją pristatys pranešėjas.

R. KAUNAS (LSDPF). Laba diena, gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos. Buvo gautas Teisės departamento pasiūlymas, kuriam komitetas bendru sutarimu nepritarė. Motyvavo tuo, kad skolintis gali ne tik akcinės bendrovės ir uždarnosios akcinės bendrovės, bet ir kitų teisiinių formų įmonės, tačiau teisės aktuose, reglamentuojančiuose kitų teisinių formų įmonių veiklą, specialių skolinimo taisyklių nėra, be to, rizikos valdomos vadovaujantis Civilinio kodekso nuostatomis.

PIRMININKAS. Ačiū. Mieli kolegos, ar galėtume 2 straipsniui taip pat pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl 3 ir 4 straipsnių nėra gauta siūlymų. Jeigu nebūtų reikalavimo už kiekvieną iš jų balsuoti atskirai, galėtume pritarti abiem bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Pritarta.

Dėl 5 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba.

R. KAUNAS (LSDPF). Pastabai pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ar mes galėtume taip pat apsispręsti dėl 5 straipsnio bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta.

Toliau. Dėl straipsnių nuo 6 iki 17 (imtina) siūlymų nebuvo gauta. Ar būtų reikalaujama už kiekvieną balsuoti, ar galėtume pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta.

Dėl 18 straipsnio gauta Teisės departamento pastaba.

R. KAUNAS (LSDPF). Taip. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ar mes galėtume taip pat pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 19 straipsnio nėra gauta siūlymų. Galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 20 straipsnio yra Teisės departamento pastaba.

R. KAUNAS (LSDPF). Nepritarta bendru sutarimu. Motyvuojama tuo, kad projekte neįvardijama, koks ekspertas turi pateikti rašytinę išvadą, siekiant neriboti tokias išvadas galinčių teikti subjektų rato.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galėtume pritarti 20 straipsniui su komiteto išsakyta pozicija? Yra reikalavimas balsuoti – išgirdau iš kolegų. Prašom apsispręsti dėl 20 straipsnio.

Aš patikslinsiu, gal ne visi supratome. Sumaištis. Balsuojame už tą straipsnio redakciją, kurią teikia komitetas. Kartojame balsavimą. Prie straipsnio ir jo redakcijos, dėl kurios nebalsavome, grįžtame, kadangi Seimo nariai buvo suklaidinti. Balsuojame. Ramiai, nesikarščiuokime. Grįžtame, 26¹ straipsnis. Nesuprato, mačiau, kad sutrikę, balsuoja skirtingai. Pasinaudoju pirmininko teisėmis – grįžtame ir balsuojame dėl straipsnio. Dar kartą pabrėžiu, dėl 20 straipsnio tokios redakcijos, kokią pasiūlė komitetas. Prašom apsispręsti.

Už straipsnį – 78, prieš – 2, susilaikė 22. Iš viso balsavo 102 Seimo nariai. Straipsniui yra pritarta.

Kolegos, toliau turime nuo 21 iki 37 straipsnio imtinai, dėl jų nėra teikta siūlymų. Ar būtų reikalavimas balsuoti už kiekvieną iš jų? Galime pritarti visiems bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 38 straipsnio gauta Teisės departamento pastaba. Prašome pranešėjo ją pristatyti.

R. KAUNAS (LSDPF). Pastabai yra pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu šiam straipsniui su Teisės departamento pateiktu siūlymu, kuriam komitetas pritarė? Ačiū, pritarta.

Dėl viso įstatymo projekto motyvai už. Nieko nėra. Motyvai prieš. Yra kolega E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Kolegos, daugiau mažiau visi turbūt skaitėme Akcinių bendrovių įstatymą. Daugelis, dirbdami akcinėse bendrovėse ar uždariesiose akcinėse bendrovėse, praktikoje taikėme tą įstatymą, matėme, kaip jis taikomas. Ir čia 20 punkte atsiranda tokia keista norma: priimti sprendimą, suteikti teisę valdybai arba bendrovės vadovui priimti sprendimą padidinti įstatinį kapitalą. Tai yra keistokas dalykas, naujas Lietuvos akcinių bendrovių įstatyme, kaip pagal tautosaką galėtų pasakyti, kad uodega vizgina šunį. Kai pasamdomas darbuotojas, kuris sprendžia už akcininkus ir priima sprendimus už juos, tai tikrai yra nestandartinė situacija. Jau kalbėjome svarstymo stadijos metu, kad tokiu būdu yra neapginama smulkiųjų akcininkų interesų visuma, ypač gali nukentėti smulkieji akcininkai, nes stambieji akcininkai įgalioja bendrovės samdomą vadovą priimti sprendimus dėl įstatinio kapitalo didinimo, todėl smulkieji akcininkai net nebedalyvauja šiame procese.

Čia socialdemokratai, atmesdami J. Razmos siūlymus svarstymo stadijoje, elgiasi kaip stambaus kapitalo atstovai, kurie pasisako už stambiuosius akcininkus, visiškai ignoruodami smulkiųjų akcininkų interesus. Aš tiesiog atkreipiu dėmesį į tą nonsensą, labai laikiu, kada praktikoje ir kur praktikoje, pirmiausia, kuriose akcinėse bendrovėse atsiras ši nauja praktika suteikti samdomam bendrovės vadovui teisę didinti įstatinį kapitalą. Gal tada ir paaiškės, vardan ko yra daromi šitie pakeitimai. Pats gi įstatymas yra tikrai vertas dėmesio, pagirtinas, tačiau vien ši nuostata neleidžia man balsuoti už. Aš susilaikysiu.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiama Eugenijai. Kolega J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiama kolegą, negalima nematyti, kad projekte yra naudingų, bendrovių veiklą liberalizuojančių nuostatų, bet viską sugadina dvi nuostatos, kurias aš bandžiau ištaisyti, teikdamas svarstymo stadijoje atitinkamus pasiūlymus. Pirmoji yra sugrąžinimas kažkada buvusios galimybės akcininkams skolinti savo bendrovei pinigus *paaukštintomis* palūkanomis. Bet žinome, kad dėl to yra kilę ir nemažai skandalų, kai tokiu būdu akcininkai organizuodavo savo pajamas, būtent skolindami savo bendrovėms *paaukštintomis* palūkanomis, mokėdami mažesnius mokesčius. Dabar galbūt ta paskata šiek tiek mažesnė, kai mes neseniai priėmėme Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pataisas, bet vis tiek tam tikromis aplinkybėmis ji gali būti ir gali būti noras akcininkų tokiu būdu pasiimti visą, taip sakant, potencialią dividendų apimtį, nieko nepalikant smulkiesiems akcininkams.

Antroji nuostata, jau kolegą Eugenijaus minėta, dėl akcininkų susirinkimo teisių perdavimo bendrovės vadovui ar valdybai. Nenustebsiu, kad vienos iš pirmųjų bendrovių, kurios pasinaudojo ta nauja teise, bus „Garnis“ ir „Emus“, nes, žinome, premjeras vargsta aiškindamasis, ar jis

čia dabar valdo, ar nevaldo tų savo įmonių. Tokiam akcininkui tai aktualu, bet kam gadinti visą nusistovėjusią akcininkų susirinkimo teisių sistemą vien dėl šito poreikio?

Iš tikrųjų šiuo atveju, kaip buvo minėta, vėlgi gali nukentėti smulkiųjų akcininkų interesai. Nors sakoma, kad bendrovės vadovas veikia visų akcininkų interesais, bet, deja, mes supranta-me, kad pirmiausia jis veikia stambiųjų akcininkų interesais, jeigu nori išlaikyti savo pareigas. Taigi čia irgi gali iškilti visokių niuansų praktikoje ir visiškai nereikalingas pakeitimas.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – kolega R. Kaunas.

R. KAUNAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Kelti abejones ir nuomones visą laiką rei-kia, nes diskutuojant gimsta tiesa, bet šiuo atveju man truputėlį keista girdėti tokias abejones, ir ypač iš liberalų, kadangi visas šis įstatymas ir yra skirtas, kad įmonės galėtų veikti efektyviau ir greičiau. Akcininkai... Vadovas nesprenžia vienas, niekas nesuteikia jam teisės nuspręsti tiesiog, ar skolintis, ar didinti įstatinį kapitalą, ar panašiai – akcininkai suteikia tokią galimybę vadovui arba valdybai. Kitaip sakant, akcininkas, pasitikėdamas savo įmonės vadovu arba valdyba, per-duoda įgaliojimą tai daryti, ir tai nėra kokia nors prievarta, ir nėra automatinis veiksmas – akci-ninkų apsisprendimas. Akcininkai dažnai būna net ne Lietuvos piliečiai arba skirtingose valsty-bėse, tad nuolat susirinkti į akcininkų, sakykime, tuos susirinkimus kartais yra ir sudėtinga. Tai gali išspręsti šis įgaliojimas, apie ką ir yra šnekama. Taigi jokios grėsmės čia nėra.

Smulkieji akcininkai. Šiandien lygiai taip pat: stambieji akcininkai gali susirinkti ir nuspręsti be smulkiųjų. Taigi čia vėlgi grėsmės kokios nors neatsiranda, jokios naujos grėsmės nėra.

Dėl skolinimosi *paaukštintomis* palūkanomis. Niekur nėra įpareigota skolintis *paaukštintomis* palūkanomis. Yra Civilinis kodeksas, jisai reguliuoja, kaip galima skolintis, kodėl galima skolin-tis ir ar tai bus naudinga įmonei. Be to, ką gerbiamas Jurgis ir paminėjo, taip, šiuo metu priėmė-me GPM'o įstatymo pataisą, atsirado progresyvus mokestis. Taigi jeigu įmonės, sakykime, vado-vas paskolins, jūsų manymu, gal šiek tiek per brangiai, jis bet kuriuo atveju turės susimokėti per GPM'ą. Taigi kviečiu palaikyti visą įstatymą.

PIRMININKAS. Motyvai visi išsakyti. Prašom apsispręsti balsuojant.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 96 Seimo nariai: už projektą – 67, prieš – 1, susilaikė 28. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.04 val.

Laisvės gynėjo teisinio statuso įstatymo Nr. XIV-389 2, 7, 9 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 7¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-96(2) (priėmimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Laisvės gynėjo statuso įstatymo keletu straipsnių pa-keitimo įstatymo projektas Nr. XVP-96. Į tribūną kviečiu Nacionalinio saugumo ir gynybos komi-teto pranešėją kolegą A. Pocių.

Dėl 1 straipsnio nebuvo gauta pastabų. Ar galėtume jam pritarti? Atsiprašau, yra gauta pas-taba. Yra Teisės departamento pastaba, kurią pakomentuos A. Pocius. Prašau.

A. POCIUS (TS-LKDF). Taip, yra gauta Teisės departamento pastaba, kurioje yra tiesiog esmi-niai dalykai, paaiškinimai techninio pobūdžio. Komitetas svarstė. Komiteto nuomonė yra pritarti bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Taip pat yra gauta kolegos Seimo nario V. Sinicos pastaba, siūlymas, kurį kviečiu pristatyti autorių.

V. SINICA (MSNG). Labai ačiū. Diskusijose ir komisijoje, ir komitete iškilo toks niuansas, kad nors pirminis projektas buvo apie išplėtimą rato žmonių, kurie galėtų pretenduoti į laisvės gynė-jo statusą, ir tai nėra niekaip diskutuotina ir labai teisinga ir tikrai kviečiu pritarti, bet eigoje iškilo ir siūlymas nukelti terminą, iki kurio laisvės gynėjo statuso siekiantys asmenys turėjo būti prisie-kę Lietuvos valstybei. Tas terminas iš rugpjūčio pučo datos nukeliamas į lapkričio mėnesį, tai yra suteikiami pora mėnesių jau po jo.

Mano siūlymas yra grąžinti tą terminą į rugpjūčio pučo datą. Kodėl? Iš tiesų ir komisija, skirianti šį statusą, konstatuoja: yra atvejų, kada žmonės ne dėl savo kaltės negalėjo prisiekti iki rugpjūčio pučo, jiems ta pataisa, kuri dabar projekte, būtų reikalinga. Bet dabar jau laisvės gynėjo statusą turintys asmenys labai nerimauja ir net protestus, demaršus, savo statuso atsisakymą žada dėl to, kad taip nukėlus datą atsirastų galimybė tam tikram piktnaudžiavimui. Žmonės, kurie ėjo pareigas valstybės struktūrose, bet dar nebuvo prisiekę Lietuvos valstybei, tuo požiūriu buvo saugesni. Jeigu rugpjūčio pučas būtų pasibaigęs Sovietų Sąjungos, taip pavadinkime, tęsėjų pergale, jie būtų galėję apeliuoti bent jau į tai, kad nebuvo prisiekę Lietuvos valstybei.

Aš suprantu, kad čia nėra vienareikšmiška. Pirminis projektas turi naudos ir kai kuriems žmonėms jis bus geras, bet, aš manau, tas dabartinių laisvės gynėjų ir juos vienijančių organizacijų nerimas yra pagrįstas ir sumažinti tų saugiklių, atverti daugiau galimybių piktnaudžiauti ir galbūt nevertiems žmonėms statusui gauti mes neturėtume. Sergėdamas nuo šito kviesčiau grąžinti datą į rugpjūčio pučą. Ačiū.

PIRMININKAS. Turiu paklausti.

A. POCIUS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos...

PIRMININKAS. Arvydai, sekundę. Dar mes turime išsiaiškinti, ar yra 29 Seimo nariai, kurie palaiko pono V. Sinicos siūlymą. Reikia pabalsuoti, ar yra 29, nes įvairios nuomonės. Nėra. Nėra, todėl jūsų komentaras, kolega Arvydai, nebėra reikalingas.

Ar galėtume pritarti 1 straipsniui? Bendru sutarimu tai padaryti? Negirdžiu prieštaraivimų. Taip, priimta bendru sutarimu.

Dėl 2 ir 3 straipsnių nebuvo gauta siūlymų. Nebūtų reikalavimo už kiekvieną iš jų balsuoti atskirai? Nėra. Pritariame bendru sutarimu. Ačiū, pritarta.

Dėl 3 straipsnio yra... Atsiprašau, dėl 4 straipsnio yra gautos trys Teisės departamento pastabos, kurias kolega A. Pocius pakomentuos. Dėl 4 straipsnio, Arvydai.

A. POCIUS (TS-LKDF). Dėl 4 straipsnio, kaip buvo minėta, yra gautos kelios pastabos. Komiteto nuomonė yra pritarti iš dalies. Argumentas. Atsižvelgus į pastabą ir išklausus komisijos pasiūlymus, nuspręsta 9 straipsnio 3 dalies 1 straipsnyje išvardinti veiklas, dėl kurių laisvės gynėjo statusas nesuteikiamas, o antrame sakinyje įtvirtinti nuostatą, kad komisija galėtų spręsti, už kias veiklas nepripažinti šio statuso.

PIRMININKAS. Antra Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė.

A. POCIUS (TS-LKDF). Kita pastaba yra būtent dėl siūlomo projekto 4 straipsnio, keičiama įstatymo 9 straipsnio 3 dalies nuostata, nustatant, kad yra ydinga loginiu požiūriu, kad laisvės gynėjo teisinis statusas nepripažįstamas asmenims, kitaip pažeminusiems laisvės gynėjo vardą, nes asmuo negali savo veiksmais pažeminti laisvės gynėjo vardo dar juo nebūdamas, to vardo neturėdamas. Turima omenyje, kad laisvės gynėjo teisinis statusas nepripažįstamas asmenims, kurių įvykdyta ar vykdoma veikla nedera su laisvės gynėjo statusu. Komiteto nuomonė yra pritarti bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ir trečia pastaba.

A. POCIUS (TS-LKDF). Ir trečia pastaba. Dėl komisijos priimtų sprendimų pripažinti ar nepripažinti laisvės gynėjo statusą organizacijos ar fiziniai asmenys gali kreiptis į teismą su pareiškimu, kad būtų apgintas viešasis interesas arba apgintos asmenų teisės bei įstatymų saugomi interesai. Ir čia yra būtent vėlgi išsiaiškinta, apsvaistyta, vadinasi, komiteto pasiūlymas buvo pritarti bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, ar galėtume 4 straipsniui pritarti su komiteto pozicija dėl išsakytų atskirų Teisės departamento pastabų? Ar galime padaryti tą bendru sutarimu? Ačiū, padaryta. Pritarta.

Dėl 5 straipsnio yra gauta loginė Seimo nario A. Pociaus pastaba. Ją prašom ir pristatyti.

A. POCIUS (TS-LKDF). Kadangi ankstesniame variante buvo siūloma, kad šios pataisos įsigaliotų nuo liepos 1 dienos, tai yra nuo rytojaus, nepaliekant net Prezidentui pasirašyti arba susipažinti su šiuo įstatymu, todėl aš siūlau šiek tiek pratęsti šį laikotarpį, kad šis įstatymas įsigaliotų nuo rugsėjo 1 dienos. Komiteto nuomonė yra pritarti. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ar yra 29 Seimo nariai, pritariantys siūlymui? (*Balsai salėje*) Yra. Motyvai dėl šio siūlymo – kolega V. Rakutis.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, manau, kad čia yra labai teisingas mūsų įstatymo pakeitimas, sudarantis sąlygas žmonėms, kurie...

PIRMININKAS. Ne dėl visko, gerbiamas kolega, už A. Pocius siūlymą dėl datos.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Čia tik pritarti galiu.

PIRMININKAS. Ačiū. Šiam straipsniui galėtume pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Taip pat ir pasiūlymui? (*Balsai salėje*) Balsuoti reikia? (*Balsai salėje*) Galime tada ir pasiūlymui bendru sutarimu, ir visam straipsniui bendru sutarimu. Ačiū, pritarta. Ir motyvai už visą įstatymo projektą. Norinčių bus? Yra? Nematau. (*Balsai salėje*) Už – V. Rakutis.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, čia yra labai svarbus klausimas, nes laisvės kovotojo statusas tų žmonių, kurie dalyvavo visuose šiuose įvykiuose, yra turbūt labiausiai vertinamas ir turi aukščiausią statusą. Kai kuriems žmonėms galbūt ir gyvenimo svarbiausias įvertinimas.

Tie žmonės, kurie neprisiekė, tai yra neįvykdė to įstatymo esminio reikalavimo iki pučo, ir tą padarė ne dėl savo kaltės, žinoma, nusipelno būti įvertinti, bet čia komisijai teks labai svarbus uždavinys atskirti, kas yra kas, nes reikia žinoti tą istorinį faktą, kad tuoj po pučo atsirado labai daug žmonių, kurie jungėsi prie krašto apsaugos ir kitų organizacijų, palikę savo tarnybas sovietinėse struktūrose. Dėl to laisvės kovotojai labai ir žiūri, kad nepatektų tų žmonių, kurie jau saugioje aplinkoje priėmė sprendimą prisijungti.

Aš suprantu Vytauto pastabą, ką jis nori pasakyti, bet manau, ką pasiūlė Arvydas, tai yra palikti daugiau laiko, bet atskirti tuos žmones, kurie neprisiekė dėl to, kad atėjo anksčiau į struktūras, ir tuos, kurie praėjus 1 ar 2 mėnesiams atėjo į krašto apsaugą ir kitas struktūras. Tai čia šitą mes turime palikti komisijai spręsti. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – V. Sinica.

V. SINICA (*MSNG*). Įdomus jausmas, nes pritariu tam, ką Valdas sakė. Iš tikrųjų toje pačioje situacijoje būdami atsargesni, galėtume ir kviečiu nepalaikyti, būtent dėl datos nukėlimo. Vėlgi priminsiu ir pakartosiu: dėl pirminio siūlymo dėl išplėtimo, ką įtraukiame kaip galimus laisvės gynėjus, jokių diskusijų nekeliu ir klausimų neturiu. Bet dėl datos, nukeltos po pučo, būčiau atsargus būtent dėl tų pačių dalykų, kuriuos įvardijo ir V. Rakutis. Jeigu jau bus priimtos šitos pataisos, tikėkimės, kad sprendimus priimanti komisija labai atsakingai dirbs tuo klausimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – kolega A. Pocius.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš dar kartą noriu akcentuoti esmę, saugiklį šiame įstatyme, kad niekas kitas negalėtų pretenduoti į šį statusą, tik asmenys, kurie vykdė užduotis nuo 1990 m. kovo 11 d. iki 1991 m. rugpjūčio 21 d. Ką gerbiamas V. Sinica sako, tai būtent tas laikotarpis ir yra įrašytas, iki 1991 m. rugpjūčio 21 d. tarnavo, dirbo, saugojo, vykdė užduotis. Bet dėl tam tikrų priežasčių per tą laikotarpį nebuvo vadų organizuotos priesaikos Lietuvos valstybei. Ir taip išėjo, kad žmonės vykdė pareigas, stovėjo postuose, dalyvavo vykdydami visas užduotis, bet prisiekė šiek tiek vėliau. Todėl buvo pasiūlyta lapkričio 23 diena, nes tai yra Lietuvos kariuomenės diena, ir kai kurie asmenys, būtent ką ir gerbiamas profesorius V. Rakutis minėjo, būtent prisiekė šiek tiek vėliau. Tai tikrai tie, kurie atėjo į tarnybą po rugpjūčio 21 dienos, jie nedalyvavo, nevykdė užduočių, todėl jie ir negaus to statuso. Čia yra saugikliai, todėl raginu balsuoti už.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – kolega A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Irgi galėčiau pritarti gerbiamam kolegai, bet datos nereikėjo taisyti šitoje vietoje. Vykde užduotis ir vykdė užduotis, ir aš pritarčiau V. Sinicos pozicijai. Tiesą sakant, kadangi pačiam teko vykdyti užduotis ir būti karinėje žvalgyboje, tai niekas mūsų tikrai nekviatė prisiekti, juo labiau kad niekas viešintis ir nesiruošė tuo laikotarpiu. Aš prisiečiau, pavyzdžiui, 1993 metais, ir tiek. Negi dabar plėsi iki 1993 metų? Ne, aš manau, kad datos nereikėjo taisyti, užtenka tos nuorodos, kad vykdė užduotis, ir viskas. Ir prisiekę iki rugpjūčio.

PIRMININKAS. Ačiū, motyvai išsakyti. Man atrodo, kolega A. Pocius, kaip laisvės gynėjas, labai aiškiai sudėliojo, o kitas kolega Arvydas yra laisvės gynėjas širdyje, nors ir neprisiekė. Mieli kolegos, prašome apsispręsti. Manau, kad tikrai komisija dirba atsakingai ir teisingumas bus toks, koks turi būti. Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 92 Seimo nariai: už įstatymą – 85, prieš – 1, susilaikė 6. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.18 val.

Rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-175(2) (priėmimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Rinkliavų įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-175. Įstatymą sudaro du straipsniai, dėl kurių pastabų, pasiūlymų nebuvo gauta. Jeigu nėra reikalavimo balsuoti už kiekvieną iš jų atskirai, galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Motyvai už, prieš? Nėra. Apsispręskime balsuodami.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 96 Seimo nariai: už įstatymą – 89, prieš nėra, susilaikė 7. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.19 val.

Geležinkelių transporto kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir taikymo įstatymo Nr. IX-2152 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-396(2) (priėmimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Geležinkelių transporto kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir taikymo įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-396. Įstatymą sudaro du straipsniai. Nė dėl vieno iš jų siūlymų nebuvo gauta. Jeigu nėra reikalavimo už kiekvieną iš jų balsuoti atskirai, ar galime pritarti abiem bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Motyvų už, prieš? Nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 97 Seimo nariai. Už – 88, 1 – prieš, susilaikė 8. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.20 val.

Geležinkelių transporto kodekso 1, 3, 7¹, 9, 10¹, 12, 15, 19, 22, 23, 23¹, 24, 24¹, 25, 25², 29⁸, 30¹, 30², 30³, 30⁴, 33, 34 straipsnių, ketvirtojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 25⁴, 30⁵ straipsniais, aštuntuoju skirsniu ir penktojo skirsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XVP-397(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Geležinkelių transporto kodekso keleto straipsnių pakeitimo ir papildymo dar dviem straipsniais bei skirsniais įstatymo projektas Nr. XVP-397. Kviečiu Ekonomikos komiteto pranešėją I. Gelažnikienę. Jos nėra. Tada kolegė B. Vėsaitė pristatys komiteto poziciją dėl pirmų trijų straipsnių.

Dėl 1 ir 2 straipsnių siūlymų ir pastabų nebuvo gauta. Jeigu nėra reikalavimų už juos balsuoti atskirai, abiem galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 3 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba, kurią pristatys pranešėja.

B. VĖSAITĖ (LSDPF). Komiteto nuomonė – pritarti.

PIRMININKAS. Komitetas pritarė. Ar galėtume 3 straipsniui su Teisės departamento ir komiteto pritarta pastaba pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Nuo 4 iki 27 straipsnio imtinai siūlymų nėra. Ar būtų reikalavimas dėl kiekvieno iš šių straipsnių balsuoti atskirai? Ar galėtume visiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 28 straipsnio gauta Teisės departamento pastaba, kurią pristatys pranešėja. Dvi pastabos, atsiprašau.

B. VĖSAITĖ (LSDPF). Dėl šių Teisės departamento pastabų komiteto nuomonė – pritarti.

PIRMININKAS. Abiem pastaboms pritarta. Ar galėtume 28 straipsniui su Teisės departamento abiem pastabomis, kurioms pritarė komitetas, pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

29 ir 30 straipsniai pasiūlymų nesulaukė. Ar abiem straipsniams galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų už, prieš nėra. Prašom apsispręsti balsuojant. Ačiū pranešėjai.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 87 Seimo nariai: už projektą – 79, prieš – 1, susilaikė 7. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.23 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 383, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo, 384 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XVP-398(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-398. Jį sudaro keturi straipsniai. Nė dėl vieno iš straipsnių pasiūlymų nebuvo gauta. Jeigu nėra reikalavimų už kiekvieną iš keturių balsuoti atskirai, gal galėtume visiems keturiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų už, prieš nėra. Balsuokime dėl viso įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 88, prieš nėra, susilaikė 4. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.24 val.

Seimo kontrolierių įstatymo Nr. VIII-950 2, 7, 12, 13, 24 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-544(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo kontrolierių įstatymo keleto straipsnių pakeitimo projektas Nr. XVP-544. Kviečiame Ekonomikos komiteto pranešėją B. Vėsaitę.

Nuo 1 iki 5 straipsnio, kolegos, nebuvo gauta jokių siūlymų. Jeigu nėra reikalavimo balsuoti už kiekvieną iš jų atskirai, galėtume visiems penkiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 6 straipsnio yra gauta Seimo narių J. Rojacos ir T. Tomilino pasiūlymai. Juos pristatys J. Rojaka.

B. VĖSAITĖ (LSDPF). Tai kolegos...

PIRMININKAS. Birute, dar ne.

J. ROJAKA (DFVL). Labai ačiū, gerbiamas Pirmininke. Pasiūlymu yra siūloma nustatyti, kad įstaigos vadovas galėtų priimti sprendimą, pasitaręs su Seimo kontrolieriais, o ne reikalauti, kad Seimo kontrolieriai pritartų tam pasiskirstymui.

PIRMININKAS. Ar būtų 29 Seimo nariai, kurie palaikytų? Yra. Kolege Birute, pristatykite komiteto poziciją.

B. VĖSAITĖ (LSDPF). Komiteto nuomonė – pritarti iš dalies. Pataisos teikėjai siūlė viso 6 straipsnio pakeitimą, bet papildome 28 straipsnio 3 dalį 1 punktu.

PIRMININKAS. Ar autorius tenkina pritarimas iš dalies? Tenkina. Ar galime bendru sutarimu pritarti siūlymui? Galime. Ačiū, pritarta. (*Balsai salėje*) Iš dalies, aišku. O ar galime pritarti bendru sutarimu jau visos apimties 6 straipsniui? Ačiū, pritarta.

Dėl 7 straipsnio pasiūlymų nebuvo gauta. Ar būtų galima jam pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Motyvų už dėl viso įstatymo projekto nėra, o prieš yra. Kolega J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, priminsiu, kad valdantieji labai jau garsiai žadėjo mažinti biurokratiją, bet, panašu, viskas daroma priešingai. Tai iliustruoja ir dabar teikiamas siūlymas įsteigti smulkiojo ir vidutinio verslo ombudsmeno instituciją, neva ji geriau gins verslo teises. Bet šiuo metu jau veikia ir Seimo kontrolierių įstaiga, kuri nagrinėja ir verslininkų skundus, veikia Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo taryba, Vyriausybės atstovų įstaiga, jeigu kas nors verslininkams kliūva dėl savivaldybių sprendimų, veikia Inovacijų agentūra ir daugybė kitų, užsiimančių verslui rūpimais klausimais. Lietuva, regis, nori tapti kontrolierių ir ombudsmenų lydere tarp visų demokratinų šalių.

Beje, paminėsiu, kad iš kasmet Seimo kontrolierių gaunamų 1 tūkst. 500 skundų verslo skundai sudaro tik apie 60 vienetų. Beveik visi jie yra nepriimtini, nes skundžiamasi arba dėl teisės aktų, arba ginčijami Mokesčių inspekcijos sprendimai, kurie turi būti ginčijami teisme. Neaišku, kuo ir užsiims tas naujasis ombudsmenas, tačiau kažkodėl iniciatoriai tų argumentų visiškai negirdi. Tikrai susidaro toks įspūdis, kad čia tarsi norima verslininkams padaryti tokį palankų gestą galbūt bandant amortizuoti mokesčių įstatymų pakeitimo neigiamą įspūdį.

PIRMININKAS. Motyvai už – kolega T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, būčiau nekalbėjęs, jeigu J. Razma nebūtų sukritikavęs projekto. Leiskite, aš priminsiu, kad tai yra Vyriausybės programos svarbi dalis. Ši dauguma įsipareigojo įsteigti smulkiojo verslo ombudsmeno institutą. Ši dauguma savo įsipareigojimus kartu su Ekonomikos ir inovacijų ministerijos lyderyste įgyvendina – kuria tokią instituciją. Ši institucija kuriama kitos labai svarbios, labai mums artimos šalies pavyzdžio pagrindu. Lenkijoje tokia institucija yra įkurta ir sėkmingai veikia. Verslas yra patenkintas ir ta politika pasiteisino. Nauja Lenkijos valdžia dar ankstesnės Vyriausybės sprendimų nepakeitė. Ta praktika yra pozityvi. Mes ne vieną įstatymą, gerą, pozityvų sprendimą iš Lenkijos esame perėmę ir tuo didžiuojamės. Dėl to nelabai suprantu šitos kritikos. Jeigu mes galime padaryti, kad piktnaudžiavimo, įvairių diskriminavimo atvejų smulkiojo verslo atžvilgiu mūsų šalyje būtų mažiau, tai ir padarykime. Jeigu yra kelias, teisinis instrumentas, kaip tai padaryti, tai ir padarykime. Kodėl mes čia bandomė dirbtinai kritikuoti dalyką, kuris veikia kaimyninėje šalyje?

Mūsų verslo bendruomenė yra išsakiusi ne kartą lūkestį, kad tokia pareigybė atsirastų. Pasiitarus su Seimo kontrolierių įstaiga, padirbėjus ministerijai, rastas geriausias, optimalus sprendimas, kaip nekuriant papildomų institucijų užtikrinti šios funkcijos įgyvendinimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti. Prašome apsispręsti balsuojant.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 106 Seimo nariai: už – 88, prieš – 9, susilaikė taip pat 9. Įstatymas priimtas. (*Gongas*) Toliau posėdžiui pirmininkaus kolega J. Olekas. Sėkmės.

PIRMININKAS (J. OLEKAS, LSDPF). Ačiū. Kurioje vietoje čia mes esame? (*Balsai salėje*)

11.30 val.

Gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo laikinojo įstatymo projektas Nr. XVP-394(2) (priėmimas)

Labą dieną, gerbiami kolegos, kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo laikinojo įstatymo projektas Nr. XVP-394. Kviečiu T. Domarką. Prašau, kolega. (*Balsai salėje*)

Kolegos, pradėdame nuo 2 klausimo... (*Balsai salėje*) ...2 straipsnio, kuriame buvo pastebėtas prieštaravimas Konstitucijai. Tai išsprendžia L. Jonausko teikta pataisa. Prašom pristatyti tą pataisą, o po to išgirsime komiteto nuomonę. Prašau.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Paskatinant paskutinį kartą prisijungti, galiojant laikinajam įstatymui, prie gėlo vandens grėžinių, tiksliau, legalizuoti juos, buvo numatyta atsisakyti įmokos, tačiau dėl galimo prieštaravimo Konstitucijai ir nesutikimo su lygiateisiškumo principais, matyt, teko grąžinti tą pataisą ir nustatyti, kad vienkartinis mokestis, kaip ir anksčiau galiojusiame įstatyme, būtų 15 eurų. Prieštaravimas Konstitucijai yra pašalintas.

PIRMININKAS. Ar 29 Seimo nariai remia šią pataisą? Matau, kad yra. Ačiū. Tada komiteto nuomonė.

T. DOMARKAS (NAF). Komiteto nuomonė – pritarti iš dalies. Balsavimo rezultatas: pritarta bendru sutarimu.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Tenkina, tenkina pritarimas iš dalies.

PIRMININKAS. Tenkina Seimo narį patikslinta redakcija. Ar galime bendru sutarimu pritariti? (*Balsai salėje*) Negalime. Galime? Gerai, pritarta 2 straipsniui su patikslinta... Pritarta L. Jonausko pataisai. (*Balsai salėje*) Ar galime pritarti visam 2 straipsniui su šia pataisa? Galime, pritarta. (*Balsai salėje*)

Dabar mes turime dėl 6 straipsnio Teisės departamento pastabą. Prašau. Komiteto nuomonė.

T. DOMARKAS (NAF). Komiteto nuomonė – pritarti bendru sutarimu.

PIRMININKAS. L. Jonausko pasiūlymas dėl to paties 6 straipsnio?

L. JONAUSKAS (LSDPF). Jau pristačiau dėl 15 eurų įmokos.

PIRMININKAS. Taip. Ji panaikina tuos buvusius prieštaravimus. Ar yra 29 Seimo nariai? Yra, ačiū. Komiteto nuomonė?

T. DOMARKAS (NAF). Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti L. Jonausko pataisai bendru sutarimu? Pritarta. Ačiū. Ar galime pritarti visam 6 straipsniui bendru sutarimu? Pritarta.

Tada grįžtame dabar jau prie 1 straipsnio. Ar galime pritarti 1 straipsniui, dėl kurio nėra pataisų? Galime. Pritarta. Dėl 2 straipsnio jau apsisprendėme. Dėl 3 straipsnio yra Teisės departamento pastabų. Prašom komitetą.

T. DOMARKAS (NAF). Komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti visam straipsniui su komiteto nuomone? Dėl vieno yra nepritarimas, ar ne, Teisės departamento? Dėl 3 straipsnio pirmai Teisės departamento pastabai nepritarti, o antrai ir trečiai pastaboms pritarti.

T. DOMARKAS (NAF). Taip.

PIRMININKAS. Ar galime bendru sutarimu pritarti šioms pozicijoms? Ačiū, pritarta.

Dėl 4 straipsnio taip pat yra Teisės departamento dvi pastabos. Komiteto nuomonė.

T. DOMARKAS (NAF). Komiteto nuomonė – pritarti bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto nuomonei dėl viso straipsnio su Teisės departamento pataisomis? Galime. Ačiū, pritarta.

Dėl 5 straipsnio pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 6 straipsnio apsisprendėme, pritarėme.

Dėl 7 straipsnio yra dvi Teisės departamento pastabos. Kokia komiteto nuomonė?

T. DOMARKAS (NAF). Komiteto nuomonė – pritarti.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti su Teisės departamento pastabomis? Ačiū, 7 straipsniui pritarta.

Dėl 8 straipsnio taip pat yra Teisės departamento pastaba. Komiteto nuomonė?

T. DOMARKAS (NAF). Komiteto nuomonė – pritarti. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ar galime bendru sutarimu pritarti 8 straipsniui su Teisės departamento pastaba? Ačiū, pritarta. Pastraipsniui apsvastyta. Dėl viso straipsnio... Nuomonė už, prieš. Už – K. Mažeika. Prašau, kolega.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, tikrai tai yra tas projektas, kuris buvo siūlytas skubos tvarka, nes nuo liepos 1 dienos daugeliui žmonių, kurie vis dar konfliktuoja su savivaldybe, su savivaldybių komunalininkais, kurie neduoda leidimo prisijungti, naudoti savo gręžinio vandenį, nors jie turi už savo lėšas įsirengtus gręžinius, ir yra verčiami prisijungti prie centralizuotų tinklų, yra galimybė turbūt per ateinantį laikotarpį rasti tą kompromisą.

Aišku, turbūt bus gana sunku tai padaryti, nes ir taip įstatymas galiojo visus metus. Turbūt reikės vis tik rudenį grįžti prie šio projekto iš esmės, galbūt ne laikinojo įstatymo, o paties Geriamojo vandens įstatymo, ir ieškoti to kompromiso. O šis laikotarpis turbūt yra tam tikra galimybė žmonėms negauti baudų, dėl ko kviečiu tikrai palaikyti ir ruoštis rudenį, kaip išeiti iš tos situacijos, kad žmogus, turėdamas tikrai kokybišką vandens gręžinį, įsirengęs už savo lėšas, galėtų ir toliau juo naudotis. Tikrai palaikykime šią galimybę, bent jau kad žmonės nebūtų baudžiami. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonė prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkui. Gerbiami kolegos, ligi šiol galiojęs įstatymas, Gręžinių laikinasis įstatymas, galioja dvejus su puse metų. Tada, įstatymo priėmimo metu, buvo kalbama apie tai, kad Lietuvoje yra maždaug 11 tūkst. nelegalių gręžinių. Šiandien per dvejus su puse metų jau pateikta beveik 13–14 tūkst. paraiškų nelegaliems gręžiniams įteisinti. Rinkos dalyviai – Geologijos įmonių asociacija, ta pati šiandienė Aplinkos ministerija – aiškiai indikuoja, kad per šią Gręžinių įteisinimo laikinąją įstatymą kai kurios neteisėtai dirbančios, neskaidriai dirbančios geologijos įmonės įteisina naujus gręžinius. Nes išgręžti naują gręžinį kainuoja keliais šimtais eurų brangiau, mokami mokesčiai, PVM'as, tu registruoji gręžinio pasą ir taip toliau, o per Gręžinių laikinąją įstatymą, tokį, kokį mes dabar priimsime, faktiškai tu gali nemokėdamas PVM'o už grynuosius išsigręžti gręžinį ir po to apsimesti, kad tai yra senas gręžinys, ir įteisinti jį kaip buvusį gręžinį. Tai komitete aiškiai indikavo tiek Aplinkos ministerijos specialistai, tiek skaidriai dirbančių į asociaciją susibūrusių geologijos įmonių bendruomenės nariai.

Man atrodo, kad šitų rizikų šiandienis įstatymas – dar kartą – laikinasis – neįvertino. Užuoat ieškoję stabilaus, aiškaus mechanizmo, mes dar kartą atveriamo spragą, o buvęs laikinasis įstatymas dvejus su puse metų leido gyventojams ir savivaldai susiderėti. Taip, kai kurie gyventojai turi pasirašyti sutartis su savivaldybių įmonėmis, kad prisijungs prie tinklo, nes tai yra ekologinė paslauga, savivaldai išvysčius iš visų mokesčių mokėtojų šį tinklą, ir gyventojai gręžinį gali įsteisinti tik tuo atveju, jeigu pasirašo prisijungimo sutartis su visuomeniniu vandens tiekėju.

Aš susilaikysčiau, nes pats K. Mažeika, kaip įstatymo iniciatorius, sako: sprendimo neradome, tai vėl sprendimą nukelsime iki rudens. Kviečiu susilaikyti.

PIRMININKAS. Jūsų laikas jau gerokai viršytas. Ačiū.

Tarp nuomonių dar nori Ž. Pavilionis gerąją žinią pasakyti. Prašom.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai atsiprašau. Aš norėčiau atkreipti kolegų dėmesį į dar vieną ukrainiečių delegaciją, šį kartą iš Žytomyro srities atvyko kaip sesė dvynė mūsų Molėtų. Norėtų mus pasveikinti. Ir, jeigu galime, mes juos. (*Plojimai*) Labai ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau, nuomonė už – V. Pranckietis. Prašau, kolega.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Daug ką pasakė K. Mažeika. Turbūt apie tai ir turėtume kalbėtis. Dėl to, kas buvo pasakyta, kad nelegalių gręžinių atsiranda šiuo metu, tai tikriausiai dėl Geologijos tarnybos neveiklumo arba kontrolės neveiklumo. Bet, kita vertus, kodėl tie gręžiniai, kurie dabar atsirado, yra blogesni už tuos, kurie jau buvo iki šiol padaryti? Todėl nemanau, kad šis projektas veda kur nors blogyn, tik tiek, kad jis yra skirtas ne žmonėms, kurie turi gręžinius, bet skirtas administratoriams, kurie administruos tuos gręžinius arba juos įteisins. Siūlau pritarti šitam įstatymui. O tas problemas, kurios nebuvo išspręstos ir per praeitą kadenciją, išspręsti rudens sesijoje arba kiek vėliau. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dar viena nuomonė už – B. Ropė. Prašau, kolega.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų pasisakau už tai, kad pritartume šitam įstatymo projektui. Bet, kaip jau kalbėjau priėmimo stadijoje, svarstymo stadijoje, manau, kad prasisuks dveji metai ir mes vėl būsime panašioje situacijoje, kokioje dabar esame: nemaža

dalys gręžinių liks neįteisintų. Tie, kurie galėjo įteisinti, jie jau įsiteisino. O tie gręžiniai, kur šeiminių, savininkų klausimą sudėtinga išspręsti, tie gręžiniai, kurių projektavimas brangus, projektų nėra, nėra jokių dokumentų, dėl jų, žinoma, bus labai sudėtinga ką nors padaryti, ir manau, kad vėl grįšime prie šito klausimo. Aš vis dėlto galvoju, kad mes turėtume ieškoti būdo dėl jau esamų gręžinių, kurie yra šiandien, rengti kokią nors amnestiją, esamoje situacijoje juos įteisinti ir tokiu būdu galėtume užbaigti šitą klausimą.

Iš tikrųjų kviečiu kolegas Seimo narius pažiūrėti savo apygardose į šią problemą ir rudenį galbūt mes galėtume surasti greitesnį būdą ir pigesnį būdą, kaip susitvarkyti su šituo užsitęsusi klausimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, nuomonės išsakytos. Kviečiu Seimo narius užimti savo vietas ir išreikšti nuomonę balsuojant dėl viso įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Ačiū. Balsavo 95 Seimo nariai: 83 – už, 1 – prieš, 11 susilaikė. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Kolegos, šitą kompleksą 1-11 klausimų dar kol kas tvarko techniškai, komiteto nuomone. Ai, dar mes turime prieš. Gerai.

11.44 val.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 108 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-555(2) (priėmimas)

Kitas klausimas – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo projektas Nr. XVP-555. Į tribūną kviečiu pranešėją T. Domarką. Prašau, kolega.

Ar galime pritarti bendru sutarimu 1 straipsniui, dėl kurio nėra pataisų? Matau, kad galime. Dėl 2 straipsnio yra Teisės departamento pataisa.

T. DOMARKAS (NAF). Pirmininke, kolegos, Teisės departamento pasiūlymai yra techninio pobūdžio, redakcinė pastaba. Komiteto nuomonė yra pritarti. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Tai nuomonė, kad išgaliotų iš karto nuo paskelbimo ir be datų. Tada jam pritarus 2 straipsnio neliktų ir projektas liktų tikrai vieno straipsnio. Ar galime pritarti tokiai komiteto nuomonei bendru sutarimu? Pritarta. Ačiū. Pastraipsniui yra apsvastyti įstatymo straipsniai.

Nuomonė už, prieš. Už nematau. Prieš – V. Rakutis. Prašau, kolega.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Kolegos, aš Valstybės valdymo ir savivaldybių komitete išsakiau tokią abejonę. Mano supratimu, sprendimas leisti tręšti šiame regione nebuvo lydimas rimtų mokslinių tyrimų. Nes kodėl gi ten yra tie apribojimai? Todėl, kad yra labai aukštai požeminiai vandenys ir gali taip atsitikti, kad tos trąšos, kad ir per lapus, vis tiek gali paveikti. Čia reikia labai gerai žiūrėti, kad šio regiono žmonės nenukentėtų, ypač ilgalaikiu laikotarpiu, nuo tokio pobūdžio tręšimo. Todėl manau, kad šiandien vis tiek mes pritarsime šiam įstatymo projektui, bet ypatinga stebėseną požeminio vandens turėtų būti vykdoma, nes mes iš tikrųjų mokslinių tyrimų, kaip aš supratau iš mūsų komiteto posėdžio, taip ir neturėjome. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės už, prieš yra išsakytos. Prašom apsispręsti balsuojant.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 97 Seimo nariai: 84 – už, prieš – 1, 12 susilaikė. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Replika po balsavimo – V. Pranckietis. Prašau. Paaškins moksliškai.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Buvau spėjęs užsirašyti dėl argumentų už, bet nebespėjote pamatyti, paskelbėte balsavimą. Bet norėčiau pasakyti, kad gal neskelbkime tiesų, apie kurias mes nežinome. Tyrimai yra atlikti. Čia profesorius V. Rakučiui noriu replikuoti, kad tyrimai atliekami, nuolat gruntiniai vandenys yra tikrinami ir ši įstatymo pataisa niekaip nepakenks gruntiniams vandenims. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū už profesionalų paaiškinimą. Kolegos, kaip sakiau dėl 1-11 klausimo, dėl straipsnių nuo 1 iki 6 kol kas komitetas dar tvarko paskutinę išvados redakciją, tai paliekame jį truputį vėliau.

11.48 val.

Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 2 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4195(2) (priėmimas)

Dabar imame Medžioklės įstatymo 2 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4195. Kviečiu į tribūną A. Mockų. Kol eina, repliką – gerbiamas V. Rakutis. Prašau.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Kolegos, aš norėčiau atkreipti dėmesį, kai mes komitetuose svarstome tokius klausimus, tų mokslinių tyrimų bent jau išvados turi būti pateiktos, nes tai, ką mes svarstėme mūsų komitete, nebuvo net kalbos apie mokslines išvadas dėl šio projekto. Tampa tam tikra tradicija, kad mes svarstome atstumus iki požeminių kabelių ir kitų dalykų be mokslinių išvadų. Tai yra labai neatsakinga. Mes galime padaryti didelių klaidų, todėl siūlau ateityje būtinai gauti mokslininkų išvadas dėl tokių svarbių projektų. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū kolegoms profesoriams. Manau, susitarsime, kad mokslinės išvados turi būti komitetuose.

Dėl 1 straipsnio turime Teisės departamento pasiūlymą. Komiteto nuomonė.

A. MOCKUS (LSDPF). Komitetas pritarė iš dalies. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ar galima pritarti komiteto nuomonei – Teisės departamento siūlymui dėl 1 straipsnio pritarti iš dalies? Ačiū, pritarta.

Dėl 2 straipsnio taip pat turime Teisės departamento pasiūlymą.

A. MOCKUS (LSDPF). Komitetas pritarė ir pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Visoms pritarė, taip?

A. MOCKUS (LSDPF). Taip.

PIRMININKAS. Visoms keturioms Teisės departamento pastaboms. Ar galima su šiomis pastabomis ir komiteto nuomone pritarti 2 straipsniui? Ačiū. Bendru sutarimu pritarta. Dėl 3 straipsnio taip pat yra Teisės departamento pasiūlymas. Komiteto nuomonė.

A. MOCKUS (LSDPF). Komitetas pritarė.

PIRMININKAS. Ar galima bendru sutarimu pritarti 3 straipsniui, pagal komiteto pateiktą siūlymą, su Teisės departamento pasiūlymu? Pritarta bendru sutarimu. Pastraipsniui apsvaistėme. Dėl viso įstatymo projekto nuomonė už – K. Mažeika. Prašau, kolega.

K. MAŽEIKAS (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų, svarbus žingsnis, visa Lietuva paskutiniu metu labai aktyviai stebėjo meškas viename ir kitame rajonuose, ir matėme turbūt akivaizdžiai, patys įsitikinome, kad nėra reglamentuota, kaip daro žalą bičių šeimoms. Turbūt tai jau yra sprendimo būdas ir galbūt praeitoje kadencijoje kolegos apie tai jau pagalvodami ir pateikė šitą pasiūlymą, tačiau norisi atkreipti dėmesį, kad su šia gera pradžia nesprenžiam iš esmės problema, nes tikrai turime tą iššūkį, ir su Aplinkos apsaugos komiteto pirmininku šiek tiek kalbėjome, turime grįžti prie bendro žalos metodikos nustatymo, nes tai yra turbūt iššūkis. Tarp žemės ūkio ir medžiotojų dažnai kyla konfliktų, tikrai ta metodika turės būti. Kai kas čia klausia, kodėl 5 % medynams turėtų būti? Aišku, reikia dalintis su gamta, su gyvūnija, tačiau nustatyti, kas yra virš, yra labai svarbu, ir manau, kad rudens sesijoje tikrai turėsime grįžti prie šio klausimo. Dabar, kolegos, kviečiu palaikyti ir judėti tuo geru tempu į priekį. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir dar viena nuomonė – A. Pocius. Prašau, kolega.

A. POCIUS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš tikrai noriu pasidžiaugti, kad laiku yra keliami šie problema, nelaukiant kokių nors blogų pasekmių. Kodėl tai sakau? Penkerius metus buvau ambasadoriumi Rumunijoje. Rumunijoje meškų tikrai yra daug. Problemų gana daug. Ačiū Dievui, kol kas neturime susidūrimų ir nelaimingų atsitikimų, kai meškos susiduria su žmonėmis. Šiuo atveju tikrai palaikau šį įstatymą dėl žalos atlyginimo, bet kartu noriu paraginti Aplinkos ministeriją inicijuoti ir iš anksto pasidomėti, kaip kitos valstybės, kurios turi šių gyvūnų, reguliuoja

būtent jų populiaciją. Palaikydamas tikrai raginu paremti šį įstatymą, bet kartu pasidomėti ir kitų rengiamais įstatymais, susijusiais su plėšriųjų gyvūnų populiacija. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos, nuomonės išsakytos. Prašom apsispręsti balsuojant.

Šio įstatymo priėmimas

Ačiū. Balsavo 93 Seimo nariai: už – 92, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.53 val.

Laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 35 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4196(2) (priėmimas)

Kitas įstatymas – Laukinės gyvūnijos įstatymo 35 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4196. Dėl 1 straipsnio turime Teisės departamento dvi pastabas, tris pastabas. Komiteto nuomonė?

A. MOCKUS (LSDPF). (...) ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Visoms trimis Teisės departamento pastaboms komitetas pritarė. Ar galime bendru sutarimu 1 straipsniui pritarti? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašom, komiteto nuomonė.

A. MOCKUS (LSDPF). Komitetas pritaria ir pritaria bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ar galime ir mes bendru sutarimu pritarti 2 straipsniui? Ačiū, pritarta. Pastraipsniui apsvaistytas įstatymo projektas. Dėl viso įstatymo nuomonės už, prieš išsakyti norinčių nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

Šio įstatymo priėmimas

Ačiū. Balsavo 100 Seimo narių: už – 100. Įstatymas priimtas. (*Gongas*) 100 %.

11.55 val.

Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo Nr. VIII-2025 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-593(2) (svarstymas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-593. Svarstymo stadija. Kalbančių diskusijoje nėra. Norinčių kalbėti dėl motyvų nėra. Prašome balsuoti.

Balsavo 99 Seimo nariai: už – 99. Įstatymui pritarta po svarstymo.

11.56 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2030 metų paskelbimo Vytauto Didžiojo metais“ projektas Nr. XVP-287(2) (priėmimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2030 metų paskelbimo Vytauto Didžiojo metais“ projektas Nr. XVP-287. Pranešėjas – D. Jakavičius. Nėra pranešėjo. Trys straipsniai. Pastabų nėra. Ar galime visus tris priimti pastraipsniui? Ačiū, pastraipsniui priimta.

Dėl viso įstatymo motyvai už ir prieš. Už – K. Vilkauskas. Prašom, kolega.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Noriu padėkoti visiems kolegoms Seimo nariams, kad pritarėte bendru sutarimu ir prieš tai – ir pateikimo, ir svarstymo stadijose. Tikrai Vytautas Didysis yra vienijanti figūra, didysis karvedys, diplomatas. Manau, kad mes, iki 2027 metų subūrę darbo grupę ir įprasminę visą šitą projektą lėšomis, įtrauksime visą visuomenę, visas pilietines iniciatyvas, kultūrinius renginius ir pažymėsime mūsų didelės, iškilios asmenybės sukaktį. Kviečiu balsuoti už bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Įstatymo projektą taip pat norėtų paremti V. Juozapaitis. Prašom, kolega. Vytauto nematau. Tada V. Rakutis. Prašom.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiami Seimo nariai, kaip Vytauto Didžiojo universiteto absolventas, žmogus, dirbęs Vytauto Didžiojo karo muziejuje, ir žmogus, kuris vaikšto į Vytauto Didžiojo bažnyčią, norėčiau pasakyti, kad šitas paminėjimas bus labai svarbus, ir taip pat priminti Lietuvos prezidentūrai, kad prieš 100 metų šita proga buvo išnaudota mūsų Prezidento kelionei po Lietuvą. Siūlau šitos tradicijos laikytis ir šį kartą.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau nori paremti E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Mieli kolegos, ačiū Kultūros komitetui už tą iniciatyvą, kuri gal kažkiek ir ankstyva pagal mūsų nusistatytus standartus, bet žinant, kokios metinės artėja, kokios asmenybės metinės ir kiek daug būtina padaryti Lietuvoje, tas ankstyvumas gal tikrai neturi būti vertinamas skeptiškai.

Daug važinėju po Lietuvą, visada važinėdavau, mėgdavau ir matydavau Vytauto Didžiojo atminimo išlikusius ženklus tai Sintautuose, tai dar kur nors Ukrainuose, Pakruojo rajone, tai dar kitoje vietoje, nepaisant sovietmečio sunaikintų 1930 metų atminimo įamžinimo vietų.

Yra dar viena tokia vieta Trakų rajone – Vytautava. Signataras D. Malinauskas savo lėšomis 1930 metais įkūrė kaimą, pastatė bažnyčią. Palikta daug, po 100 metų matome, Vytauto Didžiojo atminimo ženklų.

Tai tikrai norėtusi, kad Vytauto Didžiojo jubiliejus – mirties 600 metinės – būtų įspūdingas Lietuvos istorijos simbolis. Prisiminkime, kiek Vytautų žmonių, vyrų Vytautais buvo pavadinti 1930 metais. Neabejotinai aplenkė Jonus, Juozus ir kitus vardus 1930 metų naujagimiai. Tai pirmiausiai kreipiuosi ne į Seimą, kuris, be abejo, pritars šitos atmintinos datos įamžinimui, bet į Vyriausybę, kuri labai atsakingai ir skrupulingai numatytų lėšas iš anksto šito didelio Lietuvos jubiliejaus minėjimui, atminimo ženklų įamžinimui ar naujiems ženkams sukurti. Balsuojame už.

PIRMININKAS. Labai ačiū, kolega.

Kadangi V. Juozapaitis nebuvo, J. Narkevičius dar turi teisę pasisakyti.

J. NARKEVIČ (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū. Be abejo, pritariu ir raginu balsuoti už Vytauto Didžiojo vardo paminėjimą. Manau, kad tai bus tikrai vertingas renginys, kuris padės atkurti ne tik atmintį, bet ir vietas, susijusias su Vytauto Didžiojo gyvenimu, ypač su Vytauto Didžiojo gimtine – Senaisiais Trakais. Vieta, kur gimė Vytautas Didysis, yra apleista. Bažnyčios išorę praeitoms vyriausybėms pavyko bendromis jėgomis rekonstruoti, tačiau tos bažnyčios vidus yra apgailėtinas ir gėdingas. Manau, mes, Lietuvos piliečiai, stengiamės, kad mūsų ištakų istorija būtų tinkamai paminėta, tai minėjimo metai bus gera proga būtent atsigręžti į tų atminimo vietovių rekonstravimą ir sutvarkymą. Vytauto Didžiojo bažnyčia Senuosiuose Trakuose, kur yra Vytauto Didžiojo gimtinė, turi būti tinkamai rekonstruota. Taigi, raginame balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos, už paraginimus. Prašom apsispręsti ir balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Ačiū, kolegos. Balsavo 103 Seimo nariai, už – vieningai 103. Nutarimas „Dėl 2030 metų paskelbimo Vytauto Didžiojo metais“ priimtas. (*Gongas*)

12.02 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. gruodžio 17 d. nutarimo Nr. XII-694 „Dėl Teisės aktų registro nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-580(2) (priėmimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. gruodžio 17 d. nutarimo „Dėl Teisės aktų registro nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-580. Kviečiu į tribūną pranešėją J. Sabatauską.

Turime Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabą dėl 36 punkto... Atsiprašau, dėl 15.20 papunkčio Teisės departamento.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Dėl 15.20 papunkčio yra Teisės departamento pastaba. Iš esmės, galima sakyti, techninė. Jai pritarta iš dalies visais 8 dalyvavusių balsais.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū. Iš dalies pritarta.

Tuomet dėl 36 punkto dar viena Teisės departamento pastaba.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). 36 punktui yra visiškai pritarta irgi visais balsais.

PIRMININKAS. Pritarta. Dar turime dėl 53 punkto.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Taip pat pritarta ir 53 punktui.

PIRMININKAS. Pritarta. Ar galime bendru sutarimu pritarti Teisės departamento pastaboms? Ačiū, pritarta.

Ar galime bendru sutarimu pritarti ir 1 straipsnį išdėstyti nauja redakcija? Pritarta. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja 2025 m. liepos 1 d. Ir bendru sutarimu pritarta 2 straipsniui.

Motyvai dėl viso nutarimo. Norinčių pasisakyti nėra. Ar galime apsispręsti balsuodami? Prašau, kolegos, balsuoti dėl šio nutarimo. Ačiū kolegoms.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 95 Seimo nariai: 93 – už, prieš nėra, susilaikė 2. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

12.05 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2027 metais“ projektas Nr. XVP-586(2) (priėmimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2027 metais“ projektas Nr. XVP-586. Keturi straipsniai. Pasiūlymų, pataisų nėra. Ar galime pastraipsniui priimti visus keturis straipsnius? Ačiū, bendru sutarimu pritarta.

Dėl viso nutarimo projekto nuomonė už – S. Kairys. Prašau, kolega.

S. KAIRYS (*LSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Tikrai prioritetai man nekelia abejonių. Manau, kad pirmininkavimo laikotarpis Europos Sąjungos Tarybai, kuris tenka Lietuvai, bus irgi reikšmingas, kaip tai buvo ir 2013 metais. Visgi man kai kurios abejonės nedingo ir aš tikrai labai ilgai ieškau atsakymų, kaip mes kovojame su dezinformacija, propaganda, istorijos klastojimu tarptautinėje erdvėje. Tikrai labai apsidžiaugiau, kad toks prioritetas, būtent kova su istorijos klastojimu, atsirado tarp pirmininkavimo prioritetų. Tačiau, matant visą vertikale, pradedant kultūros ministru, Kultūros komiteto pirmininku, Laisvės kovų ir istorinės atminties komisijos pirmininku ir jų švelniai tariant, kitokia nuomone apie desovietizacijos procesus, man tikrai kyla nerimas, kas būtent tam prioritetui atstovaus, nes dirbti, kalbant apie šį prioritetą, apie kovą su istorijos klastojimu, reikia jau dabar. Briuselio koridoriais vaikščioti reikia jau dabar, ieškoti partnerių iš kitų Europos Sąjungos šalių reikia jau dabar. Visgi kaip mes mokysime Europą kovoti ir suprasti komunizmą, okupaciją ir visas pasekmes, kai patys Lietuvoje turime truputėlį, švelniai tariant, skirtingas nuomones? Ačiū.

PIRMININKAS. Kita nuomonė – R. J. Jankūnas. Prašau, kolega.

R. J. JANKŪNAS (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Džiugu, kad vienas iš prioritetų yra migracija ir išorės sienų valdymas, tačiau, jeigu pasižiūrėsime toliau, tai ko tik nėra. Klimato iššūkiai – jie atrodo gana juokingai žinant, kad Europos Sąjungoje gyvena vos 5 % pasaulio gyventojų ir tas procentas vis mažėja. Toliau europinės vertybės – jos turi mažai ką bendro su tomis, už kurias balsavome stodami į Europos Sąjungą. Demokratija – ja prisidengiant prieš beveik ketverius metus buvo įvesta nuo nacių laikų nematyta diskriminacija ir visa tai iki šiol nepasmerkta. Kova su istorijos klastojimu – pamiršta tik tai, kas svarbiausia, – Lietuva. Jeigu procesai ir tendencijos nepasikeis, tai tik laiko klausimas, kada tapsime mažuma savo tėvynėje. Paskaičiuokime: Lietuvoje gyvena nepilni 2,5 mln. lietuvių, amžiaus mediana – 45 metai, vadinasi, po 30 metų lieka

pusė. Gims, jeigu tendencijos nesikeis, iki 0,5 mln. Plius atvyks, jeigu niekas nesikeis, 1 mln., o tai ir daugiau kolonistų. Va, 30 metų – ir mes jau mažuma. Čia turi būti akcentas ir visoje Europoje taip pat, nes mes greitai mažėjame. Dėkui už dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū. Kita nuomonė – A. Lydeka. Prašau, kolega.

A. LYDEKA (LSF). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Taip, iki pirmininkavimo dar liko pusantų metų, tai yra gana ilgas laiko tarpas, tačiau šis teisės aktas reikalingas šiandien ir labai svarbus, nes remdamosi juo visos suinteresuotos institucijos galės tinkamai pasirengti pirmininkavimui. Šiame nutarime surašyti Lietuvai svarbūs prioritetai, apie ką užsiminė ir kolega S. Kairys, ir kolega R. J. Jankūnas. Tai yra labai svarbu. Išskiriami tie prioritetai, kurie yra svarbūs Lietuvai, tai yra Europos erdvės saugumas, gynybos klausimai, Europos Sąjungos plėtra, Europos Sąjungos konkurencingumas, vidaus saugumas, įskaitant migraciją, gerbiamas Rimai Jonai Jankūnai, ką kaip tik ir įrašėme nutarime, kalbėdami ir apie istorinės atminties puoselėjimą, apie ką užsiminė kolega S. Kairys, ir, be abejo, socialinis saugumas.

Tačiau noriu, kolegos, atkreipti dėmesį, kad šie Lietuvai svarbūs europinės politikos prioritetai turi tapti (ir mes to siekiame) Europos Sąjungos darbotvarkės prioritetais. Manau, kad pirmininkavimo metu kartu su vadovaujančių valstybių trejetu tai bus įrašyta į Europos Sąjungos prioritetus.

Taip pat priminsiu, kolegos, kad šiame nutarime, be prioritetų, yra ir kitų svarbių klausimų, kaip, tarkime, išankstinis mandatavimas, Lietuvos pozicijų išankstinis mandatavimas, kas yra reikalinga, kad mūsų Vyriausybė galėtų tinkamai pasirengti darbui ir tinkamai dirbti. Tačiau taip pat įtraukėme, kad Seimas būtų nuolat informuojamas apie visą darbotvarkę, apie visą eigą. Tad kviečiu pritarti šiam teisės aktui.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, apsispręskime balsuodami.

Šio nutarimo priėmimas

Ačiū. Balsavo 93 Seimo nariai: 91 – už, 1 – prieš, 1 susilaikė. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

12.12 val.

Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 1, 2, 5, 9, 10, 11, 12, 19, 23, 24, 29, 30, 31, 33, 35, 37, 40 straipsnių ir IV skyriaus pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo III¹ skyriumi, 33¹ straipsniu ir priedu bei 29 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3977(2), Paslaugų įstatymo Nr. XI-570 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3978(2) (svarstymas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Viešojo administravimo įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3977. Svarstymo stadija. Į tribūną kviečiu D. Griškevičių. Prašau, kolega. (*Balsas salėje*) Ir lydimasis Paslaugų įstatymo projektas Nr. XIVP-3978.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Klausimas buvo svarstytas birželio 18 dieną. Dalyvaujant 13 narių iš 13, pritarta bendru sutarimu komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Yra gauti dar trys Seimo nario pasiūlymai, dėl kurių mums reiktų apsispręsti.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskusijoje kalbėti užsirašiusių nėra.

Tada einame prie pataisų svarstymo. Dėl 7 straipsnio yra Seimo nario L. Savicko... Komiteto nuomonė. Prašom, L. Savickas ar gali pristatyti?

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Nėra jo.

PIRMININKAS. Nėra L. Savicko. Tai pagrindinis komitetas.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Aš galiu pristatyti trumpai. Iš esmės buvo dėl tam tikrų terminų. Komitetas, atsižvelgęs į įvairiausių institucijų bei ministerijų pasiūlymus, pritarė iš dalies ir sureguliuavo aiškiau Seimo nario teiktą pasiūlymą, kuriam pritarė tiek Vidaus reikalų, tiek Ekonomikos ir inovacijų ministerijos.

PIRMININKAS. Ačiū. (*Balsai salėje*) Kitam L. Savicko pasiūlymui... Vienam iš dalies pritarėte, kitam?

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Taip. Antrasis pasiūlymas yra susijęs su kokybinių rodiklių sąrašo patvirtinimu. Komitetas šiam Seimo nario pasiūlymui nepritarė, nes pažymėtina, kad VRM ruošiasi centralizuotiems informacijos apie administracinių ir viešųjų paslaugų kokybės rodiklius rinkimo ir analizės pokyčiams. Administracinių paslaugų kokybės stebėsenos rodiklius nustatys automatinio būdu jau nuo 2026 metų birželio mėnesio, todėl šitas pasiūlymas kaip ir netenka prasmės. Todėl yra nepritarimas.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, mes 7 straipsniui pritarėme iš dalies, kur komiteto buvo. Dėl 8 straipsnio vienam nepritarėme ir...

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dar vienas yra.

PIRMININKAS. Ir dar vienas.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Pristatyti?

PIRMININKAS. Pasiūlymas yra dėl 28 straipsnio. Taip?

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Taip. Šiam pasiūlymui nepritarta. Jis susijęs su pirmuoju pasiūlymu būtent dėl terminų nustatymo. Bet kadangi mes komitete sureguliuojame 12 straipsnį, šis pasiūlymas netenka prasmės.

PIRMININKAS. Ačiū. Tada galime pritarti komiteto nepritarimui, dėl 28 straipsnio 2 dalies? Ačiū, pritarta.

Dėl viso. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra. Pasisakančių už ir prieš taip pat nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

Ačiū. Balsavo 93 Seimo nariai: visi 93 – už. Pagrindiniam ir lydimajam pritarta po svarstymo. Po svarstymo projektams Nr. XIVP-3977 ir Nr. XIVP-3978 yra pritarta.

Replika po balsavimo – D. Griškevičius. Prašom, kolega. Ne. Jis tik taip stovi prie mikrofono.

Kolegos, apsvaistėme visus rytinės darbotvarkės klausimus, išskyrus 1-11 klausimų kompleksą, kurį dar redaguoja paskutinį. Ar galime paimti keletą klausimų iš popietinės darbotvarkės? (*Balsai salėje*) Ačiū už supratimą.

Popietinė darbotvarkė. Projektas Nr. XVP-218. K. Mažeikos kol kas nematau.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotoja O. Leiputė. Prašom, Orinta.

12.18 val.

Sporto įstatymo Nr. I-1151 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-607 (pateikimas)

PIRMININKĖ (O. LEIPUTĖ, LSDPF). Gerbiami kolegos, kviečiame J. Oleką pristatyti Sporto įstatymo Nr. I-1151 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-607. Prašom.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, mes matome, džiaugiamės Lietuvos sportininkų pasiekimais ir juos įvairiai įvertiname, kad jie garsina Lietuvos vardą. Tačiau kartu su sportininkais į Lietuvos vardo garsinimą labai didelį indėlį įdeda tų sportininkų treneriai, ypač aukšto meistriškumo sporto treneriai, kurie padeda sportininkams pasiruošti ir atlaikyti psichologinę ir fizinę įtampą, kuri vyrauja didžiuosiuose sporto turnyruose, tokiuose kaip Europos, pasaulio, olimpinės varžybos.

Pagal iki šiol galiojusį įstatymą, trenerių įvertinimas yra toks dalinis, nes sportininkai gauna rentą, o treneriai ne. Todėl mes, pasitarę su įvairiais sportininkais, sportininkų organizacijomis, siūlome, kad treneriai, kurių sportininkai yra pasiekę tokių rezultatų, už kuriuos jiems yra skiriamos rentos, taip pat gautų šiek tiek mažesnę, pusės tokio dydžio, bet rentą, sulaukę savo pensinio amžiaus. Kviečiame pritarti pateiktam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų norėtų paklausti nemažai Seimo narių. Pirmoji klausia R. Tašunienė. Prašom. Nėra. Ateina Rita. Rita, jums laikas klausti. (*Balsai salėje*) Neklaus. Ačiū. E. Rudelienė.

E. RUDELIENĖ (LSF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tiesų, matyt, reikėtų pripažinti, kad treneriai kartais būna pamiršti ir ne visą laiką gauna tinkamą įvertinimą. Bet ma-

no klausimas būtų, nes sportininkas per savo karjerą... Aš čia, jeigu manęs ieškote. Sportininkas per savo karjerą, kai pradeda sportuoti, iš tiesų dirba ne su vienu treneriu. Tikrai, matyt, ir mūsų gali pasakyti, kuriuos turime Seime, kad trenerių turi savo gyvenime ne vieną. Tai vis dėlto kam būtų skiriama ta renta? Kuriam treneriui? Ar tam, kuris, sakykime, ankstyvame amžiuje sugebėjo motyvuoti, ar tik tam, kuris jau paskutinis dirbo? Ačiū.

J. OLEKAS (LSDPF). Pagal mūsų sumanymą, renta turėtų būti skirta tam, kuris padėjo pasiekti tą galutinį rezultatą, kada užlipo ant pjedestalo. Iš tikrųjų, galbūt būsime kada nors turtingesni, galėsime ir daugiau pasidalinti, bet turime atkreipti dėmesį į valstybės resursus, galimybes. Iš tikrųjų mūsų siūlymas yra toks.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų norėtų paklausti A. Butkevičius, bet jo salėje nematau. A. Pocius.

A. POCIUS (TS-LKDF). Ačiū. Visų pirma aš noriu pasidžiaugti Lietuvos sportiniais pasiekimais, ir ne tik sporto atžvilgiu. Kaip Lietuvos kariuomenės kūrėjas galiu pasakyti, kad 1990–1991 metais tikrai nemažai sportininkų, trenerių įsitraukė į krašto apsaugos sistemą. Vėliau taip pat. Net čia sėdintys salėje L. Asadauskaitė-Zadneprovskienė ir V. Alekna taip pat buvo Lietuvos kariuomenės kūrėjai savanoriai ir dalyvavo daugelyje įvairiausių tarptautinių varžybų. Noriu pasakyti, kad turbūt be trenerių patarimo, be trenerių paraginimo jie tų žingsnių galbūt ir nebūtų padarę. Taigi trenerių vaidmuo tikrai yra labai svarbus.

Bet, gerbiamas Juozai, aš noriu paklausti jūsų tokio dalyko. Šiaip sportininkai turi ne vieną trenerį. Kai kuriuos sportininkus atranda rajonuose, juos treniruoja kelerius metus, paskui atiduoda į aukštesnio meistriškumo mokyklas. Kaip šiuo atveju bus dalinama ta renta? Dabar gali būti, kad ir tris trenerius turėjo sportininkas, kuris pasiekė aukštus rezultatus. Ar yra numatyta šioje situacijoje, ar vienam treneriui, ar visiems trims bus skiriamos šios rentos? Toks mano klausimas. Ačiū.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū pirmiausia už jūsų poziciją, iš tikrųjų už tą sportininkų pilietiškumą, kurį parodė ypač mūsų nepriklausomybės kūrimo pradžioje. Man atrodo, ir dabar jų rodymas dalyvaujant varžybose ir kylant Lietuvos trispalvei. Iš tikrųjų todėl ir kilo tas mūsų noras atkreipti dėmesį dėl trenerių. Bet pagal valstybės galimybes ir pagal mūsų šio įstatymo sumanymą mes dabar siūlome paskirti tam treneriui, kuris padėjo tą galutinį, tą paskutinį žingsnelį užlipti ant apdovanojimų pjedestalo. Aš tikrai norėčiau daugiau. Bet gal po 30 metų ženkime tą pirmą žingsnį, o galbūt ateityje, kas žino, galėsime pasidalinti kaip nors arba galėsime aptarti diskusijų komitetuose metu. Aš tikrai pats asmeniškai kalbėjau su įvairių organizacijų atstovais ir kol kas supratimas buvo toks, kad mes pagerbiame ir apdovanojame tą paskutinį trenerį, kuris leido užlipti ant nugalėtojų pakylės. Aš suprantu norą daugiau. Diskutuokime, pažiūrėsime, kuo galėsime padėti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų klausia V. Čmilytė-Nielsen.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, sveikinu iniciatyvą, kuri atkreipia dėmesį į labai svarbų ir ne visada dėkingą trenerio darbą, nes, kaip puikiai žinome, laurus visada nuskena sportininkas, o dėl pralaimėjimo dažnai lieka kaltas padėjėjas – treneris. Šią iniciatyvą sveikinu ta prasme. Bet visgi norėtusi šiek tiek aiškumo dėl to, kaip jūs įsivaizduojate tolesnę eigą. Vienas dalykas, būna tokių situacijų ir sporto šakų, kur, pavyzdžiui, ant pjedestalo padeda užlipti ne vienas, o du treneriai. Kaip tokias situacijas vertintumėte? Kaip spręstumėte, jei vienas nusipelnęs treneris turi ne vieną prizininą, ne vieną rentą gaunantį sportininką, o tokių gali būti ir keli, ir keliolika? Ir kiek numatote lėšų skirti šiam įstatymui įgyvendinti?

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, kolege. Aš, kaip jau atsakydamas anksčiau, sakiau, mes norėtume kuo daugiau įvertinti ir tų trenerių, kurie prisidėjo, bet ši redakcija, kuri yra, kuri dabar, pasižiūrėjus Teisės departamento pasiūlymus, matyt, dar bus patikslinta, jinai buvo skirta tam treneriui, kuris atveda į tą laimėjimą jau paskutinėje stadijoje, sakykime taip, kuris padeda sportininkui. Dėl to, kad treneris gali išugdyti keletą arba būti sportininkas, kuris jau gauna rentą, mums atrodo, tokiu atveju jau dubliuoti nereikėtų, nes čia yra renta. Jau jeigu vieną gauna, tai ir gauna. Tokiu atveju netgi sakyčiau, kad galime sutaupyti šiek tiek lėšų, nes kai kurie sportininkai, kurie gauna rentą, tampa treneriais, ir tokių yra Lietuvos praktikoje, tai čia nesidubliuotų.

O dėl ko jūs dar minėjote? Dėl dvigubo tokio, jeigu du ar daugiau. Mes, rašydami šitą projektą, galvojome apie tą vieną trenerį, tai, matyt, diskutuodami galėsime pasitarti, kaip čia turėtų, nes paprastai turbūt didžioji dalis yra vienas treneris, bet galbūt yra kokių nors išimčių, kurias reikėtų aptarti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų klausia R. J. Jankūnas.

R. J. JANKŪNAS (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Džiugu matyti tokį projektą, bet, kaip ir kolegoms, tikrai kartais norėtusi ir kai ko daugiau. Mano klausimas dėl tų trenerių, kurie dirbo kitose valstybėse, turi tvarkingas kontraktų kopijas, bet tos valstybės atkakliai neatsiunčia jų institucijos dokumentų, kurie patvirtintų ten jų darbą, ir tada jie, sulaukę pensijos, nebeturi stažo. Problemų kilo net su Estija, nekalbant apie tokį Mariupolį. Ar būtų galima sprendžiant vieną klausimą pagalvoti ir kaip čia daryti? Ačiū.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Pagalvoti visada gerai, bet, sakau, mes buvome sutelkę iš tikrųjų savo dėmesį ir pasiūlymą būtent į sportininkų, pasiekusių aukštus rezultatus, jų trenerių tokį pagerbimą ir įvertinimą. Aš manau, kad Sporto įstatymas turbūt reikalaus išvis naujos redakcijos kažkada vėliau, bet dėl to, kad turime ir kitų sprendinių klausimų, tiesiog nenorėjome sustoti ir laukti, ir laukti, nes jau daugiau kaip 30 nepriklausomybės metų ir vis mes laukiame naujos redakcijos. Padarykime sprendimą dėl vienos dalies ir eikime toliau. Manau, kad Švietimo, mokslo ir sporto ministerija gana aktyviai pradėjo darbą, galbūt bendromis pastangomis galėsime parengti naują Sporto įstatymo redakciją ir ten jūsų keliamą problemą aptarti ir išspręsti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų klausia R. Baškienė. Prašom.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Gerbiamas pranešėju, ištis nenuneigiamas trenerių vaidmuo ir jų reikšmingumas mūsų visuomenėje, tačiau aš noriu atkreipti dėmesį ir į Teisės departamento pastabas, kurias jie išrašė vertindami jūsų įstatymo projektą, kad rentos, cituoju: „valstybinių pensijų skyrimas, mokėjimas neturi tapti privilegija.“ Iš tikrųjų reikėtų pasižiūrėti šitoje srityje, bet gal jūs žinote, kokio dydžio yra socialinio draudimo pensija visą gyvenimą treneriu išdirbusiam asmeniui? Ar iš tikrųjų jos tokios neadekvačiai mažos?

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, kolege, už jūsų pastebėjimus. Aš irgi labai atidžiai perskaičiau Teisės departamento pastabas. Manau, kad į dalį iš jų tikrai atsižvelgsime svarstydami ir ateisime į priėmimą su patobulintu tekstu.

Dėl tų socialinių pensijų, jų iš tikrųjų yra labai įvairių. Man tiesiog net nepatogu būtų pasakyti kai kuriuos skaičius... Kokias ilgai išdirbę treneriai gauna lyginant su vidutine pensija ar kitais dydžiais. Aš manau, kad tikrai į tai turėtų būti atsižvelgta.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Yra dėl motyvų už ir prieš. Prašome, už – L. Asadauskaitė-Zadneprovskienė.

L. ASADAUSKAITĖ-ZADNEPROVSKIENĖ (*LSDPF*). Labą dieną, gerbiama Seimo nariai. Visų pirma, norėčiau labai padėkoti visiems jums (kas pasirašėte, aišku) ir J. Olekui už tai, kad pasirašėte šį įstatymą.

Bet iš savo patirties norėčiau pasakyti, kad visą laiką, kada laimėdavau medalį, aš sakydavau, kad tai yra ne vien tik mano nuopelnas – tai yra mano visos didelės komandos nuopelnas. Svarbiausias vaidmuo vis dėlto buvo mano pagrindinio trenerio, kuris vis dėlto mane augino nuo pat mažų dienų, su kuriuo mes prabuvome virš 20 metų, su kuriuo ėjome ir pasiekėme tą mūsų Olimpo viršūnę. Tai buvo tas asmuo, kuris varžybose man būdavo būtinausias asmuo, su kuriuo aš jaučiausi rami ir pasitikinti savimi, todėl, sakykime, pagrindinio trenerio ir buvo tas pagrindinis vaidmuo, kuris lemdavo labai daug ir tikrai prisidėdavo prie tų mano rezultatų.

Iš tikrųjų, pats treneris šiandien yra labai pamirštas. Labai dažnai mes kažkodėl nepagalvojame apie tai, kad tai yra didžiulis indėlis, tai yra didžiulė atsakomybė prieš mus pačius, vaikus. Tai yra didžiulė užduotis, kaip iš mažo žmogeliuko padaryti tą didįjį sportininką, todėl iš tikrųjų yra ir didžiulė atsakomybė, didžiulis pasiaukojimas, labai dažnai be poilsio dienų, be atostogų. Tikrai, sakykime, labai daug ir išgyvenimų tam pačiam treneriui ir dėl sveikatos, ir psichologiškai labai sunku, kai nepasiseka, nes jaudinamės visi kartu ir džiaugiamės visi kartu. Iš tikrųjų, treneris yra neatsiejamas dalykas.

Pagrindinis treneris, visų pirma, man būdavo ir mama, ir tėtis, kitą kartą – psichologas, ir masažistas, ir kineziterapeutas...

PIRMININKĖ. Laikas!

L. ASADAUSKAITĖ-ZADNEPROVSKIENĖ (*LSDPF*). ...todėl prašau palaikykime ir parodykime didesnę dėmesį mūsų treneriams. Ačiū.

PIRMININKĖ. Laikas! Ačiū. Per šoninį mikrofoną V. Gailius. Toliau posėdžiui pirmininkaus J. Olekas.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, ką tik girdėjome, koks yra įstatymo leidėjo dėmesys savo treneriui. Dar kartą primenu, jeigu nelankėte Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo mokymų, tai lankykite juos. Vieną kartą pradėjome skirti interesų konfliktą, net ne regimybę, o interesų konfliktą. Susilaikykime nuo dalyvavimo svarstant projektus, kurie, na, jus stato tikrai į gilų interesų konfliktą.

PIRMININKAS (J. OLEKAS, LSDPF). Ačiū, kolega, už jūsų pastebėjimus. Kitą nuomonę turi K. Neimantas. Prašau.

K. NEIMANTAS (*NAF*). Ačiū, pirmininke. Ne visai kitą nuomonę turiu, bet pasakysiu, dėl ko aš esu prieš. Bendrą projektą aš palaikau ir balsuosiu tikrai už. Esu prieš būtent išsakytą mintį, kad renta būtų skiriama treneriui, kuris atvedė, ar treneriui, kuris yra paskutinis sportininko pergalingame kelyje. Siūlysiu savo pataisas, taip pat rekomenduoju ir kolegoms apie tai pagalvoti. Manau, kad turėtų būti aiški vertinimo sistema, kriterijai treneriui, kuris galėtų pretenduoti į rentą. Pavyzdžiui, sportininko laimėjimai tarptautinėse varžybose, pasaulio čempionatuose, olimpiadoje, nacionalinėse varžybose, taip pat skiriama tam tikra balų sistema ir pagal tai, kad neatsirasėtų manipuliavimo tarp trenerių, kas atrado sportininką, kas jį ugdė, kas skyrė daugiau ar mažiau laiko, bet aiškūs kriterijai, prie kokio trenerio būtent buvo pasiekta tam tikros vienos ar kitos sporto šakos didžiausių ir daugiausiai laimėjimų.

Taigi, palaikysiu, už, bet tikrai šitas projektas turėtų tobulėti dėl skaidrumo. Ne dėl to, kas, būtų lenktynės ar padarytų tam tikrą įtaką, kuris bus paskutinis sportininko kelyje. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos, už jūsų išsakytas nuomones. Prašom apsispręsti balsuojant. Ačiū. Balsavo 90 Seimo narių: už – 83, prieš nebuvo, susilaikė 7. Įstatymo projektui pritarta po pateikimo.

Kolegos, liko 4 minutės... Ai, dar komitetai. Pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomi – Švietimo ir mokslo komitetas bei Jaunimo ir sporto reikalų komisija. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Ar galime sutarti bendru sutarimu? Sutarta. Ačiū.

Kolegos, iki kito mūsų klausimo liko 3 minutės ir 49 sekundės. Ar galėtume paprašyti Ministrą Pirmininką šiek tiek anksčiau į tribūną? Ar bus pasirengęs atsakyti į klausimus? Kitaip turėtų būti kito klausimo nespėsime išspręsti.

A. Norkienė. Prašom.

A. NORKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aušrinė Norkienė. Labai kviečiu pasirašiusius ir norinčius dalyvauti Laikinojoje grupėje „Už šeimą“ po premjero atsakymų susitikti salės gale ir išrinkti grupės pirmininką ir pavaduotoją. Ačiū.

12.36 val.

Ministro Pirmininko Gintauto Palucko atsakymai į Seimo narių klausimus (pagal Seimo statuto 208 straipsnio 13 ir 14 dalis)

PIRMININKAS. Kolegos, jeigu sutinkate, į tribūną kviečiu Ministrą Pirmininką G. Palucką atsakyti į jam pateiktus kolegų Seimo narių klausimus. Tam skiriame 20 minučių, kaip buvome sutarę. Prašom, Ministrė Pirmininke.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Mieli kolegos, tai yra tikra pavasario sesijos kulminacija. Nepaisant to, jog jau praėjusiame posėdyje nestokojome vieni kitiems epitetu, kurių aš šiandien čia nekartosiu, iš tikrųjų tema, klausimai, insinuacijos arba aplinkybės, kuriomis mes baigiame šią sesiją, tikrai yra labai įdomios. Tačiau prieš tai norėčiau padėkoti valdančiajai koalicijai. Norėčiau padėkoti

„Nemuno Aušrai“, parodžiusiai jaunai organizacijai netipišką brandą priimant sunkius sprendimus. Norėčiau padėkoti demokratams, kurie savo išmintimi ir pasiūlymais papildė Vyriausybės teiktus siūlymus. Ir, žinoma, norėčiau padėkoti Socialdemokratų frakcijai, skaitlingiausiai ir rimčiausiai frakcijai, prisiimančiai bazinę atsakomybę už priimtus sprendimus. Sprendimai priimti ypač svarbūs, kurių praėjusi Vyriausybė negebėjo priimti net per ketverius metus. Iš tikrųjų tai duos, tai duos rezultatą per ateinančius trejus metus. Daugelis žmonių, kurie galbūt šiandien nesuprato visų argumentų, tuos argumentus galės pasverti per savo potyrius.

Atskirai noriu padėkoti ir Mišriai frakcijai, kuri taip pat niekada nenuvylė, nors kartais savo balsais šiek tiek klydinėjo. Iš valstiečių rudens sesijoje iš tiesų tikėčiausi daugiau konstruktyvumo, nes tikiu, jog potencialo tam tikrai turite sočiai, ir matau labai nemažai sąlyčio taškų. Liberalų sąjūdis, be jokios abejonės, turėtų sveiko proto, kurį galėtų pademonstruoti (manau, jog tai vėlgi atsispindės rudens sesijos programoje), ir palaikytų Vyriausybės teikiamus sprendimus. Iš kolegų konservatorių nesitikiu nieko, nes kai lūkesčiai nedideli, tai ir nusivylimai menki. Tiesą pasakius, netgi daugiau galėčiau pasakyti: iš man pateiktų klausimų man apskritai kyla labai pagrįstas įtarimas, ar dar gebate racionaliai mąstyti ir ar neperžengiate elementaraus politinio padurumo ribos.

Iš tiesų, stovėti tribūnoje jau tampa man įprasta praktika. Nesakyčiau, kad visada yra malonu, tačiau kiekvienas toks stovėjimas ar galimybė, teisė atsakyti į užduotus klausimus padidina žinojimą. Pirmiausia, mūsų pačių, nes tai yra svarbu, antra, visuomenės. Tam tikrai visuomenės grupei, visokiems internetiniams tyrinėtojams, niekas nepadės. Kokie atsakymai, kokia forma būtų pateikti, ar raštu, ar žodžiu, kažkokios abejonės vis tiek lieka. Kita vertus, tai yra jų teisė. Blogai, kad tie samprotavimai ir tos abejonės yra skleidžiamos viešai be jokios atsakomybės. Manau, kad šiandien išsigalėjo vadinamieji tyrimai kaip verslo forma. Tai nėra nieko naujo, nes uždirbti iš informacijos nuotrupų, apipintų išsigalvojimais, Vakaruose jau tapo įprasta tiek verslo sistemoje, tiek politinėje. Politinėje sistemoje, tiesą pasakius, tos mados jau eina į užmarštį, nes žmonės atsikando tokių tyrimų ir tokios žiniasklaidos, kai žmonės yra atakuojami, dėmesys yra vagiamas, dėl dėmesio yra kovojama kuo skambesnėmis antraštelėmis, kuo skambesniais pareiškimais tam, kad būtų sukeltas pasipiktinimas, sukeltos abejonės. Tiesą pasakius, JAV nuo 2017 metų veikė tokia Hindenburgo tyrimų įmonė, kuri labai efektyviai akcijų rinkose puldinėdama įmones, numušinėdama kainas pelnėsi iš to. 2025 metais, aišku, ji likvidavosi, nes tas pats verslo modelis nebeteko prasmės. Tačiau – dėmesio! – ekonomikoje tiesa yra pigi valiuta. Naujieji pinigai yra pasipiktinimas ir abejonės. Tiesą pasakius, toks žanras yra kažkas tarp *onlyfans* ir telefoninio sukčiavimo, kai yra keliama aistra, tačiau galų gale, praėjus šiek tiek laiko, pasirodo, jog tai tebuvo išsigalvojimai.

Mieli kolegos konservatoriai, jūsų užduotuose klausimuose aš apskritai logikos nematau, nes jūs dešimties metų laikotarpį sugebate sudėti į vieną dieną. Kartais būna, jog viena diena, prabėga per vieną dieną lyg 100 metų, bet, norint sugebėti neatskirti veiklos laikotarpių, jau reikia labai labai sąžiningai pasistengti. Noriu pabrėžti, jog nuo 2009 metų vidurio iki 2015 metų pavasario aš veikiau kaip privatus asmuo, neinantis nei savivaldybės tarybos nario pareigų, nei vicemero pareigų, nei Seimo nario pareigų. Atitinkamai visos insinuacijos, kad premjero verslą rėmė kažkokie pinigai, yra laužtos iš piršto. Yra sąmoningos manipuliacijos, siekiant sudaryti vaizdinį, kad aš gavau kažkokias naudas, eidamas premjero pareigas. Manau, kad tai yra svarbu.

Šiek tiek minimos tyrimuose UAB „Sagerta“ istorijos. UAB „Sagerta“ aš įsigijau kaip registruotą įmonę, nes tuo metu įregistruoti įmones buvo ganėtinai sudėtinga. Čia yra mūsų pasiekimai, kaip sakyti, pastarojo laikotarpio, kai gali tai padaryti dabar internetu. Todėl įvairiausi išvedžiojimai dėl registracijos adreso ar panašiai neturi absoliučiai jokio logiško, racionalaus pagrindo. Iš karto nuo įsigijimo akcijos buvo padalintos, tai yra 55 % priklausė man, 45 % – investuotojui, jau žinomai „Uni Trading“ įmonei, kuri ir per ateinantį laikotarpį skolino lėšas įmonei. Akcininkų struktūra, čia reikia pripažinti, nebuvo laiku pateikta Registrų centrui ir tai yra klaida, kuri buvo ištaisyta 2015 metais. Galbūt iš to kyla įvairių samprotavimų apie paslėptą skolinimą. Noriu

priminti, tuo metu buvau privatus asmuo, man nuo nieko slėptis nereikėjo. Tai yra normali, elementari praktika ir nedidelė padaryta klaida. Samprotavimų apie mano gautas naudas, apie pascolas iš „Sagertos“ ar panašius dalykus apskritai neturėtų kilti, gavus mano atsakymus. Jie buvo man užduoti raštu, aš į juos atsakiau raštu. Dar kartą galiu pakartoti – iš UAB „Sagerta“ jokių naudų nei aš, nei mano artimi asmenys jokia forma: nei paskolų, nei atlyginimų, nei kokių nors išlaidų kompensavimu, nei kitomis komercinėmis formomis, nėra gavę, išskyrus nominalią algą už tą laikotarpį, kai ašėjau vadovo pareigas.

Prieš grįždamas į politiką, 2015 metais akcijas aš perleidau dviem įmonėje dirbusiems asmenims, kurie toliau tęsia projektą, ir tuo mano, kaip vadovo ir kaip akcininko, turinčio kontroliuojantį, sakysime, akcininkų paketą, dalyvavimas iš tiesų ir baigėsi.

Visi samprotavimai apie tai, jog aš turėčiau žinoti, kas yra kažkokie galutiniai menami naudos gavėjai, yra laužti iš piršto, nes pačiame projekte dalyvauti mane pakvietė D. Vilčinskas. Jis atstovavo akcininko interesams ir atitinkamai man abejonių (priminsiu, tuo metu buvau privatus asmuo) jokių dėl kokių nors sąsajų ar ne sąsajų tikrai tuo metu nekilo. Dėl šios elementarios priežasties kokios nors papildomos informacijos pateikti apie „Uni Trading“ aš tiesiog negaliu.

Kalbant apie patį verslo modelį, UAB „Sagerta“ buvo sukurta tam, kad būtų įgyvendinta idėja sukurti batimetrinių žemėlapių nuomos platformą. Tai reiškia, programėlė, tai reiškia, serveris, ir tai reiškia faktiškai nuskenuoti daugiau kaip 60 Lietuvos ežerų. Kodėl tokia idėja kilo? Todėl, kad (kaip sakoma, žvejai suprastų daugiau, kas nežvejoja, nesupras) reikalinga kai kada žvejui tiksli žvejybos vieta, gylis, šlaitas, dugno struktūra, ir atitinkamai už tai, buvo manoma, vartotojai, žvejai, yra pasiruošę mokėti pinigus. Deja, kaip parodė projekto įgyvendinimas, tas tikėjimas, jog žvejai norės mokėti pinigus, buvo pernelyg optimistinis: nepaisant to, jog programėlę pirmajame etape parsisiuntė beveik 10 tūkst. vartotojų, mokėti už tai po bandomojo laikotarpio norėjo nedaugelis. Deja, *startup'ų* pasaulyje, pradedančiųjų verslų pasaulyje taip nutinka, kad iš dešimties devyni patiria nesėkmę. Tokia yra statistika. Gal kam kartais ir atrodo, kad viskas, prie ko aš prisiliečiu, virsta sėkme, deja, ne šiuo atveju.

Jei kalbėtume apie įvairius samprotavimus, jog galutiniai naudos gavėjai man turėjo būti žinomi, aš manau, kad čia kažkas įjungė šiek tiek laiko mašiną. Priminsiu, 2013–2014 metais net daugelis valstybės vadovų skatino bendradarbiauti su Baltarusija, skatino investuoti, džiaugėsi gana tvirtais ekonominiais, tranzito, logistikos ryšiais. Galite tas citatas surasti internete. Todėl mėginti paaiškinti, jog kažkokia įmonė 2018 metais Vyriausybės potencialių dalyvių atitikties nacionalinio saugumo interesams įvertinimo komisijos buvo pripažinta neatitinkančia nacionalinio saugumo interesų ir todėl aš tai turėčiau žinoti 2014 metais, manau, yra absurdiška. Bet, kolegos, absurdaus, panašu, mes esame linkę ne tik patys tikėti, bet ir mėginti įtikinti plačiąją visuomenę. Tai yra šiuolaikinės politinės kovos instrumentai – absoliuti dezinformacija, absoliutus faktinių aplinkybių neatitikimas.

Mieli kolegos, mes turime Profsąjungų rūmų istoriją. Labai įdomi istorija, bet ji tęsiasi nuo 1907 metų. Žinoma, tiek atgal aš nepabėgėsiu, nes ir pats mažokai turiu informacijos apie tą laikotarpį, bet nuo 1994 metų jau šis bei tas apie šią istoriją yra aišku. 1994 metais Vilniaus miesto savivaldybės taryba sutiko, kad būtų įkurti Tautos namai Vilniuje ant Tauro kalno, ir nustatė saugomos teritorijos ribas. Ačiū „Tautos namų santarai“, kuri jau tada (garbingų žmonių sambūris) šią idėją iškėlė. 1999 metais Lietuvos tūkstantmečio programos projekte tarp svarbiausių siūlomų objektų paskelbta Tauro kalno rekonstrukcija bei Kongresų ir koncertų rūmų statyba Vilniuje. Čia G. Paluckas dar, žinokite, tik tik iš Panevėžio atvažiavęs į Vilnių, tik tik. 2002 metais sudaryta darbo grupė Tautos namų koncepcijai parengti. Manau, tai yra svarbus žingsnis įgyvendinant šį projektą. 2007 m. vasario 14 d. Vilniaus miesto savivaldybės taryba įtvirtino Tauro kalno teritorijos visuomeninę paskirtį iki 2015 metų, kitaip tariant, jau to laikotarpio taryba aiškiai apibrėžė – čia mes matome Tautos namus. 2011–2015 metų kadencijos politikai svarstė planus sudaryti su „VIPC Vilniumi“ taikos sutartį ir iškeisti įvairius savivaldybei priklausančius statinius į Profsąjungų rūmus. Tuomet buvo planuota, jog savivaldybei... atsiprašau, savivaldybei atitektų rūmai, įvertinti tuo metu per 12 mln. eurų, o jų savininkei bendrovei mainais būtų perduoti penki kiti

pastatai Vilniuje ir Palangoje, jų vertė – 5,7 mln. eurų, be to, savivaldybė bendrovei būtų sumokėjusi dar 5,3 mln. eurų, tai yra 18,3 mln. litų tuo metu. Dar kartą galime pasakyti, jog savivaldybė aiškiai buvo išreiškusi savo poziciją dėl Tautos namų realizavimo.

2015–2019 metų savivaldybės taryba, priminsiu, koalicijoje buvome su liberalais ir konservatoriais. Dieve, apsaugok nuo tokių klaidų ateityje, nuoširdžiai atsiprašau, maniau, jog kaip nors įmanoma surasti tarp protingų žmonių racionalumo grūdą, deja, mano jaunatviškas naivumas buvo išgydytas per pastarąjį laikotarpį.

Taigi to rinkimo kadencijoje aš buvau atsakingas už socialinę ir sveikatos politiką, tolokai nuo kultūros, apmaudu, ir, žinoma, tolokai nuo infrastruktūros. Vilniaus savivaldybė, inicijavusi buvusių Profsąjungų rūmų perėmimą visuomenės poreikiams, priminsiu – perėmimą visuomenės poreikiams, o ne kokį nors susitartą išigijimą, tuo metu aš jau nebeturėjau jokių UAB „Sagerta“ akcijų, 2018 metų rugsėjį į depozitinę sąskaitą pervedė 5,996 mln. eurų už perimamą turtą. Vilniaus apygardos teismas... (*Balsas salėje*) Dėl kainos buvo ginčijamasi teisme. Vilniaus apygardos teismas 2019 metų birželį nusprendė, kad už jį turi būti sumokėta 7,781 mln. eurų, tai yra 1 mln. 785 tūkst. eurų daugiau. Kitaip tariant, nepaisant to, kas ką pažįsta, savivaldybė stengėsi taupyti viešuosius pinigus ir mėgino paimti visuomenės poreikiams minėtą statinį net mažesne suma, nei tai nustatęs teismas. Manau, teismo sprendimus reikėtų gerbti ir vertinti.

Taigi, kalbant apie mano viešųjų ir privačių interesų derinimo klausimus, aš čia nematau apskritai jokio savo privataus intereso. Ši teismo sprendimą, žinoma, savivaldybė ginčijo Apeliaciname teisme, tačiau pastarasis 2020 metų gegužę skundą atmetė – nesėkmingai pabandžiusi sustabdyti pinigų mokėjimą bei gavusi antstolio raginimą, savivaldybė 1 mln. 785 tūkst. eurų pervedė tik 2020 metų spalį. Tai, matyt, yra svarbu.

Dar daugiau. Mano žiniomis, mano turima informacija, minėtas asmuo D. Vilčinskas Profsąjungų rūmų nevaldo ir neturi nuo 2016 metų. Mano žiniomis, ši informacija buvo pateikta internetiniams tyrėjams. Kiek ji turėjo įtakos minėtam kūriniui, kuris pasklidęs internetu, kiek ne, galite susidaryti išpūdį patys. Nes jeigu nori ką nors papasakoti, argumentai, faktai ir tikri atsakymai nebūtinai yra prasmingi ar reikalingi.

Dabar, mieli kolegos, turime keletą labai keistų samprotavimų iš jūsų vieno, matyt, iš duotų klausimų. Kažkodėl jums atrodo, jog aš turėjau teikti įmonei UAB „Sagerta“ paskolą. Tokio plano niekada nebuvo ir aš to niekada neplanavau. Įgyvendinti minėtą projektą mane pakvietė. Graži idėja. Aš, kaip žvejys, abiem rankomis buvau už šį projektą, tuo tarpu investicijas ir investuotoją pakvietė jau minėtas D. Vilčinskas. Todėl kažkokie keisti išvedžiojimai apie tai, jog aš turėjau įmonei paskolinti ir to nepadariau, man apskritai nesuvokiami. Žinoma, vadinti asmenį, verslininką D. Vilčinską prieštaringos reputacijos man liežuvis neapsiverstų, nes aš manau, jog pagal visuomenės nuomonę visi mes, čia susirinkę, esame prastesnės reputacijos nei minėtas asmuo, nes visi politikai – vagys, visi politikai – susikompromitavę. Minėtas asmuo, mano žiniomis, nebuvo niekur patrauktas kokion nors baudžiamojon atsakomybėn ar apskritai dėl jo veiklos nebuvo keliamas klausimų. Bet, žinoma, tai jau yra vertinamasis mano pasisakymo pobūdis, nes taip, aš asmenį pažįstu daugiau nei 15 metų. Pažįstu ir dar daugiau asmenų, tačiau niekaip nesuvokiu, kaip galima samprotauti, jog mano pažįstamo asmens pažįstami yra ir man pažįstami. Tai yra keistoka logika, kuri niekaip nesisieja, nepaisant to, jūsų klausimai yra persmelkti būtent tokios retorikos ir tokių samprotavimų.

Dar daugiau – tiek D. Vilčinsko verslai, tiek jūsų verslo rėmėjai yra susiję su kontora „Lewben“. Jau esu išsakęs ir kartojęs, jog su kontora „Lewben“ aš neturiu nieko bendro. Esu atsakęs raštu ir į kitus klausimus, jog asmenų, minimų tyrime, aš taip pat nepažįstu. Dar daugiau, mano verslo neremia niekas. Jeigu kažkas investavo ir prisiėmė riziką, tai arba ta rizika apdovanojama graža, arba, kaip šiuo atveju su „Sagerta“, rizika nepasiteisino. Verslas, deja, kartais duoda ir tokių rezultatus.

Mieli mano konservatoriai, sakau nuoširdžiai, esu nepaprastai nusivylęs. Tikiuosi, iki rudens tas nusivylimas praeis. Tam, matyt, yra skirtas šis laikotarpis, bet jau jaunystės pamokas tikrai išmokau. Bendradarbiavimas su jumis yra sudėtingas ir galimas, matyt, tik kritiniais atve-

jais. Džiaugiuosi, jog Lietuva šiandien nėra kritinėje situacijoje, nes ši Vyriausybė ir ši koalicija priėmė svarbius, teisingus sprendimus, kurie duoda ir duos rezultatus, į kuriuos jūs žiūrėsite, tik, su labai baltu geranorišku pavydu. Turėjote galimybę prie jų prisidėti, ja nepasinaudojote. Ačiū, mielieji.

PIRMININKAS. Ačiū Ministrui Pirmininkui. Liko dar 1 minutė. A. Anušauskas gali paklausti. Prašom, kolega.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Šiaip galėtumėte išbraukti tuos pradinius ditirambus ir kaip tik keliems atsirastų laiko. Yra paskelbta informacija apie jūsų nedeklaruotus ryšius, interesų konfliktus, neaiškius finansavimo šaltinius, jūs tai neigiate, bet klausimai lieka. Kaip dabar sakėte, net žvejui reikalinga tiksli informacija, bet kai kalbama apie pinigus ar investicijas, jums jau neberūpi investuotojų tapatybė, lėšų kilmė, kažkoks anoniminis investuotojas... Tad, siekiant išsiaiškinti tiesą, gal jūs rekomenduosite savo frakcijos nariams šį trečiądienį kviečiamame Antikorupcijos komisijos posėdyje neprieštarauti klausimų valstybės institucijoms uždavimui ir atitinkamų dokumentų gavimui. Nes būtent atsakymai į klausimus ir originalūs dokumentai padės išnarplioti šią situaciją, nepasikliaujant vien tik jūsų, matau, gerėjančia, bet vis dar prasta atmintimi.

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, mielas kolega, už klausimą. Džiaugiuosi, jog mano frakciją sudaro nuostabūs, protingi žmonės, kuriems nieko nereikia liepti ar jų už rankos vedžioti. Visiems yra akivaizdu, jog šie politiniai išvedžiojimai ir samprotavimai jums yra parankūs. Ir joks atsakymas jūsų išankstinės nuomonės nepakeis, kaip nepakeitė atsakymai ILTE'ės, kai buvo pateikti, jog nebuvo padaryta jokių procedūrinių pažeidimų. Jūs, nepaisant to, ir toliauėjote į žiniasklaidą,ėjote į interviu ir toliau pasakojote savo keistus dalykus. Palauksime visų tyrimų, visų rezultatų. Tikiuosi, kad jūs manęs, atėjus laikui, atsiprašysite.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, Ministro Pirmininko atsakymams buvo skirta 20 minučių, dabar jau praėjo 22 minutės. Ačiū, Ministrui Pirmininke. Atsakymų dalis baigta. Replika po atsakymų – M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, aš frakcijos vardu prašau pagal Statuto 208 straipsnį pratęsti klausinėjimą. Klausimas yra ypač svarbus. Ar buvo vienas klausimas užduotas, ar kai liberalai kolegos 18 klausimų uždavė, visą laiką išnaudojote, premjere, atsakinėdamas į... visą laiką nesudarydamas galimybės užduoti klausimų. Iš jūsų atsakymų nelieka aiškiau apie jūsų nesueinančias sąskaitas – bent jau apie pusę milijono eurų sumos, o jūs laidote juokelius iš tribūnos, netgi apsimelnuojate čia, kaip ir žiniasklaidai neseniai prie sienelės tai padarėte. Teigiante, kad jus pakvietė verslą vystyti D. Vilčinskas, o raštu pateikdamas atsakymą pasakėte, kad jokių bendrų verslo interesų neturite, tai jau yra akivaizdus melas. Prašau pratęsti šiuo svarbiu klausimu nagrinėjimą ir galimybę užduoti užsirašiusiems kolegoms patikslinančius klausimus, jų yra tikrai labai daug, o ne slapstytis po replikėlėmis ir juokeliais, laidomais iš tribūnos konservatorių atžvilgiu.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, jūs iš tikrųjų turite tokią teisę prašyti. Taip, apsispręskime, Seimas balsuoja. Prašom balsuoti. Kas balsuoja už pratęsimą, tas spaudžia „už“, kas turi kitą nuomonę, kitaip. Apie minutes nesakėme, apsispręskime, tada. 10 minučių. 10 minučių. Ačiū.

Balsavo 82 Seimo nariai: 27 – už, 41 – prieš, susilaikė 14, pratęsimui nepritarė. Aš noriu įspėti kolegą A. Petrošių, kad ši salė nepritaikyta vaikų žaidimų aikštei ir gali atsitikti kokia nors bėda, kai laiptais bėgioja. Kaip gydytojas turiu pasakyti: būkite geras, vaikus, yra vaikų kambarys, yra (...), bet ne plenarinių posėdžių salė.

Replika po balsavimo – I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Jau turbūt ne kartą buvo patvirtinta, kad pono G. Palucko yra labai prasta atmintis. Labai keista, kaip su tokia atmintimi apskritai žmogus su darbu susitvarko. Būtų buvę gražu turbūt padėkoti ir Konservatorių frakcijai, kuri balsavo už dalį jūsų Vyriausybės pateiktų sprendimų, didinančių gynybos finansavimą, bet, kaip pats ponas G. Paluckas sakė, kai didelių lūkesčių neturi, tai nieko ir nesitiki. Tai tiesiog tegul lieka dėl protokolo.

PIRMININKAS. Dėkojame visiems Seimo nariams, kurie dirba Lietuvos labui. Kolegos, šis klausimas baigtas.

13.01 val.

Seimo narių pareiškimai

Dar turime vieną rytinio posėdžio klausimą – tai Seimo narių pareiškimus. Prašom. Pirmas pasakys savo nuomonę R. J. Jankūnas.

R. J. JANKŪNAS (LVŽ-KŠSF). Galiu paantrinti premjerui, kad tyrimai iš tikrųjų tapo verslo forma, finansuojama suinteresuotų asmenų ir politinių grupuočių. Akivaizdu, kad dalykinius argumentus stengiamasi pakeisti kuo skambesnėmis antraštėmis. Pats esu patyręs, kad puolimas dažnai vykdomas siekiant tam tikrų politinių dividendų. Vis dėlto svarbiausias šios sesijos akcentas, manau, yra ne tas. Svarbiausias buvo mokesčių reforma, po kurios jaučiu nepatogumą susitikdamas su žmonėmis, kadangi tapau viso to dalimi. Toks svetimos gėdos jausmas, kadangi žmonės buvo tiesiog apgauti, ir visas šitas mokesčių jovalas priminė vieną tokią istoriją, kurią leisiu sau papasakoti iš šios tribūnos.

Miršta aukšto rango politikas ir patenka į rojų. Pasitinka prie vartų šventas Petras, sako, seniai jūsų laukiame. Bet, sako, labai neįprastas dalykas, kad tokio aukšto rango politikas patektų į rojų, tai mes pasitarėme ir nusprendėme, kad jūs nusileisite į pragarą vienai dienai, tada grįšite ir paskui pasirinksite, kur norėtumėte. Na, gerai, nusileidžia į pragarą, žiūri, o ten žolė žaliuoja, geras oras, paukščiukai čiulba, prieina seni draugai: sveikas, malonu matyti! Tenisą pažaidžia, nueina į klubus, geriausias maistas. Vakare viskas – laikas keliauti į rojų. Sako, truputį liūdna, bet ką darysi. Į liftą, nukeliauja į rojų ir vėl visą dieną šokinėja nuo debesėlio ant debesėlio, dainuoja šventas dainas, meldžiasi. Vakare šventas Petras ir klausia: tai ar patiko rojuje, ką renkatės? Oi, sako, labai gerai rojuje, bet, žinote, nuobodoka. Aš norėčiau atgal į pragarą. Gerai, sako, jokių problemų. Nusileidžia į pragarą, o ten pasitinka velnias žmogaus pavidalu. Vėl draugiškai apsikabina. Sako: prašom. Atidaro vartus, o ten – dykuma, karštis, prakaito kvapas, seni draugai suvargę kasa griovius, renka šiukšles į plastikinius maišelius. Tai kaip, klausia, taigi jūs vakar rodėte, kas buvo? A, sako, vakar buvo rinkimų kampanija, o dabar jūs mus jau išrinkote. Tai ačiū.

PIRMININKAS. Kolegos, prašom nenaudoti Seimo tribūnos anekdotams.

Kitas kalbėtojas, pareiškėjas – V. Ažuolas. Prašau, kolega.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Sveiki, kolegos, tie, kurie liko tradiciškai beveik tuščioje salėje. Bet šiandien tokia simbolinė diena – užbaigiame pavasario sesiją, kurioje, atrodo, turėjo būti daug darbų, daug rinkėjų vilčių įgyvendinta ir turėjo būti vykdoma visai kita politika. Bet kaip tame posakyje nutinka – bėgome nuo vilko, papuolėme ant meškos – taip ir rinkėjams atsitiko. Žiūrint į projektus, į balsavimus, toks jausmas, kad valdančioji dauguma nepasikeitė, kad ji liko lygiai tokia pat kaip praeitoje kadencijoje.

Labai gerai buvusi premjerė pastebėjo, kad konservatoriai padėjo socialdemokratams pristumti tam tikrus mokesčių reformos punktus. Taip, mes irgi šioje salėje matydavome, kad yra dvi valdančiosios daugumos. Viena – ta tikroji, kuri parašus dėjo, kita – ta, kuri palaiko, kada reikia. Na, bet ar praeitoje kadencijoje, ar šioje kadencijoje socialdemokratai ir konservatoriai dažnai vieni kitus palaikydavo ir pristumdavo, ką reikia.

Bet kuo tikėjo žmonės? Žmonės tikėjosi, pavyzdžiui, kad bus vykdoma kita užsienio politika negu anksčiau. Ką pamatėme? Užsienio politika tapo dar baisesnė. Santykius su Kinija galutinai pribaižėme, jų nebeliko, įvairių tik Lietuvoje galiojančių ribojimų ir sankcijų pasipylė kaip iš gausybės rago – netgi ne viena, o kelios. Vienur sakome: įtraukiame vienus piliečius, po to išimame, po to vėl įtraukiame ir, stebint kaimynės šalis, jos to netgi nedaro, ką darome mes.

Pažiūrėkime švietimą. Švietime taip pat žmonės tikėjosi, kad nustosime naikinti mokyklas, nustosime naikinti klases dėl to, kad ten pritrūko vieno vaiko. O ką turime? Tai, kas yra Vyriausybės nutarimu, ministro įsakymu, ką galima, pavyzdžiui, finansuojamas klases, pakeisti per vie-

na Vyriausybės posėdį, vienu ministrės parašu, tai galime padaryti greitai, bet iki šiol tai nepakeista. Galiu pateikti netgi pavyzdį: jeigu mokykloje yra aštuoni vaikai, iš Vyriausybės gauna finansavimą, jeigu septyni, vieno pritrūkusi, finansavimo nebegauna, bet privačioje mokykloje ta septynių vaikų klasė finansavimą iš Vyriausybės gauna. Politika tęsiama, niekas nekeičiama. Vis žadama: rytoj, rytoj tai padarysime, pakeisime, bet tas žadėjimas ir nieko nedarymas kiekvieną mėnesį reiškia šimtus uždarytų klasių. Tai socialdemokratai žadėjo keisti, bet nepakeitė. Ministrė dėl n kartų užduoto klausimo, kodėl jūs to nedarote, apsimeta, kad nesupranta, arba apsimeta, kad kažką sprendžiame ir galvojame. Švietimas yra naikinamas toliau privataus švietimo sąskaita, nes jiems geresnės sąlygos sudaromos, nekeičiamos.

Paimkime mediciną. Kokius mes girdėjome šūkius? Daugiau paslaugų regionuose, mažesnės eilės sveikatos paslaugoms ir visa kita. Mes girdėjome prieš rinkimus tokius gražius šūkius. Kuo baigėsi? Ogi niekuo.

Na, dabar atnešė projektą dėl priemonių, dėl kitų dalykų. Teoriškai turėtų veikti, bet yra svarbiausia tai, kad A. Dulkio visos pakurtos reformos tai važiuoja, jos nestoja. Pavyzdys. Mažeikių gimdymo skyrius. Ministro A. Dulkio įsakymu patvirtinta, kad reikia naikinti vien dėl to, kad yra šiek tiek mažiau gimdymų per metus, negu A. Dulkys nustatė. Dabartinė sveikatos ministrė galėtų paprasčiausiai pakeisti šitą skaičių vienu savo parašu, ministro įsakymu. Pakeitėme vieną parą. Ir kas, kad 10, 20 ar 30, ar 40 gimdymų mažiau per metus, bet gimdymo skyrius išliktų. Šiandien savivaldybė finansuoja, kad jis būtų, bet ministerija viską daro, kad sunaikintų. Iš tikrųjų, yra tęsiamas tolimesnis sveikatos sistemos naikinimas. Atsimenu, kai Akmenės rajone uždarinėjo vieną skyrių, kitą skyrių ir sakė: žinote, yra Mažeikiuose, yra Šiauliuose, nesijaudinkite, viskas gerai. Dabar tai jau atėjo iki Mažeikių. Mažeikiuose tie skyriai uždaromi. Tai ką, tada iš Akmenės reikės, nežinau, gal 100 ar 200 kilometrų važiuoti tam, kad gautų paslaugas? Žinote, liūdniausia yra tai, kad žmonės mokesčių moka vis daugiau, sveikatos draudimo susimoka vis daugiau, rezervas vis didesnis, bet paslaugos vis tolsta ir jų negauna. Iš tikrųjų, ir politikus dabar reikia vertinti ne pagal tai, ką daro, o... Ne pagal tai, ką sako, o pagal tai, ką daro ir kokios pasekmės.

Labai geras pavyzdys – visa mokesčių reforma. Ko praeita valdančioji dauguma nepadarė, ši valdančioji dauguma suvėlė viską į didelį jovalą ir prastumą. Žmonės, šią daugumą ir pasekmes jūs pajusite nuo 2026 metų, kai už viską teks mokėti daugiau ir paslaugų gausite mažiau. O dar didesnę smūgį jūs gausite 2027 metais, kai deklaruosite savo pajamas ir kai sužinosite, kad kuo daugiau jūs stengėtės ir kuo daugiau dirbote, tuo daugiau reikia susimokėti. Turbūt vieninteliams žemdirbiams praeitoje kadencijoje reikėjo vieną kartą traktorius atvaryti į Vilnių, šioje kadencijoje reikėjo jau du kartus traktorius atvaryti į Vilnių, kad gautų rezultatą. Na, bet nors mažytis rezultatas. Bet pasekmes pajusite visi.

PIRMININKAS. Kolega, laikas! Rytinio posėdžio pabaigoje prašome registruotis. (*Balsai salėje*) Dar kartą pakartosiu: tik nereikia mūsų gąsdinti. Rytinis posėdis baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 68 STENOGRAMA

2025 m. birželio 30 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. OLEKAS

PIRMININKAS (J. OLEKAS, LSDPF). Gerbiami kolegos, pradėdame popietinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Ačiū. Užsiregistravo 72 Seimo nariai.

Kolegos, kadangi mes iš ryto turėjome tokio truputį laisvesnio laiko dėl darbotvarkės 1-11 klausimų paketo ir buvome paprašę ministrės ir viceministro atvykti į rytinį posėdį, ar galėtume dabar jiems suteikti žodį, kad jiems nereikėtų antrą kartą laukti? Ačiū už supratimą.

14.01 val.

Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo Nr. IX-413 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-598, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-599 (pateikimas)

Pagal rangą kviečiame sveikatos ministrę pristatyti Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-598 ir lydimąjį Sveikatos sistemos įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-599. Prašom, gerbiama kolege.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Šiandien norėčiau pristatyti, kaip jau minėta, Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo ir Sveikatos sistemos įstatymo pakeitimus, įvedant slaugos paslaugų... kaip pagalbą teikiant paslaugas „slaugytojo padėjėjo“ sąvoką. Sveikatos sistemos įstatyme atsiranda „slaugytojo padėjėjo“ sąvoka, kuri taip pat numato slaugytojo padėjėjo kvalifikacinius reikalavimus, slaugos paslaugų teikimą kartu su slaugytoju ir esant tandemui su slaugytojo padėjėju. Suteikiami įgaliojimai ministrui nustatyti slaugytojo padėjėjo kvalifikacijos tobulinimo tvarką ir kompetenciją.

Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo pakeitimu yra siūloma keletas svarbių nuostatų, tai yra tikslinami licencijų išdavimo pagrindai, kai atsisakoma ligos pagrindo. Šiuo metu sąraše buvo tik tuberkuliozė, tai naikinamas tas sąrašas. Atsisakoma reikalavimo būti tik Lietuvos piliečiu arba turėti teisę gyventi Lietuvoje, lieka reikalavimas turėti teisę dirbti Lietuvoje. Papildoma taip pat trimis pagrindais: kad teismas nebūtų atėmęs teisės verstis atitinkama praktika; profesinės kvalifikacijos tobulinimo apimtis yra numatoma ir patikslinama – 60 valandų per penkerius metus; taip pat tikslinami licencijų galiojimo stabdymo ir panaikinimo pagrindai ir susijusios nuostatos. Kaip minėjau, atsisakoma pagrindo, kai susergera ministro sąraše patvirtinta liga, tai sąrašas naikinamas; detalizuojami licencijų galiojimo sustabdymo terminai; atsisakoma pagrindo, kad licencija atimama šiurkščiai pažeidus paciento teises. Šį punktą reguliuoja kiti teisės aktai.

Papildoma kitais dviem pagrindais: kai teismas pripažino slaugytoją ar akušerį neveiksniu ar ribotai veiksniu, kai slaugytojas ar akušeris verčiasi praktika ir kai sustabdytas licencijos galiojimas. Detalizuojamos užsienyje įgytos slaugytojo ir akušerio profesinės kvalifikacijos pripažinimo nuostatos, numatomas profesinės kompetencijos vertinimo komisijos sudarymo mechanizmas, priimami sprendimai. Iš esmės Seimo kanceliarijos Teisės departamentas esminių pastabų neturėjo. Į pateiktas pastabas atsižvelgta, bus galima į daugumą jų atsižvelgti svarstant įstatymų projektus Seimo komitetuose.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti nori keturi Seimo nariai. Pirmoji klausia R. Tamašunienė. Nėra. Tuomet klausia J. Sejonienė. Prašom. Irgi nėra. V. Ažuolas gal išgelbės mus. Prašom.

V. AŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiama ministre, aš norėjau paklausti, kaip pakeista tvarka pagerins akušerių, slaugytojų padėtį Mažeikių gimdymo skyriuje? Kadangi jūs nepakeičiate A. Dulkio įsakymo, kur yra ta kartelė užkelta aukštai, ir tą skyrių teks uždaryti, tai gal galite pasakyti, kaip jiems pagerės dėl šių įstatymų pakeitimo, ar vis dėlto neisite A. Dulkio keliu ir atšauksite dalykus, kurie žlugdo Mažeikių gimdymo skyrių? Kada planuojate tai padaryti? Ačiū.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Gerbiamas Seimo nary, dėkoju jums už klausimą. Kaip žinote, Vyriausybės nutarimu yra sustabdytas ankstesnių Vyriausybės nutarimų (Nr. 551 ir Nr. 370) galiojimas ir atkelti įsigaliojimo terminai dar papildomai vieneriems metams. Šiuo metu dirba medikų grupės, įskaitant ir savivaldybių atstovus, ir Sveikatos apsaugos ministerijos darbuotojus, kad būtų peržiūrėti tie reikalavimai, kokybiniai kriterijai ir kokybiniai reikalavimai. O šios įstatymo nuostatų tiesiogiai padidins prieinamumą.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia B. Vėsaitė.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Gerbiama ministre, aš, pritardama būtent šioms įstatymo projekto nuostatoms, noriu pasiteirauti. Kadangi slaugytojoms, slaugytojų padėjėjoms ir akušerėms padidėja ir atsakomybė, ir darbų apimtis, ar bus numatoma kelti joms atlyginimus, nes jie gerokai atsilieka nuo gydytojų? Aišku, gydytojo darbas nuo to, kai joms perduos įgaliojimus, šiek tiek palengvės.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju jums, gerbiama Seimo nare, už klausimą. Iš tiesų slaugytojų ir slaugytojų padėjėjų darbo užmokesčio klausimai yra tikrai svarstomi ir ieškoma pačių geriausių sprendinių, kad atlyginimai tikrai didėtų.

PIRMININKAS. Ačiū. Į salę atėjo J. Sejonienė, tai prašau, dar jai leisime paklausti.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Labai dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Atsiprašau, kad vėluoju. Ministre, aš irgi turiu panašų klausimą, kokį uždavė gerbiama Birutė. Kadangi žinau, jog šiuo metu šakos sutarties derybos yra nutrūkusios ar kaip čia pasakyti, gal jūs patikslintumėte, koks yra statusas, nes taip, su papildomomis atsakomybėmis, su papildomais įpareigojimais nebėjotinai turėtų didėti ir darbo užmokestis? Antras klausimas. Ar buvo derintas šis įstatymas su pačių slaugytojų padėjėjų bendruomene? Ar nėra taip, kaip su ankstesniais jūsų derinimais su bendruomene, kai pačios bendruomenės skundžiasi, kad nebuvo jokio derinimo? Ir trečias klausimas. Kodėl Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymas čia eina kaip lydimasis, gal jūs žinosite, nes, mano supratimu, šie du įstatymų projektai yra visiškai nesusiję?

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju jums, gerbiama Seimo nare, už klausimą. Šakos kolektyvinės sutarties derybų, kiek žinau, procesas ir toliau vyksta. Dėl Slaugytojų padėjėjų asociacijos dalyvavimo svarstant įstatymų pakeitimų nuostatas, tai, kiek žinau, derybos ir susitikimai tikrai vyko su visomis ir slaugos, ir akušerių praktikos organizacijomis Sveikatos apsaugos ministerijoje. Tikrai interaktyvus ir toks glaudus darbas vyksta. Patikslinkite, koks jūsų paskutinis? (*Balsas salėje*) Pirmausia, tai Sveikatos sistemos įstatyme atsiranda slaugytojo padėjėjo apibrėžimas, tai yra kaip atskira tokia profesinė grupė, kuri taip pat yra Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatyme. Tai vienas su kitu, be abejonės, yra susiję, dėl to mums buvo svarbu abiejuose įstatymuose suderinti nuostatas.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Nuomonės už, prieš. Pasipriešinti nori J. Sejonienė. Prašom.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, aš ne tiek, kad pasipriešinti noriu, aš norėčiau išsakyti abejonę, nes ministrė nei gerbiai Birutei, nei man neatsakė...

PIRMININKAS. Ministre, ačiū jums.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). ...kaip keisis slaugytojų padėjėjų darbo užmokestis, esant šiems įstatymų pakeitimams? Man atrodo, tai yra labai svarbu, nes, kaip ir minėjau, papildomas atsakomybės, papildomas kompetencijas turėtų atspindėti ir darbo užmokestis. Deja, konkrečių atsakymų neišgirdome. Taip pat aš turiu abejonę dėl to, ar įstatymo projektas yra suderintas su slaugytojų padėjėjų bendruomene. Dėl to aš planuoju susilaikyti ir kitus kviečiu tai padaryti.

PIRMININKAS. Ačiū. Tokia jūsų teisė. Ir už nori pasisakyti L. Urmanavičius.

L. URMANAVIČIUS (*DFVL*). Gerbiami kolegos...

PIRMININKAS. Ministre, ačiū jums dar kartą.

L. URMANAVIČIUS (DFVL). ...aš norėčiau pasisakyti už. Kiekvienas reglamentavimas, kuris aiškiai apibrėžia funkcijas ir reikalavimus, tikrai yra sveikintinas. O jei kalbame apie darbo užmokestį, mes turėtume kalbėti apie steigėjus, apie tas pačias savivaldybes, apie vadovus, kurie nustato darbo užmokestį, aišku, apie ministeriją. Manau, kad įkainių padidinimas leis kiekvienai įstaigai nustatyti adekvatų atlyginimą pagal užimamas ir vykdomas pareigas. Tiek.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, nuomonės už ir prieš išsakytos. Prašom apsispręsti balsuojant.

Ačiū. Balsavo 91 Seimo narys: 80 – už, prieš nėra, susilaikė 11. Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo pakeitimo projektui ir lydimajam Sveikatos sistemos įstatymo projektui po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Sveikatos reikalų komitetą. Dėl papildomo norinčių nėra. Svarstymas rudens sesijoje. Ar galima bendru sutarimu sutarti? Sutarta. Ačiū. (*Balsai salėje*) Abiem, abiem klausimams, taip.

14.11 val.

Sporto įstatymo Nr. I-1151 6, 8, 11, 13, 20, 22, 23, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo V¹ skyriumi įstatymo projektas Nr. XVP-612 (*pateikimas*)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Sporto įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-612. Pranešėjas – G. Grybauskas. Prašau, kolega.

G. GRYBAUSKAS. Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, šie keičiamo Sporto įstatymo pakeitimai iš tiesų nebus esminiai, nedideli. Šiandien pristatysiu du pakeitimus. Pagrindinis pakeitimas, teikiant pakeisti Sporto įstatymą, yra reglamentuoti Pasaulio lietuvių sporto žaidynes ir jų finansavimą. Iki šiol Pasaulio lietuvių sporto žaidynės, jų organizavimas ir finansavimas nėra reglamentuotas. Tuo tarpu yra atskiras Lietuvos Respublikos dainų švenčių tradicijos įstatymas, kuris aiškiai išskiria Lietuvos dainų šventę, „Gaudeamus“ šventę, Lietuvos moksleivių dainų šventę ir kitus renginius.

Kadangi šį įstatymo pakeitimą inicijavo Pasaulio lietuvių bendruomenė, kreipėsi į mus, kad būtų užtikrintas šio renginio tęstinumas, turiu akcentuoti keletą momentų, kurie labai svarbūs diasporai. Šios Pasaulio lietuvių žaidynės turi labai galias tradicijas ir padeda šeimoms sugrįžti į Lietuvą bent trumpam aplankyti savo gimtąjį. Tai galias tradicijas turintis išeivijos lietuvių sporto renginys, labai populiarus tarp užsienio lietuvių. Sportas, kaip ir kultūra, yra viena iš diasporą telkiančių veiklų, tad turime tai vertinti ir saugoti. Kaip tik šią savaitę visus, naudodamasis proga, noriu pakviesti į Pasaulio lietuvių sporto žaidynes, kurios šiais metais vyksta Palangoje. Jau aną savaitę, neseniai, nubalsavome, kad kitos žaidynės 2029 metais vyks Jonavos mieste.

Dar vienas nedidelis pakeitimas. Sporto įstatyme yra siūloma apibrėžti nacionalinių ir regioninių fizinio aktyvumo projektų teikėjų ratą. Nustatyti, kad projektus gali teikti tik fizinio aktyvumo ir aukšto meistriškumo sporto organizacijos, kaip yra kitose srityse – kultūros, sveikatos, socialinės apsaugos ir kitose.

Taip pat yra nedidelių tikslinamojo pobūdžio pakeitimų: patikslinti nuorodas į kitus Sporto įstatymo straipsnius, atsiskaitomosios nuostatos, kad sportininkų atstovą techniškai ir ūkiškai aptarnauja VšĮ Lietuvos antidopingo agentūra. Tai tiek esminių... Tiesa, yra dar vienas teikimas, kuriam pritarta Vyriausybėje, atsižvelgta į gautus pasiūlymus.

Tai tiek trumpai apie siūlomus įstatymo pakeitimus. Seimo kanceliarijos Teisės departamentas pateikė 20 techninių ir tikslinamojo pobūdžio pastabų: patikslinti formuluotes, įrašyti kitus žodžius aiškumo dėlei. Iš esmės į pastabas atsižvelgta. Dėl kelių pastabų reikėtų susiderinti formuluotes aiškumo dėlei. Ačiū. Laukčiau klausimų.

PIRMININKAS. Ačiū, viceministre. Jūsų paklausti nori du Seimo nariai. Pirmas klausia A. Butkevičius. (*Balsas salėje*) Duosime.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas viceministre, mano klausimas truputį būtų gal iš šalies. Vis dėlto tie, kurie stebi, kas vyksta sporto valdyme šiuo metu Lietuvoje, tam tikros blogybės Nacionalinėje sporto agentūroje prasidėjo dar anos kadencijos pabaigoje. Aš vertinu, kad Nacionalinė sporto agentūra tapo dar viena biurokratine institucija, kuri

sportui ne padeda, bet tik trukdo. Klausimas yra labai konkretus, irgi dėl organizacinio darbo Lietuvos sporte, kad kvietimai teikti paraiškas tikriausiai buvo sustabdyti praeitos kadencijos visiškai pabaigoje arba tiesiog metams likus iki rinkimų ir iki šios dienos kvietimai nėra atnaujinami. Laukia įvairiausios Lietuvos federacijos, sporto organizacijos, savivaldybės. Klausimas, kada vis dėlto, ar grįšime prie planavimo ir organizavimo, kad sportas kažkiek atsigauntų Lietuvoje ir galėtume paaiškinti sporto visuomenei?

G. GRYBAUSKAS. Ačiū už klausimą. Iš tiesų grįžti niekur nereikia. Mes laukiame audito išvadų, ką esu minėjęs ir Seimo Jaunimo ir sporto reikalų komisijoje, kad audito rekomendacijomis sekdami mes laukiame audito išvadų, vertiname tam tikrus procesus, kokie sprendimai buvo priimti praeitais metais ir gali turėti įtakos šitų metų kvietimams dėl sporto, fizinio aktyvumo renginių projektų paraiškų pateikimo ir sporto infrastruktūros atnaujinimo. Iki liepos 10 dienos turėtume gauti audito išvadas su rekomendacijomis, kokius teisės aktus turėtume tikslinti ir kokia iš tikrųjų yra esama padėtis, kad paskui kitais metais neturėtume dar daugiau problemų. Išspręsimė tas problemas ir, manau, rudenio tikrai bus aiški situacija, ką mes darome toliau.

PIRMININKAS. Ačiū. Kitas klausia L. Urmanavičius. Prašau, kolega.

L. URMANAVIČIUS (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas viceministre, noriu paklausti. Apribojant nacionalinio, regioninio fizinio aktyvumo pateikėjų sąrašą, ar bus taupomos lėšos, ar lėšos išliks tos pačios, kurios buvo, sakysime, ir šiems metams?

G. GRYBAUSKAS. Labai geras klausimas. Ačiū už klausimą. Apribodami teikėjų sąrašą, mes imame gal, sakyčiau, du aspektus.

Pirmas dalykas, kad Lietuvai galioja Europos sporto modelių nuostatos. Kaip žinome, 2027 metais mes pirmininkausime Europos Tarybai, kuri aiškiai pasisako, kad būtų stiprinamas ypač sporto nevyriausybiniis sektorius dėl prastėjančios visų europiečių vaikų sveikatos. Šiuo atveju mes, kaip valstybė, deja, negalime sau leisti taip stipriai didinti NVŠ krepšelio, dėl to, pasižiūrėję į kitus sektorius – kultūros, sveikatos, kada pareiškėjai dažniausiai yra toje srityje veikiantys subjektai, mes ir imame pavyzdį iš kitų sričių ir norime stiprinti visų pirma tas organizacijas, kurių tiesioginė veikla yra susijusi su fiziniu aktyvumu ir sveikatingumu.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Motyvai už – K. Vilkauskas. Prašau, kolega.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, kadencijos pradžioje Pasaulio lietuvių bendruomenės iniciatyva du komitetai, Švietimo ir mokslo ir Kultūros komitetai, apsvarstė prašymus dėl Pasaulio lietuvių sporto žaidynių ir Dainų švenčių. Aš džiaugiuosi, kad teisiškai šis klausimas sprendžiamas ir toliau. Tikrai manau, kad tai yra svarbu mūsų užsienyje gyvenantiems lietuviams, ir kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai yra išsakyti. Prašom apsispręsti balsuojant.

Ačiū. Balsavo 97 Seimo nariai: 97 – už. Sporto įstatymo projektui Nr. XVP-612 po pateikimo pritarta. Pagrindinis komitetas – Švietimo ir mokslo komitetas, papildoma – Jaunimo ir sporto reikalų komisija. Siūlome svarstyti rudens sesijoje. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Pritarta, ačiū.

14.20 val.

Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 21, 34, 47, 48 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-547 (pateikimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Statybos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo projektas Nr. XVP-547. Pranešėjas – viceministras K. Žuromskas. Prašau, kolega.

K. ŽUROMSKAS. Iš principo atliekami pakeitimai suderinant Statybos įstatymą su dviem naujais Europos Sąjungos reglamentais. Tai yra pirmasis reglamentas (ES) 2024/3110, kuriuo nustatomos suderintos statybos produktų rinkodaros taisyklės ir panaikinamas prieš tai buvęs reglamentas (ES) (...). Ir kitas reglamentas (ES) 2024/370, kuriuo papildomai nustatomos gaminių, kurie liečiasi su žmonėmis vartoti skirtu vandeniu, atitikties vertinimo procedūros ir tas procedūras atliekančių atitikties vertinimo įstaigų skyrimo taisyklės. Iš principo yra peržiūrimas įstatymo

sąvokos, suvienodinant jas su nauju reglamentu (ES) 2024/3110, siekiant aiškaus, nuoseklaus reglamentavimo. Peržiūrimos institucijų kompetencijos, kad būtų įgyvendinti Europos Sąjungos reglamentai. Derinimas iki pateikimo Seimui buvo sklandus, į visas gautas pastabas atsižvelgta ir suderinta darbo tvarka. Nesuderintų pastabų nėra. Iš Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės, kitų padalinių pastabų negauta. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Labai aiškiai pristatėte. Klausti niekas nenori. Motyvai už, prieš? Už norėtų pasisakyti K. Neimantas. Viceministre, ačiū jums, pristatėte. Dabar laukiame Seimo narių...

K. NEIMANTAS (NAF). Sveiki, nenorėjau ir neplanavau, buvau prieš tai užsirašęs. Čia techninė kažkokia klaida. Ačiū.

PIRMININKAS. Prašom žiūrėti, kur užsirašote, kad nesuklaidintumėte kitų. Apsispręskime be motyvų. Balsuojame.

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 96, susilaikė 1. Statybų įstatymo projektui Nr. XVP-547 po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu numatytas Aplinkos apsaugos komitetas. Svarstymas – Seimo rudens sesijoje. Replika – S. Gentvilas. Ar pasiūlymas?

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas Seimo vicepirmininke, gal galėtumėte įvardinti priežastį, kodėl šiandien nėra svarstomas darbotvarkės 1-11 klausimas – Atliekų tvarkymo įstatymo pakeistas? Kas jam yra nutikę ir kas dėl to kaltas? Aš nelabai suprantu, kodėl mes jo nesvarstome. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Tuoj pasakysime, baikime su Statybos įstatymu. Ar bendru sutarimu pritarta, kad pagrindinis komitetas – Aplinkos apsaugos komitetas, svarstysime rudens sesijoje? Bendru sutarimu pritarta. Ačiū.

14.23 val.

Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3158 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-559(2) (svarstymas)

Tada grįžtame prie S. Gentvilo paminėto klausimo. Kadangi dar vis redaguojami tekstai priimamų įstatymų, siūloma apsvarstyti dabar projektą Nr. XVP-559, Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pakeitimus, kurie yra svarstymo stadijos ir prisivys priėmimo stadiją. Kviečiu į tribūną pagrindinio komiteto išvadą pristatyti A. Radvilavičių.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Kolegos, birželio 26 dieną Aplinkos apsaugos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pakeitimo projektą. Gauta Teisės departamento pastaba, komitetas pritarė. Pritarė iš dalies. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Dalyvauti diskusijoje užsirašusių nėra. Ar galima po svarstymo pritari bendru sutarimu? Galima, taip? Ačiū. Po svarstymo bendru sutarimu Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pakeitimo įstatymo projektui Nr. XVP-559 pritarta. Ačiū.

Kolegos, dėl kito Atliekų tvarkymo paketo, deja, bet neužtenka laiko suredaguoti, yra neaiškumų. Tada jį paliekame apsvarstyti vėlesniam laikui, kada turėsime galimybę.

14.25 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 49 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-218(3) (pateikimo tęsinys)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-218. Kviečiu pranešėją K. Mažeiką.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, čia tik trečias bandymas pristatyti patobulintą įstatymo projektą. Ir tikrai norisi išsklaidyti tas abejones, kurias išgirdau praeitą kartą, ir dar prieš tai kartą, nes praeitą kadenciją dviejų ministrų iš dešinės ir daugumos priimtas projektas iš tiesų nėra sąžiningas kitų visuomenės grupių atžvilgiu. Tas argumentas, kad žmogui nuosavoje žemėje būtų galima daryti tai, ką nori, ir jisai išnuomotų tam, kam nori, tikrai nėra turbūt sąžiningas ir teisingas, nes toje žemėje, kur dabar dažnai vystytojai stato

parkus, dažnai tai derlinga žemė, ten, kur jiems patogų, vis tik tose vietose negalima daryti bet ko, statyti namų ar kitokių statinių. Teritorijų planavimo dokumentai tam ir yra, kad būtų atsižvelgiama ne tik į visuomenės interesą, bet dažnai ir į vietos savivaldos interesą, ir savivaldybė turėtų ir galėtų, ir turi planuoti būtent tuos dalykus, kokie vienoje ar kitoje vietoje yra prioritetiniai. Ir atsitinka tokių atvejų, žiūriu į kolegą T. Prajarą, prie mūsų bendro miestelio yra vėlgis parkas, kur vystytojai, pastatę 25 hektarų parką, apriboja galimybes individualiems namams ir ūkininkams, ir privatiems asmenims įsirengti vienokio ar kitokio galingumo saulės elektrines ir atiduoti į tinklą būtent sukauptą energiją. Tai tam tikrų niuansų yra. Ir čia tikrai norisi nuraminti kolegas, kad tas mūsų siekis dėl nederlingų žemių, tikrai kalbame ir su ūkininkais, ir su tais pačiais investuotojais, ir energetikos ministras, diskutavome, pritarė tam, kad yra galimybė, tų nederlingų žemių yra visose savivaldybėse, ir yra tikrai sprendimo būdo klausimas, paieškos, kaip mes galime tai išspręsti. Turbūt patys tokie pavyzdžiai, kurie iš tiesų turėtų būti išspręsti svarstomam klausimui, tai yra savivaldybių, kur jau savivaldybės dabar yra pačios priėmusios sprendimus dėl saulės parkų vystymo, dėl tam tikrų apribojimų. Tai ta pati Akmenės savivaldybė, kitose savivaldybėse vyksta diskusijos, bet jau projektai pajudėję. Turiu turbūt nuraminti tuos, kurie galvoja, kad visi ūkininkai negalės savo žemėse. Tai tikrai ūkininkai galės tai padaryti. O tas kabelio nuvedimas, ne pastatymas prie pat, prie pat linijos, o už kokio nors protingo atstumo, ir yra sprendimo būdas, kad vis tik turėtų būti ir investuotojas, kaip sakant, patenkintas ir turėti galimybę. O kitu atveju, pakeitus paskirtį, tikrai tokia galimybė yra ir tam turbūt yra ir savivalda, ir teritorijų planavimo procedūra, kad visuomenė galėtų per savo tarybos narius, per sprendimų priėmėjus nuspręsti, ar toje vietoje galėtų būti vienas ar kitas objektas, ar tie sprendimai tikrai atitinka visuomenės interesą. Tikrai kviečiu, kolegos, nebijoti paprašyti Vyriausybės išvados ir atsakyti į klausimus, ir diskutuoti komitetuose bei per svarstymo ir priėmimo stadijas. Mielai atsakysiu į klausimus, jeigu dar tokių yra.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir dar, prieš užduodant klausimą, pasveikinkime Amerikos kongresmeno patarėjų delegaciją, kuri jau palieka mūsų tribūną, bet dar vieši. (*Plojimai*) Ačiū.

Pirma paklausti nori R. Baškienė. Prašau, kolege.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju. Gerbiamas kolega, aš noriu jums nuoširdžiai padėkoti už jūsų atkaklumą, nes jau ne pirmą projektą teikiate ir vis turite tą iš tikrųjų kilnų tikslą, kad derlinga žemė nebūtų užstatoma tegul ir moderniomis elektrinėmis. Dabar tikrai važiuodami pro Pakruojo laukus ar kitur matome, kaip pati derlingiausia žemė, deja, tampa elektrinių tokiu neįžvalgiu lauku. Prašau pasakyti, tas balas, kurį jūs siūlote, 32, ar tai yra pakankamas? Apskritai tikriausiai vidutinis žemės našumo balas Lietuvoje yra dar didesnis? Tai kokia perspektyva, kad jūsų šis projektas bus pateiktas ne tik pateikimo stadijoje, bet ir toliau svarstomas? Ačiū.

K. MAŽEIKI (DFVL). Ačiū, miela kolege, už klausimą. Tai tikrai, turbūt daugiausia yra 40, šiek tiek plius, kalbant apie tą derlingą žemę, yra ir 28 balai, ir dar prastesnio derlingumo. Bet čia turbūt motyvas yra tai, kad... Na, Šveicarijos turbūt labai geras pavyzdys. Čia prieš turbūt gerą mėnesį Šveicarijos Vyriausybė priėmė sprendimą, kad saulės kolektoriai turi atsirasti ant visų geležinkelio bėgių. Tarp dviejų bėgių tas tarpas bus išklotas būtent saulės kolektoriais.

Kitas pavyzdys yra Vokietija. Irgi turbūt, kas važiavote, matėte: atitvarai pakelėse į tą saulės pusę, visur yra integruotos būtent saulės baterijos. Turbūt yra sprendimų, tikrai reikia jų ieškoti, o ne eiti tuo pačiu lengviausiu keliu – užstatyti žemę, kur po to kyla problemų dėl melioracijos, ypač derlingose žemėse. Tas nederlingos žemės balas, būtent sutarta dėl to, kad Žemės ūkio ministerija gausybę skundų gavusi dėl tos, kaip minėjau, sugadintos melioracijos. Tokios buvo bendros išvados ir ministerija tam pritaria.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Ažuolas. Prašau. Kolegos nėra. Tada – V. Gailius. Prašau, kolega.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kolega Kęstutis, iš tikrųjų projektas teikiamas, kadangi yra žmonių lūkestis. Ar ne paprastesnė būtų sprendimo forma, jeigu supaprastintume žemės, kuri būtų naudojama saulės jėgą gauti įrengti, paskirties keitimo procedūrą?

Tada mes išlaikytume lygiateisiškumą tarp žemės naudingumo balų ir sprendimas būtų labai aiškus, nes ir žemės mokesčiai kiti.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Taip, jūs labai gerai palietėte tą klausimą, nes būtent ir žemės mokesčius čia liečia, ir turbūt to sklypo paskirties keitimas yra procedūra, kurią savivaldybė lygiai taip pat turi planuoti ir vis tik tai yra tam tikras procesas. Turbūt čia yra diskusija, kas galėtų būti, būtent kreipiantis į Vyriausybę, prašant išvados ir toliau diskutuojant komitete. Manau, kad toks vienas iš variantų, kaip išspręsti tą problemą, tikrai galėtų būti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausimus užbaigia M. Katelėnas.

M. KATELYNAS (LSDPF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, jūsų sprendina problema tikrai yra problema ir reikėtų koku nors būdu išspręsti. Nesu tikras, ar jūsų pateiktu. Čia turbūt tam reikėtų didesnių diskusijų.

Bet mano klausimas galbūt šiek tiek nutolsta nuo paties žemės ūkio. Kadangi visi supranta, jog tai greičiausiai paliestų Pietryčių Lietuvos savivaldybes, kuriose žemės derlingumo balas yra mažesnis, negu jūsų nurodytas, tik ten būtų iš principo galima statyti didesnius pramonės parkus, tai mano klausimo esmė tokia: kadangi jau dabar Pietryčių Lietuvos pastotėse nebėra laisvos rezervuotos galios prisijungti ir tiekti į rinką elektrą, kaip manote, jeigu įvestas toks apribojimas įsiteisėtų, ar būtų galimybė realiai vystyti saulės elektrinių energetikos projektus Pietryčių Lietuvoje, kuomet pastotėse nebeįmanoma pasirinkti laisvos galios? Ačiū.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, kolega, už klausimą. Turbūt Pietryčių Lietuvai būtų papildomos galimybės pritraukti verslą, nes verslui lygiai taip pat reikia galios ir jis renkasi vietą pagal galios poreikį. Bet tik nuraminsiu: yra nederlingų žemių žemėlapis ir visoje Lietuvoje, visose savivaldybėse tų nederlingų žemių yra. Tikrai nebūtų čia vienai savivaldybei, kaip sakant, o kitos kaip nors liktų nuošalyje. Visur tų galimybių būtų, bet Pietryčių Lietuva galbūt būtų tas didžiausias galimybių laukas, kur galėtų būti vystomi tie parkai, kartu sprendžiamos ir aplinkosaugos problemos dėl tos pačios taršos, dėl mineralinių medžiagų išsiplovimo ir taip toliau. Turbūt būtų rasta tas balansas, nes vis tik taip būtų sprendžiamos ir gretutinės problemos.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Nuomonė už – V. Ažuolas. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Iš tikrųjų ši įstatymą buvusi konservatorių Vyriausybė atšaukė, nors jis daug metų galiojo ir niekam nekėlė problemos. Kai kuriose savivaldybėse šie ribojimai galioja ir dabar. Pavyzdys – Akmenės rajono savivaldybė taip pat įsivedė tokius ribojimus. Atsitinka tokia bėda: kiekvienoje savivaldybėje yra nederlingų žemių, ir tikrai daug. Vystytojai, užuot kabelį patempę šiek tiek toliau ir parką pastatę ant nederlingos žemės, randa lengvesnį kelią ir sutaupo kelis tūkstančius statydindami tuos parkus *belekur*. To tikrai nereikia leisti, o tą tvarką, kuri anksčiau galiojo daug metų, taip pat reikėtų sugrąžinti. Tikrai vystytojui jokios problemos 0,5 kilometro ar 1, ar 2 kilometrus nusitempti kabelį iki kitos vietos, kur nekenktų žemdirbystei ir neužimtų derlingų žemių. Tikrai reikia balsuoti už. Tuo labiau kad kitose savivaldybėse jau yra.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir nuomonė prieš – D. Kreivys. Prašom, kolega.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Įstatymo teikėjas užkliuvo už varčios ir vėl iš naujo. Noriu pasakyti, pirmas dalykas, kiekvienas turi teisę daryti su savo nuosavybe, ką jis nori. Jeigu jam labiau apsimoka tris ar keturis kartus išnuomoti saulės elektrinės statytojui negu ūkininkui, jis turi teisę tai daryti. Vienas dalykas.

Antras aspektas. Saulės elektrinės užims ir užima nykstamai mažą žemės plotą, taip pat ir derlingos – po kabelio 000 kažkiek. Visiems yra aišku, kad tai nėra kiek negali pakenkti nei žemės ūkio produkcijos lygiui Lietuvoje, nei kitiems dalykams. Todėl, kolegos, kaip jau turbūt tris kartus iki šiol mes, svarstydami šį klausimą, nusprendėme jį atmesti, aš siūlau ir toliau jį atmesti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, nuomonės išsakytos. Prašom apsispręsti balsuojant. (*Balsai salėje*)

Ačiū, kolegos. Balsavo 88 Seimo nariai: už – 37, prieš – 17, susilaikė 34. Projektui nepritarta.

Apsispręskime, ar tobuliname toliau, ar atmetame. Kas už tobulinimą – už, kas už atmetimą – prieš.

Ačiū. Balsavo 88: už – 55, prieš – 33. Prašome autorių dar tobulinti.

Kolegos, atsiprašau, sugrįžtame dar prie įstatymo projekto Nr. XVP... Ai, ne, viskas gerai. Ačiū.

14.39 val.

Rinkimų kodekso 30, 31, 32, 95, 97, 99, 122, 193 ir 196 straipsnių bei priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo naujais 194, 195 ir 196 straipsniais konstitucinio įstatymo projektas Nr. XVP-597 (pateikimas)

Ir paskutinis pavasario sesijos įstatymo projektas – Rinkimų kodekso kai kurių straipsnių bei priedo ir kodekso papildymo naujais straipsniais konstitucinio įstatymo projektas Nr. XVP-597. Pranešėjas – ministras R. Mockus. Prašom, ministre, į tribūną.

R. MOCKUS. Gerbiami Seimo nariai, teikiu Vyriausybės projektą. Noriu jums pristatyti, kad projektas parengtas įgyvendinant 2024 m. kovo 13 d. priimtą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą 2024/900 dėl politinės reklamos skaidrumo ir atrankiojo adresavimo, kuriuo siekiama užtikrinti vienodus reikalavimus ir didinti politinės reklamos skaidrumą visoje Europos Sąjungoje.

Taigi trumpai noriu pristatyti projekto esmę. Projektu, iš esmės nereformuojant šiuo metu Rinkimų kodekse nustatytą Politinės reklamos žymėjimo ir skaidrumo taisyklių, siūlomi šie esminiai pakeitimai: pirma, VRK paskiriama Reglamento nuostatų priežiūros komisija; antra, numatomi VRK įgaliojimai taikyti ekonomines sankcijas už reglamento pažeidimus – baudas; trečia, nustatoma, kad VRK priima sprendimą dėl sankcijos pagal reglamente nustatytus kriterijus, Rinkimų kodekse nurodytas atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes, jos patvirtintą Baudų apskaičiavimo tvarkos aprašą ir mažareikšmių pažeidimų kriterijus; ketvirta, nustatoma reglamento pažeidimų tyrimo ir sankcijų už juos taikymo tvarka, įskaitant sutrumpintą 7 dienų administracinės priemonės paskyrimo, apskundimo, vykdymo ir skundo nagrinėjimo teisme terminą; penkta, nurodoma, kad politinės reklamos ir kitos susijusios sąvokos, įskaitant tai, kas nelaikoma politine reklama, yra suprantamos taip, kaip apibrėžtos reglamente; šešta, politinės reklamos žymėjimo ir skaidrumo reikalavimai yra nustatyti reglamente ir jį įgyvendinančiuose teisės aktuose. Kviečiu gerbiamus Seimo narius palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Nors labai išsamiai pristatėte, bet dar du Seimo nariai nori jūsų paklausti. Pirma klausia R. Tamašunienė. Prašau, kolege.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas ministre, mano klausimas (aš čia) susijęs su tuo, kad Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetas taip pat ėmėsi iniciatyvos surinkti visus pasiūlymus iš frakcijų, iš politinių partijų ir tikriausiai kitų organizacijų, iš VRK ir keisti Rinkimų kodeksą kompleksškai. Be abejo, jūsų reglamento nuostatos turėtų būti perkeltos į Rinkimų kodeksą, bet mano klausimas toks: kodėl ministerija, Teisingumo ministerija, matydama, kad ir svarbias reglamento dalis reikia į kodeksą inkorporuoti, taip pat tai, kad iš praktikos kyla problemų, nes tik pirmą kartą išbandėme realiai Rinkimų kodekso gyvavimą praktikoje, nesiėmė tos iniciatyvos? Ji surinktų visą informaciją, visus tuos pasiūlymus, VRK nuomonę, be abejo, išklaustų ir kompleksškai parengtų tą sprendimą, nes jūs, man atrodo, dabar kaip ir truputį likote nuošalyje.

PIRMININKAS. Kolege, laikas!

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Tai kodėl toks modelis mūsų Rinkimų kodekso tvarkymo?

R. MOCKUS. Ačiū, gerbiama Seimo nare, už klausimą. Iš tiesų turėtume čia atskirti du momentus: reglamento perkėlimą, kurį jums ir pristaciau, su tuo susijusiais straipsniais. Kita jūsų klausimų dalis būtų susijusi su paties kodekso straipsnių, vadinasi, optimizavimu, peržiūra ir taip toliau. Mes matėme ir stebėjome, jog ir Seimo komitete, Teisės ir teisėtvarkos komitete, buvo pateikti tam tikri siūlymai, drauge matėme ir VRK, tačiau buvo suformuota nauja VRK sudėtis, tai tikimės, kad iki rudens dar bus apibendrintai pateikta naujų pasiūlymų, kuriais mes keisime ir siūlysim Seimui pakeisti įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Antrasis klausėjas išgirdo atsakymą ir nenori klausti. Ačiū, ministre, galite paklaustyti, ką Seimo nariai sakys dėl motyvų. Pirmas už nori pasisakyti I. Vėgėlė. Prašau, kolega.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Kolegos, aš tik labai trumpai. Įgyvendiname privalomą Europos Sąjungos dokumentą, kitaip tariant, direktyvą. Perkėlimas privalomas iki spalio 10 dienos, todėl visiškai logiška yra palaikyti ministro pasiūlymą. Kviečiu visus balsuoti už, o lygiagrečiai Teisės ir

teisėtvarkos komitetas, o vėliau, viliuosi, ir Teisingumo ministerija įsitrauks į visą Rinkimų kodekso tobulinimą. Tą mes atliksime dar ir visą vasarą turbūt Teisės ir teisėtvarkos komitete. Ačiū visiems.

PIRMININKAS. Prieštarauti niekas nenori. Tada bandykime apsispręsti ir balsuokime.

Kolegos, informuoju. Balsavo 101 Seimo narys: 100 – už, 1 – prieš, susilaikiusių nėra. Po pateikimo Rinkimų kodekso įvairių straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XVP-597 pritarta. Pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Papildomų nėra. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Ar galime sutarti bendru sutarimu? Sutarta.

Kolegos, visi pavasario sesijos klausimai yra apsvastyti. Kviesčiau Seimo Pirmininką apibendrinti mūsų darbingą pavasario sesiją ir tarti žodį. S. Skvernelis, Seimo Pirmininkas. Tik pusantros valandos, pažadėjau, liko posėdžio...

14.46 val.

Seimo Pirmininko Sauliaus Skvernelio kalba Seimo II (pavasario) sesijos pabaigos proga

S. SKVERNELIS. Gerbiami kolegos, baigiame tokią naujo Seimo... jau nebe naujo Seimo, bet pirmą visą pavasario sesiją. Turbūt galime konstatuoti, kad nieko naujo, viskas kaip įprasta – seimai keičiasi, bet režimas išlieka toks pat, tradicijos lieka tos pačios. Buvo daugiau negu 400 įstatymų projektų, pradžioje buvo daugiau laiko ir pauzių, trumpos darbotvarkės, o po to, kaip visada, į pabaigą su papildomais posėdžiais paskutinę minutę atsiranda daugybė įstatymų. Bet čia, matyt, jau taip yra įprasta.

Tikrai džiaugiuosi, kad, nepaisydamas galbūt ir rudens sesijoje buvusių įvairiausių pavadinimų, *santa barbarų* ir kitokių pavadinimų, Seimas dirbo konstruktyviai, buvo priimti visi reikalingi sprendimai. Tikrai šitoje salėje buvo daugybė diskusijų ir Seimas buvo atviras išsakyti savo nuomonę tiek čia, tiek komitetuose, tiek ir šalia Seimo, tiek ir Seime turėjome. Faktiškai, jeigu ne praeita savaitė, būtų galima pasidžiaugti, kad beveik ir neprasivardžiovome, bet į pabaigą emocijos buvo sukilusios. Bet tai vėlgi nieko naujo. Yra tradicija ir, manau, reikia pasidžiaugti, kad parlamentarizmo tradicijos Lietuvoje jau turi gilius šaknis ir, nepaisant, kas yra daugumoje, mažumoje, daugiau mažiau tas standartas yra išlaikomas.

Tikrai džiaugiuosi, kad tas garsusis buldozeris, apie kurį visą laiką kalbame, nepriklausomai, kas yra valdžioje – dešinė ar kairė, man atrodo, nebuvo užkurtas. Buvo kažkur šalia, gal buvo variklis įjungtas, pašildytas, bet nevažiojo. Tikrai suradome faktiškai visur kompromisą, ieškojome ir čia, nereikėjo labai daug ginčytis. Ten, kur buvo ginčų, atidėjome klausimus, ieškojome sprendimo, kaip neaštrinti situacijos, nesilaikyti savo tų principų, bet ieškoti kompromiso. Dėl to tikrai norisi kiekvienam iš jūsų, čia esančiam, padėkoti.

Buvo nelengvų sprendimų, bet vėlgi jie buvo neišvengiami. Natūralu, kad galbūt kažkas nepavyko praeitoje kadencijoje, reikėjo tuos darbus padaryti dabar, nes puikiai žinome, kad pirmi pora metų Seimui yra patys produktyviausi. Tai dabar mes tikrai galime vėlgi spėlioti, kas ir buvo šitoje salėje daroma, kaip paveiks mūsų gyvenimą, verslą, ekonomiką padaryta mokesčių reforma, kas bus su II pakopos pensijų reforma, kaip mes stiprinsime gynybą. Vieni sako, kad tikrai klestėsime, gerovės valstybė, surinksime daugiau, geriau, teisingiau ir skirsime gynybai, kiti skeptiškai žiūri. Bet dabar nereikia spėlioti – praeis tam tikras laikas ir matysime, kas buvo teisingas, kas galės pasakyti: „Ar aš jums nesakiau?“, o jeigu nepasitvirtins, turbūt, kaip visą laiką, patylėsime. Natūralu – taip irgi būna.

Tikrai norisi padėkoti jums – tiek komitetų pirmininkams, frakcijų seniūnams ir valdybai. Tas bendravimas, man atrodo, irgi buvo konstruktyvus, ieškojome sutarimo. Ta dvasia tikrai norisi ir toliau pratęsti mūsų bendradarbiavimą. Matyt, jeigu nebus neeilinių sesijų iki rugsėjo 10 dienos, bus atidėtos įvairios emocijos, susijusios su Vyriausybės veikla, bet rudens kibsimas į darbą ir tie klausimai greičiausiai grįš į darbotvarkę.

Labai noriu padėkoti visiems jūsų biurų darbuotojams, komitetų darbuotojams ir ypač visam Seimo posėdžių sekretariatui, nes be jūsų tikrai nebūtų tokio sėkmingo darbo. Tikrai galime

paploti, esate verti. (*Plojimai*) Nes nors kiek mes kiekvienas skaitytume Statutą, visą laiką atrandame ką nors naujo, ką nors netikėto, o šie žmonės visą laiką pasako, kaip buvo, kaip yra, kokia praktika ir kaip reikėtų daryti. Jūsų pagalba yra neįkainojama.

Vasara tikrai kai kam, matyt, bus ir poilsio laikas, tą reikia padaryti. Kai kas bus prie įstatymų projektų. Manau, kad tikrai daug pateikimų įvyko dėl to, kad komitetai turėtų ką veikti, ką dirbti. Greičiausiai, net neabejoju, ta veikla bus intensyvi. O visiems tikrai linkiu atsikvėpti, pailsėti, rudenį laukia nauji iššūkiai, nauji darbai. Reikia prisiminti, kad vieneri metai šio Seimo jau beveik praėjo, kas čia liko iki kitų rinkimų.

Nuoširdžiai dėkoju. Tikiuosi, kad neturiu už ką atsiprašyti nė vieno iš jūsų – stengiausi tikrai išgirsti, niekam mikrofono neišjungti, leisti pasisakyti. Buvo netobulumų, bet Sekretoriatas visą laiką padėdavo susitvarkyti, suprasti esmę. Man buvo tikrai smagu pirmininkauti ir klausytis jūsų ir pastabų, ir pasiūlymų, ypač tų kolegų, kurie turi didesnę patirtį. Dar kartą kartoju: galbūt vasarą mes padarysime tą žingsnį, apie kurį kalbėjome, kad Statutą tikrai reikia sutvarkyti, kad nebūtų prieštaravimų, dviprasmybių, terminų, kurie buvo nustatyti kažkada labai seniai, kada mes neturėjome elektroninių sistemų, viską darėme spausdinimo mašinėlėmis ir panašiais dalykais.

Linkiu visiems gero poilsio, produktyvaus darbo, nuoširdžiai dėkoju ir iki pasimatymo rudenį. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, kviečiu pasiruošti, tai yra atsistoti, ir bus paskutinis šios sesijos akcentas.

Giedamas Lietuvos valstybės himnas

Ačiū, kolegos. Registruojamės.

Užsiregistravo 102 Seimo nariai. Popietinis posėdis ir pavasario sesija baigti. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

NEEILINĖS SESIJOS POSĖDŽIO NR. 69 STENOGRAMA

2025 m. rugpjūčio 21 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas S. SKVERNELIS
ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. OLEKAS*

PIRMININKAS (S. SKVERNELIS). Gerbiami kolegos, prašom užimti savo vietas. Pradėsime neeilinę sesiją ir jos posėdį.

Giedamas Lietuvos valstybės himnas

Atlikime labai svarbią procedūrą ir užsiregistruokime.

Užsiregistravo iš viso 119 Seimo narių.

Gerbiami kolegos, kol buvo karšta politinė vasara, bet nevyko sesija, mūsų vienas kolega šventė labai gražų jubiliejų. Visų jūsų vardu leiskite pasveikinti I. Vėgėlę. *(Plojimai)*

J. OLEKAS (LSDPF). Gerbiami kolegos, įvyko mažytė klaida – ne vienas mūsų kolega šventė jubiliejų, bet gražų jubiliejų šventė mūsų Pirmininkas gerbiamas S. Skvernelis. Leiskite visų jūsų vardu įteikti ir jam. *(Plojimai)*

PIRMININKAS. Sveikinimai baigti.

10.04 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo neeilinės sesijos darbų programos“ projektas Nr. XVP-686 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Pradėsime mūsų darbotvarkę. Pirmiausia, pradėjome neeilinę sesiją, turime pasitvirtinti neeilinės sesijos darbų programą. Kviečiu į tribūną Seimo Pirmininko pirmąjį pavaduotoją J. Oleką pristatyti neeilinės sesijos darbų programą.

J. OLEKAS (LSDPF). Kaip žinote, yra pasirašytas Lietuvos Respublikos Prezidento dekretas dėl Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko kandidatūros teikimo ir yra surinkti Seimo narių, kurie numato šios mūsų neeilinės sesijos darbą, parašai. Tas darbas yra apsvarstyti Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko kandidatūros“ projektą Nr. XVP-681. Kviečiu patvirtinti pateiktą programą.

PIRMININKAS. Gerbiamas pranešėjau, jūsų nori paklausti du Seimo nariai. Klausia gerbiamas S. Gentvilas, ruošiasi kolega V. Gailius.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju. Gerbiamas Seimo vicepirmininke, pirmasis etinis klausimas. Paprastai sesijų darbų pradžioje ministrų kabinetas būna susirinkęs. Gal žinote, kur yra šiandieninis ministrų kabinetas?

Antras klausimas konkretesnis. Jūs esate potencialus būsimasis Seimo Pirmininkas, gal galėtumėte paaiškinti, kodėl šiandien darbotvarkėje nėra generalinės prokurorės teikimų dėl neliečiamybės atėmimo? Ar taip įsivaizduojate naujojo Seimo kadencijos ir koalicijos pradžią, kad iš esmės teisėsauga yra ignoruojama ir jos klausimai nėra įtraukiami pagal Statuto 94 straipsnį. Ačiū.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, kolega, už klausimus. Tokios tradicijos neeilinių sesijų šaukimo, kada dalyvauja visi laikinosios Vyriausybės nariai, mes per daug ir neturime. Ministrą Pirmininką, laikinai einantį pareigas, turime. Jeigu bus kokių nors intencijų, bus galima pabendrauti.

Dėl antrojo klausimo, tai, kaip žinote, neeilinės sesijos šaukiamos Seimo narių iniciatyva ir pateikiant darbotvarkę. Kiek man žinoma, kada buvo renkami parašai, dar nebuvo visų kreipimųsi. Kolegos apsisprendė, kad jie teikia tokią darbotvarkę, kuri reikalinga patvirtinti pagal mū-

sų Statutą ir mūsų įstatymus. Jeigu bus tokia iniciatyva sukviesti kitą sesiją anksčiau... Bet paprastai generalinės prokurorės kreipimaisi yra įtraukiami į eilinės sesijos artimiausią posėdį. Taip būdavo visada iki šiol. Jeigu pakeisime, galėsime pakeisti.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir kolega V. Gailius.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiamas vicepirmininke, kolega ką tik jums pateikė klausimą dėl klausimų įtraukimo į darbotvarkę. Iš tikrųjų speciali Seimo statuto norma: Statuto 86 straipsnis numato neeilinių Seimo sesijų organizavimo tvarką ir darbotvarkę sudaroma atsižvelgiant į Seimo narių, inicijavusių neeilinę sesiją, pateikiamus klausimus. Tačiau Seimo statuto 94 straipsnis yra bendra norma, kuri suteikia teisę Seimui apsispręsti, ar įtraukti klausimus dėl trijų parlamento narių, kuriuos prokuratūra įtaria padarius nusikalstamas veikas ir dėl jų yra gautas generalinės prokurorės prašymas, į darbotvarkę. Ar jūs palaikysite šių klausimų įtraukimą į darbotvarkę šiandien?

J. OLEKAS (*LSDPF*). Aš manau, kad... Mano žiniomis, neeilinės sesijos darbotvarkė negali būti papildyta posėdžio metu. Jinai yra tokia, kokią sudaro iniciatoriai, todėl, aš manau, mes turime arba patvirtinti darbotvarkę, arba ne, neturime galimybės papildyti, bet tikrai manau, kai bus artimiausias posėdis eilinės mūsų rudens sesijos, tie klausimai bus įtraukti. Ačiū.

PIRMININKAS. Visi norintys paklausti paklausė. (*Balsai salėje*) Dėl motyvų norinčių kalbėti kažkodėl nėra. (*Balsai salėje*) Gal bendru sutarimu galime? (*Balsai salėje*) Po pateikimo balsuojame už nutarimo projektą.

Balsavo 119 Seimo narių: po pateikimo už darbų programą – 79, prieš – 11, susilaikė 29. Pritarta po pateikimo.

Svarstymo stadija. Diskusijoje... Sistema kol kas veikia, bet nėra. Dėl motyvų, irgi signalizuoja, kalbėti niekas neužsirašė. Svarstymo stadijoje balsuojame dėl nutarimo projekto.

Balsavo 118 Seimo narių: už balsavo 78, prieš – 9, susilaikė 31.

Priėmimas. Nutarimo projektą sudaro du straipsniai. Dėl jų pasiūlymų nebuvo gauta. Ar būtų reikalavimas balsuoti dėl kiekvieno straipsnio, ar galėtume pritarti abiem straipsniams bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų priėmimo stadijoje nėra norinčių kalbėti. Balsuojame, priėmimo stadija.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 120 Seimo narių: už – 82, prieš – 7, susilaikė 31. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

10.11 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko kandidatūros“ projektas Nr. XVP-681 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko kandidatūros“ projektas.

R. MENSONAITĖ (*Informacijos ir komunikacijos departamento Spaudos biuro patarėja*). Jo Ekszellencija Lietuvos Respublikos Prezidentas G. Nausėda.

G. NAUSĖDA. Gerbiami Seimo nariai, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucija ir atsižvelgdamas į politinių partijų išreikštą valią sudaryti valdančiąją koaliciją, teikiu I. Ruginienės kandidatūrą į Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko pareigas.

I. Ruginienė sėkmingai ėjo XIX Vyriausybės socialinės apsaugos ir darbo ministro pareigas. Patirtis, sukaupta vadovaujant profesinėms sąjungoms ir atstovaujant darbuotojų interesams Trišalėje taryboje, leido jai atsiskleisti kaip ministerijos vadovei ir konstruktyviai bei kompromisų ieškančiai derybininkei. Šios kandidatės savybės padėjo per trumpą laiką įgyvendinti tokią sudėtingą reformą kaip II pensijų pakopos pakeitimai. Tikiuosi, kad tie patys kompromiso paieškos ir telkimo principai, taip pat siekis mažinti atskirtį visuomenėje išliks ir Ministrės Pirmininkės I. Ruginienės veiklos ašimi.

Naujosios Ministrės Pirmininkės lauks didžiuliai iššūkiai. Geopolitinė situacija ir toliau išlieka sudėtinga, todėl būsimoji Vyriausybė turės toliau stiprinti mūsų ginkluotąsias pajėgas ir užtikrinti valstybės saugumą bei atsparumą. Lietuva privalo tęsti pasirengimą pirmininkauti Europos Sąjungos Tarybai. Laukia didelė atsakomybė, o kartu ir galimybė pasinaudoti šia proga ir prisidėti prie sprendimų, keičiančių mūsų šalį, Europą ir pasaulį.

Lietuvos išorinis saugumas neatskiriamas nuo stabilumo šalies viduje. Po įtemptos politinės vasaros XX Vyriausybė ir pirmiausia jos vadovė turės užtikrinti stabilią Lietuvos institucijų veiklą bei darbų tęstinumą. Ekonomikos augimas, skatinant verslo našumą, skurdo ir regioninių atskirčių mažinimas, tvarus tolesnis pensijų didinimas, regioninės politikos ir investicijų koordinavimas, socialinių, sveikatos, švietimo, kultūros ir kitų viešųjų paslaugų prieinamumo tolygus užtikrinimas, energetinė valstybės nepriklausomybė, kritinės ir susisiektimo infrastruktūros saugumo užtikrinimas – tai tik keletas darbų, kurie turės būti įgyvendinti Lietuvos ir jos žmonių labui.

Gerbiamieji, kandidatės į Ministrus Pirmininkus ir visos XX Vyriausybės laukia atsakingas ir sunkus darbas. Lietuvos saugi ateitis ir augimas – visų mūsų tikslas. Tam reikia darbingos, į valstybės iššūkių sprendimus susikoncentravusios Vyriausybės, reikia stabilumo, skaidrumo, politinės išminties ir nuoširdaus valstybės institucijų noro padėti mūsų žmonėms. Tikiu, kad I. Ruginienės suburta Vyriausybė eis vakarietišku, socialiai teisingų sprendimų keliu, atlieps žmonių pasitikėjimą valstybės institucijomis ir konstruktyviai spręs jų problemas. Ačiū. (*Plojimai*)

R. MENSORAITĖ (*Informacijos ir komunikacijos departamento Spaudos biuro patarėja*). Jo Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidentas.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, trumpai priminsiu procedūrą. Dar turbūt nespėjome pamiršti – tik 8 mėnesiai praėjo, bet vis tiek priminsiu, maža kas. Kviečiame į tribūną gerbiamą kandidatę į Ministrus Pirmininkus I. Ruginienę. Suteikiamas žodis iki 30 minučių. Po to pretendentė turės galimybę atsakyti į jūsų klausimus iki 40 minučių. Prašom.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke, premjere, Seimo nariai. Dėkoju Lietuvos Respublikos Prezidentui už pasitikėjimą. Ačiū visiems, kurie manimi tiki ir mane palaiko. Esu čia, kad grįžtume prie stabilumo. Esu čia, kad telkčiau politinę bendruomenę ir visą visuomenę vieningai spręsti svarbiausius iššūkius. Esu čia, kad Vyriausybė atliktų rinkėjų pavestą darbą, kad pradėtume tartis ir susitarti. Socialdemokratai sulaukė didelio visuomenės pasitikėjimo su šūkiu „Valstybė, kuri veikia“, tačiau dabar svarbu ne tik užtikrinti valstybės institucijų sklandų veikimą, bet turime žengti žingsnį toliau ir siekti kurti valstybę, kuria piliečiai pasitiki, o valstybė pasitiki savo piliečiais. Kurkime valstybę, kuri pasitiki.

Iššūkių spektras be galo platus: nuo sudrebtos tarptautinės tvarkos iki dirbtinio intelekto plėtros, nuo biudžeto subalansavimo iki sienų apsaugos, nuo švietimo ir pasirengimo pirmininkauti Europos Sąjungos Tarybai, nuo demografijos iki šeimos politikos. Didelių geopolitinių grėsmių akivaizdoje mes turime stiprinti visuomenės solidarumą, skatinti žmones dalyvauti visuomeninėse organizacijose, rūpintis savo bendruomenės reikalais. Turime skatinti žmonių pasitikėjimą vienas kitu toliau investuodami į gynybą, stiprindami viešąsias paslaugas, kovodami prieš skurdą ir nelygybę, remdami jaunas šeimas, pagyvenusius žmones. Tik taip užtikrinsime socialinę ir išorinių sienų saugumą. Jeigu dronai iš priešiškų valstybių gali įskristi į mūsų oro erdvę, jeigu pensininkai yra priversti išgyventi už 500 eurų per mėnesį, jeigu jaunos šeimos neišgali įpirkti pirmojo būsto, o „Maisto banko“ paslaugomis naudojasi beveik 0,5 mln. gyventojų, akivaizdu, turime rimtai dirbti, kad visuomenė jaustųsi saugi tiek gynybos, tiek socialine prasme.

Taigi pristatau Vyriausybės programos tikslus, kuriems skirsiu didžiausią savo dėmesį. Tai Lietuvos saugumas, ekonomikos augimas ir socialinė gerovė.

Pradėsiu nuo Lietuvos saugumo. Gyvename grėsmingoje kaimynystėje, matome bandymus tikrinti mūsų budrumą ir pajėgumus. Neseniai įskridę dronai, matyt, yra ryškiausias iš visų dėmesį pritaustęs šios realybės įrodymas. Turime būti stiprūs, telkti tiek nacionalines, tiek tarptautines pajėgas, toliau stiprinti gynybos pajėgumus. Kaip buvo sutarta Valstybės gynybos taryboje, turime padidinti gynybos finansavimą iki 5–6 % nuo BVP.

Per trumpą laiką įgyvendinome sprendimus, kurie ženkliai sustiprino mūsų saugumą: dislokavome Italijos ilgojo nuotolio oro gynybos sistemas, pradėjome Baltijos gynybos linijos įrengimą, kartu su sąjungininkais pasiekėme istorinį NATO susitarimą dėl gynybos finansavimo didinimo ir užtikrinome sklandų Vokietijos brigados dislokavimą Lietuvoje. Tai ne tik žodžiai, tai realūs darbai, kurie iš tikrųjų didina mūsų atgrasymo ir apsaugos pajėgumus. Tuos darbus tęsime ir toliau. Privalome užtikrinti, kad gynybos lėšos būtų dar efektyviau panaudojamos ir atlieptų aukščiausius mūsų saugumo poreikius ir standartus. Svarbu užtikrinti oro erdvės saugumą, kad provokacijos netaptų pretekstu skaldyti visuomenę ir menkinti pasitikėjimą mūsų gynybiniais pajėgumais. Lietuvos saugumas neatsiejamas nuo pagalbos Ukrainai ir jos pergalės. Tai nesikeičia ir nesikeis.

Labai svarbu kalbėti turbūt ir apie stiprią ekonomiką, investicijų pritraukimą, subalansuotą biudžetą. Matau ekonomiką kaip valstybės kraujotaką: jei ji stipri, galėsime finansuoti gynybą, socialines garantijas ir švietimą, ir kitus labai svarbius klausimus. Seimo rudens sesijoje laukia pagrindinis darbas – priimti subalansuotą biudžetą. Pasiekėme istoriškai didžiausią mokesčių ir BVP santykį – virš 33 %, valstybės skola – apie 40 % BVP, perpus mažesnė negu Europos Sąjungos vidurkis. Valstybės fiskalinis pajėgumas gerokai išaugęs, kas sudaro manevro laisvę 2026 metais. Biudžete ir toliau sieksime išlaikyti viešuosius finansus tvarius. Lietuvos BVP augimas sparatus – apie 3 %. Tai artins Lietuvos pragyvenimo vidurkį prie Europos Sąjungos vidurkio, kuris šiuo metu sudaro apie 90 %, ir garantuos geresnes galimybes visiems Lietuvos žmonėms. Turime skatinti vidaus verslo investicijas ir didinti vidaus vartojimą, lengvinti sąlygas verslui investuoti. Toliau tęsime biurokratinės naštos verslui mažinimą ir gerinsime investicinę aplinką. „Investicijų greitis“ sutrumpins biurokratinės procedūras, o smulkiojo ir vidutinio verslo ombudsmenas sudarys palankias sąlygas verslo plėtrai. Sieksime, kad Gynybos fondo lėšos liktų cirkuliuoti Lietuvos ekonomikoje. Turime užtikrinti šalies energetinę nepriklausomybę ir siekti įgyvendinti tvaraus ekonominio veikimo principus. Tai, ką statome šiandien, turi būti ilgaamžiška ir tarnauti ateities kartoms. Ekonominė plėtra bus tvari tik tada, kai ji bus vykdoma atsižvelgiant į vietos bendruomenių, visų mūsų piliečių interesus.

Trečias ne mažiau svarbus aspektas, kurį atsinešu į Vyriausybę, tai yra socialinis saugumas. Socialinis saugumas – tai mūsų vidinė gynybos linija. Dėmesys socialiai jautrioms visuomenės grupėms, dėmesys kiekvienam Lietuvos piliečiui. Jei žmogus jaučiasi neapsaugotas, prarandamas pasitikėjimas valstybe ir jos institucijomis. Suplanavome vaiko pinigų didinimą, pensijų augimą, minimaliosios mėnesio algos didinimą ir dar daugybę priemonių, kurių laukia Lietuvos žmonės.

Svarbu ir dėmesys savivaldybėms. Savivaldybės yra arčiausiai žmogaus. Žmonių gyvenimo trukmę dažnai lemia tai, kaip veikia savivalda. Jos geriausiai žino, kur reikia gydytojo, kur sutvarkyti kelią, o kur reikia paramos žmogui su negalia ar skurstančiai šeimai. Tobulindami teisinį reglamentavimą, skatindami vietos valdžios iniciatyvą ir atsakomybę spręsti bendruomenės problemas, plėsimės socialinių paslaugų ir pagalbos galimybes savivaldybėse, didinsime savivaldybių veiklos savarankiškumą.

Man ypač svarbus šeimų stiprinimas ir įgalinimas – nuo finansinės paramos šeimoms didinimo iki paramos didesnius socialinius įsipareigojimus turinčioms šeimoms, gausioms, auginančioms vaikus su negalia, vienišų tėvų šeimoms.

Sėkmingas II pensijų pakopos pakeitimų įgyvendinimas rodo, kad tesime pažadus. Šiandien užtikrinti stabilumą ir priimti reikiamus sprendimus yra kaip niekad svarbu. Turime galimybę pasiekti, kad darbuotojai jaustųsi oriai turėdami tinkamas darbo sąlygas ir teisingą atlyginimą. Žinau, ką reiškia ieškoti sprendimų su darbdaviais, darbuotojais ir jų atstovais, todėl visada savo darbe pabrėžiu: sieksiu socialinio dialogo, sutarimo, visų interesų grupių įtraukimo. Šiam tikslui pasiekti neabejotinai svarbu stiprinti profesines sąjungas ir nevyriausybines organizacijas.

Turiu sudėtingų sprendimų patirties, kai reikėjo išgirsti skirtingas puses, sutaukyti nesutaukomus ir ryžtis veikti. Tikėdama savimi, siekdama savo šalies klestėjimo, imuosi šios atsakomybės. Mūsų užduotis aiški – tęsiant pradėtus darbus, apsaugoti mūsų valstybę nuo išorės ir vidaus

grėsmių, stiprinti Lietuvos ekonomiką, gerinti investicinę aplinką, kurti socialiai saugią Lietuvą kiekvienam, ypač pažeidžiamiausiems mūsų visuomenės nariams – šeimoms ir bendruomenėms.

Lietuva – margas audinys, kur kiekviena gija yra svarbi. Jei jis skylėtas, negalės atlaikyti šiandienos iššūkių. Atėjau tam, kad galėčiau dirbti dėl kiekvieno žmogaus gerovės. Aš puikiai suprantu, kaip gyvena mūsų senjorai, kaip gyvena eilinis darbuotojas, studentai ir jaunos šeimos. Mano, kaip premjerės, tikslas – pasirūpinti, kad Vyriausybė spręstų šių eilinių žmonių problemas. Žmonės patikėjo sprendimus mums, noriu ir galiu imtis šios atsakomybės vadovauti Vyriausybei. Prašau kiekvieno iš jūsų palaikymo. Dėkoju. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamai I. Ruginienei už prisistatymą. Dabar jūsų laukia klausimų ir atsakymų sesija. Pirmasis klausia A. Skardžius. Ruošiasi M. Lingė.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiamoji premjere, labai džiaugiuosi matydamas jus šioje tribūnoje ir tikrai linkiu didžiausios sėkmės. Neabejoju, kad jūs užimsite šias pareigas.

Žvelgdamas į jūsų prioritetus matau, kad vienas iš pagrindinių prioritetų yra gynyba, o palikimas yra žiaurus. Bent jau Audito komitetas pradėjo nagrinėti tokį labai sudėtingą atvejį, tai yra D. Kreivio UAB „Makvežos“ subtiekęjo, įmonės „Taiklu“, kuri per ketverius metus, per konservatorių kadenciją, sudarė tarpininkavimo sutarčių už 104 mln. energetikos, susisiekimo ir gynybos sektoriuose. Pradėtas ikiteisminis tyrimas šių metų kovo mėnesį, tačiau tas tarpininkas ir toliau teikia savo paslaugas, o kiekvienas euras, nusėdęs tarpininko kišenėje, be abejo, silpnina mūsų gynybą. Tai, gerbiamoji premjere, koku... (*Garso įrašo negirdėti*) Palaukite, aš suprantu, kad jūsų paskutinis posėdis, bet leiskite bent sakinį pabaigti.

PIRMININKAS. Jums suteikta galimybė paklausti.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū. Aš norėčiau paklausti: kokių veiksmų, gerbiamoji premjere, imsitės gynybos srityje būtent šį prioritetą įgyvendindama? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą, nors ir su tokiomis pertraukomis. Iš tikrųjų turime siekti pagrindinio tikslo – kad kiekvienas centas, išleistas gynybai, būtų išleistas atsakingai. Ne veltui esame ne vieną kartą kalbėję ir mūsų programoje irgi yra tas numatyta. Matyt, turime pasižiūrėti plačiau į auditus. Šiandien taip pat diskutavome ir su jumis, kad svarbu pasitikrinti ir pasistituoti, kaip kiekvienas sektorius iš tikrųjų dirba. Manau, kad, tęsdami šitą darbą ir padarydami kokybiškus ir savalaikius auditus, tikrai galėsime atrasti sprendimų, kad kiekvienas centas būtų išleistas tinkamai.

PIRMININKAS. Noriu tiktai gerbiamam Artūrai pasakyti, kad jūs vėl pamelavote – priešpaskutinis mano posėdis, ne paskutinis. (*Juokas salėje*) Klausia M. Lingė. Ruošiasi V. Ažuolas.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Gerbiama kandidatė, matyt, šalies Prezidentas, jus pristatydamas į šias pareigas, ne be pagrindo reiškė lūkestį, kad eisite vakarietišku keliu. Matyt, tų rizikų mato ne vieną, o tų rizikų, panašu, ir yra ne viena. Nors jūs deklaruojate šiandien 5–6 % gynybai, bet jūs buvote vienintelė kandidatė vienmandatėje apygardoje, sakiusi ne, kai buvote paklausta, ar pritariate, kad bent 4 % būtų didinamas šis finansavimas. Jūs savo laiku nepritarėte sankcijų įvedimui „Belorus“ sanatorijai ir vadinote tai Vyriausybės klaida. Jūsų komandoje, aplinkoje supa žmonės iš „Gyvenimas per brangus“, to pagarsėjusio portalo, kuriame puikiai randame prorusiškiausių naratyvų ir tikrai nederančių su mūsų saugumu. Didžiausia rizika, kad formuojama Rusijai naudingiausia įmanoma koalicija. Jums būtų garbė ar gėda vadovauti Rusijai naudingiausiems interesams atstovaujančiai koalicijai?

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Žinote, atsakysiu labai paprastai. Pati esu dviejų vaikų mama ir dažnai užduodu klausimą sau pačiai kaip mama, kaip mes turėtume auklėti savo vaikus. Kartais tikrai man gėda būti čionai, kai mes matome, kad mūsų aukščiausio lygio politikai stengiasi klijuoti etiketes. Labai norėčiau iš tikrųjų, kad mes su jumis tikrai surastume tam tikrus sąlyčio taškus, kad galėtume dirbti konstruktyviai ir gerai Lietuvos ateities labui. Mano pasiryžimas stiprinti gynybą yra labai labai aiškus, kitos deklaracijos tikrai nebus: 5–6 %. Jau dabar mes galime pasiekti 5,2 % gynybos finansavimo nuo BVP ir mes tai aiškiai deklaruojame. Ga-

lėsime skirti daugiau, tikrai tai bus prioritetas, skirsime daugiau. Kito atsakymo iš manęs nebesu-
lauksite.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Ažuolas. Ruošiasi L. Kasčiūnas.

V. AŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiama kandidatė, jūs savo kalboje paminėjote, kad labai svarbu pasitikėjimas, tai aš norėčiau paklausti: kaip jūs manote, kiekvienas mokesčių mokėtojas, sumokėjęs mokesčius, nori pasitikėti valstybe, nori pasitikėti, kaip skaidriai išleidžiami tie mokesčiai ir kad jis gaus paslaugas – tiek švietimo, tiek sveikatos, tiek kitas? Kaip jūs galvojate, ar tikrai turėtume užtikrinti tą skaidrumą ir parodyti žmonėms, kad jūs esate saugūs ir gausite tai, už ką sumokėjote mokesčiais? Toks mažytis pavyzdys, kurį jūs labai gerai žinote. Buvusi valdančioji dauguma individualios veiklos žmonės, kurie sumokėjo socialinio draudimo mokesčius, neįskaitė jų. Pasakė: jūs sumokėjote, bet mes jums neįskaitysime, ir garantijos iš jų buvo atimtos. Toks mažas pavyzdys. Ar leisite jausti žmonėms, sumokėjusiems mokesčius, kad jie tas garantijas gaus ir bus saugūs? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū jums už klausimą. Iš tikrųjų aš manau, kad tai labai svarbu. Kiekvienas iš mūsų turi jausti sumokėtų mokesčių vertę. Kažkada turėjau tokią istoriją ir turėjau savo profesinėje veikloje kolegų iš Švedijos. Jie pasakė tokią vieną gerą frazę. Sakė, jūs, lietuviai, tada gyvensite gerai kaip mes, kuomet mokesčius mokėsite su šypsena. Tai yra labai svarbūs ir skambūs iš tikrųjų žodžiai, nes, man atrodo, kiekvienas žmogus, kuris sąžiningai moka mokesčius, turi matyti grąžą. Dėl to mes kaip socialdemokratai, dėl to kaip valdančioji dauguma kalbame apie viešųjų paslaugų didesnę prieinamumą, apie pajamų nelygybės mažinimą, socialinių garantijų dinimą. Kiekvienas Lietuvos gyventojas turi jausti, kad moka mokesčius ir gauna už tai grąžą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Kasčiūnas. Ruošiasi S. Kairys.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Gerbiama ministre, žmogiškai suprantu, kokia tenka jums didelė atsakomybė, todėl, aišku, linkiu sėkmės, bet kadangi jau apsisprendėte eiti tokias pareigas, tai ir klausimų, aišku, lengvų nebus. Vakar daug kas iš mūsų nustebo, kai Respublikos Prezidentas viename interviu įvardijo apie galimus rizikos veiksnius, susijusius su jūsų artima aplinka. Gal galėtumėte detaliai ir konkrečiai atsakyti, kokius rizikos veiksnius, ypač susijusius su geopolitika, su Rusija, turėjo galvoje Prezidentas ir koku būdu jūs planuojate tuos rizikos veiksnius valdyti? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Man atrodo, kad šitas klausimas turėtų būti adresuotas Lietuvos Respublikos Prezidentui, nes aš, tiek pereidama patikrinimą kaip socialinės apsaugos ir darbo ministrė ir gaudama galimybę susipažinti su visiškai slapta informacija, tiek pokalbyje su Prezidentu ir perėjusi detalesnę patikrą nei bet koks kitas kandidatas į premjerus, nesulaukiau jokio priekaišto ar kokios nors užuominos dėl tam tikrų grėsmių. Manau, kad į šitą klausimą atsakyti turėčiau tikrai ne aš.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia S. Kairys. Ruošiasi E. Rudelienė.

S. KAIRYS (*LSF*). Ačiū už galimybę paklausti. Gerbiama kandidatė į premjerus, aš tikrai pasigedau jūsų kalboje akcentų kalbant apie ekonomiką, švietimą, kultūrą, įvardinant tai tiesiog kaip būtinas paslaugas. Į švietimą norėčiau labiau susikoncentruoti, nes jūs savo kalboje jį kažkaip pridėjote ir prie pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai. Ar jūs ir toliau toleruosite klastojimą Lietuvos švietimo sistemoje: kai netinka egzaminų rezultatai – pridedate balų, netinka stojimai – pridedate balų, trūksta kreditų – pridedate kreditų? Jūs pirmininkausite 2027 metais Europos Sąjungoje, kaip Lietuva atrodys, iš esmės klastodama savo švietimo rezultatus, tarp kitų šalių?

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų švietimą aš paminėjau prie ekonomikos stiprinimo kaip susijusį dalyką. Noriu pasakyti, kad taip, turėjome šiais metais iššūkių švietimo sistemoje, taip, turėjome taisyti klaidas, kurias padarė praeita valdančioji dauguma. Deja, taip yra.

Turėjome imtis greitų veiksmų. Kokių? Tai jūsų minėti balai. Tą praktiką mes pasiskolinome iš jūsų kaip gerąją praktiką, bet pasirodo, kad jūs jau taip dabar apie tai negalvojate. Tai buvo kaip pirmosios pagalbos priemonė. Dabar neabejotinai iš esmės turėsime priėti prie šito klausimo ir egzaminų kartelė turės vėl sugrįžti į savo, matyt, buvusį lygį, nes tai, kas atsitiko po egzaminų šiais metais, matyt, nėra toleruotina.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia E. Rudelienė. Ruošiasi G. Skaistė.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Ačiū, gerbiama kandidatė, už prisistatymą. Šiandien nėra jokio aiškumo, nežinome, koks bus ministrų kabinetas, vis dar vyksta derybos ir dalybos. Girdime, kad vis dėlto keisis nemažai ministrų, artėja ir biudžeto formavimas. Jūs esate pasakiusi, kad turite pastabų ir finansų ministrui, laikinajam premjerui, aš manau, kad tai yra susiję su Finansų ministerijos pastabomis, išsakytomis jums einant socialinės apsaugos ministro pareigas, dėl per didelio noro išlaidauti, negalvojant apie tvarius valstybės finansavimo šaltinius. Ar stengsitės, kad jūsų komandoje dirbtų ministrai tik tie, kurie palaiko jūsų nuomonę, negalvodami apie valstybės tolesnes perspektyvas?

Kaip planuojate suderinti visų jūsų kolegų ir būsimų partnerių norus, kuriems, jau šiandien girdime, reikalingi papildomi milijardai? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Pirmiausia, niekada nekalbėjau apie pastabas finansų ministrui. Ateityje turbūt ir frakcijoje pasišnekėsime apie tai, kad tikrai norėčiau tiesių klausimų man, nes viešojoje erdvėje visko yra parašyta ir nebūtinai tai yra tiesa.

Bet noriu pasakyti, kad taip, ministrų... Man atrodo, nė vienas premjeras, kandidatas į premjerus, stovėdamas čia būtent tą dieną, kai prisistato, turbūt neturi viso ministrų kabineto įvardijęs viešai. Ta procedūra bus tada, kai jūs man suteiksite savo pasitikėjimą ir balsuosite už. Neabejotinai mes į kiekvieną poziciją turėsime tinkamą kandidatą. Bet noriu pažymėti, kad ir dabartinė Vyriausybė tikrai dirba puikiai, dirba gerai ir priekaištų kol kas tikrai mes nesulaukėme.

Apie pokyčius. Be abejo, jų bus – vien tik Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje, akivaizdu, pokytis bus, ir ministras, jeigu aš vėlgi gausiu jūsų pasitikėjimą, keisis.

Sulaukime to momento, tikrai galėsime aptarti, tuo labiau kad jūs, frakcijos, tikrai, neabejoju, pasinaudosite proga būsimus kandidatus pasikviesti pas save pasišnekėti ir irgi galėsite dalyvauti tame procese.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia G. Skaistė. Ruošiasi Ž. Pavilionis.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Ištis Lietuva yra pridavusi Europos Komisijai fiskalinį struktūrinį planą, kuris atitinka fiskalinės drausmės taisyklės. Jame numatyta, kad Lietuvos struktūrinis balansas jūsų kadencijos metu vidutiniškai turėtų sudaryti minus 0,9. 2025 metų biudžete struktūrinis balansas yra minus 2,1. Akivaizdu, kad mes turėtume mažinti išlaidas arba didinti valstybės pajamas. Dabar priimta mokesčių reforma garantuoja tik 0,7 % BVP papildomų pajamų, o planuojate gynybos išlaidas didinti 2–3 %. Akivaizdu, kad fiskalinės drausmės taisyklių mes atitikti negalime. Šiandien savo poste kalbate apie subalansuotą biudžetą. Man atrodo, kad ne tik subalansuoto biudžeto, mes, panašu, galime neatitikti ir Europos fiskalinės drausmės taisyklių, nes planuojamos papildomos išlaidos tiek gynybai, tiek socialinei apsaugai nepadengia to skirtumo. Tai kokių priemonių planuojate imtis, kad tas biudžetas ištis būtų subalansuotas?

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Ačiū, kad domitės. Smagu, kad jau įsitraukėte į ankstyvąją šio klausimo aptarimo stadiją. Biudžetas yra formuojamas ir kol kas mes esame tos stadijos, kuomet ministerijos tik pradėjusios pirmą derybinį raundą. Mes tikrai negalime kalbėti jau apie galutinį variantą, akivaizdu, kad jo dar nėra Seime. Gal palaukime tos dienos, kai biudžetas atsidurs Seime, tada ir pažiūrėsime, koks jis bus tvarus ir kaip tie rodikliai atrodys, kai bus subalansuota fiskalinė drausmė. Bet neabejotina, kad dėmesys gynybai išliks. Jeigu tai reikš, kad mes turėsime daugiau išleisti, matyt, mes turėsime išleisti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia Ž. Pavilionis. Ruošiasi I. Braziulienė.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Šių metų sausio 14 dieną kartu su socialdemokratais, liberalais, demokratais mes parengėme Seimo rezoliuciją dėl užsienio politikos tęstinumo ir saugumo. Įdomu, kad nė vienas iš jūsų galimų būsimų koalicijos partnerių, ypač valstiečiai, Krikščioniškų šeimų sąjunga, nepritarė šiai rezoliucijai, kaip ir dauguma kitų galimų koalicijos partnerių. Ir tai kartoja visą šią kadenciją. Kadangi kraštutinė kairė, kuriai jūs atstovaujate, dažniausiai veikia kartu su kraštutine dešine, ar neįvyks taip, kad nepavyks išlaikyti tos vakarietiškos krypties, kurią minėjo Prezidentas, to užsienio politikos tęstinumo ir jūs kartu su kolegomis, kurie seniai to nori, atidarysite visus vartus į Klaipėdą A. Lukašenkai, V. Putinui, Si Dzinpingui, beje, Ira-

nui, kuris pasirašė sutartį su A. Lukašenka, ir taip pat gal net ir į Kaliningradą? Ar jums pavyks užtikrinti tą vakarietišką kryptį?

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Jeigu turime diskusiją, nesvarbu, koku klausimu, ar tai būtų užsienio politika, ar tai būtų ekonomika, finansinis tvarumas, aš norėčiau, kad mes daugiau vartotume „mes“. Kaip bebūtų, mes esame iš skirtingų partijų, galbūt skirtingų vertybių, bet visi dirbame dėl vieno tikslo – Lietuvos labui. Tai labai kviečiu jus, nesvarbu, kad jūs esate opozicijoje, susitelkti bendram darbui. Aš labai tikiuosi, nuoširdžiai tai sakau, kad mes tikrai galėtume kartu susėsti ir nuveikti labai daug tų darbų. Tai neatskirskime „mes“ ir „jie“, stenkimės, kad mes visi būtume kaip vieninga jėga.

PIRMININKAS. Klausia I. Braziulienė. Ruošiasi A. Gedvilienė.

I. BRAZIULIENĖ (*LSDPF*). Gerbiama kandidatė į premjerus, pastaruosius dešimt metų regionai tiesiog ritasi žemyn, nes viskas iš regionų išeina. Mažesniųjų miestų gyventojai dažnai jaučiasi pamiršti. Ar turite matymą, kaip užtikrintumėte, kad valstybės politika nesikoncentruotų vien tik sostinėje ir vienodai rūpintųsi visų regionų žmonėmis? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Tai yra neabejotinai svarbus klausimas. Jis atspindi ir mūsų jau dabar patvirtintoje programoje ir priemonėse. Tai, kad mes stengiamės išlaikyti švietimo tinklą, sveikatos priežiūros tinklą ir regionuose, yra pagrindinis prisidėjimas prie regionų politikos stiprinimo. Dar daugiau pasakysiu. Tikrai ketinu Vyriausybės kanceliarijoje numatyti atskirą padalinį, kuris galės koordinuoti ir kuruoti regioninius klausimus, nes dabar susidaro toks vaizdas, kad kiekviena ministerija daro daug, bet daro atskirai. Jungiamojo darinio mes kol kas neturime. Apie tai kalba ir mūsų Prezidentas, aš manau, kad šis bendras mūsų tikslas tikrai sujungs mus tam darbui, kad mes turėsime jungiamąjį darinį, kuris galės stipriau koordinuoti ir nukreipti sprendimus būtent regionams stiprinti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Gedvilienė. Ruošiasi A. Butkevičius.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū už prisistatymą, gerbiama kandidatė. Tiesiog knieti, noriu paklausti poros klausimų dėl trijų jūsų koalicijos kolegų. Generalinė prokurorė ateis į Seimą dėl neliečiamybės naikinimo čekiuokų bylose. Reikalausite patiems atsisakyti imuniteto ar leisite pasikartoti A. Dudėno situacijai?

Antras klausimas. Jūs visada sakote, kad aš noriu, bet ar jūs nebijote eiti šių pareigų?

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Pradėsiu nuo antro. Nebijau, nes jeigu bijočiau, turbūt čia nestovėčiau.

Jeigu mes kalbame apie teisėsaugos institucijų pradėtus tyrimus, tai pasitikėkime jomis ir leiskime tuos tyrimus atlikti. Jeigu mes kalbame apie Seimo narius, aš labai labai tikiuosi, tas sutarimas ir mūsų partijoje yra, kad kiekvienas tiesiog atsisakys savarankiškai neliečiamybės ir tikrai nereikės pereiti tam tikrų procesų. Mes negrįžkime į praeitį, mes galvokime apie dabartį. Jūs paklausėte mano nuomonės, aš jums atsakiau. Jeigu tai būčiau aš, aš sąžiningai atsisakyčiau neliečiamybės, labai tikiuosi, kad ir mano kolegos lygiai tą patį padarys. Bet leiskime teisėsaugos institucijoms atlikti savo darbą ir nesikiškime į šį procesą.

PIRMININKAS. Klausia A. Butkevičius. Ruošiasi M. Maldeikis.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiama pretendente į premjerus, aš tikėjau, kad jūs pranešime išryškinsite tokias opiausias gal problemas ekonomikos, finansų ir socialinės politikos srityse ir tiesiog nubrėšite gal jau kai kurias gaires, kurias artimiausiu metu turėtumėte įgyvendinti, bet aš tikiuosi, kad tai mes išgirsime dar vėliau. Bet mano klausimas yra labai konkretus. Jūs jau minėjote prieš keletą dienų, kad esate susipažinusi su daugeliu problemų, esančių mūsų valstybėje. O klausimas būtų toks: kaip jūs vertinate tai, kad Finansų ministerijoje yra dar likę 44 didelės rizikos rodikliai, kurie yra neapginti Europos Komisijoje, ir galima tam tikra grėsmė Lietuvai, kad jeigu tie rodikliai iki 2026 metų nebus įgyvendinti, Lietuva gali netekti didžiulės finansinės paramos? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už jūsų klausimą. Tikrai mes, ateidami į valdančiąją daugumą dar praeitų metų rudenį, gavome didžiulį iššūkį. Dėl tų rodiklių, apie kuriuos jūs kalbate, mokėjimo prašymų, – tai, kas turėjo būti įvykdyta per eilę metų, mums tenka padaryti per dvejus metus. Noriu tikrai pasidžiaugti, kad procesas vyksta sklandžiai, rodiklius mes įgyvendiname ir su-

gebame susiderėti dėl jų priimtino ir rezultatų priimtino. Žingsnis po žingsnio, labai tikiuosi, kad 2026 metų pabaigoje galėsime pasidžiaugti, kad tie rezultatai iš tikrųjų yra geri.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia M. Maldeikis. Ruošiasi V. Čmilytė-Nielsen.

M. MALDEIKIS (TS-LKDF). Laba diena. Gerbiama pretendente, džiugu girdėti tiek empatijos neįgaliųjų klausimais, socialiniais klausimais. Tikrai lieka tik palinkėti sėkmės dėl to. Žinodamas apie jūsų asmenybę, tikiuosi, kad tie darbai pavyks.

Klausimas dėl jūsų koalicijos partnerių. Suprantant, kokius koalicijos partnerius, tikėtina, jūs turėsite, ar galima tikėtis jūsų pažado čionai dėl žmogaus teisių klausimų, kad į parlamentą ateis partnerystės klausimai, nes jie tiesiog jau seniai persirpę, ir bus priimti partnerystės, Stambulo konvencijos, reprodukcinės sveikatos klausimai? Ar tie klausimai iš tikrųjų bus jūsų darbotvarkėje, atsižvelgiant į jūsų koalicijos partnerius, ir mes čia tiesiog galėsime dėl jų balsuoti?

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Turbūt, jeigu man teks tokia garbė vadovauti Vyriausybei, labiausiai, ko ašigailėsiu, kad neteksiu Žmogaus teisių komiteto ir ten nedalyvausiu kaip narė. Tikrai buvo garbė tenai dirbti. Man jis labai labai patiko.

Bet mano vertybės niekur nedingo – žmogaus teisių klausimai bus tikrai labai labai svarbūs. Pirmiausia, dėl reprodukcinės sveikatos. Mūsų frakcija yra pateikusi įstatymo projektą. Aš manau, kad rudens sesijoje tęsime šią darbą. Dėl partnerystės reikia, matyt, daryti nuorodą į Konstitucinio Teismo sprendimą. Nori nenori, matyt, to Teismo sprendimo ignoruoti mes negalėsime, vadinasi, tam tikrų sprendimų turėsime ieškoti. Bet aš labai norėčiau, kad sprenddami šitą klausimą mes neturėtume supriešinimo visuomenės akivaizdoje, nes dažnai daroma klaida, kai skirtingos nuomonės tarsi tampa, na, supriešinamos. Tikrai taip lengvai neišeis išspręsti šito klausimo. Didesnės diskusijos, platesnės diskusijos, argumentų pateikimas šitame procese yra labai labai svarbu. Aš tikiuosi, kad su jūsų pagalba mes tikrai galėsime dar daugiau spręsti klausimų, tai ir tautinių mažumų, mes turime moterų ir vyrų lygybės klausimus. Žmogaus teisių komiteto klausimų spektras yra be galo didelis ir visi šitie klausimai tikrai ateis į darbotvarkę.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Čmilytė-Nielsen. Ruošiasi R. Janušonienė.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiama pretendente, labai jautriai nuskambėjo jūsų žodžiai apie tai, kad jūs esate dviejų vaikų mama, kad jums rūpi tai, kas vyksta Seimo salėje, jums gėda būna dėl kai kurių pasisakymų.

Norėčiau jūsų paklausti, nes negirdėjau jokių jūsų vertinimo dėl, na, akivaizdu, pagrindinio koalicijos partnerio R. Žemaitaičio, kurį JAV Valstybės departamento ataskaitoje pažymėjo kaip žmogų, kuris žemina vienos žmonių grupės garbę ir orumą, skleidė neapykantą tautiniu pagrindu. Taip pat neteko girdėti jokio kritikos žodžio iš jūsų dėl G. Palucko, kuris, kaip jau dabar mes žinome, sakė netiesą, atsistojęs toje pačioje garbingoje tribūnoje, kurioje stovite šiandien jūs. Tai dabar galėtumėte pasakyti savo vertinimą, kad netektų raudonuoti prieš mūsų tą jaunąją kartą, dėl kurios, matyt, visi ir visos ypač rūpinamės?

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Aš esu už dalykiškus ir pagarbius santykius, aš esu už tai, kad nuomonių įvairovė yra priimtina, ir aš esu už tai, kad nuomonių įvairovėje mes turėtume pagarbiai priimti ir kitą nuomonę.

Suaugusių žmonių aš neauklėsiu – jie patys turi daryti išvadas. Aš galiu atsakyti už save. Aš visada stengdavausi pagarbiai, net jeigu ir mūsų nuomonės nesutapdavo, bet ir toliau pagarbiai bendrauti, dirbti ir spręsti klausimus. Labai tikiuosi, kad jeigu jūs suteiksite man pasitikėjimo kreditą ir aš vadovausiu Vyriausybei, mes tuos santykius tokius pačius ir išlaikysime. O kolegos? Kolegos turbūt pasidarys ir turės pasidaryti savo išvadas ir tegu juos vertina kiti.

PIRMININKAS. Klausia R. Janušonienė. Ruošiasi A. Sysas.

R. JANUŠONIENĖ (LSDPF). Laba diena, ačiū, kad suteikėte žodį. Noriu labai paprastą klausimą. Kadangi, kaip žinome, Lietuva turi daug problemų dėl to, kad mažėja gimstamumas, sensta visuomenė, sakykite, kaip būsima premjerė, kokias maždaug priemones programoje, gal ką nors naujo pasiūlytumėte, kad į tas problemas būtų atsižvelgiama... kur kas didesnis dėmesys, ypač regiono lygmeniu? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Jau iš tiesų pradėjome šitą darbą. Vyriausybės programoje ir priemonių plane atsispindi šeimos politikos stiprinimo priemonės. Spręsdamas demografinius klausimus tu negali pasakyti, kad tai yra vienos srities problema. Matyt, prie šio klausimo turi prisidėti visos sritys, kurioms atstovauja mūsų visos ministerijos. Pradedant nuo socialinio saugumo, nuo paramos jaunoms šeimoms iki saugumo šalyje, nes gynyba ir saugumas, kuomet kiekvienas pilietis jaučiasi saugus savo šalyje, lygiai taip pat prisideda prie apsisprendimo turėti šeimą ir turėti gausesnę šeimą. Demografiniai iššūkiai yra vienas iš prioritetų. Mes matome skaičius, mes jų negalime ignoruoti, Europoje mes tikrai atrodome prastai, todėl mes, kaip socialdemokratai, eidami net ir į rinkimus, savo programoje pabrėžiame, kad šeimos stiprinimas yra vienas iš kertinių elementų, kuris galėtų prisidėti prie demografijos rodiklių gerinimo.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Sysas. Ruošiasi S. Gentvilas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiama kandidatė, pirmiausia noriu palinkėti sėkmės, puikiai laikotės tribūnoje. Nesigėdinkite kartais priminti kitų nepadarytus darbus, kuriuos reikės jums daryti. Mano klausimas būtų susietas su tokiu rodikliu, kuris lemia, taip sakant, Lietuvos poziciją socioekonominiuose reikaluose, tai Gini koeficientas. Mes tikrai dabar negalime pasigirti, daugelį metų mes vieni iš paskutinių, dabar antri iš galo, bulgarai mus tik lenkia. Dar svarstydami mokesčių įstatymus, atleidome kai kuriuos turtingus žemdirbius ir nekilnojamojo turto turėtojus nuo mokesčio. Tai Gini koeficientas bus dar blogesnis. Ir manau, nors jus kaltina, kad jūs kraštutinė kairioji, ir kaltina kraštutiniai dešinieji jus, aš manau, kad Lietuvoje su žiburiu nerasi kairiojo kraštutinio.

PIRMININKAS. Kolega Algirdai, formuluokite klausimą.

A. SYSAS (LSDPF). Tai kaip pasistengsime Gini koeficientą visgi pagerinti? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū, Algirdai, už klausimą. Man atrodo, mes pirmus žingsnius tikrai padarėme, nors jūs paminėjote ir tą neigiamą gal potekstę. Bet prisiminkime, kad gyventojų pajamų mokestis, atsirado skirtingi tarifai, yra turbūt tas žingsnis, kurio praeita Vyriausybė nesugebėjo įgyvendinti, bet mes tą padarėme ir aš tuo labai džiaugiuosi. Ir nors mūsų mokesčių pertvarka yra kai kurių asmenų kritikuojama, bet tai yra pirmas žingsnis, kuris, kaip jūs sakote, žengtas sprendimo keliu tos problemos, kurią iškėlėte. Neabejotinai kitas žingsnis yra pajamų augimas ir pajamų augimas būtent tų, kas uždirba mažiausiai. Tai galiu tikrai pasakyti vieną mažą dalyką: vis dėlto sutarėme dėl papildomo NPD, tai mokestinės naštos mažinimo šeimoms, kurios augina vaikus. Tai reiškia, kad mes tikrai ir toliau galvojame ir galvosime apie mūsų gyventojus, kurie uždirba gana nedaug, ir ieškosime sprendimų, kaip jiems padėti ir tas pajamas auginti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia S. Gentvilas. Ruošiasi V. Turauskaitė.

S. GENTVILAS (LSF). Ačiū, Seimo Pirmininke. Gerbiama pretendente, gerbiama Inga, linkiu jums sėkmės. Kaip Prezidentas įžanginiame žodyje sakė, Lietuvai reikia stabilumo. Ir Lietuva išsiskyrė stabilumu Rytų Europoje su A. Kubiliaus, A. Butkevičiaus, S. Skvernelio, I. Šimonytės pilnomis kadencijomis. G. Paluckas viską sukniso. Ir dabar *de facto* jūs stovite čia, priešakyje, kaip mažumos pretendentė užimti postą. Jūs prisistatymo žodyje minite socdemų partiją, bet neminite jokios kitos partijos, jūs šiandien neturite koalicijos. Jūs esate nuoga, su vienintele socdemų parama. Kur bus raudonosios linijos, derantis su R. Žemaitaičiu? Ir kas yra jūsų žodžiai antradienio mitingo dalyviams? Nes aš, būdamas R. Žemaitaičio vietoje, įteikčiau bet ką ir pasakyčiau: gerbiama premjere, eini ir susideri su Prezidentu dėl šitų ir man neįdomu, ką Prezidentas sakys. Jūs esate palikta 4 dienas dabar taikinyje ir mano klausimas yra vienintelis: kokios bus raudonosios linijos, derantis su R. Žemaitaičio komanda?

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą ir tokį susirūpinimą manimi. Iš tiesų iš dalies jūs teisus, tikrai niekas neplanavo tokios situacijos, bet ji yra tokia, kokia yra. Šiandien aš čia stoviu ir deklaruojau, kad aš prisiimu atsakomybę, ir aš tikrai suprantu tą žingsnį, kurį žengi.

Manau, kad koalicijos formavimas yra tam tikras procesas. Aš manau, kad mes tikrai sutarime dėl bendrų darbų. Kiek mums teko kalbėtis su įvairiais partneriais, kokių nors išskirtinumų arba išsiskyrimų dėl bendrų tikslų nėra, ar mes kalbamės su valstiečiais ir žaliaisiais, ar mes kalbamės su lenkais, ar mes kalbamės su aušriečiais ir net tais pačiais ir demokratais. Visi supranta-

me, kad atėjome čia dirbti dėl valstybės gerovės. Aš beveik įsitikinusi, kad jūs irgi čia sėdite šitoje salėje būtent dėl to paties tikslo.

Man atrodo, nustokime braižyti raudonąsias linijas vienas kitam ir, nepaisant to, kokia dauguma susidarys, susikoncentruokime visi į šį bendrą tikslą ir viskas bus gerai.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Turauskaitė.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. Olekas.

V. TURAUSKAITĖ (LSDPF). Gerbiama kandidatė, turiu klausimą iš turbūt kiekvienam Lietuvos žmogui svarbios srities, tai yra susisiekimo. Važiuodami iš sostinės į regionus tikrai nesidžiaugiamo kelių būkle, tiltų būkle ir visa kita susisiekimo infrastruktūra. Kokį pokytį projektuojate baigiantis XX Vyriausybės kadencijai po daugiau nei trejų metų būtent šioje visiems gyventojams svarbioje srityje? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Man atrodo, padarėme labai svarbų žingsnį – įsteigėme Kelių fondą. Dabar kitas žingsnis yra tiesiog fondą pildyti tam tikrais finansais, kuriuos galėsime panaudoti regionuose. Šiuo klausimu turėtų būti ypatingas bendradarbiavimas ir susikalbėjimas su mūsų savivaldybėmis. Kaip jau savo kalboje minėjau, savivaldybės yra tas kertinis taškas, kuris gali mums padėti ne tik įrengti geros kokybės kelius, bet lygiai taip pat ir kiekvieno žmogaus, tos savivaldybės gyventojo, gerovės klausimu. Mano pasiryžimas yra glaudinti kontaktą su savivaldybėmis ir finansuoti Kelių fondą. Manau, kad mes tikrai sugebėsime išspręsti šias problemas.

PIRMININKAS (J. OLEKAS, LSDPF). Ačiū. Toliau klausia P. Visockas. Prašau, kolega.

P. VISOCKAS (LSDPF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama pretendente, tiek Prezidento teikime, tiek jūsų pasisakyme išgirdome, kad vienas iš svarbiausių valstybės ir Vyriausybės programų prioritetų yra tiek vidaus, tiek išorės saugumas. Pastaruoju metu dėl Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto darbo apimtys atsirado tam tikros įtampos, nuomonių skirtumo, tam tikrų aštrių pasisakymų viešojoje erdvėje. Jūsų nuomone, XX Vyriausybės programoje ar pavyks išlaikyti tą kryptį, ar pavyks susiderėti su būsimu potencialiu koalicijos partneriu ir mums tęsti tą darbą apimtį? Kalbu ne procentine išraiška, tačiau pačia strategine kryptimi, pačių priemonių programai įgyvendinti pasirinkimu. Galbūt, jūsų nuomone, reikalingas koks nors pokytis ir ar pavyktų išlaikyti tą testinumą?

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Nepriimtina, kad tokia svarbiame komitete vyksta įvairios politinės batalijos ir nekalbama apie esminius klausimus ir darbus. Esant tokiai jautriai geopolitinei padėčiai labai svarbus susikalbėjimas tarp ministerijos ir šio komiteto. Man atrodo, kad ateityje turėsime rimtai pasikalbėti apie bendrus darbus, apie santykius, kaip mes sprendžiame šituos klausimus. Jūs teisus, klausimas – ne apie procentus, klausimas apie susitelkimą dėl bendro tikslo. Kiek man teko kalbėti su įvairiomis frakcijomis, kol kas aš negirdėjau kokios nors kitos nuomonės, prieštaraujančios mūsų bendram tikslui stiprinti gynybą. Šitas tikslas, nepaisant mūsų vertybių skirtumo, nepaisant skirtingų partijų arba mūsų veikimo lauko, visų išlieka vieningas. Aš labai dėl to džiaugiuosi. Lietuva dėl to išloš. Todėl susikalbėjimas ir prisiminimas, kad ne politinės rietenos šiame lauke yra svarbiausia, bet susikoncentravimas į darbus, matyt, atneš tuos geriausius tikslus. Atsiprašau, rezultatus.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia J. Šukevičienė. Prašau, kolege.

J. ŠUKEVIČIENĖ (LSDPF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama pretendente, miela Inga, kaip minėjo Jo Ekscelencija Prezidentas savo įžanginėje kalboje, iš tiesų jūsų lauks dideli iššūkiai, atsakomybė ir pokyčiai. Kaip žinome, dideli pokyčiai labai dažnai sulaukia visuomenės pasipriešinimo. Taigi, kaip, jūsų nuomone, premjerė turėtų užtikrinti, kad būtinos ir valstybiškai reikalingos reformos būtų įgyvendinamos neprarandant socialinės sanglaudos ir atliepiant žmonių pasitikėjimą valstybės institucijomis ir valdžia? Tai yra labai labai svarbu mums ir mūsų rinkėjams. Ačiū.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Čia galėtų būti receptas iš kelių ingredientų. Pirmiausia, sprendimai, kuriuos mes darome kaip politikai, turėtų būti skirti žmonių gerovei. Antra, tie sprendimai turėtų būti pasiekiami vadovaujantis socialiniu dialogu. Jeigu mes visuomenę la-

biau įtrauksime į sprendimų priėmimą, jeigu mes įgalinsime bendruomenes, profesines sąjungas, darbdavių organizacijas, nevyriausybines organizacijas aktyviau dalyvauti priimančioms sprendimams, tai yra tie svarbiausi ingredientai, kurie leis atsirasti mūsų visuomenės socialinei ramybei. Mes, socialdemokratai, visada tai deklaravome. Man atrodo, kad kitus trejus metus šie ingredientai mus lydės visuose sprendimuose.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, klausti skirtas laikas baigėsi. Bet dar K. Starkevičius užbaigs ir tada pereisime prie tolesnių darbų.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Ačiū už suteiktą galimybę paklausti būsimos premjerės, kandidatės į premjerus. Mano klausimas būtų iš ekonominės pusės. Iš tikrųjų dideli iššūkiai. Matome, kad investicijų skaičius 14 kartų sumažėjo čia pastaruoju metu, bet mes jau praėjusių metų gruodžio mėnesį esame pritarę vienam įstatymui po pateikimo, tai dėl įsiterpusios žemės pardavimo. Šiam sprendimui su tam tikrais patobulinimais yra pritarusi ir jau dabartinė, buvusi Vyriausybė. Čia lėšų būtų virš milijardo ir į viršų, priklausytų kokią mes priimtume schemą. Ar tikėtina, kad jūs palaikysite šį sprendimą ir mes rudens sesijoje galėsime jį patvirtinti? Galiu pasakyti, visuomenės nuomone, norinčių įsigyti šią įsiterpusią žemę yra taip pat didelis didelis noras, kad ši problema būtų kuo greičiau išspręsta. Tada mes turėsime lėšų savo biudžete ir galimybę skirti daugiau gynybai ir kitoms reikmėms. Ačiū.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Man atrodo, tikrai svarbus faktas, kad daugybė šalių jau pritaria. Šiandien turbūt neatsakysiu į šitą klausimą, leiskite man pradėti darbą, susipažinti. Galbūt galime susitikti ir turėti platesnę diskusiją. Sprendimus tikrai rasime.

PIRMININKAS. Ačiū kandidatei į premjerus.

Gerbiami kolegos, pagal mūsų Statuto 192 straipsnį, atsakyti į Seimo narių klausimus – 40 minučių ir yra numatyti susitikimai su frakcijomis. Tie, kurie nespėjote paklausti, tikrai bus proga frakcijose tuos klausimus užduoti. Dar kartą ačiū kandidatei. (*Balsai salėje*)

Noriu pateikti dar informacijos. Šiandien 18 valandą mes minime 34-ąsias A. Sakalausko žūties metines. Labai kviesčiau Seimo narius dalyvauti renginyje čia, netoli, A. Sakalausko žūties vietoje.

Ir dar keletas replikų. Prašau. Pirmas – E. Zingeris.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Džiugu. Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mes esame didžiulio įvykio, mūsų laimėto mūšio – Baltijos kelio minėjimo išvakarėse, rugpjūčio 23 dieną, Lietuva, Latvija, Estija. Aš, kaip signataras, norėčiau prisiminti. Atsistojome ir pasakėme: ne rytietiškam keliui, sovietiniam gyvenimo būdui, ir vakarietiškam keliui... Aš manau, kad mes visą laiką, ir priimdami sprendimus, turėsime tą širdyje ir mūsų pačių, kurie dalyvavome Baltijos kelyje, ir mūsų tėvų įžadai tikrai šioje salėje bus gerbiami. Tai aš tikrai norėčiau jums priminti atsimindamas, kad mes čia turime kelis signatarus mūsų salėje, kad mes esame šios mūsų pergalės išvakarėse ir kad mes širdyje minėtume šią nepaprastą pergalę, Baltijos kelio minėjimą, po 2 dienų, rugpjūčio 23 dieną. Ačiū jums visiems, kurie dalyvavote. Ir ačiū visiems, kurie turi savyje Sąjūdžio dvasią. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamam signatarui E. Zingeriui. Toliau repliką – A. Anušauskas. Prašau, kolega.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, vis dėlto jūs palydėjote premjerę iš tribūnos. Bet tik 40 minučių skirta klausinėti, tai aš siūlyčiau pratęsti bent jau iki valandos, tai yra bent 20 minučių pridėkite. Daug Seimo narių tikrai užsirašė, pasižiūrėkite – 60-ies sąrašas, tiek norėjo paklausti, bet net pusė jų nepaklausė. Tai aš siūlyčiau pratęsti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Bet mūsų visų pastangomis yra priimtas Statutas, kuris šį kartą labai konkrečiai numato iki 40 minučių. Ir mūsų frakcijos laukia susitikimai, vienas iš jų yra būtent su Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija. Jeigu mes vėluotume į jos posėdį, būtų tiesiog nekorektiška, man atrodo. Kolegos, dar kartą konstatuoju... (*Balsai salėje*) Prašom dar kartą.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Gerbiamas pirmininke, jeigu pirmasis susitikimas su frakcijomis prasideda nuo Tėvynės sąjungos, tai laikas yra 12 val. 45 min. Mes iki tol tikrai turime dar gražaus

laiko. Sesija yra numatyta iki 12 valandos, posėdis buvo patvirtintas. Tai frakcijos vardu siūlome pratęsti 20 minučių ir tada Seimas galėtų bent jau apsispręsti dėl tokio siūlymo.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Dar kartą sakau, Statutas numato, bet dėl demokratijos ir jūsų noro tikrai noriu pasakyti, kad Konservatorių frakcija nėra pirma, kuri numachiusi susitikimą, yra dar kitų. Tai ar galime išklausti kolegų nuomonę ir balsuoti dėl klausimų ir atsakymų pratęsimu? Prašom pasiruošti, tuoj balsuosime, kad būtų darna. Prašau, pradedame balsavimą. Balsuojame, ar pratęsiame 20 minučių klausimus kandidatėi į Ministrus Pirmininkus. Kas balsuoja už, ten pratęsimas, kas balsuoja prieš, vadinasi, nepratęsimas.

Balsavo 109 Seimo nariai: už pratęsimą – 39, prieš – 56, susilaikė 14. Klausimų laikas nepratęsiamas. Klausimus bus galima užduoti frakcijose.

Gerbiami kolegos, pateikimo stadija yra baigta. Nutarimą siūloma svarstyti rugpjūčio 26 dieną. Galime pritarti? Ačiū, pritarta.

Posėdis baigtas, einame į susitikimus su frakcijomis. Ačiū visiems. Registruojamės.

Seimo posėdis baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

NEEILINĖS SESIJOS POSĖDŽIO NR. 70 STENOGRAMA

2025 m. rugpjūčio 26 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas S. SKVERNELIS
ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. OLEKAS*

PIRMININKAS (S. SKVERNELIS). Labas rytas, gerbiami Seimo nariai. Pradėsime Seimo rytinį posėdį. (*Gongas*) Prašom registruotis.

Užsiregistravo 112 Seimo narių.

Posėdžio darbotvarkėje vienas klausimas. Darbotvarkės tvirtinti nereikia.

Noriu priminti procedūrą, gerbiami kolegos. Dar, kaip sakau, nespėjome pamiršti, bet vis tiek priminsiu. Pagal Seimo statutą, šiame posėdyje pirmiausia išklausysime frakcijų nuomones dėl Ministro Pirmininko kandidatūros. Pradėsime nuo didžiausios frakcijos, baigsime mažiausia frakcija. Po to bus rengiama diskusija, dėl kurios trukmės mes turėtume apsispręsti. Tada pretendentė galės iki 20 minučių atsakyti, pasisakyti, ką mano šiuo klausimu, ir bus galimybė dar pusę valandos Seimo nariams dar kartą užduoti pretendentei klausimų. Po viso to bus balsavimas.

10.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko kandidatūros“ projektas Nr. XVP-681 (svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko kandidatūros“ projektas. Kviečiu pagal jau mano minėtą procedūrą Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos seniūną arba atstovą į tribūną.

R. MOTUZAS (LSDPF). Gerbiamas Seimo Pirmininke, kolegos, posėdžio dalyviai, mieli Lietuvos žmonės, stebintys šį neeilinį įvykį, šiandien mūsų darbotvarkėje itin svarbus klausimas – Ministro Pirmininko kandidatūros svarstymas. Socialdemokratų frakcijos nuomone, I. Ruginienė yra atsakingai pasirengusi vadovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei. Kad ji yra tinkama kandidatė, rodo ir jos praeities veikla, ir darbai, nuveikti dirbant socialinės apsaugos ir darbo ministre, taip pat ir konkretūs numatyti planai, užsibrėžti tikslai bei pamatuotos ambicijos pristatant būsimos Vyriausybės programos tikslus.

Kaip ne kartą viešai yra pasakiusi mūsų kolegė Inga, ji yra eilinio žmogaus ministrė, ir esame įsitikinę, kad bus kiekvieno žmogaus premjerė. I. Ruginienė dirba, dirbo ir dirbs dėl kiekvieno žmogaus gerovės. Ji puikiai supranta, kaip gyvena mūsų senjorai, pažeidžiamiausi visuomenės nariai ir jaunos šeimos, ir į šias pareigas kandidatuoja tam, kad sprendimai būtų orientuoti būtent į šiuos žmones. Neabejojame, kad, patvirtinus I. Ruginienės kandidatūrą, valstybė grįžtų vėl prie stabilumo, kurio mums labai reikia. Ji sėkmingai telktų tiek politinę bendruomenę, tiek visą visuomenę, o jos vadovaujama Vyriausybė sėkmingai įgyvendintų mūsų patvirtintą Vyriausybės programą.

Visi žinome, kad I. Ruginienė buvo aktyvi profsąjungų lyderė ir pasižymėjo ypatingais derybiniais gebėjimais, tada mes ją ir pažinome. Trišalės tarybos posėdžiuose, kitais formatais jos sąvybės leido sėkmingai derėtis su socialiniais partneriais ir susitarti dėl labai svarbių sprendimų. Taigi kandidatė moka suderinti skirtingus interesus ir priimti reikalingus sprendimus. Tokių sąvybių turinčio žmogaus Lietuvai Vyriausybės vadovo poste šiandien reikia kaip niekada.

I. Ruginienė yra pasirengusi didžiausią dėmesį skirti Lietuvos saugumui, tai yra apsaugoti mūsų valstybę nuo išorės ir vidaus grėsmių, stiprinti Lietuvos ekonomiką, gerinti investicinę aplinką, o svarbiausia – kurti saugią Lietuvą kiekvienam.

Būsima premjerė laikosi tvirtos nuomonės, kad valstybės pagrindą sudaro socialinė gerovė. Politikė akcentuoja vaiko pinigų ir pensijų didinimą, minimaliosios algos augimą, savivaldybių stiprinimą. Ji kalba apie paramą šeimoms – gausioms, auginančioms vaikus su negalia, taip pat ir vienišioms tėvams. Tai rodo kandidatės supratimą, empatiją kiekvienam žmogui. Labai svarbu, kad kandidatė siekia ilgalaikio politinio tęstinumo, grindžiamo socialiniu dialogu, ko labai dažnai pasigendame.

Gerbiamieji Seimo nariai, kolegos, esame tikrai įsitikinę, kad I. Ruginienės lyderystė leis užtikrinti valstybės, koalicijos ir XX Vyriausybės stabilumą. Todėl Socialdemokratų frakcijos vardu kviečiu palaikyti ir balsuoti už Ministrę Pirmininkę I. Ruginienę. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū frakcijos seniūnui. Toliau pagal frakcijų dydį Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos... partijos pirmininkas. Frakcijos seniūno nematau. O gal seniūnas jau yra kitas.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Gerbiami Seimo nariai, gerbiama kandidatė, Vyriausybės formavimas tai nėra tik formali procedūra ar tik aritmetinės daugumos klausimas. Balsuodami mes brėžiame ne tik likusių trejų šios Seimo kadencijos metų, bet ir Lietuvos ateities gaires. Mūsų apsisprendimas šiandien turi didelę reikšmę.

Visų pirma turime konstatuoti, kad didžiausią frakciją Seime turinti Socialdemokratų partija yra *krizėje*: tie, kurie galėtų ir turėtų užimti Ministro Pirmininko pareigas, kaip ir prieš 9 mėnesius, taip ir dabar to nedaro, o tie, kuriems trūksta patirties arba nėra tinkami, braunasi į visus įmanomus postus. Socialdemokratai nėra pasiruošę atsakingai vadovauti valstybei, daugeliui jų lyderių asmeninė gerovė rūpi labiau nei valstybės interesai. Kai prieš 9 mėnesius socialdemokratai šiam Seimui pasiūlė G. Palucką, Tėvynės sąjunga įspėjo, kad tai baigsis blogai, vėl kils naujų korupcijos skandalų ir rimtų reputacijos problemų. Deja, nereikėjo laukti nė metų, kad šie įspėjimai pasitvirtintų su kaupu.

Šiandien socialdemokratai siūlo naują kandidatę į premjerus – ambicingą, draugišką ir šiltą šypsena aplinkinius nuginkluojančią socialinės apsaugos ministrę. (*Šurmulys salėje, plojimai*) Tačiau, nepaisant šių gerų žmogiškų savybių, negalime neatkreipti dėmesio į kandidatės politinės patirties, valstybės darbo ryškią stoką. Ir tai yra esminiai kandidatės trūkumai asmeniškai, nes esminiai valstybės reikalai iš tiesų visų pirma laikosi ant Ministro Pirmininko pečių. Todėl turime konstatuoti, kad socialdemokratai mažiau nei per metus neatsakingai stumia Lietuvą į dar vieną, jau antrą, politinį eksperimentą, visiems siūlydami galvoti: o gal ši kartą pavyks.

Gerbiami Seimo nariai, o gal vis dėlto reikėtų duoti kandidatėi galimybę, gal nepatyrimą atvers jos energija, ambicija ir noras palikti žymę istorijoje? Premjeraiš juk negimstama. Deja, tam egzistuoja labai rimta kliūtis ir ji yra politinio pobūdžio. Net ir norint, Ministro Pirmininko kandidatūros negalima atsieti nuo jo koalicijos partnerių – būtent koalicinė dauguma pasiūlo premjero kandidatūrą, koalicinė dauguma rašo Vyriausybės programą ir iš jos deleguotų politikų bus suformuotas naujasis ministrų kabinetas. Šiandien bet kam aišku, kad gyvename žiauraus karo regione ir augančių geopolitinių įtampų laiku, virš Rytų Europos tvenkiasi tamsūs debesys. Turime stiprinti nacionalinį saugumą, gynybą, svarstyti ateities strateginius iššūkius, taip pat rūpintis žmonių einamosiomis problemomis, skirdami tam reikiamą dėmesį.

Deja, socialdemokratų sprendimu, šiandien ne tokios diskusijos ir ne toks bendras darbas yra mūsų valstybės politinės darbotvarkės centre – mes esame įstrigę atskirų politikų lojalumo valstybei problemos ir neskaidrumo pelkėje. Taip, mes pastebėjome kandidatės į premjerus pažadą rūpintis parama Ukrainai iki pergalės, tačiau už jos nugaros negalime nematyti prorusiškos, populistinės ir antisemitizmo pasižymėjusios „Nemuno Aušros“, kurios lyderis nepraleidžia nė vienos progos pasityčioti iš Ukrainos ar pasidžiaugti jos sunkumais.

Girdime ir Valstiečių frakcijos reikšmingą dalį Seimo narių, kurie taip pat renkasi ne Ukrainą, o agresorę Rusiją. Negalima pamiršti ir Lenkų rinkimų akcijos lyderio demonstratyvaus sėdėjimo su Georgijaus juostele, Rusijos imperializmo simboliu, su kuriuo žudomi ukrainiečių žmonės, po Krymo okupacijos ir Donbaso karo pradžios. Nėra ir nebus jokių argumentų, kurie mus

įtikintų tokiu atsakingu ir pavojingu mūsų Lietuvai momentu patikėti valdžią būtent šiems veikėjams.

O galėjo būti kitaip. Nepaisant tarp Tėvynės sąjungos ir socialdemokratų egzistuojančių esminių ideologinių skirtumų ekonomikos, finansų tvarumo, socialiniais klausimais, mūsų partija visada pabrėžė, kad būtų buvusi pasiruošusi politiškai paremti socialdemokratų, jeigu jie būtų pasirinkę valstybės, o ne trumpalaikius politinius interesus ir neformavę koalicijos su pavojingais populistais. Deja, pasirinktas kitas kelias ir tai kertinis argumentas, neleidžiantis mums šiandien paremti I. Ruginienės kandidatūros į Ministrus Pirmininkus, nes turėtume peržengti ne tik ideologines, bet ir raudonąsias linijas.

Gerbiami Seimo nariai, paskelbtas koalicijos susitarimas labai abstraktus, todėl sunku vertinti Vyriausybės planus ir politinę darbotvarkę. Tačiau jau šiandien galime pastebėti kelias svarbias tendencijas, kurios kelia nerimą. Ar nebus finansų tvarumas iškeistas į norą tiesiog išsidalinti biudžeto lėšas ir nueiti į finansinį populizmą, kaip jau socialdemokratams buvo padarę ir tuos sprendimus tada lydėjo dabartinio finansų ministro viešas melas? Antra, ar bus skiriamas tinkamas dėmesys ekonomikos augimui, užsienio investicijų pritraukimui, kurios tiesiog nyksta akyse? Ar į verslą bus žiūrima kaip į partnerį, kuriantį augimą, ar tik kaip į avį, kurią reikia apkirpti vis didesniais mokesčiais? Trečia, nuolat pabrėžiama apie ženkliai padidintą biudžetą gynybai. Ir tai, be abejo, geras sprendimas, tačiau norint sustiprinti gynybą neužtenka tik padidinti biudžetą. Svarbiausia – tinkamai investuoti lėšas, įsigyti tai, ko reikia, būti inovatyviems, parengti karius ir visuomenę, ruošti ateities, o ne praeities karybai ir valstybės gynybai. Deja, socialdemokratų krašto apsaugos ministrė planuoja ištaškyti net 800 mln. eurų pirkiniais, kurie reikalingi valdžios prabangioms kelionėms naujais lėktuvais. Maža to, patys dar prisikalbėjo, kad jie reikalingi ir galimai evakuacijai. Tai skandalinga, ir jeigu tai įvyks, tai taps gėdingiausia dėme naujai Vyriausybei.

Gerbiami Seimo nariai, Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija negali paremti I. Ruginienės kandidatūros į Ministrus Pirmininkus ir balsuos prieš. Mes išliksime principinga, bet konstruktyvi opozicija, kuri ne tik kontroliuos Vyriausybės veiklą, bet ir siūlys alternatyvas. Bet mes taip pat esame pasiruošę išteisti pagalbos ranką socialdemokratams, jei to reikalaus valstybės interesai, visų pirma, nacionalinio saugumo srityje. Mes neleisime populistams šantažuoti valstybės. Jei Seimas šiandien pritaris naujos premjerės kandidatūrai, noriu nuoširdžiai I. Ruginienei palinkėti sėkmės einant Vyriausybės vadovo pareigas. Nepaisant politinių skirtumų, Vyriausybės sėkmė yra ir mūsų visų sėkmė. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū L. Kasčiūnui. Toliau „Nemuno aušros“ frakcijos vardu frakcijos seniūnas R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, I. Ruginienė prieš keletą savaikių tarsi kometa įskrido į Lietuvos politinį žemėlapi. Visiems buvo nauja, visiems buvo nuostabu, visi diskutavo ir galvojo, kas čia per žmogus. Kas baisiausia, kad politinis korektiškumas, deja, buvo ne toje orbitoje. Tik paskelbus pavardę ir Socialdemokratų partijai pabalsavus ir paskyrus, nominavus ją į premjerus, pasirodė purvas, pasirodė juodinimas, pasirodė istorijos – menamos, tinkamos, netinkamos. Bet visa tai buvo gerai surežisuota. Parengtos istorijos buvo nukreiptos ir į kitus tris socialdemokratų kandidatus. Nepavykus vienam, informacija pasens... Tai buvo penktadienį išpublikuotos vienos ar kitos publikacijos. Kada buvo kalbama apie kitą kandidatą, gerai organizuoti Kremliaus agentai, prorusiškos politinės jėgos, veikiančios Lietuvoje, kurios nebalsuoja už KGB dokumentų išviešinimą, o imituoja didelę nacionalinę meilę valstybei bei leidžiamą prekybą ir apeiti sankcijas... praėjusius ketverius metus sėkmingai publikavo toliau.

Deja, bet visa tai vyksta be pabaigos. Šiandieną kartu su „Nemuno Aušra“ aš noriu pasidžiaugti, kad galų gale išaušo demokratijos diena. Vienoje partijoje buvo demokratijos šventė, tai mes tą šventę matėme su „BaltCap“ istorijomis, Graikijos vilomis, privačiomis mokyklomis, mamos skiriamais pinigais, tampant ministrais. Ir tai, sakoma, demokratijos šventė. Šiandieną mes

turime demokratijos dieną, kai 580 tūkst. Lietuvos rinkėjų turi teisę dalyvauti politiniame valdyme. Demokratijos šventė nuo demokratijos dienos skiriasi visai skirtingais dalykais. Tokios įmonės kaip UAB „Taiklu“ tam, kad nebūtų perkama tiesiogiai iš ministro įmonės, įkuriamos kaip dukterinės įmonės, apeinami viešieji pirkimai, apeinamos ir deklaracijos. Ar tai normalu? Sako, tai yra demokratijos šventė. Moki ir veži. Ką tai reiškia? Kiek sumoki, tiek ir nuveži. O gal priešingai – veži ir moki? Tik reikėtų pasirinkti, kaip teisingai išdėlioti sakinius ir pozicijas.

Mes šiandieną kalbame apie premjerę Ingridą... Inga Ruginienę. Taip, iš tikrųjų, šeštadienį pasirodė užsakytas straipsnis – I. Šimonytės atsiliepimas apie Ingą. Buvusi premjerė, kuri save laiko demokratijos šventės autore, premjerę išvadino objektu. Gerbiamieji, žemesnio lygio negu šita kremlinė dešinioji partija, ko gero, negalėjo pasirinkti retorikos. Reikia pabrėžti, kad būtent kremlinė partija ir kremlinės partijos narys iš Šiaulių buvo sulaikytas tarpininkaujant ir bendrininkaujant su Kremliumi. Ar jūs girdėjote, kad nors vienas socialdemokratas taip būtų papuolęs? Ar jūs girdėjote, kad nors vienas iš Valstiečių ir žaliųjų, Krikščioniškų šeimų sąjungos ar „Nemuno Aušros“? Ne! Patriotų partijos narys yra sulaikomas būtent dirbdamas Krekliui, agentas, patriotų partijos, kuri vis dėlto bijo išviešinti KGB dokumentus. Ir čia, mielieji ponai, vadinasi demokratijos švente, ne demokratijos diena. Tuo ir skiriasi šitie dalykai. Demokratijos šventė kremlinei partijai – ten dirba agentai, ten dirba vaikų prievartautojai, ten Graikijos vilų turėtojai, dirba privataus sektoriaus ir verslo turėtojai. Ir jie sako: mes mylime valstybę.

Kai mes pasiūlome demokratijos dieną atlikti 2020–2024 metų auditą krašto apsaugos, gynybos sistemoje, sako: jūs nelieskite, nes tie, kurie bando kelti šitą klausimą, dirba Krekliui. Pasirodo, kelti klausimą, ar tvarkingai ir sąžiningai dirba demokratijos šventės autoriai, yra gėda. Kai iškeliamas klausimas atlikti LRT auditą, sako: kur jūs lendate, tai yra žodžio laisvės apribojimas. Kai mes siūlome atlikti „Igničio“ auditą, sako: nelieskite, nes jūs esate kremliniai.

Mielieji mano, mieli Lietuvos gyventojai, ko gero, jūs puikiai šiandien žinote – Valstybės saugumo departamentas prieš keletą mėnesių pasakė, kad šiame parlamente, šiame Seime, partijose, kurios turi savo atstovus Seime, nėra nė vieno asmens, galinčio turėti bet kokių ryšių su mūsų kaimyninėmis šalimis. Sėdi žmogus, kuris taškosi šiandien visokiausiais epitetais, – kremliniais, antivalstybininkais ir panašiais dalykais.

Mielieji mano, per jus mes šiandien turime tą chaosą, nes jūsų atnešta demokratijos šventė penkerius metus yra be pabaigos. Leiskite, aš pacituosiu vieną garbų Lietuvos žmogų, kuris niekada nebuvo išrinktas, bet kažkaip pripažintas Lietuvos vadovu (čia yra dar vienas praėjusios kadencijos demokratijos šventės epizodas), ką jisai pasakė: „Tie, kurie piketuoja arba reiškia nepasitenkinimą išrinkta valdžia, iš kokio kagėbyno ar kremlyno jie susirinko?“

Norėčiau baigti. Mielieji mano, didieji patriotų gynėjai, kurie čia kalbate, kad jūs paremsite valdančiąją daugumą, šiandien yra ta diena, kai jūs ir galite paremti savo balsais, šiandieną gali būti ta demokratijos diena, kai jūs peržengsite savo asmenines ambicijas ir parodysite, kad galite dirbti. Suteikite premjerai galimybę per 100 dienų įrodyti, ko jinai verta. Biudžetas jau faktiškai yra suformuotas. Ar jūs ginsitės, kad gynybai mes skirsime 5,2 %? Na, jūs siūlykite 6 %. Iš ko jūs paimsite? Jūs siūlysite peržiūrėti mokesčių reformą? Siūlykite. Aš labai norėsiu pažiūrėti, iš kur jūs tuos pinigus paimsite. Jūs gal siūlysite kokią nors socialinę reformą įveikti? Jūs per ketverius metus socialinės reformos nesugebėjote įveikti. Jūs siūlysite švietimo reformą padaryti? Jūsų ministrė, būdama Kauno tarybos nare, prisigrobusi čekučių, gavo pasitraukti. Ar jūs siūlysite mokesčių reformą daryti? Finansų ministrė, būdama Kauno savivaldybės tarybos nare, grobė grobė pinigus, čekučius, o dabar sako: nieko tokio, nes tvarka tokia buvo. Ar jūs bandysite komentuoti apie demokratijos šventę, kai jūsų Seimo narys grąžina 17 tūkst., nes irgi lygiai taip pat pasiėmė pinigus? O gal mes kalbėsime apie kultūros reformą, kai kultūros ministras, būdamas Kauno savivaldybės tarybos nariu, irgi riekšutėmis čekiukus ėmė ir nešė pinigus, bet jie yra visi atleisti nuo atsakomybės, nes, pasirodo, Kauno savivaldybėje nebuvo tvarkos.

Mielieji mano, tikrai norėčiau visus pasveikinti su demokratijos diena, bet ne su demokratijos švente, nes ta demokratijos šventė ketverius metus buvo juodas periodas Lietuvai. Sėkmės su „Moki veži“. (Plojimai)

PIRMININKAS. Ačiū už tvirtus argumentus, išsakytus apie premjerę. Kviesdamas D. Griškevičių Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ vardu, noriu priminti darbotvarkės klausimą – Seimo nutarimas „Dėl Ministro Pirmininko kandidatūros tvirtinimo“.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, dabar jau buvusio premjero, buvusio Socialdemokratų partijos pirmininko G. Palucko asmeninės problemos ir ryšiai su verslu privedė prie to, kad turėjo darbą baigti XIX Vyriausybė. Socialdemokratai, be abejo, turėjo reaguoti, turėti savo diskusijų viduje, ieškoti būsimo lyderio. Nors procesas, panašu, nebuvo lengvas, vis dėlto padarėte pasirinkimą, išsirinkote galbūt nestandartinį variantą, įdomų variantą – I. Ruginienę. Mes, kaip demokratai, tikrai džiaugiamės, kad kandidatė į premjerus yra tikrai kairiosios politikos šalininkė. Tikimės, jog tai lems didesnę dėmesį šalies socialiniams, demografiniams, ekonominiams iššūkiams. Be abejo, mes prisimename I. Ruginienę kaip ministrę ir tikrai džiaugiamės rezultatyviu darbu, bendru darbu su komitetu, su L. Kukuraičiu sprendžiant II pensijų pakopos klausimus, tikrai dedame didelį plusą.

Kandidatė vis dėlto susitikime su frakcijos nariais vakar minėjo, jog Vyriausybės programoje numatys darbų tęstinumą, išliks kairioji darbotvarkė. Vis dėlto dviejų dešiniųjų – labiau dešiniųjų – partijų įtraukimas į koaliciją verčia tuo abejoti. Šiandien nepalaikysime I. Ruginienės kandidatūros į premjerus dėl keleto priežasčių. Pirmiausia, susitikimo su frakcijos nariais metu mūsų neįtikino kandidatės pateikti atsakymai į užduotus klausimus. Nebuvo jokio konkretumo ir aiškumo, tikrai žodžiai „susitiksime“, „kalbėsime“, „diskutuosime“ ir panašiai. Manome, jog premjero darbas ir pasirengimas jam yra gerokai daugiau nei tikrai kalbos ir būtina turėti tikrai aiškius pasiūlymus bei vizijas. To, deja, pasigedome.

Valdančiajai daugumai šiuo metu priklausančių partijų lyderių Seime faktiškai neturime, tikrai galbūt išimtis yra „Nemuno Aušros“ pirmininkas, bet kitų koalicijos partnerių lyderiai vis dėlto yra ne Seime. Inga dar neturi ilgos patirties Socialdemokratų partijoje. Dar yra klausimas dėl autoriteto partijoje, todėl yra didelė rizika – joje gali nepavykti suvaldyti procesų, pritrūkti vieningo veikimo derinant svarbius klausimus, nes vis dėlto darbas komandoje yra daugiausia, žinome iš praktikos, su partijų lyderiais. Be abejo, komandos yra svarbu, bet lyderystės stoka šiuo atveju gana matoma. Politinės patirties trūkumas nėra nepataisomas, vis dėlto vienas atsakingiausių postų valstybėje ypač įtemptu laikotarpiu nėra bandymų poligonas. Klaidos, jeigu jų bus daroma, palies šalies, visuomenės gerovės aspektus ir, be abejo, tai gali būti mūsų valstybės saugumo *sąskaita*.

Būsimos premjerės vengimas aktyviai dalyvauti visame koalicijos formavimo procese mums tikrai kelia nerimą, ar nepritrūks ryžto spręsti tikrai pamatines ir svarbias problemas. Nors naujoji koalicija deklaruoja paramą Ukrainai, vis dėlto tam tikri balsavimai ir šios kadencijos metu parodė, kad parama Ukrainai, saugumo tam tikri klausimai nebūtinai atsiliepė balsavimuose. Norime pabrėžti, kad mes, kaip demokratai, kaip atsakinga politinė jėga, nepaisydami to, ar esame daugumoje, ar mažumoje, sprendžiant šiuos klausimus tikrai pažadame savo paramą ir palaikymą.

Vis dėlto nerimą kelia ir VSD įvardintos rizikos dėl būsimos premjerės vyro verslo ryšių. Dar neišėjome iš kito premjero verslo ryšių problematikos. Tad ypač svarbu, kad naujos Vyriausybės vadovas ir jo aplinka neturėtų panašių iššūkių, ir mes to tikrai I. Ruginienei linkime.

Be abejo, šiandien priims atsakomybę naujai sudaryta politinė koalicija ir už premjerę, ir už būsimą programą. Programą vertinsime dar vėliau. Bet kuriuo atveju tikrai linkime sėkmės I. Ruginienei, nes bet kuriuo atveju sėkmė jos darbe bus ir Lietuvos sėkmė. Bet šiandien, pakartojame, atsakomybę turi prisiimti naujoji koalicija, o Demokratų sąjunga „Vardan Lietuvos“ tikrai bus konstruktyvi politinė jėga ir palaikysime sprendimus, kurie bus reikalingi Lietuvai. Bet šiandien palaikymo, deja, Inga, nesulauksite.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu frakcijos seniūnė gerbiama V. Čmilytė-Nielsen.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, šiandienos balsavimas dėl I. Ruginienės kandidatūros į Ministrus Pirmininkus visų pirma yra apsisprendimas dėl vakar trijų partnerių pasirašytos koalicijos sutarties. Apie kandidatę nenoriu

daugžodžiauti, ji turi daug entuziazmo, pasitikėjimo savimi ir tai yra pagirtinos savybės. Jos pirmieji darbai politikoje, tai yra II pakopos išmontavimas, žmonių atsakomybės už savo ateitį pakeitimas į valstybės globos stiprinimą visose srityse, yra priešingi liberalų matymui. Tačiau tai nestebina – ši Vyriausybė bent popieriuje yra kairioji. Kai kuriuos jos jau padarytus darbus vėliau reikės taisyti.

Iš susitikimo su kandidate frakcijoje mes nesužinojome daug naujo nei apie planuojamą Vyriausybės sudėtį, nei apie kandidatės viziją dėl kertinių sričių. Gal tai ir suprantama, nes prireiks ne vieno mėnesio, kad ji išsigilintų, apšiltų kojas, kol prasidės realūs darbai. Aiškiai neišgirdome ir ką būsimoji Ministrė Pirmininkė galvoja apie sudarytą koaliciją, jos sudėtį, partnerius, jų idėjų suderinamumą. Akivaizdu, kad politinius dalykus pastarosiomis savaitėmis kur kas dažniau komentuoja socialdemokratų laikinasis pirmininkas M. Sinkevičius, ir tai sudaro įspūdį, kad I. Ruginienė ne valdo šį procesą, o jame tik dalyvauja.

Taigi pakalbėkime apie naują koaliciją. M. Sinkevičius šią koaliciją pavadino šoku, kurio nereikia bijoti. Stebint iš šalies, šis šokis yra ne tango ir net ne šokis su kardais, o socialdemokratų šokis ant to paties grėblio, galutinai legitimizuojant „Nemuno Aušrą“ ir jos atnešamą skandalinę krūvį, o kartu ir kitus radikalius politikus, tarp kurių ir tie, kurie atvirai balsuoja prieš sankcijas Rusijai ir net nemėgina dangstyti savo nepalaikymo Lietuvos vakarietiškai kryptčiai. Tokios sudėties koalicijos formavimas dabartiniu metu nėra toks nereikšmingas dalykas, kaip mėgina pasakyti M. Sinkevičius. Priminsiu: ką apie tai galvoja I. Ruginienė, nėra iki galo aišku. Šis veiksmas yra eksperimentas su Lietuvos ateitimi tuo metu, kai taip eksperimentuoti nėra atsakinga.

Tiesa, politikoje visada yra prasmingiau kalbėti ne apie konkrečius žmones, o apie jų idėjas. Kokias gi idėjas kelia ši koalicija? Ar yra kas vienija tradicine save vadinančią Socialdemokratų kairiąją partiją su dešiniaisiais žaliaisiais ir R. Žemaitaičio „Nemuno Aušra“? Jeigu partijų programos vertinsime kaip kelrodį, ši koalicija jungs socdemus, kurie deklaruoja pagarbą žmogaus teisėms, su „Nemuno Aušra“, kurios pirmininkas Konstitucinio Teismo yra pripažintas sulaužęs priesaiką, su Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjunga, kurios viena iš lyderių Seime sakė, kad tiek neremia moterų reprodukcinę teisių, kad nepalaikytų moters teisės nutraukti nėštumą net ir išprievartavimo atveju. Prie šios koalicijos prisiplakė ir veikėjas, kuris viešai socdemų krašto apsaugos ministrę vadina ligone ir žemina.

Vardinti galėčiau dar ilgai įvairius prieštaravimus. Tiesa, iš vakar pasirašytos koalicijos sutarties sužinojome, kad koaliciją bent jau vienija požiūris, jog „Nemuno aušros“ frakcijos žmonės gali slėptis už neliečiamybės. Tačiau kai skiriančių dalykų tiek daug, net noras būti kartu valdžioje ilgainiui tikrai apkars. Kai praėjusį rudenį G. Paluckas priėmė sprendimą sudaryti koaliciją su „Nemuno aušra“, jis neviešai pripažino, kad sprendimas yra rizikingas ir už jį teks, tikėtina, sumokėti politinę kainą. Tą patį atvirai sako šiandieną ir M. Sinkevičius. Susidaro įspūdis, kad I. Ruginienė to nemato, galbūt stokoja įžvalgumo, patirties, galbūt supranta, bet nedrįsta to pasakyti garsiai, kas Ministrėi Pirmininkei taip pat nėra gerai.

Laikas mūsų valstybei, mūsų regionui, visai Europai dabar yra nelengvas. Eksperimentai su kraštutinumais neišvengiamai pakirs nemenkos dalies žmonių pasitikėjimą valstybe ir tai yra pavojinga. Šis socialdemokratų eksperimentas rizikingas ir tuo, kad balsų svarbiausiems gynybos ir saugumo klausimams jie neturi. Mes, liberalai, ir būdami opozicijoje būsime atviri diskutuoti dėl svarbiausių valstybei klausimų, ypač saugumo ir gynybos srityse, turėdami galvoje, kad bent jau čia formuojasi greičiau mažumos Vyriausybė, tačiau vertindami šio eksperimento pavojingumą I. Ruginienės kandidatūros palaikyti negalime.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos vardu kas kalbėti norėtų? Gerbiama Aušrinė, matau, ruošiasi tarti svarų žodį.

A. NORKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke. Mieli kolegos, į 2024 metų Seimo rinkimų pergalę valdančiuosius socialdemokratus atvedė jų pavadinta Vienybės programa ir natūralu, kad laimėję trečdalį parlamente socialdemokratai gavo šansą formuoti ir konsoliduoti daugumą kairiųjų jėgų. Mūsų frakcija balsuos už I. Ruginienę kaip Ministrę Pirmininkę. Tikime, viliamės, kad koalicija ir jos stiprų palaikymą įgyjanti būsimoji premjerė įtvirtins Lietuvoje centro

kairės politiką ir nebeleis jos kompromituoti. Koalicijos sutartį, programą derinome atsakingai ir labai detaliai. Derybos užtruko gal kai kam ir neįprastai ilgai – ieškojome kompromisų ir visos pusės sutiko daryti nuolaidų dėl stabilumo valstybėje ir žmonių gerovės.

Manau, kiekvienos save gerbiančios politinės jėgos tikslas – įgyvendinti duotus rinkimų pažadus. Mes neatsitraukiame nuo savo esminių vertybių, bet tai nereiškia, kad principiniais klausimais negalime dirbti koalicijoje. Yra vertybinių dalykų, kurie nesutampa su kitų koalicijos partnerių nuostatomis, ir tai yra normalu. Atvirai apie tai mes kalbame ir surašėme į koalicinę sutartį. Tokioje situacijoje mums, kaip koalicijos partneriams, labai svarbu, kad savo bendrą veiklą grįstume tarpusavio pagarbos, dalykiškumo, pasitikėjimo, atvirumo ir lygiateisiškumo principais. Išreikšdami paramą būsimai premjerei, mes kartu išipareigojame tesėti ir koalicijos programoje duodamus pažadus. Mums svarbiausia įtvirtinti socialiai teisingą valstybę, sustiprinti žmonių saugumo, pasitikėjimo jausmą, pažaboti kainų poveikį žmonių gyvenimui, išlaikyti gyvybingus regionus, amortizuoti mokesčių reformos padarinius, svarstomus įstatymus vertinti ir pagal jų poveikį šeimoms, demografijai ir visuomenės sveikatai. Demografinė krizė Lietuvoje jau įvardijama tikrai kaip rimta grėsmė mūsų valstybei ir mūsų frakcijai labai svarbi šeimos politika, todėl mes nepritarsime teisės aktams, jeigu jie darys neigiamą įtaką gimstamumui ar skatins nepalankų požiūrį į šeimą, motinystę ir tėvystę.

Norėtume palinkėti naujai premjerei, kad su koalicijos palaikymu pakaktų noro, ryžto, drąsos taisyti praėjusios kadencijos valdančiųjų klaidas, ypač sveikatos apsaugos, švietimo ir kitose jautriose srityse, kad ne tik būtų sustabdytas žmonių nusivylimas, bet pradėtų augti jų pasitikėjimas mūsų valstybe. Taip pat linkime neprarasti entuziazmo ir šypsenos vykdant atsakingas pareigas, o tarp strateginių planų ir darbų neužmiršti empatijos žmonėms. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū. Mišrios Seimo narių grupės vardu V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Mano kalboje bus šiek tiek mažiau dramų, mažiau pykčio, viskas labai paprastai. Mišri grupė buvo susitikusi su kandidate, turėjome įdomią diskusiją, manau, kad kolegos gavo atsakymus į tuos klausimus, kuriuos uždavė. Mūsų grupėje kandidatė į Ministro Pirmininko pareigas davė du pažadus. Vienas dalykas, sugrįžti (šiek tiek vėlavo) su konkrečiais tam tikrų problemų sprendimais, o į klausimą, ar turės atsakomybę už kiekvieną jos Vyriausybės ministrą, atsakė, kad taip. Tai rimtas išipareigojimas, tikiuosi, kad jo laikysis. Juo labiau tikiu, kad matant... mes dar nematome tų pavardžių, sunku vertinti pagal viešąją erdvę, kaip atrodys ta Vyriausybė, bet akivaizdu, kad lengva tikrai nebus.

Girdžiu įvairias diskusijas apie kandidatės patirtį. Aš turiu su kai kuriais sutikti, iš tikrųjų sunku vertinti, kaip ta premjerė atrodys, kokia bus, apie ką bus, kokios temos vyraus Vyriausybėje...

PIRMININKAS. Tegul pabando.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). ...tačiau visi sutinkate, vertinate jos gylį socialinėmis temomis kaip privalumą. Gal ta patirtis, kurią sukaupė dirbdama Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje, pravers ir Ministro Pirmininko darbe.

Žinote, tas patirties vertinimas, etikečių kabinimas, kad žmogus be patirties, mane lydi politikoje labai seniai. Pats į Seimą buvau išrinktas 25 metų, konservatoriai, o ypač socialdemokratai man kas kartą priminė, kad jaunas, be patirties, bet tai nesutrukdė veikti politikoje, nesutrukdė veikti ir laimėti rinkimus. Manau, kad nesutrukdys ir kandidatėi dirbti savo darbą.

Todėl matydamas, kad mūsų salėje yra tikrai ne vienas buvęs premjeras, kurį būtų lengva vertinti, nes jie savo darbu parodė, kaip tai atrodo, aš esu linkęs suteikti pasitikėjimo kreditą I. Ruginienei. Kreditą, nes iš tikrųjų nežinau, kokia ta premjerė bus, bet turime vertinti darbus, o ne tas etiketes, kurios yra klįjuojamos, ne vardus, pavardes, ne kaip atrodo, ne kaip apsirengę, o darbus. Todėl tikiuosi, kad I. Ruginienė, gavusi tą pasitikėjimo kreditą, galės įrodyti, ar jina yra gera premjerė.

Esu ne kartą sakęs, kadangi turiu sakyti ir grupės, frakcijos vardu, mūsų Mišri grupė turi tokią unikalią formą, kad kiekvienas mūsų grupėje turi ir gali turėti savo nuomonę, nesame kaip nors išipareigoję nei frakcijai, nei partijai, nei kokiai nors rinkimų programai, todėl balsuodamas kiekvienas mūsų grupės narys savo nuomonę ir išreišk. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Pasisakė visos frakcijos. Pagal Seimo statutą, dabar rengiama diskusija. Užsirašė 17 Seimo narių. Siūlau bent jau pusę valandos skirti diskusijai. Ar galėtume pritarti tokiam siūlymui bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Kol kas pusvalandį, paskui galėsime apsispręsti, jeigu dar bus labai daug norinčių dalyvauti diskusijoje. Prašom į tribūną A. Gedvilą.

A. GEDVILAS (NAF). Gerbiami kolegos, šiandien esame svarbaus sprendimo akivaizdoje. Pastarąsias savaites mūsų valstybė išgyveno tikrą politinę pauzę, trumpą, bet, mano įsitikinimu, labai reikalingą. Ji leido apsivalyti, sustoti ir įvertinti, ar tikrai einame tinkama kryptimi. Tai buvo naudinga ne tik valdančiajai koalicijai, ne tik jos partneriams, bet ir visai Lietuvai. Lietuvos žmonės parodė, kad moka kantriai laukti atsakingų sprendimų, o mes turime parodyti, kad mokame tuos sprendimus priimti. Rinkdamiesi kandidatą į Ministrus Pirmininkus turime suprasti, kad premjeras nėra robotas, nėra tik funkcija ar pareigybė. Taip, jam būtinos dalykinės žinios ir kompetencijos, bet ne mažiau, o gal netgi labiau būtinos žmogiškosios savybės: gebėjimas įsiklausyti, noras kalbėti, siekis rasti sprendimus, kurie tinka visiems.

Nors dar ne visi gerai pažįstame I. Ruginienę kaip politinę lyderę, tačiau jau šiandien galime matyti, kad ji turi pačias svarbiausias ir reikalingiausias savybes. Ji moka girdėti žmones, moka telkti, o tai bruožai, kurių labiausiai reikia šiuo sudėtingu metu. Man teko garbė ją geriausiai pažinti per darbą socialinėje srityje, kai kandidatė dirbo kaip ministrė, aš buvau Socialinių reikalų ir darbo komiteto narys. Vis dėlto turime būti atviri – premjerės laukia sunkus darbas. Lietuva šiandien negali sau leisti delsti – turime spręsti ekonomikos, energetikos, saugumo ir kitus aktualius klausimus. Gyvename sudėtingoje geopolitinėje situacijoje, kurioje kiekviena mūsų klaida mato ma ne tik draugų, bet ir priešų. Todėl naujai premjerei teks atiduoti save visai Lietuvai. Jos uždutis – ne tik tęsti kasdieninius darbus, bet ir atkurti žmonių pasitikėjimą demokratija, parodyti, kad trumpalaikis mūsų silpnumas buvo ne grėsmė, o įrodymas, jog gebame greitai ir vieningai įveikti krizes.

Todėl tikėdamas, kad I. Ruginienė yra geriausias pasirinkimas Lietuvai, raginu visus kolegas balsuoti už jos kandidatūrą. O pačiai kandidatėi noriu palinkėti vieno – išlikti savimi, neprarasti žmogiškumo ir netapti niekieno šešėliu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau kviečiu kalbėti A. Anušauską. Ruošiasi S. Kairys.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami Seimo nariai, na, kartais atrodo, kad vienintelis ponas R. Žemaitaitis šitoje salėje energijos turi, visi kiti sunkiai formuluoja mintis. Tačiau „Nemuno Aušros“ fiureris, drįstu taip pavadinti, visą savo energiją išnaudoja tik šmeižtui ir melui, ir paskui pyksta, kad jo žodžių, kuriuos jisai mėgina vartoti tuos pačius – demokratija, žodžio laisvė, niekas nepriima rimtai, nes tiesiog juose nėra turinio.

Tėvynės sąjunga prieš 9 mėnesius, kai buvo svarstoma premjero kandidatūra, kėlė daug klausimų. Ir paskui paaiškėjo, kad kai mes kalbėjome apie kandidato savybes, ko nežinome, nežinojo ir Prezidentas skirdamas. Tai jis po kurio laiko pripažino, jau dabar, prieš kelis mėnesius. Per šiuos mėnesius sužinojome tiek, kad iš tikrųjų premjerui teko atsistatydinti.

Prieš savaitę Tėvynės sąjunga kreipėsi į Valstybės saugumo departamentą su elementariu kreipimusi pateikti informaciją apie kandidatės į premjerus poziciją, ryšius, vizitus į Rusijos Federaciją. Aš manau, kad balsuodami dėl Ministro Pirmininko paskyrimo Seimo nariai turėtų turėti visą tinkamą informaciją, būti tinkamai informuoti ir priimti sprendimus atsakingai. Juo labiau kad pats Prezidentas tuo metu pareiškė, kad įmanomos informacijos failą gavau, yra tam tikrų rizikos veiksnių, pirmiausia galbūt susijusių ne su ja pačia, čia jau su vyro veikla, tačiau tokių rizikos veiksnių, kurie turėtų ryšį su nacionaliniu saugumu... Saugumo departamentas konstatavo, kad tokios informacijos neturi. Iš tikrųjų Valstybės saugumo departamento atsakymas Seimo nariams, kurie kreipėsi su šiuo kreipimusi, yra, sakyčiau, toks panašesnis į *atsirašymą*, nes nėra jokios papildomos informacijos. Aš manau, kad kai siunčiami tokie atsakymai Seimo nariams, reikėtų vis dėlto atsakingai pasvarstyti, ar tikrai nėra būdų tinkamai informuoti apie surinktą informaciją, nepaisant jos statuso. Aš manau, tokių būdų, jeigu tik būtų noras, būtų galima surasti. Dabar gi Prezidentas ir šiandien interviu pasakė, kad tam tikrų rizikos veiksnių yra, tačiau vėl pakartojo, kad grėsmių nėra. Na, mes galime su tuo sutikti, pasitikėti garbės žodžiu, nes jokios

papildomos informacijos iš tikrųjų mes negavome ir nematome. Tegul taip ir būna. Ateityje, kai bus sprendžiamas klausimas ir dėl ministrų, VSD turėtų surasti būdą tinkamai informuoti Seimo narius. Juo labiau kad koalicijoje yra politinių jėgų, kurios niekada nepasižymėjo jautrumu nacionalinio saugumo problematikai, o kartais reiškia atvirą prokremliskumą.

Baigdamas aš norėčiau palinkėti ir būsimai premjerei, kuriai, manau, gėlių puokštės jau yra paruoštos, ir būsimiems kandidatams į ministrus, kalbantis frakcijose, kalbantis komitetuose, vis dėlto neslėpti savo personalinės informacijos, dar kartą pasitikslinti ją, ar jūs tikrai kandidatuodami į tas pareigas turite tas galimybes, kurias deklaruojate, ar tikrai jūsų visi paskelbti duomenys yra tikslūs. Aš manau, kad ateityje mūsų laukia tikrai nemažai darbų.

Aš siūlyčiau Seimo nariams galbūt ateityje pagalvoti ir apie Žvalgybos įstatymo teikimą, kad tokiais atvejais, kurie yra išskirtiniai, vis dėlto Seimo nariai būtų tinkamai ir visapusiškai informuojami ir reikalinga informacija suteikiama.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu kalbėti S. Kairį. Ruošiasi E. Gentvilas.

S. KAIRYS (LSF). Gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos, gerbiami stebintys šį Seimo posėdį, savo pasisakymą norėčiau pradėti citata – „Tai gali pakenkti mūsų reputacijai“. Ši citata yra ne kieno nors kito, o būtent Socialdemokratų partijos pirmininko, arba, kitaip tariant, su kokia nuotaika yra formuojama nauja dauguma, nauja koalicija ir nauja Vyriausybė.

Aš labai gerbiu A. Verygą kaip kolegą, bet, stebint valstiečių laikyseną viešojoje erdvėje, valstiečiai atrodo tokie liūdni, lyg žemę pardavę, arba lyg baudžiauninkai, gavę savo dvarponio eilinį norą įgyvendinti. Laimingiausias šioje situacijoje atrodo, be abejo, „Nemuno Aušros“ pirmininkas, gavęs dar vieną ministeriją plus, ir tą ministeriją, kurią Prezidentas pavadino nacionalinio saugumo ministerija.

Kas čia per koalicija? Aš turbūt suprantu, ką turėjo omenyje socialdemokratai kalbėdami kadencijos pačioje pradžioje, kad reikia *įsistrinti* „Nemuno Aušrą“, bet *įsistemindami* „Nemuno Aušrą“ iš esmės viešojoje erdvėje marginalizuojasi patys. Kandidatė į premjerus švyti, lyg gyventų visiškai kitoje realybėje, ir to net neslepia. Lankydamasi mūsų frakcijos posėdyje pabrėžė: kodėl jūs vis apie tą praeitį, aš gi ateities Ministrė Pirmininkė? Deja, bet praeitis ir atvedė į šią dieną, praeitis ir atvedė į šį posėdį.

Jau antrą kartą šioje kadencijoje miname ant to paties grėblio, kai premjero skyrimą lemia ne lyderystė, ne politinis svoris, o tiesiog oportunizmas. Oportunizmas tampa naująja politikos veikimo madinga maniera, bet oportunizmas neša tik subjektyvią trumpalaikę naudą ir objektyvius ilgalaikius nuostolius. Labai sunku diskutuoti apie asmenį ir visada norėtusi diskutuoti apie programą, idėjas, bet kandidatė į Ministrus Pirmininkus artikuliuojo iš esmės tik tai kelias tezes. Viena svarbiausia jų, kad bus tęsiama XIX Vyriausybės programa ir kiek buvo jau padaryta per tuos 8 mėnesius gerų darbų.

Bet ar tikrai XIX Vyriausybės programa naudinga Lietuvai? Per tuos 8 mėnesius ką pavyko padaryti – sujaukti mokesčių sistemą, kai pasiekti 5–6 % nuo BVP gynybai gali būti visai paprasta, nes tiesiog tai yra santykis su ekonomika, o ekonomika traukiasi ir tų indikacijų yra jau ne viena ir dabar.

II pensijų pakopos panaikinimas pristatomas kaip reforma, bet reforma nėra tai, kad tu ką nors panaikini ir nepasiūlai jokios alternatyvos. Valstybei itin svarbūs energetikos projektai turbūt atsirastų ne jūroje, o nebent svajonėse. Priminsiu, kad tam liko vos keli mėnesiai.

Galiausiai švietimas. Na, unikalus atvejis, kai ministerija ėmė ir pati išlaikė egzaminus už moksleivius, sukūrė fikciją, kurią šiandien tiria prokuratūra, kurią artimiausiu metu tirs ir Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas. Dar daugiau, skambiai džiūgaujama, kad pavyko išsaugoti neuždarytas 42 mokyklas regionuose, tačiau už poros dienų dūšaujama, kaip mokyklose trūksta 460 mokytojų. Kolegos, esate ką nors girdėję apie priežastinį ryšį?

Galiausiai tokios temos kaip kultūra išvis neatsiduria nei būsimos premjerės, nei valdančiosios daugumos radare, o nuo Kultūros ministerijos bėgama kaip velnias nuo kryžiaus. Gaila, kad visas šis laikas kultūros srityje buvo tikrai pokštas ir nesusiipratimas, o blogiausia, kad ateities vizijos irgi nesimato.

Tad labai prašau netęsti XIX Vyriausybės programos, o išnaudoti Konstitucijoje apibrėžtą labai trumpą laiką naujam impulsui sukurti. Labai tikiuosi, kad nuo to bus nauda valstybei ir Liberalų sąjūdis irgi ras ką palaikyti jau kitos naujos Vyriausybės programoje.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu į tribūną E. Gentvilą. Ruošiasi J. Šukevičienė.

E. GENTVILAS (*LSF*). Sveiki, kolegos. Šį kartą negali sakyti, kad didžiausia rinkimus laimėjusi Socialdemokratų partija eina koku nors apgaulės būdu. Rudenį vis dėlto buvo akivaizdi apgaulė, vietoj V. Blinkėvičiūtės atsirado jos proteguotas G. Paluckas, o šiandien procesas tuo požiūriu tikrai yra skaidresnis.

Kitas dalykas, kad I. Ruginienė, kiek skaičiau, yra partijos narė nuo gegužės 17 dienos, tai yra 100 dienų maždaug sueina. Šimtadienio proga ji yra nominuojama Ministrė Pirmininke viso Seimo valia. Sunku žinoti, kodėl iš tikrųjų toks pasitikėjimas gerbiamos Ingos kandidatūra. Labiau patyrę, galbūt labiau verti ar nusipelnę premjero posto socialdemokratų politikai arba laukia savo valandos, nes didelė tikimybė, kad ši Vyriausybė nebus iki kadencijos pabaigos, arba bijo per ilgą politinę karjerą savo spintose bildančių skeletų, kurie pražudė buvusį Ministrą Pirmininką, senokai politikoje buvusį G. Palucką.

Pauzė tarp G. Palucko atsistatydinimo ir šios dienos yra pakankamai ilga, kad būtų buvę galima įvertinti praėjusios Vyriausybės ir praėjusios valdančiosios daugumos problemas. Kolega S. Kairys sako, kad žadama tęsti tuos darbus. Gal tikrai nebūtina visko tęsti, bet reikėtų įvertinti tas pamokas, kurios atėjo su G. Palucko atsistatydinimu. O juk nebuvo įvardinta arba įvertinta nei „Nemuno aušros“, nei socialdemokratų štai kokie dalykai.

Dėl vadinamųjų G. Palucko išdaigų. Juk G. Paluckas atsistatydino nuolat ir stipriai jį palai kant tiek „Nemuno Aušrai“, tiek valdančiajai Socialdemokratų partijai. Problemų nematėte. Nei Prezidentas reikalavo atsistatydinti. Pats G. Paluckas priėmė tą sprendimą. Ar tai yra principinga partijų, formuojančių naują Vyriausybę, laikysena, kai nebuvo įvertintas buvusio premjero elgesys, problemos ir taip toliau? Nesuteiktas įvertinimas dėl Baudžiamojo kodekso pataisų, dėl savi valdybių tarybų narių čekių, kartu nesuteiktas ir A. Dudėno neliečiamybės išsaugojimo įvertinimas. Tai kur mes eisime toliau, kur nueis ši valdančioji dauguma? Koalicijos sutartyje mes jau matome tam tikrus štrichus: nebėra vienareikšmiško pažado atsisakyti neliečiamybės, jeigu prokuratūra to pareikalauja. „Nemuno aušrai“ padaroma išlyga. Gal remdamiesi šia išlyga, žiūrėk, ir nesurinks pakankamai balsų, kam nors atimant neliečiamybę? Nesuteiktas įvertinimas ir tiems faktams, kad 20 „Nemuno aušros“ ir Valstiečių frakcijos narių nebalsuodavo už saugumo klausimus, nebalsuodavo už Ukrainos palaikymo klausimus. Ar šitaip eisime ir toliau į priekį? Todėl atsiranda didelis netikrumo jausmas, į kokią Vyriausybės vadovo poziciją stumiama I. Ruginienė. Kalbėjimas apie tai, kad tai yra rinkėjų valia, žinote, pajuokausiu, gerbiami socialdemokratai, labiausiai rinkėjų valią atspindėtų jūsų ir konservatorių koalicija, tai yra dvi daugiausiai balsų gavusios partijos. Čia jūs kažkodėl nenorite tos rinkėjų valios, gink Dieve, ir nesiūlau jums, bet kai kažkas sulesiojama ir sakoma, tai atspindi rinkėjų valią, mes visi čia esame vienokia ar kitokia rinkėjų valia ar skaitine išraiška atsiradę. Patys šnekate apie kylančias ar kilsiančias reputacijos problemas socialdemokratams, koalicijai, o signataras A. Januška klausia: gal galima pratęsti, jeigu matote jums kilsiančias reputacijos problemas dėl šitos koalicijos, gal kalbėkime ir apie Lietuvos reputacijos problemas? Apie tai, atrodo, nekalbama.

Bijau, kad tai gali būti neatsakingo išlaidavimo, mažėjančios finansinės drausmės koalicija. Finansų ministras ponas R. Šadžius buvo pažadėjęs iki rugpjūčio pradžios mūsų frakcijai pateikti taupymo iniciatyvas, kurios galėtų padėti taupyti lėšas. Aš suprantu, keičiantis Vyriausybei, mes tos informacijos nesulaukėme. Bijau, kad ir pats ministras R. Šadžius neišliks šioje Vyriausybėje. Tai tokios nuotaikos, linkint I. Ruginienei sėkmės užimamose pareigose. Vis tik bijau, kad tai bus neilgalaiškė Vyriausybė. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Posėdžiui toliau kviečiu pirmininkauti gerbiamą J. Oleką. O dideliame A. Skardžiaus džiaugsmui galiu pasakyti, kad tai buvo mano paskutinis posėdis, kuriam pirmininkavau. Ačiū visiems už supratimą ir geros kloties! (*Plojimai*)

PIRMININKAS (J. OLEKAS, LSDPF). Ačiū gerbiama Pirmininke. Laba diena, gerbiama kolegė. Toliau pasisakyti kviečiu J. Šukevičienę. Prašau, kolege.

J. ŠUKEVIČIENĖ (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama kolegė, šiandien Lietuvai iš tiesų labai svarbu susitelkti ir stiprinti vienybę, stiprinant pasitikėjimą ir atsakingą politiką. I. Ruginienės kandidatūra į Ministro Pirmininko postą yra neabejotinai labai reikšmingas politinis įvykis. Kodėl I. Ruginienė? I. Ruginienei užėmus Ministro Pirmininko pareigas, ji taptų 20-ąja Lietuvos Vyriausybės vadove ir tik trečia moterimi šioje aukščiausioje valstybės politinės galios pozicijoje. Šis precedentas turi stiprią simbolinę reikšmę. Jis liudija, kad Lietuvos visuomenė ir jos politinės institucijos yra pajėgios pripažinti ir vertinti moterų lyderystę kaip organišką, o ne išimtį patvirtinančią taisyklę. Tarptautiniams partneriams tai siunčia žinutę, kad Lietuva orientuojasi į modernias europines vertybes, kuriose praktikuojama lyčių lygybė. Tai rodo mūsų europietišką brandą.

Taip pat I. Ruginienės patrauklumas visuomenėje kyla iš jos gebėjimo su žmonėmis kurti autentišką ryšį, grindžiamą asmenine patirtimi. Jos nuskambėjęs teiginys, kad ji gyvena kaip eilinis gyventojas, tai ne vien tik nuoširdumo išraiška, tai jos gyvenimiška patirtis, per kurią ji tapatinasi su didele visuomenės dalimi, gyvenančia panašiomis sąlygomis. Ši laikysena turi ne tik simbolinę, bet ir politinę vertę. Politologijoje dažnai pabrėžiama, kad viena iš didžiausių demokratijos problemų yra vadinamasis atotrūkio sindromas. I. Ruginienė šį atotrūkį mažina savo biografija ir asmeniniu pasakojimu. Tai leidžia jai būti bendruomenės atstove, kurios politinė laikysena kyla iš asmeninės patirties. Žmonės linkę labiau pasitikėti tais, kurie rodo, kad supranta finansinius ir buitinius sunkumus iš vidaus, o ne tik iš rodiklių, todėl I. Ruginienė kuria pasitikėjimą institucijomis.

Kaip visi žinome, I. Ruginienė žengė į politiką iš profesinių sąjungų. Tai rodo, kad I. Ruginienė politikoje save suvokia ne kaip naują veikėją, bet kaip asmenį, gebantį integruoti ankstesnę patirtį į platesnį valstybės valdymo kontekstą. Profesinėse sąjungose sukaupia patirtis ginant darbuotojų interesus, derantis dėl socialinių garantijų ir ieškant kompromisų tarp skirtingų grupių natūraliai transformuojasi į valstybės politikos lauką. Tai atskleidžia ne tik jos kompetenciją, bet ir platesnį strateginį mąstymą. Tai reiškia, kad I. Ruginienė į politiką atsineša gebėjimą jungti socialinį jautrumą su valstybės valdymu. Tai gebėjimas, kuris tampa itin svarbus norint kurti ilgalaikę valstybės viziją.

Toliau analizuojant I. Ruginienės profesinį kelią matyti jos gebėjimas veikti ir vadovauti sudėtingoms organizacinėms struktūroms, kuriose susikerta ir turi būti suderinti įvairūs interesai, vertybės ir galios santykiai. Ji vadovavo Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijai – didžiausiai darbuotojų interesams atstovaujančiai organizacijai šalyje. Ši patirtis atskleidžia gebėjimą ne tik atstovauti, bet ir derinti prieštarigus interesus, mobilizuoti bendruomenes. Jos veikla įgavo platesnį mastą tarptautinėje erdvėje, kai I. Ruginienė ėjo Europos profesinių sąjungų konfederacijos viceprezidento pareigas. Taigi jos lyderystė nėra vien tik nacionalinės reikšmės. Ji geba derinti skirtingų valstybių interesus, suprasti globalias darbo rinkos tendencijas ir kurti bendrą socialinės politikos kryptį.

I. Ruginienės stiprybė – gebėjimas socialinio saugumo klausimus iškelti į strateginę valstybės politikos lygmenį. Pensijų augimas, minimaliosios algos didinimas ar vaiko pinigų politika – nuostatos, parodančios valstybės santykį su savo piliečiais. Tai rodo platesnį politikos pokytį, kur svarbiausia tampa pagarba žmogui ir lygybė. Šiame kontekste I. Ruginienės siūlymai yra ne tik pagalba žmonėms, bet ir ženklas visuomenei, kad valstybė yra šalia, girdi kasdienius rūpesčius ir skatina bendrumo jausmą. Toks požiūris parodo, kad ji dirba ir dirbs žmonių labui. Todėl, kolegė, kviečiu palaikyti I. Ruginienės kandidatūrą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolegė. Toliau kviečiu į tribūną J. Razmą. Prašau, kolega.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiama kolegė, tvirtinant kandidatą į premjerus yra svarbūs du aspektai. Greta asmenybinių aspektų yra ne mažiau svarbus valdančiosios koalicijos aspektas, nes, kad ir kokia, sakykime, nuostabi būtų kandidatė į premjerus, jeigu ji turės dirbti su prasta koalicija ir įgyvendinti prastus sprendimus, deja, jos asmenybė čia mažai ką lems.

Taigi apie koaliciją. Turime būsimą koaliciją, kurią Prezidentas pavadino klaida. Tai, ko gero, pirmas atvejis, kai toks apibūdinimas paskelbiamas formuojant valdančiąją koaliciją. Aš sakyčiau, kad iš tikrųjų suformuota pati blogiausia teoriškai šios kadencijos Seime įmanoma valdančioji koalicija. Kodėl taip tvirtinu? Todėl, kad į ją įeina partija, kuriai vadovauja priesaiką sulaužęs, Konstitucinio Teismo nutarimu pripažintas asmuo, į kurią įeina partija, kuriai vadovauja koloradinės juostelės gerbėjas, pagaliau koalicija atiduoda Energetikos ministeriją „Nemuno Aušrai“, kurios atstovai A. Skardžius, A. Gedvilas bene ryškiausiai yra atakavę strateginius energetikos projektus. Nors kandidatė į premjerus žada, kad tie strateginiai energetikos projektai bus tęsiami, jūros parkai vystomi, bet tikrai ministras turi galimybę sustabdyti tuos projektus nepaisydamas premjerės gerų norų.

Ar buvo kitas variantas socialdemokratams, nes kartais atrodo, kad čia jie, vargšai, neturėjo kito pasirinkimo? Manau, puikiausiai galėjo siekti kito varianto, jeigu būtų rinkęsi vertybiškai, bet dabar, kai pirmiausia pakviečia į derybas „Nemuno Aušrą“, jie aiškiai parodo, kas jiems yra vertybiškai artimesni. Jeigu pirmą būtų pakvietę S. Skvernelio komandą ir pasakę, kad bandome kartu kaip nors suformuoti tą koaliciją, net jeigu į ją galiausiai būtų pakviesta „Nemuno Aušra“, tai vis tiek būtų buvęs šiek tiek geresnis variantas, nes joje vis tiek būtų mažiau Seimo narių, kurie yra pasisakę prieš svarbiausias valstybės strategines kryptis, o dabar koalicijoje yra visi tokie įmanomi Seimo nariai.

Pagaliau socialdemokratams net nepasivargino pasidomėti, ką reikėtų mūsų paskelbtas galimas parėmimas, jeigu jiems sunkiau sektųsi lipdyti vertybiškai geresnę koaliciją. Tikriausiai būtų sužinoję, kad tas mūsų parėmimas gali būti visiškai jų nė kiek neapsunkinantis, tiesiog duodantis trūkstantiems balsus. Per tą laiką, aš manau, tikrai jie būtų turėję galimybę suformuoti geresnę koaliciją. Tokia patirtis jau buvo, kai dirbo G. Kirkilo Vyriausybė.

Na, dabar kalbant apie pačią asmenybę, žinoma, bendražmogiška prasme galima paminėti ne vieną teigiamą kandidatės savybę, bet vis tik šiandien buvo tokių momentų, kurie paliko prastą įspūdį. Štai, sakykime, tribūnoje kalba E. Gentvilas, o kandidatė stovi atsukusi nugarą. Kad ir dabar, kitiems kalbant, kandidatė kalbasi su suolo draugais, nors vis dėlto derėtų išklausti karta gal ir nelabai norimus girdėti dalykus.

Pirmą kartą turime kandidatę į premjerus, kuri eina į šias pareigas neneigdama, kad reikės daug ko mokytis. Linkime, kad tas mokslas neužtruktų, bet vis dėlto geriau, kad būtų premjeras, kuris iš karto galėtų pradėti dirbti. Pirmą kartą turime kandidatę, apie kurią Prezidentas vis dėlto prevenciškai pasakė, kad gali būti problemų dėl šiuo atveju jos vyro verslo reikalų. Dar blogiau, kad kandidatė pati šitą dalyką kažkaip neigia, užuot nuoširdžiai paaiškinusi, nes visi neabejojame, kad su vyru turbūt išsiaiškino, kur tos problemos. Baigiu. Žodžiu, manau, kad tikrai tokio mis aplinkybėmis mūsų frakcijai neišeina balsuoti kaip nors teigiamai.

PIRMININKAS. Kolega, laikas. Mūsų laikas visiškai senka. Bet dar kviečiu gerbiamą Seimo narį V. Gailių tarti žodį. Vitalijau Gailiau, jūs paskutinis akcentuosite šią dalį diskusijos. Labai jums ačiū.

V. GAILIUS (LSF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiamas Ministrė Pirmininke, ačiū jums už tą trumpą laikotarpį, kurio metu įnešėte truputį nuoseklumo ir ramybės į Lietuvos politinį gyvenimą, ir šiandien jau elgiatės solidžiai ir kaip pridera Ministrui Pirmininkui, o ne žmonėms, kurie bando pasakyti ar pasiūsti žinutę, stovėti atsukus nugarą tikrai yra didelė nepagarba.

Šiandien rizikos geopolitiniame kontekste, rizikos energetinio nepriklausomumo kontekste, rizikos užsienio politikoje labai dažnai virsta grėsmėmis, o grėsmės, kaip žinote, – negrįžtamomis pasekmėmis, todėl priimdami sprendimus išvenkime negrįžtamų pasekmių, nes šioje sudėtingoje situacijoje stiprūs politikai, kaip ir stiprūs valstybės vadovai, yra būtinybė mūsų valstybei tam, kad būtų užtikrintas mūsų šalies saugumas, stabilumas ir, svarbiausia, visuomenės vienybė bei tarptautinis autoritetas.

Stiprumas yra privaloma savybė šiandieninėje tarptautinėje politikoje. Silpnybė, bet kokia silpnybė šioje situacijoje gali turėti skaudžių ir, kaip minėjau, negrįžtamų pasekmių mūsų valstybei, mūsų tautai. Ypač svarbu, kad politiniai lyderiai savo veiksmais ir žodžiais siųstų aiškią ir

nedviprasmišką žinutę tiek mūsų draugams, tiek agresoriams. Todėl viešai neatsakyti klausimai dėl vizitų į Rusiją po 2014 metų kelia man ir turbūt mūsų žmonėms abejonių dėl vertybių ir gebėjimo be įtakos atstovauti mūsų šalies interesams užsienio politikoje. Tokie vizitai, jeigu jie nėra aiškiai paaiškinti, gali būti traktuojami kaip silpnumo, pažeidžiamumo, dviprasmiškumo ženklas, kuris ne tik kenkia mūsų įvaizdžiui tarptautinėje arenoje, bet ir skaldo mūsų visuomenę. Dar kartą labai norėčiau labai aiškių žinučių, labai aiškių atsakymų dėl vizitų į Rusiją po 2014 metais prieš Ukrainą pradėto karo.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Baigiame šią pasisakymų dalį. Dabar kolegas Seimo narius kviečia užimti savo vietas salėje, o į tribūną kviečiu pretendentę į Ministrus Pirmininkus, kandidatę į Ministrus Pirmininkus I. Ruginienę tarti žodį. Tam skiriama iki 20 minučių, po to dar galėsime užduoti klausimus. Prašau, kolege.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Gerbiami Seimo nariai, gerbiamas posėdžio pirmininke ir visi tie, kurie pastarąsias savaites mane palaikėte, sirgote už mane. Šiandien, apibendrindama visas diskusijas, noriu pasakyti tikrai ačiū, ačiū visiems.

Ačiū socialdemokratams, kurie patikėjo ir iškėlė mano kandidatūrą. Tikrai jaučiu jūsų palaišymą ir tai man suteikia dar daugiau tvirtybės, ir tai man suteikia dar daugiau jėgų tęsti tą programą, su kuria mes atėjome į rinkimus.

Ačiū koalicijos partneriams ir ačiū jums už tą procesą, konstruktyvų, dalykišką procesą, kuomet mes derėjomės. Ir nepaisant to, kad buvo įvairių kalbų, mes kalbėjome daugiau apie programines nuostatas, o ne dalinomės postus. Tai mane tikrai nustebino. Aš pirmą kartą dalyvavau šiame procese ir tikrai noriu jums pasakyti ačiū už šį procesą ir ačiū už jūsų paramą.

Taip pat ačiū ir opozicijai. Tikrai matau galimybę dalykiškai su jumis bendradarbiauti, diskutuoti, tuo labiau kad tikrai žinau, kad jums svarbi gynyba, mums lygiai taip pat. Tai neabejotinai šis klausimas, matyt, mus jungs, kaip ir daugybė kitų klausimų.

Noriu pasakyti, tiesiog šiek tiek galbūt pradėti nuo savo asmeninės patirties. Tos pastarosios 3 savaitės buvo tikrai ganėtinai sudėtingos. Nepaisant visų norų klijuoti etiketes, apšmeižti mane ir mano šeimą, tikrai tikiu, kad mes čia visi esame dėl to, kad siekiame bendro tikslo ir norime dirbti mūsų Lietuvos žmonių labui. Mano didžiausia svajonė kadencijos pabaigoje atsistoti vėl taip pat prieš jus ir pasakyti, kad kartu galėjome nudauginti labai labai svarbius darbus. Noriu pasakyti, kad aš tvirtai pasiryžusi ir dirbsiu su visais. Reikės ateiti į frakciją, kvieskite. Net jeigu bus nepatogių klausimų, diskutuokime, dalinkimės nuomonėmis. Noriu jus pakviesti daugiau neskirti laiko dalijimuisi epitetais, juodinti vienas kitą, bet koncentruotis į darbus. Kiekvienas iš jūsų turite savo darbotvarkę, dėl to ir esate čia. Ateikite ir kalbėkime apie darbus ir darbotvarkę.

Ačiū socialiniams partneriams ir nevyriausybinėms organizacijoms. Norėčiau padėkoti savo komandai iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, norėčiau padėkoti ir buvusiam premjerui G. Paluckui už paramą, už patarimus ir už tai, kad tiki manimi.

Taip ir norėčiau užbaigti. Tiek aš, tiek mūsų koalicija pasirengusi jau nuo rytojaus dirbti, ir dirbti rimtai. Prisijunkite, jeigu jūs siekiate to paties tikslo. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamai I. Ruginienei už jos žodį.

Dabar dar suteiksime galimybę užduoti keletą klausimų Seimo nariams. Priminsiu, tam skirta 30 minučių.

Pirmas klausia R. Motuzas. Prašau, kolega.

R. MOTUZAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama pretendente, viena iš labai svarbių, esant sudėtingai geopolitinei situacijai, Vyriausybės veiklos sričių yra užsienio politika. Buvo nemažai kritikos buvusiam premjerui, kad per praėjusią kadenciją nesusitiko su Lenkijos ministru pirmininku. Kaip vertinate santykius su Lenkija ir kada numatote susitikti su Lenkijos ministru pirmininku? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už jūsų klausimą. Iš tikrųjų Lenkija yra mūsų strateginis partneris ne tik kalbant apie susisiekimą, energetiką, bet lygiai taip pat apie gynybą ir saugumą. Ryšiai su Lenkija yra ypač svarbūs, jų plėtojimas ir stiprinimas yra vienas iš būsimos Vyriausybės prioritetų. Jau ne vieną kartą sakiau, pirmuosius užsienio vizitus planuoju į Ukrainą ir Lenkiją. Tai

yra dvi šalys, nuo kurių norėčiau startuoti. Nepamirškime, kad Lietuvoje dar turime ir lenkų bendruomenių, tam irgi turime skirti dėmesio. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia A. Gedvilas. Prašau, kolega.

A. GEDVILAS (NAF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama pretendente, vienas didžiausių Lietuvos iššūkių šiandien, be abejo, yra energetika. Neskaidri, paini, neprognozuojama sistema, negarantuojanti geriausių kainų vartotojams, tik su savo interesų paisančiais rinkos žaidėjais, žinoma, visa tai veda į chaosą ir žmonių nepasitikėjimą. Klausimas. Ką jūs manote šiame fone apie didžiausios ir įtakingiausios, tačiau vis dar valstybės valdomos „Ignitis grupės“ auditą?

Kitas klausimas. Sakykite, ar nemanote, kad laikas būtų vis tik išviešinti „Igničio“ akcininkus, kad visuomenei būtų aišku, kas valdo valstybės įmonę ir kokių gali turėti interesų šioje įmonėje? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Auditas visada yra gerai. Aš manau, kad tikrai norėsiu ir turbūt tikrai turėsime pokalbį apie tai, kad Audito komitetas turėtų dirbti dar konstruktyviau ir intensyviau. Manau, kad ne tik energetikos sektoriuje, bet ir kituose sektoriuose būtų sveika patikrinti, ar viską darome ir darome tikrai gerai, ir gauti patarimus, o ką galima padaryti geriau. Nesu prieš auditus, manau, kad tai yra labai sveikas požiūris į darbą.

Jeigu kalbame apie akcininkus ir akcijas, aš galvoju, manau, mes visi sutariame, kad turėsime irgi turėti diskusiją, kaip pačią įmonę sugrąžinti visa apimtimi atgal į valstybės rankas. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau jūsų paklausti nori J. Šukevičienė. Prašau, kolege.

J. ŠUKEVIČIENĖ (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama pretendente, mano klausimas taip pat būtų susijęs su užsienio politika. Jūs dirbote Lietuvos ir tarptautinėse profesinių sąjungų struktūrose ir, kaip žinome, profesinių sąjungų veikloje teko derinti tikrai daug ir labai skirtingų interesų grupių interesus. Kaip ši gebėjimą matote ir galėtumėte transformuoti į Vyriausybės lygmenį, kur interesų spektras yra dar platesnis – nuo tarptautinės politikos iki saugumo klausimų, ir kaip ta jūsų turima tarptautinė patirtis galėtų padėti formuoti Lietuvos užsienio ir Europos Sąjungos politiką? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Aš manau, kad man tie įgūdžiai labai padės, nes profesinėse sąjungose tikrai vienas iš tokių sudėtingesnių momentų, kuomet interesai yra labai labai skirtingi ir turi atrasti kompromisus. Aš visada deklaravau, kad esu komandos žmogus, aš visada deklaravau, kad sieksiu ieškoti kompromiso. Man atrodo, kad sprendžiant vieną ar kitą klausimą, ar tai būtų užsienio politika, arba būtų vidaus politikos klausimas, vienas iš svarbiausių ir esminių momentų yra girdėti suinteresuotas grupes ir ieškoti kompromiso tarp jų. Lygiai taip pat kaip tenai, taip ir čia tarp skirtingų partijų, aš manau, turime skirti laiko ir ieškoti kompromiso, nes kompromisas yra tvarus sprendimas, kuris gali turėti ilgalaikę prasmę. Manau, kad mūsų darbas turėtų būti orientuotas į tai.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau jūsų paklausti nori O. Leiputė. Prašau, kolege.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Dėkoju. Gerbiama pretendente, kai važinėjame po Lietuvą ir bendraujame su žmonėmis, dažnai girdime: jūs ten, Vilniuje, tai jūs taip nuspręsite, viskas dėl sostinės. Kaip jūs planuojate subalansuoti, kad valstybės politika būtų ne tik Vilniuje, bet ir kiekvienas žmogus pajautų jūsų, kaip premjerės, ir Vyriausybės dėmesį?

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Pirmiausia reikia pradėti nuo... Ačiū už klausimą, bet pirmiausia reikia pradėti nuo globalaus požiūrio. Vadinasi, kai yra daromas sprendimas, visada reikia galvoti, o kas tą sprendimą pajaus asmeniškai. Kai sprendimai yra orientuoti į viešojo intereso gynimą, kai sprendimai yra orientuoti į eilinio žmogaus gerovę, tuomet net ir atokiausiame kampelyje tas žmogus tai pajaus. Bet ką reikėtų dar daugiau daryti, tai reikia važiuoti į tą Lietuvą ir kalbėtis su žmonėmis. Jeigu mes norime, kad regionai gautų dėmesio, tai reikia su regionais ir bendrauti, tą aš jau dariau būdama ministre, tą tęsiu ir būdama premjere.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia A. Sysas. Prašau, kolega.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama pretendente, pirmiausia sveikinu, gerai laikotės. Mano galbūt toks netradicinis klausimas. Jūs turėjote daug susitikimų ir su būsima

opozicija, kuris klausimas jums buvo, taip sakant, pats toks sudėtingiausias iš užduotų per tuos visus susitikimus? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą, bet tikrai nebuvo sudėtingų klausimų. Visose frakcijose buvo tematikos skirtingos, bet tai turbūt ir normalu, nes kiekviena frakcija turbūt turi savo matymą ir savo tuos, na, didesnę dėmesį turinčius taškus, bet man atrodo... Nežinau, gal frakcijos turbūt ir turės pasisakyti. Man atrodo, tikrai turėjome gerą diskusiją ir sudėtingų klausimų nebuvo.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia I. Braziulienė. Prašau, kolege.

I. BRAZIULIENĖ (*LSDPF*). Ačiū, Seimo Pirmininko pavaduotojau. Aš turėčiau klausimą apie minimaliąją mėnesinę algą, kuri labai dažnai kelia diskusijų tarp darbdavių ir darbuotojų. Kaip jūs matote tą balansą, kad darbuotojai jaustųsi finansiškai saugūs ir darbdaviams tai netaptų našta, kuri stabdytų investicijas ir naujas darbo vietas? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Minimaliosios algos klausimas, mano požiūriu, turėtų būti sprendžiamas ne Vyriausybėje, bet tarp socialinių partnerių. Tai būtų siekiamybė, kad socialiniai partneriai susitartų kolektyviniu susitarimu, įvertinę visus už ir prieš, įvertinę savo sprendimą, rastą kompromisą subalansuotą taip, kad abi pusės būtų patenkintos. Bet daug metų kol kas tą sutarimą sunku pasiekti. Aš pati sieksiu, kad tas susitarimas vieną dieną įvyktų. Bet jeigu kalbame apie Vyriausybės sprendimą, mano požiūriu, minimalioji alga turi kilti. Mes turime gerbti Trišalės tarybos sprendimą ir turime įvertinti tai, kad ekonomikos pakilimas yra, infliacijos rodikliai irgi yra, tai jeigu mes norime kalbėti apie pajamų nelygybės mažinimą, jeigu mes norime kalbėti apie gerovę, ypač regionuose, minimalioji alga tikrai turi ne stoti, bet kilti tokiu procentu, kaip ir kilo iki šiol.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia L. Balsys. Prašau, kolega.

L. BALSYS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamoji kandidate, jūs čia jau kalbėjote ir užsiminėte apie savo užsienio vizitus, oficialius vizitus, kas yra labai sveikintina ir gražu. Bet aš norėjau paklausti apie neformalius kontaktus ir gal neformalų bendravimą su kitų, jums, Socialdemokratų partijai, giminingų socialdemokratinė vyriausybių vadovais. Labai svarbu tie neformalūs santykiai. Kokių čia matote formatų, kaip jūs tai galėtumėte daryti? Vienas formatas, aišku, būtų Vadovų Taryba. Dėl susiklosčiusios tradicijos Lietuvoje šita galimybė jums yra apribota, bet yra kitų. Tai kokios būtų tos kitos galimybės ir kiti formatai?

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Tikrai tų formatų yra nemažai, ir neformalių, ir įvairių renginių, posėdžių ir pasitarimų. Iki šio momento turėjau labai glaudų kontaktą su socialdemokratų ministrais socialinės apsaugos srityje ir tą mes darėme per Europos Parlamentą, mūsų europinę partiją. Lygiai taip pat dabar galiu pasakyti, kad, pavyzdžiui, Ispanija jau yra man parašiusi žinutę. Tokiu pačiu formatu, koku mes jungiamės į specialiuosius susitikimus ir pasitarimus, lygiai tą patį formatą turėsiu ir ateityje. Manau, kad turime stiprinti socialdemokratų judėjimą Europoje.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia I. Vėgėlė. Nematau kolegos. Tada klausia T. Tomilinas. Prašau, kolega.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiama būsima premjere, jūs žinote, kad mūsų pažiūros daugeliu klausimų sutampa, bet aš paklausu dėl temos, kuri galbūt mažiau nuskamba jūsų prisistatymo pasisakymuose. Be to, pagirsiu už tai, kad tikrai apeliuojate į opoziciją, ne vienoje kalboje buvo kvietimas bendradarbiauti. Čia yra tikrai brandus politinis žingsnis.

Mano klausimas. Vis dėlto vienas tokių šlykščiausių reiškinių mūsų populistinėje politikoje yra klimato krizės neigimas ir, deja, jūsų koalicijoje yra žmonių, kurie tą naratyvą norėtų vystyti, sulig tuo, kas vyksta ir kai kuriose Europos valstybėse, ir Amerikoje. Ar jūs galėtumėte savo sprendimais, rinkdamasi ministrą, patarėjus, komandas, sprendimus, palaikant Briuselyje vienus ar kitokius, ar galėtumėte patikinti, kad vis dėlto nebus nuokrypio nuo žaliosios politikos, tokios strateginės krypties, nuo ambicijos, kurią palaiko absoliuti dauguma mūsų visuomenės? Mūsų visuomenė yra tikrai progresyvi šiuo klausimu.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Man atrodo, kad mūsų koalicinė sutartis jau lyg ir nurodo tą kryptį, apie kurią jūs kalbate, kad tiek tvarumas miškininkystėje, tiek aplinkosauga ir

visi kiti aspektai, koalicijos partneriai sutarėme, kad ir toliau turėsime judėti ta kryptimi. Kažkokių didelių ir drastiškų pokyčių tikrai nematau, nebent tik Europa pakeis kryptį ir mes prie to turėsime derintis.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia G. Balčytė. Prašau, kolege.

G. BALČYTĖ (TS-LKDF). Dėkui. Miela kandidatė, aš norėjau taip pat paklausti dėl koalicinės sutarties, kurią referavote, dėl jos nuostatų, o tiksliau, dėl išimčių. Koalicinė sutartis numato taip, kad valdančiosios daugumos bet kurios partijos atstovas, atėjus prokurorui prašyti teisinės neliečiamybės panaikinimo, pats jos atsisakys, neprašys sudaryti komisijos ir neprašys dėl to atskiro Seimo balsavimo. Tačiau sutartyje numatyta išimtis „Nemuno aušros“ frakcijai, kad Seimo narys prašys Seimo sudaryti tyrimo komisiją ir kad Seimas balsuotų dėl neliečiamybės panaikinimo sprendimo.

Mano klausimas toks: ar nepaisant to, kad „Nemuno aušra“ reikalaus komisijos, jūs užtikrinsite, kad komisijoje ir salėje socialdemokratai balsuos tenkinti prokurorės prašymą dėl neliečiamybės?

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Man atrodo, kad kiekvienas partneris, kuris dirba prie koalicijos ir prisideda prie koalicijos, gali turėti savo tam tikrų išimčių ir nuomonę. Dėl šių išimčių siūlau „Nemuno aušros“ teirautis detalių, bet socialdemokratai tokių išimčių neturi ir neturės. Kai bus klausimas ir jeigu toks klausimas bus čia, Seimo salėje, aš manau, kad parodysime, kaip mes balsuojame ir kokius sprendimus darome.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia D. Asanavičiūtė-Gružauskienė. Prašau, kolege.

D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Miela kandidatė, mano klausimas, ko gero, bus tęsinys gerbiamos Giedrės klausimo. Jūs tiek pas mus frakcijoje, tiek dabar neprisiimate atsakomybės už koaliciją, jūs referuojate į atskirus asmenis, bet premjeras yra tas žmogus, kuris prisiima atsakomybę už koaliciją, kuris turi atsakyti už koalicijos tam tikrus sprendimus ir kad jie nesilaiko koalicinės sutarties.

Miela kandidatė, ar jūs prisiimsite atsakomybę už koaliciją, kurią sudaro ne tik socialdemokratai, bet kartu „Nemuno aušros“, Valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos?

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Suprantu jūsų norą referuoti tik į vieną žmogų, bet koalicijos sutartį sudarė trys ganėtinai didelės frakcijos. Kiekvienas, kas prisidėjo prie šio proceso, ir prisiims atsakomybę už tai, kas yra padaryta ir parašyta koalicinėje sutartyje. Gal jums tai nepatinka, bet tai yra demokratinis procesas.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau jūsų klausti nori P. Kuzmickienė. Prašau, kolege.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Pirmiausia sveikinu kandidatę perėjus šį labai sudėtingą laikotarpį. Linkiu jums, žinoma, sėkmės, bet, žinoma, išlieka klausimai, į kuriuos jūs neatsakėte. Į kokių klausimų jūs, deja, nepateikėte aiškaus atsakymo.

Bet jūsų pasisakymuose yra dažnai kalbama socialinio teisingumo klausimais. Tai, beje, susiję ir su istoriniu teisingumu, ir europine laikysena. Kaip paaiškinsite savo partneriams Briuselyje, kad socialdemokratų vadovaujama Vyriausybė remiasi politinėmis jėgomis, kurios netelpa į europinius rėmus? Ar tai nebus akistata pasirenkant – Europa ar partneriai? Ar tokiomis sąlygomis jūs tęsite dekomunizavimo procesą, kurį, deja, socialdemokratai dabar yra sustabdę?

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Man atrodo, tiek koalicinė sutartis, tiek praeitoji Vyriausybės programa ir būsimoji Vyriausybės programa aiškiai rodo, kad mes orientuoti į europines kryptis. Labai abejoju, ar man reikės ką nors aiškinti, kad mūsų politika yra nukreipta tiek į saugumą plačiąja prasme, tiek į gynybą ir išorinių sienų saugumą, tiek į socialinę apsaugą kiekvieno gyventojo. Tos kryptys yra aiškos, priemonės yra aiškos ir tai visiškai atitinka Europos Sąjungos politiką.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau jūsų klausia J. Sejonienė. Prašom, kolege.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas būsimasis Seimo Pirmininke. Gerbiama būsimoji Ministrė Pirmininke, frakcijoje jūs negalėjote atsakyti, kokia bus jūsų laikysena, aišku, ir visos Vyriausybės laikysena svarbiais, man atrodo, užsienio politikos klausimais, pirmiausia, dėl Taivano

atstovybės. Ar jūs jau žinote atsakymą, koks yra Taivano atstovybės likimas Lietuvoje? Ar jūs bandysite kaip nors šildyti santykius su tikrai nedemokratine Kinija?

Antras klausimas – dėl jūsų socialinių partnerių. Jūs visada akcentuojate, kad ieškote dialogo su visais. Ar privatus sektorius, pavyzdžiui, sveikatos priežiūroje, jums atrodo priešas, ar vis dėlto socialinis partneris, kuris vertas lygiai tokių pačių konkurencinių sąlygų kaip ir viešasis sektorius?

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už du klausimus. Pirmiausia, apie santykius su Kinija. Tai yra ir mūsų koalicinėje sutartyje, atsispindės ir programoje, sieksime normalizuoti santykius su Kinija. Sieksime tą daryti taip, kaip Europa daro.

Dėl sveikatos priežiūros sektoriaus. Aš esu būtent už sąžiningus santykius tarp viešojo ir privataus sektoriaus. Deja, šiandien tuo pasigirti nelabai galime, todėl mes ir ateiname su tam tikromis būtinomis reformomis, kad tie santykiai būtų sąžiningi.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia K. Neimantas. Prašau, kolega.

K. NEIMANTAS (NAF). Ačiū už galimybę paklausti. Gerbiama Inga, ateinate tikrai sunkiu periodu ne tik dėl vidinių skaldančių jėgų, bet labiau oponuosiu ir dėl situacijos Europoje, tai ekonominė stagnacija, didžiausia Europos ir pasaulio ekonomikos stagnacija ir nesivystymas. Augantis krašto apsaugos biudžetas, kuris kasmet vis labiau spaus ir atims finansus iš kitų sričių. Šalies skolos augimas. Koks yra jūsų požiūris į patį skolinimąsi, šalies skolos augimą? Kaip jūs planuojate skatinti ekonomiką mūsų šalies viduje ir gerinti konkurencingumą žinant, kad visas skolinimasis ir šalies biudžeto perskirstymas tiesiogiai nukreiptas į krašto apsaugą? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Tikrai gana sudėtinga tematika. Tikrai nėra palankus metas galbūt daryti tai, ką ateitų ir laisva ranka darytų mūsų koalicija, nes geopolitinė situacija mus nukreipia į tai, kad neabejotinai turime skirti didelį dėmesį gynybai, o tai kainuoja. Bet lygiai taip pat galiu paklausti, ar tikrai mes savo saugumą galime vertinti tam tikra kaina? Man atrodo, kad mūsų saugumas yra vertas dar daugiau. Jeigu reikės skolintis tam, kad mes visi jautumėmės čia saugūs, tai, matyt, tą ir reikės daryti.

Šiandien mes sunkiai pritraukiame užsienio investicijas dėl tos pačios geopolitinės situacijos. Investuotojai irgi nesijaučia saugūs. Šiuos dalykus turėsime spręsti. Tai neabejotinai bus labai didelis iššūkis.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Jūs atsakėte į visų norėjusių paklausti Seimo narių klausimus. Pretendentei baigus atsakinėti į klausimus, dabar balsuojama dėl... (*Balsai salėje*) Pereiname į svarstymo stadiją. Priėmimas. Tuomet balsuosime dėl nutarimo pastraipsniui. 1 straipsnis. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Ačiū.

Yra Teisės departamento išvada. Siūloma papildyti 2 straipsniu, kuris skambėtų taip: „Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo.“ Ar galime bendru sutarimu pritarti ir 2 straipsniui? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta. Tuomet balsuojame. (*Balsai salėje*) Ai, dar yra norinčių pasisakyti dėl viso nutarimo. Pirmas už pasisako A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiamoji I. Ruginienė ir jos kandidatūra į premjerus, manau, yra geriausias mūsų kairiosios Vyriausybės pasirinkimas. Per ganėtinai trumpą laiką, eidama socialinių reikalų ir darbo ministro pareigas, gerbiamoji pretendentė įrodė, kad turi stuburą ir gali įgyvendinti labai rimtas reformas valstybėje. O kur dar didelė patirtis, ilgametė patirtis dirbant ir vadovaujant Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijai. Manau, kad pretendentės profesinė, gyvenimiška patirtis ir asmeninės savybės leis suderinti skirtingus interesus ir ieškoti kompromiso. Treji metai – tai pakankamas laikas iškuopti dešiniųjų Vyriausybės palikimą ir atkurti žmonių pasitikėjimą valstybe, paversti ją gerovės valstybe. Linkiu didžiausios sėkmės dirbant Lietuvai ir kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonė prieš – J. Razma. Prašau, kolega.

J. RAZMA (TS-LKDF). Pirmiausia pastebėsiu, kad būsimasis Seimo Pirmininkas jau pasistengė, kad premjerės tvirtinimas vyktų su Statuto pažeidimu. Pirmiausia pareikalavo, kad visi straipsniai priimti bendru sutarimu, ir po to tik motyvai, turėtų būti atvirkščiai. Ir kiek aš galiu aiškinti, kad nereikia klausti, ar bendru sutarimu pritariame straipsniui? Mes nepritariame 1 straipsniui,

kuriame parašyta, kad tvirtinama I. Ruginienė. Tai klauskite, ar niekas nereikalauja balsuoti dėl atskirų straipsnių, ir pereikite prie balsavimo dėl viso projekto. Tikiuosi, pridėsite laiko dėl šito paaiškinimo, dėl kurio jūs turite jaustis kaltas.

O dėl kandidatės... Aš akcentavau, kad balsavimas, pirmiausia, yra balsavimas už valdančiąją koaliciją. Negalima niekaip prisiversti balsuoti už blogiausią šios kadencijos Seime įmanomą valdančiąją koaliciją, kurios suformavimą Prezidentas pavadino klaida.

Kalbant apie pačią kandidatę, jau čia ne vienas minėjo politinės patirties stoką. Dirbdama ministre, nepasakyčiau, kad ji labai atsiskleidė kaip politikė, strategiškai mąstanti ar siūlanti inovatyvius sprendimus. II pensijų pakopos suardymas, kuris čia pateikiamas kaip reikšmingas laimėjimas, tikrai nemanau, kad gali būti tas pavyzdys. Čia tikrai daug išminties nereikia, kad sudarytum sąlygas žmonėms išsidalinti sukauptus toje pakopoje pinigus, nieko geresnio nepasiūlydamas būsimiems ateities pensininkams. Ir apskritai peržvelgęs ministrės sprendimus aš nematau kažko ypatingo, kas leistų sakyti, kad ji tikrai verta aukštesnio, jau premjero, posto.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau už pasisakys R. Baranovas. Prašau, kolega.

R. BARANOVAS (LSDPF). Brangūs kolegos, šiandien Seime buvo labai daug kalbėta apie atsakomybę, ir iš tikrųjų kandidatė į Ministrus Pirmininkus kvietė visus ne vieną kartą, kaip ir buvo minėta, bendradarbiauti, bet į tai buvo atsakyta iš esmės principu, kad kai turiu tikslą, tinka visos priemonės. Tada tinka kalbėti ir apie akcentus, ir apie objektyvumą, ir subjektyvumą, ir apie įsivaizduojamus kažkokius radikalių kairės portalus. Ir viskas tinka, kai nori pasiekti savo tikslą – parodyti, kokia bloga yra premjerė. Tai apie atsakomybę, man atrodo, kalbėti čia neverta, jeigu patys savo žodžių nesveriamo tais pačiais svertais.

Kalbant apie patirtį, ypač patyrę politikai per 35 metus Lietuvai paliko 20 Vyriausybių. Tai, man atrodo, duoti šansą žmogui, kuris jau parodė, kad moka telkti ir užimti kitas pareigas ir kad ne tik Seime galima užsitarnauti, taip sakant, patirties būti Vyriausybės vadovu, taip pat verta.

Kalbant apie koalicijas, socialdemokratai nuo pat pradžių pasirinko dirbti su partijomis, kurioms žmonės suteikė pasitikėjimą. Yra ir kitokių modelių, jūs matote, kas vyksta dabar Prancūzijoje, Vokietijoje ar Didžiojoje Britanijoje – partijos, kurių neprileidžia tradicinės partijos, šiandien yra populiariausios visose šiose trijose šalyse ir visi ten diskutuoja apie tai, ką daryti su radikalia dešine, ką daryti su dar kažkuo. Mūsų pasiūlymas yra galbūt leisti jiems dirbti, parodyti, kai jie dirba, kaip jie tai daro, ir žmonės patys apsispręs.

Ir paskutinis keistas klausimas buvo apie viziją. Tai paskutinį kartą kai aš tikrinau, niekas dar neatšaukė mūsų partijos programos, su kuria mes laimėjome rinkimus. Tai ir yra geriausia vizija, kurią, tikiu, mūsų kandidatė I. Ruginienė įgyvendins, ir gal net įgyvendins dar šiek tiek daugiau. Kolegos, kviečiu balsuoti už ir iš tikrųjų galvoti atsakingai, ne tik kai mums taip patogu.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonė prieš – V. Čmilytė-Nielsen. Prašau, kolege.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų prieš tai kalbėjusio kolegos iš kairiosios pusės mintys sukėlė daug minčių.

Vienas dalykas. Šiandieną, man atrodo, nuskambėjo labai mažai komentarų apie pretendentes I. Ruginienės asmenines savybes, gal net greičiau girdėjau komplimentų, bet labai daug abejojų dėl tos koalicijos, kurią socialdemokratai dar kartą sukūrė. Matyt, neįmanoma nuneigti, kad joje yra nemaža dalis politikų, kurie savo veiksmais, savo balsavimais demonstruoja nepritarimą vakarietiškai Lietuvos kryptčiai, kurią dalis, galbūt net didesnė socdemų dalis, vis dar, atrodo, skelbia.

Kitas dalykas. Man rodos, kad kalbėjimas, jog tai yra toks makiaveliškas socialdemokratų planas pasikviesti „Nemuno Aušrą“, apkabinti ją ir tokiu būdu parodyti, kad ji nemoka dirbti, irgi šiek tiek kelia šypseną. Matyt, jūs patys priimate sprendimą eiti patogiausiu, mažiausio pasipriešinimo keliu, kuris jau vieną kartą žlugo ir, tikėtina, žlugs dar kartą.

Daug buvo šiandieną palyginimų ir su kometomis, ir vakar skambėjo apie šokius įvairiausios kalbos. Ką tai rodo mums? Kad socialdemokratai nesuvokia tos atsakomybės, kuri tenka jiems, kad jie ir toliau yra pasirengę eksperimentuoti su valstybe. Iš tiesų tai yra kur kas mažiau apie pačią I. Ruginienę, o daugiau apie socialdemokratų, 2024 metų rinkimų laimėtojų, požiūrį į

valstybės reikalus, į ateitį ir visiems mums, visiems politikams, tenkančią atsakomybę. Todėl liberalai nebalsuos už.

PIRMININKAS. Ačiū. Gaila. Toliau. Nuomonė už – R. Tamašunienė. Prašau, kolege.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Gerbiama premjere, iš tikrųjų nereikia nusivilti paskutinės kalbėtojos žodžiais, kad nebalsuos už, nes kai nebalsuoja teista partija, niekad neišbrendanti iš brendžio dėžučių kyšių, nereikia nusiminti, nes tikrai, ieškodama kažkokių archeologinių iškastinių, o ne nuteikdama naujiems darbams, naujoms kryptims, opozicija šiuo atveju pasirenka blogą kelią, nes kalbant apie I. Ruginienę, pirmiausia, įkvepia ir suteikia labai daug vilties ne tik mums, politikams, bet ir Lietuvos žmonėms tas politinis šviežumas, viena vertus, kita vertus, didelė partitis atstovaujant žmonių interesams socialiniame dialoge, siekiant geresnių sąlygų dirbantiems žmonėms, vaikus auginantiems žmonėms. Yra didelė viltis, kad ši Vyriausybė pasirinks kelią būtent socialiai atsakingos politikos, demografinius iššūkius sprendžiančios politikos kryptį. Labai liūdna, kuomet pristatomas iš esmės naujas žmogus, siekiantis gerų tikslų, iškart apkljuojamas etiketėmis. Ta patyčių kultūra mūsų politikoje tikrai yra kaip niekad šiandien, mes galime ją stebėti, bet vis dėlto labai norėtusi, kad jinai keistųsi. O matydama jūsų šypsena, jūsų optimizmą, manau, kad ir šitie dalykai net kritikuojančius, net iš karto menkinančius pasisakymus...

PIRMININKAS. Kolege, jūs labai gražiai kalbate, bet laikas.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). ...ir nuomones pakeis ir iš tikrųjų rasite tą bendrą dialogą ir bendrą kelią su visais politikais ir Seime, ir Vyriausybeje.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonė prieš – M. Maldeikis. Prašau, kolega.

M. MALDEIKIS (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Graikų mitologijoje Chimera buvo pabaisa su liūto kūnu, ožio galva ant nugaros ir gyvatės uodega. Ši koalicija yra politinė chimera. Sujungus kairę su išsivadėjusia radikalia dešine, gauname prastą serialą – ne stabilumą ir darbą, kurio reikalauja Lietuvos interesai. Prieš gamtą eiti negalima, todėl balsuokime prieš chimerą.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonė už – J. Šukevičienė. Prašau, kolege.

J. ŠUKEVIČIENĖ (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Pirma, I. Ruginienė ateina į politiką su šviežiu žvilgsniu ir būtent šio naujumo šiandien labiausiai reikia mūsų politinei kultūrai – atsinaujinimo, energijos ir nuoširdaus ryšio su žmonėmis.

Antra, I. Ruginienė yra socialinio dialogo profesionalė, ji daugelį metų atstovavo Lietuvos žmonėms profesinių sąjungų judėjime. Ji moka derėtis, kalbėtis, surasti kompromisą tarp labai skirtingų interesų, o šiandieninė politika, kaip labai gerai matome ir girdime, tai pirmiausia gebėjimas klausytis ir girdėti.

Trečia, jos prioritetai labai aiškūs ir suprantami visiems Lietuvos žmonėms. Ji kalba apie stiprią gynybą, apie paramą Ukrainai, apie saugią Lietuvą. Ji pabrėžia socialinį teisingumą, pagalbą šeimoms, pagyvenusiems žmonėms, kovą su skurdu ir nelygybe. Ji nori, kad Lietuva būtų valstybė, kurioje nė vienas žmogus neliktų nuošalyje. Todėl šiandien galime drąsiai sakyti ir teigti: I. Ruginienė yra pasiruošusi tapti premjere. Ji gali būti ta lyderė, kuri gražins stabilumą, sustiprins socialinį teisingumą ir užtikrins, kad Lietuva taptų dar saugesnė, dar teisingesnė ir labiau orientuota į žmogų. Kviečiu palaikyti I. Ruginienės kandidatūrą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Ir nuomonė prieš – I. Šimonytė. Prašau, kolege.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Dėkoju. Na, toks įdomus dėsniumas. Antra koalicija šiame Seime, antrą Vyriausybę bandoma kurti ir antras mitingas ta proga. Kad ir kuo jūs bandytumėte tai vadinti – kokiomis nors oponentų užmačiomis, perversmais ar dar kokiais nors žodžiais, jūs puikiai žinote, kad taip nėra, ir jums dėl to nesmagu, ir tai teikia vilties. Apmaudu, kad tiek laiko, kiek čia buvo skiriama diskusijoms ir kurį galėjote išimtinai paskirti savo kandidatės privalumams pristatyti, kai kurie, ypač koalicijos sunkiai išvengiama klaida, cituojant klasikų, skiria kalbėti apie tuos, kurių valdžioje seniai nėra. Bet jie jiems skauda kaip amputuota galūnė. Gal todėl, kad nelabai ką yra pasakyti.

Buvo teigiama, kad išgirsime viziją. Vizijos neišgirdome, kandidatė atsimušinėja bendromis frazėmis: ekonomika turi būti ekonomiška, energetika turi būti energetiška, kultūra turi būti kultūringa, o švietimas turi būti šviesus. Bet, tikiuosi, taip tik atrodo. Labiausiai neįtikina bandymas

stovėti atstu nuo koalicijos politinio proceso. Ir ne, dangstymasis komandiniu darbu nepadės, tai nėra komandinis darbas. Premjero atsakomybė Lietuvoje yra viskas. Patinka, nepatinka, kaip sakė kandidatė, bet tokia yra realybė, atsakomybė yra viskas. Aš tikiuosi, kad anksčiau ar vėliau jums pavyks tai suprasti. Tada galbūt ir bus galima balsuoti už. O kol kas – prieš.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiami kolegos, už jūsų nuomones. Tik noriu patikslinti, kad dabar balsuosime dėl Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko kandidatūros“. Prašom pasiruošti ir balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Ačiū. (*Plojimai*) Balsavo 127 Seimo nariai: už – 78, prieš – 35, susilaikė 14. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Kviečiu Ministrę Pirmininkę prie tribūnos. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, sveikinimai nesibaigė. Noriu jus informuoti ir taip pat pasveikinti mūsų kolegą. Galbūt girdėjote, prieš keletą dienų Ukrainos prezidentas V. Zelenskis pasirašė dekretą dėl vieno aukščiausių Ukrainos valstybinių apdovanojimų, ordino „Už nuopelnus“, suteikimo mūsų signatarui, Seimo nariui E. Zingeriui. (*Plojimai*)

Dabar, gerbiami kolegos, prieš baigiant posėdį dar... Gerbiamas kolega, prašom prisėsti. Ponas V. Pranckietis. Prašom.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, aš norėčiau prisidėti prie tų sveikinimų, o prie sveikinimų visada būna ir linkėjimai. Šiandien vienas iš koalicijos lyderių pasakė: I. Ruginienė įsiveržė kaip kometa į mūsų politinį žemėlapi. Aš noriu palinkėti ir pasakyti, kad kometos Lietuvoje švyti ilgiausiai 18 mėnesių. Linkiu tuo nepabaigti. Sveikinimai. (*Juokas salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, „Nemuno aušros“ frakcijos vardu mes norėtume padėkoti opozicinių partijų atstovams, Tėvynės sąjungai-Lietuvos krikščionims demokratams, Liberalų sąjūdžiui, už tai, kad šiandieną finaliniame posėdyje iš 2 valandų jūs faktiškai 1 valandą 22 minutes skyrėte „Nemuno aušrai“, asmeniškai man, R. Žemaitaičiui. Tikrai pasijutau labai įvertintas, supratau, kad aš šiandieną faktiškai kaip kokiam Kapitolijoje jaučiuosi, nes visas dėmesys yra skiriamas būtent „Nemuno aušrai“. Atliepdamas į Viktorijos pasakymą dėl apsikabinimo, tikrai, Viktorija, mielai noru jus apkabinti, didelis ačiū jums iš širdies, kad jūs mane taip mylite, bet jūs turite vyrą, o aš turiu žmoną, tai mūsų laukai nesusijungs.

O gerbiamam kolegai, kuris kalbėjo apie Chimera, tai, kaip sakė, neprieštaraukite gamtai. Aš tikiuosi, kai ateis Partnerystės įstatymas, Liberalų sąjūdis ir Konservatorių partija vieningai balsuos prieš, nes tai yra prieštaravimas gamtai. Ačiū, gerbiamas Matai, kad šiandien jūs prisipažinote. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Kolegos, ačiū. Ir paskutinis šios sesijos momentas – sugiedosime himną. Prašom atsistoti.

Giedamas Lietuvos valstybės himnas

Ačiū. Neeilinė sesija baigta. (*Gongas*) Posėdis baigtas. Gerai, viską atidirbome. Labai ačiū.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

III (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 71 STENOGRAMA

2025 m. rugsėjo 10 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas S. SKVERNELIS,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. OLEKAS
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas R. ŠUKYS*

PIRMININKAS (S. SKVERNELIS). Gerbiami kolegos, prašom užimti savo kas senas, kas naujas vietas. Pradėsime Lietuvos Respublikos Seimo rudens sesiją.

Giedamas Lietuvos valstybės himnas

Gerbiami kolegos, rugsėjis prasidėjo dviem mūsų Seimo nariams labai išskiliomis datomis. Pirmiausia noriu pakviesti ir pasveikinti sulaukus labai gražaus, bet nesakysiu, kokio, jubiliejaus D. Asanavičiūtę-Gružauskienę. *(Plojimai)*

Ir kolega E. Sabutis – toks pirmas vyriškas gražus apvalus skaičius. *(Plojimai)*

10.03 val.

Informaciniai pranešimai

Dar prieš registruodamiesi turime du informacinius pranešimus. Tai yra pirmiausia dėl Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos seniūnų ir pavaduotojų skyrimo. Informuojame, kad Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija seniūno pareigoms teikia (turbūt jau skiria, išrinko) L. Girskienę, o pavaduotoju – Č. Olševskį. Į Seniūnų sueigą deleguoja L. Girskienę.

Ir Lietuvos socialdemokratų frakcijos seniūno rinkimai įvyko netikėtai. Frakcijos seniūne išrinkta O. Leiputė, su kuo ir sveikiname. *(Plojimai)*

Registruojamės.

Užsiregistravo 128 Seimo nariai.

Toliau posėdžiui pirmininkaus pirmasis pavaduotojas J. Olekas.

PIRMININKAS (J. OLEKAS, LSDPF). Labą rytą, gerbiami kolegos. Kviečiu žodį tarti Seimo Pirmininką S. Skvernelį.

10.05 val.

Seimo Pirmininko Sauliaus Skvernelio kalba

S. SKVERNELIS. Nuviliant dar, pasirodo, ir šiandien šiek tiek turėjau pirmininkauti, tačiau naudodamasis proga... Turbūt šiandien apie rudens darbų sesiją daugiau kalbės ir pakalbės kolega J. Olekas, aš pasinaudosiu ta proga, kad sesijos pradžioje suteikiamas Seimo Pirmininkui žodis. Norėčiau tiesiog padėkoti visiems jums už bendrą darbą. Man atrodo, kad tie 9 mėnesiai prasmingi tokie, yra simboliniai Seime. Nežinau (aš, aišku, turbūt vertinu iš savo subjektyvios pusės), man atrodo, kad tikrai turėjome konstruktyvų darbą, gerą dialogą, nebuvo kokių nors konfliktų, ieškojome kompromiso, netaikėme, aš jau minėjau, buldozerio, nereikėjo jungti. Man atrodo, kad, be tų smulkių apsižodžiavimų, kurių neišvengiamai yra, bet tokių smulkių, tikrai vyravo gera darbinė, kolegiška atmosfera. Dėl to noriu palinkėti, kad ir šios rudens sesijos metu būtų pirmiausia racionali, produktyvi, gera nuotaika, darbinga nuotaika. Diskusijų, kurių neišvengiamai bus, bus ir aštrių, ir mažiau aštrių, bet kad neperžengtų tam tikrų padorumo ir etikos ribų.

Nekalbėkime vienas apie kitą kaip asmenį – diskutuokime dėl idėjų, dėl darbų, dėl to, dėl ko mus išrinko mieli Lietuvos žmonės. Taigi tikrai dar kartą nuoširdžiai dėkoju. Jeigu kažkam kažką būdamas šitoje garbingoje tribūnoje ne taip pasakiau, tai atleiskite. Man atrodo, kad šį kartą man pavyko išvengti tokios nereikalingos retorikos ir replikų. Tikrai buvo didelė garbė ir malonumas atstovauti Seimui tiek čia, šalyje, tiek ir užsienyje. Man atrodo, kad nepadariau gėdos nei jums, nei sau ir, matyt, tas darbas buvo tikrai prasmingas. Ačiū jums visiems.

Baigdamas, deja, vėl turiu paminėti nelabai džiugias žinias, kurios turbūt jau visos seniai yra žinomos, tačiau gal ir nepatiks kam – karas Ukrainoje tęsiasi ir matome, kad tikrai pabaigos jo nematyti. Be civilių žudymo, infrastruktūros naikinimo, yra prasidėjusios ir politinės žmogžudystės. Rugsėjo 30 dieną Ukrainoje, Lvivo mieste, buvo nušautas Ukrainos Aukščiausiosios Rados narys, buvęs Aukščiausiosios Rados pirmininkas A. Parubijus. Nusikaltimą įvykdė Rusijos FSB užverbuotas Ukrainos pilietis. Ukrainos teisėsaugos teigimu, Rusijos FSB suteikė lėšų, ginklų ir pavedė šitą „užduotį“ įvykdyti.

Mieli kolegos, dėl to, kas vyksta Ukrainoje, mes ne kartą jau išreiškėme savo poziciją ir įvairiais balsavimais, rezoliucijomis, įstatymų projektais, tačiau politinės žmogžudystės tikrai neturi likti nenubaustos ir tikrai nėra tas kelias, kuris yra priimtinas politinėje veikloje. Bet žinome, su kuo Ukraina kariauja, dėl to tokie brutalūs veiksmai tikrai turi sulaukti ir mūsų pasmerkimo. Šiuo metu būti Ukrainos Rados nariu yra didžiulis iššūkis ir drąsa. Iš esmės nė vienas Rados deputatas (beveik nė vienas) nepasitraukė iš šalies prasidėjus karui. Keletas iš jų fronte tapo kariais ir, matome, tas buvimas pozicijose tikrai kelia realią grėsmę mūsų kolegoms. Dėl to šiandien aš kviečiu pagerbti žuvusį buvusį Aukščiausiosios Rados pirmininką, kuris lankėsi ir Lietuvoje, A. Parubijų tylos minute.

Tylos minutė

Ačiū. Gerbiami kolegos, visiems sėkmės! (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū Seimo Pirmininkui. Gerbiami kolegos, mes taip pat turime Lietuvos Respublikos Prezidento G. Nausėdos sveikinimą Seimo III (rudens) sesijos pradžios proga. Sveikinimą perskaityti kviečiu Respublikos Prezidento patarėją P. Baltoką. Prašau, žodis jums.

10.10 val.

Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos sveikinimas Seimo III (rudens) sesijos pradžios proga, perskaitytas Respublikos Prezidento patarėjo Pauliaus Baltoko

P. BALTOKAS. „Gerbiami Lietuvos Respublikos Seimo nariai, po neįprastai aktyvios ir politiškai karštos vasaros sveikinu jus susirinkus į Seimo rudens sesiją. Darbus pradėsite nuo XX Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos svarstymo ir tvirtinimo. Viliuosi, kad šią procedūrą lydės ne politinių ambicijų, o planuojamų darbų leitmotyvas. Linkiu jums politinę energiją nukreipti ieškant sprendimų tose srityse, kurios šiandien svarbiausios Lietuvos žmonėms. Pirmiausia tai yra krašto apsauga, kuri sudėtingoje geopolitinėje situacijoje reikalauja ypatingo visų mūsų dėmesio. Kad ir kas nutiktų, Lietuvos valstybės saugumas, mūsų laisvė ir nepriklausomybė išlieka svarbiausias tikslas. Kad ir kiek pasikliautume sąjungininkais, pirmiausia mes patys turime dėti pastangas, kad Lietuvos gynyba būtų iš tiesų visuotinė ir nepramušama.

Jau netrukus šioje rudens sesijoje ateis metas visiems pamiršti nuoskaudas ir nesutarimus ar kasdienę politinę konkurenciją – jums teks atsakomybė priimti valstybės biudžetą su gynybos finansavimu, viršijančiu 5 % bendrojo vidaus produkto. Tikiu, kad visi Seimo nariai, sulaukę rinkėjų pasitikėjimo, yra pajėgūs ieškoti ir rasti sutarimą šiuo klausimu.

Lietuvos žmonės iš jūsų taip pat tikisi ir sprendimų socialinės atskirties mažinimo, sveikatos apsaugos ir kitose svarbiose srityse. Atėjo metas pripažinti, kad ne tik reikalinga, bet ir būtina papildomų pacientų priemonių sistemos peržiūra. Turime stabdyti nemalonią tendenciją, kai sveikatos paslaugų prieinamumą vis labiau apibrėžia gyventojų finansinės galimybės. Ilgiau atidėlioti reikalingus sprendimus reikštų rizikuoti mūsų žmonių sveikata.

Ir toliau būtina spartinti pensijų indeksavimą. Praktika rodo, kad pasiteisino indeksavimo įtvirtinimas formule. Tikrai galime siekti dar spartesnio, tačiau, pabrėžiu, tvaraus pensijų pakeitimo normos didinimo. Šie ir kiti darbai – įveikiama užduotis prieš kiek mažiau nei metus atsinaujinusiame Seimui.

Naujos Vyriausybės formavimas gali ir turi tapti proga valdantiejiems patobulinti programines nuostatas, įvertinti padarytus darbus ir siekti sklandesnio politinio proceso. Neabejoju, kad visų mūsų laukia intensyvus politinis rudens sezonas. Linkiu, kad jis būtų ištis darbingas ir kad Lietuvai atneštų teisingų sprendimų, stabilumo bei skaidrumo.“

Pasirašo Lietuvos Respublikos Prezidentas G. Nausėda. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū Respublikos Prezidentui už gerus palinkėjimus.

10.13 val.

Seimo 2025 m. rugsėjo 10 d. (trečiadienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas

Dabar, kolegos, turėtume pasitvirtinti šios dienos darbotvarkę. Ar galime bendru sutarimu patvirtinti? Galime. Ačiū, darbotvarkę patvirtinta.

10.13 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko Sauliaus Skvernelio atleidimo iš pareigų“ projektas Nr. XVP-717 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Mūsų darbotvarkės 1 klausimas – Seimo nutarimo projektas Nr. XVP-717. Kviečiu į tribūną pranešėją Seimo Pirmininką S. Skvernelį. Prašau.

S. SKVERNELIS. Gerbiamas posėdžio pirmininke, kolegos Seimo nariai, teikiamas nutarimo projektas iš keturių straipsnių atleisti Seimo Pirmininką iš užimamų pareigų jam atsistatydinus. Keistas toks žanras. Niekas savęs neatleidinėjo, bet visą laiką būna pirmas kartas. Tai toks ir pristatymas nutarimo projekto.

PIRMININKAS. Ačiū už tokį aiškų pristatymą. Bet vis tiek nori keletas Seimo narių paklausti jūsų. Pirmas klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiamasis Seimo Pirmininke, 9 mėnesiai – tai ištis toks simbolinis laikas, jo užtenka net ir naujai gyvybei atsirasti. Tad gal jūs įvardintumėte tris esminius dalykus, kuriuos jums, einant ištis aukštas pareigas, na, aukštesnių turbūt nėra parlamentinėje valstybėje, pavyko nuveikti tiek Seimo, tiek valstybės labui, bent tris pagrindinius akcentus. Labai ačiū.

S. SKVERNELIS. Ačiū už klausimą. Tikrai nenorėčiau dabar savo nuopelnų vardinti, aš manau, kad buvo daugybė iššūkių. Pirmiausia, ištis norėčiau kalbėti apie tarpparlamentinę diplomatiją, tikrai mes užmezgėme reikalingus glaudžius, teisingus kontaktus su Baltijos valstybių, Šiaurės šalių seimų pirmininkais, ypač noriu akcentuoti mūsų strateginio partnerio Lenkijos Seimo pirmininko, Seimo maršalkos Š. Holovnios santykį. Nepavyko Vyriausybei to kontakto surasti, pavyko parlamente, po ilgos pertraukos įvyko tarpparlamentinė asamblėja ir daugybė dalykų, kurie buvo susiję su tarptautine mūsų politika. Aš manau, kad tikrai tą pavyko tinkamai padaryti.

Galiu pasakyti, kad pavyko sustabdyti tam tikrus procesus čia, Seime, kai kam tam tikrus procesus pagyvinti, paskatinti laikytis tvarkų, kurios buvo patvirtintos Seime, laikytis numatytų įstatymų, kas susiję su Seimo nariais. Na ir dėl jūsų... kaip pasakėte, gerovės Seimo mano dar procesai vyksta. Irgi dėka mūsų visų kartu, manau, Seimas atsinaujina, atsijaunina. Tai irgi labai svarbu, kas susiję su mūsų reprezentavimu ir būsimu pirmininkavimu Europos Sąjungai.

Taip pat norėčiau atskirai išskirti darbus, kurie yra pradėti, tikiuosi, jie bus pabaigti iki galo – susiję su Seimo, kaip svarbiausios institucijos, pasirengimu karo, nepaprastosios padėties atvejui, nes procesai, deja, Seime nebuvo taip suorganizuoti, dar šiandien nėra, kad Seimas galėtų dirbti, pavyzdžiui, karo sąlygomis, ką turėtų daryti, kur tą turėtų padaryti, užtikrinti visų informacinių sistemų, komunikacijų veikimą. Aš daug galėčiau vardinti, net ir pavardes vardinti, bet nenoriu šiandien to daryti.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia R. Baškienė. Prašau, kolege.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju. Gerbiamasis Pirmininke, jūs ištis iškėlėte labai aukštai Seimo Pirmininko kartelę – aktyvios, principingos, konstruktyvios, moralios veiklos, gebėjimo puikiai pirmininkauti posėdžiams, laikytis Seimo statuto, telkti Seimo narius. Galėčiau vardinti ir vardinti. Ką, kolega, nustebęs? Labai daug puikių, telkiančių ir kūrybingų darbų. 71 posėdis, šiandien – 71-asis. Paprastai priimdamas tokį sprendimą – būti atleistam iš pareigų – žmogus palieka tris laiškus ar kokius nors kitus palinkėjimus būsimiesiems. Ar parašėte tris laiškus? Galbūt norite čia, iš šios tribūnos, ką nors palinkėti? Ačiū.

S. SKVERNELIS. Ne, tikrai laiškų nerašiau niekur, nes tų pareigybių buvo įvairių, jos keitėsi. Man atrodo, ir kolegė I. Šimonytė stalčiuje nieko nerado, neparašiau. Neradau, ką ir kolegė Viktorija būtų parašiusi. Tai Juozas irgi stalčiuje nieko neras, viską išsikrausčiau, išsinešiau. Palinkėjimas labai paprastas. Jūs ištis pasakėte: ši pareigybė yra skirta užtikrinti tam tikrą sutelktumą mūsų visų – skirtingų žmonių, skirtingų asmenybių, skirtingų politikų, skirtingų politinių partijų – bendram labui. Tikrai noriu palinkėti būsimam Seimo Pirmininkui, kad ta aukšta kartelė, kaip jūs sakėte, vėliava, kuri ne vieną kadenciją yra nešama Seime, tokia ir būtų.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Pranckietis. Prašau, kolega.

V. PRANCKIETIS (LSF). Šiandien iš tribūnos jūs pasakėte, kad pavyko išvengti nepagarbių replikų. Gerbiamas dar Seimo Pirmininke, ar tikrai jums pavyko išvengti ir ar jūs nenorėjote pateisinti savo nesėkmės, savo sukurtų intrigų 2019 metais, ir su bendraminčiais tokią irgi nesėkmę bandėte pateisinti savo kalbose viešai?

S. SKVERNELIS. Šiaip nesupratau klausimo. Bet gal su suvokimu man sudėtinga. Kalbant apie 2019 metus, mielas kolega Viktorai, galiu pasakyti, kad buvo gal dar ne visai subrendusių kelių politikų klaida, kaip mano, kaip R. Baškienės ir dar kelių žmonių, ir jūs pademonstravote naują politinį lygmenį – būdamas opozicijoje toliau vadovavote Seimui. Neišdrįsote priimti to tokio, man atrodo, politiškai elementaraus žingsnio – pasikeitus aplinkybėms daugumai pasitraukti. Tuo metu, aš tikrai gailiuosi, į tą intrigą mes įsivėlėme su Valstiečių frakcija ir dėl mūsų balsų nepavyko jūsų atleisti. Bet klaidos yra ištaisomos, jūs šiandien galėsite balsuoti už mano atleidimą, to ir linkiu. Bet nesupratau klausimo, kažkaip ten gal labai giliai, gal mums ten pavyks kažkaip dar patikslinti.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia S. Gentvilas. Prašau kolega.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiamas Sauliau Skverneli, iš tikrųjų labai dėkui už darbus pastaruosius 9 mėnesius. Jūsų kandidatūrą tuomet palaikė 107 balsai, tai buvo iš tikrųjų gausus... Ir linkiu būsimam Seimo Pirmininkui lygiuotis į tai.

Vienas iš akcentų, kodėl jums palaikė dalis liberalų, buvo, kad koalicinėse derybose jūs visgi kvietėte liberalus, nes labai nenorėjote valstiečių su R. Karbauskiu. Finale jūs iš tikrųjų *susiženiote* su „Nemuno Aušra“ ir spaudėte ranką R. Žemaitaičiui prieš 9 mėnesius. Ar nemanote, retrospektyviai žiūrint, kad visgi labiau reikėjo pasistengti liberalus pritraukti į tą koaliciją ir mes būtų me išgelbėję Lietuvą nuo šito maro? Ačiū.

S. SKVERNELIS. Kaip čia dabar atsakyti? Na, gal reikėjo labiau prispausti, bet man atrodo, kad tas prievartinis toks arba dėl spaudimo susijungimas nėra tvarus. Man atrodo, kad laikas bėga, jis praeis ir bus gal kitų perspektyvų, kitų galimybių. Bet mes su niekuo *nesusiženiame*, tai yra politinė sutartis, kuri pasibaigė, ir naujas gyvenimo etapas. Matau, kad signalai iš jūsų pusės teisingai siunčiami. Kitą kartą, jeigu bus tokia galimybė, tikrai aš grubiau bandysiu jus prispausti. *(Juokas salėje)*

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Gailius. Prašau, kolega.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kolega Sauliau, ar šis jūsų žingsnis reiškia pripažinimą, kad prieš 70 parlamento posėdžių padarėte klaidą, susiedamas savo 9 mėnesių pirmininkavimo laikotarpį su buvusia politine dauguma, ir tai yra nenoras pasilikti *klaidoje*? Ir ar, jūsų nuomone, šis jūsų žingsnis susilpnins, ar sustiprins Seimo autoritetą mūsų tautos ir pasaulio akyse?

S. SKVERNELIS. Aš gal nuo antros klausimo dalies pradėsiu. Nežinau, kaip bus. Matyt, mes kiekvienas... ir jūsų klausimo jau turiu atsakymą žinoti. Bet čia gal ne ta diena, kad šiandien aš turėčiau taip kalbėti.

O dėl to, taip, aš pasakiau, kad tai buvo klaida ir tą klaidą ištaisėme mes. Ne mes, ar su kolegu, partnerių pagalba, bet ji yra ištaisyta. Vieni mano, kad klaidos yra neištaisomos. Aš manau, kad yra ištaisomos, jeigu turi tam tikros savigarbos, padarumo, jas reikia taisyti.

PIRMININKAS. Ačiū, klausimams skirtas laikas eina į pabaigą, bet kadangi liko du paklausėjai, gal galėsime atsakyti į abiejų klausimus.

Toliau klausia E. Gentvilas. Prašau, kolega.

E. GENTVILAS (LSF). Taip, gerbiamas Sauliau, jūs teisus, kad prievartinis liberalų įtraukimas nebūtų nieko tvaraus davęs, tačiau ir be liberalų nieko tvaraus nepavyko. Ir net skyrybos turi skirtingas versijas. Gal dabar galite pasakyti tas skirtingas versijas girdint. Viena versija, kad jūs patys tēškėte ir išėjote iš valdančiosios daugumos. Socialdemokratų versija, kad jūs buvote išmesti iš valdančiosios daugumos ir dėl to dabar jums reikia atsistatydinti, ką vertinu gerai, kaip ir tamstos darbą Seimo Pirmininko poste vertinu gerai. Bet ar jūs išmetė velniop, ar jūs pats išėjote?

S. SKVERNELIS. Žinote, kaip skyrybos būna: kas ką paliko. Šiuo atveju čia nėra ko kalbėti. Taip, mes pasakėme, su kokiais partneriais negalime būti, tą labai tvirtai pasakėme, su kokiais partneriais negalime būti, o kolegos mus paėmė ir išmetė. Tai toks ir atsakymas yra.

PIRMININKAS. Ačiū.

S. SKVERNELIS. Velniop ar ne velniop, nežinau, bet išmetė.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia S. Kairys. Prašau kolega.

S. KAIRYS (LSF). Ačiū. Aš irgi prisijungiu prie kolegų padėkų už darbą vairuojant Seimo lai-vą. Bet aš tikėjausi daugiau. Tikėjausi daugiau, pamatęs jūsų įrašą socialiniuose tinkluose, kai kolegė R. Budbergytė bandė sukelti kažin kokią intrigą kalbant apie naująjį Seimo Pirmininką. Jūs pažadėjote irgi apmąstyti ir viešai pareiškėte, kad kokią nors intrigą ir jūs galite sukelti. Tai ar dingo ta intriga, ar vis dar turite paruošęs ką nors įdomaus?

S. SKVERNELIS. Intriga tikrai niekur nedingo. Aš ir dabar galiu pasakyti, kad išklauses jūsų klausimų, atsakymų aš persigalvojau. Atsiimu savo atsistatydinimo pareiškimą ir išeinu. Bet nedarysiu to, nedarysiu to ir vardan turbūt elementarios politinės kultūros, kuri turi būti. Šiandien yra nauja realybė. Nors, sakau, nei Konstitucija, nei Statutas manęs nesaisto. Aš galėčiau čia stovėti ir sakyti, kad, kaip numato Konstitucija ir Seimo statutas, išrinktas Pirmininkas yra visai kadencijai, jis nesaistomas jokių kitų įsipareigojimų, bet gal nedarykime... Rasos nematau, jos nebėra, tai aš ir intrigos neįnešiu.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas Pirmininke, jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar po pateikimo – motyvai už, prieš. Pirmas už kalbės V. Pranckietis. Prašau, kolega.

V. PRANCKIETIS (LSF). Čia praeinant S. Skvernelis pasakė: na, tu pavarai, Viktorai, tai gal pratęsiu tada. Pirmiausia balsavimas už šį nutarimą reiškia pritarti S. Skvernelio prašymui jį atstatydinti. Atstatydinimo procedūra, kaip jis pats paminėjo, yra Seimo procedūra, nors Pirmininkas ir yra skiriamas ketveriems metams, apie ką čia vyko diskusijos, tik kad dėl 2019 metų, ir tai buvo vienintelis išskirtinis dalykas, kai vis dėlto Seimas pasiėmė failą, kad Seimo Pirmininkas yra Seimo Pirmininkas, o ne vienos partijos tarnas. Aš tiesiog noriu pasveikinti S. Skvernelį sugrįžtant į tvirtą organizuotą opoziciją ir tikiuosi, kad mes ir toliau, gerbiamas Sauliau, sėdėsime drauge. *(Juokas, plojimai salėje)*

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, kadangi motyvų prieš nėra, gal galėtume bendru sutarimu po pateikimo pritarti? *(Balsai salėje)* Balsuojame? Balsuojame. Gerai, kolegos, balsuojame. Ačiū.

Balsavo 127 Seimo nariai: 90 – už, 14 – prieš, 23 susilaikė. Nutarimui po pateikimo pritarta.

Pereiname prie svarstymo stadijos. Norinčių pasisakyti yra. L. Kukuraitis. Prašau, gerbiamas Linai.

L. KUKURAITIS (DFVL). Gerbiami kolegos, dėkui už žodį. Taip, svarstymo stadija. Neeilinė situacija, tikrai seniai mes tokios neturėjome. Turėjome bandymų šią procedūrą atlikti, bet Seimui nėra to pavykę padaryti per pastarąsias keletą kadencijų. Dėl to norisi pasinaudoti svarstymo stadija ir aptarti S. Skvernelio darbus. Iš tiesų padėkoti Seimo Pirmininkui, baigiančiam eiti parei-

gas, už jo atsakingą ir principingą tarnystę Lietuvos žmonėms ir atsakingą vadovavimą Seimui. Daug įvyko per šiuos 9 mėnesius. (*Nėra įrašo*) Lyg girdisi, girdisi jau geriau? Ačiū.

PIRMININKAS. Kolegos, aš prašyčiau tyliau. Man atrodo, visai gerai girdisi.

L. KUKURAITIS (DFVL). Visi turime savo nuomonę apie tai, kas įvyko per šiuos devynerius metus. Aš noriu paminėti keletą epizodų. 9 mėnesius, atsiprašau. Norėtusi, kad tai būtų metai. Matote, tai atrodo kaip devyneri metai. Norisi šiuo atveju net kreiptis į Saulių tiesiogiai, nes Saulius iš šios tribūnos į mus daugelį kreipėsi tiesiogiai, ir padėkoti asmeniškai.

Pirmiausia norisi padėkoti už politines vertybes ir turbūt net mūsų visų valstybingumą saugančias ribas. Jūsų laikysena aiškiai ir drąsiai įvardijant ribas viešojoje erdvėje parodė, kad politikoje svarbiausia ne patogūs sprendimai, bet vertybės. Ypač vertiname jūsų principingą poziciją dėl vieno iš buvusios ir naujosios koalicijos partnerių veiksmų, ne tik viešą atsvarą valstybę ir jos institucijas silpninantiems pasisakymams ar veiksams, bet ir atsakingus sprendimus nesuteikiant teisės dirbti su slapta informacija ar neskiriant Seimo vicepirmininko. Ir tai buvo svarbi žinia visam Seimui ir visai šaliai, kad Seimo vadovybėje nėra ir negali būti vietos neapykantą, priešišumą, valstybingumą silpninančioms ir kitoms nuostatoms.

Antra. Tai principinga nuostata nacionalinio saugumo ir mūsų gynybinio pajėgumo didinimo klausimu. Tuo metu, kai buvę koalicijos partneriai ir dabartiniai koalicijos partneriai abejojo, viešai abejojo dėl 5 % skyrimo gynybai, jūs buvote tas, kuris organizavo uždarą istorinį Seimo posėdį, po kurio diskusijos ženkliai nutilo. Atrodo, kad Seimas įgijo bendrą kryptį.

Trečia. Sakyčiau, istorinis Seimo rūmų, bendrabučio, stovėjimo aikštelių atnaujinimas. Šie darbai kadencijomis buvo atidėliojami. Štai jūsų ir turbūt visos Seimo vadovybės iniciatyva tapo realybe. Tai užtikrina orias darbo sąlygas parlamentui ir svečiams. Tai ryškus pavyzdys, kaip konkretus dėmesys tvarkai ir konkretūs sprendimai kuria ilgalaikę pridėtinę vertę.

Šie trys epizodai (trumpai juos aptariau), man atrodo, ryškūs ir istoriniai, kaip ir jūsų lyderystė, tarptautinė diplomatija, gebėjimas laisvai, šmaikščiai, sklandžiai, ką ir matėme šiandien iš jūsų atsakymų, efektyviai, ypač prisimenant mokesčių paketo pateikimo posėdį, vesti posėdžius, išlaikyti pagarbą Statutui ir tvarkai. Santykių palaikymas su visais politiniais partneriais ir oponentais leido Seimui Lietuvai tikrai nelengvu laiku išlaikyti moralų, principingą ir produktyvų veidą. Jūs pats parodėte brandžios politikos, atsakingo vadovavimo, telkiančios lyderystės ir tikro valstybingumo pavyzdį. Net ir šis jūsų žingsnis oriai pasitraukti iš gerai atliekamų pareigų yra pavyzdys visiems buvusiems ir būsimiems pirmininkams, kad valstybės stabilumas yra svarbiau negu asmeninės ambicijos. Viso to linkime ir būsimam Seimo Pirmininkui. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau pasisakyti norinčių nėra. Pereiname prie priėmimo... svarstymo. Nematau pasisakančių. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. (*Balsai salėje*) Balsuojame? Gerai. Balsuojame. Pasiilgę balsavimo, balsuojame.

Balsavo 122 Seimo nariai: 83 – už, 14 – prieš, 25 susilaikė. Po svarstymo nutarimui pritarta.

Pereiname prie priėmimo stadijos. Pastraipsniui. Keturi straipsniai. Pasiūlymų nėra. Ar nėra prieštaraujančių? Nėra. Galime priimti bendru sutarimu? Gerai. Motyvai už, prieš. Motyvai prieš – E. Gentvilas. Prašom, kolega.

E. GENTVILAS (LSF). Na, patys suprantate, kad nesu prieš tai, kas įvyks neišvengiamai. Tai akivaizdu, nepakovosi. Nesu fanas, kad būtinai S. Skvernelis turi likti Seimo Pirmininku, bet reikia konstatuoti faktus, kalbant apie valdančiąją daugumą. Valdančiojoje daugumoje turėjome ir premjerą, kuris, mano manymu, tikrai pakompromitavo valdančiąją daugumą ir Lietuvos reputaciją. Turėjome Prezidentą prie valdančiosios daugumos, kuris nesugebėjo priimti sprendimų. Ir turėjome Seimo Pirmininką, kuris ne tik gerai dirbo, atliko savo einamąsias pareigas, bet ir toje situacijoje, Vyriausybės ar valdančiosios daugumos krizės situacijoje, tinkamai pasirodė. Galų gale buvo pirmasis, kuris pasakė, kad su G. Palucku bus sunku dirbti, kaip ir su „Nemuno Aušra“. Žinoma, neaišku (ko aš ir klausiau S. Skvernelio), ar jų partija buvo išmesta iš valdančiosios daugumos, ar patys išėjo, bet praėjusi koalicija, sakyčiau, buvo nieko gero nežadanti, mes ją vadiname apgaulių koalicija. Prasidėjo nuo to, kad V. Blinkėvičiūtė neįvykdė savo pažado, o baigėsi tuo, kad G. Drukteinis iki šiol dar nesuvalgė savo kaklaraiščio. Laukiame to viešo performanso. Turbūt valgyklų kronika galėtų būti papildyta. Deja, gimstanti koalicija, atrodo, irgi yra apgaulių

koalicija, nieko naujo, nieko gero Lietuvai nežadanti. Ir čia yra mano didysis nusivylimas, nesuasmeninant visko dėl S. Skvernelio, bet kalbant apie valstybės reikalus. Ačiū Sauliui už gerą, valstybiškai atliktą darbą. Aš susilaikysiu dėl jo atleidimo.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir kita nuomonė – K. Mažeika. Prašau, kolega.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Pratęsiu pasisakymą, kad tikrai turbūt reikia padėkoti jau dabar be 5 minučių buvusiam Seimo Pirmininkui, kad jis vis tik buvo stabilumo garantas šiame Seime šį visą laikotarpį. Tikrai buvo įvairiausių bangų, ir didesnių, ir mažesnių, ir iš tiesų turbūt žmogus, kuris neutraliai vertino ir žiūrėjo iš valstybės pusės. Turbūt tie 107 Seimo nariai, kurie palaikė Seimo Pirmininko S. Skvernelio kandidatūrą, ir šiandien mielu noru palaikytų, tačiau yra politiniai susitarimai ir yra natūralu, kad yra kitų kandidatų, kuriems ir norisi palinkėti, kad jie išlaikytų tą aukštą politinį, moralinį standartą.

Ir pabaigai noriu pasakyti kolegai, kuris sakė, kad per 9 ar 10 mėnesių gimsta gyvybė ar prasideda. Gyvybė prasideda, kolega, akimirksniu, o jeigu kalbame apie žmogų, kuris išsivysto per 9 mėnesius, jeigu lyginsime su žmogumi, tai taip. Bet turbūt kartais galima palyginti su kai kuriais gyvūnais, kurie per tą laiką gali net ir tris kartus atvesti vadas. Tai iš tiesų reikėtų turbūt žiūrėti ir linkėti, kad vis tik būtume ir žiūrėtume į šią situaciją pagarbiai, pirmiausia iš valstybės pusės. Ir tikrai dar kartą didžiulė padėka tam žmogui, kuris tikrai atsiribojo nuo politinių intrigų, ir turbūt pirmą kartą istorijoje tas procesas yra toksai sklandus. Tikrai linkiu iš to pasimokyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir nuomonė už – V. Čmilytė-Nielsen. Prašau, kolege.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Nesu ypač už šiame balsavime dėl konkrečiai Seimo Pirmininko atstatydinimo, bet noriu tiesiog padėkoti S. Skverneliui. Puikiai žinau, kad šios pareigos (dirbusi jose visą kadenciją, ketverius metus) yra sudėtingos, jos reikalauja didelio pasišventimo, jos reiškia, kad reikia daug laiko ir jėgų skirti kompromisų paieškai. O šioje koalicijoje, aš tikrai manau, reikėjo ypač daug dvasinių jėgų, kad išlaikytų ir kantrybę, ir užtikrintų Seimo pakankamai sklandų darbą, nepaisant įvairiausių iššūkių. Tiesiog pasi-naudosiu šia proga, kad padėkočiau S. Skverneliui už šios kadencijos pradžią, kuri galėjo būti dar prastesnė, bet tokia nebuvo.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Nuomonės už, prieš išsakytos. Prašome pasiruošti, balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 125 Seimo nariai: 85 – už, 17 – prieš, 23 susilaikė. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)
Kviečiu gerbiamą S. Skvernelį čia, į priekį, arčiau scenos. (*Plojimai*)

10.39 val.

Informaciniai pranešimai

Gerbiami kolegos, vienas informacinis pranešimas dėl balsų skaičiavimo grupės rugsėjo 10 dienos ir spalio 10 dienos laikotarpiu. Balsų skaičiavimo grupė (septyni asmenys): A. Dudėnas (Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija), V. Juozapaitis (Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija), S. Kairys (Liberalų sąjūdžio frakcija), Č. Olševskis (Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija), D. Petkevičienė („Nemuno aušros“ frakcija), T. Tomilinas (Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“) ir A. Zuokas (Mišri Seimo narių grupė).

Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta, ačiū.

10.40 val.

Seimo nutarimo „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ projektas Nr. XVP-718 (pateikimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ projektas Nr. XVP-718.

Pristatyti kviečiu pranešėją I. Ruginienę. Turime Prezidento dekretą dėl XX Vyriausybės. Pasikirtuosius ministrus kviečiu užimti vietas čia, dešinėje pusėje. Prašom, kolegos. Kolegos, dėmesio! Kalba I. Ruginienė. Prašau, kolege.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke.

PIRMININKAS. Atsiprašome. Prašau, signatare.

E. GENTVILAS (*LSF*). Dėl vedimo tvarkos. Paskirtieji ministrai. Turbūt Prezidento dekrete nurodyti asmenys turi sėdėti. P. Poderskis nėra įtrauktas į Prezidento dekretą.

PIRMININKAS. Jis kaip laikinasis laukia kito posėdžio ir kito klausimo. Ačiū, kolega.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū. Galiu pradėti? Tikiuosi, mano kosulys nesutrukdyt pasakyti viską, ką šiandien pasiruošiau pasakyti.

Gerbiamieji, šiandien pristatau jums XX Vyriausybės programą. Tai programa, kuri užtikrina darbų tęstinumą, stabilumą ir visų valstybės grandžių sutelktą veikimą. Kitaip tariant, tai atnaujinta programa, kuri užtikrina XIX Vyriausybės programos darbų tęstinumą. Kaip jau kalbėjau stovėdama čia kaip kandidatė į Ministrus Pirmininkus, mano tikslas yra grąžinti valstybėje stabilumą, telkti politinę bendruomenę ir visuomenę spręsti svarbiausius iššūkius ir pasirūpinti, kad XIX Vyriausybės pradėti darbai būtų sėkmingai tęsiami.

Būtent šiam tikslui ir buvo rašoma ši programa. Buvo siekiama išryškinti naujosios valdančiosios koalicijos įsipareigojimus Lietuvos žmonėms, atsižvelgiant į jau padarytus darbus ir pasiektus rezultatus. Todėl vertinant šią programą svarbu atkreipti dėmesį ne tik į tai, kas joje yra, bet ir į tai, ko čia nebėra. Šioje programoje neberasite didelių šio centro kairiosios valdančiosios daugumos darbų. Čia nerasite II pensijų pakopos reformos, Kelių fondo sukūrimo, mokesčių reformos įgyvendinimo, visuomeninio tarifo pažeidžiamiesiems vartotojams užtikrinimo, nemokamo maitinimo pradinukams įgyvendinimo, verslo ombudsmeno sukūrimo, pasiruošimo Vokietijos brigados priėmimui, nacionalinės divizijos sukūrimui, kaimo mokyklų išsaugojimo savivaldybėse.

Viso to čia nerasite, nes tai darbai, kuriuos XIX Vyriausybė spėjo padaryti per I pusmetį. Čia nerasite ir įsipareigojimo didinti finansavimą gynybai iki 3,5 %, nes šis skaičius jau yra pasiektas ir pranoktas – jau dabar išleidžiame gynybai 4 % nuo BVP, o vėliau esame įsipareigoję išleisti net daugiau negu 5 %. Tiek daug pasiekti kai kurioms kitoms valdžioms nepavyko ir per visą kadenciją. Tai yra istoriniai sprendimai, kurių laukia Lietuvos žmonės. Todėl noriu padėkoti visiems, kurie prie to prisidėjo. Ačiū jums.

Nors XIX Vyriausybės darbas nutrūko, Vyriausybės programos įgyvendinimą turime tęsti. Turime vieną užduotį – užtikrinti, kad Lietuvos valstybė veiktų, kad ji būtų patikima ir stipri. Valstybė, kuri pasitiki. Valstybė, kuri pasitiki savo žmonėmis, ir žmonės, kurie pasitiki savo valstybe. Todėl XX Vyriausybė įsipareigojo tęsti XIX Vyriausybės tikslą – grąžinti valstybę į darnaus, tvaraus vystymosi vėžes, rūpintis ja kaip visų piliečių bendruoju gėriu.

Gyvename iššūkių kupinu laikotarpiu: Rusijos agresija ir sudėtinga geopolitinė situacija, iki pamatų sudrebinta tarptautinė tvarka, gilėjanti klimato krizė, neprognozuojama dirbtinio intelekto plėtra, nevaržomai auganti didžiųjų pasaulinių bendrovių įtaka, pasaulyje plintančių ligų grėsmė, blogėjanti demografinė situacija, nuolat brangstantis pragyvenimas. Tokiomis aplinkybėmis Lietuvos žmonių išreikšta politinė valia, nedviprasmiškai signalizuojanti politinio atsinaujinimo lūkestį, yra neginčijamas įsipareigojimas, įpareigojimas ir imperatyvas naujai Vyriausybei išmintingai ir efektyviai spręsti šio laikmečio iššūkius, toliau tvirtinti ir puoselėti mūsų bendrus namus – Lietuvą.

Saugūs namai, visų mūsų saugumas – tai vienas svarbiausių šios Vyriausybės programos tikslų. Saugumą aš matau platesne prasme. Tai nėra tik gynybos klausimai ir ginklų pirkimas, nors tai taip pat šiuo geopolitiniu laikotarpiu yra nekvestionuojamas prioritetas. Lygiai taip pat svarbus ir saugumas šalies viduje. Socialinis pagrindas turi būti tvirtas, turime pažaboti nelygybę, viešosios paslaugos turi būti prieinamos visiems, taip pat ir viešasis saugumas turi būti užtikrintas. Mes būsim saugūs tik tada, kai daugiau žmonių pasitikės mūsų valstybe, nesijaus atstumti ar nustumti į paraštes. Saugi valstybė – tai valstybė, kuri pasitiki savo žmonėmis, investuoja į jų saugumą tiek gynybos, tiek socialine prasme. Visa tai pasieksime dirbdami sutelktai, įtraukdami

visas valstybės institucijas į šio tikslo realizavimą. Vienas premjeras, vienas ministras to pasiekti nesugebės. Tai pasieksime tik dirbdami kartu komandoje. Ši Vyriausybės programa – šio darbo kelrodis.

Tad pristatau jums pagrindines XX Vyriausybės veiklos kryptis. Pradėsiu nuo to, kad apsaugosime gyventojus nuo išorės grėsmių, užtikrinsime gynybos finansavimą, atitinkantį Lietuvos kariuomenės karinio patarimo poreikį, bei reikiamą šalies gynybą garantuojantį ne karinių sektorių finansavimą. Auginsime Lietuvos ekonomiką, skatinsime nacionalinio verslo plėtrą visoje Lietuvoje, gerinsime šalies investicinį klimatą. Gerinsime sąlygas kurti šeimą ir auginti vaikus Lietuvoje, užtikrinsime grįžtančių iš užsienio Lietuvos piliečių integraciją tėvynėje. Pažabosime kainų poveikį žmonių gyvenimui didindami jų pajamas, užtikrinsime viešojo ir privataus sektoriaus atlyginimo augimą, mažinsime skurdą ir pajamų nelygybę. Užtikrinsime lygias galimybes gauti kokybišką švietimą. Ilginsime vidutinę kokybiško ir sveiko gyvenimo trukmę, didinsime valstybės įnašą į Privalomojo sveikatos draudimo fondą, stabdysime sveikatos paslaugų privatizavimo procesą, užtikrinsime deramą jų tinklą regionuose. Gerinsime kelių būklę visoje Lietuvoje, skubiai ieškosime lėšų įsteigto Kelių fondo finansavimui užtikrinti. Investuosime į tvarią energetiką, sieksime konkurencingos šildymo kainos visiems. Stiprinsime viešąją tvarką, didinsime teisės saugos pareigūnų skaičių regionuose, investuosime į jų darbo sąlygas bei kvalifikaciją. Kursime gyvybingą kaimą, konkurencingą ir tvarų žemės ūkį, tausosime aplinką ir jos išteklius. Puoselėsime atvirą demokratinę visuomenę ir pilietinę tapatybę. Stiprinsime regionus ir savivaldą. Vykdydysime aktyvią, konstruktyvią ir nuspėjamą užsienio politiką. Kiekvieną iš šių XX Vyriausybės programos prioritetų dabar pristatysiu šiek tiek plačiau.

Pradėsiu nuo gyventojų apsaugos nuo išorės grėsmių. Tebesitęsiant žiauriam Rusijos karui prieš Ukrainą, privalome iš esmės persvarstyti Lietuvos saugumo situaciją atsižvelgdami į kaimynę užpuolusios Rusijos imperialistinę politiką ir jos priešišką laikyseną Vakarų valstybės atžvilgiu. Ir ši savo skyrelį, kurį dedikavau išorės grėsmėms, turiu šiandien šiek tiek ir pakoreguoti pagal tuos įvykius, kurie atsitiko šiandien naktį Ukrainoje.

Tai, kas nutiko naktį, yra nepateisinamas, žiaurus susidorojimas su Ukrainos piliečiais. Visa širdimi reiškiu užuojautą visai Ukrainai ir jos gyventojams. Šiandien mes turime žiaurų karą, kuris jau nebeturi sienų. Kai mes matome, kad užpuolama yra viena šalis ir ji kariauja, tam tikri elementai nusikelia jau ir už Europos Sąjungos sienos ribų. Tai mes turime matyti, tai mes turime kontroliuoti ir tam turime būti pasirengę. Dėkoju tikrai mūsų tarnyboms, kurios dirba neskaičiuodamos valandų ir aktyviai stebi situaciją, bendradarbiauja su kaimynais ir reaguoja. Ačiū jiems.

Lietuvos saugumo situacija yra labai sudėtinga. Akivaizdu, kad Rusijos pradėtas konfliktas su euroatlantine bendruomene yra ilgalaikis, todėl būtinas susitelkimas ir realistiškas požiūris į Lietuvos ir Europos Sąjungos gynybą.

Dabartinėje saugumo situacijoje būtina užtikrinti nuoseklų ir tęstinį gynybos stiprinimą, neatidėliojant būtinų pokyčių ir pasirūpinant esamų spragų užtaisymu.

Kad pasirengtume gynybai, turime būti susitelkę skleisti bendrą žinią tiek savo visuomenei, tiek sąjungininkams, tiek priešininkams.

Siekiant deramai pasiruošti valstybės gynybai ir sukurti efektyvią atgrasymo architektūrą, būtini trys ramsčiai. Pirmą, visuotinės gynybos modelio įgyvendinimas, kurio esmė – stiprios Lietuvos kariuomenės sukūrimas ir piliečių valia dalyvauti visuotinėje savo šalies gynyboje. Antra, efektyvi kolektyvinė karinė gynyba kartu su NATO partneriais, taip pat ir Europos Sąjungos gynybos sąjungos stiprinimas. Trečia, sparti gynybos pramonės plėtra, pašalinant biurokratinės kliūtis ir atveriant Lietuvos inovacijų ir technologijų įmonėms, veikiančioms ar planuojančioms veikti gynybos srityje, galimybes įsitraukti į tarptautines rinkas.

Siekiant šių užsibrėžtų tikslų, svarbu užtikrinti tvarų gynybos finansavimą. Užtikrinsime gynybos finansavimą, atitinkantį Lietuvos kariuomenės karinį patarimo poreikį, bei reikiamą šalies gynybą garantuojantį ne karinių sektorių finansavimą, ne mažesnę nei 5 % nuo BVP.

Bendradarbiausime su NATO sąjungininkais stiprindami kolektyvinės gynybos pajėgumus, kokybiškai ir laiku priimsime Vokietijos brigadą, užtikrinsime, kad Lietuvos nacionalinė divizija

pasiektų visą operacinį pajėgumą iki 2030 metų, gebėtų veikti su sąjungininkais. Sukursime veikiančią visuotinės gynybos sistemą, stiprinsime gynybos pramonę. Visokeriopai remsime Ukrainą siekiant jos pergalės ir atstatant šalį. Stiprinsime transatlantinę partnerystę, vykdysime krašto apsaugos sistemos vykdytų pirkimų auditą pagal Valstybės kontrolės sudarytą planą, paviėšinsime 2025 metų Valstybės kontrolės auditų išvadas dėl gynybos biudžeto, panaikindami riboto naudojimo slaptumo žymą punktų, kurie nėra jautri informacija.

Skatinsime vaikų ir jaunimo patriotinį ugdymą ir pasirengimą reaguojant į ekstremaliąsias situacijas, organizuosime pradinį karinį rengimą ugdymo įstaigose. Steigsime naują poligoną, skirtą brigados dydžio vieneto lygmens mokymams ir pratyboms, drauge užtikrindami kitų poligonų modernizavimą ir plėtrą. Stiprinsime gebėjimą reaguoti į incidentus ir grėsmes oro erdvėje, plėtodami Lietuvos oro stebėjimo ir gynybos pajėgumus ir stiprindami sąveiką su NATO sąjungininkais bei bendradarbiavimą su Ukraina. Ypač daug dėmesio skirsime bendradarbiavimo su JAV gynybos srityje stiprinimui, taip pat sieksime išlaikyti ilgalaikį ir nepertraukiamą JAV pajėgų buvimą Lietuvoje. Kartu su Šiaurės, Baltijos šalimis ir Lenkija stiprinsime išorinės NATO ir Europos Sąjungos sienos saugumą ir gynybą, sukurdami integruotą sienos gynybos liniją, apimančią Baltijos gynybos liniją. Plėtosime ir stiprinsime valstybės mobilizacijos sistemą, užtikrinsime valstybei gyvybiškai svarbių funkcijų tęstinumą.

Remsime Lietuvos šaulių sąjungą, jos narių skaičiaus augimą ir pastangas visuotinės gynybos srityje. Stiprinsime Lietuvos kibernetinio saugumo ir gynybos sistemą bei pajėgumus. Plėtodami gynybos pramonę šalyje, kursime gynybos kontroliuojamąją bendrovę, kuri leis efektyviai valdyti šios srities valstybės investicijas. Skirsime ypač daug dėmesio civilinei gynybai, kaip neatšiejamai valstybės ir visuomenės pasirengimo krašto gynybai daliai, prioritetą teikdami gyventojų perspėjimo, evakuacijos ir kolektyvinės apsaugos statinių plėtrai. Užtikrinsime karinę paramą Ukrainai, siekdami, kad ji sudarytų ne mažiau nei 0,25 % nuo BVP, ir skatinsime ir kitas ES šalis skirti ne mažesnę finansavimą Ukrainai.

Auginsime Lietuvos ekonomiką. Lietuvos ekonomikos augimas – tai mūsų valstybės sėkmės garantas. Lietuvos BVP augimas spartus – apie 3 %. Tai artins Lietuvos pragyvenimo vidurkį prie ES vidurkio, tai garantuos geresnes galimybes visiems Lietuvos žmonėms.

Seimo rudens sesijoje laukia pagrindinis darbas – priimti tvarų biudžetą. Pasiekėme istoriškai didžiausią mokesčio ir BVP santykį – virš 33 %. Valstybės skola apie 40 % BVP, perpus mažesnė už Europos Sąjungos vidurkį. Valstybės fiskalinis pajėgumas gerokai išaugęs, tai sudaro manevro laisvę 2026 metais biudžete. Ir toliau sieksime išlaikyti viešuosius finansus tvarius. Skatinsime nacionalinio verslo plėtrą visoje Lietuvoje, gerinsime šalies investicinį klimatą, skatinsime gyventojų investicijas į valstybės taupymo ląštus, sumažinsime administracinio bei teisinio reguliavimo naštą tiek gyventojams, tiek vietos ir užsienio verslams. Skatinsime gamybines investicijas regionuose, konsoliduodami valstybės valdomus laisvus žemės sklypus ir išpirkdami reikalingus privačius sklypus, padėsime savivaldybėms išvystyti tokiems investiciniams projektams reikalingą infrastruktūrą.

Sukursime finansinius ir teisinius instrumentus, kurie padės Lietuvos pramonei atnaujinti savo gamybos potencialą ir pereiti prie aukštesnės pridėtinės vertės produktų bei paslaugų kūrimo. Plėtosime regioninės politikos tematiką. Laikinau stabdysime akcizo kurui didinimą, didinsime akcizą tabakui, alkoholiui, elektroninėms cigaretėms bei jų priedams. Peržiūrėsime VŠĮ „Investuok Lietuvoje“ funkcijas ir užtikrinsime joms reikalingą finansavimą. Stambiesiems vietos ir užsienio investicijų projektams paskirsime konkrečius asmenis, kurie užtikrins sėkmingą projektų priežiūrą ir koordinavimą.

Gerinsime žalio koridoriaus stambiems gamybiniais projektams sąlygas, priartindami jas prie gynybos pramonės projektams taikomų sąlygų. Siekdami mažinti administracinę naštą verslui ir gyventojams, užtikrinsime viešojo sektoriaus lyderystę, įgyvendinant skaitmeninę transformaciją ir centralizuotą skaitmeninės transformacijos politikos formavimą. Sukursime kvalifikuotų aukštųjų technologijų specialistų pritraukimo strategiją, skatindami grįžti Lietuvos piliečius iš užsienio ir pritraukti užsienio talentus.

Tobulinsime ir skaidrinsime įmonių restruktūrizavimą ir bankroto, taip pat fizinių asmenų bankroto, procedūras. Stiprinsime socialinį dialogą ir skatinsime socialinius partnerius susitarti dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio dydžio. Spartinsime pensijų indeksavimą ir sieksime atkurti pensijų dydžio priklausomybę nuo turimo darbo stažo. Skatinsime amžėjančiai visuomenei palankią sidabrinę ekonomiką. Numatysime teisės normas, kurios apsaugotų darbuotojus nuo bet kokios diskriminacijos darbo santykiuose.

Koreguosime Darbo kodeksą, siekdami geresnės darbuotojų teisių saugos ir sveikatos. Stiprinsime Trišalės tarybos institutą, įgalindami socialinius partnerius dalyvauti priimant sprendimus, planuojant ir įgyvendinant reformas. Stiprinsime kolektyvinius darbo santykius – darbuotojų teises, suteikdami didesnę galią profesinėms sąjungoms derėtis dėl teisių, geresnių darbo sąlygų ir atlygio užtikrinimo. Didinsime socialinę ir finansinę pagalbą sunkiai sergantiems žmonėms. Peržiūrėsime negalios nustatymo mechanizmą, mažinsime biurokratinę našta ir užtikrinsime pakankamą kompleksinę pagalbą žmonėms su negalia.

Užtikrinsime lygias galimybes į kokybišką švietimą. Lietuvos ateitis priklauso nuo mūsų vaikų ir jaunimo žinių, gebėjimų bei kūrybiškumo. Švietimas yra mūsų investicija į ateitį, tai – garantija, kad Lietuva bus moderni, konkurencinga ir atvira valstybė, gebanti atsakyti į naujojo amžiaus iššūkius. Todėl ši Vyriausybė įsipareigoja sureguliuoti nevalstybinių ugdymo įstaigų veiklą, taikydama joms tokius pat reikalavimus kaip ir valstybinėms ugdymo įstaigoms. Užtikrinsime aiškią institucinę lyderystę bei tvarią sąrangą viešojo sektoriaus skaitmeninei transformacijai.

Mes mažinsime mokytojų trūkumą, vykdysime valstybės vardu duotus įsipareigojimus kelti atlyginimus ir gerinti darbo sąlygas. Peržiūrėsime mokinių klasių skaičiaus reikalavimus regionų mokyklose, paliksime finansavimą, siekdami išsaugoti regionų ir tautinių bendrijų mokyklas. Plėsimės visos dienos mokyklos aprėptį, teiksime didesnę paramą studentams iš pažeidžiamų visuomenės grupių. Plėsimės mokymosi visą gyvenimą aprėptį, didinsime finansavimą moksliniams tyrimams ir inovacijoms bei valstybės finansuojamoms aukštojo mokslo vietoms. Švietimo sistema turi būti sąžininga ir suteikti lygias galimybes augti ir tobulėti visiems Lietuvos vaikams, nepriklausomai nuo gyvenamosios vietos ir tėvų finansinės padėties. Siekdami išlaikyti mokyklas kaimuose ir mažuose miesteliuose, koreguosime tinklo pertvarką pagal mokyklų kokybės kriterijus, papildomai įgyvendinsime geltonųjų autobusų programą.

Stiprinsime tautinių mažumų mokyklas, mokinių lietuvių kalbos ir neformalųjį švietimą, užtikrindami integraciją. Užtikrinsime, kad ugdymo turinys būtų atviras ir jame dalyvautų mokslininkai, menininkai, mokytojai, mokiniai ir nevyriausybinės organizacijos. Tęsimės skaitmeninimą švietimo srityje, suteiksime galimybę pasirinkti mokymosi medžiagos tipą – skaitmeninius vadovėlius arba popierinę medžiagą, remsime interaktyvias mokymosi priemones, skatinsime ir remsimės lituanistikos ir baltistikos akademinius centrus užsienyje ir vaikų integraciją į Lietuvos švietimo sistemą.

Į profesinio mokymo programų planavimą įtrauksime darbdavius ir kitus socialinius partnerius. Skatinsime pameistrystės programas. Skirsime dėmesio studentų socialiniams poreikiams, turinčių negalią ar specialiųjų poreikių studentams, bendrabučių plėtrai, stipendijoms, paskolų gražinimo sąlygoms. Užtikrinsime sporto plėtrą ir jaunųjų sportininkų rengimą, sporto infrastruktūrą ir fizinį aktyvumą, įtraukdami specialiųjų poreikių ir negalią turinčius vaikus. Plėsimės privalomas plaukimo pamokas pradinukams.

Gerinsime sąlygas kurti šeimą ir auginti vaikus Lietuvoje. Vaikai – mūsų ateitis, bet šeimoms auginti juos Lietuvoje tampa vis sunkiau. Turime didžiulę demografinę krizę, kurią sprendžiant nereikėtų bijoti ir radikalių priemonių.

Augančios maisto, paslaugų ir būsto kainos, ilgos eilės darželiuose ir mokyklose – tai didžiuliai iššūkiai šeimoms. 2024 metais gimė tik 18,7 tūkst. kūdikių, tai yra rekordiškai mažas skaičius per visą nepriklausomybės laikotarpį. Taigi jauni žmonės tiesiog nesiryžta kurti šeimą. Net ir vidurinei klasei sunku planuoti pajamas, vaiko gimimas ar papildomos išlaidos gali smarkiai sumažinti šeimos disponuojamas pajamas. Tai didžiulė nacionalinė krizė.

Užtikrinsime didesnę finansinę paramą šeimoms, didinsime vaiko priežiūros išmokas, plėsimės paramą daugiavaikėms, vaikus su negalia auginančioms ir vienišų tėvų šeimoms. Mažinsime

mokestinę naštą vaikus auginančioms šeimoms ir sudarysime galimybę abiem tėvams dirbti, užtikrindami tinkamą nemokamą priežiūrą ikimokyklinėse įstaigose ir aktyvų laisvalaikį vaikams. Skatinsime įvairesnes vaikų priežiūros formas, įtraukiant nevyriausybines organizacijas. Įdiegsime paramos sistemą įvairias krizes patiriančioms šeimoms, sukursime psichologų, socialinių darbuotojų, priklausomybių konsultantų, krizinio neštumo mediatorių ir kitų specialistų pagalbos tinklą, užtikrinsime psichologinės pagalbos prieinamumą visą parą visoje Lietuvoje.

Didinsime vaikų ir jaunimo dienos centrų finansavimą. Užtikrinsime, kad jų tinklas apimtų visą šalies teritoriją ir atitiktų realius vaikų poreikius. Užtikrinsime deramą jaunuolių, gyvenančių socialinę riziką patiriančiose šeimose, palydėjimo paslaugos aprėptį ir tinkamą finansavimą. Užtikrinsime palankias sąlygas specialiųjų poreikių turinčių vaikų vystymuisi ir reikalingų paslaugų plėtrą. Sieksime didinti paramą mažas pajamas gaunantiems ir pažeidžiamiesiems asmenims, aprūpindami juos būstu. Užtikrinsime tikslinę paramą jaunoms šeimoms ir socialinio būsto prieinamumą. Plėtosime Socialinio būsto fondą, kad būtų pakankamas skaičius būstų, tinkamų šeimoms su vaikais. Skatinsime gimstamumą, užtikrinsime, kad vaikų gimimas netaptų skurdo ar profesinių tikslų apribojimo priežastimi. Kovosime su vaikų skurdu, taikydami kompleksines priemones bendram skurdo lygiui mažinti. Įgyvendinsime Europos vaiko ir jaunimo garantijas. Atsižvelgdami į išaugusius išsiskolinimus Vaikų išlaikymo fondui, griežtinsime tvarką ir administracinę atsakomybę skolininkams.

Vykdydysime smurto prieš vaikus prevenciją, organizuosime informacines kampanijas ir teiksime tikslines paslaugas pažeidžiamoms grupėms. Investuosime į vaikų ir paauglių sveikatą: užtikrinsime raidos stebėseną, profilaktiką, sveiką maistą ir fizinį aktyvumą. Imsimės paauglių neštumo prevencijos priemonių. Skirsime nevaisingoms šeimoms reikiamą pagalbą, įskaitant dalinį ar visišką pagalbinio apvaisinimo finansavimą.

Ilginsime vidutinę kokybiško ir sveiko gyvenimo trukmę. Didinsime valstybės įnašą į Privalomojo sveikatos draudimo fondą. Stabdysime sveikatos paslaugų privatizavimo procesą, užtikrinsime deramą jų teikimą regionuose. Mažinsime eiles sveikatos įstaigose. Skatinsime sveiką gyvenseną, mitybą ir judėjimą. Investuosime į prevencinės ir profilaktinės reabilitacijos paslaugų prieinamumą. Plėsimė telemedicinos paslaugas, gerinsime greitosios medicinos pagalbos darbuotojų socialines garantijas, didinsime konkurencingumą vaistų rinkoje ir ribosime nesąžiningą vaistų kainų didinimą. Išsaugosime sveikatos priežiūros tinklą ir paslaugas regionuose bei ženkliai didinsime darbo užmokestį slaugytojams. Formuosime į pacientą orientuotą sveikatos priežiūrą, ją grįsime lygiateisiškumo, prieinamumo laiku bei kokybės principais. Parengsime ir įgyvendinsime sveikatos sistemos biurokratinės naštos ir perteklinio reguliavimo mažinimo veiksmų planą. Užtikrinsime, kad privačios gydymo įstaigos, sudariusios sutartį su Valstybine ligonių kasa, be papildomų priemonių teiktų ir visuomenei būtinas paslaugas, kai jų visa apimtimi negali suteikti viešosios asmens sveikatos priežiūros įstaigos.

Rengsime sveikų miestų, sveikų mokyklų, sveikų darželių, sveikų darbuotojų iniciatyvas ir stiprinsime sveikos gyvensenos specialistų tinklą. Užtikrinsime visuotinės sveikatos priežiūros aprėptį stiprindami pirminę asmens sveikatos priežiūros grandį ir plėsdami paslaugų teikimą namuose. Įgalinsime šeimos gydytojus visa apimtimi teikti pirminės sveikatos priežiūros paslaugas mažindami biurokratinę kliūtį, plėtosime ambulatorines dienos stacionaro paslaugas savivaldybių sveikatos centruose. Įdiegsime prieinamą nuotolinių specialistų konsultacijų sistemą, tobulinsime pavėžėjimo į sveikatos įstaigas paslaugų sistemą.

Teiksime kokybiškas, jaunimo poreikiams pritaikytas lytines, reprodukcinės sveikatos paslaugas, didinsime kontracepcijos ir menstruacinės higienos priemonių prieinamumą. Specializuotą pagalbą teiksime stiprindami įstaigų klasterių tinklą ir užtikrindami jų tolygų prieinamumą. Plėtosime organų ir audinių transplantacijų programas bei inovatyvias personalizuotos medicinos technologijas. Naikinsime regionų netolygumus, maksimaliai išnaudosime nuotoline konsultacijas, užtikrinsime fizinių vizitų prieinamumą ir elektroninės sveikatos sistemos resursus eilėms valdyti. Gerinsime gydymo įstaigų infrastruktūrą trūkstantiems paslaugoms suteikti ir kaupsiame duomenis ilgalaikiam eilių mažinimui.

Parengsime priemonių psichikos sveikatai stiprinti, savižudybių prevencijai, įtrauksime bendruomenės paslaugas ir vaikų bei šeimų pagalbą. Tobulinsime specialistų kvalifikaciją, ypatingą dėmesį skirsime vaikų gydymui sudėtingais atvejais, tarpdisciplinėms komandoms ir naujų vaistų kompensavimui. Gerinsime inovatyvių vaistų prieinamumą, racionalų vartojimą ir vaistų politiką. Įtrauksime pacientų organizacijų atstovus ir specialistus į vaistų kompensavimo sprendimus. Diegsime informacinės rūpybos paslaugas įtraukdami vaistininkus į sveikatos priežiūros komandas. Sutvarkysime *e. sveikatos* sistemą, kad ji tarnautų tiek specialistams, tiek pacientams, tiek moksliniams tyrimams. Sieksime sveikatos sistemos žmogiškųjų resursų tvarumo, transformacijos, mažinsime administracinę naštą. Tobulinsime greitosios medicininės pagalbos paslaugų teikimą, didinsime gydytojų ir slaugytojų rengimą, profesijos patrauklumą, atlyginimus, socialines garantijas ir paskatas dirbti regionuose. Parengsime regionų medikų trūkumo mažinimo programą.

Taip pat gerinsime kelių būklę visoje Lietuvoje. Gerinsime kelių būklę skubiai ieškodami lėšų įsteigto Kelių fondo finansavimui užtikrinti. Skirsime didesnę dėmesį per gyvenvietes einančių žvyrkelių asfaltavimui. Perskirstysime kelių priežiūros ir plėtros lėšas vietinės ir valstybinės reikšmės keliams tolygiai. Plėsimė tarpmiestinių autobusų ir geležinkelio maršrutų tinklą, diegsime išmaniąsias technologijas sistemos keliuose. Pertvarkysime Kelių fondą siekdami išplėsti fondo galimybes. Įdiegsime naują tvarų kelių priežiūros ir plėtros finansavimo modelį. Kurdami naują finansavimo modelį užtikrinsime, kad pradėtų veikti moderni atstuminė kelių rinkliavos sistema, nustatysime tinkamą ir kitų šalių praktiką atitinkantį rinkliavos dydį.

Keisdami Kelių priežiūros ir plėtros programos modelį, padidinsime savivaldybėms tenkančių lėšų proporciją ir pradėsime dalies valstybinės reikšmės kelių perdavimą savivaldybėms. Prioritetu laikysime karinio mobilumo ir dvejopos paskirties transporto infrastruktūros projektų plėtojimą ir įgyvendinimą. Užtikrinsime kelio „Via Baltica“ projekto spartų įgyvendinimą. Parengsime naują ilgalaikę valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros strategiją. Plėtosime patogią, saugią ir aplinką tausojančią geležinkelių infrastruktūrą, įvertinsime esamą geležinkelių infrastruktūros situaciją ir parengsime modernizavimo planus, išnaudodami miestų logistinių potencialą.

Įvertindami socialinę pašto svarbą, sieksime, kad Lietuvos paštas pirmiausiai sutelktų dėmesį į universaliųjų paslaugų ir periodinių leidinių pristatymą visoje šalies teritorijoje, įskaitant kaimo vietas. Plėsimė paštomatų tinklą, užtikrinsime regionuose gyvenančių žmonių bazinius susisiekimo poreikius, praktiškai įgalinsime pažeidžiamus ir vienišus žmones, neturinčius automobilio, pasiekti jiems būtinas paslaugas.

Plėsimė viešojo transporto sistemą, sudarydami ir įteisindami svarbių tarpmiestinių regioninių maršrutų sąrašą. Plėsimė lengvatų sistemą, leidžiančią viešuoju transportu naudotis pažeidžiamoms socialinėms grupėms. Skatinsime viešojo transporto priemonių atnaujinimą, skatindami atsinaujinančių energijos išteklių vartojimą. Sieksime padidinti Lietuvoje veikiančių oro uostų patrauklumą, prioritetą teikdami naujų krypčių pritraukimui.

Laikysimės strateginio požiūrio į jūrinę ekonomiką, derindami investicijas su aplinkosaugos reikalavimais. Investuosime į tvarią energetiką. Sieksime konkurencingos šildymo kainos visiems. Ginsime vartotojus nuo energetikos įmonių manipuliavimo paslaugų kainomis, suteiksime daugiau galių valstybiniam energetikos reguliuotojui. Skirsime lėšų elektros energijos perdavimo bei skirstymo tinklų kokybės ir patikimumo didinimui. Vykdydysime spartesnę senų daugiabučių namų renovaciją, modernizuosime centrinio šildymo sistemas. Skatinsime investicijas į atsinaujinančiąją energetiką ir elektros kaupimo įrenginių plėtrą. Remsime atsinaujinančiosios energetikos technologijų plėtrą, sieksime, kad jau 2028 metais Lietuvoje elektros energijos ir atsinaujinančiųjų išteklių per metus būtų pagaminama daugiau nei Lietuvos metinis elektros energijos suvartojimas. Skatinsime decentralizuotą atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą, vystomą fizinių asmenų, mažų ir vidutinių įmonių, smulkiųjų bei vidutinių ūkininkų, atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijų.

Remsime vėjo energetikos plėtrą jūroje tuo atveju, jei tai nedidins elektros energijos kainos pramonei ir vartotojams, užtikrinsime, kad būtų nutiesta sausumos elektros linija „Harmony Link“ į Lenkiją šalia automagistralės „Via Baltica“. Inicijuosime jūrinio elektros kabelio nutiesimą

į Vokietiją, plėtosime Kruonio hidroakumuliacinės elektrinės elektros akumuliacinio pajėgumus. Skatinsime naudingą biologinių atliekų, biodujų ir biometano panaudojimą, jų gamybos bei vartojimo Lietuvos transporto ir pramonės sektoriuose tolesnę plėtrą.

Stiprinsime viešąją tvarką. Didinsime teisėsaugos pareigūnų skaičių regionuose, investuosime į jų darbo sąlygas bei kvalifikaciją. Kovosime su korupcija, mokesčių vengimu, skaidrinsime viešųjų pirkimų sistemą.

Gerinsime teisinės pagalbos prieinamumą, spręsimė bausmių proporcingumo problemą baudžiamojoje teisėje. Užtikrinsime veiksmingą kriminalinės žvalgybos subjektų kontrolę apsaugodami asmens teises ir laisves. Sieksime nuosekliai ir tolygiai didinti statutinių pareigūnų darbo užmokesčių visose pareigūnų grandyse... o pareigūnų socialinės garantijos atitiktų jų statusą. Įsipareigosime išsaugoti statutiniams pareigūnams nustatytas socialines garantijas, siekti priedų už tarnybos stažą atkūrimo.

Kovai su psichotropinių medžiagų vartojimu ir platinimu tarp jaunimo sutelksime jungtines švietimo, policijos, gydymo įstaigų ir vaikų teisių specialistų, mokinių bei jų tėvų, bendruomenės pastangas. Reformuosime nepilnamečių teisinės atsakomybės sistemą pagal geriausius kitų šalių pavyzdžius, sukurdami sąlygas realiems elgesio pokyčiams.

Nuosekliai stiprinsime išorės sienos kontrolę ir apsaugą, didindami papildomų saugumo priemonių diegimą. Stiprinsime valstybės institucijų pajėgumą veikti krizės, ekstremaliosios situacijos, nepaprastosios padėties ar pandemijos atvejais.

Užtikrinsime racionalią ir gerai kontroliuojamą migracijos politiką. Sukursime naujas ir efektyvinsime esamas Lietuvos diasporos integracijos ir imigrantų integracijos Lietuvoje programas.

Kursime gyvybingą kaimą, konkurencingą ir tvarų žemės ūkį. Siūlysime inovatyvias priemones žemės ūkio produktus perdirbti į aukštesnės pridėtinės vertės produktus. Trumpinsime maisto tiekimo grandinę, kad sudarytume kuo palankesnes sąlygas Lietuvos ūkininkams parduoti produktus tiesiogiai galutiniams vartotojams. Sieksime tiesioginių išmokų suvienodinimo žemdirbiams Europos Sąjungos lygiu ir jų teisingo paskirstymo šalies viduje smulkiųjų ir vidutinių ūkių bei jaunųjų ūkininkų naudai. Padėsime ūkiams spręsti žemės ūkio rizikų valdymo problemas, remsime vietos iniciatyvas, kurios skatins verslumą ir užimtumą kaime bei užtikrins šių iniciatyvų tęstinumą.

Užtikrinsime tvarią žemės ūkio, žuvininkystės ir maisto produkcijos gamybą ir gerinsime jos konkurencingumą bei eksportą. Teiksime paramą taikomiesiems moksliniams tyrimams, kurie aktualūs žemės ūkio ir maisto pramonei, platesnei jų rezultatų sklaidai ir inovacijų diegimui spartinti. Parengsime ambicingą Lietuvos gyvulininkystės plėtros strategiją, ypač daug dėmesio skirsime ūkinių gyvūnų genetinės vertės didinimui, pašarų ir produkcijos kokybės, auginimo efektyvumo didinimui.

Stiprinsime bei remsime Žemės ūkio rūmus, žemdirbių savivaldą, regionines ir sektorines bei nacionalines organizacijas. Užtikrinsime teisingesnę išmokų sklaidą ir investicinės paramos prieinamumą bei teisingą paskirstymą mažiesiems ir vidutinio dydžio ūkiams, taip pat jauniems ūkininkams. Inicijuosime diskusiją ir sieksime susitarimo dėl maksimalios tiesioginių išmokų ribos, kuri būtų priimtina ūkininkų ir žemės ūkio bendrovių asociacijoms.

Tausosime aplinką ir jos išteklius, sukursime Lietuvos miškų strategiją, diegsime pramonę, skatinančią didinti Lietuvos miškingumą. Skatinsime investicijas į Lietuvos medienos pramonę ir biomasės energetiką, siekdami racionaliai panaudoti vietinius atsinaujinančiuosius medienos išteklius. Decentralizuosime miškotvarką, siekdami Miškų urėdijai patikėto valstybės turto efektyvaus naudojimo, kad jis būtų ne tik pelningas, bet ir užtikrintą socialinę rekreaciją bei aplinkosauginę naudą.

Didinsime visuomenės įtrauktį į vertingiausių teritorijų apsaugą. Užtikrinsime maksimalią saugomų rūšių apsaugą, siekdami išsaugoti ir atkurti nykstančių ir grėsmę patiriančių rūšių populiacijas. Užtikrinsime gyvūnų apsaugą, taip pat neišvengiamą atsakomybę už smurtą prieš gyvūnus. Skatinsime gamtos pagrindu kuriamus sprendimus miestuose ir kaimo vietovėse, tokius

kaip žaliųjų zonų plėtra, esamų želdinių saugojimas ir klimato adaptacijai pritaikytos infrastruktūros kūrimas. Imsimės kompleksinių veiksmų siekdami sustabdyti biologinės įvairovės nykimą, o esant poreikiui ir finansinių galimybių ją atkurti ir palaikyti gerą jos būklę. Parengsime ir priimsime Lietuvos biologinės įvairovės išsaugojimo strategiją. Imsimės realios gyvūnų gerovės kontrolės, įtraukdami nevyriausybinės organizacijas ir ekspertus. Užtikrinsime naminių gyvūnų apsaugą, taip pat neišvengiamą atsakomybę už žiaurų elgesį su gyvūnais.

Puoselėsime atvirą demokratinę visuomenę ir pilietinę tapatybę. Priimsime kovos prieš ksenofobiją, antisemitizmą bei kovos prieš bet kokią diskriminaciją priemonių planą. Didinsime kultūros įtraukumą ir prieinamumą visoje Lietuvoje. Stiprinsime menininkų bendruomenes, užtikrinsime tradicijų, kultūros paveldo ir etninės kultūros puoselėjimą. Skirsime paramą profesionaliam menui, užtikrindami jo pasiekiamumą regionuose. (*Užsikosėjo*) Atsiprašau. Čia, matyt, ženklas, kad jau turiu eiti į pabaigą.

Nustatysime aiškią ir skaidrią žiniasklaidos paramos sistemą, suteiksime daugiau teisių ir galimybių nevyriausybiniams organizacijoms ir profesinėms sąjungoms aktyviai dalyvauti viešajame gyvenime, sprendžiant joms rūpimus klausimus. Išbandysime ir diegsime dalyvaujamosios ir svarstomosios demokratijos inovacijas. Įgyvendinsime priemones, užtikrinančias moterų ir vyrų lygias galimybes, efektyvią kovą prieš smurtą artimoje aplinkoje.

Didinsime savivaldybių investicinį pajėgumą, skatinsime lanksčią skolinimosi politiką ir efektyvų ES lėšų naudojimą. Užtikrinsime regionų plėtros tarybų vaidmenį ir sprendimų priėmimą regionuose, tolygiai grąžinsime viešojo sektoriaus darbo vietas iš sostinės į regionus, kad būtų stiprinama vietos ekonomika ir mažinama regioninė atskirtis.

Vykdydysime aktyvią, konstruktyvią ir nuspėjamą užsienio politiką. Užtikrinsime tvirtą paramą Ukrainai jos kovoje prieš Rusijos agresiją, jos integracijos kelyje į Europos Sąjungą ir NATO, teiksime politinę, karinę, finansinę ir humanitarinę paramą, prisidėsime prie jos atkūrimo ir ilgalaikio ekonomikos atsigavimo. Sieksime išlaikyti Rusijos ir Baltarusijos tarptautinę izoliaciją ir atsakomybės užtikrinimą už tarptautinės teisės pažeidimus. Sieksime greitesnių Europos Sąjungos sprendimų priėmimo procesų, spartesnės Europos Sąjungos plėtros. Stiprinsime bendrą saugumo, gynybos ir ekonominę politiką bei kovos priemones prieš agresiją ir nelegalią migraciją. Plėsimės bendradarbiavimą su NATO ir strateginiais partneriais: JAV, Lenkija, Vokietija, Šiaurės ir Baltijos šalimis, Indijos ir Ramiojo vandenyno regiono šalimis. Sieksime abipusiškai naudingos ekonominės, technologinės ir kultūrinės partnerystės.

Atrodo, tilpau į laiką. Tiek trumpai, glaustai ir ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū, premjere, jūs sutaupėte laiko ir labai aiškiai pranešėte. Tai kviečiu dabar užimti savo vietą čia, dešinėje, prie Vyriausybės ložės.

Replika dėl vedimo tvarkos. Turbūt ponas S. Kairys. Prašau.

S. KAIRYS (LSF). Taip, ačiū. Aš tikrai dar kartą noriu atkreipti dėmesį ir į teisinius aspektus. Negali ministrų vietoje sėdėti asmenys, kurie nėra Prezidento dekretu. Jūs sakote, kad tai yra laikinai einantis pareigas, bet mes kalbame apie buvusią Vyriausybę. Mes šiandien diskutuojame apie būsimą, ir laikinai gali pavaduoti tik tas, kas yra dekretu ir kas prisieks po to šioje salėje, tas ir eis laikinai tas pareigas, ir tikrai ne ponas P. Poderskis jas eis. Nes kitu atveju tada čia turėtų sėdėti ir ponas Š. Birutis. Ir kur yra tada Ž. Vaičiūnas ir panašiai. Tai čia Etikos ir procedūrų komisijos dėmesio vertas klausimas.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Sėdės turbūt ir Š. Birutis, ir kiti ministrai, kai mes svarstysime ir toliau, nes dar turime rudens sesijos klausimus, kuriuos pristatys būtent laikinai einantys ministrai.

Gerai, kolegos, turime valandą, pusantros valandos, laiko pagal Statuto 194 straipsnio 5 dalį klausimams Ministrui Pirmininkei ir bet kuriam iš ministrų. Primenu, pusantros valandos. Fiksuojame laiką. Pirmoji klausia V. Čmilytė-Nielsen, prašau.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama premjere, jūs tikrai užčiaupėte piktavalius, jei kas nors sakė, kad jūs Vyriausybės programos net neskaitėte. Jūs tikrai ją skaitėte, ir šiandien tuo visi įsitikinome.

Iš tos programos mes girdime esminius dalykus: kad plėsite valstybės funkcijas, kišimasi ir išlaidas visose srityse – nuo švietimo, sveikatos apsaugos, suprantama, ekonomikos, gynybos, kas yra labai svarbi sritis. Tačiau minėdama, kiek visko didės, jūs nepaminite esminio dalyko, kiek didės valstybės biudžeto deficitas. Jei likimas taip lems, kad jūs išbūsime visą likusią kadenciją, kokią deficitą planuojate? Labai norėtusi išgirsti jūsų konkretų atsakymą. Na, kitais žodžiais pasakysiu: kiek tai kainuos?

PIRMININKAS. Ačiū. Prašau.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū. Labai ačiū už klausimą. Matyt, ne paslaptis, kad ypač socialdemokratai visada deklaravo šitą siekį, kad mes už tai, kad valstybės sektorius būtų stiprinamas ir didinami jo pajėgumai. Man atrodo, kad labai svarbu siekti to, kad žmonės, kiekvienas gyventojas, pilietis, mokėdamas mokesčius, turėtų atitinkamą grąžą ir žinotų, už ką jis moka mokesčius. Tai reiškia, jeigu jis moka mokesčius, atitinkamai tikisi, ir jo lūkestis – gauti valstybės kokybiškas ir laiku pasiekiamas paslaugas, ir mes jaučiame pareigą tą užtikrinti.

Mes suprantame, kas yra biudžetas, ir šiandien yra formuojamas 2026 metų biudžetas, jis dar atkeliaus į parlamentą, tai tikrai matysite, kad mes siekiame tvaraus biudžeto ir siekiame jį planuoti taip, kad neviršytume 3 % deficito.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia A. Skardžius. Kolegos, prašyčiau tylos truputėlį, kas turite... yra vietos, kur pasikalbėti, bet kad salėje girdėtų ir klausimą, ir atsakymą. Labai ačiū, prašau. A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Norėčiau gerbiamos premjerės, sveikindamas su nelengva užduotimi pristatyti programą ir visą mūsų Vyriausybės komandą, paklausti tokio dalyko. Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtinta nuostata, kad tautos ūkio svarbiausios ūkio šakos priklauso valstybei ir kad valstybė reguliuoja ūkinę veiklą taip, kad ji tarnautų bendrai tautos gerovei. Ar Vyriausybės priemonių plane atsiras nuostatų, kad būtų įvertinta AB „Ignitis grupė“ ir kitos valstybės valdomos įmonės, ar jos valdomos efektyviai ir tarnauja viešajam interesui? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū jums už klausimą. Kaip ir prisistatydama kaip kandidatė į Ministrus Pirmininkus turbūt sakiau tą patį, kad tikrai tas siekis, kad valstybė būtų valstybės rankose, yra. Vertinsime visas galimybes, kad tos valstybės valstybės rankose būtų daugiau.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia M. Lingė. Prašau, kolega.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Gerbiama premjere, išties išsamiai pristatėte Vyriausybės programos projektą. Pažiūrėjus, kiek liktų iki kadencijos pabaigos darbo dienų, iš esmės išeitų, kad kiekvienas punktas turėtų vieną darbo dieną jam įgyvendinti. Tikrai užmojai yra labai dideli. Panašiai punktų projektavo ir buvusi Vyriausybė ketveriems metams. Jūs projektuojate tuos kelis šimtus punktų trejiems metams. Ar spėsite viską įgyvendinti?

Norisi žinoti tuos prioritetus, visgi ką jūs iš tų 770 siekių norėtumėte matyti kaip savo vizitinę kortelę užverdami Vyriausybės duris kadencijos pabaigoje, jeigu jinai išdirbs iki tiek, ką laikytumėte svarbiausiu noru įeiti į istoriją su konkrečiu pasiektu tikslu?

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū jums už klausimą ir ačiū už įvertinimą, kad mūsų programa yra ambicinga, nes neretai būtent jūsų frakcija kritikuodavo, kad per mažai ambicijos. Ačiū, kad įvertinate šitą XX Vyriausybės programą. Man atrodo, kad mes jau per pastarąjį praeitą laikotarpį, pavasario sesiją, įrodėme, kad galime priimti sprendimus ir galime tikrai priimti jų nemažai. Kalbėjau net savo kalboje šiandien apie pagrindines reformas, kurias mes įgyvendiname labai didele tempu, ko galbūt nepavyko ir praeitoms vyriausybėms.

Noriu pasakyti, kad mūsų pagrindinis horizontalus tikslas iš tiesų, to aš niekada neslėpiau, ir mano vizitinė kortelė būtų saugumas plačiaja prasme. Tai yra turbūt didžiausias dėmesys, kur aš skirsiu savo energiją. Tai yra saugumas gynybos prasme ir socialinis saugumas ir stabilumas šalyje. Tai yra tie pagrindiniai horizontalūs prioritetai, prie kurių dar pridėčiau ir šeimos politikos stiprinimą, nes šitas klausimas neabejotinai yra vienas iš esminių reaguojant į prastus demografinius rodiklius.

PIRMININKAS. Ačiū premjerei. Toliau klausia S. Gentvilas. O posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotojas R. Šukys. Prašau, kolega.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju. Gerbiama premjere, klausimas jums. Visų pirma norėčiau pagirti, kad iš programos ištrinta regionų ministerija. Čia opozicija sveikina ir ačiū už šitą persigalvojimą. Bet klausimas yra dėl 34 punkto – iš naujo įvertinsime valstybės įmonių procesų valdymą. Jūs, atsakydama A. Skardžiui, sakėte: reikia daugiau valstybės valstybės įmonėse. Su tuo aš galiu sutikti žinodamas socdemų pozicijas ir požiūrius, bet ar valstybės turi būti daugiau valstybių valdyme, ar R. Žemaitaičio turi būti valstybės įmonėse?

Čia aš paklausu jūsų nuo I. Hofmano. Ką jūs darysite, kad valstybinių įmonių Aplinkos ministerijoje ir Žemės ūkio ministerijoje bei Energetikos ministerijoje, kuri priklauso „Nemuno Aušrai“, neužvaldytų R. Žemaitaitis taip, kaip jisai stengiasi užvaldyti Žemės ūkio ministeriją? P. Poderskis išvaikė urėdijos valdybą, išvaikė Statybos sektoriaus vystymo agentūros valdybą nepaskirdamas ir įvesdamas tiesioginį valdymą, atleisdamas taip pat jūsų gerai pažįstamus profsąjungų atstovus. Ką jūs darysite, kad R. Žemaitaitis nevaldytų tiesiogiai ir neprikštų Saulyčių į valstybines įmones taip, kaip jis darė Žemės ūkio ministerijoje?

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Aš tai skelčiau šitą klausimą į dvi dalis, nes jos šiek tiek skirtingos. Pirmiausia dėl punkto, kurį pacitavote. Noriu pasakyti, kad jis atsirado dar ir dėl to (čia nežinau, kodėl jūs jį sujungėte su R. Žemaitaičiu), kad mes iš tiesų piliečių lūkesčius girime labai aiškiai. Daug yra kalbų apie tai, kad tam tikros paslaugos jau tampa neprieinamos, yra įvairių nusiskundimų dėl paslaugų kokybės, aš čia kalbu nuo energetikos sektoriaus iki, na, daugybės valstybinių įmonių. Tam tikri vadybiniai sprendimai, mūsų požiūriu, XX Vyriausybės požiūriu, turėtų būti valstybinėse įmonėse peržiūrėti ir galbūt tobulinami procesai, kad vis dėlto paslaugos, kokybiškos paslaugos, vis labiau artėtų prie kokybės, bet ne prie kiekybės. Tai čia turbūt punktas daugiau yra apie tai.

O R. Žemaitaitį apibūdinote kaip kokį nors virusą, kuris staiga ateis ir viską sugriaus. Aš taip nevadinčiau. Kaip bebūtų, tam tikrus strateginius sprendimus priima visa Vyriausybė. Man atrodo, kad tas kolektyvinis balsas tikrai suveiks.

PIRMININKAS (R. ŠUKYS, NAF). Klausia A. Gedvilas. Prašom.

A. GEDVILAS (NAF). Gerbiama premjere, Vyriausybės programoje yra įrašytas labai aiškus pažadas neįvesti naujų mokesčių, na, galbūt išskyrus bankams skirtą. Ar galėtumėte dar kartą pagarsinti ir patvirtinti, kad šio pažado bus laikomasi, ne tik nebus įvedami nauji mokesčiai, bet ir nebus didinami jau esami? O ar matote galimybę, gal buvo ir kokia nors diskusija kai kuriuos mokesčius atšaukti arba netgi mažinti? Labai ačiū.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Taip jaučiu, kad aš turbūt būsiu populiariausia pusantros valandos. Pasinaudokite proga ir ministrų paklausti.

Taip, naujų mokesčių tikrai mes išsipareigojame neįvesti, bet reikia turėti omenyje ir kontekstą. Mes turime RRF'o planą ir išsipareigojimą Europos Sąjungai, tai tuos išsipareigojimus tikrai turėsime įvykdyti. Tai turėkite omenyje. Taip pat jau ne vieną kartą sakiau, kad lengvata ūkininkams buvo nepagrįstai labai stipriai išplėsta. Mes, matyt, turėsime peržiūrėti ir susikoncentruoti į tuos ūkininkus, kurie realiai dirba ir gamina produkciją, ir jiems palikti lengvatą, kad neatsitiktų taip, kad bet kuris žmogus, Lietuvos gyventojas, tiesiog išsiėmęs ūkininko pažymėjimą, staiga turėtų lengvatų. Bet lygiai taip pat aš norėčiau rimtos diskusijos su verslu, nes ne vieną kartą sakiau, kad noriu skatinti sąžiningai veikiančių ir sąžiningai mokančių mokesčius verslą, kuris investuoja į darbuotojus. Norėčiau diskutuoti ir išgryninti sprendimus, kas galėtų jiems padėti ir toliau laikytis šitos sąžiningos krypties.

PIRMININKAS. Klausia I. Braziulienė. Prašom.

I. BRAZIULIENĖ (LSDPF). Aš klausimą turėčiau tikriausiai irgi Ministrei Pirmininkei. Prasidėjo mokslo metai, didelė dalis studentų sugužėjo į didžiuosius Lietuvos miestus, bet mes turime didžiulę problemą dėl bendrabučių ir apgyvendinimo, nes nuomos kainos yra be galo užaukštinotos. Ką ruošiatės daryti, kad būstas jauniems žmonėms būtų prieinamesnis, tai yra kad galbūt

mokymo įstaigų bendrabučių fondas plėstųsi ir atsirastų daugiau lengvatinės nuomos alternatyvų? Taip šie mūsų jauni žmonės galėtų ramiai gyventi ir išsimokslinti. Ačiū.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū jums už klausimą. Gal ir švietimo ministrė galės mane papildyti. Tikrai problema yra žinoma, jina labai svarbi. Čia lygiai tas pats, kaip ir jaunų šeimų problema dėl būsto prieinamumo, jauna šeima irgi negali įsigyti. Lyg ir tą priemonę jaunoms šeimoms turime, į ją tik reikia pakankamai investuoti ir suteikti tą galimybę didesniai šeimų skaičiui. Dėl studentų iš tikrųjų yra atviras klausimas, dėl kurio ateityje diskutuosime.

PIRMININKAS. Klausia S. Kairys. Prašom.

S. KAIRYS (LSF). Ačiū už galimybę paklausti. Mano klausimas, be abejo, irgi pačiai premjerei. Kultūros srityje yra labai įdomus punktas, tiksliau, du punktai, kurie kalba apie nacionalinės darbotvarkės parengimą. Aš suprantu, kad Ministrė Pirmininkė neturi žinoti ten įvairių detalių, kitų niuansų, bet kadangi klausimas turi tokią ambiciją būti nacionaline darbotvarke, tai kokie yra to elementai? Ką jūs darysite kaip premjerė, formuodama nacionalinę darbotvarkę, kurią aš randu kultūros srityje?

Taip pat yra kitas įdomus klausimas, kur jūs žadate visgi peržiūrėti Draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymą, siekdami, pabrėšiu, išvengti ideologinių suvaržymų. Tai kokie yra tie ideologiniai suvaržymai ir ką jūs ruošiatės keisti? Ką? Požiūrį į sovietinį palikimą ar panašiai? Ar tiesiog jūs dėl neapsižiūrėjimo palikote tą punktą, kurio po XIX Vyriausybės programos patvirtinimo jau nebebuvo priemonių plane? Siūlyčiau priemonių planą turėti irgi kaip dokumentą, kuris vertas dėmesio, nes ten kai kurie keisti punktai buvo tiesiog eliminuoti. Ačiū.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už jūsų pastabumą ir dėmesį kultūrai. Pirmiausia nuo antros dalies turbūt pradėsiu. Tikrai skirsime didžiulį dėmesį tai pačiai dezinformacijai. Kalbant apie tam tikrus ideologinius momentus, be abejo, mūsų pagrindinis siekis – lietuvių kalbos stiprinimas ir užsieniečių integracija per lietuvių kalbą, taip pat mūsų ideologinių tam tikrų parametrų stiprinimas. Bet kartu su tuo labai nenorėčiau, kad Lietuvoje būtų skaldomi žmonės į įvairias visuomenės grupes. Taip, mes savo visuomenėje turime įvairių vertybių piliečių, įvairių nuomonių ir įvairių pasaulėžiūros piliečių... įvairios pasaulėžiūros piliečių. Man atrodo, kad mes juos turėtume ne į užribį išmesti, bet kaip tik integruoti ir traukti prie to, ką esame sutarę, puoselėdami lietuviškumą ir pilietiškumą.

Nacionalinės darbotvarkės parengimas – čia daugiau toks bendrinis galbūt klausimas. Norėtusi nacionalinio požiūrio į kultūrą. Ne atskirus tam tikrus taškus stiprinti ir gnaibyti iš bendro paveikslo, bet daugiau norėtusi kultūrą matyti per nacionalinę prizmę, per bendrą tokį skėtį. Jei gu mes norime tam tikrų orientuotų sprendimų, stiprindami kultūrą, tai turėtų būti per tokį nacionalinį matymą.

PIRMININKAS. Klausia K. Podolskis. Prašom.

K. PODOLSKIS (LSDPF). Gerbiama premjere, manau, parengta tikrai labai gera, atspindinti proveržį Vyriausybės programa. Manau, ji atliepia jūsų iškeltą tikslą užtikrinti šalies išorės ir vidaus saugumą. Mano klausimas būtų apie regionus. Kadangi regionų atskirtis Lietuvoje vis dar yra didelė, kaip Vyriausybė užtikrins, kad regionai gautų daugiau investicijų ir kad darbo vietos būtų kuriamos ne tik didžiuosiuose miestuose, bet ir mažesniuose, regioniniuose? Ir vis tik kaip bus su ta regionų ministerijos idėja? Jeigu jos nebus, ar turite šiai idėjai alternatyvą, kad tas Vyriausybės dėmesys regionų politikai ir toms problemoms, kurių ten yra, būtų didesnis? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū. Beveik trys klausimai į vieną sudėti. Pabandysiu po truputį atsakyti. Neabejotinai, regionų stiprinimas yra vienas iš prioritetų. Ir mes, kalbėdami apie regionus, kalbame taip pat ir apie savivaldą, nes savivalda yra kertinis elementas regionuose ir stiprinant regionus. Tai reiškia, kad dėsime visas pastangas, kad savivalda stiprėtų ir įgautų daugiau savarankiškumo. Investicijos į regionus, investicijų pritraukimas į regionus priklauso nuo daugelio elementų. Lygiai taip pat nuo tos pačios sąveikos su savivaldybe, kiek savivaldybė pajėgi būti savarankiška ir užtikrinti geras investicines sąlygas pagrindiniams investuotojams. Be abejo, priori-

tetas yra, kad investuotojai ateitų ne tik į didžiuosius miestus, bet ir į regionus. Kitos išeities nėra, nes kitaip mes matysime besitraukiančią Lietuvą į didžiuosius miestus.

Kaip mes galime stiprinti dar labiau? Regionų ministerijos idėją mes norime perkelti šiek tiek į kitokį lygmenį ir sukurti tam tikrą, na, gal darinys netinkamas žodis, bet tam tikrą struktūrą, kad būtų koordinavimas, aiškus koordinavimas, nukreiptas į savivaldą ir regionus. Šiandien turime 14 ministerijų, kiekviena jų atskirai turi tam tikrus elementus, susijusius su savivalda ir regionais, bet nėra tokio bendro koordinacinio įrankio, kuris visa tai sujungtų, išanalizuotų ir nurodytų, ką mes dar daugiau galime padaryti, kad tai veiktų, kad tas ryšys būtų abipusis, bet ne į vieną pusę.

Iš tikrųjų kaip alternatyvą svarstome, ir netgi kelias alternatyvas svarstome, kad galbūt galėtų atsirasti tam tikras departamentas Vyriausybės kanceliarijoje, galbūt kitur. Diskutuosime ir išsigryninsime tas mintis, bet neabejotina, kad tikrai turi atsirasti specialistų, kurie užtikrins, kad kaip to aštuonkojo kiekviena koja veiktų ne atskirai, bet viskas būtų akumuluota, kas susiję su regionais, ir nukreipta būtent į savivaldą ir pačius regionus.

PIRMININKAS. Klausia I. Gelažnikienė. Prašom.

I. GELAŽNIKENĖ (*LSDPF*). Ačiū. Aš taip pat du klausimus turiu Ministrei Pirmininkei. Atleiskite, kad mes čia jus šiandien taip kankiname.

Pirmas klausimas būtų apie tai, kad kai mes kalbame apie efektyvų valstybės biudžeto lėšų naudojimą ir kai kalbame apie tai, kad valstybės įstaigos turi taupyti lėšas, dažniausiai nukenčia regioninė politika, tai reiškia, kad pradedamos naikinti darbo vietos regionuose, mažinamos tam tikros institucijos, paslaugos centralizuojamos ir kartu mažėja darbo vietų regionuose. Labai norėčiau išgirsti jūsų, kaip premjerės, nuomonę, koks jūsų yra užsibrėžtas tikslas ir kaip jūs į tai žiūrėsite ir sieksite, arba kokia jūsų nuomonė šituo klausimu?

Antras klausimas būtų vėl susiejant su regionais. Į regionus atkeliauja lėšos iš valstybės biudžeto, Europos Sąjungos, regioninės priemonės ir dažniausiai skiriant šį finansavimą yra įtraukiami kriterijai, kurie apriboja mažesnių gyvenviečių, miestelių, rajonų galimybę dalyvauti įvairiose programose, nes įrašyti tokie kriterijai, kurie jiems nėra pasiekiami. Tai yra per mažas žmonių skaičius, per mažai mokyklų, per mažai, nežinau, vandentvarkos, nuotekų dalyvių, kurie gali prisijungti. Kokia jūsų nuomonė? Galbūt vertėtų peržiūrėti kriterijus? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą vėl iš dviejų dalių.

Pirma, valstybinės. Taip, iš tikrųjų, kuomet kalbi apie taupymą, galbūt čia ne tiek taupymas, bet nepamirškime, kad ilgą laiką mes turėjome valstybinio sektoriaus centralizavimą, pasiremdami, kad tai yra svarbus elementas taupant valstybės biudžeto lėšas. Be abejo, mes jau matome efektą, kad viskas traukiasi iš regionų ir tiesiog nusėda didžiuosiuose miestuose. Man tikrai labai nepatinka, kad taupymas vyksta mažinant darbo vietas, darbuotojų socialines garantijas. Mūsų siekis, Vyriausybės pagrindinis siekis, jeigu mes... o mes esame nusistatę tokį tikslą taupyti ir tą privalome daryti, nes gynybai turime skirti tikrai gana nemažą lėšų kiekį, tai tas taupymas galėtų būti įvairiomis kitomis minkštosiomis priemonėmis. Mes turime daugybę, kiekviena įstaiga turi įvairių išlaidų eilučių, tai ir viešumas, galbūt įvairūs kiti tokie elementai, kurių galima būtų atsakyti, bet jokių būdų ne darbuotojų mažinimu, ne jų galimybes mažinant didinti kompetencijas ir kitus dalykus. Turime sugrąžinti atgal darbo vietas į regionus.

Dabar dėl apribotų galimybių tam tikriems regionams dalyvauti programose arba projektuose. Valstybės lėšos turi būti leidžiamos labai atsakingai. Normalu, kad yra tam tikri kriterijai, bet, be abejo, matyt, turėtume pasižiūrėti, kad nebūtų taip, kad vienas ar kitas regionas niekada gyvenime negali gauti jokios galimybės dalyvauti viename ar kitame projekte. Matyt, turėtų atsirasti tam tikri lygiai. Reikia suprasti, kad vieni projektai galbūt ir bus skirti su griežtesnėmis sąlygomis ir su griežtesniais reikalavimais, kiti projektai galėtų būti skirti ir tokiems mažesniems, kurie tų reikalavimų nepasiekė. Bet pradėsime dirbti ir galime diskutuoti.

PIRMININKAS. Prieš suteikdamas kitam kolegai žodį paklausti, norėčiau paprašyti visų kolegų, kadangi užsirašė daug norinčių paklausti, prašom spėti per 1 minutę, numatytą Seimo statute.

Dabar klausia A. Radvilavičius. Prašom.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Į mano klausimą, žinant patirtį prieš tai buvusioje veikloje, puikiai atsakytų premjerė, bet aš norėčiau visgi klausimą skirti būsimai socialinės apsaugos ir darbo ministrei. Pajamų nelygybė Lietuvoje yra viena iš didesnių Europos Sąjungoje ir dažnai minima tiek ekonomikos, tiek socialinės politikos diskusijose. Programoje daug dėmesio skiriama pajamų nelygybės mažinimui. Kokių konkrečių rezultatų tikėtės pasiekti per šią kadenciją? Kokios priemonės, jūsų manymu, iš tikrųjų gali padaryti pokytį? Ačiū.

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Manau, mūsų programoje, kaip socialdemokratų Vyriausybės ir koalicijos partnerių Vyriausybės, tikrai yra daug kalbama apie skurdo mažinimą. Manau, tos priemonės, kurios yra ir aprašytos, tai ir nuoseklus pensijų didinimas, ir minimalios algos didinimas, žinoma, šeimoms, kurios augina vaikus, sąlygų gerinimas ir išmokų didinimas – visa tai po truputėlį suguls į tą bendrą krepšį. Manau, kad tai ir bus tos priemonės, kurios – ne tik šios, bet ir žiūrint kompleksškai, kalbant ir apie šeimas, turinčias ir neįgalių vaikų, ir senjorų atskirtį... Sudedant viską į vieną krepšį, manau tikrai, ta problema per šią kadenciją tikrai sumažės.

PIRMININKAS. Klausia S. Čaplinskas. Prašom.

S. ČAPLINSKAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiama Ministre Pirmininke, Lietuvos gyventojų sveikatos rodikliai ir toliau kelia didelį susirūpinimą. Sergamumo ir mirtingumo lygis mūsų šalyje vis dėlto tebėra vienas aukščiausių Europos Sąjungoje. Nors medicinos pažanga leidžia efektyviau gydyti ligas, eilės gydymo įstaigose plačiai aptariamoms, ką minėjo ir gerbiamas Prezidentas, vis pernelyg mažai dėmesio skiriama tam, kaip išvengti ligų. Didžioji sveikatos biudžeto dalis skiriama gydymo paslaugoms, tačiau prevencijai ir sveikatos stiprinimui skiriamos lėšos yra nepalyginti mažesnės. Noriu atkreipti dėmesį, kad Pasaulio sveikatos organizacija, Europos Komisija pabrėžia principą „Sveikata visose politikose“. Tai reiškia, kad sveikatos politika turi būti orientuota ne tik į gydymą, bet ir į ligų prevenciją, sveikos gyvensenos skatinimą, sveikatai palankios aplinkos kūrimą. Todėl noriu paklausti gal gerbiamos sveikatos ministrės: ar Vyriausybės programa numato aiškų planą, kaip didinti sveikatos paslaugų prieinamumą, ar programoje sveikatos srityje yra numatyti aiškūs prioritetai ir konkretūs veiksmai, skirti Lietuvos gyventojų sergamumui mažinti bei sveikatai stiprinti, o ne tik koncentruotis į ligų gydymą? Na ir galbūt kokie planai ir priemonės numatyti, kad sveikatos politika būtų orientuota į prevenciją ir visuomenės sveikatos stiprinimą? Ačiū.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju jums, gerbiamas Seimo nary, už klausimą ir sveikatos, ypač prevencinių intervencijų ir programų, aktualizavimą. Iš tikrųjų jūs palietėte visą spektrą priemonių, paslaugų, kurios yra reikalingos visuomenei. Galutinis rezultatas – didinti sveiko gyvenimo trukmę ir mažinti išvengiamą mirtingumą, kuris, tikrai pritariu jums, yra netoleruotinais aukštais Lietuvoje. Mes ir numatėme priemones, kurios orientuotos į visą žmogaus gyvenimo ciklą, tai yra viso gyvenimo požiūrį apimančios priemonės. Ir labai džiaugiuosi, kad paminėjote sveikatą visose politikose, vadinasi, ne tik sveikatos sektoriai, kuriuose glūdi sveikatą lemiantys veiksniai, turėtų ir galėtų aktyviai prisidėti prie sveikatos formavimo. Tai patikslinant, tikrai turime numatę priemonių planus ir sveikatos stiprinimui, apimant ir darbo vietas, ir švietimo įstaigas, kalbame ir apie prevencinių intervencijų aktyvų naudojimą, tarp jų ir vakcinaciją. Yra numatytos priemonės ir programinės lėšos jau yra skirtos stiprinant ir gerinant prevencinių programų įgyvendinimą. Paslaugų prieinamumui turime didžiulį paketą priemonių, kurios skirtos ir eilėms mažinti, ir gesniam paslaugų prieinamumui per nuotolines konsultacijas, telemediciną, ir administracinės naštos mažinimą, ir daug kitų. Visas kompleksas tų priemonių ir glaudus bendradarbiavimas su kitomis ministerijomis tikrai, tikime, turės reikšmingą indėlį į tą išvengiamo mirtingumo mažinimą.

PIRMININKAS. Klausia J. Šukevičienė. Prašom.

J. ŠUKEVIČIENĖ (*LSDPF*). Laba diena. Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano klausimas galėtų būti tiek gerbiamai premjerai, bet galbūt šį kartą adresuosiu klausimą D. Šakalienei.

Taigi reaguojant į šiandienos aktualijas: Lenkijos ginkluotosios pajėgos širyti numušė dronus virš savo teritorijos, tad akivaizdu, kad ta atmosfera nėra paprasta ir tiesiog saugumas yra mūsų

prioritetas. Taigi programoje numatyta ne tik priimti Vokietijos brigadą, bet ir iki 2030 metų užtikrinti visą Nacionalinės divizijos operacinį pajėgumą ir kurti visuotinės gynybos sistemą. Kaip planuojate užtikrinti, kad šie tikslai būtų įgyvendinti laiku ir kad visuomenė iš tikrųjų jaustųsi saugesnė?

Kaip įsivaizduojate bendrą saugumo gynybos strategiją? Ką daryti, kad kuo daugiau žmonių įsitrauktų į visuotinę gynybą, būtų pasiruošę ir žinotų, ką daryti atėjus dienai X? Ačiū.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Ačiū, kolege, už tikrai svarbų klausimą. Man atrodo, kad vienas iš svarbių elementų užtikrinant mūsų visuomenės saugumą ir tai, kad visuomenė jaustųsi saugi, tai yra ir mūsų pačių sutelktas veikimas, ir gebėjimas išlaikyti vienybę, ir prisiminimas, kad gynyba turėtų būti aukščiau ideologinių skirtumų, ir konstruktyvus darbas yra ženkliai svarbiau už politinius reitingus.

Kai kalbame apie mūsų saugumo užtikrinimą per pajėgumų vystymą, vienas iš esminių tikslų yra, kad mes turėtume tam reikalingą finansavimą ir turėtume reikalingą personalą, jį vystytume ir labai sparčiai tuos darbus darytume. Iliustracija, ką mes šiuo metu darome ir planuojame tęsti keletą skaičių. Vienas iš esminių dalykų yra, kalbant apie tą pačią diviziją, praeitą rudenį iš esmės buvo suplanuota, kad divizija pasieks pajėgumą maždaug per 15 metų, tai yra 2036–2040 metais, o mes paslinkome tai į 2030 metus, kas dabar jau atrodo nekvestionuotina data. Taip pat su tuo yra suplanuotas visas įsigijimų procesas, pavyzdžiui, iki 2030 metų visų manevrinių vienetų su įgalintojais paketui yra suplanuota skirti maždaug keturis kartus daugiau resursų, negu kad jų buvo suplanuota praeitais metais, ir mes tam tikrai ieškome mechanizmų ir finansavimo galimybių.

Kaip žinote, vakar Europos Komisija patvirtino Lietuvai iš SAFE'o maždaug 6,4 mlrd. sumą, kurią tikrai turime labai geras galimybes panaudoti mūsų pajėgumams stiprinti. Pavyzdžiui, oro gynyba ne tik išlieka prioritetas, bet ir mes skubiname procesus, pavyzdžiui, iki 2030 metų numatėme tam skirti pusterčio karto daugiau lėšų, vietoj anksčiau suplanuotų 735 mln. eurų dabar 1,8 mlrd. eurų yra tam suplanuota, įskaitant oro gynybos ir stebėjimo sistemų tobulinimą, amuniciją, dronus, antidronines sistemas. Beje, šią vasarą suplanuoti papildomi iki pusės milijardo poreikiai ir mes jau sudarinėsime sutartis ši mėnesį. Pavyzdžiui, dėl trumpo nuotolio radarų, pasiųsiu radarų, mobiliųjų kovos su bepiločiais orlaiviais sistemų, ir tikimės kaip įmanoma greičiau juos įsigyti.

Kalbant apie visuotinę gynybą, iš tiesų vienas iš esminių dalykų yra ir gyventojų informavimas. Dabar tam yra ir pertvarkomi tam tikri algoritmai, kad gyventojai kaip įmanoma greičiau gautų visą informaciją, kuri būtina jų saugumui užtikrinti. O darbas kartu su Šaulių sąjunga, darbas vykdant įvairius projektus mūsų mokyklose, mūsų įvairiose visuomeninėse organizacijose tikrai labai sparčiai eina. Nenoriu užimti laiko, kuris yra reikalingas atsakyti į kitus klausimus. Bet šių darbų apimtys yra taip pat labai sparčiai augančios. Dėkui.

PIRMININKAS. Klausia kolegė V. Turauskaitė. Prašom.

V. TURAUSKAITĖ (LSDPF). Laba diena. Mano klausimas būtų būsimam finansų ministrui. Vyriausybės programos dalyje apie regionus ir savivaldą yra numatyta keisti teisinį reglamentavimą taip, kad savivaldybės, skolindamosi iš nacionalinio plėtros banko europiniams projektams, kad šitos... nesiskaičiuotų į skolos rodiklius. Kadangi šiuo metu savivaldybės tikrai intensyviai įgyvendina šiuos projektus, šio pakeitimo labai laukia. Klausimas toks: kada numatyta ši reglamentavimą keisti ir ar jau galima tikėtis su šių metų biudžetu šitų pakeitimų? Ar numatytumėte galimybę pasiskolinti, ne tik kofinansuoti, ir didesnės apimties projektams visas realiai trūkstantis lėšas, kad projektas būtų užbaigtas?

K. VAITIEKŪNAS. Tikrai ačiū už klausimą gerbiamai Seimo narei. Toks punktas yra. Atsakyti dabar, ar jau į šių metų biudžetą bus traukiama, turbūt yra šiek tiek ankstyvas periodas. Bet šita priemonė turbūt galėtų papildyti ir tikrai papildys regionų politiką, apie ką čia buvo klausinėjama, ir tikrai padės stiprinti regionų tiek savarankiškumą, tiek ir plėtrą, tiek ir darbo vietų pritraukimą. Išties labai reikšminga priemonė, kurios startavimo tikėsimės artimiausiu metu.

PIRMININKAS. Klausia E. Rudelienė. Prašom.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū. Tik grįšiu prie praeito klausimo: man atrodo, praėjusioje kadencijoje mes jau padarėme pakeitimą dėl ES skolinimosi savivaldybėms. Bet norėčiau grįžti prie pačios programos. 58 kartus yra minimas žodis „didinsime“ ir „didinsime valstybės išlaidas“. Bet nepasakėte, iš kur paimsite pajamų, ir tas išlaidavimas iš tikrųjų kelia nerimą, kalbant apie tvarius valstybės finansus, ypač kai pas kaimynus jau šiandien skraido dronai. Bet, matyt, šiuo konkrečiu klausimu konkretaus atsakymo nesulauksiu, kaip ir nesulaukė mūsų partijos pirmininkė.

Bet noriu paklausti iš kitos pusės. Programoje yra net trys punktai, kurie mane nudžiugino. Tai ir apie vaikų lytinį švietimą, ir apie kontracepcijos prieinamumą, ir apie dalinį arba visišką apvaisinimo finansavimą, ir reprodukcinę sveikatą. Tiesa, tai ne prie žmogaus teisių, bet prie vaikų skilties yra. Ar tikrai šitie punktai neliks tikrai įrašais programoje, ar jie bus įgyvendinti, kai jūsų naujieji partneriai ypač prieštarauja šioms nuostatoms? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Nepasakėte, kam skyrėte klausimą. Gerai. Ačiū, kad taip detalai skaitote programą. Pirmiausia išlaidos, kaip ir sakiau, bus tikrai planuojamos fiskalinio tvarumo ribose. Ir, man atrodo, tą aiškiai mes deklaravome. Bet, matyt, turbūt norite taip diplomatiškai paklausti apie visus vertybinius klausimus, kurie gali ateiti čionai į Seimą. Tikrai nereikia nuvertinti mūsų partnerių. Džiaugiuosi, kad derybose dėl koalicijos mes ir šituos klausimus sprendėme. Tikrai džiaugiuosi, kad mes sutarėme balsuoti laisvai dėl šitų klausimų, nes reikia suprasti, kad šiandien Seimo kiekvienoje partijoje yra skirtingų nuomonių. Todėl sutariame, kad vertybiniai klausimai galės kaip Seimo iniciatyvos atsirasti darbotvarkėje, ir konsoliduosime jėgas, balsuodami už juos. Labai tikiuosi, kad opozicija bus tas partneris, kuris galės prisidėti prie šių tikslų.

PIRMININKAS. Klausia kolegė D. Ulbinaitė. Prašom.

D. ULBINAITĖ (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamoji premjere, aš turiu du klausimus. Visų pirma, viešojoje erdvėje pasigedau jūsų reakcijos į tai, kas šiąnakt vyko Lenkijoje. Kokių veiksmų jūs, kaip paskirtoji premjerė, šį rytą ėmėtės, išgirdusi šią informaciją?

Kitas mano klausimas yra apie tai, kad viešumoje jau kilo nepasitenkinimas dėl vieno jūsų programos punkto. Toks prieštaravimas ten užprogramuotas. Viena vertus, žadate, kad visiems vaikams bus lygios galimybės įgyti kokybišką išsilavinimą, nepriklausomai nuo to, kur jie gyvena. Kita vertus, sakote, kad ten, kur trūksta mokytojų, ten, kur mažos mokyklos ir neįmanoma tų mokytojų pritraukti, organizuosite nuotoline pamokas. Tai jau sukritikavo ir švietimo profsąjungos, ir mokyklų vadovai. Jie sako, kad neįmanoma kokybiško švietimo užtikrinti nuotolinėmis pamokomis. Nežinau, ar liko šis punktas, pristatydamas jo jau neminėjote, galbūt neliko. Labai norėčiau išgirsti, ko jūs ėmėtės šį rytą dėl saugumo situacijos ir ką darysite su švietimu?

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Man atrodo, net savo kalboje pristatydamas programą pasakiau, kad situacija man yra žinoma ir kad tai yra vienas iš tokių, matyt, sudėtingų ir skaudžiausių momentų karo tarp Rusijos ir Ukrainos istorijoje. Ką aš šiandien maksimaliai galėjau padaryti, dar neturėdama visų svertų savo rankose, tai tikrai laiku gavau užtikrintą informaciją, kad mūsų tarnybos veikia, stebi situaciją ir bendradarbiauja su Lenkijos kolegomis. Šiuo metu Lietuvoje kokios nors ypatingos grėsmės arba pasikeitusios situacijos mes nestebime, bet lygiai taip pat nereaguoti ir išjungti budrumo režimo mes negalime, stebėdami tai, kas vyksta tiek Ukrainoje, tiek Lenkijoje. Tai vyksta. Vyksta gana sklandžiai. Jeigu jūs norite tam tikrų detalių, nežinau, ar mes tam tikras detales galime dabar čia atskleisti. Galės mane Dovilė papildyti.

Kalbant apie švietimą, papildys ir švietimo ministrė, mūsų tikslas yra, kad net ir mažiausioje regione vaikai turėtų prieinamą švietimą. Niekas sprendimų be susikalbėjimo su švietimo bendruomene nedaro. Programa yra tam tikrų politinių kryptų numatymas, bet svarbiausi sprendimai yra daromi, buvo daromi ir bus ateityje daromi esant glaudžiam socialiniam dialogui su švietimo bendruomene. Bet švietimo ministrė gal daugiau papildys?

R. POPOVIENĖ (*LSDPF*). Papildysiu atliepdama ir tai, ką premjerė pasakė, kad pagrindinis tikslas yra regioninė plėtra ir ugdymo paslaugų prieinamumas kuo arčiau vaiko gyvenamosios vietos. Labai norėčiau galbūt akcentuoti tai, kad mes tikrai neturėtume diskriminuoti mokyklų, tiek mažų, tiek didelių, tiek nutolusių nuo didmiesčių, tiek esančių regionuose, nes visos mokyk-

los yra geros. Ir tos mažos mokyklos šiandien, aš noriu akcentuoti, tikrai virš 200 besimokančių mokinių teikia kokybišką ugdymą. Taigi įvairūs metodai, formos, galimybės yra įmanomos pasiūlyti... teikiant kokybišką ugdymą. Šiuo metu Švietimo, mokslo ir sporto ministerijoje dirba darbo grupė dėl pedagogų rengimo ir pritraukimo į ugdymo įstaigas. Pasiūlymai apima ir pedagoginių studijų pasiūlą, ir pedagogų darbo sąlygų gerinimą, ir kitus aspektus, taip pat diskutuosime ir apie tokias galimas formas kaip nuotolinės pamokos, mokytojų padėjėjų įvedimas ir kitus aspektus. Taigi tos formos, metodai ir dabar yra taikomi įvairūs, bet tas akcentas, kad ugdymo paslauga kuo arčiau vaiko gyvenamosios vietos, yra pagrindinis tikslas ir mūsų programoje.

PIRMININKAS. Klausia kolegė B. Vėsaitė. Prašom.

B. VĖSAITĖ (LSDPF). Mano klausimas yra teisingumo ministrei. Gerbiama ministre, kaip jūs ruošiatės įgyvendinti Konstitucinio Teismo sprendimą dėl partnerystės? Ačiū.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, gerbiama kolege, už klausimą. Bet tikriausiai jūs matėte ir koalicijos sutartį, kai jinai buvo, pasirašėte ir aktyviai dalyvavote kaip didžiausios frakcijos narė tame procese. Prie koalicijos sutarties yra atskiras nutarimas, kalbantis taip pat apie jūsų keliamą klausimą dėl vienos lyties asmenų partnerystės įteisinimo. Aš vis dėlto matau, kad, be abejo, Konstitucinis Teismas ir jo sprendimas yra gerbtinas ir mes paieškokime, padarykime tam tikrus žingsnius. Tie žingsniai galimi, mano vertinimu, tiek Antroji Civilinio kodekso knyga, tiek Penktą knygą... Yra kolegų Seimo narių pasiūlymų dėl Artimo ryšio įstatymo, Civilinio kodekso tam tikrų pakeitimų. Tuos svarbius klausimus, kurie nėra sureguliuoti – dėl informacijos teikimo, dėl bendro turto ir kitus keliamus klausimus, galima sureguliuoti teisinėmis priemonėmis tam tikrais mano išvardintais teisės aktais. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Klausia V. Gailius. Prašom.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Matau tokį eiliškumą, kai nėra ministrų, kurie bus atsakingi už programą, tačiau yra programa, tiesiog abejoju jos realistiškumu ir politine atsakomybe.

Mano pirmas klausimas poniai J. Zailskienei. Pavasarį pateikti projektai siekiant mažinti nedarbo lygį, tačiau nedarbo lygis, ypač tarp jaunų žmonių, šiais metais išaugo, ir išaugo keliais procentiniais punktais. Taip pat išaugo ilgai nedirbančių asmenų nedarbo lygis. Norėčiau, kad jūs įvardintumėte, kiek išaugo nuo priimtų projektų nedarbo lygis tarp jaunų žmonių ir nedarbo lygis tarp ilgai nedirbančių asmenų?

O Ministrei Pirmininkei norėčiau pateikti elementarų klausimą, kokios yra prognozuojamos 2026 metų... kokios yra prognozuojamos biudžeto pajamos, atsižvelgiant į 2025 metų rodiklius, ir kokie yra prognozuojami papildomi asignavimai?

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Tikslų procentų nežinau. Kad išaugo tarp jaunų žmonių nedarbas, tai tikrai. Kaip tik vakar buvau konferencijoje, kur apie tai kalbėjo, kad nemažai jaunų žmonių nuo 15 iki 29 metų tiesiog nedirba, nesiregistravę darbo biržoje. Tai rodo pirmausia sistemos gerą veikimą. O kokių priemonių bus galima imtis, tiesiog bus kalbama ir su Užimtumo tarnyba, ir galvosime, kaip efektyviau įtraukti jaunus žmones į darbo rinką.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Kaip tik turiu skaičius prieš akis, prognozuojama apie 17 su trupučiu milijardo ir biudžeto asignavimai 2026 metais... pokytis – 4,8 %, o iš viso – 20 mlrd.

PIRMININKAS. Klausia R. Morkūnaitė-Mikulėnienė. Prašom.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama premjere, tikrai įdėmiai klausiau jūsų pristatymo. Tiesą pasakius, jau antrą kartą skaitome Vyriausybės programą, prieš 9 mėnesius taip pat tai darėme. Iš švietimo dėmens. Jūs sakote: Lietuvos ateitis priklauso nuo mūsų vaikų ir jaunimo žinių ir gebėjimų. Moderni, konkurencinga, atvira, gebanti atsakyti į iššūkius visuomenė. Tada paaiškinate, kaip jūs to sieksite, aš bent jau taip suprantu, ir iš karto pereinate prie nevalstybinių mokyklų ir ten kažkokių reguliavimų. Mano klausimas, kaip tai siejasi su šituo konkrečiu tikslu, nes, deja, pasigedau, neradau nieko, kas konkrečiai numatyta pasiekti tą stipriau išsilavinusią visuomenę? Atvirkščiai, viešojoje erdvėje mes labiau girdime apie karinės minimizavimus.

Kitas dalykas, dėl žymaus mokytojų algos pakėlimo. Ką reiškia žymus, kiek jūs biudžete nusimatėte skaičių? Nes vien išlaikyti 130 % VDU mūsų nueinanti Vyriausybė suplanavo 350 mln. eurų, paskyrė tam, kad išlaikytų dabartinius išipareigojimus.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimus. Jeigu teisingai supratau, šiaip mes turime siekti, kad mūsų vaikai ir jaunimas būtų kuo labiau išsilavinę ir turėtų prieinamą galimybę įvairiais lygiais siekti švietimo. Čia iš dviejų dalių. Jeigu mes kalbame – privatus ir valstybinis švietimas, man atrodo, normalu diskutuoti apie tai, kad sąlygos, ypač kai vaikas ateina su valstybės remiamu krepšeliu ten ir ten, šitoms švietimo įstaigoms turėtų būti tokios pat, o ne skirtingos. Šiandien turime tam tikrų skirtumų.

Mes kalbame apie tai, kad mes siekiame, kad kuo daugiau vaikų net ir po mūsų vidurinės mokyklos galėtų rinktis skirtingų lygmenų ateities galimybę studijuoti ir mokytis, noriu pasakyti, kad mes tikrai rimtai svarstysime egzaminų vertinimo kartelės sumažinimo klausimą, nes jūsų padarytas sprendimas šiandien tam tikriems vaikams panaikino galimybę studijuoti toliau. Tai to leisti mes tikrai negalime.

Jeigu kalbame apie darbo sąlygas, apie atlyginimus, apie socialines garantijas, mūsų pagrindinis svirtas yra kolektyviniai susitarimai. Valstybė ir mūsų socialiniai partneriai susitarė dėl šitų sąlygų ir turime jau sutartų išipareigojimų, bet lygiai taip pat sieksime, kad tie išipareigojimai didėtų ir darbo sąlygos gerėtų.

PIRMININKAS. Klausia Ž. Pavilionis. Prašom.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Aš norėčiau paklausti gerbiamos I. Ruginienės dėl Kinijos. Jūs sakėte, kad programoje dingo viskas, ką jūs įgyvendinote. Šitoje programoje jūs išbraukėte, kad Kinija yra vis dar iššūkis mūsų užsienio ir saugumo politikai. Tai ar jūs privertėte ją būti nebe iššūkiu? Taip pat išbraukėte, kad grėsme laikytina Kinijos strateginė partnerystė su Rusija, jos įtakos didėjimas Baltarusijai. Ar jau Kinija neberemia Rusijos ir Baltarusijos, nors NATO oficiali pozicija yra, kad Kinija yra pagrindinė Rusijos agresijos įgalintoja? Taip pat jūs išbraukėte siekį, kad mes pasiektume požiūrio į Kiniją tarp Europos Sąjungos ir NATO valstybių vieningumą. Tai ar jūs jau suvienijote visą ES ir NATO dėl Kinijos? Kodėl išbalinote Kiniją? Kodėl nevadinate jos grėsme? Kas rašė šį tekstą? Jeigu jūsų užsienio reikalų ministras norėtų jį taisyti, ar jį pataisysite, nes tik jūs jį galite pataisyti registruodami naują tekstą? (*Balsai salėje*)

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Požiūris į Kiniją tikrai nepasikeitė, mes suprantame ir pritariame dėl grėsmės, bet lygiai taip pat kalbame ir apie normalizavimą tam tikro diplomatinio atstovavimo, matyt, kalbame būtent apie tai. Bet jokių būdu tai nėra kontekstas, kuomet mes staiga deklaruojame, kad tuoj pradėsime draugiškus santykius. Bet normalizuoti diplomatinį atstovavimą, man atrodo, yra visiškai normalus dalykas.

PIRMININKAS. Klausia J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamoji premjere, jūsų 587 punkte yra parašyta, kad remsime vėjo energetikos plėtrą jūroje, jeigu jos plėtra nedarys neigiamos įtakos vėjo energetikos projektams sausumoje. Kai jūs taip parašėte, akivaizdu, kad, paprasčiau sakant, galite iš karto tvirtinti, kad jūrų vėjo energetikos projektai bus naikinami, nes akivaizdu, kad jie sudaro konkurenciją sausumos vėjo jėgainių projektams ir, taip sakant, daro neigiamą įtaką jiems. Tai akivaizdu, kad dėl to kio įrašo joks rimtas investuotojas neis į antrojo parko konkursą. Jūs tik pasakykite: kaip jūs likviduosite jau pradėtą įgyvendinti pirmąjį jūrų parko projektą? Ir dar prašyčiau atvirai pasakyti: ar šį punktą suformulavote jūs, ar „Nemuno Aušros“ atstovai, kurių, taip sakant, „jautrumas“ sausumos vėjo energetikai yra ne kartą čia matytas ir keliantis įtarimų.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Visus punktus suformulavo koalicija. Pradėkime nuo to. Ir jeigu kalbėtume apie jautrumo lygį, tai čia, žinote, parlamente, sklando įvairūs jautrumo lygiai. Jūs sakote, kad „Nemuno Aušros“ jautrumo lygis yra sausumos energetikai, jie sako, kad jums jūrų energetikos politika irgi yra jautrumas. Man atrodo, kad nesimėtykime įvairiais kaltinimais ir epitetais, bet yra aiški pozicija. Bet koks projektas turi remtis kaštų ir naudos analize. Šiandien nėra sustabdyti jokie projektai ir konkursas vyksta. Mes, kaip laikina Vyriausybė, priėmėme sprendimą, kad pratęsime patį konkurso terminą, nes jūs gi žinote, kad pagal taisykles turime turėti du žaidėjus

bet kokiame konkurse. Šis procesas vyksta. Bet lygiai taip pat punktas sako apie tai, kad turime įvertinti kaštus ir naudą, ar mums reikia vieno projekto, ar reikia dviejų, o gal reikia trijų. Tai tas ir bus skaičiuojama ir vertinama.

PIRMININKAS. Klausia E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiama premjere, apie kaštus ir naudą. Kai derybų procese dėl valdančiosios daugumos atėjo Valstiečių frakcija su 41 pageidavimu, ką norėtų matyti koalicijos programoje, jūs, socialdemokratai, bemat suskaičiavote, kad tai kainuos beveik 1 mlrd. eurų. Dabar jūs parengėte šią koalicijos sutartį ir Vyriausybės programą, ten yra labai daug pažadų. Prašom pasakyti, kaip valstiečių per dieną suskaičiavote, kad 1 mlrd. eurų *kaštuos*, tai kiek kainuos jūsų programoje įrašytų dalykų finansavimas? Jeigu jūs nežinote, gal pretendentas į finansų ministrus, paskirtasis ministras K. Vaitiekūnas galėtų pasakyti?

K. VAITIEKŪNAS. Galiu atsakyti taip, kad yra koalicinės Vyriausybės sutartis ir joje, 4 punkte, yra nuostata, kad susitariančios šalys įsipareigoja laikytis fiskalinės drausmės. Tad visos programinės nuostatos bus įgyvendinamos pagal prioritetą, atsižvelgiant į tai, kad būtų išlaikyta fiskalinė drausmė. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia A. Dudėnas. Prašom.

A. DUDĖNAS (LSDPF). Dėkui, posėdžio pirmininke. Gerbiama premjere, mano klausimas būtų žemės ūkio ministrui. Vyriausybės programoje yra numatyta apie sveiką maitinimąsi ir sveiką maitinimąsi darželiuose ir mokyklose. Aš žinau, kad ministerija turi darželių maitinimo sveiko maisto programą. Sakykite, norėjau pasiklausti: ar yra planų praplėsti tą programą ir į mokyklas. Kaip dar skatinsite tą sveiko maisto atsiradimą tiek tarp mūsų jaunimo, tiek galbūt kitose įstaigose, sveikatos įstaigose ir panašiai? Žemės ūkio ministerija, žinau, turi tą programą, nebent sveikatos ministrė dar kažką papildys.

A. PALIONIS. Ačiū už klausimą. Jau galvojau, žemės ūkis bus pamirštas ir niekas neklaus, bet labai ačiū, kad atkreipėte dėmesį ir į žemės ūkio sektorių, tai išties yra labai svarbu. Čia tikriausiai ir Sveikatos apsaugos ministerija pritars, kad vaikų sveika mityba – tai mūsų investicija į tą pačią sveikatos apsaugą ir sveiką gyvenseną.

Išties dabar džiaugiamės, kad vis daugiau ir daugiau savivaldybių į šią programą atkreipia dėmesį ir vis daugiau darželių ir vaikų mes galime patenkinti ir šviežio pieno produktų asortimentu, ir daržovių asortimentu, vaisių asortimentu. Visų pirma būtų tikslas ikimokyklinio amžiaus mokymo įstaigas apimti visos Lietuvos mastu, nes tikrai yra dar savivaldybių, kur net nė viena ikimokyklinio amžiaus įstaiga nedalyvauja. Yra lyderių. Galiu atskleisti: Tauragė ir Ukmergė – lyderiai. Žiūrint į bendrą vaizdą, ikimokyklinio amžiaus įstaigose toli gražu dar taip nėra, bet mes turime viltį – turime viltį tokį kompleksinį požiūrį plėtojant ir tas pačias trumpąsias tiekimo grandines, kur ir dabar prasideda mūsų konsultacijos su savivaldybėmis dėl viešųjų pirkimų etatų įsteigimo, kas ir yra numatyta šioje Vyriausybės programoje – pakeisti Vietos savivaldos įstatymą. Lygiagrečiai dirbame skatindami ir atkreipdami savivaldybių dėmesį, kad tokios galimybės yra.

PIRMININKAS. Ar sveikatos apsaugos ministrė norėtų papildyti?

M. JAKUBAUSKIENĖ. Aš turbūt tik galėčiau paantrinti ir pasakyti, kad tiek, kiek priklauso nuo Sveikatos apsaugos ministerijos reguliavimo ir sveikatinimo programų, liečiančių vaikų maitinimą mokyklose, mes, be abejonės, ir rekomendacijomis prisidedame prie sveikos mitybos stiprinimo, gerinimo ir sveikatos stiprinimo švietimo programų, kad vaikai rinktųsi tą sveiką maistą.

PIRMININKAS. Klausia R. Janušonienė. Prašom.

R. JANUŠONIENĖ (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Lietuva, kaip žinoma, sensta ir senjorai dažniausiai yra laikomi kaip socialinės paramos gavėjais. Sidabrinė ekonomika būtų galėtų šitą požiūrį pakeisti.

Mano toks paprastas klausimas, kaip planuojama, nes programoje būtų apie sidabrinės ekonomikos plėtrą yra nemažai rašoma. Kaip planuojama sudaryti sąlygas, kad vyresni žmonės ne tik gautų orias pensijas, bet ir aktyviai galėtų įsilieti, būtų aktyviai dalyvauti darbo rinkoje? Tai paplėtokite šitą klausimą. Ačiū.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū, ačiū už klausimą. Iš tikrųjų dėl senjorų jau darome ir tęsiame darbus nuo XIX Vyriausybės, pradedant nuo to, kad trečiojo amžiaus universitetui tikrai dėmesį reikia skirti, kad mūsų senjorai neiškristų iš karto iš darbo rinkos ir galėtų siekti didesnių žinių, kvalifikacijos augimo ir tobulinimo. Bet lygiai taip pat turbūt rizikingiausia vieta šio klausimo yra priešpensinio amžiaus žmonės, tai yra 60–65 metai, kuomet yra didžiausia rizika, netekus darbo, tiesiog jau nebesugrįžti į darbo rinką, ir dažniausiai šie žmonės naudojami galimybe išeiti į išankstinę pensiją. Ką mes padarėme, tai jau pateikėme Nedarbo draudimo įstatymo pakeitimus, kurie, labai tikiuosi, šią rudens sesiją bus priimti, kuomet mes suteikiame galimybę šitos amžiaus grupės darbuotojams turėti ilgesnį laiką darbo paieškom, apmokamą ilgesnį laiką. Taip mes siekiame, kad žmonės nenuėitų į pensinę sistemą, iš kurios po to grįžti faktiškai nebeįmanoma ir tu jau tikėtai lauki pensijos, bet kaip įmanoma išsilaikytų su tam tikra papildoma pagalba darbo rinkoje.

Kas yra palankios mums šiandien sąlygos, kad darbuotojų trūkumas visuose sektoriuose yra, ir nemažas, vadinasi, matome tendencijas, kad vis daugiau darbdavių atsisuka į vyresnio amžiaus žmones. Mums tiesiog reikia skatinti darbdavius per anksti nenurašyti vyresnių darbuotojų, įžvelgti ir teigiamus momentus, kai tie darbuotojai visiškai gali integruotis į darbo rinką ir visiškai gali dirbti įvairiose pozicijose.

PIRMININKAS. Klausia D. Asanavičiūtė-Gružauskienė. Prašom.

D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke.

Gerbiamoji paskirtoji premjere, šiek tiek noriu paklausti apie jūsų išreikštą ambiciją Vyriausybės programoje ir jūsų pagrindinį prioritetą – saugumą, saugumą viduje ir saugumą išorėje. Pagal Vyriausybės programą akivaizdu, kad saugumui viduje jūs tikrai didelę dalį skiriate, bet saugumui išorėje jūs skyrėte tik VI skyrių ir tik 18 punktų. Po šiandienos ne vienas kolega klausė, kokia jūsų reakcija, koks Vyriausybės pasirengimo lygis po dronų įskridimo į Lenkiją, jūsų atsakymas buvo toks: šiuo metu Lietuva yra saugi, o jeigu situacija pasikeistų į blogąją pusę, būtų imtasi neatidėliotinių sprendimų. Ne veiksmų – sprendimų. Kaip jums atrodo, ar toks atsakymas prieš „Zapad“ pratybas vieno iš svarbiausių valstybės vadovų yra tinkamas ir Vyriausybės programa atitinkamai ambicinga gynybos klausimais?

Ir trumpas klausimas gerbiamam užsienio reikalų ministrui. Jau Žygimantas klausė apie Kinijos grėsmę ir dingimą iš Vyriausybės programos. Vakar jūs sakėte, kad jūs siūlysite tobulinti Vyriausybės programą. Mes žinome – jinai netobulintina, nekeičiama. Kaip jūs tai rengiatės įrašyti į tikslus? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Gal pirma aš atsakysiu. Man atrodo, krašto apsaugos ministrė jau atsakinėjo į klausimus ir detalčiai išvardino, kad mes ne tik greitiname investicijų į gynybą tempus, bet tai darome daug daug sparčiau, negu tai darė jūsų Vyriausybė. Ambicingas tikslas yra daugiau negu 5 % BVP į gynybos finansavimą. Viską darome, kad gynyba stiprėtų.

Galima kabintis prie žodžių, bet ne žodžiuose yra esmė, o veiksmuose yra esmė. Šiandien Lietuva pasiruošusi „Zapad“ pratyboms. Visos atitinkamos institucijos, kurios susijusios su šituo klausimu, yra parengties būklės. Reikia pasitikėti tais kompetentingais žmonėmis, kurie užtikrina mūsų saugumą. Mūsų programos tikslas yra ne tik pasitikėti, bet ir skatinti, ir stiprinti tuos žmones, kurie atsakingi už mūsų saugumą.

K. BUDRYS. Trumpai. Ačiū už klausimą. Trumpai atsakysiu dėl Kinijos. Vakar, kai komentavau žiniasklaidai, dar atrodė, kad laiku galima spėti, bet po to buvau patikintas, kad perregistruoti negalima ir jau dabar toks tekstas iškeliavo. Mano atsakymas yra, kad tiek Vyriausybės priemonių plane, tiek konkrečiais veiksmais darysime tai, ką turime daryti Kinijos atžvilgiu.

O atsakant ir papildant paskirtosios premjerės prieš tai buvusį atsakymą dėl Kinijos, vis tiek suprantame, kad Vyriausybės programa nėra grėsmių vertinimo ataskaita ir nėra nacionalinio saugumo strategija. Tai yra atskiri dokumentai, kur visi tie vertinimai bus sukelti. Beje, jie šiuo metu yra rengiami. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (*DFVL*). Na, ištis labai keista, kad ministrai ir atsakingas ministras už užsienio reikalų klausimus nedalyvauja rengiant programą, o paskui yra priverstas taip aiškintis.

Bet mano klausimas būtų apie tuos pažadus, kurie buvo žarstomi programos rengimo metu. Jūs jau ir „Igniti“ delistingavote, matyt, nes programoje nė žodžio nėra ir dėl to negalės atsirasti ir programos įgyvendinimo priemonių plane. Jūs jau įvedėte ir 4 darbo dienų savaitę, ko vėlgi nelabai matosi pačioje programoje, ir vėl negalės atsirasti priemonių plane. Jūs įsirašėte, kad nebus įvedami nauji mokesčiai, bet jau dabar sakote, kad bus išimtis ir greičiausiai bus grįžta prie bankų mokesčio. Netgi, kuomet atsakinėjote kolegoms iš savo koalicijos, kurie klausė, ar nedidinsite esamų mokesčių, jūs atsakėte, kad jeigu būtų RRF'as, tai kiltų tada klaustukas. Jūs dar kartą patikinkite ir atsakykite – taip arba ne, ar jūs didinsite įvedamus mokesčius, ar jūs nedidinsite tų esamų mokesčių? Ir būtų smagu, kad finansų ministras nesufleruotų kaip pradinukei premjerei ir nestatytų jos į tikrai labai negražią situaciją. Aš tikiu, kad premjerė pati žino ir be jūsų suflerio būdelės.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū. Ačiū už klausimą. Jūs kaip visada žaisminga, visada smagu iš jūsų gauti klausimų, nes tas žaismingumo kontekstas šiek tiek praskaidrina ir pačią tokią įtemptą atmosferą. Ačiū, kad įvertinote idėją dėl 4 dienų darbo savaitės. Aš manau, kad tai yra tikrai mūsų darbo rinkos ateitis. Normalu, kad yra tam tikrų politinių krypčių ir idėjų, kurios nenugula į programą, nes turime tikrai trejus metus. Surašėme pačius pačius didžiausius prioritetus. Bet jei-gu neįrašėme į programą tam tikrų elementų, nereiškia, kad jų negalėsime daryti, programa jokių būdu nesuriša rankų. Matyt, neįdėdami į programą mes deklaruojame, kad tam tikrais klausimais norėtume platesnės diskusijos ir didesnio sutarimo ne tik čia, parlamente, bet ir su visuomene ir tam tikromis suinteresuotomis grupėmis.

Jeigu viską apgalvotume gyvenime ir visus visus punktelių surašytume, programa turbūt būtų ir tūkstančio puslapių. Opozicijos vertinimu, ir taip tai yra ambicinga. Man atrodo, susikoncentruokime į tai, kas ten yra.

Dėl mokesčių. Aiški deklaracija – naujų mokesčių mes tikrai neįvesime, bet lygiai taip pat negalime ignoruoti RRF'o plano ir Europos Sąjungos įsipareigojimų. Jie yra užprogramuoti ir, norime ar nenorime, mes tuos įsipareigojimus turėsime įvykdyti.

PIRMININKAS. Kolegos, dar liko 30 Seimo narių, užsirašiusių paklausti, todėl dar kartą prašau laikytis reglamento. Klausiti – 1 minutė. Klausia A. Butkevičius. Prašom.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama Ministrė Pirmininke, mano klausimas jums būtų. Rašant Vyriausybės programą, tikriausiai nepavyko susipažinti naujam komitetui su M. Dragio pagal Europos Komisijos užsakymą parengtu konkurencingumo planu. Jame aiškiai yra sudėliota labai daug priežasčių, kodėl Europos Sąjungos ekonominė ir socialinė situacija yra blogėjanti. Aišku, ten buvo kalbama apie tą didžiulį biurokratinį aparatą visose Europos Sąjungos šalyse. Jūs savo pranešime irgi kalbėjote, kad dar didinsite biurokratinį aparatą steigdami koordinavimo centrą Vyriausybėje, nors yra aiškus horizontalus valdymo principas, kuris taikomas daugelyje Europos Sąjungos šalių, kai kelios ministerijos yra atsakingos už tam tikrų projektų įgyvendinimą.

Bet mano klausimas ir kitas būtų. Ar jūs pritariate energetikos komiteto steigimui? Net ir Energetikos ministerija buvo sukurta tam, kad įgyvendintume energetinę nepriklausomybę Lietuvoje, ją dabar jau mes esame įgyvendinę. Kokia jūsų nuomonė būtų?

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Pritariu. Dėl biurokratinio aparato labai paprastas mano atsakymas. Mes kalbame apie regionų stiprinimą. Šiuo kontekstu matome, kad turime konsoliduoti tam tikrą priežiūros ir pagalbos mechanizmą, kad vis dėlto tos priemonės, kurios nukreiptos į regionus, turi keliauti ir būti kontroliuojamos, ar pasiekia tikslą. Čia, matyt, kalbame apie tai.

Bet lygiai taip pat mes turime ir Biurokratijos mažinimo komisiją. Noriu tęsti tą darbą ir noriu toliau diskutuoti su verslu dėl priemonių, kurios galėtų padėti šiandien vystyti verslui ir dirbti. Norėčiau, kad ši komisija neliktų vien tik pasikalbėjimo klubu, bet iš jos išeitų tam tikri pasiūlymai tiek dėl įstatymų projektų pakeitimo, tiek dėl tam tikrų sprendimų, kuriuos gali padaryti Vyriausybė.

PIRMININKAS. Taip, frakcijos vardu suteikiama teisė paklausti L. Kasčiūnui. Prašom.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama premjere, ką tik teko komentuoti jūsų pasisakymą, kad dronų ataka prieš Lenkiją nekelia grėsmės Lietuvai.

Tikiuosi, kad tai buvo nesusipratimas, galite netgi galbūt truputėlį pasikalbėti ir su K. Budriu, šalia esančiu. Bet aš noriu truputėlį sureaguoti klausimu į jūsų vieną teiginį. Kai kalbate apie tai, kad jūs darote daugiau ir efektyviau, paklauskite savo krašto apsaugos ministrės, kiek per šiuos 9 mėnesius buvo naujų sutarčių dėl naujų oro gynybos sistemų, artimojo, vidutinio ar kokio nors kitokio nuotolio? Tikrai tą reikia padaryti, nepalikite visko ekspertams. Jūs, kaip Ministrė Pirmininkė, turite ir ministrams duoti uždavinių. Nes ką aš girdžiu dabar, mes turime tik kontraktą dėl trijų transportinių lėktuvų už 700 mln., ir tai nėra prioritetas – oro gynyba yra prioritetas. Paklauskite, kiek naujų kontraktų per 9 mėnesius yra padaryta, ir sužinosite, kad nė vieno. Ačiū.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Paklausiu. Bet dabar dėl grėsmių ir tai, kas atsitiko Lenkijoje. Nereikia išversti mano žodžių visiškai kita linkme. Tai, kas atsitiko Lenkijoje, kelia grėsmę visai Europai, ne tik Lietuvai, ir mes tą puikiai suprantame. Aš noriu tikrai patikinti, kad šiandien tarnybos yra pasiruošusios, reaguoja ir bendradarbiauja su Lenkija. Dėl to daryti prielaidą, kad šiandien Lietuvoje dėl to incidento kažkaip pasikeitė kitaip padėtis, kol kas tokių prielaidų mes nedarome. Bet grėsmės labai suprantame ir į tai reaguojame.

PIRMININKAS. Klausia R. Baškienė. Prašom.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju. Vertinant buvusios Vyriausybės programą ir šitos, aišku, labai ženklų pasikeitimų nėra, tai rodo tęstinumą ir galbūt tai pagirtina. Kaip Kultūros komiteto narė aš norėčiau klausyti paskirtosios kultūros ministrės. Aš išties labai vertinu didelį siekį didesnę dėmesį skirti profesionaliam menui, Lietuvos kultūros kanonui įgyvendinti, regioninės kultūros centrams stiprinti, siekį reikšmingai padidinti darbo užmokestį kultūros darbuotojams ir sudaryti geresnes sąlygas, net atskirą Nevyriausybinę organizacijų padalinį įsteigti Kultūros ministerijoje. Prašom pasakyti, ar ateinančių metų valstybės biudžete bent iš dalies yra tam numatyta galimybė, kad tai nebūtų tik programinės nuostatos, o jau realūs veiksmai?

Ir antras, labai pasigendu šitoje kultūros dalyje didesnio dėmesio etnokultūrai ir tautodailei. Gal galite tai pakomentuoti ir galbūt tai numatote priemonių planuose, nes programoje to nesi-mato? Ačiū.

V. ALEKNAVIČIENĖ (LSDPF). Ačiū, gerbiama kolege, už klausimą. Laba diena visiems. Taip, iš tikrųjų, kaip jūs ir pastebėjote, programoje yra numatyta daug gražių dalykų. Iš tikrųjų mes visi labai puikiai suprantame, kad, norėdami užtikrinti tvarią kultūros sektoriaus plėtrą ir sustiprinti šio sektoriaus darbuotojų bei kūrėjų socialinį saugumą, privalome sistemškai ir nuosekliai įgyvendinti kompleksinių priemonių paketą. Todėl mes ir programoje kalbame, ir, aišku, priemonių plane tai nuguls. Tai čia, be abejo, mes kalbame ir apie galimybę kaip vieną iš kertinių prioritetų planuoti kultūros darbuotojų darbo užmokesčio didinimą, taip pat kalbame apie tvarų finansavimą kultūros institucijų projektų, kad turi būti stabilus institucijų finansavimas, ilgalaikis ir mažiau priklausomas turbūt nuo politinių ciklų. Tai, be abejo, mano, kaip ką tik paskirtos ministrės, taip pat ir buvęs gerbiamas ministras Šarūnas daug dėmesio tam skyrė... Mes kaip tik ir turėsime iš karto patį pirmąjį susitikimą ir su finansų ministru, ir su premjere, ir kalbėsime apie galimybes biudžete numatyti tam lėšų.

Ir prie antro klausimo. Taip, aš su jumis sutinku, etnokultūra yra labai svarbus dalykas ir priemonių plane tikrai nuguls. Čia mes bendrausime ir su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija ir ieškosime bendrų išeities taškų.

PIRMININKAS. Klausia M. Maldeikis. Prašom.

M. MALDEIKIS (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Laba diena. Premjere, klausimas turbūt jums, nes aš nežinau, kas čia galėtų galbūt papildyti dėl LRT to legendinio, kad užtikrinsime nuomonių įvairovę visuomeninio transliuotojo veikloje.

Norėjau paklausti, kaip praktiškai tai gali atrodyti apskritai? Koks veikimas gali užtikrinti tokią nuomonių įvairovę, kokią įsivaizduoja kai kurie jūsų koalicijos partneriai? Kaip tai Vyriausybės... kaip tai atlieps ir kaip Vyriausybė posėdžiaus, bus kažkokie grafikai, tvirtins Vyriausybė ar kaip tai atrodys?

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Man atrodo, kad mums... mes norėtume, kad mūsų nacionalinis transliuotojas turėtų daugiau įvairių tokių socialinių žinučių ir projektų. Šiandien

kažkaip pritrūksta tam tikros informacijos visuomenei. Aš kalbu jokių būdu ne apie informaciją, kuri susijusi su politikais, su tam tikra politikų reklama arba partijos reklama. Bet netgi paėmusi ir man artimą, pavyzdžiui, darbuotojų teisių klausimą, dabar matau, kad yra gana sudėtinga, ir pati su tuo susidūriau, turėti tokias socialines žinutes, informacines žinutes visuomenei ir turėti tam tikrą eterį ir laiką nacionaliniam transliuotojui. Visuomenę informuoti reikia. Mes kalbame apie finansinio raštingumo klausimus, mes kalbame apie darbo teisės ir kitus klausimus, sveikos mitybos, tai tokių žinučių nacionaliniame transliuotojuje turi atsirasti daugiau.

PIRMININKAS. Klausia L. Balsys. Prašom.

L. BALSYS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Klausimas dėl tarptautinio bendradarbiavimo tiek premjeri, tiek užsienio reikalų ministrui. Kokius tarptautinio bendradarbiavimo formatus, ypač premjerų lygmeniu, išskirtumėte kaip prioritetinius?

Ir dar vienas aspektas, labiau specifinis, galbūt užsienio reikalų ministrui. Gal turite ar planuojate kurti kokią strategiją, kaip Lietuvai tapti stebėtoja Arkties taryboje, nes ji tampa vis svarbesniu formatu? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ministras mane papildys, bet formatų yra įvairių. Aš jau deklaravau, kad pagrindinis prioritetas yra artimiausios šalys, strateginės partnerės, tai yra Lenkija, Ukraina, taip pat tolimesnis partneris, tai yra JAV. Tai yra tos šalys, kurios yra mūsų prioritetas, bet koks formatas yra tinkamas užmegzti santykį ir jį plėtoti. Jau šį pirmadienį buvau susitikusi su naujuoju Lenkijos prezidentu, pavyko neformaliai aptarti tikrai gana nemažai temų. Išnaudosime visas galimybes: tiek formaliuosius formatus, tiek ir neformaliuosius formatus, stiprindami ryšį su mūsų užsienio partneriais.

K. BUDRYS. Dėkui. Atsakant dėl Arkties tarybos, čia turbūt reikėtų pradėti nuo Arkties saugumo klausimų aktualumo. Kaip žinome, jie yra aukštai NATO darbotvarkėje ne vienerius metus. Su naująja JAV administracija matome dar papildomą dėmesį, Arktyje yra sukoncentruoti Rusijos branduoliniai pajėgumai, kuriamos taip pat ir į Šiaurę orientuotos jų pajėgos, tai turi būti ir mūsų dėmesys. Tai yra viena iš temų Šiaurės Baltijos šalims.

Kai mes akcentuojame Baltijos ir Baltijos jūros saugumą, dėl mūsų solidarumo turėtų būti dėmesys ir Arkčiai. Nereiškia, kad mes čia turėtume galvoti apie fizinius dislokavimus tenai ar apie kitus dalykus, bet ir mokslinėje, tiriamojoje veikloje, su politiniu dėmesiu kartu labiau angažuotis, suprasti šią temą tikrai turime ir tą darome.

Dėl formalaus dalyvavimo Arkties taryboje šiuo metu kalbos nėra. Arkties šalys siekia apsaugoti visų pirma šį formatą nuo tų, kurie nėra Arktyje ir kurie ten turėtų turėti labai daug įtakos, grįžtu vėl prie tos pačios Kinijos. Tai mes esame solidarūs su Šiaurės šalimis šituo požiūriu.

PIRMININKAS. Klausia G. Skaistė. Jos nėra. Tuomet klausia P. Visockas. Prašom.

P. VISOCKAS (*LSDPF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Klausimas būtų Ministrui Pirmininkei. XIX Vyriausybės programoje buvo numatytos tam tikros priemonės krašto apsaugos sistemoje, tai daugiausiai orientuota į divizijos suformavimą ir aprūpinimą, į stambiają ginkluotę. Dabar matome iš Ukrainos pamokų, iš karinės doktrinos ekspertų, kad situacija yra truputį pasikeitusi. Visi tie pirkimai buvo išdėstyti per tam tikrą laiką, penkerių ar dešimties metų laikotarpį. Jie yra be galo inertiški. Šiuo metu, situacijai pasikeitus, ar XX Vyriausybės programoje yra numatyta kokių nors pokyčių, reagavimo kad ir į šiandieninę situaciją, tam tikrų krašto apsaugos sistemų ir visų kitų saugumo institucijų sistemų aprūpinimo būtent tuo, kas dabar reikalinga šios dienos situacijoje?

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Taip, kai kurių dalykų ir neliko. Kaip aš ir sakiau savo kalbos pradžioje, kad tam tikri dalykai jau yra įvykdyti ir nereikia jų kartoti XX Vyriausybės programoje, bet, be abejojimo, mes reaguojame ir situacija yra labai inertiška. Šiandien yra viena situacija, po mėnesio arba metų gali būti kita. Tam ir yra specialistai, kurie koreguoja. Jau krašto apsaugos ministrė kalbėjo ir apie oro gynybą, apie paspartintus procesus, nes negalime šito ignoruoti ir tam tikras korekcijas galime padaryti, bet, nežinau, gal daugiau, jeigu įdomu, krašto apsaugos ministrė galės pasakyti. Nėra? Niekas nėra stagnacijos padėtyje. Čia ir dabar reaguojame ir koreguojame pagal esamą situaciją.

PIRMININKAS. Čia sistema pas mus tokia įdomi, kad pirmenybė dabar paklausti yra Mišrios Seimo narių grupės vardu V. Šeršnioviui. Prašom.

V. ŠERŠNIOVAS (MSNG). Ačiū. Kaip tik norėjau šią sistemą patikrinti. Gera veikia. Dėkingas už tai.

Premjere, Lietuvoje įstatymai draudžia priimti kitų šalių radioaktyvias atliekas ir panaudotą branduolinį kurą. Ar nėra tendencijų ateityje keisti teisinį reglamentą šiuo atveju tam, kad priimtume kada nors atliekas iš kitų šalių?

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Nėra.

V. ŠERŠNIOVAS (MSNG). Labai ačiū už atsakymą. Labai dėkingas.

PIRMININKAS. Viskas? Aš supratau, atsakymas aiškus. Gera.

Klausia V. Kernagis. Prašom.

V. KERNAGIS (TS-LKDF). Sveiki. Aš premjerės norėčiau paklausti. Jūsų programa numato kultūros integraciją į Nacionalinio saugumo strategiją. Jūs rašote, kad vystysime kryptingą kovos su dezinformacija politiką, stiprinsime visuomenės medijų raštingumo kompetencijas ir panašiai. Aš norėčiau paklausti, kaip, nes šiuo metu tyrimai rodo, kad tik 11 % žmonių iš viso tikrina abejotiną informaciją? Žmonės yra nepasirengę su ta dezinformacija susidurti. Prasidėjo nauji mokslo metai, mokyklose apie medijų raštingumą niekas nešneka. Jūs rašote, kad jūs darysite kažką, bet niekas apie tai nešneka. Estai ir suomiai jau virš dešimt metų tai turi savo mokyklose ir tik dabar pradeda matyti pirmuosius rezultatus. Lygiai taip pat ką jūs darysite su vyresniais žmonėmis, kaip jūs juos, nežinau, priversite ar kaip jiems pasakysite, patarsite tikrinti šaltinius ir panašiai? Būtų labai įdomu tą jūsų auksinį metodą sužinoti, kaipgi jūs rengiatės su ta dezinformacija kovoti.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Tikrai mes nesame ta koalicija, kuri kažką verstų ir priverstų, o mūsų siekis eiti daugiau per švietimą ir tam tikros kultūros įdiegimą. Kalbant apie dezinformaciją, be tų tokių techninių priemonių informacijos tikrinimo, labai labai svarbu kalbėti apie tai, kad mes turime šviesti bendruomenę. Kalbant apie jaunesnę kartą, be abejo, yra socialiniai tinklai. Šiandien mes matome tą tendenciją, kad vis daugiau ir daugiau žmonių gyvena socialiniuose burbuluose. Dėl to tam tikra švietėjiška informacija turėtų pasiekti ir juos, tam tikri momentai, paaiškinantys, kaip pasirinkti informaciją ir kaip turėti kritinį vertinimą ir tą informaciją tikrinti. Kita vertus, jūs teisingai pastebėjote, yra senjorai. Matyt, per socialinius tinklus senjorų nepasieksime, nors galiu pasakyti, kai kurie yra labai labai aktyvūs ir ten. Matyt, per bendruomenes, per tam tikrus susitikimus tiek fiziškai, tiek... Vėlgi, pasitelkus tą pačią spaudą, ką tik kalbėjome apie nacionalinį transliuotoją, tikrai galima su švietėjiška funkcija pasiekti ir juos.

PIRMININKAS. Klausia T. Tomilinas. Prašom.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiama premjere, aš, aišku, norėjau užduoti klausimą galimam arba laikinai einančiam aplinkos ministro pareigas P. Poderskiui, bet kadangi jis ten kaip sėdi arba nesėdi, neaišku, bus ministru ar nebus, nori ar nenori, tokia neapibrėžta situacija, akivaizdu, kad jis antrą kartą nedalyvauja rengiant Vyriausybės programą, bet, tikėtina, ją įgyvendins. Šiuo atveju tada kyla klausimas jums, skaitant kitas dalis – socialines, švietimo, sveikatos, aš faktiškai matau tas pačias formuluotes, kur buvo ir buvusios Vyriausybės, bet skaitant Aplinkos programą jaučiasi ta tokia nematoma lobisto ranka, kuri stipriai padirbėjo, ypač su miškų dalimi. Mano klausimas vis dėlto, premjere, mūsų laukia labai rimtas sprendimas rudenį dėl Miškų įstatymo, kuris jau yra pateiktas. Ir vis dėlto kaip ta programa buvo rengiama, kas ją rengiant dalyvavo ir kokia jūsų vizija dėl tos politikos?

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Nejaučiu ir nematau lobisto rankos. Nežinau, kaip taip jums ten viskas tas atrodo, bet programą rengia koalicija, koalicijos partneriai ir neabejotinai, jeigu skaitytumėte ir šitą dalį, kuri susijusi su Aplinkos ministerijos funkcijomis, išvengtumėte ir žaliąjį kursą, ir aplinkosaugą, ir dėmesį rekreacinėms zonoms. Didesnį dėmesį rekreacijos zonoms ir visus kitus dalykus. Bet lygiai taip pat mes neignoruoju ir ūkininkavimo, ir miškininkystės. Miškai skyla į tam tikras svarbias sritis, tai yra plotai, kurie neabejotinai yra sauginini, ir tam dėmesio skirsime daugiau, bet yra ir miškininkystė, kuri vykdoma pagal ūkininkavi-

mo principus. Turime ir valstybinę įmonę, kuri tą funkciją atlieka. Programoje visi šitie aspektai yra atliepiami tokiu bendru požiūriu.

PIRMININKAS. Liko 1 minutė. Ir paskutinis turi galimybę paklausti kolega A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiama premjere, matau, krašto apsaugos ministrės nėra, tai, aš suprantu, jums delegavo atsakymo teisę. Europos Komisija skyrė 150 mlrd. 19 valstybių, tarp jų ir Lietuvai. Didelė dalis tų lėšų, čia apie tuos garsiuosius 6 mlrd. kalbu, gula į mūsų regioną: 15 mlrd. – Baltijos šalims, 44 mlrd. – Lenkijai pagal SAFE programą. Nuo kitų metų tomis lėšomis galima naudotis. Jūsų komandai, savo komandai duodate užduotį vis dėlto, kad per 3 mėnesius, čia, aš manau, ne vienos Krašto apsaugos ministerijos reikalas, būtų parengti investiciniai planai, kad tos lėšos atkeltų Lietuvai, nes tai paskolų pavidalu, nors ir labai lengvatinės, vis dėlto paskolos, reikia naudotis greitai ir efektyviai.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Duosiu užduotį.

PIRMININKAS. Dėkojame paskirtai Ministrėi Pirmininkei, visiems paskirtiesiems ministrams. Vyriausybės programos pateikimui ir klausimams skirtas laikas baigėsi. Norėčiau gerbiamus kolegas informuoti, kad Seimo statuto 195 straipsnis numato, kad po pateikimo Vyriausybės programą svarsto Seimo narių frakcijos ir visi Seimo komitetai papildomų komitetų teisėmis. Yra galimybė ir kiekviena frakcija bei komitetai gali kviesti ministrę, paskirtąją Pirmininkę ar konkretų ministrą suderintu laiku ir papildomai užduoti tuos klausimus, kuriuos galbūt ne visi galėjo užduoti, dėl Vyriausybės programos. Dar labai svarbu, noriu perspėti, kad Seimo komitetai ir frakcijos savo išvadas dėl Vyriausybės programos turi parengti ne vėliau kaip per 10 dienų nuo šios programos pateikimo dienos, tai yra nuo šiandien. Numatyta Vyriausybės programos svarstymo data čia, Seime, plenariniame posėdyje, 2025 m. rugsėjo 23 diena. Taigi, gerbiami kolegos, galime pritarti? Ačiū, pritarta.

Dėkoju. Šio klausimo svarstymas yra baigtas.

12.56 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-713(2) (pateikimas)

Skelbiu kitą darbotvarkės klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektą Nr. XVP-713. Į Seimo tribūną kviečiu Seimo Pirmininko pirmąjį pavaduotoją, kol kas, gerbiamą J. Oleką. Prašom.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, jau pradėjome rudens sesiją ir mūsų centro kairės daugumos atsakomybė yra tęsti išipareigojimus, duotus rinkimų metu. Pagrindinis tikslas – užtikrinti, kaip jau turbūt sakė Ministrė Pirmininkė, Lietuvos saugumą, stabilumą ir tolimesnį valstybės augimą.

Šios sesijos darbotvarkėje vienas iš svarbiausių darbų kaip visada rudenį yra valstybės biudžetas. Tai dokumentas, nuo kurio priklauso ne tik mūsų ekonomikos kryptis, bet ir žmonių saugumo jausmas, socialinės garantijos, viešųjų paslaugų kokybė. Sieksime, kad biudžete būtų sudėtingas saugumo poreikiai su atsakingu išteklių naudojimu ir žmonių lūkesčiais. Tai bus sudėtingas procesas, kai reikės kompromisų, bet rezultatas turi būti aiškus – patikima, stabili valstybės finansų sistema.

Svarbi vieta darbotvarkėje skiriama gynybos politikai. Šioje sesijoje bus svarstomas Gynybos ir saugumo pramonės įstatymas, juo numatoma sudaryti palankesnes sąlygas vietiniams ir užsienio investuotojams kurti Lietuvoje, vystyti gynybos pramonę, plėtoti technologijas. Tai yra būtina tam, kad mūsų valstybė galėtų turėti stipresnį ekonominį, technologinį pagrindą savo saugumui.

Ne mažiau svarbu yra mažinti socialinę atskirtį šalyje. Numatome sprendimus dėl minimalių atlygių valstybės tarnautojams, teisingesnių socialinių išmokų, paramos jaunimui bei labiausiai pažeidžiamoms visuomenės grupėms. Šie klausimai yra reikšmingi, norint sumažinti socialinę atskirtį ir stiprinti žmonių pasitikėjimą valstybe.

Sveikatos apsaugos srityje laukia didelis darbų paketas. Jau rytoj, man atrodo, mes turėsime ministrės pristatymus, bus peržiūrimi sveikatos priežiūros paslaugų įkainiai, ieškoma sprendimų, kaip mažinti eiles gydymo įstaigose, gerinti medikų darbo sąlygas. Sieksime mažinti perteklinę administracinę naštą, plėsti paslaugų prieinamumą, taip pat nuotolinių konsultacijų galimybes. Tai leis užtikrinti, kad sveikatos apsauga taptų efektyvesnė ir žmonėms labiau prieinama.

Ekonomikai stiprinti svarbus uždavinys – biurokratijos mažinimas. Šioje sesijoje bus svarstomi teisės aktai, kurie supaprastins verslo sąlygas ir sudarys prielaidas greitesniam ekonomikos augimui. Dar vienas darbotvarkės aspektas – kultūra. Numatyti projektai susiję su kultūros paveldo apsauga ir kultūros sektoriaus darbuotojų interesais. Tai leis labiau apsaugoti mūsų nacionalinę tapatybę ir šio sektoriaus stabilumą. Iš viso rudens sesijoje bus svarstoma beveik puspenkto šimto teisės aktų projektų. Tai rodo darbų mastą ir atsakomybę, kurią prisiimame.

Gerbiami kolegos, rudens sesija – tai galimybė priimti sprendimus, kurie sustiprins mūsų valstybės pagrindus, nuo mūsų darbo priklausys, ar Lietuvos žmonės jausis saugesni, ar valstybė bus tvirtesnė ir socialiai teisingesnė. Tikiuosi, kad mūsų bendras darbas tą ir užtikrins. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, nors klausimų nėra numatyta pagal Seimo statutą, bet būdavo tokia tradicija, kad yra suteikiama bent 10 minučių paklausti. Yra penki užsirašę klausti. Aš siūlyčiau vis dėlto pirmiausia dabar išklausti tribūnoje laikinai Ministro Pirmininko pareigas einantį gerbiamą R. Šadžių. Tuomet vėl paprašysime grįžti į tribūną gerbiamą J. Oleką, bus galimybė 10 minučių tuos klausimus ar jam, ar laikinai Ministro Pirmininko pareigas einančiam užduoti. Prašom, gerbiamas Ministre Pirmininke.

R. ŠADŽIUS. Labai ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke, gerbiamieji, mielieji Seimo nariai. Man malonu vieną iš paskutinių kartų kreiptis į jus. Galiu jus užtikrinti, kad laikinoji Vyriausybė dirba, jina dirba kryptingai, mes stengiamės aprūpinti darbu taip pat ir jus. Iš 450 įstatymų projektų, įtrauktų į rudens sesijos darbų programos projektą, virš 120 įstatymų paketų ateina iš Vyriausybės. Vyriausybė, žinoma, teikdama šiuos įstatymų paketus, rūpinasi, kad ne tik toliau būtų vykdoma XIX Vyriausybės programa, bet kad jie taip pat būtų konkurencingi ir XX Vyriausybės programai, kuri ką tik buvo pristatyta paskirtosios premjerės ir paskirtųjų ministrų.

Taigi tęstinumą mes stengiamės užtikrinti. Aš paminėčiau galbūt keletą aspektų, keletą punktų, kurių nepaminėjo Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. Olekas. Žinoma, rudens sesijos kulminacija visada yra biudžetai. 2026–2028 metų biudžeto įstatymas, trimetis biudžetas, nėra paprastas darbas. Vieną trimetį biudžetą mes jau turėjome pernai, šitas bandymas yra antrasis. Tačiau naujoji Vyriausybė, XIX tuo metu, turi teisę trimetį biudžetą perrašyti pagal savo programą. Matyt, naujoji Vyriausybė tą darys ir 2027 metais, jeigu prireiks. Valstybės socialinių fondų biudžetų 2026 metų rodiklių patvirtinimo, Pensijų anuitetų fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo, Privalomojo sveikatos draudimo fondo – šie biudžetai yra tradicinis darbas. Bet jis bus itin sunkus šįmet, kadangi reikės suderinti ne tik mūsų poreikius ir norus, bet taip pat ir fiskalines galimybes, ir (kaip anksčiau jums pristatytoje programoje ir paskirtosios Ministrės Pirmininkės pasakyme buvo pasakyta) teks suderinti tai su finansiniu tvarumu. Finansinis tvarumas (aš tą kartoju jau daug kartų ir dar kartą pakartosiu, aš džiaugiuosi, kad tą kartoja ir būsimoji Vyriausybė) yra vienas iš Lietuvos saugumo pagrindų. Ne tik karinis saugumas, bet ir finansinis saugumas yra svarbus. Be abejo, socialinis saugumas taip pat. Kad tą saugumą užtikrintume, Vyriausybė neišvengiamai teks pakeitimus. Kadangi pasikeitė europiniai teisės aktai, teks ir Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo pakeitimus. Konstituciniam įstatymui priimti reikės labai didelės balsų daugumos, todėl neišvengiamai ne vien koalicija, bet ir opozicinės frakcijos turėtų dalyvauti. Aš labai prašyčiau tą būtinai padaryti ir rasti tą konsensuą, kadangi projekte, prie kurio dabar yra dirbama, jis dar nebuvo pateiktas Vyriausybei, yra numatoma padidinti fiskalinę erdvę galimoms biudžeto išlaidoms, ypač investicijoms, kartu išlaikant ir finansų tvarumą.

Antras aspektas – sudaryti geresnes galimybes savivaldai investuoti į jų vykdomus projektus. Žinote, kad tai amžinas ginčas, kiek savivaldybė gali skolintis, kiek jina turėtų kofinansuoti projektus. Naujoji Vyriausybė taip pat savo programoje yra nusimačiusi tam tikras priemones,

kurios palengvintų šį investavimą. Konstituciniai rėmai taip pat turėtų būti nustatyti, jie bus pasiūlyti modernios sistemos, dėl kurios dabar vyksta diskusija su Savivaldybių asociacija.

Vienas itin svarbus dalykas yra vis dėlto užbaigti RRF'o lėšų panaudojimą. Ten yra ir likę reforminiai rodikliai. Vienas iš jų – tai Nedarbo draudimo įstatymas, kurį ką tik jums citavo paskirtoji Ministrė Pirmininkė. Tai labai svarbus įstatymas, kurį reikėtų skubiai apsvarstyti ir priimti. Jisai buvo pateiktas viename iš paskutiniųjų praėjusios pavasario sesijos jūsų posėdžių. Socialinio draudimo įstatymo pakeitimai, taip pat Piniginės socialinės paramos įstatymo pakeitimai, kurie yra kito mokėjimo prašymo, taip pat RRF'o mokėjimo prašymo rodiklis, siekiant mažinti socialinę atskirtį ir pajamų nelygybę Lietuvoje. Įstatymo projektas derinamas. Geras įstatymo projektas. Jis bus pateiktas savo laiku ir Vyriausybė, ar ši, ar būsimoji Vyriausybė, žinoma, bus suinteresuota, kad parlamentas jam pritartų.

Gynyba ir saugumas jau buvo minėti. Gynybos ir saugumo pramonės įstatymą paminėjo Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas. Aš paminėčiau labai svarbų įstatymą, kuris yra rengiamas ir bus pateiktas, tai Lietuvos kariuomenės karinio poligono įstatymą. Jis yra rengiamas. Tai bus įstatymas, kuris leis įkurti karinį poligoną mūsų divizijai. Dar vienas įstatymų paketas, kuriame, aš tikiuosi, laikinoji Vyriausybė pritars paskutiniame savo posėdyje kitą trečiadienį, bus įstatymų paketas, parengtas Krašto apsaugos ministerijos kartu su Susisiekimo ministerija, dėl mūsų oro erdvės valdymo, nes kelio užkirtimas dronams, įteisinimas įstatymo lygmeniu, įteisinimas griežtų procedūrų, kaip tai reikėtų daryti, man atrodo, po šiandienos nakties neturėtų niekam kelti jokių abejonių. Dar vienas svarbus įstatymas iš krašto apsaugos srities – tai Žvalgybos įstatymo pakeitimai, kurie suteiktų papildomų galimybių mūsų žvalgybos institucijoms.

Socialinė apsauga. Žinoma, Nedarbo socialinio draudimo įstatymas, kurį aš jau paminėjau. Labai svarbūs Užimtumo įstatymo pakeitimai, kurie suteiktų daugiau galimybių asmenims su negalia įsidarbinti, numatytų papildomas sąlygas, kaip būtų galima subsidijuoti šitą įdarbinimą. Socialinėje srityje taip pat vienas lydimasis įstatymas po II pakopos reformų, kurios buvo atliktos ir įteisintos jūsų įstatymais praeitoje sesijoje, bet įsigalios 2026 m. sausio 1 d. Tai atitinkami Pensijų kaupimo įstatymo pakeitimai, suteikiantys galimybę pensijų fondams, lietuviškiems pensijų fondams, investuoti į žymiai platesnį priemonių ratą čia, Lietuvoje, įskaitant ir karinę pramonę. Įstatymus aš esu pateikęs jums, jie yra svarstymo stadijos. Labai agituočiau juos priimti, kadangi jie yra svarbūs, kad mes išlaikytume pensijų kaupimą kaip tokį, kad mes galėtume padaryti, viena vertus, ir valstybės pajėgomis jį patrauklų, bet kad ir pensijų fondai patys būtų suinteresuoti žmonėms įrodyti savo patrauklumą ir paskatinti žmones savanoriškai, ne privalomai, kadangi privalomas kaupimas buvo panaikintas, kad žmonės norėtų investuoti į šiuos fondus, būtent į pensijų fondus, ilgam laikui. Ilgalaikės investicijos yra labai reikalingos.

Sveikatos srityje paminėčiau tuos įstatymus, kurie jau jūsų svarstomi ir, žinoma, jūs apsvarysite juos, dėl priemonių už paslaugas naikinimo ir papildomų mokėjimų reglamentavimo. Nuotolinių paslaugų teikimo tvarka. Vyriausybė patvirtino įstatymų projektus, Sveikatos sistemos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo projektus, ir pateikė Lietuvos Respublikos Seimui. Nuotolinės paslaugos iki šiol nėra reglamentuotos mūsų teisėje, o tai būtų labai svarbus resursas žmonėms teikiant sveikatos priežiūros paslaugas.

Dar vienas įdomus įstatymo projektas, kuriam mes šį antradienį Vyriausybėje pritarėme ir jau įregistravome Seime, tai Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo pakeitimai, kurie reglamentuotų, kaip būtų valdoma kvapų tarša. Ten vienas iš elementų būtų įpareigojimas tų ūkio subjektų, kurių veikla skleidžia kvapus (tai, žinote, visur šita problema egzistuoja), kad savo lėšomis nemalonių kvapus, šitos įmonės kvapų kontrolę privalėtų atlikti būtent savo lėšomis. Ir numatomos kitos priemonės, administracinės priemonės, kaip procesą valdyti. Čia principas „teršėjas moka“. Labai agituoju jus greitai priimti šitą įstatymą, kad jį būtų galima įgyvendinti.

Ekonomikos ir energetikos srityje, gerbiamas J. Olekas jau minėjo, mes teikiame siūlymus iš Vyriausybės dėl biurokratijos mažinimo, administracinės naštos lengvinimo. Pavyzdžiui, supaprastinimas stambių investicinių projektų – vienas iš elementų, kurį reikėtų mums taip pat turėti

įformintą įstatymais, – dėl gynybos pramonės grandų atėjimo į Lietuvą, o tas noras egzistuoja, tokio pobūdžio įstatymų reikėtų.

Dėl aplinkos srities mes esame Vyriausybėje visai neseniai patvirtinę įstatymo projektą, kurį pateikėme Seimui. Juo siūlome suteikti daugiau teisių valdyti valstybinę žemę savivaldybėms. Viena iš idėjų, kuri, matyt, bus kontroversiška ir Seime ta diskusija vyks, yra kaimo vietovėse valstybinės žemės likučius atiduoti savivaldybėms, kad jos galėtų ten forminti sklypus ir galbūt vykdyti savo veiklą. Tai priemonė – valstybinės žemės atidavimas savivaldybėms, kuri nebuvo vienbalsiai paremta šalyje suinteresuotų institucijų ir interesų grupių, bet Seimas, manyčiau, turėtų priimti išmintingą sprendimą šioje srityje.

Kultūros sritis. Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo naujoji redakcija bus teikiama. Gerbiamas J. Olekas apie tai minėjo. Bet kitas irgi labai svarbus projektas, kuris yra rengiamas, baigiamas rengti, – tai Profesionaliojo scenos meno įstatymo pakeitimai, kurie sudarytų racionalesnes galimybes išlaikyti profesionaliojo meno institucijoms jose dirbančius darbuotojus, aktorius, atlikėjus, režisierius ir tai sudarytų stabilesnę aplinką jų darbui.

Dėl švietimo srities turėsite, manau, gerų diskusijų apie mobiliųjų telefonų naudojimą mokyklose. Įstatymo projektas yra rengiamas. Vyriausybė davė nevisiškai teigiamą išvadą vienam iš jūsų iniciatyvinių projektų, iš jūsų pasiūlymų būtent dėl tos priežasties, kad Švietimo, mokslo ir sporto ministerija jau baigia rengti Švietimo įstatymo pakeitimus, kuriuose būtų nustatytos taisyklės, kaip įgalinti ir kaip paskatinti švietimo įstaigas pačioms nusistatyti atitinkamą tvarką. Bet diskusija, matyt, bus gyva ir Seime tai bus vienas iš gyvesnių klausimų aptarti.

Dėl vidaus reikalų yra rengiamas naujas Valstybės tarnybos įstatymo projektas, kuris ištaisytų tas, mūsų nuomone, klaidas, kurios buvo padarytos anksčiau dėl vienokių ar kitokių priežasčių, kur galima būtų ištaisyti tuos nuokrypius, kurie atsirado valstybės tarnyboje, pavyzdžiui, išstatutinant tam tikras pareigybes ar permetant tam tikras pareigas iš valstybės tarnautojų į biudžetinių įstaigų, darbo sutartininkų pareigybų aprašymus.

Ir paskutinis, kurį aš paminėčiau, – tai Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo pakeitimas, kurį teikia Žemės ūkio ministerija. Juo siekiama pripažinti žemės ūkį strategiškai svarbiu šalies sektoriumi. Tai būtų teisinis pagrindas reguliuoti kitus teisės aktus, kurie užtikrintų, kad bet kokiomis sąlygomis mūsų gyventojai turėtų garantuotą aprūpinimą maisto produktais.

Gerbiami Seimo nariai, tiek mano pastabų. Jeigu turėtumėte klausimų, žinoma, aš pasiruošęs atsakyti kartu su Seimo Pirmininko pirmuoju pavaduotoju J. Oleku. Ačiū jums už dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkoju laikinajam Ministrui Pirmininkui. Kviečiu į tribūną atsakyti į Seimo narių klausimus gerbiama J. Oleką. Užsirašė paklausti penki Seimo nariai. Kaip sakiau, klausimams skiriame ne daugiau kaip 10 minučių, kaip sutarėme. Prašom. Pirmasis klausia J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas būsimasis Seimo Pirmininke, kodėl ši kartą, kiek aš prisimeinu, pirmą kartą, Seimo sesijos darbų programoje nėra skilties „Žmogaus teisės“ – nei Vyriausybės dalyje, nei Seimo komitetų dalyje. Ar tai rodo, kad šiame Seime žmogaus teisės neberūpi? Ir kodėl projekte yra įrašytas Baudžiamojo kodekso pataisų projektas Nr. XVP-106, tai yra dėl bausmių švelninimo čekiuokų bylose, kai premjerė viešai pasakė, kad šis projektas artimiausiu metu nebus svarstomas?

J. OLEKAS (LSDPF). Labai ačiū už klausimus. Dėl pirmos gradacijos, tai galbūt neišsigilinau į visą tą tradiciją, kurią mes turėjome, jina buvo sudėliota pagal komitetų siūlymus, bet klausimų, kurie yra susiję su žmogaus teise, man atrodo, svarstymų tikrai yra. Mes tos temos nepaliksime, jina artima ir socialdemokratams, ir turbūt kitų frakcijų žmonėms. Tikrai dėmesys žmogaus teisėms nedings.

Dėl jūsų konkretaus minimo įstatymo, tas įstatymas buvo svarstytas praeitoje sesijoje, prieita prie priėmimo stadijos, mes turėjome nuomonę iš Teisės departamento, kad prieštarauja Konstitucijai. Kiek aš žinau, Teisės ir teisėtvarkos komitete jis yra svarstomas, bandoma pataisyti taip, kad neprieštarautų Konstitucijai ir kad turbūt nebūtų ta forma, kurią minėjo premjerė, o būtų nauja forma, kuri tiktų tiek Seimui, tiek Lietuvos žmonėms.

PIRMININKAS. Klausia K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, turbūt atsitiktinumas, kad naujojoje Vyriausybės programoje žemės ūkis yra paskutinėje vietoje. Aišku, nerimą kelia tai, kad išbraukti turbūt labai svarbūs dalykai, tokie kaip sukurti finansines paskatas bendruomenėms, regionuose besikuriantiems verslams, taip pat finansinės priemonės – PVM lengvatos vaisiams, daržovėms, vietoje užaugintiems ir pagamintiems maisto produktams. Tai iš tiesų truputį toks nukrypimas, to tęstinumo trūksta šiuo atveju. Bet tai, kad išbraukta žemės ūkio strateginė šaka – žemės ūkis nacionaliniam saugumui... Tikiuosi, turbūt tik dėl to, kad jau projektas pakeliui į Seimo salę, bet turbūt svarbiausias klausimas, kad būtent sesijos darbų programoje žemės ūkio yra tik vienas klausimas. Tai ar tas žemės ūkis šalia nacionalinio saugumo jau tampa tikrai mažuoju broliu, kuris turi mažai reikšmės, ar čia tikrai trūksta dar tų idėjų, kurių šioje sesijoje mes nematome? Galbūt galite pakomentuoti?

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Čia gali būti du atsakymai. Jūs gerai padirbėjote pavasario sesijoje, nedaug kas liko rudens sesijai. Bet iš tikrųjų tai, kad yra... Vis tiek kažkas turi būti gale programos, tai programos gale paprastai toks geras akcentas yra. Tasai geras akcentas yra žemės ūkis. O kiti konkretūs klausimai, kuriuos minėjote, aš manau, kad tikrai dalis jų yra pakeliui, dalis yra Seime, ir galbūt dėl to jų nebuvo, nes jūs daugiau klausėte apie Vyriausybės programą negu apie darbų programą, turbūt dėl to taip ir atsitiko.

PIRMININKAS. Klausia K. Starkevičius. Prašom.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Seimo Pirmininke, einantis pareigas. Turbūt dabar tiksliai taip reikėtų pavadinti. Mano klausimas būtų iš tikrųjų vėlgi apie žemės įveiklinimą, būtent įsiterpusios žemės neurbanizuotose teritorijose pardavimą. Mes jau diskutuojame nuo praėjusio rudenio, esame pasistūmėję. Kaimo reikalų komitetas yra pritaręs, Vyriausybės išvada yra pateikta ir Aplinkos komitetas turi irgi gerą žinią. Mes dabar kalbėjome su komiteto pirmininku, irgi pasiūlė dar kai kokių kompromisų padaryti ir tada galėtume iš tikrųjų gynybai kokią nors formulę priimti, nuo milijardo ir daugiau į viršų lipti, ir ten galima galutinį variantą net iki 2,5 mlrd. vien neurbanizuotose teritorijose. Tai gal vis dėlto užsibrėžiame tikslą, nes jau ir išsiaiškinta, ir išvados yra, ir rugsėjį paleidžiame tą projektą. Pinigų tikrai reikia ir aš nenoriu agituoti kam, kur. Visur yra skylių.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, kolega, už jūsų iniciatyvą ir siūlymą. Aš Vyriausybės programoje mačiau išvis apskritai apie žemės ūkį – kaimiškose savivaldybių teritorijose esančios žemės pardavimą savivaldai, tai irgi, man atrodo, pozityvus žingsnis. O jūsų konkretų įstatymą, jeigu iš tikrųjų perėjo tas stadijas ir turime Vyriausybės išvadą, jei komitetas apsvarstys, tikrai galėsime įtraukti į darbotvarkę ir svarstyti, priimti, ir pastiprinti mūsų gynybą. Tų pinigų gynybai ir kitoms sritims tikrai reikia.

PIRMININKAS. Klausia S. Gentvilas. Oi, atsiprašau, S. Kairys iš pradžių.

S. KAIRYS (*LSF*). Gerbiamas kolega, jūs taip skambiai nuo tribūnos paminėjote, kad jau šioje sesijoje skirsite dėmesio ir kultūrai, ir menui finansuoti, darbuotojų atlyginimams didinti, bet aš tik žiūrėdamas į teikiamus įstatymų projektus atkreipsiu dėmesį, kad čia kalbama tikrai apie didesnę atlyginimą Kultūros tarybos pirmininkui ir profesionaliojo scenos meno įstaigų darbuotojams, tiesiog terminuotųjų sutarčių termino pailginimas, ir viskas. Bet jūs esate teisus, kad biudžetas yra esminis dokumentas, apie jį, matyt, kalbėdami ir grįšime.

Sporto klausimai. Buvo paskelbta apie Sporto agentūros naikinimą, prijungimą ir panašiai, tai reikalaus įstatymo pakeitimų. Šioje sesijoje nėra įrašyta jokio įstatymo pakeitimo. Kaip taip gali būti? Ar Švietimo ir sporto ministerija tiesiog improvizuoja, ar prastas planavimas, ar čia tokia idėja, neaišku, iš kur atsiradusi?

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, kolega, už pirmą dalį. Jūs teisingai pastebėjote dėl ateinančio biudžeto. O dėl tos iniciatyvos, kuri kilusi yra Švietimo, mokslo ir sporto ministerijoje, tikrai turėtume tą padaryti čia, Seime, kaip parlamentinė respublika, suteikdami įgaliojimus būtent tiems pakeitimams. Aš manau, kad jeigu ta idėja, kurią subrandins ministerija, atneš ją čia, į Seimą, ir Seimas priims kaip tinkamą, tada pajudės šitos permainos. Mums reikia iš tikrųjų diskusijos, kodėl

ir kokia forma, ir kaip tie pakeitimai turėtų būti. Tai kol kas mes tų išrašytų įstatymų projektų neturime. Lauksime, kol ateis. Ministrė sėdi, girdi, gal mums pateiks kada komitete ar frakcijoje atsakymus į tuos jūsų iškeltus klausimus.

PIRMININKAS. Paskutinį klausimą užduos gerbiamas S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas Juozai, gerbiamas laikinasis premjere, abudu pažangūs socialdemokratai. Gal galite atsakyti? L. Šedvydis, jūsų kolega, Žmogaus teisių komiteto pirmininkas, pavasarį sakė: Civilinės sąjungos įstatymo projektas bus pateiktas Seimui po mokesčių reformos. Konstitucinio Teismo nutartis buvo balandį. Premjeras G. Paluckas žadėjo šį rudenį. Šiandien programoje Civilinės sąjungos įstatymo projekto nėra. Tai, gerbiami pažangūs socdemai, taip pat besišypsodami, kai aš jus pagyriau, gal galėtumėte atsakyti Lietuvos visuomenei, kodėl rudens sesijoje nėra šito projekto? Ačiū.

J. OLEKAS (LSDPF). Nebuvau taip tiesiogiai atsakingas dėl to įstatymo projekto parengimo, bet jeigu jūs mane palaiminsite toje šios dienos darbų vėlesnėje eigoje, aš tikrai norėsiu, kad mes peržiūrėtume visus Konstitucinio Teismo įpareigojimus, kuriuos turėtų Seimas padaryti. Vienas iš jų yra jūsų paminėtas įstatymo projektas. Mūsų, man atrodo, yra garbė, įsipareigojimas ir pareiga, kad mes rodytume pavyzdį. Nes jeigu Seimui nesvarbu Konstitucinio Teismo sprendimai, eiliniam Lietuvos piliečiui nesvarbu, ką nusprendžia Seimas. Mes turime parodyti pavyzdį, ir aš tikrai padarysiu viską, kad pasiimtume tą Konstitucinio Teismo sprendimų sąrašą ir pabandytume parodyti žmonėms pavyzdį, kad Lietuva yra teisinė valstybė, kurioje paisoma teisinių sprendimų.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiavam Seimo Pirmininko pirmajam pavaduotojui.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū.

PIRMININKAS. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Dabar, vadovaujantis Seimo statuto 89 straipsniu, turi galimybę frakcijos, jų atstovai pristatyti savo pasiūlymus dėl būtent Seimo rudens sesijos darbų programos. Pirmąjį į tribūną kviečiu Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos seniūną arba įgaliotą atstovą. Prašom. Noriu informuoti, kad visų frakcijų atstovai turi galimybę pristatyti pasiūlymus dėl pateiktos Seimo rudens sesijos darbų programos. Prašom.

R. MOTUZAS (LSDPF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, prasideda, aišku, kaip girdime, Seimo rudens sesija. Tai yra naujas puslapis, nauja veikla mūsų istorijoje. Kadangi dauguma kolegų jau, matau, pavargę, dėmesio negali išlaikyti, pasistengsiu labai trumpai.

Šiandien mes girdėjome iš Ministrės Pirmininkės ir kitų, kad saugumo situacija yra labai sudėtinga, ir paskirtosios premjerės I. Ruginienės Vyriausybės programoje įtvirtintas įsipareigojimas šalies krašto apsaugos formavimui skirti ne mažiau kaip 5 % bendrojo vidaus produkto. Svarstant biudžetą šį žingsnį, stiprinsiantį Lietuvos saugumą, ryžtingai palaikysime. Mes, didžiausia frakcija Seime, esame ryžtingai nusiteikę palaikyti Vyriausybės ir parlamento iniciatyvas, skirtas visapusiškai Lietuvos saugumo stiprinimui.

Taip pat sutelktai sieksime didesnio socialinio teisingumo, kokybiškesnių viešųjų paslaugų, geresnių verslo sąlygų ir ekonominio augimo.

Mieli kolegos, mūsų frakcijos nariai teikia per 70 projektų, aprėpiančių įvairius socialinės pažangos prioritetus. Esame įsitikinę, kad valstybė sėkminga tiek, kiek sukuria galimybių savo piliečiams. Todėl, kaip šiandien jau ir girdėjome, skirsime daug dėmesio švietimui, medicinai, kultūrai, socialinių paslaugų tinklui – tai yra kriterijai, mūsų ilgalaikės gerovės pamatas.

Žinoma, išvien su naująja socialdemokratų ir koalicijos partnerių Vyriausybe priimsime sprendimus, kad didėtų pensijos, ilgettų nedarbo draudimo išmokų trukmė priešpensinio amžiaus asmenims, lengvinsime asmenų su negalia integraciją darbo rinkoje, gerinsime sąlygas vienišioms tėvams gauti piniginę socialinę paramą.

Taip pat teikiame įstatymų projektus, padidinsiančius koeficientus akademiniams ir neakademiniams darbuotojams, biudžetinių įstaigų darbo užmokestis taip pat didės. Teikiame sprendimus didinti žmonių pajamas, spręsti gydytojų trūkumo problemą. Teikiame taip pat iniciatyvą steigti nuolatinę vyresnio amžiaus žmonių reikalų komisiją Seime. Grįšime prie Finansinės pas-

katos pirmąjį būstą išigyjančioms jaunoms šeimoms įstatymo, kad pirmojo būsto įsigijimas nebūtų tik nepasiekiamas svajonė.

Socialinė pažanga negali būti tik vienos partijos siekis. Ji turi tapti bendru visos Lietuvos siekiu. Todėl nuoširdžiai kviečiu ir kolegas iš opozicijos bendradarbiauti. Norime siekti plataus sutarimo visais strateginiais ir socialiai jautriais klausimais.

Noriu palinkėti: tegul ši rudens sesija tampa įrodymu, kad galime susitelkti dėl bendro tikslo – stipresnės, saugesnės ir socialiai teisingos Lietuvos. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu į tribūną pasiūlymus pateikti Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos atstovą. Nėra, atsisako žodžio. Dėkui. Tuomet kviečiu „Nemuno aušros“ frakcijos atstovą pateikti pasiūlymų. Taip pat nėra pageidaujančių. Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“. Prašom.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, pradedant šią Seimo sesiją siūlome savo dalį – 41 teisės aktą, bet, aišku, reikia pasakyti, kad sudėtinga valstybės geopolitinė situacija, taip pat matome, kad ir socialiniai, ir demografiniai iššūkiai tik gilėja. Gegužę paskelbti skurdo rodikliai rodo, kad situacija nesikeičia, skurdas net ir kairiosios Vyriausybės valdomoje šalyje auga, taip pat ir pajamų nelygybė auga. Čia iššūkių mes turime labai rimtų, tai kelia didžiulį klausimą, kodėl naujosios Vyriausybės programoje iš socialinės srities yra išbraukti penki svarbūs išpareigojimai, kuriuos buvusi Vyriausybė turėjo, jie nėra įgyvendinti ir, deja, nebus įgyvendinti, o nė vienas naujas nėra įtrauktas. Situacija keičiasi, demografija blogėja, socialiniai klausimai irgi vis stipriau aktualūs, o naujų idėjų ir naujos lyderystės nėra. Vadinas, turime spręsti tai čia. Ir šiuo 41 teisės aktu mes teikiame siūlymus dėl įvairių sričių, tiek teisingumo, tiek viešojo saugumo, socialinės apsaugos, žmonių su negalia teisių, švietimo ir kultūros, mokesčių ir ekonomikos. Norime stiprinti prokurorų nepriklausomumą ir atsakomybę, teismų savivaldos mechanizmą, grėsmę ir atsakomybę už narkotikų platinimą, efektyvesnę baudžiamųjų bylų nagrinėjimą, taip pat aiškiau reglamentuoti Viešojo saugumo tarnybos veiklą, stiprinti policijos rėmėjų socialines garantijas ir jų įsitraukimą, kad jie daugiau prisidėtų prie saugumo. Taip pat socialinės apsaugos srityje reikia ištaisyti išankstinių pensijų gavėjų situaciją, deja, ilgą laiką jie yra palikti skurde. Daugiau garantijų darbuotojams, kai darbdaviai dingsta arba miršta. Taip pat nemokamas pradinukų maitinimas. Šita nuostata dažnai yra įvardijama kaip naujosios Vyriausybės viena iš svarbių priemonių padėti šeimoms, tačiau mes tikrai turime aktualizuoti, ankstinti ir tai padaryti jau šioje sesijoje tam, kad nuo kitų metų rugsėjo trečiokai būtų maitinami nemokamai su valstybės pagalba. Tai tikrai didelė pagalba šeimoms.

Taip pat kultūros, švietimo srityje neformaliojo ugdymo krepšelis. Labai dažnai įvardijama, kad tai turi būti didinama, deja, nematome jokių pastangų, kad neformaliojo ugdymo krepšelis augtų. Šioje sesijoje galbūt mes galime apsispręsti dėl laiko, kada tas neformaliojo ugdymo krepšelis bus padidintas, nes šeimos laukia, šeimų kaštai yra dideli.

Įstatymiškai įtvirtintume dainų švenčių tradicijos tęstinumą, Kultūros paso įstatymo projektą, plečiantį paso galiojimą ikimokyklinio amžiaus vaikams, perkeltant šio paso reglamentavimą į įstatymo lygmenį. Taip pat išplėstume progresinį lošimų verslo apmokestinimą, alkoholio taros taromatų sistemą. Tai irgi prisidėtų prie svarbių aplinkosaugos tikslų.

Gerbiami kolegos, mes greičiausiai tapsime opozicine frakcija, bet esame nusiteikę konstruktyviai dirbti ir prisidėti prie didžiosios dalies programos. Ta programa iš tiesų buvo kurta bendromis pastangomis, tad ten, kur reikės mūsų pagalbos, tikrai planuojame konstruktyviai dirbti. Tikimės ir jūsų prisidėjimo prie šių svarbių įvardintų tikslų. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kviečiu pasisakyti Liberalų sąjūdžio frakcijos atstovą. Gerbiama V. Čmilytė-Nielsen. Prašom.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Seimo rudens sesijos darbų pristatymas šiandien sutampa ir su naujos Vyriausybės programos pristatymu. Suprantama, kalbant liberalų vardu, opozicinės frakcijos vardu, neįmanoma neatliepti to, apie ką šiandien kalba ir kokius planus Lietuvai ruošia valdantieji.

Pirma, aš norėčiau pakalbėti apie sutampantį prioritetą, tai yra saugumo ir gynybos stiprinimą. Mums, liberalams, labai svarbu, kad išipareigojimas gynybai būtų realus ir šios Vyriausybės, ir mūsų Seimo prioritetas, kad plačiai nuskambėjęs pažadas turėti bent 5 % ir daugiau gynybai neliktų vien deklaracija ir kad tie pinigai, kurie bus skirti, būtų išties išleisti svarbiausiems dalykams, išleisti tikslingai. Šiandien tai visų pirma yra oro gynyba, o ne brangūs evakuaciniai orlaiviai. Mes balsuosime už gynybos stiprinimą, už atsparumo didinimą, už nuoseklų ir užtikrintą pasirengimą atremti visokias grėsmes ir parlamentinės kontrolės *rėmuose* užtikrinsime, kad tai, kaip tos lėšos bus išleistos, atitiktų svarbiausius Lietuvos saugumo poreikius.

Rudens sesijai teikiame 39 projektus. Tradiciškai skirsime daug dėmesio švietimui, žmogaus teisėms užtikrinti, teisės viršenybės principui. Kai kurie darbai yra pradėti, pavyzdžiui, dėmesys reprodukcinei sveikatai, moterų teisėms. Kai kuriose srityse einama visiškai priešinga linkme, kai kalbama apie žodžio laisvės stiprinimą, bet siūloma didinti žiniasklaidos kontrolę, ir čia liberalai visada bus liberalios demokratijos principų gynėjai.

Du dalykai, kurių šios Vyriausybės ir Seimo daugumos akiratyje nėra, yra ekonomikos augimas – tai yra vizija, kaip Lietuva toliau vystysis, ir tikra, nedeklaratyvi kova su biurokratizacija ir šešėliu. Abi šios temos liberalams yra esminės. Žmonės Lietuvoje yra didysis turtas – išsilavinę, šviesūs ir inovatyvūs. Net jei kažkuri Vyriausybė juos mato kaip savo susikurtą ir Vyriausybės programos preambulėje apibrėžtą bendrų namų įnamius, Lietuvos žmonės nėra jokie įnamiai ar globotiniai. Jie yra, visų pirma, aktyvūs piliečiai, ir valstybės priedermė yra suteikti tiems piliečiams galimybių veikti, nevaržyti jų pertekline biurokratija, nespręsti už juos, nežlugdyti privачios iniciatyvos nacionalizavimo ir valdžios vaidmens didinimo svajonėmis.

Taigi, šioje rudens sesijoje mes, liberalai, dirbsime visų pirma tam, kad užtikrintume, kad dabartiniu nesmagiu trumparegiškumo, švaistūniškumo ir chaoso laiku žmonės ir toliau matytų perspektyvą ir tikėtų, kad Lietuva yra puiki, saugi šalis veikti ir kurti. Ji tokia buvo ir ji tokia bus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kviečiu pasiūlymus pateikti Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos atstovę. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Laba diena. Gerbiami kolegos, neaptarinėsiu plačiai jau pristatytos Seimo rudens sesijos darbų programos ir siūlomų teisės aktų projektų. Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija paruošė kelias dešimtis teisės aktų ir tikisi diskusijos iš jų sų dėl pateiktų pasiūlymų bei, aišku, jų įgyvendinimo. Taigi, šios Seimo sesijos darbų programoje matome svarbius klausimus, kurie lems mūsų valstybės ateitį. Laukia didžiulis iššūkis, tvirtinant, sudarant 2026 metų valstybės biudžetą, jo patvirtinimas. Nuo jo priklausys kiekvienos šeimos socialinė gerovė ir mūsų gebėjimas investuoti į švietimą, sveikatos apsaugą bei šalies saugumą. Parengta ambicinga XX Vyriausybės programa, kuriai įgyvendinti reikės tikrai didžiulių finansinių išteklių. Ne mažiau svarbi socialinė politika, socialinės politikos stiprinimas, parama vienišioms tėvams, sąlygų asmenims su negalia gerinimas, socialinių išmokų teisingesnis indeksavimas ir panašiai. Reikia ryžtingų sprendimų švietimo sistemai, sveikatos sistemai ir, žinoma, didžiulio dėmesio gynybai.

Šie darbai reikalauja mūsų susitelkimo. Lietuvos žmonės laukia iš mūsų ne ginčų, tarpusavio santykių aiškinimosi, įtakos zonų dalybų, o vienybės ir atsakingų sprendimų. Aišku, politikoje *pasišpilkavimo* neišvengsime, tačiau turime parodyti, kad Seimas gali būti atsakinga ir žmonėms tarnaujanti institucija. Kolegos, vienybė nereiskia vienodų pažiūrų – ji reiskia atsakingą bendrų sprendimų paiešką, todėl diskutuokime, kalbėkime, bendradarbiaukime.

Kitas iš kertinių mūsų įstatymų leidėjų, iššūkių ir tikslų – atsakingas teisėkūros procesas. Darbų programos projekte numatyta apie 450 teisės aktų projektų. Aš labai tikiuosi, kad didžioji dalis Seimo narių registruotų projektų gimė po tarpesiniu laikotarpiu įvykusių susitikimų su visuomene, verslo bendruomene, nevyriausybiniomis organizacijomis. Noriu pasakyti, kad sprendimai reikalingi mus į pareigas delegavusiems Lietuvos žmonėms.

Kviečiu visus kolegas: pakelkime politiką aukščiau partinių interesų, priimkime sprendimus, kurie stiprins pasitikėjimą valstybe, kurs gerovę kiekvienam Lietuvos žmogui ir įtvirtins mūsų šalies saugumą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu Mišrios Seimo narių grupės atstovą. Prašom.

V. FIODOROVAS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, kartu su kolegomis iš Mišrios grupės, taip pat ir atskirai į Seimo darbų rudens programą jau pateikėme bei teiksime pasiūlymus dėl Darbo kodekso, Rinkimų kodekso, Švietimo, Vietos savivaldos, Strateginio valdymo įstatymų. Teikiame Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo nemažai pakeitimų, taip pat pasiūlymų dėl Socialinės paramos mokiniams bei Išmokų vaikams įstatymų. Parengti pasiūlymai dėl migracijos politikos. Turėsime pasiūlymų ir dėl Seimo statuto, bus nemažai kitų pasiūlymų dėl jūsų, kolegos, teikiamų projektų, kurių daugiau negu 400 rudens sesijoje.

Šiandien Seimui Vyriausybės vadovė pateikė Vyriausybės programą. Atidžiai seksime jos įgyvendinimą, ypač tas dalis, kurios susijusios su regionais ir ekonomika. Nors, aišku, matydami mūsų Mišrios grupės sudėtį, suprantate, kad didelis dėmesys bus ir Vilniui.

Spalį ir lapkritį laukia pačios svarbiausios diskusijos dėl valstybės biudžeto. Kaip Mišrios grupės nariai, būsimė aktyvūs tiek tų diskusijų dalyviai, tiek pasiūlymus dėl biudžeto teikiantys dalyviai. Tikiuosi, kad Seimas rudenį pagaliau grįš prie įprasto įstatymų leidybos darbo, o tokia vasara ir dėmesys santykių aiškinimuisi bus jau praeitis, nesikartos. Nors, patys suprantate, matyt, bus dar visko. Gero darbo, kolegos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Išklausėme visų Seimo frakcijų atstovų pasisakymus dėl sesijos darbų programos. Dėl šio klausimo nėra balsuojama po pateikimo. Tik noriu informuoti, kad Seimo nutarimo dėl Seimo sesijos darbų programos patvirtinimo projektą papildomų komitetų teisėmis turi apsvarstyti visi komitetai pagal šiame Statute nurodytas jų kuravimo veiklos kryptis. Išvadas Seimo komitetai turi pateikti ne vėliau kaip per 7 dienas nuo projekto pateikimo Seimo posėdyje datos. Siūloma svarstymo data – 2025 metų rugsėjo 25 diena. Ar galime pritarti? Dėkoju, pritarta.

Gerbiami kolegos, kurie kantriausiai dalyvavo, dėl pareiškimų nėra užsirašiusių Seimo narių. Mes dar vykdykime registraciją. Prašom registruotis.

Užsiregistravo 71 Seimo narys. Gerbiami kolegos, 2025 m. rugsėjo 10 d. rytinį plenarinį posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

III (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 72 STENOGRAMA

2025 m. rugsėjo 10 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
O. LEIPUTĖ, R. ŠUKYS ir D. ŽEBELIENĖ*

PIRMININKAS (R. ŠUKYS, NAF). Gerbiami kolegos, pradedame 2025 m. rugsėjo 10 d. popietinį plenarinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo kol kas 49 Seimo nariai.

14.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Juozo Oleko išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininku“ projektas Nr. XVP-722 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Popietinio plenarinio posėdžio 1 klausimas – Seimo nutarimo dėl išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininku projektas. Siūlomas yra išrinkti... kviečiu į tribūną pristatyti, pateikti Vyriausybės, atsiprašau, Seimo nutarimo projektą gerbiama O. Leiputė. Prašom.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Gerbiami kolegos, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 188 straipsnio 1 dalimi, teikiame J. Oleko kandidatūrą į Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pareigas. Parašų skaičius yra daugiau negu pakankamas – 44.

PIRMININKAS. Dėkoju. Per šoninį... Atsiprašau, aš turiu tada paskelbti, kad daugiau pasiūlymų nėra gauta. Yra? O! Tada visai ne taip informavo mane. Tuomet kviečiu į tribūną gerbiama S. Skvernelį. Prašom.

S. SKVERNELIS. Laba diena, gerbiami kolegos. Demokratijos šventė tikrai turėtų būti demokratiška ir pasirinkimo galimybių turėtų būti. Matėme, kokios aistros virė tarp kolegų ieškant tinkamiausio kandidato. Tikrai pasigedome demokratijos ir turime surinkę pagal Statuto reikavimą reikiamą parašų skaičių. Atsiklausėme ir savo skyrių nuomonės ir teikiame Lietuvos Respublikos Seimo narę R. Budbergytę kandidatę į Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pareigas. Matėme iš tikrųjų, kad galbūt pritrūko tos vidinės demokratijos, balsavimo, bet tai darau nuoširdžiai, kaip ir mūsų kolegos, kurie pasirašė šį teikimą. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. O, sakykite, tuos parašus mes galėtume gauti? Taip, dėkui. Seimo statutas numato, yra pateikti du kandidatai, bet turime atsiklausti pačių kandidatų, ar jie sutinka. Taigi kviečiu gerbiama J. Oleką. Galbūt per šoninį mikrofoną prašom pasakyti savo sutikimą.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū. Taip, sutinku.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tuomet kviečiu gerbiama R. Budbergytę. Prašom.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Labai labai dėkinga esu už jūsų tokį, kaip sakoma, gražų gestą. Deja, esu priversta jo nepriimti, jūsų tos mestos pirštinės. Labai ačiū, bet labai iš širdies dėkoju.

PIRMININKAS. Dėkoju. Išgirdome, kad pasiūlytoji kandidatė R. Budbergytė nesutinka, kad jos kandidatūra būtų svarstoma.

Taigi toliau posėdžiui pirmininkauti noriu pakviesti... Dabar kviečiu gerbiama O. Leiputę į tribūną pristatyti, dar pabaigti pristatyti nutarimo projektą. Taip. (*Balsai salėje*)

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Atsiprašau. Dėkoju. Lietuvos Respublikos Seimas, įgyvendindamas Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 10 d. nutarimą Nr. XV-402 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko Sauliaus Skvernelio atleidimo iš pareigų“ ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo statuto 187 straipsnio 3 dalimi, nutaria: 1 straipsnis – išrinkti Lietuvos Respublikos Seimo narį J. Oleką Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininku ir 2 straipsnis – nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamai O. Leiputei. Toliau posėdžiui pirmininkaus gerbiama O. Leikutė. Prašom. O aš norėčiau informuoti, kad, pagal Seimo statutą, kandidatui į Seimo Pirmininko pareigas suteikiama iki 30 minučių kalbėti ir tiek pat laiko atsakyti į Seimo narių klausimus. Po to, jeigu Seimo nariai pageidaus, galima diskusija. Prašom.

PIRMININKĖ (O. LEIPUTĖ, LSDPF). Dėkoju. Jūsų norėtų... Jūs dabar prisistatote, prašom. Pasakui bus klausimai.

J. OLEKAS (LSDPF). Gerbiami kolegos Seimo nariai, Lietuvos žmonės, mieli svečiai, bičiuliai ir bičiulės. Sutikau kandidatuoti į Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko poziciją ir noriu su jumis pasidalinti savo mintimis, kurios, tikiuosi, padės jums apsispręsti.

Šiandien stoviu čia jausdamas didelę pagarbą Seimo institucijai ir jums, Tautos atstovams, ir atsakomybę už mūsų bendrą darbą. Norėčiau pabrėžti, kad, kaip surašyta mūsų valstybės Konstitucijoje, Lietuva yra parlamentinė respublika. Parlamentas yra mūsų demokratijos šerdis, tautos valios išraiška ir valstybės stiprybės garantas. Konstitucija sako, kad valdžia priklauso tautai. Rinkdama parlamentą tauta balsavo už kiekvieną iš mūsų. Patikėjau, kad būtent mes šiandien geriausiai atitinkame Lietuvos žmonių lūkesčius. Mums suteikti įgaliojimai pirmiausia reiškia ne valdžią, o didžiulį įsipareigojimą Lietuvos žmonėms. Kiekvienas sprendimas, kurį priimame, turi būti paremtas ne mūsų interesais, bet visų Lietuvos žmonių lūkesčiais. Šiandien labiau nei bet kada turime prisiminti, kad Seimo rūmai nėra uždara politinė arena – jie yra visos tautos namai. Taigi parlamentų ir parlamentarų lyderystei tenka labai svarbus vaidmuo stiprinant Seimo, kaip Tautos atstovybės, statusą.

Seimo narys nėra titulas ar pareigos, valdžia nėra privilegija – tai įsipareigojimas tarnauti Lietuvos žmonėms, ginti jų interesus, ginti Konstituciją ir užtikrinti, kad mūsų valstybė būtų teisinga, skaidri, stipri ir saugi. F. Ruzveltas pabrėžė, kad valdžia turi būti susieta su atsakomybe ir privalo ginti bei pateisinti save bendrojo gėrio labui. Šiandien turime remtis ir ryškiausio Lietuvos socialdemokrato, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro S. Kairio požiūriu, kad valstybė – tai žmonių vienybės ir pareigos vaisius. Tai yra idealas, kuriam reikia visų mūsų gyvenimo atsidavimo. S. Kairys teigė, kad demokratinė valstybė turi būti atvira ir jai turi tarnauti visi jos piliečiai. Tai yra idealas, kuris turėtų lydėti mūsų veiklą šiandien. Todėl sieksiu, kad Lietuvos parlamentarų darbas, Seimo priimti sprendimai būtų aiškūs Lietuvos žmonėms, sulauktų jų palaikymo ir įvertinimo.

Aš visada buvau, esu ir būsiu tarimosi žmogus, todėl ir Seimo darbe norėčiau puoselėti diskusijų kultūrą. Taip, turime skirtingas politines pažiūras, diskutuojame, ginčijamės, bet visa tai turi mus vesti prie konstruktyvių sprendimų. Lietuvos žmonės laukia iš mūsų atsakingo darbo, o ne tuščių barnių. Todėl kviečiu ir daugumą, ir opoziciją kalbėti vienus su kitais, o ne vieniems prieš kitus. Būtent pagarba ir dialogas yra brandžios politikos požymiai. Mūsų valstybės stiprybė visada slypėjo vienybėje. Žmonės laukia iš mūsų sprendimų, kurie kurs ateitį, o ne tik diskusijas apie praeitį. Kviesiu tartis ir Seimo viduje, ir bendradarbiaujant su kitomis institucijomis – Vyriausybe, ministerijomis, prezidentūra, savivalda, nevyriausybėmis organizacijomis, profesinėmis sąjungomis, verslu ir kitais partneriais.

Lietuvoje žmonės dažnai sako, jog politikai gyvena atskirame burbule. Mes turime tai pakeisti. Seimas turi būti atviras, skaidrus ir atsakingas – tik taip atkursime pasitikėjimą. Aš pažadu, kad darysiu viską, kad ši institucija dirbtų ne sau, o visuomenei. Skaidrumas ir pasitikėjimas yra raktas į stiprią politiką. Lietuvos žmonės turi žinoti, kokius įstatymus mes priimame, kodėl tai darome būtent dabar ir kaip tai paveiks jų gyvenimą. Savo ruožtu privalome išgirsti ir savo rinkėjų nuomonę. Nuolatinis dialogas ir didesnis atvirumas visuomenei yra svarbus politinės kultūros stiprumo faktorius.

Šiandien gyvename ypatingos grėsmės akivaizdoje. Lietuva yra laisva, nes prieš 35 metus mes patys išdrįsime ginti savo teisę būti nepriklausomiems. Jau ketverius metus Ukrainos žmonės kovoja už savo laisvę taip, kaip kadaise kovojo mūsų tauta, ir moka už tai didelę žmonių gyvybių kainą. Todėl turime ir toliau juos remti, stovėti laisvės pusėje, stiprinti savo saugumą NATO ir Europos Sąjungoje, garsiai ginti demokratijos principus tarptautinėje arenoje.

Gerbiami kolegos, negalime pamiršti savo atsakomybės pasauliui. Lietuva visuomet buvo ir yra ta valstybė, kuri garsiai kalba apie visam Europos žemynui kilusią Rusijos grėsmę. Esame tie, kurie žadina Europą ir rodo pavyzdį, kaip reikia būti pasirengus galimai agresijai. Šiandien tvirtai solidarizuojamės su kaimynine Lenkija, kuri šiąnakt patyrė Rusijos dronų ataką. Netolimoje praeityje patys patyrė Rusijos okupaciją, galime užtikrintai kalbėti apie visam Europos saugumui kylančias grėsmes, o gebėjimas išlikti ir kovoti už laisvę gali būti įkvėpimo šaltiniu visai Europai.

Mano šeimos istorija – išlikimo ir atsparumo okupacijai liudytoja. Gimiau tremtyje Krasnojarsko krašte, todėl vaikystėje patirti tremtinių vargai išugdė gilų socialinio teisingumo jausmą ir laisvės troškimą. Aš, kaip tremtinių vaikas, itin aiškiai suvokiau, kad laisvė nėra duotybė – tai vertybė, už kurią ir šiądien turime kovoti. Mūsų patirtis gali būti panaudota ryžtingiems sprendimams, stiprinantiems pačios Lietuvos ir visos Europos saugumą. Reikia, kad Lietuvos balsas būtų išgirstas, o saugumo ir gynybos kompetencijos pripažįstamos.

Rusijai užpuolus Ukrainą, Lietuva tapo viena labiausiai Ukrainą remiančių valstybių ir garsiausiai Europoje apie Rusijos grėsmę kalbančių šalių. Esu tikras, kad šiuo keliu turime eiti ir toliau, o Lietuvos parlamento darbas ir sprendimai duos tvirtą pagrindą saugiai Lietuvai ir Europai. Tai ypač svarbu turint omenyje tai, kad Lietuvai teks garbinga pareiga pirmininkauti Europos Sąjungos Tarybai 2027 metų I pusmetį.

Mūsų Seimui tenka dideli iššūkiai: kad galėtume išsaugoti savo valstybę, užtikrinti žmonių gerovę, turime stiprinti švietimą, mūsų vaikai turi gauti geriausias galimybes augti ir kurti ateitį Lietuvoje. Turiu aštuonis anūkus, todėl labai gerai žinau, su kokiais iššūkiais šiuo metu kovoja Lietuvos švietimo sistema nuo ikimokyklinio ugdymo iki universitetų. Privalome rūpintis ir sveikatos apsauga, kad kiekvienas žmogus, nepriklausomai nuo gyvenamosios vietos, galėtų gauti gydymą ir jaustųsi saugus. Aš, kaip gydytojas, esu įsitikinęs, kad žmogaus sveikata nėra privilegija. Ji negali priklausyti nei nuo pajamų, nei nuo paciento amžiaus. Sveikatos apsauga turi būti užtikrinta kiekvienam piliečiui. Turime garantuoti ir socialinį teisingumą, kad nė vienas nebūtų paliktas likimo valiai. Taip pat privalome padėti mūsų valstybės gerovę kuriančiam verslui investuoti į technologijas, į inovacijas, nes tik taip galėsime išlikti konkurencinga, stipria ir modernia valstybe.

Brangūs kolegos ir Lietuvos žmonės, šis Seimas yra jūsų balsas. Aš pažadu, kad čia, šioje salėje, žmonių balsas bus girdimas, o lūkesčiai vertinami. Tegul šie rūmai tampa ne tik politinių kovų ir ambicijų, bet ir vienybės, atsakomybės ir stiprybės simboliu. Dirbkime kartu dėl Lietuvos, dėl mūsų laisvės, dėl mūsų ateities, dėl mūsų vaikų ir anūkų. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų norėtų paklausti M. Lingė. Prašom.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas Juozai, jūsų biografijoje yra ir toks faktas: prieš 38 metus jums su kolegomis teko operuoti mūsų krepšinio legendos A. Sabonio Achilo sausgyslę. Atrodo, kad puikiai išmanote Achilą, o ir jūsų ilgametė politinė patirtis, atrodo, gali ekspertiskai įvertinti ir kitą klausimą. Kadangi tampate vienu iš koalicijos lyderių, ką laikote šios naujos koalicijos Achilo kulnu?

J. OLEKAS (*LSDPF*). Achilo kulnas yra mūsų vienybė, tiek koalicijos, tiek Seimo. Jeigu mes iš tikrųjų įgyvendinsime tuos įsipareigojimus, kuriuos mes davėme Lietuvos žmonėms eidami į Seimo rinkimus, mes būsimė stiprūs. Jeigu mes suklupsime, to nepadarysime, tai ir bus mūsų Achilo kulnas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia R. Baškienė. Prašom.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju. Gerbiamas kandidate, Seimo Pirmininkas nėra vienos iš frakcijų atstovas – jis yra viso Seimo. Seimo Pirmininko pareigybė reikalauja nepaprastai didžiulės atsakomybės, susitelkimo ir ieškojimo bendro darbo dėl Lietuvos gerovės, ką jūs savo kalboje, tokioje labai emocingoje, išsakėte. Norėčiau klausti dėl Seimo statuto, kurį jūs tikrai... kuriuo jūs vadovausitės. Prašau pasakyti, Statutas numato, kad išrinktasis Seimo Pirmininkas, pasitaręs su frakcijomis, sprendžia dėl Seimo Pirmininko pavaduotojų. Nėra konkrečiai parašyta, kaip būtų tokiu atveju, kai Seimo Pirmininkas keičiasi kadencijos *eigoje*. Ką jūs numatote dėl Seimo Pirmininko pavaduotojų? Šio straipsnio 2 dalis sako (cituoju): „Seimo Pirmininkas gali teikti ne mažiau

kaip du Seimo opozicijos atstovus.“ Galbūt jūs tiesiog demokratiškai, kaip ką tik kalboje išsakėte, įvertintumėte ir trečio opozicijos vicepirmininko buvimo Seimo valdyboje galimybę, kad Seimas dirbtų sėkmingiau?

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama kolege, sakyčiau, gerbiama bendražyge. Mes tiek metų išdirbome Lietuvos Respublikos Seime, turbūt taip galiu kreiptis. Aš manau, kad pirmiausia įvykdysiu 1 Statuto straipsnio dalį – pasitarsiu su frakcijomis, kaip padaryti, kad mūsų darbas daugiau mažiau atitiktų visų mūsų lūkesčius, kad mes galėtume vieningai dirbti. Ir tikrai galvoju, kad tokį sprendimą mes rasime ir galėsime bendrai nuveikti didelius darbus.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas Juozai Olekai, du klausimai. Pirmas. Kadencijos pradžioje valdančiųjų buvo pažadėta, kad Audito komiteto pirmininko pareigos nuo kadencijos vidurio pereis opozicijai. Ar įgyvendinsite šį duotą pažadą?

Antras klausimas. Kai tapsite Seimo Pirmininku, netrukus jūs turėsite galimybę teikti kandidatą į Konstitucinio Teismo teisėjus. Mane pasiekė žinios, kad jūs teikssite J. Sabatauską. Tai darysite pažeisdamas Konstituciją, nes jis neturi dešimties metų teisinio darbo stažo. Tai patikslinkite tą informaciją dėl savo ketinimų dėl Konstitucinio Teismo teisėjo teikimo.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas kolega. Aš nesu užsifiksavęs taip tiksliai, kaip jūs galbūt, tos Audito komiteto pasikeitimo datos, bet jeigu toks pažadas buvo duotas, tai tikrai aš pabandyčiau jį įvykdyti. Nežinau, kieno jis buvo duotas, nes turbūt ne mano asmeniškai, bet galėsime dėl to pabandyti padaryti taip, kad žodžiai būtų ne žvirbliai: jeigu jie yra pasakyti, jeigu įsipareigojimai duoti, kad jie būtų įvykdyti.

Dėl Konstitucinio Teismo teisėjų. Man atrodo, kad geresnio už J. Sabatauską tikrai nėra. Jis yra tiek pasišventęs ir dirbęs čia. Jeigu yra kokių nors kliuvinių, dėl ko negalima, tai mes tikrai nelaužysime Konstitucijos, bet jeigu... Aš žinau pavyzdžių, kada mūsų kolegos Seimo nariai, kurie dirbė Teisės ir teisėtvarkos komitete, tapo Konstitucinio Teismo teisėjais, tai čia reikės pasiaiškinti. (*Balsas salėje*) Šiandien, kadangi dar neperėmiau tų pareigų ir aš toks žmogus, kuris neperšokęs griovio nesako op, tai nesvarsčiau tos kandidatūros. Aš girdėjau, kad toks laikas ateina, bet pagal tą patirtį, kurią aš matau, kas Lietuvos Respublikos Seime daugiausia išgilinęs į konstitucinius dalykus, tai turbūt dabartinis Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas tikrai tai yra padaręs. Bet tikrai pažadu, kad apsvarstysiu su teisininkais, su ekspertais, kas gali pasakyti, ar tai galima padaryti, ar ne.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia V. Rakutis. Prašom.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiamas kandidate, jūs pretenduojate tapti vienos seniausių demokratijų parlamento maršalo tradicijas tęsiantį postą... Ar savo valdymo metu bandysite tuos buvusius savo pirmtakus kaip nors pagerbti? Taip, kaip būdamas ministru pagerbėte ministrus ir kariuomenės vadus? Tai pirmas klausimas.

Antras yra daug platesnis. Koks būtų jūsų požiūris į lietuviybę? Šis žodis labai retai vartojamas šiandieninės politikos kalboje, o vis tiktai aš, kaip Lituanistikos komisijos pirmininkas, šiandien matau, kad tas žodis niekam per daug nerūpi. Mes giname Ukrainą, bet labai dažnai užmirštame lietuviybę. Koks būtų jūsų požiūris į lietuviybę?

J. OLEKAS (LSDPF). Labai ačiū už klausimus ir už tų tradicijų priminimą. Man tikrai širdį glostyti, jeigu būtų galima kažką panašaus padaryti ir su mūsų buvusiais Seimo pirmininkais, kaip esame išleidę tiek Sveikatos ministerijos ministrų prisiminimus, „Gyvosios medicinos istorijos“ knygą, tiek kariuomenės vadų ir krašto apsaugos ministrų. Aš manau, kad mes tikrai kartas nuo karto susibursime, pasikalbėsime ir pažiūrėsime, kaip tą tam tikrą šių dienų Lietuvos istorijos aspektą galima įamžinti.

Dėl antrojo klausimo, kur jūs sakote. Man atrodo, kad tai labai labai svarbu. Aš, man atrodo, atsakydamas į gerbiamo Seimo nario V. Gailiaus klausimą atsakiau – mes turime įvykdyti daug Konstitucinio Teismo sprendimų. Vienas iš jų yra konstitucinis įstatymas dėl lietuvių kalbos. Tikrai pažadu, kad, kaip sakiau praeitą kartą, mes turime sugrįžti, turime turėti tą sąrašą ir tai padaryti. Lietuviybės niekas kitas už mus neišsaugos. Mes esame daugiatautė valstybė nuo tų istorinių

maršalkos laikų, kuriuos jūs priminėtė. Čia visada buvo ir karaimų, ir lenkų, ir žydų, ir kitų tautų, bet lietuviybė buvo mūsų vėliava, dėl ko kentėjo mūsų tėvai, seneliai, dėl ko kovojo mūsų partizanai, dėl ko šiandien Lietuvos jaunuoliai velkasi Lietuvos karių uniformą, eina savanoriais tarnauti į Šaulių sąjungą. Mes turime saugoti lietuviybės dvasią ir lietuvių kalbą. Aš manau, kad gal ir jūsų komisija galės prie to prisidėti, ir kiti, bet mes tikrai turime, priimdami kitas tautas gyventi čia, demokratinėje Lietuvoje, nepamiršti, kad kitos vietos lietuviybė neturi, kaip čia, prie istorinės sostinės Vilniaus ir link Baltijos jūros. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas pretendente, gerbiamas Juozai, iš tikrųjų nuoširdžiai žaviuosi jūsų patirtimi: septynis kartus buvęs ministru, Europos Parlamento patirtis, iš tikrųjų negaliu sau rasti atsakymo, kodėl Socialdemokratų partijoje jūs nebuvote svarstomas kaip delegatas į premjerus, tada net nebuvote teikiamas, bet džiaugiuosi, kad esate teikiamas šiandien kaip kandidatas. Tikrai neabejoju, kad susitvarkysite puikiai.

Bet visgi gal pasufleruotumėte. Užsiimsite stipria parlamentine diplomatija, turite daug kontaktų nuo Europos Parlamento reikalų, koks būtų jūsų atsakymas apie jūsų koalicijos partnerius jūsų atvažiuojantiems užsienio kolegoms? Tikrai didelė dėmė palikta Lietuvai, tūkstančiai straipsnių apie antisemitinę koaliciją. Koks yra jūsų trumpas atsakymas užsienio kolegoms, kurie kiekvieną kartą atvažiavę tą turės savo pažymose, kaip jūs įtikinsite, kad ši koalicija yra ne tokia? Ačiū.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Labai ačiū už klausimą. Aš galvoju (dėl pirmos klausimo dalies), gal dėl to, kad liberalai negalėjo ten prisidėti, o čia galės prisidėti balsuodami, palikta tokia teisė prisijungti ir jums.

Dėl antros klausimo dalies. Nežinau, kaip kolega S. Skvernelis, aš tikrai dalyvavau daugelyje susitikimų, niekados neturėjau tokio klausimo, niekados susitinkant. Štai dabar ką tik, ačiū už pasiuntimą į Taliną, kur susitiko NB8 parlamentų pirmininkai, niekas to klausimo niekur nekėlė. Man niekados ir neteko atsakinėti, aš buvau kelete tokių susitikimų, tie dalykai niekada nebuvo iškelti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Tai savotiška reklama, kadangi kreipėsi į mus. Aš, gerbiamas Simonai, praeitą kadenciją turėjau keletą vizitų Europos Komisijoje ir kitur, tai manęs klausdavo, kaip jūsų Seime gali būti teista partijos pirmininkė ir vadovauti Seimo Pirmininke... už kyšių, už pinigų gryninimą ir už slėpimą. Jie manęs klausdavo, sakydavo, ar tai yra normalu, ir sakydavo, o kiek kainuoja nusipirkti pas jus partiją ir nusipirkti Seimo Pirmininko postą, kad Liberalų sąjūdis būtų valdančiojoje daugumoje? Tokio masto Europoje pirmą kartą, kad partijos, nuteistos stambaus masto kyšininkavimo byloje, pinigų gryninimo ir slėpimo... tapo Seimo Pirmininke, jūs įsivaizduojate, pirmąkart šalies istorijoje mes turėjome nuteistos partijos Seimo Pirmininkę, kyšininkų partiją. Tai jūs įsivaizduojate, kokią mes gėdą turėjome visus ketverius metus? Aš gaudavau raudonuoti, raudonuoti ir raudonuoti dėl jos.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Per šoninį mikrofoną – J. Sejonienė.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiama posėdžio pirmininke, dėl vedimo tvarkos. Jeigu žmogus kalba ne tuo klausimu, ne dėl vedimo tvarkos, išjunkite mikrofoną. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkojame už pastabą. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiamasis kolega Juozai, aš išties džiaugiuosi, kad koalicija surado tikrai šaunų kandidatą į Seimo pirmininkus. Tai mano klausimas būtų, kaip jūs elgsitės su Seimo nariais, kurie po pralaimėtų Seimo rinkimų, siekdami politinio revanšo, dėl politinių tikslų daro didžiulę žalą Lietuvai? Tokie kaip Ž. Pavilionis, kuris greičiausiai per savo ryšius, per savo įtaką bando šmeižti Lietuvą ir ją parodyti kaip antisemitinę valstybę, parodyti kai kuriuos parlamentarų ar kai kurias parlamentines partijas, kad jie yra tokie, na, kokie iš tikrųjų nėra, ir skleidžia melą per visą Lietuvą? Ar jiems neturėtų būti taikoma apkalta už padarytą žalą valstybei ir jos reputacijai?

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Kolegos, turbūt visi šiek tiek užsiėmę ir gal svarbu, ką kas galvojame, bet aš bandžiau savo įžanginėje kalboje pasakyti: gal galime stabtelėti kalbėti vienas prieš kitą, o galime susėsti ir pakalbėti vienas su kitu.

Man atrodo, kad kiekvienas pasisakymas, kuris čia girdimas per šoninį mikrofoną, iš tikrųjų yra, ar tas blogesnis, ar anas blogesnis. O jeigu mes susėstume ir pasakytume, ką mes galime padaryti dėl Lietuvos ir Lietuvos žmonių? Aš pasižadu, kad galbūt vieną ar kitą pasikviesiu išgerti arbatos ir pasišnekėti, gal galėsime mes iš tikrųjų pakeisti tą dalyką, nes tai trukdo, man atrodo, mūsų darniam, vieningam darbui dėl Lietuvos. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke. Aš manau, du pastarieji pasisakymai kaip tik ir demonstruoja tai, ką norėjau pasakyti. Turbūt amžinąjį atilsį G. Kirkilas buvo paskutinis socdemas, kuris nuoširdžiai jungė visas jėgas dėl užsienio politikos. Tačiau Lietuvoje pradeda išsigalėti tai, kas jau yra aplinkui daugelyje valstybių, kur vidaus politika įvažiuoja į užsienio politiką. Ir dėl vidaus politikos tie žmonės taip šneka, ne dėl to, kad nori padėti Lietuvai. Faktiškai nėra vietos Lietuvoje, kur visos institucijos, visos partijos mąstyti, strateguoti apie ateitį, užsiimtų iš tikrųjų svarbiausiais dalykais. Mes tiesiog turime komentuoti tas nesąmones, kurias ką tik girdėjome. Ar jūs, kaip Seimo Pirmininkas (kažkada I. Degutienė su L. Kasčiūnu tai darydavo), nebandysite iš tikrųjų sutelkti Lietuvos, iš tikrųjų sutelkti, ne tik dėl populizmo, dėl *klikų*, dėl „OpTV“ ir visokių kitokių nesąmonių, nes atėjo laikas susirūpinti, kas vyksta aplinkui, Pirmininke?

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū už jūsų klausimą ir siūlymą. Vėlgi pakartosiu: man atrodo, kalbėdamas įžanginėje kalboje sakiau, kad aš labai norėčiau, kad mes kalbėtume vienas su kitu, ne vienas prieš kitą, kad parlamentas įvykdytų tą konstitucinę parlamentinės respublikos prievolę – lyderystės, mūsų lyderystės įvairiais klausimais tiek šalies viduje, tiek išorėje. Ir tam, man atrodo, tikrai mes turime visą potencialą.

Man atrodo, kiekvienoje frakcijoje, kiekvienoje partijoje, kiekvienoje politinėje grupėje yra žmonių, labai entuziastingai norinčių tą padaryti. Yra kai kurie gal susikoncentravę į kitas problemas, čia irgi reikia ir to, bet tikrai mes galime kalbėtis ir susikalbėti, ir parodyti Lietuvos kumštį. Mes tą esame ne kartą padarę prieš stojimą į Europos Sąjungą, prieš stojimą į NATO. Mes daug kur čia ginčijamės komitetuose, frakcijose, bet kada mes išvažiuojame už Lietuvos ribų, mes visi tampame Lietuvos atstovais. Ir aš pats esu gavęs priekaištų, kad kartais aš čia kritikuoju vieną ar kitą poziciją. Bet kada man reikėdavo stovėti tarptautinėse tribūnose, aš niekada nesakiau, kad Lietuva ko nors nepadarė. Mes, Lietuva, darome taip, kad būtų ir Lietuvai, jos žmonėms, ir regionui labai aiški pažanga, ir mūsų stiprybė – lyderystė. Aš galvoju, kad tikrai mes tą galime padaryti. Pabandykime kiekvienas pradėti nuo savęs ir galėsime galbūt per tą vidurį, kaip sakė J. Razma, sakyti, kad jau mes kažką turime. O baigdami gal iš tikrųjų pasakysime, kad mes, Lietuvos parlamentariai, padarėme gerą darbą Lietuvai ir Lietuvos žmonėms.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega kandidate, turiu du trumpus klausimus. Pirmas, čia visa grupė Seimo narių siūlė kolegę Rasą užimti tas pareigas, kad vyktų demokratijos šventė, bet ji per šoninį mikrofoną pasakė: esu priversta atsisakyti. Tai galbūt jūs žinote ir galite pasakyti, kas ją vertė – ar frakcijoje, ar partijos kažkuriame organe, prezidiume, ar skyriai kažkurie, galbūt žinote?

Ir kitas klausimas: tapęs Seimo Pirmininku, ar jūs atšauksite tą Seimo Pirmininko potvarkį dėl darbo su „Visiškai slaptai“ informacija, kad NATO Parlamentinės Asamblėjos nariai, kur kolega Remigijus, na, buvo tas konfliktas, prisimename, ar jis galės važiuoti į NATO Parlamentinę Asamblėją ir ten ar raudonuoti, ar atstovauti Lietuvai? Nežinau, galbūt turite jau numatęs žingsnius tuo klausimu? Ačiū.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū. Dėl pirmo klausimo nežinau, nes frakcijoje to dalyko iš tikrųjų nesvarstėme. Nežinau, kas bandė priversti, nes aš pavardžių irgi nemačiau, ir kas bandė uždrausti.

Dėl antro dalyko aš norėčiau padaryti taip, kaip yra visose NATO valstybėse. Jeigu toks reikalavimas yra ir kitose šalyse, jis turėtų būti ir Lietuvoje. Jeigu tokio reikalavimo nėra kitose šalyse, tai neturėtų jo būti ir Lietuvoje. Nes mes ne kartą esame matę, kada ateina koks nors toks reikalavimas Europos Sąjungoje, Lietuvoje jis tampa tokiu biurokratiniu aprašymu. Tai mes tikrai neturime taikyti kokių nors išskirtinių priemonių čia, Lietuvoje, o turime būti lygiaverčiai su savo NATO aljanso partneriais.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų klausia V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tai iš tikrųjų man patiko ta jūsų kalbos dalis, kur jūs kalbate, kad nereikia kalbėti vieniems prieš kitus. Manau, tai politikos ateities, ypač politikos, standartas. Bet ar tai reiškia, kad jūs, jeigu tapsite Seimo Pirmininku – vis tiek įtakingos pareigos Lietuvoje ir ypač partijoje, – dėsime visas pastangas, kad, pavyzdžiui, jūsų partijos socialiniuose tinkluose neliks tokios retorikos, daugiau kalbėsime apie save, apie savo darbus? Nes dabar pasiskaičius kartais neatrodo, kad jūsų partija turi 50 mandatų, daugiau kalba ne tai, ką mes dabar padarėme arba kas dabar vyksta, bet tai, ką darė buvusi valdžia. Tai norėtusi, kad pasakytumėte, ar to neliks?

Ir kai kalbate apie pasitarimą, ar tai reiškia, kad keturi Mišrios grupės nariai irgi įeina į tą pasitarimo formatą ir su tais keturiais Seimo nariais, nepaisant to, kad jie nėra Seimo didelė grupė ar frakcija, irgi bus tariamasi? Tai du klausimai.

J. OLEKAS (LSDPF). Turbūt... Nežinau, ar galėtumėte atversti tą puslapį mano socialiniuose tinkluose, kuriame yra kas nors kalbama apie ką kas padarė. Aš už tai esu tikrai atsakingas. Ar nerasys partija? Aš tikrai labai norėčiau pakviesti visus rašyti apie tai, ką mes jau padarėme. Šiandien kažkas sakė, 9 mėnesių užtenka net žmogui gimti, tai ir politikoje yra pakankamas laikas, kad galėtume kalbėti apie savo nuveiktus darbus. O dar besitęsiant mūsų tarnystei tų darbų atsiras daugiau ir tikrai galėsime daugiau rašyti apie savo, ne apie tuos. Taip, reikia įvertinti. Negalima pasilikti *klaidoje* ar kur, reikia tą įvertinti. Bet tikrai nėra vienas toli nenuvažiuos. Šiandien galite ką nors ižvesti pasakydamas, kad jis blogesnis. Bet jeigu žiūrime į tolesnę ateitį, tai už mus gali kalbėti tikrai mūsų padaryti darbai ir naujos idėjos, ką dar toliau padarysime. Nes ir padarytas darbas pasensta labai greitai, žmonės nori dar toliau ir toliau.

Dėl antrosios dalies tai, be abejo, taip, pabandysime sujungti visus. Mūsų, socialdemokratų, yra priedermė padėti ir tam mažesniai. Jeigu yra frakcijose po 15, daugiau žmonių, nereikia, kad tiems, kurie keturi, jau nieko nelieta. Man atrodo, kad mūsų Statutas yra visai toks tolerantiškas, leidžia įtraukti ir tuos žmones, kurie dalyvauja, dirba mažumoje.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia P. Kuzmickienė. Prašom.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju, pirmininke. Gerbiamas kandidate, prie Seimo veikia ne viena institucija, bet leiskite išskirti kaip vieną iš svarbiausių Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrą. Šiai institucijai yra patikėtos labai svarbios užduotys, kaip atverti seniai užgniaužtą istoriją apie kolaboravimą, apie sovietinius paminklus ir sovietmečio vertinimą. Norėčiau išgirsti jūsų nuomonę ir jūsų nusiteikimą, ar ketinate stiprinti šios institucijos veiklą finansavimu ir savo dėmesiu, ar vis dėlto, žinant, kad jūsų frakcijos nariai registravo įstatymo projektą, kuriuo nori užbaigti dekomunizavimo procesą, jūs ketinate šios svarbios institucijos veiklą irgi stabdyti?

J. OLEKAS (LSDPF). Aš dabar negalėčiau labai konkrečiai atsakyti apie įstatymą ir tą veiklą. Daugelis institucijų turi pradžią ir pabaigą. Ar tie darbai padaryti tiek, kiek reikia, kad ji galėtų baigti darbą, ar reikia, kad dirbtų, turbūt mes čia, Seime, tiek komisijoje, tiek komitetuose diskutuosime ir galėsime priimti galutinį sprendimą. Bet dėmesio mūsų istorijai, mūsų vertinimui bent jau iš manęs tikrai bus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia J. Sejonienė. Prašom.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas kandidate, savo įkvėpiančioje įžanginėje kalboje kalbėjote, kad Seimo Pirmininkas yra ne tik Seimo vadovas, bet ir visų žmonių atstovas, matyt, ir visų žmonių teisių atstovas. Suprantate, aš lenkiu link žmogaus teisių, kurioms, deja, dėmesys Vyriausybės programoje nėra ypatingas. Šiandien po gerbiamos B. Vėsaitės klausimo pats, matyt, girdėjote, kad teisingumo ministrė kalba visiškus vėjus apie žmogaus teises. Tai mano klausimas yra toks: ar jūs, būdamas Seimo Pirmininku, imsitės lyderystės žmogaus teisių klausimais? Pavyzdžiui, dėl Civilinės sąjungos įstatymo, kur liko tikrai priėmimas ir kuris visiškai atliepia Konstitucinio Teismo sprendimą?

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū už klausimą. Aš galėsiu tik pakartoti, aš tai sakiau, kad mano vienas toks iš tikrųjų iš tikslų yra parodyti tos pagarbos teisei, teisingumui pavyzdį būtent iš mūsų Sei-

mo ir kaip institucijos, ir kaip narių. Vienas iš tų dalykų yra Konstitucinio Teismo priimtų sprendimų įgyvendinimas. Aš dėsiu visas pastangas, kad mes kaip nors sutartume, surastume tą daugumos palaikymą, kad tie įpareigojimai, kurie yra priimti Konstitucinio Teismo, įskaitant ir jūsų minėtą, būtų įgyvendinti ir priimti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia V. Grubliauskas.

V. GRUBLIAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas bičiuli, kolega Juozai, mano klausimas galbūt šiek tiek lengvesnis, noriu tikėti. Gal ir neišgirdau, gal praklausiau, kalbant apie jūsų, kaip Seimo vadovo, kaip vieno iš svarbiausių valstybės vadovų, užsienio politikos aspektus. Jeigu neišgirdau, gal prašom priminti, kur planuotumėte pirmąjį savo tarptautinį vizitą, nes jūsų misija bus ne tik Lietuva, ne tik Seimas, bet ir tarptautinė politika?

Antra to klausimo pusė būtų tokia: jūsų pirmtakas tikrai turėjo pakankamai gausų būrį padėjėjų, patarėjų, tam suganyti, sužiūrėti reikėjo daug laiko ir ne visada likdavo laiko aplankyti vienus ar kitus Lietuvos regionus. Mano klausimas būtų toks: ar gausų būrį patarėjų, padėjėjų planuojate ir ar liks laiko lankyti Lietuvos regionus, miestus, tam jūs iki šiol skirdavote daug dėmesio? Jeigu taip, kuris regionas Lietuvoje pirmiausia sulauktų jūsų dėmesio? Ačiū.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Jeigu viskas įvyks už valandos ar keliasdešimties minučių, tai nėra labai didelio pasirinkimo tam pirmam variantui, nes jau rugsėjo 20 dieną yra Baltų vienybės diena. Man atrodo, tęsdamos gražias mūsų tradicijas, broliukus latvius tikrai turėčiau aplankyti su pirmu tokiu mūsų vizitu. O į Klaipėdą, aš galvoju, gal ir nuvažiuosiu greičiau negu kur nors kitur, bet vis tiek pirmiausia pravažiuosiu pro Sūduvos kraštą. Pirmi, kurie pamatys, pajus ar kaip bus, tai bus Sūduvos. Jūs žinote, koks svarbus yra Suvalkų koridorius, po to svarbi Baltijos jūra, bet pirmiausia reikia pravažiuoti Suvalkų koridorių, kad būtų visada laisvas, užimtas, judrus Klaipėdos uostas.

PIRMININKĖ. Dėkojame kandidatui į Seimo Pirmininko pareigas. Jūsų daugiau nenori niekas klausti ir beveik tam skirtas laikas baigėsi. Pateikimo stadija baigta.

Svarstymas. Diskutuoti užsirašė M. Lingė. Prašom.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Keista matyti, kad nelabai nori ir iš valdančiųjų tarpo ką nors gero pasakyti diskusijoje teikiantys į šias pareigas gausūs daugiau kaip 40 Seimo narių. Tai teks, matyt, opozicijai atlikti kažkokį tokį subalansuotą veiksmą ir rasti užtarti žodį, rasti, ir dėl ko pakritikuoti.

Gerbiami kolegos, gerbiamas Juozai, aštuoni anūkai, tenisas, futbolas, baidarės, bitininkystė. Ar naujų pareigų perspektyva nesumažins kokybiško dėmesio visoms šioms prasmingoms veikloms?

Šios vasaros medaus sukimas ypač kontrastingas socialdemokratams: vienam medaus sukimo atostogos apkalto su pasibaigusia politine karjera, kitam medus, tikėtina, kur kas labiau pasaldins politinės karjeros kelią. Visgi ir iš šio paskyrimo galima išžiūrėti šaukštą, nors ir ne auksinį, deguto saldžioje statinėje. Tai tarsi kompensacija už tai, kad bičiuliai neleido dalyvauti nominacijoje dėl teisės formuoti XX Vyriausybę.

J. Oleko ilgametė patirtis neginčijama, abejonių nekelia kandidato laikysena dėl paramos Ukrainai, dėl aktyvaus išitraukimo į demokratinės Baltarusijos palaikymo iniciatyvas. Pagarbos vertas ir gebėjimas atsiprašyti rinkėjų dėl buvusios partijos pirmininkės V. Blinkevičiūtės sprendimo nesiimti premjero pareigų, o pagarbi diskusijų kultūra – jau didelis pranašumas žvelgiant į šios valdančiosios daugumos šeimyninę fotografiją.

Tačiau opozicijos pasisakyme turi nuskambėti tas lemtingas „tačiau“. Tų „tačiau“ esama ne vienas. J. Olekas yra partinis karys, partinius interesus gins viešai, su šypsena, nerodydamas net sukastų dantų. Tačiau Seimo Pirmininko pozicija reikalauja gebėjimo išlaikyti politinį neutralumą ir objektyvumą. Štai J. Olekas atkakliai gynė buvusį premjerą, nepriklausomai nuo to, kokia nauja kompromituojanti istorija būtų iškilusi į viešumą. Sprendimas yra toks, kad reikia sulaukti atsakymų ir tada priimti sprendimus, o ne bėgti prieš traukinį – neseniai kalbėjo J. Olekas. Ir tai ne vienintelis bėgimas prieš traukinį. Nėra priimtina, kad Baudžiamojo kodekso pataisas, kurias stumia socialdemokratai dėl čekiuokų atsakomybės, J. Olekas laiko teisingomis ir objektyviomis. Ne-

priimtina, kaip kandidatas žiūri į apkaltos iniciatyvą galimai Seimo nario priesaiką sulaužiusiam G. Paluckui. Neva, jei nebus sulaukta naujų kaltinimų, socialdemokratai nepalaikys apkaltos. Prie visų išryškėjusių faktų reikia dar naujų kaltinimų? Svarbiau tiesa ir išsiaiškinimas, buvo ar nebuvo sulaužyta priesaika, o tokį atsakymą gali duoti tik Konstitucinis Teismas, ar aklas dangstymas ir išsukinėjimas nuo atsakomybės?

Negalime palaikyti kandidatūros ir taip dalyvauti legitimizuojant pasirinkimą suburti prastesnę ir mažiau Lietuvos interesams lojalią koaliciją. Šiandieninis balsavimas taip pat rodytų, kam neišvengiamos klaidos standartas priimtinas, o kas mano, kad mūsų valstybė yra verta aukštesnės kokybės – be partijos, kurios atžvilgiu atliekamas ikiteisminis tyrimas dėl galimai neteisėto partijos finansavimo ir kurios lyderis Konstitucinio Teismo pripažintas sulaužiusiu priesaiką, be partijos, kurios lyderis tapęs Georgijaus juostelių ambasadorystės simboliu Lietuvoje. Taigi nesiikišime į vidaus reikalus koalicijos, kurioje labiausiai saugotas partneris prieš keletą dienų pasiuntė signalą, kad tų balsų renkant Pirmininką gali ir nepakakti.

Taip pat tegul koalicija sprendžia, ar visgi suteikti šansą R. Budbergytei, kuri taip pat reiškia lūkesčius dėl šios pozicijos. Taigi tegu santykius aiškinasi visi, kurie ne dėl postų sakosi susibūrę į šią koaliciją. Mes netrukdytume aiškintis santykių ir balsuodami susilaikysime.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Priėmimas. Yra du straipsniai. Ar galėtume jiems pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje: „Apsispręsimė balsuodami.“*) Kadangi yra prašoma nepritarti, tada dėl kiekvieno straipsnio... (*Balsai salėje*) Ne, nereikia. Ačiū. Apsispręsimė slapta balsuodami, kai bus tam laikas.

Prašom. Per šoninį mikrofoną – J. Razma dėl vedimo tvarkos. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš nežinau, ar posėdžio pirmininkams sunku įsisavinti tą Statuto nuostatą, tiesiog paklausti, ar niekas nereikalauja balsuoti dėl atskirų straipsnių? Niekas nereikalaus ir einame prie viso projekto priėmimo. (*Balsai salėje*) Vis tiek dabar prašo balsuoti...

PIRMININKĖ. Dėkoju už patarimus. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. (*Balsai salėje*) Apsispręsimė slapta balsuodami. Pamokas išmoksime. Dėkui už pastabą.

Dabar dėl slapto balsavimo biuletenio. Slapto biuletenio standartinis pavyzdys. Dėl Seimo nutarimo „Dėl Juozo Oleko išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininku“ projekto Nr. XVP-722 priėmimo. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Yra prašymas balsuoti. Balsuojame dėl biuletenio patvirtinimo. (*Balsai salėje*) Dėkoju kolegai liberalui, matyt, tos žinutės dėl gaisro paskatino teikti siūlymus, dėl kurių niekada nebuvo balsuojama.

Dabar norėčiau priminti balsų skaičiavimo komisiją, kuri buvo šiandien pagarsinta. Tai A. Dudėnas, V. Juozapaitis, S. Kairys, Č. Olševskis, D. Petkevičienė, T. Tomilinas ir A. Zuokas.

Dabar išklauskime motyvus už ir prieš. Prašom, už – R. Baranovas.

R. BARANOVAS (LSDPF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų ir šiandien mes vartojame daug visokių gražių žodžių, kur kartais arba nesutariame, ką jie reiškia, arba jie tinka čia kas trečiam Seimo nariui. Kalbant apie Juozą, iš tikrųjų malonu, kad tie žodžiai, kuriuos aš pasakysiu, man atrodo, visi jūs sutiksite, yra tiesa, ir jūs visi suprasite, apie ką mes šnekame ir kad šnekame apie tą patį. Tai turbūt dvi svarbiausios Seimo Pirmininko pareigos yra sutelkti mus bendram darbui, reprezentuoti Seimą Lietuvoje ir pasaulyje. Man atrodo, kad šiandien būtų labai sunku rasti geresnį kandidatą nei gerbiamas Juozas, kurio daugiametė patirtis parlamentinėje diplomatijoje, daugiametė patirtis vykdomojoje valdžioje ir Europos Parlamente leido jam sukaupti ir didžiulę diplomatinę patirtį, ir didelį kontaktų tinklą, kuris tikrai jam pagelbės ir šiame darbe. Jo pozicijos užsienio ir saugumo politikos klausimais turbūt niekada niekam čia nekėlė abejonės.

Dirbdamas I mūsų Vyriausybėje ir šiandien čia stovėjęs ir kreipęsis į mus iš tribūnos, Juozas matė visą mūsų valstybės raidą visais jos etapais nuo pirmosios dienos iki šiandienos. Ir per visą tą ilgą kelią Juozas visą laiką išliko telkiančiu ir su kita puse galinčiu dirbti politiku. Tas, man atrodo, turėtų mums kelti tą tam tikrą nuostabą, nes per tiek metų, atrodytų, tiek įvairiausių niuksų iš pozicijos, opozicijos konfliktų, istorijų turėjo prisikaupti, bet aš pats ir, tikiu, jūs niekada nematėme Juozo laikant pyktį, kažkokią pagiežą, kažkokias intrigas ar kažką tokio. Matyt, kad Juozas

savo veiklą matuoja ne emocijų, ambicijų ar partinių karių standartais, bet teigiamų pokyčių šviesoje, taip, kaip jisai tai supranta, ir taip, kaip mes tai suprantame. Dėl visų šių priežasčių aš tikiu, kad šiandien Juozas gaus daugumą balsų ne tik iš pozicijos, bet ir tikrai kviečiu opoziciją palaikyti jo kandidatūrą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Prieš – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Iš tiesų kolega Juozas palieka gero, malonaus, nekonfliktiško žmogaus įspūdį. Toks ir yra, matyt, bet mes šiandien čia renkame ne tiesiog gerą žmogų – renkame Seimo Pirmininką. Mums, kaip opozicijai, svarbu, kokie bus veiksmai, koks požiūris, koks dėmesys Seimo opozicijai. Kadangi jau matėme J. Oleką einant Seimo pirmojo vicepirmininko pareigas, tai aš nepastebėjau kokio nors dėmesingumo opozicijai ir nelabai turiu vilčių, kad kas nors keistųsi jam tapus Seimo Pirmininku. Pirmasis vicepirmininkas, pavyzdžiui, atsakingas už Seimo komitetų veiklos koordinavimą. Ar pirmasis vicepirmininkas pasižiūrėjo, kodėl komitetuose piktybiškai nesvarstomi opozicijos pateikti projektai, nepaisant Seime nustatytos svarstymo datos? Ne, tokio veiksmo pirmasis vicepirmininkas neatliko. Ar pirmininkaudamas jis pastebėdavo, kad pirmiausia prie mikrofono kartais prieina opozicijos atstovas? Ne, tokio pastebėjimo irgi nelabai įsidėmėjau. Štai ir šiandien jis neprisimena, kad buvo pažadas Audito komitetą, jo pirmininko pareigas nuo kadencijos vidurio perleisti opozicijai. Reiktų prisiminti, įsidėmėti tokius svarbius pažadus. Taigi frakcija susilaikys.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Už – K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiama Juozą pažįstu labai seniai, nuo 1995 metų. Žvelgdamas į visą jo karjerą, į visą jo nueitą kelią, tikrai galiu pasakyti, kad tai yra labai sąžiningas, *išlaikytas*, didelės vidinės kultūros ir turintis labai didelę patirtį žmogus. Jei kalbėtume apie tai, ar čia jis galėtų elgtis kažkaip vienaip ar kitaip su dabartine opozicija, manau, išmintingas žmogus tikrai atkreips dėmesį į tai galbūt, ką ir jūs iš opozicijos išsakėte.

Taip, kalbant apie veiksmus, kuriuos Seimo Pirmininkas turės atlikti, jis tam tikrai yra pasirėngęs ir tai jis tikrai įrodė savo darbu ir būdamas pirmojo vicepirmininko pozicijose.

Aš manau, kad pats geriausias pasirinkimas dabar yra gerbiamas Juozas, nes ir tokioje sudėtingoje situacijoje, kai netoli ir karinės grėsmės, turėdamas patirties ir šioje srityje, turėdamas organizacinių gebėjimų, aš manau, Juozas tikrai galės puikiai suvaldyti procesus ne tik Seime, bet ir už Seimo sienų, kas susiję su jo kompetencijomis. Aš tikrai pritariu ir kviečiu balsuoti, kolegos, už J. Oleko kandidatūrą. Kartu noriu padėkoti gerbiamam S. Skverneliui už gerą darbą kaip buvusiam Pirmininkui. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Prieš – E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (*LSF*). Kolegos, visi ar beveik visi Seimo nariai esame vienaip ar kitaip susiję su politinėmis partijomis ir tai, ką mes darome, yra neišvengiamai ir partijai atstovavimas, partijos valios reiškimas. Iš čia atsiranda arba gali atsirasti ir tam tikrų trūkumų pastebėjimas. Pavyzdžiui, kodėl Juozas taip arba kitaip pasielgė? Na, už nugaros stovi partija. Aš, beje, pasakyčiau, kad G. Palucko krizės situacijoje Juozas tikrai buvo tas, kuris ieškojo kitokio veido. Vėliau buvę atsiprašymai irgi liudija, kad ieško žmogus veido. Bet mes turime suprasti: žmogus turi už nugaros politinę partiją, aš ją taip pat turiu, yra politinė pozicija, yra politinė opozicija ir mes dažnai jos laikomės.

Tai štai, sakyčiau taip: nuo 2016 metų, kai pasibaigė L. Graužinienės epocha, Seimui sekasi su pirmininkais. Po to mes turėjome tris Seimo pirmininkus. Manau, kad visi jie sėkmingai ir garbingai atliko darbą. Manau, Juozas taip pat pajėgus atlikti tą darbą garbingai ir sėkmingai atstovaudamas mūsų Seimui ir valstybei.

Tačiau, kaip jau minėjau, kiekvienas iš mūsų už nugaros turime politinę partiją su jos pozicija. Natūralu, kad mes, liberalai, esame opozicijoje. Aš nenoriu kalbėti už kitus kolegas, neturiu įgaliojimų. Labai gerbdamas, dar daugiau, sakyčiau, bičiuliškai mylėdamas Juozą, laikydamas jį labai teisingu ir padoriu žmogumi, aš vis tik susilaikysiu. Šįryt tą Juozui pasakiau, pasijuokėme. Aš žinau, kad Juozas yra tas žmogus, politikos veteranas, kuris supranta šitą politinį žaidimą ir to

žaidimo taisykles. Taigi, Juozai, sėkmės atstovaujant mums, Seimui, ir visai valstybei su mano susilaikymu, bet morale parama.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Už – V. Grubliauskas.

V. GRUBLIAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Mane iš tikrųjų labai džiugina tokie labai malonūs ir gražūs žodžiai iš opozicijos, tiek iš gerbiamo Jurgio, tiek iš pažįstamo, mano seno bičiulio Eugenijaus, kurie vos ne unisonu kalba: geras, malonus, nekonfliktiškas žmogus. Čia aš jaučiu, beje, visai gražią koreliaciją, jungtį su apibūdinimu premjerės, kurią čia mes dar visiškai neseniai klausėme iš tribūnos, labai panašūs epitetai.

Kažkas čia labai baiminosi dėl to partinio pamušalo ar partinės įtakos, ar partinės galbūt kažkokios, kaip čia pasakyti, svarbos priimant vienus ar kitus sprendimus. Aš drąsiai sakau, kad gerbiamas Juozas, jeigu ir bus *įtakojamas*, tai pirmiausiai padorumo, korektiškumo, inteligencijos ir galantiškumo, vertybinių dalykų.

Pažįstu Juozą tikrai galbūt ne taip seniai, kaip kolega Kęstutis, tačiau, aš manau, jo darbas tiek būnant pirmuoju Seimo Pirmininko pavaduotoju, tiek apskritai ilgametė politinė karjera yra geriausias ir puikiausias to įrodymas. Kalbant menine terminologija, svarbu yra ne tik klausyti – svarbu yra išgirsti, o tam reikia talento, tam reikia politiko gebėjimų, politiko pasiruošimo tą daryti. Gerbiamas Juozas tikrai tą turi. Tikrai linkiu kuo geriausios kloties ir net neabejoju, kad būsite patvirtintas Seimo Pirmininku. Aš manau, tikrai bus garbė Lietuvai, kuriai atstovaus būtent toks Seimo Pirmininkas kaip J. Olekas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Už – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiama kolege. Iš tiesų šiandieną mums atrodo, nes irgi ne pirmą kadenciją, visą laiką rinkdami Seimo Pirmininką tikimės, kad Seimo Pirmininkas bus mokytojas arba Seimo Pirmininkas bus tas, kuris su rykšte čia bandys auklėti Seimo narius. Niekada taip nebuvo ir taip nebus. Aš norėčiau Juozui palinkėti vieno dalyko: niekada neauklėkite Seimo narių, niekada neduokite velnių, niekada neduokite jiems pavedimų ir nurodymų. Parlamentas ir yra margas, ir yra gyvas tada, kai kiekvienas Seimo narys turi savo poziciją, savo nuomonę, savo įsitikinimus. Jeigu nutiks taip, kad opozicija, kuri dažniausiai mėgins išprovokuoti ir sakyti, ar jūs čia gerai darote, ar blogai darote ir panašiai, tai čia yra vienas iš opozicijos dalykų...

Dabar dėl J. Razmos. Toks yra geras liaudiškas pasakymas: juokiasi puodas, kad katilas juodas. Aš labai puikiai prisimenu, Jurgi, kaip jūs pirmininkaudavote ir neapsieidavo faktiškai nė vienas pirmininkavimas be skandalo, kai jūs pirmininkaudavote. Nei Statutą supratote, nei žinojote, kas yra tas Statutas, nei žinojote, iš kurios pusės yra skaitomas, o baisiausia buvo tai, kad jūsų dažniausiai vedami posėdžiai privesdavo prie chaoso, kad opozicija išeidavo iš salės, ištraukdavo korteles ir nebalsuodavo. Kai aš girdžiu dabar jūsų šį dalyką, aš tikrai siūlau išsitraukti videoįrašą ir pamatysite, kas vykdavo Seime J. Razmos pirmininkavimo metu. Taigi puikiai prisiminate. Būdavo grynas Baltijos cirkas parlamente, grynas cirkas būdavo Jurgio pirmininkavimas.

Gerbiamas Juozai, linkėdamas tau sėkmės, ištvermės ir žinodamas, pakankamai daug metų su tavimi tenka dirbti... neimkite blogų patirčių, tokių, kokias turėjo J. Razma, nes, neduok Dieve, Seimas vėl papultų į tokį liūną, kaip buvo prie J. Razmos. Su gera nuotaika, su geru užsispyrimu pirmyn žygiuokite į Seimo Pirmininko pozicijas ir atstovaukite mūsų valstybei taip, kaip priklausom kiekvienam parlamentui.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Išsakyti visi... Ai, atsiprašau. Prieš norėtų V. Pranckietis. Prašom.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Aš, kaip ėjęs tas pareigas ir buvęs labai sunkiose situacijose, ne tiek norėčiau kalbėti prieš ar už, bet aš norėčiau kalbėti su palinkėjimais, nes kitos progos jau nebeturėsiu.

Pirmas mano palinkėjimas būtų: Juozai Olekai, aš, tiesa, į jus nesikreipsiu, niekada netuįinsiu, kaip čia ką tik girdėjau, bet niekada nepasiduokite koalicijos... tam, kuris įsivaizduoja save šeimininku. Niekada! Nes ta situacija gali priversti prie tokios situacijos, kokioje teko pabūti ir man. Linkiu jums sėkmės šiuose darbuose. O visas gerąsias jūsų savybes jau tiek visi apibūdino, kad nežinau, ar per laidotuves išgirsite dar gerų epithetų daugiau. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkojame. Dėl viso nutarimo apsispręsimė slapto balsavimo būdu. Balsavimo laikas yra numatytas nuo 15 val. 10 min. iki 15 val. 30 min. Pertrauka iki 15 val. 45 min. Prašom balsuoti numatytu laiku ir susirinkti į salę 15 val. 45 min.

Pertrauka

PIRMININKĖ (D. ŽEBELIENĖ, NAF). Gerbiami Seimo nariai, baigėme posėdžio pertrauką.

15.47 val.

Seimo nutarimo „Dėl Juozo Oleko išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo pirmininku“ projektas Nr. XVP-722 (priėmimo tęsinys)

Turime balsų skaičiavimo protokolą dėl Seimo nutarimo „Dėl Juozo Oleko išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininku“ projekto Nr. XVP-722 priėmimo. Noriu supažindinti jus su protokolu.

Šio nutarimo priėmimas

Iš viso buvo išduota 130 biuletenių, rasta biuletenių – 130: galiojančių biuletenių – 127, negaliojančių – 3. Už balsavo 84, prieš – 20, susilaikė 23. (*Plojimai*) Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*) (*Plojimai*)

Kviečiu J. Oleką į tribūną paskaityti pranešimą.

J. OLEKAS (LSDPF). Labai ačiū. Mielai kolegos, nuoširdžiai dėkoju už jūsų sprendimą, ypač už valdančiosios daugumos koalicijos palaikymą, už tokį atvirą ir mūsų opozicinių frakcijų pasisakymą, kad jos dėl partinių motyvų susilaiko balsuodamos, bet manau, kad, nežiūrint to susilaikymo, aš darbuosiuosi kaip viso Seimo Pirmininkas, kad mes galėtume megzti tą dialogą ir priimti sprendimus. Pirmas darbas, kurį dėl to turiu padaryti, tai dėl veiklos Seimo narių frakcijoje sustabdymo. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo statuto 24 straipsnio 5 dalimi, sustabdau savo veiklą, su gailesčiu širdyje, Lietuvos socialdemokratų frakcijoje.

15.51 val.

Seimo 2025 m. rugsėjo 11 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

PIRMININKĖ. Kviečiame pristatyti šios dienos darbotvarkę.

J. OLEKAS. Kolegos, ne šios, o turbūt ketvirtadienio, rugsėjo 11 dienos, ketvirtadienio dienos, posėdžių darbotvarkę. Rytoj mes esame numatę pradėti posėdį gražiu paminėjimu – mūsų 1990-ųjų metų signatarų jubiliejai. Jubiliejiniai metai būtų sukakę L. Milčiui, A. Karobliui ir V. Pačiūnui. Kalbės signatarų vardu L. Milčius ir B. Valionytė.

Taip pat mes turime Seimo Pirmininko pavaduotojo siūlymą ir daugybę įstatymų projektų, kurie atkeliauja iš Vyriausybės. Yra įvairių projektų, bet turbūt didžiąją liūto dalį tų projektų sudarys sveikatos srities projektai, kuriuos pristatys laikinai einanti sveikatos apsaugos ministro pareigas M. Jakubauskienė. Kviečiu pritarti tokiai darbotvarkei. Numatoma darbų pabaiga panašiu laiku kaip ir šiandien.

PIRMININKĖ. Ačiū. Tai vienas iš rezervinių klausimų. Jūsų paklausti yra užsirašiusi A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). Gerbiamas Pirmininke, naudodamasi ta proga sveikinu su išrinkimu. Matyt, klausimas būtų ne visai toks šventinis, bet tikrai yra labai svarbus. Kaip žinome, Generalinė prokuratūra yra kreipusis dėl trijų Seimo narių neliečiamybės klausimo ir sprendimo. Be abejo, norint vykdyti teisėsaugai teisingumą, tas mūsų sprendimas, kaip Seimo, yra labai svarbus. Mes nematome to klausimo ketvirtadienio darbotvarkėje, bet gal jūs galite patikinti, kad jau kitą savaitę antradienį mes tikrai galėsime apsispręsti?

J. OLEKAS. Man atrodo, dėl prokurorės užimtumo... tokią informaciją turiu, kad tas klausimas turėtų būti kitą ketvirtadienį, 18 dieną, įtrauktas į darbotvarkę, nes gerbiama generalinė prokurorė kažkur buvo komandiruotėje ar kur. Tas laikas suderintas būtent 18 dieną.

PIRMININKĖ. Ačiū. Taip pat užsirašė jūsų paklausti J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Šiandien darbotvarkėje buvo numatyti komitetų, komisijų, delegacijų sudėčių koregavimo projektai. Panašu, kad jų nebus, bet jų nematau ir rytdienos darbotvarkėje. Vangiai dirbate su tais dalykais, nesugebate pateikti.

J. OLEKAS. Mes sugebėtume, bet kadangi jūs taip pasiskundėte, *pasibėdavojo*, kad mažai dėmesio, tai norėčiau iš tikrųjų pasitarti, nes, kiek žinau, praeitą laikotarpį buvo padaryta tam tikrų nuolaidų ir konservatoriams dėl dalyvavimo didesnio skaičiaus narių Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete ir kitur. Jeigu norėsite pasiaiškinti dėl pakeitimų, tai mes mielai tai padarysime, susėsime kartu ir aptarsime, kad nebūtų taip, kad vieną komitetą sutvarkome, paskui vėl norime kitur. Aš siūlyčiau per ryt ar penktadienio rytmetį susėsti seniūnams, pasitarti ir turėti visą paketą, kuris turėtų būti. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti bendru sutarimu ketvirtadienio darbotvarkei? (*Balsai salėje*) Balsuojame? Yra siūlymas balsuoti. Balsuojame.

Balsavo 114 Seimo narių: už – 102, susilaikė 12. Darbotvarkei pritarta.

15.55 val.

Informaciniai pranešimai

Yra Lietuvos Respublikos Seimo Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ pareiškimas „Dėl Seimo nario Sauliaus Skvernelio pareiškimo“. Buvo svarstoma ir nutarta priimti Seimo narį S. Skvernelį į Demokratų frakciją „Vardan Lietuvos“. Įgarsinau pareiškimą ir tęsiame vakarinio posėdžio darbotvarkę.

15.56 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XV-11 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmojo pavaduotojo paskyrimo“ pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XVP-725 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 2-2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XV-11 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmojo pavaduotojo paskyrimo“ pripažinimo netekusiu galios. Pranešėja – O. Leiputė. Kaip matote, pateikimo, svarstymo ir priėmimo stadijos.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). „Lietuvos Respublikos Seimas, įgyvendindamas Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 10 d. nutarimą Nr. XV-403 „Dėl Juozo Oleko išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininku“, nutaria: 1 straipsnis. Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 19 d. nutarimą Nr. XV-11 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmojo pavaduotojo paskyrimo“. 2 straipsnis. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo.“

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų nori paklausti V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, gal galėtumėte įvardinti, kuo skiriasi pirmasis Seimo Pirmininkas nuo antrojo, trečias nuo ketvirto, šeštas nuo septinto? (*Balsai salėje: „Ir kuris jums labiausiai patinka?“*)

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Tvirtinamas dviem nutarimais...

PIRMININKĖ. Ačiū. Daugiau užsirašiusių klausti nėra. Ar galime po pateikimo pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Svarstymas. Diskutuoti nėra užsirašiusių. Ar dėl motyvų nėra užsirašiusių? Ar galime pritarti bendru sutarimu po svarstymo? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta.

Priėmimas. Du straipsniai. Ar yra prieštaraujančių dėl dviejų straipsnių? Nėra. Nematau, kad būtų dėl motyvų. Nėra. Balsuojame dėl viso nutarimo priėmimo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 112 Seimo narių: už – 110, prieš nėra, susilaikė 2. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

15.59 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-2 „Dėl Juozo Oleko išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoju“ pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XVP-724 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-2 „Dėl Juozo Oleko išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo pirmininko pavaduotoju“ pripažinimo netekusiu galios. Taip pat yra pateikimas, svarstymas ir priėmimas. Pranešėja – O. Leiputė.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). „Lietuvos Respublikos Seimas, įgyvendindamas Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 10 d. nutarimą Nr. XV-403 „Dėl Juozo Oleko išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininku“, nutaria: 1 straipsnis. Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimą Nr. XV-2 „Dėl Juozo Oleko išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo pirmininko pavaduotoju“. 2 straipsnis. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo.“

PIRMININKĖ. Ačiū. Po pateikimo klausti užsirašiusių nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Prieštaraujančių negirdžiu. Pritarta.

Svarstymo stadija. Nematau, kad būtų užsirašiusių diskutuoti. Taip pat nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Taip. Ačiū, pritarta.

Priėmimo stadija, du straipsniai. Balsuojame dėl viso. Ar galime pritarti bendru sutarimu šitiems dviem straipsniams? Pritarta. Balsuojame dėl viso nutarimo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 113 Seimo narių: už – 112, prieš nėra, susilaikė 1 Seimo narys. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

16.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. XV-115 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-723 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Rezerviniai darbotvarkės klausimai. Dėl Seimo nutarimo dėl... (*Balsas salėje*) Tikslina man. Rezervinis 8 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. XV-115 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas. Pranešėja – O. Leiputė. Prašom.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Siūloma 4 straipsnyje patvirtinti Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komiteto narių pavaduotojus, 9 punkte išbraukiant A. Sysą, kad pakaitinis J. Olekas... Keičiasi numeracija. Ir 9 straipsnis: patvirtinti Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto narių pavaduotojus, išbraukiant 7 punktą, vietoj J. Oleko – T. Prajara.

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjai. Ar galime po pateikimo pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Svarstymo stadija. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta. Ir priėmimo stadija. Trys straipsniai. Ar galime pritarti visiems trimis straipsnims? Ačiū, pritarta. Balsuojame dėl viso nutarimo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 109 Seimo nariai: už – 108, prieš nėra, susilaikė 1 Seimo narys. Seimo nutarimui priarta. Priimtas. (*Gongas*)

16.03 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-10 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-726 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Toliau iš eilės būtų kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-9 dėl Lietuvos Respublikos Seimo valdybos... (*Balsas salėje*) Atsiprašau, kadangi yra registruojami Seimo nutarimai, tai tikslina, kad yra dabar pagal eilę įregistruotas... bus nutarimo dėl Seimo seniūnų sueigos sudarymo pakeitimo projektas. Pranešėja – O. Leiputė. Prašom.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Dėkoju. 1 straipsnis: sudaryti Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigą, išbraukiant pirmame punkte S. Skvernelį, įrašant J. Oleką. Antrame punkte išbraukiame J. Oleką. Toliau keičiasi numeracija: 12 punkte įrašoma L. Girskienė ir 17 punkte išbraukiama A. Norkienė, Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos seniūnė.

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjai. Taip pat pateikimo, svarstymo ir priėmimo stadijos. Užsirašiusių klausti nėra. Ar galime po pateikimo pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Svarstymo stadija. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta. Yra du straipsniai. Ar galime pritarti abiem straipsniams bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta. Ir balsuojame dėl viso nutarimo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 110: už – 109, susilaikė 1. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

16.05 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XV-24 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Aleksandro Stulginskio žvaigždės skyrimo komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-727 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės rezervinis 5 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XV-24 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Aleksandro Stulginskio žvaigždės skyrimo komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas. Taip pat visos trys stadijos: pateikimas, svarstymas ir priėmimas. Pranešėja – O. Leiputė.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Dėkoju. Siūloma pakeisti 1 straipsnį ir išdėstyti taip: 1 straipsnis. Patvirtinti šios sudėties Lietuvos Respublikos Seimo Aleksandro Stulginskio žvaigždės skyrimo komisiją, išbraukiant 5 punktu pažymėtą J. Oleką. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo.

PIRMININKĖ. Ačiū. Užsirašiusių kalbėti nėra. Ar galime po pateikimo pritarti bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta. Svarstymo stadija. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Priėmimo stadija. Tuoj pasižiūrėsime, kiek straipsnių. Du straipsniai. Ar galime pritarti bendru sutarimu abiem straipsniams? Ačiū, pritarta. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 110 Seimo narių: už – 109, prieš nėra, susilaikė 1. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

16.06 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 5 d. nutarimo Nr. XV-44 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-728 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės rezervinis 7 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 5 d. nutarimo Nr. XV-44 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas. Pranešėja – O. Leiputė.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Siūloma pakeisti 6 straipsnį ir išdėstyti taip: 6 straipsnyje vietoj S. Skvernelio įrašyti J. Oleką ir 8 straipsnyje išbraukti 1 punktą. Patvirtinti Lietuvos Respublikos Seimo delegacijos NATO Parlamentinėje Asamblėjoje pirmininku Seimo narį J. Oleką.

3 straipsnis. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo.

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjai. Užsirašiusių klausti nėra. Pateikimo stadija. Ar galime po pateikimo pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Svarstymo stadijoje diskutuoti užsirašiusių nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Ir priėmimo stadija. Trys straipsniai. Ar galime pritarti visiems trimis straipsniams bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Balsuojame dėl viso Seimo nutarimo projekto.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 107 Seimo nariai, už – vienbalsiai, 107. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

16.08 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. balandžio 10 d. nutarimo Nr. XV-162 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nuolatinių komisijų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-729 (pateikimas, svarstymas, priėmimas)

Rezervinis 9 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. balandžio 10 d. nutarimo Nr. XV-162 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nuolatinių komisijų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas. Taip pat pateikimas, svarstymas ir priėmimas. Pranešėja – O. Leiputė.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Pakeisti 1 straipsnį ir išdėstyti taip: išbraukti 2 punktu įrašytą „J. Oleko – R. Sinkevičių“. „J. Oleko – R. Sinkevičių“. Toliau 4 straipsnio 7 numeris: „T. Martinaičio – J. Oleką“. Taip pat 6 straipsnyje 5 numeriu pažymėtą – „T. Prajaros – J. Oleką“. 7 straipsnio 6 numeris: „J. Oleko – R. Motuzą“. Keičiasi numeracija. Ir 5 straipsnis. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo.

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjai. Pateikimo stadijoje užsirašiusių klausti nėra. Ar galime po pateikimo pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Svarstymo stadijoje diskutuoti užsirašiusių nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Priėmimo stadija. 5 straipsniai. Ar galime pritarti visiems 5 straipsniams bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Balsuojame dėl viso Seimo nutarimo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 103 Seimo nariai, už – 103. Vienbalsiai Seimo nutarimui pritarta, priimtas. (*Gongas*)

16.10 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XV-26 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-730 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kadangi atsirado 6 rezervinis, techniškai reikia patvirtinti, truputėlį ne visi dar pasirašyti. Dabar jau pavyko užregistruoti 6 rezervinį. Įvardinu: Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos

Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XV-26 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas. Pranešėja – O. Leiputė. Taip pat pateikimo, svarstymo ir priėmimo stadijos.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Pakeisti 6 straipsnį ir jį išdėstyti taip: sudaryti Lietuvos Respublikos Seimo delegaciją Lietuvos Respublikos Seimo, Lenkijos Respublikos Seimo bei Senato ir Ukrainos Aukščiausiosios Rados narių Asamblėjoje, įrašant 7 numeriu pažymėtą J. Oleką. 2 straipsnis. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Ačiū, pritarta. Svarstymo stadija. Diskusijoje užsirašiusių nematau, kad būtų. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Priėmimo stadija. Du straipsniai. Ar galime pritarti abiem straipsniams bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Balsuojame dėl viso Seimo nutarimo.

Dėl techninių nesklandumų posėdžio garso įrašas nutrūko.*

* Pagal posėdžio protokolą Nr. SPP-72:

16.12 val. Įstatymas (projektas Nr. XVP-730) priimtas. Balsavimo rezultatai: už – 98, prieš – 0, susilaikė 0. Užsiregistravo 98 Seimo nariai.

16.22 val. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-9 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo valdybos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektui Nr. XVP-733 po pateikimo ir svarstymo pritarta bendru sutarimu.

16.23 val. Įstatymas (projektas Nr. XVP-733) priimtas. Balsavimo rezultatai: už – 68, prieš – 0, susilaikė 1. Užsiregistravo 70 Seimo narių.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

III (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 73 STENOGRAMA

2025 m. rugsėjo 11 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas J. OLEKAS,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas R. ŠUKYS,
Seimo Pirmininko pavaduotojos R. BUDBERGYTĖ ir D. ŽEBELIENĖ*

PIRMININKAS (J. OLEKAS). Labas rytas, gerbiami kolegos. Prašyčiau užimti savo vietas. Šiandien pradėsime posėdį pagerbdami mūsų signatarus. (*Gongas*)

10.00 val.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų Antano Karoblio 85-ųjų gimimo metinių ir Vytauto Paliūno 95-ųjų gimimo metinių paminėjimas

Mūsų darbotvarkės 1 klausimas – Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų A. Karoblio 85-ųjų gimimo metinių ir V. Paliūno 95-ųjų gimimo metinių paminėjimas. Kviečiu į tribūną Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą L. Milčių.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Leono Milčiaus kalba

L. MILČIUS. Gerbiamas Seimo Pirmininke, pirmiausia sveikinu su pareigomis, linkiu sėkmingo darbo ir tikiuosi, kad jūsų vadovaujamas Seimas tikrai Lietuvai atneš labai daug gerų įstatymų, kurie tikrai garantuos mūsų valstybės saugumą ir žmonių gerovę.

Gerbiami Seimo nariai, signatarai, labai ačiū Seimui, kad kartkartėmis nedidelę dalelę brangaus posėdžio laiko skiriate išėjusiems į amžinybę signatarams pagerbti, jų svarbiausioms daktoms, darbams prisiminti.

Kažkada sakiau, kad į jokią knygą neįmanoma sudėti viso žmogaus gyvenimo, jo visų darbų. Galima parodyti tik atskiras spalvas, ryškesnius momentus, juo labiau negaliu padaryti to trumpame pranešime, kalbėdamas apie ryškia istorinę asmenybę – prieš 85 metus Daujėnų kaime, Pasvalio rajone, gimusį ir 2007 m. birželio 19 d. mirusį Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą, mokslų daktarą, docentą A. Karoblį.

Neilgai su tėvais jis Daujėnuose gyveno. Antano šeima buvo priversta slapstyti nuo tremties, keliaudama iš vieno sodžiaus į kitą, glausdamasi pas gimines, pažįstamus, kol gyvenimo keliai atvedė į Joniškėlį. Taip likimas lėmė, kad, baigęs Lietuvos žemės ūkio akademiją, 1965 metais gavau paskyrimą dirbti Joniškėlio žemės ūkio technikume. Iš kai kurių miestelyje gyvenusių bendradarbių sužinojau, kad miestelyje 1957 metų sausio naktį priešais Joniškėlio bažnyčią medyje mokiniai iškėlė nepriklausomos Lietuvos trispalvę vėliavą. Nežinojau jų pavardžių, tik daug vėliau, atėjus Atgimimui, sužinojau, kad vienas iš jų buvo aktyvus Kauno miesto sąjūdielis A. Karoblis, kuris 1990 metais buvo išrinktas į Lietuvos Respublikos Aukščiausiąją Tarybą ir tada kartu su kitais deputatais vardiniu balsavimu pasisakė, kad būtų atkurta nepriklausoma Lietuvos valstybė.

Labai gerai, kad A. Karoblis apie tai gana išsamiai yra parašęs prisiminimų straipsnyje „Laisvės siekis“. Gal todėl Antanui mirus parašiau jam skirtą eilėraštį „Atmintis“. Šį visą eilėraštį „Atmintis“ joniškėlietė B. S. Sabaitė, rašydama knygą „Antanas Karoblis“, įkėlė į pratarmę. Porą posmelių norėčiau ir jums perskaityti, nes poezija kartais būna gilesnė už biografinius faktus. Sąjūdžio bendražygiui, signatarui A. Karobliui atminti:

*Tau nereikėjo abejoti, svarstyti, ką pasirinkt, kur eiti,
Dėl ko palikt namus, kur bus istorijoj svarbiausioji vieta.
Anksti vaikystėje dar Joniškėlyje nubrėžei savo lemtį,
Kai medyje prieš pat Naujuosius suplevėsavo trispalvė vėliava.*

*Gerei, kada tikėjimas, jaunystės ryžtas daug daugiau už baimę,
Kada laisvos Tėvynės ilgesys tau kelrodė žvaigždė.
Gerei, kada save dalindamas kitiems žmogus suranda laimę
Ir Tautos knygoje nušvinta kaip deganti gražiausioji žvaigždė.*

Žinoma, būtina paminėti ir kai kuriuos biografijos momentus, gyvenimo tarpsnius, veiklos sritis, labiausiai įsimintinus, svarbesnius darbus. Už antisovietinę veiklą iš Joniškėlio mokyklos pašalintas Antanas vėliau, 1957–1958 metais, mokėsi Panevėžio neakivaizdinėje vidurinėje mokykloje. Ją baigęs norėjo studijuoti Vilniaus universitete, bet ten jo nepriėmė, tad šį bei tą iš biografijos nusiėmęs įstojo į Vilniaus pedagoginį institutą. Bet ir šis greitai jo atsisakė, tad kurį laiką teko praleisti melioracijoje, mokyklose mokytoju ir tik 1960–1966 metais gavo galimybę neakivaizdiniu būdu studijuoti matematiką Vilniaus universitete. Vėliau įsidarbina Kauno politechnikos institute asistentu. Ir tada 1970–1973 metais tampa Vilniaus universiteto aspirantu, apgina fizikos ir matematikos mokslų daktaro darbą. 1973–1990 metais priimamas dirbti į Kauno politechnikos institutą vyresniuoju dėstytoju, docentu.

Ypatingi A. Karoblio nuopelnai yra atkuriant Vytauto Didžiojo universitetą. Jis buvo vienas iš iniciatorių visuomeninio judėjimo „Sambūris“, kuris ir siekė šį universitetą atkurti. Tad neatsitiktinai vėliau jam tenka šio universiteto prorektorius, katedros docento ir senato nario pareigos. Ilgą laiką A. Karoblis buvo Lietuvos mokslininkų sąjungos tarybos narys. Išspausdino ne vieną mokslinį straipsnį tikimybių teorijos, matematinės statistikos ir kitomis temomis.

Gražiai A. Karoblis pasižymėjo Sąjūdžio veikloje Kaune. Jis buvo Sąjūdžio Kauno tarybos nariu, Kauno politechnikos instituto Sąjūdžio tarybos pirmininku. 1990 metais Pagėgių rinkimų apygardoje jį išrinko į Lietuvos Respublikos Aukščiausiąją Tarybą, jis tapo Lietuvos Nepriklausomybės Atkūrimo Akto signataru.

Mes ir anksčiau susitikdavome Kaune įvairiuose Sąjūdžio susirinkimuose, renginiuose. Būnant deputatais Aukščiausiojoje Taryboje-Atkuriamajame Seime mums mažiau teko bendrauti, nes dirbome skirtingose srityse. Iš kitos pusės, man, nors dirbau Agrarinėje komisijoje, dažnai tekdavo gilintis į žemės ūkio mokslo ir mokymo reikalus, o A. Karoblis, dirbdamas Švietimo ir mokslo komisijoje, labai domėjosi žemės grąžinimu ir žemės ūkio reforma.

Gerei, kad mūsų šeimos gyveno netoli viena kitos. Aš su šeima – Raudondvaryje, o Antanas su šeima – kitoje Nevėžio pusėje, Romainiuose. Lankydamasis ir buvusių bendrų kelionių iš Vilniaus į Kauną metu per pokalbius stebėjausi, kodėl matematikos mokslų daktarui taip rūpi ne tik svarbiausi visos Lietuvos įvykiai, reformos, bet ir kaimo reikalai, ten gyvenančių žmonių likimai.

Gaila, kad atmintis negali atgaminti visų bendrų dažnų kelionių, pokalbių, kurių metu Antanas matematiko tikslumu galėdavo pasakoti ne tik apie ankstyvą jo pasipriešinimą sovietinei santvarkai, Vytauto Didžiojo universiteto atkūrimo istoriją, Kauno miesto Sąjūdžio veiklą, bet ir apie kai kuriuos būdingesnius Aukščiausiosios Tarybos audringos ankstyvosios politikos įvykius, kuriems jis niekada nebuvo abejingas.

Suprasdamas, kiek daug vertingos istorinės atminties Antanas turi savyje, ne kartą raginau imti ir rašyti, skelbti spaudoje, gal net parengti ir išleisti atskirą knygą. Daug knygų išleisti nespėjo, tačiau man jis persiuntė keletą parengtų straipsnių: „Krata KGB komitete“, „Laisvės siekis“, „Perversmas žlugo“, jie buvo vėliau išspausdinti Kauno rajono laikraštyje „Naujosios tėviškės žinios“ ir Amerikos lietuvių savaitraštyje „Dirva“. Džiaugiuosi, nes jaučiu, kad prie jų parašymo, paskleidimo kažkiek ir aš esu prisidėjęs.

A. Karobliui buvo labai suprantami ir Pakaunės, Kauno rajono savivaldybės, jos gyventojų rūpesčiai, reikalai. 2000–2004 metais jis buvo Kauno rajono savivaldybės tarybos nariu. Labai jautriai išgyveno dėl stringančių socialinių ir kitų reformų. Nuo 1998 metų A. Karoblis buvo Lie-

tuvos socialdemokratų partijos nariu, o 2000–2001 metais ir Kauno rajono skyriaus pirmininku, Lietuvos socialdemokratų partijos tarybos nariu.

Graži A. Karoblio ir kaip Signatarų klubo kanclerio 2002–2004 metais veikla. Įvairioje veikloje signatarai nebuvo vieniši, visados galėjo tikėtis Signatarų klubo ir kanclerio A. Karoblio paramos. Gera buvo žinoti, kad jeigu A. Karoblis ką nors pasakė, pažadėjo, tai taip ir padarys. Jo pasisakymuose visados galėdavai jausti gilią toleranciją kito nuomonei, išgyvenimą dėl visų, nežiūrint, kas ir kokiai frakcijai ar partijai signataras tada priklausė. Ne kartą pavasariais kartu lankėmės su juo Lietuvos tautinio atgimimo ažuolyne Ožkabaliuose, kartu stebėjomės mūsų pasodintais ažuolais, džiaugėmės jais, kad taip gražiai auga.

Gaila, labai gaila, kad likimas jam nedavė kūniškos ažuolo stiprybės, ažuolo ilgaamžiškumo, bet siela, savo tautinėmis pažiūromis, patriotiškumu, darbštumu Antanas buvo tikras ažuolas. Tikiu, kad toks jis išliks ne tik mūsų kolegų signatarų atmintyje, bet ir Lietuvos žmonių, kuriems visą savo gyvenimą nuo pačios ankstyvosios jaunystės ir pašventė, atmintyje.

Gal truputį nukrypsiu į šoną, bet noriu priminti, kad neseniai Viekšniuose amžinojo poilsio palydėjome Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputatą K. Intą. Jam ir visiems jau palikusiems signatarams paskyriau eilėraštį „Išeinam po vieną“. Kita vertus, šis eilėraštis yra, lyg būtų jų visų, jau išėjusių, signatarų mums, gyviesiems, palikti eiliuoti žodžiai. Manau, jie visi, kurių šiandien nėra, sutiktų, kad aš jį jums perskaityčiau.

*Išeinam po vieną pavargę, nurimę,
Be šūkių skambių, be dainos,
Palikę gyviesiems brangiausią Tėvynę
Ir vyturio giesmę laukuos.*

*Mylėjom kiekvienas, tikrai ją mylėjom,
Gyvenom gražiausia viltim,
Kad švies vyšnių sodais, miestų alėjom,
Tik reikia palaukt, kol pakils.*

*Neteiskit, nebarkit, kad Laisvę atvėrus,
Neįdavėm kraičio, dalies.
Rodos, kurt ir statyt kartu šalį pradėjom,
Bet pritrūkom vienybei ugnies.*

*Kalti – nekalti, išeinam po vieną...
Istorija teis, gal išteisins?
Paliekame Lietuvą, motiną mielą,
Ateities vaikams ir vaikaičiams.*

Ačiū jums. Perimkite tai, kas buvo signatarų darbuose, mintyse, o planuose gražiausia. Ačiū jums už šį prisiminimą. Ačiū, kad paklausėte. (*Plojimai*) Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamaam signatarui L. Milčiui už gražius žodžius A. Karoblio gimimo metinių proga.

Į tribūną kviečiu Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarę B. Valionytę.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubo prezidentės Birutės Valionytės kalba

B. VALIONYTĖ. Gerbiamas Seimo posėdžio pirmininke, Seimo nariai, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarai. Šiandien minime du iškilus Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarus. Vienam būtų sukakę 85-eri, V. Paliūnui – 95-eri. Kiekvienas signataras savo gyvenime turbūt mato du tris pagrindinius gyvenimo darbus, kurie lyg kelrodė žvaigždė nupiešia apie šitą žmogų padarytus darbus. Apie abudu juos galiu drąsiai pasakyti, kad jie pasakytų: aš padariau ir mano

gyvenime svarbiausia Kovo 11-oji ir Vytauto Didžiojo universiteto atkūrimas. Tiek V. Paliūnas, tiek A. Karoblis buvo Vytauto Didžiojo universiteto atkūrimo garvežiai. Nepabijau šito žodžio pavartoti – garvežiai. Todėl leiskite man *netilpti* į 10 minučių, nes apie Vytauto Didžiojo universitetą yra gana daug netiesos pasakyta ir norėčiau reabilituoti šituos du žmones.

Gimė V. Paliūnas 1930 m. rugpjūčio 13 d. Kėdainiuose. Tėvas buvo miškininkas, dirbo girininkijoje, motina Ona buvo namų šeimininkė. Kai Vytukui buvo ketveri, susirgo tuberkulioze tėvas ir mirė. Motina liko viena su sūnumi ir liko gyventi Kėdainiuose mediniame namelyje, prie kurio buvo nemažai žemės ir sodas. Motina pradėjo nuomoti pusę namo, kad prisidurtų pragyvenimui. 1937 metais Vytautas pradėjo lankyti Kėdainių 1-ąją pradžios mokyklą, ją baigęs įstojo į Kėdainių 1-ąją berniukų gimnaziją. Buvo labai stropus mokinys ir 1949 metais baigė gimnaziją sidabro medaliu.

Gyvenimo parodija Vytautui: jis gavo vienintelį ketvertą atestate iš algebros – iš savo mėgstamiausio dalyko, o Vytautą algebros mokė žmogus matematikas, baigęs mokslus Vienoje. Jis jį paragino stoti į Vytauto Didžiojo universitetą. Jis įstojo ir baigė jau būdamas KPI studentu, nes Kauno Vytauto Didžiojo universitetas buvo reorganizuotas į KPI. Studentas gyveno iš stipendijos ir prisidurdamas mokslui ir pragyvenimui iš papildomų pamokų – matematikos ir anglų kalbos. Tai buvo jo pirmoji pedagoginė praktika.

Po instituto jam buvo pasiūlyta (baigė jisai su pagyrimu KPI) likti KPI Hidrotechnikos katedroje, dėstė jis taikomojo pobūdžio mechanikos kursą „Hidraulika: apie skysčių tekėjimą“.

1957 metais rektorius K. Baršauskas jam pasiūlė stoti į aspirantūrą Maskvoje. Jis ten mokėsi trejus metus, ją baigė ir Maskvoje jam buvo pasiūlyta pasilikti – ir butas centre Maskvoje, bet Vytautas grįžo į Kauną. 1961–1964 metais dirbo Kauno politechnikos instituto Teorinės mechanikos katedroje vyr. dėstytoju. 1961 metais iš Matematikos katedros vedė žmoną Algę ir toliau dėstė fakultete. 1963 metais apsigynė technikos mokslų kandidato disertaciją. 1965 metais jam suteiktas docento vardas. Nuo 1965 metų iki 1991 metų V. Paliūnas buvo KPI Teorinės mechanikos katedros vedėju.

1966 metais kartu su bendraautoriais parašė ir išleido vadovėlį „Hidraulika“. Tais pačiais metais gimė dukra Lina, ji šiandien su mumis, sūnus Vidas gimė po metų. 1970 metais apsigynė technikos mokslų daktaro disertaciją. 1972 metais jam suteiktas profesoriaus vardas. Kartu su žmona A. Paliūniene išleido knygą „Laisvi strypų virpesiai skystyje“.

1980 metais mirė žmona. Jis liko su dviem vaikais. Vedė antrą kartą – odontologę D. O. Čeponienę. V. Paliūno vadovaujamoje Teorinės mechanikos katedroje buvo atliekami mechaninių sistemų dinamikos tyrimų ir taikymo srities fundamentalieji ir taikomieji moksliniai tyrimai. Tyrimų rezultatai buvo plačiai diegiami praktikoje, projektuojant hidraulinius įrenginius, automatizuoto mechaninio surinkimo sistemas, kuriant mašinų ir įrenginių vibrodiagnostikos ir monitoringo įtaisus.

KPI mokslininkų ir profesorių J. Gecevičiaus, V. Paliūno, V. Ragulskienės, A. Fedaravičiaus darbai už dešimtmetį, 1971–1985 metus, buvo įvertinti LTSR premija. 1992 metais V. Paliūnas buvo apdovanotas Lietuvos Respublikos nacionaline premija už vadovėlį „Teorinė mechanika“, juo ir šiandien studentai naudojami.

V. Paliūnui rūpėjo ne tik mokslas, bet ir aukštosios mokyklos dėstomos programos. Jis 1989 metų balandžio mėnesį su darbo grupe parengė projektą „Kauno politechnikos instituto inžinierių rengimo koncepcija“, ją išdėstė mokslinėje konferencijoje „Tautinė aukštosios mokyklos koncepcija ir Kauno universitetas“. Jis gilinosi į studijų procesą ir jo įtaką būsimų inžinierių rengimui. Straipsnyje „Kokios matematikos reikia inžinieriui?“ jis aiškiai suformulavo matematikos dėstyimo inžinieriams principus. Svarbiausias matematikos studijų tikslas yra išmokti ją taikyti sprendžiant techniškus klausimus. Teorijų įrodymai reikalingi, bet ne visi. Ši jo mintis aiškiai rodė, kaip jis siekia sujungti teoriją ir praktiką. V. Paliūnas buvo LTSR aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo ministerijos Techninės mechanikos metodikos tarybos narys, Kauno miesto aukštųjų mokyklų teorinės mechanikos dėstytojų seminario vadovas. Lietuvos Respublikoje jisai buvo komiteto, teikiančio mokslo ir technikos sričių premijas, narys.

Jo moksliniai darbai buvo gerai žinomi už TSRS ribų. Jį kvietė skaityti paskaitas į konferencijas Amerikoje, Jungtinėse Amerikos Valstijose, kitur, bet jo komandiruočių laukas apsiribojo Rytų Europa. Jis nebuvo išleistas net į Jugoslaviją. Jis Teorinės mechanikos katedrai vadovavo daugiau kaip 20 metų. Per šį laikotarpį niekas jo negirdėjo kalbant pakeltu tonu. Profesorių studentai mėgo už jo reiklumą ir teisingumą. Jis buvo aukšto lygio mokslininkas, principingas analitikas ir teoretikas, gerai įvaldęs matematikos žinias, jas sėkmingai taikė mechanikos inžinerijos problemoms spręsti. Moksle jis buvo pedantas, prisimena jo doktorantai. Jis paskelbė 98 mokslinius straipsnius, kelias monografijas, užregistravo 237 patentus, 9 išradimus, parengė 14 mokslo daktarų ir 2 technikos mokslų daktarus. Jis buvo didelės erudicijos, išskirtinė asmenybė, nieko nedarė atmetinai, su juo sunku buvo bendrauti paviršutiniškiems žmonėms. Tokį Vytautą prisimena jo bendražygis ir kolega profesorius J. Gecevičius.

Dabar leiskite grįžti prie VDU įkūrimo. Kita tema, kitas didelis darbas, dėl kurio abu šią dieną minimi signatarai tikrai buvo garviežiai. Idėją atkurti VDU Kaune iškėlė 1988 metų rudenį V. Povilionis Kauno miesto Sąjūdžio tarybos posėdyje. Šiai minčiai tuometinė Švietimo ir mokslo ministerija nepritarė. Nepritarė ir Vilniaus V. Kapsuko universiteto rektorius J. Kubilius. Tada ėmėsi iniciatyvos Kauno mokslininkai. Jie susibūrė į VDU atkūrimo iniciatyvinę grupę. Joje buvo profesoriai A. Smailys, S. Masiokas, A. Gutmanas, P. Zakarevičius, V. Paliūnas, docentai A. Karoblis, J. Misevičius, M. Venslauskas, B. Snarskis ir akademikas J. Vilemas. Grupės tikslas – atkurti VDU. Iniciatyvinė grupė pritraukė daugiau profesūros, kad būtų kvalifikuotai sprendžiami klausimai. Buvo sudarytos darbo grupės, kurios rengė filosofijos, istorijos, verslo valdymo ekonomikos ir teisinių problemų, matematikos, fizikos ir mechanikos (šioje grupėje dirbo A. Karoblis ir V. Paliūnas), informatikos fakultetų koncepcijų rengimo grupes. Taip pat buvo sudaryta materialinės bazės, ūkinės ir finansinės veiklos darbo grupė (joje dalyvavo A. Karoblis). Atskirai buvo sudaryta VDU atkūrimo projekto rengimo grupė (joje dalyvavo A. Karoblis ir V. Paliūnas) ir Kauno universiteto statuto rengimo grupė (joje dalyvavo A. Karoblis ir V. Paliūnas). 1989 m. kovo 30 d. Kauno aukštųjų mokyklų ir mokslo įstaigų profesorių ir mokslo daktarų susirinkime buvo išrinkta VDU atkūrimo taryba iš 30 narių. Jos pirmininku išrinktas J. Vilemas, nariais išrinkti ir V. Paliūnas, ir A. Karoblis. Kad darbas vyktų operatyviau, buvo išrinktas prezidiumas. Į prezidiumo sudėtį įėjo ir Vytautas, ir Antanas. Prezidiumo pirmininku išrinktas J. Vilemas.

Ir štai balandžio 7 dieną susirinko Atkūrimo taryba į pirmąjį savo posėdį, pasidalino darbais ir tiesiogine žodžio prasme pasiraitoję rankoves pradėjo darbą. Birželio pabaigoje Lietuvos laikraščiuose paskelbta, kad studentai priimami į VDU. Liepos 3 dieną Atkūrimo taryba patvirtino VDU atkūrimo laikotarpio statutą, kuris sako, kad šiuo laikotarpiu universitetą tvarko atkuriamasis senatas, rektoratas ir priežiūros kolegija. Atkuriamasis senatas sudaromas pariteto pagrindu iš Lietuvos ir iš išeivijos mokslininkų. Liepos 6–12 dienomis vyko studentų priėmimas. Už stojamųjų egzaminų organizavimą buvo atsakingas A. Karoblis. Raktas nuo seifo, kur buvo sudėti stojamųjų egzaminų darbai, buvo saugomas, jį patikėta saugoti A. Patackui. Juridiškai žiūrint, viskas vyko lyg ir sklandžiai, nes liepos 4 dieną LTSR Aukščiausioji Taryba priėmė įstatymą „Dėl Vytauto Didžiojo universiteto atkūrimo“, o liepos 10 dieną LTSR Ministrų Taryba įregistravo universiteto atkuriamąjį laikotarpio laikinąjį statutą. Atkūrimo taryba pavedė rektoriaus pareigas eiti akademikui J. Vilemui, o jo pavaduotoju paskirtas A. Karoblis.

VDU tikslas buvo rengti humanitarinės orientacijos absolventus Lietuvos mokslui, kultūrai, švietimui ir ūkiui. Tuo metu tai buvo pirmoji nuo politinių ir valstybinių institucijų nepriklausoma aukštoji mokykla ne tik Lietuvoje, bet ir visoje TSRS. 1989 m. rugsėjo 1 d. į Vytauto Didžiojo universitetą susirinko 177 pirmakursiai, išlaikę konkursinius egzaminus iš 805 stojančiųjų į Ekonomikos, Humanitarinių mokslų ir Tikslųjų mokslų fakultetus. V. Paliūnas vadovavo Tikslųjų mokslų fakultetui. VDU pradėjo veiklą be patalpų, be lėšų ir be dėstytojų kontingento. Buvo tik didžiulis entuziazmas ir, kaip šiandien mėgstama sakyti, didžiulis iššūkis.

2011 metais Atkūrimo tarybos ir prezidiumo narė J. Misevičienė prisiminė, kad pagalba iš užsienio yra aiškiai pervertinta, o profesorius M. Venslauskas prisiminė, kad 1989 metų gegužės mėnesį LTSR valdžia net nesirengė atkurti VDU. 1989 m. balandžio 26 d. mokslinėje konferencijoje „Tautinė aukštosios mokyklos koncepcija ir Kauno universitetas“, organizuotoje Sąjūdžio, buvo

priimti VDU dokumentai ir tada buvo nutarta šiuos dokumentus nuvežti į Švietimo ir mokslo ministeriją. Grupė Atkūrimo tarybos prezidiumo narių – J. Vilemas, V. Paliūnas, M. Venslauskas, R. Baltrušis ir A. Karoblis – įteikė dokumentus ministrui H. Zabuliui. Jis priėmė ir sutiko, kad toks universitetas galėtų atsirasti Kaune, ir pasiūlė nueiti taip pat į Centro komitetą ir nunešti šiuos dokumentus. Tą jie ir padarė. Jie nukeliavo į Centro komitetą pas partijos pirmąjį sekretorių A. M. Brazauską, šis pažiūrėjo, paskaitė, paskambino į Maskvą CK sekretoriui V. Medvedevui ir iš jo gavo atsakymą, kad šiuo metu TSRS europinėje dalyje nenumatoma steigti jokio universiteto ir jo nebus. Grupė, išėjusi iš Centro komiteto, susėdo Černiachovskio aikštėje ant suoliuko (šandien tai yra V. Kudirkos aikštė) ir sprendė, ką daryti. Ir čia V. Paliūnas ištarė lemtingus žodžius: „Tai ką gi, universitetą kursime pogrindyje.“ Čia ant suoliuko jie pasidalino darbais. J. Vilemas įsipareigojo skirti patalpas Laisvės alėjoje, Energetikos institute, nes jis tuo metu dirbo direktoriumi. A. Karoblis įsipareigojo rūpintis lėšomis universitetui Lietuvoje ir užsienyje. Nutarta kitus klausimus spręsti su platesne Kauno visuomenės dalimi ir skelbti studentų priėmimą į VDU. Tą jie ir padarė iškart per laikraščius. Šis posėdis ant suoliuko buvo lūžio taškas atkuriant VDU.

Kokia povandeninė srovė paveikė taip greitai, kad tuomet valdžia pakeitė nuomonę faktiškai per mėnesį? Manau, kad, pirmiausia, tai Sąjūdžio entuziazmas, kauniečių mokslininkų ryžtingas nusiteikimas ir viešumas, ir, žinoma, tikrai prisidėjo tai, kad akademikas J. Vilemas palaikė labai gerus santykius su A. M. Brazausku.

VDU oficialiai neturėjo patalpų, neturėjo lėšų, neturėjo dėstytojų. Dėstytojai dėstė savanorystės pagrindais. Šiandien gal ir juokingai skamba, bet Švietimo namai lyg ir buvo pažadėti Vyriausybės perduoti universitetui, o tai užsitęsė dar beveik metus ir studentai mokėjo kėdės mokestį – po 36 kapeikas už dieną. Gaunamos išėvijos lėšos buvo nedidelės ir universitetas tikrai negalėjo išsilaikyti iš to. Ypač universitetui su patalpomis padėjo kitos Kauno miesto aukštosios mokyklos. Ypač didelė parama buvo gauta iš Lietuvos žmonių ir įmonių. Vien K. Skebėros padovanotas honoraras – 40 tūkst. rublių už jo išėjusią prisiminimų knygą – buvo didžiulė parama universitetui. Tik 1991 metais Vytauto Didžiojo universitetas sulaukė valstybės finansavimo.

Už nuopelnus atkuriant Vytauto Didžiojo universitetą VDU rektoriaus įsakymu 1999 metais profesorius V. Paliūnas apdovanotas VDU aukso ženklu. A. Karoblis neturi tokio ženklo. Nežinau, kas nutiko – kažkas kažką pamiršo. Jam buvo atsidėkota ir pasakyta ačiū tik po mirties.

Kas yra V. Paliūnas apskritai? Aš nekalbėsiu apie Aukščiausiąją Tarybą, nes jis dirbo Ekonomikos ir Švietimo ir mokslo komisijose, tikrai labai prisidėjo savo žiniomis kuriant valstybės įstatyminę bazę. Pasakysiu labai trumpai, apie Kovo 11-ąją V. Paliūnas pasakė labai trumpai ir konkrečiai: „Mes padarėme tai, kas Vakaruose buvo laikoma neįmanoma.“ Ir aš jam visiškai pritariu.

O dabar, kadangi su mumis yra Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro V. Paliūno tiek sūnus, tiek dukra, Signatarų klubas nori šeimai padovanoti „Laisvės vėją“. Tą laisvės vėją, kuri V. Paliūnas savo širdyje ypač nešė ir laikė, ir saugojo, ir ne tik saugojo iš jo senelių, bet ir iš jo dėdės, kuris buvo politinis kalinys ir labai nusipelnęs Lietuvai žmogus. Todėl, prašom, nežinau... Aš kaip supratau, jauniausias, Vidas, turi ateiti čia. (*Plojimai*)

Na, o VDU rektoriaus pavaduotojui A. Karobliui „Laisvės vėją“ įteikiame vien už tai, kad jis į tą medį užsiropštė, iškėlė vėliavą. O kad nesusektų žandarų šunys, spėkite, ką padarė? Išsitepė dyzelinu, nes šunys neras, bet saugumiečiai pagal dyzelino kvapą kitą dieną iš karto viską išsiaiškino. Ponia Daiva! (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dar kartą dėkojame mūsų signatarams, tarusiems žodį, dėkojame signatarų šeimoms. Linkime jums kuo geriausios kloties, o mes tęsiame šios dienos darbą.

10.36 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. rugsėjo 11 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Ar būtų kokių pasiūlymų? Registruojamės? Gerai. Kol kalbės kolegos, registruojamės. Prašau. A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū. Gerbiamas Pirmininke, prašytume grąžinti į darbotvarkę klausimą – projektą Nr. XVP-721 dėl Energetikos ir darnios plėtros komiteto. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar yra kitų nuomonių, ar galime bendru sutarimu sutarti? Balsuojame. Ai, registracija vyksta. Įvyko registracija. Užsiregistravo 94 Seimo nariai. Yra pasiūlymas grąžinti į darbotvarkę projektą Nr. XVP-721. Prašom apsispręsti balsuojant. Ačiū.

Ačiū. Balsavo 96 Seimo nariai: 63 – už, 23 – prieš, susilaikė 10. Projektas grąžinamas, darbotvarkė papildoma.

Ar galime dabar jau bendru sutarimu darbotvarkei pritarti? Galime? Sutarta. Pritarta darbotvarkei bendru sutarimu.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotoja R. Budbergytė. Prašau.

PIRMININKĖ (R. BUDBERGYTĖ, LSDPF). Gerbiami kolegos, sveiki.

10.38 val.

Seimo nutarimo „Dėl Aušrinės Norkienės išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja“ projektas Nr. XVP-734 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas yra Seimo nutarimo „Dėl Aušrinės Norkienės išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja“ projektas Nr. XVP-734. Pranešėjas – J. Olekas. Prašau.

J. OLEKAS. Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo statuto 187 straipsnio 3 dalimi ir 188 straipsnio 2 dalimi, teikiu nutarimo projektą išrinkti Lietuvos Respublikos Seimo narę A. Norkienę Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja.

PIRMININKĖ. Labai ačiū. Norėčiau paklausti A. Norkienės: ar jūs sutinkate balotiruotis?

A. NORKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Taip.

PIRMININKĖ. Taip. Labai ačiū. Dabar jūsų nori paklausti, gerbiamas pranešėjas, pirmiausiai L. Girskienė. Prašau. Dar klausimas: ar norės kas nors paklausti kandidatės, jai užduoti klausimų, ar tik pranešėjui? Kandidatei, taip? Tuomet prašau prisistatyti. 15 minučių. Prašau, candidate.

A. NORKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerą dieną, mieli kolegos, gerbiami Seimo nariai. Dėkoju Seimo Pirmininkui, Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijai, pasiūliusiems mano kandidatūrą į Seimo Pirmininko pavaduotojus. Atsakomybė ir kontrolė yra svarbi demokratinio proceso dalis, nuo kurios neatleidžiamas nė vienas Seimo narys, nepaisant jo užimamų pareigų. Esu pasirengusi atsakingai, sąžiningai vykdyti savo pareigas, pirmininkaudama posėdžiams, laikytis Seimo statuto ir gerbti kiekvieno nuomonę, nes Konstitucijoje yra įtvirtintas būtent Seimo nario laisvo mandato principas, kuris ir užtikrina Seimo narių lygybę ir jų galimybę laisvai reikšti savo valią.

Parlamentinė demokratija reikšminga, manau, tuo, kad suteikia galimybę priimti tikrai sudėtingus sprendimus, kai link kompromiso mes einame per vertybių, pažiūrų, programų ar idėjų konfliktą. Tačiau konfliktai taip pat gali būti sprendžiami ieškant sąlyčio taškų ir nepereinant iki priešpriešos ar net įžeidinėjimų. Seime mes visi atstovaujame žmonių interesams ir kito kelio kaip susitarimas nėra. Jeigu siekiame to susitarimo Seime, vadinasi, jo siekiame ir visuomenėje. Skirtingi argumentai dažnai signalizuoja ne tik apie skirtingas ideologijas, bet ir apie galimas priimamų teisės aktų rizikas ir nesėkmes.

Jeigu būsiu išrinkta Pirmininko pavaduotoja, tikrai sieksiu ieškoti konstruktyvaus dialogo ir sutarimo su visomis Seime veikiančiomis frakcijomis. Seimo statutas aiškiai apibrėžia Seimo Pirmininko pavaduotojo funkcijas ir įgaliojimus. Pažadu juos įvykdyti, kaip ir tas funkcijas, kurias man Seimo Pirmininkas nustatys savo dekretu.

Dažnai keliame klausimą, kodėl Lietuva patenka tarp tų Europos valstybių, kurių piliečiai mažiausiai pasitiki parlamentu. Kas nutiko, kad nuo 1991 metų turėtą didžiulį pasitikėjimą, 86 % tuo metu pasitikėjo parlamentu, mes išbarstėme ir ne vienerius metus jau dabar Seimu pasitiki tik šeštadalis Lietuvos piliečių? Parlamento reputacija, autoritetas visuomenėje, manau, labiausiai

priklauso nuo dviejų dalykų: teisėkūros kokybės ir mūsų kiekvieno politinės kultūros ir elgsenos. Tad kompetencija ir profesionalumas turbūt vieni iš esminių principų teisėkūros procese. Daugybę teisės aktų vis dar priimame neatlikdami iš tiesų kokybiškai prasmingo poveikio vertinimo ir neretai tai tėra formalus žingsnis.

Apie tai kalba ir Valstybės kontrolė, praėjusiais metais atlikusi auditą. Ji pažymi, kad nė viena prioritetinė teisėkūros iniciatyva nebuvo įvertinta visais keturiais privalomais aspektais, tai yra poveikiu konkrečioms sritims, valstybės finansams, administracinei naštai ir ekonomikai. Nors teisėkūros iniciatyvų kokybės priežiūra turėtų būti, deja, ne visai tai atliekame ir taip neužtikriname, kad tie mūsų sprendimai priimami būtų naudojantis pagrįsta informacija. Tai Valstybės kontrolės pastabos, bet manau, kad mes kiekvienas tikrai turėtume vengti kartais ir skubos, padaryti procesą tikrai kokybiškesnį, įtraukti daugiau ekspertų, analitinių nuomonių, išklausti visų, norinčių išsakyti tas nuomones.

Ryšys tarp viešosios nuomonės ir viešosios politikos tikrai yra labai svarbus atstovaujamosios demokratijos valstybėse. Ar mes visada svarstome ir priimame tuos įstatymus, kurie atitinka pagrindinius visuomenės lūkesčius? Seime tikrai dirbu jau trečią kadenciją kartu su daugeliu iš jūsų, buvau Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos seniūne, buvau ir jungtinės mūsų Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos seniūne. Nuo pat savo darbo Seime pradžios dirbu Etikos ir procedūrų komisijoje, teko jai ir pirmininkauti. Prisipažinsiu, prižiūrėti, kaip laikomasi Seimo statuto, nagrinėti kolegų etikos pažeidimus, svarstyti tarpusavio konfliktus tikrai nėra paprasta, bet tikiuosi, kad mūsų komisijos priimti sprendimai buvo objektyvūs ir teisingi. Dėkoju visiems kolegoms, su kuriais tenka dirbti, už galimybę semtis kartu su jumis parlamentinio darbo patirties. Linkiu visiems prasmingų iniciatyvų ir baigiu savo prisistatymą. Mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKĖ. Labai ačiū. 15 minučių atsakyti į klausimus. Paklausti yra nemažai užsirašiusių. Pirmoji klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Sveikinu ir linkiu sėkmės. Noriu užduoti tokį klausimą. Galbūt per savo ilgametę patirtį dirbdama Seime pastebėjote, ar reikėtų tobulinti Seimo posėdžių vedimo, organizavimo tvarką ir panašiai?

A. NORKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū už jūsų klausimą. Seime dirba tikrai turinčių daugiau darbo Seime patirties. Bet, atliepdama į jūsų klausimą dėl posėdžių vedimo tvarkos, manau, yra labai svarbu dar kartą perskaityti Statutą ir juo vadovautis. Ten viskas labai aiškiai apibrėžta: posėdžio pirmininkas negali replikuoti, veltis į diskusijas, ir manau, kad privalu gerbti kiekvieno čia dirbančio nuomonę.

PIRMININKĖ. Klausia O. Leiputė.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Dėkoju. Jūs užsiminėte apie savo darbą Etikos ir procedūrų komisijoje ir tai darote jau antrą kadenciją, taip?

A. NORKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Taip.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Tai mano klausimas būtų su tuo susijęs. Kaip jūs vertinate dabartinę politinės kultūros situaciją Seime ir kokius žingsnius siūlytumėte, kad diskusijos tarp skirtingų politinių jėgų būtų konstruktyvios ir etiškos?

A. NORKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Dėkui už klausimą. Konstruktyvumas, kaip aš ir minėjau, turėtų vesti į argumentų kalbą. Iš tikrųjų tenka apgailestauti, kad kai mes pritrūkstame argumentų, periname prie kokių nors asmeniškumų, įžeidinėjimų, epitetų. Tikrai visiems linkėčiau kalbėti argumentuotai, dialogas būtinas, bet tiesiog be įžeidinėjimų. Tai, manau, svarbiausia. Turėkime argumentų ir, manau, kitos pusės, oponuojančios, juos gali girdėti.

PIRMININKĖ. Klausia J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamoji pretendentė, jūsų partijos pirmininkas A. Veryga viešai pasakė, kad frakcija turėtų balsuoti dėl apkaltos G. Paluckui. Noriu paklausti: kokia jūsų asmeninė pozicija, kaip jūs balsuosite? Aš kalbu apie pirmą etapą, kai yra galimybė Seimui kreiptis į Konstitucinį Teismą, kad būtų išsiaiškinta, ar G. Palucko veiksmai valdant verslą, laiku nesumokant baudžiamojoje byloje skirtos baudos yra šurkštus Konstitucijos pažeidimas, priesaikos sulaužymas. Ar balsuosite už šitą Seimo nutarimo projektą, kuris yra inicijuojamas?

A. NORKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Dėkoju, kad uždavėte šitą klausimą ir skaitote mūsų partijos pirmininko nuomonę. Frakcijoje kol kas apie tai nediskutavome, bet, atliepiant į tą laiką, liepos mėnesį, mes turbūt buvome patys pirmieji, kurie siūlėme premjerui atsistatydinti. Tad aš pati asmeniškai tikrai pasirašyčiau, nes nemanau, kad Konstitucinis Teismas... tai yra ekspertinė nuomonė ir ją turi išsakyti. Galutinius sprendimus vis tiek priims Seimas, bet kaip patariamasis balsas, manau, tai yra svarbu.

PIRMININKĖ. R. Baškienė. Prašom.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju. Gerbiamoji kolege, įdėmiai klausiausi jūsų prisistatymo ir iš tikrųjų mane džiugina teiginiai apie kompromiso paiešką, apie toleranciją, susitarimo svarbą, kad jums svarbu pasitikėjimas Seimu, kuris tikrai reikalauja kitokio įvaizdžio. Manau, kad jums, kaip buvusiai Etikos ir procedūrų komisijos pirmininkei, šauniai pirmininkei, svarbu Valstybės politikų elgesio kodekso normos ir sieksite, kad labiau girdėtume ir kad jos būtų svarbios kiekvienam iš mūsų. Aš nuoširdžiai tikiu, kad jūs puikiai vadovausite Seimo plenariniams posėdžiams, nes žinojimas Seimo statuto ir priminimas apie tai visiems iš tikrųjų ir įpareigoja, reikalauja. Galbūt jūs jau žinote, Seimo Pirmininko dekreto dar nėra, bet galbūt pasiūlymas, kurią veiklos sritį jūs kuruosite, būdama Seimo Pirmininko pavaduotoja? Ačiū.

A. NORKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū jums, Rima, už gerus žodžius ir palinkėjimus. Ne, tikrai nežinau dar srities, bet, kaip ir sakiau, vykdysiu visus įpareigojimus sąžiningai ir atsakingai. O Statutą, taip, mes turime vis laikas nuo laiko paskaityti, priminti vieni kitiems, ir tai nėra koks nors blogas dalykas, tiesiog užsimiršta kai kurie dalykai.

PIRMININKĖ. Klausia V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke, už galimybę paklausti pretendentės. Kolege, konstituciniai įstatymai – tai teisės normos, iš esmės saugančios mūsų valstybę nuo kėsinimosi į jos brangiausius ir svarbiausius interesus. Dėl kokių konstitucinių įstatymų jūs visada pasisakytumėte prieš?

A. NORKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū už klausimą. Kol kas tikrai negalėčiau įvardinti nė vieno, dėl kurio pasisakyčiau prieš. Kol kas tokių iniciatyvų nėra.

PIRMININKĖ. A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamoji Aušrine, linkėdamas jums kuo geriausios sėkmės, norėčiau vis dėlto pakalbėti apie tai, ką jūs ir šiandien kalbėjote iš tribūnos. Pasitikėjimas Seimu krenta. Klausimas – kodėl? Jūs ilgą laiką vadovavote Seimo etikos ir procedūrų komisijai, kuri, be abejo, turi vadovautis Politikų elgesio kodeksu ir normomis ir formuoti praktiką. Bet pastaruoju metu šioje kadencijoje, kadangi daug yra nepatyrusių komisijos narių, ta formuojama praktika turbūt visiems užraitė ausis, ir tai tampa norma. Ką jūs darysite keldama Seimo prestižą ir jo pasitikėjimą, jeigu jau *kolionės* tampa norma, tokia yra praktika ir komisijos senbuviai, apsukinėdami aplink pirštą naujokus, bando tai įteisinti ir formuoti praktikas, siekdami asmeninių politinių motyvų? Ačiū.

A. NORKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Dėkoju jums už klausimą. Manau, yra du svarbūs dalykai keliant parlamento prestižą. Kaip ir minėjau, vienas yra būtent teisėkūros kokybė, kurią mes irgi kiekvienas turime priimti, kaip mes tą atliekame ir kaip tą padarome. Gal kitą kartą ir tos skubos nereikėtų, ir daugiau įsiklausyti į ekspertų nuomonę.

Antras dalykas, jūs visiškai teisus, tai yra mūsų kiekvieno asmeninė kultūra ir elgsena. Aš suprantu, kad mes esame labai skirtingi žmonės ir atstovaujame... kaip marga Lietuva, taip ir margas tas mūsų Seimas. Bet reikia neužmiršti, kad išrinktas Seimo narys turi vadovautis Valstybės politikų elgesio kodeksu. Ten yra labai gražūs, puikūs principai: padorumas, atsakomybė, skaidrumas, pavyzdingumas, pagarba žmogui, valstybei ir taip toliau. Jeigu mes kiekvienas savo pavyzdžiu tai darytume, aš manau, tas prestižas tikrai kiltų.

PIRMININKĖ. Paskutinis klausia V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Gera būti paskutiniam. Kalbate apie parlamento prestižą, tačiau jūsų vadovaujama Etikos ir procedūrų komisija priėmė sprendimus, kurie buvo visiškai prieštaringi VTEK'o ir VRK sprendimams. Ten buvo teisiniai sprendimai priimti priešingai negu Etikos ir procedūrų komisijos. Norėčiau jūsų asmeninio įvertinimo dėl tokių sprendimų.

Kitas mano klausimėlis yra: ar esate laisva nuo buvusio partijos pirmininko įtakos? Ar priartumėte pasiūlymui, kad Seimo kanclerio pareigybė taptų politinio pasitikėjimo pareigybe?

A. NORKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Dėkui jums už klausimus. Aš tik noriu priminti, Etikos ir procedūrų komisija pagal Statutą yra sudaroma visai kitais principais: mažuma siūlo daugumos atstovus, daugumos atstovai siūlo mažumos, ir mes visus sprendimus priimame ne pirmininko sprendimu, bet kolegialiai.

Dėl jūsų minimo sprendimo. Tai yra komisijos sprendimas. Jūs turėjote teisę, jeigu nepatinka, skųsti. Aš tikrai nenoriu leisti į asmeniškumus. Tai yra komisijos sprendimai.

Dėl prestižo. Aš jau turbūt daug ką kalbėjau. Tai ir kiekvieno iš mūsų asmeninis pavyzdys, ir mūsų elgsena, kalbėjimas ir taip toliau.

Ir trečiasis – dėl kanclerio politinės pareigybės, politinio pasitikėjimo. Neturėčiau konkrečios nuomonės. Aš manau, kad politinio pasitikėjimo rizikos kartais irgi yra, kai Kanceliarijos darbas gali nutrūkti ir įvairūs kiti niuansai. Aš turbūt būčiau labiau linkusi, kad tai būtų ne politinio pasitikėjimo pareigybė.

PIRMININKĖ. Ir visgi paskutinis klausia... Nebenori klausti S. Gentvilas. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Kolegos, svarstymo stadija šiuo metu. Nėra nė vieno užsirašiusio norinčio pasisakyti diskusijoje žmogaus. Tuomet, kolegos, pagal priėmimo stadiją mes einame ir... Apsisprendime slaptaibalsuodami.

Dabar motyvai už... Pasitvirtiname slapto balsavimo biuletenį. Standartinis biuletenis, tas pats keistas mūsų biuletenis. Dėl Seimo nutarimo „Dėl Aušrinės Norkienės išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja“ projekto Nr. XVP-734 priėmimo. Ar galime patvirtinti, kolegos, bendru sutarimu? Labai ačiū.

Dabar motyvai už ir motyvai prieš. Keturi – už, keturi – prieš. Motyvai už – B. Ropė. Prašau.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Iš tikrųjų noriu keletą minčių pasakyti apie kolegę A. Norkienę. Visų pirma, pažįstu jau beveik du dešimtmečius, faktiškai esame tos pačios partijos nariai visą tą laikotarpį. Iš tikrųjų darbas su Aušrine tiek dirbant Tauragėje, tiek dirbant Seime, sakyčiau, vyko gana subalansuotai ir protingai. Iš kolegų klausimų galima susidaryti nuomonę, kad eidama tokias jautrias ir specialias Etikos ir procedūrų komisijos pirmininko pareigas galėjo užsitraukti ir didesnių nemalonumų, bet pikty kolegų klausimų ir kokios nors, sakykime, įtampos aš tikrai nejutau. Manau, kad tikrai žmogus, kuris daug metų dirbo vietos lygmeniu, dirbo vicemere, žino regionų gyvenimą, trečią kadenciją dirba Seime, gyvena tarp Vilniaus ir Tauragės, iš tikrųjų turi galimybę gerai atlikti būtent Seimo Pirmininko pavaduotojo pareigas ir būtent tas aštrias arba, sakykime, jautrias vietas (jinai pati tai minėjo iš tribūnos), kartais nesusikalbėjimą tarp kolegų... bandyti ieškoti būdų, kaip tai paversti dalykiniu bendradarbiavimu, ieškoti geriausių įmanomų sprendimų. Tai, kad Aušrinė papildys būtent moterų kompaniją, gana nemažą tarp pavaduotojų, tikrai, manau, teigiamas dalykas. Kuo geriausios sėkmės linkiu Aušrinei šiame darbe. Tikiuosi, kad bus geras kolegų pasitikėjimas.

PIRMININKĖ. Motyvai už – R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Mieli kolegos, miela kolege Aušrine Norkiene, aš tikrai džiaugiuosi, kad Seime mus sieja ne tik Seimo kadencijos, bet ir bendras darbas koalicijoje, frakcijoje, Etikos ir procedūrų komisijoje. Aš labai džiaugiuosi, kad toks žmogus, diplomatiškas, ginčijantis, nesutariant visada randantis pačius geriausius, saliamoniškus sprendimus, atsakingas, įkvepiantis savo vidine ramybe, papildys mūsų Seimo valdybos narių būrį. Iš tiesų Aušrinė – čia pasiūlymas mano toks – visada galima pasitelkti kaip mediacijos proceso įrankį, kadangi dėl tų savybių mūsų jungtinėje frakcijoje visada atrandame bendrus sprendimus skirtingų politikų, patirčių ir pažiūrų žmonių. Kalbant apie jos kandidatūrą į Seimo Pirmininko pavaduotojus, nebuvo net menkiausios abejonės ar ginčų tarp visų frakcijos narių, nes būtent Aušrinė yra tinkamiausia eiti Seimo Pirmininko pavaduotojo pareigas. Aš linkiu jai kloties ir labai džiaugiuosi, kad toks žmogus, atsakingas, sąžiningas, pareigingas, tikrai visada gerbiantis kitą žmogų ir jo nuomonę, dirbs mūsų Seimo valdyboje. Sėkmės, miela Aušrine.

PIRMININKĖ. Gerbiama Ligita, ar jūs dėl vedimo tvarkos? (*Šurmulyš salėje*)

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Nerodo ekrane, kas kalba. Vėl techniniai nesklandumai.

PIRMININKĖ. Labai ačiū už pastabą. Nerodo ekranai. (*Balsai salėje*) Tiesiog nėra užsirašiusių prieš, matyt, nuostabu, kad nėra užsirašiusių prieš. Taip tikriausiai, gerbiama Ligita? Ne, kažkas kitas, išsiaiškinsime paskui. E. Kirkutis. Prašau.

E. KIRKUTIS (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Ligita turėjo omenyje, kad kai pranešėjas šneka, nerodo ekrane nieko.

Šiuo metu matoma spaudoje, kad tikrai yra susiskaldymas, matome, kokių yra lūkesčių dėl Seimo etikos, visokiausių pasisakymų. Tikimasi yra tikrai iš Seimo šiuo metu visuomenės akyse konstruktyvumo, mažiau vieno kitam gal pašaipiesnio pasisakymo. Tikrai norima turėti konstruktyvų darbą ir pagarbą vienas kitam, ką Aušrinė tikrai atneša į Seimo valdybą. Labai tikiuosi, kad tikrai visas Seimas turės tokį didelį pavyzdį iš tribūnos. Aušrinė tikrai išlieka santūri bet kokioje situacijoje, išklauso bet ką, nepriklausomai, kokios tai politinės jėgos, partijos, frakcijos. Šis priimtas sprendimas ir Aušrinės darbas Seimo valdyboje suteiks ramybės, manau, išklausymo, tikrai darbštumo ir tai, dėl ko mes esame čia visi susirinkę, kad mes priimtume įstatymus, o ne aiškintumės vienas su kitu santykius. Tą dalyką Aušrinė tikrai simbolizuoja ir tą tikrai turėtų suteikti Seimo darbui.

PIRMININKĖ. Ir motyvai už – A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Iš tiesų su Aušrine teko ketverius metus dirbti Etikos ir procedūrų komisijoje. Išties kartais sprendimai, kuomet tu vertini politikų elgesį, nėra lengvi, tačiau Aušrinė visuomet siekė rasti kompromisą ir kad sprendimui būtų pritarta bendru sutarimu. Daug kalbame apie tai, kad Seimo reputacija yra ne tokia, kokios mes visi norėtume, bet aš net neabejoju, kad Aušrinė bus tas žmogus, kuri vesdama posėdžius prisidės prie to, kad žmonės daug geriau vertins parlamento darbą. Aušrinė, manau, tikrai savo pareigomis nepiktnaudžiaus. Ji tą įrodė vadovaudama Etikos ir procedūrų komisijai, todėl aš noriu palinkėti tiesiog sėkmės darbe. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Kolegos, mes visus motyvus išsakėme.

Dabar priėmimas – slapto balsavimo procedūra. Primenu, kad yra balsų skaičiavimo grupė, priminsiu, nors ir vakar buvo minėta: A. Dudėnas, V. Juozapaitis, S. Kairys, Č. Olševskis, D. Petkevičienė, T. Tomilinas, A. Zuokas. Slapto balsavimo pradžia yra 11 val. 5 min. Mes truputį vėluojame, todėl slaptas balsavimas baigsis 11 val. 25 min. Pertrauka bus iki 11 val. 40 min. Tokia pertrauka. Skelbiu pertrauką ir prašom, kolegos, eiti balsuoti.

Pertrauka

11.40 val.

Seimo nutarimo „Dėl Aušrinės Norkienės išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja“ projektas Nr. XVP-734 (priėmimo tęsinys)

PIRMININKĖ (**D. ŽEBELIENĖ, NAF**). Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Tęsiame rytinį posėdį. Kviečiu visus sugrįžti į savo darbo vietas. Turime slapto balsavimo balsų skaičiavimo protokolą. (*Balsas salėje*) Skelbsime.

Seimo nutarimo „Dėl Aušrinės Norkienės išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja“ projektas Nr. XVP-734. Priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Iš viso buvo išduota 116 biuletenių, rasta balsadėžėje 116 biuletenių: galiojančių – 114, negaliojančių – 2. Už balsavo 96 Seimo nariai, prieš – 8, susilaikė 10. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*) (*Plojimai*)

Kviečiu Seimo Pirmininką gerbiamą J. Oleką pasveikinti ir įteikti gėles. (*Plojimai*)

11.42 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmojo pavaduotojo paskyrimo“ projektas Nr. XVP-735 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmojo pavaduotojo paskyrimo“ projektas. Turime taip pat visas tris stadijas: pateikimą, svarstymą ir priėmimą. Tribūnoje jau matau Seimo Pirmininką J. Oleką. Prašom pristatyti.

J. OLEKAS. Gerbiami kolegos, teikiu nutarimo projektą „Dėl Raimondo Šukio skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmuoju pavaduotoju“, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo statuto 24 straipsnio 4 dalimi ir savo pasirašytu teikimu. Kviečiu pritarti šiam nutarimo projektui.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų norėtų paklausti, užsirašė trys Seimo nariai. Pirmoji klausia J. Zailskienė. Prašom. (*Balsas salėje*) Čia yra paprastas nutarimas. Dėl pirmojo pavaduotojo skyrimo. (*Balsai salėje*) Ne, nereikia. Prašom, Jūrate.

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Tada noriu jūsų paklausti: ko jūs tikėtės iš būsimo pirmojo pavaduotojo, kokių naujų vėjų ir kokias sritis planuojate jam paskirti?

J. OLEKAS. Aš galvoju, kad gal be didelių vėjų, bet su tikrai tokiais darniais darbais galėsime mes pratęsti. R. Šukys pasirekomendavo jau dirbdamas Seimo Pirmininko pavaduotoju, gerai kuravo jam pavestas sritis, tai, matyt, savo dalį tų darbų, kuriuos dirbo, jis tęs ir gal perims dalį tų darbų, kuriuos dirbau aš iki šio paskyrimo.

PIRMININKĖ. Ačiū. Kitas norėtų jūsų paklausti J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas Seimo Pirmininke, pirmajam pavaduotojui yra galimybė perleisti Seimo posėdžių darbotvarkių formavimą, bet galima to nedaryti – pasilikti pačiam. Kaip jūs esate linkęs pasielgti, nes jūs atstovaujate, nors ir sustabdėte narystę, bet vis tiek, suprantame, atstovaujate didžiausiai Seimo frakcijai, kuri turbūt ir duoda toną Seimo darbe ir Vyriausybėje? O R. Šukys atstovauja partijai ir frakcijai, kurios lyderio asmenybė kelia įvairių abejotinų iniciatyvų ir darbotvarkių čia gali jums įdomių suformuoti. Tai kaip jūs, ar pats prižiūrėsite tą procesą, ar visiškai atiduosite pirmajam pavaduotojui?

J. OLEKAS. Ačiū, kolega, už klausimą. Aš manau, kad pasitikėjimas tarp pavaduotojų ir Pirmininko tikrai yra geras ir mes galime vieni kitais pasitikėti, bet dėl tos patirties, kurią mes turėjome, ir dėl to, ką jūs sakote iš jūsų darbo patirties, bent kol kas tikrai pasiliksiu sau darbotvarkių formavimą, taip mes tarėmės. O kitus darbus, kuriuos dirbau, pasidalinsiu su pirmuoju pavaduotoju.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai už – S. Bucevičius. Prašom.

S. BUCEVIČIUS (NAF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų R. Šukį daugelis čia pažįstame, tie, kurie ne vieną dieną politikoje. Turi ir supratimo, ir teisinį išsilavinimą, dirbęs ir ministru. Tik noriu priminti kolegoms, nors ir kaip būtų, R. Šukys – vienas iš ministrų – prisiėmė politinę atsakomybę dėl netekties kelių... Nė vienas ministras to nepadarė arba išsisukinėdavo ir taip toliau. Tai didžiulė, didžiulė pagarba. Man, tuometiniam jaunam politikui... buvo suprasti ir suvokti, kiek R. Šukys prisiima asmeniškai.

O J. Razmai atsakant, nepasitikėti R. Šukiu arba formuluojamam kažkokiam... Na, gerbiamas Jurgi, iš tikrųjų, matyt, nepataikėte su tuo, ne tam žmogui. Galbūt kitiems aušriečiams norėtumėte priklijuoti tą etiketę, bet iš tikrųjų ne R. Šukiui.

PIRMININKĖ. Ačiū, motyvų prieš nėra. Ar galime po pateikimo pritarti bendru sutarimu? Galima? Ačiū, pritarta. Svarstymas, svarstymo stadija. Diskusijoje, matome, nėra užsirašiusių kalbėti ir pasisakyti. Motyvai. Matome, yra užsirašiusi J. Zailskienė. Prašom.

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Aš R. Šukį pažįstu tikrai neseniai, bet mes kartu dirbome Baltijos Asamblėjoje ir dviejuose komitetuose ir galiu drąsiai pasakyti, kad jis yra labai patikimas, labai besigilinantį į problemas, į sprendimus. Todėl tikrai kviečiu palaikyti šią kandidatūrą ir manau, kad jo, kaip politiko, patyrusio politiko, darbas mūsų Seimui suteiks daugiau pasitikėjimo ir mums patiems savimi, ir aplinkai. Kviečiu palaikyti R. Šukį.

PIRMININKĖ. Daugiau nėra. Ar po svarstymo galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Priėmimas. Yra du straipsniai. Ar yra prieštaraujančių? Nematau. Ačiū, pritarta. Balsuojame dėl viso. Atsiprašau, dar O. Leiputė. Prašom jus.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Dėkoju. Aš taip pat norėčiau paraginti balsuoti už, kadangi tai yra ir ilgametis Seimo narys, ir ėjo Seimo Pirmininko pavaduotojo pareigas, ir juolab kad turi ir pirmojo pavaduotojo patirties. Taigi raginu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Ačiū. A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, pirmininke. Turbūt geriausias sprendimas skirti gerbiamą R. Šukį Seimo pirmuoju vicepirmininku, nes tai ir kompetencija, ir patirtis, ir atsakomybė viename. Prašau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Ačiū. Taip pat užsirašė L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Frakcijos vardu taip pat kviečiame palaikyti gerbiamą kandidatą R. Šukį, nes jis jau įrodė, kad tikrai puikiai moka vesti posėdžius, ir ilgametė patirtis duoda savo svorį. Linkime sėkmės.

PIRMININKĖ. Ačiū. J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų puiki kandidatūra. Jo ilgametė patirtis ne tik kaip Seimo nario – jis buvo ir Seimo vicepirmininku, ir pirmuoju vicepirmininku, ir du kartus buvo ministru. Tikrai jam turime būti dėkingi už tai, kad mes esame Šengeno erdvėje. Jeigu ne jisai, tuo metu buvęs vidaus reikalų ministru, mes nebūtume patekę į tą Šengeno erdvę. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū visiems pasisakiusiems. Kviečiu balsuoti dėl viso Seimo nutarimo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 108: už – 82, prieš nėra, susilaikė 26 Seimo nariai. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*) (*Plojimai*)

Nuoširdžiai sveikiname R. Šukį. Kol jūs ateisite į tribūną, per šoninį mikrofoną... Prašom. Centras, tuoj paspausime.

J. NARKEVIČ (LVŽ-KŠSF). Labai ačiū. Sveikinu gerbiamą pirmąjį pavaduotoją. O man nesuveikė kortelė dėl kažkokių priežasčių, tai balsavau už. Prašau užfiksuoti.

PIRMININKĖ. Ačiū. J. Narkevičius. Prašom įskaityti už.

R. Šukys nori tarti žodį iš tribūnos. Prašom.

R. ŠUKYS (NAF). Gerbiami kolegos, visų pirma noriu padėkoti Seimo Pirmininkui už pasitikėjimą, mūsų visiems „Nemuno aušros“ frakcijos nariams ir, aišku, visiems vienaip ar kitaip balsavusiems. Pasistengsiu jūsų pasitikėjimą pateisinti ir einu iš karto užimti savo kaip posėdžio pirmininko vietą. Ačiū. (*Plojimai*)

11.51 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 207, 589, 673 straipsnių, priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 188⁶ ir 188⁷ straipsniais įstatymo projektas Nr. XVP-367(2) (priėmimas)

PIRMININKAS (R. ŠUKYS, NAF). Gerbiami kolegos, kitas darbotvarkės klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 207, 589, 673 straipsnių, priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 188⁶ ir 188⁷ straipsniais įstatymo projektas Nr. XVP-367. Priėmimo stadija. Pasiūlymų nėra. Įstatymas susideda iš septynių straipsnių. Jeigu nėra prieštaravimų, ar galėtume priimti pastraipsniui? Nėra prieštaravimų. Dėl balsavimo motyvų dėl viso taip pat nėra užsirašiusių kalbėti. Siūlau, kolegos, apsispręsti balsuojant. Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 111, balsavo 110: už – 106, prieš nėra, susilaikė 4. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.53 val.

Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo Nr. VIII-2025 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-593(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-593 prie Nr. XIVP-4195. Priėmimo stadija. Įstatymo projektas iš dviejų straipsnių. Pasiūlymų jokių nėra. Ar galime priimti pastraipsniui bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių. Dėkoju, priimta. Dėl balsavimo motyvų nėra pageidaujančių pasisakyti, todėl siūlau apsispręsti balsuojant, kas už tai, kad būtų priimtas šis įstatymo projektas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 104, balsavo 102: už – 100, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.54 val.

Civilinio kodekso 2.77 straipsnio pakeitimo ir 2.78, 2.79 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3979(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Civilinio kodekso 2.77 straipsnio pakeitimo ir 2.78, 2.79 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3979 ir Nr. XIVP-3977. Svarstymo stadija. (*Balsai salėje*) Kviečiu į tribūną komiteto pirmininką J. Sabatauską pateikti komiteto išvadą. Prašom. (*Balsai salėje*)

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas birželio 25 dieną svarstė Civilinio kodekso vieno straipsnio pakeitimo bei kitų dviejų straipsnių pripažinimo netekusiais galios projektą ir pritarė iniciatorių pateiktam projektui ir išvadoms 8 balsais už, visų dalyvavusių komiteto narių, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiama komiteto pirmininkei. Pasiūlymų nėra gauta. Diskutuoti nėra užsirašiusių. Dėl balsavimo motyvų taip pat nėra kolegų. Ar galime po svarstymo pritarti įstatymo projektui bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Dėkoju, pritarta.

11.56 val.

Atitikties vertinimo įstatymo Nr. VIII-870 6, 15, 17, 18 straipsnių ir III skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-550(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Atitikties vertinimo įstatymo Nr. VIII-870 6, 15, 17, 18 straipsnių ir III skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-550. Svarstymo stadija. Kviečiu į tribūną pranešėją Ekonomikos komiteto pirmininką gerbiama S. Bucevičią. Prašom.

S. BUCEVIČIUS (NAF). Posėdžio pirmininke, kolegos, Ekonomikos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, Atitikties vertinimo įstatymo projektą svarstė, suredagavo įstatymo projektą ir bendru sutarimu pritarė šiam įstatymui.

PIRMININKAS. Dėkoju, pasiūlymų dėl šio įstatymo projekto nėra gauta. Diskutuoti taip pat užsirašiusių, pageidaujančių dalyvauti nėra, dėl balsavimo motyvų norinčių pasisakyti kolegų nėra. Ar galime pritarti įstatymo projektui, komiteto išvadai atitinkamai bendru sutarimu po svarstymo? Pritarta bendru sutarimu. Dėkoju. (*Šurmulys salėje*)

11.58 val.

Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 2, 7, 10 straipsnių ir antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-500(2), Miškų įstatymo Nr. I-671 2, 4, 5, 11, 13 straipsnių, III skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-501(2), Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 2, 5, 9, 10, 14, 17, 21, 24, 25, 27 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-502(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas iš trijų įstatymų projektų – Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 2, 7, 10 straipsnių ir antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas

Nr. XVP-500, Miškų įstatymo Nr. I-671 2, 4, 5, 11, 13 straipsnių, III skyriaus pavadinimo pakeitimo ir įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-501 bei Saugomų teritorijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-502. Tribūnoje Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas L. Jonauskas. Prašom.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aplinkos apsaugos komitetas birželio 18 dieną svarstė įstatymų pakeitimo projektus ir pritarė pakeitimams bei komiteto išvados bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskutuoti yra užsirašęs A. Radvilavičius. Prašom į tribūną.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, aš norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į Saugomų teritorijų įstatymo pakeitimą. Šiuo metu Lietuvoje apskaitomos tik vadinamosios tos svarbiausios saugomos teritorijos, kurios sudaro apie 18,39 % šalies ploto, o kitų teritorijų, kurioms taikomi aplinkosauginiai apribojimai ir draudimai, yra ženkliai daugiau. Lietuvai siekiant įgyvendinti 2020 metais patvirtintos Europos Sąjungos bioįvairovės strategijos iki 2030 metų ambicingus tikslus – 30 % teritorijų saugoti, iš jų saugoti 10 % griežtai – reikia turėti objektyvią statistiką apie visas teritorijas, kuriose taikomi aplinkosauginiai reikalavimai. Tokią galimybę numato jau minėta Europos Sąjungos bioįvairovės strategija, detalizuotas paaiškinimas pateiktas Europos Komisijos 2022 m. sausio 28 d. parengtuose saugomų teritorijų nustatymo kriterijuose ir gairėse. Tokios teritorijos bendrai vadinamos kitomis teritorijomis su veiksmingomis apsaugos priemonėmis. Pavyzdžiui, ekologiniai koridoriai, buferinės zonos, apie saugomas teritorijas – privačios saugomos teritorijos ir kita. Mano nuomone, tikslinga Saugomų teritorijų registre apskaityti visas saugomas teritorijas, o ne tik jų dalį, ir kitas teritorijas su jau taikomomis veiksmingomis apsaugos priemonėmis. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Dėl balsavimo motyvų užsirašiusių nėra. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti po svarstymo bendru sutarimu visiems trims nurodytiems projektams? Nėra prieštaravimų. Pritarta po svarstymo bendru sutarimu.

12.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XV-15 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-732 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kadangi darbotvarkę mes šiek tiek lenkiame, pereisime prie rezervinio 1 klausimo. Kviečiu į tribūną gerbiamą Seimo Pirmininko pavaduotoją O. Leiputę pristatyti Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XV-15 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą Nr. XVP-732. Pateikimas, svarstymas ir priėmimas. Prašom.

O. LEIPUTĖ (*LSDPF*). Dėkoju. 1 straipsnis. Pakeisti 9 straipsnį ir jį išdėstyti taip: 9 straipsnis, 7 numeriu yra įrašytas J. Olekas, išbraukiame. 2 straipsnis. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar galime po... Atsiprašau, yra klausimų. Jūsų nori paklausti S. Kairys. Prašom. Nėra, atsiėmė. Klausimų nėra. Dėkoju. Ar galėtume pritarti nutarimo projektui po pateikimo bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių. Dėkoju. Svarstymo stadijoje diskutuoti nėra užsirašiusių. Dėl balsavimo motyvų taip pat nėra. Ar galime pritarti po svarstymo nutarimo projektui bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Pritarta po svarstymo.

Pereiname prie priėmimo. Yra du straipsniai. Galime priimti bendru sutarimu, ar nebus prieštaraujančių? Nėra. Priimta pastraipsniui. Todėl siūlau apsispręsti balsuojant. Kas už tai, kad būtų priimtas nutarimo projektas. Prašom balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 107, balsavo 106: už – 102, prieš nėra, susilaikė 4. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

12.03 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XV-25 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-731 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Dėkoju. Rezervinis 2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-731. Prašom, gerbiama pranešėja, Seimo Pirmininko pavaduotoja, pateikti.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Dėkojame. 1 straipsnis. Pakeisti 5 straipsnį ir išdėstyti taip, tai yra 5 straipsnio 1 punkte vietoj 15 įrašyti skaičių 14. Taip pat prie 9 punkto išbraukiama J. Oleko pavardė, keičiasi numeracija. 2 straipsnis. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiausiai pranešėjai. Paklausti jūsų nėra užsirašiusių. Galite grįžti į savo darbo vietą. Ar galėtume, kadangi dėl balsavimo motyvų nėra norinčių pasisakyti, pritarti po pateikimo bendru sutarimu nutarimo projektui? Nėra prieštaraujančių. Pritariame po pateikimo.

Pereiname prie svarstymo. Svarstymo stadijoje nėra pageidaujančių diskutuoti ir nėra užsirašiusių dėl balsavimo motyvų. Ar galime bendru sutarimu pritarti nutarimo projektui po svarstymo? Nėra prieštaraujančių. Po svarstymo pritarta.

Priėmimas pastraipsniui. Projektas iš dviejų straipsnių. Ar galime bendru sutarimu pritarti pastraipsniui? Nėra prieštaraujančių. Pritarta. Dėl balsavimo motyvų pasisakyti nėra pageidaujančių. Prašom balsuoti dėl viso nutarimo projekto priėmimo stadijoje. Prašom balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 105, balsavo 105: už – 102, prieš nėra, 3 susilaikė. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)
Toliau dirbame pagal mūsų darbotvarkę.

12.06 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 43 ir 60 straipsnių pakeitimo ir Statuto papildymo 60¹ straipsniu“ projektas Nr. XVP-721(2) (pateikimas)

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 43 ir 60 straipsnių pakeitimo ir Statuto papildymo 60¹ straipsniu“ projektas Nr. XVP-721. Kviečiu į tribūną pranešėją gerbiamą Seimo Pirmininką J. Oleką. Pateikimas.

J. OLEKAS. Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu jums Lietuvos Respublikos Seimo statuto pakeitimą, kuris susijęs su pasiūlymu vietoj dabar egzistuojančios komisijos, Energetikos ir darnios plėtros komisijos, įsteigti nuolatinį veikiančią komitetą. Taip suteiktume svaresnę galimybę Seimui labiau kontroliuoti Lietuvoje vykstančius su energetika susijusius procesus. Energetika, kaip žinote, mums yra labai svarbi nacionalinio saugumo prasme. Energetinis saugumas yra svarbus. Juo labiau kad mes turime Energetikos ministeriją. Man atrodo, labai logiška, kad Seime turėtume nuolat veikiančią Energetikos komitetą. Todėl jūsų teismui yra teikiamas šis pasiūlymas. Lauksiu jūsų pritarimo.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas Pirmininke. Jūsų nori, užsirašė paklausti devyni Seimo nariai. Pirmasis klausia M. Lingė. Prašom.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Dėkoju. Pritarimo tikrai nežadame, bet išsiklausinėti norėtusi. Ką tik sakėte, kad Seimo kontrolei pavestume tą klausimų detalesnę analizę ir kuravimą, bet panašu, kad vykdote programą ne Seimo kontrolei, bet „Nemuno Aušros“ kontrolei pavesti visą energetikos sektorių, šitą strateginį valstybės sektorių.

Norisi paklausti, ar iš tiesų jūs galėtumėte statistiniais duomenimis pagrįsti, kaip Ekonomikos komitetas, kuris dabar kuruoja šią sritį, teikia išvadas dėl svarstomų projektų, nesusitvarko su darbu – vėluoja pateikti išvadas, neapsvarsto projektų? Kiek tokių vėlavimų arba apsvarstytų

projektų nepateikimų plenarinių posėdžių salėje yra įvykę, kad būtų galima konstatuoti, kad Ekonomikos komitetas su kuravimo sritimi nesusitvarko?

J. OLEKAS. Ačiū, kolega, už klausimą. Iš tikrųjų nesu pasirengęs šiandien atsakyti dėl vėlavimų. Galėsiu pasitikslinti, pasižiūrėti. Bet, man atrodo, tikrai yra logiška, mes turime komitetus, kurie atitinka mūsų ministerijas Vyriausybėje, taip tas darbas, įtaka, parlamento įtaka vykdomajai valdžiai ir kontrolė yra ženkliai didesnė. Todėl mano motyvas buvo ne dėl Ekonomikos komiteto vėlavimų, bet dėl, sakykime, tokios Lietuvos Respublikos Seimo tradicijos turėti nuolat veikiančius komitetus, kurie prižiūri, lyderiauja, kontroliuoja, dirba kartu su vykdomąja valdžia ir išreiškia mūsų, Seimo, požiūrį.

PIRMININKAS. Klausia A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). Jau iš ankstesnio atsakymo akivaizdu, kad jūs neapskaičiavote to darbo krūvio. Lygiai taip pat argumentas, kad ministeriją turi atitikti komitetas. Na, Ateities ministerijos neturime. Bet gal galėtumėte pasakyti, kaip jūs sustiprinsite parlamentinę kontrolę, įsteigdami komitetą, ir įvardinti tris stipresnės parlamentinės kontrolės bruožus, kuriuos turi komitetas, bet neturi komisija? Iš tikrųjų komisija gali svarstyti ir projektus papildomo komiteto teisėmis, ir daug dalykų, bet, matyt, jeigu registruojate naują komitetą, tai būtų gerai, kad jūs pasakytumėte aiškiai, kokius jūs tris bruožus, ko negali komisija, bet gali komitetas, matote ir kuriais planuojate naudotis. Vieną iš tų bruožų, kad komiteto pirmininkas gauna didesnę atlyginimą negu komisijos pirmininkas, tai mes, matyt, visi žinome.

J. OLEKAS. Ačiū, kolege, už jūsų klausimą. Aš manau, mes, vadovaudamiesi tokia logika, galėtume atsisakyti visų komitetų ir dirbti tiksliai komisijose. Lygiai tas pats, kodėl mes turime kitus komitetus. Komitetus turime, nes norime išreikšti savo valią, parlamento valią. Mes vakar, atrodo, sutarėme, kad mums reikia stipresnės parlamentinės respublikos ir mūsų parlamento įtakos tiems procesams, kurie vyksta, ir vyksta ypač tokiose svarbiose nacionaliniam saugumui srityse. Mano logika yra tokia, kad turime kitus komitetus, kurie dirba tiesiogiai su ministerijomis, ar tai būtų Švietimo, ar Kultūros, ar Sveikatos, ar Socialinių reikalų, galėčiau vardinti ir vardinti, o tokio energetikos, kuri yra svarbi, komiteto neturime. Mes, sakykime, ją patikėję kartu ir Ekonomikos komitetui arba laikinajai komisijai. Mano siūlymas yra sutvarkyti, man atrodo, šią sistemą, kad visiems būtų aišku, kodėl vieną ministeriją kuruoja atskiras komitetas, o kitą kuruoja komiteto padalinys arba su kita ministerija ir esanti komisija.

PIRMININKAS. Klausia S. Kairys. Prašom.

S. KAIRYS (LSF). Gerbiamas kolega, pats kreipinys į Seimo narius – sakote, kad jūsų teismui – rodo, kad kažkas tikrai yra negerai su šiuo siūlymu turėti atskirą Energetikos komitetą. Aš netikiu jokiais kažkokiais racionaliais argumentais ar bandymu rasti kažkokią protingą priežastį, kam tokio komiteto reikia. O jo reikia politiniams tikslams, koalicijai ir „Nemuno Aušrai“. Jūs tiesiog susikoncentruojate į visą vertikale, kai kalbame apie tokį svarbų sektorių kaip energetika. Iš esmės jeigu ir galėtų būti toks komitetas, tai jis galėtų vadintis nebent Lietuvai itin svarbių energetikos projektų stabdymo komitetu. Ar tikrai jūs devynis kartus pamatavote ir dešimtą pjaunate siūlydamas tokią idėją, kuri yra ne tiek komiteto įsteigimas, bet dar vienas žaidimo laukas „Nemuno Aušrai“?

J. OLEKAS. Aš nesutinku, kolega, su jūsų vertinimu. Nors, kaip jūs sakėte, teismui atidaviau tą priežiūrą. Man atrodo, kad Seimo nariai yra visi lygūs, atsakingi ir tam komitete jūsų minimos frakcijos atstovas bus tikrai vienas, bent siūloma būti vienam iš septynių. Tai visų mūsų atsakomybė. Aš tikiuosi, kad tame komitete dirbs ir Liberalų sąjūdžio atstovai, jie galės taip pat išreikšti savo nuomonę, vykdyti tas funkcijas, kurios pridera komiteto nariui, o ne vienasmeniškai kažkas už mus nuspręs. Mes taip esame susiorganizavę savo darbą komitetuose, kuriuose gali būti atspindima įvairių frakcijų nuomonė, ir nuo to mes tikrai būname stipresni.

PIRMININKAS. Toliau klausia E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas Pirmininke, paprastai valdantieji dėl komitetų sąrašo apsišprendžia kadencijos pradžioje. Tai jau čia keistumas, kad kadencijai einant keičiate komitetų sąrašą. Kita vertus, yra buvę mąstymų, kuriant Regionų ministeriją, kad nedidėtų ministerijų skaičius, reikėtų naikinti Energetikos ministeriją, kuri labai daug darbų yra padariusi. Gal nebūtinai

ta linkme reikia eiti, bet dabar lieka Energetikos ministerija, komisija kažkodėl tampa komitetu, sureikšminama. Nemanau, kad tai yra dėl atlyginimo dydžio, o tam, kad vienoje rankose griežtai būtų sutelkta vertikālė, kaip sako. Tai ar nemanote, kad dabar teikdamas šitą projektą jūs brandinate esmines energetikos sektoriaus permainas Lietuvoje, kurios nebūtinai bus energetinės nepriklausomybės didinimo linkme?

J. OLEKAS. Ačiū, ačiū už klausimą. Pradžia, ar reikėjo anksčiau, ar dabar. Kaip žinote, dabar susiformavo nauja valdančioji dauguma, tai yra kaip tik pati pradžia šios valdančiosios daugumos. Man atrodo, kad komitetas sustiprins mūsų energetinį nepriklausomumą. Aš čia nenoriu kokių nors pavyzdžių sakyti, bet, sakykime, dega dujos Vilniuje ir vakar, ir šiandien, kol dar komiteto nėra. Galbūt komitetas būtų buvęs, gal būtų buvusi kokia nors priežiūra didesnė, kad tokių dalykų, kurie... jie būtų energingiau tą padarę. Bet čia iš tikrųjų suprantame, kad mes šiek tiek tik su pavyzdžiais. O šiaip aš tikiu, kad susibūrę į komitetą Seimo nariai iš įvairių frakcijų tikrai padarys sąžiningai tą darbą, kad energetinis saugumas ir nepriklausomybė Lietuvoje būtų stipresnė.

PIRMININKAS. Klausia D. Kreivys. Prašom.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Argumentas steigti komitetą vietoj komisijos neatlaiko kritikos, nes turime Susisiekimo ministeriją ir neturime Susisiekimo komiteto. Tokiu atveju siūlau jums greitai į Seimą atnešti taip pat nutarimą dėl dar vieno komiteto steigimo, nes tai, pasak jūsų, visiškai atitiktų visą logiką.

Taip pat noriu pastebėti, kadangi energetikos sektoriuje formuojant politiką dirbu jau daug daug metų, galiu pasakyti, kad buvau ir Energetikos komisijoje visą laiką, ir buvau Ekonomikos komitete. Būtent dviejų – komiteto ir komisijos – buvimas leido tikrai geriau, giliau apsvarstyti klausimus ir taip pat užkirsti kelią kartais neracionaliems sprendimams. Šiuo atveju mes turime, dar kartą pakartosiu, vienoje rankose sukaupiamą jėgą, vertikalią jėgą, kurioje „Nemuno Aušra“ kontroliuos tiek ministeriją, tiek kontroliuos komitetą.

Mano klausimas yra toksai. Visa atsakomybė už pasekmes (o jūs, manau, pasekmes taip pat galite numatyti) pirmiausia kris ant Socialdemokratų partijos, nes partija yra ta partija, kuri kaip valstybinė, dabar – didžioji partija, turėtų būti atsakinga ir racionaliai, valstybiškai žiūrėti į šituos klausimus, tačiau jūs nežiūrite racionaliai ir valstybiškai į šituos klausimus, tą aš noriu pasakyti.

J. OLEKAS. Ačiū, kolega. Pasakysiu kaip turintis šiokios tokios patirties: tik nereikia mūsų gąsdinti. Tą mes sakėme eidami į Sąjūdžio mitingus. Tokie pagąsdinimai nėra tas argumentas, kuris galėtų nulemti. Taip, mes atsakomybę prisiimsime ir prisiimsime... (*Balsas salėje*) Todėl siūlome būtent sustiprinti darbą. Jūs turite savo patirties, jums atrodo, kad taip, bet, mūsų matymu, tas darbas Seime būtų daug geresnis.

Jeigu jūs turite idėjų dėl kitų komitetų steigimo, matyt, kad mes susirinksime, aptarsime, pasvarstysime, kokia ta Seimo struktūra ateityje bus. Nebūtina pasakyti, kad taip kažkas buvo sugalvojęs ir taip bus visą laiką. Galbūt kada nors svarstysime ir kitų komitetų steigimus.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke. Klausti skirtas laikas baigėsi. Apsispręsti turėtume po pateikimo. Dėl balsavimo motyvų. Motyvai už – A. Gedvilas. Prašom.

A. GEDVILAS (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Turbūt argumentų, dėl ko reikia įsteigti šitą komitetą, daugiau, negu kad jų reikia. Nuolat dirbančios komisijos svarbumas išaugo ir tai liudija praeitos sesijos darbas. Komisija buvo viena aktyviausių: sušaukė 22 posėdžius, svarstė 25 išvadų projektus. Komisijos statusas šiuo metu riboja jos galimybes. Įsteigus komitetą energetikos klausimai būtų svarstomi kaip pagrindiniai, o tai užtikrintų jų svarbą ir kryptingą parlamentinę kontrolę. Komisijos posėdžiai vyksta tuo metu, kai rengiami Vyriausybės posėdžiai, todėl į juos mes neturime galimybės pasikviesti ministro, tai yra ministerijos atstovavimas yra kur kas žemesnio lygio. Tai iš dalies komplikuoja darbą. Tad tikrai kviesčiau pritarti, palaikyti.

Galų gale patys komisijos nariai – sulaukiau nusiskundimų, nuogastavimų, kad vis dėlto per intensyvus grafikas, kadangi jiems reikia dirbti keliuose komitetuose. Todėl labai kviesčiau palaukti šitą projektą.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). J. Olekas neįtikino. Manau, kad būtume išvengę suskystintų dujų gaisro, jeigu A. Gedvilas būtų vadovavęs ne komisijai, o komitetui.

O rimčiau kalbant, aš matau tik neigiamus aspektus dėl siūlomo sprendimo. Šiaip, ar komitetas, ar komisija, parlamentinės kontrolės prasme papildomų galių nėra komitetui – yra lygiai tas pats. Bet, žinoma, komiteto pirmininkui jau čia didesni antpečiai, didesnė alga, galbūt čia A. Gedvilą reikia *užganėdinti*, kadangi jis negavo ministro posto, gal kelia bangas. Valdantieji dabar duos bent jau komiteto pirmininko pareigas.

O šiaip dalykinės kompetencijos, aš manau, bus susilpnintos, nes dabar į komisiją gali ateiti patys kompetentingiausi energetikos srityje Seimo nariai, kurie dirba įvairiuose komitetuose. Bet kažin ar jie visi bus ir ar turės galimybę pereiti į tą naujai steigiamą komitetą, nes negali būti dviejų komitetų nariai. Žodžiu, aš manau, kompetencijos prasme bus minusas. Seimo kanceliarijai – papildomi kaštai, nes dabar komisiją aptarnauja viena specialistė iš Komisijų sekretoriato, o komitetui ir jo pirmininkui, žinoma, reikės ir sekretorės-referentės, ir kelių patarėjų, todėl kaštai bus didesni.

Aš kviečiu nepalaikyti to politizuoto sumanymo, tegu ponas A. Gedvilas toliau darbuojasi, energingai vadovaudamas komisijai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Išklausėme motyvus už ir motyvus prieš, tačiau balsuoti skirtas laikas buvo iki 12 val. 20 min. Aš vis dėlto, naudodamasis posėdžio pirmininko teise, prašau pritarti ir pratęsiame balsavimo laiką 5 minutes, baigsime apsispręsdami dėl šio klausimo ir balsuodami. Taigi prašau pasiruošti ir balsuoti. Kas už tai, kad būtų pritarta nurodytam Seimo statuto pakeitimui po pateikimo, prašom balsuoti.

Užsiregistravo 107, balsavo 106: už – 61, prieš – 40, susilaikė 5. Po pateikimo Seimo statuto pakeitimo įstatymo projektui pritarta. Siūlomas pagrindinis komitetas, vadovaujantis Seimo statutu, – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma numatyti svarstymo datą šių metų rugsėjo 18 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Po pateikimo šio klausimo svarstymas baigtas.

12.24 val.

Civilinio proceso kodekso 689 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-657, Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 33, 63, 64, 95, 102 ir 106 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-658, Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 1, 2, 14, 26, 86, 88, 93, 105, 106, 110 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2805 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-659 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Civilinio proceso kodekso 689 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-657. Pateikimo stadija. Į tribūną prašom gerbiama laikinai einantį finansų ministro pareigas R. Šadžių.

R. ŠADŽIUS. Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Procedūriškai prašyčiau galimybės pateikti iš karto tris įstatymų projektus.

PIRMININKAS. Taip, aš irgi noriu atsiprašyti, neįvardinau. Prašysiu iš karto pateikti taip pat ir kitus projektus, du papildomai susijusius, – tai Mokesčių administravimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-658 ir Mokesčių administravimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-659. Prašom.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, teikiami Vyriausybės vardu įstatymų projektai, trys įstatymų projektai, jie susiję su valstybės institucijų ir valstybės valdomų viešųjų įstaigų ir fondų lėšų laikymu valstybės ižde. Kaip galbūt žinote, dar 2023 metais įsigaliojo Valstybės iždo įstatymas, kuriame buvo numatyta, kad biudžetinės įstaigos, valstybės biudžetinės įstaigos ir viešosios įstaigos nebeturėtų rinktis komercinių bankų savo lėšoms laikyti, o jos turėtų laikyti tas lėšas specialioje sistemoje, kuri yra Lietuvos iždas, ir pinigai

yra laikomi tiesiai Lietuvos banke. Palaipsniui šios lėšos yra perkeliamos į sistemą, kuri turi žaismingą pavadinimą VIKSVA, ir iki 2027 metų pabaigos ten turėtų atsidurti 480 biudžetinių įstaigų, valstybės valdomų viešųjų įstaigų ir fondų, įskaitant Privalomojo sveikatos draudimo fondą, „Sodra“, lėšos.

Tačiau mes susidūrėme su grynai techniniais sunkumais, kad šiuo metu neįmanoma vykdyti, sakykime, lėšų mokėjimo apribojimų arba išieškojimų, kurie vienokiu ar kitokiu būdu būtų inicijuojami arba teismų, arba, sakykime, Valstybinės mokesčių inspekcijos, kadangi duomenys apie šias sąskaitas, laikomas netradicinėje sistemoje, nėra perduodami į Registrų centrą, į Piniginių lėšų apribojimų informacinę sistemą. Dėl to ir prašome patikslinti įstatymus, kurie suteiktų ir... įpareigotų ir Mokesčių inspekciją, suteiktų jai teisę teikti informaciją ir gauti informaciją atitinkamai iš Registrų centro apie šių subjektų laikomas lėšas.

Įstatymų projektai iš tikrųjų techniniai. Teisės departamentas yra pateikęs nemažai pastabų. Mūsų nuomone, į tas pastabas būtų įmanoma atsižvelgti svarstant įstatymą, matyt, Biudžeto ir finansų komitete, kuris bus paskirtas kaip pagrindinis. Prašyčiau po pateikimo pritarti šitiems trims įstatymų projektams. Pasiruošęs atsakyti į klausimus, jeigu jų būtų.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas pranešėjas. Jūsų paklausti yra užsirašę keturi Seimo nariai. Pirmasis klausia V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Ministre, aš norėjau patikslinti, ką jūs turite omenyje. Šnekėjote, gauti informaciją apie laikomas lėšas, bet mes kalbame apie valstybines institucijas.

R. ŠADŽIUS. Taip.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Bet ten kalbama ir apie tam tikrus išieškojimus.

R. ŠADŽIUS. Taip, taip.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Dabar jūs man paaiškinkite, kokia valstybinė institucija iš kitos valstybinės institucijos... nežinau, atiduos antstoliams ar dar ką nors padarys, ar išieškos. Kur čia bėda mūsų valstybėje? Ar iki šiol kildavo tokių problemų? Kas vyksta tame viduje? Dėl ko to reikia?

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary. Taip, tokių problemų kyla. Iš tikrųjų atskiros biudžetinės įstaigos ar, pavyzdžiui, valstybės valdomos viešosios įstaigos dalyvauja normalioje civilinėje apyvartoje ir kada jos laiko savo lėšas ne banko sąskaitoje ir ne elektroninių mokėjimo priemonių sąskaitoje, apie kurias duomenys yra renkami Mokesčių inspekcijos ir kaupiami mano minėtoje Registrų centro duomenų bazėje, o kažkokiam dar viename tokiam subjekte kaip išdo sąskaita, tai tada pasidaro labai sunku, pavyzdžiui, nukreipti išieškojimus. Pavyzdžiui, darbuotojų išieškojimus, kai jie vienokiu ar kitokiu būdu – ar darbo taryboje, arba teismo keliu – prisiteisia tam tikras lėšas ir jas ta biudžetinė įstaiga turėtų mokėti. Be abejo, ten gali dalyvauti ir antstoliai, bet antstolių dalyvavimas nėra dažnas reiškinys, kadangi biudžetinės įstaigos vis dėlto laikosi įstatymų ir atitinkamus išieškojimus vykdo.

Kita vertus, periodiniai išieškojimai. Taip pat gali būti tam tikri periodiniai išieškojimai tam tikrų, sakykime, žalos kompensavimo išmokų. Juos taip pat reikia organizuoti ir jie turi būti registruoti mano minėtoje Piniginių lėšų apribojimų informacinėje sistemoje, kurią valdo Registrų centras. O šiuo metu nėra teisinio pagrindo Mokesčių inspekcijai nei pateikti duomenis tai sistemai, nei atitinkamai subjektams, kurie gali vykdyti teisinius veiksmus šitoje srityje, gauti informaciją apie tuos esamus piniginių lėšų apribojimus. Mes norėtume sutvarkyti šitą techninį klausimą.

PIRMININKAS. Kitas klausia B. Ropė. Prašom.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, norėčiau pasitikslinti, ar tai liečia tiktai valstybės biudžetines įstaigas, ar liečia ir savivaldybių biudžetines įstaigas, kurios disponuoja valstybės lėšomis, pavyzdžiui, deleguotų funkcijų lėšomis ir taip toliau, ar tai apima visą sistemą, ar tiktai valstybinės dalies?

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary. Pagal Valstybės išdo įstatymą prievolė laikyti lėšas šitoje VIKSVA'os sistemoje kyla tiktai valstybės biudžetinėms įstaigoms, viešosioms įstaigoms, kuriose valstybė turi kritinę dalį, leidžiančią visiškai kontroliuoti, tačiau savivaldybių... ir pačios savivaldybės, ir savivaldybių valdomos įstaigos, ir viešosios įstaigos turi teisę atidaryti šitoje sistemoje sąskaitas. Taip jau nutiko, kad kol kas nė viena iš jų nėra pareiškusi tokios valios ir

dėl to jos laiko lėšas komerciniuose bankuose ir apie jų atsidarytas sąskaitas normalia nustatyta tvarka duomenys yra teikiami Registrų centrui. Ten nekyla tokių praktinių problemų, jeigu reikia vykdyti, pavyzdžiui, išieškojimus arba nustatyti apribojimus. Bet aš asmeniškai skatinčiau taip pat ir savivaldybes atsidaryti sąskaitas VIKSVA'oje, kadangi tai suteikia labai nemažai privalumų. Aišku, nėra mokamos palūkanos, tačiau mokėjimų paslaugos yra visiškai nemokamos ir, be abejo, šimtaprocentinė valstybinė garantija, skirtingai nuo tų lėšų, kurios yra išalusios, pavyzdžiui, dėl „Snoro“ ar Ūkio banko bankrotų.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, ar tai sena problema, ar naujai atsiradusi problema, kad mums reikia tik dabar taisyti ją?

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary. Perkėlimas sąskaitų vyksta nuo 2023 metų birželio. Sakykime, didieji fondai – Privalomojo sveikatos draudimo ir „Sodros“ fondai, matyt, dar šiemet persikels. Tas procesas vyksta ir ne visos (480 apytikriai) tų organizacijų yra perkėlusios sąskaitas, bet praktinių problemų jau kilo, todėl prašytume priimti šituos įstatymus.

PIRMININKAS. Dėkoju pranešėjui. Jūs atsakėte į visus klausimus. Kol kas iki kito klausimo galite užimti savo vietą.

Dabar mes turėtume apsispręsti po pateikimo. Nėra pageidaujančių kalbėti dėl balsavimo motyvų. Ar galėtume, gerbiami kolegos, dėl visų projektų apsispręsti bendru sutarimu? Juo labiau kad balsavimo pertrauka arba laikas, jau minutė praktiškai yra likusi. Jeigu niekas neprieštarauja, tai apsisprendžiame ir pritariame po pateikimo šiems įstatymų projektams. Siūloma svarstyti šių metų lapkričio 20 dieną šiuos projektus. Pagrindinis komitetas dėl projekto Nr. XVP-657, dėl Civilinio proceso kodekso, būtų Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip ir numato Statutas, dėl kitų, būtent dėl Mokesčių administravimo įstatymo projektų, pagrindinis komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas. Nėra prieštaravimų? Galima bendru sutarimu pritarti? Dėkoju. Įstatymų projektams po pateikimo pritarta.

12.34 val.

Nacionalinio plėtros banko įstatymo Nr. XIV-3098 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 13, 15 straipsnių ir II skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-672 (pateikimas)

Kviečiu vėl pranešėją į tribūną. Nacionalinio plėtros banko įstatymo 1, 2 ir kai kurių kitų straipsnių, II skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-672. Pateikimo stadija. Prašom.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, Vyriausybė teikia jums Nacionalinio plėtros banko įstatymo daugelio straipsnių pakeitimus. Tai nebus, žinoma, paskutiniai pakeitimai, kuriuos Vyriausybės teiks, bet tai dar vienas žingsnis tobulinant teisinę bazę, kurios pagrindu funkcionuoja nacionalinis plėtros bankas.

Kaip žinote, Valstybės kontrolė yra atlikusi nacionalinio plėtros banko veiklos analizę ir vienas iš Valstybės kontrolės išsakytų priekaištų, labai teisingų priekaištų, yra tas, kad laikinai laisvos lėšos ILTE'ėje yra investuojamos tik į terminuotuosius indėlius ar Vyriausybės vertybinius popierius, kurių pelningumas yra labai mažas. Antra vertus, lėšas, kurios turėtų būti investuojamos į plėtrą, į ūkio plėtrą, investuoti atgal į valstybės skolą yra absurdiška tvarka. Dėl to vienas iš siūlomų pakeitimų yra leisti įgalinti ILTE'ę tas laikinai laisvas lėšas savo nuožiūra investuoti į finansines priemones, kurias ILTE'ė pati galėtų kurti, ne tik tai, vykdomas ministerijų, kurios yra finansuojamos, pavyzdžiui, iš Europos Sąjungos lėšų arba RRF'o lėšų, bet ir į savo vykdomas finansines priemones. Tai būtų žingsnis į ILTE'ės stojimąsi ant kojų, tai būtų paskatinimas jai plėsti savo vykdomų finansavimo skatinimo priemonių paletę ir taikyti tas priemones, kad būtų skatinamas Lietuvos ūkis.

Dar vienas konkretus pakeitimas. Yra siūloma nustatyti, kad nacionalinio plėtros banko pelnas nėra naudojamas dividendams išmokėti. Jeigu mes reikalautume išmokėti dividendus, pavyzdžiui, už 2024 metus pagal nustatytą valstybės įmonių pelningumo ir pelno paskirstymo tvarką, būtų 5 mln. eurų už 2024 metus. Tai yra absurdiškas veiksmas – užuot plėtrai investavus

finansines priemones, lėšos tiesiog grąžinamos į valstybės biudžetą. Vyriausybė rado būdą neapskaičiuoti 2024 metų dividendų, o visą pelną, kurį sudarė 7 mln. eurų, beje, uždirbtą irgi tuo nelabai geru būdu – iš investavimo į valstybės vertybinius popierius, palikti įstaigos, to nacionalinio plėtos banko, rezervuose.

Bet siūloma įstatymu nustatyti, kad dividendų jina nemoka. Tai dar viena garantija, kad, sakykime, nacionalinis plėtos bankas išliktų visada 100 % valstybės rankose ir nekiltų pagundų, sakykime, išleisti akcijas, parduodamas privatiems subjektams, tai prieštarautų ir tarptautinei praktikai.

Kita iniciatyva, kuri ateis iš Vyriausybės, yra taip pat atleisti ILTE'ę ir jos dukterines įmones nuo pelno mokesčio mokėjimo. Bet šito įstatymo šiandien neteikiu, Vyriausybė jį pateiks ateityje. Taigi šiais pasiūlymais būtų užtikrinamas finansinis pagrindas vykdyti ILTE'ės veiklą. Antra vertus, mes visi žinome iš labai nesenų istorijų, kad ILTE'ė turėtų turėti gerus instrumentus tikrindama, pavyzdžiui, pareiškėjus, kurie norėtų gauti ILTE'ės finansuojamų priemonių paramą. Todėl įstatymu siūloma įtvirtinti nacionalinio plėtos banko teisę gauti iš informacinių sistemų ir tvarkyti duomenis apie pareiškėjų, jų atstovų ir dalyvių apkaltinamuosius nuosprendžius ir nusikaltamas veikas, kai teisės aktai numato reikalavimą tokius duomenis įvertinti. Tai leistų žymiai efektyviau valdyti rizikas ir galbūt užkirstų kelią nelabai geroms istorijoms, kurios pastaruoju metu su ILTE'ės parama yra nutikusios.

Aš kviečiu pritarti šitam teikiamam įstatymo projektui. Jį priėmus Vyriausybė toliau stiprins ILTE'ę ir teiks kitus įstatymų projektus, pavyzdžiui, mūsų ir būsimosios Vyriausybės planas yra sutvarkyti ir ILTE'ės priežiūros sistemą. Šitame etape mes nesiūlome to keisti, bet tos įstatymo pataisos ateis vėliau. Taigi aš prašyčiau jūsų pritarti po pateikimo šioms Nacionalinio plėtos banko įstatymo pataisoms. Pasiruošęs atsakyti į klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju pranešėjui. Jūsų užsirašė paklausti aštuoni Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Skardžius. Prašom. Nėra. Tuomet klausia G. Skaistė. Prašom.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Sveiki. Išties manau, kad yra daug reikalingų pakeitimų šiame įstatyme. Iš esmės manau, kad jie yra į teigiamą pusę. Turiu porą klausimų. Vienas klausimas yra dėl pelno įmokų, dėl dividendų atsisakymo. Kaip ir suprantu, kad šiame etape tikrai šis sprendimas yra teisingas. Klausimas, ar toks įpareigojimas turėtų būti amžinas, nes dabar uždarome vartus ir dividendai turėtų niekada nebūti mokami. Klausimas, ar tik šiame ILTE'ės plėtos etape tai yra reikalinga, ar tai turėtų būti jau sprendimas, kuris galios amžinai? Praktiku yra įvairių.

Kitas klausimas yra dėl tolesnio sprendimo, nes aiškinamajame rašte kalbama apie tai, kad bus tolesni siūlymai dėl ILTE'ės reguliavimo. Užsiminėte apie priežiūros mechanizmą, kuris yra tikrai reikalingas. Galbūt galėtumėte duoti indikaciją, kada tas antras paketas galėtų ateiti ir kas ten papildomai, be nacionalinio plėtos banko priežiūros modelio, turėtų keistis?

R. ŠADŽIUS. Ačiū už klausimus. Manau, kad jūs teisi, šiame etape dividendų mokėjimas iš nacionalinio plėtos banko, kol jisai nesuformavo savo normalaus įstatinio, didelio įstatinio kapitalo... mes turime viziją apie 1 % BVP dydžio įstatinį kapitalą. Tai būtų virš 800 mln. eurų. Dabar įstatinis kapitalas tik 250. Aišku, tas įstatinis kapitalas turi būti formuojamas ir su atitinkamais pavedimais, ir užtikrinant atitinkamą galimybę vykdyti ILTE'ės ūkinę veiklą, tai yra investavimą tose srityse, kuriose investicijų Lietuvoje trūksta, kur yra vadinamosios rinkos spragos. Grąžinti tas lėšas atgal į biudžetą dividendų pavidalu yra absurdiška, o po to, sakykime, valstybės vardu juos investuoti. Juo labiau kad yra mintis, yra dirbama prie to, kaip ILTE'ę išvesti iš valstybės fiskalinio balanso. Bet tam būtina, kad virš pusės veiklos, virš pusės apyvartos ILTE'ės vykdomų finansinių priemonių būtų iš jos įstatinio kapitalo, o ne iš dotuojamų fondų, ne iš mandatinės veiklos, kuri dabar iš esmės dominuoja ILTE'ės veikloje.

Kol šito nepasiekėme, mes turime tvirtinti įstatinį kapitalą ir imtis visų priemonių, kad ILTE'ė galėtų ir formuoti rezervo fondus, ir atitinkamai iš rezervo fondų didinti savo įstatinį kapitalą. Kai ateis kiti laikai, tada parlamentas galės galbūt apsispręsti kitaip. Bet aš asmeniškai tikrai nematau prasmės imti dividendus į valstybės biudžetą ir finansuoti bendras biudžeto reikmes iš ten, kur trūksta lėšų geriems projektams ir ūkio plėtrai inicijuoti.

Dėl būsimų projektų. Priežiūros modelis yra pagrindinė dalis, dėl kitų detalių žiūrėsime ir konsultuosimės, bet čia bus pagrindinis elementas, dėl kurio dabar yra dirbama, bendraujama su Lietuvos banku. Man dabar sunku pasakyti, kada konkretūs įstatymų projektai atsiras, bet aš manyčiau, kad jau kitų metų pirmąjį pusmetį galutinis rezultatas galėtų pasiekti parlamento salę.

PIRMININKAS. Toliau klausia S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas ministre, visų pirma, ačiū už tarnybą valstybei pastaruosius 9 mėnesius. Truputį pažiūrėjus didesnę poveikslą, ypač liberalams poveikslas atrodo toks: didinami bankų mokesčiai, bloginama investicinė aplinka, o šiuo projektu dar labiau stiprinamas valstybinis bankas, kur nežinia ko bus prigalvota – kokios nors lengvatinės paskolos nekilnojajam turtui įsigyti regionuose ir taip toliau. Pabandykite išblaivyti liberalų baimes, kad šituo keliu neinama.

Antras dalykas, dividendų išmokėjimas. Kiekviena valstybinė įmonė, kuri yra akcinė bendrovė, turi įpareigojimų. Kiekviena svajotų. Pavyzdžiui, Klaipėdos valstybinis uostas yra Lietuvos eksporto vartai į pasaulį. Visa transporto sistema priklauso nuo to, koks bus gylis, ar bus krantinės atnaujintos, ar atitiks naujoves. Bet mes ir jūs paimate milžiniškus dividendus iš to. Kaip jūs argumentuojate tokiu išskirtinumu šio banko veiklą, kad iš uosto bendrovių, iš uosto kompanijų, atsiprašau, direkcijos, oro uostų, kas yra iš esmės įgalinantys ekonomiką faktoriai, jūs paimate dividendus, o čia jūs paliekate ir kuriate valstybinį banką? Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary. Geri klausimai. Į politines diskusijas, kiek valstybės sektoriaus turi būti ekonomikoje, manau, nesileiskime. Galėtume tą apsvastyti atskirai, bet antras jūsų klausimas labai labai esminis. Iš tikrųjų kuo skiriasi „Lietuvos geležinkeliai“ ar KVJUD'as, ar tas pats „Ignitis“ ir nacionalinis plėtros bankas? Skiriasi fundamentaliai. Tie vykdo komercinę veiklą, o čia yra investicijos į tas sritis, kuriose privačios iniciatyvos trūksta, privati iniciatyva truputėlį bijo, privati iniciatyva išsigandusi tam tikrų didesnių rizikų, o mes tas rizikas dengiame valstybės kapitalu. Dar daugiau, pagrindinis reikalavimas dėl ILTE'ės investicijų bus kartu su ILTE'ės investicija pritraukti papildomą privatų kapitalą iš privačių šaltinių. Ir tai yra fundamentaliai kitokia veikla, tai nėra pelno valstybei uždirbimas, tai yra rinkos trūkumų taisymas. O ir geležinkeliai, ir uostas, ir elektros tiekimas yra normali komercinė veikla, kuri valstybės yra valdoma dėl kitų priežasčių, pavyzdžiui, dėl to, kad tai yra natūrali monopolija, arba dėl to, kad geležinkeliai pagal Konstituciją buvo, yra ir liks valstybės nuosavybė.

PIRMININKAS. Klausia V. Ažuolas. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas ministre, turbūt jums žinomas Lietuvos banko pristatymas apie finansinį paskolų badą Lietuvoje. Europos vidurkis yra 40 % nuo BVP, tiek išduodamų paskolų, o Lietuvoje yra 15, kas yra tragiška. ILTE'ės viena iš funkcijų yra ši trūkumą padengti, sakykime taip, nes ekonomikai tai labai kenkia. Bet aš pasigedau vieno punkto. Ar nevertėtų įrašyti, kad ILTE'ės pinigai gali dirbti tik Lietuvoje, nes dabar iš tikrųjų absurdo situacija, kai ILTE'ė perka Rumunijos, Bulgarijos, dar kažkokius, kaip sakant, finansinius portfelius už 0,8 palūkanų, už 1 % palūkanų, kai Lietuvoje finansinis badas? Tai ar nereikėtų šiek tiek jį apriboti, kad ji dirbtų Lietuvos ekonomikai, ir ar nereikėtų pažiūrėti, ar ji nėra per daug supančiota? Na, pavyzdys, verslas turi atnešti ten trijų kitų bankų, kaip sakant, raštus, kad negaus paskolos, tai tik tada ILTE'ė gali jam skolinti, nors ten bankas sako, kad 50 % pradinis įnašas. Tai yra sąlygos, kurios verslui neįgyvendinamos. Tai kaip tuos pančius šiek tiek dar būtų galima atpalaiduoti ILTE'ės?

R. ŠADŽIUS. Ačiū už labai svarbius klausimus. Iš tikrųjų ILTE'ės aktyvumas ar, sakykime, kitų valstybės valdomų įmonių aktyvumas užsienyje yra diskusijos klausimas. Tikrai nemanau, kad ILTE'ė labai jau eksponuota užsienyje. Man nėra konkrečiai žinoma apie jos ten kažkokias rumuniškas investicijas. Tai, kad ji investuoja į saugius produktus dabar, pavyzdžiui, Lietuvos Vyriausybės obligacijas, kaip aš minėjau pristatydamas šį klausimą, tai yra absurdiška, ją reikia išvaduoti nuo šios prievolės ir suteikti galimybę iš tikrųjų investuoti, pelningai investuoti, čia, Lietuvoje.

Dabar tai, ką jūs antroje dalyje paminėjote, yra absoliuti tiesa. Ir mes ILTE'ę turime išvaduoti, išvaduoti pirmiausia nuo tų taisyklių, kurias sugalvoja biurokratai, pačiais geriausiais sumetimais besivadovaujantys, kurie sėdi Ekonomikos ir inovacijų, Energetikos, Aplinkos ar dar kokioje

kitoje ministerijoje, ir leisti jai veiklą, investavimą savo vardu, iš savo įstatinio kapitalo, savo rizika, kuri būtų prižiūrima ir kontroliuojama Lietuvos banko pagal bankinius standartus. Štai yra siekiamybė, mes link to einame ir siūlomas įstatymo projektas yra vienas žingsnis šia kryptimi. Dėl to aš ir labai prašau pritarti jam.

PIRMININKAS. Klausia J. Razma. Ir tai paskutinis klausiantysis. Prašom.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gal klausimas tiesiogiai nesusijęs su šiuo projektu, bet kadangi garsiai skambėjo viešojoje erdvėje ta istorija su „Garnio“ paskola ir buvo išryškėję trūkumų dėl susijusių juridinių asmenų, kurie atitinkamame apraše nustatyti ministro įsakymu, ar yra kažin pataisytas tas aprašas, ar dabar plačiau ir objektyviau traktuojamos susijusių asmenų sąvokos?

R. ŠADŽIUS. Ačiū už klausimą. Taip, aprašas yra pataisytas. Buvo atlikta ir Specialiųjų tyrimų tarnybos analizė ir jina pateikta, man atrodo, Seimo Audito komitetui, jina gerbiamiems Seimo nariams yra žinoma. Mano žiniomis, susijusių asmenų sąvoka dabar apibrėžta žymiai griežčiau. Priemonė „Startuok“ vėl paleista, jina papildomai finansuota papildomai įdedant iš grįžtančių lėšų apie 30 mln. eurų, mano žiniomis, ir pamatysime, kaip tai veikia. Bet į šitas pastabas atsižvelgta ir į šituos buvusius trūkumus tikrai atsižvelgta.

PIRMININKAS. Dėkojame gerbiamam pranešėjui, laikinai einančiam finansų ministro pareigas. Klausti skirtas laikas baigėsi.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas pirmininke, ir ačiū, gerbiamas Seime, už šituos mėnesius mūsų bendradarbiavimo. Dėkui jums. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, yra norinčių pasisakyti dėl balsavimo motyvų tiek už, tiek prieš. Pirmasis, balsavimo motyvai už, I. Vėgėlė. Prašom.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamasis, laikinai einantis finansų ministro pareigas, iš tiesų jūsų pateiktos pataisos reikalingos. Mano supratimu, ILTE'ę reikia stiprinti vienareikšmiškai, tačiau ir jau klausimuose skambėjo du pagrindiniai motyvai. Vienas motyvas, ar tikrai reikia atsisakyti dividendų nuolat, ir jis yra teisingas ir labai logiškas. Kitas motyvas buvo klausimas apie tai, o kurgi leidžiama investuoti tas laisvas ILTE'ės lėšas, kurios šiuo metu, deja, yra labai apribotai investuojamos – tik į Vyriausybės vertybinius popierius. Mano įsitikinimu, reikėtų, ko gero, abu šiuos dalykus... tikiuosi, kad kai atsidurs komitete, jie bus šiek tiek patikslinti. Mano supratimu, derėtų nustatyti ILTE'ės pareigą investuoti Lietuvoje, į Lietuvos nacionalinių subjektų vertybinius popierius, nes mes jų turime nedaug, bet jiems tikrai reikia lėšų, o ne leisti ILTE'ei investuoti vien tik į užsienį, nes vėlgi dividendų iš ILTE'ės įstatymu mes norėtume atsisakyti.

Iš kitos pusės, dėl dividendų atsisakymo. Aš tikrai pritarčiau nuskambėjusiai minčiai apie tai, kad dividendų reikėtų atsisakyti arba kitu įstatymu tvarkant ILTE'ę, padarant kaip išimtį, arba padaryti tai laikinai, bet tikrai nekalbėti apie nuolatinį atsisakymą, nes iš principo ILTE'ė, kaip bet koks investuotojas, privalėtų siekti pelno. Žinoma, su valstybės kontrole. Sutinku su tuo, kadangi jina siekia padėti verslams ten, kur yra per didelės rizikos. Šituos du dalykus pakoregavus, mano supratimu... Tikrai ačiū už jūsų pasiūlytą, atneštą įstatymo projektą ir rekomenduočiau balsuoti už.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (*LSF*). Nesu labai skeptiškas, bet vis tiek kaip dešiniajam... Gerbiamas ministrė, kad ir išeinant, pasigedome iš tikrųjų pastangų pritraukti ir liberalizuoti Lietuvos kapitalo rinką. Nežinau, gal turėsite galimybę pasisakyti. Yra toks posakis: biurokratui monopolija yra draugas, demokratui – priešas. Tai, ką mes matome iš šito judesio, tai socdemišką svajonę plėsti valstybinę kapitalo rinką, atleisti ją nuo valstybinio išdo investicijų, investuoti net ir privačiai, duoti dar daugiau paskolų.

Pagrindiniai klausimai pastaruoju metu, laikmečiu dėl susijusių įmonių, politikų finansavimo. Mes turėjome žiauriai skaudžią istoriją dešimtajame dešimtmetyje, kai buvo bankų paskolos duodamos politikams, jų artimiesiems. Tas pats dar vyksta NŽT su valstybine žeme po 20 metų, bet su valstybiniais pinigais. Tai mes nematome atliepimo į šitą istoriją, na, nematome, jūs ten leidžiate į registrus įlįsti. Bet, turėdami dešimtojo dešimtmečio istoriją su valstybiniais bankais, tu-

rėdami ką tik premjero skandalą su susijusių įmonių finansavimu, visi komercinių bankų vadovai, kuriuos aš kalbinau, sakė: komerciniame banke to nebūtų įvykę. *Due diligence* – nebūtų įvykę. Premjeras užtruks 20 dienų gauti paskolą. Man asmeniškai prieš mėnesį atsidarant viename komerciniame banke... per 20 dienų aš banko sąskaitą atidariau, ir gerai, kad mane tikrino. Bet tas atvejis visiškai neatlieptas jūsų šitame projekte.

Ir atvirkščiai – dešiniems kelia įtarimą iš tikrųjų šito valstybinio kapitalo plėtra, neatliepiant, nesudedant saugiklių dėl to, kad toliau kas nors pasinaudos valstybinio kapitalo priemonėmis.

Direktorius D. Vilčinskas viešai kalba, kad dalis paskolų, didžioji dalis, vis tiek bus... į nebūtį nueis. Mes jau turėjome skausmingų bankrotų su ILTE'ės finansuojamomis priemonėmis, ir didelių bankrotų, kur komerciniai bankai sako – čia buvo fiktyvūs, ypač Kaune medienos pramonės įmonių finansavimas. Todėl tikrai saugiklių reikia žymiai daugiau, kad įgautume pasitikėjimą šita valstybine kapitalo iniciatyva.

PIRMININKAS. Išklausėme pasisakymus dėl balsavimo motyvų. Kadangi buvo pasisakymas prieš, tai apsispręsimė balsuodami. Siūlau pasiruošti ir balsuoti. Kas už tai, kad įstatymo projektui būtų pritarta po pateikimo. Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 68, balsavo 68: už – 62, prieš nėra, susilaikė 6. Po pateikimo pritarta.

Numatoma, siūloma svarstymo data – šių metų spalio 7 diena ir pagrindiniu komitetu skirti Biudžeto ir finansų komitetą. Ar galime bendru sutarimu pritarti tokiam sprendimui? Dėkoju, pritarta.

Liko du darbotvarkės klausimai, todėl kviečiu į tribūną ir iš karto informuoju, kad kol šie klausimai bus pateikti, yra pratęsimas rytinio plenarinio posėdžio laikas ir balsuoti skirtas laikas.

12.56 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 13¹ ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-697, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 20¹, 20², 22, 30, 32, 48, 49, 51 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13¹, 20³ straipsniais įstatymo Nr. XIV-1169 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-698 (pateikimas)

Tai Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 13¹ ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-697 ir Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-698. Kviečiu į tribūną laikinai einantį energetikos ministro pareigas gerbiamą Ž. Vaičiūną. Prašom.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, šiandien pristatau Vyriausybės teikiamus Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo pakeitimus. Tai yra du projektai. Šiais projektais siekiama užtikrinti sklandų ir skaidrų atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įmokos administravimą ir kartu užtikrinti visuomenės teisėtus interesus. Primičiau, kad gamybos įmoka yra įmoka, kurią moka vėjo, saulės ir biodujų elektrinės eksploatuojantys gamintojai už pagamintą ir patiektą į tinklą elektros energiją.

Pagrindinis gamybos įmokos tikslas yra visuomenės palankumas atsinaujinančiai energetikai. Šių projektų priėmimas yra ypač svarbus, kadangi juos priėmus bus kelios pagrindinės naudos. Tai yra, pirmiausia, bus daugiau įmokų surenkama, būtent gamybos įmokos lėšų. Antrasis aspektas – bus ženkliai didesnės sumos skiriamos gyventojams. Trečioji nauda – daugiau lėšų bus skiriama bendruomeninėms organizacijoms. Ir ketvirtoji nauda – ženkliai sumažės administracinė našta.

Kalbant konkrečiau, pirmiausia apie didesnę lėšų surinkimą. Būtų surenkama beveik tris kartus daugiau gamybos įmokos lėšų. Skaidrėje matote kaip tik ir palyginimą. Už 2024 metus buvo surinkta 300 tūkst., kitais metais, jau už šiuos metus būtų prognozuojama surenkama apie 800 tūkst. eurų.

Antroji nauda, būtent ženkliai didesnė suma išmokama gyventojams. Tai susiję su tuo, kad surinktos lėšos bus skiriamos namų ūkiams, gyvenantiems 1,5 kilometro atstumu nuo veikiančių

elektrinių. Dabartinis reglamentavimas yra 5 kilometrai. Būtent tai užtikrins, kad labiausiai paveikti gyventojai gautų didesnę tiesioginę naudą ir nebeliktų absurdiškai mažų gamybos įmokos išmokėjimų. Šiuo metu dėl didelio atstumo, didelio gyventojų skaičiaus vienam gyventojui tenkanti gamybos įmokų suma gali būti 1 centas. Tas, akivaizdu, neužtikrina pačios gamybos įmokos tikslo. Čia labai svarbi statistika. Tikrai pailiuosiu, kad 2024 metais surinktos įmokos už 2023 metus siekė... Bendras gyventojų skaičius buvo 1,5 mln., iš jų tikrai 50 tūkst. gyventojų priklausė 1 centas ir daugiau, o visiems likusiems priklausė mažiau negu 1 centas. Tai patys suprantate, koks yra absurdas. Ir dėl sumažėjusio atstumo būtent gyventojams, kur jiems priklausė mažiau kaip 1 centas, gamybos įmokos būtų nebemokamos, o papildomai nuo tų 50 tūkst. gyventojų sumažėjimas gyventojų, kurie negautų tos gamybos įmokos, skaičiaus būtų iki 4 tūkst. Vadinasi, 1,5 kilometro atstumu sumažėtų maždaug iki 10 % gyventojų, kurie negautų pačios įmokos. Bet siekiamas tikslas yra, kad mes nekalbėtume apie cento dalis, bet gyventojams užtikrintume tikrai normalesnes išmokas. Ir kaip vieną iš pavyzdžių pateiksiu. Jeigu tai yra, tarkime, vėjo elektrinė 4,5 megavato ir iki šiol pagal dabartinę tvarką gyventojas galėjo gauti, tarkime, 2 eurus, tai pagal šiuos pakeitimus jisai gautų 80 ir 100 eurų. Toks palyginimas. Iš esmės tokį padidėjimą lemtų būtent atstumo sumažėjimas bei mažų elektrinių, kurios dažniausiai yra miestuose, eliminavimas.

Trečioji nauda, kalbant būtent apie bendruomenines organizacijas. Yra siekiama skatinti mažus gamintojus ir bendruomeninę energetiką, todėl gamybos įmoką mokės didesni, daugiau elektros energijos gaminantys komerciniai gamintojai.

Ir ketvirta. Be abejo, bus nustatytas aiškesnis ir skaidresnis gamybos įmokos lėšų administravimas.

Kaip matote skaidrėje, yra pateikti detalesni šių pakeitimų pavyzdžiai. Pirmiausia, kaip ir minėjau, visi gamintojai, kurie veikia būtent komerciniais tikslais, visi vietos gamintojai virš 100 kilovatų tokią įmoką mokėtų. Ir ką tai reiškia praktiškai? Čia suradome balansą, kad tie, kurie leidimus gaminti gavo iki 2023 m. liepos 1 d., mokėtų po dešimties metų nuo leidimo išdavimo arba nuo šio įstatymo įsigaliojimo. Kitaip tariant, jų teisėti lūkesčiai irgi būtų užtikrinami.

Antrasis aspektas. Tai yra būtent mažos elektrinės iki 100 kilovatų nemokėtų gamybos įmokos dėl minėtos administracinės naštos.

Trečiasis. Gamybos įmokos nereikėtų mokėti, jeigu elektrinėje pagamintas elektros energijos kiekis būtų nedidelis ir apskaičiuota mokėtina suma nesiektų 100 eurų.

Ketvirtasis. Bendruomeninėms organizacijoms būtų skiriamos visos lėšos, jeigu surenkama suma nesiektų 1 tūkst. eurų. Ir būtent jina būtų skiriama bendruomeninėms organizacijoms. Priminsiu, kad pagal dabartinę sistemą to nekeičiame. Jeigu suma viršija 1 tūkst. eurų, tai parama skirstoma taip, kad 15 % skiriama gyventojams, o 85 % skiriama bendruomeninėms organizacijoms.

Na ir galiausiai paskutinis dalykas. Kaip ir minėjau, yra keičiamas gamybos lėšų administravimas, tai yra nuo 5 kilometrų pereinama prie 1,5. Ir šios lėšos būtų išmokamos nebe atskirai kiekvienam gyventojui, bet namų ūkiui.

Dėkoju ir prašau pritarti po pateikimo, nes būtent šie pakeitimai užtikrins, kad gyventojams mokama gamybos įmoka būtų ne teorinė, o jie faktiškai, realiai gautų konkrečią naudą.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas pranešėjas. Jūsų yra užsirašę paklausti 11 Seimo narių. Pirmasis klausia A. Gedvilas. Jo nėra. Tuomet turėtų klausti ir suteikiamas žodis A. Zuokui. Prašom.

A. ZUOKAS (MSNG). Gerbiamas ministre, norėčiau paklausti apie šį įstatymą, kurį, sakyčiau, vertinčiau pirmiausia kaip antikonstitucinį ir kuris daugiau sukuria imitavimą, kad bandoma rūpintis bendruomenių ar gyventojų interesais. Kodėl? Visi mes suprantame, kad atsinaujinantys šaltiniai yra viešasis interesas, ir dabar už tai, kad mes siekiame viešojo intereso įgyvendinimo, kuris deklaruotas visose vyriausybės programose, europinėse direktyvose, mes gyventojams taip kompensuojame. Tai kaip jaustis gyventojams, kurie gyvena prie... arba statomi nauji pramonės objektai, taršūs objektai. Pavyzdžiui, Pagiriu čia turėjome skandalą ar kitose vietose. Jie į jokią kompensaciją nepretenduoja ir negali. Tai čia tokia kaip, sakyčiau, kakofonija. Tą, ką turime remti ir remiame nacionalinių tikslų siekdami, mes kompensuosime gyventojams, o ten, kur yra žala, – ne. Tai šiuo atveju yra antikonstitucinis įstatymas, nes iškreipiama dalis rinkos dalyvių ir gyventojų interesų.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už jūsų klausimą. Gal tik pakomentuosiu, kad Konstitucija tam yra, kad saugotų gyventojų interesus. Pirmiausia, tokia gamybos įmoka, kalbant apie atsinaujinančius energijos išteklius, yra įprasta praktika kitose Europos Sąjungos šalyse ir mes kalbame būtent apie tam tikrus nepatogumus, kuriuos sukelia tokios elektrinės. Todėl ir yra numatytas toks kompensavimo būdas. Pabrėžčiau, kad mes neįvedame naujo principo, tai yra įstatymiškai šie dalykai buvo priimti dar anksčiau, bet problema buvo ta, kad tai buvo teoriškai gražiai atrodantis įstatymas, bet, kaip ir minėjau anksčiau, praktiškai realios naudos gyventojams nebuvo. Todėl matome poreikį tai koreguoti ir tokie yra mūsų siūlymai. O dėl pramonės, čia, manau, galėtų būti jau platesnis klausimas ir tikrai yra ne energetikos objektų dalis.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius. Jo nėra. Tuomet V. Ažuolas klausia. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Iš tikrųjų, ministre, aš galiu pasidžiaugti, kad surenkama suma padidės tris kartus, bet stebina kita detalė. Kodėl jūs nuo 5 kilometrų mažinate iki 1,5? Pavyzdys: Akmenėje arčiau kaip 1 kilometras iki namų ūkio negalima statyti. Vadinas, labai daug namų ūkių neteks šitos galimybės gauti pinigų. Pavyzdys: visi mokslininkai yra pasakę, kad didžiausia įtaka yra daroma, pavyzdžiui, vėjo jėgainių 3 kilometrų spinduliu. Tie namų ūkiai ir tikėdavosi, tų 3 kilometrų ir 5 kilometrų kai buvo spinduliu, gauti tas lėšas.

Tada antra dalis dėl bendruomenių. Bendruomenės dabar jau šiek tiek gavo tų lėšų, pirmos pasiekė bendruomenes, bet jos skundžiasi sudėtingomis taisyklėmis, kad, kaip sakant, priešime tą situaciją, kai bendruomenės dėl taisyklių sudėtingumo nebegalės paimti tų pinigų. Kur tie pinigai nukeliaus ir kas juos suvalgys, jeigu bendruomenės negalės paimti? Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkui už klausimus. Pirmiausia dėl atstumo. Pabrėžiu, kaip ir minėjau, tai, kad sumažiname nuo 5 kilometrų iki 1,5. Tai reiškia, kad maždaug 10 % sumažėja tų, kurie realiai apskritai gautų tokią apčiuopiamą kompensaciją, kalbu apie dešimtis eurų. Manau, kad nėra problemos, jeigu mes mažiname dalį tų gyventojų, kurie gauna iki cento. Pabrėžiu, ne iki euro kalbame, iki cento. Kur turėjome per Vyriausybės nutarimus, koregavome tvarką, kad jeigu administravimo kaštai yra didesni, negu išmokama nauda, tai tokia riba turėtų būti. Tai esminis dalykas turbūt yra tai, kad, kaip žinote, gyventojai turi duoti sutikimus dėl maždaug kilometro atstumo, tai yra vėjo jėgainių 4 stiebai. Čia netgi praplėtėme tą ribą, kas išeina realiai iki kilometro, kad dar nepatogumai patiriamai, turbūt yra ir daugiau, dėl to yra 1,5 kilometro nuostata įrašyta. Diskusijoje, be abejo, galima svarstyti dėl to atstumo, dėl pagrindimo kalbėti, bet mūsų logika buvo tokia ir manome, kad sumažėjimas iki 10 % gyventojų, kurie gauna tas išmokas, bet dėl to mes gauname normalias išmokas, kurias gautų būtent tie, kurie arčiausiai vėjo arba saulės elektrinių.

O dėl bendruomenių, tai, kaip ir minėta, čia yra įstatymo koregavimas. Ši tvarka, šios nuostatos realiai pradėjo galioti tik šiais metais. Dėl to tie dalykai, kurie yra per daug biurokratizuoti, juos, be abejo, reikėtų tvarkyti ir taisyti. Tai taip pat ir Vyriausybės nutarimus.

PIRMININKAS. Klausia R. Kaunas. Prašom.

R. KAUNAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, dėkoju už puikų pristatymą. Dėl to antikonstituciškumo šiek tiek suabejočiau kolegos išvalgomis, kadangi kaip tik šios pataisos suvienodina naujų elektrinių ir senų elektrinių, kurios jau ten veikia daugiau negu dešimt metų, žaidimo taisyklės, pavadinkime, apmokestinimą. Čia manau, kad einama tinkama linkme.

Dėl taršių tų gamyklų čia yra gera pastaba. Aš galvočiau, galbūt šio įstatymo etalonas galėtų būti tokiems sprendiniams ateityje. Gal mes galėtume irgi galvoti apie kokį nors taršos mokestį, kurį pasiektų bendruomenės, gyventojai ir panašiai.

Bet mano klausimas yra labiau susijęs su bendruomenėmis. Kaip jūs, ministre, vertintumėte, jeigu lėšos būtų išmokamos ne tiesiogiai bendruomenėms, pavieniui, kurios yra kaip atskiros organizacijos, o keliautų per savivaldybes, kurios turi, pavyzdžiui, dalyvaujamojo biudžetą ir tas dalyvaujamojo biudžeto pagrindas ir yra bendruomenių būtent projektų skatinimas. Mano supratimu, tai galbūt kaip tik sumažintų ir tą biurokratinį procesą, ir bendruomenėms gal aiškiau ir paprasčiau būtų tuos pinigus, sakykime, pasiekti. Koks būtų jūsų vertinimas?

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Turbūt esminis dalykas ir kuo siekiama tiek ankstesniu įstatymu, tiek šiuo įstatymu, kad bendruomenės galėtų realiai įgyvendinti projektus, kurie joms

yra aktualūs. Tai yra būtent tos bendruomenės, kurios yra šalia tokių vėjo arba saulės elektrinių. Dėl to čia reikia turėti tinkamą balansą, kad vis tiek savivaldybės neturėtų tam tikros monopolinės teisės, sakykime, į tą finansavimą. Pagal esamą įstatymą, savivaldybės taip pat dalyvauja įgyvendinant tokius projektus. Vadinas, pirmiausia projektai yra siūlomi bendruomenių, bet įgyvendinant projektą dalyvauja savivaldybės. Čia yra balanso klausimas. Tikrai nematau, kad turėtų būti koks nors prieštaravimas, bet vėlgi neturėtume turbūt sukurti sąlygų, kad visa sprendžiamoji galia dėl tų lėšų būtų tikrai savivaldybių. Tikslas yra įtraukti bendruomenes.

PIRMININKAS. Klausia S. Gentvilas. Jo nėra. Tuomet klausia A. Mockus. Prašom.

A. MOCKUS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, kai pavasarį diskutavome šia tema, turėjau didesnę lūkestį, kai minėjote, kad pasirodys projektas, kuris lems gavybos įmokos administravimą. Dabar skaitant pateiktą projektą iš tikrųjų kyla abejonių. Kaip ir minėjote, surenkama įmoka yra absurdiškai maža Lietuvos mastu – vos 800 tūkst., kai sukeltas lūkestis bendruomenėms ir visuomenei buvo ženkliai didesnis. Vystytojai, pristatydami savo projektus susitikimuose su gyventojais ir bendruomenėmis, deklaravo ženkliai didesnes sumas.

Taip pat kyla klausimas dėl jūrinio vėjo, ar yra atsisakoma fiksuotos įmokos, nustatytos jūriniam vėjui, 1 euro už pagamintą megavatą? Lauksiu atsakymo. Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimus. Pirmiausia dėl pačios įmokos. Kaip ir minėjau, nekeičiamas pačios įmokos dydis, tai yra 1 euras už megavatvalandę, bet yra užtikrinamas sklandesnis, efektyvesnis perskirstymas, taip pat pakeitę atstumą nuo šių jėgainių tikrai galime tas pačias lėšas efektyviau paskirstyti. Bet pačios lėšos taip pat augs ir augs dėl to, kad pati gamyba ir instaliuota galia taip pat augs.

Šiais metais, galiu tikrai pasakyti pastebėjimą, nuo metų pradžios iki dabar faktiškai jau pasiekėme papildomą 1 teravatvalandę. Papildomai dar yra instaliuota galios. Vadinas, mes nuo 4 šiandien pasiekiamo jau 5 – būtent tokią apimtį.

O kalbant apie jūrinį vėją, ta pati įmokos suma galioja ir jūriniam vėjui, tai yra būtent 1 euras už 1 megavatvalandę, tik paskirstymo principas yra kitas. Ten lėšos būtų skiriamos savivaldybėms. Visa apimtis pagal gamybą jūriniam vėjui nuo 2033 metų būtų maždaug 3 mln. eurų, kurie galėtų būti paskirstomi per savivaldybes.

O logika yra tokia: kadangi jūrinės jėgainės neturi tiesioginio poveikio gyventojams, bet pirmiausia susijusios su savivaldybėmis poveikiu, dėl to skirstoma būtent savivaldybėms.

PIRMININKAS. Kitas užsirašęs klausti V. Gailius. Jo nematau, nėra. Tuomet galimybė paklausti suteikiama V. Turauskaitei. Prašom.

V. TURAUSKAITĖ (*LSDPF*). Ministre, turiu klausimą. Būtent įstatymo projekte ne viename punkte yra įvardijama, kad vertinama kiekviena elektrinė atskirai ir kad nemoka tie gamintojai, kurių eksploatuojama galia yra ne didesnė kaip 100 kilovatų. Kaip jūs manote, ar tokios nuostatos nesudaro galimybių elgtis ne visai sąžiningai skaidant galią ir elektrines fiziškai įvairiausiais būdais? Ar nematote, kad reikėtų sieti gamintojus, tai yra vertinti jų susietumą, tiek fizinių, tiek juridinių asmenų ir panašiai, kad tiesiog neatsirastų noro elgtis ne visai sąžiningai apeinant mokėjimą?

Ž. VAIČIŪNAS. Gera, dėkoju už klausimą. Pati nuostata buvo tokia, kad būtent mažieji gamintojai, komerciniai gamintojai, pabrėžčiau, čia yra ne gaminantys vartotojai, būtent iki 100 kilovatų. Natūralu, kad ta įmoka yra tokia maža, kad jos net neapsimoka skirstyti.

Dėl jūsų keliamo klausimo dėl galimo piktnaudžiavimo galiu užtikrinti, kad nematome tam prielaidų, nes 100 kilovatų pasirinkta dėl to, kad būtent VERT'as – Valstybinė energetikos reguliavimo taryba – išduoda leidimus virš 100 kilovatų elektrinėms. Dėl to šios elektrinės tiesiog techniškai, faktiškai dėl komercinės veiklos nėra prasmės statyti mažesnės negu 100 kilovatų. Todėl čia piktnaudžiavimo galimybių tikrai nematome.

PIRMININKAS. Klausia B. Vėsaitė. Prašom.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Gerbiamas ministre, sakykite, iki 100 kilovatų čia būtų tik saulės jėgainės, ar įeina ir būtent tos vėjo turbinos?

Ž. VAIČIŪNAS. Bendra nuostata yra taikoma lygiagrečiai tiek saulės, tiek vėjo, taip pat ir biudžų, bet faktiškai suprantame, kad daugiausia tai yra saulės. Vėjo elektrinių tokios apimtys paprastai nėra. Yra eksperimentinių dalykų, jie dažniausiai nėra komerciniais pagrindais, bet pačių gyventojų statomos elektrinės.

PIRMININKAS. Ir paskutinis užsirašęs klausti gerbiamas T. Prajara. Prašom.

T. PRAJARA (*LSDPF*). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, noriu jūsų paklausti ir pasitikslinti dėl jūsų teiginio „daugiau lėšų bendruomeninėms organizacijoms“. Noriu išsiaiškinti, ar į šį teiginį patenka religinės bendrijos, nevyriausybinių organizacijos, kurios turi VŠĮ statusą? Noriu nuoširdžiai padėkoti už atsakymus.

Ž. VAIČIŪNAS. Taip, galiu patvirtinti, kad būtent jūsų paminėtos organizacijos patenka.

PIRMININKAS. Daugiau klausimų nėra. (*Balsai salėje*) Atsiprašu, yra dar kažkas. (*Balsai salėje*) Taip, mes kaip tik pasižiūrėjome, dėl antrojo projekto dar yra užsirašęs klausti I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū jums, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, šita gamybos įmonė (jau buvo klausimas apie mažinamą atstumą), akivaizdu, man irgi abejonų kelia. Didinate realiai gaunamas pajamas, bet mažinate atstumą, ir asmenų, kurie gaus šią paramą, bus ženkliai mažiau, ir bendruomenių lygiai taip pat. Bet turbūt svarbesnis ir įdomesnis yra klausimas, kodėl visa tai yra daroma per valstybės biudžetą? Ar yra apskaičiuota, kiek kainuos šios įmokos administravimas Lietuvos Respublikos biudžetui? Juk tą padaryti galima įvairiausiomis formomis. Tarkime, Azartinių lošimų įstatyme yra nustatyta norma, kad azartinių lošimų įmonės gautą pelną pačios skiria tam tikrų asmenų labdarai ir paramai. Lygiai tą patį būtų galima padaryti čia. Jau buvo socialdemokratų klausimas – per savivaldybes, kurios geriau žino bendruomenes negu ministerija. Jūs visur rašote: Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis, tai akivaizdu, kad tai bus paskirstyta per ministeriją.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Tik patikslinsiu, ministerija tikrai neskirsto, šiuo metu šių lėšų administravimą atlieka Aplinkos projektų valdymo agentūra, būtent tokia yra nustatyta tvarka.

Kalbant apie administravimo mokestį, taip, jis yra apskaičiuotas. Pagal naujas sąlygas, be abejo, mes dar galime skaičiavimus patikslinti, bet gyventojui tai siekia iki keleto eurų. Dėl to mes turėjome paradoksalią situaciją, kuomet buvo imperatyvi nuostata mokėti, tarkime, 1 cento arba 0,5 cento įmoką. Toks administravimas kainuotų 5–7 eurus. Todėl Vyriausybės nustatyta tvarka buvo priimtas sprendimas: jeigu išmoka siekia iki 10 eurų, tokiu atveju ji nėra mokama, bet gyventojas gali gauti, jeigu yra kreipiamasi. Virš 10 eurų, kadangi administraciniai kaštai pateisintų išmokos mokėjimą, tuomet tokios išmokos yra mokamos. Galiu tik patikslinti, kad iš tos surinktos sumos šiuo metu yra apie 1 tūkst. gyventojų, kuriems tokia išmoka siekia 10 eurų ir daugiau. Rekordinis skaičius buvo 20 eurų. Akivaizdu, kad tokios sumos čia ir yra būtent argumentas, dėl ko keitėme atstumus. Kaip ir minėjau, svarstymo metu, be abejo, dėl atstumų gali būti diskusija, bet pats principas yra toks. Kuomet yra šie 5 kilometrų atstumai, ir čia turime didžiausių nesklaidumų su miestais, miestams nedaroma išimtis, dėl to mes turime absurdišką situaciją, kai virš 1 mln. gyventojų priskaičiuojama iki 1 cento. Pabrėžiu, iki 1 cento. Na, tai yra absurdas. Todėl šitie pakeitimai... Turbūt, sakau, diskusija, ar 1 kilometras, ar 1,5, ar 2, mes matome, kad 1,5 kilometro būtų racionali riba. Bet, be abejo, diskusijoje galima dėl to kalbėtis.

O dėl administravimo, kaip ir minėjau, gamybos įmoka mokama vystytojų ir ją administruoja Aplinkos projektų valdymo agentūra.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiavam laikinai einančiam energetikos ministro pareigas Ž. Vaičiūnui. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dėl balsavimo motyvų yra užsirašiusių. Motyvai už – I. Vėgėlė. Atsiėmė. Ir motyvai prieš – A. Zuokas. Prašom.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Gerbiami kolegos, be abejo, mes dabar taisome įstatymą, kuris nuo pat pradžių yra ydingas. Tai yra geras pavyzdys biurokratinio proceso, kurį sukuria tarnautojai savo kabinetuose ir kuris gyvenime tikrai sukuria visiems papildomų problemų ir nepagrįstų lūkesčių. Nes ką reiškia tikimybė, kad šiais metais bus surinkti 800 tūkst. eurų, didžiąjai daliai gyventojų

arba bendruomenių, kurios galėtų pretenduoti į tuos pinigus dar per papildomai labai sudėtingą procedūrą? Tai yra daugiau imitacija ir daugiau politinis pareiškimas, negu realus bandymas spręsti problemą. Ir dar pakartosiu, atsinaujinanti energetika yra mūsų nacionalinio saugumo interesus, viešasis interesus, Europos Sąjungos direktyvų interesus ir jų įgyvendinimas. Ir už tai mes papildomai kaip ir bandome kažką primokėti gyventojams, kai kiti gyventojai, pavyzdžiui, ten, kur yra statoma gamybos įmonė, tarši gamybos įmonė, negali pretenduoti. Gyventojai, kurie gyvena šalia oro uostų ir kur didėja susisiekimo triukšmas, negali pretenduoti. Todėl mano siūlymas būtų šį įstatymą pripažinti klaida, nors dabartiniai pasiūlymai kažkiek jį dar gerina, bet neįmanoma pagerinti blogo dalyko, ir būtent šį įstatymą kaip tokį iš viso naikinti ir kurti naują įstatymą, kuriame būtų bendri principai. Jeigu yra pramonės arba sakykime, kiti objektai, kurie sukuria diskomfortą gyventojams, ar taršą, ar triukšmą, ar vibraciją, arba dar kažką, atitinkamai kaupti lėšas ir surasti labai aiškų, paprastą mechanizmą jų skirstymo. O šiaip geriausias pavyzdys yra Danija. Danijoje yra išdalintos saulės ar vėjo gamybos kvotos seniūnijoms ir savivaldybėms. Patys gyventojai arba seniūnijos šiuo atveju suinteresuoti skelbti konkursus, o tada gauna naudą konkrečiai bendruomenė, šiuo atveju seniūnija arba savivaldybė. Tai toks kelias būtų ženkliai prasmingesnis ir teisingesnis, ir naudingesnis, ir pagelbėtų mūsų regionų politikai. Todėl aš susilaikysiu, nes čia absurdiškas įstatymo projektas. Dėkui.

PIRMININKAS. Motyvai už – R. Kaunas. Prašom.

R. KAUNAS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Turime tokį įstatymą, kuris įsigaliojo 2023 metų, rodos, liepos mėnesį. Ir šiandien mes turime tokią situaciją, kad įstatymas nėra tobulas, bet jis yra. Ir ministras šiandien pristatė mums tobulinimo planą, kuris, mano supratimu, tikrai nėra blogas, nes ir valstybės lėšos yra taupomos, ir gyventojus, bendruomenes pasieks ženklesnė pinigų suma, ir daug daugiau čia privalumų, yra ištaisoma... Be to, yra suvienodinamos visų atsinaujinančių energetikos šaltinių, tiek saulės, tiek vėjo, gamintojų žaidimo taisyklės, nes visi pradės laikytis to paties gamybos įmokos principo. Todėl aš kviečiu balsuoti tikrai už šiuos pataisymus, kadangi jie yra racionalūs ir taiso tikrai netobulą įstatymą, taip suteikia realių naudų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kadangi buvo pasisakančių prieš, todėl dėl abiejų projektų po pateikimo turėtume apsispręsti balsuodami. Prašau pasiruošti ir balsuoti.

Užsiregistravo 47, balsavo 47: už – 42, prieš nėra, susilaikė 5. Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymų projektams pritarta po pateikimo. Ir siūloma svarstyti šiuos projektus šių metų spalio 21 dieną. Atitinkamai skiriame, kad abu projektus kaip pagrindinis komitetas svarstys Ekonomikos komitetas, o kaip papildomas – Aplinkos apsaugos komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Mes visus rytinio plenarinio posėdžio klausimus baigėme.

13.25 val.

Seimo narių pareiškimai

Kitas klausimas – Seimo narių pareiškimai. Yra užsirašęs perskaityti pareiškimą V. Ažuolas. Prašom. (*Balsai salėje*)

Dėl vedimo tvarkos – A. Zuokas. Prašom.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Dėkoju. Kolegos, noriu atkreipti dėmesį. Pirmiausia mes nepadėkojome gerbiama A. Stončaičiui, mūsų kancleriui, už puikius ekranus, kuriuose pagaliau mes gerai matome ir galime turėti geras prezentacijas. Ir, aišku, ministras parodė gerą pavyzdį, kaip reikia pristatyti įstatymų projektus, tai yra bent jau pasinaudojant PDF... „PowerPoint“ programos galimybėmis, kad būtų mums lengviau suprasti, išigilinti ir palyginti. Todėl būtų siūlymas Seimo valdybai priimti sprendimą, kad visi įstatymų projektų pateikimai ir svarstymo metu palyginimai, į ką atsižvelgtą ar ne, būtų atliekami „PowerPoint“ programos pagrindu šituose ekranuose. Man būnant Vilniaus miesto meru, kai mes tą padarėme, supratimas, aiškumas ir diskusijų lygis iš karto pakilo į kitą lygmenį. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkoju už pasiūlymą. Seimo valdyba, manau, jį įvertins. Ko gero, tam prireiktų Statuto pataisų, bet palikime tai Seimo valdybai, galbūt ir bus įvertinta, atsižvelgta. Tai prašau. V. Ažuolas – pareiškimas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Kadangi prasidėjo rudens sesija, norinčių pranešimą daryti Seimo narių kaip ir nėra, tai tradiciškai teks man padaryti.

Ką? Susiformavo nauja valdančioji dauguma, koalicinė sutartis, Vyriausybės programa, naujos viltys ir turbūt vienas iš punktų buvo skaidrumas. Skaidrumas tiek krašto apsaugoje, tiek energetikoje, tiek kitur, kad skaidrumas – vienas iš pirmųjų dalykų.

Palieskime energetiką. Žiūrint į mūsų specialiųjų tarnybų išvadas, kokioje ministerijoje yra didžiausia korupcija, tai Energetikos. Ji užėmė pirmą vietą. Energetikoje yra didžiausia korupcija. Pagal šią valdančiąją daugumą, skaidrumą ten reikia užtikrinti. Bet matome, kas vyksta, kokios kovos dėl šios ministerijos, kas ją valdys. Turbūt vieni politikai nori, kad būtų skaidrumo, o kiti nenori, kad to skaidrumo būtų.

Bet turbūt liūdna, kad ta kova persikėlė ir į Seimą. Kas dabar dirba su energetikos klausimais? Energetikos komisijoje 13 Seimo narių, kurie dirba su energetikos klausimais, Ekonomikos komitete taip pat 13 Seimo narių, kurie dirba su energetikos klausimais. Valdančioji dauguma, taip, kalbėjo apie tai, kad galbūt Energetikos komisiją reiktų pakeisti į komitetą, bet pagrindinė mintis buvo, kad tai turėtų būti kaip papildomas komitetas, kaip yra Europos reikalų, Ateities komitetas. Ką tai reiškia? Kad, pavyzdžiui, dabar dirbantys Energetikos komisijos nariai, tarp jų ir aš (aš dirbau ir praeitą kadenciją, ir šią), galėtų dalyvauti šioje veikloje.

Kokį matome dabartinį rezultatą? Tarsi valdančioji dauguma buvo sutarusi, kad tai nebus teikiama, kad bus ta papildomo komiteto funkcija daroma, bet įvyko iš ryto kitaip. Bet kas atsitiks, kad suprastume? Dabar dirba 13 ir 13 narių prie energetikos, tada, jeigu ne kaip papildomas, lieka 7. Ką tai reiškia? Dėl energetikos klausimų bus užduodama mažiau. Ir jeigu kam nors atrodo, kad vietoj 26 narių dirbs 7 ir skaidrumas pagerės, tai turbūt mes tikrai suprantame, kad skaidrumas nepagerės. Aš tikiuosi, kad nebus tas sprendimas priimtas ir vis dėlto tai, kas buvo sutarta valdančiosios daugumos – skaidrumas, ypač energetikoje, visomis prasmėmis turi būti pirmoje vietoje. Na, bet, žinoma, jeigu norime atsikratyti tų, kurie užduoda klausimų, tai sprendimas labai geras.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, 2025 m. rugsėjo 11 d. Seimo rytinį plenarinį posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

III (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 74 STENOGRAMA

2025 m. rugsėjo 11 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos
O. LEIPUTĖ ir D. ŽEBELIENĖ*

PIRMININKĖ (O. LEIPUTĖ, LSDPF). Gerbiami kolegos, kviečiame užimti vietas ir pradėdami rugsėjo 11 dienos, ketvirtadienio, vakarinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės. Užsiregistravo 66 Seimo nariai.

14.01 val.

Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2, 6, 16, 17, 19, 24, 27, 35, 41, 41¹, 50 straipsnių, III skyriaus dešimtojo skirsnio pavadinimo ir 3 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19², 19³, 31², 53¹, 53² straipsniais įstatymo projektas Nr. XVP-673 (pateikimas)

Darbotvarkės 1 klausimas, kurį pristatyti kviečiame viceministrą R. Žiobaką. Tai būtų Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 daugelio straipsnių, III skyriaus dešimtojo skirsnio pavadinimo ir 3 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo straipsniais įstatymo projektas Nr. XVP-673. Prašom.

R. ŽIOBAKAS. Labai ačiū, pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, Susisiekimo ministerija ir Vyriausybė teikia Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo daugelio straipsnių, III skyriaus dešimtojo skirsnio pavadinimo ir 3 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo taip pat daugeliu straipsnių įstatymo projektą. Įstatymo projekto pagrindinis tikslas yra patikslinti ir papildyti esamą teisinį reguliavimą oro eismo paslaugų, oro erdvės valdymo paslaugų, skrydžio procedūrų planavimo paslaugų teikimo, skrydžių saugos, aviacijos saugumo ir kitose srityse.

Įstatymo projektu siekiama visų pirma ištaisyti Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūros audito metu nustatytas neatitiktis tam tikrų Europos Sąjungos reglamentų reikalavimams ir atitinkamai papildyti Aviacijos įstatymą būtent per šitą auditą rastais neatitikimais. Iš esmės tai yra techninio pobūdžio patobulinimai. Taip pat numatyti poreikį tam tikruose aerodromuose, kuriuose neteikiamos oro eismo paslaugos, paskirti skrydžių koordinatorius, įstatymu nustatant ir jų kvalifikacinius reikalavimus.

Antra. Numatyti nuostatas, įgyvendinančias Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymą. Jos susijusios su Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registru ir Lietuvos Respublikos karinių orlaivių registru.

Taip pat papildyti Aviacijos įstatymą nuostatomis, įgyvendinančiomis tam tikras konvencijos dėl tarptautinių interesų, susijusių su mobiliąja įranga, kitaip žinomos kaip Keiptauno konvencija, sąlygas, kad orlaivis negali būti be sutikimo išregistruotas iš Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registro informacinės sistemos, jei dėl jo yra įregistruotas interesas tarptautiniame registre.

Ketvirta. Atsižvelgiant į Teisingumo ministerijos pateiktas saugos rekomendacijas, numatyti nuostatas, susijusias su skrydžių saugos gerinimu. Kalbama apie ultralengvųjų orlaivių pilotų, skraidyklių ir parasparnių pilotų licencijavimo sistemą, mokymo ir medicininius reikalavimus.

Penkta. Įgyvendinti tam tikrų Europos Sąjungos reglamentų nuostatas paskiriant tuose reglamentuose nurodytą kompetentingą instituciją. Numatoma, kad tai bus viešoji įstaiga Transporto kompetencijų agentūra, kuri įgyvendins šiuose reglamentuose kompetentingai institucijai numatytas funkcijas. Pavyzdžiui, bus atsakinga už bepiločių orlaivių sistemų nepertraukiamo tinkamumo skraidyti patvirtinimą, vykdys Bendro Europos dangaus reglamento įgyvendinimo priežiūrą.

Ir paskutinis iš didesniųjų. Įstatymo projektas numatys nuostatas aviacijos saugumo srityje. Numatomos aviacijos saugumo auditorių teisės. Jie galės patekti į patalpas, duoti privalomus nurodymus aviacijos saugumo priemonės taikantiems subjektams, uždrausti civiliniam orlaivui skristi, jei įtaria, kad kilo grėsmė keleivių saugumui. Taip pat numatomos ir papildomos nuostatos, susijusios su asmens reputacijos patikrinimu.

Esu pasiruošęs atsakyti į klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų norėtų paklausti keturi Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Zuokas, bet jo nėra. A. Bagdonas. Prašom.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Dėkoju už pristatymą. Kalbėdami apie Lietuvos aviacijos sektorių ir siekdami stiprinti šio sektoriaus konkurencingumą tarptautiniu mastu, turime aiškiai įvardinti kliūtis, kurias būtina pašalinti. Viena jų – sudėtinga asmenų patikros sistema. Ji svarbi nacionaliniam saugumui, tačiau turi būti ne tik griežta, bet ir efektyvi. Šiuo metu turime perteklinio reguliavimo pavyzdį: tikrinami net tie asmenys, kurie nepatenka į oro uostus, įmonės apkraunamos papildoma biurokratija, o trečiųjų šalių įgulos narių įdarbinimas tampa faktiškai neįmanomas. Tai mažina sektoriaus konkurencingumą ir riboja investicijas. Ar jūsų teikiamas projektas numato pakeitimų šioje srityje ir ar palaikote siūlymą leisti racionaliau taikyti asmenų patikros reikalavimus bei efektyviau naudoti valstybės ir verslo išteklius, kar- tu užtikrinant būtiną saugumą? Ačiū.

R. ŽIOBAKAS. Labai ačiū už klausimą. Jūsų iškelta problematika tikrai yra nenauja, ji tęsiasi jau kelerius metus ir truputėlį, sakyčiau, net ir užaštrėjusi, bet šiuo atveju tikrai turime suprasti: girdime ir verslą, girdime, ką sakote ir jūs, bet kartu reikia suprasti, kokioje dabar geopolitinėje situacijoje gyvename ir ką matome oro erdvėje. Tai naujausi pavyzdžiai Lietuvoje ir kaimyninėje valstybėje. Taip, šis įstatymas kalba apie tai ir jis tikrai bus svarstomas komitete. Manau, kad komitete apie tai dar galėsime plačiau pakalbėti. Jis tikrai palies tą problematiką, kurią išsakote dėl patikrų.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausimą užduoda V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Iš tikrųjų mano klausimas būtų panašus: ar po šių pakeitimų mūsų aviacija taps patrauklesnė, konkurencingesnė, ar atvirkščiai – mūsų pertekliniai reikalavimai išvarys aviaciją iš Lietuvos, nes ne vienoje kitoje šakoje jau tai vyksta, pertekliniai tam tikri reikalavimai verslą išvaro iš čia? Koks jūsų pagrindinis tikslas? Balansą mes turime surasti. Šiaulių pavyzdys. Aviacijos remonto bazės, visi kiti dalykai, infrastruktūrą mes visą turime, bet su reikalavimais nepadarykime taip, kad niekas nenorėtų čia, pavyzdžiui, lėktuvų registruotis.

R. ŽIOBAKAS. Labai ačiū už klausimą. Tikrai iš esmės pritariu, nes girdime, ką ir minėjau, tą patį verslą, girdime ir tai, kad kai kuriuose oro uostuose, siekiant apeiti reikalavimus, daromi, sakyčiau, labai vaizdingi apėjimai. Tarkime, Kauno oro uoste siekiamos, kaip pasakyti, išvengti tų patikrų, kurių tikrai kartais ir nereikia, sakykime, šalia oro uosto įsikuria įmonės, didesnės, mažesnės, bet joms kur kas patogiau būtų dirbti oro uosto teritorijoje, ir vien dėl to, dėl tų perteklinių reikalavimų. Tikrai ši problema yra gana aiški. Aš manau ir esu įsitikinęs, kad debiurokri- zacijos elementas tikrai su šiuo įstatymu ateis. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Išties turiu du klausimus. Vienas klausimas, sakykime, dėl politinių motyvų. Verslas, kaip matau, išvartas yra kai kuris, sėkmingai užsienyje kuriasi – dirbame visoje Europoje ir pasaulio įmonėse. Aš turiu galvoje „Avia Solutions“, atrodo, įmonę, siejamą su verslininku G. Žiemeliu. Sakykime, ar mes patys sau šaudome į kojas?

Antras klausimas buvo dėl ultralengvųjų, sakykime, reglamentavimo, sportinių arba pramoginių orlaivių, kuriems absoliučiai nėra jokių taisyklių. Jie gali bet kuriuo paros metu gyvenamo- se vietovėse, bet kokiame aukštyje... na, tiesiog kartais pasijunti kaip kokiame Perl Harbore. Kada bus reglamentuota? Bendruomenė skundžiasi, jokio reglamentavimo tenai nėra – nei aukščio, nei garso apribojimų, nei paros laiko.

PIRMININKĖ. Laikas!

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū.

R. ŽIOBAKAS. Aš manau, kad pagrindinė problematika dėl ultralengvųjų ir parasparnių buvo ta, kad jų tas reglamentavimas buvo labiau poįstatyminiuose aktuose, tai yra ir Lietuvos transporto saugos administracijos direktoriaus tam tikruose įsakymuose, ir Transporto kompetencijų agentūros automatiškai tam tikruose įsakymuose reguliacinių modelių. Tai visą šitą pastebėjo derindami projektą Vyriausybėje tarpinstituciniu lygmeniu. Visa tai pastebėjome ir mes, pastebėjo ir Teisingumo ministerija. Ir tikrai yra siūlymas visą šitą reglamentavimą perkelti į įstatymą, būtent į šį įstatymą, kurį šiandien teikiu. Tikrai nemaža dalis šio įstatymo straipsnių sudarys tai, apie ką būtent jūs ir kalbate. Manau, kad ir pasiūlymus svarstysime komitete, visas šias problemas pavyks išspręsti, kad ir bendruomenės, ir verslas atrastų tą balansą, kurio reikia.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia A. Zuokas.

A. ZUOKAS (MSNG). Dėkoju už suteiktą galimybę paklausti. Klausimas gal netiesiogiai susijęs su įstatymo pasiūlymais, tačiau tai liečia šią temą. Mes ką tik svarstėme Energetikos ministerijos siūlymus, kad asmenys, šalia kurių stovi, pavyzdžiui, vėjo jėgainės ar panašiai, gali pretenduoti pagal įstatymą į tam tikrą kompensaciją. Lietuvoje labai skundžiasi gyventojai, kurie gyvena prie oro uostų, nes, kaip įprasta, oro uostai yra įsikūrę tankiai gyvenamose vietose, ar būtų Vilnius, ar Kaunas, ar tie patys Šiauliai. Ar nemanote, kad reikėtų galvoti apie tam tikrą mechanizmą, kad gyventojai, kurie jaučia poveikį, pirmiausia triukšmo ir visa kita, galėtų analogiškai pretenduoti į tam tikras kompensacijas? Apie jas jau dabar galvoja oro uosto administracijos, jos bendrauja su bendruomenėmis, kas yra gerai, tačiau tam nėra įstatyminio pagrindo. Ar nebūtų tada prasmės numatyti ir tokias kompensacijų galimybes, ypač dėl to, kad esame gana unikali šalis, kur naktiniai...

PIRMININKĖ. Laikas.

A. ZUOKAS (MSNG). ...skrydžiai faktiškai neribojami? Dėkui.

R. ŽIOBAKAS. Labai ačiū, Seimo nary, už klausimą. Dėl naktinių skrydžių, tikrai visi žino, kad pagrindinė problema yra vadinamuoju vasaros sezonu, tai nuo balandžio iki spalio pabaigos. Tikrai yra problema, ir žinau, kad oro uostai visais įmanomais būdais bando spręsti, bando žiūrėti reisų skaičių, reisų laiką, kad žmonės patirtų kuo mažiau tų bėdų dėl skraidančių lėktuvų. Tikrai tas daroma: keičiamos trajektorijos, įvedamos tos vadinamosios laiptinės lėktuvų nusileidimų sistemos.

O ką jūs kalbate apie kompensavimo mechanizmą, tai kompensavimo mechanizmas egzistuoja pagal tuos vadinamuosius TAZ'us. Ten yra suskirstyta į tris lygius, į tris kategorijas pagal atskirus decibelų skaičius. Kiekvienos kategorijos zonoje gyvenantys ir turto turintys žmonės tikrai gali pretenduoti į kompensacijas. Tikrai visą informaciją galėtume atsiųsti, oro uostai galėtų tą informaciją atsiųsti, nes dar rugpjūčio mėnesį susisiekiimo ministras patvirtino naujausius TAZ'o kriterijus.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Dėl motyvų pasisakyti niekas nenori. Apsisprendime balsavimo metu. Dėkui viceministrai. Ir norėčiau priminti, kad balsavimo langas prasidės 14 val. 50 min.

14.13 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-689 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-689. Pranešėja – M. Jakubauskienė, laikinai einanti sveikatos apsaugos ministro pareigas. Prašom.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Ačiū už galimybę jums pristatyti Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 2 ir 5 straipsnių pakeitimą. Iš esmės šios dvi straipsnių pataisos Lietuvoje legalizuoja nuotolinių sveikatos priežiūros paslaugų teikimą. 2 straipsnis iš esmės apibrėžia, kas tai yra nuotolinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos, ir 5 straipsnis charakterizuoja, apibūdina, detalizuoja aplinkybes, kada galima teikti nuotolines asmens sveikatos

priežiūros paslaugas. Esmė yra, kad nuotolinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos gali būti teikiamos pacientui ar kitam sveikatos priežiūros specialistui (gydytojui ar slaugytojui), gydytojui ar asmens sveikatos priežiūros specialistui nebūtinai fiziškai esant gydymo įstaigoje, tai yra toje vietoje, kur yra išduota Akreditavimo tarnybos licencija. Šie du pakeitimai iš esmės, kaip jau ir minėjau, legalizuoja ir paaiškina nuotolinių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo tvarką. Be abejonės, šio įstatymo pakeitimais yra siekiama pagerinti paslaugų prieinamumą, įteisinant nuotolines sveikatos priežiūros paslaugas, ypač kai jos yra teikiamos už asmens sveikatos priežiūros įstaigos ribų. Šiais įstatymo straipsnių pakeitimais siekiame pagerinti paslaugų prieinamumą, ypač regionų gyventojams.

Kada tos nuotolinės sveikatos priežiūros konsultacijos gali būti teikiamos? Pirmiausia komentuoju tyrimų rezultatus, kai reikia pratęsti vaistus ar išduoti elektroninį siuntimą tyrimams ir pakonsultuoti kitais su sveikata susijusiais klausimais.

Taip pat yra numatyta, kad gydymo įstaigos, kurioje dirbantis gydytojas teiktų nuotolines sveikatos priežiūros paslaugas, vadovas turėtų aiškiau nusistatyti gydymo įstaigos lygmeniu tvarką ir, be abejonės, nuotolinės konsultacijos negali ir nebus teikiamos kaip pagrindinis paslaugų teikimo srautas ir mastas, tai yra šalia kontaktinių paslaugų teikimo būtų teikiamos nuotolinės konsultacijos. Iš esmės ta nuotolinė konsultacija būtų teikiama tuomet, kai nėra reikalinga paciento apžiūra ar fizinis kontaktas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame ministrei. Jūsų norėtų paklausti septyni Seimo nariai. Pirmoji klausia J. Sejonienė.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Dėkoju, ministre. Neįsivaizdavau, kad beveik 20 metų dirbdama radiologe ir teikdama paslaugas nuotoliniu būdu, nes radiologų tikrai didelė dalis dirba iš namų ar iš kitos vietos, tikiu, nelegaliai iki šiol... Manau, kad tikrai reikalingos šios patalpos. Bet mano klausimas yra apie odontologijos paslaugas, kurių irgi labai reikia, ypač regionų gyventojams, tiems žmonėms, kurie yra slaugomi namuose arba institucijose. Ar kartu planuojate numatyti apmokėjimą būtent už odontologo nuotolines paslaugas, kurias jie galimai teiks slaugos institucijose ar paciento namuose?

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju jums, gerbiama Seimo nare, už klausimą. Odontologų teikiamas paslaugas, kiek pagal jų apimtį gali būti nuotolinio darbo, be abejonės, ta tvarka apims, apims ir odontologinių paslaugų teikimą, nes kalbame ne apie kontaktinį vizitą ir susitikimą. (*Balsas salėje*) Apmokėjimas bus detalizuotas detaliau aprašant tvarką. Nuotolinių konsultacijų tvarkos aprašas įsigalios nuo 2026 m. liepos 1 d. Iki to laiko bus parengtas ir detalizuotas, įskaitant ir apmokėjimą, tvarkos aprašas.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų norėtų paklausti V. Šeršniovas.

V. ŠERŠNIOVAS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Gerbiama ministre, jus gerbiu ir vertinu jau pagal šiandien atliktus darbus. Taip pat pritariu šiai iniciatyvai. Tačiau vertinant ją kyla man pora tokių klausimų, galbūt į juos man jūs ir atsakysite.

Pirmas būtų toks klausimas: ar nepasitaikys tokių atvejų, kad tam tikros gydymo įstaigos gyvas konsultacijas, tokias kaip kontaktinės konsultacijos, perkels į virtualias nuotolines konsultacijas? Taip optimizuos savo veiklą, pradės taupyti, galbūt bus patogiau taip dirbti, o jau tas gyvas paslaugas gaus tik didmiesčių gyventojai? Ir susijęs klausimas: kas bus tokiais atvejais (visada būna žmogiškas faktorius), kai nuotolinės konsultacijos metu bus padaryta klaida ir pacientas, tarkime, gaus kokį nors blogą rezultatą, pavyzdžiui, nebus laiku pastebėta kokia nors labai rimta liga?

PIRMININKĖ. Laikas!

V. ŠERŠNIOVAS (MSNG). Ar yra planas, algoritmas, kaip užtikrinti paciento teises tokiais atvejais?

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju jums, gerbiamas Seimo nary, už klausimus ir komentarus. Iš tiesų tas susirūpinimas, kurį jūs išreiškėte, yra labai svarbus. Tvarkos aprašas, kuris, kaip minėjau, įsigalios ir bus sutvarkytas iki 2026 m. liepos 1 d., sudarys galimybę gydymo įstaigos vadovui pačiam prižiūrėti, reguliuoti gydytojų ir kitų asmens sveikatos priežiūros specialistų nuotolinių konsultacijų teikimo tvarką.

Taip pat yra nuostata, kad šitos nuotolinės konsultacijos negali tapti pagrindine paslaugų teikimo dalimi, negali – privalo būti kontaktinės konsultacijos, sudarančios absoliučiai didžiąją dalį teikiamų konsultacijų. Jeigu žiūrėtume į dabartinę statistiką, tai šeimos gydytojų ir šeimos gydytojų komandų teikiamos paslaugos sudarė maždaug 18 % nuo visų paslaugų 2023 metais, o 2024 metais pasiekė 20 %. Vadinas, yra augimo tendencija, poreikis nuotolinių konsultacijų auga. Gydytojų specialistų konsultacijos sudaro 0,5 % visų konsultacijų. Tai tikrai nereikšminga dalis. Saugikliai, kad paslaugos regionų gyventojams taps vien išimtinai tik nuotolinės, o prerogatyva ar privilegija gauti kontaktą ir susitikimą su gydytoju bus tik miestelėnų privilegija, – tikrai teisės aktai ir tvarkos užtikrins tokio piktnaudžiavimo prevenciją. Tikrai neįmanomas toks scenarijus pagal dabartinę mūsų tvarką.

Be abejonės, kaip jau minėjau, pats nuotolinių konsultacijų teikimo tvarkos aprašas nustato ir nustatys tas labai specifines aplinkybes ir situacijas, kada gydytojas ar sveikatos priežiūros specialistas galės konsultuoti kitą gydytoją, pavyzdžiui, dermatologas nuotoliu galės konsultuoti šeimos gydytoją regione dėl pacientų odos ligų. Tai labai konkrečios situacijos: tyrimų pakomentavimas tada, kai diagnostika faktiškai nevyksta, pacientui pakomentuojamas rezultatas. Gydytojo gydytojui teikiama konsultacija, be abejonės, yra susijusi ir su, sakykime, diferencinės diagnostikos ypatumais.

Jūsų klausimas dėl to, ar nebus kokių nors fatališkų klaidų padaryta, o tai turėtų poveikį žmonių sveikatai... Turėčiau turbūt pasakyti, kad yra galiojantys kiti teisės aktai ir tvarkos, kurie užtikrina paslaugų kokybę. Jeigu tokių klaidų... Pats nuotolinių konsultacijų teikimas nesudaro didesnės rizikos medicininėms klaidoms atsirasti, tačiau atsiradus medicininei klaidai, suklydus gydytojui dėl įvairiausių priežasčių, sakykime, gali būti ir technologinių, ir laboratorinės diagnostikos klaidų, bus sprendžiama įprastine tvarka, kaip dabar yra sprendžiama, laikantis Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo nuostatų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Gerbiama ministre, jūs labai nuoširdžiai ir labai išsamiai atsakote, bet prašom truputėlį trumpiau, nes norinčių paklausti yra nemažai.

Klausia A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiama ministre, aš taip nestigmatizuočiau miestiečių – jiems nuotolinės paslaugos lygiai taip pat reikalingos, kaip ir kitur gyvenantiems žmonėms. Vis dėlto dabar vyksta ir nuotolinės operacijos, bet medikai be tiesioginio fizinio kontakto su pacientais iš tikrųjų negali egzistuoti, vis tiek tas dalykas turi būti.

Vis tik mano klausimas. Mes labai daug kalbame apie šeimos gydytojus ir jiems tenkanti krūvį. Gal tas jų darbo biurokratizavimas, kad pacientas nuolat, nuolat, nuolat turi pas juos sukti dėl tų dalykų, kuriuos galima ir nuotoliu sutvarkyti... Gal yra dar kokių nors pasiūlymų užantyje, kad tas biurokratizavimas sumažėtų?

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju jums, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Ir miesto, ir kaimo gyventojai yra vienodai svarbūs Lietuvoje, tai atsiprašau, tikrai nenorėjau nieko kritiško pasakyti apie miesto gyventojus ar jų privilegijas. Nuotolinės konsultacijos, kaip minėjau, labai svarbios. Šalia mes turime ir daugybę kitų priemonių, kurias mes esame suplanavę įgyvendinti mažindami būtent administracinę perteklinę naštą medicinos personalui. Kalbame apie sveikatos registratorių, medicinos registratorių įtraukimą į komandas, kad jie nuimtų tą biurokratinę naštą. Mes kalbame ir apie telemedicinos paslaugų didesnę vystymą, ir netgi šios nuotolinės konsultacijos kaip tik mažina tą apkrovimą fizinio vykimo į gydymo įstaigą, fizinio kontakto, kada nuotolinio ryšio priemonėmis, telefonu ar videosusitikimo metu, bus pakonsultuotas gydytojas arba pacientas. Yra ir kitų tų priemonių naštai mažinti, kalbant apie antrinio, tretinio lygio konsultacijų atskyrimą, pratęsiant lėtinėmis ligomis sergantiems pacientams... šeimos gydytojo galimybes pratęsti vaistų ir tyrimų skyrimą. Kadangi gavau komentarą, kad turėčiau trumpiau atsakyti, tai trumpai tiek turbūt. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia S. Čaplinskas. Prašom.

S. ČAPLINSKAS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, tikrai reikalinga ir laiku iniciatyva, ypač reaguojant į besikeičiantį technologijų pasaulį. Du klausimai ir du aspektai,

kaip sakant. Viena, ar negalvojate, kad tai turėtų apimti ne tiktai gydytojus, bet ir slaugytojus? Ir siūlyčiau tada tiesiog rašyti: „sveikatos priežiūros darbuotojai, teikdami konsultaciją atitinkamai kitam sveikatos priežiūros darbuotojui ar pacientui“, tai pirma.

Antra, vis tiktai turbūt Sveikatos ministerija turėtų nustatyti aiškius kriterijus ir reikalavimus, kaip turėtų būti užtikrinama prieiga prie e. sveikatos duomenų, teikiant nuotolinę konsultaciją, ypač jeigu jina bus teikiama, sakysime, ne iš sveikatos priežiūros įstaigos patalpų ir ne iš sveikatos priežiūros įstaigos kompiuterio, kad būtų užtikrinta maksimali duomenų apsauga. Ačiū.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju jums, gerbiamas Seimo nary, už klausimus, tikrai abu labai aktualūs ir svarbūs. Kai pristatinėjau įstatymo punktų pakeitimus, tai taip sutrumpintai sakiau, kad gydytojai ir sveikatos specialistai. Iš tiesų tai apima gydytojų ir šeimos gydytojų komandos paslaugų teikimą, įskaitant ir asmens sveikatos priežiūros specialistus. Taigi slaugytojai patenka į tą nuotolinių konsultacijų paslaugų teikėjų apibrėžimą.

Tikrai pritariu, kad reikalingi aiškūs kriterijai, kada duomenys atsiranda e. sveikatoje ir kaip jie bus prieinami realiu laiku pacientui teikiant nuotolines konsultacijas. Iš esmės duomenų pateikimo tvarka ir įvedimas į sistemą galios lygiai taip pat, kaip ir galioja teikiant kontaktines paslaugas. Tačiau pasižymiu jūsų komentarą, kad kai rengsime tvarkos aprašą, tikrai apgalvotume ir šį punktą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Daugiau negalime leisti paklausti Seimo nariams, nes išnaudotas visas laikas. Labai atsiprašome. Dėl motyvų irgi nėra norinčių pasisakyti, todėl apsispręsimė balnuodami numatytu laiku.

Dabar dėl vedimo tvarkos – G. Balčytytė. Prašom.

G. BALČYTYTĖ (*TS-LKDF*). Ar galima būtų dar porai žmonių užduoti klausimus? Neturime labai intensyvios šiandien darbotvarkės, tikrai norime, labai svarbus klausimas. Tiesiog, kolegos, gal turėtų galimybių ir frakcija, mes neturime tokios galimybės. Pora... Čia mes turbūt tiktai pora žmonių likome, nes labai įdomi ir svarbi tema. (*Šurmuly salėje*)

PIRMININKĖ. Tai mes kaip ir pagal darbotvarkę einame teisingai. (*Balsai salėje*) Mes tikrai nesame sutaupę laiko. Tai su didžiausia pagarba jums ir kitiems Seimo nariams, kurie yra užsirašę, eisime prie kito klausimo.

14.29 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 13¹ ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-633, Žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo Nr. VIII-157 15¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-634, Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo Nr. IX-1672 45 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-635, Žmogaus audinių, ląstelių, organų donorystės ir transplantacijos įstatymo Nr. I-1626 2, 5, 7 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-636, Radiacinės saugos įstatymo Nr. VIII-1019 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 5¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-637, Medicinos praktikos įstatymo Nr. I-1555 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-638, Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo Nr. I-1246 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-639, Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 9 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-640, Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo Nr. IX-413 5 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-641, Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-642, Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 7 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-643, Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 21, 26 ir 43 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 45¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-644, Kraujo donorystės įstatymo Nr. I-1611 2, 4 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-645 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 13¹ ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-633, kurį kartu prašysime pristatyti su susijusiais, tai yra nuomano minėto iki projekto Nr. XVP-645. Prašom visus kartu ir pristatyti. Dėkui.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju. Šiuo pakeitimu daugelio... atrodo, teikiame 14 įstatymų projektų pakeitimus. Kaip jau buvo minėta, Sveikatos sistemos įstatymo 13¹ ir 59 straipsnių ir kitus: Žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių, Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo, Žmogaus audinių, ląstelių, organų donorystės ir transplantacijos įstatymo, Radiacinės saugos įstatymo, Medicinos praktikos įstatymo, Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo, Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo, Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo, Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo, Sveikatos draudimo įstatymo, Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo ir Kraujo donorystės įstatymo pakeitimo projektus. Visi šie pakeitimai yra techniniai pakeitimai, įgyvendinantys Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo nuostatas, kuriose atsiranda šių pokyčių reikalavimas todėl, kad 2024 m. sausio 1 d. būtent įsigaliojo nauja Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo redakcija.

Iš esmės Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymas nustato naujas sąvokas: „registas“ ir „registro informacinė sistema“. Taip pat įtvirtina pareigą rengti bendrojo ir specialiojo įstatymo, kuriame nurodomas registrą sudarantis duomenų rinkinys arba duomenų rinkiniai, pakeitimus, jais nustatyti registro informacinės sistemos valdytoją arba valdytojus, duomenų teikimo apribojimus, duomenų atvėrimo naudoti pakartotinai bei duomenų viešumo ir objektų registravimo sąlygas. Visi mano minėti įstatymai ir jų pakeitimai yra susiję būtent su šio įstatymo nuostata įgyvendinimu. Įstatymas įsigalios nuo 2027 m. sausio 1 d. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų norėtų paklausti V. Gailius. Prašom.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Ministre, Žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo pakeitimo kontekste klausimas jums. Registro informacinės sistemos duomenys, išskyrus asmens duomenis, yra vieši. Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas netaikomas mirusių asmenų asmens duomenims ir valstybės narės gali numatyti tvarkymo taisykles. Šiame įstatyme jūs siūlote kitokias taisykles?

M. JAKUBAUSKIENĖ. Ne, ne. Tokios taisyklės ir galioja, kad duomenys yra vieši, išskyrus asmens duomenis, tiktai yra reikalingas kreipimasis į instituciją ir ne asmeniniai duomenys, be abejonės, bendriniai duomenys yra prieinami pateikus prašymą. Visuose teisės aktuose, kur yra registrai, tampa registrų informacinėmis sistemomis. Nuasmeninti duomenys prieinami viešai, be jokių apribojimų.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia G. Balčytytė.

G. BALČYTYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Klausimas bus į temą, ne dėl praeito klausimo. Noriu paklausti, kadangi pastaruoju metu vis susiduriu aplinkoje su žmonių problemomis, siekiant gauti mirties liudijimus iš gydymo įstaigų. Žmonės turi tiesiog fiziškai vykti kai kuriose vietose į visai kitoje gyvenamojoje vietoje esančias gydymo įstaigas tam, kad gautų būtent popierinį dokumentą. Ar šie jūsų teikiami siūlymai numato, ar planuojate apskritai galbūt svarstyti lengvesnį pasinaudojimą elektroninių paslaugų formatu, turbūt gyventojams nebevažinėti fiziškai gauti šių dokumentų? Kadangi tokiu sudėtingu momentu, netekčių, žmonėms tikrai ir ilgai užtrunka, ir, be to, tikrai sukelia daug nepatogumų. Labai ačiū.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju jums, gerbiamoji Seimo nare, už klausimą. Iš tiesų specifiskai šie techniniai pakeitimai nekalba apie tokią galimybę, tačiau visiškai pritarčiau. Turbūt ir perspektyva, ir ateitis mūsų tikrai pereiti prie maksimaliai nuotolinių pažymų net ir svarbių gyvenimo įvykių atveju išdavimo. Bet reikėtų detalesnės diskusijos ir užtikrinti, be abejonės, tokio išdavimo validumą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl motyvų nenori niekas pasisakyti. Dėkui, ministre. Apsisprendime per balsavimo langą, jau netrukus.

14.35 val.

Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 1, 2, 4, 5, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 23, 27, 36, 38, 40, 50, 55, 57, 58, 59, 60, 61, 65, 66, 72, 73, 74 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 63¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-621, Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2901 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-622, Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 3, 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-623, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 84 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-624 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas yra Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 daugelio straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 63¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-621 ir lydimieji. Pranešėjas – V. Kondratovičius, laikinai einantis vidaus reikalų ministro pareigas. Prašom.

V. KONDRATOVIČ. Ačiū. Laba diena, gerbiamieji Seimo nariai. Projekto tikslas yra prisidėti prie tam tikrų tikslų – tai sudaryti teisines prielaidas efektyvesnei Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnybos veiklai, įvertinus grėsmes ir rizikas bei praktikoje iškilusias problemas. Dėl minėto tikslo projekte siūloma sudaryti teisines prielaidas Vadovybės apsaugos tarnybai saugoti už Lietuvos Respublikos ribų ne tik vadovybę, bet ir kitus saugomus asmenis, kuriems Vyriausybės nustatytais pagrindais ir tvarka paskirta apsauga.

Nustatyti papildomus reikalavimus Valstybės apsaugos tarnyboje dirbantiems ir priimamiems į pareigas valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį, kalbant apie lojalumą Lietuvos valstybei, reputacijos neprieikastingumą. Nustatyti galimybę pareigūno, išsiųsto saugoti Lietuvos atstovybę užsienyje, sutikimu pratęsti siuntimo laikotarpį vieną kartą iki vieno metų bei išimtiniais atvejais pareigūnus siųsti saugoti Lietuvos atstovybę be jų sutikimo, bet ne ilgiau kaip dvejų metų laikotarpiui. Papildyti pareigūnų nušalinimo nuo pareigų bei pareigūnų atleidimo iš tarnybos pagrindus nauju pagrindu, kuris susijęs su fizinio pasirengimo, fizinių veiksmų atlikimo ar šaudymo reikalavimų neatitikimu. Praplėsti ratą atleidimo pagrindų, kuriais remiantis gali būti atleidžiamos nėščios pareigūnės ir turintys vaikų iki trejų metų pareigūnai.

Numatyti Vadovybės apsaugos tarnybai teisę nuomotis patalpas ar žemės sklypus ir... žemės sklypus, vykdant saugomų asmenų ir saugomų objektų saugumui užtikrinti reikalingą veiklą, taip pat numatyti galimybę statinius, kilnojamuosius objektus arba įrenginius statyti valstybinių parkų, gamtos ir kultūros paveldo teritorijoje, jeigu to reikės tarnybos saugomų asmenų ir objektų saugojimui užtikrinti.

Ištaisyti pastebėtas teisinio reguliavimo spragas, atsisakyti neaktualių ir praktikoje netaikomų nuostatų. Taip pat atliekami kiti neesminiai pakeitimai.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų norėtų paklausti penki Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamas ministre, jūs taip pristatėte, kad ištis neina suprasti, kas ir dėl ko. Kaip yra dabar ir ką jūs siūlote keisti? Jūs siūlote dabartinius pareigūnus, kurie priklauso kažkurioms tarnyboms, pakeisti Vadovybės apsaugos tarnybos darbuotojais ir saugoti asmenis, ne tik vadovybę, bet ir dar kažkokius asmenis. Su kuo tai susiję ir kiek visas šitas malonumas, tie pakeitimai mums kainuos finansiškai? Ar yra gauta Vyriausybės išvada, finansinis vertinimas, nes labai svarbu. Čia turbūt kainuotų milijonus, jeigu kiekvienoje ambasadoje atsirastų, sakykime, papildomų pareigūnų su savo šeimomis ir visais kitais dalykais, su savo specifika. Labai ačiū.

V. KONDRATOVIČ. Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų pakeitimo esmė yra ta, kad jau šiandien Vadovybės apsaugos departamentas saugo visas ambasadas užsienyje. Tai yra jo funkcija. Dažnai atsitinka taip, kad reikia pratęsti tarnybą. Pagal dabar galiojančias, dabartines, tarnybos vidaus teisės normas, mes to negalime padaryti. Tai sutikus pareigūnui mes pratęsiame jo tarnybą metams, iki metų laiko, toje vietoje, kur jis jau tarnauja.

Antra. Būna tokių atvejų, iš tikrųjų žinome, kokioje geopolitinėje situacijoje gyvename, ne visada pavyksta rasti pareigūnų būtent atlikti apsaugą mūsų užsienio atstovybėje esančiųjų dėl to, kad galbūt tai yra gana rizikinga. Tokių atvejų turime nemažai. Šiuo atveju tai būtų išskirtinis atvejis – *maksimum* iki dvejų metų pareigūno, statutinio pareigūno, siuntimas atlikti tarnybą į tą objektą. Apie kokias nors papildomas tarnybas, kitas tarnybas šiuo atveju nėra kalbama. Kalbama tik apie Vadovybės apsaugos departamento būtent tuos tarnautojus.

Apie kokius kitus asmenis kalbame? Kalbame apie asmenis, kurie kitose valstybėse gali būti saugomi, tarkime, važiuojantys į Ukrainą arba į kitas pavojingas zonas dažnai kitų valstybių yra saugomi, tarkime, užsienio reikalų ministrai arba krašto apsaugos ministrai. Šiuo atveju mūsų teisės aktai nenumato tos apsaugos ir dažnai tenka galvoti, kaip tai padaryti.

Šiuo atveju arba tai būtų iš ministerijos, arba iš papildomo finansavimo būtent šiai veiklai tik konkrečiu atveju skirti resursai. Aš manau, tai nėra dideli pinigai, nesudarytų kažkokio apsunkinimo biudžetui. Galėtų susitvarkyti, paplanuoti pats vadas. Tos problemos aš nematau labai didelės. Taip, momentais tai galėtų išaugti į didesnį pinigų skaičių, bet tai būtų Vyriausybės nustatyta tvarka. Tokiu sprendimu ir bus būtent įvertintas papildomų lėšų poreikis. Lietuvoje taip pat galbūt yra tokių atvejų arba būtų tokių atvejų, jeigu atsitiktų, kad reikia papildomos apsaugos tam tikriems asmenims, politikams. Šiuo atveju irgi būtų galima pritaikyti šią nuostatą, jeigu to prireiktų.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia M. Maldeikis.

M. MALDEIKIS (TS-LKDF). Laba diena. Dėkoju posėdžio pirmininkei. Laba diena, gerbiamas pranešėjau. Suprantu, kad klausimas realiai ne jums, nes didelė dalis to, ką jūs atnešėte, nėra jūsų idėjos. Nesunku atspėti, iš kur tai eina, bet vis tiek klausimas jums dėl to, ką mes čia su jumis visi darome. Užuoat Prezidentas būtų kėlęs į Turniškes ir taip būtų užtikrintas jo saugumas, taupomos valstybės lėšos, jis būtų efektyviai saugomas ir užtikrinamos žmonių, kurie jį saugo, darbo sąlygos, jūs atnešėte pasiūlymą, kad regioniniame parke būtų statomi objektai. Mes turime įstatymo projektą, kuris skirtas vienam žmogui – pirmam piliečiui, taip sakant, piliečiui Nr. 1. Kas čia yra per žanras, kai įstatymai rašomi vienam žmogui? Ar jūs pritariate įstatymams, kurie yra rašomi vienam žmogui?

V. KONDRATOVIČ. Aš neinu į diskusijas, ar vienam, ar ne vienam žmogui. Aš manau, yra daug situacijų, kada reikia pastatyti *šlagbaumą*, įrengti apšvietimą, stebėjimo kamerą, ir tos teritorijos yra saugomos. Šiuo atveju, visais atvejais galioja tos pačios sąlygos. Projektas derinamas ir labai... greičiausiai net neįveikiamos biurokratinės procedūros, o tokių atvejų yra nemažai. Būtent ir kalbama apie tokių infrastruktūros elementų atsiradimą tokiose zonose. Nekalbame apie kažkokių namų statybą ir taip toliau. Tai būtų papildoma stebėjimo infrastruktūra, kontrolės infrastruktūra ir galbūt, jeigu reikia, laikinų konteinerių tipo statinių atsiradimas tose vietose, kada to prireiks.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Aš šiek tiek gal ir polemizuočiau su savo frakcijos kolega, ar čia tikrai vienam asmeniui pataisos yra rašomos. Aš išvelgčiau ir sunku apsispręsti, ar sakyčiau, bent dviem politiniams, aukštas pareigas einantiems ir įtaka valstybėje pasižymintiems pareigūnams tos įstatymo pataisos gali būti naudingos. Kaip šiandien žinome, po gerbiamos kolegės A. Širinskienės kreipimosi gali atsirasti dar vienas saugomas asmuo. Matome, kad ir užsienyje įgytų teisę, žinome, kad kažkokio ir Tenerifės saloje esama ar nesama nekilnojamojo turto, kur, matyt, nesaugiai jaučiamasi. Gali būti ir daugiau tų naudos gavėjų dėl šio įstatymo projekto, bet mano klausimas labiau yra konkretinantis jūsų projektą. Kaip jūs manote, kaip vertintumėte, jeigu būtų išlyga, kad tiems, kam yra paskirta valstybės rezidencija, tokiu atveju tų pataisų, pritaikančių, kad regioniniuose parkuose būtų galima statyti statinius... ta išimtis galiotų tikrai tiems, kam nėra skirta valstybės rezidencija?

V. KONDRATOVIČ. Savo gana gal ilgalaikėje praktikoje kaip valstybės tarnautojui teko spręsti ne dėl vieno infrastruktūros projekto, kuris buvo svarbus visai Lietuvai, sakyčiau, masto ir nemažai teko galvoti apie eismo saugą, tarkime, Neringos regioniniame parke. Dažnai atsitikda-

vo, kad mes galvojame apie varles, bet negalvojame apie žmonių sveikatą, apie žmonių gyvybę. Šiuo atveju aš irgi priskirčiau prie tų atvejų, kada mums reikia rūpintis žmonių gyvybe, žmonių sauga ir, aišku, maksimaliai užtikrinti tų regioninių parkų reikalavimus, kiek tai įmanoma, darant būtent tokius veiksmus. Tai mano komentaras yra toks.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia D. Ulbinaitė.

D. ULBINAITĖ (TS-LKDF). Ačiū už galimybę paklausti. Ministre, iš tikrųjų viename įstatyme suplakta labai daug dalykų, yra čia ir gerų dalykų, pavyzdžiui, kad VAT'o pareigūnams bus taikomas lojalumo Lietuvos valstybei reikalavimas ir panašių dalykų. Bet vis tiktai gal truputį paaiškintumėte, kas tas VAT'as: už Lietuvos ribų saugotų ir kitus asmenis, kuriems Vyriausybės nustatytais pagrindais ir tvarka paskirta apsauga? Ar tai reiškia ir Prezidento sutuoktinį, ar ką? Kas čia saugoma? *Ta prasme*, jeigu Vyriausybės nustatytais pagrindais suteikta, tai ar dabar jų nesaugote užsienyje? Truputį man čia kyla neaiškumų.

Ir paskutinis dalykas. Vis tiktai susidaro įspūdis, kad vienam asmeniui pritaikytas būtent tas punktas, kur dėl statinių saugomuose valstybiniuose parkuose ir saugomose teritorijose. Aš irgi manau, kad šitas punktas yra padiktuotas turbūt vieno asmens ir išsprendžiama tiesiog tuo, kad valstybės saugomi asmenys turėtų gyventi Turniškėse. Bet paaiškinkite truputį dėl tų užsienyje saugomų.

V. KONDRATOVIČ. Dar kartą sakau, manyčiau, kad būtų Vyriausybės nustatyta tvarka, kurioje būtų numatyta oficialių, tarkime, delegacijų atvejai, kada vykstama kartu, šiuo atveju galbūt su sutuoktiniu ar sutuoktine, kada tai yra pagal protokolą būtini dalykai. Natūralu, kada mes kalbame apie apsaugą ir pirmo asmens arba antro, arba trečio, arba penkto asmens – nesvarbu kurio, bet tos delegacijos nario, – tai šiuo atveju kalbame apie visą visos delegacijos apsaugą, nesvarbu, ar jis yra pirmas, ar antras, ar trečias valstybės pareigūnas. Kalbame apie tai. Bet jeigu kalbame apie ministrus, tarkime, arba kitus asmenis, kuriems būtina teikti tą apsaugą, tai šiuo atveju dabar nėra galimybės juos saugoti kitaip. Arba, sakysime, pažeisti kokius nors teisės aktus ar sugalvojant kokių nors kitų būdų. Bet mes kalbame, kad, įteisinus šitą nuostatą, galėsime pagal poreikius, kurie bus nustatyti tvarkų, saugoti ir kitus asmenis. Čia jau matysime, kas ir kaip.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Paskutinis klausia V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Gerbiamas ministre, norėčiau pasakyti, kad saugoti asmenis yra labai svarbu, ir A. Parubijaus nužudymas parodė tai, kad jis, netekęs apsaugos, buvo tuoj pat nužudytas. Tai ačiū už tai, kad saugote tuos asmenis, kurie valstybei yra svarbūs. Tos saugojimo išlaidos turbūt nėra tokios didelės, kai tokios tragiškos pasekmės, kaip buvo Ukrainoje. Paklausti norėčiau apie tą 3(20) straipsnį. „Kai yra pakankamas pagrindas manyti, kad gali kilti grėsmė saugomo asmens ir (ar) saugomo objekto saugumui, pareigūnai turi teisę tikrinti ir apžiūrėti asmenis ir jų turimus daiktus, bagažą.“ Ką reiškia žodžiai: „kai yra pakankamas pagrindas manyti“? Kas nustatys, kad jau yra „pakankamas pagrindas“, nes tai iš esmės yra asmens krata?

V. KONDRATOVIČ. Manau, kad, atliekant apsaugą, saugant pareigūnus arba saugant asmenis, tikrai turi būti susietas atvejis būtent su ta grėsme, kuri gali kilti iš, tarkime, asmens, kuris artinasi arba yra šalia, arba patenka į objektą, tarkime, šiuo atveju į Seimą. Tai yra prižiūrima, bet gali būti kiti objektai. Mes manome, kad bet koks patekimas į tą objektą, kur tuo metu vyksta koks nors renginys, būtų pakankamas pagrindas tikrinti visus patenkančius į tą objektą, kada tame objekte yra, tarkime, saugomų asmenų. Šiuo atveju aš taip manau. Kitais panašaus pobūdžio atvejais irgi dėliočiau tas situacijas.

PIRMININKĖ. Dėkojame ministrui. Motyvai. Dėl motyvų už nėra, bet yra norinčių pasisakyti prieš. Prašom. Prieš pasisako S. Bucevičius.

S. BUCEVIČIUS (NAF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, kolegos, iš tikrųjų ministras, kada atsakinėja, turėtų būti įsitikinęs: „aš tvirtinu“ arba „teigiu“ – jūs sakote: „aš manyčiau“ ir taip toliau.

Dėl įstatymo projekto tokio, koks jis šiandien yra pateikiamas, mes šiandien frakcijoje taip pat, kai svarstėme, neturėjome atsakymų. Sakome, mes po pateikimo turime pritarti ir judėti į

priekį, gal gautume tikslesnius atsakymus. Bet šiandien iš tų, kurie kolegos klausė jūsų, gerbiamas ministre, iš tikrųjų po jūsų atsakymų man dabar dar daugiau kyla, kaip čia pasakyti, pagristų abejonių. Ir kada sakome, papildomų lėšų nereikės, jūs jau tvirtinate, dabar stovėdamas tribūnoje, kad tų lėšų reikės. Ir koks poreikis bus? Taip pat nežinote. Aš manyčiau, kad šiandien asmeniškai aš susilaikysiu dėl to įstatymo projekto.

PIRMININKĖ. Dėkui. Ministre.

V. KONDRATOVIČ. Aš pasakiau – manyčiau. Jeigu paskaitysite toliau, parašyta: „Vyriausybės nustatyta...“.

PIRMININKĖ. Nereikia jums komentuoti. Ministre, atsakysite komitete, jeigu bus poreikis. Už norėtų pasisakyti V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Žinote, dėl tos diskusijos, kad brangiau kainuos, jeigu bus dviejose vietose. Šiaip ar taip, ta vieta, kurioje gyvena ar Prezidentas, ar Seimo Pirmininkas, ar Ministras Pirmininkas, jo asmeninė gyvenamoji vieta, jau yra saugoma pagal esamą įstatymą. Taigi, jeigu jis ir persikeltų į Turniškes, ta kita vieta taip pat turėtų būti saugoma. Tai čia pasakymai, kad papildomos lėšos, – čia neatsiranda, čia tiesiog yra tokia realybė. Ačiū. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkui. Jau yra prasidėjęs balsavimo langas. Ir dabar balsuosime dėl įstatymų projektų, kurie buvo pristatyti kartu, tai yra dėl projektų Nr. XVP-621, Nr. XVP-622, Nr. XVP-623 ir Nr. XVP-624. Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 88, balsavo 88: už – 66, prieš – 4, susilaikė 18. Pritarta po pateikimo.

Dabar komitetai. Dėl projekto Nr. XVP-621 kaip pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti gruodžio 9 dieną. Ar galime pritarti? Prieštaraujančių nėra, pritarta.

Kitas projektas Nr. XVP-622, pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Svarstyti iki gruodžio 9 dienos. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, pritarta.

Kitas darbotvarkės klausimas – projektas Nr. XVP-623. Pagrindiniu komitetu siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Svarstymo data – gruodžio 9 diena. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, pritarta.

Ir projektas Nr. XVP-624. Pagrindiniu komitetu siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas. Siūloma svarstyti taip pat gruodžio 9 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, pritarta.

14.54 val.

Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2, 6, 16, 17, 19, 24, 27, 35, 41, 41¹, 50 straipsnių, III skyriaus dešimtojo skirsnio pavadinimo ir 3 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19², 19³, 31², 53¹, 53² straipsniais įstatymo projektas Nr. XVP-673 (pateikimo tęsinys)

Grįžtame į vakarinio posėdžio pradžią. Būtų vakarinio posėdžio 1 klausimas – Aviacijos įstatymo projektas Nr. XVP-673. (*Balsai salėje*) Minėjau, Aviacijos įstatymo projektas Nr. XVP-673.

Užsiregistravo 101, balsavo 101: už – 100, prieš nėra, susilaikė 1. Pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstyti spalio 7 dieną. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

14.55 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-689 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės klausimas – projektas Nr. XVP-689. Balsuojame.

Užsiregistravo 104, balsavo 102: už – 102, prieš ir susilaikiusių nėra. Pritarta.

Siūlomas pagrindinis komitetas – Sveikatos reikalų komitetas. Svarstymo data – šių metų lapkričio 11 diena. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

14.55 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 13¹ ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-633, Žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo Nr. VIII-157 15¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-634, Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo Nr. IX-1672 45 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-635, Žmogaus audinių, ląstelių, organų donorystės ir transplantacijos įstatymo Nr. I-1626 2, 5, 7 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-636, Radiacinės saugos įstatymo Nr. VIII-1019 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 5¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-637, Medicinos praktikos įstatymo Nr. I-1555 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-638, Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo Nr. I-1246 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-639, Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 9 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-640, Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo Nr. IX-413 5 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-641, Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-642, Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 7 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-643, Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 21, 26 ir 43 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 45¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-644, Kraujo donorystės įstatymo Nr. I-1611 2, 4 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-645 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Sveikatos sistemos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-633 ir visi lydimieji. Balsuojame.

Užsiregistravo 101, balsavo 101: už – 100, prieš nėra, susilaikė 1. Pritarta.

Dėl komitetų. Dėl įstatymų projektų nuo Nr. XVP-633 iki Nr. XVP-645 pagrindiniu komitetu yra siūlomas Sveikatos reikalų komitetas. Svarstymo data – lapkričio 11 diena. Ar galėtume priarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Pritarta.

Kviečiame ministrą toliau tęsti pristatymą.

14.56 val.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 1, 2, 7, 19, 20, 21, 22, 23, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-619, Gynybos ir saugumo pramonės įstatymo Nr. XIV-2647 3 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-620 (*pateikimas*)

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-619 ir lydimasis. Pranešėjas – V. Kondratovičius. Prašom.

V. KONDRATOVIČ. Ačiū. Gerbiami Seimo nariai, projektų tikslas yra prisidėti prie Lietuvos gynybos ir saugumo pramonės plėtros skatinimo, aiškiau reglamentuoti reikalavimus ūkio subjektams, siekiantiems vykdyti ar vykdantiems veiklą, susijusią su ginklais. Projektai sietini su pavasario sesijoje pateiktais Seimui svarstyti įstatymų projektų paketais, skirtais gynybos ir saugumo pramonės plėtrai. Kalbu apie žaliuosius koridorius.

Projektų pakeitimo esmė. Esminis siūlomas pokytis. Siūloma atsisakyti veiklos su nepagrindinėmis ginklo dalimis licencijavimo. Šiuo metu visos ginklų dalys kontroliuojamos taip, kaip pats ginklas. Kadangi tokių dalių gamyba, prekyba ir panaši veikla nebūtų kontroliuojama, ūkio subjektams nereikėtų vykdyti šių dalių apskaitos, atlikti kitų veiklos su ginklais vykdymo reikalavimų. Kuri dalis priskirtina pagrindinei, o kuri nepagrindinei, kiekvienu atskiru atveju spęs krašto apsaugos ir vidaus reikalų ministrų sudaroma ekspertų komisija.

Aiškiai nustatoma, kad asmuo, kuris kuria ginklą, turi kreiptis dėl gamybos licencijos gavimo, jei kūrimo metu ketina panaudoti ginklų, šaudmenų dalis. Jei asmuo nėra tikras, ar jo kuriamas gynybos produktas bus pripažintas ginklu ar jo dalimi (ne visa karinė įranga yra ginklai), tuomet jis turi kreiptis į ekspertų komisiją, kuri priims sprendimą dėl daikto atitikties ginklo pagrindinės dalies sąvokai.

Sudaroma galimybė licencijuojamą veiklą tam tikrame etape vykdyti patalpose, kurioms taikomi kiti standartiniai reikalavimai, nei nustatyti. Aktualu ginklų kūrimo veiklai. Nustatoma, kad licencijos turėtojas privalo ne pateikti būsimo darbuotojo sveikatos patikrinimo išvadą, o užtikrinti, kad pats pretendentas atliktų reikalingą sveikatos patikrą, tai yra informuoti asmenį apie jo pareigą gauti sveikatos patikrinimo išvadą, siekiant tiesiogiai dirbti su ginklais.

Gynybos ir saugumo pramonės įstatymo pakeitimai yra tikslinamojo pobūdžio, nurodoma, kad reguliavimas apima tik pagrindines ginklo dalis.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų norėtų paklausti šeši Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamas ministre, ar tikrai šie sprendimai pamatuoti? Dabar jau galima ginklą pasigaminti *printeriu*, *atsiprintinti* sau gražiai tas dalis, susirinkti ir taip toliau. Istorija moko, kad atsipalaiduoti čia taip pat negalima. Prisiminkite tokį nelabai seną Kauno konservatorių A. Petrusevičių, rodos, jis gamino lietuvišką automatą, po to ten pusė Kauno banditų buvo apginkluoti tais automatais. Jis buvo nuteistas, po to kažkaip ten pavyko jį išsukti konservatoriams, bet ta istorija tikrai pamokanti. Vis dėlto čia negalima taip laisvai į viską žiūrėti. Todėl aš manau, kad bent jau poįstatyminiais aktais turėtų būti aiškiai reglamentuota tai, kurios pagrindinės, nepagrindinės dalys, kad vis tiek reikalinga licencija, patikrinimas, nes kalbame apie ginklus, kurie gali būti panaudoti ir nusikalstamiems tikslams.

V. KONDRATOVIČ. Ačiū jums už tikrai gerą pastabą. Noriu jus užtikrinti, kad įstatymų pakeitimai tikrai nesumažina tų dalių ar ginklų, kuriuos galima laikyti ginklais ar kurie yra priskiriami prie ginklų licencijavimo sąlygų, gamybos. Viskas lieka taip, kaip ir buvo. Noriu priminti, kad pagal šiandieninį reguliavimą daiktas ar įrenginys yra laikomas ginklu, jei sukonstruotas arba pritaikytas taikiniams naikinti, žaloti arba kitaip juos paveikti. Faktiškai šis ginklas bus saugomas, kaip ir saugomas iki šiol. Bet yra tokių atvejų ir dažnai gaunu tokių prašymų, tarkime, kada dronas arba net ta pati mina gaminama panaudojant paprastą vamzdį, kada jis yra sandėlyje. Ar čia yra ginklas, ar tai yra vamzdis? Tam yra eikvojami tikrai dideli resursai, kaip aš vadinu, kai kanalizacijos vamzdį mes turime laikyti ginklo dalimi. Tikrai taip nėra racionaliai leidžiami resursai. Šiuo atveju ta dalis, kuri yra įprasta, kuri naudojama civiliniam gyvenimui, kuri nepatenka į ginklo apibrėžimą, bus saugoma taip, kaip yra saugomi įprasti sandėlio likučiai arba daiktai, o kas yra jau ginklas, tai bus kaip ginklas, ir jokių čia nuolaidų, kad būtų mažiau kažkas, tikrai ne. Tikrai ginklų politika, kontrolės politika yra labai svarbi mūsų šalyje ir mes matome net pagal tai, kokia yra situacija kitose šalyse, kuriose yra truputį laisviau.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia T. Prajara.

T. PRAJARA (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas ministre, noriu jūsų paklausti. Pagal dabartines šio projekto pataisas ir atsisakius bendros dalių sąvokos, palikus reguliavimą tik pagrindinėms dalims, iš kontrolės iškris šie komponentai: tuščios šaudmenų tūtelės, smulkios ginklo dalys, duslintuvo korpusas ir taip toliau, kuriuos yra labai paprasta panaudoti nelegaliai ginklų gamybai ar modifikacijai. Ar sutinkate, kad tai gali tapti didžiule landa šešėlinei rinkai ir tapti realia grėsme žmonių saugumui? Noriu sužinoti, kokias garantijas siūlote, kad šios spragos nebūtų išnaudotos nusikalstamų grupuočių naudai? Dėkoju jums iš anksto už atsakymą.

V. KONDRATOVIČ. Mūsų manymu, pateikti siūlymai neturėtų sumažinti ginklų kontrolės politikos, bet jeigu tokių klausimų kyla, tikrai mielai dalyvausime komitetuose, aptarsime šį jūsų iškeltą klausimą ir pateiksime argumentus, kurie galbūt jums bus priimtini. Jeigu ne, tai jūsų valia spręsti kitaip.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui. Gerbiamas ministre, kiekvienas reguliavimas, be abejonės, šioje srityje turi dvi puses. Viena vertus, kaip ir kažką pageriname, kita vertus, gali būti, kaip ir anksčiau, perdėtai biurokratizuota sritis. Bet kokių atvejų, aš manau, tai vis tiek geras žingsnis į priekį gerinant šios srities padėtį, nes gynybos pramonė turi užimti reikšmingą vietą.

Bet vis tiktai aš negaliu pasinaudodamas proga neatsiliepti į čia išgirstus kaltinimus Konservatorių partijai. Vis tiktai tas žmogus – tai Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto narys prieš 25 metus, jis gamino automatinį ginklą „Vytis“, gamino jį 1990–1992 metais, žinote...

PIRMININKĖ. Laikas!

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). ...Konservatorių partija tuo metu dar neegzistavo.

PIRMININKĖ. Laikas!

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Taigi pasigūglinkite, pasižiūrėkite, pasitikslinkite ir tada skelbkite savo melagenas.

PIRMININKĖ. Nelabai čia ką atsakyti gali ministras. Klausia V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Ministre, aš suprantu, kad kalbama ne apie šaunamojo ginklo dedamąsias dalis, o kitų kariuomenėje daugiau naudojamų ginklų dedamąsias dalis, kaip, pavyzdžiui, minos plastikinę dalį be sprogmenų. Tai tiesiog mano klausimas, ar analizavote užsienio praktiką ir ar rėmėtės užsienio praktika? Kaip pavyzdį galėčiau pasakyti, kad susidūrė su ta problema Jungtinė Karalystė.

V. KONDRATOVIČ. Taip, iš tikrųjų mes kreipėmės į mūsų atašė klausdami, kaip yra kitur. Sakyčiau, kad pas mus, Lietuvoje, kalbant apie ginklų kontrolę, gamybos kontrolę, yra galbūt ne viena iš tokių griežčiausių, bet tokių galbūt daug apimančių politikų, kuri prižiūri gana giliai visas sritis, kalbant apie prekybą, kalbant apie gamybą. Tai šiuo atveju mes esame tie, kas esame.

Reikia suprasti, kad priėmus pakeitimus nėra atlaisvinama jokia rinka, kol nebus priimtas komisijos ekspertų vertinimas, ar tas ginklas yra arba nėra, arba ta dalis... (*Balsas salėje*) Atsiprašau, ai, ne to klausėte? (*Balsas salėje*) Yra skirtingų patirčių, yra skirtingų patirčių. Mūsų patirtis, manyčiau, yra racionaliai apgalvota ir sudėti visi rizikos valdymo faktoriai. Jeigu ką nors reikės keisti, tai tikrai ateisime iš karto į Seimą, paprašysime pakeitimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų daugiau niekas nenori klausti, bet pasisakyti dėl motyvų už – I. Šimonytė. Prašom.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas ministre, kad jūsų teikiamame įstatymo projekte yra atsižvelgta į ne vieną siūlymą ar ne vieną problemą, kuri buvo svarstyta taip pat ir Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete. Turbūt čia galima tikrai praleisti pro ausis įvairių šmaikštuolių pasisakymus, nes neprotingas žmogus turbūt ir su šluota gali sau daug žalos pasidaryti. Bet turint mintyje, koks svarbus yra Europos šalių ir Lietuvos gebėjimas stiprinti savo gynybos pramonę, pakeitimai tikrai turės, mano supratimu, teigiamą įtaką. Ir labai gerai, kad projektas pagaliau atkeliavo į Seimą ir bus galima jį komitete eventualiai tobulinti ir kuo skubiau priimti. Tai ačiū jums. Siūlau palaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Motyvų prieš nėra. Balsuojame.

Užsiregistravo 97, balsavo 93: už – 91, prieš nėra, susilaikė 2. Pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Svarstymo data būtų spalio 7 diena. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Pritarta abiem projektams.

15.08 val.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-663 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – projektas Nr. XVP-663. Jį pristatyti kviečiamas L. Jonauskas. Tai būtų Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Prašom.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Kolegos, kartu su Seimo nariu A. Radvila teikiame įstatymo pataisas, kurios šiek tiek apribotų naujų šaudyklų, atvirojo tipo komercinių šaudyklų, steigimą. Šiandien situacija yra tokia, kad, norint įsteigti šaudyklą, reikia turėti tikrai žemės ūkio paskirties žemės ir iki 1 hektaro nėra jokių papildomų reikalavimų. Faktiškai bet kurioje teritorijoje: prie gyvenamųjų namų, kaimo vietovėje, už miestelio, tokioje žemėje gali atsirasti šaudyklą, kuri nevaržomai (aišku, atitinkamai pagal nustatytas higienos normas) galėtų veikti. Bet puikiausiai žinome, kad Nacionalinis visuomenės sveikatos centras negeba tinkamai kontroliuoti nei kvapų, nei garso, todėl yra labai didelė tikimybė, kad bus viršijamos garso

normos. Taip yra ne vienoje šaudykloje, dėl jų yra atliekami įvairūs tyrimai, yra išrašomos baudos, bet šaudyklų savininkai jų nepaiso ir taip toliau. Tai norima tiesiog susitvarkyti, kad mažos šaudyklos, iki 1 hektaro, nebūtų steigiamos bet kur, bet kokia atsitiktine tvarka, kad jos būtų steigiamos arba jas būtų galima steigti tik atstumu, ne mažesniu kaip 500 metrų nuo gyvenamųjų pastatų arba visuomeninės paskirties pastatų.

Kolegos, atsakysiu į jūsų klausimus ir labai prašysiu pritarimo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų norėtų paklausti nemažai Seimo narių. Pirmasis klausia A. Radvila. Klausimams skirta iš viso 10 minučių.

A. RADVILA (LSDPF). Mieli kolegos, bičiuliai, Linas pristatė, išsamiai papasakojo. Kadangi ruošėme šį projektą, teikiame kartu, tiesiog noriu paprašyti pritarti šitam projektui. Man kelia didelių dvejonių. Iš kur kilo šitas klausimas? Kai pradėjau dirbti ir pradėjo lankytis gyventojai, daug ko nežinojau. Kai sužinojau, man sukėlė daug emocijų. Kaip Linas minėjo, tereikia 50 arų šaudyklai įkurti – nereikia nei poveikio aplinkai, nereikia net žemės paskirties keisti ir daugelio kitų dalykų, gyventojų sutikimo. Tai man kelia daug dvejonių. O kaimynas gyvena už 70 metrų.

Mieli kolegos, prašau pritarti ir leisti bendruomenėms įsitraukti į diskusijas, nes jos turi daug filmuotos medžiagos, daug informacijos. Jos šiandien gyvena košmare. Ačiū. Prašau pritarimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausimo čia kaip ir nebuvo. Klausia A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, aš nežinau, ar tikrai tuo keliu nueita, nes reiktų kalbėti apie sąlygas, kurias atitiktų, o ne atstumus, nes šiek tiek juokingai skamba – 500 metrų, už 500 metrų jau nesigirdės. Girdėsis. Reiktų kalbėti būtent apie sąlygas šaudykloms, atstumas tų dalykų neišsprendžia. Dėl to aš siūlau vis dėlto patobulinti ateityje šitą projektą, o dabar siūlyčiau nepritarti, nes šaudyklose, atvirose šaudyklose, galima naudotis ir duslintuvais, ir visu kitu, taip sumažinti garso poveikį aplinkiniams gyventojams. O dabar šaudyklų tikrai įsteigta, atstumai yra maži, priklauso ir šauliams, ir krašto apsaugos savanoriams, ir panašiai. Aš sakyčiau, projektas turėtų neigiamą įtaką.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Čia irgi nėra klausimas.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Aš atsakysiu.

PIRMININKĖ. Bet pranešėjas nori pakomentuoti. Prašom.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Aš atsakysiu. Taip, kolega, savo pasisakymu galbūt galite ir suklaidinti kitus kolegas, sakydamas, kad šauliai, savanoriai ar dar kažkas... krašto apsaugos, gynybos reikmėms yra įsteigta šaudyklų. Šitas reglamentavimas nepalies jau esamų šaudyklų ir karinio pobūdžio šaudyklų, uždarojo tipo šaudyklų – jis palies tiksliai tuos komercinius objektus, dėl kurių šiandien nėra jokio ribojimo. Kalbu apie šaudyklas iki 1 hektaro. Kaip sakė kolega, užtenka vos ne turėti ilgą sklypą 20, 30, 40 arų ir tu faktiškai prie bet kokios trobos šiandien turi galimybę žemės ūkio paskirties žemėje įsteigti šaudyklą. Reikia tiksliai atitikti, norint gauti generalinio policijos komisaro leidimą, licencijos sąlygas, užtikrinti saugumą pylimui ir taip toliau. Bet dėl triukšmo, ką ir sakiau, Nacionalinis visuomenės sveikatos centras šiandien yra neįgalus. Jis vieną dieną gali atvažiuoti tikrinti, vieną dieną matavimai ir vėjas gali būti vienos krypties ir tas gyventojų skundas nebus atlieptas.

Dar daugiau – mes turime lygiai tą pačią problemą su kvapais Skaidiškėse, kur tas pats Nacionalinis visuomenės sveikatos centras, nors ir, atrodo, skirtingi klausimai, negeba tvarkytis. Savaitgaliais, švenčių dienomis ir taip toliau specialistai net neturi galimybių atvažiuoti, matuoti, prižiūrėti, kontroliuoti ir taip toliau. Todėl problema yra tikrai svarbi.

Siūlyčiau persigalvoti ir pritarti šitam projektui. Dar daugiau paprašysiu: kai įstatymo projektas pereis į kitas stadijas, pateikti savo siūlymus, kaip dar būtų galima sutvarkyti šitą projektą.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia B. Ropė.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, man iš tikrųjų neaišku, kodėl 500 metrų? Ar čia taip sugalvota buvo, ar čia kažkuo pagrįsta? Galbūt kas nors skaičiavo, kas nors analizavo kitų šalių patirtį ar kažką tokio? Tai vienas dalykas. Bet, mano galva, dar priklauso ir nuo to, kaip dažnai ir kokiais kiekiais bus naudojamos tomis šaudyklomis. Jeigu tai vienetiniai dalykai, tai vienas dalykas, bet jeigu nuolatos bus vykdomi... naudojamos ta šaudykla, tai gal at-

skirais atvejais atstumai turėtų būti kiti. Ir trečias dalykas, noriu dar paklausti: ar bus siūloma keisti žemės paskirtį?

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Kaip ir sakiau, šiandien norint įsteigti šaudyklą nereikia keisti paskirties – užtenka turėti žemės ūkio paskirties žemės ir gali ten drąsiai tą daryti.

Kiti pasiūlymai dėl paskirties keitimo tikrai galės būti registruojami. Mes galėsime aptarti, nes diskusijų tikrai bus. Juo labiau kad išgirdusios apie ketinimą šiek tiek apriboti naujų šaudyklų steigimą bendruomenės sukluso ir turi daug pasiūlymų ir dėl jau veikiančių šaudyklų.

Kaip mano kolega Algimantas minėjo, kai kurios bendruomenės išgyvena košmarus, kur yra įsteigtos tos šaudyklos prie gyvenamųjų namų, ir, kaip jūs sakote, nesvarbu, ar nuolatos pyškins, ar tik savaitgaliais. Įsivaizduokite, šeima gyvena šalia šaudyklos su mažais vaikais ir nuolatos, be perstojo ten vyksta kažkokios treniruotės, šaudymai ir taip toliau. Nesvarbu, kokie ten tikslai, ar ten pramoginiai bernvakariai, mergvakariai, ar kas tiktai nori, bet tai yra nepatogumas žmonėms. Jeigu norima atliepti krašto apsaugos poreikius, yra šauliai, yra savanoriškos pajėgos ir taip toliau, tikrai galima išspręsti ir suderinti visus šiuos dalykus.

O atsakant dėl 500 metrų, taip, su specialistais darėme analizę ne tiktai dėl garso plitimo, bet ir kartu žemėlapyje. Jeigu atstumas būtų didesnis, kaip buvo įsivaizduojama pačioje pradžioje, apie kilometrą, tai tokių zonų kai kuriose savivaldybėse visai neatsirastų. Siekiant, kad visiškai nebūtų apribojamas naujų šaudyklų steigimas, yra pasirinktas 500 metrų atstumas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Galėčiau pasakyti, gyvenu netoli poligono ir kada jau nešaudo ar kažkas nevyksta, tai galvoju, kodėl to nėra, nes vis tiek dabartinė situacija verčia galvoti apie mūsų pasirengimą dienai X. Geriau, kad jos nebūtų.

Bet mano klausimas būtų. Šaudyklų tikrai nėra perteklius, šaulių skaičius nuolat didėja, reikia kažkur atlikti... mokytis, praktikuotis, ir ne tai, kad išmokau šautuvą laikyti, – norint būti tikru šauliu reikia nuolat lankyti tuos kursus. Tai čia šaudyklų yra milžiniškas trūkumas. Jūs, kai rengėte šį projektą, gal iš tikro žinote, kiek per penkerius metus atsidarė naujų šaudyklų? Jeigu mes papildomus reikalavimus kelsime, ar sudarysime galimybes atsirasti naujoms? Jūs turbūt irgi pripažįstate, kad reikia jų naujų?

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Tikrai tokios statistikos neturiu, kiek per penkerius metus naujų komercinio pobūdžio šaudyklų įsisteigė. Bet, atliepdamas į klausimą dėl krašto gynybos ir dienos X, dar kartą pabrėšiu, kad mes nekalbame apie karines šaudyklas, apie uždaro tipo šaudyklas, kur dažniausiai ir vyksta įvairios treniruotės. Aš irgi gyvenu netoli tos vietos, kur yra praktikuojamasi ir kariai lavina savo gebėjimus šaudyti. Bet, matyt, irgi kiekvieną dieną vis mažiau ir mažiau girdžiu, bet čia, matyt, nuo amžiaus priklauso, kad nebegirdžiu, kas ten pokši aplinkui. Bet jaunos šeimos ir taip toliau tikrai patiria tuos nepatogumus.

Atsakant į jūsų klausimą, tikrai neapribosime jokios galimybės nei šauliams, nei visiems kitiems ugdyti savo įgūdžius ir būti pasiruošusiems dienai X.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas kolega, aš kažkaip pasigendu tokio sisteminio požiūrio, nes šaudyklų poreikis ir ta geopolitinė situacija turbūt verčia visus praktikuotis. Tikrai poreikis yra. Kodėl savivaldybės nepasitvirtina specialiųjų planų ir išdėstymo, kad ir gyventojai būtų saugūs, ir pirmiausia nekeltų ten... atitiktų SAZ'o, PAV'o visus reikalavimus? Tose teritorijose tegul verslas vysto ir pačios savivaldybės, kaip turi užduotį dėl priedangų, galėtų aiškiai specialiuosiuose planuose per nustatytą laiką skirti tas teritorijas ir leisti ten verslui vystyti, kad ir valstybinėje žemėje. Man kažkaip tokio sisteminio požiūrio trūksta. Labai teisingas projektas, tik svarstymo stadijoje turbūt jūs tą sudėliosite.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Atsakysiu. Iš tikrųjų labai geras klausimas. Tas sisteminis požiūris tikrai turi atsirasti ir savivaldybių teritorijų planavimo dokumentais reikėtų apibrėžti tas teritorijas, kurios galėtų būti šaudyklos. Bet yra bent keletas vietų Lietuvoje, kur šiandien žmonės, bendruomenės jau yra išsigandusios naujų šaudyklų steigimo. Kaip ir minėjau, iki 1 hektaro faktiškai kur tik nori gali steigti. Didesnėms negu 1 hektaro šaudykloms yra didesni reikalavimai: reikia

atlikti poveikio aplinkai vertinimą ir tos procedūros yra sunkesnės, tada jau matuojamas yra garšas, triukšmas ir taip toliau. Kol to nėra, kol nėra sisteminio požiūrio, teikiame šitas pataisas, bet, kaip jūs ir sakote, yra visa galimybė tobulinti įstatymo pataisas ir patį sprendimą iki tol, kol bus priėmimas. Tai mano prašymas, kolegos, tikrai palaikyti ir pritarti šitoms pataisoms.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausimams laikas baigtas. Dėkoju. Motyvų už nėra. Prieš – S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Man atrodo, čia pavojingas ir nesisteminis įstatymas. Visų pirma Lietuvoje yra Triukšmo valdymo įstatymas. Sveikatos apsaugos ministerija nustato metodikas, kaip atliekamas poveikio visuomenės sveikatai vertinimas, ir triukšmo šaltiniai turi gauti higienos pasus ir leidimus. Jeigu gerbiamas Linas arba gerbiamas A. Radvila turi problemą konkrečią, o, aš suprantu, čia yra konkreti problema, tegul pirma susitinka su savo sveikatos apsaugos ministre, pakalba apie tą aprašą, pakalba apie higienos paso išdavimą, pakalba apie ribinius dydžius, kada reikia išsiimti. Bet einama pačiu paprasčiausiu, elementariausiu keliu: parašai septynių sakinių įstatymo projektą, numeti jį į Seimą, sugaišini Seimo teisininkų laiką, čia laiką, išgąsdini visus šaulius ir kitus, tada vaidini, kad parengi gerą įstatymą.

Gerbiamieji valdantieji, atlikite namų darbus, nueikite pas sveikatos ministrę, pakalbėkite su Nacionaliniu visuomenės sveikatos centru, kaip atliekamas poveikio visuomenės sveikatai vertinimas, kaip išduodami higienos pasai, jeigu reikia, pamažinkite ribą, kad kiekviena procedūra pereitų šitą, o dabar neužmeskite visai visuomenei šito ribojimo, ypač kai dabar visuomenės išitraukimas į gebėjimus atlikti kolektyvinę apsaugą ir krašto apsaugą yra didelis. Jeigu turite konkretų pavyzdį, tai paprašykite sveikatos apsaugos ministrės, kad atsiųstų inspektorius. Sėkmės jums. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Už kalbės V. Šeršniovas.

V. ŠERŠNIOVAS (MSNG). Ačiū. Įvertinęs argumentus teikėjų, manau, kad įstatymas vertas dėmesio. Tiktai dar, įvertinus dabartinę geopolitinę situaciją ir ieškant kompromisų, siūlau teikėjams svarstymo stadijoje pagalvoti apie tai, kad galbūt būtų galima... Tarkime, pavyzdys, 500 metrų, sako, tai galbūt gali būti tokių situacijų, kai šaudykla beveik telpa, bet yra 490. Galbūt tokiu atveju galima gauti to gyventojo sutikimą, kad ta šaudykla būtų, ir tada būtų visi patenkinti.

Dar kitas klausimas, kai analizuosite šitą klausimą svarstymo stadijoje, jeigu jisai pereis, esamų šaudyklų situacija, jeigu jos norės plėstis. Pavyzdžiui, Utenos rajone yra šaudykla, kuri nori plėstis, nes ten to pageidauja šauliai. O šiaip šioje stadijoje palaikau.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Dabar balsuojame.

Replika po balsavimo – A. Radvila.

Užsiregistravo 97, balsavo 97: už – 60, prieš – 12, susilaikė 25. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis komitetas – Nacionalinio saugumo ir gynybos. Siūloma svarstymo data būtų spalio 7 diena. Ar galima pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Yra prašymas Aplinkos apsaugos komitetą kaip papildomą. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, pritarta.

Replika po balsavimo – A. Radvila.

A. RADVILA (LSDPF). Aš tik, Simonai, sureaguosiu. Ne šiaip sau gimė šis sprendimas, kurį teikiame priimti, – čia gyventojai tai ir padarė. Man kiekvieną pirmadienį kelios institucijos, firmos, kurios dirba, nori įrengti, ir skundžiasi tais klausimais, jie negali gyventi. Jeigu reikia, aš jums pateiksiu videoįrašą, kas darosi šeštadienį, sekmadienį, nesvarbu, kokia darbo diena, – nuo 8 ryto įvyksta košmaras žmonėms. Jų vaikai miega ir negali tiesiog miegoti naktimis. Čia iššūkiai – ne mes.

PIRMININKĖ. Dėkui. Per šoninį mikrofoną – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Aš tikrai tikiu, kad yra problema, bet ne taip ją reikia spręsti. Teisės departamentas prašo Vyriausybės išvados dėl paskutinių punktų.

PIRMININKĖ. Kadangi buvo prašymas dėl Vyriausybės išvados, balsuojame dėl Vyriausybės išvados. Kas pritariate, balsuojate už, kas galvojate kitaip, balsuojate prieš. (*Šurmulys salėje*)

Užsiregistravo 96, balsavo 96: už – 43, prieš – 38, susilaikė 15. Nepritarta. Posėdžio... Per šoninį mikrofoną, prašom.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Žinote, mieli valdantieji, iš tikrųjų yra ir daugiau garsų – ir žoliapjovė savaitgaliais trukdo žmonėms ilsėtis. Man atrodo, einama iš principo labai ydinga linkme, kai problema gal ir egzistuoja, bet dėl vienkartinį kokių nors atvejų mes darome įstatyminio lygmens pakeitimus. Žinokite, kad šaudyklas atidaryti Lietuvoje yra tokia problema, kad, ko gero, vargiai galėsite parodyti man naujai atsidariusias šaudyklas Lietuvoje pagal dabartinius reikavimus.

Iš tikrųjų turime tikrai labai įtemptą situaciją greta Lietuvos pasienio ir turime tokią situaciją, kad net negalime įsisteigti tam, kad treniruotųsi ir mūsų kariai, ir mūsų šauliai, ir galbūt kiti pilietiškai žmonės treniruotųsi, ir mes patys treniruotumėmės dėl agresijos, kuri kada nors gali ištikti. Man atrodo, kad tai labai ydingas precedentas. Dar kartą pademonstravote, kad nepasitikite savo Vyriausybe, bijote Vyriausybės išvados, net savo paskirtų ministrų. Labai gaila.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Pirmininkaus D. Žebelenė. Prašom.

15.27 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-9 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo valdybos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-736 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

PIRMININKĖ (D. ŽEBELIENĖ, NAF). Tęsiame vakarinį posėdį. Liko rezerviniai klausimai. Rezervinis 3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-9 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo valdybos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-736. Visos trys stadijos: pateikimas, svarstymas ir priėmimas. Į tribūną kviečiu O. Leiputę. (*Šurmulyš salėje*)

O. LEIPUTĖ (LSDPF). 1 straipsnis. Pakeisti straipsnį ir išdėstyti taip: 1 straipsnyje 2 punktu įrašomas R. Šukys, Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas, ir 7 – A. Norkienė, Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja. 2 straipsnis. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo.

PIRMININKĖ. Ačiū. (*Balsai salėje*) Po pateikimo, girdžiu, galima pritarti bendru sutarimu. (*Balsai salėje*) Galima. Ačiū, pritarta.

Svarstymo stadijoje užsirašiusių diskutuoti nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Du straipsniai. Priėmimas. Ar galime visi bendru sutarimu pritarti abiem straipsniams? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta. Balsuojame dėl viso Seimo nutarimo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 94: už – 93, prieš nėra, susilaikė 1. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

15.29 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-10 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-737 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Rezervinis 4 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-10 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-737. Taip pat pateikimo, svarstymo ir priėmimo stadija. Prašom, Orinta, pateikti.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Siūlyti sudaryti Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigą, įrašant antroju R. Šukį, Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmąjį pavaduotoją, septintąja – A. Norkienę, Pirmininko pavaduotoją. Keičiasi numeracija. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo.

PIRMININKĖ. Ačiū. (*Balsai salėje*) Girdžiu, kad siūloma bendru sutarimu pritarti po pateikimo. (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta. Po svarstymo ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta.

Priėmimas. Du straipsniai. Ar galime abiem straipsniams pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Pritarta. Balsuojame dėl viso Seimo nutarimo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 89, vienbalsiai 89 balsavo už. Ačiū. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

15.30 val.

Seimo savaitės (2025-09-15 – 2025-09-19) – 2025 m. rugsėjo 16 d. (antradienio) ir 18 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Rezervinis 5 klausimas – savaitės, prasidedančios rugsėjo 15 diena, Seimo posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Pranešėja – O. Leiputė.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Pateikiamas darbotvarkės projektas, kuriame antradienį yra numatyta ir Daugiabučių gyvenamųjų namų, ir Sporto, ir Vidaus vandenų transporto, taip pat Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymų projektų ir nemažai kitų pateikimų. Ketvirtadienį minėsime Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro A. Račo 85-ąsias gimimo metines ir L. Simučio 90-ąsias gimimo metines, taip pat Jungtinių Tautų asmenų su negalia teisių konvencijos įsigaliojimo 15-ąsias metines. Taip pat ketvirtadienį yra suplanuotas generalinės prokurorės vizitas, klausimų pristatymas ir nemažai kitų klausimų.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų užsirašė paklausti J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiama vicepirmininke, pastebėsiu, kad kitos savaitės darbotvarkėje apie trečdalį laiko užima tokie ne mūsų projektų svarstymai – prokurorės pranešimas, kiti dalykai. Nepaisant to, posėdžiai iki pusės keturių, nėra projektų. Sakykite, kokios čia priežastys? Ar komitetai, jų pirmininkai vangiai organizuoja darbą ir nesugeba apsvarstyti pateiktų projektų, ar Vyriausybė miega, nepateikia pagal Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonių planą numatytų projektų? Kas čia dabar yra? Nebūdavo ankstesnėse kadencijose tokių trumpų posėdžių, kadencijai išibėgėjant. (*Balsai salėje*)

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Dėkoju už jūsų klausimą. Jeigu galėčiau pajuokauti (tik nežinau, kaip jūs tai priimsite) atsakydama jums, kad laikas yra planuojamas, komitetai tikrai turės darbo, Vyriausybė dėl galbūt kažkiek užsitęsusių tam tikrų procesų... bet taip pat yra parengusi nemažai projektų. O tas juokas, kuris galėtų būti, – rūpinamės, kad jūs nepavargtumėte.

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjai. Daugiau klausimų... Atsiprašau, dar S. Gentvilas. Prašom, Simonai.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkui. Gerbiama Orinta, malonu jus matyti tribūnoje. Bet kodėl ne pirmasis pavaduotojas pristato? Tiesą sakant, tai yra įprasta praktika. O šiaip Vyriausybė yra paruošusi NŽT pertvarkos projektą, kad būtų atiduota žemė savivaldai. Jau praėjo 2 savaitės nuo Vyriausybės posėdžio, bet kitos savaitės darbotvarkėje šito klausimo nėra. Štai, pavyzdžiui, L. Jonausko projektams dėl paršelių kastravimo jūs randate laiko darbotvarkėje. Gal galite paaiškinti? Prieš pusantros savaitės jau įregistruotas projektas, kompleksinis, iš praeitos kadencijos, šita kadencija, kodėl nėra Žemės įstatymo paketo? Ačiū.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Dėkoju. Jeigu bus toksai pasiūlymas ir bus manoma, kad reikia papildyti darbotvarkę, papildysime. Visi klausimai sprendžiami laiku. Pirmasis pavaduotojas įsivažiuoja į darbus. Buvo suplanuota, kad darbotvarkę pristatys Seimo Pirmininkas, bet jo nėra, tai aš jį pavadavau.

PIRMININKĖ. Ačiū. Daugiau užsirašiusių jūsų paklausti nėra. Ačiū pranešėjai. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Registruojamės. Vakarinis posėdis baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

III (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 75 STENOGRAMA

2025 m. rugsėjo 16 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas J. OLEKAS
ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas R. ŠUKYS*

PIRMININKAS (J. OLEKAS). Labą rytą, gerbiami kolegos. Prašyčiau užimti savo vietas, nes prieš tvirtindami darbotvarkę dar turime registruotis ir atlikti labai svarbią procedūrą. Tai prašom registruotis pirmiausia.

Ačiū, kolegos. Iš viso užsiregistravo 108 Seimo nariai. Rytinį posėdį pradedame. (*Gongas*)

Labai atsiprašau visų stovinčių prie mikrofonų, nes jūsų visų vardu norėčiau paskelbti, kad šiandien vienam iš mūsų yra ypatinga diena – šiandien savo 45-ąjį gimtadienį švenčia M. Poškus. Mantai, kviečiame. (*Plojimai*) Kolegos, ačiū.

10.03 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. rugsėjo 16 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Dabar turbūt pasiūlymai dėl darbotvarkės. S. Gentvilas. Prašau.

S. GENTVILAS (LSF). Labas rytas, kolegos. Norėčiau įtraukti į darbotvarkę, ją papildyti papildomu klausimu, tai yra Žemės įstatymo pakeitimo projekto Nr. XVP-699 paketas, čia yra Vyriausybės paketas. Teisės departamento išvada gauta, viceministras pasiruošęs pristatyti. Jeigu galėtume įtraukti, tai yra žemės perdavimas kaimų teritorijose savivaldai iš Nacionalinės žemės tarnybos. Tai yra iš praėjusios kadencijos šios kadencijos projektas. Tai bendru sutarimu, man atrodo, apsvaistytume.

PIRMININKAS. Dar kartą – Nr. XVP?..

S. GENTVILAS (LSF). Nr. XVP-699 ir lydimieji į popietinę.

PIRMININKAS. Gerai. Ir V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Norėčiau prašyti ir spręsti tą klausimą Seime. Valdyba yra išėmusi Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo 5002... 10, 12 straipsnių pakeitimo įstatymą, prašyčiau jį sugrąžinti į darbotvarkę, kadangi vienas įstatymas yra pateikiamas, kitas turėtų būti pateikiamas, nes nuostatos... Jie po to galėtų būti sujungiami tam, kad persikeltų nuostatos į vieną teisingą įstatymą, kurio ir siekia savo išvada Konstitucinis Teismas. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū. Girdėjome, kad Nr. XIVP-4301. Čia yra ir buvusios Etikos ir procedūrų komisijos 2020 m. gegužės 27 d. išaiškinimas. Apsispręsimas balsuodami.

Kolegos, ar galime pritarti S. Gentvilo teikimui dėl įstatymo projekto Nr. XVP-699 ir lydimųjų įtraukimo į darbotvarkę? (*Balsai salėje*) Supratau, kad... (*Balsai salėje*) Balsuojame, balsuojame. Kol čia išsiaiškinsi viską...

Ačiū, kolegos. Balsavo 108 Seimo nariai: 98 – už, 5 – prieš, 5 susilaikė. Papildome.

Kitas siūlymas dėl įstatymo projekto Nr. XIVP-4301. Prašom taip pat apsispręsti balsuojant.

Balsavo 102 Seimo nariai: už – 12, prieš – 67, susilaikė 23. Šio įstatymo neįtraukiame.

Ar galime darbotvarkei su vienu papildymu bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Galima. Ačiū, pritarta.

Žodis L. Kukuraičiui. Prašau, gerbiamas kolega.

10.06 val.

Informaciniai pranešimai

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkui, Pirmininke. Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ žinutė, kad šiandien frakcijos posėdyje bendru sutarimu nutarėme pasiskelbti opozicine frakcija.

PIRMININKAS. O, kaip netikėta. (*Balsai salėje*) Gerai, ačiū. (*Triukšmas salėje*) Gerbiami kolegos, prašau dėmesio!

10.06 val.

Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo Nr. I-798 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-693 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 1, tiksliau, 2 klausimas – Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-693. Pra-nešėja – J. Šukevičienė.

J. ŠUKEVIČIENĖ (*LSDPF*). Pirmininke, Seimo nariai, teikiu Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo 14 straipsnio pakeitimo projektą. Lietuvoje bendrijų pirmininkų vaidmuo vis dar sunkus ir nelabai patrauklus darbas. Tai yra daug atsakomybės, nemažai formalumų, o atlygis dažnai nustatomas simboliškai ar tiktai už dalį etato. Dėl to nemažai bendrijų sunkiai randa kandidatus ir neretai perrenka tuos pačius žmones. Šiuo metu galiojančio Daugiabučių gyvenamųjų namų įstatymo 14 straipsnio 3 dalis nusako, kad su bendrijos pirmininku sudaroma tik terminuota darbo sutartis jo kadencijos laikotarpiui. Tai yra imperatyvi įstatymo nuostata, kurios negali pakeisti bendrijos įstatais ar šalių susitarimu.

Taigi, kaip jau minėjau, kodėl šis sprendimo projektas? Darbas išties nėra labai patrauklus. Iš tiesų statistika Lietuvoje tokia, kad kasmet likviduojama kelios dešimtys daugiabučių namų savininkų bendrijų, o gyvuojančios vis dažniau atsisako savarankiškos veiklos, nes trūksta norinčių dirbti, norinčių tų kandidatų ir tiesiog nepavyksta rasti, kas nori imtis pirmininkavimo, ir dėl to visiškai nutraukia savarankišką veiklą. Iš beveik 5 tūkst. (4,9 tūkst.) Lietuvoje veikiančių daugiabučių namų savininkų bendrijų 50 % samdo profesionalias namų priežiūros įmones, tai yra tuos valdytojus. Žinoma, atlyginimas yra derybų klausimas, dažniausiai dalis etato, ir nekompensuoja tos atsakomybės ir laiko sąnaudų. Tai, ko gero, viena iš priežasčių, kodėl tų pirmininkų nėra tiek daug, nėra tiek daug norinčių dirbti, nes iš tiesų tai ne tik tas vadinamasis butų ūkis, bet finansai, renovacijos, remontai, ataskaitos. Darbo apimtis tikrai labai plati. Tas entuziazmas kitą kartą išblėsta ir žmonės nemokamai nenori dirbti. Žinoma, bendrijos privalumas toks yra, kad patys gyventojai gali tvarkytis ir spręsti, kas jiems labiausiai tinka, tačiau kitos valdymo formos taip pat galimos.

Taigi, kokias problemas indikuoja būtent namų bendrijų pirmininkai ir kodėl ši įstatymo nuostata gimė? Pirmiausia, finansinių paslaugų gavimas, nes bankai vertina terminuotas sutartis kaip mažiau stabilias, todėl bendrijų pirmininkai dažnai susiduria su problemomis, su sunkumais gauti paskolą arba lizingą. Taip pat socialinių garantijų trūkumas. Nors darbo santykiai gali tęstis daugiau metų, negu nurodoma viena kadencija, iš tikrųjų praktika rodo, kad tie patys pirmininkai, jeigu jie tvarkosi atsakingai, tvarkingai, jeigu jie sutaria su gyventojais, nesipyksta su gyventojais, iš tiesų yra perrenkami trejų metų kadencijai naujai ir naujai ir gali dirbti net keletą kadencijų, tačiau terminuotos sutarties statusas riboja socialinį stabilumą ir darbo rinkos lankstumą. Ir, žinoma, kitų sektorių praktika. Daugelyje privačių ir dalyje viešojo sektoriaus įmonių vadovai gali dirbti pagal neterminuotas darbo sutartis, net jei jų darbas organizuojamas kadencijomis.

Taigi įstatymo pataisa siektume spręsti šias problemas, suteikdami galimybę bendrijos pirmininkui ir bendrijai šalių susitarimu pasirinkti sudaryti neterminuotą darbo sutartį ne ilgesniam kaip kadencijos laikotarpiui, arba aiškiai įtvirtinti, kad terminuota sutartis pagal socialines garantijas prilygsta neterminuotai, jeigu jos nutraukimas galimas tik pasibaigus kadencijai ar atsistatydinus.

Iš tikrųjų su kolegomis diskutavome ir noriu atkreipti visų dėmesį, kad šio pakeitimo tikslas nėra atverti kelią arba sudaryti neterminuotas darbo sutartis apskritai, kad neatsirastų prielaidų piktnaudžiauti valdžia, pirmininkavimui iki gyvos galvos, sakykime, amžinam pirmininkavimui, dėl ko dažnai ir gyventojai susipyksta, ir kyla tarp kaimynų konfliktas, ir panašiai. Taigi čia visiškai nėra tikslo įteisinti neterminuotas darbo sutartis. Tikslas yra sudaryti lankstesnes darbo san-

tykių sąlygas tarp bendrijos ir bendrijos pirmininko, siekiant pagerinti pirmininkų socialines garantijas ir finansinį stabilumą.

Kokie būtų šio sprendimo teigiami rezultatai? Tai būtų finansinis stabilumas, jeigu neterminuotos sutarties statusas pagrindinėje darbovietėje (teisybės dėlei, nėra daug tokių pirmininkų, kuriems tai būtų vienintelė arba pagrindinė darbovietė, daugeliui tai yra antraeilės pareigos, kaip papildomas darbas), bet tokiems pirmininkams suteiktų didesnes galimybes gauti paskolas, banko paskolas, tvarkyti finansinius dokumentus ar lizingo sutartis. Žinoma, socialinės garantijos tada šiek tiek padidėtų, būtų didesnis socialinis saugumas. Ir, žinoma, ko gero, pagrindinis tų pareigų patrauklumas, kad visgi 50 % jau pasirinko kitą valdymo formą, tačiau liko dar 50 % Lietuvoje daugiabučių, kur yra namų bendrijos. Taigi sudaryti lankstesnes sąlygas, skatinti kvalifikuotus asmenis pretenduoti, nes mes matome visokių atvejų, tiesiog, kai niekas nesutinka, garbaus amžiaus senjoras imasi tos veiklos savo namų bendrijoje ir panašiai. Taigi darbo santykių lankstumas ir sąlygų gerinimas, apie tą mes visi nuolatos kalbame. Suteikiama teisė bendrijai ir pirmininkui susitarti dėl labiausiai abiem pusėms tinkamos sutarties rūšies, išlaikant kadencijos principą. Dar kartą kartoju, kad kadencijų klausimas išlieka ir sutarties ribojimas laiku taip pat.

Kviečiu palaikyti ir lauksiu klausimų. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Kol jūs pristatėte, atsirado norinčių paklausti. Tikrai aš paprašysiu kolegų Seimo narių... Kęstutis Vilkauskas, nugarą rodote kolegei, kuri taip gražiai pristatė projektą. Pirmoji klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Labas rytas. Aš matau iš tikrųjų ir gerų, ir blogų dalykų. Tai truputį noriu jūsų nuomonės paklausti. Darbo kodekse yra aiškiai parašyta, kad terminuota darbo sutartis sudaroma tada, kai žmogus yra renkamas valdymo organas. Bendrijos pirmininkas yra renkamas valdymo organas, kuris dirba kadencijomis. Pirmas klausimas, ar neprieštaraus šių dviejų įstatymų nuostatos viena kitai? Visgi Darbo kodeksas yra aukštesnės galios, man atrodo, reglamentuojantis darbo santykius.

Kitas dalykas, iš bendrijos narių pusės žiūrint, kada yra sudaroma terminuota darbo sutartis, žmogus žino, kad jo darbo sutartis pasibaigs, nesitiki jokių kompensacijų ir taip toliau, išeitinių, turiu mintyje. Jeigu jis dirbs ne pagal neterminuotą darbo sutartį, pasibaigus kadencijai, jau galioja kitos nuostatos ir žmogui turės būti išmokėta išeitinė išmoka.

Toliau atstovavimas banke. Žmonės dažnai piktnaudžiauja, pirmininkai. Ir jeigu bus neterminuota darbo sutartis, bankas nesužinos, kad pasibaigė jo kadencija, ir atleidimas, kaip aš sakiau... Tokie pasvarstymai ir rizikos, kurias aš įžvelgiu.

J. ŠUKEVIČIENĖ (LSDPF). Ačiū, kolege, už klausimą. Iš tikrųjų dėl Darbo kodekso būtent aš žinau, kas yra numatyta Darbo kodekse, tai tiesiog nagrinėsime ir ieškosime galimybių. Galbūt tai galėtų būti kitokia valdymo forma arba individuali veikla, arba panašiai, per tuos tokius pasikeitimus ir tokias galimybes. Tai iš tikrųjų tas rizikas aš esu įvertinusi, bet, žiūrėdami į Darbo kodeksą, ieškosime galimybių, kaip tą procesą padaryti sklandesnį, nes tikslas, vėlgi pakartosiu, nepadaryti, sakykime, tų amžinų pirmininkų, kad ten būtų daugybę metų. Bet dabar situacija yra tokia, kad po trejų metų, jeigu viskas gerai, vis tiek renka tą patį, tik jam yra tam tikri apribojimai. Tai galbūt ar čia tiesiog banko lankstumą, ar panašiai... Bet dėl Darbo kodekso iš tiesų tarsimės ir žiūrėsime, kuriuo atveju būtų galima šį reikalą palengvinti, nesukuriant papildomos naštos biudžetui, nesukuriant papildomų rizikų ir išmokų, sakykime, kaip jūs kad minite.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Fiodorovas. Prašau, kolega.

V. FIODOROVAS (MSNG). Ačiū, Pirmininke. Iš tikrųjų dėl daugiabučių bendrijų pirmininkų, apskritai dėl namų administratorių, kad ir kaip pažiūrėsi, veiklos, į mane kreipėsi gyventojai. O tie kreipimaisi yra tarp tų kreipimųsi, dėl kurių daugiausiai kreipiasi, nes ta veikla, kurią jie vykdo, didžioji praktika rodo, ne visada atitinka gyventojų lūkesčius. O ir įstatymai, atrodo, nors ir gyventojų pusėje, bet visos procedūros, kurios yra įgyvendinamos, labiau namų bendrijų pirmininkų pusėje. Pavyzdžiui, nesušauiu susirinkimo, niekas neiškėlė klausimų, nereikėjo atsiskaityti ir panašiai.

Tai man galbūt šiek tiek keistokai atrodo, kad mes pradedame diskutuoti, kaip būtent labiau apsaugoti bendrijų pirmininkus, o ne gyventojus. Bet kokių atveju diskutuoti apie tai tikrai reikia. Ir kai jūs kalbate apie tą tokią neterminuotą arba terminuotą darbo sutartį, jūs kalbate apie bankus, apie kitus dalykus ir išskiriate tik bendrijų pirmininkus. Bet iš esmės dabar galiojanti praktika, įstatymai, pavyzdžiui, sako: mokyklų direktoriai, kultūros centrų direktoriai, ligoninių direktoriai, kurie dirba pagal kadencijas, susiduria su tokiais pačiomis problemomis. Tai ar nereikėtų šį įstatymą arba būtent bendrijų pirmininkų klausimą spręsti šiek tiek kitaip? Išsprendžiant klausimus ir dėl direktorių...

PIRMININKĖ. Kolega, laikas klausti baigėsi.

V. FIODOROVAS (MSNG). ...kurie vadovauja mokykloms ir kultūros centrums?

J. ŠUKEVIČIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Iš tiesų gyventojai taip pat kreipiasi ir į mane. Vienas iš šių argumentų ir buvo šis sprendimo projektas. Tikrai yra labai įvairių situacijų ir, žinoma, taip, pirmininkai turėtų laikytis visų įstatymų. Bet mes šiuo atveju kalbėtume apie jų aukštesnę kvalifikaciją. Kaip žinoma, iš tiesų tie pirmininkai... Gerai, jeigu, sakykime, šiek tiek toks kaip sėkmės faktorius tam daugiabučiui, kad pasisėk su pirmininku iš tiesų. O jeigu nepasisėkė, tai vėlgi gyventojai turi visas teises tą pirmininką pakeisti. Tai ilgas ir sudėtingas procesas. Aš tą žinau.

O dėl jūsų minimų kadencijų, iš tiesų galioja ne tik švietimo įstaigų vadovams, kurių yra kadencijos ir terminai. Čia labai yra geras ir platus klausimas, kuris vertas tolesnės diskusijos. Bet paimkime net ir Seimo narius. Jeigu bandėte tik prisiekę per keletą mėnesių gauti kokią nors liziną ar telefoną, ar kompiuterį, ar kažką įsigyti, tai buvo pasakyta: nepraėjo 6 mėnesiai, jūsų terminuota sutartis, tiesiog ne. Iš tikrųjų gyventojų interesai čia turėtų būti pirmoje vietoje ir ta pirmininkų kvalifikacija taip pat yra labai svarbus faktorius.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia K. Mažeika. Prašau, kolega.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiama kolege, išties turbūt jūs iš dalies ir atsakote į savo klausimą, nes vis tik statistškai Lietuvoje pusė daugiabučių namų samdo įmones. Kita pusė turi tą problemą, su kuria jūs ir bandote dabar kovoti, tai yra nekompetentingi pirmininkai arba tie, kuriems nepasisėkė, dalis rūpinasi savo gyventojais ir bando tiesiog tą situaciją išlaikyti. Bet turbūt pagrindinis dalykas čia yra ne darbo sutartis, o kompetencija. Jūs apie tai šiek tiek jau kalbėjote. Galbūt ne šitą įstatymą reikėtų tvarkyti, nes vis tik kompetencijos už tas lengvatas tikrai nenupirksi. Todėl aš tikrai siūlyčiau ieškoti to kito rakto. O šiuo atveju dabar noriu paklausti apie Teisės departamento išvadą, kurią turbūt skaitėte, dėl suderinamumo su Darbo kodeksu ir, jeigu bus pritarta po pateikimo, kaip tą situaciją, jūs matote, būtų galima išspręsti? Ačiū.

J. ŠUKEVIČIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Jis šiek tiek koreliuoja su kolegės Ligitos klausimu. Iš tiesų skaičiau Teisės departamento išvadą ir Darbo kodekso srityje ieškosime galimų išeičių ir galimų variantų.

O dėl kompetencijų, tai, žinoma, čia pati idėja pirmininkų, namų bendrijų pirmininkų, buvo ta, kad gyventojai, to namo bendrijos gyventojai, patys žino geriausiai, ko jiems reikia. Dėl to tas įrankis buvo suteiktas tvarkyti tuos namus, tas, sakykime, valdas. Bet kaip tai išsikreipė, kaip kita, tai čia jau kiti klausimai. Dabar išties liko 50 %.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausimų ratą užbaigia E. Kirkutis. Prašau, kolega.

E. KIRKUTIS (LVŽ-KŠSF). Laba diena. Pirmiausia noriu tikriausiai apie įsipainiojusią techninę klaidą paklausti, ar tai techninė klaida, ar ką nors kitą turėjote galvoje? Skaitau sakinį, kuriuo norite papildyti. Jis skamba taip: „Jeigu sudaroma neterminuota darbo sutartis, ji nutraukiama kadencijos pabaigoje arba bendrijos įstatymuose nustatyta tvarka.“ Ar neturėtų būti „įstatuose“?

J. ŠUKEVIČIENĖ (LSDPF). Įstatuose. Ačiū jums, ačiū.

E. KIRKUTIS (LVŽ-KŠSF). Tai pirmiausias dalykas. Antras dalykas susijęs su neterminuotomis darbo sutartimis. Visą laiką, kai yra renkamas pirmininkas, iš patirties žinau, kaip yra pateikiama, dėl to jis yra išrenkamas toks geras, pasitikėjimu grįstas ir taip toliau. Bet yra tokia problema ir labai dažnai susiduriama, kad pats bendrijos narių arba daugiabučių namų būtų ir kitų patal-

pų savininkų nedalyvavimas arba nuolatinis kvorumo nebuvimas susirinkimuose daro tą didelę žalą, kai negalima arba būna labai sudėtinga patraukti lūkesčius nepatenkinusio bendrijos pirmininko.

Kai padarome neterminuotą darbo sutartį, mes jį padarome automatiškai ir lengvai įsipareigojantį kaip nors darbo santykiais, ir antra medalio pusė išeina tokia, kad jį bus sunku patraukti, nes kvorumas dažniausiai būna labai retas ir būna tik tais labai labai svarbiais klausimais, kai jau būna ginčas kosmoso dydžio. Tai toks dalykas. Ir kaip siekiate jį tą sureguliuoti ir kaip tas, ar nepadarys meškos paslaugos?

J. ŠUKEVIČIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Tas kvorumo nebuvimas, tai čia yra dar viena medalio pusė, kaip jūs ir sakote, nes iš tiesų kitą kartą gyventojai jau negyvena tuose butuose, jie būna į užsienį išvykę. Tai ten tie butai užrakinti stovi arba kokie nors nuomininkai. Bet čia šiuo klausimu nelabai jis sprendžiamas, nes ar tai būtų administratorius, ar bendrijos pirmininkas, kvorumui valdymo subjekto forma įtakos didelės neturi. Kas turėtų įtakos, tai, ko gero, nuolatinis ryšio ir kontakto, gero kontakto, palaikymas su gyventojais. Šiuo atveju, jeigu tas bendrijos pirmininkas tikrai dirba nuoširdžiai ir kompetencija jo tokia yra, pabrėšiu, pasisekė tai bendrijai iš tiesų, nes turime labai įvairių praktikų ir įvairių atvejų. Manau, kad stiprinant šią grandį... Tai yra vis tiek, kad ir kaip būtų, beveik 2,5 tūkst. bendrijų – tai nėra kalbama apie 100 žmonių ir panašiai. Manau, kad tas kompetencijos kėlimas ateitų su socialinėmis garantijomis. Vis tiek ta darbo vieta būtų patrauklesnė, nes kaip dabar indikuoja bendrijų pirmininkai, kad tiesiog išrinks mane dar kartą, nes visiškai nėra norinčių. Mane priprašė dirbti, mane tiesiog įkalbino, nes aš jau turiu laiko, man net siūlo atlyginimą, ten vėlgi derybų, susitarimo klausimas, bet kiti pavargsta, kiti tiesiog išeina ir nenori. Ką nors šioje srityje, derinant su Darbo kodeksu, truputėlį patrauklesnio, nes darbo sąlygas mes visada geriname dėl darbuotojų. Aš manau, kad šis sprendimas kažkiek galėtų padėti. O dėl Darbo kodekso – iš tiesų ačiū už tikslingus klausimus, bus ieškoma sprendimų. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū pranešėjai. Dabar nuomonės už, prieš. Nuomonė už – B. Ropė. Prašau, kolega.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, Pirmininke. Iš tikrųjų siūlau palaikyti šitą teikiamą projektą, nors jis nėra visa apimantis ir nespėndžia visų problemų, kurių yra šioje srityje, bet gerina situaciją. Žinome, jeigu namas turi pirmininką – namas turi šeimnininką. Čia labai svarbu. Jeigu dėl to dalis pirmininkų toliau tęs veiklą ir atsirast naujų pirmininkų, jau bus įstatymo nauda. Tikrai svarstant komitete aš siūlyčiau tuos keltus klausimus apsvastyti ir pasiūlyti galbūt kai kuriuos sprendimus. Todėl siūlau balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonė prieš – V. Fiodorovas. Prašau, kolega.

V. FIODOROVAS (MSNG). Ačiū, Pirmininke. Tikrai nepasisakau prieš Jurgitą ir jos teikiamą projektą, tačiau kalbu, kad, matyt, tie motyvai, dėl kurių teikiamas projektas, kai kurie buvo išsakyti, tikrai nebus sprendžiami šituo projektu. Visų pirma patrauklumas priklauso nuo atlyginimo, kurį gali gauti bendrijos pirmininkas, o mes visi žinome, kiek bendrija gali mokėti. Dažnu atveju arba visais atvejais bendrijų pirmininkai dirba turbūt penkiuose, šešiuose, septyniuose ir dešimtyje namų, kad susirinktų tinkamą krūvį ir gautų tinkamą atlyginimą.

Kalbant apie patrauklumą, kalbant apie bankų paskolas ir visa kita, mano pasisakymas būtent yra apie tai: kolegos, atkreipkite dėmesį, esame diskutavę ir su Lietuvos banku, atkreipkite dėmesį, jie net nepasiūlė jokio pasiūlymo. Mes patys irgi kažkaip nesame radę išeities. Mokyklų vadovai, ligoninių vadovai, apskritai kiti valstybės tarnautojai, kurie dirba pagal terminuotas darbo sutartis kadencijomis, negali pasiskolinti.

Jurgita minėjo, kad galbūt individualioji veikla. Noriu priminti, kad į individualiąją veiklą bankai irgi žiūri gana skeptiškai. Privalote išdirbti bent dvejus metus nenutraukiamai, kad gautumėte paskolą. Taigi čia yra kur kas didesnė, gilesnė problema ir ją spręsti vien tik daugiabučių pirmininkams yra iš esmės klaidinga. Pasižiūrėkime į visą sektorių – problemą tikrai reikia išspręsti, nes žmonės, ypač jaunesni specialistai, gyvenantys regionuose ir tame pačiame Vilniuje, Kaune, tikrai susiduria su problemomis kurdami savo gyvenimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, nuomonės už, prieš išsakytos. Prašom apsispręsti balsuojant. Numatytu laiku balsuosime – 12 val. 10 min. Atsiprašau.

10.28 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 60 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-614 (pateikimas)

Kitas klausimas – Švietimo įstatymo projektas Nr. XVP-614. Pranešėja – J. Zailskienė. Prašau, kolege.

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Ačiū, Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Noriu pristatyti projektą, kuriuo norime šiek tiek pakeisti mokyklų savivaldos institucijų pavadinimą. Mes kalbame apie mokyklų savivaldą, bet įstatyme yra aiškiai nurodyta, kaip ta savivaldos institucija turi vadintis – mokyklos taryba. Nors ne viena mokykla turi nusistovėjusią tradiciją ir vadina ir seimu, ir parlamentu, ir panašiai, tad norime pasiūlyti, kad mokyklos pačios apsispręstų, kaip vadinama jų savivaldos institucija. Tuo labiau kad pagal dabartinius teisės aktus gali dalyvauti tikrai mokytojai, tėvai, bet negali dalyvauti mokytojų padėjėjai, pagalbos mokiniui specialistai ir kiti mokyklos darbuotojai, kurie galėtų dalyvauti šioje mokyklos savivaldoje.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija pastabų dėl projekto neturi, o Teisės departamento išvadose yra techninio pobūdžio pastabos, kurios tikrai svarstant komitete gali būti taisomos. Kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti nori keletas Seimo narių. Pirmas klausia S. Kairys. Prašau.

S. KAIRYS (LSF). Gerbiama kolege, ar tikrai dėl švietimo ir viso klausimo, susijusio su mokyklomis, čia dabar yra tokia svarbi problema, tikrai verta jūsų atėjimo į tribūną ir pasiūlymo mums balsuoti dėl šio klausimo?

Kita vertus, vertindamas jūsų atėjimą, aš tiesiog pasigendu Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ir švietimo ministrės, kuri yra retas svečias šitoje tribūnoje. Ar kaip nors jūs bendraujate su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, ar turite jų pritarimą? Ar čia yra kokia nors vizija, kaip gilyn judėti dėl klausimų, susijusių su mokyklomis ir jų vaidmeniu visuomenėje? Ar čia toks techninis sprendimas (iš kur nors išgirdote, pataisėte porą punktų, atnešėte ir baigėsi)? Ar tai yra švietimo politikos dalis, ar jūsų asmeninė iniciatyva?

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Žinote, mano atėjimas į tribūną nėra jau čia toks koks nors *super super druper*, kad negalėčiau aš čia ateiti arba tai jau yra taip sudėtinga. Tiesiog aš esu irgi vienmandatininkė ir aš girdžiu tas problemas. Tiesiog mokyklos nesijaučia savarankiškos, nes joms net nurodo, sakykime, yra gimnazijų su šimtmečių tradicijomis ir jie tikrai kitaip renka savo savivaldos organus. Tai nėra jau toks, kaip jūs sakote, švietimo politiką keičiantis sprendimas, bet apie tai mes diskutavome ir su švietimo ministre, ir su Švietimo ir mokslo komiteto pirmininke, kad tiesiog reikia padaryti savivaldą tikra savivalda ir įtraukti daugiau joje galinčių dalyvauti asmenų.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia L. Girskienė. Prašau, kolege.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Ne, aš atsisakysiu.

PIRMININKAS. Ačiū. L. Girskienė atsisako. Klausia V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Gerbiama kolege, kadangi man yra tekę dirbti mokyklos tarybos pirmininku, tai niekaip nesuprantu, ką mes čia sprendžiame. Juk klausimas yra ne pavadinimo, o klausimas – kaip pati savivalda įsiliesia į tą savo darbą? Mes puikiai žinome: vienoje mokykloje mokyklos direktorius vadovauja nuo galinio suolo, taip sakant, ir ta taryba tik dėl vaizdo, o kitoje mokykloje ta taryba atlieka labai svarbų vaidmenį ir netgi lemia sprendimus, priimamus mokykloje. Tai ką pakeis pavadinimo pakeitimas?

Ir turbūt vis tiek yra svarbu, kad tam tikras standartas savivaldoje turėtų būti. Na, negali taip atsitikti: vienoje mokykloje bus pavadinta linksmybių taryba, kitoje – bausmių taryba, kitoje – jaunimo susibėgimo ratelis. Kažkoks standartas vis tiek turi likti, nes jeigu kiekviena įstaiga darys pagal save, tai mes tada išvis nebesuprasime, kokia ta savivalda, kaip ji veikia ir ką ji ten daro. Kam to reikia?

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Šiaip savivalda ir yra savivalda, kad jie nuspręstų, kaip nori vadintis, tuo labiau kad yra daug gimnazijų, mokyklų, kurios jau turi kitus pavadinimus: yra mokyklos parlamentas, yra mokyklos seimas. Kai jūs buvote tarybos pirmininku, tai dalyvavo tik mokytojai, mokiniai ir tėvai, bet yra ir kitų specialistų, kurie pagal dabartinę teisės aktų reglamentavimą negali dalyvauti. Kaip ir minėjau, tai ir pagalbos mokiniui specialistai dabar negali dalyvauti, nors tikrai jų dalyvavimas būtų labai prasmingas (na, čia kaip pavyzdys).

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Gailius. Prašau, kolega.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiama pranešėja, nesuklysiu, šiandien mūsų darbotvarkėje yra turbūt keturi projektai, kuriais siūloma keisti Švietimo įstatymo nuostatas. Jūsų siūlomas projektas, mano nuomone, yra perteklinis ir perteklinis projektas sukels papildomą krūvį kitoms institucijoms. Aš jums tik primenu, kad jus keiks tūkstančiai mokyklų, kadangi reiks keisti įstatus, jus linknsnius savivaldybės, kadangi visos savivaldybės turės tvirtinti naujus mokyklų įstatus ir tą daryti... Įsivaizduokite, keturi projektai, jie priimti bus skirtingu laiku, tai jau šiemet mes užprogramuojame tūkstančius kartų, kai savivaldybės turės keisti ir tvirtinti mokyklų, įstaigų įstatus. Visi turės darbo. Ar dėl to tas projektas, kad visi dirbtų ir tiesiog turėtų darbo?

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Jūs nupiešėte tokį apokaliptinį vaizdą, kad čia jau dabar pasaulio pabaiga. Ne, jeigu yra mokyklos tarybos ir joms tinka tie pavadinimai, tai nieko nekeis. Bet yra daug mokyklų, kurios nepasikeitė vien dėl to, kad nenori vadintis mokyklos taryba. Tiesiog likime kiekvienas prie savo nuomonės.

PIRMININKAS. Ačiū už atsakymą. Toliau klausia A. Zuokas. Prašom, kolega.

A. ZUOKAS (MSNG). Dėkoju, Pirmininke. Gerbiama Jūrate, aš gal ne dėl paties pavadinimo keitimo galimybių, bet ką jūs galvojate apie ribojimą, kad mokyklos savivaldos institucijoje negali būti mokyklos vadovo? Čia man primena situaciją, kaip žinote, pilotą pasodina į lėktuvą, bet skrydžiui vadovauja keleiviai. Privatių mokyklų skirtumas ir yra tas, kad tėvams labai aišku, kokią ugdymo programą mokykla naudoja, mokiniams diegia ir labai aiški subordinacija. Be abejo, savivalda, kontrolė (kaip tokia) visiškai egzistuoja, bet neeliminuoja pagrindinio asmens, kuris atsako už įstaigos veiklą.

Tai ar tikslinga, kad mokyklų vadovai ir netgi politikai negali būti savivaldos institucijose? Aš matau, kad visur politikai yra eliminuojami kaip kokie nors raupsuotieji. Bet jeigu mokyklos taryba, tėvai nusprendė pakviesti vieną ar kitą politiką, tai irgi jų teisė. Kodėl mes patys ribojame politikų teises?

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Labai ačiū už klausimą. Kai direktoriai buvo eliminuoti iš mokyklų tarybų, tai buvo truputėlį keistai, nes vis tiek jie ir organizuoja, ir daro, o net negali normaliai argumentuoti, nes irgi priklauso nuo tarybos pirmininko, ar jisai kviečia jį, ar nekviečia. Čia tikrai diskusijų vertas klausimas. Lygiai taip pat ir dėl politikų. Pavyzdžiui, sveikatos viešosiose įstaigose politikai dalyvauja valdybose ir nieko čia tokio nenutinka. Aš manau, kad komitete tiesiog pasvarstys apie tai plačiau, bent jau padiskutuos.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausimus užbaigia R. Baškienė. Prašau, kolege.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju, gerbiamas Pirmininke. Mieloji kolege, vertinu savarankiškumo plėtros tikslą ir galimybių tam suteikimą. Tačiau sakykite, abejonių kyla tikrai daug, kaip ir klausiantiems kolegoms. Jeigu galvojama pasikviesti kitų specialistų, kokia, kokios apimties tarybos sudėtis tuomet galėtų būti?

Kitas klausimas būtų dėl jūsų idėjos. Jeigu jūs ją teikiate, galbūt tai nėra vien tik jūsų apygardos ar keleto mokyklų iniciatyva? Galbūt jūs atlikote esminę Lietuvos mokyklų apklausą, jos išsakė būtent tokias iniciatyvas, pageidavimus ir tuo pagrindu teikiate įstatymo projektą? Ar darėte tokią apklausą? Ačiū.

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Apklausos tikrai nedariau, bet toks pastebėjimas buvo toli gražu ne vien mano apygardos. O dėl savivaldos, aš nemanau, kad mokykla pati nenuspręs, kiek ir kokių specialistų turėtų dalyvauti, kad jie galėtų priimti pačius geriausius sprendimus. Kiekviena mokykla turi šiek tiek savo specifiką. Vienur gal daugiau vienkinių mokinių, kitur

kitokių. Kaip tik tas kalbėjimasis ir svarstymas, kas turėtų įeiti į mokyklos tarybą, manau, duotų tik geresnių rezultatų savivaldai.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus.

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Ačiū.

PIRMININKAS. Dabar nuomonės už ir prieš. Nuomonė už – J. Šukevičienė. Prašau, kolege.

J. ŠUKEVIČIENĖ (LSDPF). Ačiū. Nuolatos kalbame apie savivaldos įgalinimą, apie didesnių teisių savivaldai suteikimą. Kalba ne tik vienmandatininkai, bet ir visi išrinkti Seimo nariai. Šiuo atveju mes kalbame apie mokyklos savivaldą. Tai yra didesnis jų savarankiškumas, didesnis įgalinimas. O pavadinimas dažniausiu atveju tikrai yra labai svarbus, taip pat ir galimybė jį pasirinkti. Nors tai atrodo detalė arba smulkmena, bet ji žmonėms yra labai svarbi. Kita vertus, pasirinkimo laisvė juk lieka, niekas nereikalauja imperatyviai to daryti, galima pasirinkti, ar keisti pavadinimą, ar keisti įstatus, ar nekeisti. Čia yra didesnis įgalinimas, didesnė reikšmė savivaldai, todėl kviečiu palaikyti šį sprendimo projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės prieš išsakyti niekas nenori. Apsispręsime per balsavimo langą ir galbūt padiskutuosime apie galimybę sujungti visus šiuos Švietimo įstatymo projektus į vieną. Kaip kolega minėjo, kad būtų gal šiek tiek mažiau darbo tiems, kurie bus susiję su tuo.

10.40 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-592 (pateikimas)

Kitas mūsų klausimas – Švietimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 17¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-592. Pranešėja – A. Norkienė. Prašau, kolege.

A. NORKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke, posėdžio pirmininke. Teikiu Švietimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 17¹ straipsniu įstatymo projektą frakcijos vardu. Tikslas yra įstatyme apibrėžti, kas yra kultūros pasas, nustatant jo paskirtį, įgyvendinimą, naudojimą. Nors, kaip žinote, kultūros pasas Lietuvoje veikia jau septynerius metus, tačiau jis nėra apibrėžtas įstatyme ir viskas vyksta ministro įsakymu. Tik noriu priminti, kad ši programa veikia septynerius metus, tikrai leidžia tūkstančiams Lietuvos mokinių dalyvauti kultūros renginiuose, ugdyti jų meninius, kultūrinius, kūrybinius sugebėjimus. Manau, tai tikrai svariai prisideda ir prie regionų kultūrinio prieinamumo gerinimo, stiprina mokinių ryšį su mūsų nacionaliniu paveldu, skatina juos aktyviau dalyvauti ir kultūros gyvenime. Drauge kultūros pasas yra svarbi priemonė ne tik kultūrinio ugdymo, bet ir visos šalies kultūros sektoriui stiprinti, nes tikrai padeda didinti kultūros įstaigų, organizacijų lankomumą, skatina juos kurti naujas edukacines programas, taip labai gražiai palaikoma yra kultūros ir švietimo partnerystė. Turbūt trumpai tiek. Siūlau praplėsti kultūros paso gavėjų ratą, įtraukiant ir senjorus. Jeigu po pateikimo būtų pritarta šiam projektui, tai tikrai yra būtina Vyriausybės išvada ir čia yra labai svarbi švietimo, mokslo ir sporto ministro ir kultūros ministro nuomonė.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti nori keletas Seimo narių. Pirmoji klausia R. Baškienė. Prašau, kolege.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju. Gerbiamoji kolege, išties nuoširdžiai dėkoju, kad jūs kalbate apie kultūros pasą ir jo svarbą, kad atkreipėte dėmesį ir pastebite, kad prieš septynerius metus iš tiesų ta idėja atsirado. Ačiū tiems žmonėms, kurie tą idėją išpuoselėjo ir pasakė, kad to reikia, nes laikui bėgant mes matome vis didesnę ir didesnę poreikį.

Jūs, gerbiamoji kolege, teikiate ir pildote kultūros paso apibrėžtį – įtraukiate papildomai, kaip minėjote, ir senjorus, ir platesnį ratą žmonių, galinčių pasinaudoti kultūros teikiamomis priemonėmis. Ar bandėte įvertinti, kiek valstybės biudžeto lėšų gali tam reikėti, nes iš tiesų tikslas yra naudoti plačiau, bet kartu ir kokybiškai? Ačiū.

A. NORKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Dėkoju, gerbiama Rima, jums už klausimus. Taip, turbūt tiek jūs, tiek aš buvome prie tų ištakų, kai mes kūrėme kultūros pasą. Matome, kad jis tikrai yra pasiteisinęs. Logiška, kad norisi, kad plėstųsi tas gavėjų skaičius, ir, kaip jūs teisingai pastebėjote, tam reikia, žinoma, didesnių finansų. Mano tik siūlymas galbūt diskutuoti apie tai, kad tą paslaugą

galėtų gauti ir senjorai. Koks tas mechanizmas būtų ir kiek tai kainuotų – tikrai neskaičiavau, bet galbūt mes apie tą galėtume galvoti pasitelkę trečiojo amžiaus universitetų finansavimą. Manau, tą kelių mes galime ieškoti, bet įstatyme, praplečiant gavėjų ratą, manau, tai yra svarbu apibrėžti. (*Triukšmas salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū. Tie kolegos, kurie nelabai atidžiai klausote, kviečiu pasirinkti kitą vietą pokalbiui, nes labai įdomūs klausimai ir atsakymai. A. Butkevičius. A. Butkevičius.

Toliau klausia S. Kairys.

S. KAIRYS (*LSF*). Ačiū, Seimo Pirmininke, už tvarkos palaikymą. Mano klausimas tiesiog toks: ar jums tekę girdėti apie „Socialinio recepto“ projektą ir ar jo nereikėtų įteisinti įstatyme? Ar jums žinoma, kad kultūros pasas, kaip projektas, kasmet nepanaudoja nuo 800 tūkst. iki maždaug pusės milijono lėšų? Ar jums tekę susipažinti, kas iš principo yra tai, kokia tai yra platforma, jau IT principais kalbant, kaip ten sąveikauja mokyklos, kultūros paslaugų teikėjai? Kitaip tariant, ar jums tekę susipažinti su ta sistema, kaip tas dalykas praktikoje veikia, ar čia yra vienas iš to 41 reikalavimo naujai koalicijai ir tiesiog demonstruojate rūpinimąsi senjorais? Mano nuomone, tą rūpinimąsi kur kas geriau galėtumėte demonstruoti kalbėdami apie „Socialinio recepto“ projektą. Ačiū.

A. NORKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Dėkui jums už klausimą, gal daug klausimų. Ar teko, tai apskritai teko domėtis ir žinau, kaip veikia šita sistema. Tai nėra įrašyta jūsų minimame 41 punkte, kadangi projektą frakcija įregistravo daug anksčiau, negu kad pateikėme šitą jūsų minėtą 41 punkto dokumentą.

Dėl nepanaudotų lėšų. Taip, jos yra nepanaudojamas, bet aš manau, kad mes turėtume stengtis galbūt tobulinti patį naudojimo mechanizmą, nes žinome, kad ten yra problemų, kadangi vaikas gauna tam tikrą pinigų sumą lankyti ar muziejų, ar kitą kultūros įstaigą ir jos negalima skaidyti. Aš manau, kad yra sprendinių dalykų, jeigu tik norime, kad tas kultūros pasas veiktų tinkamai. Manau, mes visada galime sakyti, kad kažkas nepanaudojo. Pradžia, taip, buvo tikrai sudėtinga, kol mes išviešino, *užnorino* mokytojus naudotis šita paslauga, nes vaikas yra gavėjas, bet vis tiek vadovas yra mokytojas, kuris paruošia, kaip tas programas pasirašyti ir kaip tuos pinigus gauti. Aš manau, kad viską galima daryti, jeigu norime, kad jisai veiktų.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia T. Prajara. Prašau.

T. PRAJARA (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiama pranešėja, noriu jūsų paklausti, ar turite skaičiavimų, kiek papildomai valstybės biudžetui kainuotų kultūros paslaugų išplėtimas senjorams? Labai ačiū už atsakymą.

A. NORKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Dėkoju už klausimą. Tikrai neturiu konkrečių skaičiavimų. Kaip minėjau, tikrai, jeigu kolegos pritartų šitam projektui po pateikimo, tai būtina būtų Vyriausybės išvada.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia L. Kazlavickas. Prašau, kolega.

L. KAZLAVICKAS (*TS-LKDF*). Sveiki. Dėl tikslo šiek tiek norėčiau sureaguoti. Tikslas įtraukti į įstatymą yra tikrai tinkamas, tačiau mes turime registruotą V. Juozapaičio pataisą, kuri yra komitete, būtent dėl to, kad įstatyme būtų įtvirtintas kultūros pasas. Esame pradėję svarstymo stadiją. Tenai yra vienas momentas – iki šiol ministerijos tarpusavyje nesusitaria, ar mums verta įtraukti ikimokyklinukus, nes tai daug kainuos, tačiau jūs ateinate su siūlymu įtraukti dar senjorus, kur net jeigu pusė senjorų naudotųsi tuo pasu, jau kalbame apie 4–5 mln. eurų.

Ką čia nutylite aiškinamajame rašte, kad iš esmės siūlote transformuoti pasą, nes jis dabartiniu metu yra pritaikytas prie ugdymo turinio, tai yra suderintas su ugdymo turiniu ir vaikų edukavimu. Čia vyksta visiška transformacija. Tad norėtusi tiesiog paklausti jūsų, ar nemanote, kad pradžioje mes turėtume pasirūpinti, kad ikimokyklinukai būtų įtraukti, o senjorams ieškoti kito instrumento nekurdami prie veikiančio instrumento kažkokių visiškai naujų, sunkiai suderinamų sprendinių?

A. NORKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū jums už klausimus. Dėl ikimokyklinukų, taip, aš pritarčiau jums, kad juos taip pat, jeigu tik yra galimybė, įtrauktume būtent į kultūros paso gavėjų ratą.

Dėl jūsų pastebėjimų, kad senjorams galbūt reikėtų taikyti kitą programą. Galbūt apie tai mes galime diskutuoti, bet šiuo atveju, jeigu mes jau į įstatymą dedame, kaip ir mano siūlyme,

kas yra kultūros pasas ir kas jo gavėjai, mano noras lyg ir būtų, kad tie senjorai tenai būtų kaip gavėjai. Kokį mes mechanizmą atrastume, tai, manau, yra tolesnių darbų eiga, bet kaip vienas iš paslaugos gavėjų, aš kaip ir matyčiau prasmę, kad būtų taip pat ir senjorai.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia D. Asanavičiūtė-Gružauskienė. Prašau, kolege.

D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Miela kolege, man atrodo, šiuo projektu yra šiek tiek gudraujama, nes pačiame aiškinamajame yra aiškiai parašyta, kad nori kultūros paso pačią koncepciją apibrėžti įstatymu, nes nuolat kyla tikimybė, kad jo gali nebelikti. Tačiau pačiame lyginamajame atsiranda dar viena grupė žmonių, kuriems būtų taikomas kultūros pasas, tai yra senjorai. Čia jūs jau ne kartą atsakinėdama kolegoms sakėte, kad jūs nežinote, kiek reikia finansavimo, bet, netiksliais skaičiavimais, apie 600 tūkst. senjorų, bilietas apie 3 eurai – apie 2 mln. reikia mažiausiai tikriausiai numatyti kitų metų biudžete tam, kad patenkintume šitą naują poreikį.

Tačiau vėlgi žiūrėkime į laiko tarpą. Tuoju bus atneštas biudžetas. Įstatymas įsigalioja 2026 m. liepos 1 d. ir plius (jūs tą pasakėte, tikrai labai pritariu) reikia Vyriausybės išvados. Tai kaip jūs įsivaizduojate spėti šių metų biudžete suplanuoti pinigų, kurių jūs nesate apskaičiavę, tam, kad įsigaliojus įstatymui nuo kitų metų vidurio tas įstatymas nebūtų tiksliai tuščiai surašytas, bet jisai būtų veikiantis ir galiojantis? Ačiū.

A. NORKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Dėkoju jums, gerbiama Dalia, už pastebėjimus, už siūlymus ir klausimus. Manau, taip jau išeina, kad dabar rudens sesijoje yra pateikimas, ir jeigu jisai pereina, komitetas, aš manau, jeigu taip įvyktų, turbūt tikrai siūlytų redaguodamas nukelti įsigaliojimo laiką. Kaip aš ir sakau: įtraukiame, kas yra kultūros paso gavėjai, bet patys mechanizmai taip greitai tikrai nebus sukurti, todėl aš čia nematyčiau tikrai kokios nors problemos tą įsigaliojimą nukelti vėlesniam laikui ir padirbėti prie to, kad galėtų ir senjorai dalyvauti gaunant kultūros pasą.

PIRMININKAS. Ačiū. Paskutinis klausia A. Anušauskas. Prašau, kolega. (*Balsai salėje*)

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiama kolege, kartais kitų šalių pavyzdys rodo, kad galima surasti paprastesnius mechanizmus, ne tokius biurokratinius. Pavyzdžiui, prancūzai yra įsivedę nemokamą muziejų nuolatinių ekspozicijų lankymą iki 26 metų – ne ikimokyklinukams, mokiniams, ne, ne pagal švietimo įstaigas skirsto, o pagal amžių. Paprastas būdas – pagal amžių, nes jaunuolis gali nesimokyti aukštojoje, bet jisai gali domėtis kultūra, kodėl jam užkirsti tam kelią? Ar šiuo atveju vis dėlto nėra paprastesnio kelio apibrėžiant amžių ir visas?

A. NORKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū jums už klausimą ir pastebėjimą. Manau, kad tikrai yra daug gerų dalykų kitose šalyse, jūsų minimas pavyzdys galbūt irgi yra sektinas. Bet mes prieš septynerius metus apsisprendėme, kad Lietuvoje reikalingas kultūros pasas. Galbūt tos situacijos šalyse yra skirtingos. Galbūt ir pas mus kada nors bus tokia politinė valia, kad bus nemokami muziejų lankymai visiems, galbūt visiems, net ne iki 26 metų.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar nuomonės už, prieš. Nuomonė prieš – S. Kairys. Prašau, kolega.

S. KAIRYS (LSF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Aš tikrai neplanavau pasisakyti, bet klausimai ir atsakymai mane šiek tiek išprovokavo. Pradžioje kolegai iš dešinės. Iš tikrųjų pavyzdys yra Lietuva ir kultūros pasas Prancūzijai, o ne Prancūzijos paskelbti tie 200 eurų kiekvienam moksleiviui ir panašiai Lietuvai. Nes kultūros pasas yra ne nemokamas bilietas į muziejų ar į renginį – tai yra edukacija, tai yra specialiai sukurta sistema, specialiai sukurtos programos, atrinktos eksperimentų ir panašiai.

Aš tikrai dėkoju tai Vyriausybei, kurioje kažkada dalyvavo valstiečiai, ir tada atsirado tas kultūros pasas. Bet prabėgo jau daugybė metų, sistema evoliucionavo ir tai, ką jūs dabar siūlote, yra visiškai tos sistemos ardymas, nes būtent ta blokų grandinės platforma, per kurią ir sąveikauja mokyklos, moksleiviai, mokytojai... ir ten dabar mesti senjorus net būdo nėra, kaip tą padaryti, sugriautume tikrai gerą mechanizmą. Užuot kėlę klausimą apie „Socialinį receptą“, kuris yra pažangos priemonė, numatytas projektas, jis iš tikrųjų yra eksperimentinis ir laikinas, aš siūlyčiau tas pajėgas ir norą rūpintis senjorais irgi sutelkti visai į kitą programą. Ten kovoti dėl lėšų, kovoti, kad tai būtų apibrėžta taip, kad bet kuri kita nauja Vyriausybė neatšauktų tų dalykų. Iš tikrųjų kultūros pasas yra tikrai gera priemonė ir yra žymiai daugiau problemų, kurias reikia spręsti, kad

būtų išnaudojamas biudžetas, kad pedagogai irgi nebūtų apkrauti, negu tiesiog įrašyti į įstatymą ir dar plius įtraukti senjorus, kas yra visiškai keičiantis sistemą, kuri gerai veikia, momentas.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės išsakytos. Apsisprendime balsuodami per balsavimo langą.

10.55 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 25 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-712 (pateikimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – vėl Švietimo įstatymo 2, 25 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 17¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-712. Pranešėja – A. Jakavičiutė-Miliauskienė. Prašau, kolege.

A. JAKAVIČIUTĖ-MILIAUSKIENĖ (DFVL). Laba diena, gerbiami kolegos. Visų pirma norėčiau padėkoti prieš tai buvusiai kolegei už rūpinimąsi senjorais ir dėmesį kultūros paso programai. Į salę atnešu labai panašų projektą. Taigi, kaip ir minėjo gerbiama kolegė, kultūros pasas gyvuoja jau septynerius metus. Per septynerius veikimo metus kultūros pasas tapo gana plačiai naudojamas.

Naudodamiesi šia priemone, kultūros paslaugomis kasmet pasinaudoja 80–90 % moksleivių. Tačiau vis dėlto kultūros pasas neretai naudojamas ne kaip kultūrinio ugdymo priemonė, o kaip tam tikra pramoga pavasario laikotarpiu, kuomet tiesiog mokiniams planuojamos išvykos ir ekskursijos. Siekiant, kad kultūros pasas būtų vertinamas kaip nuosekli švietimo sistemos dalis, visų pirma, jis turi būti apibrėžtas įstatymo lygmeniu. Kadangi iki šiol jis nėra įtrauktas nei į Kultūros politikos pagrindų įstatymą, nei į Švietimo įstatymą, dėl šios priežasties jo tęstinumas priklauso nuo Vyriausybės programos, o tai neužtikrina kultūros paso stabilumo, nuoseklumo ir sistemingos plėtros.

Antra. Kultūros paslaugomis per kultūros pasą turi naudotis ne tik 1–12 klasių mokiniai, bet ir priešmokyklinukai, ikimokyklinukai. Juk tyrimai rodo, kad ankstyvosios kultūrinės patirtys daro didelę įtaką vaikų pilietiškumo, savanorystės nuostatų ir asmenybės ugdymui. Taip pat svarbu puoselėti užsienio lietuvių vaikų, besimokančių lituanistinio švietimo įstaigose, Lietuvos kultūros pažinimą, todėl turime užtikrinti, kad kultūros pasu galėtų naudotis ir bent jau formaliuoju lituanistinio švietimo mokyklose besimokantys vaikai.

Nuo šių metų pradžios aktyviai stebiu ir dalyvauju diskusijoje apie kultūros paso svarbą ugdant mokinių kultūros pažinimo įpročius ir plečiant jų kultūros patirtis. Ekspertai ir politikai sutaria, kad kultūrinis ugdymas yra būtinas, tačiau imtis ryžtingų žingsnių vis nepavyksta, motyvuojant, kad tam nėra papildomų lėšų, prioritetai yra kiti, nors tiek XIX, tiek XX Vyriausybės programose kultūra vertinama kaip nacionalinio saugumo sudedamoji dalis, skatinanti pilietiškumą ir pilietinį atsparumą.

Taigi, atsižvelgdama į XIX ir XX Vyriausybės programas, siūlau nebetrypčioti, o imtis pirmųjų veiksmų, tai yra kultūros pasą ir pagrindinius jo įgyvendinimo principus apibrėžti įstatyme, leisti juo naudotis ikimokyklinukams, priešmokyklinukams bei lituanistinio švietimo įstaigose besimokantiems mokiniams. Tos papildomos lėšos, kurias investuosime į mūsų Lietuvos vaikus, nenusės niekur kitur kaip tiktai mūsų kultūros įstaigose. Taigi, žvelgiu į salę ir kviečiu palaikyti pateikimo stadijoje. O vėliau turbūt galėsime dar diskutuoti, svarstyti komitetuose ir gal netgi visus tris siūlytus projektus sujungti ir ieškoti galimybių įgyvendinti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege, ačiū už pritarimą sujungimui. Pirmas jūsų paklausti nori S. Kairys. Prašau.

S. KAIRYS (LSF). Gerbiama kolege, taip tikrai gražiai išvardinote visus argumentus, bet žiūrint į patį siūlymą nieko ten ko nors tokio ir nesimato, kas realiai spęstų problemas, tokias kaip moksleivių pavėžėjimas į būtent su kultūros pasu gaunamų paslaugų vietą, mokytojų krūvis. Supraskite, kiekviena nauja programa, kiekvienas naujas įrankis yra dar vienas naujas darbas mokytojui. Tai yra gal ir naudinga visuomenei, naudinga vaikui, bet tą problemą kaip nors reikia spęsti, apie tai irgi kalbos nėra.

Kitas dalykas, aš daugiau matau šitą klausimą kaip tiesiog norą apsaugoti, kad ateis kita Vyriausybė, kažkokia kitokia, ims ir išbrauks šią programą. Tai yra vienintelis aiškumas suprantant šitas visas pasipylusias iniciatyvas dėl kultūros paso apibrėžimo įstatyme.

Jūsų nuomone, ar tas įrašymas į įstatymą padės mokykloms labiau suprasti kultūros paso mechanizmą? Nes didžioji problema ir yra ne kultūros sektoriuje, bet švietimo...

PIRMININKAS. Kolega, jūsų laikas baigėsi!

S. KAIRYS (*LSF*). ...nes dažnai kultūrininkai tiesiog su savo paslaugomis atsiduria prie mokyklos durų ir taip yra nepanaudojamos lėšos.

A. JAKAVIČIUTĖ-MILIAUSKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju, kolega, už klausimą. Iš tiesų viena aktualesių problemų, apie kurią mes diskutavome ne vienoje diskusijoje, kurioje dalyvavote ir jūs, tai yra vaikų pavėžėjimas. Turbūt prie šito klausimo turėtų aktyviai jungtis mūsų savivalda ir ieškoti galimybių prisidėti prie kultūros paso veikimo, sudarydama mokykloms galimybes pavėžėti moksleivius į tam tikras jų pasirinktas edukacines, kultūrinės veiklas.

Dėl to, ar bus? Jeigu būtų įtrauktas į įstatymą, manau, mokytojams atsirastų didesnis įsipaigojimas panaudoti šią programą.

Dėl mokytojų apkrovos, tai irgi turėtų būti turbūt mūsų visų sprendimai, kaip tuos mokytojus motyvuoti, skatinti papildomomis valandomis, papildomu apmokėjimu, kad jie tikrai būtų suinteresuoti šią programą panaudoti savo auklėtiniais, savo moksleiviams.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia L. Kazlavickas. Prašau, kolega.

L. KAZLAVICKAS (*TS-LKDF*). Gerbiama Agnė, tikrai pritariu idėjai į įstatymą įrašyti kultūros paso instrumentą. Kartu esame išvadų rengėjai dėl V. Juozapaičio pateikto įstatymo ir tikriausiai kai kurias nuostatas galima būtų ir kaip išvadų rengėjams įrašyti.

Bet gal galėtumėte trumpai pakomentuoti, kuo skiriasi šie du projektai?

A. JAKAVIČIUTĖ-MILIAUSKIENĖ (*DFVL*). Tiesiog dėl gerbiamo profesoriaus V. Juozapaičio rengto projekto, kaip jūs žinote, kolega, mes vis dar neturime Vyriausybės išvadų, kas liūdina ir dėl ko negalime toliau jo svarstyti. Ir tiesiog mano projektas, mano požiūriu, yra šiek tiek išsamus, ieškota aktualesnių sąvokų, svarstyta teikti pasiūlymus dėl esančių projektų, tačiau, atsižvelgdama į nemažai siūlytinių pakeitimų, nusprendžiau teikti atskirą alternatyvų projektą.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju. Gerbiamoji kolege, jūs esate viena iš tų žmonių, kuriai kultūra yra svarbu, todėl tikrai nenustebau dėl jūsų iniciatyvos, kad teikiate šį projektą, kad siūlote, kad norite, jog nuo pat jaunų dienų vaikai pajautų kultūros svarbą, grožį ir taip būtų ugdomi.

Vienas kolega, S. Kairys, paminėjo, kad tikrai nemaža dalis (jeigu susidaro, prieš tai buvęs klausimas, apie 800 tūkst.) lieka nepanaudotų lėšų kultūros paso. Kaip jūs manote, kokia yra priežastis? Mūsų tikslas, kad panaudotume tas lėšas, kad jų būtų daugiau, bet kokia priežastis, kad jos lieka nepanaudotos? Gal jūs turite savo įžvalgų? Ačiū.

A. JAKAVIČIUTĖ-MILIAUSKIENĖ (*DFVL*). Taip, dėkoju, gerbiama kolege. Iš tiesų teko bendrauti su šitos programos koordinatoriais, tai yra Nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka. Labai keistai susidaro ta suma. Kadangi vienam moksleiviui, kaip žinote, yra skirta 11 eurų ir dažniausiai likutis būna tas 1 euras, kuris ir sudaro tą sumą, kuri mums atrodo tikrai labai didelė, nors ją padalinus visiems moksleiviams, kurie gali pasinaudoti šia paslauga, būna maždaug apie 1 eurą, 1,5 euro, nes paslaugų kainos yra 5 eurai, 6 eurai, 10 eurų. Jeigu mes nuosekliai didintume pinigų, skirtus vienam moksleiviui, manau, kad panaudojimas būtų didesnis ir to likučio, kuris mums čia atrodo labai jau ženklus, nebūtų.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia D. Jakavičius. Prašau.

D. JAKAVIČIUS (*LSDPF*). Gerbiama kolege, iš tikrųjų jūsų pasiūlymas yra labai geras. Aš galvoju, kad penkiamečiai, šešiamečiai vaikai tikrai turėtų teisę pretenduoti į kultūros paso lėšas. Kartu kolegė Rima ir kolega Simonas iškėlė klausimą, kodėl tų pinigų lieka. Gal čia reikėtų iškart galvoti ir apie įstatymo pokytį, kad vis tik tos lėšos galėtų ateiti į įstaigą, o ne kiekvienam vaikui, pasitikėti reikėtų įstaiga. Dabar lieka 1 euras ir jo niekur neina panaudoti, bet, matome, per visą Lietuvą lieka keli šimtai tūkstančių.

Kaip jūs galvojate, ar vis tik visi ikimokyklinio, priešmokyklinio amžiaus vaikai turėtų gauti tas lėšas, ar tos lėšos galėtų ateiti, pavyzdžiui, ugdymo įstaigai ir ugdymo įstaiga pati nuspręstų, kaip tas lėšas... kam skirti prioritetą – penkiamečiams, šešiamečiams, kuriems galima išvažiuoti?

Supraskime, kad dvimečius, trimečius net išvežti yra sudėtinga iš ugdymo įstaigos dėl visokių reikalavimų kelionei?

A. JAKAVIČIUTĖ-MILIAUSKIENĖ (DFVL). Dėkoju gerbiama kolegai. Iš tiesų jūsų pasiūlymas turbūt yra svarstytinas. Dėl to 1 euro likučio taip pat kėliau klausimą, galbūt jį būtų galima perkelti jau į kitus metus ir taip padalinti moksleiviams, didėtų ta 11 eurų suma, bet žinome, kad yra biudžetiniai metai ir tokios galimybės mes neturime. Jūsų pasiūlymas tikrai yra vertas dėmesio. Manau, jeigu šis klausimas ateis pas mus į komitetą, mes galėsime apsvarstyti ir tai.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia D. Asanavičiūtė-Gružauskienė. Prašau, kolege.

D. ASANAVIČIUTĖ-GRUŽAUSKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Miela kolege, mano klausimas bus analogiškas gerbiamos Aušrinės užduotam klausimui. Jūs įtraukiate čia naują segmentą asmenų, kuriems būtų taikomas kultūros pasas, tai yra ikimokyklinukai ir priešmokyklinukai. Taigi, ar jūs esate suskaičiavusi, kiek reikės papildomų pinigų, kad kultūros pasas aprėptų ir šiuos vaikus?

Taip pat mes žinome, kad artėja biudžeto svarstymas, ar jūs spėsite į biudžetą įkelti reikiamus pinigus, kad įstatymas įsigaliotų taip pat nuo 2026 m. liepos 1 d.? Jūs minėjote atsakydama kolegai Liutaurui apie V. Juozapaičio projektą, kuris stringa, nes nėra Vyriausybės išvados, dėl šio projekto taip pat reikėtų prašyti Vyriausybės išvados. Jūs tikėtės, kad dėl jūsų projekto Vyriausybės išvada ateis greičiau nei dėl V. Juozapaičio?

A. JAKAVIČIUTĖ-MILIAUSKIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiama kolege, už klausimą. Atsakysiu nuo paskutinio klausimo, kad, žinote, yra toks posakis: viltis... Netėsiu toliau. Tikiuosi, kad bus greičiau.

O lėšas tikrai esame suskaičiavę: jeigu mes prijungtume šias dvi grupes, apie kurias aš kalbu, ir jeigu paliktume 11 eurų dydį vienam moksleiviui, mums papildomai biudžete reikėtų 1,2 mln.

Galio atsakyti ir į kolegės klausimą: senjorų šiandien yra apie 600 tūkst. Jeigu po 11 eurų, matematika labai paprasta. Atkreipiu dėmesį, kad mano pasiūlymui lėšų reikėtų mažiau. Kadangi šita programa „Kultūros pasas“ buvo sukurta moksleiviams, su visa pagarba pirmiausia turbūt mes turime galvoti apie moksleivius, apie mūsų augančią kartą, apie mūsų ateitį, o senjorams tikrai reikia ieškoti kokių nors alternatyvių priemonių, skatinančių jų kultūrinį aktyvumą.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege, jūs atsakėte į visus klausimus.

Dabar nuomonės už, prieš nėra. Apsispręsimė balsuodami per balsavimo langą.

11.09 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-650, Vidaus vandenų transporto kodekso Nr. I-1534 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-651 (pateikimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-650 ir lydimasis Vidaus vandenų transporto kodekso 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-651. Pranešėjas – K. Vilkauskas. Prašau, kolega.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Šio įstatymo tikslas yra užtikrinti Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnybos pareigūnų tarnybinių pareigų vykdymą. Tarnybos pareigūnai turi užtikrinti saugomų asmenų saugumą (tai yra ir vadovybės, ir užsienio delegacijų aukštų asmenų), tačiau tarnybos specialiųjų transporto priemonių pateikimas į keltus pirmumo tvarka, kai reikalinga persikelti per Klaipėdos jūrų uosto akvatoriją į Kuršių neriją, nėra numatytas. Buvo dažni atvejai, kai policijos pareigūnai persikelia pirmumo tvarka per akvatoriją, o Vadovybės apsaugos tarnybos pareigūnai turi stovėti bendroje eilėje, kas tikrai gali kenkti saugumui. Tokia situacija apsunkina tarnybos tarnybinių pareigų vykdymą ir gali turėti neigiamų pasekmių užtikrinant saugomų asmenų saugumą. Tai, kad šita tarnyba dabar yra apmokestinta kelių mokesčiu, įvyko dėl to, kad anksčiau ši tarnyba priklausė Vidaus reikalų ministerijai, šiuo metu, nuo 2020 m. liepos 1 d., ši tarnyba yra prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės.

Taigi, šiuo klausimu norime išspręsti ne tik techninę problemą, bet ir įrašyti į įstatymo projektą ir Vadovybės apsaugos tarnybą. Aš pacituosiu šį straipsnį: „2) tarnybos reikalais vykstančių

greitosios medicinos pagalbos ir reanimacijos, priešgaisrinių gelbėjimo tarnybų, policijos, valstybės sienos apsaugos, (įrašome) Vadovybės apsaugos tarnybos, civilinės saugos, kelių priežiūros, uosto saugos tarnybų, prokuratūros, muitinės pareigūnų, Lietuvos kariuomenėje tarnaujančių karių, valstybės tarnautojų ir pagal darbo sutartis dirbančių darbuotojų ir šiame punkte nurodytų institucijų ir tarnybų transporto priemonių.“ Toks papildymas. Kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, už pristatymą. Jūsų paklausti nori keletas Seimo narių. Pirmas klausia E. Gentvilas. Prašau, kolega.

E. GENTVILAS (LSF). Du trumpi, bet rimti klausimai. Pirmas: ar tai reiškia, kad Vadovybės apsaugos departamentas ir jo darbuotojai turi susimokėti už perkėlimą keltu, įskaitant asmenis, kuriuos saugo? Pavyzdžiui, keliamas keltu saugomas asmuo, ar už jį reikia mokėti rinkliavos mokesį, keltų persikėlimo mokesį?

Antras klausimas: kas jūsų paprašė registruoti šitą projektą – ar tai yra Vadovybės apsaugos departamentas, ar Lietuvos Respublikos Prezidentas, ar buvęs Seimo Pirmininkas S. Skvernelis? Projektas registruotas birželio 30 dieną, tai neįtariu J. Oleko jokia būdu. Ar tuometinis Ministras Pirmininkas G. Paluckas?.. Kieno prašymu jūs, kaip Kultūros komiteto pirmininkas, teikiate šitą projektą?

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Eugenijau, už konkrečius klausimus.

Pirmasis atsakymas – šitas įstatymas liečia tikrai Vadovybės apsaugos tarnybos pareigūnus, tikrai.

Antrasis atsakymas – iš viso jūsų išvardinto sąrašo nepataikėte nė į vieną punktą. Taip, aš jums pasakau, kad šitą įstatymo projektą aš pateikiau prašant Susisiekimo ministerijai.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia gerbiamas Seimo narys V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, Seimo Pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, kadangi jau ėmėtės iniciatyvos teikti tokį įstatymo projektą, kuris nesiejamas su jūsų atsakomybėmis Seime, ar visas institucijas jau išvardinote projekte?

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Taip, išvardinau visas, kurios yra įstatyme, ir prirašėme Vadovybės apsaugos tarnybą.

O dėl to, kad ne mano sritis. Aš praeitą kadenciją tikrai daug dirbau ir su statutiniais pareigūnais, jeigu atsimenate, ir su valstybės tarnautojais. Kiekvienas Seimo narys turi turėti labai platų požiūrį į valstybės klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau jūsų klausia V. Ažuolas. Prašom, kolega.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas kolega, iš tikrųjų palietėte labai opią problemą. Visos jūsų išvardintos tarnybos vykdo savo pareigą, visų pirma tai pareiga. Labai liūdna yra žiūrėti, kai jie turi susimokėti už tai, kad vykdo savo darbą. Bet turbūt ta problema yra daug platesnė. Pavyzdys. Dar anksčiau greitosios vairuotojas neturėjo mokėti baudų už netyčinį greičio viršijimą. Dabar jau jiems sukėlė tuos dalykus, kad turi mokėti baudas. Arba ne vietoje sustojęs tarnybos automobilis automatiškai gauna baudą už stovėjimą ne vietoje. Gal reikėtų plačiau į tą problemą pažiūrėti, ką jūs dabar pateikėte, kad tų tarnybų žmonės galėtų vykdyti savo pareigą ir nebijoti, kad jiems baudų, taip sakant, krūvą lapų priveš? Gal žmonės net bus priversti iš darbo išeiti? Ar negalvojate, kad reiktų plačiau pažiūrėti į visą tą problemą ir nebausti tų žmonių už savo pareigų vykdymą?

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Valiau. Šitas veiksmas ir šis įstatymo projektas yra proaktyvus, dėl jo reikia greičiau spręsti, nes tai yra saugumo klausimai. Dėl to, ką jūs pasakėte. Tikrai linkiu sėkmės, gerbiamas Valiau, imtis iniciatyvos ir pateikti kitą projektą dėl to, apie ką jūs kalbėjote.

PIRMININKAS. Ačiū už pasveikinimus vieni kitiems. Toliau klausia T. Prajara. Prašom, kolega.

T. PRAJARA (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, turiu pripažinti, kad labai geras įstatymo pakeitimas. Tačiau noriu jūsų pasiteirauti ir paklausti, ar yra atlikta kokia nors analizė, kiek vidutiniškai per metus Vadovybės apsaugos tarnyba patiria išlaidų už keltų bilietus ar kelių naudojimo mokesį?

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Šių duomenų neturiu, gerbiamas kolega, bet esmė gali būti ne tas klausimas, kiek patiria išlaidų (nors tai irgi gana svarbu). Kaip ir minėjau, pagal pirmumo teisę keliasi, pavyzdžiui, policijos pareigūnai, koks nors prezidentas važiuoja kartu į Nidą, o ten yra šalimais, visai netoli, kokių nors nedraugiškų valstybių, ir yra nedraugiškų valstybių, tai šitas įvykis, koks nors netikėtas, nesant Vadovybės apsaugos tarnybos pareigūnų, sukeltų daug didesnę žalą valstybei negu tos finansinės. Bet finansinės irgi svarbu.

PIRMININKAS. Ačiū. Malonu vis girdėti suduometiškus klausimus. Ir klausimus užbaigia B. Ropė. Prašau, Broni.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, Pirmininke. Jeigu siunčiame žmones, tai turime apmokėti, ir apmokėti turime iš įstaigos sąmatos. Kiekviena įstaiga, komandiruodama žmogų, padengia jo išlaidas. Man šiek tiek įdomiai atrodo, kad mes bandomė įlikti į Kelių priežiūros ir plėtros programą dėl atskirų pareigūnų. Manau, kad komitete reikėtų pasvarstyti plačiau. Jeigu tai įstaigos išlaidos, tai įstaiga turėtų padengti ir nupirkti. Priešingu atveju, jei pradėsime tokį dalyką, tai sugalvos ir kiti pareigūnai, greitoji, policija ir kiti, liksi į Kelių priežiūros ir plėtros programą. Mes be reikalo ženkliai padidintume išlaidas. O sąmatos, kurias gauna tos įstaigos, pasiliks. Aš tikrai siūlyčiau panagrinėti, ar tai yra sąmatoje apskaičiuota, ar čia koks nors naujas dalykas. Ačiū.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Gerbiamas kolega, esmė ta, kad visi išvardinti pareigūnai, įtraukiant Vadovybės apsaugos tarnybą, ir dabar kaip tik atleidžiami nuo mokesčių. Tai yra visiškai paprasta ir aišku. Taip mes tik įrašome dar vieną grupę pareigūnų, kurie irgi atleidžiami nuo kelių naudotojo mokesčio. Taigi, čia didelių finansinių skaičiavimų nereikėtų daryti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Atsakėte į visus klausimus. Dabar nuomonės už ir prieš. Nuomonė už – A. Bagdonas. Prašau.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Aš norėčiau suteikti šiek tiek aiškumo. Pagal dabar galiojančią tvarką, nėra galimybės priimti, kad asmuo keltųsi be eilės arba asmuo keltųsi neatlygintinai. Tvarka yra labai paprasta: tas, kuris gauna leidimą keltis neatlygintinai, gali važiuoti be eilės. Manau, kad Vadovybės apsaugos tarnybai ne finansinis klausimas yra svarbiausias. Jeigu jie lydi kitos šalies vadovą, vadovas persikelia be eilės, lydimas policijos, kuri taip pat keliasi be eilės ir nemoka už persikėlimą, o Vadovybės apsaugos tarnyba lieka stovėti eilėje ir gali stovėti valandą, kartais ir 2 valandas. Esmė yra tokia, kad to kitos šalies vadovo ar kito pareigūno nebesaugo Vadovybės apsaugos tarnyba. Čia yra techninis sprendimas ir aš jums siūlau pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonė prieš – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Tai, ką pasakė kolega A. Bagdonas, niekaip neatitinka to, ką išdėstė kolega K. Vilkauskas. Niekaip neatitinka to, kas parašyta aiškinamajame rašte. Gerbiamas Andriau, aš sutinku su ta logika, kurią pats ką tik papasakojai, bet visai ne taip skamba projektas. Antras dalykas, gal tampa aiškiau, kodėl ne taip skamba projektas, kai Susisiekimo ministerija, kuri turi ir iki dabar dar socialdemokratų ministrą, ne pati teikia tą projektą, o paprašo kolegos Seimo nario pateikti, ir išeina, mano manymu, visiškai nekvalifikuotas projektas. Jeigu Susisiekimo ministerija matė šią problemą, tai gali kaip Vyriausybės projektą teikti Seimui ir sutvarkyti visus neaiškumus, kurie štai atsiranda. Kolega A. Bagdonas vienaip supranta, aš suprantu kitaip. Aš pasakyčiau, kaip aš suprantu. Aš suprantu, kad tai yra tęsinys tos Rytų, rytietiškos politinės kultūros, kai valstybės vadovams atsiranda įvairių išimčių. Na, pavyzdžiui, mes žinome, kad ateina projektas dėl aptarnavimo sveikatos priežiūros įstaigose be eilės valstybės vadovo, kad ateina projektas dėl valstybės vadovų sutuoktinių saugojimo užsienyje ir taip toliau. Dabar čia perkėlimas į kitą Lietuvos teritorijos dalį su kažkokiomis lengvatomis.

Aš negaliu balsuoti už šį projektą, tuo labiau kad jis yra tikrai skirtingai suvokiamas ir suprantamas, ką ir parodė mano ir A. Bagdono nuomonių išsiskyrimas. Ten kaip nori, taip gali suprasti. Aš siūlyčiau ponui K. Vilkauskui pasitarti su Susisiekimo ministerija ir patobulinti šį projektą.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, nuomonės dėl įstatymų projektų Nr. XVP-650 ir Nr. XVP-651 (lydimujo) išsakytos. Galutinai apsispręsimė balsuodami balsavimo metu.

11.23 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-542 (pateikimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – dabar pereiname prie sveikatos bloko – Sveikatos draudimo įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-542. Pranešėja – B. Vėsaitė. Prašau, kolege, į tribūną.

B. VĖSAITĖ (LSDPF). Gerbiamieji kolegos, pristatau jums Sveikatos draudimo įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymą. Įstatymo projekto tikslas – nustatyti, kad asmenys, gaunantys Lietuvos Respublikos senatvės pensiją, būtų atleisti nuo prievolės mokėti privalomojo sveikatos draudimo įmokas, kai vykdo individualią veiklą pagal verslo liudijimą. Mes matome, kad yra didelė diskriminacija, kai asmenys, vykdantys individualią veiklą pagal pažymą, nuo PSD įmokų yra atleisti, tačiau analogiškoje padėtyje esantys asmenys, pasirinkę verslo liudijimo formą, privalo mokėti šias įmokas. Todėl toks reguliavimas, mūsų nuomone, yra nenuoseklus, diskriminuojantis ir pažeidžiantis lygiateisiškumo principą.

PIRMININKAS. Ačiū, jūsų paklausti nori keletas Seimo narių. Pirmoji klausia J. Sejonienė. Prašau, kolege.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiama Birute, nuo kada žmonės, dirbantys pagal individualią veiklą, yra atleisti nuo PSD įmokos? Jūs neabejotinai žinote, kaip yra surenkamas Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetas, ar ne? Tai yra tie pinigai, kuriuos mes išleidžiame savo sveikatos priežiūrai. Gal dar nuo kokio nors mokesčio reiktų atleisti dirbančius pensininkus?

Mano trečias klausimas: kaip vis dėlto padidinti tą Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetą, kad jo užtektų visiems, taip pat ir dirbantiems pensininkams, sumokėti už jų sveikatos priežiūrą?

B. VĖSAITĖ (LSDPF). Gerbiama kolege, turbūt jūs pritariate, kad vis dėlto tie skirtumai tarp verslo liudijimo ir individualios veiklos yra diskriminuojantys. Juo labiau kad šitie žmonės jau yra, pavyzdžiui, 95 metų amžiaus ir dar tas asmuo turi mokėti būtent PSD įmoką. Aš sutinku, kad gal visiems dirbantiems reiktų pakelti PSD, bet tiems, kurie jau visą gyvenimą atidirbo ir sėdi turguje ne dėl to, kad neturi, kur dėti laisvo laiko, o tiesiog jiems neužtenka pensijos pragyvenimui, būtent šita nuostata pasitarnautų.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Fiodorovas. Prašom, kolega.

V. FIODOROVAS (MSNG). Ačiū, Seimo Pirmininke. Aš išgirdau jus, kad ir pasakėte, kad suktumėte pakelti apskritai PSD. Juo labiau kad ir... Čia, čia, sveiki! Juo labiau kad, mačiau, ir Vyriausybės programoje, ir apskritai viešojoje erdvėje yra kalbama, kad šią sesiją bus diskutuojama dėl didesnio PSD. Gal jūs žinote, koks jis bus ir ar tai kompensuotų tą praradimą, apie kurį kalbėjo ponias J. Sejonienė, nes bus nesurinkta?

B. VĖSAITĖ (LSDPF). Praradimas iš tiesų...

V. FIODOROVAS (MSNG). Dar vienas dalykas.

B. VĖSAITĖ (LSDPF). Taip.

V. FIODOROVAS (MSNG). Esu pirmojoje savo kadencijoje kalbėjęs apie jaunimą, kuris dirba, ir yra tam tikra mokesčių našta siekiant juos įtraukti į darbo rinką arba siekiant jiems leisti užsidirbti. Gal būtų verta padiskutuoti ir apie jaunų žmonių, kurie tikrai pradėjo dirbti pagal individualią veiklą, atleidimą nuo PSD? Kiek dirbs, kiek prarasime ir galbūt ar tai galima?..

B. VĖSAITĖ (LSDPF). Praradimas iš tiesų nėra didelis. Mes ten esame skaičiavę, tai tikrai ne milijonai. Aišku, tie verslo liudijimai yra toksai dalykas, kad jie ne nuolat išsiperkami, tarkime, grybų sezonui ar uogų sezonui, tai labai prognozuoti ir negalima, bet statistika yra ir tikrai labai didelio nuostolio Sveikatos draudimo fondui neatneštų. Tiesiog reikia įvertinti, kad nereikia, kad būtų dvi verslo formos, būtent viena diskriminuojanti, kita – ne.

Dėl jaunimo, tiesą sakant, aš nežinau. Jaunimas vis dėlto turėtų prisidėti prie PSD įnašų, nes jie tikrai pradeda savo darbinę veiklą.

PIRMININKAS. Ačiū. Baigia klausimus R. Kuodis. Prašom, kolega.

R. KUODIS (*TS-LKDF*). Ačiū, Pirmininke. Miela kolege, aišku, Lietuvoje sveikatos draudimo nėra. Čia yra tokia fikcija, kuri atsirado 2008 metais tiesiog iš GPM'o išskyrus dalį procentinių punktų. Bet kodėl jūs nenorite, kaip valdantieji, eiti prie esmės? Tai, ką jūs dabar siūlote, yra išvestinė problema iš to, kad egzistuoja tas gyvulių ūkis su tuo milžinišku sąrašu būdų daryti ūkinę veiklą – pažymos, verslo liudijimai ir kitas jovalas, kurio pasaulis nematė. Kodėl jūs nenorite tiesiog sutvarkyti šito ūkio, paliekant kelias protingas formas, ir šitas klausimas savaime atkristų? Dabar jūs bandote užlopyti skylės to arbitražo, kuris yra tarp skirtingų formų – vieni moka, kiti nemoka. Šito norėjau paklausti. Ačiū.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Jūsų klausimas labai į temą. Aš manau, kad šitai... Bent jau socialdemokratai tiki, kad dar turi trejus metus į priekį, ir per šitą laiką, aš manau, ateis galimybė sutvarkyti ir suvienodinti visas verslo formas.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Toliau nuomonės už, prieš. Nuomonė už – R. Tamašunienė. Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas R. Šukys.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Gerbiama kolege, tikrai jūs pateikėte labai skaudančią... senjorams, kurie dirba pagal individualią veiklą, verslo liudijimą ir dirba sezoniskai, neslepia, kad jie turi darbo santykius, kad jie nori prekiauti ar kokią nors paslaugą teikti. Verslo liudijimas būna ir metams, bet, kaip labai dažnai būdinga senjorams, jų veiklai, jis būna trumpalaikis. Todėl suvienodinti privalomojo sveikatos draudimo įmokas tiesiog, mano vertinimu, yra teisinga ir neskatinti tų žmonių eiti į šešėlį, nes tikrai galima kiaušinius ar užaugintus krapus pardavinėti patyliukais, vengiant papildomų išlaidų, o būtent paskatinti žmones naudotis šita verslo forma, kuri yra paplitusi, ypač kaimiškose vietovėse, ir savo paslaugas ir prekes teikti į rinką užmokėjus už verslo liudijimą, bet taip pat iš valstybės gaunant vienodas sąlygas kaip šitai būtent verslo formai.

Todėl tikrai verta palaikyti šitą įstatymą, jis yra socialiai teisingas, jis skatina prisidurti žmones, kurie dėl vieno ar kitų priežasčių turi labai nedideles senatvės pensijas, ir mes nestumsime į dar didesnę šešėlį būtent šitos žmonių grupės, to paties paties smulkiausio verslo.

PIRMININKAS (R. ŠUKYS, NAF). Motyvai prieš – J. Sejonienė. Prašom.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Su visa pagarba ir empatija dirbantiems pensinio amžiaus žmonėms noriu pasakyti, kad vis dėlto jie daugiausia ir naudojasi sveikatos priežiūros paslaugomis, todėl jeigu jie nuo savo papildomų pajamų prisidės prie Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto, man atrodo, bus labai teisinga. Todėl kviečiu nepalaikyti šitos beprasmiškos išimties. Kodėl mes renkamės tik privalomojo sveikatos draudimo mokestį, kodėl mes tada nesirenkame kitų mokesčių, kodėl nekvestionuojame kitų mokesčių? Tiesiog kviečiu nepalaikyti šito pasiūlymo.

PIRMININKAS. Dėkojame. Išklausėme nuomonę už, nuomonę prieš, todėl apsispręsimė balsuodami, kai bus balsavimo langas.

11.33 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 28, 30, 31, 31¹ ir 41¹ straipsnių, V skyriaus pakeitimo ir Įstatymo papildymo 26³ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-704, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 8, 49 ir 76 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-705, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-706 (pateikimas)

Toliau klausimai – projektai Nr. XVP-704, Nr. XVP-705, Nr. XVP-706. Tai yra Sveikatos draudimo įstatymo kelių straipsnių, V skyriaus pakeitimo ir įstatymo papildymo 26³ straipsniu įstatymo projektas, Sveikatos sistemos įstatymo 8, 49 ir 76 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Taigi, trys tarpusavyje susiję įstatymai. Pateikimo stadija. Pranešėja – J. Sejonienė. Prašom.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Vėl teikiu įstatymų projektus, kuriuos teikiau ir praeitoje kadencijoje. Matyt, dalis Seimo narių atsimena istoriją, kad paskutiniame posėdyje vienas iš įstatymų buvo priimtas – Sveikatos sistemos įstatymas, o kitų įstatymų Seimas nepriėmė, tada Prezidentas vetavo. Aš dar kartą šitam Seimui paaiškinsiu, kodėl aš tą teikiu. Beje, tikrai turėjau pokalbių su Valstybinės ligonių kasos direktoriais ir jisai sakė, kad, jo manymu, tie įstatymų projektai turėtų būti teikiami, ir jokios rizikos Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetui jisai neižvelgė.

Klausimas yra apie privačias sveikatos priežiūros įstaigas. Suprantu, kad žodis „privatus“ čia daliai kelia alergiją, bet privačios sveikatos priežiūros įstaigos teikia apie 30 % sveikatos priežiūros paslaugų Lietuvoje, tai jos yra sistemos dalis. Šiuo metu, aišku, prioritetas yra teikiamas valstybinėms įstaigoms. Su privačiomis įstaigomis Valstybinės ligonių kasos sutartys dėl finansavimo paslaugų iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo yra mažinamos, bet tų įstaigų yra.

Įsivaizduokite, ateina pacientas į privačią įstaigą, kuri neturi sutarties su Valstybine ligonių kasa. Vadinasi, pats pacientas susimoka už konsultaciją. Tose privačiose sveikatos priežiūros įstaigose dirba licencijuoti, akredituoti specialistai, neretai jie kartu dirba ir kitose įstaigose, įskaitant ir valstybines. Ir tas specialistas, kuris pakonsultuoja pacientą ir nustato jam tam tikrą ligą, negali išrašyti recepto kompensuojamiesiems vaistams.

Pavyzdžiui, jeigu pacientas skundžiasi kažkokia skrandžio, žarnyno problema ir jį pakonsultuoja toje privačioje įstaigoje dirbantis licencijuotas gastroenterologas, jisai mato, kad reikia atlikti papildomą tyrimą, nors ta įstaiga negali jo atlikti, jisai negali pasiųsti paciento pas specialistą, kur, pavyzdžiui, jam galėtų atlikti fibrogastroduodenoskopiją. Pacientas, susimokėjęs jau už paslaugą privačioje sveikatos priežiūros įstaigoje, tiesiog dar turi nueiti pas šeimos gydytoją, kad šeimos gydytojas vėl išrašytų siuntimą pas specialistą, kuris turi sutartį su Valstybine ligonių kasa, kad tas galėtų jam išrašyti kompensuojamąjį receptą arba paskirti atlikti tyrimą, kurio pacientui reikia.

Tiesiog, man atrodo, tai yra negarbinga pirmiausia pacientų atžvilgiu, kad jie, susimokėję už paslaugą, turi vėl eiti pas šeimos gydytoją, užimti šeimos gydytoją, nepaisant to, kad gydytojas specialistas jau yra diagnozavęs ligą ir pasakęs, kaip ją reikia gydyti, bet negali išrašyti recepto. Arba kad jam reikia papildomo tyrimo, toje įstaigoje jisai jo negalėjo gauti. Tai mes vėl apkrauname šeimos gydytojus, apkrauname pacientus. Aš nežinau, kodėl tą reikėtų daryti. Man atrodo, kad visiškai teisinga būtų nuimti šitą papildomą krūvį nuo šeimos gydytojų ir palengvinti paciento kelią, kad jisai galėtų gauti paslaugą kaip įmanoma greičiau.

PIRMININKAS. Jeigu pristatymas baigtas...

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Pristatymą jau baigiau.

PIRMININKAS. Tuomet jūsų užsirašė paklausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia R. J. Jankūnas. Prašom.

R. J. JANKŪNAS (LVŽ-KŠSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Man kyla klausimas: o kaip jūs manote, kiek visa tai papildomai kainuos biudžetui?

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, kaip jau ir minėjau, esame aptarę šį klausimą su Valstybinės ligonių kasos direktoriais. Jo supratimu, tai niekaip neturės įtakos dėl papildomų išlaidų Privalomajam sveikatos draudimo fondui, nes joks gydytojas neskirs vaistų, kurių pacientui nereikia, ar tyrimų, ar konsultacijų, kurių pacientui nereikia. Tai Privalomajam sveikatos draudimo fondo biudžetui nėra jokios žalos. Bet jeigu Seimas matys, kad reikia, mes čia galime atlikti ir teisinio poveikio vertinimą, ir antikorporcinį vertinimą.

PIRMININKAS. Klausia V. Šeršniovas. Prašom.

V. ŠERŠNIOVAS (MSNG). Ačiū. Labai gražiai skamba jūsų siekis. Jeigu jisai bus įgyvendintas, tikriausiai daug gyventojų daug greičiau tvarkysis savo sveikatos problemas. Manau, kad aš palaikysiu jūsų siekį.

Ir man kilo toks kitas klausimas. Jūs, kaip projekto rengėja, neižvelgėte kokių nors rizikų, tarkime, kokią žalą gali patirti valdiškos gydymo įstaigos? Čia šiuo atveju neižvelgėte jokių problemų niekur?

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas Vitalijau, už palaikymą. Žiūrėkite, aš jau pamirėjau savo pristatyme, kad ir šiuo metu sveikatos priežiūros paslaugas Lietuvoje teikia ir valstybinės, ir privačios gydymo įstaigos. Man atrodo, kad taip ir turėtų būti sveikoje visuomenėje. Ar kažkaip dėl to pasikeis gyventojų pateikimas į valstybines sveikatos priežiūros įstaigas? Ne, ne-manau. Tikrai Lietuvoje tiesiog yra pakankama dalis gyventojų, kurie gali susimokėti už savo sveikatos priežiūros paslaugas privačiose gydymo įstaigose, jie tą daro ir tą darys. Jeigu privačios sveikatos priežiūros įstaigos specialistas, tos įstaigos, kuri neturi sutarties su Ligonių kasa, matys, kad reikia papildomo ištyrimo ir siųs į kitą įstaigą, tai tiesiog tas pacientas be jokio prioriteto stos į eilę su visais kitais gyventojais. Tai niekaip valstybės sveikatos priežiūros įstaigos čia nenukents. Aš labai norėčiau, kad valstybinės sveikatos priežiūros įstaigos galėtų suteikti tiek paslaugų, kiek šiuo metu reikia gyventojams, ir kaip įmanoma greičiau. Bet panašu, kad to negali padaryti.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia B. Ropė. Prašom.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mano galva, vis tiek tose privačiose įstaigose, kurios turi sutartis su Ligonių kasa, šios problemos nėra, ir jos tuos klausimus sprendžia. Tos, kurios neturi sutarčių, gal nenori dalyvauti tame procese, tai kodėl mes norime leisti toms įstaigoms, kurios nenori pasirašyti sutarčių, turėti kontrolės mechanizmus ir visa kita? Tai būtų pirmas klausimas.

Antras klausimas. Šeimos gydytoją pasirenka pacientas. Jeigu man patogesnis privatus šeimos gydytojas arba arčiau esantis kitos įstaigos, arba geriau prieinamas, tai aš galiu persiregistruoti.

Ir antras dalykas, šeimos gydytojas yra kaip pagrindinis gydytojas, nes jam reikia atsakymo, reikia rezultato, kad apsispręstų, kaip toliau tam žmogui tą problemą gydyti. Jeigu, sakykime, man šovė į galvą, aš rytą važiuoju pas vieną privatnininką, imu išvadą, poryt važiuoju pas kitos srities privatnininką, tada atnešu šeimos gydytojai ir šeimos gydytojas sako, ką tu čia prinešei, tavo visai kitos problemos. Tai iš tikrųjų, man atrodo, kad kažkaip keistokai atrodo.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, dėkoju už klausimą. Pirmiausia aš jau ir pristatymo metu minėjau, kad privačios gydymo įstaigos ne pačios renkasi, ar jos gali turėti sutartį su Valstybine ligonių kasa, ar ne. Valstybinė ligonių kasa ministerijos... ministrės įsakymu sudaro sutartis. Prioritetas šiuo metu yra teikiamas valstybinėms, nepaisant to, kad tos privačios egzistuoja ir egzistuos. Pacientai neabejotinai turi teisę rinktis, į kokią įstaigą jie eina. Aš tikrai pabrėžiu, kad šiuo atveju kalbame apie įstaigas, kurios neturi sutarčių su Valstybine ligonių kasa, tai yra pacientas susimoka visą paslaugos kainą, kokią yra numačiusi įstaiga, ir jis negali gauti visos paslaugos, nepaisant to, kad ten dirba licencijuoti specialistai, kurie tikrai gali išrašyti receptus ir kurie tikrai gali siųsti pacientą papildomai ištirti, gydyti, jeigu to reikia.

PIRMININKAS. Gerbiama pranešėja, aš turiu atsiprašyti, bet sistema rodo, kad dar yra vienas klausiantis užsirašęs. Tai gerbiama L. Girskienė. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Aš tokį labai trumpą klausimą. Klausau jūsų pristatymo. Susidaro įspūdis, kad Ligonių kasa ne veltui renkasi, su kokiomis įstaigomis sudaryti sutartis, nes yra nustatyti tam tikri reikalavimai, kokios įstaigos gali sudaryti sutartis, ar ne, su Valstybine ligonių kasa. Ar nėra čia taip, kad tos įstaigos, privačios medicinos įstaigos, kurios neturi sutarčių, neatitinka tam tikrų nustatytų Ligonių kasos reikalavimų? Aš nesu medikė, todėl klausiu taip.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Gerbiama Ligita, aš tikrai nenoriu... Aš esu įsitikinusi, kad Lietuva tikrai rengia labai gerus sveikatos priežiūros specialistus ir sveikatos priežiūros specialistai, jų kvalifikacija nesikeičia priklausomai nuo to, kur jie dirba – valstybinėje arba privačioje sveikatos priežiūros įstaigoje. Tikrai visai neseniai turėjau labai nemalonių patirčių su sveikatos priežiūros paslaugomis, kurios turėjo būti suteiktos valstybinėse gydymo įstaigose, bet to nebuvo padaryta. Aš tikrai nenoriu pasakyti, kad sveikatos priežiūros specialisto kvalifikacija keičiasi nuo to, kokioje įstaigoje jisai dirba. Visos įstaigos ir visi specialistai turėtų būti tikrai labai geri, ir čia tikrai yra politinio apsisprendimo klausimas, ką mes teikiame, kam teikiame prioritetą. Šiuo atveju prioritetas teikiamas išimtinai valstybinėms gydymo įstaigoms.

PIRMININKAS. Dėkojame gerbiausiai pranešėjai. Daugiau klausimų nėra.

Dėl balsavimo motyvų yra užsirašę tiek už kalbėti, tiek ir prieš. Pirmasis dėl balsavimo motyvų už – J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, manau, ne vienas mes reiškiamo susirūpinimą, kaip sumažinti eiles patenkant pas gydytojus. Šis kolegės teikiamas projektas yra vienas iš tokių realių, kur šiek tiek mažintų eiles, ypač pas šeimos gydytojus, nes nebereikėtų tiems ligoniams, kurie kreipiasi į privačias gydymo įstaigas, dar kartą keliauti pas valdiškų įstaigų gydytojus, kad būtų ten gautų reikiamą receptą.

Yra išsakytų nuogastavimų, kad gal išlaidos padidėtų Ligoninių kasai, o aš kaip tik manau, kad taupomas valdiškų įstaigų šeimos gydytojų laikas leidžia mažinti išlaidas, o ne didinti. Jeigu Ligoninių kasa sudarytų tokias sutartis tik dėl receptų išrašymo, turbūt visos privačios įstaigos mielai tokias sutartis pasirašytų, bet sutartys šiandien yra sudaromos dėl tam tikrų paslaugų teikimo, kurį apmoka Ligoninių kasa. Jeigu kai kurios privačios gydymo įstaigos pagal tuos įkainius neplanuoja teikti paslaugų, tai ir nesudaro. Čia yra truputį skirtingi dalykai – receptai ir Ligoninių kasos lėšomis apmokamos paslaugos.

PIRMININKAS. Ir dėl motyvų prieš – B. Ropė. Prašom.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, pirmininke. Aš gerbiu kolegą Jurgį noriu pasakyti, kad šeimos gydytojai nėra vien valdiškose įstaigose. Šeimos gydytojas gali būti arba privatus, arba valdiškas ir tai renkasi pacientas. Jeigu jam nepatinka valdiškas šeimos gydytojas, jis gali rinktis privatų šeimos gydytoją ir neturėti problemų, jeigu yra problemų dėl valdiško šeimos gydytojo.

Šeimos gydytojai atsakingi už paciento gydymą ir negali būti taip, kad pacientas, sugalvojęs nueiti pas kokį nors gydytoją gauti vaistų, kurie jam padės ar nepadės... Jį gal įkalbės šitas gydytojas, kuris neturi, sakykime, sutarties su Ligoninių kasa, jį, matyt, sunkiau kontroliuoti, o paskui žmogus susirgęs vėl grįš pas tą patį šeimos gydytoją, sakys: aš taip padariau. Tai sakys: kodėl tu taip darei? Man išrašė, man leido pirkti, man apmokėjo ir taip toliau. Aš manau, kad mes čia griauame nusistovėjusią tvarką. Jeigu norime, kad iš tikrųjų visos įstaigos galėtų išrašyti, tos įstaigos turi privalomai turėti sutartį su Ligoninių kasa. Kitaip šeimos gydytojas negalės atsakyti už paciento gydymą, nes pacientas pats įsitrauks į gydymą jau su visai kitu gydytoju, kuris neatsakingas už tą žmogų. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Išklausėme motyvus už, motyvus prieš. Balsavimas dėl šio projekto, kaip ir dėl kitų, bus balsavimo laiku 12 val. 10 min.

11.49 val.

Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 1, 2¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-558 (pateikimas)

Taigi kitas darbotvarkės klausimas – Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo 1, 2¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-558. Kviečiu pranešėją R. Žemaitaitį į tribūną. Pateikimo stadija. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiamas projektas jau praėjusią kadenciją buvo daromas, buvo ir Konstitucinio Teismo išaiškinimas, kad jeigu sulaikymo metu (I. Vėgėlė gerai irgi prisimena šią dalyką) padaroma žala, būtų galimybė žmonėms arba nukentėjusiems reikalauti žalos atlyginimo. Čia toks trumpas pasakymas. Čia iš tikrųjų ne kiek mano, kiek jau išdava yra teismų sprendimų.

PIRMININKAS. Dėkojame. Jūsų užsirašė paklausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Idėja aiški, tačiau Teisės departamentas iškelia labai pagrįstų klausimų...

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Taip.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). ...nes išbraukiamas žalos įrodinėjimas. Aš turiu galvoje, kad nebereikės įrodyti, ar tu patyrei konkrečią žalą. Galbūt tu nepatyrei, o tau bus vis tiek siūloma galimybė gauti išmoką. Čia jau ne kompensacija, o išmoka gaunama, tai vienas dalykas, nes visuose kituose mūsų įstatymuose žalą vis dėlto reikia įrodyti.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Taip.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Kitas dalykas. Aiškinamajame rašte parašyta, kad buvo laikinai sulaikyta apie 10 tūkst., 1,5 tūkst. suimta. Bet juk sulaikymai ne visada baigiasi suėmimu. Pavyzdžiui, per tuos pačius metus sulaikyta 1,5 tūkst. nelegalių migrantų. Jie irgi bus prie sulaikytų, taip? Laikiniai sulaikyti, nustatant tapatybę.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Čia netaikoma, gerbiamas...

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Jiems irgi kompensacija...

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Gerbiamas Arvydai, čia netaikomas šitas dalykas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Aš pabaigsiu. Šiuo atveju daugybė aplinkybių gali būti, kai asmenys sulaikomi, bet nebūtinai pasibaigia koku nors baudžiamuoju konkrečiu persekiojimu. Bet ikiteisminiai tyrimai visada būna.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Taip, dėl žalos esate teisus, skaičiau aš tą Teisės departamento pastabą, dėl to Teisės ir teisėsaugos komitetas turėjo susižiūrėti. Matyt, gal reikėtų pakoreguoti, kad vis dėlto žala yra įrodoma, tai turi būti pateikiama, ar tai, nežinau, morališkai, ar finansiškai patyrė. Bet kalbama yra dėl sulaikymo, kada išaiškėja, kad buvo piktybinis sulaikymas arba neteisėtas sulaikymas, tai imigrantai čia nepatenka, nes tai yra duomenų patikrinimas. Asmens patikrinimas čia tikrai nepatenka į šituos dalykus. Tikrai šitas nebus taikomas.

PIRMININKAS. Klausia I. Vėgėlė. Prašom.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Aš... Gerbiamas Remigijau, čia visiškai logiška, ką jūs darote. Akivaizdu, kad sulaikymo metu kyla žala ir yra tokių atvejų, kai neįrodinėjant žalos valstybė įsipareigoja tokią žalą atlyginti, ir jau tai yra reguliuojama minėtu įstatymu. Jūs jį tik tikslinate papildomai sulaikymo forma, o ne tik kad laisvės atėmimas ir panašiai, kitos baudžiamojo proceso priemonės.

Bet klausimas būtų toksai: iš kokio biudžeto bus tai mokama? Turbūt čia pagrindinis klausimas, nes iki šiol buvo mokama iš Teisingumo ministerijos biudžeto.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Rėmimo.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Tada klausimas yra, ar iš tiesų tie pareigūnai, kurie atlieka sulaikymą, kuris, tikėtina, neturi pakankamai duomenų, ar bus spaudimas jų neatlikti, mažinti tokių sulaikymų, ar ne, nes vienos institucijos atlieka, kitos institucijos sumoka žalą, ar ne? Čia vienas klausimas: kaip jūs galvotumėte? Vienas klausimas.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Mhm, geras.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Ar pritartumėte atsakomybės už tokius veiksmus išplėtimui, pareigūnų atsakomybės? Ačiū.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Pradedant nuo paskutinio klausimo, tikrai taip. Jūs, kaip advokatas, praktikoje daug susidūręs esate, kada pareigūnai nemaža dalimi viršija būtent savo įgaliojimus, ir mes turime daug Lietuvoje praloštų bylų. Tai tikrai taip.

Iš ko turėtų būti atlyginama? Labai geras klausimas, laiku ir vietoje. Gal netgi reikėtų galvoti, pavyzdžiui, sveikatos sistemoje, kai kiekvienas gydytojas yra draudžiamas, odontologas draudžiamas, slaugytoja yra draudžiama, yra mokamas specialus draudimas į fondą. Jisai yra, jisai galioja šiandien. Jeigu aš neklystu, jeigu gali patikslinti, man atrodo, tenai yra apie 5–7 mln., yra sukauptas fondas. Tai gali būti, kad pareigūnai iš to draudžiamo kažkokio fondo...

Manau, kad komitete, kai jūs pasikviesite Vidaus reikalų ministeriją, Teisingumo ministeriją, kokią nors loginį sprendimą rasite, tuo labiau kad yra numatyta, kad poįstatyminius aktus reikia parengti. Tikrai, kolega Ignai, nedrįsčiau pasakyti, kad turėtų atlyginti Teisingumo ministerija, nes ten yra būtent žalos atlyginimas, ten yra būtent nukentėjusių fondas. Tas, apie ką mes kalbame, tai ten daugiau yra dėl teismo, o čia kalbama būtent apie sulaikymą, tai yra kai ikiteisminio tyrimo pareigūnų sulaikymui yra duota sankcija, tai gal... Sunku dabar, aišku, ko gero, diskutuoti salėje, bet aš manau, kad komitete tikrai galėtumėte su VRM ir su Teisingumo... Jo, čia geras, mhm.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiavam pranešėjui. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Motyvai už, motyvai prieš. Motyvai už – L. Girskienė. Prašom. Gerbiama Ligita Girskienė, prašom dėl motyvų – už.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Kad, atrodo, buvau atsisakiusi... Viskas gerai.

PIRMININKAS. Dėkojame.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Iš tikrųjų, aš noriu paraginti pritarti, nes ne vieną kartą matėme, kaip žmonės išveda su antrankiais, apšmeižia, per žiniasklaidą nueina skambios antraštės ir galiausiai viskas nutyla. Žmonių karjera ir galimybė dirbti yra sugadinta, tiesiog priversti išvykti iš Lietuvos ir iš naujo kurti savo gyvenimą. Manau, kad teisingas pasiūlymas. Kviečiu tikrai palaikyti.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiama kolegė pakomentavo suėmimą. Čia visai kitas atvejis, kalbama apie laikiną sulaikymą. Todėl, ponai teisininkai, vis dėlto turėtumėte atsižvelgti ir į Teisės departamento pastabas. Jose gana aiškiai parašyta, kad išteisinamasis nuosprendis reiškia asmens rehabilitavimą, bet savaime nėra pagrindas konstatuoti, kad bylos iškėlimas, procesiniai veiksmai, procesinės prievartos priemonės buvo neteisėtos. Šiuo atveju daug kalbama apie neteisėtumą, tačiau ne visos tos priemonės gali būti pripažintos neteisėtomis. Projektas vis dėlto turi daugybę teisinių trūkumų, todėl, aš manau, mums reikėtų grąžinti jį tobulinti.

PIRMININKAS. Dėkojame. Taigi, iš klausėme motyvus už ir motyvus prieš. Iki balsavimo pertraukos dar turime 15 minučių, tuomet apsispręsimė balsuodami, ar pritariame, ar nepritariame šiam projektui.

11.57 val.

Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo Nr. X-1478 11, 29, 32, 42, 61 straipsnių, 3 ir 6 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-654 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo 11, 29, 32, 42, 61 straipsnių, 3 ir 6 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-654. Pateikimo stadija. Pranešėjas – laikinai einantis ekonomikos ir inovacijų ministro pareigas L. Savickas. Prašom į tribūną.

L. SAVICKAS (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, ačiū už galimybę pristatyti jums Vyriausybės teikiamą Ekonomikos ir inovacijų ministerijos parengtą Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. Iš esmės projektu siekiama trijų tikslų. Pirmas. Tinkamai įgyvendinti 2024 m. kovo 4 d. Komisijos deleguotosios direktyvos nuostatas, kuriomis yra atnaujinami minimalūs rengimo reikalavimai dėl bendrosios praktikos slaugytojo, gydytojo odontologo ir vaistininko profesijų, atsižvelgiant į mokslo ir technologijų pažangą. Pažymėtina, kad dėl bendrosios praktikos slaugytojo, gydytojo odontologo ir vaistininko profesijų, kaip ir dėl dar keturių profesijų, minimalūs rengimo reikalavimai yra suvienodinti visoje Europos Sąjungoje. Perkėlus šios minėtos direktyvos nuostatas būtų užtikrinta, kad Lietuvos Respublikoje bendrosios praktikos slaugytojų, gydytojų odontologų ir vaistininkų rengimas ir toliau atitiks suderintus minimalius rengimo reikalavimus Europos Sąjungoje.

Antras. Atnaujinti Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo 3 priedą, atsižvelgiant į Komisijos deleguotąjį sprendimą, kuriuo keičiami ir kai kur tikslinami formalios kvalifikacijos įrodymų ir rengimo kursų pavadinimai.

Trečias tikslas. Sutikslinti formuluotę, siekiant ją suderinti su Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo pakeitimais, kurie įsigaliojo praėjusių metų sausio 1 dieną.

Naudos būtų tikrai įvairios. Perkėlę šias nuostatas, mes matytume, kad mūsų bendrosios praktikos slaugytojų, vaistininkų, gydytojų odontologų rengimas Lietuvoje atitiktų Europos Sąjungos horizontalius minimalius rengimo reikalavimus, taip pat atlieptų inovatyvius metodus ir technologijas. Specialistai, atitinkantys šiuos rengimo reikalavimus, greičiau ir lengviau galėtų įsilieti tiek į Lietuvos, tiek į Europos Sąjungos darbo rinką. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjui. Jūsų užsirašė paklausti S. Gentvilas, vienas, bet jo nėra. Tuomet klausimų nėra. Dėkojame.

L. SAVICKAS (DFVL). Dėkui.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, apsispręsimė dėl šio projekto per balsavimo langą. Per šoninį mikrofoną gerbiama B. Vėsaitė dėl vedimo tvarkos. Prašom.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Gerbiamieji kolegos, šiandien mus aplankė Lazdijų rajono kelių bendruomenių nariai. Pasveikinkime juos. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkojame.

12.00 val.

Metrologijos įstatymo Nr. I-1452 9, 18, 30 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-668, Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo Nr. VIII-1524 2, 3, 10, 14 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-669, Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 11, 12, 17, 24, 26, 27, 28, 29, 34, 43, 45 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-670, Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2, 29 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-671 (*pateikimas*)

Kiti darbotvarkės klausimai, juos pristatys pranešėjas laikinai einantis ekonomikos ir inovacijų ministro pareigas L. Savickas. Tai yra Metrologijos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-668, taip pat Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-669, Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-670 ir Viešojo administravimo įstatymo 2, 29 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-671. Taigi prašau gerbiama pranešėja pateikti (pateikimo stadija) šiuos įstatymų projektus. Prašom.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Ačiū dar kartelį, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu taip pat XIX Vyriausybės Ekonomikos ir inovacijų ministerijos parengtą įstatymų paketą, kalbame apie Metrologijos įstatymo, Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo, Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo bei Viešojo administravimo įstatymo projektų paketą. Jais siekiama suderinti nuostatas, susijusias su registrų kūrimu, informacinių sistemų steigimu, kad jos atitiktų Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme nustatytus reikalavimus.

Šiek tiek detaliau apie kiekvieną iš šių atskirų įstatymų projektų. Metrologijos įstatymo pakeitimo projektu siūloma nustatyti, kad Matavimo priemonių valstybės registras būtų laikomas informacine sistema.

Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo pakeitimo projektu siūloma išbraukti nuostatą dėl portalo nuostatos, kad tvirtina Vyriausybė, vietoj to nustatant, kad Lietuvos atvirų duomenų portalo informacinės sistemos valdytoja yra Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Viešojo administravimo įstatymo pakeitimu siūloma tikslinti licencijų informacinės sistemos sąvoką, įrašant nuostatą, kad šią sistemą valdo ne Vyriausybės įgaliota institucija, o Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo pakeitimu siūloma, be kitų nuostatų, taip pat nustatyti, kad duomenų teikimo sutartis su duomenų gavėjais sudaro informacinės sistemos tvarkytojas. Taip pat yra kitų smulkesnių techninių pakeitimų, tačiau tai būtų esminiai punktai, į kuriuos norėčiau atkreipti jūsų dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjui. Paklausti jūsų nėra užsirašiusių. Dėl balsavimo motyvų taip pat nėra. Dėkui jums. Dar balsavimo laikas neatėjo, apsispręsimė balsavimo laiku.

12.03 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XV-26 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-742 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Tačiau mes turime rezervinį 1 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-742. Pranešėja – O. Leiputė, Seimo Pirmininko pavaduotoja. Prašom į tribūną.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Gerbiami kolegos, 1 straipsnis – siūlymas pakeisti 6 straipsnį ir jį išdėstyti kitaip, tai yra išbraukti 11 punkte įrašytą S. Skvernelio pavardę. 2 straipsnis – nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, pateikimas įvyko, klausimų nėra, dėl balsavimo motyvų taip pat nėra.

Pereiname prie svarstymo. Bendru sutarimu galime po pateikimo pritarti ir pereiti prie svarstymo? Nėra prieštaravimų. Pereiname prie svarstymo. Taip pat nėra norinčių pasisakyti diskusijoje. Galime bendru sutarimu pritarti projektui po svarstymo? Dėkoju.

Priėmimas. Priimami du straipsniai. Dėl balsavimo motyvų pasisakyti nėra pageidaujančių. Ar galime priimti pastraipsniui projektą? Dėkoju, pastraipsniui priimta. Balsuojame dėl...

Gerbiami kolegos, kadangi daugiau projektų rytinio posėdžio darbotvarkėje nėra, papildomų rezervinių klausimų taip pat nėra, balsavimo laikas turėtų būti už 5 minučių, aš siūlau bendru sutarimu paankstinti balsavimo laiką tomis 5 minutėmis. (*Balsas salėje*) Pareiškimų yra, tada mes balsavimo laiko neankstiname.

Per šoninį mikrofoną – A. Ažubalis. Prašom.

12.05 val.

Informaciniai pranešimai

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Kolegos, informuoju jus, kad sukūrėme laikinąją Seimo narių grupę Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymui tobulinti. Laikinosios grupės pirmininku esu išrinktas aš, Audronius Ažubalis, pavaduotoja – Aušrinė Norkienė. Kviečiame visus, kuriems yra svarbūs Lietuvos konstitucingumo reikalai, jungtis į šią grupę. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir vis dėlto, naudodamasis pirmininko teise, kai pateikimo stadija, manau, balsavimo laiką mes galime paankstinti, nes daryti pertrauką būtų tikrai neracionalu ir netikslinga. Taigi, gerbiami kolegos, pereiname prie balsavimo. Šiuo atveju tiems klausimams, kurie buvo be balsavimo prieš, galbūt siūlysiu bendru sutarimu pritarti po pateikimo, tačiau dėl tų klausimų, dėl kurių buvo pasisakyta dėl balsavimo motyvų prieš, vis dėlto bus skelbiamas balsavimas.

12.06 val.

Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo Nr. I-798 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-693 (*pateikimo tęsinys*)

Taigi balsuojame dėl Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-693. Prašom apsispręsti balsuojant. Kas už, balsuojate už, kas prieš, balsuojate kitaip.

Registruose 100 Seimo narių, balsavo 99: už – 74, prieš – 2, susilaikė 23. Projektui po pateikimo pritarta. Dėl šio projekto Seniūnų sueiga pagrindiniu komitetu svarstymo stadijoje siūlo Aplinkos apsaugos komitetą, tačiau, atsižvelgdamas į projekto turinį, kadangi ten yra kalbama apie darbo sutarties nutraukimo klausimus, aš norėčiau prašyti pritarimo dėl papildomo Socialinių reikalų ir darbo komiteto, kaip papildomo komiteto. Ar galime bendru sutarimu pritarti dėl šių komitetų ir numatyti projekto svarstymo datą – šių metų lapkričio 18 dieną? Ar galime bendru sutarimu pritarti? Dėkoju, pritarta.

12.08 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 60 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-614 (*pateikimo tęsinys*)

Pereiname prie Švietimo įstatymo 60 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-614. Balsavimo motyvų prieš nebuvo išsakyta. Norėčiau pasiūlyti pritarti po pateikimo bendru sutarimu. (*Balsai salėje*) Yra prieštaraujančių, todėl apsispręsimė balsuodami. Prašom pasiruošti. Balsuojame. Kas už tai, kad būtų pritarta po pateikimo nurodytam įstatymo projektui.

Registravosi 110 Seimo narių, balsavo 110: už – 76, prieš – 2, susilaikė 32. Projektui po pateikimo pritarta. Siūlomas pagrindinis komitetas – Švietimo ir mokslo komitetas. Siūloma svarstymo data – šių metų spalio 21-oji. Ar galime pritarti dėl pagrindinio komiteto bei svarstymo datos? Nėra prieštaraujančių, pritarta.

12.09 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-592 (pateikimo tęsinys)

Kitas projektas, dėl kurio apsispręsimė balsuodami, Švietimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 17¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-592. Prašome pasiruošti ir balsuojame.

Balsavo 115: už – 77, prieš – 4, susilaikė 34. Projektui po pateikimo pritarta. Per šoninį mikrofoną... Pirmiausia galbūt per centrinį mikrofoną gerbiama A. Norkienė. Prašom.

A. NORKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Prašyčiau Vyriausybės išvados. Vyriausybės išvados!

PIRMININKAS. Supratau, kad kolegė J. Sejonienė taip... Atsiprašau, su kauke, nepažįstu. Kolegė taip pat norėjo to paties paprašyti. Tai neprieštarujame, pritariame. Prašoma dėl projekto Vyriausybės išvados. Dėl šio projekto pagrindinis komitetas taip pat Švietimo, mokslo, kultūros komitetas. Svarstymo data siūloma lapkričio 11 diena. Ar galime apsispręsti bendru sutarimu dėl komiteto ir svarstymo datos? Dėkoju, pritarta.

S. Kairys. Prašom per šoninį mikrofoną.

S. KAIRYS (LSF). Atsiprašau, maža pastabėlė. Nėra tokio Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto. Tai pagrindinis – Švietimo, mokslo ir sporto komitetas. (*Šurmulys salėje*)

PIRMININKAS. Dėkoju už pastabą. Kadangi darbotvarkėje santrumpa senoviška, tai aš senoviškai ir pavadinau. Dėkoju už pastabą ir atkreipsime Sekretoriato dėmesį ateityje sudarant darbotvarkę santrumpas rašyti teisingai. Ačiū. (*Balsai salėje*)

12.11 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 25 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-712 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės klausimas, dėl kurio nebuvo motyvų prieš, – Švietimo įstatymo 2, 25 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 17¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-712. Ar galėtume bendru sutarimu pritarti po pateikimo? (*Šurmulys salėje*) Nematau prieštaraujančių. Pritarta bendru sutarimu po pateikimo. Taip pat pagrindiniu komitetu siūlomas Švietimo, mokslo ir sporto komitetas. Kaip? (*Balsas salėje: „Nėra tokio. Yra Švietimo ir mokslo komitetas.“*) Tai dabar koks komitetas tada yra? (*Balsas salėje: „Švietimo ir mokslo komitetas.“*) Gerai, atsiprašau. Švietimo ir mokslo komitetas. Patikslinu. Atsiprašau. (*Balsai salėje*) Taip. Prašom.

D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ (TS-LKDF). Norėčiau frakcijos vardu paprašyti Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Tai turbūt, kaip ir dėl prieš tai buvusio projekto, prieštaraujančių nebus. Prašoma Vyriausybės išvados. Tuomet svarstymo data – taip pat šių metų lapkričio 11 diena.

Dėkoju, dėl šio projekto apsisprendėme.

12.13 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-650, Vidaus vandenių transporto kodekso Nr. I-1534 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-651 (pateikimo tęsinys)

Kiti projektai – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-650, taip pat Vidaus vandenių transporto kodekso 31 strai-

psnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-651. Dėl jų buvo motyvų prieš, todėl apsispręsimė balsuodami. Prašom pasiruošti ir balsuoti.

Balsavo 110 Seimo narių: už – 78, prieš – 4, susilaikė 28. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Ekonomikos komitetas. Svarstymo data – šių metų spalio 21 diena. Ar galime, kolegos, apsispręsti dėl komiteto ir svarstymo datos? Nėra prieštaraujančių, pritarta.

12.15 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-542 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės projektas, dėl kurio turime apsispręsti balsuodami, – Sveikatos draudimo įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-542. Prašom pasiruošti. Balsuojame.

Balsavo 120 Seimo narių: už – 76, prieš – 5, susilaikė 39. Projektui pritarta po pateikimo.

Kaip pagrindinis siūlomas Sveikatos reikalų komitetas. Paskirta svarstymo data – šių metų lapkričio 27 diena. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Kitas darbotvarkės klausimas, trys susiję klausimai. Gerbiama Jurgita Sejonienė, prašom dėl vedimo tvarkos.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Man atrodo, dėl to klausimo, buvusio, dėl kurio ką tik balsavome, irgi reiktų Vyriausybės išvados, nes vis dėlto kalbama apie Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto pinigus.

PIRMININKAS. Ar kolegos pritaria pasiūlymui, nors jau mes ir apsisprendėme? Turbūt galime sutikti, kad paprašome Vyriausybės išvados. Dėkui.

12.16 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 28, 30, 31, 31¹ ir 41¹ straipsnių, V skyriaus pakeitimo ir Įstatymo papildymo 26³ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-704, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 8, 49 ir 76 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-705, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-706 (pateikimo tęsinys)

Dabar dėl minėtų projektų Nr. XVP-704, Nr. XVP-705, Nr. XVP-706. Tai Sveikatos draudimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo du įstatymų projektai ir Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Apsisprendžiame balsuodami. Prašom balsuoti.

Balsavo 120 Seimo narių: už – 42, prieš – 36, susilaikė 42. Projektams nepritarta po pateikimo. Turime apsispręsti, ar grąžiname projektą iniciatoriams tobulinti, ar atmetame. Siūlau apsispręsti balsuojant. Kas balsuoja už, balsuoja už grąžinimą iniciatoriams tobulinti, kad balsuoja prieš – už atmetimą. Prašom balsuoti.

Balsavo 123: už – 59, prieš – 64. Projektus atmetame.

12.18 val.

Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 1, 2¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-558 (pateikimo tęsinys)

Kitas klausimas, dėl kurio apsispręsimė balsuodami, – Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo 1, 2¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-558. Prašau pasiruošti ir balsuoti.

Balsavo 118: už – 72, prieš – 14, susilaikė 32. Projektui pritarta po pateikimo.

Dėl vedimo tvarkos per šoninį mikrofoną gerbiamas A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui. Šiuo atveju irgi siūlyčiau prašyti Vyriausybės išvados, nes neiškūs finansavimo šaltiniai, įpareigojimai Teisingumo ministerijai. Tai būtina, kad Vyriausybė apsispręstų dėl projekto.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti Vyriausybės išvados prašymui? Dėkojame, pritarta.

Siūlomas pagrindinis komitetas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Svarstymo data siūloma šių metų lapkričio 13 diena. Ar galime apsispręsti ir pritarti? Dėkoju, pritarta.

12.20 val.

Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo Nr. X-1478 11, 29, 32, 42, 61 straipsnių, 3 ir 6 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-654 (pateikimo tęsinys)

Kitas klausimas, dėl kurio nebuvo motyvų prieš, – tai Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo kai kurių straipsnių, 3 ir 6 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-654. Ar galime pritarti po pateikimo šiam įstatymo projektui bendru sutarimu? Galime. Projektui bendru sutarimu pritarta. Siūlomas pagrindinis komitetas – Švietimo ir mokslo komitetas. Siūloma svarstymo data – šių metų spalio 7 diena. Ar galime bendru sutarimu apsispręsti pritarti? Dėkoju. Bendru sutarimu pritarta.

12.20 val.

Metrologijos įstatymo Nr. I-1452 9, 18, 30 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-668, Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo Nr. VIII-1524 2, 3, 10, 14 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-669, Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 11, 12, 17, 24, 26, 27, 28, 29, 34, 43, 45 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-670, Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2, 29 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-671 (pateikimo tęsinys)

Toliau kitas klausimas kompleksinis – Metrologijos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-668, Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-669, Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-670, Viešojo administravimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-671. Nebuvo pasisakančių prieš. Ar galėtume šiems įstatymų projektams pritarti po pateikimo bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Pritarta bendru sutarimu.

Pagrindinis komitetas siūlomas dėl visų šių projektų, išskyrus Viešojo administravimo įstatymo projektą Nr. XVP-671, tai dėl trijų pirmųjų projektų siūlomas kaip pagrindinis ir vienintelis Ekonomikos komitetas. O dėl Viešojo administravimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto pagrindinis Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Visus projektus numatoma svarstyti šių metų lapkričio 11 dieną. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Dėkoju, pritarta. Dėl šių projektų apsisprendėme.

12.22 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XV-26 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-742 (priėmimo tęsinys)

Balsuodami turime apsispręsti dėl rezervinio klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-742. Priėmimas viso nutarimo projekto. Prašau apsispręsti balsuojant. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 117: už –109, prieš –1, susilaikė 7. Nutarimas (projektas Nr. XVP-742) priimtas. (*Gongas*)

Gerbiami kolegos, mes išnagrinėjome visus rytinio plenarinio posėdžio darbotvarkės klausimus.

Dėl pareiškimų užsirašiusių nėra. E. Gentvilas per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos. Prašom.

E. GENTVILAS (*LSF*). Tokia pastabėlė dėl vedimo tvarkos. Buvo aišku, kad mes spėjame anksčiau su darbotvarke. Dabar išeina, kad turėsime laukti pono I. Hofmano pusantros valandos. Gal buvo galima (ar bent ateičiai įsidėmėkime) pakviesti pranešėją ir būtume galėję šį pusvalandį iki pirmos valandos padirbėti. O dabar lauksime pusantros valandos laikydamiesi tos darbotvarkės. Linkiu daugiau kūrybiškumo.

PIRMININKAS. Dėkoju už pastabą ir pasiūlymą, ateityje pasistengsime atsižvelgti. Šį kartą yra taip, kaip yra.

Kadangi buvo sutaupyta laiko, taigi, gerbiami kolegos, registracija.

Užsiregistravo 120 Seimo narių. Gerbiami kolegos, 2025 m. rugsėjo 16 d. rytinį plenarinį posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

III (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 76 STENOGRAMA

2025 m. rugsėjo 16 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja D. ŽEBELIENĖ

PIRMININKĖ (D. ŽEBELIENĖ, NAF). Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Pradėsime 16 dienos vakarinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 89 Seimo nariai. Tęsiame posėdį.

14.01 val.

Fitosanitarijos įstatymo Nr. VIII-1481 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-660 (*pateikimas*)

Darbotvarkės klausimas – Fitosanitarijos įstatymo Nr. VIII-1481 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-660. Į tribūną kviečiu pranešėją I. Hofmaną, laikinai einantį žemės ūkio ministro pareigas. Prašom.

I. HOFMANAS. Laba diena, gerbiami Seimo nariai, pristatysiu jums Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatymo pakeitimo projektą. (*Balsas salėje: „Balsuojame!“*) Iš karto? Jeigu visi pritaria, galiu nepristatyti.

PIRMININKĖ. Neklausykite.

I. HOFMANAS. Įstatymo pakeitimo projektas parengtas siekiant į nacionalinę teisę perkelti 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą 2016/2031 dėl apsaugos priemonių nuo augalų kenkėjų su visais pakeitimais ir 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą su visais pakeitimais.

Paminėsiu pagrindinius įstatymo projekto pakeitimo akcentus, kas yra tikslinama. Pirmiausia suderinti sąvokas ir reikalavimus su Europos Sąjungos teisės aktais, nustatyti privalomuosius fitosanitarijos reikalavimus profesionaliems veiklos vykdytojams ir kitiems asmenims, vykdančioms veiklą, susijusią su augalų, augalinių produktų ir kitų objektų sodinimu, selekcija, auginimu, dauginimu ir priežiūra, įvežimu į Lietuvos Respubliką ar Europos Sąjungos teritoriją, vežimu tranzitu, išvežimu iš teritorijos, rinkimu, sandėliavimu, pakavimu, tiekimu rinkai, taip pat įskaitant ir nuolatinę prekybą bei perdirbimą.

Reglamentuoti Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos fitosanitarinės priežiūros ir kitos oficialios veiklos nuostatas, nustatyti leidimų išdavimo tvarką, jų galiojimo sustabdymo, panaikinimo bei šių sprendimų panaikinimo pagrindus. Turima omenyje tranzitu gabenamus augalus ir augalinės kilmės produktus, tai yra sėklas ir daigus, ir visa kita, kas į tai patenka. Suteikti teisę tarnybai organizuoti kenkėjų židinių naikinimą, kai ūkio subjektai nevykdo privalomų nurodymų juos sunaikinti, įtvirtinti sankcijų taikymo tvarką profesionaliems veiklos vykdytojams, kurie yra juridiniai asmenys ir nėra vykdančios būtinų fitosanitarijos priemonių, pertvarkyti fitosanitarijos registrą į informacinę sistemą, užtikrinant skaitmeninių duomenų valdymą ir prieinamumą. Taigi, siekiama pakeisti Lietuvos Respublikos fitosanitarijos registro reglamentavimą, kad jis atitiktų naujos redakcijos Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo nuostatas. Iš tikrųjų, iš esmės niekas nesikeičia, tik yra patikslinamos tam tikros sąvokos iš minėtų reglamentų ir yra į įstatymą perkeliama tai, kas anksčiau buvo nustatoma ministro įsakymu, taip išpildant Konstitucinio Teismo išaiškinimą, kad veiklų reglamentavimas turi būti vientisas, atitikti vientisumą. Prašau Seimo narių pritarti po pateikimo.

PIRMININKĖ. Ačiū. Turime 10 minučių klausimams. Pirmasis užsirašė K. Starkevičius. Prašom.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas ministre, už pristatymą. Iš tikrųjų, jūs teisingai pasakėte, čia yra daugiau techninio pobūdžio ir kas buvo reguliuojama poįstatymiais

aktais yra sukeliamą į įstatymą. Mane domina, jeigu jūs žinotumėte, atsakomybė, kokią atneš, ir tos baudos, kurios yra numatytos, jos adekvačios ar kaip pagal dabartinę situaciją? Bet gal ir negalite, tiksliai nežinosite, kokios baudos yra numatytos, sankcijos?

I. HOFMANAS. Ačiū už klausimą. Tikrai tikslų baudų dydžių ir įvairių sankcijų aš neįvardinsiu, bet, kaip ir minėjau, tie įstatymo nuostatai išlieka. Tai labiau techninio pobūdžio pakeitimas perkeliant reglamentus, na, ir tai į įstatymą įdedama, kas buvo nustatoma ministro įsakymu. Tai jau čia dėl pačių baudų dydžių reiktų žiūrėti į patį įstatymą. Dabar aš tiksliai negaliu atsakyti.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų norėtų paklausti V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas ministre, kadangi abu esame žemdirbiai, tai toks paprastas klausimas: ar nuo to nepadaugės biurokratijos ir ar nepadaugės įvairiausių suvaržymų? Mes žinome tokių kuriozinių situacijų, kai žemdirbys, auginantis grūdus, turi išsiimti pašarų gamybos leidimą, nors jis jokių pašarų negamina. Tai ir šitoje situacijoje ar neatsiras kažkokių daugiau suvaržymų ir daugiau biurokratijos?

I. HOFMANAS. Ačiū už klausimą. Tikrai šis įstatymas nenumato, nedidina daugiau biurokratinės naštos, kaip tik priešingai. Kaip aš pristatyme minėjau, yra numatyta tokia išlyga, kad tie ūkio subjektai, kurie po nurodymo nesusitvarko su kenkėjais, o tą reikia daryti, privalomu būdu valstybė tą galės padaryti, sunaikinti kenkėjus, kurie kelia grėsmę ir kitiems ūkiams. Tai aš sakysčiau, netgi šiek tiek tie pakeitimai praplečia galimybes.

PIRMININKĖ. Ačiū, jūsų klausia V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, šaunu, kad dirbate ir atsakingai dirbate savo darbą. Pasirodo, ir su personalu, kuris kritikuojamas, galima rengti teisės aktų projektus ir teikti juos parlamentui. Mano klausimas: ar yra įgyvendinanti įstaiga prie Žemės ūkio ministerijos techniniams sprendimams? Jūs kalbėjote apie informacinės sistemos tobulinimą. Ar yra nusimačiusios asignavimus ir kokios apimties asignavimai galimi informacinių technologijų kontekste?

I. HOFMANAS. Ačiū už klausimą. Tai numatoma, kad reikės 188 tūkst. valstybės biudžeto lėšų, tačiau įgyvendinant šitą įstatymo projekto pakeitimą nebuvo kreiptasi į Finansų ministeriją. Žemės ūkio ministerija planuoja tai padaryti iš savo turimų lėšų, o vėliau būtų kreipiamasi į Finansų ministeriją. Toks kelias yra numatomas šio įstatymo projekto pakeitimui įgyvendinti.

PIRMININKĖ. Klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Laba diena. Ministre, ačiū už jūsų ligšiolinę tarnystę valstybei, buvo malonu dirbti kartu. Mano klausimas yra iš susitikimų su ūkininkais, kurie dažnai skundžiasi dėl klimato kaitos, iš esmės kenkėjai, kurie būdingi Vidurio Europai, persikraustė į Šiaurės Europą. Ūkininkai neformaliuose atviruose pokalbiuose aiškiai sako: važiuojame į Lenkiją pirkti augalų apsaugos priemonių, nes jeigu Lietuvoje bandai nusipirkti efektyvių priemonių, tai užtruksi mėnesius, kai nupurkšti reikia iš esmės per savaitę. Kaip jūs sprendžiate šitą problemą? Matome, argumentuodamas sakote, kad augintojai nesiima židinių naikinimo, bet, jei žvelgtume iš esmės, efektyvių augalų apsaugos priemonių problematika (mes priklausome Šiaurės Europai) išlieka ir užtrunkama mėnesius įsivežti. Labai ačiū už atsakymą.

I. HOFMANAS. Ačiū už klausimą. Taip, tikrai Lietuvoje susiduriame su problema, kad mes turime mažėjančių augalų apsaugos priemonių sąrašą. Tai kelia tam tikrų problemų. Mano ir jūsų paminėtas židinių naikinimas – čia labai reti atvejai. Tačiau taip, einant šiek tiek piečiau, mūsų kaimynė Lenkija turi kur kas platesnį augalų apsaugos produktų sąrašą. Mes esame sugalvoję, kokių kelių turėtume eiti ateityje sprenddami problemas. Lietuva ir Danija, tik dvi šalys, taiko Danijos modelį. Tai yra labai aukšti standartai. Tik dvi šalys Europos Sąjungoje. Mes manome, kad šitas modelis mums nėra visiškai tinkamas, jis yra per griežtas. Mes galvojame atsisakyti tam tikrų įvesties rodiklių, bet tam reikia, kad Geologijos tarnyba atliktų vandenių monitoringą. Tai jau yra suderinta, dalyvaujant ir Aplinkos ministerijai. Jeigu galėsime atsisakyti šito Danijos modelio, kuris, sakyčiau, kažkada buvo pasirinktas nevisiškai atsakingai, tuomet mes turėsime galimybę turėti platesnį augalų apsaugos produktų sąrašą. Toks būtų kelias.

PIRMININKĖ. Klausia S. Bucevičius.

S. BUCEVIČIUS (NAF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Ministre, sakysite, ar aš teisingai išgirdau? 2016 metų direktyva buvo apsvarstyta Europos Parlamente, o dabar 2025 metai, 2026 metai – dešimt metų mes jos neperkėlėme į savo teisę. Sakysite, ar taip yra? Kodėl buvo toks ilgas laiko tarpas šiai direktyvai perkelti?

I. HOFMANAS. Ačiū už klausimą. Turbūt klausimas turėtų būti anksčiau dirbusiai ministerijos vadovybei, kodėl taip užsitęsė šitas klausimas. Aš tokį palikimą radau. Bet aš manau, kad mes spėjame laiku ir jokių pasekmių, sankcijų mums tas įgyvendinimas nesukelia.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia A. Širinskienė. Atsiprašau, išsibraukė. Liko G. Balčytytė. Prašom, jūsų klausimas. Neturite klausimo?

G. BALČYTYTĖ (TS-LKDF). Ne, aš nesu užsirašiusi, bet...

PIRMININKĖ. Buvo, bet nieko tokio. Ačiū. Visi, kurie norėjo jūsų paklausti, paklausė. Ačiū pranešėjui.

Motyvai už ir prieš. Nėra. Apsispręsimė balsuodami.

14.14 val.

Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-661 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-661. Pranešėjas liko tribūnoje. Laikinai einantis žemės ūkio ministro pareigas I. Hofmanas.

I. HOFMANAS. Ačiū, posėdžio pirmininke, už klausimo pristatymą. Aš jau nekartosiu. Šitas įstatymo priedėlio pakeitimo projektas yra vienas svarbiausių žemės ūkio sektoriaus darbų, kurie buvo numatyti XIX Vyriausybės programoje. Vyriausybė tam yra pritarusi, dabar teikiame Seimui su tokia nuostata, kuri atsiranda projekto priedėlyje, kad reikia pripažinti žemės ūkį strategiškai svarbiu šalies sektoriumi, būtinu nacionaliniam saugumui užtikrinti. Įstatymo projektu siekiama, kad žemės ūkio ir maisto politika būtų viena svarbiausių nacionalinių saugumą užtikrinančių vidaus politikos dalių. Žemės ūkio ir maisto ūkio sektoriaus pripažinimas svarbiais nacionaliniam saugumui taip pat užtikrina šalies gyventojų apsirūpinimą maisto produktais. Šis įstatymo projekto papildymas ypač tinka šiandieniniame kontekste, kada mes turime labai neapibrėžtą ir, sakysčiau, įtemptą geopolitinę situaciją, todėl šis pripažinimas mums stipriai pasitarnautų ekstremaliųjų ir krizinių situacijų metu.

Daugiau turbūt nėra ko ir pristatyti, visiems viskas yra aišku ir suprantama. Dar kartą pakartosiu, kad tai buvo vienas iš pagrindinių Žemės ūkio ministerijos darbų, numatytų XIX Vyriausybės programoje. Gerbiami Seimo nariai, kviečiu pritarti po pateikimo.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų norėtų paklausti septyni Seimo nariai. Prašom. E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas ministre, man teko būti parlamento nariu 1990–1992 metais, kai kūrėsi Lietuvos valstybė. Tik ateidavo naujas įstatymo projektas, sakydavo: ši sritis yra prioritetinga Lietuvos Respublikos gyvenimo sritis, ir taip maždaug 20 tokių. Tada visi susiprato, kad prioritetų galėtų būti kokie du, trys, o ne kiekvienas. Tai čia kažką panašaus ir jūs dabar bandote sakyti išeidamas iš ministro posto, kad tai yra prioritetas. Baigė darbą XIX Vyriausybė, aš suprantu, jūs tą formaliai ir atliekate.

Mano prisiminimas dar yra kitas, kad V. Čerčilis, XX amžiaus pradžioje buvęs gynybos ministras, tuo metu pamatė, kad fiziškai labai silpni britų jaunuoliai, tai tada jis maisto politiką ir jaunimo maitinimo politiką pavertė pagrindu, kad jaunimas būtų fiziškai stiprus. Bet ar dabar tai yra būtina? Ir konkretus klausimas: ar XX Vyriausybės programoje tai lieka kaip uždavinys, nes jūs realizuojate XIX Vyriausybės programą, kai jau ateina XX Vyriausybė?

I. HOFMANAS. Ačiū už klausimą. Pirmiausia turbūt visi suprantame, kad maistas yra pagrindinis dalykas užtikrinant žmogaus patį pirmą fiziologinį poreikį. Taip, kada mes gyvename globaliame pasaulyje, yra laisvas prekių judėjimas, tai galbūt atrodo, kad visiškai nesvarbu, mes

maisto problemos neturime, vykstant laisvai prekybai, galime gauti iš kitos šalies. Tačiau buvę atvejai, pavyzdžiui, kovidu atvejais, kada užsidaro sienos, parodo, kokios yra trapios tos maisto grandinės. Todėl aš manau, kad šis pakeitimas yra labai svarbus stiprinant savo grandinę apsirūpinant maistu.

Na, o kalbant apie XX Vyriausybės programą, taip, tos nuostatos, kiek žinau, nėra likusios, bet galbūt jų ir neliko, nes mes jau esame finišo tiesiojoje – liko tik Seimui pritarti ir mes jau jį galime laikyti įgyvendintą. Bet čia apsispręs Seimo nariai, ar šiam pakeitimui bus pritarta, ar jis įsigalios, ar ne. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų norėtų paklausti K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, iš tiesų mano klausimas lygiai taip pat buvo susijęs su tuo, kad XX Vyriausybės programoje yra išbrauktas šis punktas kaip prioritetas, kaip Vyriausybės programos vienas iš prioritetų, tačiau tikiuosi, kad tai yra susiję, galbūt balsavimas parodys, kiek tai susiję su tuo tikroju motyvu.

Bet noriu paklausti jūsų, nes šiek tiek neramu, nes iš tiesų valstybės uždavinys yra „kurti ir palaikyti atsparią ir savarankišką šalies apsirūpinimo maistu sistemą“ (čia taip įrašyta įstatyme). Vis tik kokie tolesni žingsniai turės būti daromi, kad tas įstatymas būtų ne tik teorinis, ne tik uždėta varnelė, kad mes tai padarėme, bet ir realiai veiktų, kad ir ūkininkas, kuris gamina maistą, ir vartotojas, kuris tą maistą vartoja, iš tiesų pajustų, kad žemės ūkio šaka yra prioritetinga ir jis gali didžiuotis ir įvertinti, kad valstybė padarė viską, kad jis gauna sveiką, kokybišką ir saugų maistą? Ačiū.

I. HOFMANAS. Ačiū už klausimą. Mano atsakymas būtų toks: eilinis žemdirbys, gaminantis pirminę žemės ūkio produkciją, nuo to iš karto gal kažkokių pokyčių nepajus, bet šitas sektoriaus pripažinimas pirmiausia atveria kelius į teisėkūrą, į dėmesį, kurį reikia skirti žemės ūkiui, formuojant biudžetą, numatant šito sektoriaus finansavimą ir kitus dalykus. O krizinių situacijų atveju yra labai svarbu, kad, pavyzdžiui, žemės ūkyje ir maisto pramonėje eilės tvarka pirmumo teisę gautų aprūpinimas energetika, dujomis, elektra. Visi šitie dalykai jau savaime įgauna prasmę, jeigu šitam įstatymo projektui bus pritarta.

PIRMININKĖ. Klausia K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Taip, iš tikrųjų palaikau šį įstatymą, nes paskutiniai įvykiai, kada prasidėjo karas Ukrainoje, parodė: pradėjo trūkinėti grandinės, kiekviena šalis užsidarė ir galvojo jau tada, kaip reikės aprūpinti savo piliečius maistu, nes norint, kad piliečiai būtų patriotiški, išlaikytų tą patriotizmą, kariuomenė būtų aprūpinta tinkamu maistu... kiekviena šalis nuo čia ir pradeda rūpintis. Taigi tikiuosi, kad bus palaikymas.

Jūs jau paminėjote keletą priemonių, kurios bus prioritetingos. Labai gerai paminėjote ir aprūpinimą energetiniais ištekliais, jeigu atsitiktų, būtų kažkokia krizė, – prioritetingas. Gal dar keletą priemonių pavardykite, kad ir kiti kolegos įsitikintų, kad šis įstatymas yra toks plačiai apimantis įvairias sritis, tiek finansavimą ir kitus klausimus?

I. HOFMANAS. Ačiū už klausimą. Turbūt pagrindinis dalykas – tai formuojama žemės ūkio politika. Žemės ūkis tokiu atveju atsiduria vienoje prioriteto eilutėje kaip ir gynyba, kaip ir energetika. Mes jau prieš tai kalbėjome, kad maistas yra numeris vienas dalykas, kuris reikalingas žmonijos egzistencijai. Vėliau, tiek teikiant finansavimą, planuojant biudžetą, ypač skiriant dėmesį toms žemės ūkio šakoms, kurių produkcijos mes galėtume pasigaminti, bet neapsirūpiname... Kaip ir sakiau, visa teisėkūra turėtų būti formuojama taip ir ta kryptimi, kad žemės ūkis mums yra numeris vienas.

PIRMININKĖ. Klausia B. Ropė.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, labai dėkoju, kad užbaigėte šią prisiimtą įsipareigojimą, kurį vieningai palaikėme ir Kaimo reikalų komitete. Iš tikrųjų aš manau, kad labai svarbu, ir jūs bandėte įrodyti, kad jeigu bus oficialiai pripažinta, kad apsirūpinimas maistu – svarbiausias dalykas (tą mes apskritai visi suprantame, kad tai svarbiausia) ir mes šią dieną Lietuvoje turime problemų dėl apsirūpinimo maistu, tai tas problemas reikia išspręsti. Pavyzdžiui, kaulienos mes apsirūpiname mažiau kaip pusę. Tai yra didžiulė problema. Jeigu atsi-

randa kažkokių ligų ar bėdų ir problemų kitose srityse, taigi čia visas kompleksas turi suveikti ir planuotojai turi pradėti planuoti. Kokia jūsų nuomonė apie tai? Ačiū.

I. HOFMANAS. Mano nuomonė yra tokia pati, kokią jūs ir pasakėte. Mano atsakymas ir būtų jūsų klausime. Taip, tai yra labai svarbu. Gal aš nepaminėjau, paminėjau tik krizinius atvejus, bet lygiai taip pat labai svarbus faktorius yra ir gyvūnų ligos, kurios iš tikrųjų dabar siaučia Europoje, ir mes galime tikrai pasidžiaugti, kad mūsų šalies tai nepalietė, nes tai būtų sukėlę milžiniškų pasekmių tiek mūsų nacionalinei maisto grandinei, tiek ekonomikai.

PIRMININKĖ. Jūsų norėtų paklausti V. Pranckietis. Prašom.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Aš norėčiau jums truputį pagelbėti ir pasakyti, kad 2023 m. spalio 20 d. ir jūs dalyvavote Seime toje Kaimo sueigoje, kurioje buvo priimta rezoliucija. Tada į tą rezoliuciją visos organizacijos vieningai įrašė sakinį, tą, kurį šiandien įgyvendinate įstatymo lygiu.

O E. Gentvilui norėčiau pasakyti. „Mes, Liberalų sąjūdis, Lietuvos teisės aktus pakeisime taip ir žemės ūkį pripažinsime nacionaliniam saugumui užtikrinti strategiškai svarbiu sektoriumi“ – tai yra iš Liberalų sąjūdžio programos ir aš džiaugiuosi, kad tiesiog daugelis partijų pritarė tokiam reiškiniui, tokiai sąvokai ir tai atsirado daugelio partijų programose. Linkiu sėkmės įgyvendinant. Ačiū.

I. HOFMANAS. Ačiū. Ačiū už komentarą ir už tą pagalbą.

PIRMININKĖ. Ačiū. Laikas klausyti baigėsi. Motyvai dėl viso. Motyvai už, prieš. Matau užsirašiusį K. Mažeiką. Prašom.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Išties turbūt ta situacija kovidu, agresijos Ukrainoje atveju parodė, kad vis tik trumposios grandinės, nors ir kiek mes čia apie jas kalbėtume, yra labai pažeidžiamos, ir jeigu valstybė neturi resursų ir išteklių maistui pasigaminti, tai kyla didžiulių problemų ir iššūkių. Su kai kuriais maisto produktais turėjome... ir akivaizdžiai matėme, kaip atsitinka, kai trūksta. Išties turbūt už tai, kad šitas projektas šiandien yra pristatytas, pirmiausia padėka ministrui, nors ir paskutines dienas einančiam pareigas, tačiau tą iššūkį jis priėmė ir įsipareigojimą įgyvendino. Ačiū.

O neramina tai, kad vis tik iš XX Vyriausybės programos yra išbraukta keletas esminių punktų. Asmeniškai mes su kolegomis siekėme, kad jie atsirastų. Būtent dėl PVM'o lengvatos Lietuvoje vietoje pagamintiems maisto produktams. Tai turbūt galimybė ir smulkiesiems ūkiams turėti galimybę išgyventi, tiekti maisto produktus ir žaliavas artimiausiems vaikų darželiams, mokykloms, socialinėms įstaigoms, ligoninėms, tai turbūt buvo tam tikras gelbėjimosi ratas. XX Vyriausybės prioritetuose mes to nematome. Tikrai norėtusi, kad tos priemonės eitų iš paskos ir būtų įgyvendinta ne tik teoriškai, bet ir praktiškai tai, dėl ko mes lyg ir visi sutariame. Tai didžiausios sėkmės, kad tas projektas taptų realus.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Tas prieš tai atkreipiant dėmesį į tą absurdiškumą. Nueinanti, sužlugusi XIX Vyriausybė, kuri dar turi keletą garbingų ministrų, kurie kapanojasi, sako: aš noriu įvykdyti XIX Vyriausybės programą, nors jau tuoj nebebūsiu ministras, XX Vyriausybė nemato reikalo įrašyti tuos dalykus į savo programą, o ministras čia stovi atsidūręs tokioje absurdiškoje situacijoje. Gelbsti vienintelis dalykas, gerbiamas ministre: mano balsavimą, ko gero, lems tai, kad jūs vykdote Liberalų sąjūdžio rinkimų programą, nes kalbėjote apie XIX Vyriausybės programą, kai jos nebėra, o XX Vyriausybė tų dalykų neįrašo, tai tampa visišku absurdu. Ačiū, ateityje gal bendrausime liberaliu lygmeniu. Ačiū.

I. HOFMANAS. Ačiū jums, ačiū už palaikymą.

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjui. Apsispręsimė per balsavimo langą. Kitas... (*Šurmulyš salėje*) Tuoju, pažiūrėsiu. Balsavimo laikas – 14 val. 40 min., 14 val. 30 min., pataisė mane Sekretoriatas. Balsuojame. Kadangi buvo išsakyti motyvai prieš, balsuojame.

Balsavo 86 Seimo nariai: už – 85, susilaikė 1 Seimo narys. Pritarta po pateikimo.

Kaip pagrindinis yra siūlomas Kaimo reikalų komitetas. Siūloma svarstyti šių metų lapkričio 25 dieną, tai yra spalio 25 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Spalio 21 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

14.31 val.

Fitosanitarijos įstatymo Nr. VIII-1481 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-660 (pateikimo tęsinys)

Grįžtame prie pateikto darbotvarkės 1 klausimo – projekto Nr. XVP-660. Kadangi motyvų prieš nebuvo išsakyta, siūlyčiau pritarti bendru sutarimu. Ar galime pritarti? Ačiū, pritarta. Siūlo balsuoti. Balsuojame.

Užsiregistravo 95 Seimo nariai, balsavo 95: už – 91, susilaikė 4 Seimo nariai. Pritarta po pateikimo. Kaip pagrindinis siūlomas Kaimo reikalų komitetas. Siūloma svarstyti šių metų lapkričio 25 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta.

14.32 val.

Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-692 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-692. Pranešėjas – I. Hofmanas, laikinai einantis žemės ūkio ministro pareigas. Pateikimo stadija.

I. HOFMANAS. Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke, už klausimų pristatymą. Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo 3 straipsnio 9 dalyje įtvirtinto reikalavimo asmeniui, pageidaujančiam įsigyti žemės ūkio paskirties žemės, prieš sudarant sandorį pateikti nuosavybės teise valdomos žemės kiekį, deklaraciją, šiuo įstatymo projekto pakeitimu siūloma atsisakyti.

Pagal šiuo metu galiojančią teisinę reguliavimą, asmuo, norėdamas įsigyti žemės ūkio paskirties žemės, turi gauti Nacionalinės žemės tarnybos išduotą sutikimą įsigyti žemės ūkio paskirties žemės. Tokiu būdu tarnyba, išduodama leidimą, atlieka šią funkciją ir patikrina, kad asmuo, pageidaujantis įsigyti žemės ūkio paskirties žemės, neturi ir po sandorio sudarymo neturės didesnio, negu numatyta įstatyme, tai yra ne daugiau kaip 500 hektarų, žemės ploto, kuris valdomas nuosavybės teise.

Taip pat įstatymo projekte yra numatoma, kad asmuo, sudarantis sandorį, pasirašytų ir sandorio sutartyje būtų punktas, kuriuo patvirtinama, kad, sudarius šį sandorį, asmuo, įsigyjantis žemės ūkio paskirties žemės nuosavybės teise, nevaldys daugiau, negu numatyta įstatyme, tai yra ne daugiau nei 500 hektarų. Akivaizdu, kad šiuo įstatymo pakeitimu mažinama administracinė našta. Toks ir buvo šios jau baigiančios darbą Vyriausybės tikslas – mažinti administracinę naštą, tai būtent šis pakeitimas prisidėtų prie administracinės naštos mažinimo. Čia toks turbūt suprantamas ir aiškus pakeitimas. Todėl, Seimo nariai, prašau pritarti šio įstatymo pakeitimo projekto pateikimui.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų užsirašė paklausti keletas Seimo narių. Pirmasis būtų J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, jūsų idėjai aš iš esmės pritariu. Tuo labiau, dabar esant tam smulkmeniškam visų smulkių sklypų deklaravimo reikalavimui, niekas realiai to netikrindavo. Kiek domėjausi Registrų centre, ypač tais atvejais, kai įsigijo juridinis asmuo ir yra akcininkai ir dalininkai, kad žiūrėtų, kiek kuris ten dar turi asmeniškai, niekas tuo rimtai neužsiimdavo. Būtų gerai, kad greta jūsų šios geros idėjos būtų ir toks aiškus sprendimas, kad bus tikrinama. Ar vis dėlto nemanytumėte, kad galėtų dar būti reikalavimas žmogui nurodyti, kiek jis žemės turi? Bendrą plotą. Tarkime, jeigu turi 450 ir dar perki 30 hektarų – viena situacija, kai tu turi 20 hektarų ir perki dar 5 hektarus, kita situacija turbūt. Jeigu tikrinimas būtų selektyvus, vis dėlto deklaravimas, kiek žmogus žemės turi, būtų tam tikras svarbus atrankos kriterijus pasirenkant, ką tikrinti.

I. HOFMANAS. Ačiū už klausimą. Taip, jūs esate visiškai teisus. Iki tol šių žemės ūkio paskirties žemės pirkėjų deklaracijų niekas netikrindavo. Tai ir buvo deklaracija, deklaratyviai ji buvo pildoma. Be abejo, ji galėdavo būti patikrinama skundo atveju ar kitais atvejais.

Dabar, jeigu būtų pritarta šitam įstatymo projekto pakeitimui, tai tą darbą atlieka Nacionalinė žemės tarnyba, ji turi užtikrinti, kad nebūtų išigyjama daugiau, nei įstatyme numatyta. Be abejo, dėl ko atsiranda sutartyje šitas punktas, kad žmogus dar kartą deklaratyviai patvirtina, kad neturės daugiau nei 500 hektarų, vien todėl, kad būtų galima išvengti tam tikrų situacijų, kai iš skirtingų savivaldybių gaunamos kelios pažymos, kurios galioja tam tikrą laiką. Kad nesukurtume tos kolizijos, vis tik atsakomybė lieka pirkėjui, ir jeigu jis viršytų, tai būtų įstatymo pažeidimai. Be abejo, tai būtų sutarties pažeidimas, o kaip tai turėtų užkardyti? Vienas iš būdų būtų kreipimasis, kad galimai tas žmogus turi daugiau. Bet šiaip iš esmės Nacionalinė žemės tarnyba turi tai užtikrinti.

PIRMININKĖ. Ačiū, prieš leisdama kitam norinčiam paklausti, matau, M. Katelėnas per šoninį mikrofoną. Prašom.

M. KATELYNAS (*LSDPF*). Šiandien galime pasidžiaugti, kad Seime svečiuojasi Varėnos „Ažuolo“ gimnazijos mokiniai. Prašau pasveikinti. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Sveikiname mokinius, esančius Seime. Ir, kaip ir sakiau, toliau klausia T. Pragara. Nėra? Nėra. Tada matau užsirašiusį K. Mažeiką. Prašom.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, tikrai pritariu įstatymo projektui, bet iš tos diskusijos turbūt tęsiant Jurgio išsakytą mintį... Tikrai biurokratijos mažinimas yra gerai ir ar neužtektų tiesiog suteikti daugiau funkcijų notarui, kuris realiai ir tvirtina sandorį, ir tvirtindamas sandorį tiesiog įvertina, ar sandoris atitinka įstatymus, ar yra sumokėti mokesčiai, ar atsiskaityta, nustato tapatybę ir atlieka visas kitas funkcijas, kas ir priskirta. Galbūt tikrai prie to patikrinti, ar žmogus, ar ta įstaiga turi 500 hektarų, manau, tikrai pats mažiausias žingsnis ir tos biurokratijos tikrai turbūt sumažėtų. Dabar mes įjungiamo visą instituciją, kuri turi vėl visą struktūrą, etatus ir sistemas palaikyti, prižiūrėti ir taip toliau. Kaip manote, galbūt būtų galima svarstymo stadijoje Seime ir ta linkme judėti, kad vis tik kuo labiau supaprastintume ir kad institucijos galėtų tikrai paprasčiau dirbti tuo klausimu? Labai ačiū.

I. HOFMANAS. Ačiū už klausimą. Mano atsakymas būtų toks: tikrinti turėtų tuomet ne notaras, o tas subjektas, kuris turi duomenis, kuris turi informaciją, o tą informaciją turi Registrų centras. Būtų galima Registrų centrą įpareigoti išduoti pažymą apie vieno ar kito asmens, kuris pageidauja įsigyti žemės sklypą, nuosavybės teise valdomą žemę. Šitas kelias, aš sakyčiau, būtų tinkamas. Be abejo, tada atsiranda našta Registrų centrui, tokiu atveju turbūt čia jau įstatymų įgyvendinimas, bet turėtų turbūt pirkėjas susimokėti už šitą pažymą.

PIRMININKĖ. Klausia K. Starkevičius. Ruošiasi B. Ropė.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Registrų centrui naštos nebus jokios, nes jie už viską ima pinigų ir tik džiaugiasi, kai daugiau atsiranda tokių reikalavimų. Toks pastebėjimas mano būtų. Iš tikro dabar notarai (dar mes galėsime Kaimo komitete pasigilinti) vis dėlto užtikrina, kad nebūtų daugiau kaip 500 hektarų.

Aš noriu dar atkreipti dėmesį, jeigu ne, mes dirbsime paskui komitete. Yra ir tokia riba – 300 hektarų iš valstybės įsigyti, ne daugiau. Kaip čia vykdoma jos kontrolė, nes dabar juda jau tas įstatymas? Su Aplinkos apsaugos komiteto pirmininku kalbėjome ir buvo daugiausia abejonių dėl užtikrinimo, kad nebūtų piktnaudžiavimo – nebūtų viršijama 500 hektarų ar 300 hektarų, o ten būtent liečia 300 hektarų. Kaip jūs galvojate, ar nereikėtų irgi pagalvoti apie užtikrinimą, kad nebūtų iš valstybės asmenys, kaip ir įstatyme numatyta... daugiau įsigytų ir 500 hektarų, ir 300 hektarų?

I. HOFMANAS. Ačiū už klausimą. Jūsų klausimas turbūt yra susijęs su kitu įstatymu, kuriuo būtų leidžiama pirkti valstybinę žemę, kad nebūtų viršijama 300 hektarų. Tai galėtų taip pat užtikrinti tie, kas turi šitą informaciją. Tikrai turi Registrų centras, nes Registrų centras mato, kas yra buvęs pardavėjas, šiuo atveju būtų Lietuvos Respublika, bet tuos duomenis turi ir Nacionalinė žemės tarnyba. Tik klausimas, ar ji turi taip patogiai skaitmenizuotus. Toks ir būtų mano atsakymas – viena iš šitų institucijų.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia B. Ropė. Ruošiasi V. Gailius.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Gerbiamas ministre, kiek aš suprantu, mes perkeliame jau į pakankamai saugų ir aukštesnį lygį, žinoma, logiška būtų, kad būtų perkelti visi kontroliuojami skaičiai

į tą lygį. Bet man kilo toks klausimas, kaip bus su ankstesniais dokumentais, su ankstesniais pirkimais, kurie buvo perkami pagal deklaraciją? Ar pasiliks dabar dviguba kontrolė, ar juos irgi kaip nors performins? Vienas dalykas.

Antras dalykas. Dar yra toks dovanojimo procesas. Ar dovanojimo procesas irgi bus prijungtas prie šios srities?

I. HOFMANAS. Šituos atvejus turi numatyti ir numato Žemės įsigijimo įstatymas. Mano supratimu, kiek aš dabar greitai jums galiu atsakyti, 500 hektarų riba galioja visais atvejais, ar tai būtų dovanojama, ar tai būtų įsigyjama. Šis įstatymas turėtų galioti visiems ir visais atvejais. Deja, kartais matome, kad ne visada šis įstatymas sugeba užtikrinti šios ribos saugumą. Tikrai žinau, kad Aplinkos ministerija turėjo duomenis apie subjektus, kurie nuosavybės teise valdomos žemės turi daugiau nei 500 hektarų.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Ministre, aiškinamajame rašte nurodyta ir nurodytos pavardės asmenų, dirbančių Žemės ūkio ministerijoje, kurie inicijavo įstatymo projektą. Ar tai yra Žemės ūkio ministerijos specialistų iniciatyva, ar politinės vadovybės, kuri daug bendravo su žemės ūkio srityje dirbančiais žmonėmis, su asocijuotomis struktūromis ir ar inicijuojant tokius pažangius, skaidrius įstatymo projektus, jums netrukdy ministerijos struktūra, būtent kancleris, kuris skandalingai už jūsų žinojimo ribų buvo paskirtas į kanclerio pareigas kito skandalingai pagarsėjusio ministro?

I. HOFMANAS. Ačiū už klausimą. Jūsų klausimas iš dviejų dalių. Šito įstatymo projekto pakeitimo idėja gimė su tikslu mažinti biurokratinę našą. Žemės ūkio ministerijoje dirbančių specialistų tai buvo pastebėta ir mums pasiūlyta, pristatyta. Be abejo, vadovybė tai palaikė ir netgi ragino ir prašė, kad tai būtų įgyvendinta.

Na, o kancleris šiuo atveju niekaip nedalyvavo prie šito įstatymo projekto pakeitimo.

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjui. Laikas klausiti baigėsi.

Motyvai dėl viso už, prieš. Yra užsirašęs už – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju ministrui už šitą projektą, kviečiu pritarti. Ministre, galėjote daug ryžtingiau šitą projektą atnešti. Visgi pagal NŽT duomenis nėra nė vieno atšaukto sandorio, o sandorių vyksta tūkstančiai. Tai rodo arba apėjimo galimybę, arba kontrolės trūkumą. Kontrolės, kiek Aplinkos komitete žiūrėjome, užtenka. Vadinasi, apeidinėjama.

Visi jūs ir jūs, kaip praktikas, žinote: jeigu esate penki akcininkai vienoje įmonėje, pasirašote akcininkų sutartį ir pasakote, kad vienas iš akcininkų viską finansuos ir visi dividendai eis tam vienam iš akcininkų, ir visos sprendimų teisės irgi priklauso. Štai jums elementarus apėjimo būdas, kaip jūsų šitą įstatymą apeina bet kas. Aš ką tik pasakiau, ir tikrai teisininkai supirkinėja tiesiog žemes. Jūsų turėjo būti pareiga, žinant šitą apėjimo sutartį ir linksint galva iš tribūnos, padaryti, kad tai nebūtų apeinama.

Šiandien į ką mes esame įsivėlę su šituo įstatymu? Kiekvienas sandoris yra pavėlinamas 20 dienų, piliečiai moka po keliasdešimt eurų už tai, kad gautų pažymą pirkti žemę. Tai yra visiškai totalus absurdas, kuris sukasi Nacionalinėje žemės tarnyboje ir valstybėje, nes tie, kas nori, tai jie ar taip, ar taip apeina pagal tą schemą, kurią aš ką tik pasakiau. Todėl vienos smulkios deklaracijos panaikinimas nieko nespėdžia, gerbiamas ministre, nes ir toliau bus apeinamas šitas projektas. Jūsų buvo užduotis atnešti projektą, kuris iš tikrųjų, iš esmės keičia situaciją, nes šitos deklaracijos panaikinimas ir toliau palieka tūkstančius sandorių su 20 dienų terminu, dešimtimis eurų gyventojų mokesčių, NŽT dirbančių 50 valstybės tarnautojų, ir tai yra per mažai ambicingas projektas.

PIRMININKĖ. Laikas.

S. GENTVILAS (LSF). Todėl tikiu, kad Kaimo reikalų komitete rasite sprendimus. Kviečiu – už.

PIRMININKĖ. Ačiū.

I. HOFMANAS. Aš galiu sureaguoti?

PIRMININKĖ. Čia nereikėtų atsakinėti. Kadangi motyvų prieš nebuvo, siūlyčiau pritarti po pateikimo.

I. HOFMANAS. Ar galiu sureaguoti?

PIRMININKĖ. Norite reaguoti? Prašom, bet šiaip negalima, mes turime atlikti procedūras. Galėsite asmeniškai...

I. HOFMANAS. Gerai, asmeniškai.

PIRMININKĖ. ...asmeniškai išsakyti savo nuomonę. Kadangi motyvų prieš, kaip ir sakau, nebuvo, siūlyčiau pritarti bendru sutarimu po pateikimo. Pritarta. Ačiū.

Komitetai. Pagrindiniu komitetu yra siūlomas Kaimo reikalų komitetas ir siūloma svarstyti šių metų spalio 14 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Prieš pereinant prie kito darbotvarkės klausimo, per šoninį mikrofoną J. Zailskienė. Prašom.

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Sveiki, labai noriu pasveikinti atvažiavusią delegaciją iš Pasvalio. Jiems viskas įdomu, jie domisi mūsų darbu. Paplokite jiems. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Sveikiname.

14.50 val.

Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 2, 10, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2171 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-682 (*pateikimas*)

Tęsiame mūsų darbotvarkę. Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2171 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-682. Pranešėjas – laikinai einantis žemės ūkio ministro pareigas I. Hofmanas. Prašom.

I. HOFMANAS. Ačiū, posėdžio pirmininke. Vis dėlto šiuo atveju pasinaudosiu galimybe ir sureaguosiu į tai, ką prieš tai kalbėjo Seimo narys. Šitas įstatymo projekto pakeitimas nesusijęs su tais atvejais, kuriuos jūs paminėjote. Žemės valdymo teisė, jos reglamentavimas priklauso Aplinkos ministerijai. Jūs irgi buvote ministru ketverius metus ir galėjote ryžtingai imtis šios iniciatyvos.

Dabar grįžtu prie klausimo pristatymo. Įstatymo projektu siekiama įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2025 m. kovo 19 d. nutarimą, kuriuo pripažinta, kad galioję nuostatai, riboję ūkio subjektų teisę gauti kompensacijas už kailinių žvėrelių ūkio veiklos nutraukimą, jei jie nėra visiškai gražinę lengvatinių paskolų, kurių gražinimo terminas sueina jau po veiklos uždraudimo įsigaliojimo, prieštarauja Konstitucijai. Kitaip sakant, tie ūkio subjektai, kurie atsiskaitę veiklos, jeigu jie turi gavę lengvatinę paskolą, jos negražinę, negalėtų pretenduoti į galimą kompensaciją. Todėl siūlomas šitas pakeitimas, kad šitie ūkio subjektai turėtų tokią galimybę gauti kompensaciją, jeigu jie anksčiau nutraukė veiklą... lengvatinio kredito gražinimo terminą.

Esminiai pakeitimai. Pripažinti netekusia galios 5 straipsnio 9 dalį, kuri nustatė, kad ūkio subjektams, gavusiems lengvatines paskolas pagal skatinamųjų finansinių priemonių schemas, kompensacijos išmokamos tik visiškai gražinus šias paskolas. Visa tai aš jau paaiškinau prieš tai, čia tik konkretizuojama, nurodomas konkretus straipsnis ir jo dalis. Taip pat nustatyti, kad kompensacijos būtų mokamos tik tiems ūkiams, kurie laikosi Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo. Toks būtų šio klausimo, šio įstatymo projekto pakeitimo pristatymas. Nedidelė dalis yra keičiama, todėl ir yra toks trumpas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjui. Turime 10 minučių klausti. Pirmasis norėtų jūsų paklausti K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, galbūt jūs žinote, kiek tų ūkių nesilaiko Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo ir dėl to galėtų negauti paramos? Kitas klausimas. Ar jums logiškai atrodo, kad vis tik ūkiai, kurie yra gavę Europos Sąjungos paramą įsikūrimui, plėtrai, palaikymui, modernizavimui, iš tiesų gauna tikrai... Galbūt jūs turite palyginimą, kokias kitose šalyse gauna kompensacijas už tokios veiklos nutraukimą, jeigu iš tiesų įstatymą, kaip pas mus, priima Seimas? Tas įstatymo projektas, kuris čia jūsų pateikiamas, tas bandymas įtilpti į konstitucingumo rėmus, kad tai neprieštarautų Konstitucijai, tas dvigubas finansavimas ir ta pagalba. Ar neatrodo, kad dabar tiesiog bandoma taisyti tas spragas, kurios buvo paliktos dar praeitos Vyriausybės, praeitos daugumos? Užpraeitos, nes XVIII Vyriausybės. Ar tai

nebuvo iš tiesų per daug skubotas sprendimas taip staiga emociškai uždaryti tikrai efektyviai veikiančią ūkio šaką? Kaip jūs galvojate, ar strateginė... Jeigu mes žemės ūkį pripažįstame strategine ūkio šaka, ar neatrodo, kad viena to ūkio šaka lyg ir visiškai eliminuojama? Ačiū.

I. HOFMANAS. Ačiū už klausimą. Tikrai nežinau tokių ūkių, kuriuose nebūtų laikomasi gyvūnų gerovės. Čia labiau toks teorinis atvejis, kurį ir numatytų šis pakeitimas. Apskritai mes tokių ūkių turime, rodos, 8, iš jų 3 lyg ir yra dideli, kiti – mažesni. Jeigu kalbėtume apie kitų šalių praktiką, tai, pavyzdžiui, žinau, kad Danijoje mokama kompensacija nuo 200 iki 400 eurų už vieną žvėrelį, tai jūs galite palyginti, koks yra skirtumas. Kitos šalys taip patėjo panašiu keliu, bet Suomijos pavyzdys, tai, rodos, Suomija moka kompensacijas tiems ūkiams, kurie savanoriškai atsisako šios veiklos. Taigi, siūlomas ne botago principas, ne nuleidžiama iš viršaus, iš jėgos pozicijos, o saldainio principas: atsisakai – gauni kompensaciją. Mano lūkestis, atsakant į tai, ką jūs ir klausiate, kad tai būtų padaryta civilizuotai, kaip daroma kitose Europos Sąjungos šalyse. Žmonės, kurie užsiėmė ta veikla prieš tai, jie visa tai darė visiškai teisėtai. Turėtų būti jų lūkesčiai atliepti, nes jie tai darydami visiškai teisėtai investavo savo lėšas, savo uždirbtus pinigus, galbūt net asmenines lėšas, todėl aš manau, kad nepakankamas finansavimas yra tikrai netinkamas kelias, kuris nesuteikia mūsų valstybei solidumo priėmus tokius sprendimus.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia V. Šeršniovas.

V. ŠERŠNIOVAS (MSNG). Ačiū. Ministre, jeigu beveik tiesiai žiūrėtume, tai mane pamatytumėte čia. Gal jūs žinote, kaip buvo apskaičiuotas toks čia naudotas modelis, metodologija, nes pas mus apskaičiavo, kad už vieną kailinį žvėrelį kompensacija – 1 euras? Ir su tuo susijęs klausimas. Kaip jūs manote, tokia informacija čia iš piršto laužta, hiperbolizuota ar čia iš tikrųjų taip yra, kad jeigu ūkis, investavo ūkininkas milijoną eurų, tai po visų šių įstatymų priėmimo *summa summarum* pabaigoje kompensacijos jis realiai gaus kokį 20 tūkst.? Jei tai tiesa, tai graudu žiūrėti, kaip mes giname savo ūkius, nesvarbu, kad ir kokia ūkio šaka jie užsiimtų. Tai padaro prielaidas kitiems potencialiems ūkininkams atsargiai žiūrėti į būsimus verslus. Ačiū.

I. HOFMANAS. Ačiū už klausimą. Dabar dėl metodikos tiksliai neatsakysiu, bet taip, kompensacijos už žvėrelį yra ir dar, man atrodo, mokama už kitą papildomą įrangą, ir nedidelė kompensacija už tos naudotos įrangos utilizavimą, sunaikinimą. Taip, jūs paminėjote naikinamą ūkio šaką. Be abejo, Seimas turi tikrai tokią teisę vieną ar kitą šaką uždrausti, vykdydamas Tautos valią, tačiau, kaip aš ir minėjau, tai turėtų būti daroma civilizuotai ir tinkamai, nes tie žmonės visiškai legaliai užsiėmė šia veikla, maža to, dar daugelis jų gavo ir Europos Sąjungos paramą.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, jūs turėsite pačią naujausią informaciją apie Danijos ūkius. Danijoje juose buvo uždrausta auginti kailinius žvėrelius, tačiau dabar (mano žiniomis, kai dirbau ministru, bet jau čia prabėgo nepilni metai, kai aš kalbėjausi) jie vėl sugrįžta prie žvėrelių auginimo, nors ir buvo išmokėtos kompensacijos. Kokia dabar yra naujausia informacija apie Daniją?

I. HOFMANAS. Ačiū už klausimą. Kiek žinau, Danijoje lyg ir vėl yra leidžiama savanoriškai užsiimti šia veikla, bet galiu ir klysti, galbūt tą informaciją reikėtų patikslinti. O aš turiu tą informaciją, kad mokama kompensacija nuo 200 iki 400 eurų, priklausomai, koks žvėrelis, ar tai yra patinėlis, ar patelė.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų norėtų paklausti A. Gedvilienė.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju už projektą, gerbiamas ministre. Man atrodo, kad praėjusios kadencijos Seimas priėmė sprendimus, Konstitucinis Teismas patvirtino, kad tie sprendimai yra geri ir teisingi, ir teisėti. Bet tai, ką jūs darote, man atrodo, yra susiję su Konstitucinio Teismo sprendimu ir veda į visišką, galutinį situacijos sutvarkymą. Todėl mano klausimas yra toks. Kadangi šiandien mes turėjome dar ir kitokį projektą, jis buvo Seimo daugumos balsais išbrauktas iš darbotvarkės, kaip jūs manote, ar dabar jau šitas projektas yra galutinis ir ar yra prasmės dar kartą teikti pasiūlymus dėl šitos veiklos, ūkinės veiklos, pratęsimo, atsižvelgiant į tai, kad yra Konstitucinio Teismo sprendimas ir kad jūs šiandien atnešate įstatymo projektą, susijusį su galutiniu įstatymo sutvarkymu, kuris jau veikia ir yra priimtas?

I. HOFMANAS. Ačiū už klausimą. Taip, kaip ir minėjau, Seimas turi tokią teisę, jis sprendimą priėmė, bet, mano vertinimu, ką ir prieš tai sakiau, vis tik turėtų būti pateisinti žmonių teisėti lūkesčiai ir tai neturėtų sukelti ekonominės naštos. Vis tik reikėtų paieškoti tinkamo finansavimo, kuris būtų ne patyčia iš žmonių, kurie vykdė šią veiklą, o tinkamas finansavimas, nes mes einame tikrai negeru keliu. Tarkime, jūs turite kažkokį fabriką, kuriame gaminate batus, ir staiga sako, kad nebegalima to gaminti, nes taip nusprendė Seimas, bet jūs tai darėte visiškai legaliai ir visą galbūt savo gyvenimą paskyrėte tam, investavote didžiulius pinigus ir staiga liekate be nieko. Aš ir noriu pasakyti, kad turi būti tinkamas atlygis tiems žmonėms, kurie pasitraukė iš šitos veiklos.

PIRMININKĖ. Klausia B. Ropė.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas ministre, iš tikrųjų praeitas Seimas pasielgė, na, sakyčiau, labai netgi vaikiškai – priėmė sprendimą uždrausti ir paskui jau kaip Dievas duos. Tai va ir lenda bėdos, kada tenka pradėti realizuoti tą sprendimą. Ar jūs turite duomenų, kiek yra šiandieną ūkių Lietuvoje likviduota pagal šią įstatymą, ir ar nėra prasidėję teisminiai ginčai dėl neteisingo atlyginimo?

I. HOFMANAS. Ačiū už klausimą. Konstitucinis Teismas, kiek aš žinau, ir nevertino kompensacijos dydžio. Jis įvertino tiktai šito sprendimo teisėtumą. Dabar taip pat teko girdėti, kad šito sektoriaus atstovai kituose teismuose bando prisiteisti tinkamas kompensacijas. Mano atsakymas bus toks pat, ką prieš tai sakiau, pakartosiu: turėtume išspręsti šią klausimą teisingai, ekonomiškai teisingai, nes vis tiek tai yra žmonės, kurie užsiiminėjo visiškai legaliai šita veikla, ir jie irgi yra mūsų piliečiai.

PIRMININKĖ. Laikas klausti kaip ir baigėsi. Ačiū už atsakymus pranešėjui. Visi jūsų klausimai jau yra pristatyti. Ačiū dar kartą jums.

Ir dėl viso motyvai už – K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Norėtusi tiktai pasakyti kolegoms, kurie galvoja, kad čia mes kalbame apie kompensacijas, tai tikrai šitas projektas nėra dėl kompensacijų dydžio. Turbūt čia projektas yra dėl galimybės gauti kompensaciją tiems, kurie dar turi gavę lengvatines paskolas. Turbūt tai yra vienintelis šiaudas, kurį dar mes galime suteikti. O tai, kad kažkas čia sako, kad Konstitucinis Teismas pasakė, kad sprendimai yra geri ir teisingi, tai, manau, čia tik jums taip atrodo, nes Konstitucinis Teismas apie sprendimo gerumą ir teisingumą absoliučiai nieko nesakė, tai yra jūsų išsigalvojimai. Turbūt tik vėliau pamatysime pasekmes tų sprendimų.

Tikrai linkiu ministerijai, kad vis tik surastų galimybę tiems žmonėms pakeisti veiklą. Jeigu nėra ryžto ar pratęsti, ar nustatyti tą laiką, per kurį būtų galimybė jiems oriai išeiti iš tos krypties, tai surasti priemonių, finansavimo šaltinį, kad vis tik tie ūkiai galėtų keisti veiklą į kitą, pavyzdžiui, gyvulininkystės, kur matome didžiulį poreikį mėsos, pieno ar kitų produktų. Iš tiesų su tuo palinkėjimu kviečiu palaikyti ir pratęsti diskusijas komitete. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvų prieš nėra. Kadangi prieš nėra, siūlyčiau bendru sutarimu po pateikimo pritarti. (*Balsai salėje*) Yra siūlymas balsuoti. Balsuojame.

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 86, prieš nėra, susilaikė 7. Po pateikimo pritarta. Siūlomas pagrindinis komitetas – Kaimo reikalų komitetas. Siūloma svarstyti šių metų lapkričio 18 dieną. Ar galime sutarti bendru sutarimu? (*Balsas salėje*) Taip, tuoj, sekundę!

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Norėčiau paprašyti Aplinkos apsaugos komiteto kaip papildomo.

PIRMININKĖ. Ar prieštaraujančių nėra, jeigu papildomas būtų Aplinkos apsaugos komitetas? (*Balsai salėje*) Nėra. Tai papildomas komitetas – Aplinkos apsaugos komitetas. Ar galime pritarti? Ačiū, pritarta.

15.06 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 13¹, 15, 22, 23, 29, 30¹, 31, 32, 34, 35, 36¹, 36², 37, 39, 40, 45, 46, 47, 49, 50, 51, 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-699, Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 4, 8, 16, 18, 19, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-700, Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 15 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-701, Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 27 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2557 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-702 (pateikimas)

Tęsiame mūsų šios dienos darbotvarkę – Žemės įstatymo Nr. I-446 daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-699. Pranešėjas... Su Žemės įstatymo projektu susiję projektai Nr. XVP-700, Nr. XVP-701 ir Nr. XVP-702. Tribūnoje stovi aplinkos apsaugos viceministras K. Žuromskas. Prašom.

K. ŽUROMSKAS. Sveiki. Noriu pristatyti Žemės įstatymo ir lydimųjų įstatymų pakeitimus. Iš principo šiuo pertvarkos procesu siekiama užtikrinti darnų žemės valdymą, greitesnius ir skaidresnius procesus, padidinti savivaldybių savarankiškumą ir efektyviai įgyvendinti regionų vystymąsi. Siekiama maksimaliai įdarbinti valstybinę žemę, gerinant jos naudojimo efektyvumą ir didinant pajamų surinkimą. Patikėtinių funkcijos kaimo teritorijose pereitų nuo 2027 m. sausio 1 d., o sprendimai merams – nuo 2026 m. gegužės 1 d.

Esminiai pokyčiai yra tokie, kad vienodos procedūros visoje savivaldybėje, meras, o ne taryba priima sprendimus dėl nuomos ir panaudos sandorių, nuomos aukcionus vykdo savivaldybės. Naujos galimybės nuomoti žemę prie nebaigtų ar sunykusių statinių, skaidrūs procesai, atskiros valdos projektų organizavimas savivaldybėje – tai daro nuo priežiūros NŽT. Peržiūrėti NŽT teikiamų išvadų dėl sandorio atitikties teisės aktų reikalavimams kriterijai, atsisakyta perteklinės privalomos NŽT išvados dėl sandorių, susijusių su įsiterpusiais valstybinės žemės sklypais. Išimties dėl atlyginimo už galimybę statyti, jei atkuriami sunykę pastatai. Skaitmenizavimo didinimas, žemės reformos projektų rengimas nuo 2028 metų per informacinę sistemą.

Pertvarka yra tęstinė ir yra Vyriausybės programoje. Per 2023 metus Registrų centre naujai įregistruota 29 tūkst. valstybinės žemės sklypų, per 2024 metus – 28 tūkst. Atsižvelgdami į tai, kad savivaldybėms žemės sklypai buvo perduoti 2024 metų vasario mėnesį, galime teigti, jog stabilumas formuojant sklypus yra išlaikytas.

Išvados dėl sandorių. Per 2025 metų 8 mėnesius neigiamų NŽT išvadų dėl nuomos ir panaudos sandorių vidurkis – 17 %, tuo pačiu laikotarpiu 2024 metais išvadų dėl sandorių buvo 29 %. Akivaizdu, kad savivaldybės gauna daug mažiau neigiamų išvadų. Darbas ir mokymai vyksta nuolatos, todėl teikia naudos.

Aukcionai. 2025 metai. Iki šių metų rugsėjo mėnesio 15 dienos NŽT inicijavo 91 žemės sklypų aukcioną, tuo momentu savivaldybė inicijavo 644 žemės sklypų aukcionus. Tai rodo savivaldybių iniciatyvumą ir norą tvarkytis.

Klausimai, kurie tikriausiai būtų aktualūs, iš tikrųjų yra tokie: kaip bus valdomos kontrolės, planavimo, skirtingų praktikų, korupcijos, kompetencijos ir atkūrimo procesų kaimuose rizikos?

Šiuo įstatymo projektu valstybė nepraranda realios įtakos valdyti savo turtą, nes savivaldybės negalės pardavinėti žemės. Valstybės politika yra maksimaliai įdarbinti teritorijoje esančią žemę, o tam tikslui pasiekti efektyviausia kaimo teritorijoje perduoti žemes valdyti patikėtinio teise savivaldybėms. Valstybė savo teises užtikrina per NŽT vykdomą kontrolę, kuri stiprinama ir kuriai skiriamas ypatingas dėmesys.

Perdavus žemes savivaldybėms, kaimuose nemažės žemės ūkio paskirties plotų, nes Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas yra pagrindinis šios šalies teritorijų planavimo dokumentas, kuriame numatoma ilgalaikė šalies teritorijos vystymo perspektyva, jis apima daug sričių, tarp jų ir žemės ūkio, todėl savivaldybėms tereikia siekti šio plano įgyvendinimo. NŽT vykdo valstybinę kontrolę ir užtikrina vienodą teisinio reguliavimo taikymo praktiką. NŽT ir Aplinkos ministerija organizuoja ir organizuos mokymus, kad teisės aktai būtų taikomi nuosekliai ir klausimai būtų sprendžiami vienodai, taikant vienodą praktiką. Meras dėl sandorių projektų, kurie

bus rizikingi, turės gauti NŽT išvadą, kaip ir dabar gauna savivaldybių tarybos. Taigi užtikriname sandorių sudarymo kontrolę, merų priimti sprendimai bus viešinami, taip bus mažinama arba iš viso panaikinama korupcijos rizika.

Savivaldybės turės pakankamai kompetencijų, nes kaip ir perduodant valstybinę žemę miestų, miestelių teritorijose, taip ir šiuo atveju bus perduodami ir etatai iš NŽT, todėl nerimauti dėl kompetencijų trūkumo nėra pagrindo. Preliminariai skaičiuojama, kad funkcijoms vykdyti iš NŽT gali būti perkelta apie 204 darbuotojai.

Atkūrimo procesas kaimo vietovėse 99,97 % baigtas. Žemės įstatymo pakeitimu nurodomas saugiklis, kad savivaldybės, kuriose iki žemės perdavimo nebus baigtas atkūrimas, negalės gauti valstybinės žemės išnuomoti ar suteikti panaudai, perduoti tretiesiems asmenims. Toks saugiklis miestų teritorijose jau išbandytas praktikoje ir pasiteisino. *Ex post* miestams ir miesteliams bus daromas iki 2027 m. liepos 1 d., o kaimų teritorijose – iki 2031 m. sausio 1 d. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjui. Jūsų užsirašė paklausti šeši Seimo nariai. Pirmoji klausia R. Tamašunienė. Ruošiasi V. Gailius. Prašom, Rita.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Aš noriu paklausti tokio klausimo. Numatyta savivaldybės disponuojamos žemės sklypus, jeigu reikia valstybės reikmėms, tai yra įkurti užsienio valstybių diplomatinėms atstovybėms, konsulinėms, energetikos svarbiems objektams... Viskas yra numatyta. Tačiau yra dar ir ginčų, ir norų dėl restitucijos, tai yra nuo nepriklausomybės pradžios negrąžintos žemės miestuose. Tai kaip šios įstatymo pataisos atlieps ši poreikį? Savivaldybės nebūtinai yra suinteresuotos perduoti Nacionalinei žemės tarnybai, kuri iki galo sutvarko visus žemės grąžinimo dokumentus ir priima sprendimus. Ar numatėte? Jeigu nenumatėte, tai kodėl? Ir ar tas nuostatas, jūsų manymu, vertėtų vis dėlto į šį įstatymą taip pat įrašyti, kad atsirastų aiškumas, nes žmonės, kurie yra vis dar pretendento statuso, laukia sprendimų.

K. ŽUROMSKAS. Labai ačiū už klausimą. Pirmiausia reikėtų atskirti, kad miestams, miesteliams žemės jau yra perduotos, o NŽT turi planą iki šių metų pabaigos baigti restituciją miestų ir miestelių teritorijose. Kaip ir minėjau, kaimų teritorijose grąžinimas baigtas 99,97 %. Apie miestus pakartosiu: NŽT planas yra šiais metais baigti grąžinimą, o dalis žemių jau yra... (*Balsai salėje*) Kaip sakote? (*Balsai salėje*) Kaip suprasti: mieste žemės mums neduoda? (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Ačiū. Kitas klausia V. Gailius. Prašom.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Viceministre, tikrai 2024 metais įsigaliojęs teisinis reglamentavimas padėjo savivaldybėms spręsti klausimus, žmonių keliamus klausimus miestuose ir miesteliuose. Tačiau yra ir neigiamų pavyzdžių, apie juos mes beveik kasdien girdime viešai. Ir rytoj Seimo Antikorupcijos komisijoje bus vėlgi analizuojamos ir Specialiųjų tyrimų tarnybos pateiktos išvados dėl rizikų Kauno mieste. Ar neatrodo jums, kad šiame įstatymo projekte, pavyzdžiui, 3 straipsnio nuostatų, kur keičiamas 7 straipsnis, 2 punkte: savivaldybės (išskyrus Kauno miesto savivaldybę)... Ar nereikėtų tokio išskirtinio reglamentavimo Kauno mieste, kad sustabdytume procesą, kuris šiandien vyksta Kaune? Iš tikrųjų mes matome, kad žemės patenka į vienos šeimos rankas.

K. ŽUROMSKAS. Manau, kad ne, nes tai turi būti taikoma visoms savivaldybėms. O apie jūsų minėtus procesus, man atrodo, yra pasisakiusios tarnybos ir ten klausimas yra kaip ir sprendžiamas tarnybų. Tai šiuo atveju, kaip aš ir minėjau, vertinant tam tikras rizikas įsijungė viešumo aspektas ir Nacionalinė žemės tarnyba toliau teiks išvadas. Peržiūrės tuos rizikingus sandorius. Niekas nedingsta. Bet jeigu kažkas atsitiktų taip, kad tie sandoriai nepatektų į tam tikras ribas, visą laiką yra tarnybos, kurios yra atsakingos. Bet manome, kad apsprendėme šituos klausimus.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Iš tikrųjų šis sprendimas tikrai nereikalingas ir ne laiku. Kai buvo perduodama žemė miestų, miestų žemė savivaldybėms, buvo sakoma, kad žemės ūkio paskirties žemė nebus perduodama ir ji liks NŽT. Visiems buvo prižadėta, pasakyta, žemdirbių bendruomenei, visiems. Visi gyvenome ramiai. Dabar atėjo... Šast iš kepurės ištraukėme zuikį, imkime. Savivaldybės dabar ne su viskuo susitvarko miestų ir miestelių teritorijose. Tai kai dar užmesime

šitą, tada turėsime dar didesnę chaosą. Mes jau dabar matome, koks buvo chaosas miesto teritorijai perduoti. Tai kodėl tas dalykas yra daromas, ko nereikia? Tai ką, NŽT nesusitvarko su savo pareigomis? Ar savivaldybės nori ūkininkauti: sėti, arti, pjauti? Kam jiems dabar reikia užmesti žemės ūkio paskirties žemę? Galite paaiškinti? Nes aš nesuprantu. Ir kodėl įvyko apgaulė?

K. ŽUROMSKAS. Gal mes su skirtingomis savivaldybėmis kalbėjomės, nes yra tikrai aktyvių savivaldybių, kurios laukia to žemės perdavimo. Tai yra pirmas dalykas.

Kitas dalykas. Aš prieš tai pateikiau skaičius tiek su išvadomis, tiek su proceso organizavimu, tai skaičiai rodo, kad savivaldybės susitvarko.

Kitas dalykas. Vyriausybės programoje yra įrašytas tas punktas „Žemių perdavimas“, tai negaliu pakomentuoti, kas anksčiau ką žadėjo dėl žemių perdavimo. Tai tiek.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas viceministre, V. Ažuolas čia taip reksmingai uždavė klausimą, kad čia absurdas perdavinėti kaimo žemes, bet R. Tamašunienė, kuri yra iš Vilniaus rajono, turbūt paliudytų: tiek Avižieniai, tiek didžioji dalis visų Vilniaus rajono gyvenviečių šiandien nėra paskelbti miesteliais, tai yra kaimiškos teritorijos. Vilniaus rajono savivaldybė išduoda daugiausia statybos leidimų Lietuvoje, ir tą absurdą, kai savivalda negali valdyti priemiesčių žemių, nes tai yra kaimiškos teritorijos, iliustruoja geriausias pavyzdys – Avižienių, Maišiagalos ir kitos gyvenvietės aplink Vilnių, kur vis dar yra kaimiškos teritorijos. Man atrodo, taip argumentuodami jūs ir rengėte šį pasiūlymą, kad čia ne tik apie žemdirbius kalba, bet ir apie visas plėtros zonas aplink miestus. Gal galėtumėte praplėsti? Ačiū.

K. ŽUROMSKAS. Kaip ir minėjau anksčiau, gavau NŽT patvirtinimą, kad šiais metais visa restitucija turi būti baigta. O visos žemės, kalbant apie kaimų teritorijas, planuojamos perduoti nuo 2027 m. sausio 1 d. Vadinasi, turėtume metais laiko tą procesą baigti anksčiau, negu iš tikrųjų įstatymas įsigalios. Tokį pažadą man davė Nacionalinė žemės tarnyba. Tikiuosi, kad jie to pažado laikysis, o mes visi juos prižiūrėsime.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų norėtų paklausti K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Mano klausimas būtų dėl miestuose, urbanizuotose teritorijose įsiterpusios žemės, kuri dabar teisiškai nereguluota, kur negalima suformuoti naujų sklypų ir niekas... Jos praktiškai šeimininkas yra valstybė, valstybė iš tikrųjų jos ir neprižiūri.

Kokia vizija yra arba bent buvo diskusijos Aplinkos ministerijoje, ką jūs su šia žeme galvojate daryti, kur jau negalima suformuoti sklypo? Ir dabar ten būna visokios tujos, tvoros, panašiai. Ką jūs galvojate daryti, ar turite viziją?

K. ŽUROMSKAS. Taip, ačiū už klausimą. Be abejo, turime statistiką nesuformuotos žemės, turime statistiką tų mažųjų gabaliukų, kurie iš tikrųjų bendrai sudaro didelius žemės plotus. Šiuo metu rengiami teisės aktų pakeitimai, kad būtų galima tą žemę suformuoti ir aukciono būdu perduoti arba kartu prijungti prie tokio to vadinamojo Starkevičiaus projekto, kad tą žemę galėtų nusipirkti besiribojantys sklypai.

PIRMININKĖ. Ačiū. Paskutinis jūsų norėtų paklausti V. Fiodorovas. Prašom.

V. FIODOROVAS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų, kai kalbame apie savivaldybių savarankiškumą, tai šis projektas tikrai, manau, dar jį didina ir reikia palaikyti. Ir aš palaikysiu. Aišku, galima diskutuoti, ar meras priima sprendimą, ar tarybos priima sprendimą. Greičiausiai, kad kai kuriais klausimais tikrai reikia tarybos sprendimo, ne vien tik vienasmeniškai mero, bet čia, matyt, jeigu pateikimo stadija sėkminga bus, galėsime diskutuoti komitetuose. Tikrai palaikau. Savivaldybės geriausiai žino, kaip galima tvarkytis savo žemes tiek mieste, tiek rajone.

Kalbėjote apie etatus. Ne vien tik etatai, bet ir finansavimas yra. Kiek maždaug tai kainuos ir kiek į savivaldybes šitai funkcijai vykdyti nusileis pinigų?

K. ŽUROMSKAS. Atsiprašau, nenoriu pasakyti skaičiaus, kur padaryčiau klaidą, bet tai tikrai yra didelė suma, virš milijono eurų kartu su darbo užmokesčiu ir etatais, bet nebuvau pasirengęs matematiškai sumos, bet tai yra priskirta kartu.

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjui. Jūs šiandien...

K. ŽUROMSKAS. Pasikartosiu – 204 etatai.

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjui. Toliau mes matome dėl motyvų už, prieš. Už – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Ačiū už šį projektą. Tęstinis darbas buvusios Vyriausybės ir šios Vyriausybės. Smagu matyti kai kuriuos tęstinumus. Iš esmės, kai buvo ardomos apskritys Lietuvoje, apskričių administracijos, ši funkcija buvo perkelta nacionaliniu lygmeniu. Štai dabar antruoju etapu gražinamos ir kaimiškos teritorijos savivaldai, tai buvo esminis įsipareigojimas praeitoje Vyriausybėje, šita Vyriausybė irgi tęsia savivaldos stiprinimą. Virš 200 etatų pereis į savivaldybes kartu su darbo užmokesčiu. Kai kurie sprendimai nusileidžia iš savivaldybių tarybų lygmens į merų lygmenį.

Teisinga V. Gailiaus pastaba dėl to, kad piktnaudžiavimas Kauno miesto savivaldybėje iš esmės yra klaninio tipo ir valstybinės teisėsaugos institucijos sugeba tikrai apžvalgas daryti, o ne tyrimus inicijuoti ir patraukti atsakomybėn, nes žmonės tiesiogiai apgaudinėjami. Tokie dalykai yra, norisi sakyti, vienetiniai, nes savivalda sugebėjo įrodyti, kad geba disponuoti žeme, geba priimti sprendimus.

Gerbiamas Valiau Ažuolai, visi parametrai rodo, kad procesai pajudėjo, daugiau išnuomos žemės hektarų, daugiau nuomos sutarčių. Taip, yra procesų, kuriuos reikia karpyti, bet tam šiaandienė Aplinkos ministerija parengė irgi procesų trumpinimo projektus. Todėl siūlau pritarti. Labai norėčiau paprašyti Kaimo reikalų ir kitų komitetų apsvastyti ir priimti projektą dar šį rudenį. Kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai prieš – V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Iš tikrųjų mes matėme daug reformų, kurioms buvo nepasirengta ir sukėlė daugiau chaoso negu naudos. Ir čia šiek tiek stebina, kam reikalinga ta skuba kuo greičiau perduoti tas kaimo vietas? Gerai, kad sužinojome tikrą norą dėl ko – reikia tik aplink esančių apie Vilnių kaimų reikalus tvarkyti, ten valstybines žemes stumdyti. Kaip mes matėme, kai kurios savivaldybės parduoda vienam su politiku susijusiam asmeniui, po to atsiduria kitur. Matyt, aplink Vilnių irgi tuos sustumdymus reikia valstybinių žemių perpardavimo padaryti, bet kodėl visi kaimai Lietuvoje turi dėl to kentėti?

Mes jau dabar matėme, kas atsitiko po pirminio perdavimo, koks chaosas buvo tiek savivaldybėje, tiek NŽT, nebebuvo galima susikalbėti, procesai buvo užstrigę, o dabar žemdirbių bendruomenė, kuri buvo gavusi pažadą, kad nebus liečiamos tos žemės – kaip tvarkė NŽT, taip ir tvarkys, apgaunama ir vėl kentės eiliniai, paprasti žmonės, kurie norės susitvarkyti eilinius žemdirbiškus dalykus. Bet, vadinasi, kažkas greitai parduos sklypų, kažkam bus naudinga, o visa Lietuva nesvarbu. Tikrai nereikėtų skubiai daryti to, kas puikiai veikia šiandien.

PIRMININKĖ. Ačiū už išsakytus už, prieš. Ar galėčiau paprašyti jūsų sutikimo pratęsti balsavimo laiką? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta. Balsuojame dėl viso pagrindinio su lydimaisiais įstatymų projektais.

Balsavo 91: už – 82, prieš – 2, susilaikė 7. Po pateikimo pritarta.

Dabar eisime prie kiekvieno, siūlysime komitetus. Kaip pagrindinis siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas, papildomi – Kaimo reikalų ir Valstybės valdymo komitetai. Ar pritariame bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ne. Girdžiu kitą nuomonę. Prašom išsakyti ją. Aš tuoj įjungsiu.

K. MAŽEIKI (DFVL). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Vis tik kalbame apie žemės ūkio paskirties žemę, todėl siūlome kaip pagrindinį Kaimo reikalų komitetą, o papildomą – Aplinkos apsaugos, kaip ir visada būdavo.

PIRMININKĖ. Kadangi yra prie kito šoninio mikrofono... Prašom. L. Jonauskas.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Kaip visada būdavo, kad žemės klausimus svarsto Aplinkos apsaugos komitetas. Pagrindinis jis ir turi būti. Ačiū. (*Triukšmas salėje*)

PIRMININKĖ. Ačiū. Kadangi yra nesutarimas, siūlau dėl... Prašom. Turbūt ir trečią poziciją išsakysite.

M. KATELYNAS (LSDPF). Deja, prašyčiau mano balsą įskaityti „už“. Suklydau.

PIRMININKĖ. Už, taip, M. Katelynas. Prašome į protokolą įrašyti už.

Teikiu alternatyviam balsavimui, pasirinkite, kurią mes skirsime pagrindiniu. Kviečiu balsuoti: už – Aplinkos apsaugos komitetas, prieš – Kaimo reikalų komitetas. (*Šurmuly salėje*)

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 79, prieš – 18. Pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas. Dėl projekto Nr. XVP-699 pagrindinis komitetas – Aplinkos apsaugos komitetas, papildomi – Kaimo reikalų komitetas ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Svarstymo data būtų šių metų lapkričio 18 diena. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta.

Projektas Nr. XVP... Prašom, R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Mielieji komitetuose dirbantys Seimo nariai, tikrai vertėtų atkreipti dėmesį ir į restitucijos proceso pabaigą. Todėl, kad yra ta situacija, ir čia jau S. Gentvilas neduos sumeluoti, kai Vilniaus miesto savivaldybė projektavo žemei skirtus sklypus ir jų neperdavė Nacionalinei žemės tarnybai, o tiesiog parduoda aukcione. Žmonėms sakoma, kad žemės nėra, kad tai jau gal paskutiniai pateikti žemės sklypai į NŽT, tuo tarpu savivaldybė parduoda aukcionuose. Tas teisingumo dėl restitucijos proceso jausmas pabaigai turėtų kaip nors gimti ir labai tikiu, kad šiame įstatymo projekte bus į tai atsižvelgta.

PIRMININKĖ. Ačiū už jūsų nuomonę. Toliau tęsiame siūlomus komitetus. Dėl projekto Nr. XVP-700 pagrindiniu komitetu siūloma skirti Aplinkos apsaugos komitetą, papildomi – Kaimo reikalų ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetai. Ar galime sutarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Siūloma svarstyti šių metų lapkričio 18 dieną. Ar galime pritarti? Ačiū, pritarta.

Dėl projekto Nr. XVP-701 siūlomi komitetai: pagrindinis – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, ir papildomas – Kaimo reikalų komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Siūloma svarstyti šių metų lapkričio 18 dieną. Ar galime pritarti? Ačiū, pritarta.

Dėl projekto Nr. XVP-702 taip pat siūlomas pagrindinis komitetas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, ir papildomas – Kaimo reikalų komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Siūloma svarstyti taip pat lapkričio 18 dieną. Ar galime pritarti? Ačiū, pritarta.

Paskutinis klausimas. Registruojamės. (*Balsai salėje*) Nėbėra. (*Balsai salėje*) Nėbėra (*Balsai salėje*) Buvo.

Užsiregistravo ir balsavo 75 Seimo nariai: už – 68, prieš – 4, susilaikė 3. (*Plojimai*) Skelbiu vakarinį posėdį baigtą. (*Gongas*) (*Plojimai*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

III (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 77 STENOGRAMA

2025 m. rugsėjo 18 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas J. OLEKAS
ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas R. ŠUKYS*

PIRMININKAS (J. OLEKAS). Labą rytą, gerbiami kolegos. Kviečiu užimti savo vietas. Pradėsime rugsėjo 18 dienos rytinį posėdį. Prašom registruotis.

Užsiregistravo 62 Seimo nariai. Rytinį posėdį pradedame. (*Gongas*)

10.01 val.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų Antano Račo 85-ųjų gimimo metinių ir Liudviko Simučio 90-ųjų gimimo metinių paminėjimas

Kolegos, šiandien minime dviejų mūsų signatarų A. Račo 85-ąsias gimimo metines ir L. Simučio 90-ąsias gimimo metines. Todėl į tribūną kviečiu mūsų signatarą M. Laurinką. Prašom, kolega.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Mečio Laurinkaus kalba

M. LAURINKUS. Laba diena. Pirmiausia noriu pasveikinti savo seną pažįstamą, kolegą J. Oleką su naujomis Pirmininko pareigomis. Taip pat ir čia susirinkusius noriu pasveikinti ir tikėtis naujos koalicijos sėkmės. Sunkus kelias laukia, labai duobėtas. Šiaip noriu tik dar kaip įvadą pasakyti. Kiek esu iki tol susitikęs, patyręs, man atrodė, kad visi premjerai nuo pat mūsų nepriklausomybės paskelbimo pradžios išmano makrosistemas, didžiąją politiką. Man neteko matyti, kad koks nors politikas būtų visiškai tam netikęs. Beje, galiu pasakyti, kad ir ką tik, neseniai buvusios koalicijos Vyriausybės vadovas man irgi atrodė adekvatus ir tinkamas savo pareigoms. Makrosistemos yra susijusios su didžiausiomis politikomis ir su mažomis politikomis. Tai yra neišvengiama. Jos turi savo jau šimtmetes tradicijas. Yra vienas amerikiečių filmas, iš tikrųjų geras, tai „Kortų namelis“.

A. Račas. Tarpukariu, 1937 metais, K. Binkis pagarsėjo savo pjese „Atžalynas“. Lietuvos tarpukario istorijoje „Atžalynas“ faktiškai yra jau apie trečiąją kartą. Dvi generacijos jau buvo prieš tai, o „Atžalynas“ kaip tik kažką signalizavo apie kažkokią jau kitą ateitį. Mes žinome, kuo pasibaigė „Atžalyno“ istorija. Tai buvo Sibiras, miškas ir vietoje okupacija, bet apie 1940 metus gimusieji faktiškai kaip ir turėjo per tėvus, per artimuosius, kitaip sakant, per aplinką tiesioginį artimą kontaktą su trečiąja generacija. Apie šį kontaktą 1970 metais yra net parašyta tokia labai graži J. Ereto knyga „Dvi generacijos mūsų krikščioniškosios kultūros tarnyboje“. Jis turėjo omenyje tarpukarį. A. Račas yra ant slenksčio trečiosios generacijos, kuri tarsi turi kontaktą jau ne su keliomis kartomis, bet būtent su nepriklausoma prieškarine Lietuva. Jis toje aplinkoje su tais žmonėmis faktiškai subrendo, užaugo. Jis yra tarsi ant to slenksčio.

Jeigu dabar paimtume visą Sąjūdžio judėjimą, iš esmės būtent ant šios trečiosios generacijos ribos, ketvirtosios generacijos pradžioje, yra faktiškai trečdalis Sąjūdžio dalyvių. Atitinkamai, žinoma, yra ir buvo per Kovo 11-osios balsavimą. Toks įdomus dalykas, toks statistinis, netyrinėtas, bet tai yra svarbu. Yra aplinka, kuri formuoja ir iš tikrųjų daug ką reiškia. Netikėtai yra... Aš, žinoma, žinojau tą faktą, bet tik dar kartą dabar jį prisiminiau žymiai plačiau. Tame rate buvo žmonių, kurie visada, nepriklausomai nuo tuometės politinės situacijos, konkrečiai okupacijos, iš esmės kažkokiu būdu vis dėlto išlaikė tą edukaciją, ji vyko tam tikrame žmonių sluoksnyje. Toje

edukacijoje dalyvavo mums labai gerai žinomi žmonės. Tėvas Stanislovas. Paberžė. Tuo metu, kai A. Račas mokėsi, kažką darė, kitaip sakant, brendo toje aplinkoje, jis anksti susitiko su Tėvu Stanislovu, tuo metu dirbusiu netoli parapijoje. Dabar aš net pagalvojau, kiek vis dėlto Lietuvoje yra žmonių: ir politikų, ir visuomenininkų, ir panašių, kurie atėjo iš Tėvo Stanislovo tam tikros aplinkos. Aš pats buvau su tuo tiesiogiai susijęs ir jį gerai pažinojau, ir žinojau, kaip tas vyko, ta edukacija. Ji nebuvo politizuota, bet ji vyko tokiu keistu būdu, kad tarsi paskui visi pasidarė tokie, atvirai pasakius, ir buvo Sąjūdžio žmonės, ir labai aktyvūs. Žinoma, tuo laiku buvo įvairių neviešų ir krikščioniškų judėjimų, jų tokių buvo iš tikrųjų. Šiaip yra žinoma, kad A. Račas tam tikru momentu buvo net zakristijonu, bet čia kas kita yra svarbu – vis dėlto kažkokia veikla vyko. Aš pats atsi-menu, kaip į mano rankas pateko viena knyga. Dar tada aš studijavau ir iš Šv. Onos bažnyčios vienuolės pasaulietės gavau knygą „Jėzaus pėdomis“, labai gerai parašytą ir labai solidžią, išvers-tą iš vokiečių kalbos. Vertėjas nebuvo toje knygoje nei nurodytas, nei nieko, o dabar aš sužinojau, kad tai yra A. Račo vertimas. Vadinas, visa šitai, aš jau nekalbėsiu apie visą kitą to meto lektūrą, kuri buvo tokia, kitaip sakant, savilaidos, pagrindinė, nešiojama, perduodama iš rankų į rankas lektūra, vis dėlto plito. Visas tas nėra... Kažkaip tuo metu vyko toks įdomus gyvenimas ir iš tik-rųjų tas, kas atsirado vėliau, nėra visiškai tuščioje vietoje, kad staiga štai visiems reikia dirbti ne-priklausomai Lietuvai ir taip toliau.

Mano asmeninis kontaktas su A. Raču yra nuo tada, kada aš jau buvau Sąjūdyje ir būtent ka-da pretendavau į tą Lietuvos remiamą delegaciją į Maskvą, tuo metu į TSRS liaudies deputatų suvažiavimą. Mes su S. Kašausku tuo metu Kelmėje buvome, tada susidūriau su A. Raču, jis tie-siog man padėjo. Tas padėjimas buvo tikrai nuoširdus, buvo tikras toksai, kadangi mes tikrai va-žinėjome po visą didelę teritoriją. Tai buvo ne tiktai Kelmė, tai buvo kitos Lietuvos vietovės, įdo-mu tai buvo. Galiu tiktai pasakyti kitu aspektu, truputėlį tokio tyrinėjimo aspektu. Šiaip tuo metu viskas, kas atsirado su Sąjūdžiu, visa ta idėja, visas tas judėjimas ir taip toliau – žinome, kuo vis-kas vainikavosi, – buvo nevienodai priimama. Dabar galėčiau pasakyti (netgi tada su A. Raču ke-liaudami kalbėdavome apie tai), kad buvo vietovių, kur visiškai ne tik miesteliuose, bet net ir kaimiškose vietovėse tas idėjas – tuo metu nebuvo taip jau viešai deklaruojama nepriklausomy-bės idėja – vis dėlto kažkaip kažkas suprato. Jos buvo visiškai nevienodai priimamos, skirdavosi dėl jų netgi kaimų, tai labai įdomu, ir vietovių nuomonės. Vienaip tai buvo Šilutės vietovėse, ki-taip tai buvo Vidurio Lietuvoje, dar kitaip šiaurinėje dalyje. Yra neaprašyti tie dalykai, netyrinėti, manau, kad tai padarys, bet tai įdomus dalykas.

Iš karto pasakysiu: didžiausias A. Račo nuopelnas, didžiausias, faktiškai yra du didžiausi, tai visas visuomenės organizavimas iki Kovo 11-osios, tai yra tikrai rimtas, tai yra tuo metu esmi-nis darbas. Kovo 11-ąją jeigu taip būtų susirinkusi tik inteligentija, ten faktiškai tuo metu nieko nebūtų įvykę be šio milžiniško Sąjūdžio paramos darbo. Antras, aišku, jau pats didžiausias jo nuopelnas kaip politiko, kada jis tapo būtent signataru, tai, žinoma, yra Lietuvos išėjimas į Euro-pą. Tai, ko gero, tuo metu, visi tai žino ir jau ne kartą tai sakyta ir pakartota, ir visa kita, ir prisi-minta, bet tas išėjimas turėjo... tokiu būdu, koku padarė A. Račas per informacinį biurą, ir ap-skritai visa tokia kryptis, tokia organizacinė kryptis, buvo nepaprastai reikšminga. Tuo metu Lie-tuvos nepripažinimo istorijoje tai buvo unikalus dalykas, ir tų informacinių biurų mes įsteigėme įvairių, paskui prasidėjo... Bet vis dėlto tokia dalis, kur buvo, reikia pasakyti... netgi kažkaip ko-pijavo kitos valstybės tokį variantą. Jį kopijavo ir latviai, ir estai. Iš esmės tuo metu tai vyko ir Ukrainoje, aš tai žinau, kaip tai darėsi, tik kitaip įvyko. Aišku, per tą laiką, aš jau nebenoriu čia kartoti daugybę kartų, kaip atskiri asmenys netgi tampa vos ne Lietuvos gyventojais, taip sakant, kaip profesorius daktaras V. H. fon Štetenas. Aš manau, kad yra ir mano kolegų, kiek mes važia-vome į Šteteno vietovę Vokietijoje ir kiek grupių būdavo organizuojama. Tokia diplomatijos zona buvo labai išvystyta. Faktiškai tai buvo A. Račo dėka.

Dar yra tokia situacija žinoma, beje, A. Račo pasaulėžiūra susiformavo labai anksti. Jeigu žiūrėtume visą tą tokią Sąjūdžio istoriją, tai vis dėlto žmonėsėjo kažkaip šiek tiek kitaip. Jis jauėjo su pasaulėžiūra, kitaip sakant, su krikščioniškos kultūros samprata ir į ją įsigilinęs. Ir tai bu-vo, kartu dalyvaudamas ir įvairiose organizacijose, ar samariečių, ar panašiai, tai yra tokia zona,

kur tai tuo metu buvo gana reikšmingas dalykas. Aš tą noriu susieti su tokia A. Račo pasaulėžiūra, kuri iš esmės sutapo su Krikščionių demokratų partijos pavadinimu. Tai ne visada, žinoma, yra partijų, kurių pavadinimai su jų pasaulėžiūra visiškai nesutampa. Pavyzdžiui, konservatoriai yra liberalai, o krikščionys demokratai irgi faktiškai gali būti dažniausiai liberalai. Socialdemokratai tam tikrais klausimais būna konservatoriai. Yra situacija tokia, čia A. Račo atveju tai visiškai sutapo.

Jis, galima taip išryškinti, politinėje visoje šioje sistemoje atstovavo tam tikrai pasaulėžiūrai ir netgi, sakykime, tam tikram sluoksniui gyventojų būtent parlamente. Tai didelis dalykas, kadangi tuo metu, jeigu paimtume mūsų tuo metu politinį tą visą elitą ir grupę, ir parlamentą, jis atstovavo kam? Jis atstovavo savo paties idėjai, dėl kurios agitavo ir visuomenę. Kitaip sakant, jis visuomenei neatstovavo iš esmės. Tuo metu visuomenė buvo tokia panaši į kisielių, tokia bestruktūrė. Tokia struktūruota visuomenė faktiškai atsirado tiktai prieš 15 metų. O šiaip visas politinis gyvenimas, kuris susijęs su visuomene, vyksta tarsi iš viršaus. Toks įdomus dalykas, ir tai yra visur aplinkui, kai kurie ėjo būtent tokiu keliu, iš tokios struktūros, kokia buvo tuo metu, okupaciniu metu. Ir dabar taip galima pasakyti: tai buvo ideali intelektinė veikla, idealus toks momentas, variantas, kaip atstovaujama tam tikram sektoriui, netgi, sakykime, pasaulėžiūrai. Idealiau sunku ką ir paminėti.

Kaip žmogus, kad ir ką pasakysi, kadangi aš sakiau, bendravau tuo laikotarpiu, tai buvo žmogus, kuris padeda, politikos samarietis. Yra tokia – va jis padeda. Visada, jeigu ko reikia, visa kita ir taip toliau, ir tas visiškai nedirbtina. Čia jau yra žmogaus prigimtis ir jo tokia savybė. Manau, kad, ko gero, jeigu sakyčiau dabar, kaip įsiminti žmogų, tai A. Račas įsimena būtent šiuo aspektu, netgi daugiau negu grynai, sakykime, iš politinės veiklos ar diplomatinės veiklos, ar santykių su Vokietija ir panašiai, ir taip toliau.

Štai toks variantas ir liudija: tai šviesaus atminimo, tikrąja to žodžio prasme, žmogus. Tikrai šviesaus. Ir man didžiulė garbė, kad galiu apie tai prisiminti ir pasakyti. Dėkoju. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū, ačiū gerbiamam signatarui M. Laurinkui už tokius šiltus žodžius, prisimenant A. Račą.

Dabar į tribūną kviečiu I. Andrukaitienę tarti žodį, prisimenant L. Simutį, mūsų vieną iš signatarų.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarės Irenos Andrukaitienės kalba

I. ANDRUKAITIENĖ. Gerbiamas Seime, paminėkime 90-ąsias Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro, rezistento, „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos“ talkintojo, visuomenės bei politikos veikėjo L. Simučio gimimo metines. Iš tikrųjų tai buvo legendinės biografijos žmogus.

Jis gimė 1935 m. rugpjūčio 27 d. netoli Telšių esančiame Kaunatavos miestelyje dorų žemaičių šeimoje. Pirmieji penkeri metai prabėgo nepriklausomoje Lietuvoje, o 1940 metų sovietinė okupacija Simučių šeimai atnešė tikrai neišmatuojamą skausmą. Enkavėdistai, netrukus įtarę rengimusi pogrindžiui, suėmė Liudviko tėvą, o prasidėjus karui, birželio pabaigoje, bėgdami nuo artėjančios vokiečių kariuomenės, Rainių miškelyje įvykdė Telšių kalėjime laikytų kalinių egzekuciją. Po kelių dienų prie ekshumuotų palaikų kartu su kitais kaimo žmonėmis atėjo ir Liudviko motina, vedina abiem sūnumis. Tik po kelių dešimtmečių L. Simutis atvirame laiške jauniems Lietuvos kunigams ir klierikams žodžiais įvardins tai, ką matė tada vaiko akys (cituoju): „Buvau penkerių metų, kai man parodė tėvo lavoną: pusė veido ištinusi, mėlyna, kita pusė kruvina, sudaužyta, akys išdurtos, liežuvis ištrauktas ir perrištas virvute.“ Tiesiog sunku net skaityti tai, ką matė tuomet penkiametis vaikas. Ir paskutiniai sakiniai: „Mano motinos ir kitų artimųjų verksmai, verkė net vyrai, prakeiksmas bolševikų adresu.“

Būtent ta 1941 m. birželio 28 d. mažajam Liudvikui tapo ėjimo į 1990 m. kovo 11 d. pradžia, nes jau nepriklausomoje Lietuvoje L. Simutis, vertindamas savo gyvenimo moralinius ir politinius pasirinkimus, pasakys: „Mums buvo gerai, nes žinojome aiškią ribą tarp gėrio ir blogio ir nebuvo jokios abejonės, ką rinktis.“

Pokario partizaninėje kovoje Liudviko pasirinkimas buvo labai aiškus: partizanų ryšininkas, partizanų leidžiamos spaudos, antisovietinių atsišaukimų platintojas, pagrindinės patriotinės jaunimo grupelės vadovas. 1953 m. vasario 10 d. rašytame pasižadėjime pasakyta: „Aš, jaunasis Lietuvos laisvės kovotojas, Dievo ir Tėvynės akivaizdoje pasižadu nuo šios dienos būti visiškai blaivus ir nerūkyti. Tegu tai bus mano dovana Tėvynės laisvei ir tautos gerovei. Ir jei šio pasižadėjimo neištesėsiu, tegu nebūsiu vertas mindžioti šventąją Lietuvos žemę.“

Dešimt metų atiduota Lietuvos laisvės kovų sąjūdžiui. Pašlyja, žinoma, sveikata, diagnozuojama kaulų tuberkuliozė, metų metai ligoninėse, gipso lovoje, o 1955 metais, įvykus išdavystei, L. Simutis suimamas, sunkiai sergantis laikomas KGB kalėjime Vilniuje ir, žinoma, tardomas. Po metų karinio tribunolo nuteisiamas sušaudyti, bet po kelių mėnesių mirties bausmė pakeičiama 25 metais lagerio. Mordovijos lageryje susitinka su kitais likimo draugais, kunigu A. Svarinsku, susipažįsta su P. Plumpa, B. Gajausku, kanauninku P. Rauda.

Neišbuvęs viso jam skirto laiko, 1977 metais paleistas iš lagerio prieš terminą. Jis grįžęs rūpinasi kalėjimuose ir tremtyse tebesančiais bendraminčiais. Drauge su kitais buvusiais sąžinės kaliniais rašo pareiškimą M. Gorbačioviui, nes pažeidinėjamos žmogaus teisės Sovietų Sąjungoje. Prisiminkime, tada A. Svarinskas, S. Tamkevičius, B. Gajauskas, V. Petkus, G. Iešmantas dar tebėra nelaisvėje. Po Vilniuje įvykusio Molotovo–Ribentropo pakto pasmerkimo mitingo 1987 metais L. Simutis savo iniciatyva rašo kreipimąsi į visus pasaulio geros valios žmones. Jis surenka parašus ir „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikai“ įteikia kreipimosi tekstą, jis ten išspausdinamas ir paskelbiamas visam pasauliui. 1988 metais Tarptautinės Helsinkio federacijos delegacijai įteikiamas dokumentas apie tikinčiųjų padėtį Lietuvoje, kurį šalia J. Steponavičiaus, R. Grigo, N. Sadūnaitės ir kitų pasirašė ir L. Simutis. Taip jis neabejodamas įsilieja į Sąjūdį.

Netrunka priartėti ir 1990 metų rinkimai į LTSR Aukščiausiąją Tarybą. Liudviko bičiulis A. Patackas įtikinėja jį, kad būtina eiti į rinkimus. Būtina. Liudvikas abejoja dėl išsilavinimo – juk baigta tik Kaunatavos septynmetė mokykla. Bet užtai, kaip jis pats sakė, 22 metai teisės, politologijos, politinės kovos ir įvairių amatų studijų, negaunant diplomų ir sertifikatų sovietiniuose konclageriuose.

Gyvenimo patirtys leido jam nugalėti du pretendentes Kaune, Šančių apygardoje, ir laimėti Aukščiausiosios Tarybos deputato mandatą, o Kovo 11-ąją balsuoti už Lietuvos nepriklausomos valstybės atkūrimą. L. Simutis liko ištikimas Sąjūdžio idealams, nuoširdžiai dirbdamas Aukščiausiosios Tarybos Piliečių teisių ir tautybių reikalų komisijoje ir pasiaukojamai kurdamas įstatyminį valstybės pagrindą.

Ir baigęs parlamentinį darbą, L. Simutis, kiek leido sveikata, liko aktyvus visuomeninio, politinio gyvenimo dalyvis. Jo nuopelnai Lietuvai tikrai įvertinti: L. Simutis yra pripažintas ginkluoto pasipriešinimo (rezistencijos) dalyviu, apdovanotas Vyčio Kryžiaus IV laipsnio ordinu, Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu, Lietuvos Nepriklausomybės medaliu.

Ir kas labai svarbu, su žmona Irena išaugino gražią lietuvišką šeimą, išauklėjo ir į gyvenimą išleido šešis vaikus: Tada, Indrę, Algirdą, Audrą, Sigitą ir Roką, kurie pripildė gyvenimą džiaugsmo ir jį įprasmino. Ačiū visiems už dėmesį. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkojame signatarei I. Andrukaitienei už gražius žodžius, paminint L. Simutį.

Kolegos, tęsiame savo darbą. Kviečiame Signatarų klubo prezidentę B. Valionytę pabaigti šią gražią paminėjimo ceremoniją.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubo prezidentės Birutės Valionytės kalba

B. VALIONYTĖ. Gerbiamas Seimo Pirmininke ir posėdžio pirmininke, Seimo nariai ir Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarai, šiandien minime du labai iškilius žmones, kurie prisidėjo prie Lietuvos valstybės atkūrimo. Mes, Signatarų klubas, tradiciškai dovanojame po „Laisvės vėją“. Šiandien su mumis yra L. Simučio žmona Irena, žmogus, kuris rado stiprybės sukurti šeimą su žmogumi, kuris buvo nuteistas sušaudyti, 22 metus praleidęs lageryje, ir turbūt dėl jos stiprybės, užsispyrimo, tikros lietuviškos motinos, kuri užaugino šešis gražius (pabrėžiu žodį „pametinukus“) vaikus... Ponia Irena, ačiū jums. (*Plojimai*)

Šiandien su mumis, kaip matote, šitas jaunas, gražus būrelis. Tai yra A. Račo atžalos. Ponia Jadvyga, A. Račo žmona, irgi yra kartu su mumis. Lygiai taip pat mes norime jums padėkoti ir prisiminimui įteikti „Laisvės vėją“. Ačiū jums. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkojame signatarams, dėkojame artimiesiems už palaikymą, už buvimą šiandien kartu su mumis.

Mes tęsiame darbą.

10.35 val.

Jungtinių Tautų Asmenų su negalia teisių konvencijos įsigaliojimo 15-ųjų metinių paminėjimas

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Jungtinių Tautų Asmenų su negalia teisių konvencijos įsigaliojimo 15-ųjų metinių paminėjimas. Į tribūną kviečiu Lietuvos Respublikos Seimo Asmenų su negalia teisių komisijos pirmininkę, mūsų kolegę I. Kižienę. Prašom.

Lietuvos Respublikos Seimo Asmenų su negalia teisių komisijos pirmininkės Indrės Kižienės kalba

I. KIZIENĖ (*LSDPF*). Labai ačiū. Laba diena, gerbiamieji kolegos, brangūs svečiai. Šiandien minime svarbią datą – prieš 15 metų, 2010 m. rugsėjo 17 d., Lietuvoje įsigaliojo Jungtinių Tautų Asmenų su negalia teisių konvencija ir jos fakultatyvus protokolą. Šis dokumentas tapo galingu įrankiu, padėjusiu pamatus teisingesnei ir įtraukesnei visuomenei. Konvencija, priimta 2006 m. gruodžio 13 d. Niujorke, yra pirma privaloma tarptautinė žmogaus teisių priemonė, skirta asmenų su negalia teisėms. Ji žymi esminį lūžį – asmenys su negalia iš labdaros, medicininio gydymo ir socialinės apsaugos objektų tapo teisės turinčiais subjektais. Šis pokytis suteikė galios žmonėms patiems priimti sprendimus, aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime ir reikalauti pagarbos savo prigimtiniam orumui. Neatsitiktinai šią konvenciją pirmąją dieną pasirašė net 82 Jungtinių Tautų valstybės narės. Tai yra didžiausias skaičius valstybių, pirmąją dieną pasirašiusių bet kurią konvenciją. Šiandien prie šio bendro tikslo yra prisijungusios 192 pasaulio šalys ir Europos Sąjunga. Tai rodo platų konsensumą ir bendrą moralinį įsipareigojimą.

Konvencijos tekstas yra dešimtmečius trukusio Jungtinių Tautų darbo, kuriuo siekiama pakeisti požiūrį į asmenis su negalia, rezultatas. Šis dokumentas atsirado dėl įvairių grupių sutarimo. Jis simbolizuoja naujos asmenų su negalia teisių apsaugos gimimą, perėjimą nuo valstybės primetamos politikos prie racionalių kompromisų. Rengiant galutinę teksto redakciją, svariai prisidėjo asmenų su negalia nevyriausybinių organizacijų, ekspertai ir kitos suinteresuotos grupės. Konvencija, kurią ratifikavome kartu su dauguma pasaulio valstybių, nėra tik formalumas. Tai mūsų bendras moralinis įsipareigojimas užtikrinti, kad kiekvienas žmogus, nepriklausomai nuo jo fizinės ar protinės būklės, galėtų gyventi oriai ir visavertiškai. Šis teisės aktas padėjo pamatus, į kuriuos atsiremdami galime kurti Lietuvą – valstybę, kurioje negalia nėra kliūtis, o tiesiog vienas iš žmogaus gyvenimo aspektų.

Per pastaruosius 15 metų Lietuva padarė reikšmingą pažangą. Svarbu paminėti, kad pagerėjo jo asmenų su negalia integracija į darbo rinką, švietimą ir visuomenės gyvenimą, sukūrėme daugiau prieinamos infrastruktūros ir paslaugų, o visuomenės požiūris tampa vis atviresnis ir įtraukesnis. Kaip pavyzdį galime paminėti 2022 metais priimtą Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymą ir nuo 2024 metų pradėjusią veikti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrą, taip pat prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės veikiančią Asmens su negalia gerovės tarybą. Tai yra konkretūs žingsniai, atspindintys valstybės susirūpinimą ir ryžtą keistis.

Didelis dėmesys asmenims su negalia skiriamas ir XX Vyriausybės programoje, siekiant dar labiau pagerinti šios visuomenės grupės padėtį. Programoje numatytas siekis mažinti asmenų su negalia diskriminaciją, didinti asmenų su negalia užimtumą, planuojama skirti daugiau dėmesio asmenims su sunkia negalia, norima įkurti jaunuoliams su sunkia negalia skirtas socialines dirbtuves. Ir tai tik keletas Vyriausybės programos pavyzdžių. Vis dėlto turime pripažinti, kad dar laukia nemažai darbų.

Dar susiduriame su iššūkiais, išankstiniu nusistatymu, diskriminacija, nepakankamai prienamomis viešosiomis erdvėmis. Dažnai į asmenis su negalia vis dar žvelgiame kaip į socialinių paslaugų gavėjus, o ne kaip į negalią turinčius, vis dar kaip į nelygiaverčius visuomenės narius. Ekspertai akcentuoja pernelyg institucinį valstybės požiūrį į žmones su negalia. Būtina atidžiau vertinti jų poreikius ir kurti politiką, kuri ne tik atitiktų konvencijos nuostatas, bet ir aktyviai prisidėtų prie tikrų pokyčių. Šiandien, minint šią sukaktį, kviečiu jus atnaujinti mūsų įsipareigojimą. Kiekvienas žingsnis, kurį žengiame, turi vesti link Lietuvos, kurioje negalia yra ne kliūtis. Mūsų bendras darbas turi tęstis kiekvieną dieną, kad sukurtume geresnę, įtraukesnę ir teisingesnę ateitį visiems.

Noriu nuoširdžiai padėkoti Asmenų su negalia teisių komisijos nariams už bendrą darbą siekiant pagerinti asmenų su negalia padėtį ir mažinti išankstinį nusistatymą. Dėkoju visiems už jūsų indėlį ir pastangas. Švęskime šią sukaktį ne tik kaip pasiekimą, bet ir kaip įkvėpimą tolesniems darbams. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege, už jūsų tokius gražius žodžius. Dabar į tribūną kviečiu Vytauto Didžiojo universiteto Socialinio darbo katedros profesorių daktarą J. Ruškų. Prašau, profesoriau.

Vytauto Didžiojo universiteto Socialinio darbo katedros profesoriaus daktaro Jono Ruškaus kalba

J. RUŠKUS. Gerbiamas Seime, labai ačiū jums už skirtą dėmesį Jungtinių Tautų Asmenų su negalia teisių konvencijai. Jinai priimta beveik prieš 20 metų, Lietuvoje ratifikuota prieš 15 metų ir pradėta įgyvendinti. Tai buvo didžiulis įvykis. Tai yra didžiulis įvykis ne tik Lietuvai, visam pasauliui, nes, viena vertus, buvo suprata, kokie milžiniški sisteminiai ir struktūriniai žmonių su negalia diskriminacijos mastai. Iš tikrųjų konvencija yra kaip švyturys, kuris parodė, kuria kryptimi mes turime eiti, ką mes turime daryti. Konvencija, lyginant su kitomis konvencijomis, kurios buvo priimtose prieš tai, yra labai labai konkreti, jinai labai tiksliai nurodo, ką, kokius sprendimus turi priimti valstybės narės. Realiai įvyko, kad konvencija pakeitė ir keičia, ir turi keisti šimtų tūkstančių, kalbu apie Lietuvą, žmonių gyvenimą, įskaitant žmones su negalia ir įskaitant jų artimuosius.

Norėčiau šiandien truputėlį pakalbėti, priminti, kodėl konvencija yra svarbi, kaip mums ją sekasi Lietuvoje įgyvendinti, kas toliau, ką toliau daryti. Tie mano pastebėjimai bus ekspertiniai pastebėjimai, kadangi buvau Jungtinių Tautų tos pačios konvencijos Asmenų su negalia teisių komiteto narys, taip pat jo vicepirmininkas. Truputėlį pasinaudosiu tuo žinojimu, tarptautiniu žinojimu, ir matymu šiek tiek iš šalies, kokioje situacijoje mes esame ir kaip, ir ką reikia daryti.

Mano pranešimo struktūra bus tokia: pradžioje priminsiu konvencijos esmę ir jos komiteto vaidmenį, kodėl buvo reikalinga konvencija, konvencijos tikslą, principus ir struktūrą ir šiek tiek, remdamasis savo ekspertine patirtimi, apžvelgsiu, kaip konvencija įgyvendinama, pažymėsiu pasiekimus, pažymėsiu trūkumus, bręstančius sprendimus ir sėkmės prielaidas.

Keli faktai: 2006 metais priimta Jungtinėse Tautose, 2010 metais ratifikuota Lietuvos Seime, 2010 m. rugsėjo 17 d. įsigaliojo Lietuvoje, šiandien mes turime 192 individualias šalis nares, valstybes nares, įskaitant Europos Sąjungą, vienintelę regioninę pasaulinę organizaciją, kuri atskirai taip pat yra konvencijos narė.

Keletą momentų priminsiu. Konvencija yra sutartis, tarptautinė sutartis, kuri reiškia teisinį Lietuvos įsipareigojimą įgyvendinti tarptautinę žmogaus teisių teisę, prisimenant 1969 metų Vienos konvencijos dėl tarptautinių sutarčių teisės 26 straipsnio teiginį *Pacta sunt servanda*, tai yra kad kiekviena įsigaliojusi sutartis jos šalims yra privaloma ir šalys privalo sąžiningai ją vykdyti, ir Lietuvos Konstitucijos 138 straipsnį, kad „Tarptautinės sutartys, kurias ratifikavo Lietuvos Respublikos Seimas, yra sudedamoji Lietuvos Respublikos teisinės sistemos dalis“. Konvencija yra viena iš dešimties žmogaus teisių konvencijų, jinai yra paskutinė, tai yra vėliausia, sakykime, sukurta, galbūt dėl to, manyčiau, detaliausia. Konvencijos iš viso iš principo sudaro Jungtinių Tautų žmogaus teisių mechanizmų pagrindą.

Asmenų su negalia teisių komitetas yra labai svarbus, nes jame yra vertinamos šalių narių ataskaitos, įvertinamas šalių progresas. Pagal konvenciją, turėtų būti kas penkeri metai. Deja, šalių narių yra be galo, be galo daug, beveik visos pasaulio šalys, todėl procesas dėl kovo dėl pandemijos šiek tiek vėluoja. Lietuva buvo vertinta 2016 metais ir yra rekomendacijos, yra išreikštas susirūpinimas tam tikrais dalykais, yra rekomendacijos... Turėjo būti vertinta anksčiau, bet kitas Lietuvos vertinimas, mačiau komiteto tinklapyje, yra numatytas 2026 metų rugpjūtį.

Šiek tiek apie savo ekspertinę patirtį ir indėlį į komiteto darbą. Kol kas vienintelis iš Lietuvos žmogus šiame komitete. Didelė garbė. Ačiū Lietuvos valstybei ir valdžios institucijoms, kurios palaikė mano kandidatūrą į komitetą. Visų pirma buvo darbas vertinant šalių narių ataskaitas, rekomendacijos dėl jų narių rinkimo. Teko rengti rekomendacijas Japonijai, taip pat būti pakviestam į Japonijos parlamentą pristatyti rekomendacijas. Taip pat į daugelį aplinkinių Lietuvai šalių, įskaitant taip pat ir Prancūziją, Ispaniją, Latviją, Lenkiją ir visas kitas šalis. Teko vertinti šalių narių... tai yra rengti jurisprudenciją, tai yra dokumentus, kuriais šalys narės turi remtis įgyvendindamos konvenciją.

Kodėl buvo reikalinga priimti konvenciją? Realiai net ir priėmus tą konvenciją buvo suvokta, kokia sisteminė ir struktūrinė žmonių su negalia diskriminacija visose gyvenimo srityse vyksta. Galima sakyti, yra šiurkšti diskriminacija visose srityse, nes neigiamai paveikia visus žmones su negalia ir paveikia visose gyvenimo srityse visą jų gyvenimą. Visų pirma, pats požiūris. Pirminkė čia minėjo žodį „požiūris“, nuostatas į žmones su negalia kaip į mažiau vertus, kaip į tuos, kuriuos reikia pataisyti, pakoreguoti, normalizuoti. Taip pat yra socialinės segregacijos mastai, kad žmonės su negalia matomi, kad jie gyventų, mokytųsi atskirai nuo kitų žmonių specialiai jiems sukurtose erdvėse. Tai yra niekas kitas kaip socialinė segregacija. Taip pat darbo, švietimo rinkos neprieinamumas turintiems negalią žmonėms, yra labai sudėtinga dirbti kartu su visais žmonėmis, vaikams mokytis su visais vaikais. Taip pat yra dideli žmogaus teisių, tai yra pilietinių ir politinių... Dažniausiai žmonės su negalia matomi per socialinę, ekonominę prizmę, tačiau čia reikia matyti ir pilietinių, ir politinių teisių labai rimtus pažeidimus, kurie egzistuoja ir šiandien Lietuvoje. Aš grįšiu truputėlį vėliau.

Toliau. Yra legitimuotas prievartos taikymas žmonėms su negalia tiek psichiatrijos sistemoje, tiek sterilizacijos legitimumas – vieninteliai, kuriuos galima per prievartą sterilizuoti, yra žmonės su negalia! – taip pat ir pagalbos stoka gyventi savarankiškai bendruomenėje. Primenu konvencijos tikslą, kad konvencija, arba Lietuvos įsipareigojimas, yra skatinti, apsaugoti, užtikrinti visų žmonių teises, nėra pasakyta konvencijoje: tik tų, kurie geba ar gali. Priešingai, tai yra visų žmonių, ir tų visų žmonių su negalia. Konvencijoje pateikiama jų visa įvairovė: ir su sensorine – neregiai, kurtieji, su intelekto negalia, psichosocialine negalia, toli gražu ne tik su fizine negalia, kuri dažniausiai matoma, – kad žmonės gyventų, nepatirtų kliūčių gyventi visuomenėje ir galėtų visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenėje lygiai su visais asmenimis.

Yra tam tikri baziniai principai, aš jų visų tikrai neskaitysiu. Pagarba asmeniniam savarankiškumui. Žmonės su negalia turi teisę ir gali priimti patys sprendimus, turi teisę rinktis, turi teisę gyventi savarankiškai, būti visiškai įtraukti į visuomenę, o ne iš dalies kažkur segreguoti. Taip pat labai įdomus... Norėčiau atkreipti dėmesį į tam tikras preambulėje išsakytas nuostatas. Pripažinti vertingą esamą potencialą žmonių su negalia, potencialą ir indėlį į bendrą visuomenės gerovę ir įvairovę. Taip pat pripažinti žmonių su negalia, kuriems reikia daug paramos ir daugiau paramos, teises lygiai su visais.

Norėčiau pasakyti, kartais sako žmonės: konvencija prikūrė naujų teisių. Ne! Jungtinių Tautų Asmenų su negalia teisių konvencija neprikūrė jokių naujų žmogaus teisių, jina patikslina, paaiškina esamas žmogaus teises, visiems galiojančias žmogaus teises negalios aspektu ir aprėpia visas žmogaus teises, kurios, žinoma, yra pilietinės, politinės, ekonominės, socialinės ir kultūrinės, ir bazė, pagrindas yra orumas, laisvė ir lygybė su visais žmonėmis. Žinoma, teisės specifikuojamos, kurios labiau žmonėms su negalia, galbūt konvencijoje yra atkreipiamas dėmesys. Tai yra prieinamumas arba tinkamas sąlygų pritaikymas, visuomenės sąmoningumo apie negalią

kėlimas, rizikos ir ekstremaliosios situacijos, asmens mobilumas, rehabilitacija. Labai įdomu, kad rizikingos ir ekstremaliosios situacijos yra humanitarinės teisės dalis, tai vienintelė konvencija, kuri integruoja ir tarptautinę humanitarinę teisę.

Norėčiau akcentuoti keletą reikšmingų konvencijos įgyvendinimų, pasiekimų. Aš, remdamasis savo patirtimi komitete, ekspertine patirtimi, manau, kad 2026 metais, kai Lietuva bus vertinama komiteto, Lietuva tikrai gaus teigiamą įvertinimą už šiuos dalykus, juos norėčiau čia paminėti. 2017 metais Seime įsteigta Žmonių su negalia teisių komisija, 2018 metais – socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymas dėl asmeninio asistento paslaugų. Prie Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos įsteigta Žmonių su negalia teisių stebėsenos, arba monitoringo, komisija. 2020 metais priimti Švietimo įstatymo reikšmingi pakeitimai įsigaliojo 2024 metais atsisakant labai ryškių diskriminacinių nuostatų buvusiam įstatyme ir sudarant švietimo pagalbos vaikui su negalia teisinės prielaidas. 2022 metais priimtose Užimtumo įstatymo pataisose dėl darbo vietų pritaikymo, darbo asistento atviroje darbo rinkoje, atviroje, vadinasi, su visais žmonėmis, ne segreguotoje. Pagalbos pinigai paskui žmogų. Neteko galios diskriminacinis Socialinių įmonių įstatymas. 2022 metais priimtas Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas, tuomet vadintas negalios reforma. 2024 metais Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros vykdytos įvairios visuomenės švietimo, sąmoningumo kėlimo kampanijos, jos tikrai buvo reikšmingos. 2025 metais, ką tik, priimtose Lygių galimybių įstatymo pataisose (čia labai labai reikšmingas pasiekimas, ne taip jau daug šalių tą turi) dėl tinkamo sąlygų pritaikymo neužtikrinimo pripažinimo diskriminacija negalios pagrindu. Svarbu yra tai, kad asmenys su negalia yra įtraukti į reagavimo į ekstremaliąsias situacijas ir jų mažinimo planus, programas ir teisės aktus.

Norėčiau paminėti ir tam tikras klaidas, reikšmingas sistemines klaidas, kurios buvo padarytos Lietuvoje, grįždamas į 2014 metus. Tuo metu gal neatrodė, šiandien yra... Lietuvoje gal nebuvo suvokta iki galo. Idėja buvo gera ir teisinga, tai yra pereiti nuo institucinės globos prie bendruomeninės, tačiau priemonės, kurios pasirinktos, šiandien labai aiškiai matome, yra klaidingos ir tikrai neatitinka konvencijos, ir Lietuva sulauks pastabų iš Jungtinių Tautų komiteto. Pavadinčiau tai tariama deinstitucionalizacija, noras perkelti žmones gyventi iš didelių globos institucijų, kur yra 300, 400 žmonių, 200 žmonių atskirai nuo visuomenės patalpinti, uždaryti atskirai. Mes pasirinkome vadinamųjų grupinio gyvenimo namų modelį, kuris tikrai neatitinka, tai yra tiesiog sukuriame naujas mažas institucijas, geresnes, patogesnes, bet esmės iš tikrųjų tai nekeičia, žmonės netapo savarankiški, jie negali pasirinkti. Sakykime, pasirinkimų jie iš principo jokių neturi: nei kur, nei su kuo, nei kaip gyventi.

Ir yra tariamas įdarbinimas arba tariamas darbinį įgūdžių ugdymas vadinamosiose socialinėse dirbtuvėlėse, kur žmonės su negalia vėlgi ką nors daro ir dirba. Kartais jiems tikrai įdomu, viskas yra gerai, bet be darbo sutarčių, atskirai nuo žmonių, be atlyginimo, be profesinio rengimo.

Norėčiau dabar pasakyti keletą labai reikšmingų struktūrinių bręstančių sprendimų, kurie šiandien dažnai gal kartais netgi ir nematomi, bet neabejoju, komitetas pasakys Lietuvai. Ir jau yra iš tikrųjų tam tikras bruzdesys, bet jis neišvengiamai palies įstatymų keitimus. Visų pirma Civilinio kodekso nuostatų dėl asmens teisių ribojimų negalios pagrindu, arba vadinamojo neveiknumo, visiškas atsisakymas; nuostatų pagrindu atimamos, realiai apribojamos, būna atvejų, kai visos žmogaus teisės arba dalis žmogaus teisių. Tame Civiliniame kodekse mes ir šiandien tebeturime vienintelę žmonių grupę, kuriai galime per prievartą atlikti sterilizaciją ir kastraciją (na, ne vienintelė, yra dar) negalios pagrindu. Psichikos sveikatos įstatymas numato priverstinę hospitalizaciją, priverstinį gydymą dėl tariamos ar realios žalos savo ir aplinkinių sveikatai, gyvybei. To reikės atsisakyti, tas vieną dieną vis tiek ateis, plius pozityvių sveikatos priemonių skatinimas.

Taip pat laukia labai rimta profesinio rengimo pertvarka, užtikrinanti prieinamumą asmenims su negalia ne kokiose nors socialinėse dirbtuvėlėse, bet profesinio rengimo sistemoje, kad žmonės su negalia įgytų realias profesijas ir galėtų vėliau su pagalba dirbti.

Kadangi esu čia, Seime, negaliu praleisti pilietinių ir politinių, pilietines ką tik paminėjau, bet politinių teisių. Šiandien mes Seime neturime nė vieno žmogaus su negalia. Buvo, pažįstate juos, turėjome vieną ir antrą. Lietuvoje oficialiai mes turime 8 % žmonių su negalia, neoficialiai

mes turėtume apie 15 %, nes Pasaulio sveikatos organizacija skelbia, kad yra 15 % žmonių su negalia. Oficialiai mes turime 8 %. Mes šiandien nė 1 % neturime. Mano prašymas ir kvietimas politinėms partijoms, kad net ir rinkimuose į Seimą žmonių su negalia nebuvo nė vienoje politinėje partijoje, nė vieno žmogaus su negalia. (*Balsas salėje: „Buvo.“*) Jeigu buvo, žinau, kad buvo į savi-valdybes, taip, vienas žmogus man minėjo, bet realiai nė vienas nepateko ir nė vienas nebuvo aukštai sąrašuose.

Dabar ką reikia padaryti? Kokios yra sėkmės prielaidos? Baigiu savo pranešimą. Sėkmės prielaidos yra visų valstybės institucijų, įskaitant Seimą, nuolatinis, prasmingas bendradarbiavimas ir konsultavimasis su žmonių su negalia teisėms atstovaujančiomis organizacijomis. Mes turime Lietuvos negalios (asmenų su negalia) organizacijų forumą, skėtinę organizaciją, mes turime atskiras organizacijas. Nuolatinis bendradarbiavimas, nuolatinis konsultavimas tam, kad žmonių su negalia teisės taptų tokios pat kaip ir visų žmonių.

Mano kvietimas, taip pat sėkmės prielaida yra vadovavimasis komiteto pateiktais konvencijos bendraisiais komentarais, konvencijos išaiškinimais bei gairėmis, įskaitant deinstitutionalizacijos gaires, įskaitant ir... Ten yra visas kompleksas dokumentų, ne toks jau didelis, susipažinti, kur išaiškinama, kaip reikia įgyvendinti konvenciją. Taip pat labai greitai bus vėlgi komiteto įvertinimas, kur bus pateiktos konkrečios rekomendacijos Lietuvai, tikrai bus labai, manau, prasminga ir reikės jomis vadovautis. Labai ačiū jums už dėmesį. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas profesoriau, už jūsų pasisakymą. Labai ačiū.

10.58 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. rugsėjo 18 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Tęsiame darbą toliau. Darbotvarkės tvirtinimas. Kolegos, ar galime pateikti bendru sutarimu? Matau porą mūsų kolegų. Pirmas – S. Gentvilas. Prašau, kolega.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas Seimo Pirmininke, Statuto 208 straipsnis įpareigoja Seimo Pirmininką kiekvieną ketvirtadienį pakviesti į Vyriausybės valandą. Šiandien posėdis tęsiasi vos iki 16 valandos. Gal galite paaiškinti, kodėl laikinoji Vyriausybė nėra pakviesta? Didžiausios nuodėmės yra daromos tada, kai žmonės jaučia, kad jie nebedirbs būsimoje Vyriausybėje, ir spausdina ministrų įsakymus, kurie yra avantiūriškai nederinami arba skubos tvarka daromi taip, kaip Aplinkos ministerijoje. Gal galite įvardinti, kodėl 208 straipsnyje nurodyta Vyriausybės valanda šiandien nerengiama?

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Atsakymas turbūt būtų toks: kad laikinoji Vyriausybė, ir laukiame priesaikos. Bet jeigu ką, mes pasitarsime. Jūs klausėte, aš atsakiau, sprendimą priimsime po to. Toliau žodį nori tarti kolega R. J. Jankūnas. Prašom.

R. J. JANKŪNAS (LVŽ-KŠSF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Nors pavėluotai, norėčiau pakviesti Lietuvos Respublikos Seimą tylos minute pagerbti prieš žodžio laisvę kovojančių jėgų nužudyto Č. Kirko atminimą.

PIRMININKAS. Būkite geras, dar pakartokite, nes turbūt ne visi išgirdo.

R. J. JANKŪNAS (LVŽ-KŠSF). Pakviečiau tylos minute pagerbti prieš žodžio laisvę kovojančių jėgų nužudyto amerikiečio Č. Kirko atminimą. Ačiū.

Tylos minutė

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau J. Razma. Prašau, kolega.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš grįžtu prie klausimo, kurį iškėlė kolegos liberalai. Priminsiu, kad, kai baigė darbą I. Šimonytės Vyriausybė ir buvo laikinosios Vyriausybės statuso, nors buvo jau visiškas pasikeitimas kitos Vyriausybės, čia būdavo tribūnoje Vyriausybės valandos metu net, rodos, likus 2 dienoms iki naujosios Vyriausybės programos tvirtinimo. Tikrai nėra išlygų, kodėl neturi būti Vyriausybės valandos.

PIRMININKAS. Gerai, dar kartą kartoju, kolega: ačiū, išgirdome. Seniūnų sueigoje nė vienas – nei liberalai, nei konservatoriai – neteikė dėl to pasiūlymų, bet dabar išgirdome pasiūlymą. Ap-sisprendime balsuodami arba bendru sutarimu. S. Kairys. Prašau.

S. KAIRYS (LSF). Aš irgi norėčiau patvirtinti tą prašymą. Prisiminkime prieš tai buvusius po-sėdžius, kai laikinai einantis aplinkos ministro pareigas ponas P. Poderskis buvo įsitaisęs prie Vyriausybės narių vietos ir sakė, kad jisai bus, kai bus su jo klausimais susiję dalykai. Vėliau jo net nebuvo, o šiandien išvis iš darbotvarkės dingio tokie klausimai. Aš priminsiu: kai mes buvo-me laikinieji ministrai, mes sėdėjome ir atsakėme į gana keistus klausimus. Tai lygiai to paties ti-kėtumės ir iš jūsų.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Dėkojame. Išgirdome siūlymą. Yra siūlymas įtraukti Vyriausy-bės valandą, kurios nebuvo Seniūnų sueigoje. Prašau. Gerbiamas L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiamas Seimo Pirmininke, apie rimtesnius dalykus. Šiandien mūsų Seimo salėje lankosi Ukrainos kariai, kurie reabilituojasi Lietuvoje, Druskininkuose, ir tik-rai, manau, yra proga jiems padėkoti ir pasveikinti. *Slava Ukraini! (Plojimai)*

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, galime bendru sutarimu darbotvarkę papildyti Vyriausybės valanda? Kada čia mes ją turime?..

Ačiū. Tada su Vyriausybės valanda bendru sutarimu galime pritarti? Pritarta, ačiū.

Kolegos, pirmas klausimas dar be darbotvarkės. Vakar labai gražų jubiliejų šventė mūsų ko-legė A. Gedvilienė. Galiu jūsų vardu?.. *(Plojimai)*

11.03 val.

Informaciniai pranešimai

Dar keletas organizacinių pranešimų. Lietuvos Seimo Demokratų frakcijos „Vardan Lietu-vos“ šios dienos posėdžio protokolas. Svarstyta: dėl Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ va-dovų pasikeitimo. Nutarta: Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ seniūnu išrinktas S. Skverne-lis. Sveikiname, kolega! *(Plojimai)*

Kolegos, dėmesio! Ne vienas pranešimas. Dar yra Lietuvos Respublikos Seimo Lietuvos val-stiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija. Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniš-kų šeimų sąjungos frakcija į seniūno pavaduotojus išrinko E. Kirkutį. *(Plojimai)*

Na, o štai Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija frakcijos seniūnu išrin-ko L. Kasčiūną! *(Plojimai)* O seniūno pavaduotojais išrinkti M. Lingė, P. Kuzmickienė ir J. Razma. Sveikiname, kolegos, linkime gero darbo! *(Plojimai)*

11.05 val.

Generalinės prokurorės Nidos Grunskienės pranešimas (dėl Seimo nario Tomo Martinaičio)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – generalinės prokurorės N. Grunskienės pranešimas dėl Seimo nario E. Sabučio. Prašom, gerbiama prokurore.

N. GRUNSKIENĖ. Laba diena, gerbiamas Seimo Pirmininke, laba diena, gerbiamieji Seimo nariai. Šiaulių apygardos prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyriaus prokuroras organizuoja ir kontroliuoja ikiteisminį tyrimą, kuris šių metų liepos 31 dieną buvo at-skirtas iš 2024 metų kovo mėnesį pradėto ikiteisminio tyrimo, atliekamo dėl galimai padarytų nusikalstamų veikų išmokant savivaldybės biudžeto lėšas 2019–2023 metų kadencijos Akmenės rajono savivaldybės tarybos nariams. *(Balsas salėje)* Akmenės. Atsiprašau, aš apie T. Martinaitį. Galima, jeigu apie T. Martinaitį dabar pradėjau? Šiuos abu ikiteisminius tyrimus atlieka Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos Šiaulių valdyba.

Lietuvos Respublikos Seimui pateiktame kreipimosi tekste, be kitų duomenų, nurodoma, kad šių metų liepos 31 dieną atskirtas ikiteisminis tyrimas, kurio duomenys yra susiję su T. Mar-tinaičiui išmokėtomis Akmenės rajono savivaldybės lėšomis, atliekamas dėl galimai padarytų nu-sikalstamų veikų, nurodytų Baudžiamojo kodekso 300 straipsnio „Dokumento suklastojimas ar disponavimas suklastotu dokumentu“ 1 dalyje, 183 straipsnio dėl svetimo turto pasisavinimo

1 dalyje ir 228 straipsnio „Piktnaudžiavimas“ 2 dalyje. Ikitiesminio tyrimo metu surinkti duomenys leidžia pagrįstai manyti, kad laikotarpiu nuo 2019 m. balandžio 15 d. iki 2023 m. balandžio 21 d. T. Martinaitis, būdamas gyventojų išrinktas Akmenės rajono savivaldybės tarybos, tai yra savivaldybės atstovaujamos institucijos, turinčios vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas, nariu, Akmenės rajono savivaldybei pateikė 12 galimai suklastotų ataskaitų apie išlaidas, susijusias su jo, kaip tarybos nario, veikla.

Tyrimo metu nustatyta, kad į šias ataskaitas buvo įtraukti duomenys ir mokėjimo kvitai, kurie buvo apmokėti dviejų juridinių asmenų, 26 fizinių asmenų banko mokėjimo kortelėmis ir viena užsienio banko išduota mokėjimo kortele. Mokėjimus šiomis banko kortelėmis sudaro 2 tūkst. 44 eurai 63 centai už įgytą kurą. Į minėtas ataskaitas taip pat buvo įtrauktos 1 tūkst. 158 eurų 19 centų kuro išlaidos, patirtos Akmenės rajono savivaldybės tarybos nario atostogų metu, ir 322 eurų 95 centų kuro išlaidos, patirtos šio tarybos nario komandiruočių metu.

Manytina, kad pateikus šiuos galimai suklastotus dokumentus buvo apgaule įgytas svetimas, Akmenės rajono savivaldybės administracijai priklausantis turtas – piniginių lėšos, kurių bendra suma yra 3 tūkst. 525 eurai 77 centai. Šių duomenų visuma leidžia pagrįstai manyti, kad T. Martinaičio veiksmai turi nusikalstamų veikų požymių, numatytų Baudžiamojo kodekso 300 straipsnio „Dokumento suklastojimas ar disponavimas suklastotu dokumentu“ 1 dalyje, 183 straipsnio dėl svetimto turto pasisavinimo 1 dalyje ir 228 straipsnio „Piktnaudžiavimas“ 2 dalyje. Duomenys, kuriais remiantis nustatyta, kad T. Martinaitis galimai padarė nurodytas nusikalstamas veikas, yra užfiksuoti liudytojų apklausų protokoluose, Akmenės rajono savivaldybės administracijos pateiktuose dokumentuose, bankų, degalinių ir kitų juridinių asmenų pateiktuose dokumentuose, taip pat kituose šio ikitiesminio tyrimo dokumentuose.

T. Martinaitis nuo 2024 m. lapkričio 14 d. yra Seimo narys, įgijęs Seimo nario asmens neliečiamybę, numatytą Lietuvos Respublikos Konstitucijoje ir Lietuvos Respublikos Seimo statute. Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekse nustatyta, kad nusikalstamą veiką padariusiam asmeniui, kuris baudžiamojon atsakomybėn gali būti patrauktas tik kompetentingos institucijos leidimu, baudžiamasis procesas pradedamas, tačiau jam negali būti surašytas pranešimas apie įtarimą, jis negali būti apklausiamas kaip įtariamasis ar pripažįstamas įtariamuoju, negali būti suimamas ar kitaip suvaržoma jo laisvė. Kitos procesinės prievartos priemonės šiam asmeniui taikomos tiek, kiek tai nedraudžiama pagal Lietuvos Respublikos įstatymus ir tarptautinės teisės normas.

Dabartinėje nurodyto ikitiesminio tyrimo stadijoje visi galimi ir nedraudžiami ikitiesminio tyrimo veiksmai su Seimo nariu yra atlikti. Siekiant tęsti šį ikitiesminį tyrimą ir priimti pagrįstą procesinį sprendimą dėl tyrimo baigties, būtinas kompetentingos institucijos leidimas patraukti Seimo narį baudžiamojon atsakomybėn. Esant tokiam leidimui, jam galėtų būti surašytas ir įteiktas pranešimas apie įtarimą, atlikta įtariamojo apklausa.

Remdamasi tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucijos 62 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Seimo statuto 22 straipsnio 3 dalimi bei Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksu, prašau Lietuvos Respublikos Seimo leisti patraukti Lietuvos Respublikos Seimo narį T. Martinaitį baudžiamojon atsakomybėn, suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiame prokurore.

Turbūt įvyko čia tokia žmogiška klaida: aš iš eilės buvau pristatęs 4 klausimą, tai dėl E. Sabučio, bet jūs pateikėte 5 klausimą dėl T. Martinaičio, tai tiesiog dėl protokolo, kad būtų įrašyta, kad mes dabar svarstome ne darbotvarkės 1-4, bet 1-5 klausimą dėl T. Martinaičio.

Ačiū jums už pristatymą. Ar T. Martinaitis dabar norėtų tarti žodį? Prašom.

T. MARTINAITIS (LSDPF). Dabar dėl komisijos?

PIRMININKAS. Prašau?

T. MARTINAITIS (LSDPF). Dėl komisijos pačios? Taip. Tikiu ir pasitikiu mūsų teisine sistema, gerbiu atsakingus pareigūnus, todėl atskirai sudaryti komisijos nepageidauju. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Vadinas, sutinkate būti patrauktas baudžiamojon atsakomybėn... (*Balsai salėje*) ...be komisijos. (*Šurmuly salėje*) Kad neliečiamybė būtų panaikinta... (*Šurmuly salėje*) Kolegos,

atsiprašau, matote, kokia serija klaidelių. Pagal mūsų Statuto 23 straipsnį Seimo narys turi sutikti, kad jo neliečiamybė būtų panaikinta nesudarant tyrimo komisijos dėl svarstymo Seime. T. Martinitis sutinka. Ačiū.

11.13 val.

Generalinės prokurorės Nidos Grunskienės pranešimas (dėl Seimo nario Eugenijaus Sabučio)

Gerbiama prokurore, darbotvarkės 1-4 klausimas. Grįžtame prie E. Sabučio. Prašau, žodis jums.

N. GRUNSKIENĖ. Gerbiamas Seimo Pirmininke, labai atsiprašau už padarytą klaidą. Gerbiami Seimo nariai, Kauno apygardos prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyriaus prokuroras organizuoja ir kontroliuoja ikiteisminį tyrimą, kuris šių metų rugpjūčio 7 dieną buvo atskirtas iš 2023 metų birželio mėnesį pradėto ikiteisminio tyrimo, atliekamo dėl galimai padarytų nusikalstamų veikų išmokant savivaldybės biudžeto lėšas 2019–2023 metų kadencijos Jonavos rajono savivaldybės tarybos nariams. Šiuos abu ikiteisminius tyrimus atlieka Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos Kauno valdyba. Lietuvos Respublikos Seimui pateiktame kreipimosi tekste, be kitų duomenų, nurodoma, kad šių metų rugpjūčio 7 dieną atskirtas ikiteisminis tyrimas, kurio duomenys yra susiję su E. Sabučiu išmokėtomis Jonavos rajono savivaldybės lėšomis, atliekamas dėl galimai padarytų nusikalstamų veikų, nurodytų Baudžiamojo kodekso 300 straipsnio „Dokumento suklastojimas ar disponavimas suklastotu dokumentu“ 1 dalyje, 183 straipsnio dėl svetimo turto pasisavinimo 1 dalyje ir 228 straipsnio „Piktnaudžiavimas“ 2 dalyje.

Ikiteisminio tyrimo metu surinkti duomenys leidžia pagrįstai manyti, kad laikotarpiu nuo 2019 m. balandžio 11 d. iki 2020 m. lapkričio 12 d. E. Sabutis, būdamas gyventojų išrinktas Jonavos rajono savivaldybės tarybos nariu, kuris turi valstybės politiko ir savivaldybės bendruomenės atstovo teises ir pareigas, yra atsakingas už Lietuvos Respublikos įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų ir savivaldybės tarybos sprendimų tiesioginį įgyvendinimą, yra atskaitingas savivaldybės tarybai ir savivaldybės bendruomenei už savo, kaip tarybos nario, veiklą, Jonavos rajono savivaldybei pateikė 18 galimai suklastotų išlaidų avanso apyskaitų, į kurias buvo įtrauktos ir tos išlaidos, kurių E. Sabutis galimai nepatyrė, vykdydamas tarybos nario veiklą. Tyrimo turimais duomenimis, į šias ataskaitas buvo įtraukti duomenys ir mokėjimo kvitai už degalus, kurie, kaip nustatyta tyrimo metu, buvo apmokėti panaudojant ne mažiau kaip dešimt kitų fizinių ir juridinių asmenų mokėjimo kortelių. Manytina, kad, pateikus šiuos galimai suklastotus dokumentus, apgaule buvo įgytas svetimas, Jonavos rajono savivaldybės administracijai priklausantis turtas, piniginių lėšos, kurių bendra suma – 2 tūkst. 955 eurai 61 centas.

Šių duomenų visuma leidžia pagrįstai manyti, kad E. Sabučio veiksmai turi požymių nusikalstamų veikų, numatytų Baudžiamojo kodekso 300 straipsnio „Dokumento suklastojimas ar disponavimas suklastotu dokumentu“ 1 dalyje, 183 straipsnio dėl svetimo turto pasisavinimo 1 dalyje ir 228 straipsnio „Piktnaudžiavimas“ 2 dalyje. Duomenys, kuriais remiantis nustatyta, kad E. Sabutis galimai padarė nurodytas nusikalstamas veikas, yra užfiksuoti liudytojų apklausų protokoluose, Jonavos rajono savivaldybės administracijos pateiktuose dokumentuose, bankų, degalinių, kitų juridinių asmenų pateiktuose dokumentuose, taip pat ir kituose šio ikiteisminio tyrimo dokumentuose.

E. Sabutis nuo 2024 m. lapkričio 14 d. yra Seimo narys, įgijęs Seimo nario asmens neliečiamybę, numatytą Lietuvos Respublikos Konstitucijoje ir Lietuvos Respublikos Seimo statute. Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekse nustatyta, kad nusikalstamą veiką padariusiam asmeniui, kuris baudžiamojon atsakomybėn gali būti patrauktas tik kompetentingos institucijos leidimu, baudžiamasis procesas pradedamas, tačiau jam negali būti surašytas pranešimas apie įtarimą, jis negali būti apklausiamas kaip įtariamasis ar pripažįstamas įtariamuoju, negali būti suimamas ar kitaip suvaržoma jo laisvė. Kitos procesinės prievartos priemonės šiam asmeniui taikomos tiek, kiek tai nedraudžiama pagal Lietuvos Respublikos įstatymus ar tarptautinės teisės normas.

Dabartinėje nurodyto ikiteisminio tyrimo stadijoje visi galimi ir nedraudžiami atlikti proceso veiksmai Seimo nario E. Sabučio atžvilgiu yra atlikti. Siekiant tęsti šį ikiteisminį tyrimą ir priimti pagrįstą procesinį sprendimą dėl tyrimo baigties, būtinas kompetentingos institucijos leidimas patraukti Seimo narį baudžiamojon atsakomybėn. Esant tokiam leidimui, jam turėtų būti surašytas ir įteiktas pranešimas apie įtarimą, atlikta įtariamojo apklausa.

Remdamasi tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucijos 62 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Seimo statuto 22 straipsnio 3 dalimi bei Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksu, prašau leisti patraukti Lietuvos Respublikos Seimo narį E. Sabutį baudžiamojon atsakomybėn, suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę. Dėkoju.

PIRMININKAS. Ačiū. Žodį suteikiu kolegai E. Sabučiiui per šoninį mikrofoną.

E. SABUTIS (LSDPF). Ačiū už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, noriu, kad vadovautumėtės Seimo statuto 23 straipsnio 2 dalimi. Nereikalauju sudaryti specialios tyrimo komisijos ir sutinku, kad mano neliečiamybė būtų panaikinta. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū.

11.19 val.

Atitikties vertinimo įstatymo Nr. VIII-870 6, 15, 17, 18 straipsnių ir III skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-550(2) (priėmimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Atitikties vertinimo įstatymo keleto straipsnių ir III skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-550. Kas būtų komiteto vardu? Kadangi nėra pastabų ir nėra pastabų pastraipsniui, ar kas nors prieštarautų, kad pastraipsniui mes galime priimti? Nėra prieštaraujančių. Tada dėl viso įstatymo. Iš viso yra šeši straipsniai. Dėl viso įstatymo pasisakyti nėra norinčių. Apsispręsimė balsuodami balsavimo valandos metu. Ačiū.

11.20 val.

Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 2, 7, 10 straipsnių ir antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-500(2) (priėmimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – projektas Nr. XVP-500, tai yra Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo kelių straipsnių pakeitimai. Ir lydimasis bus, ar ne, vėliau? Pranešėjas – L. Jonauskas. Dėl straipsnių nuo 1 iki 3 nėra pastabų. Dėl 4 straipsnio yra Teisės departamento pasiūlymas.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Į pasiūlymą yra atsižvelgta, yra patikslinta nuostata ir komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Pirmiems trims straipsniams galime bendru sutarimu pritarti? 4 straipsniui su Teisės departamento pasiūlymu. Dėl 5 straipsnio pastabų nėra. Ar galime pritarti? Prieštaraujančių nematau.

Ar galime dėl viso įstatymo apsispręsti? Už, prieš pasisakančių nėra. Balsuodami apsispręsimė per balsavimo langą.

11.22 val.

Miškų įstatymo Nr. I-671 2, 4, 5, 11, 13 straipsnių, III skyriaus pavadinimo pakeitimo ir įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-501(2) (priėmimas)

Miškų įstatymo atskirų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-501. Dėl 1 straipsnio pataisų nėra. Galime bendru sutarimu pritarti? Pritarta. Dėl 2 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašom, komiteto pirmininke.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Teisės departamento yra techninė pastaba, į ją atsižvelgėme ir komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galime bendru sutarimu pritarti su pastaba? Pritarta.

Dėl 3 straipsnio pataisų nėra, dėl 4-o nėra, dėl 5-o nėra, dėl 6-o nėra, dėl 7-o nėra. Dėl 8 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Kokia komiteto nuomonė?

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Teisės departamentas siūlė atsisakyti perteklinės dalies, mes tą ir padarėme. Komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Pritarta. Dėl 8 straipsnio pataisų nėra. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Pritarta.

Dėl viso įstatymo pasisakyti norinčių taip pat nėra. Apsispręsimе balsavimo laiku.

11.22 val.

Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 2, 5, 9, 10, 14, 17, 21, 24, 25, 27 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-502(2) (priėmimas)

Kitas įstatymo projektas – Saugomų teritorijų įstatymo projektas Nr. XVP-502.

Dėl 1 straipsnio, 2 straipsnio, 3-io, 4-o, 5-o, 6-o, 7-o, 8-o nėra. Ar galime pritarti šiems straipsniams? Pritarta. Dėl 9 straipsnio yra Seimo narių S. Gentvilo ir A. Radvilavičiaus pasiūlymas. Prašau, komiteto nuomonė. Pristatykite pasiūlymą. Kolegos, kuris pristatote?

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Audrius.

PIRMININKAS. A. Radvilavičius. Prašau, kolega. Ar kortelė įdėta? Gera, prašau.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Norėčiau atkreipti kolegų dėmesį, kad saugomų teritorijų tinklas yra daug platesnis, negu dabar reglamentuota registre. Mūsų siūlymas buvo įtraukti visas saugomas teritorijas, kuriose yra įvesti gamtiniai apribojimai. Tokios teritorijos yra Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų artima aplinka, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu numatyti atvejai: pelkės, šaltynai, natūralios pievos, ganyklos, astronomijos observatorijų, aerodromų, kelių ir kitų infrastruktūros objektų apsaugos zonos, miškai, nesantys saugomose teritorijose, bet priskirti I–III grupių miškams, vandens kelių ir kitos apsaugos zonos, rekreaciniai miškai, miško sklypai, saugomų rūšių radavietės ir augavietės, saugomų paukščių lizdaviečių apsaugos zonos ir privačios saugomos teritorijos, tai yra teritorijos, kuriose galioja tam tikri vienokie ar kitokie aplinkosauginiai reikalavimai, bet jos nėra įtrauktos į Saugomų teritorijų registrą. Siūlau atsižvelgti į mūsų pasiūlymą ir įtraukti.

PIRMININKAS. Kolegos, reikėtų pasitikrinti, ar yra 29 palaikantys šį pasiūlymą, bet dar mūsų 5 minutės iki balsavimo lango. Ar galime pasiankstinti bendru sutarimu balsavimo pradžia? Ne, nesutinkate. Tada po 5 minučių apsispręsimе. Einame toliau, nes mums čia reikia balsuoti. Šitą paliekame. Dėl 10 straipsnio komiteto nuomonė...

11.26 val.

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 1, 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-338(2) (priėmimas)

Dėl to, kad mes negalime balsuoti dar 4 minutes, einame prie kito įstatymo projekto – Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo projekto Nr. XVP-338. K. Mažeika. A, M. Skamarakas ateina. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų, pataisų nėra. Dėl 2 straipsnio yra Teisės departamento pasiūlymas. Kokia komiteto nuomonė dėl 2 straipsnio?

M. SKAMARAKAS (*LSDPF*). Dėl 2 straipsnio priėmimo yra gautos dvi techninės Teisės departamento pastabos, joms pritarta. Kaimo reikalų komitetas joms pritarė.

PIRMININKAS. Komitetas pritarė. Ar galime pritarti bendru sutarimu su pastabomis? Ačiū, galime. 3 straipsnis. Taip pat yra Teisės departamento pastaba. Komiteto nuomonė?

M. SKAMARAKAS (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – pritarti.

PIRMININKAS. Pritarti, taip? Ar galime pritarti 3 straipsniui su Teisės departamento pastaba, kuriai komitetas pritarė? Ačiū, pritarta. Dėl 4 straipsnio pastabų ir pasiūlymų nėra. Taip pat bendru sutarimu pritarėme.

Dėl viso įstatymo projekto norinčių pasisakyti nėra. Tada apsispręsimе balsuodami po 4 minučių.

11.27 val.

Ūkininko ūkio įstatymo Nr. VIII-1159 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-339(2) (priėmimas)

Kitas įstatymo projektas – Ūkininko ūkio įstatymo projektas. Dėl 1 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Kokia komiteto nuomonė?

M. SKAMARAKAS (LSDPF). Pritarti.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė yra pritarti. Ar galime su Teisės departamento pastaba pritarti? Pritarta. Dėl 2 straipsnio taip pat yra Teisės departamento pasiūlymas. Kokia komiteto nuomonė?

M. SKAMARAKAS (LSDPF). Pritarti. Ai, nepritarti. Atsiprašau.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė yra nepritarti. Ar galime pritarti 2 straipsniui pagal komiteto nuomonę nepritardami Teisės departamentui bendru sutarimu? Galima, ačiū. Dar yra dėl ūkininko partnerio.

M. SKAMARAKAS (LSDPF). Komiteto nuomonė – pritarti.

PIRMININKAS. Pritarti. Ar galime su šia pastaba irgi pritarti? Pritarta. Ačiū. 2 straipsniui pritarta. Dėl 3 straipsnio taip pat yra Teisės departamento pasiūlymas.

M. SKAMARAKAS (LSDPF). Komiteto nuomonė – pritarti.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė yra pritarti. Ar galime su šiuo pritarimu pritarti 3 straipsniui? Pritarta. Dėl 4 straipsnio taip pat yra Teisės departamento pasiūlymas.

M. SKAMARAKAS (LSDPF). Komiteto nuomonė – pritarti.

PIRMININKAS. Vienas ir dar antras tada.

M. SKAMARAKAS (LSDPF). Antram pritarti.

PIRMININKAS. Antram irgi. Ir trečias?

M. SKAMARAKAS (LSDPF). Nepritarti.

PIRMININKAS. Ir dar ketvirtas.

M. SKAMARAKAS (LSDPF). Pritarti.

PIRMININKAS. Penktas?

M. SKAMARAKAS (LSDPF). Pritarti.

PIRMININKAS. Šeštas?

M. SKAMARAKAS (LSDPF). Pritarti.

PIRMININKAS. Tai galima su komiteto nuomone, jis pritarė daugeliui Teisės departamento pasiūlymų, išskyrus šeštąjį, pritarti bendru sutarimu? Pritarta, ačiū.

Dėl 5 straipsnio taip pat yra Teisės departamento pasiūlymas.

M. SKAMARAKAS (LSDPF). Komiteto nuomonė – pritarti.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti su komiteto pritarimu ir Teisės departamento siūlymui? Taip, pritarta.

6 straipsnis. Taip pat turime Teisės departamento pasiūlymą.

M. SKAMARAKAS (LSDPF). Komiteto nuomonė – pritarti.

PIRMININKAS. Ar galime su komiteto pritarimu Teisės departamento pasiūlymui pritarti? Pritarta.

7 straipsnis. Taip pat yra Teisės departamento pasiūlymas.

M. SKAMARAKAS (LSDPF). Komiteto nuomonė – pritarti.

PIRMININKAS. Ar galime bendru sutarimu šiam straipsniui pritarti su komiteto pritarimu Teisės departamento pasiūlymui? Pritarta. Dėl 8 straipsnio pataisų, pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėl 9, 10, 11 straipsnių nėra pasiūlymų. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl 12 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Ar galime?

M. SKAMARAKAS (LSDPF). Galima pritarti komiteto nuomonei.

PIRMININKAS. Pritarta. Dabar grįžtame prie 1 straipsnio. Ar galime jam pritarti? Pritarta. 2 straipsniui su mūsų pataisomis pritarta bendru sutarimu. Motyvai dėl balsavimo. Už, prieš pasisakančių nėra.

Jau balsavimo langas. Prašom balsuoti, apsispręsti balsuojant. Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas R. Šukys. Tuoju gongą, pasakysiu aš.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 85 Seimo nariai: už – 82, susilaikė 3. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

PIRMININKAS (R. ŠUKYS, NAF). Gerbiami kolegos! Pranešėjau, ką nors norėjote pasakyti? Atsiprašau, per šoninį mikrofoną. Prašom.

V. FIODOROVAS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Pasinaudojau technine pertrauka ir pats ne taip dažnai su tokia misija ateinu, bet noriu tiesiog pasakyti, kad šiandien turime svečių, turime svečių iš Ukrainos, iš Kijevo, iš Krivoj Rogo. (*Plojimai*) Dalinasi patirtimi Lietuvoje ir kartu su Kėdainių profesinio rengimo centro atstovais lankosi Seime. Ačiū.

11.32 val.

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 1, 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-338(2) (priėmimo tęsinys)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, dabar turėtų būti balsuojama dėl Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 1, 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-338. Tai prašau balsuoti. Kas už, balsuoja už.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 94, balsavo 94: už – 93, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.33 val.

Atitikties vertinimo įstatymo Nr. VIII-870 6, 15, 17, 18 straipsnių ir III skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-550(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau tęsiame balsavimą. Pagal darbotvarkę būtų Atitikties vertinimo įstatymo 6, 15, 17, 18 straipsnių ir III skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-550. Galutinis balsavimas dėl priėmimo. Prašom pasiruošti balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 97, balsavo 97: už – 94, prieš – 1, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.34 val.

Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 2, 7, 10 straipsnių ir antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-500(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas klausimas, dėl kurio apsispręsimė balsuodami, priėmimo stadija, galutinis balsavimas, – Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo 2, 7, 10 straipsnių ir antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-500. Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 97: už – 95, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.35 val.

Miškų įstatymo Nr. I-671 2, 4, 5, 11, 13 straipsnių, III skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-501(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas klausimas. Priėmimo stadija, pastraipsniui yra priimtas. Miškų įstatymo 2, 4, 5, 11, 13 straipsnių, III skyriaus pavadinimo pakeitimo ir įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-501. Balsavimas. Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 95: už – 94, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.36 val.

Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 2, 5, 9, 10, 14, 17, 21, 24, 25, 27 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-502(2) (*priėmimo tęsinys*)

Dabar dėl Saugomų teritorijų įstatymo 2, 5, 9, 10 ir kai kurių kitų straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-502. Yra priimta nuo 1 iki 9 straipsnių. Dėl 9 straipsnio yra Seimo narių S. Gentvilo, A. Radvilavičiaus pasiūlymas. Bet reikia 29 Seimo narių palaikymo. Ar turime palaikymą, kad būtų dėl to sprendžiama? Gal apsispręskime balsuodami, bus greičiau. Kas už tai, kad pritaria, kad priėmimo stadijoje būtų pristatomas šis pasiūlymas?

Už – 37, prieš – 8, susilaikė 33. Prašom komiteto pirmininką gerbiamą L. Jonauską į tribūną.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aplinkos apsaugos komitetas nepritarė Seimo narių pasiūlymui. Argumentai yra keli. Pagrindinis tas, kad įstatymo pasiūlymas ir pataisos prieštarautų kitam įstatymui, tai yra Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymui. Antra, nepagrįstai išpūstų saugomų teritorijų teritorijas Lietuvoje ir sukeltų nepagrįstus gyventojų lūkesčius dėl galimo kompensavimo. Apskritai, jeigu saugomos teritorijos dirbtinai būtų padidintos, tarkime, iki 50 %, tie aplinkosaugos reikalavimai, kurie šiandien galioja miškuose, vandens telkiniuose, pakrantėse, užliejamose zonose ir taip toliau, atsirastų bet kur. Iš tikrųjų, galvojant apie kompensavimą žmonėms už tai, kad jie turės žemę, kuri yra vandens apsaugos juostoje, kad jų teritorijoje yra kažkoks miškas ir taip toliau, jis tiesiog išsprogdytų biudžetą ir būtų nepakeliamas. Siūlau nepritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju komiteto pirmininkui. Komitetas, kaip girdėjome, siūlo nepritarti. Apsispręskime balsuodami. Motyvai už ir prieš? Nėra. Prašom registruotis ir balsuoti. Kas pritaria pasiūlymui, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę ar pritaria komiteto išvadai, balsuoja kitaip.

Balsavo 90: už – 11, prieš – 38, susilaikė 41. Pasiūlymui nepritarta. Gerbiami kolegos, ar galime priimti 9 straipsnį? Per šoninį mikrofoną – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas Seimo vicepirmininke, ne man jus mokyti, bet aš nesu matęs situacijos, kai pasiūlymo teikėjams neduodama teisė pristatyti pasiūlymo.

PIRMININKAS. Pasiūlymą pristatė vienas iš autorių, A. Radvilavičius.

S. GENTVILAS (*LSF*). Atsiprašau.

PIRMININKAS. Prašom. Kolegos, ar galime priimti 9 straipsnį? Priimtas.

Toliau dėl kitų, tai yra 10, 11, 12 straipsnių, pasiūlymų nėra. Ar galime šiuos straipsnius priimti pastraipsniui? Dėkoju. Prieštaraujančių nėra, priimta. Tuomet apsispręskime dėl viso įstatymo. Dėl motyvų kalbėti už, prieš nėra užsirašiusių. Prašau pasiruošti ir balsuoti. Kas už tai, kad būtų priimtas?

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 101: už – 95, prieš nėra, susilaikė 6. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.40 val.

Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 5, 11, 13 ir 71 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-340(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-8.3 klausimas – Žuvininkystės įstatymo 5, 11, 13 ir 71 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-340(2). Pirmiausia yra priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio papildymų, pasiūlymų yra gauta. Seimo kanceliarijos Teisės departamentas. Prašyčiau pristatyti. Atsiprašau, įjungiu mikrofoną. Prašom.

M. SKAMARAKAS (*LSDPF*). Ačiū. Yra gautos dėl priėmimo dvi Teisės departamento pastabos: vienai pritaria komitetas, kitai nepritaria. 1 straipsniui pritaria.

PIRMININKAS. 1 straipsniui komitetas pritarė?

M. SKAMARAKAS (*LSDPF*). Taip, Kaimo reikalų.

PIRMININKAS. Ar galime, kolegos, priimti su Teisės departamento pastaba 1 straipsnį? Prieštaraujančių nėra. Dėkui, priimta.

Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra. Ar galime priimti bendru sutarimu? Priimta.

Dėl 3 straipsnio taip pat pasiūlymų nėra, galime priimti bendru sutarimu? Dėkoju, priimta.

4 straipsnis yra be pastabų. Ar galime jį priimti bendru sutarimu? Dėkoju, priimta.

Ir 5 straipsnis „Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas.“ Yra Teisės departamento pastaba.

Prašom, komiteto pirmininke.

M. SKAMARAKAS (*LSDPF*). Kaimo reikalų komitetas nepritaria.

PIRMININKAS. Komitetas nepritaria. Taigi, gerbiami kolegos, nebalsuojama dėl Teisės departamento pastabos.

Ar galime priimti 5 straipsnį bendru sutarimu, neatsižvelgdami į Teisės departamento pastabą, taip, kaip siūlo komitetas? Dėkoju, priimta.

Pastraisniui priimta. Balsuosime dėl viso įstatymo projekto.

Dėl balsavimo motyvų nebuvo pasisakyta. Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 94: už – 93, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.43 val.

Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 4 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-341(2) (priėmimas)

Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo 4 ir 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-341. Priėmimo stadija.

Dėl 1 straipsnio yra gautas Teisės departamento pasiūlymas. Prašom komiteto poziciją pagarsinti.

M. SKAMARAKAS (*LSDPF*). Kaimo reikalų komitetas pritaria.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar galime pritarti 1 straipsniui, atsižvelgdami į Teisės departamento pastabą, kuriai pritarė komitetas? Priimta bendru sutarimu. Dėkoju.

Dėl 2 straipsnio taip pat yra Teisės departamento pastaba, prašom komiteto pagarsinti.

M. SKAMARAKAS (*LSDPF*). Kaimo reikalų komitetas pritaria.

PIRMININKAS. Pritaria. Gerbiami kolegos, ar galime priimti 2 straipsnį, atsižvelgdami į pataisą? Bet čia dar yra viena, atsiprašau, netgi trys. Taip, visoms pritaria...

M. SKAMARAKAS (*LSDPF*). Visoms pritaria.

PIRMININKAS. ...bet norėčiau išgirsti dėl visų Teisės departamento pataisų, pasiūlymų komiteto poziciją dėl 2 straipsnio. Prašom.

M. SKAMARAKAS (*LSDPF*). Kaimo reikalų komitetas pritarė.

PIRMININKAS. Visoms?

M. SKAMARAKAS (*LSDPF*). Taip, visoms pastaboms.

PIRMININKAS. Visoms trims pastaboms. Gera. Tai tuomet vėlgi siūlau apsispręsti bendru sutarimu ir priimti įstatymo projekto 2 straipsnį, atsižvelgiant į Teisės departamento pastabas. Nėra prieštaraujančių. Pritarta. Dėl 3 straipsnio nėra pastabų.

Dėkoju. Dėl balsavimo motyvų nėra užsirašiusių. Balsuojame dėl viso įstatymo projekto. Prašom pasiruošti ir balsuoti. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 95: už – 95, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.45 val.

Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 2, 3, 6, 16 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-342(2) (priėmimas)

Veterinarijos įstatymo 2, 3, 6, 16 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-342. Priėmimo stadija.

Dėl 1 straipsnio nėra gauta pasiūlymų. Ar galime pritarti jam bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių. Pritarta. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų, pastabų nėra. Galime pritarti jam bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 3 straipsnio taip pat nėra pastabų ir pasiūlymų. Galime pritarti jam bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 4 straipsnio nėra gauta pastabų, pasiūlymų. Ne, atsiprašau. Taip, yra Teisės departamento pastaba. Prašom, komiteto pirmininke, pagarsinti pastabą.

M. SKAMARAKAS (LSDPF). Kaimo reikalų komitetas pritarė.

PIRMININKAS. Kolegos, komitetas pritarė. Ar galime, atsižvelgdami į Teisės departamento pastabą, kuriai komitetas pritarė, pritarti įstatymo projekto 4 straipsniui bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių. Pritarta.

Dėl 5 straipsnio taip pat nėra pasiūlymų, pastabų. Galime pritarti jam bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 6 straipsnio „Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas“ pasiūlymų, pastabų nėra.

Taigi apsispręsimė dėl viso įstatymo priėmimo. Dėl motyvų už, prieš užsirašiusių nėra. Prašom pasiruošti ir balsuoti. Kas už tai, kad Veterinarijos įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas būtų priimtas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 89: už – 89, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.48 val.

Veterinarinių vaistų įstatymo Nr. XIV-1088 2, 3, 5, 6 ir 11 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-343(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Veterinarinių vaistų įstatymo 2, 3, 5, 6 ir 11 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 2¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-343. Priėmimo stadija.

Septyni straipsniai. Dėl visų straipsnių nėra jokių pasiūlymų ir pastabų. Gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti įstatymo projektui pastraipsniui? Nėra prieštaraujančių. Pritarta.

Taigi apsispręsimė balsuodami dėl viso įstatymo priėmimo. Dėl motyvų už ir prieš užsirašiusių nėra. Prašom pasiruošti ir balsuoti dėl šio įstatymo priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 93: už – 92, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.49 val.

Pašarų įstatymo Nr. VIII-1610 1, 3, 4, 5, 9 straipsnių ir III skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-344(2) (priėmimas)

Pašarų įstatymo 1, 3, 4, 5, 9 straipsnių ir III skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-344. Priėmimo stadija.

Yra septyni straipsniai. Pasiūlymų ir pastabų nėra gauta. Ar galime priimti įstatymo projektą pastraipsniui bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, priimta pastraipsniui bendru sutarimu. Taigi, užsirašiusių dėl motyvų už ir prieš dėl viso priimamo įstatymo nėra. Prašau pasiruošti balsuoti dėl šio įstatymo projekto priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 92: už – 90, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.51 val.

Klimato kaitos valdymo įstatymo Nr. XI-329 pavadinimo, 10, 12, 14, 18, 19, 20 straipsnių ir 1, 3 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-676 (*pateikimas*)

Toliau pagal darbotvarkę 1-9 klausimas – Klimato kaitos valdymo įstatymo pavadinimo, 10, 12, 14, 18, 19, 20 straipsnių ir 1, 3 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-676. Pateikimo stadija. Pranešėjas – aplinkos viceministras T. Vaitkevičius. Prašome pristatyti projektą.

T. VAITKEVIČIUS. Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, mano pristatomas įstatymo projektas sprendžia kelis uždavinius. Vienas uždavinių yra išspręsti įstatymo neatitikties Europos Sąjungos teisei klausimus, susijusius su išimtimis, kurios numatytos aviacijos sektoriui dėl jo dalyvavimo apyvartinių taršos leidimų sistemoje. Šiuo metu turime pažeidimo procedūrą ir būtina nustatyti tų išimčių siaurinimo reglamentavimą taip iki 2031 metų, iš esmės tokias išimtis panaikinant, paliekant išimtis tikrai išimtiniais atvejais, kurie numatyti Europos Sąjungos direktyvose.

Antrasis pakeitimas, antrasis uždavinys, kurį siekiama spręsti šiuo projektu, tai yra numatyti Europos Sąjungos teisės aktuose įtvirtinti galimybę Lietuvoje taikyti kompensacinį mechanizmą tiems ūkio subjektams, kurie generuoja anglies dioksido kiekius, panaudodami didelius kiekius elektros ir taip negalėdami dalyvauti apyvartinių taršos leidimų sistemoje. Tokie sektoriai kaip vandenilio gamyba, naftos apdorojimo sektorius, popieriaus, kartono sektorius yra būtent tie, kurie naudoja didelius kiekius elektros. Siekiant konkurencingumo, taip pat siekiant sudaryti šioms įmonėms galimybę investuoti į poveikį aplinkai mažinančias technologijas, yra siūloma numatyti kompensavimo mechanizmą, skirtą būtent netiesioginėms išlaidoms, kurios patiriamos dėl egzistuojančios atliekų apyvartinių taršos leidimų sistemos.

Ir trečiasis uždavinys, kuris yra sprendžiamas šiuo įstatymo projektu, tai yra palengvinamos sąlygos siekiant ūkio subjektams gauti atestatus, kurie leidžia užsiimti veikla, susijusia su fluorintų dujų tvarkymu. Šiuo metu yra reikalaujama papildomo išsilavinimo, papildomų kursų, taip pat ne trumpesnės nei pusantros metų praktinės patirties. Siūlome panaikinti šiuos reikalavimus ir, įvertinant Europos Sąjungos šalyse paplitusią praktiką, tiesiog apsiriboti tuo, kad tokiems žmonėms pakaktų vidurinio išsilavinimo bei specialių mokymų, specialių programų, mokymų tos veiklos, kuria jie ruošiasi užsiimti. Tai yra trys uždaviniai. Tiek pristatymo. Mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjui. Jūsų užsirašė paklausti du Seimo nariai. Pirmasis klausia V. Ažuolas. Prašom. V. Ažuolo nėra salėje. Tuomet klausia S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Viceministre, viskas gerai su šituo įstatymu, palaikysime. Bet aš norėčiau paklausti dėl to skandalingo Vyriausybės nutarimo, kai teršėjų pinigai iš Socialinio klimato fondo, kurie turi atitekti socialiai remtinoms šeimoms remti renovacijoms, saulės jėgainėms, baterijoms, yra paskiriami Vyriausybės protokolu vieškeliams asfaltuoti. Tai jūs padarėte ir išsiuntėte Europos Komisijai. Susisiekimo ministerija norėjo net 200 mln. pasiimti, galų gale buvo sutarta dėl 118 mln. Dar kartą pakartuju: socialiai remtinių asmenų parama, kurią jie turėjo gauti saulės jėgainėms, šilumos siurbliams, kaupikliams, renovacijai, tie pinigai paskirti vieškeliams asfaltuoti. Kaip jūs galite paaiškinti tai, nes jūs atsakingas, kaip suprantu, Klimato valdymo įstatymą pristatote, kas čia per politika šitos Vyriausybės – klimato pinigus paskirti keliams asfaltuoti? Labai ačiū. Tai buvo įvykdyta rugpjūčio 27 dieną Vyriausybės posėdyje. Ačiū.

T. VAITKEVIČIUS. Labai ačiū už klausimą. Galiu pasakyti, iš tiesų, tiesiogiai tai nėra mano kuriojama sritis – aš pavaduoju išvykusią viceministrę. Bet, atsakant į šitą klausimą, tikrai šita problema yra žinoma, diskusijos dėl šitų pinigų panaudojimo iš tiesų Vyriausybėje vyko. Tie pasirinkimai yra tokie, kokie yra. Iš tiesų Aplinkos ministerija siekia tiesioginio tų lėšų panaudojimo, skirto tiesiogiai aplinkos tikslams, tačiau, matyt, vertinimas, ar dabartinis pasirengimas yra

tinkamas, ar ne, ar tinkamai skirtos lėšos, yra tikrai diskusinis klausimas. Manytina, kad Europos Komisija, kuriai notifikuotas šitas sprendimas, matyt, priims sprendimą, ar tokios lėšos tinkamai panaudojamos, ar ne.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas pranešėjau, jūs atsakėte į visų pageidavusių paklausti klausimus. Motyvai už, motyvai prieš. Nėra užsirašiusių. Kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti įstatymo projektui po pateikimo? Nėra prieštaraujančių, pritarta po pateikimo.

Siūlomas pagrindinis komitetas – Aplinkos apsaugos komitetas. Ir siūloma svarstyti šių metų spalio 21 dieną. Ar galime bendru sutarimu pritarti tokiems pasiūlymams? Dėkoju, pritarta.

Dabar, gerbiami kolegos, turime situaciją, kad dar keletas minučių iki mūsų aptartos Vyriausybės valandos, tačiau yra likę du projektai, kurių įvykdę pateikimą mes galėtume tada jau klausinėti Vyriausybę. Atitinkamai galbūt aš siūlyčiau apsispręsti sutrumpinti Vyriausybės valandą iki pusvalandžio, klausytų tik opozicija ir Mišrios grupės atstovai, o dabar toliau mums įvykdyti darbotvarkėje likusius pateikimus iš rytinio plenarinio posėdžio dviejų klausimų.

11.59 val.

Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2, 18 ir 35 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 18¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-747 (pateikimas)

Jeigu nėra prieštaravimų, aš kviečiu į tribūną Aviacijos įstatymo 2, 18 ir 35 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 18¹ straipsniu įstatymo projektą pristatyti viceministrą R. Žiobaką. Pateikimo stadija. Prašom. Ir kartu pratęsiame balsavimo langą šių projektų pateikimo laikotarpiu. Ačiū. Prašom.

R. ŽIOBAKAS. Laba diena visiems. Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, šiandien Vyriausybė skubos tvarka teikia Aviacijos įstatymo 2, 18 ir 35 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 18¹ straipsniu įstatymo projektą. Įstatymo projektas parengtas siekiant operatyviai reaguoti į grėsmes, kurias sukelia bepiločiai orlaiviai, ir sudaryti sąlygas prieš juos panaudoti karinę jėgą taikos metu. Ir, aišku, į besikeičiančią saugumo situaciją.

Projektas parengtas bendradarbiaujant ir kartu intensyviai dirbant su Krašto apsaugos ministerija. O pačiomis pataisomis siekiama nustatyti operatyvų ribojamųjų zonų aktyvavimo ir informavimo apie jas mechanizmą, Lietuvos kariuomenės vadui suteikti įgaliojimus reaguoti į galimus ar įvykusius oro erdvės pažeidimus, nustatytus stebint, kontroliuojant ir ginant Lietuvos Respublikos oro erdvę, ar į vietinio pobūdžio ginkluotus incidentus ir valstybės sienos pažeidimus, pagal savo pobūdį neprilygstančius agresijos aktams, teikti prašymą oro eismo paslaugų teikėjui, tai yra „Oro navigacijai“, dėl ribojamųjų zonų aktyvavimo ir, atvirkščiai, dezaktyvavimo.

Taip pat siekiama oro eismo paslaugų teikėjui „Oro navigacija“ nustatyti pareigą aktyvuoti prašomą ribojamąją zoną ir ne vėliau kaip likus 10 minučių iki ribojamosios zonos aktyvavimo informuoti oro erdvėje esančius oro erdvės naudotojus, kitaip tariant, lėktuvų pilotus, kad jie nedelsdami paliktų šią zoną. Taip pat siekiama nustatyti prievolę orlaiviuose, skrendančiuose ir Lietuvos Respublikos nevaldomąją oro erdvę, turėti įrengtą radijo ryšio aparatūrą. Tai radiolokacinę... tai yra pačią aparatūrą kaip radijo ryšį, kad išgirstų, jog toks aktyvavimas, dezaktyvavimas ribojamųjų zonų vyksta, ir taip pat nuo 2026 m. gegužės 1 d. turėti įsirengus radiolokacinį atsakiklį, kad juos pasiektų oro eismo paslaugų teikėjo informacija. Esu pasiryžęs atsakyti į klausimus. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas pranešėjau. Jūsų du Seimo nariai yra užsirašę paklausti. Pirmasis klausia A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui. Kiek suprantu, jūs abu pristatote?

R. ŽIOBAKAS. Ne, aš tik civilinei aviacijai atstovauju. Labai laukiame kito viceministro. Sakė, važiuoja.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Supratau. Mano klausimas. Ribojamąsias zonas inicijuotų kariuomenės vadas, žaibiškai nustatęs, kad ginkluotas incidentas ar sienos pažeidimas neprilygsta agresijos aktams. Klausimas, ar tokia formuluotė neapsunkins paties aktyvavimo?

Kita dalis. Įrašyta, kad orlaiviai, skrendantys nevaldomąja oro erdve, turi turėti radiolokacinius atsakiklius, išskyrus sklandytuvus ir paprastuosius orlaivius. Ar tokia išimtis neapsunkins efektyvaus naudojimo, nes dideli bepiločiai irgi į sklandytuvus gali būti panašūs? Tą rodo ir ukrainiečių naudojami.

R. ŽIOBAKAS. Labai ačiū už klausimą. Į pirmą klausimą. Tikrai buvo konsultacijų, nuolat konsultavomės ir su Krašto apsaugos ministerija, dirbome tikrai ne vieną dieną, ir su pačia Lietuvos kariuomene, Karinėmis oro pajėgomis, ir VRM'o dispozicijoje esančiomis institucijomis. Tikrai neapsunkins. Tikrai yra gana gerai išgryninta formuluotė ir pats svarbiausias momentas yra 10 minučių. 10 minučių ir tai yra ilgiausias tarpas. Praktikoje greičiausiai žymiai greičiau viskas suvaikščios.

Antras dalykas. Kiek aš suprantu, ši išimtis bus daroma tik aerodromų ir oro uostų teritorijoje, išimtinai teritorijoje, ir jų apsaugos zonoje, prieš tai dar gavus „Oro navigacijos“ leidimą skraidyti, būtent, ką jūs minite, tiems sklandytuvams, kurie pagal technines galimybes net negalėtų įsirengti šių radijo ryšių. Bet čia išimtinai tiesiog oro uostų ir aerodromų teritorijose, prieš tai dar gavus „Oro navigacijos“ leidimą.

PIRMININKAS. Klausia R. Vyžintas. Prašom.

R. VYŽINTAS (*LSDPF*). Gerbiamas viceministre, aš noriu patikslinti. Bendrosios aviacijos orlaivių greičiai nėra dideli. Pakomentuokite – tas 10 minučių tarpas. Kas sugalvojo tai? Ar čia jūs su Transporto kompetencijų agentūros padaliniu, kuruojančiu aviaciją, konsultavotės? Ar nėra, sakykime, 10 minučių terminas per trumpas?

Kitas klausimas prie to paties. Vis dėlto koks tas yra laikas, kurį kariuomenės vadas ar įgaliotas karininkas gali paskelbti? Ar nebus taip, kad pradės tiesiog piktnaudžiauti šia mūsų įstatymo nuostata ir ta oro erdvė bus labai dažnai uždaroma kenkiant bendrajai aviacijai ir civilinei aviacijai? Dėkui.

R. ŽIOBAKAS. Labai ačiū už klausimą. Man, kaip atstovaujančiam būtent civilinei aviacijai, tai tikrai irgi rūpimas klausimas, kad nebūtų per ilgai uždaroma ar neefektyviai uždaroma. Tikrai tokių dalykų negali būti. Tai yra labai svarbu ir civilinei aviacijai. Manau, čia kokių nors problemų didelių nebus. Būtinai žiūrėjome į tuos faktorius, kuriuos jūs ir minite. O 10 minučių terminas tikrai, kaip ir minėjau ankstesniame atsakyme, nėra sugalvotas. Jis turėtų veikti pagal atitinkamus algoritmus nuo kariuomenės vado įsakymo iki tol, kol nukeliauja „Oro navigacijai“. Tai 10 minučių terminas yra gana optimalus ir neturėtų kenkti civilinei aviacijai.

Kartu, ką būtina pabrėžti, visų pirma reikėtų galvoti, kaip apsaugoti aviacijos bendruomenę nuo galimos rizikos, kylančios dėl karinės jėgos panaudojimo. Tai 10 minučių terminas, manau, yra labai optimalus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl balsavimo motyvų. Pateikimo stadijoje motyvai už – A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Be abejonės, norint įgyvendinti oro erdvės apsaugą, reikalinga ši nuostata, tačiau vis tiek aš grįšiu prie to paties. Reikia labai aiškiai apibrėžti, kas gi yra, kokie veiksmai, kokie pažeidimai, kokie incidentai neprilygsta agresijos aktams, kad kariuomenės vado per labai trumpą laiką, labai greitai nereikėtų spėlioti, galvoti ir panašiai. Aš suprantu, kariškiai turi savo matymą, kaip reikia reaguoti, gali gana greitai sureaguoti, bet įstatyme gal reikėtų jau svarstymo metu šią nuostatą išskleisti, padaryti aiškesnę.

PIRMININKAS. Kalbėti dėl motyvų prieš nėra užsirašiusių. Gerbiami kolegos, ar galime po pateikimo pritarti bendru sutarimu įstatymo projektui? Dėkoju, pritarta. Vyriausybė siūlo taikyti skubos tvarką. Seimo Pirmininkas per šoninį mikrofoną. Prašom.

J. OLEKAS. Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, aš norėčiau pasiūlyti ypatingos skubos tvarką, kadangi šie įstatymų projektai yra pateikiami tokioje geopolitinėje situacijoje, kada yra sienos pažeidimų, kada mes tikrai matome, kad tų sprendimų reikia ne po savaitės, ne po mėnesio, o dabar. Aš tiesiog siūlyčiau, kad būtų pritaikyta ypatinga skuba šiam klausimui.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamam Seimo Pirmininkui. Gerbiami kolegos, apsispręskime balsuodami. Kas už tai, kad pritartume ypatingai šio projekto svarstymo skubai.

Balsavo 78: už – 75, prieš nėra, susilaikė 3. Ypatingai skubai pritarta. Siūlomas pagrindinis komitetas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Svarstymo data – rugsėjo 23 diena.

Dėl vedimo tvarkos gerbiamas R. Vyžintas. Prašom.

R. VYŽINTAS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, aktyvūs panevėžiečiai šiandieną lankosi pas mus Seime. „Senamiestietis“. Paplokime. Domisi aktualijomis. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, apsisprendėme dėl pagrindinio komiteto ir svarstymo datos bendru sutarimu, tikiuosi. Dėkoju. Šio klausimo pateikimas baigtas.

12.09 val.

Karinės jėgos naudojimo statuto 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-748 (pateikimas)

Mums dar liko kitas susijęs projektas – Karinės jėgos naudojimo statuto 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-748. Pateikimo stadija. Pranešėjas – viceministras K. Aleksa. Prašom į tribūną pateikti šį projektą.

K. ALEKSA. Laba diena, Seimo nariai. Norėčiau pristatyti Karinės jėgos naudojimo statuto pakeitimus. Karinės jėgos naudojimo statuto pakeitimas teikiamas kartu su susisiekiimo ministro pateiktu Aviacijos įstatymo pakeitimu. Abiejų šių įstatymų pakeitimais siekiama sudaryti papildomas prielaidas kuo operatyviau ir saugiau reaguoti į dažnėjančius priešiško šalių bepiločiais orlaiviais atliekamus oro erdvės pažeidimus, keliančius grėsmę tiek visuomenės, tiek valstybės saugumui. Aviacijos įstatymas, kaip jau buvo minėta, nustato operatyvų oro erdvės ribojamųjų zonų aktyvavimo procesą tam, kad šiose zonose naudojant karinę jėgą būtų kiek įmanoma minimalizuojama galima grėsmė civilinei aviacijai.

Apie pačią projekto esmę. Teikiamu Karinės jėgos naudojimo statutu papildomas karinės jėgos naudojimo pagrindas, suteikiantis teisę šiose ribojamosiose zonose panaudoti karinę jėgą prieš bepiločius orlaivius, jei jų skrydžiai vykdomi nesilaikant kariuomenės vado nustatytos tvarkos. Ribojamosiose zonose orlaivių skrydžiai galimi tik kariuomenės vado leidimu. Lietuvos kariuomenė, stebėdama Lietuvos oro erdvę ir nustačiusi galimą ar įvykusį oro erdvės pažeidimą, inicijuos ribojamosios zonos aktyvavimą ir imsis karinių priemonių grėsmėms neutralizuoti. Šiuo metu galiojantis reguliavimas rodo, kad yra galimybė panaudoti karinę jėgą prieš bepiločius orlaivius tik draudžiamosiose zonose, kurios yra statiško pobūdžio, steigiamos valstybinės reikšmės objektams apsaugoti ir kurių nustatymas užtrunka neproporcingai ilgą laiką, taip pat tuo atveju, kai jie naudojami kaip ginklas. Taigi siekiamas rezultatas – siūlomas pakeitimas leis kariuomenei lanksčiau ir efektyviau reaguoti į bepiločiais orlaiviais atliekamus oro erdvės pažeidimus ir, esant poreikiui, panaudoti karinę jėgą jų keliamoms grėsmėms neutralizuoti. Labai ačiū, pristatymą baigiau.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjui. Jūsų paklausti užsirašė penki Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas viceministre, mano klausimas panašus kaip ir jūsų kolegai, tačiau norėčiau išgirsti būtent iš Krašto apsaugos ministerijos, ar tas apibrėžimas, kad pažeidimai neprilygsta agresijos aktams, gana aiškus, nes kariuomenės vadas turės nustatyti, kad, pavyzdžiui, kaip Lenkijoje 19 dronų irgi buvo paskelbta, kad tai neprilygsta agresijos aktui? Ar aiškumo nereikėtų šiuo atveju daugiau, kad kariuomenės vadui, ministerijai būtų paprasčiau naudoti reikalingas priemones?

K. ALEKSA. Labai ačiū už klausimą. Mūsų vertinimu, siūlomo pakeitimo užtekty, nes vis tiek bus vertinimas žvelgiant ir į informaciją, kuri yra surenkama radarais, vizualiką, siekiant taktinius nustatyti, tai jeigu būtų vertinimas, kad būtina panaudoti karinę jėgą, tai jina būtų panaudojama. Tačiau, aišku, jeigu mes kalbėtume apie platesnį išplėtimą iš principo šitos sąvokos, tai tikrai jau balansuotume, vadinasi, kalbėtume apie agresiją ir tada čia, matyt, visai kiti mechanizmai įsijungtų. Tai mums atrodytų, kad dabar šitas pakeitimas leidžia atlikti tai, ką dabar... Draudžiamosios zonos yra tas instrumentas, kuriuo naudojamosi, ir jų steigimas yra labai lėtas, tikrai

gana lėtas, yra kelių dienų laikotarpis, kada jos yra steigiamos, ir tik jose galima naudoti karinę jėgą. Tai šiuo atveju, jeigu matome, kad yra grėsmės faktorių, indikatorių, ir yra suskirstytas tinklas visos Lietuvos ribojamųjų zonų, kur galima kariuomenės vado prašymu vieną iš tų langelių aktyvuoti ir panaudoti blogiausiu atveju, čia blogiausiu atveju, karinę jėgą, nes puikiai suprantame, kad tai vis tiek yra paskutinė poveikio priemonė.

PIRMININKAS. Klausia I. Vėgėlė. Prašom.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Naudodamasis proga, kadangi nėra laikinai einančios pareigas D. Šakalienės, noriu paklausti jūsų, ar yra gauta kokių nors naujų duomenų apie tai, ar „Zapad“ pratybų metu į Lietuvą buvo įskridę kokie nors svietimi objektai, ar ministerija turi tokių duomenų? Tai pirmas klausimas.

Antras klausimas susijęs su tuo, ką teikiate, tai yra oro policijos misiją atliekantys NATO naikintuvai, šiuo metu tai yra ispanai kartu su vengrais. Dėkojame jiems, kad jie saugo mūsų erdvę. Klausimas susijęs su tuo: ar jie turi teisę pagal šitas teikiamas pataisas, ar turėtų teisę sunaikinti minėtus skraidančius objektus, kurie pažeidžia Lietuvos oro erdvę? Tai yra pirmas klausimas.

Tada antras klausimas. O jeigu vis dėlto tai būtų agresija, jeigu jūs atsakytumėte, kad pirmuoju klausimu ne, o jeigu vis dėlto būtų ta agresija, ar NATO naikintuvai, vykstantys oro policijos misiją, turi teisę, jiems yra suteikti įgaliojimai sunaikinti minėtus taikinius? Ačiū.

K. ALEKSA. Labai ačiū už klausimus. Atsakant į pirmą klausimą, kaip žinote, ir vakar buvo mūsų informacija, kad buvo neidentifikuotų objektų ir negalima patvirtinti sienos pažeidimo. Tad nėra tokių duomenų, kurie mums leistų teigti tokius dalykus. Mes matome, stebime erdvę ir stebime tą erdvę taip pat ir Baltarusijoje, kiek mūsų duomenys leidžia. Tačiau fiksuoti ir labai viena-reikšmiškai pasakyti, iš principo pasakyti, mes negalime, kad įvyko kokie nors sienos pažeidimai.

Dabar atsakant į kitus klausimus dėl NATO oro policijos. Be jokios abejonės, oro policijos naikintuvai turi tokią teisę, kaip žinote, Lenkijoje taip pat buvo panaudoti F-35, numušant dalį dronų. Tad iš tiesų tos kovos naudojimo taisyklės leidžia jiems tą padaryti. Mes turbūt puikiai suprantame, kad tai yra galbūt ne pats efektyviausias arba, kaip pasakyti, ne pats turbūt pigiausias būdas, suprantame, bet tai vis tiek yra priemonė. Mūsų, kaip Aljanso, iš principo siekis – kad, jeigu bus tas poreikis, ir būtų panaudota.

Dabar sudėtinė dalis, kaip suprantu, buvo, jeigu būtų agresija. Tai tikrai jau taikos metu jie turi įgaliojimus, o agresijos atveju nėra net jokios abejonės. Kalbant apie oro erdvės gynybą, NATO turi tokius vadinamuosius *standing defence plans*, kurie yra skirti oro gynybai, yra gradacija, laiptai, kada yra lipama pagal grėsmės indikatorius. Pagal tuos grėsmės indikatorius galima sulaukti ir papildomų priemonių, ar tai būtų naikintuvai, ar tai būtų antžeminės oro gynybos sistemos, ir neabejotinai tuo pačiu metu peržiūrimos ir įjungiamos ir papildomos autorizavimo galimybės. Be jokios abejonės, tas būtų panaudota, jeigu būtų toks poreikis.

PIRMININKAS. Klausia E. Zingeris. Prašom klausti.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas ministre, jūs galbūt stebėjote, kaip kaimyninėje Lenkijoje vyko pats dronų įveikimo klausimas? Ar jums nekilo abejonų, kad lietuviškoje visuomenėje nėra suformuotas instinktas gintis? Nepaisydami to, kad mes parėmėme Ukrainą, mes nesame pasiruošę rusų ir baltarusių invazijai morališkai. Kad jūsų ministerijos, ypač ir kariuomenės, viena iš funkcijų būtų ne blaškytis frazėmis, kad mes negalime šaudyti į kairę, į dešinę, o būtent pasiruošti šaudyti į kairę, į dešinę, turint galvoje gynybos dvasią. Lietuvos gynybos dvasia yra labai menka.

Mano, kaip signataro, nuomone, mes, matydami Ukrainos didvyriškumą, toli gražu nepasiekėme Ukrainos dvasios pasiruošimo gintis ir atmušti agresorių. Todėl atsargumas – demokratinės valstybės suprantamas dalykas, atsargumas, priimant įstatymus, yra kažkoks keistai pavėluotas, kaip pernykščiai lapai. Bet ačiū jums kartu už jūsų pastangas. Dėkui.

K. ALEKSA. Labai ačiū. Sutinku, kad mes esame toje situacijoje, kad kiekvienas turime daryti viską, kas nuo mūsų priklauso. Ypač, aišku, vykdomoji valdžia turi ateiti su kuo greitesniais pakeitimais. Iš principo tiesiog noriu pasakyti, kad mes čia dabar šiais pakeitimais galbūt nesukuriame visiškai naujo mechanizmo, tarsi nebūtų nieko prieš tai buvę. Tai yra. Tas mechanizmas,

draudžiamosios zonos, bet iš tikrųjų užtruko tam tikrą laiką, kad mes jas galėtume įkurti. Man atrodo ir mums atrodo, kad tai neleistinas dalykas, dėl to šie pakeitimai leidžia iš principo per kelias sekundes aktyvuoti tas zonas ir jas turėti. Mes dabar tame periode, kur turime tam tikrą, matyt, rizikos, kaip sakyti, gebą, laiko ašį, kur turime iki spalio 1 dienos galiojančias draudžiamąsias zonas. Tai yra dabar bus teikimas kariuomenės vado pratęsti iki gruodžio 1 dienos, kad mes turėtume tikrai tą teisinę bazę, kad galėtume panaudoti, bet ribojamosios zonos suteiks tam tikrą lankstumą. Tai aš tiesiog reaguodamas į tai, kad mes galbūt čia miegojome kelis mėnesius ir dabar ateiname... Mes turime, bet mes norime paversti lankstesne sistema.

PIRMININKAS. Klausia paskutinis užsirašęs, tai V. Rakutis. Prašom.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas viceministre, jūsų pateiktame projekte aš matau dvi silpnas vietas. Norėčiau jas paviesti, kad po to, jeigu jis, tikėtina, eis, šitas įstatymas, būtų į tai atsižvelgta.

Pirmasis yra sprendimo priėmimo lygmuo – krašto apsaugos ministras. Laikas yra labai ribotas, ministras gali būti bunkeryje, gali tuo metu būti ne ryšio zonoje. Aš manyčiau, kad sprendimo priėmimo lygmuo turėtų būti gerokai pažemintas iki operatyvinio budėtojo, nes tikrai yra labai mažas laiko tarpas. Apie tai reikia labai gerai pagalvoti. Ten yra neblogo formuluotė, kad ministro įgaliojimas žmogus, tai gal tai kažkiek spręstą problemą.

Antra problema yra tokia, kad pagal tai, kaip yra apibrėžta, galima būtų naikinti šituos orlaivius tikrai būtent šitose ribotų skrydžių zonose. Ką tai reiškia? Jeigu to drono maršrutas būtų taip parinktas, kad jis priartėtų prie labai pavojingų vietų ne tose zonose (o žinoma, kad pažeidimo vietos gali būti ir didelės žmonių susikaupimo vietos), tai gerokai sumažina reakcijos galimybę ir gali kvestionuoti vėliau priimtą sprendimą numušti tokį orlaivį. Todėl siūlyčiau paieškoti kitos formuluotės. Dėkui.

K. ALEKSA. Labai ačiū už pasiūlymus. Gal reaguodamas dėl algoritmo, tai dabar nežinau tiesiog, apie kurią mes dalį kalbame. Jeigu mes kalbame apie dalį dėl karinės jėgos panaudojimo, tai jau šiuo metu krašto apsaugos ministrė yra pasirašiusi dėl paties algoritmo, kuris leidžia karių oro pajėgų operatyviam budėtojui priimti tą sprendimą. Čia buvo ta vieša diskusija. Tai tiesiog dar kartą norisi pasakyti, kad tikrai tas yra padaryta: nereikia laukti ir ieškoti krašto apsaugos ministro, kuris galbūt ir kokiame nors slaptime susitikime, ir yra galbūt minučių klausimas. Tai tikrai turi tuos įgaliojimus.

Dabar kalbant apie pačias tas zonas ir skrydžio trajektorijas, tai, man atrodo, vis tiek bus įvertinimas, ar tikrai to vieno langelio užtenka. Vis tiek, jeigu mes turėsime Lietuvos žemėlapyje matematiškai langeliais suskirstytas ribojamąsias zonas, tai jeigu bus įvertinimas, kad gali skrydžio trajektoriją įvertinti pagal greitį (mes turime dronų, skrendančių įvairiais greičiais: vienu atveju mes matome 150 kilometrų, kitais atvejais – 305, yra tiesiog skirtingi greičiai), ir bus aktyvuojamos kelios zonos iš karto, keli langeliai. Siekiant... Reikia suprasti tai, kad jeigu mes aktyvuosime pusę Lietuvos, kaip pasakyti, ar ne, iš karto, jeigu tokį... tai reikia įvertinti irgi, kokias pasekmes civilinei aviacijai turės ir taip toliau. Tai šiuo atveju tikrai bus pasirinktas, matyt, saugus būdas, apimant, skaičiuojant laiko prasme skrydžio greitį, kada būtų galima numušti ir virš kokios erdvės. Sutinku, kad tai yra vertinimo dalykas, bet mes pasitikime savo kariuomene ir tikime, kad kariuomenės vadas prašydamas aktyvuoti tas zonas tikrai įvertins visus tuos faktorius.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas pranešėjas. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Svarstymo stadijoje galima bus, matyt, padiskutuoti daugiau. Dabar mes turėtume apsispręsti po pateikimo dėl šio projekto. Motyvai už, motyvai prieš. Dėl motyvų už – A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, be abejonės, gerai, kad dabar jau tvarkome šią teisinę dalį. Gali būti, kad iškils poreikis ir kitų tikslinimų. Man vis tiek nerimą kelia, kad tas aiškumas, kaip panaudoti, turėtų būti didesnis ir pačiame įstatyme. Bet kuriuo atveju tai yra žingsnis, kurį reikia padaryti jau dabar. Juo labiau jeigu norime, kad įstatymas įsigaliotų po 12 dienų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl motyvų prieš nėra užsirašiusių. Gerbiami kolegos, ar galime Karinės jėgos naudojimo statuto 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Nėra prieštaraujančių. Pritarta.

Per šoninį mikrofoną – gerbiamas Seimo Pirmininkas J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS. Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, aš norėčiau ir dėl šio įstatymo projekto pasiūlyti ypatingos skubos tvarką, nes tai yra labai susiję įstatymų projektai, kurie saugo arba sudaro galimybę laiku reaguoti į sienos pažeidimus. Prašau pritarti ypatingos skubos tvarkai.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke. Mes buvome apsisprendę dėl prieš tai buvusio projekto. Projektai susiję, bet aš vis dėlto siūlau balsuoti, kas pritariate ypatingai skubai dėl šio projekto svarstymo. Prašom.

Balsavo 78: už – 78, prieš nėra, susilaikiusių taip pat nėra. Ypatingai skubai pritarta.

Pagrindiniu komitetu, kaip ir dėl prieš tai buvusio projekto, siūlomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Svarstymo data taip pat, kaip ir minėto buvusio projekto atveju, būtų rugsėjo 23 diena. Ar galime bendru sutarimu pritarti svarstymo datai ir dėl pagrindinio komiteto? Nėra prieštaraujančių. Pritarta.

Per šoninį mikrofoną pageidauja dėl vedimo tvarkos.

A. MOCKUS (*LSDPF*). Pirmininke, prašau mano balsą įskaityti už.

PIRMININKAS. Gerbiamas R. Kaunas čia buvo... Ai, gerbiamas A. Mockus. Neišgirdau dabar... Ai, jūs norėjote fiksuoti už. Supratau, ačiū.

Gerbiami kolegos, mes visus darbotvarkės projektus apsvarstėme.

12.27 val.

Vyriausybės valanda

Dabar, kaip ir buvo sutarta, kviečiu vietas užimti laikinosios Vyriausybės laikinai einančius ministrų pareigas visus kolegas ministrus. Pradėsime Vyriausybės valandą. Kaip ir buvo tartasi, bus pusvalandis. Klausia tik opozicijos ir Mišrios Seimo narių grupės nariai. Taigi pirmoji klausia J. Sejonienė. Prašom.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininko pavaduotojau, posėdžio pirmininke. Mano klausimas bus sveikatos apsaugos ministrei. Mes vakar turėjome labai įdomius klausimus Sveikatos reikalų komitete. Uždaviau klausimą tada ministrei, ministrė, mano supratimu, neatsakė, tai gal dabar Seimo nariams atsakys. Dėl jūsų teikiamo priemonių įstatymo, dėl Sveikatos sistemos ir Sveikatos draudimo įstatymų paketo. Ministre, būkite gera, paaiškinkite, kaip... Dabar priemokos galioja, jos yra legalios, jos gali būti ir valstybinės, ir privačiose įstaigose. Vakare išsiaiškinome, kad nė viena privati įstaiga nėra bausta dėl nelegalių priemonių taikymo. Bet jūs teigiate, kad šis įstatymo projektas leis reikšmingai sumažinti eiles. Jūs paaiškinkite taip, kad visi suprastų, koks tas mechanizmas bus, kaip eilės sumažės, jeigu daugiau žmonių greičiau ateis į viešąsias įstaigas, kuriose daugiau specialistų nebus ir daugiau pinigų tos viešosios įstaigos negaus? Kažkiek, aišku, gaus, nes tiesiog mažėja sutarčių su privačiomis gydymo įstaigomis, didėja su valstybinėmis. Kaip iš esmės sumažės čia tos eilės? Koks gali būti efektas?

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju jums, gerbiama Seimo narė, už klausimą. Tada ant pirštų paaiškinu, kad priemokos yra priimtinos ir nepriimtinos. Nepriimtinos priemokos yra mokėjimai, kuriuos moka gyventojai už sveikatos priežiūros paslaugas, kai už jų teikimą jau yra sumokėta iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo ir ligonių kasų biudžeto. Šie imami mokėjimai sudaro nuo 40 iki kelių šimtų milijonų eurų. Jų panaikinimas pirmiausia suteikia galimybę žmonėms, kurie gauna paslaugas ir stovi eilėje, tiems, kurie neturi pinigų sumokėti arba nenori, arba negali sumokėti tos priemokos, be kurios nėra teikiamos paslaugos, dažniausiai privačiose gydymo įstaigose. Tai skaidrumo suteikimas ir aiškus paaiškinimas, reguliavimas ir kontrolė sudarys galimybę pirmiausia paslaugas gauti ne tik tiems žmonėms, kurie turi aukštas pajamas ir gali apeiti eilę su priemokomis, bet suvienodins sąlygas ir padidins paslaugų prieinamumą tiems, kurie laukia paslaugų nenorėdami arba negalėdami mokėti. Pirmiausia priemonių ėmimas, kaip jūs ir gerai žinote, suteikia papildomą didelį finansinį indėlį ir dideles pajamas priemonėms imančioms gydymo įstaigoms ir jos todėl gali mokėti gerokai didesnius atlyginimus medicinos personalui. Dėl to viešojo sektoriaus įstaigose žmogiškasis resursas mažėja. Taigi, darbo sąlygų suvienodinimas ir sumažins, be abejonės, laukimo laiką.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs vis dėlto per šoninį mikrofoną norite patikslinti klausimą ar dėl vedimo tvarkos? Prašom.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Dėl vedimo tvarkos, matyt. Būtų gerai, jei laikinai einantys pareigas ministrai atsakytų į klausimą, ko jų klausiama, nes kaip kitaip Seimo nariams čia užduoti klausimus, gauti į juos atsakymus, jeigu tu klausi vieno, o ministrai atsako tai, ką nori?

PIRMININKAS. Aš tikiuosi, kad ministrai išgirdo jūsų pastabą. Toliau klausia S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas Seimo vicepirmininke, tai yra jūsų pareiga išreikalauti ministrų, kad jie būtų atskaitingi Seimui, o ne ministrus paleisti, kad atsakytų bet ką. Gerbiamas Seimo vicepirmininke, jūsų pareiga taip pat pasakyti, kur yra likę septyni ministrai, ką veikia, pavyzdžiui, teisingumo ministras, ką veikia krašto apsaugos ministrė. Kur jie yra, kodėl jie negerbia Seimo? Čia yra parlamentinė respublika ir jūsų pareiga yra organizuoti Seimo darbą. Čia maža refleksija, nes mes būsimė reiklūs.

O dabar, gerbiamas laikinai einantis finansų ministre. I. Ruginienė neturi laiko Vyriausybės programai, nelabai gaudosi tarp jos priemonių. Tas pats galioja visiems atėjusiems į frakcijas ministrams. Aš suprantu, biudžetą rengėte jūs, nors kai buvome I. Šimonytės Vyriausybėje, premjerė sėdėdavo kiekviename derybų su ministerija posėdyje. Kokie pagrindiniai biudžeto rengimo principai, kad mes žinotumėme, kam jūs skiriate ir kas valdo valstybę šiuo metu, nes paprastai atsakomybę prisiima premjerė, o premjerė šiam reikalui laiko nebeturi? Tai ačiū už jūsų atsakymus.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary. Dėl ministrų dalyvavimo arba ne, sakyčiau, ši Vyriausybės valanda vis dėlto išėjo siurprizinė, kadangi tas variantas, kuris buvo ne tiktai Seimo darbų savaitėje, bet ir tas variantas, kuris iki šiol kabo Seimo tinklalapyje kitoje vietoje, darbotvarkės variantas, Vyriausybės valandos nenumato. Vyriausybės narius mes mėginome surinkti ir šiaip, žiūrėkite, labai nemažai Vyriausybės narių surinkome per pusvalandį – per pusvalandį! – o nemažai ministrų negalėjo atvykti, nes jie turi atitinkamus renginius. Laikinoji Vyriausybė toliau dirba, toliau dirba, priima sprendimus. Vyriausybė posėdžiauja ir posėdžiuose priimami šaliai taip pat kardinaliai svarbūs sprendimai, kuriems jūs po pateikimo, pavyzdžiui, ką tik pritarėte. Aš labai jums esu dėkingas už tai. Mes stengiamės, ir dvi ministerijos, ir visa Vyriausybė, Vyriausybės aparatas stengiasi kuo greičiau jums pateikti šiuos produktus. Galbūt tai priežastis, kodėl Seimo kanceliarijos Teisės departamentas turėjo tam tikrų pastabų. Bet aš manau, kad į jas jūs sugebėsite atsižvelgti. Esu jums labai dėkingas, kad jūs nutarėte svarstyti šiuos klausimus Vyriausybės siūlymu ypatingos skubos tvarka.

Dėl biudžeto. Biudžeto rengimas prasidėjo dar pavasarį normalia tvarka. Ne premjeras atsaiko už biudžeto rengimą, o atitinkamos Finansų ministerijos tarnybos. Finansų ministerijoje dirba viceministras D. Sadeckas šiuo atveju ir vadovauja biudžeto rengimo techninei daliai. Politinė dalis, beje, taip pat vyksta ir pokalbiai su ministerijomis, derybos su ministerijomis vyksta. Tose derybose aktyviai dalyvauja ir paskirtoji premjerė I. Ruginienė, už ką aš jai esu dėkingas. Jinai yra socialinės apsaugos ir darbo laikinoji ministrė, bet jinai įsijungė į šitą procesą. Aš esu jai dėkingas, kad jinai ankstyvoje stadijoje, turint omenyje, kad labai mažai laiko liks biudžetui svarstyti Vyriausybės lygmeniu, paskyrus naują Vyriausybę, ėmėsi to darbo iš anksto. Galite būti užtikrintas, kad darbas vyksta, biudžeto sudarymo darbas vyksta. Ir biudžetas jau turbūt naujos Vyriausybės (labai tikiuosi, kad jau naujos Vyriausybės) bus laiku, likus ne mažiau kaip 75 dienoms iki metų pabaigos, tai yra ne vėliau kaip spalio 17 dieną, bus įregistruotas Seimo duomenų bazėje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš suteikdamas žodį kitam klausiančiam, norėčiau taip pat atsakyti dėl neatsakymo. Į vieną jūsų pastabos dalį atsakė, gerbiamas Simonai, bet dėl atsakymų turinio – posėdžio pirmininkas nei koreguoti, nei papildyti, nei juo labiau vertinti, atsakyta į klausimą ar ne, tikrai neturi galimybės. Statutas to nenumato ir tikrai to nedarysiu. Klausia A. Zuokas. Prašom.

A. ZUOKAS (MSNG). Dėkoju, pirmininke. Klausimą norėjau užduoti ekonomikos ir inovacijų ministrui, tačiau jo nėra, tai paprašysiu, kad užsienio reikalų ministras atsakytų. Kiek matome ir girdime, yra tarpinstitucinis ginčas tarp Ekonomikos ir inovacijų ministerijos ir Užsienio reikalų

ministerijos dėl Užsienio reikalų ministerijos iniciatyvos perimti ir pradėti licencijavimą ar leidimų išdavimą Lietuvos įmonėms, kurios gamina vienokio ar kitokio lygio produkciją ir nori ją eksportuoti, kad tokie leidimai ar licencijos galiotų vienerius metus. Jeigu tai yra tiesa arba tokių iniciatyvų yra, tai iš tikrųjų eksporto politizavimas, puikiai suvokiant, kad nė viena įmonė negali savo gamybos prognozuoti ir planuoti vienerių metų laikotarpiui, priverstų tas įmones savo gamybą kelti iš Lietuvos arba kitais būdais apeiti tokį reglamentavimą, jeigu jis toks planuojamas. Tai gal būtų galima patikslinimą?

K. BUDRYS. Ačiū. Jūsų klausimas yra viena iš priežasčių, kodėl mes turime ir kompetenciją auginti institucijose, ir tinkamai komunikuoti, nes priskleidė daug netiesos. Aš girdžiu tam tikrus atgarsius verslo bendruomenėje. Mano atsakymas yra labai konkretus: nieko mes čia neišradinėjame. Kalba eina apie dabar mūsų jau vykdomą ir Lietuvos įsipareigojimą vykdyti licencijavimą dvejopos paskirties karinės... ir karinės įrangos, tiktai apie tai. Prekių, produktų sąrašus pagal kategorijas ir kodus dėlioja Europos Sąjunga reglamentu dėl tiesioginio dokumentų taikymo. Mūsų didžioji Lietuvos problema, kad mes neturime valstybės institucijose kompetencijos, kas galėtų konkrečiai vertinti, koks produktas, į kurią pusę ir kaip patekęs gali turėti ar neturėti žalingos įtakos toms valstybėms, kurioms taikomos sankcijos, apeiti sankcijų politiką. Tai čia kalba eina apie tai, kad mes tą tašką turime turėti.

Taip, Užsienio reikalų ministerija yra pasiryžusi, jeigu reikia, jeigu būtų toksai sprendimas, būti tuo centru. Aš tą ne kartą sakiau ir bendraudamas su įmonėmis, ir aš dabar galiu dar kartą pakartoti: pažadu, kad jeigu būtų sprendimas dėl tokios sistemos, visi būtų patenkinti – per metus laiko susidėliotume, žinotų, kur kreiptis ir pasikonsultuoti, žinotų, kad kažkam valstybės institucijose rūpi, ką konkrečiai jos daro, būtų geras partneris *compliance'o* vienetams, įmonėms. Aš, matydamas ne vienerius metus... šešerius metus dirbau su licencijavimo tematika Saugumo departamente ir mačiau, kur mes kliūname. Dėl to aš tos patirties turiu ir esu labai užtikrintas dėl rezultato. Gąsdinti verslą, kad kas metus peržiūrėsime politines kryptis, yra tiesiog žalinga, nes ir taip jau mes čia turime pakankamai baubų. Išskyla viena situacija, ar ten „Zapad“ būtų, ar dar kažkas, ir gąsdiname, gąsdiname žmones. Reikia suteikti daugiau pasitikėjimo ir kad verslas pasitikėtų tuo, ką mes norime padaryti. Aš esu pasiryžęs tai padaryti.

PIRMININKAS. Klausia G. Skaistė. Prašom.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Norėčiau paklausti pono R. Šadžiaus. Vakar Biudžeto ir finansų komitete aptarėme plano „Naujos kartos Lietuva“ atsiskaitymą ir plane yra bent du rodikliai, už kuriuos jau yra atsiskaityta Europos Komisijai ir kurie yra įvardinti naujosios Vyriausybės programoje kaip keistini, tai yra atsiskaitymo grynaisiais pinigais ribos didinimas bei akcizų, žaliųjų akcizų, didėjimo stabdymas. Kadangi tai yra rodikliai, už kuriuos jau yra atsiskaityta Europos Komisijai, o reglamentas neleidžia atkeisti reformų, už kurias buvo atsiskaityta, klausimas, kaip jūs matytumėte, kokių rizikų išskyla šiuos rodiklius keičiant ateityje ir, matyt, kokia būtų jūsų rekomendacija būsimajai Vyriausybei? Galbūt jau šiandien galėsite nuoširdžiai atsakyti. Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Labai ačiū už tikrai gerą klausimą. Yra, žinoma, su RRF'o plano ir kitais rodikliais įvairių klausimų, nes planą reikia įgyvendinti iki kitų metų rugpjūčio 31 dienos, bet koncentruodamasis, kaip buvo rekomenduota, į konkrečiai užduotus klausimus – atsiskaitymo grynaisiais ribos nustatymas nebuvo kaip toks rodiklis. Kova su šešėline ekonomika. Aišku, aš asmeniškai labai santūriai žiūrėčiau į bet kokius atsiskaitymo grynaisiais ribos judinimus, nes turbūt mažinti ją galbūt būtų patartina kovojant su šešėline ekonomika, bet vargu ar politiškai priimtina. Manau, kad didinti tos ribos irgi nevertėtų. Bet tai yra Seimo sprendimas. Tai, be abejo, ir naujosios koalicijos vienų iš partnerių idėjos, ir aš manau, kad jos bus labai svariai apsvarstytos, įvertinant būtent poveikį šešėlinei ekonomikai. Būtent šešėlinei ekonomikai poveikį.

Dėl akcizų. Akcizų rodiklis apima visus akcizus ir iš tikrųjų žaliąją komponentę. Jeigu visų akcizų didėjimas, kuris dabar užprogramuotas Akcizų įstatyme, būtų stabdomas, tada, nuoširdžiai šnekant, tai būtų problema. Mes jau esame gavę paklausimą iš Europos Komisijos dėl būsimosios Vyriausybės planų. Būsimoji Vyriausybė, matyt, derės, šnekės su Komisija, kaip Komisija traktuotų laikiną augimo sustabdymą tik vienos rūšies akcizo, būtent dyzelino kuro, apie ką

ir kalbama Vyriausybės programoje. Jeigu pasirodys, šnekantis su Komisija, kad tai yra įvykdyto rodiklio pažeidimas, manau, tai būtų svarus argumentas Seime svarstyti, kaip suderinti to įvykdyto rodiklio laikymąsi ir ekonominę realybę, kai dyzelino vartojimas sumažėjo šiek tiek daugiau, negu buvo prognozuota, kai jūsų Vyriausybė, gerbiama Gintare, tuos sprendimus siūlė ir priėmė. Jūs planavote 6 % pardavimų kritimą, dabar 12 mėnesių, prie 12 mėnesių mažėjimas, gan tikslus, sakykime, nuglontintas rodiklis, yra 9,5 %. Reikėtų įvertinti, ar tai pakankamas pagrindas priimti griežtesnius sprendimus. O galbūt vienas iš kompromisinių variantų būtų augimo išlaikymas, bet jo tempo mažinimas. Bet čia jau Biudžeto ir finansų komitete... Pirmiausia, žinoma, Finansų ministerijoje specialistai apsvaistys ir pasiūlys tam tikrus sprendimus Vyriausybei, o Vyriausybė pasiūlys parlamentui.

PIRMININKAS. Klausia E. Rudelienė. Prašom.

E. RUDELIENĖ (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Klausimą norėčiau užduoti laikinajam susisiekimo ministrui E. Sabučiu. Labai konkretus. Iš tikrųjų artėja sausio 1-oji. Dar anksčiau įstatymais, kuriuos jau priėmė, buvo atidėta elektroninė kelių rinkliava *e. tollingas*. Kokia dabar yra situacija? Ar pasibaigę teisiniai procesai, ar dar turėsime grįžti į salę su šiuo sprendimu iki sausio 1 dienos, ar ne, nes tai vis dėlto yra biudžeto netekimai, apie 110 mln. kiekvienais metais? Ačiū.

E. SABUTIS (LSDPF). Ačiū, gerbiama kolege, už klausimą. Klausimas aktualus ir jums, ir mums. Teisiniai procesai pasibaigę. Džiaugiuosi, kad pasibaigę naudingai valstybei, ne kažkam kitam. Procesas juda. Procesą pasirinkome tokį supratę, kaip yra sudėtinga tokias sistemas kurti nuo nulio ir išradinėti dviratį. Proceso pasirinkimas toks, kad *e. tollingas* bus nuomojamas, tai yra bus pasirašyta nuomos sutartis ir bus diegiama jau veikianti ir pasiteisinusi kai kuriose Europos šalyse sistema. Šiandien negaliu atskleisti, kas galimai būtų laimėtojas ir panašiai, bet sistema bus.

Ar jinai bus nuo sausio 1 dienos? Tikrai nebus nuo sausio 1 dienos ir Seimo nariams reikės grįžti į šią salę. Tačiau vertinant tai, kad įstatymu yra įkurtas Kelių fondas, tai į Kelių fondą numatytos įplaukos. Kadangi numatyta, kas sudarys Kelių fondą, tai labai tikiuosi, kad ir naujai Vyriausybei, ir Seimui nepritrūks ryžto numatyti ir Kelių fondą, ir palikti vadinamąsias KPP lėšas tokio pat lygio, koks yra šiais metais, nes visa tai buvo daroma ne tam, kad biudžetas atrodytų vienaip ar kitaip, bet visa tai buvo daroma tikrai tam, kad Lietuvos kelių būklė pradėtų gerėti. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia D. Ulbinaitė. Prašom.

D. ULBINAITĖ (TS-LKDF). Ačiū už galimybę paklausti. Aš norėčiau paklausti dviejų ministrų. Švietimo, mokslo ir sporto ministrės norėčiau paklausti apie vaikų socializacijos centrus, kuriuose šiaip taip ugdomi mūsų vaikai, kurie linkę nusikalsti, kurie turi elgesio sutrikimų. Visi labai laukia to Minimalios priežiūros įstatymo. Kokios stadijos jis yra, kada bus, nes iš tikrųjų pribrendusi turbūt yra pertvarka ir sprendimų reikia dabar. Nežinau, ar jums teko būti tuose socializacijos centruose, bet iš tikrųjų sprendimai pribrendę. Tai kur jie, kokių tikėtis ir kada?

Kitas mano klausimas nueinančiam kultūros ministrui. Pradėdamas kadenciją jūs iš tikrųjų žadėjote siekti, kad kovai su dezinformacija ir visuomenės atsparumui ugdyti tas finansavimas būtų 1,5 BVP. Noriu paklausti: kokį palikimą paliegate, kokį užtikrinote finansavimą štai visiems šiems būtiniams darbams? Kas pavyko? Tokie būtų du klausimai.

R. POPOVIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Klausimas kompleksinis, liečiantis galbūt dvi ministerijas – Socialinės apsaugos ir darbo ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijas. Tačiau neatsakysiu dabar tikrai į klausimą dėl įstatymo stadijos, kokios jisai dabar yra. Tikrai pasidomėsiu ir galėsiu gal tada atskirai informuoti.

Š. BIRUTIS (LSDPF). Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų dar labiau sustiprėjo mano įsitikinimas, kad tai yra labai labai svarbu, ir džiaugiuosi, kad ir opozicija jau tai pripažino, kad kova su dezinformacija, pilietinis ugdymas, visuomenės atsparumas yra temos, kurios susijusios su gynyba ir su valstybės saugumu. Kol kas mes kitų metų biudžeto nepriėmėme, o dėl to 1,5, tai reikėtų žiūrėti taip kūrybiškai į tą dalyką. Iš tikrųjų tam, kad atkreiptų dėmesį, kad tai yra svarbu, buvo tas skaičius, bet jis nebūtinai toks. Mūsų skaičiavimai rodo pradžia mažesnius skaičius, jie yra pateikti Finansų ministerijai.

PIRMININKAS. Klausia E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (*LSF*). Pirmiausia informuoju, kad mes, kaip frakcija, kreipsimės į Seimo vadovą ir į Vyriausybę, kad būtų paaiškinta, koks čia nesusipratimas, kad Vyriausybės valandoje nedalyvauja laikinosios Vyriausybės ministrai I. Ruginienė, I. Hofmanas, Ž. Vaičiūnas, L. Savickas, R. Mockus ir D. Šakalienė. Ačiū tiems, kurie dalyvauja.

Klausimas R. Šadžiui. Gerbiamas ministre, šį rytą pretendė į socialinės apsaugos ir darbo ministrus J. Zailskienė pasakė, kad, jos manymu, II pensijų pakopą paliks 40 % žmonių. Ponia I. Ruginienė iki tol sakė, kad 20 %. Jeigu paliktų 40 %, aš kreipiuosi į jus, kaip į tokį už finansus atsakingą žmogų, su klausimu: kiek atsilaisvintų valstybės pinigų, kurie atkeliautų į „Sodrą“, grįžtų į „Sodrą“, ir kiek galėtų padidėti infliacija, jeigu 40 % II pakopos pensijų fondų klientų pasitrauktų iš jų ir pradėtų leisti pinigus kitur?

R. ŠADŽIUS. Ačiū jums, gerbiamas Seimo nary. Šitie įverčiai, remiantis prognoze, kad būtų 40 % žmonių paliktų II pakopos pensijų fondus, buvo atlikti formuojant mūsų Finansų ministerijos ekonomines prognozes ir, jeigu aš gerai prisimenu, infliacijos rodiklį tai galėtų paveikti 0,3 procentinio punkto. Tai tikrai nėra daug, tai yra paklaidos ribos. Tačiau mūsų analitikai pripažįsta, kad šitų pinigų įsiliejimas į bendrą vartojimą būtų svarbus faktorius, taip pat ir skatinantis ekonominį augimą. Ar tai yra geras faktorius? Žinoma, ne. Aš esu tikras, ir diskusija, kuri įvyko sprendžiant II pakopos pensijų fondų klausimus, parodė, kad mes vis dėlto turėtume žmones paskatinti ne išleisti šituos pinigus, bet investuoti, galbūt investuoti alternatyviai. Jeigu yra duota, suteikta žmonėms laisvė iš II pensijų pakopos pasitraukti, gal būtų perėjimas į III pensijų pakopą arba kiti taupymo būdai, kaip šiandien ir internetinėje spaudoje svarstoma, ar tai būtų investicinis auksas, ar tai būtų nekilnojamasis turtas, ar dar kokie nors taupymo būdai, – reiktų žmones skatinti ten pereiti. Manau, kad pensijų fondai galėtų atlikti savo darbą, jeigu, pavyzdžiui, jums pavyktų greitai priimti Vyriausybės jau pavasario sesijoje pateiktą Pensijų kaupimo įstatymo projektą (ir susijusį su juo), kuris leistų pensijų fondams investuoti į platesnį spektrą priemonių Lietuvoje, įskaitant įmonių obligacijas, kuriomis neprekiuojama biržoje. Dabar jie tokios teisės neturi, nes jų investavimas turi būti absoliučiai saugus. Tai tą saugumą šiek tiek sumažinus su saugikliu, kuris buvo pasiūlytas tame įstatymo projekte, kurį turėjau garbės jums pristatyti, priėmus šitą įstatymą, galima būtų II pakopos pensijų fondams panaudoti naratyvą, ir ne tik naratyvą, bet ir toliau imtis veiksmų investuoti šituos pinigus į gynybos pramonę. Manau, tai būtų vienas iš svarbių galbūt psichologinių postūmių žmonėms apsvaistinti, ar verta trauktis iš II pakopos pensijų fondo. Priėmus atitinkamus sprendimus ir atlikus šituos veiksmus, galbūt iš tikrųjų tas pensijų fondų turtas 40 % viso turto gal ir nesumažėtų, bet aš manau, kad aktyvūs veiksmai reikalingi ir parlamento, mano paminėtus įstatymus priimant, ir pensijų fondų, ir, be abejo, naujoji Vyriausybė turėtų imtis realių veiksmų propaguodama investavimo kultūrą, kurios, sutikite, Lietuvoje kol kas, palyginus su kitomis šalimis, dar yra mažoka.

PIRMININKAS. Klausia S. Kairys. Prašom.

S. KAIRYS (*LSF*). Ačiū už galimybę paklausti. Mano klausimas kultūros ministrui. Daug yra temų, kur mūsų požiūriai gerokai skirtingi, bet iš tikrųjų negražiai jūsų kolegos kažkaip sudėliojo visą procesą ir su Vyriausybės nariu, turinčiu Seimo nario mandatą, balsą, mano vertinimu, yra pasielgta truputėlį netinkamai, išprašant iš būsimos Vyriausybės kabineto.

Visgi nesiveliat į daugybę kitų klausimų, nes čia turbūt ir laiko nebuvo tiek, kiek norėtusi jums, aš turiu vieną konkretų klausimą dėl Keistuolių teatro. Tiek jau sakėte, ką nors darysite kitaip ir gelbėsite, ir kažkur visgi ta tema nunyko. Tai ką mes turėtume žinoti, kokia yra ta situacija ir gal dar galima padaryti ką nors veiksmingo?

Š. BIRUTIS (*LSDPF*). Iš tikro skaudus man klausimas ir turbūt visiems teatro mėgėjams ta situacija, kuri buvo. Bet galiu pasakyti, kad mes padarėme kartu su finansų ministru didelį dalyką, kad Keistuolių teatras, pirmiausia, buvo atleistas nuo tos baudos. 700 tūkst., čia didžiulis darbas, ką reikėjo sutvarkyti, ir ta finansinė našta nukrito.

Dabar liko išspręsti klausimus su rangovu, yra įsiskolinimų rangovui. Vyksta mediacija, taikos sutartis, tikiuosi, bus sudaryta greitai ir teatras prisiims tuos įsipareigojimus, aš tikiuosi. Šian-

dien dar vienas įstatymas yra Seime, jis susijęs su turto disponavimu, kad teatrai arba teatrinės įstaigos, scenos menų, profesionalaus meno įstaigos galėtų ne konkurso tvarka gauti panaudai patalpas. Aš manau, kad čia kalbama tiek apie savivaldybėms, tiek valstybei svarbius profesionalius teatrus, manau, tai būtų padrašinimas jiems priimti tą naštą, kaip sakant, nes kitaip patalpos yra Turto banko, o teatras niekaip neprisims 300 tūkst. skolos, jeigu neturės garantijų, kad ten galės būti.

Viskas juda ir manau, kad per kokį mėnesį turėtų viskas gerąja linkme išsispęsti ir ta sutartis bus sudaryta su rangovu.

PIRMININKAS. Galimybę paklausti turi paskutinis klausti užsirašęs Seimo narys V. Gailius. Prašom.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas laikinasis finansų ministras, ačiū jums už tą ramybę, kurią suteikia jūsų tikslumas, konkretumas, preciziškumas, kadangi to pasigesame. Dar prieš savaitę paskirtoji Ministrė Pirmininkė net nežinojo prognozuojamų 2026 metų biudžeto skaičių. Tiesiog mano kolegos Simono klausimas ir buvo siejamas su tuo, kad konstitucinė pareiga Vyriausybei laiku teikti parlamentui biudžeto projektą.

O mano klausimas paprastas. Džiugu matyti užsienio reikalų ministrą, kadangi ta brazilška tema, Ministro Pirmininko investicijos, pradėti tyrimai dėl brazilškų lėktuvų įsigijimo, kelia tam tikrą įtampą ne tik šalyje, bet ir užsienio politikoje. Pradėtas tyrimas nėra apkaltinamasis nuosprendis, bet turbūt klausimų jūs sulauksite įvairiais tarptautiniais formatais. Ar nereikia pradėti jau šiandien audituoti įslaptintų pirkimų, kurie atliekami gynybos ir nacionalinio saugumo srityje, vien todėl, kad viešumas yra vienas iš antikorupcinių požymių? Ar tikrai Vyriausybė nepasirengusi pati inicijuoti ir audituoti šituos įslaptintus pirkimus? Jums, Pirmininke...

R. ŠADŽIUS. Jūs kreipėtės į užsienio reikalų ministrą, sakėte, kad malonu jį matyti. Taip, gerbiamas Seimo narys, bet tai jau yra daroma ir Valstybės kontrolė audituoja. Kaip aukščiausioji audito institucija ji turi teisę audituoti visas išlaidas, įskaitant pačias slapčiausias krašto apsaugos išlaidas. Problema, kuri iškyla, – audito rezultatų viešinimas. Tas skaidrumas, kurį jūs paminėjote, turi labai natūralius apribojimus. Bet aš labai tikiuosi, kad visos Valstybės kontrolės audito išvados bus tinkamai pristatytos tiems Seimo komitetams, kurie turi atitinkamus leidimus dirbti su slapta informacija, o Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas yra vienas iš jų.

Labai viliuosi, kad ne tik Valstybės kontrolė dirbs šitoje srityje ir ne vien vykdant viešuosius ginklų pirkimus. Man labai rūpi, kad, pavyzdžiui, Rūdninkų miestelio statybos taip pat būtų tinkamai prižiūrimos. Ir čia ne vien Valstybės kontrolės reikalas. Pažymėčiau, kad ten dalyvauja Europos investicijų bankas, vadinasi, ir Liuksemburge jų kaimynai, Europos prokuratūra, taip pat turės prieigą prie visų šitų procesų. Labai tikiuosi, kad Lietuvos verslas, suprasdamas ir paties projekto svarbą, ir galimas rizikas, jeigu kam nors šautų į galvą paika mintis padaryti kokį nors piktnaudžiavimą, išvengs šitų piktnaudžiavimų.

Ačiū, gerbiama Seimo nariai, už galimybę šiandien tokiu būdu jums atsiskaityti. Gal paskutinį kartą, jeigu antradienį bus priesaika.

PIRMININKAS. Dėkojame laikinai einančiam Ministro Pirmininko pareigas gerbiama R. Šadžiui, visiems laikiniejiems ministrams, kurie atsakė į Seimo narių klausimus.

Nėra Seimo narių, užsirašiusių paskelbti pareiškimus, todėl 2025 m. rugsėjo 18 d. rytinį plenarinį posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

III (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 78 STENOGRAMA

2025 m. rugsėjo 18 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja D. ŽEBELIENĖ

PIRMININKĖ (D. ŽEBELIENĖ, NAF). Laba diena, gerbiami Seimo nariai, pradėsime šios dienos vakarinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 63 Seimo nariai. Ačiū.

14.00 val.

Nacionalinės sveikatos tarybos pranešimas apie Lietuvos gyventojų sveikatos ir sveikatos sistemos būklę

Šios dienos vakarinį posėdį pradėsime Nacionalinės sveikatos tarybos pranešimu apie Lietuvos gyventojų sveikatos ir sveikatos sistemos būklę. Į tribūną pakviesime pirmininką A. Utkų. Prašom.

A. UTKUS. Laba diena, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, labai dėkoju už skirtą laiką ir galimybę jums pristatyti trumpą informaciją apie tai, kokia yra sveikatos apsaugos situacija, kaip apskritai mes gyvename, kaip toliau gyvensime ir panašiai.

Mano šiandienos pranešimo turinys yra štai toks. Pabandysiu jums pateikti informaciją apie tam tikrus dalykus, kurie, mano manymu, yra labai svarbūs tiek jums, priimant sprendimus, tiek apskritai žinant, kokia situacija yra Lietuvoje. Taigi, pabandysiu paminėti tam tikrus aspektus apie demografinius ypatumus, apie visuomenės senėjimą, kokios yra dažniausios mirties priežastys Lietuvoje, kokie yra rizikos veiksniai ir kaip tai yra susiję su lėtinėmis ligomis, šiek tiek apie prevencines programas, psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą, psichikos sveikatą, kokios yra išlaidos sveikatai ir, žinoma, kaip personalizuota medicina gali mums pagelbėti.

Nacionalinė sveikatos taryba – tai Seimo įsteigta ir jam atskaitinga valstybės institucija. Mūsų misija yra stebėti sveikatos pokyčius, aiškintis priežastis ir, be abejo, teikti tam tikrus patarimus. Nacionalinėje sveikatos taryboje yra 15 asmenų. Kaip matote, tai įvairių institucijų deleguoti atstovai: tai yra savivaldybių, tai yra mokslo ir studijų institucijų, asociacijų ir taip toliau. Dirba, kaip matote, kvalifikuoti kolegos, jie dirba visuomeniniais pagrindais.

Sveikata gali būti apibrėžiama dvejopai, tai yra vartojant tiek teiginį, tiek neiginį, pagal Pasaulio sveikatos organizacijos apibrėžimą. Ir išreiškiame teiginiu: tai yra holistinis sveikatos modelis. Jeigu kalbėtume apie neiginį, tai yra ligų ir negalavimų nebuvimas.

Taigi, pereiname prie tam tikrų demografinių dalykų, kurie, manau, yra labai svarbūs ir aktualūs Lietuvai. Nuo nepriklausomybės atgavimo gyventojų skaičius Lietuvoje, kaip matote, sumažėjo 22 %. Žinoma, viena iš priežasčių yra neigiamas gyventojų prieaugis.

Pasižiūrėję į šitą situaciją detaliau, mes akivaizdžiai matome, jog kiekvienais metais gimusiųjų skaičius Lietuvoje mažėja. Praėjusiais metais gimė tik 19 tūkst., o mirė, kaip matote, daugiau nei 37 tūkst. Lietuvos gyventojų. Vidutinė gyvenimo trukmė Lietuvoje taip pat nėra tokia, kokios mes norėtume. Ji atsilieka nuo to, kas yra Europoje, kaip matote.

Na, ir, žinoma, Lietuvoje metai iš metų daugėja gyvenančių užsieniečių. Kaip matote, šių metų birželio 1 dieną Lietuvoje gyveno daugiau kaip 200 tūkst. užsieniečių. Tenka pabrėžti, kad jų dalis bendrame Lietuvos gyventojų skaičiuje per metus ir toliau didėja ir jau pasiekė daugiau kaip 7 %.

Džiuginantis dalykas yra tas, kad į Lietuvą praėjusiais metais grįžo daugiau Lietuvos piliečių, nei išvyko, ir tas teigiamas migracijos balansas buvo daugiau kaip 9 tūkst. Lietuvos piliečių. Tai yra žemiausias kada nors užfiksuotas išvykusių piliečių skaičius nuo 1990 metų.

Visuomenės amžiaus struktūra kinta. Ta situacija yra ir Europoje, ir, be abejo, Lietuvoje. Tendencijos labai aiškios – didėja vyresnio amžiaus žmonių grupė ir, žinoma, dėl to atsiranda tam tikrų problemų. Tai yra ir didesnės sveikatos problemos, kurios įprastai prasideda nuo 50 metų. Tai yra susiję su sveikatos priežiūros išlaidų, kurios tenka vienam gyventojui, didėjimu. Ilgalaikių sveikatos problemų įprastai turi maždaug aštuoni iš dešimties 65 metų ir vyresnio amžiaus žmonių. Taigi, kaip matote, situacija yra tokia, kuri leidžia mums galvoti, kad reikės ir daugiau išteklių, blogėjant tai situacijai.

Nežiūrėdami į tai, pasižiūrėję į Lietuvos situaciją, kalbėdami apie visuomenės senėjimą, atsižvelgiant įvairias problemas, taip pat ir tokių žmonių vienišumą, mes galėtume sakyti, kad Lietuva turi ir tam tikrų stiprybių šioje srityje. Pirmiausia tai yra strateginių dokumentų bazė, kuri yra gana neblogai reglamentuota, tam tikros iniciatyvos skaitmeninio raštingumo ir elektroninių paslaugų srityje, didėjantis visuomenės ir institucijų supratimas apskritai dėl senėjimo problemos, sveikatos priežiūros ir pensijų sistemos stabilumas, nepaisant tam tikrų politinių diskusijų. Kaip bebūtų, tai vis tiek yra gana stabilu ir reikšminga.

Yra ir tam tikrų silpnybių, į kurias verta atkreipti dėmesį ir pagalvoti, žvelgiant į ateitį. Tai yra ilgalaikės priežiūros paslaugų fragmentacija ir ribotas prieinamumas vyresnio amžiaus žmonėms. Paslaugos nėra pilnai sujungtos tarp sveikatos ir socialinių sferų. Žinoma, yra ta fragmentacija. Nedaug yra personalo. Tenka pabrėžti, kad Lietuva turi labai mažą ilgalaikės priežiūros sektoriuje dirbančių darbuotojų skaičių. Tai yra maždaug dvigubai mažiau nei Europos Sąjungos vidurkis.

Finansinio tvarumo iššūkiai dėl senstančios populiacijos yra akivaizdūs. Ribotos senjorų galimybės darbo rinkoje ir mokymosi srityje. Visgi yra viešojo požiūrio stereotipų ir visuomenės nuostatų problemų, kurios yra susijusios su senėjimo stigma. Demografinis spaudimas, kaip minėjau, yra gana akivaizdus Lietuvoje. Taigi visos tos silpnybės neabejotinai ateityje reikalaus tam tikrų sprendimų. Žinoma, ko gero, ir jums teks apie tai galvoti.

Kas galėtų būti tobulinama, matant šitą situaciją? Pirmiausia, kaip ir minėjau, yra tam tikrų problemų su ilgalaikės priežiūra. Labai svarbu sukurti tą vieningą koordinavimo sistemą tarp sveikatos ir socialinių paslaugų.

Darbo rinka ir mokymasis – dar viena sritis, kur taip pat galime padėti senjorams. Tai yra svarbu skatinti įmones priimti vyresnio amžiaus žmones į darbą galbūt per mokesčių lengvatas. Viešas požiūris ir kultūra taip pat turėtų būti viešų kampanijų skatinimo pavidalu. Ne mažiau svarbus yra finansinis tvarumas ir, žinoma, technologijų integracija.

Bet kuriuo atveju svarbu turėti ne tik galimybę gydytis, bet ir apskritai nesusirgti. Taigi sveikatą gerinti niekada nevelu. Tai, kas yra susiję su visuomenės senėjimu, žinoma, sukelia tam tikras problemas. Kaip ir minėjau, ta procentinė dalis vyresnio amžiaus žmonių didėja Lietuvoje. Prognozuojama, kad šimtui 15–64 metų amžiaus gyventojų 2050 metais teks daugiau kaip 50 vyresnio amžiaus žmonių. Išlaidos vaistams įprastai sudaro gana didelę sveikatos priežiūros išlaidų dalį. Metai iš metų tai auga. Tai yra 2021 metais, kaip matote, buvo 1 tūkst. 250 nustatyto vaisto visos dozės vienetai, 2022 metais – jau 1 tūkst. 337, o 2023 metais šis rodiklis yra dar didesnis, tai yra 1 tūkst. 402.

Pereinant prie gyventojų mirties priežasčių dalies tenka pabrėžti, kad prasidėjus COVID-19 pandemijai, žinoma, Lietuvoje, kaip ir visame pasaulyje, išaugo perteklinis mirčių skaičius. 2021 metais, Eurostato duomenimis, kaip matote, mirė per 0,5 mln. europiečių daugiau nei kiekvienais metais įprastai. Iš tos struktūros mes matome, kad dominuoja kraujotakos sistemos ligos, onkologinės ligos, tai yra piktybiniai navikai, bet 2021 metais gana ženklią dalį sudarė ir COVID-19 pandemija.

Kitais metais, tai yra 2023 metais, Lietuvoje situacija jau šiek tiek kitokia, žvelgiant į tą struktūrą, gyventojų mirties priežasčių struktūrą. Kaip matome, sergamumas kovidu tiek vyrų, tiek moterų grupėje sumažėjęs, bet vyrų grupės kraujotakos sistemos ligų, piktybinių navikų išorinės mirties priežastys yra gana stabilios ir išliekančios. Paskutiniai duomenys, kurie yra, tai yra 2024 metų išankstiniai duomenys. Matome, jog, gilinant į mirties priežasčių struktūrą, vyrų grupės

kraujotakos sistemos ligos sudaro daugiau kaip 44 %, moterų – net daugiau kaip 56 %, antroje vietoje yra piktybiniai navikai, o vyrų grupėje, žinoma, gana ženklią dalį sudaro išorinės mirties priežastys.

Pasižiūrėję į Europą, tai yra 2022 metų Eurostato duomenis, matome, jog ši mirčių priežasčių struktūra yra šiek tiek kitokia. Žinoma, tas laikas buvo, kada buvo kovidas, tai yra ta dalis yra, bet visgi kraujotakos sistemos ligų svoris yra šiek tiek mažesnis, negu mes turime Lietuvoje. Žinoma, yra skirtumų tam tikrų, žiūrint į amžiaus grupes, tai yra 65+ ir iki 65 metų. Pagal gyventojų mirties priežasčių struktūrą, jeigu pasižiūrėtume į standartizuotus kraujotakos sistemos mirties rodiklius, tai mes, Lietuva, – mieli Seimo nariai, atkreipkite dėmesį – esame garbingoje trečioje vietoje Europoje. Tai yra iš tikro labai sudėtinga situacija. Trečioje vietoje iš asmenų, kurie turi 65+. Iš jaunesnių asmenų esame ketvirtoje vietoje, praleidžiamė į priekį latvius. Bet, kad ir kaip būtų, ta situacija tikrai nėra džiuginanti ir gera Europos kontekste.

Kita viena iš svarbesnių priežasčių, dėl ko žmonės iškeliauja, tai yra onkologinės ligos. Tos dažniausios vėžio formos yra krūties vėžys, plaučių, storosios žarnos ir prostatos vėžys. Žinoma, visame pasaulyje daug žmonių netenkama dėl onkologinių ligų. Šios ligos, onkologinės ligos, dažniausiai yra daugiaveiksnės etiologijos, tai yra joms atsirasti turi įtakos tiek genetiniai veiksniai, tiek aplinkos veiksniai. Šiuo metu manoma, kad nuo 30 iki 50 % visų vėžio atvejų galima išvengti vengiant rizikos veiksnių ir įgyvendinant esamas įrodymais pagrįstas prevencijos strategijas.

Rizikos veiksniai, kurie yra svarbūs įvairioms ligoms pasireikšti, tai yra ir mityba, ir rūkymas, ir fizinis aktyvumas, ir geriamojo vandens ypatumai, ir apskritai aplinkos tarša bei alkoholio vartojimas. Kaip matote, tai yra aktualu ne tik diskutuojant dėl padidėjusios rizikos onkologinių ligų, bet taip pat ir dėl kraujotakos sistemos ligų, lėtinio bronchito ir virškinimo sistemos ligų. Žinoma, daugelis mirčių Lietuvoje gali būti siejamos su elgsenos rizikos veiksniais. Sergančių lėtinėmis ligomis ir turinčių ilgalaikių sveikatos sutrikimų dalis su amžiumi didėja, tai yra kuo vyresnis žmogus, tuo tikimybė, jog jam pasireikš viena ar kita liga, yra didesnė. Štai, pavyzdžiui, 65 metų ir vyresnių grupėje, kaip matote, ilgalaikių sveikatos sutrikimų turėjo beveik 80 % asmenų, o, lyginant su jaunesniųjų grupe, tai yra nuo 16 iki 24 metų, kaip matote, tų ilgalaikių sveikatos sutrikimų turi tikrai 7 %.

Pasižiūrėjus į Lietuvą ir Europos Sąjungos šalis, kuo mes išsiskiriame, tai yra su mityba susiję rizikos veiksniai ir, žinoma, mažas fizinis aktyvumas. Dėl viso kito yra arba panašiai kaip ir kitose Europos šalyse, arba šiek tiek geresnė situacija. Jei žvelgtume į rizikos veiksnius, matome, kad apskritai... pažiūrėję į gyvenimo trukmę, labai džiaugiamės, kad mūsų moterys gyvena ilgiau, tai yra vidutiniškai gyvena devyneriais metais ilgiau už vyrus. Gerbiame ir džiaugiamės tuo faktu, kad taip yra. Tačiau pažiūrėjus, kita vertus, į vyrų grupę – vėlgi, gerbiame Seimo nariai, siūlau atkreipti dėmesį į vyrus, – vyrai Lietuvoje dažniau turi antsvorio, vyrai rečiau valgo vaisius ir daržoves, vyrai tris kartus dažniau ir didesniais kiekiais vartoja alkoholį, tris kartus dažniau rūko, rečiau reguliariai tikrinasi sveikatą. Ir kokią to išdavą mes matome? Kad vidutinė tikėtina sveiko gyvenimo trukmė vyrų grupėje yra trumpesnė negu moterų: vyrų – 58,9, o moterų – 62,9. Ir, žinoma, net 81 % visų nusižudžiusiųjų Lietuvoje yra vyrai. Taigi, atkreipkime dėmesį ir į vyrus.

Rizikos veiksniai, kaip minėjau, ir lėtinės ligos, kurios gali pasireikšti dėl tų rizikos veiksnių, didinti riziką pasireikšti. Tai alkoholinių gėrimų suvartojimo statistika. Kaip matote, nuo 2016 iki 2024 metų situacija yra gerėjanti. Tai yra labai džiugu, kad tas legalių alkoholinių gėrimų suvartojimas, tenkantis vienam gyventojui litrais, yra mažėjantis, tiek apskritai skaičiuojant visoje populiacijoje, tiek, be abejo, skaičiuojant ir tą populiacijos dalį nuo 15 metų amžiaus.

Legalus tabako gaminių vartojimas (visais atvejais kalbu apie legalų, žinoma). Yra ta paslėpta dalis, tai yra nelegalus vartojimas, bet legalus tabako gaminių suvartojimas taip pat turi tendenciją po truputį mažėti. Ir, žinoma, kokia yra rizika dėl, pavyzdžiui, rūkymo. Tai 2024–2025 metų duomenys apie piktybinių navikų pasireiškimą asmenims dėl rūkymo. Kaip matote, vėlgi ta tendencija yra geresnės dinamikos, tačiau visgi tam tikrų organų tam tikrų navikų dažnis išlieka gana didelis dėl rūkymo.

Lietuvoje yra prevencinių programų ir aš labai tikiuosi, kad ir jūs dalyvaujate ir tikrinatės pagal tas programas, nes tai yra labai svarbu. Tai yra dėl širdies ir kraujagyslių sistemos ligų, dėl storosios žarnos vėžio, dėl gimdos kaklelio, dėl prostatos ir dėl krūties vėžio. Valstybė finansuoja tas prevencines programas ir labai svarbu, kad mūsų žmonės pasinaudotų tomis teikiamomis galimybėmis. Pažiūrėję į statistiką matome, jog situacija yra gerėjanti. Metai iš metų vis daugiau žmonių dalyvauja prevencinėse programose. Tai krūties vėžio, gimdos kaklelio, kaip matote, situacija yra gerėjanti, mamografijos skaičiai taip pat gerėjantys, gliukozės koncentracijos, cholesterolio kiekio nustatymas kraujyje taip pat metai iš metų po truputį gerėja. Tai labai džiugu, bet, žinoma, norėtusi, kad tas procentas būtų dar didesnis ir siektų 99 plius procento, kaip kad yra tam tikros programos Lietuvoje, kurios pasižymi tokiu efektyvumu, pavyzdžiui, visuotinė naujagimių patikra.

Kalbant apie paskirtus ir nepaskirtus vaistus, tai žmonės juos vartoja dėl įvairių indikacijų. Kaip matote, gydytojų paskirtų vaistų procentinė dalis didėja. Nepaskirti vaistukai, jų vartojimas taip pat truputį populiacijoje didėja.

Kaip gali būti patobulinta ta įtrauktis į prevencines programas? Kaip mes galime patobulinti? Žinoma, yra įvairių veiksmų, kurie gali pagerinti šią situaciją. Pirmiausia, tai yra informuotumo didinimas. Labai svarbu ta pozityvi komunikacija, kalbėti apie tai, kad svarbu, ir akcentuoti sveikatos išsaugojimą, nekalbėti apie ligos baimę. Prieinamumo gerinimas, skaitmeninių sprendimų taikymas, žinoma, motyvaciniai veiksniai, kurie yra labai svarbūs. Tai, pavyzdžiui, darbdavių įtraukimas į šitą procesą, manyčiau, labai pagelbėtų. Pavyzdžiui, skatinti įmones suteikti laisvadienių profilaktiniams tyrimams arba vėlgi galvoti apie tam tikrus mokesčių palengvinimus. Bendruomenių įtraukimas ir, žinoma, duomenų analizė ir grįžtamasis ryšys.

Žmogui, kaip bet kuriai biologinei būtybei, yra labai svarbi fizinė veikla. Nacionalinėje sveikatos taryboje mes ne vieną kartą apie tai diskutavome ir kalbėjome, kad fizinė veikla taip pat galėtų būti priskiriama prie prevencinių programų, nes judėjimas, fizinis aktyvumas turi įtakos tiek žmogaus kūno masės indeksui, tiek, be abejo, turi įtakos ir diskutuojant apie riziką susirgti lėtinėmis ligomis. Taigi fizinė veikla yra kaip viena iš tokių nemokamų priemonių, bet ji turėtų būti labai skatinama Lietuvos gyventojų populiacijoje.

Kartais žinojimas ir tam tikri elgesio modelio pakeitimai taip pat gali padėti. Tai išorinės mirties priežastys, pavyzdžiui, gaisrai, skendimas arba autoįvykiai, kurie nusineša irgi tam tikrą dalį mūsų populiacijos. Juos galėtume jau, ko gero... Tarpinstitucinė pagalba labai padėtų mums galvoti ir apie tas priemones.

Labai svarbu diskutuoti apie psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą. Europoje apskritai maždaug 29 % suaugusių asmenų bent kartą vartojo narkotines medžiagas. Lietuvoje narkotikų vartojimo dinamika, kaip matote, nuo 2004 iki 2021 metų rodo irgi augimą, kas tikrai nedžiugina. Legalaus alkoholio suvartojimas, kaip minėjau, turi tendenciją šiek tiek mažėti, ir legalaus tabako suvartojimas per paskutinius metus taip pat leidžia galvoti apie gerėjančią situaciją.

Labai trumpai norėčiau pristatyti mūsų jaunimo ir psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo situaciją. Tai, manyčiau, žvelgiant į ateitį yra ypač svarbu. Lietuva dalyvauja tyrime, europiniame tyrime, praėjusiais metais daugiau kaip 4 tūkst. 700 moksleivių dalyvavo tame tyrime, tai yra vykdomos tarptautinės apklausos. Ką mes turime, kokia situacija? Tabako, cigarečių vartojimas. Kokia yra situacija? Ji yra gerėjanti. Respondentų skaičius sumažėjo nuo 54 % iki 21 %, tai džiugu. Elektroninių cigarečių vartojimas – situacija blogėjanti. Kaip matome, yra akivaizdus pakilimas. Vartoja net 32 % 13 metų ir jaunesnių moksleivių.

Ankstyvas alkoholio vartojimas. Pirmą kartą alkoholio vartojo iki 13 metų apie 30 % respondentų. Situacija, žvelgiant metai iš metų, yra gerėjanti, tai džiugu. Pasigėrė pirmą kartą 13 metų ir jaunesni, kaip matote, 7,5 % respondentų. Tas pokytis 2019 ir 2024 metų nėra statistiškai reikšmingas, nors matome nedidelį pakilimą 2024 metais.

Kanapių vartojimas – 2,5 % 13 metų ir jaunesni vartojo. Ankstyvas raminamųjų ir migdomųjų vaistukų vartojimas nepaskyrus gydytojui. Akivaizdžiai matome didėjimą, tai yra nuo 2,9 %

išaugo iki maždaug 10 %. Situacija nėra džiuginanti. Taigi beveik 23 % apklaustųjų vartojo nepaskirtus gydytojo raminamuosius ir migdomuosius vaistus.

Pasižiūrėję į atskirus regionus Lietuvoje dėl raminamųjų ir migdomųjų vaistų vartojimo be gydytojų paskyrimo, mes matome, lyderiai yra Klaipėdos rajonas, Raseinių rajonas, Ukmergės rajonas, Birštono ir Prienų rajonai. O mažiausiai – Alytaus rajono tiriamieji. Suvokiamas prieinamumas tų vaistų džiugina, kad mažėja, vadinasi, vis dėlto, matyt, tos kontrolės sistemos veikia.

Pagrindinės šio moksleivių tyrimo išvados yra tokios, kad alkoholio, cigarečių vartojimas – geriausi rodikliai, elektroninių cigarečių vartojimo situacija gerėja, kanapių – geriausi rezultatai nuo 2003 metų.

Nevienareikšmė kitų narkotikų vartojimo situacija. Naujų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas mažiausias nuo 2015 metų, bet (raudonai, kaip matote, pažymėta) išsiskiria tuo, kad didėja tarp jaunimo raminamųjų ir migdomųjų vaistų vartojimas be gydytojo paskyrimo. Na ir prevencinės programos, prevencinė veikla, žinoma, neapėrija visų moksleivių.

2017–2021 metais buvo atliekami nuotekų tyrimai siekiant identifikuoti, kokios narkotinės medžiagos. Tai yra europinis tyrimas. 78 miestai dalyvavo. Iš Lietuvos – Vilnius, Kaunas ir Klaipėda. Kaip matome, turime irgi tam tikrų problemų. Tai yra objektyvūs tyrimai, parodantys visos miesto populiacijos narkotinių medžiagų vartojimą. Esame gana aukštai. Pavyzdžiui, amfetaminas: Vilnius yra 21 pozicijoje, Kaunas – 23, Klaipėda – 27. Metamfetaminas: vėlgi Kaunas 19 vietoje ir taip toliau. Viršuje dešinėje yra ekstazio vartojimas. Vėlgi mes esame prie tų, kur vartojimas yra gausesnis.

Psichikos sveikata visiems aktuali ir svarbi. Daugiau kalbama šiuo metu apie perdegimo sindromą, kuris yra aktualus ir asmenims, dirbantiems asmens sveikatos priežiūros įstaigose, – gydytojams, slaugytojams, socialiniams darbuotojams. Psichikos elgesio sutrikimų daugėja. 2022 metais vienas iš aštuonių Lietuvos gyventojų turėjo problemų. Na ir tas padidėjimas gana ženklus – 28 % nuo 2016 iki 2022 metų. Moterų grupėje tas dažnis yra didesnis. Na ir išliekanti problema – savižudybės.

Žinoma, psichikos sveikatai turėjo įtakos ir kovidų pandemija, karantinas. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto mokslininkai atliko tyrimą, vertino skirtingo amžiaus Lietuvos gyventojų sveikatos rizikos veiksnių pokyčius, kurie buvo susiję su kovidų pandemija ir karantinu. Moksleiviai, studentai, suaugę žmonės – visi pažymėjo, kad įvyko tam tikrų pakitimų, dažniausiai į blogąją pusę, kai kuriais atvejais galbūt šiek tiek ir geriau.

Skaitmeninė visuomenė. Skaitmenizacija didėja, bet atsiranda probleminio interneto naudojimo rizika. Tai yra pasaulyje apie 11 % to probleminio naudojimo. Žinoma, Lietuvoje mes taip pat, ko gero, artimiausiu metu apie tai pradėsime labai aiškiai, aktyviai kalbėti.

O psichikos sveikatą, apskritai stresines situacijas galima valdyti ir nieko nekainuojančiomis priemonėmis – prisiminti tuos aštuonis patarimus: įkvėpk, judėk, veik, kalbėkis, maitinkis sveikiau, išlik blaivus, prisimink draugus ir pailsėk. Tai yra auksinės taisyklės, kurios kiekvienam iš mūsų galėtų padėti po stresinių situacijų.

Išlaidos sveikatai. (Artėju į pabaigą.) Manau, tai jums, kaip politikams, labai svarbu, aktualu ir reikėtų pasižiūrėti į sveikatos priežiūros išlaidas, palyginant su bendruoju vidaus produktu. Naujausi duomenys, kurie yra 2023 metų, kaip matote, – 7,26 %, o Europoje įprastai yra 10,4 %. Taigi vėl turime erdvės pasistiebtį ir vyti Europos šalis, kai kalbame apie sveikatos priežiūros išlaidas.

Savo lėšomis padengiamų išlaidų dalis Lietuvoje yra du kartus didesnė nei Europos Sąjungos vidurkis. Tai vėlgi yra ką veikti galvojant apie šią situaciją, apie tuos mokėjimus savo lėšomis. Kaip matote, Lietuvoje 30 %.

Dar viena labai įdomi lentelė, Pasaulio banko pateikta, tiesa, šiek tiek anksčiau, 2019 metais, bet joje mes galime matyti tam tikras tendencijas ir įdomius faktus. Kokius? Tai yra daugiau išlaidų sveikatai, ir tai yra susiję su ilgesne žmogaus gyvenimo trukme. Žinoma, lyderis yra Jungtinės Amerikos Valstijos. Tai yra tais 2019 metais, kaip matote, vienam gyventojui tenkančios išlaidos sveikatai – daugiau kaip 10 tūkst. dolerių, vidutinė numatoma gyvenimo trukmė – 77 metai. At-

kreipkite dėmesį į mūsų kaimynus lenkus, kurie skyrė tuo metu dešimt kartų mažesnę finansavimą, bet gyvenimo trukmė lygiai tokia pat, kaip skiriant Amerikoje daugiau kaip 10 tūkst. dolerių. Taigi ne visuomet pinigai viską lemia. Žinoma, norėusi, kad ta dalis bent jau Lietuvoje būtų didesnė, nors, dar kartą kartoju, ne visuomet pinigai yra esminis dalykas. Pasižiūrėję į Japoniją matote, tai nėra tas lyderis, bet gyvenimo trukmė yra ilgiausia. Taigi yra kitų, matyt, niuansų, tai yra apskritai organizacija kaip funkcionuojanti sveikatos apsaugos sistema.

Sveikatos priežiūros išlaidų, palyginus su bendruoju vidaus produktu, atskiros dalys yra išskirstytos, tai yra gydymas, reabilitacija ir taip toliau, be abejo, didžiąją dalį sudaro tos lėšos, skiriamos gydyti.

Ir personalizuota medicina. Ar ji gali padėti mums sumažinti, pavyzdžiui, kraujotakos ligų Lietuvoje, nes, kaip matėte, mirties priežasčių struktūroje tai sudaro ženkliai dalį mūsų populiacijos. Taigi, personalizuota medicina gali užtikrinti ankstyvą diagnostiką, tikslines prevencijos priemones, individualizuotą gydymą ir efektyvesnę stebėseną ir tai, be abejo, turėtų įtakos mažinant kraujotakos ligas.

Jeigu pasižiūrėtume į personalizuotos medicinos scenarijus, kurie galimi Lietuvoje, trys scenarijai, pavyzdžiui, mažo masto scenarijus, vidutinio masto ir nacionalinis. Žinoma, skiriasi finansavimas, bet aiškiai skiriasi ir numatoma nauda, tai yra tas procentas, koku galėtume tikėtis sumažinti kraujotakos ligas ir mirtingumą dėl šitos grupės ligų. Tas nacionalinio masto turbūt scenarijus būtų idealiausias, nes tikėtina, jog 20 % mes galėtume sumažinti.

Nacionalinė sveikatos taryba dirbdama – kaip minėjau, mūsų nariai dirba visuomeniniais pagrindais, bendraudami su įvairiomis ministerijomis, institucijomis, specialistais, mokslininkais, nevyriausybinėmis organizacijomis – analizuoja sveikatos būklės rodiklius, pokyčius, tendencijas. Per šitą laikotarpį mes pateikėme 151 siūlymą, parengti klausimynai, apklausos atliktos dėl vaikų sveikatai palankesnės mitybos sistemos Lietuvoje, sveikatos apsaugos reformos planavimo etapo vertinimai, savivaldybės gydytojo vaidmuo. Mūsų posėdžiuose buvo skiriamas didelis dėmesys personalizuotai medicinai, onkologinių ligų prevencijai, prevencinėms programoms įgyvendinti, žinoma, ekstremalių situacijų valdymo aktualijoms, psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijai bei prieinamumui mažinti ir fiziniam aktyvumui.

Naudodamasis proga labai noriu padėkoti Nacionalinės sveikatos tarybos nariams, kurie ir šiandien dalyvauja, dėkoju Nacionalinės sveikatos tarybos sekretariatui, dėkoju Sveikatos reikalų komitetui, šios kadencijos ir praėjusios kadencijos nariams. Labai svarbus tas mūsų bendravimas ir bendradarbiavimas. Dėkoju visoms ministerijoms, su kuriomis teko bendrauti ir draugauti, ir, žinoma, mokslininkams, kurie prisidėjo prie mūsų teikiamų siūlymų.

Labai ačiū, gerbiami Seimo nariai. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. O aš Seimo vardu padėkosiu Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininkui gerbiamam A. Utkui už metinį pranešimą. Jisai sutiko atsakyti į jūsų, Seimo nariai, klausimus. Galime bendru sutarimu sutarti, kad mes skirsime 10 minučių klausimams ir atsakymams? (*Balsai salėje*) Ačiū, kaip ir turiu sutikimą. Pirmoji jau yra užsirašiusi klausti J. Sejonienė. Prašom.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Dėkoju jums, gerbiamas profesoriau, už pranešimą. Aš neabejotinai tikiu, kad Nacionalinė sveikatos taryba yra ir turėtų būti labai svarbus žaidėjas formuojant sveikatos priežiūros politiką. Žinau, kad tikrai ir Sveikatos reikalų komitetas kreipiasi į jus atskirais klausimais, aš esu kreipusis. Labai dėkoju už labai konstruktyvų atsakymą. Labai apmaudu, kad projektas, kuris, mano supratimu, tikrai prisidėtų prie visuomenės sveikatos gerėjimo, Seimo nebuvo priimtas.

Aš norėčiau paklausti. Kaip jūs įsivaizduojate, ką galėtų padaryti šitas Seimas, nepaisant to, kad po jūsų metinio pranešimo (šiandien metinis pranešimas) gal siūlė, kad išvis nereikėtų šitos institucijos? Ką galėtų Seimas padaryti ir ką jūs galėtumėte padaryti? Kokių sąlygų reikia, kad Nacionalinės sveikatos tarybos veikla išties būtų matoma ir įgyvendinami jūsų pasiūlymai?

A. UTKUS. Labai ačiū už klausimą. Mieli Seimo nariai, aš ne vieną kartą per pranešimą paabrėžiau, jog 15 iškilių mokslininkų, kolegų, kurie dirba Nacionalinėje sveikatos taryboje, dirba visuomeniniais pagrindais. Šiandien, žinoma, pasaulis yra visiškai kitoks – įprastai už bet koki

darbą yra atlygis. Aš manau, kad Nacionalinės sveikatos tarybos veikla būtų žymiai efektyvesnė, įvairiomis prasmėmis geresnė, jeigu atsirastų galimybių finansuoti.

Šiandien galiu pasakyti, koks yra Nacionalinės sveikatos tarybos biudžetas. Galbūt jūs, kaip Seimo nariai, ir žinote, bet metinis biudžetas yra 107 tūkst. eurų. Ir beveik 94 tūkst. yra skiriami užmokesčiui ir „Sodrai“. Žinoma, Nacionalinė sveikatos taryba turbūt negali pasitelkti nepriklausomų mokslininkų, kurie galėtų atlikti vieną ar kitą analizę ir pateikti tam tikras išvadas.

Aš labai tikiuosi, kad mūsų Nacionalinės sveikatos tarybos dalis, tai yra būtent finansinė dalis, galėtų būti pagerinta, nes yra 2021 metų Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos nuostatų patvirtinimo“, kuriame parašyta, kaip taryba turi funkcionuoti. Bet tai yra jūsų valia, turbūt šitos kadencijos Seimo, esant galimybei ir norui, koreguoti tą nutarimą, pagalvojant apie tai, kad finansiniai dalykai yra svarbūs. Jie ženkliai prisidėtų prie šios institucijos funkcijų pagerinimo.

PIRMININKĖ. Jūsų norėtų paklausti A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas profesoriau, dėkoju už tokią išsamų pranešimą. Aš manau, kad į mano klausimą atsakys iš dalies ir Sporto universiteto rektorė, matau, kartu su jumis. Mano klausimas būtų: 2015 metais, prisimenu, atėjo kariuomenės vadas į mano kabinetą, buvau premjeru, ir pateikė ataskaitą, kad 55 % jaunuolių netinka į Lietuvos kariuomenę. Tai, žinote, truputį šurpinantys skaičiai, ir faktiškai dėl fizinio aktyvumo stokos ir taip toliau. Jūs kalbėjote apie tam tikras prevencijas ir apie tam tikras ligas, su kuriomis susiduria senyvo amžiaus žmonės. Ar jūs negalvojate, kad fizinės veiklos prevencija turėtų būti mokyklose? Aš manau, kad ir mes mažiau vyresnio amžiaus žmonių turėtume susirgusių, ir gyvenimo trukmė gal ilgėtų. Tikrai tokie skaičiai kelia šurpą. Aš manau, kad šita problema tik stiprėja ir gilėja. Kokia būtų jūsų nuomonė?

A. UTKUS. Labai ačiū už klausimą. Iš tikrųjų labai aktuali tema. Nacionalinėje sveikatos taryboje mes turėjome posėdžių ir kalbėjome apie fizinį aktyvumą, ne vienas posėdis buvo skirtas tai temai. Buvo diskusija apie tai, kad galbūt reikėtų galvoti apie atskirą fizinio aktyvumo krepšelį, kuris galėtų pagelbėti, galvojant apie tą fizinio aktyvumo padidėjimą, ypač mūsų jaunimo, mūsų moksleivių grupėse. Manychiau, kad mūsų pozicija nesikeičia. Profesorė turbūt galėtų paantrinti dėl būtinybės aktyvinti fizinę veiklą. Kaip minėjau, žmogus – biologinė būtybė. Jis turi judėti.

Fizinė veikla reikalinga ir sveikam asmeniui, ir, žinoma, yra puikiai žinomų atvejų, kai netgi ligotiems asmenims, kurie serga lėtinėmis ligomis, pavyzdžiui, genetinėmis ligomis, fizinė veikla pagerina jų būklę. Kaip bebuvę, fizinė veikla yra labai svarbi. Turbūt profesorė dar galėtų papildomai pridėti prie šito klausimo tam tikrų iliustracijų.

PIRMININKĖ. Ačiū. Kitas norėtų... Norėtų prisistatyti. Prašom.

D. RĖKLAITIENĖ. Labai trumpai. Ačiū už klausimą ir ačiū už galimybę pasisakyti. Iš tiesų ta situacija pirmiausia yra turbūt nacionalinio saugumo klausimas, ką jūs paminėjote dėl to, kad tikrai 50 % šauktinių šiuo metu yra netinkami dėl sveikatos būklės. Bet aš dar noriu pabrėžti, kad čia reikia turėti galvoje, kad su kiekvienais metais tie fizinio pajėgumo vertinimai dar mažėja. Tai įsivaizduokite, vadinasi, jeigu mes žiūrime, jie yra minimalūs, kad būtų galima patekti.

Kitas dalykas, mes turime dar labai didelę problemą dėl psichinės sveikatos. O šiuo atveju fizinis aktyvumas labai stipriai prisideda ir prie psichinės sveikatos, ir prie žalingų įpročių, nevarojimo ir taip toliau. Todėl galbūt atsakydama dar netgi į pirmą klausimą prie gerbiamojo profesoriaus pridėčiau, kad ką galėtų išvis padaryti Seimas, tai, visų pirma, atkreipti dėmesį į mokslinius faktus ir argumentus, priimdamas sprendimus. Mes, kad ir kaip labai stengiamės, taip sakant, teikti rekomendacijas, pagrįstus duomenis, kartais kažkodėl sprendimai yra priimami neatsižvelgiant į tai. Tai, man atrodo, būtų labai didelė pagalba visiems, jeigu prieš priimant sprendimus būtų atsižvelgta į argumentuotą nuomonę.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų klausia A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui, gerbiamas profesoriau. Tikrai įdomus pranešimas. Aš manau, ne tik politikai, bet ir draudimo bendrovės atidžiai analizuoja jūsų pranešimus: nuo tam

tikro amžiaus drausti gyvybės draudimu tiesiog nustoja, nes jau žino, koks gali būti rezultatas. Bet mano klausimas kaip tik būtų... Jūs paminėjote, kad 78 % ten 60...

A. UTKUS. 65+.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). ...65+ turi sveikatos problemų, bet dauguma prevencinių programų kaip tik tokio amžiaus ir pasibaigia. Tai gal reikėtų skirti finansavimą, kad jos tęstųsi? Vis dėlto žmonės gyvena ir po 65+. Tai kad jos tęstųsi, nes ne visos ligos pasireiškia būtinai iš karto, jos gi pasireiškia bet kuriame amžiuje, gal tas finansavimas būtų šiuo atveju?

O dėl jūsų pasiūlymo dėl finansavimo, duomenų analizė turi būti finansuojama. Kovido pandemijos metu būtų duomenų analizė politinei valdžiai padėjo priimti reikalingus, būtinus, savalaikius sprendimus ir šiuo atveju. Taip pat pritariu.

A. UTKUS. Labai ačiū už klausimą ir pastebėjimus. Aš manyčiau, kad iš tikro Lietuvos gyventojų mes neturėtume segreguoti pagal jų amžių. Kaip jūs teisingai paminėjote, tai nebūtinai 65 metų žmogui pasireiškia viena ar kita daugiaveiksnės etiologijos liga – ji gali ir vėliau pasireikšti. Turbūt būtų prasminga, kad tos prevencinės programos būtų taikomos neatsižvelgiant į žmogaus amžių. Žinoma, kita vertus, reikia atsižvelgti ir į valstybės finansines galimybes – ar galima, ar negalima. Šiuo atveju turbūt visuomet yra balansuojama ir galvojama, kaip padaryti ir kaip geriau išspręsti tą klausimą. Dėl širdies ir kraujagyslių sistemos ligų, tai yra ta tikslinė grupė 40–60 metų amžiaus, kada išryškėja sutrikimai. Bet aš manau, kad mes turėtume diskutuoti, ir aš paminėjau vieną iš punktų – personalizuotos medicinos galimybių įveiklinimas Lietuvoje. Jeigu mes tą pradėsime, tai manau, kad situacija ženkliai pagerėtų, kalbant apie įvairių ligų ankstyvą diagnostiką, stebėseną ir gydymą.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Dėkoju už galimybę paklausti. Aš čia. Kolegos neklausė apie paauglius ir vaikus, apie jų psichinę sveikatą. Mes matėme jūsų pranešime nerimą keliančią statistiką. Iš tikrųjų daug vaikų ir paauglių kenčia nuo įvairių priklausomybių: nuo ekranų, nuo psichotropinių medžiagų, alkoholio ir taip toliau. Taip pat niekaip negalime sureguliuoti patyčių paplitimo, jaučia atskirtį, nepakankamai tėvų dėmesio ir panašiai. Ir aš žinau, kad bent jau Klaipėdos krašte, kuriam atstovauju, tikrai trūksta pagalbos, nėra prieinama ta pagalba, trūksta psichikos sveikatos centrų, kur galėtų kauptis tiek patys jaunuoliai, tiek tėvai.

Galbūt matote kažkokius sprendimus ir galbūt matote, kur yra spragų? Ir patarimas mums, kaip įstatymų leidėjams, į ką reikėtų atkreipti dėmesį? Kasdien matome, kaip nusižudo jaunas žmogus. Tai tikrai yra skaudu.

A. UTKUS. Ačiū už klausimą ir tuos pastebėjimus. Iš tikro situacija nėra džiuginanti, kalbant apie mūsų jaunimą, apie vaikus ir priklausomybes. Šiuo atveju, be abejo, reikalingas tas glaudesnis tarpinstitucinis bendradarbiavimas. Vien tik asmens sveikatos priežiūra ar visuomenės sveikatos priežiūros atstovai negalėtų išspręsti tos problemos. Būtinai reikėtų pasitelkti ir pedagogus, tai yra Švietimo, mokslo ir sporto ministeriją, žinoma, ir teisėsaugos institucijas, kurios galėtų padėti užkardyti šitą procesą, tai yra psichoaktyviųjų medžiagų nelegalų vartojimą.

Manau, kad tai, ko gero, būtų atskira diskusija. Tas klausimas galėtų būti diskutuojamas ir Seimo Sveikatos reikalų komitete, galbūt paimti kaip atskirą temą ir pasižiūrėti, kokios yra tos problemos, kaip būtų galima spręsti. Manau, kad Nacionalinė sveikatos taryba, turėdama tuos duomenis, kuriuos pateikiau, tai yra tik dalis duomenų, bet yra išsamūs duomenys to paties europinio tyrimo... Manau, kad bendromis jėgomis galime identifikuoti, kaip tai yra, kokia situacija, ir po to bandyti susidėlioti, kaip spręsti, turint tos problemos sprendimo šeimnininką. Man atrodo, visuomet labai svarbu bet kuriuo atveju turėti administratorių, šeimnininką, ar tai būtų prevencinės programos, ar mes kalbėtume apie tas problemas, kurios yra susijusios su mūsų jaunimo priklausomybėmis.

PIRMININKĖ. Ačiū. Laikas, kurį sutarėme, išseko. Manau, tikrai Seimo nariai, kurie norės ir turės klausimų, galbūt ir prieš ar kitą laiką sutars su pranešėju. Dėkojame jums už jūsų metinį pranešimą. Ačiū, kad buvote Seime. Linkime sėkmės.

A. UTKUS. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū jums. Mes tęsiame darbotvarkę.

14.47 val.

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-738 (pateikimas)

Pristatau jums darbotvarkės klausimą – Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-738. Pateikimo stadija. Kviečiu į tribūną pranešėja – Lietuvos Respublikos Prezidento vyriausiąją patarėją V. Augustinavičių. Prašom.

V. AUGUSTINAVIČIUS. Laba diena, gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Šalies Prezidento vardu esu įpareigotas jums pateikti Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Nuo 2020 metų veikiantis papildomas individualios pensijos dalies indeksavimas padėjo vidutinei senatvės pensijai reikšmingai ūgtelti, priartinti pensiją iki pusės vidutinio atlyginimo, tačiau, šalies Prezidento nuomone, galutiniai tikslai dar nėra pasiekti. Turime vis dar aukštą senjorų skurdo lygį, kuris turi pradėti mažėti, o pensijų pakeitimo norma turi perkopti pusę vidutinės algos. Atitinkama politikos formuotojų pareiga, be abejo, tai užtikrinti.

Seimui teikiamo įstatymo projekto tikslas yra aiškiau ir tiksliau nustatyti papildomam individualios socialinio draudimo pensijos dalies indeksavimui skirtinas papildomas lėšas. Siūloma, kad ši suma būtų ne mažesnė negu 20 % planuojamo Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto teigiamo pinigų srautų rezultato, kitaip tariant, „Sodros“ metinio perviršio.

Pastebėtina, kad pastaruosius du kartus papildomam pensijų indeksavimui buvo skiriama tik nuo 5 iki 8 % nuo „Sodros“ perviršio, kai maksimali riba yra 75 %. Pastarųjų metų Socialinio draudimo fondo biudžeto rodiklių duomenys rodo, kad atskirais metais individualios pensijos dalies indeksavimas galėjo būti spartesnis. 2025 metams buvo numatyta papildomai 37 mln. eurų, 2024 metams – 47 mln. eurų, kai 2023 metams – 120 mln. eurų, o 2022 metams – 70 mln. eurų. Dėl to tikslinga nustatyti aiškesnes ribas, pagal kurias gali būti nustatoma konkreti papildomų lėšų, skiriamų individualiai pensijos daliai indeksuoti, suma. Tai numatoma teikiamu įstatymo projektu.

Prezidento teikiamu įstatymu siūloma „Sodros“ perviršį teisingiau paskirstyti tarp papildomo pensijų didinimo ir fiskalinio tvarumo tikslų. Šiuo metu „Sodros“ rezervo kaupimo tempas pernelyg pamina esamų pensininkų interesus. Minimalios „Sodros“ perviršio ribos – 20 % įtvirtinimas sukurs daugiau aiškumo ir dėmesio dabartiniams senjorams.

Prezidento nuomone, mes galime ir privalome siekti abiejų tikslų: labiau padėti esamiems senjorams, kartu išlaikyti „Sodros“ finansus atsparius ateities iššūkiams. Pastebėtina, kad „Sodros“ rezervas siekia virš 3,5 mlrd. eurų, o metams pasibaigus perkoptų 4 mlrd. eurų. Norėčiau pabrėžti, kad įstatymo projektu nesiūloma mažinti „Sodros“ rezervo, tik siūloma jį kaupti nuosaičiau. Taip pat pastebėtina, šalyje persikirstymo per BVP lygis yra pasiekęs 33,4 % nuo BVP. Jis yra rekordiškai aukštas ir tai rodo išaugusį fiskalinį pajėgumą, leidžiantį vienu metu stiprinti gynybą ir įgyvendinti socialinę programą.

Įstatymo projektas buvo derintas su ministerijomis ir „Sodra“. Kviečiu pritarti įstatymo projektui po pateikimo ir jį svarstyti kartu su 2026 metų biudžetų projektais. Ačiū už dėmesį. Esu pasirengęs atsakyti į jūsų klausimus.

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjui už pateikimą. Jūsų norėtų paklausti A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas pranešėjau, iš tikrųjų sprendimas nulems, kad anksčiau buvo tas pertekliaus paskirstymas galimas nuo 0 iki 75 %, o dabar nuo 25 iki 75 %, nes XVIII Vyriausybė 2023 metais iki 50 % pertekliaus naudojo pensijoms pakelti dėl labai didelės infliacijos. Šiuo atveju pasiūlymas, kuris, sakyčiau, tiesiog pakelia tą kartelę, nulemtų, čia taip grubiai paskaičiavau, kad per mėnesį vidutiniškai vienam pensininkui maždaug 18 eurų padidėtų. Remiuosi tais skaičiais, kurie yra aiškinamajame rašte. Kodėl vis tiksliai pasirinkti tie 25 %, gal yra

kokių nors ekonominių pamastymų, kriterijų, kodėl būtent 25 %, nes, kaip minėjau, buvo ir didesnių procentų paskirstymas?

V. AUGUSTINAVIČIUS. Ačiū už dėmesį. Pasirinkta siūloma suma yra nuo 20 iki 75 %. Šiuo atveju Prezidentas siūlo nustatyti tam tikras ribas, tai yra grindis ir lubas. Kaip pastebėjau ir pateikdamas, per paskutinius du biudžetus buvo panaudojama tikrai nuo 5 iki 8 %, mes matome, kad buvo pradėta nebeišnaudoti tų galimybių sparčiau atliepti esamų senjorų padėtį. Dėl to ir siūloma nustatyti ribas, tai yra kaip kompromisinis sprendimas, kuris atlieptų tiek „Sodros“ kaupimo tikslus, tiek ir padėtų labiau sumažinti senjorų skurdą, padidinti pakeitimo normą ir pagerinti jų padėtį. Dėl to ir siūloma nustatyti minimalią 20 % ribą, tačiau Vyriausybės diskrecija išliks, galimybė skirti ir daugiau – iki tų 75 % vadinamųjų lubų.

PIRMININKĖ. Jūsų klausia G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Išties, kaip jau Arvydas ir sakė, idėja nenauja, įstatymas senokai priimtas. Jau kelerius metus aktyviai naudojamos galimybės papildomai indeksuoti pensijas, būdavo net irgi 50 % „Sodros“ perviršio, to papildomo priaugimo rezervo naudojama papildomai pensijoms indeksuoti. Buvo atsižvelgiama į objektyvias aplinkybes, kurios tuo metu dėjosios valstybėje ir pasaulyje, tarkime, didelę infliaciją ar sparčiai augantį darbo užmokestį, kuris gerino pajamų rinkimą. Na, Vyriausybė apsisprendavo žvelgdama į daugelį daugelį kriterijų. Dabar jūs siūlote siaurinti šį pasirinkimą. Manau, kad pati idėja nėra kokia nors labai novatoriška. Mano galbūt klausimas dėl tokio praktinio taikymo. Kadangi žinau, kad prezidentūros atstovai dažnai su Finansų ministerija iš anksto susitinka aptarti biudžeto projektą, galbūt esate aptarę, koks dydis papildomo pensijų indeksavimo galėtų būti, atsižvelgiant ir į šį įstatymą, ir į šiaip jau galiojantį reguliavimą, kuris tokią galimybę leidžia?

V. AUGUSTINAVIČIUS. Be abejo, Prezidento susitikimuose su kandidatais tiek į finansų ministrus, tiek į socialinės apsaugos ir darbo ministrus, tiek su paskirta premjere pensijų klausimas buvo aptartas, nes tai yra vienas iš svarbiausių dalykų, tai yra tikslas mažinti senjorų skurdą. Su visomis institucijomis yra kalbėta, kad skirti 20 % tai yra tikrai realus dalykas. Ar Vyriausybė turėtų galimybę sparčiau ir daugiau lėšų skirti, tai matysime kitų metų biudžeto projekte.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Iš tikrųjų, kaip čia jau diskutuojame, buvusi I. Šimonytės Vyriausybė naudodavosi galimybe skirti dalį to perviršio papildomai pensijoms indeksuoti, ir, kaip aš suprantu, prezidentūrai tie sprendimai kaip ir tiko, nes kokio nors įstatymais nustatyto ribojimo iš apačios ar iš viršaus nebuvo teikiama. Dabar dirbs kita Vyriausybė. Sakykite, jeigu teikiate tokius apribojimus ir nustatote Vyriausybės sprendimų ribas, tai iš kurios pusės čia yra nuogąstavimų, ar kad neleistumėte 100 % perviršio teikti pensijoms indeksuoti, ar nuogąstaujate, kad teiks per mažai, ir dedate tuos 20 %?

V. AUGUSTINAVIČIUS. Ačiū už klausimą. Mes matome, kad „Sodros“ rezervas yra kaupiamas ypač sparčiu tempu, tai „Sodra“ turi turėti tam tikrus fiskalinius buferius. Šiuo metu „Sodros“ rezervą sudaro apie 3,5 mlrd. eurų, metų gale, matyt, perkops 4 mlrd. eurų. Tačiau kartu pastebėjome, kad, rengiant tiek 2024 metų biudžetą, tiek dar kitų metų biudžetą, vis daugiau lėšų yra skiriama „Sodros“ rezervui sukaupti ir vis mažiau skiriama lėšų papildomai pensijoms indeksuoti. Dėl to taisyklių aiškumas ir didesnis nuspėjamumas, kiek didės pensijos, yra labai svarbus dalykas. Dėl to ir yra pasiūlyta, kad būtų ir mažiausia, ir didžiausia riba, kiek yra skiriama „Sodros“ perviršio, o Vyriausybės diskrecija yra pagal tas ribas numatyti finansines galimybes.

PIRMININKĖ. Klausia P. Kuzmickienė.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Pratęsiu kolegės Jurgio klausimą. Gal sukonkretinsiu jį ir paklausu šitaip: ar šis siūlymas dėl „Sodros“ priaugio reglamentavimo įstatyme nėra signalas dėl nepasitikėjimo I. Ruginienės Vyriausybe ir jos sprendimais auginti ar mažinti pensijas?

V. AUGUSTINAVIČIUS. Prezidentas idėją, kad turėtume aiškiau apibrėžti, kaip yra paskirtomas „Sodros“ perviršis tiek rezervui, tiek einamiesiems... senjorų padėčiai, yra išsakęs dar ir 2024 metais, ir pavasarį, tai nėra nauja idėja. Tačiau, matydami tuos biudžetus, mes matome, kad tą idėją reikia kristalizuoti. Tai nėra naujas dalykas, bet tai yra ta idėja, kurią dabar siūloma konkrečiu įstatymo projektu įgyvendinti.

PIRMININKĖ. Jūsų norėtų paklausti B. Ropė.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Norėjau jūsų nuomonės. Man iš tikrųjų atrodo, kad jau ne vieni metai valstybė, arba valdžia, gyvena pensininkų sąskaita. Paprastai žmonės būna skolingi fondams, o šiuo atveju valstybė skolinga pensininkams. Ir matant tai, kad iš tikrųjų pensininkai gyvena sudėtingai, nuolatos yra siūloma, kad kiek nors grąžinsime kada nors. Kokia būtų jūsų nuomonė, jeigu priimtume sprendimą, kadangi vis tiek daugiau kaip 3,5 mlrd. jau šiandieną yra pinigų, kuriais valstybė naudojasi, grąžinti visą prieaugį, kuris bus šiais metais?

V. AUGUSTINAVIČIUS. Ačiū už klausimą. Intervalas, pagal kurio ribas Vyriausybė priimtų sprendimus, yra nuo 25 % iki 75 %. Amplitudė išlieka vis dar aukšta ir galimybės sparčiau padidinti pensijas yra gana ženklios. Mes esame girdėję, kad gerbiama paskirtoji premjerė kalba, kad reikia judėti link pensijų pakeitimo normos gerokai priartinant ją prie 60 %, bet, be abejo, viskas suvedama į bendrą biudžetą ir, matyt, pagal bendrą biudžetą bus svarstoma, koku dydžiu pensijos galėtų augti pagal tą intervalą, kurį yra siūloma taikyti.

PIRMININKĖ. Klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Sveiki, gerbiamas patarėjau. Sutikite, kad Prezidentas truputį žengia į Vyriausybės kompetenciją, tikrai tai nėra užsienio politika, teisėtvara ar kitos institucijos. Lengva siūlyti sprendimus viršyti perviršį. Tai mano pirmasis klausimas yra, ar sunkmečiu Prezidentas irgi ryšis... valios ateiti su sudėtingais sprendimais, kai reikės „Sodros“ biudžeto deficitą kažkaip papildyti? Ar bus ryžto ne tiktai perviršį perskirstyti, bet kai reikės ir sudėtingoje krizinėje situacijoje gelbėti kai kurias „Sodros“?..

Antras klausimas konkretesnis. 2019 metais pačiame įstatyme nustatyta, kad papildomas individualios pensijos indeksavimas taikomas tik dviem sąlygomis: pirma, kai pensininkų arba asmenų virš 65 metų skurdo lygis yra didesnis negu 25 % arba pensijos santykis su tais metais prognozuojamu vidutiniu neto darbo užmokesčiu yra mažesnis negu 50 %. 2025 metais, tai yra šiemet, abudu kriterijai nėra viršijami. Kodėl jūs imatės būtent šiemet įgyvendinti, kai įstatyme įvesti tie kriterijai rodo, kad čia būtų tik politinis sprendimas, o ne poreikį tenkinantis sprendimas?

V. AUGUSTINAVIČIUS. Labai ačiū už klausimą. Atsakant, senjorų skurdo lygis yra 37,8 % 2025 metų II ketvirtį, tai yra stiprus tikslas gerokai sumažinti skurdo lygį. Ir tie kriterijai, kurie yra pagal įstatymą, nėra tenkinami, kad nereiktų papildomai indeksuoti.

Grįžtant prie pirmo jūsų klausimo, jūs kalbate apie krizines situacijas. Lietuvoje makroekonominis valdymas pasikeitė nuo 2019 metų. Tai, matyt, viena reta išimtis iš daugelio Europos šalių, kai Lietuvoje ekonomika nekrito nuo 2019 metų, buvo taikoma anticiklinė ekonominė politika, todėl mes turėtume kalbėti ne apie kokius nors išlaidų karpymus, kas buvo 2009 metais, bet apie tai, kaip skatinti ekonomiką ir neturėti jokių ekonominių nuosmukių.

PIRMININKĖ. Klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas pranešėjau, savo pristatymo pabaigoje jūs pasakėte, kad yra galimybių ir socialine rūpyba, ir gynybos dalykais pasirūpinti. Aš, kaip pradedantis pensininkas, būčiau linkęs atsisakyti prie savo pensijos tų 18 eurų prieaugio, kuris atsirastų, tas prieaugis, su šituo projektu. Bet mano klausimas susijęs su tuo jūsų pasisakymu. Norėtusi iš Prezidento, iš prezidentūros išgirsti daugiau finansinių iniciatyvų gynybos finansavimo srityje. Ar yra numatomi tokie dalykai? Taip sakant, nelabai kritikuojant šitą teikiamą projektą, bet kažkaip norisi ne tik socialinės rūpybos malonių žinių, bet ir gynybai finansuoti reikalingų projektų. Ar yra numatomi tokie iniciatyviniai projektai, ar ne?

V. AUGUSTINAVIČIUS. Ačiū už klausimą. Mokesčių reforma buvo priimta šių metų I pusmetį. Gynybos fondas bus papildytas apie pusę milijardo eurų nuo 2027 metų, tai yra reikšmingos sumos.

Kitas svarbus rodiklis, kurį taip pat paminėjau pateikimo kalboje, tai yra perskirstymo lygis Lietuvoje nuo 30 % 2019 metais, kuris buvo ilgą dešimtmetį išaldytas, padidėjo iki 33,4 %, vykstant aktyvią ekonominę politiką ir keičiantis ekonomikos struktūrai. Turint gerokai didesnę perskirstymo per BVP lygį, be abejo, ir valstybės fiskalinis pajėgumas yra išaugęs, ir galimybės ne

vieną, o du tikslus vienu metu įgyvendinti – tiek gynybos stiprinimą, tiek socialinę programą. Šiuo metu tokios galimybės yra susiformavusios.

PIRMININKĖ. Ačiū, bet laikas, skirtas klausimams, baigėsi. Padėkosime pranešėjui V. Augustinavičiui. Ačiū jums. Motyvai dėl viso už, prieš. Turime už – K. Podolskis. Prašom.

K. PODOLSKIS (*LSDPF*). Ačiū. Manau, tikrai turime palaikyti šią iniciatyvą. Spartesnis pensijų indeksavimas yra ir Vyriausybės vienas iš prioritetinių darbų. Kaip ir pristatė Prezidento patarėjas, senatvės pensijos santykis su vidutiniu darbo užmokesčiu Lietuvoje išlieka vis dar per mažas, todėl turime siekti jo didėjimo. Šie pakeitimai užtikrintų, kad ir ateities vyriausybės laikytųsi tos pačios politikos ir didintų pensijas, išvengtume ir pensijų klausimo politizavimo tam tikrais atvejais.

Be abejo, tai bus Finansų ministerijos darbas, kad būtų užtikrintas šio sprendimo tvarus įgyvendinimas, bet ši idėja viršplaninę dalį panaudoti papildomam pensijų didinimui yra tikrai racionali. Todėl kviečiu palaikyti, kolegos. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvų prieš nėra. Primenu kolegoms, kad apsispręsimе balsuodami numatytu laiku – 15 val. 15 min., per balsavimo langą.

15.03 val.

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 24 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-617 (pateikimas)

Toliau skaitau kitą darbotvarkės klausimą – Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 24 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-617. Į tribūną kviečiu pranešėją L. Kukuraitį.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, kartu su kolegėmis J. Zailskiene ir D. Asanavičiūte-Gružauskiene teikiame Socialinio draudimo pensijų įstatymo 24 ir 41 straipsnių pakeitimo projektą, kuriuo siekiame spręsti praktikoje pasitaikančius atvejus, kai dėl socialinio draudimo senatvės pensijos skyrimo asmenys kreipiasi pavėluotai, tai yra praėjus daugiau negu 12 mėnesių nuo teisės gauti senatvės pensiją atsiradimo dienos. Šiuo metu galiojantis įstatymas nustato, kad tokiems asmenims senatvės pensija galėtų būti skiriama ir mokama ne daugiau kaip už 12 mėnesių iki kreipimosi dėl senatvės pensijos paskyrimo dienos. Tad jeigu pamiršai ar dėl kitų priežasčių kreipeisi vėliau negu metai, pavyzdžiui, kreipeisi po savo senatvės pensijos amžiaus ribos praėjus penkeriems ar dešimčiai metų, tu gauni kompensaciją tik už vienerius metus. Tokia situacija dažniausiai ištinka žmones, kurie gyvena užsienyje ir turi teisę į lietuvišką pensiją. Kadangi gauna vietos pensiją dėl to, kad dirbo užsienyje ir uždirbo tą pensiją, pamiršta, kad ir Lietuvoje turi šią teisę. Kai kreipiasi į „Sodrą“, „Sodra“ apskaičiuoja ir išmoka tik už vienerius metus. Aišku, kad socialinio teisingumo tikrai trūksta ir žmonės patiria didelius praradimus. Dėl to teikiame šiuos siūlymus.

Mūsų siūlomas principas yra toks, kad kompensuojamas būtų visas praleistas laikotarpis, už kiekvienus metus prie senatvės pensijos pridedant po 8 %. Pavyzdys būtų: jeigu aš kreipiuosi praėjus penkeriems metams po savo senatvės amžiaus ribos, tai gaunu 40 % kompensaciją, pridėtą prie mano senatvės pensijos. Mano senatvės pensija išaugtų tokiu dydžiu ir tai būtų kompensuojama. Šis principas jau yra taikomas tiems, kurie paprašo atidėti senatvės pensiją. Jie už kiekvienus metus gauna plius 8 % prie senatvės pensijos, kai jau pradeda jiems mokėti. Šis principas egzistuoja. Mes norime jį taikyti tiems, kurie nepaprašo, kurie pamiršta.

Taip pat siūlome nustatyti, jei asmuo senatvės pensijos atidėto skyrimo ir mokėjimo laikotarpį gavo kitą pensinę ar šalpos pensijos išmoką, už tą laikotarpį ši kompensacija nebūtų mokama, vadovaujantis tuo principu, kad socialinio draudimo išmokos neturėtų dubliuotis.

Taip pat siūlome atsisakyti tų penkerių metų ribos termino, kuris šiuo metu yra įstatyme, tiems, kurie gali atidėti pensiją ir gauti didesnę priemonę. Kitaip sakant, žmonės, jeigu mes priimtume šį įstatymo projektą, galėtų atidėti savo senatvės pensijos išmoką nebe iki penkerių metų,

bet iki dešimties ar daugiau. Turbūt labai mažai tokių žmonių yra, bet jų pensijos už kiekvienus praleistus metus būtų padidintos 8 %. Tai yra galimybės.

Prašome pritarti šiam projektui, nes tikrai yra atliepta daugelio užsienyje esančių žmonių situacija ir bandome spręsti tuo būdu, tuo principu, kuris jau šiuo metu galioja daliai mūsų pensininkų.

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjui. Jūsų norėtų paklausti keletas Seimo narių. Pirmasis klausia A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, aš turiu keletą klausimų, nes bent jau aš apie tokią praktiką kitose šalyse nebuvau girdėjęs. Mes ir taip pridare visokių tokių schemų. Ar darėte kokį nors skaičiavimą, kiek tokiu būdu galima išsprogdinti „Sodros“ biudžetą? Jeigu po 8 %, yra ten tokie elementarūs skaičiavimai, mes ir ribojome penkeriais metais, kad nebūtų piktnaudžiavimo. Tai yra vienas klausimas.

Antras. Kaip su kitomis grupėmis, kurioms taikomas ribojimas? Pavyzdžiui, vaiko pinigų gaunantiems, alimentus gaunantiems. Kodėl išskiriate tik šią grupę ir ar buvo darytas tyrimas, kiek tokių atvejų pasitaiko, ar tai yra vienetiniai? Ar toks siūlymas specialiai paskatinti užmiršti laiku kreiptis ir po to pareikalauti didesnės išmokos? Ačiū.

L. KUKURAITIS (DFVL). Šio įstatymo intencija yra ne paskatinti užmiršti, bet iš tiesų kurti žmonių tokią tinkamą santykį su institucijomis arba institucijų tinkamą santykį su žmonėmis. Jei žmogus užmiršo, o jam senatvės pensija priklauso pagal Konstituciją, kodėl mes kompensuojame tik už vienerius metus? Ar tai yra teisinga? Šiuo atveju, kadangi daliai žmonių sukuriame sąlygas atidėti pensiją, kodėl mes skriaudžiame tuos, kurie dėl, kaip sakiau, įvairių gyvenimo priežasčių tą pensiją pamiršta?

Dėl biudžeto. Ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, ir „Sodros“ informacija yra tokia, kad nėra daug žmonių, kurie atsideda pensiją, tikrai nedaug. Ką ir kalbėti apie tuos penkerius metus, vienus ar dvejus metus. Tikrai nedaug žmonių atsideda. Lygiai tas pats ir pamiršusių, štai tokių situacijų, kur mes kalbame apie penkerius ar dešimtį metų, kurie kreipiasi dėl pensijos, kad pamiršo, irgi yra vienetai, bet ta jų patirtis yra tikrai socialiai neteisinga. Žmonės visiškai, man atrodo, teisingai tikisi, kad įstatymų leidėjas, tai yra Seimas, sutvarkys taip situaciją, kad jiems būtų kompensuota.

PIRMININKĖ. Ačiū.

L. KUKURAITIS (DFVL). O kaip su kitomis grupėmis? Kadangi mūsų senatvės pensija, kaip sakiau, yra konstitucinė teisė į senatvės pensiją, tai ją turime realizuoti.

PIRMININKĖ. Jūsų norėtų paklausti R. Vyžintas.

R. VYŽINTAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, iš tikro tai laiku, socialiai teisingas įstatymo projektas. Galbūt reikėtų Vyriausybės išvados, ar tie 8 %, kaip sakė mano kolega A. Sysas, neišsprogdins mūsų sistemos?

Aš dar turiu vieną tokią techninį klausimą. Praeina 12 mėnesių, yra laikoma, kad asmuo tarsi pateikė prašymą atidėti, ir yra tas 4 punktas, kuriame kalbama, kad jeigu senatvės pensijos atidėto skyrimo ir mokėjimo laikotarpiu asmuo gavo negalios, netekto darbingumo (ten yra išvardinta), išskyrus našlaičių ir panašiai... Mano klausimas yra toks. Bus tai 8 %, bus 5 % tas indeksavimas, bet, sakykime, žmogus gavo labai menką kokią išmoką, kuri iš tikrųjų nekompensoja to 5 % augimo. Įstatyme teigiama, kad už laikotarpį, kurį jis gavo, nepriklausomai nuo sumos. Patikslinkite, kaip koreliuoja indeksavimas su kokia nors suma, išmokėta vienkartinė, kas neleidžia už tą laikotarpį išvis indeksuoti? Jeigu galite, pakomentuokite.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju. Tas jūsų užduotas klausimas leidžia toliau pratęsti atsakymą A. Sysui. Iš tiesų 8 % yra paskaičiuoti aktuarių, kitaip sakant, kiek žmogus yra sumokėjęs mokesčių ir kaip žmogui pridėjus 8 % už metus susidėliotų jo įmokų ir išmokų balansas. Tie 8 % jau dabar yra taikomi įstatyme ir skaičiavimais pagrįsta, kad būtent kiekvienis praleisti metai – 8 % pagal vidutinio amžiaus gyvenimo trukmę; panašiai tiek žmogui ir būtų, kiek jis negavo, tiek jam būtų gražinama pagal gyvenimo trukmę, tai tie 8 % panašiai.

Dėl kitų išmokų dydžių. Kaip ir minėjau pristatydamas, socialinio draudimo sistemoje yra nedubliavimo principas: jeigu gauni vieną išmoką, kitos negali gauti. Tai šiuo atveju, aš sakyčiau,

šita diskusija verta, kad komitete peržiūrėtume visas išmokas. Jeigu tikrai yra kai kurios išmokos labai mažos, tai galbūt galima taikyti kokias nors išimtis šitai nuostatai, kurią mes teikiame kaip siūlymą. Čia tikrai būtų svarbi diskusija komitete.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia B. Ropė.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū už pristatymą. Manau, teisingas pasiūlymas, aš jį palaikysiu. Bet man kyla keletas klausimų norint palaikyti. Visų pirma, kas geriau, jeigu turi žmogus pinigų pragyvenimui, ar laikyti čionai ir gauti 8 %, ar pasiimti ir gauti banke 2–3 %? Ar tokiu atveju neatsiras piktnaudžiavimo atvejų, jeigu iš tikrųjų taip visuotinai mes tą įteisinsime?

Antras dalykas. Kodėl „Sodra“ – kai yra skolininkai, ieško dieną naktį to žmogaus ir Lietuvoje, ir užsienyje – neinformuoja, jeigu sueina laikas, kad galėtų pasirinkti pensiją? Jeigu žmogus sąmoningai nepasirenka, tai galbūt klausimą reikėtų svarstyti. Tikrai siūlyčiau komitete apsvaryti šituos dalykus. Ačiū.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju už klausimus. Senatvės pensija ar kiti investavimo būdai, 8 % grąža tikrai yra aukšta, tik, aišku, rizika yra, kad senatvės pensija nėra paveldima, skirtingai nuo bet kokių pajamų ar finansų, kuriuos žmogus turi, įdeda į banką ir tai yra paveldima. Šiuo atveju kiekvienais metais, kuriuos žmogus renkasi negauti senatvės pensijos, aišku, yra su rizika dėl žmogaus gyvenimo trukmės ir pasekmių, kas bus, jeigu taip. Kaip minėjau, šita norma jau galioja dabar: iki penkerių metų žmonės gali negauti senatvės pensijos ir gauti kompensaciją, kuri prilyginama daugiausia būtų 40 % priedui prie senatvės pensijos. Kaip ir minėjau, nėra daug žmonių, kurie naudojami šia priemone, nes turbūt pinigai čia ir dabar yra svarbiau negu geresnis gyvenimas ateityje.

Dėl informavimo, o gal net ir automatinio senatvės pensijos paskyrimo, aš manau, tikrai „Sodra“ link to eina ir tobulina savo informavimo instrumentus. Deja, taip nutinka, kad žmonės išnyksta iš „Sodros“ sistemų ir jų tiek kontaktai, tiek kiti dalykai dingsta ir pranyksta, kai jie pradeda gyventi kitur, kitose vietose, kitais adresais. Tada jau pačiam žmogui reikia turėti ryšį su „Sodra“, kreiptis ir gauti tai, kas jam priklauso.

PIRMININKĖ. Paskutinis jūsų norėtų paklausti E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas Linai, atkreipėte dėmesį, kad jūsų klausinėja tik pensininkai, garbaus amžiaus žmonės, o štai demokratijos sūnūs Domas ir Tomas arba jauniausias Seimo narys Tadas visiškai nesidomi pensijomis.

Aš manau, kad jūs čia tikrai siūlote projektą, kaip A. Sysas sako, prašvilpti „Sodrą“. Nebent galėtų gelbėti ta klasta, kuri čia, ko gero, yra užfiksuota. Ir štai čia mano klausimas: jeigu A. Sysas parašo prašymą dešimčiai metų atidėti ir nesuėjus dešimčiai metų, kaip sako tautosaka, padeda šaukštą, kas atsitinka su jo pinigais? Man atrodo, jie lieka „Sodroje“ ir viskas. Kas numatyta tokiu atveju, jeigu žmogus, parašęs prašymą atidėti jam pensijos mokėjimą, išmokėjimą, miršta?

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkui už klausimą, tikrai aktualus klausimas. Kaip ir dabar, kai žmogus gauna senatvės pensiją ar kai jinai yra atidėta, artimiesiems išmokama einamojo ir kito mėnesio, tai ir būtų išmokama einamojo ir kito mėnesio pensija. Net jeigu žmogus atidėjo, artimiesiems būtų išmokama mėnesio ar dviejų, priklausomai nuo mirties datos. Tas pats principas galioja, ar tu gauni senatvės pensiją ir esi paprašęs atidėti, ir galiotų šiuo atveju, jeigu tu esi pamiršęs ir nepaprašęs.

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjui L. Kukuraičiui. Motyvai dėl viso už, prieš. Už – P. Kuzmickienė.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Mieli kolegos, kviečiu palaikyti šį projektą. Pirmiausia iniciatorė buvo D. Asanavičiūtė-Gružauskienė, iškėlė ištis labai aktualų klausimą. Tada projektui pritrūko aiškumo. O dabar šis projektas tikrai iš esmės sprendžia realią socialinę problemą žmonių, kurie dėl įvairių priežasčių pavėluoja kreiptis dėl senatvės pensijos ir šiandien praranda dalį jiems priklausančios naudos. Taigi, apie teisingumą ir apie tai, kas žmogui priklauso ir ką jis iš tiesų gali atsiimti.

Kartu įstatymas išlaiko tam tikrą pusiausvyrą. Priedas neskaičiuojamas tais atvejais, kai žmogus tuo laikotarpiu gauna kitą socialinio draudimo pensiją ar šalpos išmoką, ir taip saugomas draudimo sistemos tvarumas. Projektas nereikalauja papildomų lėšų, tai labai svarbu. Aš tikrai kviečiu palaikyti ir, žinoma, leisti padirbėti komitete prie šio projekto.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai prieš – A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, mes, įstatymų leidėjai, vos ne kasdien priimame krūvą įstatymų. Ar pilietis, kuris neskaitė įstatymo, jo gali nesilaikyti? Man atrodo, teisė pagrįsta tuo, kad yra įstatymas, bendra taisyklė visiems.

Dabar, ar 12 mėnesių prisiminti, kad aš pensininkas, užtektinai, ar reikia penkerių metų? Aš manau, kad, sprendžiant iš to, kaip visi laukia pensijos, tęsti šitos šventės tikrai nereikia. Kas labiausiai mane, taip sakant, stebina? Užuoť mes išgrynintume ir aiškiai reglamentuotume socialinio draudimo pensijų mokėjimą, mes darome visokias schemas. Apie ką kalba, tai kad čia į ateitį galima paišyti schemas. Nes dabar tiems, kas atideda penkeriems metams, – papildomai 40 %. Pasirinkimo dalykas: žmogus nori pinigų šiandien – jis gauna pensiją ir viskas, jeigu jis turi kitų pajamų, atlyginimą ar akcijų, ar dar, ir gali pensiją atidėti, penkeriems metams jis gali atidėti. Kodėl dabar mes šitą sistemą turime deformuoti? Mes nežinome pasekmių, kaip veikia. Todėl aš labai kritiškai žiūriu ir kviečiu nepritarti.

PIRMININKĖ. Ačiū, motyvai išsakyti. Apsispręsime balsuodami dabar. Kviečiu balsuoti po pateikimo.

Balsavo 84 Seimo nariai: už – 79, prieš – 2, susilaikė 3. Apsispręsime dėl siūlomų komitetų. Siūlomas pagrindiniu komitetu Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Siūloma svarstyti šių metų spalio 21 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu šiai datai? Ačiū, pritarta.

Grįžtame prie vakarinio posėdžio darbotvarkės 1 klausimo. Prašom, per šoninį mikrofoną – A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū. Aš nereaguosiu, kad mane jau palaidojo mano kolega Eugenijus, bet paprašysiu Vyriausybės išvados.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti bendru sutarimu dėl Vyriausybės išvados? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta.

15.20 val.

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-738 (pateikimo tęsinys)

Skaitau darbotvarkės 1 klausimą, kuris jau buvo pateiktas pateikimo stadijoje, mums beliko balsuoti, tai Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-738. Prašom po pateikimo apsispręsti balsuojant.

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 92, susilaikė 2 Seimo nariai.

Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ir data – numatoma svarstyti šių metų spalio 21 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Kitas darbotvarkės klausimas... V. Turauskaitė per šoninį mikrofoną.

V. TURAUSKAITĖ (*LSDPF*). Dėl šio klausimo taip pat prašome Vyriausybės išvados.

PIRMININKĖ. Yra prašymas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

15.22 val.

Civilinio proceso kodekso 95, 95¹ ir 142 straipsnių pakeitimo bei Kodekso papildymo priedu įstatymo projektas Nr. XVP-714, Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 priedo pakeitimo ir papildymo devintuoju⁷ skirsniu įstatymo projektas Nr. XVP-715, Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 12 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-716 (pateikimas)

Tęsiu darbotvarkės klausimą ir pristatau kitą su lydimaisiais. Civilinio proceso kodekso 95 ir kelių kitų straipsnių pakeitimo bei kodekso papildymo priedu įstatymo projektas Nr. XVP-714 ir lydimieji – Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgy-

vendinimo įstatymo Nr. X-1809 priedo pakeitimo ir papildymo devintuoju⁷ skirsniu įstatymo projektas Nr. XVP-715 ir Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 12 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-716. Prieš pakviečiant pranešėją, per šoninį mikrofoną – V. Gailius. Prašom.

V. GAILIUS (*LSF*). Gerbiama posėdžio pirmininke, jūs ką tik pristatėte kitą darbotvarkės klausimą.

PIRMININKĖ. Taip, ačiū už pastabą, kitą. Dabar kviesiu pranešėją viceministrą R. Jokubauską pateikti šį įstatymo projektą.

R. JOKUBAUSKAS. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Taigi, kaip ir pristatyta, trijų įstatymų projektų paketas: Civilinio proceso kodekso kelių straipsnių pakeitimo įstatymo, Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo bei Valsybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo pakeitimo projektai.

Įstatymų projektai yra parengti siekiant užtikrinti Europos Sąjungos Apsaugos nuo strateginių ieškinių dėl visuomenės dalyvavimo direktyvos (kitaip dar žinomos kaip SLAPP direktyva) nuostatų perkėlimą į nacionalinę teisę. Tobulinant civilinio proceso teisinį reguliavimą, numatoma įtvirtinti efektyvią asmenų, kurie užsiima visuomenine veikla, sprendžiant viešojo intereso klausimus, apsaugą nuo akivaizdžiai nepagrįstų ieškinių teismuose. Direktyvos nuostatos į nacionalinę teisę turi būti perkeltos ir taikomos nuo 2026 metų, tai yra kitų metų, gegužės 7 dienos.

Dabar galiojančiame Civilinio proceso kodekse jau yra dauguma direktyvoje siūlomų apsaugos nuo akivaizdžiai nepagrįstų ieškinių ar piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo proceso priemonių. Tai yra turima galimybė taikyti piktnaudžiaujančiam asmeniui užstatą, baudą, įpareigoti atlyginti bylinėjimosi išlaidas. Siekiant visiškai įgyvendinti direktyvą, teikiamais įstatymų projektais dalis galiojančių nuostatų vis dėlto yra modifikuojamos ir papildomos.

Pirma. Nustatomas greitesnis akivaizdžiai nepagrįsto ieškinio nagrinėjimas. Tai yra tokia byla turės būti išnagrinėta ir sprendimas dėl bylos esmės priimtas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo nutarties skirti bylą nagrinėti teismo posėdyje priėmimo dienos.

Antra. Siūloma įtvirtinti aktyvų teismo vaidmenį nagrinėjant akivaizdžiai nepagrįstus ieškinius. Kaip ir kitose bylose, kuriose nustatytas aktyvus teismo vaidmuo, teismas turėtų teisę savo iniciatyva rinkti įrodymus, spręsti su laikinosiomis apsaugos priemonėmis susijusius klausimus, pareikalauti užtikrinti nuostolių atlyginimą.

Trečia. Įtvirtinamos kitos asmenims, užsiimantiems visuomenine veikla sprendžiant viešojo intereso klausimus, palankesnės nuostatos, pavyzdžiui, teisė prašyti atlyginti žalą.

Priėmus įstatymus, pirmiausia bus sudarytos sąlygos efektyvesnei asmenų, užsiimančių visuomenine veikla sprendžiant viešojo intereso klausimus, teisių apsaugai ir gynbai nuo nesąžiningai pareikštų akivaizdžiai nepagrįstų ieškinių ir įgyvendintos minėtos direktyvos nuostatos.

Prašau pritarti projektams po pateikimo. Ačiū už dėmesį. Jeigu būtų klausimų, mielai atsakysčiau.

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjui. Jūsų užsirašė paklausti trys Seimo nariai. Pirmas būtų I. Vėgėlė. Prašom.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena. Tai iš tiesų svarbus pasiūlymas. Aišku, atsižvelgiama į Europos Sąjungos reikalavimus dėl SLAPP ieškinių. Tai yra dėl ieškinių prieš asmenis, kurie veikia viešojo intereso klausimais. Tokių ieškinių yra Lietuvoje.

Pirmas klausimas. Kaip ketinate tikslinti visuomenės dalyvavimo viešojo intereso klausimais sąvoką? Tai yra pastaba, kuri pateikta Seimo kanceliarijos Teisės departamento. Tai pirmas klausimas.

Antras klausimas. Ar yra statistika, kiek per praėjusius ar užpraėjusius metus yra buvę tokių SLAPP ieškinių, kiek asmenys, tai yra atsakovai, pasinaudojo jau dabar galiojančiomis civilinio proceso priemonėmis? Aš žinau skaičius, kiek apskritai buvo piktnaudžiavimo procesinėmis priemonėmis ieškinių ir priemonių taikyta. Aš žinau. 2023 metais – apie 50, 2022 metais – 73, bet kiek būtent dėl SLAPP ieškinių buvo pasinaudota dabar esančiomis civilinio proceso priemonėmis? Ačiū.

R. JOKUBAUSKAS. Pirmiausia dėl Seimo kanceliarijos Teisės departamento pateiktų pastebėjimų. Manytume, kad tikrai komitete galima rasti, kaip patikslinti tą apibrėžimą. Mūsų nuomone, tai yra labiau redakcinio pobūdžio pastebėjimai. Tikrai manytume, kad sutarimą pavyktų rasti.

Dėl statistikos. Iš tikrųjų tą statistiką suvesti yra gana sudėtinga, nes pagal šį kriterijų atskirai Teismų administracijos statistika nėra vedama. Tiesiog žinome bendrais bruožais, kad tokių ieškinių yra, turime daugiau ar mažiau informacijos apie tai, kad tomis priemonėmis yra naudojama, tačiau nėra galimybių pateikti detalesnę informaciją.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, įrodykite man, kad mano konstitucinės teisės, apibrėžtos Konstitucijos 28 straipsnyje, 30 straipsnio 1 dalyje, šiuo projektu nebus ribojamos.

R. JOKUBAUSKAS. Atkreipiu dėmesį, dabartinis pakeitimas susijęs su tuo, kad... Jeigu palyginsime šiandien reguliuojamą situaciją, kaip yra šiandien, dėl strateginių ieškinių sprendžia teismai, ir kas yra siūloma pakeitimais, tai byla būtų išnagrinėjama iš esmės, priėmus pakeitimus. Jeigu teismas pripažįsta, kad tai yra strateginis ieškinys, šiandieną ieškinys yra paliekamas nenauginėtas. Šiuo atveju byla būtų nagrinėjama iš esmės. Mūsų manymu, čia yra tokia diskusija, beje, ji vyko ir visose Europos Sąjungos valstybėse narėse, kad byla turėtų būti išnagrinėta iš esmės ir priimtas galutinis teismo sprendimas, o ne tik tai tarpinis. Todėl manytume, kad šie pakeitimai niekaip neribotų įtvirtintos asmenų teisės jūsų minėtuose Konstitucijos straipsniuose, o kaip tik pagerintų teisinę situaciją.

PIRMININKĖ. Ačiū, jūs atsakėte į visus pateiktus Seimo narių klausimus. Dėl motyvų už, prieš nėra. Ar galime bendru sutarimu pritarti įstatymo projektui po pateikimo? (*Balsai salėje*) Girdžiu... (*Balsai salėje*) Nėra norinčių dėl motyvų prieš. Jeigu yra prieštaravimas, tai balsuojame po pateikimo. (*Balsai salėje*) Dėl visų trijų (su lydimaisiais). Balsuojame.

Už balsavo 82 Seimo nariai, vienbalsiai.

Kviečiu pranešėją Šarūną... (*Balsai salėje*) Teisingai, yra siūlomi komitetai. Pagrindinis komitetas būtų Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Ar galime bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta. Ir svarstymo data yra siūloma šių metų gruodžio 11 diena. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta. (*Balsai salėje*) Rezervinis, teisingai, Seimo Pirmininkas paprašė, kad rezervinį dabar pateiktume.

15.31 val.

Seimo savaitės (2025-09-22 – 2025-09-26) – 2025 m. rugsėjo 23 d. (antradienio) ir 25 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Savaitės, prasidedančios rugsėjo 22 diena, Seimo posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Prašom.

J. OLEKAS. Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, kita savaitė tokia darbinga, pradėsime ją labai gražiai, paminėdami M. K. Čiurlionio 150-ąsias gimimo metines. Taip pat turėsime progą, galimybę priimti nutarimą „Dėl XX Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos patvirtinimo“. Tikimės išgirsti Vyriausybės narių priesaiką. Na, ir demokratijos šventė – opozicinė darbotvarkė turėtų būti. Be abejo, bus turbūt keletas organizacinių klausimų, nes šiandien išgirdome, kad frakcijos pakeitė savo žmones, seniūnus, tai Seniūnų sueiga, galbūt turėsime jau patikslintus ir komitetų dydžius, kurie dėl vieno ar kito perėjimo iš komiteto pasikeitė.

Ketvirtadienio darbotvarkėje norėtume pasitvirtinti rudens sesijos darbų programą. Ir bus nemažai įstatymų, kurie yra jau mūsų apsvaistyti, priėmimo stadijos, tai Civilinio kodekso įstatymas, Paslaugų įstatymas, Viešojo administravimo įstatymas, Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymas ir dar daug kitų. Kviečiu pritarti pateiktai programai.

PIRMININKĖ. Ačiū. Per šoninį mikrofoną – E. Zingeris. Prašom.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Gerbiamas Pirmininke, mes turime antradienį valstybinę Holokausto dieną, jeigu galima, 15 minučių ar keletą minučių?..

J. OLEKAS. Pabandysime įtraukti signataro pasisakymą.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Ir, jeigu galima, posėdžio pirmininko paprašysiu paminėti žuvusiuosius tylos minute. Ačiū.

J. OLEKAS. Ačiū.

PIRMININKĖ. Tai ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Klausti, taip? Teisingai, dar yra užsirašęs S. Gentvilas. Prašom sugrįžti.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas Seimo Pirmininke, šiandien iš darbotvarkės išbrauktas Atliekų įstatymo paketas, nematome kitos savaitės darbotvarkėje, jam yra taikoma skubos tvarka. L. Jonauskas apie tai žino. Ir antras klausimas... Prašau pasižymėti, jeigu galima, kad tikrai svarbus paketas.

Ir antras klausimas. Ar jūs Prezidentui paliksite vėl vieną dieną susipažinti su kandidatais? Prezidentas nuo pirmadienio išvyksta į Niujorką, į Jungtinių Tautų Generalinę Asamblėją. Vadinasi, rytoj yra paskutinė darbo diena jam pasikalbėti su pretendентаis, o jūs numatę priesaiką esate antradienį, tai Prezidentas dekretą gali pasirašyti tik rytoj, jeigu antradienį yra numatyta naujo kabineto priesaika. Ačiū.

J. OLEKAS. Aš tikiu, kad mes galėsime įtraukti papildomai tą jūsų minėtą atliekų klausimą, kuris šiandien nebuvo priimtas. (*Balsai salėje*) Prašau? (*Balsai salėje*) Kolegos man jau patarė, kad tai numatyta ketvirtadienio darbotvarkėje. Tikiu, kad Prezidentas suspės pasirašyti, galėsime... Jeigu Prezidentas suspės, ir mes suspėsime.

PIRMININKĖ. Ačiū. Pritariame bendru sutarimu. (*Balsai salėje*) Ar pritariate bendru sutarimu? Kaip ir pritariame, ačiū.

15.35 val.

Valstybės pareigūnų darbo užmokesčio įstatymo Nr. VIII-1904 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-695 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Valstybės pareigūnų darbo užmokesčio įstatymo Nr. VIII-1904 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-695. Pranešėjas – Š. Birutis, laikinai einantis kultūros ministro pareigas.

Š. BIRUTIS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, Lietuvos Respublikos Vyriausybė parengė ir teikia Lietuvos Respublikos valstybės pareigūnų darbo užmokesčio įstatymo priedo pakeitimo įstatymo projektą. Šiuo projektu siekiama padidinti atlygį už darbą Lietuvos kultūros tarybos pirmininkui nuo 2,4 iki 3,1 pareiginės algos koeficiento. Šiuo metu Lietuvos kultūros tarybos pirmininkui nustatytas 2,4 pareiginės algos koeficientas yra ženkliai mažesnis nei kitų Valstybės pareigūnų darbo užmokesčio įstatyme išvardintų įstaigų vadovų. Palyginimui, kitų dviejų biudžetinių įstaigų prie Kultūros ministerijos, kurių veikla pagal savo pobūdį yra panaši į Kultūros tarybos veiklą, tai Lietuvos kino centro ir Lietuvos kultūros instituto, vadovų atlyginimai yra beveik 20 % didesni.

Lietuvos kultūros tarybos funkcijos yra plačios ir apima ne tik kultūros ir meno programų, projektų ir kitokių priemonių finansavimą, stipendijų kultūros ir meno kūrėjams skyrimą, bet ir kultūros ir meno tyrimų organizavimą, dalyvavimą rengiant ir įgyvendinant Europos Sąjungos ir kitų valstybių finansavimo programas ir taip toliau. Lietuvos kultūros taryba per 2024 metus pasiskirstė 22 mln. eurų finansavimo kultūros ir meno projektams. Šiomet suma yra panaši. Siūlau pritarti po pateikimo.

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjui. Jūsų norėtų paklausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas ministre, mes dabar norime išspręsti vieno kultūros darbuotojo atlyginimą. Kaip spręsimė visų likusių kultūros darbuotojų atlyginimus?

Š. BIRUTIS (*LSDPF*). Jeigu klausimas man, tai aš galiu pakartoti, kad šiandien kultūros darbuotojų atlyginimų vidurkis sudaro truputį daugiau negu 0,8 VDU. Tai yra tikrai labai žemi atlyginimai. Todėl ministerija kreipėsi į Finansų ministeriją, yra pateiktos trejų metų programos dėl trimečio biudžeto. Nežinau, derybų nebuvo. Aš manau, kad nauja Vyriausybė tai turėtų spręsti pirmumo tvarka, nes tai yra labai svarbu, kitaip po penkerių metų kultūros darbuotojų mes tiesiog neturėsime.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia E. Rudelienė.

E. RUDELINĖ (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, kolega panašų klausimą uždavė. Šitame įstatymo projekte pasigedau tokios kaip ir ambicijos, nes įvardinamas tikslas tik vienas kultūros darbuotojas, bet ne visuma. Sakote, kad problemų yra ir lyg ministerija turi tikslą didinti visų kultūros darbuotojų atlyginimus, bet ar nemanote, kad išvis iš esmės reikėtų keisti kažkaip tą įstatymo projektą, kad nereikėtų dėl kiekvieno atskiro kultūros įstaigos vadovo ateiti su įstatymu? Galbūt galima būtų *pririšti* tiesiog prie vidutinio darbo užmokesčio pokyčio ar dar kažkaip? Koks jūsų požiūris į tai?

Š. BIRUTIS (LSDPF). Ačiū už klausimą. Tiesiog negalima sudėti į vieną. Čia yra Pareigūnų darbo užmokesčio įstatymas ir tame įstatyme yra numatyti koeficientai tam tikrų įstaigų vadovams. Todėl mes taisome tik tą įstatymą, nes tai būtų dėl pareigūnų, o ne dėl viso kultūros lauko. Bet aš pasikartosiu: taip, taip, sutinku, kad reikia Biudžeto įstatyme ir trimečiame biudžete numatyti pinigų.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ir paskutinis jūsų norėtų paklausti I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas Šarūnai, laikinai einantis kultūros ministro pareigas, iš tiesų aš suprantu jūsų pasiūlymą, jis yra racionalus, jūsų kuriojama sritis, jūs norite adekvačiai pakelti atlyginimą Kultūros tarybos pirmininkui. Tačiau yra vienas klausimas, turbūt tas pats, jis labai panašus, kaip aidas kartoja turbūt visų mūsų lūpose, bet aš bandysiu jį labiau struktūruoti. Tai yra, žiūrėkite, šiame įstatymo projekte Mokslo tarybos pirmininkui – 3,4, Kultūros tarybos pirmininkui siūlote 3,1. O kodėl ne 3,4?

Mano pagrindinis klausimas: kokiais kriterijais minėtame įstatyme apskritai nustatomi atlyginimai? Kiekvienas ministras ateina ir savo sritį bandys pakelti tiek ar tiek. Kodėl nustatomas... Pavyzdžiui, dabar mes kalbame tik apie Kultūros tarybos pirmininką, o va dabar ką tik kalbėjo Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininkas, jis čia nenumatytas, jo alga yra žemesnė. Aš šitą savo pasisakymą orientuoju gerbiamam A. Sysui, Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkui. Iš tiesų šitą įstatymą reikėtų koreguoti labai aiškiai nustatant kriterijus, kada, kaip ir kas turėtų gauti kokią algą. Ačiū.

Š. BIRUTIS (LSDPF). Labai ačiū už klausimą. Aš tik pridėsiu tokį dalyką, kad šiam pakeitimui įgyvendinti papildomos lėšos bus naudojamos iš Lietuvos kultūros tarybai skirto darbo užmokesčio fondo, todėl papildomų lėšų nereikės. Todėl aš plačiau negaliu nei komentuoti, nei kažką...

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjui Š. Biručiiui. Klausimai visi atsakyti. Motyvai dėl viso už, prieš. Matau, motyvai už – K. Vilkauskas. Prašom.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Palaikydamas kolegą iniciatyvą noriu pastebėti, kad mums laikas investuoti atskirai į žmones. Ne į procesus, bet į žmones, į kultūros darbuotojus, medikus, policininkus ir ypač kultūros darbuotojus. Pritardamas kolegai noriu pasakyti, kad mes turime padidinti ir Kultūros tarybos finansavimą, nes Kultūros taryba tai yra iš tikrųjų vienas iš svarbiausių finansinių įrankių, ji padeda ir savivaldybėms, ir įvairioms kultūros įstaigoms įgyvendinti savo srities projektus ir kelti mūsų kultūros prioritetą. Taigi manau, kad pradėkime nuo to ir eikime prie kultūros stiprinimo per didesnę jos finansavimą.

PIRMININKĖ. Ačiū, motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami po pateikimo. Balsuojame. Užsiregistravo 78 Seimo nariai, balsavo 76: už – 71, prieš nėra, susilaikė 5 Seimo nariai.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, o papildomas komitetas būtų Kultūros komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Siūloma svarstyti spalio 14 dieną. Ar galime pritarti numatyti datai? Ačiū, pritarta.

15.43 val.

Kino įstatymo Nr. IX-752 4, 6, 7, 10, 13, 14, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-652 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Kino įstatymo Nr. IX-752 4, 6, 7, 10, 13, 14, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-652. Sugrįžta į tribūną pranešėjas Š. Birutis, laikinai einantis kultūros ministro pareigas.

Š. BIRUTIS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Lietuvos Respublikos Vyriausybė parengė ir teikia Kino įstatymo 4, 6, 7, 10, 13, 14, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Įstatymo projektas parengtas atsižvelgiant į Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo reikalavimą, kad įstatymai, kurie reglamentuoja valstybės informacinių sistemų veiklą, atitiktų Europos Sąjungos teisės aktų, Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo ir kitų valstybės informacinių išteklių veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus. Įstatymo projektas taip pat parengtas atsižvelgiant į Konstitucinio Teismo 2020 m. lapkričio 3 d. nutarime (numerio nesakysiu) „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymų, kuriais reglamentuojamas tam tikrų programų, fondų arba institucijų finansavimas, nuostatų atitiktis Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ suformuluotą konstitucinę doktriną, kad valstybinis finansavimas neturėtų prieštarauti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatomis, kad Seimas tvirtina valstybės biudžetą, Vyriausybė rengia valstybės biudžeto projektą, valstybės biudžeto projektą sudaro Vyriausybė, valstybės biudžeto projektą svarsto Seimas ir jį tvirtina įstatymu.

Įstatymo projektu siūloma atsisakyti praktikoje niekada nepanaudotų kino finansavimo šaltinių. Pirmas – 60 % praėjusių metų faktinių įplaukų iš pridėtinės vertės mokesčio už filmų platinimą ir rodymą kino teatruose. Antras – 10 % praėjusių metų faktinių įplaukų iš pridėtinės vertės mokesčio, sumokėto internetu paslaugų teikėjų.

Įstatymo projekte taip pat siūloma atsisakyti praktikoje netaikomo reglamentavimo, kuris nustatė, kad per kalendorinius metus nepanaudotos kino valstybiniam finansavimui skirtos lėšos lieka Lietuvos kino centro sąskaitoje ir naudojamos kitais metais numatytiems kino valstybinio finansavimo projektams finansuoti.

Atsižvelgiant į tai, kad Filmų registras yra valstybės informacinė sistema, šio registro pavadinimas keičiamas į Filmų registro informacinę sistemą. Taip pat Kino įstatymą siekiama papildyti informacija, kokie dokumentų rinkiniai turėtų būti kaupiami Filmų registro informacinėje sistemoje, nustatomi šio registro tikslai, duomenų teikimo apribojimai. Prašyčiau pritarti po pateikimo.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų norėtų paklausti Seimo narė D. Ulbinaitė.

D. ULBINAITĖ (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamasis ministre, jūs pristatote pataisas, kur net pats pažįstate, kad tai yra apie niekada nepanaudotą finansavimą, tik popieriuje egzistavusį. Teikiate tokias kosmetines ir nereikšmingas pataisas. Aš noriu paklausti: o ar bent pradėta ministerijoje diskutuoti apie kino strategijos pakeitimus, atsižvelgiant į geopolitinę situaciją, apie patriotinį kiną, apie pilietiškumo ugdymą, nežinau, apie vaikų kiną, apie socialinį kiną, galų gale propagandinį, ne tik apie festivalinius? Nes tikrai tai, ką teikiate, yra labai kosmetiniai ir nereikšmingi dalykai, o kino industrija ir kino žmonės laukia tikrai tokių kardinalesnių finansavimo pasikeitimų.

Š. BIRUTIS (*LSDPF*). Taip, aš galėčiau sutikti su jūsų teisingu klausimu, bet teikiami dalykai yra reikšmingi, nes tai yra dėl finansinės drausmės. Kaip aš minėjau, turime atitikti kitus įstatymus ir Konstitucinio Teismo nutarimą. Bet tai, ką jūs sakote, be abejo, turėtų būti svarstoma. Ši mėnesį turėjo pradėti veikti tarpinstitucinė darbo grupė dėl visuomenės atsparumo, dezinformacijos ir pilietinių iniciatyvų, ten turėtų būti numatytas ir kino vaidmuo formuojant pilietinę visuomenę, ir taip toliau. Čia, aš manau, tie pakeitimai galės būti daromi. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus tų, kurie norėjo jūsų paklausti. Apsisprendime balsuodami. Motyvai, teisingai. Vėl motyvai už – K. Vilkauskas. Prašau.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų kinas – tikrai perspektyvi ir einanti labai gera linkme kultūros sritis. Turime tikrai gabių ir režisierių, ir menininkų, kurie dirba toje srityje. Manau, kiekvienas toks dėmesys šiai sričiai yra tikrai labai reikšmingas mūsų valstybei. Kaip kolegė gerbiama D. Ulbinaitė irgi minėjo, tai yra labai pasiekus kiekvieną žmogų menas ugdant ir pilietiškumą, ir jo supratimą apie valstybės procesų svarbą. Kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvų prieš nėra. Kadangi nėra motyvų prieš, ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Po pateikimo siūlomi komitetai. Pagrindinis – Kultūros komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Siūloma svarstyti šių metų lapkričio 11 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

15.50 val.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 59 ir 60 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-703 (pateikimas)

Paskutinis darbotvarkės klausimas – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 59 ir 60 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-703. Sugrįžta į tribūną pranešėjas Š. Birutis, laikinai einantis ministro pareigas.

Š. BIRUTIS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Lietuvos Respublikos... Gal taip, dėl Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 59 ir 60 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto. Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 59 ir 60 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas parengtas siekiant suderinti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatas su Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo ir Statybos įstatymo nuostatomis. Antra, užtikrinti nepaskelbtų saugomomis kultūros paveldo vietovių apsaugą. Trečia, užtikrinti paveldosaugos reikalavimų taikymą, kai kultūros paveldo objektų teritorijose ir kultūros paveldo vietovėse statomi pirmos grupės nesudėtingi statiniai, kuriems nereikia gauti statybą leidžiančio dokumento.

Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad specialiosios žemės naudojimo sąlygos, draudžiančios naikinti jų vertingąsias savybes, taikomos ir kultūros paveldo vietovėse, nepaskelbtose saugomomis. Taip pat įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad kultūros paveldo objekto teritorijoje ar kultūros paveldo vietovėje draudžiama įrengti įrenginius, statyti, rekonstruoti, remontuoti, atliekant esminį statinio išvaizdos keitimą, nesudėtingus statinius, kuriems pagal Statybos įstatymo nuostatas nereikia gauti statybą leidžiančio dokumento. Keisti įrenginių parametrus, keisti upių vagas, keisti esamus ir įrengti naujus vandens telkinius, keisti reljefą, įrengti naujus ar plėsti esamus karjerus, kultūros ministro nustatyta tvarka, negavus už kultūros paveldo apsaugą atsakingos institucijos pritarimo derinamam projektui ar numatomai veiklai. Rengiant įstatymo projektą buvo atliktas antikorupcinis vertinimas, įstatymo projektu parengta galimų kilti ūkio subjektų prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų apskaičiavimo ataskaita. Prašyčiau pritarti po pateikimo.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų norėtų paklausti šeši Seimo nariai. Pirmasis klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, norėjau paklausti, ar šio įstatymo nuostatos koreliuos būtent su jau priimamu Kultūros paveldo įstatymu, matyt, turėtų taip būti? Antras klausimas. Kadangi šioje srityje, ypač kultūros paveldo srityje, visų priimtų įstatymų vykdytojas yra Kultūros paveldo departamentas, ar nemanote, kad iš tikrųjų reikėtų stiprinti Kultūros paveldo departamento pajėgas, žmogiškuosius išteklius? Tas laukas labai platus, vėlgi susiduriame su tuo finansavimu, ar galime suremti pečius ir sustiprinti mūsų šią labai svarbią instituciją?

Š. BIRUTIS (LSDPF). Ačiū už klausimą. Aš pradėsiu nuo antros dalies. Be abejo, Kultūros paveldo departamento svarba yra didelė. Šiandien galiu pasakyti, kad kadru trūkumas tame departamente labai jaučiamas, dalis kompetentingų žmonių tiesiog palieka dėl apmokėjimo ir dėl darbo krūvio, šiuo atveju jūs esate visiškai teisus. Be abejo, pakeitimai yra suderinti su naujo Kultūros paveldo įstatymo ir Statybos įstatymo nuostatomis.

PIRMININKĖ. Klausia S. Gentvilas. Ruošiasi I. Vėgėlė.

S. GENTVILAS (LSF). Ačiū, ministre, už jūsų tarnystę valstybėje, tikiuosi, prisidėsite prie kultūros politikos ir grįžęs į Seimo nario pagrindines pareigas.

Mano klausimas yra dėl to, ką jūs rašote aiškinamajame rašte, kad yra realiai 151 kultūros paveldo vietovė, bet 98 iš jų nepaskelbtos saugomomis. Yra tūkstančiai objektų valstybėje, kurie tiesiog įtraukti į Kultūros vertybių registrą, bet jie nepaskelbti saugomais. Aš suprantu, kad jūs baigiate kadenciją, bet toks hipotetinis klausimas: kiek mums metų Lietuvoje dar užtruks, kol mes užbrėšime teritoriją, kad kažkas yra saugotina, bet neleisime nieko daryti? Išeina taip, kad dažniausiai praktikoje šitie objektai supūna, nugriūna ir tada mes išbraukiame iš registro. Gal jūs turite savo įsivaizdavimą, kiek mums šimtmečių dar truks suregistruoti šitą?

Antras dalykas, o gal būtų verčiau kultūros paveldą atgaivinti naudojimui, nes dabar šitas pasiūlymas iš tikrųjų dar labiau užrakina viską? Ačiū.

Š. BIRUTIS (LSDPF). Pradėsiu nuo to, kad kultūros paveldas yra mūsų tapatybės dalis. Be abejo, turbūt niekas neabejoja jo svarba. Bet grįšiu prie jūsų pastebėjimų. Matyt, mano nuomone, čia asmeninė nuomonė, mes tikrai turime labai daug į Kultūros vertybių registrą įtrauktų saugomų objektų. Deja, mes nesugebame kaip valstybė pasirūpinti, vienas dalykas, mes turėtume... daug objektų yra priklausančių valstybei, savivaldybėms. Deja, pinigų mes tam neskiriame. Nenorėčiau vardinti visų dvarų, jų tikrai yra daug, todėl būtų gerai truputį pakeisti politiką, ką mes ir pradėjome daryti. Kita vertus, aš manau, patį registrą reikėtų peržiūrėti. Visgi kai kurie kultūros paveldo objektai yra visiškai sunykę. Aišku, kad tai nei privatus kapitalas, nei valstybė jau jų tiek atgaivins, ir tas peržiūrėjimas, įvertinimas išlikusių vertingųjų savybių būtų dabar laiku. Tuo, kas iš tikrųjų saugotina, kas iš tikrųjų vertinga, mes turėtume arba valstybės lėšomis, arba bendromis, kofinansuojant valstybei, arba privatininkų lėšomis tikrai pasirūpinti.

Per metus 6 mln. eurų kultūros paveldotvarkos programai yra absoliutus nulis, ir ta suma yra jau prieš daugelį metų likusi. Infliacija ir darbų pabrangimas verčia visiškai niekais tą sumą, todėl čia vėl biudžeto klausimas. Aš apeliuoju į visus Seimo narius, kad visgi kultūros paveldotvarkos programos suma turėtų būti bent jau keleriopai metams padidinta. Be abejo, mes teikiame visus argumentus Finansų ministerijai. Tikiuosi, kad bus į tai atsižvelgta. Bet tai ir viso mūsų Seimo politinės valios reikalas.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū. Gerbiamas ministre, sakykite, čia toks gana rimtas klausimas. Žiūrėkite, mes kalbame čia apie tokias bendratis, apie valstybės kultūros objektų apsaugą ir taip toliau. Žiūrėjime iš paprasto žmogaus perspektyvos. Asmuo perka turtą, kaip jam sužinoti, kad tas turtas turi apsunkinimų, taip pat kažkodėl jis galbūt yra kultūros paveldo objekto teritorijoje, bet pats nėra saugomas. Kadastro išrašo byloje nieko nesimato. Jis nusiperka tą objektą ir ką jisai pamato? Ar vis dėlto šitas dalykas bus matomas kadastro išrašo byloje? Tai yra esminis dalykas, kad žmogus žinotų, kad jis perka apsunkintą daiktą. Ačiū.

Š. BIRUTIS (LSDPF). Ačiū už klausimą. Šitas dalykas bus matomas. Bus matomas, ir tai yra labai svarbu. Jūs teisingai pastebėjote, kad, nusiperkant daiktą, įsigyjant daiktą, būtų aiškiai matoma.

PIRMININKĖ. Klausia I. Gelažnikienė.

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Ačiū. Gerbiamas ministre, norėčiau paklausti. Kolega, aš čia. Norėčiau paklausti dėl kultūros paveldo objektų ir kultūros paveldo teritorijos, nes šiandien iš tiesų mes turime nemažai tiek objektų, tiek teritorijų, kurių mes esame nepajėgūs apsaugoti, prikelti jų ir, kaip čia gražiai kolega pasakė, šiandien mes kai kur jau saugome tik pamatus. Ar iš tiesų verta sugriežtinti, kai galbūt reikėtų ten, kur yra nykstančių objektų, atlikti trigonometrinius matavimus, įkelti ateities kartoms, kad juos mes galėtume matyti ir pasižiūrėti? Mes dabar turime išties gyvenvietes, kur yra apribota statyba, remontas todėl, kad pastatas yra kultūros paveldo teritorijoje. Formuluoju klausimą: ar tikrai nevertėtų užuot griežtinus šiek tiek liberalizuoti, atlikti matavimus, nežinau, kokį nors kitokį 5D ar 7D išsaugojimą ateities kartoms ir leisti žmonėms statyti ir renovuoti? Ačiū.

Š. BIRUTIS (LSDPF). Ačiū už klausimą. Tikrai suprantu ir tą susirūpinimą. Aš jau, ko gero, atsakiau. Aš manau, kad Kultūros paveldo registras turi būti peržiūrimas įvertinant valstybės ir gyventojų arba visuomenės galimybes. Mano giliu įsitikinimu, tai turėtų būti sumažintas procesas, išbraukta dalis objektų, bet tai bus procese. Bet reikia saugoti, nes čia gali patekti ir labai vertingi objektai. Kai jie apstatomi nereikšmingais statiniais, visokiomis būdelėmis ir taip toliau, ir taip toliau, po to būna daug problemų. Aš manau, kad *eigoje* viskas susitvarkys, bet tikrai yra ką veikti čia.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų norėtų paklausti B. Ropė.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, aš irgi noriu padėkoti už jūsų vykdomą darbą, dar vykdomą darbą, palinkėti sėkmės ateityje.

Noriu paklausti tokio vieno konkretaus, trumpo klausimo: kiek tokių objektų maždaug yra, gal žinote, ir koks maždaug tai yra žemės plotas? Kiek aš suprantu, tai pastatai buvo įtraukti, tik neįtraukti buvo žemės sklypai. Ar nebus taip, kad mes įtraukiame reikalavimus, kurių nebuvo, ir

tie reikalavimai atsiranda kaip nauja prievolė? Ar nebus poreikio kompensuoti tų naujų išlaidų, kurias mes dabar sukursime? Iš tikrųjų klausimas labai svarbus, kai, sakykime, atgaline data uždedame prievolę.

Ir trečias dalykas: ar nebus taip, kadangi tie objektai nepaskelbti saugomais, tų objektų išvis nėra, o žemės sklypams bus uždėti reikalavimai?

Š. BIRUTIS (*LSDPF*). Aš galiu pasakyti, kad apie tai darbo grupėje buvo labai daug diskutuota, įvertinti tie už ir prieš. Ir visgi už yra daugiau, nes dar kartą pasikartosiu, kad mes turėtume iš naujo revizuoti visą registrą, pasižiūrėti. Bet dėl kultūros paveldo objektų, kurie yra tikrai reikšmingi ir gali išnykti negrįžtamai arba būti sudarkyti, aš manau, verta geriau apsidrausti daugiau, bet po to sumažinti objektų skaičių, atlikus tą reviziją, kuri yra numatoma. Manau, viskas bus gerai.

PIRMININKĖ. Paskutinis klausia A. Zuokas.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Gerbiamas ministre, pirmiausia, be abejo, noriu pasveikinti su sėkmingu ministravimu antrą kartą. O šiaip šį įstatymo projektą vertinčiau tikrai kaip perteklinį, biurokratinį, nes Kultūros paveldo departamentas su savo pajėgumais nepajėgus atlikti tokių funkcijų, kurių šiuo įstatymu prašote.

Aš duosiu jums vieną pavyzdį: Vilniaus miesto senamiestis – UNESCO paveldo objektas. Specialųjį planą Kultūros paveldo departamentas pradėjo rengti 2008 metais! Tik 2025 metais dėl jūsų administravimo buvo patvirtinta koncepcija. Kada bus pabaigtas šis svarbus dokumentas svarbiausioje Lietuvos vietoje, dar niekas net nežino. Tai dar apsiimti funkcijas, kad net tie objektai, kurie nėra ir neturi saugotino statuso, kad eitų prašyti leidimų... Patikėkite, čia perteklinis dalyvių reikalavimas, mano manymu.

Š. BIRUTIS (*LSDPF*). Iš dalies sutinku, bet ir nesutinku. Dar kartą pasikartosiu – dėl to, kad mes neturime pajėgumų arba valstybė kol kas buvo nepajėgi užtikrinti atitinkamai finansavimo ar žmonių, dėl to mes negalime pasakyti, kad paveldas mums yra nesvarbu. Jis mums yra ypač svarbus. Todėl nekreipti dėmesio ir sakyti, kad, žinote, žmonių gal trūks, gal pinigų kažkas neskirs, aš manau, būtų neteisinga, todėl laikausi tos nuomonės, kad visgi turime sustiprinti geriau žmones, geriau padidinti finansavimą, bet paveldą turime saugoti, kaip tai yra saugoma visose kaimyninėse šalyse, skiriami žymiai didesni resursai. Mes šiuo atveju esame labai apsileidę, labai atsilikę, todėl aš visgi viliousi, kad dėmesys paveldui bus atitinkamas ir...

PIRMININKĖ. Ačiū.

Š. BIRUTIS (*LSDPF*). ...problemų, kurias matote, tikrai nebus ateityje.

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjui. Motyvai dėl viso. Už – V. Rakutis.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, norėčiau jus palaikyti svarstant šitą svarbų įstatymą. Tikrai ne vienus metus teko paaukoti kultūros paveldui ir gerai įsigilinti į tas problemas, kurios yra. Viena iš didžiausių problemų yra ta, kad Lietuvos žmonės paveldą mato kaip kliūtį, o ne kaip turtą. Dėl šios priežasties jie klaidingai mano, kad jų padarytas euroremontas ar nugriovimas kuo nors juos praturtins. Ką reikia iš tikrųjų daryti? Žmonės turi suprasti, kad kultūros paveldas praturtina, tinkamai jį panaudojus, įveiklinus, galima padidinti ir to paties turto vertę. Taigi pagrindinė problema yra švietimo trūkumas. Nė vienu gyvenimo laikotarpiu žmonės nesusipažįsta su kultūros paveldo privalumu, dėl tos priežasties ir Seime svarstant yra toks priešiškas pasisakymas.

Ko reikėtų šiame įstatymo projekte šalia žodžio „draudžiame“? Reikėtų įrašyti punktus, kaip padaryti, kad tas kultūros paveldas turėtų savo šeimininką. Čia būtų didžiausias dalykas. Jei būtų galimybė jau tolesnėse fazėse svarstyti, Seimui pritarus, tai tikrai reikėtų įrašyti, kad kiekvienas kultūros paveldo objektas turi turėti savo šeimininką, kuris juo rūpintųsi, būtų atsakingas, prižiūrėtų. Taip tas daiktas sėkmingai tarnautų ateities kartoms.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Aš priimu gerą valią, kurią Š. Birutis rodo kultūros paveldo politikai, bet, gerbiamas Šarūnai, vadovaukimos makroskaičiais. Lietuvos viešajame sektoriuje dirba 28 %

dirbančiųjų, kai OECD šalyse, tose, kurios yra pažangios, į kurias mes orientuojamės, – 19 %. Mes niekada neįdarbinsime nei Kultūros paveldo departamente, nei kitose institucijose daugiau darbuotojų. Vienintelis atsakymas yra saugoti tai, kas yra vertinga, o kas yra nevertinga, palikti žmonėms susitvarkyti. Dabar viešame Kultūros vertybių registre yra 12 lauko tualetų, kuriuos mes valstybės vardu saugome ir žmonėms neleidžiame susitvarkyti. Šitas įstatymas irgi paveiks. Yra 267 įvairių įvairiausi sandėliai. Mes dabar šiuo įstatymu pasakome, kad visi, kurie nėra paskelbti saugomais, bet yra Kultūros vertybių registre... mes iš karto uždedame *žnybtus*, kad Kultūros paveldo departamentas visur turės eiti suderinti. Kultūros paveldo departamentas turi ką veikti su Vilniaus senamiesčiu, ką A. Zuokas pasakė. Trakų tvarkymo planas, žiūrėkite, Trakai – mūsų istorinė sostinė, nuo 1992 metų neatnaujintas. Praėjo 33 metai. Įstatymai pasikeitė. Niekas... Buvusi merė E. Rudelienė jums gali pripasakoti tokių... Kultūros paveldo departamentas turi eiti dirbti su senamiesčiais, su Trakais, su pilimis, bet ne su lauko tualetais, sandėliukais. O jūs dabar norite, kad Kultūros paveldo departamentas tikrintų kiekvieną objektą. Man atrodo, ministre, jus, aišku, įtikino, čia jūs daug pasakėte, kad reikia *išpaveldinti*, bet šiandien *išpaveldinamų* objektų beveik nėra, nes *išpaveldinimo* tvarka yra lygiai tokio paties ilgio kaip *įpaveldinimo* tvarka...

PIRMININKĖ. Laikas!

S. GENTVILAS (LSF). ...lygiai tiek pat mėnesių. Todėl šitas projektas ne ant tos koncepcijos pastatytas.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami po pateikimo. Prašom balsuoti.

Balsavo 65 Seimo nariai: už – 49, prieš – 3, susilaikė 13 Seimo narių. Po pateikimo pritarta.

Apsispręskime dėl komitetų. Kaip pagrindinis yra siūlomas Kultūros komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu?

Per šoninį mikrofoną – S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Atsiprašau, kad įkyrus, daug šneku, bet Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas ir Statybos įstatymas, su kuriuo norima suderinti, yra Aplinkos apsaugos komiteto kompetencija. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Galime tuomet alternatyviai balsuoti. (*Balsai salėje*) Ar sutiktumėte dėl papildomo komiteto? Simonai Gentvilai, ar sutiktumėte, kad būtų įtrauktas kaip papildomas komitetas? (*Balsai salėje*) Nesutinka. Nori, kad būtų siūlomas kaip pagrindinis.

Alternatyvus balsavimas. Kas galvojate, kad pagrindiniu komitetu turėtų būti Kultūros komitetas, spaudžiate „už“, kas galvojate, kad pagrindiniu komitetu turėtų būti Aplinkos apsaugos komitetas, spaudžiate „prieš“. (*Balsai salėje*) Už – Kultūros komitetas, prieš – Aplinkos apsaugos komitetas.

Balsavo 69: už – 29, prieš – 40. Pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas. Gal Kultūros komitetas norėtų būti kaip papildomas komitetas? Ateina pirmininkas. Tuoju aš įjungsiu.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Gerbiama posėdžio pirmininke, kaip tik norėjau pasakyti, kad tuomet Kultūros komitetas beveik privalomai turi būti kaip papildomas.

PIRMININKĖ. Turbūt prieštaraujančių nebus? Ačiū, pritarta. Siūloma svarstyti šių metų spalio 16 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Registruojamės. Pasibaigus posėdžiui, registruojamės. Registracija baigta. Skelbiu vakarinį posėdį baigtą. (*Gongas*) (*Balsai salėje: „Skaičių pasakykite.“*) Nebūtina.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

III (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 79 STENOGRAMA

2025 m. rugsėjo 23 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas J. OLEKAS,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas R. ŠUKYS
ir Seimo Pirmininko pavaduotoja O. LEIPUTĖ*

PIRMININKAS (J. OLEKAS). Gerbiami kolegos, prašome užimti savo vietas posėdžių salėje. Pradėsime rugsėjo 23 dienos posėdį. Prašome registruotis. (*Gongas*)

Ačiū. Užsiregistravo 89 Seimo nariai. Dar kartą kviečiu, kolegos, užimti savo vietas. Seimo narį V. Prancietį kviečiame taip pat.

10.01 val.

Mikalojaus Konstantino Čiurlionio 150-ųjų gimimo metinių ir Kultūros dienos paminėjimas

Šiomet minime genialaus Lietuvos menininko M. K. Čiurlionio 150-ąsias gimimo metines. Vakar diena, jo gimimo diena, Lietuvoje buvo paskelbta Kultūros diena. M. K. Čiurlionis yra viena ryškiausių Lietuvos kultūros asmenybių. Jo darbai iki šiol garsina Lietuvą pasaulyje kaip originalios meninės vizijos šalį. Jo kūryba tapo svarbia tautinės tapatybės ir kultūros savitumo dalimi.

Kviečiu visus prisiminti M. K. Čiurlionio palikimą, sugrįžti prie jo kūrinių ir dar kartą įvertinti, kokį genialų menininką užaugino Lietuva. Kviečiu į tribūną tarti žodį akademiką A. Andrijauską. Prašau.

Akademiko, profesoriaus, filosofijos mokslų daktaro, meno filosofijos tyrinėtojo ir kultūros teoretiko Antano Andrijausko kalba

A. ANDRIJAUSKAS. Mielieji, gerbiamas turbūt laikinai einantis, taip, Seimo Pirmininko pareigas ir visi susirinkusieji. Bet pirmiausia aš turbūt norėčiau kreiptis į truputėlį daugiau negu eilinį mūsų Prezidentą, kurį labai norėčiau matyti greta, tai yra V. Landsbergį, kuris labai dažnai visiškai nepagrįstai yra išstumiamas iš mūsų kultūrinio horizonto. Aš giliai įsitikinęs, kad pralinkus kuriam laikui bus visiškai kitaip žvelgiama į šį žmogų, kuris ne tik milžiniškus nuopelnus padarė čiurlionistikai, tačiau ir mūsų kultūrai.

Norėčiau pradėti nuo to, kad savo gyvenime kaip tik prieš 50 metų beveik tą pačią dieną teko dalyvauti M. K. Čiurlioniui skirtoje konferencijoje. Tuomet aš buvau jaunas doktorantas ir mėginau kalbėti apie modernizmą, kas, mano akimis žvelgiant, buvo svarbiausia. Kaip tada mane iš visų pusių smaugė, mokė, kad reikia pakeisti temą, kad reikia kitaip traktuoti, o po to pasirodė knyga, kur visos sąsajos su abstrakcionizmu, V. Kandinskiu, K. Malevičiumi, P. Mondrianu, S. O. Kierkegoru, F. Nyče išnyko. Ir kada tu prisimeni tuos prieš 50 metų buvusius atvejus, kurie kultūros ir meno žmogui yra nepaprastai svarbūs, tada matai, kad iš tikrųjų mes gyvename jau kitokioje Lietuvoje. Kitokioje Lietuvoje, apie kurią svajojo M. K. Čiurlionis, begalinio laisvės ilgesio persmelktas. Iš tikrųjų, kada žvelgi į mūsų kultūros istoriją, tai M. K. Čiurlionis yra išskirtinė figūra.

Jeigu tai nebūtų tai, ką prancūzai vadina *le par le maudit*, tai yra likimo prakeiktas menininkas, tai turbūt būtų vienas didžiausių pasaulyje greta V. van Gogo, P. Gogeno, P. Sezano ir kitų XX amžiaus atstovų meistrų. Tačiau tai buvo kaip iš tikrųjų prakeiktas likimo menininkas, nes po to, kai po pomirtinių parodų jisai tapo garsiausiu Rusijos dailininku, kada pasiruošė labai iškilūs kultūros atstovai rašyti jo monografijas, prasidėjo Pirmasis pasaulinis karas, prasidėjo revoliucija,

suirutės, Lietuvos nepriklausomybės atgavimas, karo situacija su Lenkija ir nuožmiausias stalinizmo periodas. Taip M. K. Čiurlionis iš pasaulinės kultūros konteksto 70 metų buvo visiškai dingęs. Kai aš kalbu apie tą prakeikto likimo menininką, tai netgi tūkstančio litų banknotas, kuris buvo skirtas jam, ir tas nepasirodė.

Kai galvoju apie M. K. Čiurlionį, tai iš tikrųjų niekas taip giliai neišauga iš lietuviškų dainų, iš mūsų kraštovaizdžio peizažo spalvų, kaip jisai. Tai vienintelis tikrai tikras, nekvestionuojamas lietuvių genijus. Aš visą gyvenimą daugiau dirbau kitose srityse, leidau daugybę didžiulių, storų monografijų, tačiau M. K. Čiurlionis visada buvo greta tos... daugiau negu 50 metų. Ir visada sunkesniais gyvenimo metais atsisukdavai ir ieškodavai tarsi etinio kelrodžio M. K. Čiurlionio kūryboje. Prisimindavai tas fantastines jo harmonizuotas lietuvių liaudies dainas, kurios kaip niekas giliai išreiškė tą lietuvišką dvasią.

Vienas ryškiausių jo bruožų, nors ir augo lenkiškoje aplinkoje, tai vis dėlto tautiškumas. Tautiškumas, kuris persmelkė jo kūrybą, kuris persmelkė jo sąmonę, suvokimą, kad jisai turi tarnauti taip pavergtai lietuvių tautai. Ir jisai visą gyvenimą tai darė. Aš nenorėčiau... Galėčiau labai daug kalbėti. Išleidau milžiniškų knygų, dabar trečią tomą, 800–900 jam skirtų puslapių, be kitų knygų, skirtų M. K. Čiurlioniui, nesuprastam genijui. Tačiau norėčiau pasakyti, kadangi jūs turite ir kitų problemų, norėčiau pasakyti, kad, pavyzdžiui, diskusijos, kada kalbama apie tai, ar reikėjo laikinai suteikti M. K. Čiurlionio vardą oro uostui, rimtesniam kultūros žmogui skamba juokingai, nes tai yra iš tikrųjų mūsų tautos *brendas*. Niekas taip giliai negali ir turbūt niekada neatspindės mūsų tautos dvasios kaip M. K. Čiurlionis. Todėl ir politikai turi galvoti, kad tokių absurdiškų svarstymų iš tikrųjų neturėtų būti, nes jeigu Varšuvoje puikiausiai funkcionuoja Šopeno oro uostas, tai juolab Lietuvoje tai turėtų būti M. K. Čiurlionio vardas.

Ir užbaigdamas norėčiau pasakyti, kad vis tiek kultūros žmonių ir mūsų meno pasaulio žmonių balsas ne taip dažnai yra girdimas politikoje, o vis dėlto vertėtų į juos įsiklausyti. Ir kai žvelgi į tai, kas darosi dabartinėje Lietuvoje, toje srityje, kuri siejasi su politiniais sprendimais, tai darosi baisu, ypač kada matai tą agresyvią Rusijos politiką, kada matai, kaip elgiasi tos galingiausios pasaulyje valstybės lyderis, kur tiesiog baisu žiūrėti, kur niekas negalėjo galvoti ir svajoti. Tai, kas tęsiasi mūsų Respublikoje, yra baisu, tai yra pajuoka. Aš kalbėjau su prancūzais kolegomis ir jie nuolatos susirūpinę, kaip tokiu metu mes galime šitaip elgtis?

Ir noriu dar užbaigti. Man atrodo, kad labai dažnai mūsų vyrauja per įvairias partijas, ideologines grupuotes labai aktyviai veikiantys Maskvos naratyvai. Mes juos matome visur – ne tik Europoje, bet netgi ir Jungtinėse Valstijose pamatėme jų galią. Todėl man kartais skaudu, kada matai, pavyzdžiui, kokie kaltinimai yra metami ankstesnei Vyriausybei, kuri iš tikrųjų nepaprastai daug padarė. Kai mačiau tą kampaniją, kuri buvo organizuota G. Landsbergio adresu, kuris buvo vienas iš perspektyviausių mūsų politikų... Tai, aišku, darosi liūdna, kada matai, kad yra galimybė, pavyzdžiui, D. Grybauskaitę, mūsų Prezidentę, įvesti į aukščiausius valdymo organus Europos Sąjungoje, ir matai, kada prasideda širšynas ir visiškas negalvojimas apie tai, kaip galima padėti Lietuvai.

Taigi, atleiskite, aš turėjau... Aš visoms valdžioms visada neįtikau, nes buvau daoizmo filosofijos šalininkas, kuris sako, kad inteligentas visada turi būti valdžios opozicijoje. Aš privalėjau jums pasakyti tuos žodžius. Ačiū ir geros jums kloties! (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū akademikui. Dabar kviečiu Nacionalinės Mikalojaus Konstantino Čiurlionio menų mokyklos atlikėją R. Diržį atlikti M. K. Čiurlionio noktiurną. Koncertmeisteris – S. Minkevičius, mokytoja – R. Savickienė. (*Plojimai*)

Dėkojame R. Diržiui ir koncertmeisteriui S. Minkevičiui.

O dabar kviečiu A. Vanagaite, kurios mokytoja yra G. Kondrotaitė, atlikti dar vieną noktiurną *fis-moll*. Prašau. (*Plojimai*)

Dar kartą visų vardu dėkoju atlikėjams. Kviečiu Kultūros komiteto pirmininką atlikti dar vieną procedūrą. Kviečiame atlikėjus čia, prie tribūnos.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Nuoširdžiai dėkojame atlikėjams. Tikrai šiame įtemptame mūsų pasaulyje tai buvo stebuklinga akimirka. Labai jums ačiū ir toliau kūrybinės sėkmės. Dėkojame. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū. Skelbiama 5 minučių techninė pertrauka, kol mes pakeisime mūsų salę į truputį darbingesnę aplinką ir tęsime posėdį.

Pertrauka

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, kviečiu vėl užimti savo vietas. Tęsime posėdį. Gerbiami kolegos, prašom užimti vietas ir tęsime toliau šios dienos posėdį.

10.24 val.

Lietuvos žydų genocido atminimo dienos paminėjimas

Turiu priminti, kad šiandien Lietuvoje iškeltos gedulo vėliavos – minime Lietuvos žydų genocido dieną. Ši diena skirta pagerbti per Holokaustą nacių ir jų kolaborantų nužudytus Lietuvos piliečius – Lietuvos žydus.

Kodėl rugsėjo 23-ioji? Šią dieną 1943 metais buvo likviduotas Vilniaus žydų getas.

Dauguma moterų ir vaikų buvo išvežti į Vokietijos koncentracijos stovyklas ir ten nužudyti. Vyrų išvežti į koncentracijos stovyklas Estijoje, o jaunos moterys į koncentracijos stovyklą netoli Rygos. Seneliai ir ligoniai geto likvidavimo metu sušaudyti Paneriuose. Nacių okupacijos ir karo pabaigos sulaukė vos 2 tūkst. žydų. Šią baisią žydų tautos tragediją kviečiu pagerbti tylos minute.

Tylos minutė

Ačiū. O dabar tarti žodį į tribūną kviečiu Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą, mūsų kolegą E. Zingerį.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro, Seimo nario Emanuelio Zingerio kalba

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Didžiai gerbiamas Seimo Pirmininke, mieli bičiuliai, bendražygiai, 1990 metų signatarai, diplomatiniai korpuse, žydų bendruomene, ir ypač norėčiau, matau pro balkoną, gerbiamas Pirmininke, norėčiau paminėti, jūs ką tik paminėjote Vilniaus geto 2 tūkst. išlikusiųjų, tai Vilniaus gete išgyvenusį, specialiai atvykusį iš Izraelio į mūsų minėjamą daktarą S. Korablikovą. (*Plojimai*) Ačiū.

Mano mama pasakojo, kai gimė mergaitė, už gimusius vaikus sušaudydavo iškart visą namą... Negalima buvo gimti, taip, daktare Korablikovai? Jiems užčiaupdavo burną tėvai. Na, dabar jūs galite kalbėti, bet tuos trejus metus tame pragare Vokiečių gatvės kampe, Rūdninkų aikštėje, jums užspausdavo burną. Šiandien, aš manau, žydų tauta gali laisvai kalbėti, ypač šioje garbingiausioje salėje.

Tad šiandien mes minime ne tik Vilniaus geto žūtį, bet ir visą Lietuvos žydų 700 metų likimą. Vienas iš tokių garbingesnių puslapių, gerbiamas Seimo Pirmininke, buvo mūsų bendra kovą už Lietuvos nepriklausomybę 1918 metais. Virš 3 tūkst. Lietuvos žydų ėmėsi ginklo ir stojo savanoriais į gretas, kovotojų gretas. Jie turėjo ir savo Lietuvos žydų karių sąjungos vėliavas, ir skyrių vėliavas. Įsivaizduojate, kiekvienas miestelis, Rokiškis, Marijampolė, turėjo savo savanorių vėliavas.

Mes paprašėme čia esančio Žydų muziejaus vadovybės paskolinti mums vienai akimirksniui 1918 metų žydų karių savanorių vėliavas, už kurias jie vėliau nacių buvo sušaudyti, o sovietų laikotarpiu, vėliau, gerbiamas Pirmininke, jų intensyviai ieškojo NKVD kaip už buržuazinį nacionalizmą... Didžiulė byla KGB archyvuose.

Jeigu jūs leistumėte, mes paprašytume bent keletą tų karių, 1918 metų karių savanorių, vėliavų įnešti į salę, kad jos būtų bent porą minučių, kol mes minėsime Lietuvos žydų lemį.

PIRMININKAS. Prašom.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Ačiū. Norėčiau sulaukti... Ačiū jums visiems, ačiū už pagerbimą žuvusiųjų už Lietuvos Nepriklausomybę 1918–1923 metais, ir keletą minučių... Mes šiandien su

gerbiamu Pirmininku nusprendėme nepriimti jokios rezoliucijos, įprastai priimame rezoliucijas per Holokausto dieną, bet šiandien paprasčiausiai paminėsime, nes kitais metais bus 85 metų jubiliejus Holokausto pradžios ir tada minėsime gal ir su rezoliucine dalimi, bet šiandien paprasčiausiai pabandykime prisiminti.

Lietuvos žydai žuvo du kartus. 96 % nužudytų miestų ir miestelių duobėse bei jų šimtus metų kauptas palikimas Vilniuje, kuris buvo tuo metu kaip žydų Oksfordas, specialiai išgrobstytas. Įsivaizduojate, tuo metu, kai mes, Vilniaus universiteto Kauno vakarinio fakulteto lituanistai rinkome beveik pogrindyje lietuvių liaudies dainas... Pokario metais sovietai neleido rinkti žydų kultūros palikimo ir po to, kai Izraelio Valstybė 1948 m. gegužės 14 d. paskelbė savo kryptį į Vakarus, kerštas iš J. Stalino buvo – tuoj pat visos žydų institucijos buvo uždarytos už šią kryptį, ne į J. Stalino Rusiją, o į Ameriką ir Vakarus. Tada pradėtas naikinimas.

Šiandien mes, gerbiami kolegos, norėtume prisiminti ir tuos žmones, kurie slapta šalia lietuvių kultūros vertybių prieš J. Stalino nurodymus tausoję žydų kultūros paveldą. Tai A. Ulpys ir kiti lietuvių kultūrininkai, kurie rizikuodami savimi, savo karjera Knygų rūmuose, kitose vietose paslėpė nuo sovietų valdžios žydų palikimo likučius, iš kurių mes dabar bandome atkurti bent aidą 700 metų žydų gyvenimo Lietuvoje ir Vakaruose.

Šiais metais minime 100 metų, kuomet Z. Froidas, A. Einšteinas kartu su M. Vainraichu ir kitais Vilniaus jidiš akademikais įkūrė Jidiš institutą ir po dviejų dienų, kada oficialios delegacijos nuvyks į Panerius, Europos Parlamentas minės 100 metų nuo žydų šitos pagrindinės akademinės įstaigos įkūrimo Berlyne ir Vilniuje, o vėliau – 16 pasaulio valstybių vienu metu. Tai, kas buvo spėta surinkti iki 1940 metų ir 1941 metų, išliko. Turiu galvoje liaudies dainas, folklorą, litvakų palikimą.

Aš norėčiau jums, gerbiamas Pirmininke, perduoti ne taip seniai atspausdintą žemėlapią su Lietuvos miestelių ir miestų etnine sudėtimi. Įspūdinga! Pusė Ukmergės, pusė Marijampolės, pusė Pabradės ir kitų miestų – 200 miestų ir miestelių buvo žydų kilmės žmonių. Jeigu leisite, aš jums perduosiu šitą žydų tautos gyvenimo šalia lietuvių ir kitų Lietuvos tautų paminėjimą mūsų merams ir savivaldybėms kaip jų atminimą.

Ačiū. Čia buvę prieš 100 metų žydų kilmės Seimo nariai irgi beveik visi žuvo Antrojo pasaulinio karo metais. Įsivaizduojate gyvybingą mūsų Seimo, tada Steigiamojo Seimo, jidiš kalbančiuosius Seimo narius, kurie kalbėdavo arba lietuviškai, arba jidiš iš Seimo tribūnos, ir išlikusį jų politinio spektro palikimą? Kai kas nors jums sako, kad žydai buvo vien kairieji, tai pažiūrėkite, kokiam spektrui žydų frakcija atstovavo Lietuvos Respublikos Seime – sionistai, socialdemokratai, liberalių pažiūrų žmonės. Visas jidiš kalba kalbančių žmonių politinio gyvenimo spektras yra prieš jus. Deja, mažai kas išliko.

Kalbant apie savanorius, aš norėčiau paminėti ir padėkoti Balbieriškyje įkurtam ir pastatytam V. Kaganio paminklui. V. Kaganas gavo du Vyčio Kryžius už drąsą. Prieš mano akis – 20 Vyčio Kryžiaus kavalierių, kurie atstovauja šiai vėliavai. Dar sykį norėčiau priminti, jeigu leistumėte, iš XVIII amžiaus T. Kosciuškos sukilimo B. Joselevičių ir visą jo pulką, žuvusį ginant Varšuvą, iš kurios pats B. Joselevičius ir kiti, daugelis iš jų buvo iš Lietuvos, beveik visi žuvo, gindami Varšuvą nuo carinės Rusijos imperijos invazijos. Tad nereikia čia įrodinėti, kad Lietuvos žydai su lietuviais, lenkais, baltarusiais, kurie buvo Lietuvos pusėje, kūrė Lietuvos valstybingumą.

Aš norėčiau grįžti prie pirmųjų Sąjūdžio metų, kada, gerbiamas Juozai, jūs buvote, ir čia esantys, buvote kartu, ir tada mes pabandėme grįžti prie tiesos. Lygiai prieš 30 metų mes turėjome antrojo Lietuvos prezidento A. M. Brazausko atsiprašymą. Aš atvykau į Izraelį atnešti lietuvių tautos atgailos už tuos mūsų tautiečius, kurie prisidėjo prie žydų tragedijos. Tai pakartojo ir visi kiti po jo buvę prezidentai. Dabar sukanka 30 metų, ir aš manau, kad mes paminėsime šitą giliai nuostabų atkurtą tiltą, pasitikėjimo tiltą, ypač kada, man būnant šalia, atsimenu, gerbiamas Algirdas apkabino išgyvenusį Šiaulių geto kalinį ir jį visų akivaizdoje pabučiavo. Ta nuotrauka nustelbė visą Izraelio spaudą: lietuvis Prezidentas, bučiuojantis Antrojo pasaulinio karo holokausto kalinį, kuris stovėjo su užrašu: „Ar žinote, kas įvyko Lietuvoje?“

Taip pat aš norėčiau paminėti labai svarbų dalyką. Su čia esančia Faina mes parašėme laišką, galbūt matėte viešumoje, prašydami ir reikalaujanti iš diktatoriaus V. Putino nenaudoti mūsų tautos temos, Holokausto temos, savo imperiniams tikslams. Šitas kreipimasis buvo plačiai paskleistas Vakarų visuomenėje. Tikrai mes reikalaujame, kad šitame baisiame kare prieš Ukrainą nebūtų naudojamas išgyvenusių Antrąjį pasaulinį karą mūsų tautiečių, žydų kilmės tautiečių, atminimas. Niekas neleido ponui V. Putinui kalbėti apie ukrainiečius kaip apie nacius. Ir mes, Lietuvos žydai, irgi neleisime.

Kitas dalykas, kuris susijęs su mūsų palikimu, tai yra kultūros palikimas. Bičiuliai, aš norėčiau jūsų paklausti... Kultūros palikimas, Lietuvos žydų kultūros palikimas, jo paveldas, šiuo metu priklausantis Kultūros ministerijai (ne Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, bet Kultūros ministerijai), jis turi daugybę pasirašytų susitarimų su Amerika, su Izraelio Valstybe, Lietuvos žydų kultūros paveldas. Tarptautinė komisija siunčia šimtus mokytojų mokytis į Izraelį, į Jad Vašem, įgyti kvalifikacijų. Užvakar Paneriuose susirinko virš 1 tūkst. mokinių kartu su kai kuriais mūsų Seimo nariais. Ir šis palikimas, valdomas Kultūros ministerijos, negalėtų atsirasti žmonių rankose, kurie mažai ką turi bendro su Lietuvos žydų kultūros palikimu, nėra bendrame Europos kultūros palikimo kontekste, ir nedarė tų namų darbų, kuriuos padarė beveik visos besikeičiančios Lietuvos Vyriausybės. Todėl aš, išsakydamas mūsų bendrą nuomonę, prašyčiau jūsų, galvojant ir skiriant į kultūros ministrus žmogų, pagalvoti, ar Lietuvos žydų kultūros paveldas, šita šiandien sakau per Holokausto dieną, gali būti valdomos, ypač po sutarčių su Amerika ir Izraeliu, galėtų būti valdomas atsitiktinių žmonių?

Ir trečias dalykas, susijęs su mūsų kasdiene veikla. Visos Lietuvos Vyriausybės siuntė savi-valdybėms prašymus, kad labai neskaitlingi paminklai. Jų nėra daug, Lietuvoje yra keli, kurie turi klaustuką, ar tie žmonės dalyvavo Holokauste, ar nedalyvavo. Jie negali būti kelrodžiu mūsų jaunimui, todėl aš sakau, kad paminklas Ukmergėje, deja, ir po Genocido centro pažymos, ir po visų kitų, turėtų būti *nuimtas*. O teisuoliams paminklai turėtų būti greičiau statomi. Sovietų laikais uždraudę rinkti medžiagą apie teisuolius, mes turime vieną didžiausių teisuolių bendruomenių. Gerbiamas Pirmininke, 900 Izraelyje, kuriuos paskelbė be mūsų, ir virš 1 tūkst. 600 Žydų muziejus yra pateikęs prezidentams apdovanoti Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiumi. Teisuolių palikimas. Bendras, centrinis paminklas jiems galų gale turėtų atsirasti Vilniuje, mūsų mieste. Taip pat savivaldybės turėtų pavadinti tas miestelių gatves jų vardais.

Ir paskutinis dalykas. Jeigu leisite, aš necituosiu nei Žydų frakcijos Seime 1920 metais, nei mūsų paskutinių rezoliucijų apie Vilniaus geto herojus. Aš norėčiau tik perskaityti (truputėlį interesų konfliktas) iš gyvenimo išėjusio mano brolio M. Zingerio eilėraštį, skirtą žydų tautai, Holokaustui ir Lietuvos žydų žūčiai miesteliuose. Jeigu leisite, toks būtų mano paskutinis akcentas.

Goda apie instrumentą. (Mes pateikėme vertėjams, kad mūsų ambasadoriai galėtų išgirsti.)

*Per amžius neliesdavau smuiko,
Per amžius nečirpinau mažo,
Nešveisdavau džiaugsmo pasažo lėbautojams į akis.
O mano tautos instrumente idubusiais skruostais studentė.
Nevaikščiojau liūdnaakis po svetimas vestuves.
Nesinešiau ištrėmimo plokščios išmintingos dėžutės.
Ir aš nenorėjau pražūti.
Suspaudęs dviem rankom tave,
Ak, švystelt fantazijos reikia,
Mane su varguoliais vaikyki, po pragaro grindinius kelki
Ant stogo šiaudinio mane.
Kad plykstelėtų svieto padangė.
Ir grodamas švenčiantiems oirą
išlėkčiau iš skausmo į orą su meilės ugniniais vardais.
Tos meilės, kur varo į mirtį su dviem prie alkūnių vaikais.*

Ačiū jums visiems. (*Plojimai*) Širdingai dėkui ir visiems gausiai atvykusiems svečiams. Gerbiamas Pirmininke, širdingai jums dėkoju už sutikimą ne rezoliucijomis, o štai taip paminėti mūsų šimtų tūkstančių piliečių, žuvusių per ketverius metus, atmintį. Ir neatsigavusiųjų. Labai dėkui jums. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dar kartą ačiū mūsų kolegai E. Zingeriui. O dabar, kolegos, tęsiame mūsų darbotvarkę.

10.44 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. rugsėjo 23 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės tvirtinimas. Ar galime bendru sutarimu? A. Širinskienė kažką norėtų mums pasakyti. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). Gerą dieną, kolegos. Aš siūlyčiau išbraukti Baudžiamojo kodekso pataisas dėl čekučių, nes turėjo būti pateiktas lydimasis teisės aktas – Kriminalinės žvalgybos įstatymas. Jeigu dabar priimsime, tai tiesiog išjungsime kriminalinės žvalgybos galimybes, pagal 228 straipsnio 2 dalį. Tad siūlau tikrai išbraukti ir tvarkingai pasidaryti lydimąjį teisės aktą. Frakcijos vardu.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar yra daugiau kokių nors siūlymų? Nėra. Apsispręskime balsuodami. Prašom apsispręsti, ar išbraukiame, ar paliekame 1-5 klausimą. Kas už tai, kad išbrauktume, balsuoja už, kas mano kitaip, balsuoja atitinkamai. Ačiū.

Balsavo 112 Seimo narių: 50 – už, 52 – prieš, susilaikė 10. Klausimas darbotvarkėje paliekamas. Prašau, gerbiamas L. Šedvydis.

L. ŠEDVYDIS (LSDPF). Laba diena. Ačiū Pirmininkui. Šiandien Seime vieši Kauno Juozo Grušo menų gimnazijos moksleiviai. Kviečiu juos pasveikinti.

PIRMININKAS. Sveikiname! (*Plojimai*) Kitų pasiūlymų dėl darbotvarkės nėra. Ar galime bendru sutarimu? Pritarta, ačiū.

10.46 val.

Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2, 18 ir 35 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 18¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-747(2) (svarstymas ir priėmimas)

Mūsų darbinis 1 klausimas – Aviacijos įstatymo keleto straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 18¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-747 bei lydimasis... Ne, viskas, tiktai vienas. Prašau. Pranešėjas – G. Jeglinskas. Komiteto išvada. Svarstymo stadija. Primenu, kad taikoma ypatingos skubos tvarka.

J. Zailskienė.

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Mano balsą įskaitykite priešingai, negu aš balsavau.

PIRMININKAS. Dėl protokolo. Ačiū. Prašau.

G. JEGLINSKAS (DFVL). Ačiū, Pirmininke. Aviacijos įstatymo 2, 18, 35 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo įstatymo projektas buvo diskutuotas komitete ypatingos skubos tvarka vakar ryte ir vakar per pietus, bendru sutarimu buvo pritarta šiam projektui ir komiteto išvada bei tam tikriems pataisymams. Taigi – bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti užsirašė R. Vyžintas. Prašau, kolega. Iš tribūnos. Gerbiamas Ramūnai, kviečiame į tribūną.

R. VYŽINTAS (LSDPF). Sveiki, kolegos. Iš principo labai reikalingas įstatymas, tiktai turiu tam tikrų pastebėjimų, kad, remiantis šia įstatymo pataisa, orlaiviams, kurie skraidys aerodromų zonoje, tai yra tos *air traffic zones*, nereikia atsakiklių. Taip pat atsakiklių, kaip suprantu skaitydamas tekstą, nereikia paprastiesiems orlaiviams, skraidyklėms, oro balionams ir panašiai, vadinasi, daugeliui skraidančių aparatų, kurie yra apibrėžti Civilinės aviacijos įstatyme. Ar toks įstatymo

projektas, koks jis dabar yra parengtas, eliminuoja problemą? Aš suprantu, įsivaizduoju, kad turbūt tos ribojamos zonos bus perkeltos į naujausią Lietuvos navigacinio žemėlapių versiją. Pilotas, gavęs informaciją, kad reikia palikti tam tikrą turinčią pavadinimą vietą per 10 minučių, ją palieka. Bet, jeigu tai negalioja sklandytuvams ir daugeliui orlaivių, ar tas įstatymas atliepia savo esmę, dėl ko tas pakeitimas yra daromas? Išeitų, kad tiksliai bendrosios aviacijos ir civilinės aviacijos orlaivis gali tai padaryti – palikti oro erdvę per 10 minučių, o kiti tarsi ir negali. Ar čia nereikėtų mums kaip nors išsamiau šį įstatymą dar pasigvildinti? Gal kas gali pakomentuoti?

PIRMININKAS. Labai ačiū. Daugiau pasisakančiųjų nėra. Motyvai už, prieš svarstymo stadijoje. Nėra norinčių. Ar galima bendru sutarimu po svarstymo pritarti? Pritarta, ačiū.

Pereiname prie priėmimo stadijos. Įstatyme yra penki straipsniai. Pastraipsniui. Ar yra prieštaraujančių? Nėra prieštaraujančių. Pastraipsniui priimta.

Dėl viso įstatymo motyvai už, prieš. Už – A. Anušauskas. Prašau, kolega.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui. Rusijos provokaciniai veiksmai NATO šalių oro erdvėje turi sulaukti atsako, nes ši šalis nesilaiko jokių tarptautinės teisės normų, taip pat ir oro erdvėje. Jungtinių Tautų tribūnoje aiškiausiai šiuo klausimu vakar pasisakė Lenkijos užsienio reikalų ministras R. Sikorskis: jei kitą kartą raketa ar orlaivis be leidimo pateks į mūsų erdvę, bus numušti. Tačiau praktiškai prieš aktyvius veiksmus turi būti priimti reikalingi teisės aktai, kurie leidžia karinę jėgą naudoti ribojamose oro erdvės zonose, nekeliant grėsmės civiliniams orlaiviams. Tad, manau, šie pakeitimai būtini. Kviečiu palaikyti. Ir aš manau, kad papildomi teisės aktai leis realiai atsakyti į iškilančius iššūkius dabartinėje geopolitinėje situacijoje.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Ir kolega A. Pocius, prašau.

A. POCIUS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, aš noriu paaiškinti, kodėl būtina daryti šias įstatymo pataisas, būtent iš karinės pusės. Kadangi čia prieš tai tribūnoje kalbėjęs mūsų kolega sakė, gal gali kas paaiškinti, tai iki šiol tiems orlaiviams ir skraidantiems įvairiems aparatams, kurie galėdavo skraidyti Lietuvos oro erdvėje be atsakiklių, be radijo ryšio priemonių, taip, anksčiau nebuvo tokios grėsmės, kokia ji yra dabar. Kaip mes žinome, kariškiams, kurie atsakingi dabar už oro erdvės stebėjimą ir gynybą, kai į NATO šalis, tarp jų ir į mūsų šalį, buvo įskridę dronai su sprogmenimis, aš manau, būtent yra būtinybė identifikuoti visas skraidančias priemones, jeigu tai yra susiję su mūsų orlaiviais ar skraidančiomis priemonėmis. Ir privaloma, būtent čia tos pataisos ir nurodo, kad privalomi yra atsakikliai arba radijo ryšio priemonės, kuriomis galėtų kariškiai susisiekti ir identifikuoti skraidantį aparatą. Tam, kad neįvyktų nelaimių, tai yra tikrai būtina. Na, o šiame geopolitiniame kontekste, aš manau, visiems yra aišku, kodėl tos pataisos yra daromos – kad mes apsaugotume karius, kurie priims sprendimą numušti tą skraidantį aparatą, tai yra tikrai būtina. Tai, kad Rusijos orlaiviai skraido ir į Lenkijos teritoriją, ir virš Estijos oro erdvės jie buvo pastebėti... Aš manau, visiems yra aišku, kodėl yra reikalingos būtent šio įstatymo pataisos. Aš pasisakau už ir visus prašau palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, nuomonės išsakytos. Prašom apsispręsti balsuojant. (*Balsai sąlyje*) Dar T. Martinaitis, prašom.

T. MARTINAITIS (LSDPF). Atsiprašau, kolegos, bet vis dėlto norėjau ir aš pasakyti nuomonę. Taip, gyvename neeilinės realybės sąlygomis ir tos grėsmės, kurios anksčiau galbūt atrodė nerealias, šiandien po truputį tampa nemalonia kasdienybe. Džiaugiuosi mūsų Krašto apsaugos ministerijos lyderyste, ji atsakingai, greitai priima visus sprendimus, kad ne vien tiksliai techniniai sprendimai, reikiamų papildomų oro gynybos sistemų atsirastų, bet taip pat ir teisinė bazė būtų su tvarkyta kaip įmanoma greičiau, kad į atitinkamas grėsmes galėtume reaguoti.

Matydamas, kaip greitai ir atsakingai buvo priimami sprendimai, norėčiau taip pat padėkoti ir atsakingai mūsų pilietinei visuomenei, Aeroklubų asociacijai, kuri vakar prisijungė kartu prie mūsų komiteto, tikrai radome bendrus sprendimus. Nors tokiu greitu ir sudėtingu momentu, tiek Susisiekimo ministerija, tiek Transporto saugos administracija, „Oro navigacija“ – visi susitelkę darbavosi, kad reikiami sprendimai atsirastų kaip įmanoma greičiau. Todėl reaguodamas į tokį atsakingą ir kruopštų darbą kviečiu ir kolegas palaikyti reikalingą įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Ačiū kolegai T. Martinaičiui. Dar užsirašė R. Vyžintas. Prašau.

R. VYŽINTAS (*LSDPF*). Kolegos, iš tikro ką tik konsultavausi su Nacionalinio saugumo ir gy nybos komiteto pirmininku G. Jeglinsku. Taip, viskas ten yra gerai, iš tikro derinta su visomis in stitucijomis. Ir tikrai pritariu, kad reikia priimti šį įstatymą.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar jau tikrai nuomonės išsakytos. Prašom apsispręsti balsuo jant. Ačiū.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 117 Seimo narių, už – 117. Vienu balsu įstatymui pritarta. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.56 val.

Karinės jėgos naudojimo statuto 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-748(2) (svarstymas ir priėmimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Karinės jėgos naudojimo statuto 2 ir 10 straipsnių pa keitimo įstatymo projektas Nr. XVP-748. Pranešėjas gerbiamas G. Jeglinskas. Prašom. Svarstymo stadija.

G. JEGLINSKAS (*DFVL*). Ačiū, Pirmininke. Taip gerai einasi, einame vienbalsiai, bandysime pratęsti šią seriją. Taigi dėl Karinės jėgos naudojimo statuto 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-748. Iš principo ką mes čia sakome, kad, pagal Karinės jėgos naudojimo statutą, Lietuvos kariuomenė gali panaudoti karinę jėgą prieš bepiločius orlaivius draudžiamajoje ar ri bojamojoje zonoje, nesukeldama pavojaus kitiems oro eismo dalyviams. Vėlgi šie pokyčiai yra būtini, jie eina kartu su prieš tai diskutuotais įstatymiais pokyčiais. Komitetas vakar susirinko ypatingos skubos tvarka, diskutavo, išsiaiškino ir vienbalsiai pritarėme.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti norinčių nėra. Už, prieš pasisakyti norinčių nėra. Ar galime po svarstymo pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Priėmimo stadija. Yra trys straipsniai. Ar yra prieštaraujančių dėl tų straipsnių priėmimo pastraipsniui? Nėra, priimta.

Dėl viso įstatymo projekto pasisakyti nori D. Šakalienė. Prašau, kolege. D. Šakalienė. Pra šom, žodis jums.

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). Dėkui, Pirmininke. Pirmiausia iš tikrųjų noriu padėkoti kolegoms už prieš tai ėjusio įstatymo pataisos palaikymą, nes man atrodo, kad tikrai laikas mums visiems la bai vieningai matyti tas grėsmes, su kuriomis susiduriame. Iš tiesų šie projektai parengti siekiant karinėmis priemonėmis aktyviai ir operatyviai reaguoti į bepiločiais orlaiviais atliekamus oro er dvės pažeidimus ir turėti tą mechanizmą, kuris leistų mums žaibiškai reaguoti, aktyvuoti riboja mąsias oro erdvės teritorijas. Nes iki šiol mes vis dėlto... Nors *de jure* gyvename taikos laikotar piu, bet nei mūsų teisės aktai, nei tam tikros procedūros ir tvarkos nebuvo pritaikytos laikmečio grėsmėms ir kintančiam grėsmių paveikslui.

Tai iš tiesų šiuo Karinės jėgos naudojimo statuto pakeitimu mes sukuriame naują karinės jė gos naudojimo pagrindą, kad būtų galima ją operatyviai panaudoti prieš bepiločius orlaivius ri bojamojoje zonoje, jeigu jų skrydžiai vykdomi nesilaikant kariuomenės vado nustatytos tvarkos. Sudėję kartu su prieš tai pristatytais Aviacijos įstatymo pakeitimais, mes maksimaliai sumažina me galimas rizikas civilinei aviacijai, kai yra naudojamos karinės priemonės prieš bepiločius or laivius. Kartu priminsiu, kad nuo rugpjūčio 5 dienos yra sutrumpintas reagavimo į oro erdvės pažeidimus algoritmas. Mes dabar galime labai greitai turėti bet kurią reakciją, įskaitant neutrali zavimo arba bepiločių orlaivių naikino reakciją, išimdami prieš tai buvusias bereikalingas per ilgas grandinės dalis, nes ši teisė yra deleguota tiesiogiai Karinėms oro pajėgoms. Taip pat prašau visų palaikymo. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū kolegei. Daugiau niekas nenori pasisakyti. Prašom apsispręsti balsuojant.

Šio įstatymo priėmimas

Ačiū. Balsavo 118 Seimo narių: 118 – už, prieš ir susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.00 val.

Baudžiamojo kodekso 228, 229 ir 230 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-106(2) (priėmimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Baudžiamojo kodekso 228, 229 ir 230 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-106(2). Matau T. Barauskas norėtų mums pasakyti žodį.

T. BARAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Dėl įstatymo projekto Nr. XVP-106 frakcijos vardu prašau pusės valandos pertraukos. Ačiū.

PIRMININKAS. Ar galime sutikti bendru sutarimu? Pritarta, ačiū.

11.01 val.

Rinkimų kodekso 30, 31, 32, 95, 97, 99, 122, 193 ir 196 straipsnių bei priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo naujais 194, 195 ir 196 straipsniais konstitucinio įstatymo projektas Nr. XVP-597(2) (svarstymas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Rinkimų kodekso keleto straipsnių pakeitimo bei priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo naujais 194, 125, 196 straipsniais konstitucinio įstatymo projektas Nr. XVP-597. Svarstymo stadija. Į tribūną kviečiu J. Sabatauską. J. Sabatauską prašome į tribūną dėl Rinkimų kodekso įstatymo.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Teisėtvarkos komitetas svarstė Rinkimų kodekso pataisas, kurios susijusios su Europos reglamento įsigaliojusiomis pataisomis, ir, pritaręs faktiškai visiems Teisės departamento pastebėjimams, pastaboms pritarė galutiniam patobulintam įstatymo projektui 7 balsais už, nė vienam nebalsavus prieš ir nė vienam nesusilaikius. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Ar galima bendru sutarimu pritarti po svarstymo? Pritarta.

11.03 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-10 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-758 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kadangi turime šiek tiek laiko, galiu paprašyti gerbiamą O. Leiputę pristatyti rezervinį? Rezervinį 2 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-10 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projektą. Prašau, kolege.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Siūlome, atsiprašau... Siūlome 1 straipsnyje sudaryti Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigą, įrašyti 14 numeriu L. Kasčiūno, Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos seniūno, pavardę ir išbraukti L. Kukuraičio, P. Kuzmickienės; įrašyti 20 numeriu S. Skvernelio, Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ seniūno, pavardę.

2 straipsnis. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Pristatėte. Ar galima po pateikimo pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Pagrindinis. Ar galima po svarstymo pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Pritarta.

Priėmimo stadija. Yra du straipsniai. Niekas neprieštarauja, kad pastraipsniui būtų priimta? Priimta bendru sutarimu.

Dėl viso nutarimo pasisakančių, pasakyti norinčių nėra. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 107 Seimo nariai: 107 – už. Nutarimas priimtas. (Gongas)

Toliau pirmininkauti kviečiu Seimo vicepirmininkę O. Leiputę.

11.05 val.

Seimo nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Eugenijų Sabutį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projektas Nr. XVP-751 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

PIRMININKĖ (O. LEIPUTĖ, LSDPF). Darbotvarkės 1-7 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Eugenijų Sabutį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projektas. Pranešėjas – Seimo Pirmininkas J. Olekas.

J. OLEKAS. Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, išklausius generalinės prokurorės pranešimą ir mūsų kolegos E. Sabučio pasisakymą, teikiu nutarimą, kuriame teigiama, kad Lietuvos Respublikos Seimas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 62 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Seimo statuto 22 straipsnio 3 dalimi ir 23 straipsnio 2 dalimi ir atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos generalinės prokurorės N. Grunskienės pranešimą bei Seimo nario E. Sabučio 2025 m. rugsėjo 18 d. Seimo posėdyje padarytą viešą pareiškimą, jog sutinka, kad jo neliečiamybė būtų panaikinta, nutaria sutikti, kad Lietuvos Respublikos Seimo narys E. Sabutis būtų patrauktas baudžiamojon atsakomybėn, suimtas ar kitaip suvaržyta jo laisvė. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Norinčių klausti nėra. Ar galima po pateikimo pritarti bendru sutarimu? Galima, prieštaraujančių nėra. Svarstymo stadija. Jeigu yra norinčių pasisakyti, ar Eugenijus, tai prašom, yra dabar tas laikas.

E. SABUTIS (LSDPF). Gerbiami kolegos Seimo nariai, prieš jums priimant sprendimą, norėčiau priminti jums kelias aplinkybes, susijusias su galima būsima byla bei su kitomis bylomis, kurios tęsiasi nuo 2023 metų. Tačiau pradėdamas noriu pasakyti, kad ne kartą ir šioje salėje, ir kitur, kai sprenddavome arba nagrinėdavome tokius klausimus, pasigirsdavo nuomonė, kad į visus klausimus turi atsakyti ne Seimas – į visus klausimus turi atsakyti teismas. Tačiau keli klausimai, kuriuos aš užduodu pats sau ir kuriuos noriu užduoti jums, – iš esmės retoriniai, mano manymu, bet kad apie juos pagalvotumėte, man norisi šiandien tai padaryti, prieš jums priimant sprendimą.

Pirmas klausimas yra toksai: kodėl kai kas įvyksta tada, kada įvyksta, ir neįvyksta tada, kada atrodytų, jog galėtų įvykti? Noriu priminti, kad 2023 metų pradžioje buvo pats įkarštis rinkimų į vietos savivaldą ir tada jau pradėjo virti vadinamasis čekučių skandalas. Tuomet vis tiek jau laukėme po pusantrų metų artėjančių Seimo rinkimų ir tuomet tikrai ne vienas iš jūsų labai gerai atsimena 2023 metų balandžio mėnesį įžymųjį interviu, kuriame tuometinio Jonavos rajono savivaldybės mero M. Sinkevičiaus vienas žymus žurnalistas pradėjo klausinėti: tai jūsų partijos reitingai jau labai geri, ar ruošiatės po pusantrų metų užimti Ministro Pirmininko postą? Tačiau nepraėjus nė dviem mėnesiams Kauno apygardos prokuratūra jau pradėjo ikiteisminį tyrimą dėl visų 2019–2023 metų Jonavos rajono savivaldybės kadencijos tarybos narių, taip pat ir mero, ir mero pavaduotojo. Būtent kažkodėl tuometinio mero byla buvo išskirta ir nagrinėta viena pirmųjų. Greičiausiai tai visiškas atsitiktinumas.

O dabar noriu priminti šios vasaros įvykius. Pačioje pabaigoje (nenagrinėsiu, kiekvienas turi savo atsakymą, kodėl pasitraukė XIX Vyriausybė) noriu akcentuoti, kad rugpjūčio pradžioje aš sulaukiau savo bendrapartiečių iš įvairių skyrių palaikymo ir raginimo būti vienu iš kandidatų į Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko pareigas. Kuo tai baigėsi, puikiai atsimenate. Lemiamą apsisprendimo akimirką sulaukiau žinios, kad man suteikiamas specialiojo liudytojo statusas. Be abejonės, visiškai nenorėdamas nei trikdyti, nei pakenkti politiniam procesui kandidatuoti iš karto atsisakiau. Taigi, du politikai, dvi faktiškai analogiškos situacijos ir du sutapimai. Galbūt. Greičiausiai taip ir yra. Todėl klausiu jūsų. Jeigu man būtų panaikinta neliečiamybė, ar būsime teisiniame procese turėsiu užduoti būtent tokį klausimą ir būtent tam teismui apie tokius sutapimus?

Leiskite priminti, kad ikiteisminis tyrimas ir dėl manęs, ir dėl kitų Jonavos rajono savivaldybės tarybos narių pradėtas 2023 m. birželio 5 d. Mano byla išskirta 2025 m. rugpjūčio 7 d., tai yra

po dvejų metų ir 2 mėnesių. O dieną prieš tai buvau informuotas apie specialiojo liudytojo statuso suteikimą. Priminsiu ir tai, kad 2019–2023 metų kadencijoje mero pavaduotoju buvau tik pusantrų metų – iki 2020 metų lapkričio, todėl net neabejoju, kad mano bylos apimtis tarp visų tiriamųjų yra pati mažiausia. Mažiausios apimtys bylai parengti reikėjo daugiau negu dvejų metų ir ikiteisminio tyrimo pabaiga visiškai atsitiktinai sutapo su galimu, bet neįvykusių pokyčių politinėje karjeroje, o ketverių metų mero kadencijos bylai parengti ir perduoti teismui prireikė vos kelių mėnesių. Turbūt tai irgi atsitiktinumas.

Tačiau yra ir kitų faktų. 2024 metų pradžioje iš vienos rajono savivaldybės administracijos gavau du raštus, kuriuose buvo teigiama, kad administracija kartu su Kauno apygardos prokuratūros Viešojo intereso gynimo skyriumi įvertino mano 2019–2020 metais patirtas ir man kompensuotas išlaidas ir nustatė, kad 400 eurų buvo pripažinti kaip netinkamos išlaidos. Noriu išskirti ir tai, kad dalis šių išlaidų buvo įvertintos kaip permoka, tai yra išmokėta per klaidą man buvo netgi daugiau, negu aš teigiau, kad patiriu išlaidų. Tai yra pati administracija suvokė savo klaidą ir ją pripažino.

Šie raštai man leido preziumuoti du labai svarbius dalykus, kuriais ir šiandien esu visiškai įsitikinęs. Pirma. Ir Jonavos rajono savivaldybės administracijos atitinkamos kontrolės ir vidaus audito institucijos, ir Kauno apygardos prokuratūra tuo metu *pilnai* įvertino man pateiktus dokumentus, juos atidžiai peržiūrėjo, rado neatitikimų, kuriuos įpareigojo pašalinti, tai yra grąžinti atitinkamą sumą į savivaldybės biudžetą. Tą aš nedelsdamas ir padariau.

Antra. Man atrodo, tai dar svarbiau. Man tai leido preziumuoti, kad jeigu jau mano pateikti dokumentai buvo peržiūrėti, o nustatytus neatitikimus aš pašalinau, tai nei savivaldybės administracija, nei prokuratūra man pretenzijų neturi. Aš tikėjau, kad ir nebeturės.

Taigi grįžtu prie klausimo apie laikotarpius, kurie pasirinkti, kad mane išskirtų iš visos tos bendros bylos. Vėl klausiu jūsų ir siūlau susimąstyti. Ikteisminis tyrimas – 2023 m. birželio 5 d., prokuratūra pareikalavo grąžinti dalį lėšų 2024 metų pradžioje, vadinasi, mano atvejis tikrai negulėjo jokiam stalčiui, buvo vertinamas ir įvertintas, tačiau kaltinimai pareikšti daugiau negu po pusantrų metų, būtent galimų karjeros pokyčių dieną. Vėlgi greičiausiai tai yra sutapimas.

Antras nerimą keliantis klausimas. Kolegos, visi iš jūsų, kas esate arba buvote tokiose pareigose, į kurias skiriant apie jus įvairių tarnybų yra renkama medžiaga, tai yra teisėsaugos tarnybų, žinote, kad tas pažymas gauna tam tikri valstybės vadovai. Valstybės vadovai atitinkamai vertina jus kaip galimus kandidatus. Na, ir vėl primenu savo atvejį. Jeigu 2024 metų pabaigoje buvau nominuotas kaip galimas kandidatas į susisiekimo ministrus, tai kas iš jūsų gali suabejoti, kad dėl manęs buvusiam Ministrui Pirmininkui ar Jo Ekscelencijai Lietuvos Respublikos Prezidentui nebuvo pateiktos atitinkamos pažymos? Be abejo, jos buvo pateiktos. Ir vėl klausiu savęs ir noriu paklausti jūsų. Primenu, 2023 m. birželio 5 d. – ikiteisminio tyrimo pradžia. 2024 metų sausio pradžia – vykdydamas prokuratūros reikalavimus, grąžinu pripažintas netinkamai panaudotomis lėšas. Nei iš Ministro Pirmininko, nei iš Prezidento 2024 metų pabaigoje nesulaukiau jokio klausimo, jokio priekaišto ir jokios abejonės dėl savo praeities, todėl klausimas lieka atviras: ar tuo metu šie faktai tarnyboms pasirodė nereikšmingi, nebūtini šalies vadovams žinoti? Ir nepamirškite, kad tuo metu, tai yra praeitų metų pabaigoje, vyko dešimtys ikiteisminių procesų, kuriuose tarybų nariai buvo kaltinami lėšų pasisavinimu, piktnaudžiavimu, sukčiavimu ir panašiai. Todėl vėl klausiu jūsų: o tai kam tame būsimame teisme aš galėčiau užduoti būtent šį klausimą?

Lieka ir kitas klausimas, kurį užduoda ir politikai, ir žiniasklaida, ir į kurį racionalaus atsakymo nėra pateikta. Tai klausimas apie savivaldybių tarybų nariams keliamų bylų pobūdį. Jeigu įrodymų visuma visiems kaltinamiems savivaldybių tarybų nariams yra beveik identiška, kodėl ir kokių pagrindų vieniems keliamos civilinės bylos, kitiems keliamos baudžiamosios bylos, o trečiams, bent kol kas daliai iš jų, kuriems civilinės bylos užbaigiamos, po to dar iškeliamos ir baudžiamosios bylos? Taigi, gerbiami kolegos, pabaigoje leiskite jūsų paklausti: ar balsuojant dėl teisinės neliečiamybės panaikinimo jums irgi kyla tokių klausimų ir abejonų? Ar jums viskas aišku? Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame E. Sabučiiui. Per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos – V. Pranckietis. Prašom.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Jūs labai tiksliai pasakėte, kad dėl vedimo tvarkos. Jūs esate atsakinga už tai, kad būtų palaikoma vedimo tvarka. Buvo skirtos 5 minutės, kalbėjo 6 minutes 40 sekundžių ar dar daugiau. Tai kuris iš jūsų nusidėjote dėl Statuto, ar kalbėtojas, ar posėdžio pirmininkas? Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame už pastabą, jūsų pastaba yra teisinga. Norinčių išsakyti motyvus nėra. Ar galime po svarstymo pritarti bendru sutarimu? Galime, prieštaraujančių nėra. Ačiū.

Priėmimo stadija. Yra du straipsniai. Ar galime abiem pritarti bendru sutarimu? Galima. Ačiū, pritarta. Dėl motyvų norinčių pasisakyti nėra. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 101, balsavo 98: už – 84, prieš – 1, susilaikė 13. Seimo nutarimas priimtas. (Gongas)

11.18 val.

Seimo nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Tomą Martinaitį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projektas Nr. XVP-752 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Tomą Martinaitį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projektas Nr. XVP-752. Prašom. Pranešėjas – Seimo Pirmininkas J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS. Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu nutarimą, kuriame sakoma: „Lietuvos Respublikos Seimas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 62 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Seimo statuto 22 straipsnio 3 dalimi ir 23 straipsnio 2 dalimi ir atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos generalinės prokurorės N. Grunskienės pranešimą bei Seimo nario T. Martinaičio 2025 m. rugsėjo 18 d. Seimo posėdyje padarytą viešą pareiškimą, jog sutinka, kad jo neliečiamybė būtų panaikinta, nutaria sutikti, kad Lietuvos Respublikos Seimo narys T. Martinaitis būtų patrauktas baudžiamojon atsakomybėn, suimtas ar kitaip suvaržyta jo laisvė, ir šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo.“

PIRMININKĖ. Dėkojame.

Tomas turbūt norės pasisakyti?

Paklausti Juozo nėra norinčių. Ačiū. Ar galime po pateikimo pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Svarstymo stadija. Prašom. Diskutuoti Tomas buvo užsirašęs ne ten, tai prašom pasisakyti.

T. MARTINAITIS (LSDPF). Gerbiami kolegos, mieli Lietuvos žmonės, šiandien stoviu prieš jus pirmiausia ne tik kaip Seimo narys, bet ir kaip žmogus, kuris tiki mūsų teisinės sistemos nešališkumu ir pagarba mūsų valstybei. Generalinė prokuratūra paprašė panaikinti mano teisinę neliečiamybę. Aš noriu, kad viskas vyktų skaidriai, todėl nesislepiu už Seimo nario mandato, todėl ir stoviu čia, kad atvirai pristatyčiau savo poziciją.

Visi žinome, kad ankstesnė tvarka, kaip tarybos nariai turėjo atsiskaityti už išlaidas, buvo labai skirtinga kiekvienoje savivaldybėje. Tvarka buvo nepakankamai aiški, suteikė skirtingų interpretacijų galimybę. Kauno savivaldybės atvejis tai parodo ypač aiškiai: ten politikams nereikėjo atsiskaityti, pateikti jokių čekių, o štai kitose savivaldybėse dėl tų pačių situacijų žmonės turi aiškintis net teismuose. Dėl to Seimas jau priėmė naujus įstatymus ir nustatė aiškias taisykles. Nors ilgus dešimtmečius niekas nematė problemos, tačiau šiandien už kelis šimtus eurų atsiskaityti turi daug savivaldos lyderių, kai viena tokia byla valstybei kainuoja šimtus tūkstančių eurų. Šiandien vadinamieji čekiuų tyrimai galimai tapo ne skaidrumo, o politinės kontrolės įrankiu (tą jau pristatė E. Sabutis) – įtarimų atsiranda tada, kai žmogus kandidatuoja į aukštesnes pareigas ar sulaukia daugiau dėmesio.

Šiuo metu kalbame tikrai apie 2019–2023 metų kadenciją, tačiau kas paneigs, jog, siekiant ir toliau laikyti politinę įtampą, ateityje gali būti keliami klausimai ir dėl ankstesnių laikotarpių? Be

kita ko, vienuose tyrimuose politikams taikoma civilinė atsakomybė, o kitais atvejais – baudžiamoji. Ir tai vis dėlto jau kelia rimtų abejonių tiek dėl sprendimų objektyvumo, tiek ir dėl vienodų standartų taikymo visiems. Prisiminkime Marijampolės mero P. Isodos atvejį: teismas galiausiai konstatavo, kad nėra pakankamai įrodymų kaltei pripažinti. Tai rodo, kad vis dėlto mūsų teisinė sistema, nepaisant daromo galimo spaudimo, geba atskirti pelus nuo grūdų ir visą šią situaciją įvertinti objektyviai ir iš esmės.

Kalbant apie mane, taip, aš padariau klaidų atsiskaitydamas už tarybos nario veiklos išlaidas. Jaučiu atsakomybę už tai, kad anuomet kritiškai neįvertinau egzistuojančios atsiskaitymo už išlaidas tvarkos. Todėl jau daugiau nei prieš metus laiko grąžinau abejonių galėjusias kelti tarybos nario veiklai skirtas išlaidas. Atsiprašau visų žmonių, kuriuos nuvylė susidariusi situacija, tačiau tuo metu vadovavausi galiojusiais teisės aktais ir mūsų savivaldybės tarybos reglamentu, o mano ataskaitas tikrino atsakingi savivaldybės pareigūnai. Jei vis dėlto buvo kokių nors netikslumų, jie turėjo būti sprendžiami iškart, o ne po šešerių metų.

Šiandien galiu pasakyti aiškiai: aš pasitikiu mūsų teismų nešališkumu, gerbiu atsakingą tyrėjų darbą, todėl tikiu, kad įrodysiu savo nekaltumą. Nesislepiu po neliečiamybės skraiste – sustinku jos atsisakyti, tačiau tai nėra kaltės pripažinimas – tai tikėjimas mūsų teisine valstybe ir nešališku tyrimu. Vis dėlto galiausiai šiuo atveju mes, kaip Seimas, kartu turime kelti klausimus: kas daro spaudimą mūsų politinei sistemai, ar normalu, kad vieno ar kitų *influencerių* feisbuko įrašai gali lemti politikų patraukimą baudžiamajon atsakomybėn? Ar tai nedaro milžiniškos žalos mūsų demokratinei sistemai ir žmonių pasitikėjimui valstybės institucijomis? Jei norime stiprios valstybės, turime užtikrinti, kad teisingumą lemtų faktai ir įrodymai, o ne socialinių tinklų triukšmas.

PIRMININKĖ. Laikas!

T. MARTINAITIS (LSDPF). Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame Tomui. Daugiau norinčių diskutuoti nėra. Dėl motyvų irgi nėra. Ar galima po svarstymo pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Pritarta. Ačiū.

Priėmimo stadija. Norinčių... Minutę. Norinčių kalbėti nėra. Yra du straipsniai. Ar galima abiem pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Balsuojame dėl viso Seimo nutarimo priėmimo.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 104, balsavo 104: už – 93, prieš nėra, susilaikė 11. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Dėl vedimo tvarkos per šoninį mikrofoną V. Gailius. Prašom.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Tiesiog norėčiau paspausti ranką abiem kolegoms už atsakingą, tikrai vertą pagarbos elgesį. Tai, ką jūs padarėte, yra iš tikrųjų reikšminga. Tačiau mes visi turbūt turėtume vieną kartą suprasti, kad įtarimai baudžiamajame procese nėra apkaltinamasis nuosprendis. Įtarimas baudžiamajame procese suteikia asmeniui teisę gintis ir įrodyti savo poziciją. Nuoširdžiai linkiu jums pasinaudoti savo dabar jau procesine teise. Mes visi dar kartą prisiminkime, įtariamasis – tai asmuo, kuris turi teisę apsiginti nuo jam pareikštų įtarimų ir bendradarbiauti su teisėsauga. To jums nuoširdžiai ir linkiu.

PIRMININKĖ. Dėkojame.

11.28 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 24 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XVP-760 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – rezervinis 1. Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 24 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XVP-760. Pranešėjas – Seimo Pirmininkas J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS. Pirmininke, gerbiami kolegos, iš tikrųjų norėdami užtikrinti tokį kolektyviškesnį ir solidaresnį Seimo darbą esame pasitarę, kaip galėtume patobulinti mūsų tokį bendrą įvairių frakcijų atstovavimą įvairiose Seimo struktūrose. Todėl atsiradus dar vienai didesnei Seimo opozicijos frakcijai, kad nereikėtų rotuotis, nereikėtų vieniems pasitraukti, kitiems ateiti ir žiūrėti, bet galėtume visi susėsti prie bendro stalo ir tartis, kaip tobulinti Seimo darbą, jį efektyvinti, aš siūlau pakeisti Seimo statuto 24 straipsnio 2 dalį ir joje įrašyti, kad Seimo Pirmininko pavaduotojų yra ne daugiau kaip aštuoni, tai yra vienu daugiau, negu turime dabar, ir galėtume suteikti tokią galimybę į Valdybą įeiti ir trečios opozicinės frakcijos atstovams. Kviečiu pritarti tokiam pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų norėtų paklausti J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiamas Seimo Pirmininke, jūs puikiai žinote, kad praėjusioje Seimo kadencijoje buvo septyni pavaduotojai ir tai leido suteikti tris vietas opozicijos atstovams. Dabar jūs turite puikiausias galimybes nedidindami pavaduotojų skaičiaus išspręsti šį klausimą. Galbūt tereikėtų jums, kaip socialdemokratams, parodyti pavyzdį, kai jūs tapote Seimo Pirmininku, nebūtina turėti tų pavaduotojų tiek. Aišku, ir kitos valdančiosios frakcijos gali pagalvoti, sutaupyti Kanceliarijos lėšų, dabar mes gauname kanclerio raštus, kad trūksta biudžeto pinigų. Steigiate Energetikos komitetą, tai kodėl prie dabartinio skaičiaus neduodate trijų vietų, kaip praėjusi kadencija, opozicijai?

J. OLEKAS. Ačiū, kolega. Be abejo, visada gyvenime yra ne vienas sprendimas, yra keletas. Bet aš kalbėjausi tiek su daugumos frakcijų seniūnais, tiek su opozicijos frakcijos seniūnais ir mes sutarėme, kad šitas variantas gal bus efektyvesnis negu jūsų siūlymas, todėl aš pateikiau būtent tokį Seimo statuto pakeitimo pasiūlymą.

PIRMININKĖ. Dėkojame, daugiau norinčių paklausti nėra.

J. OLEKAS. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ar galėtų... Dėl motyvų nei už, nei prieš nėra. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Prieštaraujančių nėra, pritarta. Komitetai. Pagrindinis – Teisės ir teisėtvarcos komitetas. Siūloma svarstymo data – spalio 16 diena. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Posėdžiui pirmininkaus Seimo pirmasis pavaduotojas R. Šukys.

11.32 val.

Baudžiamojo kodekso 228, 229 ir 230 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-106(2) (priėmimo tęsinys)

PIRMININKAS (R. ŠUKYS, NAF). Taigi, gerbiami kolegos, toliau tęsime darbą, paprašytai pertraukai skirtas laikas baigėsi. Todėl svarstysime Baudžiamojo kodekso 228, 229 ir 230 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-106. Priėmimo stadija. Per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos V. Pranckietis. Prašom.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Gerbiami kolegos, tik ką buvo kalbama apie Statuto keitimą išplečiant pavaduotojų, Seimo Pirmininko pavaduotojų, skaičių. Aš norėčiau pasiūlyti dar vieną pataisą į Statutą, kadangi šis įstatymas Baudžiamojo kodekso yra ginčytinas, labai norėčiau atsitraukti nuo to įstatymo pirmųjų pasirašiusiųjų steigimo metu, bet Statutas man to neleidžia kitose stadijose. Galbūt reikėtų ateityje pagalvoti apie tai, kad galėtume bet kuriuo metu atsisakyti autorystės, jei-gu tas projektas nukeliauja visiškai kitu keliu, negu kad buvo projektuojamas pradžioje. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Vis dėlto toliau tęsiame priėmimo stadiją mano paskelbto svarstomo klausimo. Priėmimo stadija, kviečiu į tribūną komiteto pirmininką J. Sabatauską. Prašom. Noriu informuoti, kad dėl 1 straipsnio buvo gautas V. Gailiaus pasiūlymas priėmimo stadijoje. Prašom pristatyti komiteto poziciją. (*Balsai salėje*) V. Gailius. Prašom.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kolegos, mano pasiūlymo esmė yra atriboti piktnaudžiavimą nuo kyšininkavimo, todėl siūlau Baudžiamojo kodekso 228, 229 ir 230 straipsnių pataisas. Iš tikrųjų esmė yra išbraukti turtinės ar kitokios... išbraukti labai didelę turtinę žalą, palikti dabar galiojantį teisinį reglamentavimą antroje dalyje 228 straipsnio ir atitinkamai

sumažinti sankcijas: 1 dalyje maksimali sankcija – treji metai, 2 dalyje maksimali sankcija – šešeri metai. Taip pat siūlau išbraukti 3 dalį ir palikti kitą 3 dalį, kaip šiuo metu yra reglamentuojama.

PIRMININKAS. Mes turėtume įsitikinti, ar yra 29 Seimo nariai, remiantys šį pasiūlymą? Prašom balsuoti, bus aiškiau.

Remia 77 Seimo nariai. Taigi, pritarta. Išklausysime komiteto nuomonę. Prašom, gerbiamas pirmininke.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, kalbant apie 1 straipsnį, kodekso 228 straipsnį, V. Gailiaus pasiūlymui, išbraukiant iš 1 dalies „didelę turtinę žalą“ ir atsisakant projekto 228 straipsnio 2 dalies dėl labai didelės turtinės žalos, ir pritariant dėl 3 dalies pakeitimo, išbraukiant „turtinę žalą“... Kitaip sakant, paliekama dabartinio įstatymo dispozicija ir sumažinti sankcijas nuo septynerių iki šešerių, o 1 dalyje – nuo penkerių iki ketverių. Tai būtų nevisiškas pritarimas Seimo nario pasiūlymui, tačiau iš dalies, kadangi siūlė mažesnes sankcijas. Tačiau komitete išklausėme baudžiamosios teisės ekspertą S. Bikelį, kuris pasiūlė vis dėlto ne taip smarkiai mažinti, o iki ketverių metų. Tai tokia komiteto pasiūlyta redakcija, kai lieka 1 dalis, kaip dabartiniame įstatyme, tik su maksimalia sankcija iki ketverių metų, o ir 2 dalis, tokia pat, kaip dabar galiojančiame įstatyme, – sankcija iki šešerių metų. Už tokį sprendimą pritarti iš dalies komitete balsavo 7 Seimo nariai, niekas nebalsavo prieš, susilaikė 2.

PIRMININKAS. Dėkoju komiteto pirmininkui. Noriu paklausti pasiūlymo autoriaus V. Gailiaus, ar jus tenkina toks komiteto sprendimas – pritarti iš dalies jūsų formuluotei?

V. GAILIUS (LSF). Taip, tenkina. Ir ačiū komitetui už atsakingą darbą.

PIRMININKAS. Taip, dėkoju. Gerbiami kolegos, noriu vis dėlto paklausti, ar galime bendru sutarimu pritarti šiam V. Gailiaus pasiūlymui? Girdžiu prieštaravimus, todėl prašau pasiruošti ir balsuoti. Kas už tai, kad būtų pritarta V. Gailiaus suformuluotam pasiūlymui, kuriam komitetas pritarė iš dalies, komiteto redakcijai? Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 96, balsavo 94: už – 83, prieš – 2, susilaikė 9. Pasiūlymui pritarta. Taigi, kolegos, pritarus V. Gailiaus pasiūlymui, mes turime panašų, analogišką. Buvo Seimo nario J. Sabatausko pasiūlymas, kuriam irgi komitetas pritarė iš dalies ir jis yra analogiškas. Tai noriu tik paklausti gerbiamo komiteto pirmininko, ar jūs norėtumėte atskirai, kad būtų balsuojama, ar pritarus V. Gailiaus pasiūlymui atkrito poreikis balsuoti?

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Atkrenta poreikis balsuoti, nes jau pritarta.

PIRMININKAS. Gerai. Tada mes šiuo atveju laikome, kad yra pritarta tam pačiam pasiūlymui, ir nebalsuojame. Toliau turėjome pasiūlymus, kurie buvo dėl ankstesnės redakcijos ir jie buvo išspręsti, atitinkamai pritarus V. Gailiaus pasiūlymui. Tai buvo Seimo narės A. Bilotaitės ir Teisės departamento pastabos, kurioms komitetas, įvertinęs V. Gailiaus pataisą, pritarė ir jos tapo neaktualios.

Taigi, gerbiami kolegos, galime apsispręsti dėl pritarimo 1 straipsniui. Ar galime bendru sutarimu pritarti 1 straipsniui? Yra prieštaraujančių, tuomet siūlau balsuoti. Prašom pasiruošti ir balsuoti. Kas už tai, kad būtų pritarta 1 straipsniui.

Užsiregistravo 85, balsavo 82: už – 65, prieš – 9, susilaikė 8. Pritarta 1 straipsniui.

2 straipsnis. Yra gauti Seimo narių V. Gailiaus ir J. Sabatausko... Pirmiausia gerbiamą J. Sabatauską prašau pristatyti savo pasiūlymą.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mano siūlymas faktiškai analogiškas kaip ir V. Gailiaus. Jis siūlo 229 straipsnyje išbraukti žodį „turtinė“, tačiau, pritarus tokiam pasiūlymui, lieka straipsnis, kuriame niekas netaisoma, kuris lieka toks pats kaip dabar galiojančio įstatymo redakcijoje. Tai siūlau techniškai truputėlį tikslesnį pasiūlymą – visiškai atsisakyti 229 straipsnio, jį išbraukti.

PIRMININKAS. Čia vis tiek yra statutinis formalumas. Reikia 29 Seimo narių, palaikančių jūsų pasiūlymą. Prašau. Ar galime?.. (*Balsai salėje*) Yra, matyt, netikrinsime. Vis dėlto reikia apsispręsti ir balsuoti, ar pritariame komiteto pozicijai. Dar pagarsinkite, gerbiamas pirmininke.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Komiteto poziciją išsakyti?

PIRMININKAS. Pritarti.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Komitetas pritarė 8 balsais už, niekam nebalsavus prieš ir nesusilaikius.

PIRMININKAS. Dėkoju. Mes formaliai įvertinome. Balsuodami apsispręsimė dėl šio pasiūlymo, kad būtų išbrauktas 2 straipsnis ir pavadinime esantis 229 straipsnis. Prašom pasiruošti ir balsuoti, kas už šį pasiūlymą.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Pridursiu. Atsiprašau, pirmininke.

PIRMININKAS. Balsavo 74: už – 70, prieš – 3, susilaikė 1. Pasiūlymui pritarta. Taigi straipsnis išbrauktas. Ar galime?..

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Reikėtų taip pat ir iš pavadinimo.

PIRMININKAS. Aš tą suformulavau. Mes balsavome ir dėl šios dalies...

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Išbraukti „229“.

PIRMININKAS. ...ir dėl pavadinimo.

Taigi, gerbiami kolegos, tuomet turime priimti visą 2... Kadangi straipsnis dingio, mes turime dabar dėl buvusio 3 straipsnio, kuris dabar tapo 2 straipsniu, apsispręsti. Ir čia analogiška situacija yra Seimo nario J. Sabatausko... taip pat V. Gailiaus pasiūlymas dėl šio straipsnio. Prašau, gerbiamas Juliau Sabatauskai, pristatyti.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Taip pat G. Balčytės ir A. Bilotaitės...

PIRMININKAS. Čia šiuo atveju V. Gailius turi pristatyti. Prašau.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). ...visų trijų pasiūlymai vienodi – atsisakyti 230 straipsnio.

PIRMININKAS. V. Gailius kaip autorius. Prašau.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, komiteto pirmininkas jau pristatė, kad šio pasiūlymo esmė yra išbraukti ir visiškai atsisakyti tos normos.

PIRMININKAS. Komiteto poziciją jau išgirdome. Pritarta.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Komitetas pritarė. Bet reikės išbraukti ne tik 230 straipsnį, bet taip pat iš pavadinimo 230 straipsnį.

PIRMININKAS. Taip, bet mes dar turime atlikti vieną formalumą – šiam sprendimui reikia 29 Seimo narių pritarimo, kad galėtume apsispręsti dėl priėmimo. Yra, 29 palaiko, prieštaraujančių nėra. Dabar tada dėl buvusio 3 straipsnio, dabartinio 3 straipsnio, kuriuo būtent siūloma tą straipsnį išbraukti ir išbraukti atitinkamai iš pavadinimo 230 straipsnį. Ar galime priimti bendru sutarimu tokį sprendimą? Nėra prieštaraujančių, priimta. Taigi įstatyme liko vienas straipsnis.

Dėl viso įstatymo priėmimo dėl motyvų prieš yra užsirašiusių. Pirmasis kalba A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, apskritai blogas precedentas buvo ir pavasarį, kai buvo pasiūlyta liesti šiuos Baudžiamojo kodekso straipsnius. Mūsų pilietinei visuomenei tai sukėlė didžiausią pasipiktinimą. Aš manau, kad ta čekutininkų gelbėjimo dėmė vis tiek liks, niekur jinai nedings, kad ir kokios pataisos būtų buvusios. Teisės ir teisėtvarkos komitete buvo atmesta Seimo Teisės departamento išsakyta pastaba, kad projekto nuostatos prieštarauja Konstitucijai, konstituciniam valstybės tarnybos skaidrumo principui, nes buvo pritarta vienai iš pataisų, tačiau, net ir pritarus pataisoms, kriminalinės žvalgybos įgaliojimų vienoje dalyje nelieka. Korupcinio pobūdžio veikomis, tarp jų ir piktnaudžiavimo veika, yra daroma esminė žala asmenų, visuomenės, valstybės interesams. Bet koks švelninimas šiuo atveju ir buvęs siūlomas anksčiau nėra pateisinamas jokiais politiniais motyvais, todėl aš siūlau balsuoti arba nedalyvauti balsavime apskritai tiems, kurie nenori įstatymo priimti.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). Man atrodo, kas vyksta dabar, tai vyksta didžiausias šios kadencijos farsas ir gėda, kuomet dėl labai tokių merkantilinių interesų (dėl savo draugų gelbėjimo, kai kurie dėl savo paties išsigelbėjimo) yra priimamas įstatymas. Aš tik priminsiu, kad VTEK'as yra Antikorupcijos komisijai atsiuntęs išaiškinimą, kad Seimo nariai, kurie dalyvauja tyrimuose kaip ištariamieji, kurie dalyvavo tyrimuose jau ir yra teisiamieji, kurie yra specialūs liudytojai, neturėtų balsuoti dėl šio teisės akto, nes VTEK'as bent jau sako, kad tai yra tiesioginis jų interesų konfliktas. Bet aš net neabejoju, kad mes tą gėdingą balsavimą pamatysime. Tikrai yra labai apmaudu,

kad Baudžiamasis kodeksas yra keičiamas ne dėl kokių nors priežasčių, kurios sakytų įtvirtinkime teisinę valstybę, bet dėl labai tokių asmeninių priežasčių, net nepasivarginant įregistruoti lydimųjų teisės aktų, nesutvarkant iki galo kriminalinės žvalgybos klausimo. Tikrai apmaudu, bet, matyt, realybė yra tokia ir šiame farse aš bent jau nežadu asmeniškai dalyvauti.

PIRMININKAS. Dėl balsavimo motyvų prieš – A. Bilotaitė. Prašom.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Aš kažkaip labai pasigendu kitoje pusėje kalbančių už šį projektą, nes atrodė, kad tas projektas labai svarbus. Dabar niekas nekalba už, tai labai labai stebina, bet tikriausiai ir nestebina, nes tai yra buldozeris. Visas procesas, kuris vyko Teisės ir teisėtvarkos komitete, kai nebuvo išklausomos institucijos, į jų poziciją nebuvo atsižvelgiama, man atrodo, tik rodo, kad niekas nesvarbu, svarbiausia turėti rezultatą.

Bet noriu atkreipti dėmesį į keletą dalykų. Ką mes turėsime, kai priimsime šias pataisas? Pirmiausia nusikaltimai iš sunkių taps apysunkiais. Vadinasi, sutrumpės, sumažės senaties terminas nuo 15 metų iki 12 metų. Antras labai svarbus dalykas yra palengvinimas, atleidimas nuo baudžiamosios atsakomybės, tas atsiras.

Trečias, svarbiausias momentas, kad, esant apysunkiam nusikaltimui (tokia situacija dabar atsiras, jeigu priimsime), negalės būti taikomos tos kriminalinės žvalgybos priemonės. Dėl to, kad neturime pataisų, labai keista, kad neina projektai kartu, nes, na, buldozeris yra svarbiausia.

Na, ir paskutinis dalykas, tai yra draudimas dirbti valstybės tarnyboje. Priėmus šias pataisas, terminas sutrumpės nuo aštuonerių iki ketverių metų. Aš tikrai negaliu pritarti nei tam buldozeriui, nei toms pasekmėms. Jeigu bus šis projektas priimtas, tikrai kreipsimės į Prezidentą dėl šito projekto vetavimo.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, noriu pasakyti ačiū komiteto nariams už labai principingą darbą su šiuo projektu. Noriu pasakyti ačiū kolegai J. Sabatauskui už išmintį organizuojant šio projekto svarstymą komitete. Iš tikrųjų šis projektas, kuris pritarus pataisoms yra darbotvarkėje, yra toks projektas, už kurį aš būčiau linkęs balsuoti, jei ne viena aplinkybė. Konstitucinis Teismas ne kartą yra išaiškinęs šiurkštaus Konstitucijos pažeidimo turinį – tai yra sąmoningas, akivaizdus ir turintis žalą demokratijai ir teisinės valstybės principams veikimas. Kiekvienas parlamento narys, eidamas savo Seimo nario pareigas, negali ir Konstitucija jam draudžia dalyvauti svarstant ar priimant sprendimus, juo labiau teikti projektus, kurie yra naudingi jam pačiam. Vien dėl šios aplinkybės, kad šį projektą pasirašę asmenys šandien yra Generalinės prokuratūros tyrimo subjektai, vien dėl to, kad svarstant, priimant dalyvavo asmenys, kurie yra susiję su šia pataisa, aš negaliu palaikyti iš tikrųjų baudžiamosios teisės tikslus atitinkančių pataisų. Ačiū visiems už darbą prie šio projekto.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, išklausėme pasisakymus dėl balsavimo motyvų, todėl prašau pasiruošti, atsižvelgę į mūsų priimtus pasiūlymus ir pritarimus, mes balsuosime dėl įstatymo projekto priėmimo. Jis dabar, pavadiname išbraukus atitinkamai du straipsnius, skambėtų taip: kas už, kad būtų priimtas Baudžiamojo kodekso 228 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Prašau pasiruošti ir balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 75, balsavo 72: už – 64, prieš – 5, susilaikė 3. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.54 val.

Generalinės prokurorės Nidos Grunskienės pranešimas (dėl Seimo nario Sauliaus Bucevičiaus)

Gerbiami kolegos, toliau pagal darbotvarkę 1-10 klausimas – generalinės prokurorės N. Grunskienės pranešimas dėl Seimo nario S. Bucevičiaus. Prašom.

N. GRUNSKIENĖ. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Šiaulių apygardos prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimų skyriaus prokuroras organizuoja ir kontroliuoja ikiteisminį tyrimą, kuris šių metų liepos 31 dieną buvo atskirtas iš 2024 metų kovo mėnesį pradėto ikiteisminio tyrimo, atliekamo dėl galimai padarytų nusikalstamų veikų, išmokant savivaldybės biudžeto lėšas 2019–2023 metų kadencijos Akmenės rajono savivaldybės tarybos nariams. Abu šiuos ikiteisminius tyrimus atlieka Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos Šiaulių valdyba. Lietuvos Respublikos Seimui pateiktame kreipimosi tekste, be kitų duomenų, nurodoma, kad šių metų liepos 31 dieną atskirtas ikiteisminis tyrimas, kurio duomenys yra susiję su S. Bucevičiui išmokėtomis Akmenės rajono savivaldybės lėšomis, atliekamas dėl galimai padarytų nusikalstamų veikų, nurodytų Baudžiamojo kodekso 300 straipsnio „Dokumento suklastojimas ar disponavimas suklastotu dokumentu“ 1 dalyje, 183 straipsnio „Svetimo turto pasisavinimas“ 1 dalyje ir 228 straipsnio „Piktnaudžiavimas“ 2 dalyje.

Ikiteisminio tyrimo metu surinkti duomenys leidžia pagrįstai manyti, kad laikotarpiu nuo 2019 m. balandžio 15 d. iki 2023 m. vasario 2 d. S. Bucevičius, būdamas gyventojų išrinktas Akmenės rajono savivaldybės tarybos, tai yra savivaldybės atstovaujamos institucijos, turinčios vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas, narys, Akmenės rajono savivaldybei pateikė keturias galimai suklastotas išlaidų, susijusių su jo, kaip tarybos nario veikla, ataskaitas. Tyrimo turimais duomenimis, į šias ataskaitas buvo įtraukti duomenys ir mokėjimo kvitai, kurie, kaip nustatyta tyrimo metu, buvo apmokėti septynių juridinių asmenų, šešių fizinių asmenų banko apmokėjimo kortelėmis bei viena užsienio banko išduota mokėjimo kortele. Manytina, kad pateikus šiuos galimai suklastotus dokumentus, buvo apgaule įgytas svetimas Akmenės rajono savivaldybės administracijai priklausantis turtas, piniginės lėšos, kurių bendra suma 818 eurų 88 centai.

Šių duomenų visuma leidžia pagrįstai manyti, kad S. Bucevičiaus veiksmuose yra požymių nusikalstamų veikų, numatytų Baudžiamojo kodekso 300 straipsnio „Dokumento suklastojimas ar disponavimas suklastotu dokumentu“ 1 dalyje, 183 straipsnio „Svetimo turto pasisavinimas“ 1 dalyje, ir 228 straipsnio „Piktnaudžiavimas“ 2 dalyje. Duomenys, kuriais remiantis nustatyta, kad S. Bucevičius galimai padarė nurodytas nusikalstamas veikas, yra užfiksuoti liudytojų apklausų protokoluose, Akmenės rajono savivaldybės administracijos pateiktuose dokumentuose, bankų, degalinių, kitų juridinių asmenų pateiktuose dokumentuose, taip pat kituose šio ikiteisminio tyrimo dokumentuose.

S. Bucevičius nuo 2024 m. lapkričio 14 d. yra Seimo narys, įgijęs Seimo nario asmens neliečiamybę, numatytą Lietuvos Respublikos Konstitucijoje ir Lietuvos Respublikos Seimo statute. Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekse nustatyta, kad nusikalstamą veiką padariusiam asmeniui, kuris baudžiamojon atsakomybėn gali būti patrauktas tik kompetentingos institucijos leidimu, baudžiamasis procesas pradedamas, tačiau jam negali būti surašytas pranešimas apie įtarimą, jis negali būti apklausiamas kaip įtariamasis ar pripažįstamas įtariamuoju, negali būti suimamas ar kitaip suvaržoma jo laisvė. Kitos procesinės prievartos priemonės šiam asmeniui taikomos tiek, kiek tai nedraudžiama pagal Lietuvos Respublikos įstatymus ir tarptautinės teisės normas.

Dabartinėje nurodyto ikiteisminio tyrimo stadijoje visi galimi ir nedraudžiami atlikti proceso veiksmai Seimo nario S. Bucevičiaus atžvilgiu yra atlikti. Siekiant tęsti šį ikiteisminį tyrimą ir priimti pagrįstą procesinį sprendimą dėl tyrimo baigties, būtinas kompetentingos institucijos leidimas patraukti Seimo narį baudžiamojon atsakomybėn. Esant tokiam leidimui, jam galėtų būti surašytas ir įteiktas pranešimas apie įtarimą, atlikta įtariamojo apklausa.

Remdamasi tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucijos 62 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Seimo statuto 22 straipsnio 3 dalimi ir Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksu, prašau Lietuvos Respublikos Seimo leisti patraukti Lietuvos Respublikos Seimo narį S. Bucevičių baudžiamojon atsakomybėn, suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę. Dėkoju.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiausiai generalinei prokurorei. Noriu paklausti gerbiamo S. Bucevičiaus: ar jūs norėtumėte padaryti pareiškimą dėl savo pozicijos po generalinės prokurorės pranešimo, kaip numato Seimo statuto 23 straipsnio 2 dalis? Prašom.

S. BUCEVIČIUS (NAF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, suprasdamas savo ir prokurorės prašymą, negaišindamas Seimo laiko, supaprastinta tvarka atsisakau sudaryti komisiją.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiavam S. Bucevičiui. Šiuo atveju, kaip numato Seimo statutas, jeigu Seimo narys, išklausęs generalinio prokuroro pranešimą dėl jo patraukimo baudžiamojon atsakomybėn, suėmimo ar kitokio jo laisvės suvaržymo iš karto viešai Seimo posėdyje padaro pareiškimą, jog sutinka, kad jo noliečiamybė būtų panaikinta, tyrimo komisija dėl sutikimo Seimo narį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę, nesudaroma. Taigi bus parengtas Seimo Pirmininko nutarimas dėl sutikimo traukti Seimo narį baudžiamojon atsakomybėn ir jis, kaip numato Seimo statutas, įtraukiamas į artimiausią kitos dienos Seimo posėdžio darbotvarkę. Taigi šio klausimo svarstymas baigtas. Dėkoju, gerbiami kolegos.

12.01 val.

Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15, 15¹ ir 41 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 41¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-743, Aplinkos monitoringo įstatymo Nr. VIII-529 2, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-744, Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 45¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-745 (pateikimas)

Toliau, pagal darbotvarkę tęsiame darbą. Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 15, 15¹ ir 41 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 41¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-743. Pateikimas. Kviečiu į tribūną pranešėją, laikinai einančią sveikatos apsaugos ministro pareigas gerbiamą M. Jakubauskienę. Prašom.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Šiandien norėčiau pristatyti įstatymų paketą, liečiantį kvapų reguliavimą ir kvapus, kuris yra skirtas kvapų taršai mažinti. Iš tiesų Nacionalinis visuomenės sveikatos centras nuolat gauna gyventojų skundų ir, nors ir nustato pažeidimus, dėl aplinkosauginiuose leidimuose nustatytų kvapų valdymo pažeidimų centras visgi neturi šiuo metu teisės taikyti sankcijų. Kvapų laboratoriniai tyrimai ir modeliavimas yra sudėtingi ir brangūs, ilgai trunka, juos apmoka valstybė, visas sąnaudas dengia valstybė. Koreguodami ilgus metus vyrausią susiklosčiusią situaciją, teikiame tris įstatymų pakeitimų paketus.

Pirmas yra Aplinkos monitoringo įstatymo 2, 9 ir 10 straipsnių pakeitimai. Taip pat teikiame Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 15, 15¹, 41 straipsnio ir 41¹ straipsnio pakeitimus ir Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimus ir 45¹ straipsnio papildymą. Šie papildymai iš tiesų leis įgalinti kontrolės ir priežiūros institucijas užtikrinti efektyvesnį kvapų taršos mažinimą. Pirmiausia tai yra įmonės, ūkinę veiklą vykdančios įmonės. Jos pagal Aplinkos monitoringo įstatymo pakeitimus įpareigotų ūkio subjektus vykdyti kvapų monitoringą savo lėšomis ir tais atvejais, kai yra gyventojų skundų arba vykdoma veikla kelia riziką.

Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymų projekto pakeitimas iš tiesų išplėstų centro funkcijas kvapų valdymo procese, nustatytų skundų nagrinėjimo terminus. Šiuo metu skundai nagrinėjami vidutiniškai 142 dienas ir tai yra per ilgas laikotarpis. Šiuo metu siūlytume 120 dienų su galimybe pratęsti skundo nagrinėjimo terminą ne ilgiau kaip 40 dienų. Taip pat numatyti, kad kvapų kontrolės metu atliekamų laboratorinių tyrimų ir kvapo sklaidos modeliavimo sąnaudas pagal nustatytą metodiką apmokėtų ūkio subjektas, jeigu yra nustatomi normatyvų viršijimai.

Administracinių nusižengimų kodekso projekte siūloma nustatyti administracinę atsakomybę atsakingiems asmenims, kai ūkinės ir kitokios veiklos vykdytojai nesilaiko taršos arba tik leidime centro nustatytų kvapų valdymo sąlygų, o už ūkio subjekto aplinkos monitoringo ir kvapų teisės aktų reikalavimų pažeidimus... centras galėtų vykdyti administracinių nusižengimų teisei už minimus pažeidimus ir numatyti baudų dydžius, kurie iš tiesų atitiktų ir būtų taikomi už

analogiškus aplinkosauginius pažeidimus taikomus baudų dydžius. Vidutiniškai padidėjimas galėtų būti apie dešimt kartų. Šių įstatymų projektų paketas, numatoma, įsigaliotų nuo 2026 m. gegužės 1 d. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju pranešėjai – gerbiamai ministrei. Kartu dėkoju, kad jūs pristatėte ir mano neskelbtus pateikimo klausimus. Aš tik tada patikslinu, kad buvo pateikti iš karto visi trys susiję įstatymų projektai. Dar papildomai prie mano skelbto yra pristatytas Aplinkos monitoringo įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XVP-744 ir buvo pateiktas Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 45¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-745.

Kolegos, yra galimybė paklausti dabar dėl visų tų trijų projektų. Jūsų užsirašė paklausti septyni Seimo nariai. Taigi, pirmasis klausia V. Ažuolas. Prašom. V. Ažuolo nėra. Tuomet klausia J. Sejonienė. Prašom.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas Seimo pirmininke. Dėkoju gerbiamai ministrei už pristatymą. Mano klausimai būtų paprasti. Ar toks termino pratęsimas, kai iš esmės iki 6 mėnesių sprendžiamas kvapų klausimas, ar tai nepablogins piliečių pasitenkinimo apskritai šituo klausimu?

Antra. Ar Nacionalinis visuomenės sveikatos centras turi pakankamai pajėgumų, kad visas šituos klausimus... Žinoma, kad yra vietovių, dėl kurių nusiskundimų dėl kvapų būna ypač daug. Viena iš tokių, pavyzdžiui, yra Kėdainiai. Kėdainiuose šiuo metu net nebėra NVSC biuro. Kaip su darbuotojais ir kaip su termino pratėsimu?

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju jums, gerbiama Seimo nare, už klausimą. Iš tiesų skundo nagrinėjimo trukmė yra gana ilga. Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu yra vidutiniškai 142 dienos ir tai yra susiję ir su aplinkos sąlygomis, ir su ūkinės veiklos subjekto ypatumais, šiuo metu yra siūloma griežtai apibrėžti 120 dienų su galimybe vieną kartą pratęsti dar 40 dienų, jeigu tam yra numatytas tikrai kritinis poreikis. Tai yra pastangos visgi mažinti tą, sakykime, viešojo administravimo teisingesnę vykdymą ir pagal tas išankstines analizes, tikėtina, kad to pakaktų, ir tikėtina, kad gal net ir pavyktų laikytis griežtesnių ir trumpesnių tų terminų, bet tai jau yra tas optimumas mažinti nagrinėjimo trukmę.

O dėl Nacionalinio visuomenės sveikatos centro pajėgumų esu tikra, kad pajėgumus centras turi visus, kurie yra reikalingi šioms funkcijoms vykdyti. Visuomenės sveikatos biurai iš tiesų vykdo kiek kitas funkcijas – užsiima visuomenės sveikatos stiprinimu, o kad Kėdainiuose fiziškai neliko filialo, tų patalpų, visiškai nekeičia Nacionalinio visuomenės sveikatos centro vykdomų funkcijų tame regione, kas buvo patikinta vadovų. Kai mes vertinome dokumentus ir funkcijos vykdymo galimybes, įsitikinome, kad Kėdainiai tikrai neliks be priežiūros vertinant kvapų taršą. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia B. Ropė. Prašom.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama ministre, norėčiau pasitikslinti keletą klausimų. Iš tikrųjų problema yra gana didelė, bet kartais, sakykime, kovojame su pasekmėmis, ne su priežastimis.

Pirmas dalykas. Ar buvo tartasi ir konsultuotasi su socialiniais partneriais ir kokia jų nuomonė dėl jūsų pasiūlymo?

Antras dalykas. Jeigu mes perkeliame išlaidas gamintojui, tai jis paprasčiausiai sudės į gaminių kainas, į paslaugų kainas ir taip toliau. Tik padidės išlaidos, vis tiek mes turėsime visi susimokėti.

Trečias dalykas. Ar nereikėtų kreipti rimtesnio dėmesio išduodant leidimus įmonėms kurti? Pavyzdžiui, ta pati išgarsėjusi „Homanit“. Duodame leidimus, įmonė ateina į gyvenvietės vidurį, centrą, arti gyvenamųjų namų ir tampa problema.

Ketvirtas dalykas. Yra atvejų, kad tiems, kurie nuolatos gyvena, gerai, bet kai atvažiuoja naujas savininkas, tai jam viskas blogai: jam triukšmas, jam kvapai, jam dar kiti dalykai, prasideda skundai ir prasideda kivirčiai. Ką galėtumėte pakomentuoti?

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju jums, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Iš tiesų man atrodo, kad tos pusiausvyros suderinimas tarp ūkinių subjektų veiklos, galimybės vykdyti veiklą ir gyventojų sveikatos poreikių tikrai yra labai svarbus. Kiek man yra žinoma, tikrai diskusijos su socialiniais partneriais vyko ilgus metus ir kritinių pastabų jau dėl dabartinių galutinių pateiktų projektų nebuvo. Tai buvo tikrai toks konsensusu suderintas projektas.

Pritariu, kad rimtesnis dėmesys tikrai gali būti skiriamas ir reguliavimui, ir priežiūrai. Visgi šitas įstatymų paketas įtvirtina nuostatą, kad teršėjas, ūkinės veiklos vykdytojas, sumoka už monitoringą ir tą taršą. Šiandien mes kalbame apie maždaug 20 ūkio subjektų. Aplinkos monitoringo įstatymo projektu mes įpareigojame kvapų taršos monitoringą vykdyti pačius ūkio subjektus. Numatoma sukelti prisitaikymo išlaidas, siekiančias maždaug 68 tūkst. eurų. Tas laikotarpis iš tiesų iki 2026 m. gegužės 1 d. kaip ir yra priimtinas ir suderintas.

PIRMININKAS. Klausia T. Prajara. Prašom.

T. PRAJARA (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, dėkoju jums, kad šiuo projektu siekiate suteikti daugiau aiškumo ir teisinio tikrumo dėl kvapų kontrolės reguliavimo, ypač dėl aiškiai įtvirtintų Nacionalinio visuomenės sveikatos centro funkcijų ir principų, sustiprinančių gyventojų apsaugą ir užtikrinančių teisingesnį išteklių naudojimą.

Tačiau norėčiau jūsų pasiteirauti dėl vieno aspekto. Projekte numatyta, kad sprendimas dėl skundų turi būti priimtas per 120 dienų, o tam tikrais atvejais šis terminas gali būti pratęstas dar iki 40 darbo dienų. Vadinasi, gyventojų skundų nagrinėjimas gali užsitęsti iki 8 mėnesių. Kaip, jūsų nuomone, galima užtikrinti, kad toks ilgas terminas neprisidėtų prie gyventojų nepasitenkinimo ir nusivylimo? Ar buvo svarstomos priemonės šį terminą sutrumpinti ar užtikrinti greitesnį tarpinį reagavimą į skundus? Ačiū jums.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju jums, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Tas gyventojų interesas ir nepasitenkinimas kvapų tarša yra vienas iš kritinių momentų ir punktų, kuris inicijavo ir pakeitimus. Be abejonės, ir gyventojų skundai. Iš tiesų buvo svarstyti ir tie kiti terminai. Su geriausiaisiais norais ir pageidavimais turbūt specialistai įsivertino, kad tai yra optimalus laikas. Tikėtina, kad gal galėtų skundai būti nagrinėjami ir vertinami ir kiek per trumpesnę laiką, bet čia toks turbūt apsidraudimo laikotarpis, jau numatantis tokias maksimalias ribas. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiama ministre, sveikinu tokį projektą, ilgai lauktas projektas. Nacionalinis visuomenės sveikatos centras ilgai užsiėmė tikrai kriziniais kovido valdymo klausimais, o kvapų kontrolė dažnai buvo palikta Aplinkos apsaugos departamentui. Mano gal tokie praktiniai klausimai dėl įgyvendinimo. Čia įstatymo įgyvendinimo nuostatose jūs numatote, kad įstatymas įsigaliotų kitų metų gegužės 1 dieną.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Taip.

S. GENTVILAS (*LSF*). Tai klausimas dabar yra apimties. Tiems, kurie dabar turi taršos leidimus (*TIPK'us*), ir tiems, kurie išsiims sąlygas iki gegužės 1 dienos, nebus taikomas šitas įstatymo reikalavimas, bet kurie neturi arba atsinaujins po gegužės 1 dienos bus taikomas. Mes šiandien turime problematiką dėl daugelio įmonių, kurios yra veikiančios: Vilniaus rajono paukštyno, Skaidiškių plastiko perdirbimo gamyklos ir taip toliau, ir taip toliau. Kaip įstatymas veiks dabar veiklą vykdančias įmones? Ačiū.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Ačiū jums, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Įmonės iki įstatymų paketo įsigaliojimo laikotarpio turi galimybę kaip tik rengtis pasiruošimui. Visgi įstatymo nuostatų atgaline tvarka negalėsime taikyti, tiktai žiūrėsime perspektyviai, kad įmonės jau dabar pradėtų rengtis kvapų taršos monitoringui ir galėtų jį efektyviai vykdyti būtent nuo gegužės 1 dienos.

PIRMININKAS. Klausia L. Girskienė. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena, ministre. Tikrai labai sveikinu, kad ateinate su šiais ilgai lauktais pakeitimais. Nežinau tiksliai, kiek jie darys įtaką, kad būtų geresnė situacija kvapų valdymo srityje, bet visgi tai yra šis tas į kišenę ir žmonėms, kurie laukia sprendimų. Labai džiaugiuosi. Aš noriu jūsų paklausti, ar neaptarinėjote su kolegomis higienos normų pakeitimo, kadangi nuo 2026 m. sausio 1 d. turėtų įsigalioti griežtesnė higienos norma, kuria yra mažinama leistina

didžiausia kvapo koncentracijos norma gyvenamojoje aplinkoje – nuo aštuonių europinių kvapo vienetų iki penkių kvapo vienetų? Aš labai tikiuosi, kad jūs būsite principinga iki galo ir tikrai neatidėsite šios higienos normos įsigaliojimo. Verslai turėjo pakankamai laiko pasiruošti, ketverius metus ir dar plius dvejus metus, tai bus šešeri metai kitais metais. Manau, tikrai šį kartą reikia principingai stoti į gyventojų pusę ir atstovauti gyventojų interesui. Tai mano klausimas ir būtų toks: ar neplanuojate peržiūrėti higienos normos dėl kvapų koncentracijos įsigaliojimo?

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju jums, gerbiama Seimo nare, už klausimą. Iš tiesų, prieš ruošiant šiuos įstatymų pakeitimų paketus, vyko nepaprastai aktyvios ir intensyvios diskusijos tarp Nacionalinio visuomenės sveikatos centro žmonių, tarp Sveikatos ministerijos žmonių ir Aplinkos ministerijos. Mes aktyviai kalbėjomės ministrų lygmeniu dėl reikalavimų įgyvendinimo, tikrai higienos normos reikalavimo įgyvendinimas nėra... numatytas, nes gyventojų sveikata yra prioritetas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Per šoninį mikrofoną – Seimo narys R. Vyžintas. Prašom.

R. VYŽINTAS (*LSDPF*). Mieli kolegos, pasveikinkite, pas mus šiandieną yra bendruomenės pareigūnų grupė iš Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato, Panevėžio miesto, rajono pareigūnai ir jaunieji policijos rėmėjai. Jie stebi mūsų darbą. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, toliau klausia R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Gerbiama ministre, ačiū už jūsų pateikiamą svarbų paketą. Ir jo atsiradimą tikrai nulėmė kova tų bendruomenių, kurios yra mano vienmandatėje apygardoje, tai Skaidiškių žmonių kova. Ir vis dėlto jūsų teikiamo įstatymo pataisose visuomenės sveikatos saugos kontrolė, kaip ir buvo, bus vykdoma pagal reglamento nustatytą tvarką, o kvapų kontrolė – pagal Sveikatos apsaugos ministerijos nustatytą kontrolės tvarką. Tai, ministre, pasirašydama tokią tvarką, galbūt taikysite vykdantiems taršią ūkinę veiklą subjektams kitus kriterijus, tai yra tankiai gyvenamoms teritorijoms, tai yra miesteliams, miestams, kur yra arti švietimo įstaigos? Tai pirma klausimo dalis.

Ir taip pat, ar kurios kontrolės, oro taršos ar kvapų kontrolės, priemonės galios jau veikiančioms įmonėms ir vykdančioms taršią veiklą? Taip pat numatoma, kad naujai besikuriančioms įmonėms, naujiems ūkio subjektams bus pavesta vykdyti aplinkos monitoringą. Tačiau ar irgi įvertintas tas aspektas, kad bendruomenė, visuomenė nepasitiki tų pačių įmonių, kurios vykdo taršią veiklą, kontrolės diegiamais mechanizmais? Galbūt irgi esate pasvarstę, kaip šį klausimą spręsti, iškilus tokioms aplinkybėms?

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju jums, gerbiama ir ministre, ir Seimo nare, už klausimą. Iš tiesų, pagal Aplinkos monitoringo įstatymo nuostatas, įgyvendinamos kontrolės priemonės nuo gegužės 1 dienos bus taikomos ir šiuo metu ūkinę veiklą vykdančioms įmonėms. Kaip žinome, apie 20 jų yra. Tikrai tas įpareigojimas numatytas taip pat ir naujai veiklą pradedančioms įmonėms.

Dėl pasitikėjimo, be abejonės, tai visada toks atviras klausimas. Nacionalinis visuomenės sveikatos centras su šiais įstatymų pakeitimo projektais įgaus daugiau teisių ir galimybių taikyti tas baudas ir pagal Administracinių nusižengimų kodeksą, tikrai esu tikra, imsis tinkamai ir principingai taikyti nuostatas tam, kad gyventojų sveikata būtų, be abejonės, užtikrinta.

PIRMININKAS. Čia mes bendrame sąrašė nematome, bet dėl vieno iš projektų buvo užsirašęs klausti ir dabar klausia V. Pranckietis. Tai paskutinis klausiantis, kuriam suteikiamas žodis. Prašom.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū. Kadangi trys projektai yra pristatomi, tai ir laikas trigubas turėtų būti, ir visi užsirašę turėtų turėti teisę paklausti.

Gerbiama ministre, norėčiau jūsų klausti atvirkščiai. Čia buvo kalbama apie tai, kad įmonių jau yra, pavyzdžiui, kaip „Kauno grūdai“ arba Kauno MBA, kurios jau ten atsirado... MBA teršia kvapais nuo pat įkūrimo ir gyventojai labai skundžiasi tuo. „Kauno grūdai“ stovėjo visiškai atskirai nuo Pirmojo pasaulinio karo ir jie niekam lyg ir neteršė, bet dabar šalia atsiranda gyventojų. Tai mano klausimas būtų iš kitos pusės: ar teritorijų planavimo pokyčių mes neturėtume įgyvendinti ir nesuteikti arba suteikti galimybę ten plėtoti gyvenamąją statybą? Po to tos įmonės lyg ir pasidaro įkaitėmis, kaip ir „Vilniaus paukštynas“, dėl to, kad priartėjo gyventojai? Ačiū.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju jums, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Aktualus ir labai svarbus. Noriu pabrėžti, kad bendradarbiaudami su Aplinkos ministerija mes būtent šią diskusiją ir turėjome, kad, atsižvelgiant į teritorijų planavimo ypatumus, gyventojai priartėja prie jau veikiančių ūkio subjektų. Turbūt išmintinga būtų galvoti apie peržiūrėjimą.

Kita vertus, visgi gyventojai priartėja prie tų ūkio subjektų ir tai yra žmonių asmeniniai pasirinkimai. Tai turbūt šie gyventojų sveikatos apsaugos interesai, lūkesčiai gyventi aplinkoje be taršos ir kartu jau veikiančių ūkio subjektų veiklos turėtų būti derinami. Bet tas klausimas tikrai buvo svarstomas ir galimybės peržiūrėti teritorijų planavimo ypatumus... Jis yra atviras, mes diskutavome apie tai.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjai. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus.

Dėl balsavimo motyvų pateikimo stadijoje užsirašė kalbėti ir pirmasis... Balsavimo motyvai už – Seimo Pirmininkas J. Olekas. Prašom. Nėra.

Tuomet motyvai už – L. Girskienė. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Aš labai džiaugiuosi, kaip ir minėjau, Sveikatos apsaugos ministerijos ryžtu pagaliau imtis spręsti daug metų nesibaigiančią ir vis aštrėjančią kvapų problemą ir pagaliau pasiryžus įgyvendinti principą teršėjas moka. Daug gauname visi skundų iš įvairių miestų ir miestelių gyventojų, kurie iš tikrųjų yra priversti netgi palikti gyvenamąsias vietas dėl pramonės įmonių, kurios nesisistengia, nieško sprendimų, kad suvaldytų savo veiklos metu kylančius gamybinius kvapus. Manau, kad mokesčių mokėtojai tikrai neturėtų apmokėti kvapus skleidžiančių įmonių monitoringo procedūrų, o įmonės, atlikdamos poveikio aplinkai vertinimo procedūras, modeliudamos kvapų sklaidą, turėtų nurodyti, apskaičiuoti teisingus duomenis ir stengtis, kad būtų pasiekti nusimatyti rodikliai.

Taip pat, manau, logiška, kad Visuomenės sveikatos centras turės didesnių galių taikyti administracines poveikio priemones teršėjams. Ir kiti pasiūlymai yra labai aktualūs, todėl dėkoju ir tikrai raginu kolegas principingai šį kartą stoti viešojo intereso pusėje, gyventojų pusėje, nes verslas, kaip jau minėjau, turėjo pakankamai laiko susitvarkyti, investuoti į kvapus mažinančias priemones.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – J. Sejonienė. Prašom. Nėra jos. Tuomet motyvai prieš – K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, turbūt labai tinkamas pavyzdys būtų gyvūnų gerovė, kai praeitoje kadencijoje dalis naminių gyvūnų gerovės buvo perduota Aplinkos ministerijai iš Žemės ūkio ministerijos ir šiandien matome, kad gyvūnų gerovė yra pačių gyvūnų reikalas.

Man labai panašu ir čia. Bandoma pasakyti, kad Nacionalinis visuomenės sveikatos centras gali padaryti geriau nei Aplinkos apsaugos agentūra. Turbūt Seimo Teisės departamentas savo išvadoje labai gerai pasakė, kad vis tik reikėtų galbūt stiprinti ir tarpinstitucinį bendradarbiavimą, galbūt vis tik ne... na, kažkaip bandyti sutrumpinti nuo 140 dienų iki 100 dienų. Galbūt kažkuriais atvejais tai padės, bet turbūt tai yra daugiau teoriškai nei praktiškai. Tiems žmonėms, kurie susidūrė su kvapų problemomis, akivaizdu, kad tai nėra panacėja ir greičiausiai nebus proveržio šiuo atveju...

Vėlgi pasakysiu, kad tarp Sveikatos apsaugos ministerijos ir Aplinkos ministerijos, manau, tikrai, kol vyks tos politinės diskusijos, institucijos dirbs savo darbą ir bandys viena su kita kaip nors konfrontuoti ir labiau užsiimti pagal galimybes platesnį savo veiklos lauką. Vis tik norėtusi palinkėti ir tam pačiam Visuomenės sveikatos centrui (agentūra, žinau, jau savo planuose turi) galų gale įsigyti tą elektroninę nosį, kuri padėtų išspręsti tas žmogiškąsias problemas ir galbūt tikrai objektyviau nustatyti tuos pačius kvapus, kad tai būtų realūs įrankiai, o ne tik bandymas daryti kažką, kas iš tiesų kvepia abejotinu rezultatu. Norėtusi palinkėti sėkmės ir padaryti ryžtingesnius žingsnius. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, išklausėme dėl balsavimo motyvų pasisakymus. Balsavimo laikas būtų 12 val. 35 min., tai dar yra likę laiko, todėl skelbiu pateikimą pagal darbotvarkę nuo 1-12.1 iki 1-12.7 klausimo. Tai būtų projektai...

12.28 val.

Civilinio kodekso 3.211, 3.217, 3.224, 3.243, 3.246, 3.250, 3.260, 3.261, 3.262, 3.264, 3.266 ir 3.269 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-625, Civilinio proceso kodekso 499 ir 502 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-626, Šeimynų įstatymo Nr. XI-681 4, 5 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-627, Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 42 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-628, Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-629, Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 17 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-630, Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-631 (*pateikimas*)

Civilinio kodekso daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-625, Civilinio proceso kodekso 499 ir 502 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-626, Šeimynų įstatymo 4, 5, 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-627, Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 42 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-628, įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-629, Išmokų vaikams įstatymo 17 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-630 ir Socialinių paslaugų įstatymo 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-631. Kviečiu į tribūną laikinai einančią socialinės apsaugos ir darbo ministro pareigas gerbiamą I. Ruginienę pateikti visus šiuos įstatymų projektus. Prašom.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Šiandien pateikiu visą paketą išvardintų įstatymų projektų. Poreikis patikslinti Civilinio kodekso nuostatas atsirado įgyvendinant Konstitucinio Teismo nutarimą, kuriuo Konstitucinis Teismas konstatavo, kad Civiliniame kodekse įtvirtinta nuostata, jog vaiko globėju gali tapti asmuo, kuris nėra sulaukęs 65 metų amžiaus, yra diskriminacinio pobūdžio ir prieštarauja Konstitucijos 38 straipsnio 2 daliai. Rengiant šį pakeitimą buvo peržiūrėtos ir kitos Civilinio kodekso, Civilinio proceso kodekso, Šeimynų įstatymo, Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo, įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“, Išmokų vaikams įstatymo ir Socialinių paslaugų įstatymo nuostatos, reglamentuojančios vaiko globos organizavimą bei įvaikinimą, dėl kurių taikymo praktikoje kyla iššūkių arba jas taikant trūksta teisinio reguliavimo nuoseklumo ir aiškumo.

Teikiamų įstatymo projektų paketu siūloma įgyvendinant Konstitucinio Teismo nutarimą atsisakyti tiek dabar numatytos nustatytos minimalios 21 metų, tiek maksimalios 65 metų amžiaus ribos siekiant tapti vaiko globėju, rūpintoju, didesnę dėmesį skiriant individualiam asmenų gebėjimui, gebėjimų vertinimui. Siūloma savivaldybės mero funkcijas, susijusias su laikinosios globos, rūpybos nustatymo ir laikinojo globėjo, rūpintojo skyrimu, atleidimu ir nušalinimu perduoti Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai. Atitinkamai patikslinti laikinosios globos, rūpybos organizavimo ir nustatymo procesus, atskirti ir išgryninti globą, rūpybą organizuojant dalyvaujančių subjektų funkcijas. Peržiūrėtos ir siūlomos tikslinti įvaikinimo organizavimo procedūros. Priėmus šiuos įstatymus būtų užtikrintas efektyvesnis vaiko globos, rūpybos ir įvaikinimo organizavimas, o keičiamų teisės aktų nuostatos taptų aiškesnės, tikslesnės ir sistemingai derėtų tiek tarpusavyje, tiek su kitų teisės aktų normomis. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju pranešėjai. Jūsų užsirašė paklausti trys Seimo nariai. Pirmoji klausia R. Baškienė. Prašom.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju. Gerbiamoji pranešėja, jūs šiuo projektu sprendžiate ne tik atitekti Konstitucijai dėl amžiaus nustatymo, tačiau, kaip atkreipė dėmesį ir Teisės departamentas, siūlote atsisakyti minimalaus amžiaus ribos tarp įvaikintojo ir įvaikinamo vaiko ir tai galimai neatitinka geriausių vaiko interesų. Teisės departamentas atkreipia dėmesį. Suprantama, galima vertinti visada individualiai kiekvieną situaciją, tačiau ar nemanote, kad tikslinga būtų pasiūlyti šituo įstatymo projektu ne išbraukti, o kaip tik nustatyti protingą amžiaus ribą tarp įvaikintojo ir įvaikinamojo vaiko? Norėčiau išgirsti jūsų nuomonę. Ačiū.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų dabar pateikiu įstatymo projektą tokį, kokį mes jį matome. Bet jūs, kaip Seimo narė, tikrai aktyviai galėsite dalyvauti procese ir pasiūlyti pakeitimus. Mes tikrai išanalizavome Teisės departamento pastabas, jos yra techninio pobūdžio, tai matome visas galimybes į jas atsižvelgti. Manau, pasikeičiame argumentais, ir jeigu tikrai dauguma matys, kad reikia tam tikrų pokyčių, tai kodėl ne, nes su šiais pakeitimais mūsų pagrindinis tikslas palengvinti procedūras, padaryti prieinamesnę globos sistemą, kad mūsų vaikučiai kiekvienas iš tikrųjų atrastų savo šeimą. Jeigu su jūsų pasiūlytais pakeitimais prie šito tikslo tik labiau artėsime, tai mes pasirengę išklaudyti.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama pranešėja, mano klausimas būtų... Pirmiausia dėkoju už pristatymą, trumpas, aiškus pristatymas. Jūs kalbate apie efektingumą, palengvinimą, bet ar priėmus šitas pataisas įvaikintų vaikų padaugės? Svarbiausias dalykas.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Aš labai tikiuosi, kad padaugės, nes jeigu procedūras mes palengviname ir tiksliname, tai labai tikiuosi, kad tai pagreitins patį procesą ir paskatins atsirasti daugiau tokių šeimų, kurios galės priimti vaikus.

PIRMININKAS. Ir klausia V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kolege, iš esmės palaikau projektą, tikiu jo reikšmingumu. Tačiau valstybės tarnautojas priima individualius sprendimus, remdamasis grynai subjektyviu vertinimu, atsiranda selektyvumo, šališkumo ir kitų rizikų. Tai kaip šalin-site individualaus sprendimo galimas rizikas, kad nebūtų kokių nors piktnaudžiavimo elementų?

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Jūs turite omenyje, patikslinu, dėl amžiaus, taip?

V. GAILIUS (LSF). Taip.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Visuose sprendimuose galbūt yra šiek tiek, dalis subjektyvumo, bet dažniau tai yra visiškai objektyvus procesas ir procedūros, yra tam tikri kriterijai. Kiekviena šeima yra vertinama pagal tam tikrus kriterijus, ir, tik juos atitikus, daromas galutinis sprendimas, ar vaikas gali pasiekti tokią šeimą. Man atrodo, kad, jeigu yra tinkama šeima, mes, kaip valstybė, turime sudaryti visas sąlygas, kad procedūros neužsitęstų ir kad vaikas galėtų turėti šeimą ir šeimos šilumą.

PIRMININKAS. Dėkoju pranešėjai. Yra užsirašiusių dėl balsavimo motyvų. Prašom, motyvai už. Pirmoji – R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū premjerei ir dar vis vykančiai socialinės apsaugos ministrės pareigas už tikrai aktualią temą, tai yra sutrumpinti procedūras ir leisti efektyviau naudotis šeimoms, siekiančioms globoti ar įvaikinti vaikus. Labai tikimės, kad Vaiko teisių apsaugos tarnyba, kuriai perduodamos šitos funkcijos, perima dalį pareigų iš savivaldybių, tikrai trumpins kelią. Iš globėjų, iš šeimynų, iš tų žmonių, kurie nori globoti, dar sudėtingesniais atvejais – įvaikinti vaikus, gaunama informacija, kad tai yra labai ilgas, labai sudėtingas kelias ir tai tikrai atbaido mūsų piliečius, pasiryžusius suteikti vaikui geriausią formą – būti globojamam šeimoje ir taip mažinti institucinės globos atvejų. Todėl verta, labai gerai, kad eina visas paketas. Mūsų Socialinių reikalų ir darbo komitetas pasvarstys ir tie klausimai, kurie dabar kilo klausiantiems kolegoms, be abejo, yra sprendini. Bet, pirmiausia, šitas paketas turėtų pasiekti pagrindinį savo tikslą: kuo daugiau vaikų, likusių be globos, būti globojamiems šeimose.

PIRMININKAS. Dėkojame. Dėl balsavimo motyvų. Prieš nėra užsirašiusių kalbėti.

Gerbiami kolegos, ar galėtume... Kadangi jau yra ir balsavimo laikas, tai mes apsispręsimė, jau galime apsispręsdami priimti. Ar galėtume šiems visiems projektams, kurie buvo pateikti, tai nuo projekto Nr. XVP-625 iki projekto Nr. XVP-631, pritarti po pateikimo bendru sutarimu? Prieš nebuvo? Nėra. Pritarta bendru sutarimu. Siūlytė balsuoti? Taip, yra pageidavimas balsuoti. Tuomet, gerbiami kolegos, prašau pasiruošti ir balsuojame. Kas už tai, kad būtų pritarta nurodytiems projektams po pateikimo?

Balsavo 78: už – 78, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Po pateikimo projektams pritarta. Turime apsispręsti dėl komitetų ir dėl svarstymo datos. Dėl projektų Nr. XVP-625 ir Nr. XVP-626 kaip

pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas.

Nuo Šeimynų įstatymo 4, 5 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-627 iki projekto Nr. XVP-631 – dėl visų kitų likusių projektų iš šio paketo kaip pagrindinis siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas, ir jis vienintelis. Ar galime dėl komitetų apsispręsti? Prieštaraujančių nėra. Pritarta.

Dėl visų projektų svarstymo datą siūloma skirti šių metų lapkričio 18 dieną. Ar galime bendru sutarimu pritarti šiai svarstymo datai? Nėra prieštaraujančių. Pritarta.

12.40 val.

Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15, 15¹ ir 41 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 41¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-743, Aplinkos monitoringo įstatymo Nr. VIII-529 2, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-744, Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 45¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-745 (pateikimo tęsinys)

Tuomet grįžtame po pateikimo apsispręsti ir balsuoti dėl Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 15, 15¹ ir 41 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 41¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-743 ir lydimųjų projektų – Aplinkos monitoringo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-744 ir Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-745. Prašom pasiruošti ir balsuoti.

Užsiregistravo 86, balsavo 86: už – 68, prieš nėra, susilaikė 18.

Turime apsispręsti dėl komitetų, numatytų šiems projektams svarstyti. Taigi dėl projektų Nr. XVP-743 ir Nr. XVP-744 Seniūnų sueigoje yra apsispręsta kaip pagrindinį siūlyti Socialinių reikalų ir darbo komitetą... atsiprašau, Sveikatos reikalų komitetą, o papildomą – Aplinkos apsaugos komitetą.

Dėl komitetų – gerbiamas V. Jucius. Prašom.

V. JUCIUS (NAF). Prašyčiau įrašyti kaip papildomą ir Kaimo reikalų komitetą.

PIRMININKAS. Galime pritarti, kad kaip papildomas ir Kaimo reikalų komitetas būtų numatytas? Galime bendru sutarimu dėl komitetų sutarti. Dėkoju.

Dėl Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir kodekso papildymo 45¹ straipsniu įstatymo projekto kaip pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomi – Aplinkos apsaugos komitetas ir Sveikatos reikalų komitetas. Atsižvelgiant į prašymą, čia kaip papildomas Kaimo reikalų komitetas taip pat turbūt ir šį projektą gali išnagrinėti, kai nagrinės visą paketą. Ar galime sutarti dėl komitetų? Dėkoju, sutarta. Pritarta šiems komitetams.

Siūloma šių nurodytų projektų svarstymo data – šių metų lapkričio 18 diena. Ar galime pritarti svarstymo datai? Nėra prieštaraujančių. Pritarta.

12.44 val.

Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-2044 1, 2, 15, 24, 26, 30 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-655, Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 1 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo nauju V skyriumi įstatymo projektas Nr. XVP-656 (pateikimas)

Tuomet kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo 1, 2, kai kurių kitų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-655. Pateikimo stadija. Kviečiu į tribūną pranešėją – laikinai einančią socialinės apsaugos ir darbo ministro pareigas gerbiama I. Ruginiene. Prašom. Pateikimas.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Seimui teikiame svarstyti Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo 1, 2, 15, 24, 26, 30 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir Tikslinių kompensacijų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo nauju V skyriumi įstatymo projektą. Taigi, šiais projektais siekiame padidinti asmenų su negalia savarankiškumą ir mobilumą, reglamentuojant veiksmingą teisinį šunų pagalbinių pagalbos teikimo asmenims su negalia mecha-

nizmą, numatant šuns pagalbininko įsigijimo išlaidų kompensavimą valstybės biudžeto lėšomis, ir užtikrinti asmenų su negalia, besinaudojančių šuns pagalbininko pagalba, teisę patekti į viešąją erdvę, statinius, nepriklausomai nuo jų paskirties, ir juose būti, naudotis viešuoju transportu ir keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais, taksi paslauga. Taip pat siekiama sumažinti administracinę naštą asmenims, jį gydantiems sveikatos priežiūros įstaigų gydytojams, Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai ir Techninės pagalbos priemonių centrui ir nustatyti, kad techninės pagalbos priemonių poreikį, vadovaujantis socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintais kriterijais, nustatytų Techninės pagalbos priemonių centras. Taip pat siekiama atsisakyti agentūros sprendimo dėl darbo pobūdžio ir sąlygų kaip perteklinio dokumento, nes dėl asmens galimybių dirbti konkretų darbą sprendžia gydytojas.

Taigi siūlomas teisinis reguliavimas prisidės prie asmenų su negalia teisių apsaugos ir jų įgyvendinimo užtikrinimo, nediskriminavimo negalios pagrindu bei kliūčių, trukdančių asmenims su negalia visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenėje lygiai su kitais asmenimis, panaikinimo, administracinės naštos mažinimo. Projekto įsigaliojimo datą siūlome numatyti 2026 m. gegužės 1 d. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju pranešėjai. Jūsų yra užsirašiusių paklausti. Gerbiama L. Girskienė. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Laba diena, ministre. Aš noriu paklausti jūsų, gal jums yra žinoma, ar yra patenkinamas poreikis neįgalių asmenų, kuriems yra reikalingas šuo vedlys? Jeigu taip, tai kiek procentų maždaug, gal galėtumėte pasakyti?

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Kol kas neturėjome tokio mechanizmo ir šiais įstatymų projektais mes norime sudaryti galimybę šunis parengti čionai, Lietuvoje, nes iki šio momento šunis galėjo parengti tikrai tos įmonės, kurios turėjo tarptautinį licencijavimą. Deja, Lietuvoje tokių tiekėjų nėra, bet užtat yra tiekėjų, kurie puikiai gali parengti šunis vedlius. Tam ir keičiame dabar įstatyminę bazę, kad suteiktume jiems galimybę tai padaryti ir kad taip pat skirtume finansavimą šunims įsigyti. Vieną šunį parengti kainuoja 25 tūkst. eurų, tai yra gana ženkli suma. Be pagalbos iš esmės asmuo su negalia tokį šunį įsigyti tikrai vargu ar gali.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiama pranešėja. Jūsų daugiau niekas nepageidauja paklausti. Dėl balsavimo motyvų nėra užsirašiusiųjų. Gerbiama kolegą, ar galime pritarti po pateikimo šiems abiem įstatymų projektams, tai yra Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektui ir Tikslinių kompensacijų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo ir papildymo nauju V skyriumi įstatymo projektui Nr. XVP-566? Nėra prieštaraujančių, pritarta po pateikimo bendru sutarimu.

Pagrindiniu komitetu Seniūnų sueiga siūlo Socialinių reikalų ir darbo komitetą, papildoma siūloma Asmenų su negalia teisių komisija dėl abiejų projektų. Ar galime apsispręsti dėl pagrindinio komiteto ir papildomos komisijos, šiuos įstatymų projektus svarstant? Nėra prieštaraujančių, apsispręsta. Dėkoju. Siūloma svarstymo data – šių metų lapkričio 9 diena. Ar yra prieštaraujančių? Nėra prieštaraujančių. Dėkoju, apsisprendėme.

Per šoninį mikrofoną – gerbiama kolegė I. Gelažnikienė. Prašom. Atsiprašau, tuoj įjungsiu. Prašom.

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Gerbiama kolegą, noriu, kad pasveikintumėte iš Pakruojo visuomenės sveikatos biuro atvažiavusius svečius. (*Plojimai*) Svarbiausia, žinokite, ten yra dar būsimoji Lietuvos ateitis – maža atžala Radvilas, kuris kažkada gal bus Seimo narys, o gal, nežinau, aukštosios mokyklos studentas. (*Plojimai*) (*Balsai salėje*)

12.50 val.

Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo Nr. IX-1672 2, 18 straipsnių ir priedo pakeitimo bei įstatymo papildymo 18¹, 18² straipsniais įstatymo projektas Nr. XVP-677, Statybos įstatymo Nr. I-1240 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-678 (*pateikimas*)

PIRMININKAS. Gerbiama kolegą, mūsų darbotvarkėje liko dar vienas kompleksinis klausimas, tai Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 2, 18 straipsnių ir priedo pakeitimo bei įstatymo

papildymo 18¹, 18² straipsniais įstatymo projektas Nr. XVP-677 ir Statybos įstatymo 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-678. Pranešėja – gerbiama I. Ruginienė, laikinai einanti socialinės apsaugos ir darbo ministro pareigas. Pateikimo stadija. Kviečiu pateikti šiuos projektus. Prašom.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū dar kartą posėdžio pirmininkui. Taigi išvardintais įstatymų pakeitimo projektais siekiama sustiprinti darbuotojų apsaugą nuo asbesto keliamos rizikos saugai ir sveikatai. Asbestas yra kancerogeninė medžiaga, tai yra sukelia vėžį. Nuo 2005 metų Europos Sąjungoje uždrausta gaminti ir naudoti asbesto gaminius, tačiau asbesto aptinkama daugelyje senų pastatų, kurie dabar renovuojami arba griaujami, ir asbesto patenka į darbo aplinką.

2023 metais Europos Sąjungoje buvo priimta direktyva 2023/2668, kurioje nurodyta, kad griovimo ar asbesto šalinimo darbus planuojančios vykdyti įmonės privalo gauti kompetentingos institucijos leidimą. Šis reikalavimas valstybėse narėse turi būti įgyvendinamas nuo 2025 m. gruodžio 21 d. Atsižvelgdami į tai, įstatymų projektais siūlome nustatyti reikalavimą darbdaviams, kurie vykdo su asbesto poveikiu susijusius statybos darbus, turėti tokį leidimą. Poįstatyminiuose teisės aktuose nustatyti reikalavimus šiam leidimui gauti: norėdamas gauti leidimą, darbdavys turės įsipareigoti įgyvendinti asbesto ekspozicijos darbo vietoje mažinimo reikalavimus, pagrįsti, kad darbuotojai yra specialiai apmokyti, bei įsipareigoti tęsti darbuotojų mokymą. Leidimų išdavimą ir kitas procedūras pavesti Valstybinei darbo inspekcijai. Statybos įstatyme įtvirtinti pareigą statybos rangovui turėti šį leidimą. Atsižvelgiant į direktyvoje nustatytą terminą, nustatyti minėtų nuostatų įsigaliojimą 2025 m. gruodžio 21 d., bet kartu sudaryti galimybę su asbesto poveikiu susijusius statybos darbus, pradėtus iki šios datos, pabaigti nereikalaujant leidimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame, gerbiama pranešėja. Jūsų užsirašė paklausti keturi Seimo nariai. Pirmas klausia A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiamoji premjere, išties aktuali apsauga nuo asbesto daromo poveikio sveikatai, bet, žvelgiant kompleksiskai, iki jūsų valdžios (arba mūsų valdžios) nė viena valdžia neišdrįso skirti finansavimo asbesto turinčiai stogo dangai, vadinamajam *šiferiui*, ar ne, liaudiškai. Pilna jo aplinkui, net ir tokiose itin saugomose teritorijose kaip nacionaliniai parkai. Tarkime, imkime Trakų nacionalinį parką: senamiestyje ant kas antro stogo – asbestas, asbestas, asbestas, stogo danga, turinti asbesto. Tai reikalinga nacionalinė programa, kuri finansuotų to asbesto nuėmimą ir pakeitimą kita danga. Be valstybės prisidėjimo turbūt misija neįgyvendinama. Gerbiamoji premjere, gal jūs esate ir numaćiusi, na, sakykime, tokią programą, jos finansavimą ir turite minčių ta tema? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Kol kas kalbame apie darbo vietas ir darbuotojų, kurie vykdo tiesioginius darbus statybose, apsaugą, ir mūsų įsipareigojimą apsaugoti juos nuo asbesto poveikio. Bet kodėl ne – diskutuokime ir apie platesnes sąvokas.

PIRMININKAS. Klausia R. Baškienė. Prašom.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju. Gerbiamoji premjere, būsimoji premjere, ačiū už šitą projektą, jis svarbus, reikšmingas, nes jūs matote žmogų, svarbiausia, ir užtikrinama jo sveikata. Bet aš tikrai antrindama kolegai A. Skardžiui noriu atkreipti dėmesį, kad tokia parama dėl asbestinių stogų keitimo jau buvo. Ji nebuvo galbūt pakankama, bet ji yra svarbi ir reikšminga. Ir iš tiesų kaip būsimai Vyriausybės veiklai toliau tikrai linkėtina spręsti šį klausimą, nes jis svarbus ir reikalingas. Taip pat vertėtų pagalvoti ir apie iniciatyvas tų žmonių, kurie patys nori dabar pakeisti asbestinius stogus, net nelaukdami paramos. Bet jūsų teikiami siūlymai, kad būtų užtikrinta darbuotojų apsauga... Vėlgį turėtų būti lanksčiai į tai pažiūrėta ir pasistengta padėti ir tiems, kurie šitą iniciatyvą nori įgyvendinti privačiai.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už nuomonę.

PIRMININKAS. Klausia E. Kirkutis.

E. KIRKUTIS (LVŽ-KŠSF). Laba diena. Turėjau tokį klausimą. Asbestas iš tikrųjų yra ne tiktai stogai, tai yra šiltinimo medžiaga. Realiai bet kokį pastatą, statytą sovietmečiu, rekonstruotą, darytą, ardant, rekonstruojant, darant paprastą remontą, visą laiką yra asbesto turinčių medžiagų, beveik visada. Klausimas yra toksai: ar Darbo inspekcija turės tokių pajėgumų, ar tiktai išduos

tokius leidimus kiekvienam objektui atskirai? Ar yra skaičiuota, kiek tai gali padidinti visų statybos darbų kainą?

Aišku, reiktų truputėlį pakoreliuoti dėl to, kad vis tiek žmogų reikia saugoti. Mes saugome darbuotoją, kuris dirba su asbestu, bet yra ir aplinka, kurioje dirba, kai, pavyzdžiui, renovuoja daugiabutį, ten žmonės nėra iškraustomi iš tos aplinkos, kol yra vykdomi darbai.

Ir kita medalis pusė: ką daryti tiems žmonėms, kurie patys keičiasi stogus ir nesamdo kokios nors įmonės? Ar nesulauks gyventojų skundų? Ardant kiekvieną sandėliuką, kur buvo asbestinis šiferio lapas, skundai iš kaimynų, jeigu yra kokių pykčių?..

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Šiandien pristatau Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo pakeitimus, vadinasi, kalbame apie darbuotojus, kurie dirba statybvietėse, nesvarbu, kokia priemonė, ar tai yra stogas, ar izoliacija, bet kokia statybinė medžiaga, kuri savo sudėtyje turi asbesto. Ir šiuo pakeitimu mes turime įpareigojimą darbdaviui, kad jis turi sudaryti maksimaliai saugias sąlygas tiems darbuotojams dirbti su tomis medžiagomis.

Aš manau, kad tai yra labai labai svarbus žingsnis. Ne veltui iš Europos Sąjungos atkeliavęs šis nurodymas, nes Europa susitarė, kad dirbančius darbuotojus mes šiuo klausimu turime saugoti. Dėl administracinės naštos, tai Valstybinė darbo inspekcija daro nuolatinius patikrinimus ir tai bus dar vienas tiesiog kriterijus arba punktas, kurį reikės pasižiūrėti.

Kita vertus, darbdaviams nesudaro didelės administracinės naštos, nes leidimas yra išimamas vieną kartą. Prognozuojama, kad jo kaina turėtų būti apie 25 eurus. Vadinasi, darbdavys tiesiog vieną kartą išsiima leidimus visiems objektams, net nereikia kiekvienam atskirai. Manau, kad tiesiog atėjo laikas pasirūpinti ir darbuotojais.

PIRMININKAS. Dėkoju pranešėjai. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl balsavimo motyvų nėra užsirašiusių. Gerbiami kolegos, turime apsispręsti dėl šių projektų po pateikimo. Ar galime bendru sutarimu pritarti jiems po pateikimo? Nėra prieštaraujančių, pritarta po pateikimo.

Turime apsispręsti dėl komitetų. Kaip pagrindinis siūlomas, ir jis vienintelis, Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Nėra prieštaraujančių, pritarta. Siūloma svarstymo data – šių metų spalio 21 diena. Nėra prieštaraujančių? Pritarta.

Taigi, mes išnagrinėjome visus šios dienos rytinio plenarinio posėdžio klausimus. Dėl pareiškimų užsirašiusių nėra. Gerbiami kolegos, 2025 m. rugsėjo 23 d. rytinį plenarinį posėdį prieš paskelbdamas baigtą siūlau registruotis.

Užsiregistravo 63 Seimo nariai. 2025 m. rugsėjo 23 d. rytinį plenarinį posėdį skelbiu baigtą.
(Gongas)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

III (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 80 STENOGRAMA

2025 m. rugsėjo 23 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos
V. ČMILYTĖ-NIELSEN ir R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ*

PIRMININKĖ (R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ, TS-LKDF). Sveiki, kolegos. Pradėsime rugsėjo 23 dienos vakarinį Seimo plenarinį posėdį. Registruojamės.

Užsiregistravo 77 Seimo nariai.

Opozicinės Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos darbotvarkė

Vakarinio posėdžio darbotvarkė skirta opozicinės Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos darbotvarkei.

14.01 val.

Diskusija „Lietuvos „Dronų siena“

Taigi darbotvarkės 2-1 klausimas – diskusija „Lietuvos „Dronų siena“. Pirmąjį į tribūną kviečiu L. Kasčiūną.

Seimo nario Lauryno Kasčiūno kalba

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiama Radvile, sveiki visi, taip gausiai susirinkę į pirmąją opozicinės darbotvarkės dalį. Mes nusprendėme savo partijos opozicinę darbotvarkę pradėti nuo tokio pranešimo ir mūsų darbų, kurie, mūsų įsitikinimu, yra svarbūs mūsų visai gynybai, pristatymo. Pristatyti parlamentui dronų sienos koncepciją, paremtą karo prieš Ukrainą patirtimi ir Ukrainos modernios gynybos patirtimi.

Dirbome kelis mėnesius ir, reikia pasakyti, subūrę mūsų karius savanorius, turinčius patirties Ukrainoje (A. Kumpiui pirmiausia noriu atiduoti pagarbą, R. Armaičiui pasakyti ačiū), ekspertus, mūsų kitus karius savanorius, Šaulių sąjungos narius, kurie prisidėjo prie labai išsamaus 40 puslapių dokumento, kuris nėra tik koncepcija. Dokumentas savyje turi visus įmanomus apskaičiavimus tiek pajėgumų prasme, tiek kiek tie pajėgumai kainuoja ir panašiai. Noriu pabrėžti, kad mūsų studija – galbūt drįsčiau teigti netgi, kad tai yra studija – yra išversta ir į anglų kalbą ir dabar keliauja su mūsų gynybos komisaru po visą NATO Rytų flangą, kur A. Kubilius populiaria šią idėją, kad mes turime tai padaryti kaip visos Europos projektą. Komisijos pirmininkės U. fon der Lejen kalboje jau buvo atsiradusi idėja šitą zoną, dronų sieną, sukurti. Manau, ir Lietuvoje judant, intelektualiai siūlant įvairias idėjas, koncepcijas, planus, galima su visu tuo sudrebinėti ir Europos strateginį mąstymą.

Trumpai. Dronų siena tai yra 15 kilometrų nepraeinamumo zona, paremta Ukrainos gynybos įvairiais radarais, sensoriais, jutikliais ir įvairių tipų dronais ir antidroninėmis priemonėmis, kurios leidžia ukrainiečiams ginantis bet kokią priešų judėjimą toje 15 kilometrų zonoje pastebėti, fiksuoti ir naikinti. Pirmas susidūrimas vyksta dabar ne tiek tarp karių, kiek Ukrainos technologijos suduoda pirmą smūgį priešui. Ir tai yra karo transformacija, jeigu norite, galime pavadinti ir karo revoliucija. Ir mes privalome į tai atsižvelgti, mes privalome tai matyti ir atliepti planuodami savo gynybos politiką. Čia yra labai svarbu. Mes visą laiką kalbame su jumis ir dabar turbūt jau

visiems aišku, kad pasieksime 5–6 %, ir tada dedame tašką. Bet, man atrodo, tiek opozicijoje, tiek pozicijoje turime užduoti klausimą: kokius pajėgumus sukursime mes už tuos pinigus? Ar nebus taip, kad mūsų išsigijimai, kuriuos planuojame dabar, po penkerių metų jau nebus tokie aktualūs, nes tai bus galbūt jau praeities karyba, o nauja karyba, naujos tendencijos, kurias jau matome šiandien, gali būti dar ir kitokios artimiausiais metais? „Dronų siena“ yra įėjimas į tuos naujus procesus, žingsnis į naujas tendencijas, kai tu esi parašėse, kai tu esi procese, kai tu kuri savo ekosistemą.

Paradoksalu, bet Ukrainoje gynybos filosofai susiduria ir su XX amžiaus tam tikrais dalykais, kaip tos pačios fortifikacinės linijos, kurios dera kartu su technologijomis, kuriant dronų sieną ir kuriant tą nepraeinamumo zoną. Visa tai dera kartu. Noriu pasakyti, kad ir mūsų Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų pavasario siūlymas kurti Vytauto Didžiojo liniją – fortifikacijas kai kuriose jautriose mūsų pasienio zonose, kur jau Krašto apsaugos ministerija pradėjo judėti ta kryptimi, gražiai integruojamas su šitais „Dronų sienos“ pasiūlymais.

Aš čia turbūt save ir stabdysiu, perleisiu žodį D. Kreiviui, kuris buvo pagrindinis šito projekto koordinatorius. Dainius išsamiau pristatys mūsų visą šitą planą ir po to, be jokios abejonės, žodis A. Kumpiui. Prašau, Dainiau.

PIRMININKĖ. Dėkui. Po to, kai prelegentai iš tribūnos pristatys, atviras šis klausimas diskutuoti, tai prašau registruotis. O dabar D. Kreivys tribūnoje.

Seimo nario Dainiaus Kreivio kalba

D. KREIVYS (TS-LKDF). Gerbiami Seimo nariai, žvelgdami į Lietuvos žemėlapi, matome kelis tipinius strateginius įsiveržimo koridorius iš Kaliningrado, kur yra kryptis link Klaipėdos ir Šiaulių. Taip pat, matome, iš Baltarusijos kryptys yra link Vilniaus ir Kauno. Šiuose ruožuose yra didžiausia tikimybė, kad priešas įsiverš ir plės puolimą, todėl šias kryptis privalome laikyti pagrindinėmis gynybos ašimis ir kurti stiprią ešelonuotą gynybą. Pakartosiu, ką pasakė L. Kasčiūnas: darbo grupėje dalyvavo tiek savanoriai, tiek kariškiai (ir buvę, ir savanoriai). Kadangi ne visus ir galėjome pakviesti ir ne visi gali atvykti, tai dalį tos prezentacijos pristatysiu aš (sakykime, visą jutiklių dalį ir panašiai).

Fortifikacija. Matome, kad prioritetinėse juostose formuojame tvirtą fizinį karkasą, tranšėjas, prieštankinius griovius, betoninius mazgus, užtvargas, požeminius tunelius. Fortifikacija sulėtina priešo veržimąsi, verčia jį manevruoti ir taip suteikia mums brangų laiką sutelkti rezervams ir pasiruošti atsakomiesiems veiksams. Fortifikacijų ruožuose taip pat matomi atramos taškai ir artimojo nuotolio dronų paleidimo pozicijos. Taip pat matome žemėlapiuose: už fortifikacijos yra jutiklių tinklas pagal pasienio perimetrą ir aplink kritinę infrastruktūrą. Noriu pabrėžti – ir aplink kritinę infrastruktūrą (tai yra ir mūsų energetika, mūsų logistikos mazgai, kariniai mazgai) yra išdėstomi jutikliai. Tai yra akustiniai įrenginiai, seisminiai matuokliai, aktyvūs radarai, pasyvūs radijo dažnio jutikliai, elektrooptinės ir termovizorinės kameros. Šie jutikliai fiksuoja viską nuo sunkiosios technikos vibracijų iki mažų bepiločių garsų. Duomenys per dirbtinio intelekto filtrus patenka į automatinį atpažinimo centrą, kariuomenės valdymo C2 – *command and control* tinklą ir yra kuriamas bendras operacinis vaizdas, todėl štabai, brigadų, kariuomenės vadai, sąjungininkai mato bendrą vaizdą einamuoju laiku.

Laurynas minėjo dronų sieną, pačią jau aktyvią zoną, mirties zoną, kuri yra 15... Dabar jinai plečiasi, Ukrainoje kai kuriais atvejais jinai yra iki 40 kilometrų. Tai yra aktyvus reagavimo sluoksnis, kur arti pasienio yra dislokuojami trumpojo nuotolio dronai, vadinamieji FPV smogiamieji. Toliau už jo – vidutinio nuotolio, kurie ir žvalgybą, ir tolimojo nuotolio smūgius atlieka. Taip pat didieji multitoratoriai, kurie ir minuoja, ir kartu vykdo kitas inžinerines užduotis. Visi jutikliai, platformos, dronai yra sujungiami į vieningą bendrą operacinį vaizdą. Tai yra aptikimas, identifikavimas, sprendimas ir veikimas vyksta koordinuotai per kelias minutes, o ne per valandas ar dienas. Taigi fortifikacija stabdo ir nukreipia priešų judėjimą. Jutikliai suteikia ankstyvą aptikimą, identifikavimą, o dronų siena aktyviai neutralizuoja grėsmes pasienyje. Toks daugiasluoksnis

ešelonuotas sprendimas leidžia jau ankstyvoje stadijoje stabdyti puolimą ir užkirsti kelią pavojui mūsų miestams ir kritiniams objektams.

Antroje skaidrėje matome jutiklių tinklą. Be jo visa dronų siena būtų tarytum akla. Jutikliai yra pirmoji gynybos linija, kuri suteikia mums laiko, o laikas fronte yra gyvybės. Kaip matote, šis tinklą sudaro kelių tipų jutikliai. Pirmiausia, pasyvūs radijo dažnio radarai, kurie gauda dronų valdymo ir ryšio signalus; aktyvūs dronų radarai, sekantys realius objektus ir jų judėjimą ore; akustiniai jutikliai, kurie girdi propelerių ūžesį dar tada, kai drono plika akimi neįmanoma pamatyti. Ukrainiečiai turi visą sistemą, vadinamąją „Zvuk“, kuri padengia visą Ukrainos teritoriją, pagal tai jie mato, iš kur ir kur juda dronai. Tai yra seisminiai jutikliai, fiksuojantys žemės vibraciją, taip pat elektrooptiniai ir termovizoriniai prietaisai, leidžiantys vizualiai patvirtinti ir identifikuoti objektą. Šis tinklas yra išdėstomas, kaip minėjau, palei visą pasienio teritoriją. Dažnu atveju mes galėtume matyti ir prieš dronus, ir veiklą dar jiems neįskridus į Lietuvos teritoriją. Tai duotų papildomo laiko mums efektyviai reaguoti ir neutralizuoti.

Be to, kaip minėjau, jutikliai turi būti išdėstomi aplink miestus, strateginius objektus, energetikos infrastruktūrą, kariuomenės dalinius, komunikacijos mazgus. Jeigu dronai praskrenda pro pirmą liniją, pasienio liniją, jie gali būti naikinami toliau. Noriu pastebėti. Jeigu pažiūrėsime Ukrainoje, tai būtų pirmiausia, jutiklių tinklui užfiksuojant, suveikia elektroninės kovos priemonės, kurios beveik 45 % dronų nukreipia nuo taikinių. Toliau multitorotoriniai, mobiliosios grupės ir tik tada raketos.

Taigi, jutiklių tinklas mums suteikia informaciją, kad kas nors vyksta, ir leidžia parinkti geriausią atsaką. Tai yra ne pasyvi technologija – tai yra strateginis skydas, kuris leidžia mums būti žingsniu priekyje negu priešas. Toliau pratęs A. Kumpis.

PIRMININKĖ. Dėkui, Dainiau. Į tribūną kviečiu Ukrainoje kovojusį savanorį, dronų operatorių A. Kumpį. Prašau.

Ukrainoje kovojusio savanorio, dronų operatoriaus Arūno Kumpio kalba

A. KUMPIS. Ačiū, Dainiau. Sveiki visi. Ačiū, kad priėmėte mane čia. Dėkui gerbiamiems Seimo nariams, visiems tiems, kurie domisi Lietuvos gynyba ir kuriems tai yra svarbu. Pirmiausia aš pakalbėsiu, truputėlį papasakosiu apie savo patirtį Ukrainoje, ypač tai, kas yra susiję su dronų tema. Pristatysiu mūsų projekto dvi temas, tai yra bepilotės sistemos, kurios šiandien yra naudojamos aktyviuose karo veiksmuose, ir mūsų siūlomą kariuomenės struktūros keitimą, tai yra bepilotėlių sistemų integraciją į esamas kariuomenės struktūras.

Mano pažintis su dronais realiai prasidėjo pirmomis karo dienomis: aš išvykau į Ukrainą jau trečią karo savaitę ir po savaitės baigiau trumpą Artimosios dronų žvalgybos kursą. Tuo metu mes ieškojome priešų taikinių su 5 kilometrus skrendančiais dronais „Autel Evo“ ir koordinavome artilerijos ugnį. Tai buvo 2022 metų pavasaris. Nuo to laiko dronų naudojimas Ukrainoje labai stipriai išsiplėtė, apėmė beveik visas karybos sritis. Asmeniškai man teko padirbėti ir su tolimosios žvalgybos dronų sistemomis. Ukrainoje yra naudojami ir iš pradžių buvo naudojami tokie dronai kaip „Leleka-100“. Priešais jūsų darbovietę, tikriausia matote, yra įsikūręs restoranas „Leleko“, tai buvo būtent dronų sistemos tokiu pačiu pavadinimu, jos ir dabar plačiai naudojamos.

Toliau. Teko dirbti kituose fronto ruožuose ir su vadinamąja „Baba Yaga“. Vėliau aš papasakosiu apie funkcijas, kurias tie dronai dabar atlieka. Anksčiau mes užsiimdavome tikrai jų pagalba – realiai prieš pozicijų bombardavimu, o nuo 2023 metų pradžios, kada prasidėjo FPV dronų, drįsčiau sakyti, revoliucija, aš pradėjau dirbti FPV dronų komandoje. Realiai mano pozicijos tada buvo netoli Donecko, konkrečiai iš savo pozicijų galėjau plika akimi matyti tą žymųjį Donecko oro uostą. Kaip aš ten patekau? Faktiškai aš tuomet dirbau su prieštankinėmis raketinėmis sistemomis, konkrečiai su „Javelinų“ sistema, ir dronai tiek viską pakeitė, kad realiai taikinių technikai... Realiai toksai „Javelino“ veikimo atstumas yra 4–5 kilometrai, tai šiuo atstumu realiai paromis galėdavai laukti, nes technika neprivažiuoja tokiu atstumu elementariausiai. Taip nutiko, kad

ten, kur buvo mano pozicija, pradėjo dirbti viena FPV dronų komanda, kuri techniką pasitikdavo 10–15 kilometrų atstumu. Aš po tam tikro laiko prisijungiau prie vienos iš tokių komandų, iš pradžių dirbau ir turėjau inžinieriaus poziciją. Ten FPV dronų komandoje yra trys pozicijos, tai inžinierius, navigatorius ir pagrindinis pilotas. Man teko padirbėti ir turėti visas šias tris pozicijas.

Kaip minėjau, realiai 2023 metų pavasarį prasidėjo dronų revoliucija. Nežinau, kaip būtų pakrypusi karo eiga, jeigu to nebūtų įvykę, nes tuo metu ukrainiečiai įgijo labai ženklų persvarą, lyginant su Rusijos kariuomene. Dabar situacija truputį keičiasi, yra ko pasimokyti ir iš Rusijos. Dar neseniai teko skaityti dokumentą apie Rusijos „Rubicon“ grupę. Tai yra elitinis dronų padalinys, kuris suvaidino lemiamą reikšmę išstumiant ukrainiečius iš Kursko srities. Šio padalinio įgomis buvo perkirstas logistikos kelias ir ukrainiečiai neteko daug vakarietiškos technikos, rusų šaltiniuose įvardijamos milijardinės sumos. Faktiškai turėjo atsitraukti vien dėl to, kad nebegalėjo užtikrinti logistikos, ir tada pirmą kartą masiškai fronte buvo panaudoti būtent FPV dronai su optiniu kabeliu, kurių neveikia elektroninės kovos priemonės. Paskutinės mano pozicijos buvo prie Pokrovsko miesto. Ten teko jau dirbti kaip pagrindiniam drono operatoriui. Tiek apie mano patirtis, susijusias su bepilotėmis sistemomis.

Kur link juda dabar šiuolaikinė karyba, kas susiję su bepilotėmis sistemomis? Ukrainiečiai šiandien sau yra išsikėlę tikslą patraukti pėstininkus iš priešakinių linijų ir padaryti juos dronų operatoriais, kad saugotų karių gyvybes. Antras tikslas, kuris yra iškeltas, tai pradėti naudoti sistemas (jos iš dalies jau imtos naudoti), kad vienas bepiločių sistemų operatorius galėtų valdyti ne vieną bepilotį, o dešimtį ir net šimtus. Čia mes einame jau link visiškos autonomijos bepiločių sistemų ir vadinamųjų spiečių.

Dabar grįžtu prie mūsų pagrindinės temos ir dronų sienos pristatymo. Kaip ir minėjau, aš papasakosiu apskritai apie dronų klasifikaciją, kurią mes įvardijome šitame dokumente, ir struktūrą, kurią siūlome Lietuvos kariuomenei.

Kalbant apie dronų tipus, tai šiandien paprastai įvardijame visas bepilotės sistemas tuo bendriniu žodžiu „dronas“, tačiau tas žodis apima labai platų spektrą sistemų. Tai ir bepilotės sistemos, kurios skraido ore ir kurios važiuoja žeme, vadinamosios UGV – *unmanned ground vehicles*, ir jūrinės sistemos taip pat.

Mes savo dokumente kalbame apie tokius dronų tipus. Pirmas tipas yra fiksuoto sparno žvalgybos dronai, kur jau minėjau, „Leleka-100“, bet Ukraina naudoja plačiai ir kitas sistemas, tokias kaip lenkiškas „Fly Eye“ arba amerikietiškas „Puma“. Yra lietuviškas analogas, vadinamas „Širše“, arba „Hornet“. Jos yra naudojamos žvalgybai ir didesnės reikšmės taikinių paieškai, tai tokių kaip logistikos mazgai, priešų susikaupimo taškai arba vadavietės. Šios žvalgybinės sistemos ieško taikinių ir koreguoja toliašaudės artilerijos ir HIMARS sistemų ugnį.

Toliau antra kategorija yra vadinamasis eilinis „Mavicas“ – tai artimosios žvalgybos dronai, kurie skrenda iki 10 kilometrų, bet jie atlieka milžinišką vaidmenį šiame kariniame konflikte. Tai yra jie teikia videotransliaciją 24 valandas per parą, 7 dienas per savaitę. Naudodamiesi šių dronų pateikiama informacija realiai vykdo savo veiksmus iš esmės visi efektoriai, kaip artilerija, minosvaidžiai, prieštankinės raketinės sistemos ar tie patys FPV dronai. Šie mažiukai... kad suprastumėte, realiai „Mavicas 3“ daugiausia naudojamas užtikrinti nuolatinei stebėsenai ir realaus laiko vaizdo perdavimui sprendimų priėmėjams.

Toliau kita kategorija yra vadinamieji „Baba Yaga“ dronai. Tai sunkieji multirotoriniai dronai. Aš jau minėjau, kad karo pradžioje jais dažniausiai buvo bombarduojamos priešų pozicijos. Dabar jų atsakomybė yra labai stipriai išsiplėtusi – jie užtikrina ne tik priešų pozicijų bombardavimą nakties metu, tačiau ir logistiką, ir minavimo darbus.

Kad suprastumėte, kaip aktyvių karinių veiksmų zonose vyksta minavimo ir išminavimo dalykai, tai paprastai grynėjai, gindami savo pozicijas, užsiminuoja, o tie, kurie tas pozicijas nori užimti, siunčia žvalgus inžinierius, kurie nuolatos tas minas nuima, arba išminuoja. Prieš šturmą realiai minų turi nelikti. Tačiau būtent šiais didžiais multirotoriniais dronais turi galimybę užsiminuoti prieš kiekvieną šturmą. Naktį jie išskrenda ir apsimėto vėl iš naujo minomis. Tai vaidi-

na labai reikšmingą vaidmenį stabdant priešo atakas. Būna taip, kad priešas, šturmuodamas pozicijas... Jeigu tai būna šarvuotosios technikos šturmai, prieš juos išskrenda FPV dronai. Jeigu be optinio kabelio, gali būti taip, kad juos elementariausiai neutralizuoja elektroninės kovos priemonės, tada vienintelis, vienas iš būdų stabdyti techniką yra minomis. Sąveikaujant su kitomis sistemomis vienaip ar kitaip yra atremiami priešo šturmai.

Toliau... Aš įvardijau tolimosios žvalgybos bepiločius, artimosios žvalgybos ir sunkiuosius multitrotorinius dronus. Toliau dar yra tokios sistemos kaip tie patys FPV dronai, kurie dabar yra jau valdomi per optinį kabelį, jų neveikia elektroninės kovos priemonės. Jie vaidina ypač svarbų vaidmenį, nes užtikrina efektą iki 20 kilometrų fronto gylio. Dabar jų yra toksai prisotinimas fronte, kad realiai judėti iš pozicijų į pozicijas darosi daug pavojingiau, negu likti pozicijose ir kiekvieną dieną atremti priešo šturmus. Pajudėti iš pozicijų į pozicijas, iš pozicijų atgal realiai tinkamiausias laikas yra, kai yra blogas oras. Jau net nakties metas neužtikrina saugaus atsitraukimo ar rotacijų.

Toliau. Yra naudojamas dar toks tipas dronų, vadinamų antžeminiais dronais, kurie šiandien vykdo svarbias užduotis, susijusias su logistika, evakuacija, ir atlieka minavimo darbus.

Ir paskutinė kategorija – jūriniai dronai. Tikriausiai teko girdėti, Ukrainoje jūriniai dronai atliko milžinišką vaidmenį. Praktiškai Ukraina nebeturėdama savo laivyno priverstė Rusiją pasitraukti su savo laivynu iš Juodosios jūros ir, pagal įvairius šaltinius, buvo sunaikinta jūriniais dronais apie 40 % Rusijos Juodosios jūros laivyno pajėgumų. Jūriniai dronai atlieka tiek gelbėjimo misijas, tiek taikinių naikinimo, tiek objektų, vandens objektų ar pakrančių apsaugos įvairias misijas. Tai maždaug tiek apie dronų tipus.

Dabar papasakosiu dar apie... Čia buvo tipai (sumaišytos skaidrės), o čia struktūra. Papasakosiu apie struktūrą, kurią siūlome Lietuvos kariuomenei. Ukrainoje realiai už...

PIRMININKĖ. Aš atsiprašau. Gerbiamas Arūnai Kumpi, atsiprašau, tik norėčiau pertraukti, jūs pratęsite. Tiesiog mes Seime turime delegaciją iš mums labai brangios šalies – Islandijos, pirmosios pripažinusios Lietuvos nepriklausomybę. Tai Užsienio reikalų komitetas, vadovaujamas komiteto pirmininko P. Bartošeko. Taip pat matau delegacijoje buvusią užsienio reikalų ministrę T. K. Reikfjorđ Gilfadotir, kuri dabar yra specialioji pasiuntinė nuo Europos Tarybos vaikų padėčiai Ukrainoje... dėl pagrobtų vaikų. (*Sveikina anglų kalba*) (*Plojimai*)

Tai prašom, galite tęsti.

A. KUMPIS. Norėjau tęsti temą apie Lietuvos kariuomenei siūlomą bepiločių sistemų struktūrą. Kaip jau ir pradėjau sakyti, Ukrainoje realiai brigados sudėtyje, kas yra apie 5 tūkst. karių, veikia Bepiločių sistemų batalionas. Brigada yra paprastai atsakinga už 20–40 kilometrų fronto ruožą ir šitas Bepiločių sistemų batalionas užtikrina sąveiką su kitomis ginkluotės rūšimis ir visiškai atitinka tuos poreikius, uždavinius, kuriuos kelia bataliono vadovybė. Tai panašiai į Ukrainos bepiločių sistemų batalioną ir mes sudėliojome, kokia struktūra labiausiai atitiktų norint užtikrinti mūsų brigados pajėgumus.

Pirmiausia tai Artimosios žvalgybos kuopa, tai yra, kaip jau ir minėjau, vienas svarbiausių pajėgumų, kuriame dirba artimosios žvalgybos pilotai ir juos aptarnaujantis personalas. Paprastai batalione tam, kad vykdytų užduotis, tokių komandų turėtų būti apie 32, tai yra 16+16, nes pozicijos visą laiką būna užimtos ir būtina rotuoti. Tai padalinus 32 komandas realiai išeina 16 komandų, kurios 24 valandas per parą dirba pozicijose ir teikia nuolatinę realaus vaizdo transliaciją. Šį pajėgumą vadinčiau pačiu svarbiausiu, nes niekas be jo realiai nevyksta. Tai yra tas pajėgumas, kuris identifikuoja priešą, jam tik pajudėjus ar palikus priedangą.

Toliau. FPV kuopa – tai atakos dronų pajėgumas. Čia yra numatyta 16 komandų. Vieną FPV dronų komandą sudaro trys asmenys (jau minėjau apie tai): tai yra inžinierius, atsakingas už sprogmenis, antrasis pilotas (navigatorius) ir pagrindinis pilotas. Paprastai Ukrainoje FPV dronų komanda viena kitą keičia kas tris paras, ir jie užtikrina nuolatinę atsakomybės rajono kontrolę ugnimi. Viena komanda per parą į vieną pusę išskraidina apie 30 dronų. Vienai pamainai paprastai yra imama nuo 90 iki 100 dronų. Pamainos keičiasi kas tris paras.

Toliau. Sunkiųjų dronų kuopa. Čia, kaip ir minėjau, multirotorinių (sunkiųjų) dronų yra numatytos aštuonios komandos. Paprastai sunkieji dronai dirba naktimis, nes jie yra dideli ir triukšmingi. Dabar Ukrainoje labai stipriai išsivystė šita ginkluotės rūšis. Kaip ir minėjau, jina užtikrina logistiką, minavimo darbus ir taip pat bombarduoja priešo pozicijas. Logistika yra ypač svarbus dalykas, kadangi judėti iš pozicijų į pozicijas arba pristatyti amuniciją ir maistą paprastu antžeminiu transportu jau tampa praktiškai nebeįmanoma, todėl logistika yra vykdoma būtent šitais didžiaisiais multirotoriniais dronais, kurie vidutiniškai neša apie 15 kilogramų svorio.

Toliau. Fiksuoto sparno kuopa. Fiksuoto sparno kuopa dalinama į du padalinius: tai yra Fiksuoto sparno žvalgybos kuopa, mano minėti „Leleka“, „Fly Eye“ ir „Puma“ dronai, kurie ieško taikinių tolimai artilerijai ir HIMARS sistemoms.

Taip pat dabar augantis pajėgumas yra tolimieji atakos dronai. Čia irgi numatytas būrys – tolimosios atakos dronų būrys. Čia yra fiksuoto sparno dronai, kurie skrenda iki 50 kilometrų ir neša iki 5 kilogramų svorio sprogmenis. Jų privalumas yra toksai, kad jie toliau nuskrenda ir realiai gali dirbti ne iš priešakinių linijų, o šiek tiek atsitraukę.

Toliau. UGV kuopa. Čia yra antžeminiai bepiločiai. Kol kas Ukrainoje yra kaip toks labiau eksperimentinis padalinys, tačiau labai stipriai augantis. Kokia yra specifika šitų sistemų? Tai, kad jos labai priklausomos nuo grunto, o aktyvių karinių veiksmų zonose nelabai įmanoma judėti būtent ten, kur vyksta intensyvūs artilerijos apšaudymai, nes gruntas yra... tai yra žemės paviršius ir faktiškai matome kaip mėnulio vaizdus, tai ištisiniai krateriai. Tačiau ukrainiečiai panaudoja, pavyzdžiui, kelius ir iki tam tikro taško pristato krovinius judėdami būtent paprastais keliais.

Toliau. Transporto ir inžinerijos palaikymo kuopa. Tai yra taip pat labai svarbus pajėgumas. Tikriausiai teko girdėti, kad transportas yra kaip amunicija karo veiksmų zonoje. Ukrainiečiai dabar jau padaliniais turi net savo autoservisus, kuriuose nuolatos remontuoja transportą. Kalbant apie pačius dronus, jie paprastai atvyksta į padalinius nevisiškai surinkti arba turi būti perinstaliuojami ir taip toliau. Tokiems inžineriniams, techninio aptarnavimo padaliniams visada yra darbo, tai yra surinkti, bandyti naujas sistemas ir taip toliau.

Paskutinis pajėgumas, kurį noriu įvardinti, tai Elektroninės kovos kuopa. Tai taip pat yra labai svarbus pajėgumas, nes dabartinių aktyvių karinių veiksmų zonose dalis priešo bepiločių pajėgumų yra neutralizuojama. Didelė dalis neutralizuojama būtent elektroninės kovos priemonėmis. Tai yra ir apsaugos priemonė kariams. Toks pajėgumas yra privalomas.

Dar vienas pajėgumas, kuris čia nėra paminėtas ir kurį būtų gerai turėti, tai oro gynybos. Ukrainiečiai dabar jau prie brigadų kuria oro gynybos padalinius, kurie yra aprūpinti artimojo nuotolio radarais ir dronais perėmėjais. Visą šį ūkį koordinuoja Bepiločių sistemų bataliono štabas, kuris dirba su visa apimančia informacine sistema. Ukrainoje tai yra „Delta“ sistema. Į ją suplaukia visi duomenys iš įvairių sensorių, radarų, žvalgybinių sistemų ir su ja vyksta veiksmų koordinavimas ir vadovavimas mūšiui. Lietuvos kariuomenė irgi naudoja panašią sistemą. Yra dar tam tikrų dalykų, kuriuos reikia pasidaryti, tačiau viso šito bazė yra.

Paskutinis vaizdas iš mūšio lauko, kaip tos sistemos atrodo pagal atstumus. Galite matyti, kad artimosios žvalgybos dronų pajėgumai yra išdėstyti panašiai kaip atakos dronų – antroje linijoje už pėstininkų. Toliau yra tolimosios žvalgybos komandos, dirba ir fiksuoto sparno atakos dronai, o jau toliau užnugaryje – vadovavimo centrai.

Tiek iš manęs. Jeigu kyla kokių nors klausimų, tai mielai į juos atsakyčiau. Ačiū.

PIRMININKĖ. Labai ačiū, gerbiamas Arūnai. Luktelkite tribūnoje. Nors mes buvome susiplanavę, kad čia kaip ir diskusijos žanras, bet aš įtarčiau, kad galbūt turite klausimų. Pasitarkime, ar klausimai... Kolega P. Visockas užsirašęs, nežinau, ar jūs klausti, ar diskutuoti? (*Balsas salėje*) Abu. (*Balsas salėje*) Kaip sakote? Per vidurį. Gal padarykime taip: klauskite ir kartu bus diskusija, jeigu taip tinka? Galime taip lanksčiai? Prašau. Tuomet P. Visockas.

P. VISOCKAS (LSDPF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Ačiū pranešėjui. Arūnai, išties puikus pristatymas. Jūsų patirtis tikrai vertinga ir tuo galėtumėte pasinaudoti tiek mūsų gynybos pramonės atstovai, tiek mūsų kariškių atstovai rengdami karius. Mes išgirdome šiandien įvardytų daug įvairiausių priemonių, naujausių technologinių sprendimų, tų laimėjimų karo fronte. Man toks

kyla pastebėjimas ar klausimas. Tiek Laurynas, tiek Dainius savo pristatyme anonsavo dronų sieną kaip tokį elementą mūsų kontrmobilumo priemonių, fortifikacijos, melioracijos griovių tų panašių, kaip tokią tam tikrą visumą, kuri sudarytų visą gynybinę sistemą. Laurynas, kaip buvęs krašto apsaugos ministras, tikrai žino, kokie sprendimai ateina į Seimą ir kaip suformuojamos tiek Seimo nariams, tiek visam Seimui užduotys, kokius išigijimus reikia daryti, kokius planavimus turėtume turėti tam, kad atlieptume būsimą poreikį. Dabar jūsų pranešimo tikslas buvo įvardinti įrankius, pristatyti įrankius ar tai buvo konkretus patarimas Lietuvos kariuomenei, Gynybos štabui? Koks buvo pranešimo tikslas?

A. KUMPIS. Tikslas – pristatyti projektą kaip pasiūlymą, nes ką realiai mes šiandien turime, tai turime labai daug kalbų ir turime kažko momentinius išigijimus, kaip mes spręsimė tos pačios oro gynybos nuo dronų problemas, visa apimančios pačios sistemos taip ir nėra. Tai šio projekto tikslas yra pateikti siūlymą sprendimų priėmėjams, kad jie pasiimtų šį projektą ir žiūrėtų sistemškai į visą gynybą, o ne epizodiškai. Jeigu pasiimtumėte projektą, teisingai jūs ir įvardinate, tai pradžioje buvo Vytauto gynybos linija, kuri apėmė gynybos liniją ant žemės, tai yra įtvirtinimus, o dabar jinai papildė dar ir vadinamąją dronų sieną. Tai yra labiau apibendrinantis pavadinimas, apimantis tiek gynybą, tiek galimybę priešą laikyti per tam tikrą atstumą. Čia yra projektas visos sistemos ir jisai skirtas būtent sprendimų priėmėjams. Tikriausiai pastebėjote, kad nepraėjo nė 3 mėnesiai, kai buvo pristatyta Vytauto gynybinė linija, o analogišką sprendimą pristatė ir Krašto apsaugos ministerija. Jeigu sudėtumėte projektus vieną ir kitą, nerastumėte dešimt skirtumų. Labai tikiuosi, kad šią dronų sieną, tebūnie kitu pavadinimu, Krašto apsaugos ministerija taip pat po kažkurio laiko pristatys ir tai bus visiems į naudą.

PIRMININKĖ. Dėkui. Per šoninį į tą patį klausimą dar L. Kasčiūnas, matyt, sureaguos.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Labai ačiū, Radvile. Aš noriu informuoti, kad taip, mes jau gavome signalą iš prezidentūros, kad su mumis, su šios studijos rengėjais, norės susitikti ir kad kariuomenė irgi jau išgilino, perskaitė šią studiją. Geri atsiliepimai, tai sėsime, galvosime, kaip visa tai integruoti į mūsų gynybos planą.

PIRMININKĖ. Dėkui. Kadangi sutikome čia taip lanksčiai pažiūrėti į šį diskusijos žanrą, pasitelkdami klausimus ir pastebėjimus, dar pora kolegų ir, matyt, jau galėsime baigti. Dabar V. Šeršniovas.

V. ŠERŠNIOVAS (MSNG). Ačiū už suteiktą žodį. Aš čia. Kadangi jūs esate gyvai prisilietęs prie karo ir gerai jaučiate, kas yra popieriuje ir kaip yra gyvai, man pačioje pradžioje užkliuvo pora elementų, kaip buvo nupieštos Lietuvos linijos, kas kur stovi. Man labai keistai pasirodė (aš nesu karininkas, galbūt man trūksta žinių, bet gal jūs galite man pakomentuoti kaip žmogui, neturinčiam tinkamų karo žinių), kad nėra dronų jutiklių linijų ties Zarasais, kur jungiasi su Latvija, yra siena, ir prie Lenkijos. Ar tai yra suderinta su kitomis šalimis, kad jau jos turi ten tas linijas, ar mes per daug pasitikime partneriais? Ar nevertėtų turėti linijų iš visų pusių, kur mums labai strategiškai svarbu yra?

A. KUMPIS. Šiaip, tiek kalbant apie fizinius įtvirtinimus, tiek apie dronų sienos elementus, pirmiausia apibrėžiant kryptis remtasi pozicija, kad visą laiką pagrindiniai koviniai veiksmai vyksta dėl centrinių kelių, ir tos kryptys yra pažymėtos ne šiaip sau. Jeigu žiūrėtume ir Ukrainos pavyzdį, tai visos kovos vyksta dėl kelių, yra netgi ir įvardijama taip, kad operacinė kontrolė ten tam tikrų kelių. Kai priartėja apie 8 kilometrus, kai gali apšaudyti jau su prieštankinėmis raketų sistemomis arba dronais pasiekti masiškai, tai jau kontroliuoja tą kelią. Mes irgi čia apsibrėžiame tas pagrindines kryptis ir čia niekam nėra paslaptis. Jeigu žiūrėtume, turbūt nuo XV–XVI amžiaus priešas judėjo panašiomis kryptimis link Lietuvos ir link Vilniaus. Tai va, viskas koncentruojama yra aplinkui tas kryptis.

PIRMININKĖ. Dėkui. Ir paskutinis klausia ar pasisako A. Zuokas.

A. ZUOKAS (MSNG). Ir taip, ir taip, dėkui už galimybę. Dėkui už įdomų pristatymą, aišku, be detalių, kurios, matyt, yra visų pristatymų esmė. Bet man toksai būtų noras jūsų paklausti kaip praktiko, ne politiko, nes politinio *piaro* pareiškimų yra tiek daug, kad nuo jų tikrai jau bloga, kaip ir tokių skambių pavadinimų: „Mindaugo siena“ ar ten kokia nors „Baltų siena“, ar panašiai.

Aš norėčiau paklausti. Iš jūsų pasisakymų, kuriuos, be abejo, skaitau ir spaudoje, ir čia, ar neatrodo, kad jūs gana aiškiai kritikuojate tiek buvusios, tiek dabartinės krašto apsaugos politinės vadovybės ne tik sprendimus, kada yra investuojama į, pavyzdžiui, tankus, „Embraer“ logistikos lėktuvus ir panašiai, į tą, ką V. Zalužnas savo interviu ir praktikoje labai stipriai kritikuoja, nes jos labai lengvai pažeidžiamos ir ne pačios efektyviausios šiuolaikiniame kare? Kitaip tariant, ar dar nėra taip, kad mūsų Valstybės gynimo taryba, Krašto apsaugos ministerija ruošiasi kariauti karą, kurį V. Zalužnas yra įvardinęs kaip 1953 metų, tai yra Korėjos karą? Ar jie mąsto tais naujais terminais, kategorijomis ir patirtimi, kuri šiuo metu yra šalia, Ukrainoje?

A. KUMPIS. Matote, esmė yra ta, kad taikos generolai ruošiasi visą laiką praeities karams, geriausiu atveju, šiandienos karams, ir istorijoje mes turime aibę pavyzdžių, kur tai privedė prie labai didelių tragedijų. Galiu įvardinti Pirmojo pasaulinio karo atvejį, kai prie Somos 1916 metais britai maršo žygiu, naudodami Napoleono laikų taktiką, žygiavo link vokiečių pozicijų, kurie jau buvo užsidengę spygliuota viela, kulkosvaidžiais ir naudojo dujas. Viena diena – 57 tūkst. žuvusiųjų. Tokia pamoka yra neįvertinti naujovių. Dabar atrodo, ne naujovė kulkosvaidis, viela arba dujos, arba kaukė nuo dujų, bet tada tai buvo naujovės.

Lygiai tokia pati pamoka, dabar daug kas įvardija kaip propagandą, bet Lenkijos atvejis, H. Guderiano geležinis kumštis. Vokiečiai rengėsi, naujos taktikos, naujos karybos mokinosi – koncentruoto geležinio kumščio ir aviacijos sąveika. Lenkijoje, paremta dar didžiosios Žečpospolitos tradicijomis, vyravo kavalerija. Tai vėlgi buvo dar viena tragedija, istorija, kur Lenkijos gynyba buvo sulaužyta, perlaužta per pusę elementariausiai, nes viena pusė panaudojo technologijas, naujoves, o kita pusė buvo įstrigusi praėjusiame amžiuje.

Kalbant apie Ukrainos ir Rusijos karą, lygiai tas pats – sunkioji technika nueina į antrą planą. Ir realiai galiu pasakyti, esu žmogus, kuris nekalba lozungais, o mėginu gilintis į detales ir parodyti tas detales. Tankas tam, kad iššautų į taikinį, turi privažiuoti *minimum* 8 kilometrus iki taikinio. Tai dabar jūs įsivaizduokite, kai dronai kontroliuoja masine ugnimi 20 kilometrų į gylį, kiek koksai tankas turi galimybių privažiuoti prie to taikinio? Nulis. Paskutinis mano matytas ukrainiečių, beje, tankas, važiuojantis prie Pokrovsko iš pozicijų, buvo sudegintas rusų „Lanceto“ drono, kuris skrenda 40 kilometrų. 30 kilometrų nuo fronto linijos, nespėjęs nuvažiuoti nuo autovežio, jisai degė autovežyje.

Tai tokia yra karo realybė ir dėl ko aš jau trejus metus mušusi galva į sieną, mėgindamas įtikinti keisti, reformuoti, priimti naujoves, nes aš turiu gerą vaizduotę. Matau, kas, kokia tragedija atsitiks, kai mes, dabar neturėdami tų pajėgumų, sutiksime priešą. Mūsų Algirdo batalionas, ginkluotas, turintis „Vilkų“, išvažiavęs pasitikti priešo link Medininkų, duok Dieve, 10 % ar 20 % pasieks savo pozicijas. Tokia yra realybė.

PIRMININKĖ. Labai ačiū, gerbiamas Arūnai. Tiek būtų šiuo klausimu. Tikrai dėkui ir už jūsų patirtį, ir už tuos darbus, kuriuos darote.

Prieš pereinant prie rutininės teisėkūrinės darbotvarkės, per šoninį mikrofoną – kolega T. Martinaitis.

T. MARTINAITIS (LSDPF). Gal tiesiog reaguojant į tai, kas buvo pasakyta. Iš tikrųjų pradžioje buvo nelengva galbūt suprasti, kas norima pasakyti šiuo pranešimu. Tiesiog reaguodamas į gerbiamo Arūno žodžius, noriu pasakyti, kad šiandien mūsų kariuomenė tikrai nestovi vietoje. Ne vien tikrai Arūnas Lietuvoje supranta, ką reiškia gynyba ir kaip yra naudojami dronai. Šiandien mūsų kariuomenė treniruoja su dronais, eksperimentuoja su dronais, antidroninėmis sistemomis – tikrai yra daug daroma. Sakyti, kad mes esame nulinio vietoje ar Pirmojo pasaulinio karo vietoje, tikrai nereikėtų tokių analogijų dėti. Visada galima judėti į priekį, bet prisipirkti milijonus dronų ir laikyti juos sandėlyje, nesant karo, taip pat nėra išeitis šiandien mūsų valstybėje. Reikia žiūrėti atsakingai ir ruošti visiems atvejams.

PIRMININKĖ. Dėkui. Ačiū už nuomonę. Laurynas per šoninį mikrofoną.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Aš vėlgi gal nekaitindamas aistrų. Niekas nesako prisipirkti į sandėlius, bet, norėdamas dalyvauti procese ir pritaikyti naujoves, tu turi turėti ekosistemą. Ekosistema yra gamyba, kariuomenės poreikis ir mokslas. Šis trikampis. Ir tai turi būti nuolat testuojama,

kad tavo dronai, kuriuos tu gamini, atlieptų pagrindines karybos naujoves, pataikytų, nes po mėnesio tai gali neveikti. Tai neužtenka ir nieko nedaryti, ar ne? Reikia turėti tą ekosistemą, todėl valstybė turi investuoti, turi integruoti į ginkluotąsias pajėgas struktūriškai dronų pajėgumą, kaip ir antidroninį pajėgumą, ir tokiu būdu kurti tą visą sistemą po truputį. Taip, esame pradėję, pagaliau praeitais metais atsirado Dronų rengimo centras, šauktinių programoje atsirado dronų operatoriaus kursas, atsirado per paramą Ukrainai nacionalinė programa praėjusiais metais. Kažkodėl šiais metais jos nėra, bet judame. Dronų dabar visas vadovas buvo išleistas. Judame, bet, aišku, reikia judėti sparčiau.

PIRMININKĖ. Dėkui. Tikrai, manau, bus progų aptarti ir išsamiau.

15.00 val.

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 11, 26, 35, 41, 42, 43, 46, 50, 53, 58, 107 ir 141 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-690 (pateikimas)

O dabar tuomet eikime prie darbotvarkės 2-2 klausimo – įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-690. Pranešėjas – L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Labai ačiū. Gerbiami kolegos, pradedame tą teisėkūrinę dalį ir pradedame nuo užsieniečių teisinės padėties bloko. Jeigu trumpai, tai yra pasiūlymai, kaip sudėti tam tikrus mūsų migracijos politikos saugiklius. Šiandien Lietuvoje, liepos 1 dienos duomenimis, gyvena 204 tūkst. užsieniečių. Taip, didelė dalis jų yra ukrainiečiai, virš 70 tūkst. Iš jų didžioji dalis yra pabėgėliai, tai yra visai kitas reguliavimas, humanitarinė teisė ir užuovėja mūsų valstybės suteikta, tai čia yra atskira istorija.

Bet apie 80–90 % užsieniečių Lietuvoje yra darbo pagrindu atvykę užsieniečiai. Sumažėjo, lyginant su metų pradžia, nuo 217 tūkst. iki 204 tūkst. Vadinasi, praeitais metais vasarą priimti sprendimai jau leido šiek tiek... įvedė saugiklius ir pradėjo kristi užsieniečių skaičius. Sukūrėme 25 tūkst. kvotą. Liepos 1 dienos duomenimis, tos kvotos buvo išnaudota lygiai pusė, tai čia yra labai gerai, vadinasi, nėra kokio nors stūmimo, spaudimo didinti kvotą, kaip, pavyzdžiui, nuolat Estijoje patiria valdžia. Ir ką rodo irgi faktas, kad kvota veikia, nėra taip, kad atvažiuoja 25 tūkst. ir tas susijęs skaičius pliusuojamas – ne, jie irgi emigruoja.

Tai tam tikra prasme galima kalbėti apie tai, kad dabar, pavyzdžiui, šiek tiek sumažėjo baltarusių Lietuvoje, apie 10 tūkst. nuo praėjusių metų, bet auga Vidurio Azija. Auga vidurinės Azijos kategorijos ir, be jokios abejonės, čia turime sau atsakyti į klausimą. Galų gale tai yra saugumo, kultūrinės sanglaudos, socialinės integracijos klausimai.

Migracija Vakaruose turi savo pasekmes, mes tą puikiai žinome, ar ne? Ten jau kai kur turbūt yra ir negrįžtamų procesų. Mes tikrai dar nesame pasiekę negrįžtamų procesų. Mes galime susidėlioti saugiklius taip, kad tą situaciją valdytume. Todėl šie mano pasiūlymai, kuriuos pateiksiu, ir yra skirti, kad šita situacija būtų valdoma, kad turėtume kontroliuojamą migracijos politiką. Taip, migracija gali būti galimybė, bet ir už jos slypi daug daug rizikų, įtampų ir visų kitų dalykų.

Taigi esmė. Tikrai dėkingas visiems, kurie parėmė šį pasiūlymą. Ačiū V. Sinicai, taip skvarbiu žvilgsniu žiūrinčiam, ačiū Valstiečių ir žaliųjų frakcijos žmonėms, ačiū savo kolegoms ir kitiems, ir demokratams, kurie prie to prisidėjo.

Pabandysiu labai trumpai pereiti svarbiausius punktus. Pirma, įsivaizduokite, darbo pagrindu dirbantis užsienietis čia, Lietuvoje, penkerius metus turi leidimą dirbti. Po penkerių metų jis ateina prasitęsti leidimo dirbti ir jam nėra jokio reikalavimo. Mano siūlymas – įvesti Vyriausybės nustatytą valstybinės kalbos reikalavimą. Koks jis galėtų būti, vėlgi nustatytą Vyriausybė, ar A2, ar B1. Aš manau, reikėtų kalbėti apie tokį lygį, kad po penkerių metų jau tu turi kalbėti ne tik „labą dieną“, „viso gero“, bet jau ir susikalbėti, ir galėti komunikuoti.

Antras dalykas, kuris be galo svarbus ir kurio mes dar nesame pajautę: pagal Europos Sąjungos direktyvą, po dvejų metų žmogus, kuris turi laikiną ar nuolatinį gyventojų leidimą, įgyja teisę į šeimos susijungimą. Tai yra jo šeimos nariai, suaugę asmenys, gali atvažiuoti į Lietuvą. Ir čia yra

momentas. Mes negalime dvejų metų paversti penkeriais metais, mes negalime dvejų metų paversti dešimties metų pereinamuoju laikotarpiu – mes tik galime pakelti tam tikrą kartelę, tam tikras sąlygas ir tam tikrus reikalavimus. Todėl jeigu mums, valstybei, reikia darbuotojų, tai reikia darbuotojų kai kuriuose sektoriuose, bet turbūt nereikia tiek gyventojų, kurie čia jungtųsi su darbuotojais į šeimas, ar ne? Vėlgi įvairios kultūrinės, socialinės rizikos, ką jūs puikiai žinote. Todėl mano siūlymas yra, kad net ir tie suaugę šeimos nariai, kurie atvažiuoja pagal šeimos susijungimo teisę, jau turėtų tam tikrų valstybinės kalbos žinių. Tai būtų saugiklis nuo tos didesnės masinės migracijos.

Einame toliau. Būna atvejų Lietuvoje, kai mes galvojame, žmogus gyvena 40 metų Lietuvoje ir nekalba valstybine kalba. Aišku, būna ir mūsų piliečių, tai jau čia nieko nepadarysi, bet yra ir nuolatinių gyventojų. Yra tokia kategorija žmonių, kurie... Kai mes atkūrėme nepriklausomybę, mes pilietybę davėme visiems, bet kai kurie žmonės dėl socialinių dalykų pasirinko Rusijos pilietybę, atsisakė Lietuvos pilietybės, bet liko Lietuvoje gyventi ir tapo nuolatinais gyventojais, kuriems irgi išduodamas leidimas penkeriems metams. Jūs galvojate, kad po penkerių metų nuolatinio gyvenimo, norint vėl prasitęsti nuolatinio gyventojų statusą dar penkeriems metams, Lietuvoje reikia kokio nors valstybinės kalbos reikalavimo? Nėra tokio dalyko – nėra jokio valstybinės kalbos reikalavimo. Vėlgi siūlau įvesti Vyriausybės nustatytą tam tikrą kartelę, kur ir nuolatinis gyventojas, pratęsdamas savo leidimą, turėtų tą tam tikrą testą išlaikyti. Vėlgi testą, o ne kažkokį butaforinį diplomą atsinešti iš senų laikų. Todėl vienas iš pasiūlymų, kurį šalia to teikiu, kad Migracijos departamento žmonės galėtų tikrinti valstybinės kalbos žinias. Tenka bendrauti labai daug su Migracijos departamentu ir su direktore, ir su profsąjungomis, ir su darbuotojais, jie iš tikrųjų sako, kad dažnai atsineša kokį nors seną dokumentą, bet valstybinės kalbos gebėjimų ten jokių nėra. Reikia būtinai tą dalyką stiprinti.

Galiausiai dar viena labai įdomi kategorija (ir apie tai jau kalbama viešai, ir Migracijos departamentas kalba viešai), tai yra amžinų studentų kategorija. Tarp tų 204 tūkst. yra 9 tūkst. studentų. Aišku, yra ir mūsų protų, kuriuos pritraukiame, ir čia yra daug privalumų, bet yra tam tikra dalis studentų, kurie, pavyzdžiui, labiau ne studijuoja, o dirba, nes, pagal mūsų įstatymus, kai tu gauni studento statusą, tu įgyji teisę į darbą. Būna taip, kad jie, net nesurinkę tam tikrų kreditų, keliama į aukštesnius kursus. Ketverių metų kursus mokosi penkerius šešerius metus – akivaizdus piktnaudžiavimas. Migracijos departamento tyrimas parodė, kad tai yra problema. Todėl siūlymas mano labai paprastas: studentams įvesti tokį labai paprastą dalyką, kad vietoj 40 valandų per savaitę jie galėtų dirbti 20 valandų per savaitę, nes vis dėlto atvažiuoja čia studijuoti, gauti išsilavinimą, o ne prisidengdami išsilavinimu ar studijomis dirbti Lietuvoje, kad panaikintume tą piktnaudžiavimą, kuris yra akivaizdus.

Dar vienas pasiūlymas, kad labai aiškiai Vyriausybė (šiuo atveju su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija) ministro įsakymu (Vyriausybės nustatyta tvarka, jeigu tiksliau) nustatytų sąrašą aukštųjų mokyklų, kurios galėtų kviesti studijų užsieniečius. Dažnai yra, ypač kolegijose pastebima, kad tas studentų iš užsienio kvietimas yra ne dėl to, kad ten kuriame kažkokią pridėtinę vertę, intelektualinį potencialą, o tai dėl to, kad tai naudinga, be abejo, ir toms aukštosioms mokykloms, ir naudinga tiems amžiniams studentams, kurie tuo naudojami.

Čia tokie svarbiausi dalykai, kuriuos aš siūlau šituo įstatymo projektu. Aš manau, tai yra tokia pakankamai apgalvota, nuosaiki, bet valstybinės kalbos reikalavimais paremta reforma, kurią mes galėtume kartu visi pradėti daryti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui už pristatymą. Nemažai norinčių paklausti. Pirmasis – A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas pranešėjų, aš norėčiau paklausti, ką jūs galvojate apie vizų (išorės paslaugų teikėjo) centrus, kurie dažniausiai tampa tokiais paslėptais vartais imigracijai į Lietuvą menkai kvalifikuotų darbuotojų arba darbuotojų, kurie atvyksta tariamai su kvalifikacijos pažymėjimais, bet paskui pasirodo, kad jie neturi tos kvalifikacijos, ir paskui tiesiog pradingsta? Darbdavys jų nepaima, o jie kažkur atsiduria kokioje nors beorėje erdvėje. Ką čia reiktų daryti?

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiamas Audroniau, jūs tikrai pataikėte į dar vieną labai svarbų dalyką, tai yra išorinių paslaugų tiekėjų tą tinklą. Jis yra toks objektas, kuris kelia klausimų. Čia kaip ir turėtų būti taip: valstybė, kuri turi apgalvotą migracijos politiką, tokius centrus steigia ten, kur, matyt, yra kultūriškai artimesni žmonės, kur yra specialistų, kurie gali atvažiuoti ir kompensuoti tos darbo jėgos kvalifikacinius trūkumus, turėtus namuose, ir suvaldyti visas rizikas. Pradžioje mes tuos centrus atidarinėjome pernelyg laisvai. Praeitais metais mes jau pradėjome kai kur priverti, sumažinti jų apimtį. Praeitais metais ir mano iniciatyva jau įtvirtinome nuostatą, kad VSD turėtų duoti įvertinimą, kurioje šalyje atidaryti tą, vadinkime, vizų centrą. Todėl, be jokios abejonės, jūs jau girdite, ką aš sakau, – aš tikrai rezervuotai žiūriu į tokių centrų plėtrą. Tai turi būti labai apgalvotai sukurtas tikslinis kanalas, tikrai neskirtas piktnaudžiauti ir manipuliuoti.

Mano žiniomis (čia, be jokios abejonės, matyt, parlamentinės kontrolės srityje išryškės), dabar svarstoma atidaryti dar du papildomus centrus Vietname ir Zimbabvėje. Jūs labai neklauskite manęs, kodėl Vietname ir Zimbabvėje, turbūt galima svarstyti, bet svarstyti ir aiškinti turėtų tie, kurie tai planuoja padaryti. Bet aš jau raginu, galime, nežinau, visi kartu paraginti, kad reikėtų labai labai gerai apgalvoti, ar tikrai rudenį mums reikia atidaryti du papildomus centrus Vietname ir Zimbabvėje. Aišku, reikia vertinti, žiūrėti, kokios yra patirtys, ar ne, kaip, pavyzdžiui, Vietnamo žmonės gyvena Europoje, ar jie eina į kokias nors paralelines visuomenes, ar jie integruojasi, ar jie mokosi valstybinės kalbos, ar jie linkę į kriminogenines situacijas, ar neline. Tokie dalykai kažkada buvo politinio korektiškumo tabu sistema. Visa tai turi būti *nuimta*, mes turime ramiai, rimtai atlikti vienos ar kitos grupės analizę. Pavyzdžių Vakarų Europoje, patikėkite, yra labai daug ir įvairių. Lygiai taip pat kaip ir su Zimbabve. Kai aš paklausiu, kodėl Zimbabvė, man atsako, kad ten stačiatikiai. Sakau, žiūrėkite, mes katalikai, tai gal nebūtinai tai yra argumentas, kodėl reikalinga Zimbabvė. Šiuo atveju mes tuos dalykus turime. Aš tikiuosi, kad dar ten nėra galutinių sprendimų. Mes, tikrai keldami tuos klausimus ir kalbėdami apie tai, užduosime juos Vidaus reikalų ministerijai, Vyriausybei, kai jie priims tuos sprendimus, kurių, tikiuosi, gal ir nebūtinai reikėtų. Ačiū.

PIRMININKĖ. K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, tikrai geros idėjos, geri jūsų pasiūlymai. Aš pritariu jiems, nes mes turime stiprinti mūsų, lietuvių, skambiąją kalbą, kad kuo labiau ją mokėtų.

Dabar pakalbėkime apie įgyvendinimo lygį. Puikiausiai suprantame, kad įgyvendinimas visuomet yra sunkesnis negu pasiūlymas. Norėčiau paklausti dėl paties įgyvendinimo. Kaip manote, ar mums pakanka potencialo, lietuvių kalbos mokytojų? Sprendė ir praeita Vyriausybė, ir šita Vyriausybė galvoja, iš kur gauti finansavimą. Kaip jūs galvojate, kaip būtų galima panaudoti galbūt ir kolegijų potencialą? Jos irgi dirba, turi, aišku, savo užduotis, turi savo krepšelį. Kaip jūs tą įgyvendinimą matote?

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Kęstuti. Manau, tikrai labai simboliška, kad Kultūros komiteto pirmininko toks klausimas. Jums tikrai rūpi, žinau, mūsų identitetas, mūsų kultūrinė sankloda, kad neatsirastų paralelinių visuomenių, kad mes nebūtume fragmentuoti. Šaunu, kad jums tai rūpi. Manau, jūs tikrai gerai atliekate savo komiteto pirmininko pareigas. Turėsite dabar turbūt daugiau darbų su nauju ministru. Gerai, palikime šitą temą kitam kartui.

Kalbant apie įgyvendinimą. D. Asanavičiūtė-Gružauskienė (žvalgausi, ar Dalia yra, štai jinai atsisuko) vasarą buvo subūrusi mūsų universitetų vadovus, dėstytojus, kurie aiškiai sako, kad mes tikrai galėtume, turėdami resursą, parengti tokią valstybinės kalbos mokymo programą. (*Balsas salėje: „Jinai yra.“*) Jinai yra. Ir įgyvendinsime. Mums reikia tiesiog kartais fantazijos, tokio strateginio pokyčio ir pasižiūrėti, kad čia yra resursas.

Ką aš dabar girdžiu? Na, žiūrėkite, nėra kas moko valstybinės kalbos, tai nieko nepadarysime. Palaukite, yra žmonių, kurie sako, kad jie gali tai daryti, tai yra tikrai išanalizavę visas tas galimybes, tiesiog reikia susėsti visiems ir pasižiūrėti, ką galima padaryti. Pavyzdžiui, sukurti valstybinės kalbos ugdymo *apps'ą*, programėlę. Ar čia yra sudėtinga? Galėtų mokytis ir užsieniečiai, nuolat turėti savo telefonuose ar kažkur kitur. Čia yra tiesiog, kad tu sėdi ir galvoji. Pas mus

kaip dažniausiai būna? Nėra pinigų, nėra kas mokys valstybinės kalbos, tai gal nieko ir nedarome? Tai gal ir neribokime užsieniečių skaičiaus, nes niekas jų neišmokys valstybinės kalbos? Kęstuti, manau, tikrai mes galime netgi kartu. Nežinau, kiek čia NSGK reikalas, bet, Kęstuti, jūs tikrai galėtumėte pasikviesti, pavyzdžiui, su Švietimo ir mokslo komitetu, visus šio svarstymo kontekste suinteresuotus: mūsų aukštąsias mokyklas, kolegijas, kurias minėjote, kitus, galėtumėte susėsti ir pažiūrėti, ką reikia padaryti, kad tie kursai būtų įmanomi. Ačiū už klausimą ir linkiu sėkmės.

PIRMININKĖ. Kitas klausiantysis – T. Prajara. Taip kirčiuoti?

T. PRAJARA (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, įstatymas nustato, kad studentai privalės surinkti bent 40 kreditų per metus ir galės dirbti iki 20 valandų per savaitę. Ar nėra rizikos, kad šie ribojimai sumažins mūsų mylimos Lietuvos patrauklumą užsienio studentams, ypač turint omenyje pragyvenimo kaštų augimą? Dėkoju.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Aš manau, kad kaip tik tai sumažins piktnaudžiavimo galimybes, nes būtent Migracijos departamento tyrimas įrodo dėl to kreditų skaičiaus, kad dažnai nesurenka kreditų pakankamai ir yra perkeliama dirbtinai į aukštesnį kursą. Taip neturi būti, sutikite. Turbūt jūs ir aš, kai studijavome,ėjome iš kurso į kursą, tai turėjome visus kreditus užsidirbti ir visus kreditus surinkti. Tai piktnaudžiavimo landa, ją reikia užkamšyti. Kaip ir dėl 20 valandų ar 40 valandų. Kaip čia pasakyti? Žinote, jeigu tu važiuoji čia studijuoti, studijuoji ir kažkiek gali prisidėti prie gyvenimo, ar ne, po to išsiugdęs tu tampi specialistu ir gali rasti darbų Lietuvoje ar kažkur kitur Europoje, bet ne tam, kad tu čia atvažiuotum, formaliai studijuotum, o realiai dirbtum 40 valandų per savaitę. Manau, kad 20 valandų skaičius per savaitę yra labai normalus skaičius, norint palaikyti tam tikrą gyvenimo lygį mūsų valstybėje.

PIRMININKĖ. L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Noriu jūsų paklausti tokį klausimą dėl ukrainiečių mokyklų, kurios yra finansuojamos biudžeto lėšomis. Klaipėdoje mes turime, Vilniuje, ar ne? Vertinant per integracijos prizmę, apie ką jūs dabar kalbate, ar tai yra teisingas žingsnis sudaryti sąlygas steigti mokykloms, kur visas ugdymo procesas vyktų ukrainiečių kalba? Ar nesiskiria mūsų kalbos nuo realių veiksmų? Tai norėčiau jūsų komentaro.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Ligita, pirmiausia noriu pasakyti ačiū už tai, kad parėmėte šiuos projektus savo parašu. Dabar atsakau į jūsų klausimą. Čia yra, viena vertus, taip: pagal mano viziją, iš tikrųjų visi užsieniečiai, pirmiausia jų vaikai, ar ne, turėtų būti prioritetiškai ugdomi arba savo gimtąja kalba, arba valstybine kalba. Lietuvoje neįvyko nei taip, nei taip, nes tuo metu dar nebuvo mokyklų, tiesiog mes neturėjome jų, nei privačių ukrainietiškų, nei privačių baltarusiškų. Kai padaugėjo pas mus pabėgėlių iš Ukrainos ir migrantų iš Baltarusijos, jie vaikus, ypač kalbėkime apie Vilnių, matyt, ir Klaipėdą, pirmiausia nuvedė į rusakalbes mokyklas. Kai kurios rusakalbės mokyklos Vilniuje jau tikrai tiesiog natūraliai mažėjo, nes tėvai vaikus vedė ugdyti valstybine kalba. Jie nori, kad vaikai gerai mokėtų valstybinę kalbą, kad jiems gyvenime gerai sektųsi, karjerą darytų ir panašiai, jie nuvedė... Nepaisydami to proceso, nauji gyventojai užsieniečiai nuvedė į rusakalbes mokyklas. Tos mokyklos vėl padidino savo mokinių skaičių ir panašiai. Tai šiuo atveju aš atsakyčiau taip, kad prioritetas būtų valstybinė kalba, bet jeigu yra gimtoji kalba, tai su stipriu valstybinės kalbos ugdymu irgi variantas.

PIRMININKĖ. Laikas kaip ir išseko, bet gal dar E. Kirkutis spės paklausti. Prašau.

E. KIRKUTIS (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū, posėdžio pirmininke, kad davėte dar paklausti. Mano klausimas yra toksai. Yra tikrai tūkstančiai įvairiausių užsieniečių. Jeigu mes galvojame, iš karto pirma mintis, kad yra rusakalbiai, ukrainiečiai, baltarusiai. Bet yra ir kitų kalbų, tai pakistaniečiai, įvairiausi vadinamieji *indusai*, visokiausių, kokių tiktais pasaulyje...

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Indai.

E. KIRKUTIS (*LVŽ-KŠSF*). Indai. Visokiausių, kokių tiktais yra pasaulyje tautų, visokių yra ir atvykstančių. Tai dažniausiai būna taip, kad jie iš jų kalbos mokinami per anglų kalbą. Tai ar negali atsitikti tokia situacija, ar buvo svarstyta tokia rizika, kad gali trūkti anglų kalbos mokytojų, nes jie eis ten, kur jiems daugiau mokės, vadinasi, mokins užsieniečius, bet ne pačius lietuvius

anglų kalbos arba kad ir kitos kalbos, prancūzų? Gal iš kokių prancūzakalbių šalių, pavyzdžiui, iš Tuniso, atvažiuotų, žinote. Tai gali trūkti pedagogų mūsų pačių mokymui. Tiesiog pasidarys vakuumas mokytojų. Ar buvo svarstyta tokia?..

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, aš tikrai nemanau, kad mūsų valstybė turi skirti resursą apmokėti jūsų minėtų šalių užsieniečių, imigrantų mokslams Lietuvoje anglų kalba. Mūsų tikslas, kad mes sukurtume labai aiškų ugdymą valstybine kalba ir į tai investuotume. O jeigu jie ką nors samdosi, tai čia, matote, truputėlį kiti ir mažai valstybės reguliuojami reikalai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Laikas išseko. Dabar motyvai už – A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Aš kviečiu kolegas paremti šiuos įstatymo pakeitimus todėl, kad jie šiek tiek šiek tiek bent normalizuos situaciją užsieniečių, kurie gyvena Lietuvoje. Aš nesakau, kad išspręs, bet tai bus pirmas rimtesnis žingsnis. Todėl kviečiu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkui. Motyvai prieš – I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Norėjau padėkoti gerbiama Laurynui, tikrai labai prasmingas projektas. Pasinaudojau proga, kadangi niekas nepasižymėjo prieš, tai norėjau pasižymėdamas prieš pasakyti, kad balsuoti reikia už. Tikrai vienas dalykas, kodėl kalbu. Norėjau atkreipti dėmesį į vieną... Žiūrėkite, patikrinau sutikimą su Europos Sąjunga, kiek suspėjau greituoju būdu, – tikrai šaunuoliai, gerai, kokybiškai parengtas projektas. Iš karto nematyti kokių nors neatitikimų – atitinka Europos Sąjungos teisę ir Lietuvos interesus.

Bet yra vienas aspektas dėl studijų. Užsieniečiams, kurie studijuoja, draudžiama dirbti iki 20 valandų, bet išimtis padaryta magistrams, magistro studijoms. Tada kyla klausimas, kodėl mes darome išimtį magistrams? Bakalaurams, sakome, 20 valandų, o magistrams paliekame visas 40, o gal ir daugiau. Tiesiog čia pamąstymui, kai jau bus komitetuose. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Apsispręsimė balsavimo, kuris prasidės 15 val. 30 min. arba keliomis minutėmis vėliau, metu ir jau nuo to laiko balsuosime po kiekvieno projekto.

15.22 val.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-749 (pateikimas)

Dabar darbotvarkės 2-3 klausimas – Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-749. Pranešėja – I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Gerbiama kolegos, teikiamas minėto įstatymo – Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo pakeitimas, kurio tikslas būtų pakeisti dabar galiojančią sandorių deklaravimo tvarką. Ji buvo savo ruožtu nustatyta, atrodo, 2018 metais, jeigu neklystu, kai buvo peržiūrimas įstatymas ir buvo numatyta, kad sandorių deklaravimas iš esmės kliaujasi paties deklaruojančiojo įvertinimu dėl galinčio kilti interesų konflikto. Tokiu būdu susiklostė situacija, kai kiekvienas iš mūsų galime vertinti iš esmės identiškus sandorius visiškai skirtingai, dėl to vieni sandorius pateikia, kiti sandorių nepateikia. Matyt, ne kartą jau buvo įvairiausių situacijų, kai vėliau *post factum*, tarkime, po vertinimo Vyriausiojoje tarnybinės etikos komisijoje, kas nors sužino, kad turėjo deklaruoti, nors taip neatrodė pačiam deklaruojančiajam, ir taip toliau, ir panašiai.

Dėl tos priežasties yra dabar teikiamas siūlymas iš visų sandorių daugeto išrinkti sandorius, kurie privalo būti deklaruojami be jokio ten papildomo vertinimo, ar yra, ar nėra interesų konflikto, nes tai yra sandoriai, apie kuriuos turbūt ir visuomenė turi didžiausią teisę žinoti, didžiausią turbūt atitikimą... Tai būtų sandoriai dėl nekilnojamojo turto, sandoriai dėl skolų ir sandoriai dėl vertybinių popierių, kitaip sakant, dėl akcijų. Žinoma, taip pat paliekant ir kitus sandorius, tačiau sandorius, kurių vertė yra viršijanti tam tikrą ribą. Dabar įstatymo projekte yra pasiūlyta 5 tūkst. eurų riba, bet čia tikrai yra diskusinis klausimas. Ta riba yra pasiūlyta atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu įstatyme nustatyta riba, galiojanti jau turbūt kokių septynerius metus, yra 3 tūkst. eurų. Tai tiesiog ta suma buvo indeksuota pagal vartotojų kainų indeksą ir suapvalinta iki didžiausio tūkstančio. Tačiau galima turbūt diskutuoti ir apie kitokias tas ribas, nes, žinoma, niekas turbūt nenori tokių komiškų situacijų, kada išties menki sandoriai būtų deklaruojami ir kartais

galbūt ir juokingai tie dalykai atrodytų. Tačiau vis dėlto, matyt, svarbu yra ypač viešajame gyvenime, viešojoje politikoje dalyvaujančių asmenų sandorių skaidrumas. Tai yra tie sandoriai, dėl kurių kyla klausimų, pavyzdžiui, aiškinantis, iš kur vieno ar kito verslą turinčio politiko įmonės, tarkime, gavo paskolą ar negavo paskolos. Tai tuomet tie faktai turėtų matytis iš deklaracijų, bet iš turto deklaracijų jų pamatyti neįmanoma, o interesų deklaracijoje, kaip aš ir minėjau, tas deklaravimas remiasi iš esmės paties deklaruojančiojo vertinimu. Tokia būtų pasiūlymo esmė.

Man atrodo, kad iš esmės svarbiausia turbūt ar esmė būtų ta, kad atsirastų pareiga be papildomų vertinimų deklaruoti sandorius, susijusius su skolomis, nekilnojamuoju ar kitu registruojamuoju turtu ir vertybiniais popieriais. Bet kiti parametrai, matyt, galėtų būti diskutuojami komitete, nes, ką ir Teisės departamentas rašo savo išvadoje, reikėtų taip pat ir Tarnybinės etikos komisijos išvados, be jokios abejonės, jos reikėtų. Teisės departamento pastabos yra gautos turbūt prieš kokį pusvalandį, bet tikrai nėra kažkokios dramatiškos, jas būtų galima įvertinti svarstant komitete šį įstatymo projektą, jeigu jam bus pritarta po pateikimo. Ačiū. Tiek pristatymo ir laukčiau klausimų, jeigu jų būtų.

PIRMININKĖ. Dėkui už pristatymą. Klausimas yra. I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Trumpas klausimas, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, sakykite, ar jūs pritartumėte ir kaip jūs galvotumėte, Lietuvos politiką ir viešąją erdvę neretai formuoja ne tik politikai, kurie priima sprendimus, bet ją taip pat formuoja ir kiti viešieji asmenys – žurnalistai, visuomenininkai ir visi kiti asmenys. Ar jūs pritartumėte, kad šį skaidrumo standartą, kurį jūs pristatėte, ko gero, gal ir racionalų, kiek tai liečia politikus, reikėtų taikyti ir plačiau? Išplėsti į tuos asmenis, kurie iš tiesų formuoja ir politinę darbotvarkę, ir visuomeninę darbotvarkę. Kuo daugiau skaidrumo būtų tiek mūsų politikų, tiek viešųjų asmenų atžvilgiu, tuo turbūt būtų ir jūsų siūlymo tikslai pasiekti? Ar aš teisingai suprantu?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Man atrodo, kad ne veltui (ačiū už klausimą) vis dėlto yra tam tikros kategorijos asmenų ir tai yra globali praktika, nes interesų deklaravimas nėra čia Lietuvoje kažkoks išrastas dalykas, tam tikras ratas asmenų, kurių duomenų paskelbimas yra laikomas viešuoju interesu. Politikai turbūt čia jau yra žmonės be klausimo, bet tas sąrašas vis dėlto yra labai ilgas. Ten nėra tik politikai arba tik valstybės tarnautojai. Ten yra ir dalis žmonių, kuriuos įprastai laikytume gal privačiais asmenimis, bet jeigu jie turi, pavyzdžiui, sandorių, kurie yra susiję su tam tikromis Europos Sąjungos lėšomis ar kitomis konkrečiomis aplinkybėmis, tada tas interesas jau yra pagrįstas.

Šiaip tai, kad demokratijos ir socialinių tinklų laikais darbotvarkę gali formuoti tas, kuris turi daugiau sekėjų, tokia yra realybė. Matyt, į tą realybę reikia atsižvelgti, bet turbūt mes nerasime čia kokio nors objektyvaus kriterijaus, nes turbūt nei pagal feisbuko draugų skaičių, nei pagal sekėjų socialiniuose tinkluose skaičių, nei kažkaip kitaip negalėsite tų žmonių rato apibrėžti. Man atrodo, kriterijai turi būti objektyvūs. Politikai, valstybės tarnautojai, žmonės, kurie dirba savivaldybių įvairiose institucijose, kurie gauna darbo užmokestį iš biudžeto – čia yra dalykai, kurie yra lengvai apibrėžiami. Jeigu jūs turite kokį nors būdą, kaip aiškiai apibrėžti tokių asmenų kategoriją, tai, matyt, kad viską pasaulyje galima svarstyti, bet tai turi būti aiškiai apibrėžiama asmenų kategorija, kad viešasis interesas irgi galėtų būti aiškiai įvardintas. Labai ačiū. Klausimų daugiau, matau, nėra. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkui.

Dabar 2-4 darbotvarkės klausimas ir lydimasis. Dėl motyvų... O, užsirašė, lyg ir nebuvo. Gerai. Tuomet motyvai. Už – V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Projekto paskirtis – apsaugoti asmenis, dalyvaujančius politikoje, dalyvaujančius valstybės valdyme. Tai tiesiog saugikliai mums patiems, todėl nuoširdžiai kviečiu palaikyti šį projektą kaip galimybę būti atsparesniems įvairioms išorinėms įtakoms.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Zuokas.

A. ZUOKAS (MSNG). Šis siūlymas, sakyčiau, dar vienas žingsnis į bandymą viešai rodyti nepasitikėjimą savo asmenimis, ypač viešaisiais asmenimis, kurie užima vienokio ar kitokio lygio

politines pareigybės, ir, aišku, apsunkinti patį visą procesą, nuvedant iki tam tikrų smulkmenų, nes įstatymo pasiūlyme nėra, kaip atskirti, kas svarbu, kas didelis interesas galimas arba mažas. Šiandien valstybės institucijos ir tarnybos turi visišką kontrolę ir visą informaciją ir jeigu yra sandoriai, kurie pažeidžia ar viešąjį interesą, ar jie neatitinka įstatymų, tai tos tarnybos galėtų imtis ir užkardyti, ir turėti savo tam tikrą labai efektyvią veiklą. Todėl papildomai sukurti viziją arba vizualą, kad čia mes labiau kontroliuojame asmenis, kurie dalyvauja viešojoje politikoje, tai šis pasiūlymas to neatspindi.

Mano vertinimu, šiandien yra ženkliai didesnė problema, prie kurios mes, kaip parlamentariai, turėtume grįžti, tai pirmiausia valstybės institucijų piktnaudžiavimas slaptumo ir konfidencialumo sąvokomis. Šiandien daugelis dalykų, kurie turėtų būti prieinami visuomenei ir žinomi, ir suprantami motyvai, pagal kuriuos priima vienokius ar kitokius sprendimus, jų informacijos gauti neįmanoma. Netgi mums Audito komitete gauti, pavyzdžiui, tokį paprastą dalyką kaip kiek išleido valstybinės įmonės lėšų, pavyzdžiui, „Ignitis grupė“, viešiesiems ryšiams per metus, mums atsisako teikti, nes tai yra konfidencialu. Taigi čia yra būtent esminė problema Lietuvoje, kad šiandien piktnaudžiaujama slaptumo ir konfidencialumo iškabomis ir nėra nepriklausomos kontrolės, kada tikrai galima ar reikia naudotis būtent slaptumo ar konfidencialumo reikalavimais. Seimas turi kontroliuoti, o ne žinybinė komisija, kuri šiuo metu yra pagal įstatymą.

PIRMININKĖ. Ačiū už užsakytas nuomones. Balsuosime pagal apsvaistymo... pateikimo laiką.

15.32 val.

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 11, 26, 35, 41, 42, 43, 46, 50, 53, 58, 107 ir 141 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-690 (pateikimo tęsinys)

Tai pirmiausia pradėsime nuo darbotvarkės 2-2 klausimo – įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-690, kurį pristatė L. Kasčiūnas. Balsuojame. Kas už, balsuoja už, kas mano kitaip, balsuoja kitaip.

Užsiregistravo 89, balsavo 88: už – 85, prieš nebuvo, susilaikė 3. Po pateikimo pritarta. Siūlo mi komitetai: pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas. Siūloma svarstyti šių metų spalio 21 dieną. Per šoninį mikrofoną Jurgita.

J. ŠUKEVIČIENĖ (LSDPF). Norėčiau paprašyti Vyriausybės išvados dėl šio projekto. Ačiū.

PIRMININKĖ. Galime bendru sutarimu? Gera, ačiū. Taip. Dar per šoninį mikrofoną.

L. ŠEDVYDIS (LSDPF). Prašyčiau skirti Žmogaus teisių komitetą kaip papildomą.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Tuomet taip ir fiksuojame. Ačiū.

15.34 val.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-749 (pateikimo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 2-3 klausimas – Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-749, pristatytas I. Šimonytės. Balsuojame.

Užsiregistravo 88, balsavo 87: už – 29, prieš – 25, susilaikė 33. Po pateikimo nepritarta. Apsispręsime, ar... Dėl vedimo tvarkos. Dabar apsispręsime dėl tobulinimo. Tai kas už tobulinimą, balsuoja už, kas už atmetimą, balsuoja kitaip.

Užsiregistravo 92, balsavo 89: už tobulinimą – 40, prieš – 49. Šitame etape atmesta. Per šoninį mikrofoną – I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Lieka tik apgailestauti, kad Seimas nepasinaudojo proga vis dėlto ištaisyti tą situaciją, kuri nėra gera. Čia nuskambėjo labai daug keistų pasisakymų iš pono A. Zuoko apie tai, kad mūsų institucijos viską žino. Tai mūsų institucijos žino apie sandorius, kurie yra registruojami Juridinių asmenų registre, apie tai, kas yra Nekilnojamojo turto registre. Žino. Bet tikrai nežino apie jūsų turtą, kurį jūs įsigijote brazilijose ir turkijose. Man atrodo, šitoje salėje sėdi ne vienas žmogus, kuris jau yra pasimokęs, kad geriau tą pareigą

turėti labai aiškią ir tada reikia mažiau tikėtis, kad kažką išsiaiškins komisijos. Bet ponų valia, tik paskui nesiskųskite.

PIRMININKĖ. Dėkui.

15.36 val.

Draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymo Nr. XIV-1679 papildymo 3¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-740, Administracinių nusižengimų kodekso papildymo 524¹ straipsniu ir 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-739 (pateikimas)

Dabar darbotvarkės 2-4 klausimas – Draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymo ir šio įstatymo pakeitimo projektas Nr. XVP-740 bei lydimasis Administracinių nusižengimų kodekso papildymo projektas. Pranešėja – G. Balčytytė.

G. BALČYTYTĖ (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Pasistengsiu glaustai pristatyti. Idėja nėra nauja, tiesiog ankstesni bandymai gal nebuvo sėkmingi, nesulaukė teisininkų pastabų, bet norime ištaisyti tokią, pavadinkime, turbūt klaidą, ir techninę. Kadangi šiuo metu galiojantis Lietuvos Respublikos draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymas numato draudimą propaguoti viešuosiuose objektuose, tačiau tiek Žurnalistų etikos komisija, tiek Muitinės departamentas teikia pastebėjimus ir nusiskundimus, kad įvežami leidiniai ir net laikmenos, kuriuose totalitariniai, autoritariniai režimai ir jų ideologijos yra propaguojamos. Kadangi įvežti draudimo nėra, nors draudimas propaguoti yra, tai tas neatitikimas turėtų būti ištaisytas. Ir jį su kolega V. Juozapaičiu mes taisome būtent per mano jau minėtą įstatymą – Draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas, bei numatydami atsakomybę Administracinių nusižengimų kodekse.

Kaip jau minėjau, šiuo metu tarnybos, Lietuvos tarnybos, taip pat ir Lietuvos muitinė, neturi įrankių neįleisti šių (tokio tipo) daiktų į Lietuvos Respubliką. Šiais pasiūlymais suteikiame teisinį pagrindą neįleisti totalitarinius ir autoritarinius režimus ir ideologijas propaguojančios simbolikos ir kito tipo daiktų. Už tai numatyta, už šito įstatymo pažeidimus numatyta atsakomybė, administracinė atsakomybė, kuri atitinka viso Administracinių nusižengimų kodekso logiką, ir baudžiami atsakingi asmenys. Atitinkamai užtraukia baudą asmenims nuo 400 iki 800 eurų, o juridiniams asmenims, asmenų vadovams ir kitiems atsakingiems – nuo 900 iki 1 tūkst.

Apie ką mes čia kalbame praktiškai? Tai kalbame apie tai, kad bent jau Žurnalistų etikos komisija indikuoja, kad muitinė yra kreipusis ne vieną kartą, kad tarp įvežamų prekių randa didelį kiekį, tarkime, žemėlapių, kur Ukrainos teritorijos yra žymimos kaip, žinoma, Rusijos teritorijos, net ir Baltijos šalys gali būti žymimos kaip Sovietų Sąjungos teritorijos, simbolika ir kiti dalykai yra. Kadangi neribojame įvežimo, tai negalime numatyti ir sulaikymo, ir šitų prekių utilizavimo.

Trumpai tiek. Norime ištaisyti šitą atsiradusią teisinę spragą ir tikiuosi kolegų palaikymo.

PIRMININKĖ. Dėkui už pristatymą. Jūsų nori paklausti būrys kolegų. Pirmasis – L. Šedvydis.

L. ŠEDVYDIS (LSDPF). Sakykite, pranešėja, aš tikrai keletą klausimų turėčiau. Pirmasis klausimas. Kaip jau matėte, Seimo kanceliarijos Teisės departamento išvadoje nurodoma, kad jūs gana radikaliai keičiate šio įstatymo objektą. Įstatymas sukurtas dėl viešųjų objektų, o šiuo atveju jūs pereiname galimai net prie privačių daiktų. Bet ne tai svarbiausia.

Gal galite atsakyti į klausimą. Žinant tai, kad totalitarinio ir autoritarinio režimo ir ideologijos plėtra ir platinimas šiais laikais vyksta ne daiktais, bet socialiniuose tinkluose – jutube, tviteryje, tiktoke ir taip toliau, kaip šis įstatymo projektas kaip nors padėtų tai užkardyti?

G. BALČYTYTĖ (TS-LKDF). Dėkoju už klausimą. Kolega, žinote, kad kovos su dezinformacija kontekste elektroninėmis ryšio priemonėmis perduodama informacija yra peržiūrima. Ta pati Žurnalistų etikos komisija, Radijo ir televizijos komisija priima sprendimus dėl kanalų uždarymo, dėl šios informacijos atsiradimo būtent viešojoje erdvėje, informacinėje erdvėje. Tačiau, kaip ir minėjau, tai nėra mūsų sugalvota problema, ar ne? Problemą indikavo tiek Muitinės departamentas, tiek Žurnalistų etikos inspektoriatas tarnyba būtent dėl to, kad vis dar yra vežama ir fizi-

nėse laikmenose. Visų pirma, leidiniai, žemėlapiai, taip pat elektroninėse laikmenose būna tai, kas paskui galėtų būti spausdinama ir platinama būtent čia, Lietuvoje.

Jeigu nebūtų problemos, tikrai nesiveržtume čia pro atviras duris, bet problema yra. Ją indikuoja būtent įgyvendinančios institucijos, nes šiuo metu jos stokoja instrumentų tai daliai valdyti. O dėl to, ką jūs minite, neabejotinai taip pat yra nemažai institucijų, kurios užkardo, eliminuoja net ir socialiniuose tinkluose, girdime, ar ne, apie tai, kad uždaromi ir kanalai, ir paskyros, kurios būtent propaguoja režimus elektroninėje erdvėje.

PIRMININKĖ. Dėkui. V. Šeršniovas.

V. ŠERŠNIOVAS (*MSNG*). Ačiū. Čia. Viską, ką jūs pasakėte, man asmeniškai nubraukia jūsų paskutinis sakiny. Čia pasakyta, kad daiktai, įvežami archyviniais, muziejiniais ar kolekcionavimo tikslais, yra galimi. Tai yra galima daryti. Įsivežti negalima, pervežti, pavyzdžiui, iš Latvijos pro Lenkiją, bet, pavyzdžiui, Antanas iš Antalės nori atsivežti J. Stalino portretą ir pasikabinti kolekcionavimo tikslais, o Juozas iš Zarasų nori kokią nors A. Hitlerio detalę atsivežti ir kolekcionuoti pas save. Kolekcionuoti ir archyvuoti. Jūs turite omenyje, kad čia turi būti institucijos, kurios turi tokia teisę, ar tą gali daryti ir fizinis asmuo? Kaip šiuo atveju spręsimė tą klausimą, kai Antanas pasienyje sakys: aš čia vežu sau namo archyvuoti arba kolekcionuoti?

G. BALČYTYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Labai geras klausimas. Tikrai gali kilti toks klausimas. Tai yra vis tiek licencijuojama veikla – tiek, kaip ir sakote, institucijos, kurios užsiima ta veikla, archyvavimu, tiek muziejai, oficialūs muziejai, ne Petras ir Antanas, kuriuos minite, tiek ir žinomi kolekcionieriai... ne tai, kad aš staiga tapsiu kolekcionieriumi. Juk žinome, kad tai taip pat yra veikla, kuri yra apibrėžta, reguliuojama tokiu pat būdu. Siauriname šį sąrašą. Pradžioje turėjome ir platesnį, bet būtent dėl tų priežasčių, matėme, ten, kur negalime apibrėžti veiklos, palikome šias tris kategorijas, kurios ir iki šiol tinkamos ir yra kituose analogiškuose ribojančiuose teisės aktuose.

PIRMININKĖ. Dėkui. D. Jakavičius.

D. JAKAVIČIUS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, aiškinamajame rašte rašote, kad, tikėtina, šis reguliavimas prisidės prie saugesnės informacinės aplinkos kūrimo, sumažins nedemokratinų režimų simbolikos ir ideologijos viešosios sklaidos mastą ir sudarys sąlygas nuosekliau įgyvendinti Lietuvos užsienio politikos ir nacionalinio saugumo tikslus. Bet čia yra toks paslėptas dalykas dėl režimo pavadinimo. Totalitariniai – viskas gerai. Dabar autoritariniai. Taip, dabartinis Rusijos režimas turbūt yra autoritarinis, sutinku. Bet mes turėjome labai daug autoritarinių režimų, pradedant A. Smetonos, baigiant F. Kastro, J. Pilsudskio, K. Ulmanio, M. Horčio Vengrijoje. Pavyzdžiui, F. Frankas – Ispanijos diktatorius ir visi simboliai. Galiausiai *maikutė* su Če Gevara – tai taip pat autoritarinis simbolis. Ką darys mūsų pasienio pareigūnai, kurie tiesiog ras tokių daiktų, kaip jiems vertinti? Ar jums neatrodo, kad vis tikrai šia jūsų teikiama pataisa reikėtų tiesiai įvardyti – tai yra visi Rusijos ideologijos akcentai, kuriuos mes turime drausti Lietuvoje? Visiškai sutinku – karas Ukrainoje, Rusijos agresyvi politika ir taip toliau, bet žodelis „autoritariniai“ praplečia iki begalybės. O kur dar visi Azijos autoritarai ir taip toliau?

G. BALČYTYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Tikrai išplėtėte nuostatas. Dar kartą norėčiau kontekstiškai: būtent įstatymas, į kurį referuoju – Draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas, – kalba apie sovietinį ir nacistinį režimus. Dėl to tas niekaip neišplečiama, kadangi kontekstas yra tas, kad šios nuostatos jau į tą patį įstatymą yra keliamos, tai dėl to jos neišplečia iki visų galimų režimų, ar tai būtų buvę Europoje, ar Afrikoje, ar Lotynų Amerikoje. Tai ne. Net turiu tokių pavyzdžių. Tarkime, marškinėliai su svastika ir užrašu, šlovinančiu A. Hitlerį, jau būtų kaip tokie, kurie ne, bet marškinėliai su užrašu *No nazis* ir perbraukta svastika kaip kritika nebūtų vertinami. Visi mano pavyzdžiai (čia turiu daug konkrečių) yra būtent susiję su sovietiniu režimu ir nacistinės Vokietijos režimu.

PIRMININKĖ. Dėkui. L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš noriu jūsų paklausti tokio dalyko. Kaip vertintumėte tai, kas vyksta pas mus pačius, net nereikia įvežti? Jeigu dabar norėtumėte nusipirkti kažkokios tarybinės

simbolikos, nacių simbolikos, tai pilnos interneto grupės, feisbuko grupės, kuriose yra prekiaujama šia simbolika, taip pat turguose mes galime matyti žmonių, kurie laisvai prekiauja ir nesulaukia už tai jokių sankcijų. Koks būtų jūsų vertinimas ir galbūt žinote, kokį būtų galima pasiūlyti sprendimą šioje įgyvendinimo?..

G. BALČYTYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, kolege. Tikrai, žinoma, mes priimame daugybę teisės aktų. Jų įgyvendinimas turbūt pasidaro problema, kai turi labai daug funkcijų mūsų institucijos, bet manau, kad toks įvežimo dalykas jau galėtų apriboti, nes mažiau tikėtina, kad čia, Lietuvoje, kas nors kala svastiką su kūju, nes dažniausiai tikriausiai tai yra įvežami dalykai. Viena vertus, įvežimo ribojimas ir jau ant muitinės sienos galimybė konfiskuoti tas prekes tikrai turėtų pamažinti patį srautą.

O dėl įgyvendinimo manau, kad vėlgi čia yra ir visuomenės pasirengimas informuoti, raportuoti institucijoms apie tai, nes draudimas yra propaguoti, draudimas tokiomis prekėmis prekiauti egzistuoja. Tiesiog, kad būtų įgyvendinta, tikrai prie kiekvieno prekeivio turbūt nepastatysime policininko, taip pat visuomenės sąmoningumas, nepakantumas šiems dalykams taip pat yra didelis, svarbus veiksnys. Bet tikrai reikia toliau bendrauti su įgyvendinančiomis institucijomis, padėti joms spręsti tuos klausimus, kaip ir šis siūlymas yra pagalba spręsti klausimus, su kuriais susiduria įgyvendinančios institucijos. Ačiū.

PIRMININKĖ. I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū. Gerbiama kolege, mes panašų projektą dėl Administracinių nusižengimų kodekso pataisų, gal kiek išplėstą, nagrinėjome Teisės ir teisėtvarkos komiteto posėdžiuose. Pirmas klausimas ir susijęs su tuo. Kodėl siūlote šiame įstatyme, o ne, kaip ir turėtų būti, Administracinių nusižengimų kodekse? Bet tai toks formalumas, jį būtų galima pataisyti, jeigu jau įstatymas turėtų savo eigą.

Klausimai rimtesni. Pirmas... jau tada antras būtų. Šiuo įstatymu draudžiama gabenti iš vienos Europos Sąjungos valstybės narės į kitą per Lietuvą. Mano klausimas: ar jūs nagrinėjote Europos Sąjungos muitinės kodeksą? Ar jis leidžia tokį draudimą, nes pagal Europos Sąjungos muitinės kodeksą įsakmiai yra nustatyta vidaus tranzito procedūra ir valstybė narė privalo suteikti teisę taip veikti.

Ir iš karto antras klausimas: o kodėl jūs draudžiate tokį tranzitą, bet leidžiate tranzitą tarp trečiųjų šalių? Tai yra jeigu būtų tranzitas tarp Baltarusijos ir, pavyzdžiui, Islandijos per Lietuvą ir po to laivais, tai toks draudimas būtų leidžiamas pagal jūsų pataisas. Ačiū.

G. BALČYTYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, kolega. Pirmiausia tikslas yra, kad nebūtų įvežama čia, nes žinome, kad ir pervežant atsiranda galimybių ir paskatų palikti čia tą krovinį. Tai čia pagrindinis dalykas. Administracinių nusižengimų kodekse yra ne viena nuostata, kur mes draudžiame per Lietuvos Respublikos teritoriją gabenti daiktus. Vis tik tai kalbame apie nacionalinio saugumo dalykus, tai tikrai turime galimybę ir pagal Europos Sąjungos teisę priimti savo ribojančias priemones šitiems klausimams spręsti. Galėsime padiskutuoti galbūt svarstydami ir apie tai, kaip galėtume, na, aiškiau apibrėžti galbūt dalykus, kuriuos jūs keliate.

Kalbant apie ANK, tai būtent praeitame TTK svarstyme, kuriame ir svarstėme, Teisės departamentas ir buvo pateikęs išvadą, kad čia nepakanka tik ANK, nes būtent ir pats įstatymas nenumato įvežimo draudimo. Būtent tame pagrindiniame įstatyme dėl draudimo propaguoti režimus ir reikalinga buvo nuostata, kad propaguoti neleidžiame, bet įvežimo neribojame. Tai va, būtent abiejų – tiek šio įstatymo, tiek Administracinių nusižengimų kodekso pataisas ir reikėjo daryti, tai abu ir yra: ir įstatymas, ir Administracinių nusižengimų kodeksas, pataisos dėl jų abiejų ir yra teikiamos.

PIRMININKĖ. Dėkui, nors laikas jau išseko, bet kadangi vienas V. Sinica liko, tai, pateikėja, jeigu jūs nieko prieš, paklaus dar jūsų.

G. BALČYTYTĖ (TS-LKDF). Nieko prieš.

V. SINICA (MSNG). Labai dėkoju. Aš manau, kad visgi tai, ką minėjo D. Jakavičius, yra problema, kurios visas dabartinis įstatymo tekstas neišsprendžia taip paprastai. Iš tikrųjų tai, kad ten yra ne tik totalitariniai, bet ir autoritariniai režimai minimi, labai išplečia. Aš pasižiūrėjau dabarti-

nę galiojančią redakciją – 2 straipsnis apibrėžia sąvokas ir ten nėra jokio baigtinio sąrašo, jokių būtinų nuorodų į santykį su, tarkime, agresija prieš Lietuvą ar ką nors.

Iš tikrųjų mes turime dabar šitame įstatyme tokį gal dėl protingo taikymo problemomis nevirtusį autoritarizmo įtraukimą, bet iš esmės tai, kas ten dabar yra, ir tai, ką jūs atitinkamai ir šitoje pataisoje į siūlomą straipsnį įtraukėte, yra visi autoritariniai režimai – visi Če Gevaros ir viskas. Tiesiog pamąstymui. Aš pritariu idėjai ir esu linkęs pritarti po pateikimo, bet tas autoritarinių režimų kartojimas čia atidaro tokią Pandoros skrynią, kurios nederėtų.

G. BALČYTYTĖ (TS-LKDF). Kolega, bet ar jūs žiūrėjote Lietuvos Respublikos draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas pristatymus... įstatymą, nes tai reikštų, kad ir dabar draudžiame tuos dalykus demonstruoti. Neįvedama jokia nauja kategorija pataisose – viskas pagal tą dabar galiojančią įstatymą lygiai taip pat. Tai jeigu manote, kad ten galėtume dar tikslinti, tarkime, apibrėžimus, manau, kad tikrai svarstymo metu galima pasiūlyti tikslinti apibrėžimus, kurie dar aiškiau indikuotų, apie kokius kalbame. Ten iš konteksto tikrai aiškiai suprantama, mano manymu, bet galbūt to aiškumo trūksta, nežinau, taikantiems. Galėsime apie tai padiskutuoti svarstymo metu, ar turėtume dar labiau apibrėžti, ką turime omenyje.

PIRMININKĖ. Ačiū, kolege.

G. BALČYTYTĖ (TS-LKDF). Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Išsekinome laiką. Dabar motyvai už – D. Ulbinaitė.

D. ULBINAITĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Kolegos, šito sprendimo iš tikrųjų nekantriai laukia mūsų muitininkai, nes dabar turime tokią situaciją: jau kelerius metus Muitinės departamentas signalizuoja ir signalizuoja, kad yra gana bejėgiai ir bedančiai situacijose, kai susiduriama, kai sulaukiama per sieną gabenamos literatūros, periodinės siuntos, kurios, kaip jie įtaria, turi dezinformacijos ar priešiškos propagandos turinio. Jie kreipiasi dabar į Žurnalistų etikos inspektoriatą tarnybą, prašydami įvertinti tos sulaikytos literatūros, daiktų ar tų periodinių spaudinių turinį. Žurnalistų etikos inspektoriatą tarnyba įvertina ir faktiškai visais atvejais nustato, kad tai yra dezinformacija ir rusiška propaganda. Tačiau kol mes neturime numatytos aiškos atsakomybės ir draudimų, tai ir lieka tik fakto konstatavimu. Dabar Žurnalistų etikos inspektoriatą rašte taip ir sakoma: tai reiškia, kad pasilieiname prie fakto konstatavimo, situacijos fiksavimo ir tai nesukelia jokių teisinių pasekmių.

Tai šiandien pritardami šitam įstatymo projektui iš tikrųjų mūsų pareigūnams suteiktume įrankius. Todėl kviečiu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkui išsakiusiems motyvus. Kolegos, nėra prieš. Tai gal galime bendru sutarimu? Galime? Girdžiu, kad balsuoti vis tiek yra norinčių. Tai gerai. Balsuojame dėl Draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymo projekto Nr. XVP-740 ir dėl lydimosios – Administracinių nusižengimų kodekso.

Užsiregistravo 88, balsavo 86: už – 37, prieš – 8, susilaikė 41. Po pateikimo, labai keista, nepritarta. Bet dabar apsispręsimė dėl tobulinimo. Taigi, kas už tobulinimą, balsuoja už, kas mano kitaip, balsuoja kitaip.

Užsiregistravo 91, balsavo 88: už – 49, prieš – 39. Taigi, įstatymas bus tobulinamas.

15.56 val.

Politinių organizacijų įstatymo Nr. XIV-1415 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-666 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – Politinių organizacijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-666. Pranešėja – D. Asanavičiūtė-Gružauskienė. Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotoja V. Čmilytė-Nielsen. Prašom, Dalia.

D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Mielos kolegės, gerbiami kolegos, šis įstatymo projektas gimė po liepos mėnesį „YouTube“ platformoje paskelbto „Redakcijos“ žurnalistinio tyrimo apie „Nemuno Aušros“ rinkimų kampaniją ir jos finansavimą. Kaip žinoma, kreipusis į VRK buvo pradėtas... VRK kreipusis į STT pradėtas tyrimas dėl tam tikrų galimų finansavimo pažeidimų.

Vienas iš aspektų, kuris patraukė ir mano, ir kolegų, kurie pasirašė šį įstatymo projektą, dėmesį, – tai nario mokestis, kuris ne tik šioje partijoje, bet ir kitoje, pasižiūrėjus per penkerius metus, yra ypač didelis, skaičiuojant vidutinį nario mokestį. Ir ypač labai akivaizdu, žiūrint į partijų, kurios jau ne vienerius metus dalyvauja rinkimuose. Pavyzdžiui, Socialdemokratų partijos vidutinis nario mokestis 2024 metais buvo 59 eurai, o „Nemuno Aušros“ – 2 tūkst. 133. Žiūrint... Pavyzdžiui, Liberalų sąjūdis – 51 ir taip toliau.

Ypač nagrinėjant, kiek narių moka mokestį, akivaizdžiai matyti, kad narių skaičius nėra didelis, o vidutinis nario mokestis tikrai išauga gana nemažai. Todėl aiškiai matyti, jog tai yra palikta galbūt landa arba įstatymo netobulumas, kuriuo pasinaudojus galima finansuoti politinę kampaniją per nario mokesčius, bet ne Rinkimų kodekse numatytą partijų finansavimą rinkimų metu.

Šio pakeitimo, kurį siūlome, esmė, kad dabar esanti nario mokesčio viršutinė kartelė, kuri yra 20 VMDU, būtų sumažinta iki 0,5. Taip pat kitus tam tikrus mokesčius mažinti iki 0,1, kartu didinant atskaitomumą ir privalomą deklaravimą. Taip pat, aišku, nuo 0,3 VMDU mažinti iki 0,1 pervedimus bankiniu pavedimu – ne grynaisiais, bet bankiniu pavedimu. Tai tiek trumpai apie esmę. Lauksiu klausimų ir atsakysiu į juos.

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN, LSF). Dėkoju už pristatytą projektą. Jūsų norėtų paklausti keturi Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Gedvilas. Ruošiasi L. Šedvydis.

A. GEDVILAS (NAF). Gerbiama kolege, jūsų projekte drastiškai mažinama galimybė nario mokesčiu paremti politinę partiją. Ir norėtusi, kad jūs tiksliau įvardintumėte tokį galutinį tikslą, ar tai bandymas apsisaugoti nuo konkurencijos, kad neateitų kitos politinės partijos? Tos, kurios dabar dalyvauja politiniame gyvenime, turi valstybinį finansavimą, žinoma, tai nepadėtų, sakykime, toje konkurencinėje kovoje. Bet naujos, kurios galbūt turi idėjų ir yra perspektyvios ir būtų visiškai pravartu, kad dalyvautų tame politiniame gyvenime, taip liks be savireklamos galimybės.

D. ASANAČIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ (TS-LKDF). Tikslas yra labai paprastas – daugiau aiškumo, daugiau skaidrumo ir daugiau viešumo. Ir tuo labiau niekas nekeičia Rinkimų kodekso su numatytais politinių kampanijų finansavimo limitais, jie išlieka lygiai tie patys. Dėl to rinkimų metu Rinkimų kodeksas numato tikrai daug didesnes sumas, kuriomis galima paremti politinę partiją, kuri, turėdama didelį kiekį rėmėjų, tikrai gali nemažą sumą surinkti, kuri būtų deleguota, deklaruota ir būtų *dedikuota* būtent rinkimams. Toks tikslas, ko gero, tokių didelių sumų surinkimo ir yra.

PIRMININKĖ. Klausia L. Šedvydis. Ruošiasi A. Zuokas.

L. ŠEDVYDIS (LSDPF). Gerbiama pranešėja, nuoširdžiai norėčiau jūsų paklausti, kodėl jūs pasirinkote tokią ribą? Nes, matote, daliai šioje salės pusėje esančių žmonių gali kilti labai keistų klausimų. Matote, čia nesigilinant į partijų atskirus statutus, bet Socialdemokratų partija yra vienišė, kuri į nario mokestį žiūri labai rimtai. Mes surenkame jo daugiausia daugybę metų, dvigubai daugiau negu bet kuri kita partija. Ir, matote, nemažai žmonių, sėdinčių šioje salės pusėje, kas metus sumoka daugiau negu jūsų nurodyta riba. Tai daugiau mažiau yra 2 % nuo iš politinės veiklos gautų pajamų. Tai kodėl jūs pasirinkote tokią sumą? Nes supraskite, kad mes negalime palaikyti tokios ribos. Būtų 1 VMDU, būtų galima net ir svarstyti, bet dabar jūs norite iš esmės uždrausti...

PIRMININKĖ. Laikas!

L. ŠEDVYDIS (LSDPF). ...šitiems žmonėms mokėti tą tradicinį solidarumo mokestį?

D. ASANAČIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ (TS-LKDF). Ne. Mes žinome, kad VMDU yra 2 tūkst. 337, ar ne? Ir pusė tai būtų virš 1 tūkst. Žinant jūsų partijos principus nario mokesčio, kiek aš žinau, apie 1 tūkst. ir yra mokama pagal tam tikrą pareigybę. Tai būtų atsižvelgiant į didžiųjų partijų, tokių kaip jūsų, pavyzdžius ir pasirinkta šita riba. Vėlgi 1 VMDU, ką jūs sakote, tai yra svarstytinas variantas. Nes dabar 20, sutikime, atrodo tikrai neadekvačiai imant ir didžiąsias partijas, ir partijas, kurios dalyvauja rinkimuose. Akivaizdu, kad toks nario mokestis kaip 5 tūkst. ar 3 tūkst. yra gana didelė riba ir apsiriboja dažniausiai 1 tūkst. su trupučiu. Tai vėlgi 1 % čia galite registruoti tokią pataisą ir įdėti. Manau, mes visi sutiktume. Bet norime pateikti principus, kad turētu-

me mažinti ir padaryti adekvačią ir realią situaciją, kai yra mokamas nario mokestis ir atsižvelgiant į vidutinį surinktą nario užmokestį.

PIRMININKĖ. Klausia A. Zuokas. Ruošiasi V. Fiodorovas.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Gerbiama Dalia, turiu tokį rimtą klausimą jums. Ar galite pridėti rankutę prie krūtinės, prie širdies ir pasakyti visiems čia labai aiškiai: aš tikrai prisiekiu, kad niekada gyvenime dalyvaudama rinkimuose nenaudojau rėmėjų grynųjų pinigų ir nė vienas iš jų nėra nė karto sumokėjęs už tam tikras paslaugas, kurios nebuvo deklaruotos taip, kaip numato įstatymas?

D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ (*TS-LKDF*). Aš galiu jums pridėjusi ranką prie širdies pasakyti, kad mano visi pinigai yra deklaruoti, mano rėmėjai, didžioji dalis rėmėjų yra partija. Visi kiti – smulkūs rėmėjai. Ir aš pati įnešu savo pinigus, kuriuos taip pat deklaruuju.

PIRMININKĖ. Paskutinis klausia V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano klausimas yra paprastas: ką jūs galvojate apie dviartinę sistemą Lietuvoje?

D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ (*TS-LKDF*). Matote, aš gyvenau Jungtinėje Karalystėje, tai mano labai labai teigiamas požiūris į dabartinę sistemą. Bet įstatymas, ko gero, ne apie tai. Viskas tikriausiai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimas. Dėl motyvų už kalbėti užsirašė A. Širinskienė. Prašau, gerbiama Agnė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*DFVL*). Matyt, problema atsiranda dėl to, kad VRK neturi jokio, kaip pripažįsta Seime dabar dirbančiai darbo grupei, mechanizmo, kaip galėtų efektyviai patikrinti, kaip asmuo, kuris, tarkime, deklaruoja neturįs jokių pajamų per pastaruosius metus, pajėgia sumokėti milžiniškus partijos nario mokesčius. Galbūt tam asmeniui kažkas perveda pinigų, kad juos sumokėtų, galbūt jie tikrai yra surandami ir sukrapštomi kažkaip. Kontrolės mechanizmo nėra. Praktiškai visą vasarą praleidome darbo grupėje besiginčydam, kaip geriau tą mechanizmą sukurti, ir galiausiai pasibaigdavo bet kuris ginčas kurios nors vienos iš valdančiųjų partijų veto pasakant, kad ne, mes už tokį projektą nebalsuotume. Akivaizdu, kad skaidrinimo, kontrolės, priežiūros prasme greičiausiai artimiausiu laiku nebebus ir tai labai aiškiai rodo darbo grupės patirtis.

Aš manau, ką pateikė kolegė čia, yra tas kitas kelias. Jeigu jau nekuriame skaidrinimo mechanizmo, kuris VRK leistų įsitikinti, kad asmuo tikrai turėjo pats savo asmeninių lėšų, o ne kažkieno patikėtų, tai tuomet reikėtų, matyt, tą kosminį lėšų dydį, kurio maksimalus dydis tikrai yra neįtikėtinai aukštas ir iš esmės retai kada pasiekiamas, tą dydį reikėtų mažinti. Šiuo atveju dėl mažinimo, matyt, būtų galima dar komitetuose diskutuoti, kokio dydžio, – ar tiek, kiek pasiūlė, arba galbūt mažiau. Tai būtų atsakymas į tą problemą, į kurią jo niekaip negali surasti darbo grupė, iš esmės sukurta Rinkimų kodeksui tobulinti.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš tik kažkaip klausydamas, ką kalba apie darbo grupę ir apie Vyriausiosios rinkimų komisijos galimybes, man kažkaip net susidėliojo informacija. Galbūt kažkas pasikeitė nuo to, kada man teko dirbti panašiose institucijose, kurios teikdavo Vyriausiajai rinkimų komisijai informaciją, bet kiekvienas asmuo, mokantis nario mokestį, asmeniškai yra įvedamas į Vyriausiosios rinkimų komisijos tam tikrą informacinę sistemą, žiniaraščius, nurodant, kas sumokėjo ir kiek sumokėjo. Vyriausioji rinkimų komisija turi visus instrumentus patikrinti, ar gyventojai turi tam tikras pajamas, ir tai yra daroma per rinkimų kampanijas. Vadinasi, viskas yra, instrumentai yra, tiktai galbūt teisinis reguliavimas neleidžia to daryti.

Aš negaliu sakyti, kad aš esu prieš šitą įstatymo projektą. Man tiesiog kai kurių kolegų argumentai tiesiog yra keisti, einama galbūt lengviausiu keliu. Mažinti galbūt reikia, sutinku šiuo atveju. Sutinku ir su tais, kurie sakė, kad, jeigu ir pereis pateikimo stadiją, bus tai galima patvarkyti, matyt, ir komitetuose. Nors ir pasisakau prieš, bet pasisakau prieš kolegų argumentus, kurie sako... Aš, matyt, balsuosiu už palaikydamas, kad diskusijos prasidėtų ir būtų galima diskutuoti.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti ir už, ir prieš. Taigi, apsispręskime balsuodami dėl ką tik pateikto projekto Nr. XVP-666.

Balsavo 83: už – 30, prieš – 15, susilaikė 38. Po pateikimo nepritarta.

Turime apsispręsti dėl tolesnės projekto eigos. Alternatyvus balsavimas. Kas norėtųmėte projektą tobulinti, balsuojate už, kas esate už atmetimą, balsuojate prieš. Pradedame balsavimą.

Balsavo 84: už – 39, prieš – 45. Projektas atmetas.

16.10 val.

Lietuvos kultūros tarybos įstatymo Nr. XI-2218 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-274(2) (pateikimas)

Toliau darbotvarkės 2-6 klausimas – Lietuvos kultūros tarybos įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-274(2). Kviečiu pranešėją V. Juozapaitį.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Garbūs kolegos, teikiu Lietuvos kultūros tarybos įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Siūlau įtraukti šiek tiek daugiau demokratijos į Lietuvos kultūros tarybos reglamentą dėl pirmininko tvirtinimo, kad jis būtų patvirtintas konkurso tvarka. Tai dabar yra imituojama, bet tai būtų reglamentuota. Aš baigiau.

PIRMININKĖ. Dėkoju už tokį lakonišką pristatymą. Norinčių paklausti nėra. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Gerbiami kolegos, ar galėtume pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje: „Galime!“*) Girdžiu garsius balsus, kad galime. (*Balsai salėje*) Galime? Pritarta bendru sutarimu.

Komitetai. Pagrindinis – Kultūros komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 11 dieną. Ar galime patvirtinti? Nematau prieštaraujančių. Ačiū, pritarta.

16.11 val.

Draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymo Nr. XIV-1679 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-679 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-679. Pranešėjas – A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, desovietizacijos klausimai visada buvo ir yra Rusijos dezinformacijos taikiklyje. Ji savo šalyje puoselėja totalitarizmo simbolius ir, be abejonės, norėtų, kad tie simboliai ir toliau liktų mūsų teritorijoje, mūsų šalyje.

Mūsų, kaip Europos demokratinės valstybės, principas – puoselėti autentišką istorinę atmintį, nepalikti vietos melui ir jo simbolikai. Taip, per šį laikotarpį, kai veikė Desovietizacijos komisija, girdėjome priekaištų, kad jai trūko ekspertizmo, kad ji jau ir uždavinius įgyvendino, o likusias istorinės atminties įamžinimo problemas galėtų spręsti savivalda. Tačiau realybė kita. Mes turime matyti realybę, kokia ji yra. Iš viešųjų erdvių totalitarinio ir autoritarinio režimo simbolika pašalinta yra tik dalyje savivaldybių. Kai kur darbas buvo stabdomas labai sąmoningai. Reikia žinoti, kad iš 198 Desovietizacijos komisijos priimtų sprendimų du trečdaliai buvo įgyvendinti, bet trečdalis iki šiol neįgyvendinti.

Aš siūlau Seimui nenusišalinti nuo šios problemos sprendimo. Primenu, kad visuomeninė organizacija Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, kuri vienija 30 tūkst. buvusių tremtinių, politinių kalinių, pasisako už komisijos veikimo tęstinumą kaip istorinio teisingumo įgyvendinimo įrankį. Siūlymas yra paprastas – užtikrinti komisijos veikimą, labai aiškiai užtikrinti nepertraukiamą veikimą, kad, pasibaigus kadencijai ar atsistatydinus jos narius, ji būtų atkurta per... aš manau, per 1 mėnesį, juo labiau kad skirtingos institucijos turi galimybę deleguoti savo atstovus į komisiją. Tiek.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų norėtų paklausti du Seimo nariai. Pirmoji klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamas kolega, jums tikriausiai žinoma, kad Seime yra pateiktas įstatymo projektas, kuris visiškai priešingai numato teisinį reguliavimą. Prašau pasakyti, gal jūs išvelgiate motyvus, kodėl ir koku pagrindu atsirado mintis apskritai naikinti komisiją? Siūloma netgi perduoti jos funkcijas kitiems subjektams. Galbūt kokiems

subjektams? Tai, aišku, labai prieštaraujantys dalykai. Natūralu, kad jūsų pateiktą įstatymo projektą – aš tikiu, kad jam bus pritarta – reikėtų svarstyti kartu ir pasirinkti racionaliausią sprendimą.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Žinoma, galime svarstyti kartu, nors jie diametraliai priešingi: vis dėlto aš už tęstinumą, o ten už komisijos veiklos nutraukimą. Šiuo atveju aš siūlau eiti racionaliu keliu. Vis dėlto, užtikrinus komisijos tolesnį veikimą, galima iš tikrųjų numatyti laikotarpį, per kurį veikia.

Kaip minėjau, dalis sprendimų tiesiog neįgyvendinti. Ne tai, kad kur nors teismuose apskųsti sprendimai – jie tiesiog neįgyvendinami, nors laikotarpis įstatyme nurodytas labai aiškus. Įstatymas egzistuoja, o sprendimai neįgyvendinami. Manau, kad mes turime vis dėlto pasiekti, kad sprendimai, kad ir kokie jie būtų, vis dėlto turi būti įgyvendinti. Jeigu kas nors nori savivaldai daugiau įgaliojimų, tai savivalda ir dabar turi įgaliojimus ir turėjo įgaliojimus, bet ne visos savivaldos vienodai veikė. Savo laiku, kokiais 2015 metais, jei labai nesuklysiu, buvo nuimti Žaliojo tilto *balvonai*, komisijos dar nebuvo. Komisija, primenu, egzistuoja tik pastrečių metų. Aš manau, kad atitinkamas jos veiklos laikotarpis turėtų būti garantuotas toliau, turime užtikrinti jos darbo tęstinumą.

PIRMININKĖ. Klausia D. Jakavičius.

D. JAKAVIČIUS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Turiu klausimą pranešėjui. Aiškinamajame rašte yra parašyta, kad tokia situacija silpnina demokratines vertybes, kurias komisija yra pašaukta ginti. Kažkaip įdomiai mes suprantame demokratines vertybes, nes demokratija yra nuo žodžio „laisvė“ – tai pasirinkimų galimybė, pliuralizmas ir visi kiti dalykai, kurie žinomi vakarietiškoje pasaulyje. Mes puikiai žinome, jau buvo ir gerbiama Rimos paminėta, kad yra užregistruota pataisa šio įstatymo, kad vis tiksliai, mano manymu, komisija savo darbą jau yra padariusi. Tikiu, kad artimiausiu metu Seimo posėdyje bus teikiamas projektas, kuris yra užregistruotas, kad komisijos veiklą reikėtų išvis stabdyti ir naikinti jos įstatus. Ar jums neatrodo, kad komisija priėmė labai daug kontroversiškų sprendimų, kurie suskaldė dalį...

PIRMININKĖ. Laikas.

D. JAKAVIČIUS (*LSDPF*). ...Lietuvos visuomenės? Manau, kad visiškai ne laiku šis teikimas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Manau, jis laiku, nes yra opozicinė darbotvarkė, tiesiog primenu, kad opozicija turi tokią teisę. Kita vertus, dėl visuomenės skaldymo. Daugybė Seimo sprendimų, kurie priimami, nebūtinai yra palaikomi visos visuomenės. Šiuo atveju aš apeliuoju į tuos žmones, kurie tapo totalitarinio režimo tiesioginėmis aukomis. Dar kartą paminėsiu: visuomeninė organizacija, turinti 30 tūkst. narių, kurių visi patyrė totalitarinio režimo persekiojimą – 30 tūkst. žmonių (tiek yra tiesiog likusių gyvų Lietuvoje) pasisako prieš šios komisijos naikinimą. Tai čia ne supriešinimas, o, manau, užtikrinimas jų teisės į istorinį teisingumą.

PIRMININKĖ. Ačiū, jūs atsakėte į klausimus. Motyvai. Už kalba P. Kuzmickienė.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju kolegai A. Anušauskui už šį siūlymą ir užpildymą tos teisinės spragos, kuri liko dekomunizavimo įstatyme, nes niekas nesitikėjo, kad komisijai teks atsisakyti, reaguojant į tokį nepaprastai keistą spaudimą, politinį spaudimą, būtent dėl komisijos darbo. Dar kartą priminsiu, kad būtent dabar vakarietiškas pasaulis kovoja su propaganda, tą daro ir Lietuva. Desovietizacijos įstatymas būtent dėl to, kad tokiame procese ir dalyvaujame. O pati komisija, sudaryta iš ekspertų, leidžia, kad tas darbas būtų argumentuotas, suprastas, istoriškai įvertintas. Nepapuoia sprendimai į vienas rankas, tas nepaprastai svarbu, nes istoriniai, svarbūs sprendimai priimami būtent ekspertų komisijoje. Labai palaikau šį sprendimą. Manau, kad čia yra labai geras šansas socialdemokratams vis dėlto atsipeikėti, nenusišalinti nuo atsakomybės – kaip tik jos imtis ir leisti toliau galioti šiam įstatymui, kuris yra, kaip aš minėjau, kova su propaganda.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – D. Jakavičius.

D. JAKAVIČIUS (*LSDPF*). Norėčiau pabrėžti, kad iš tikrųjų dirbdama komisija patyrė didžiulį spaudimą būtent ne iš socialdemokratų, jai buvo suformuota pozicija, kokius sprendimus ji turi priimti. Ir vienas iš komisijoje dirbusių žmonių, V. Klumbys, labai gražiai yra aprašęs keliuose savo straipsniuose, kaip sunku buvo dirbti komisijoje, kada tiesiogiai komisijos pirmininkas for-

muodavo poziciją vienokiu ar kitokiu klausimu. Aš galvoju, kad (jau nekalbant apie daug ažiotažo sukėlusį S. Nėries paminklo likimą Vilniuje ir visus kitus galimus sprendimus, kuriuos dar buvęs komisijos pirmininkas priėmė, kad taip, mums dabar sunku, nes pateiktas įstatymo projektas, mes negalėsime užbaigti darbo iki galo) labai primena tuos senuosius laikus, kada tuos darbus iki galo turėjo užbaigti greitai.

Dar kartą paminėsiu, Kudirkos Naumiestyje stovi paminklas V. Kudirkai. Tenai „Tautiškos giesmės“ žodžiai išliko nuo pat paminklo pastatymo pradžios (1935 metais pastatytas šitas paminklas). Net pats Prezidentas G. Nausėda, lankydamasis Kudirkos Naumiestyje, nustebė, kad šis tautos simbolis nebuvo sunaikintas. Vadinasi, iš tikrųjų galima suprasti dalį visuomenės, bet negalima nesuprasti ir kitos dalies visuomenės. Tai komisijos darbas skaldė Lietuvą.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl ką tik pateikto ir aptarto projekto Nr. XVP-679. Balsuokime.

Balsavo 87: už – 33, prieš – 19, susilaikė 35. Nepritarta po pateikimo. Replikos po balsavimo – A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Šiek tiek nesupratau iš Istorinės atminties komisijos pirmininko žodžių ir tos panegirikos, kad išliko. Pusė tūkstančio Lietuvos tautinių istorijos paminklų buvo sunaikinta. Taip, vienas kitas išliko, bet šimtai buvo išniekinti ir sunaikinti. Tai šiuo atveju aš manau, kad jūsų tas pasisakymas ne tik keistas, bet atrodo tikrai nejaukiai šitoje salėje.

Kita vertus, aš nesiūliau tų pačių komisijos narių ar pirmininko grąžinti į vietas – aš siūliau užtikrinti komisijos veiklos tęstinumą. Tai šiuo atveju aš manau, kad labai aiškiai ir nedviprasmiškai turėsite pasisakyti. Ir tai visuomeninei organizacijai, aš manau, tikrai pasiūlysiu, kad jie kviestųsi jus, su jumis kalbėtų, ir jūs turėsite jiems pagrįsti argumentais. Aš įsitikinęs, kad tikrai jie turės, ką jums pasakyti, nesakysiu, kokiais žodžiais, bet tikrai turės.

PIRMININKĖ. A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Aš tik pastebėsiu. Štai kolega sakė, kad komisijos darbas skaldė Lietuvą. Taip, skaldė, nes palietė pirmiausia okupacinio režimo relikthus ir tuos asmenis, kurie suaugę su tuo okupaciniu režimu. Gal jie patys ir nežino, kad jie suaugę, bet jų dvasia suaugusi, jie yra sužaloti, jų galima gailėti. Bet sakyti, kad jie atstovauja dabartinei Lietuvai, tikrai negalima.

PIRMININKĖ. Kadangi buvo paminėtas, D. Jakavičius, prašau.

D. JAKAVIČIUS (LSDPF). Aš labai prašyčiau visiškai mano kalbos neskaldyti, nes naudoja tokį skaldymo metodą, psichoterapijoje yra puikiai žinomas. Iš tikrųjų komisijos sprendimai tikrai buvo dviprasmiški, ir viena, ir kita Lietuvos visuomenės dalis buvo nepatenkinta. Kad ir tas pats J. Krikštonio paminklo likimas Ukmergėje – pripažinkime, kad taip pat komisijos sprendimas. Iš tikrųjų pavyzdys V. Kudirkos paminklo Kudirkos Naumiestyje buvo jums pateiktas kaip faktas, kad viskas nebuvo sugriauta. Vadinasi, buvo aplinkoje žmonių, kurie mąstė protingai, o dabar mes matome, kad komisijos tikslas yra sunaikinti absoliučiai viską. Tada Romos miesto centrą visą reikia sugriauti, nes mes ten rasime paminklų tų, kurie buvo niekšai praeityje, žudikai ir taip toliau.

PIRMININKĖ. Turime priimti galutinį sprendimą dėl projekto.

Gerbiami kolegos, balsuojame alternatyviai. Kas esate už tai, kad Draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-679 būtų grąžintas tobulinti, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 82: už – 40, prieš – 42. Projektas atmestas.

16.26 val.

Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-675(2), Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 206¹ straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XVP-674(2) (pateikimas)

Toliau 2-8.1 klausimas – Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-675 bei lydimasis. Pranešėjas – J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, ne paslaptis, kad šio projekto atsiradimą paskatino ta situacija, kurią turėjome dirbant G. Palucko Vyriausybei, kai dvi opozicinės frakcijos kelis mėnesius negalėjo niekaip premjero pasikviesti į savo posėdžius. Tada pasižiūrėjome, ką sako įstatymai, Seimo statutas. Pasirodo, kad nieko nesako apie premjero dalyvavimą Seimo komitetų, komisijų, frakcijų posėdžiuose, kai dėl ministrų yra labai aiškiai pasakyta, kad jie turi dalyvauti minėtų struktūrų posėdžiuose arba įgalioti kurį nors valstybės tarnautoją jiems atstovauti.

Aš manau, kad tiek premjeras, tiek ministrai yra Vyriausybės nariai ir turėtų būti vienodos teisinės sąlygos dėl dalyvavimo Seimo struktūrų posėdžiuose. Mano projektu ir siūloma dėl premjero parašyti lygiai taip pat, kaip yra parašyta dėl ministrų, kad jis turi dalyvauti arba ką nors įgalioti jam atstovauti.

Iš karto pasakau, kad mano siūlymas niekaip nėra orientuotas į dabar naujai paskirtą premjerę, nes aš matau, kad ji yra demokratiškai mąstanti politikė ir be jokių tokių įrašymų į Statutą ir įstatymą tikrai dalyvaus kviečiama. Pati siūlosi ir yra linkusi ateiti ir paaiškinti svarbius dalykus.

Bet bus dar tų kadencijų, bus visokių premjerų, manau, kad nepakenks įrašyti tokią nuostatą. Pagaliau dėl tokios teisinės elementarios tvarkos, manau, ją reikia rašyti, nes nenormalu, kai dėl vieno Vyriausybės nario – premjero nieko nėra pasakyta, kaip jis turi ir neturi dalyvauti Seimo struktūrų posėdžiuose.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų norėtų... Nebenorėtų paklausti niekas. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*)

I. Vėgėlė kalba už. Grįžtame į motyvų dalį. Prašom.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Jeigu visi bendru sutarimu, tai, matyt, ir motyvų už nereikia. Argumentai labai paprasti. Nesvarbu, kokia dauguma dabar, reikia mąstyti į ateitį ir į ateitį užtikrinti tinkamą reguliavimą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū už išsakytus motyvus. Prieš niekas neužsirašė. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Balsuojame dėl abiejų projektų. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. (*Balsai salėje*)

Balsavo 81: už – 38, prieš – 16, susilaikė 27. Projektui po pateikimo nepritarta.

Turime apsispręsti dėl grąžinimo tobulinti ar atmetimo. Kas balsuojate už, vadinasi, pritariate grąžinimui tobulinti, kas balsuojate kitaip, esate už atmetimą. Balsuojame.

Dar kartą pabrėžiu, čia dėl abiejų projektų, dėl pagrindinio ir dėl lydimosio.

Balsavo 80: už – 43, prieš – 37. Projektas grąžintas tobulinti.

16.31 val.

Informaciniai pranešimai

Taip pat norėčiau pagarsinti vieną pranešimą, posėdžio protokolą Užsienio reikalų komiteto, kuris apsvarstė ir pritarė bendru sutarimu siūlymui sudaryti Seimo Tarpparlamentinių ryšių su Australija, Naująja Zelandija ir Singapūro Respublika grupę. Tai yra tiesiog Seimo narių žiniai.

Gerbiami kolegos, mes apsvarstėme visus šios dienos klausimus. Taigi, registruojamės.

Užsiregistravo 83 Seimo nariai. Skelbiu vakarinį rugsėjo 23 dienos Seimo posėdį baigtą. (*Gongas*) Ačiū.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

III (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 81 STENOGRAMA

2025 m. rugsėjo 25 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas J. OLEKAS
ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas R. ŠUKYS*

PIRMININKAS (J. OLEKAS). Gerbiami kolegos, kviečiu užimti savo vietas posėdžių salėje. Pradėsime rugsėjo 25 dienos posėdį. Prašome registruotis. (*Gongas*)
Ačiū, kolegos. Užsiregistravo 106 Seimo nariai.

10.00 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. rugsėjo 25 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Turime darbotvarkę, kurią apsvarstė Seniūnų sueiga. Seniūnų sueigoje buvo pasiūlyta 1-3 klausimą perkelti į popietinį. Jeigu būtų sutikimas, galėtume balsuoti. M. Lingė. Prašom.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Frakcijos vardu norime prašyti įtraukti nutarimo projektą Nr. XVP-759, tai yra Seimo nutarimą „Dėl nepritarimo Vyriausybės programai“. Tokio nutarimo poreikį lemia ir tai, kad chaotiško Vyriausybės formavimo metu skleidžiamos labai įvairios prieštaringos žinios, kad gali būti grąžinama tobulinti programą, kad Vyriausybė dar formuosis iki spalio. Mes nežinome to tikrojo plano, tai prašome, kad svarstant Vyriausybės programą būtų įtrauktas ir šis susijęs nutarimo projektas, Seimas apsvarstytų, jeigu toks poreikis iškiltų.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Dėl to buvo apsispręsta Seniūnų sueigoje nepritarti, bet frakcija turi tokią teisę siūlyti. Tai prašom balsuoti. Apsispręsimе balsuodami, ar įtraukti nutarimo projektą Nr. XVP-759. Prašom balsuoti.

Balsavo 116 Seimo narių: už – 42, prieš – 69, susilaikė 5. Sprendimui nepritarta.

Ar galime bendru sutarimu patvirtinti darbotvarkę 1-3 klausimą perkeldami į popietinę posėdžio dalį, kaip buvo Seniūnų sueigoje?.. Balsuojame.

Ačiū. Balsavo 116 Seimo narių: už – 78, prieš – 30, susilaikė 8. Darbotvarkė patvirtinta. (*Gongas*)

10.03 val.

Seimo nutarimo „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ projektas Nr. XVP-718 (svarstymas ir priėmimas)

Kviečiu paskirtą Vyriausybę užimti vietas ir pradėsime darbotvarkės 1 klausimą, tiksliau, patvirtintos darbotvarkės 2 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ projektą Nr. XVP-718. Kviečiu į tribūną frakcijų atstovus. Pradedame nuo opozicijos – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu – M. Lingė. Prašau, kolega.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, svarbi diena, svarbus procesas, kurį reikia apibendrinti. Taigi, sunkiai formuotos Vyriausybės rezultatas slogus nuo pradžios iki pabaigos. Nors kabinete bus pajėgių ministrų, tačiau bendras išpūdis vienas – Lietuvos Respublikos XX Vyriausybė bus eksperimentinė: nuo pasirinkimo į premjerus skirti asmenį be didesnės valstybinio darbo patirties iki performanso saugoti energetiką *kultūros sąskaita*. Eksperimentas vyksta ir su Konstitucija. Premjerė per Konstitucijoje nustatytą 15 dienų terminą nesuformavo, o Prezidentas nepatvirtino visos sudėties ministrų kabineto ir pateikė Seimui Vyriausybę be energetikos ir aplinkos ministrų.

Suformuota ir nauja eksperimentinė profesinių reikalavimų ministrams skalė: kažkas tarp kebabų kepėjų, kurie neįtinka, ir makaronų pardavėjų, kurie jau atitinka kvalifikacinius reikalavimus. Į tą pačią skalę bandyta įgrūsti ir antilopes. Bendras išpūdis, kad pagrindinis išpūdis, kurio reikės įgyvendinant šią programą, – tai pagrindinės kompetencijos rafinuotai testuoti V. Blinkevičiūtės pradėtą makaronų kabinimą. Mums bandoma kabinti makaronus, kad ministrų kompetencijos pakankamos, o programa įgyvendintina. Deja, programa neturi aiškos valstybės raidos vizijos. Vyriausybės programoje daug proceso, bet nėra orientacijos į konkrečius rezultatus. Makaronai kabinami, kai programos siekiai nėra pagrįsti reikalingais finansais. Pažadams įgyvendinti per metus, skaičiuojama, reikėtų papildomai apie 3 mlrd., tačiau iš papildomų mokestinių pajamų laukiama 30 kartų mažiau, nei reikėtų.

Makaronų kabinimu dvelkia bandymai įrodyti, kad vidutinės pajamas viešajame sektoriuje gaunantis ekonomikos ministras su žmona per dvejus metus vien iš atlyginimų susitaupė per 100 tūkst. eurų būstui, kai visos tokioje situacijoje esančios jaunos šeimos neišsiverčia be dešimtmečiams užsikraunamų paskolų. Makaronai kabinti, kai Vyriausybės formavimo ir programos svarstymo metu valdantieji visuomenei kalbėjo apie 4 darbo dienų savaitę, ilgesnes atostogas, nors realiai tokių siūlymų nėra programoje.

Programa parengta nenuosekliai ir palikta prieštaraujančių nuostatų: vienu metu žadama nepriimti naujų mokesčių, kitoje vietoje žadamas naujas bankų mokestis. Programoje žadama kovoti su šešėliu ir kartu didinti atsiskaitymų grynaisiais pinigais ribą, o už šešėlį atsakingos institucijos tai laiko tiesiogine rizika šešėliui augti.

Ši koalicija teigė susibūrusi ne dėl postų, tačiau postų dalybos labiausiai išvargino, perpildė ir premjerės kantrybės taurę, ir daug mažiau laiko paliko programai rengti. To laiko tikrai neturėjo tie ministrai, kurių paieška intensyviai tęsiasi jau po ne visos Vyriausybės pateikimo Seime. Kai kurių programos punktų autorystė virto tikru detektyvu, pavyzdžiui, miškų valdymo perleidimas Žemės ūkio ministerijai. Tiek žemės, tiek aplinkos ministrai nežino, kieno iniciatyva atsirado ši nuostata, o vyšnia ant torto tapo premjerės atsakymas mūsų frakcijoje – koks skirtumas, kas į programą įrašė. Ši situacija ir požiūris ne tik nuvilia, bet ir skamba grėsmingai: visuomenei siunčiamas signalas – tai ne jūsų reikalas. Kartu siunčiamas signalas skaidrumo nemėgstančioms interesų grupėms, kad galima atsidurti Vyriausybės programoje ir likti šešėlyje.

Kita programinė nuostata – remsime vėjo energetikos plėtrą jūroje tuo atveju, jei jos plėtra nedarys neigiamos įtakos vėjo energetikos projektams sausumoje – skamba kaip sausumos energetikos protekcija, kaip privataus verslo protekcija, nepaisant valstybės viešojo intereso. Dar daugiau, ši nuostata skamba kaip korupcinė, žinant, kad koalicijoje esama politikų, kurie gauna naudos iš žemyninio vėjo parko.

Balsavimas už Vyriausybės programą reiškia ir balsavimą už naujai suformuotą koaliciją, kuriai niekaip negalime pritarti. Negalime palaikyti daugumos, kuri apsisprendė dirbti su partija, kurios lyderis Konstitucinio Teismo pripažintas sulaužęs priesaiką. Pasirinkimas antrą kartą eiti neišvengiamos klaidos keliu reiškia tą patį, kaip užlipus antrą kartą ant to paties grėblio naiviai tikėtis kitokio rezultato. O eksperimentuoti šiuo neramiu geopolitiniu laiku labai rizikinga, ypač kai NATO danguje suintensyvėjo priešo dronai ir naikintuvai, trikdomi GPS signalai, kai keičiantis saugumo garantijų realybei mes murkdomės. Mes esame įtraukti lošti iš Lietuvos: pasiseks arba nelabai.

Tikiuosi, kad mums užteks išminties nedeginti gyvybiškai svarbaus laiko, laiko, reikalingo realiai stiprinti šalies gynybą ir Lietuvos pažangą. Nepaisant, kad nepalaikome suburtos šios koalicijos, nepalaikome jos programos, tačiau tai bus Lietuvos Vyriausybė. Lietuvos, kuri yra visų bendras tikslas. Dėl šio svarbiausio tikslo jau trys opozicinės partijos pasirašė susitarimą bendradarbiauti dėl strategiškai svarbiausių klausimų ginant valstybės interesus gynybos, energetikos ir skaidraus valstybės valdymo srityse. Remsime tas iniciatyvas, kurių reikės ne koalicijai, o Lietuvai.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Toliau Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ vardu – kolega S. Skvernelis. Prašau.

S. SKVERNELIS (DFVL). Gerbiami kolegos, išties šiandien turbūt kalbėti apie programą, programines nuostatas net neverta, nes dalykiškumo, profesionalumo, konstruktyvumo šitame procese, kurį dar šiandien ryte paskirtasis aplinkos ministras įvardino kaip balaganą, nebuvo. Mes turime programą, prie kurios iš esmės neprisidėjo beveik nė vienas paskirtasis ministras. Mes šiandien nesame tikri, kas yra tos programos autorius, kas įdėjo tokias keistas nuostatas, kurias iš dalies ir kolega Mindaugas paminėjo.

Mes turėjome unikalią situaciją, kad prisikviesti į frakcijas kai kurių ministrų, kurie apgintų programines nuostatas, bent paaiškintų, buvo neįmanoma. Vyriausybė, kurios ministrai suformuoti labai įvairiu pagrindu: yra tikrai profesionalių žmonių (ir tikiuosi, kad jiems tikrai labai gerai seksis), yra atsitiktinių žmonių. Pats procesas, kuris vyko, šitas finalinis, tai yra pabaiga gerokai gilesnio proceso, apie kurį mes pamiršome.

O nuo ko viskas prasidėjo? Nuo melo ir apgaulės, norint paveikti rinkėjus. Tai buvo įvykdyta beveik prieš metus laiko veikiant grupei asmenų, iš anksto susitarus apgauti rinkėjus ir tokiu būdu laimėti rinkimus. Šiandien tų asmenų, kurie čia turėtų būti, nėra ir permesta atsakomybė visai kitiems, kurie yra *ne prie ko*, tačiau tie asmenys vienas po kito vis tiek pasirodo erdvėje ir matyti, kas yra koalicijos ir Vyriausybės formavimo tėvas. Mes matėme įvairiausių pasakymų: nuo „nesikalbėsiu su teroristais“ iki šiltų šypsenų, „neleisiu užlipti ant galvos ir sprando su priėmimais, su kavutėmis ir bandelėmis rūmuose“, nuo „neskirsiu antilopės“ iki tokių paskyrimų, kurie tikrai yra kontroversiški ir tikrai tai nėra problema tų žmonių, kurie buvo įmesti į šitą mėsmaį ir palikti tam tiesiog suvalgymo procesui. Tai yra ne jų kaltė. Kaltė yra tų žmonių, kurie buvo architektai tiek šios koalicijos, tiek ir Vyriausybės formavimo. Mes nežinome, kas priiminės sprendimus.

Vyriausybė panaši į (tegu bus) krepšinio komandą. Yra 14 žaidėjų, trenerė, bet šiandien šita situacija primena liūdnei pagarsėjusį Kauno „Žalgirio“ istorijos laikotarpį, kada jo savininkas buvo toksai V. Romanovas, pravarde Buratinas. Jis duodavo lapelį vyriausiajam treneriui (nesvarbu, kas treneris buvo, jis keitėsi greičiau negu 9 mėnesiai), ir jisai žinodavo, kurią minutę ką išleisti, ką turi padaryti. Šiandien didžiausias, esminis klausimas, kad mes nežinome, kas šitos Vyriausybės Buratinas, kas tuos lapelius dalins su užduotimi, nurodymais, veiksmais, ką turi padaryti.

Mes šiandien tikrai ieškojome daug pozityvo (vis tiek esame opozicinė frakcija), kaip bent jau susilaikyti tvirtinant programą, nes programa yra viena, bet tokiu būdu Seimas pareiškia valią ir dėl ministrų kabineto. Kitokios valios neturi išreikšti, tik per programos tvirtinimą. Bet po vakar dienos Prezidento sprendimo turbūt nerandame savyje motyvų net ir susilaikyti. Linkime bet kuriuo atveju daug optimizmo ir sėkmės, nes tai yra Lietuvos Respublikos Vyriausybė, bet negalėsime palaikyti programos, už ją balsuoti. Kaip minėjau, yra ir programiniai dalykai, ir ministrų kabinetas. Būsime konstruktyvi opozicija konstruktyviai valdžiai ir konstruktyviems sprendimams, bet tikrai nebūsime konstruktyvūs, jei bus daromas balaganas, kaip geriausiai įvardijo (dar kartą prisimenu) aplinkos ministras.

Kartais norisi šiame procese, kas vyksta, tiesiog paprašyti Seimo Pirmininko: įgnybkite, ar tikrai nesapnuoju, kas daroma, kas vyksta mūsų šalyje? Nuleista profesionalumo, skaidrumo kartelė labai labai žemai. Kalbu apie kai kurias ministrų kandidatūras, patį ministrų kabineto formavimą. Čia, šioje salėje, yra daugybė žmonių, kurie vykdomojoje valdžioje buvo premjerai, premjerėmis, ministrais. Atrodo, ateina tas laikas, kai, ko gero, bus gėda pasakyti, kad aš kažkada dirbau Vyriausybėje. Nesinorėtų to. Linkime optimizmo, o gal viskas bus gerai? Tegul pabando. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Aš didžiuojuosi, kad dirbau Lietuvos Vyriausybėje. Tikiuosi, tą galės pasakyti ir kiti ministrai, kurie dirbs šioje XX Vyriausybėje. O dabar žodį suteikiu Liberalų sąjūdžio frakcijos seniūnei V. Čmilytei-Nielsen. Prašau.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, Vyriausybės programos tvirtinimo žanras reikalauja pasisakyti apie programos turinį, ne tik apie sudėtį. Kalbėti apie pristatomą Vyriausybę ir jos programą iš esmės būtų prasminga, jeigu tai, ką matėme pastarosiomis savaitėmis, būtų buvęs racionalus, tvarkingas, aiškus procesas, kaip buvo Lietuvoje iki šiol iš esmės įprasta, rodant pagarbą Lietuvos žmonių valiai, politinei sistemai ir proce-

dūroms. Tačiau to mes nematėme, nors naujojoje XX Vyriausybėje dar liko žmonių, kurie suprantą, kas yra sistemingas kompetencijų ugdymas ir patirties kaupimas, siekiant užsibrėžtų tikslų politikoje ar kurioje nors kitoje veikloje, kuri nuosekliai veda į tarnystę visuomenei. Tie žmonės yra mažuma. Nežinau, kaip šie žmonės jaučiasi šiandieną šioje Vyriausybėje, šioje komandoje, matydami asmenis, kurie yra visiškai prieštarą nuosekliam darbui, žinių ir kompetencijų ugdymui ir patirties siekimui. Nespėliosiu, kaip jaučiasi tie keli socialdemokratų žmonės, kurie buvo iškeisti kaip pėstininkai šachmatų lentoje. Iš šono tai atrodo apgailėtina. Tie, kurie tokius mainus sumanė, yra labai prasti strategai.

Diskutuoti rimtai apie Vyriausybės programą neįmanoma, nes nėra jokio pagrindo pasitikėti nei šia Vyriausybe, nei, deja, paskirtąja premjere. Nuo pirmo rimto sulaužyto pažado praeitais metais, jau beveik prieš metus, socialdemokratai žingsnis po žingsnio laužė savo pažadus. I. Ruginienė visai neseniai kalbėjo apie tai, kad apsupsi save protingesniais už ją pačią, o dabar jau yra priversta laiduoti už žmogų, kuris norėtų būti kultūros ministru. Dabar priežasčių netikėti koalicijos pagrindą sudarančia politine jėga yra dvigubai daugiau, kaip ir sklandžia Vyriausybės veikla.

Pabendrauvę su tais ministrais, kurie galėjo skirti laiko opozicijai, mes, liberalai, pamatėme keistą situaciją: kandidatai į finansų ir užsienio reikalų ministrus esminiais finansų planavimo ir užsienio politikos klausimais dažnu atveju turi kitokią nuomonę nei paskirtoji premjerė. Kandidatė į teisingumo ministrus leido suprasti, kad Konstitucinio Teismo sprendimai ir premjerės išsakyta nuomonė jai nesvarbi. Kandidatas į aplinkos ministrus ką tik patvirtino, kad Vyriausybės programą skaitė maždaug 3 dienas ir esminių nuostatų net neketina vykdyti. Sveikatos apsaugos ateitis miglota. Kandidatė į socialinės apsaugos ir darbo ministrus prognozuoja, kad iš socdemų sprendimais griauamos II pensijų pakopos pasitrauks apie 40 % žmonių, nors I. Ruginienė ne kartą minėjo 20 %.

Aš jau nekalbėsiu apie vakar Lietuvą šokiravusį spektaklį, rimtais veidais jį vertinusius tiek paskirtąją premjerę, tiek ir Prezidentą. Mes negalime palaikyti tokios Vyriausybės programos, nes nėra priežasčių tikėti, kad tai, kas surašyta programoje, bus vykdoma ar apskritai yra rimtai vertinama pačių jos teikėjų, kaip ir priežasčių tikėti, kad dar po 10 mėnesių nereikės vėl šioje tribūnoje kalbėti apie dar vieną, galbūt jau XXI, Vyriausybę. Nesinori to linkėti, stabilumas valstybėje dabar svarbu, kaip niekada, tačiau šioje koalicijoje vidinės destruktijos tiek, kad ji tikriausiai viską padarys pati.

Vis dėlto, nepaisydama chaotiškų pastarųjų savaitių ir šokiruojančios vakarykštės dienos, aš turiu vieną giluminę nuostatą – Lietuva stovi ant labai gerų, labai tvirtų pamatų. Pastaruosius keiserius metu buvome ekonomikos stebuklu regione ir plačiau, todėl Lietuvos ilgalaikio progreso XX Vyriausybė nei sugriau, nei sugadins. Pristabdyti, taip, pristabdys, sukurs daug problemų, kurias kitoms valdžioms teks tvarkyti, bet mūsų valstybė yra atspari, o visuomenė, pilietinė visuomenė, kuriai šiandieną yra mestas iššūkis, tikrai sustiprės. To ir palinkėsiu mums visiems – teisingų darbų, kantrybės sulaukti, kada bus grąžinta pagarba žmonėms ir atsakomybei. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū kolegei.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas R. Šukys. Prašom, kolega.

PIRMININKAS (R. ŠUKYS, NAF). Dėl vedimo tvarkos – gerbiamas L. Kukuraitis. Prašom.

L. KUKURAITIS (DFVL). Šiuo iškilmingu momentu norisi pasveikinti iš Jeruzalės progimnazijos atvykusius vaikus. Taip pat pamojuokite. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Kviečiame Mišrios Seimo narių grupės atstovą. Prašom.

V. FIODOROVAS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, iš vienos pusės, matant visą šią nesąmonę, tą Vyriausybės skyrimo procesą, tikrai nesinori balsuoti už Vyriausybės programą, tačiau, iš kitos pusės, per ilgai esame įstrigę vienoje vietoje ir tą krizę būtina kuo greičiau užbaigti ir grįžti prie normalaus darbo. Taigi programa, tikiu, savo aktualumą tikrai prarado tada, kada visas dėmesys buvo sukauptas, nukreiptas į postus, ypač į tų žmonių, kurie istorijos pradžioje sakė, kad jiems tų postų nereikia.

O kalbant apie ministrus, tai su Mišrios grupės nariais galėjome geriau įvertinti bent tuos, su kuriais buvome susitikę. Kolegos gerai atsiliepė apie sveikatos apsaugos ministrę, mūsų požiūris į paslaugas, į viešąjį sektorių, finansavimą, į regionines ligonines tikrai sutapo. Vertiname būsimą susisiekimo ministro pažadus mažinti tai, kas labiausiai erzina (bent jau, kai kalbamės su kolegomis, ypač iš vienmandačių), tai yra tą biurokratiją, ypač „Via Lietuvos“ veikloje. Tačiau suprantame, kad susisiekimas nėra vien tikrai keliai, ten tikrai laukia daug darbų. Susitikimas su švietimo ministre taip pat paliko gerą įspūdį. Kiekvienas grupės narys tikrai galėjo rasti bendrų sąlyčio taškų programoje. Kelis kitus susitikimus su kitais ministrais tikrai irgi galime vertinti pozityviai, bet buvo iš esmės tikrai visko.

Krašto apsaugos ministrė sirgo ar vengė, nežinau. Tiesiog Mišri grupė, suprantu, maža grupė, bet laiko nerado. Tikiuosi, ras ateityje, nes klausimų mes tikrai turėjome ir vis dar turime.

O labiausiai įstrigo visiškai nekultūringas kultūros ministro skyrimo procesas. Ministre, sutinku su jūsų pasakymais apie patyčių kultūrą, tačiau tai nereiškia, kad kai kalbate apie patyčių kultūrą, nereikia stengtis pačiam, kad iš jūsų nesityčiotų. Kai kalbate apie patyčias ir priešinatės tam, nereikia tyčiotis ir iš kitų. Jūs turėjote progą nustebinti Lietuvą – vakar visas dėmesys buvo tikrai jums – pakeisti požiūrį į save, į savo partiją, tačiau išėjo, aš manau, visiškai priešingai, nes jūs ir toną, ir akcentus sudėliojote visiškai neteisingai, todėl šioje srityje, tikiu, turėsime tikrai daug įtampos bent jau artimiausiu metu. Nustebinsiu jus, ministre – kultūra ir ją suprantantys žmonės gyvena ne tik Vilniuje ir ne tik elitas yra Vilniuje, kaip jūs pasisakėte. Pats gyvenu Kėdainiuose, kurie kitus metus pasitinka, būdami kultūros sostine. Tačiau tie metai nebus kažkuo išskirtiniai, nebus daugiau kultūros Kėdainiuose, nes mūsų krašte kultūra yra iš esmės visus metus iki šiol ir tikiu, kad bus ateityje. Tos kultūros yra tikrai daug ir to paties M. K. Čiurlionio dvasios ten tikrai rasite. Kviečiu plėsti akiratį, atvažiuoti – parodysime, kaip tai atrodo, kad kitose savo kalbose galėtumėte remtis ne tik rinkimų programa, bet ir patirtimi. Junkite, ministre, o ne skaldykite.

Kalbant apie balsavimą dėl Vyriausybės programos. Kad ir koks bus Mišrios grupės sprendimas, jis bus arba už, arba prieš programą. Tačiau gaila, kad šiandien negalima pasakyti, jog visi ministrai, kurie sėdi, yra paskirti, dekretu surašytos jų pavardės, yra tinkami dirbti. Matyt, turėsime progų, ministrai turės progų įtikinti mane ir kitus kolegas, kad aš klystu ir kiti klysta, kitu atveju balsų, kuriais bus galima užbaigti tų ministrų, kurie dirba blogai, kančias, ateityje tikrai bus daugiau.

Nepaisant to, kalbant apie Mišrią grupę, matyt, balsavimas bus įvairus. Formatas mūsų toks, kad mes nesame įsipareigoję nei partijos programoje, nei kaip nors kitaip. Tikrai savo nuomonę pasakysime. Tikiu, kad, matyt, galimybę ministrai turės, kaip ir sakiau, įrodyti savo darbą, todėl palinkėsiu jiems sėkmės.

PIRMININKAS. Dėl vedimo tvarkos per šoninį mikrofoną – gerbiamas A. Busila. Prašom.

A. BUSILA (LSDPF). Gerbiami Seimo nariai, šiandieną pas mus į svečius atvyko mano ir kolegų R. Vyžinto bičiuliai iš Panevėžio miesto skyriaus. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Toliau kviečiu pasisakyti Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos atstovą. Prašom, gerbiama O. Leiputė.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Dėkoju. Gerbiami kolegos, akivaizdu, kad mano kalbėjimas bus visai kitoks negu prieš tai kalbėjusių opozicinių frakcijų atstovų ir Mišrios grupės. Aš kviečiu balsuoti už I. Ruginienės vadovaujamos XX Vyriausybės programą. Kviečiu balsuoti už darnų ir tvarų valstybės vystymąsi, už ramų, saugų ir gerėjantį žmonių gyvenimą, už gynybos finansavimo didinimą, mūsų gynybos pramonės stiprinimą ir transatlantinės partnerystės puoselėjimą, už Lietuvos gamybos pramonės potencialo atnaujinimą.

Balsuokime už didesnę finansinę paramą šeimoms, tai yra už didesnę vaiko priežiūros išmoką, vaiko pinigus, paramą gausioms ar vaikus su negalia auginančioms, vienišų mamų, tėvų šeimoms, už mokestinės naštos mažinimą vaikų auginančioms šeimoms, už geresnes sąlygas visoms šeimoms gauti vietą darželyje savo vaikams, už regioninę būsto jaunoms šeimoms programos plėtrą ir didesnę pirmojo būsto įsigijimo finansavimą bei savivaldybės ir socialinių būstų plėtrą.

Kviečiu balsuoti už spartesnę senatvės pensijų didinimą, už didesnę socialinę paramą, už lygias galimybes gauti kokybišką švietimą, kad kiekvienas Lietuvos vaikas gautų kokybiškas švietimo paslaugas, nepriklausomai nuo to, kokioje vietovėje gyvena. Ir už mokytojų atlyginimų didinimą, už mokyklų kaimuose ir mažuosiuose miesteliuose išsaugojimą.

Balsuokime už didesnę valstybės finansavimą aukštojo mokslo studijų vietoms ir didesnę paramą studentams iš pažeidžiamų visuomenės grupių. Už stipendijų didinimą ir už studentų bendrabučių plėtrą bei atnaujinimą, kad aukštasis mokslas netaptų nepakeliama finansine našta ar vien pasiturinčiųjų privilegija. Už mokslininkų, dėstytojų ir neakademinio personalo atlyginimų didinimą. Gydytojų įstaigų išsaugojimą regionuose, slaugytojų darbo užmokesčio didinimą, greitosios medicinos pagalbos darbuotojų socialinių garantijų stiprinimą. Kviečiu balsuoti už tai, kad būtų pažabotas nesąžiningas vaistų kainų didinimas.

Balsuokime už didesnes ir tiesiogines išmokas žemdirbiams, už naštos palengvinimą skolų turintiems žmonėms, pagalbą tiems, kurie namuose prižiūri vyresnio amžiaus žmones ir žmones su negalia. Balsuokime už didesnę socialinę ir finansinę pagalbą sunkiai sergantiems žmonėms, didesnę finansavimą socialinei globai ir didesnius atlyginimus socialiniams darbuotojams, už statutinių pareigūnų darbo užmokesčio didinimą ir socialinių garantijų stiprinimą, taip pat už vaiko dienos centrų, jaunimo centrų ir erdvių didesnę finansavimą, už bendruomeninių pagalbos namų tinklo plėtrą, paramą organizacijoms, teikiančioms pagalbą nukentėjusiems nuo smurto artimoje aplinkoje.

Gerbiami kolegos, kviečiu visus pritarti šiai programai. Už stipresnę, teisingesnę ir laimingesnę Lietuvą. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kviečiu pasisakyti „Nemuno aušros“ frakcijos atstovą gerbiamą R. Žemaitaitį. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiamas Seimo posėdžio pirmininke. Ko gero, būtų galima tą visą istoriją arba valdančiosios koalicijos formavimą šiandieną paminėti taip: po tamsos atėjo šviesa. Atėjo šviesa po juodinimo, po žeminimo ir po visų istorijų, kurios buvo dirbtinai opozicijos kuriamos.

Opozicijos vienas iš darbų yra iš tikrųjų kritikuoti valdančiąją daugumą. Tai yra sveikintina ir priimtina. Bet kada opozicija kritikuoja tuos arba bando sukelti sumaištį valstybėje pasitelkdama užsienio valstybės agentus, pasitelkdama užsienio žiniasklaidą, kuri yra nepalanki Lietuvai, pasitelkdama asmenis, kurie pastaruosius ketverius metus Lietuvoje lobo, vogė ir gyveno valstybės sąskaita... Pasitelkia tuos asmenis, kurie toliau nori išlikti prie lovio, kurie nori per 2 dienas pasirašyti viešinimo paslaugų už 300 tūkst. ar už 400 tūkst., jie nori palikti tas pačias advokatų kontorąs, kurios neva atitinkamai atstovauja Lietuvai, kur reikalavimas yra 200 mln., rezultatas – pasirašome taikos sutartį už 35 mln. ir tai advokato kontorai mes sumokame 16 mln. Koks laimėjimas Lietuvai: 35 mln. taika, 16 mln. advokatams!

Čia yra Vyriausybės, sako, krizė. Krizė yra jūsų, opozicija, galvose, nes momentėlis jūsų kažkaip labai neveikia, o neveikia dėl paprasto dalyko. Tvari ekonomika, atsakinga visuomenė ir įsipareigojanti valstybė. Tvarią ekonomiką daro valdininkai, valstybės tarnautojai. Jeigu valdininkai ir valstybės tarnautojai nenorėtų, kad valstybė funkcionuotų ir ekonomiškai būtų stabili, jie ją sėkmingai griautų.

Atsakinga visuomenė – pilietinė visuomenė, kur visuomenė išsina nešina valstybiniais simboliais: tautine vėliava, herbu ir kitais dalykais, kas yra valstybei svarbu. O ką gi mes dabar matome? Ne Lietuvos vėliavą, o vaivorykštės vėliavą. Mes matome dar kažkokius piketus, mitingus, kur velnias žino, kam jie atstovauja. Mes matome deginamas knygas. Sako, ši Vyriausybė ir ši valdančioji dauguma kelia chaosą valstybėje. Kelia chaosą ne ši valstybė, bet asmenys, kurie nepripažįsta savo etninės kultūros, etninių šaknų ir savo valstybingumo.

Ir įsipareigojanti valstybė. Įsipareigojanti valstybė reiškia vieną ir esminį dalyką. Tai yra Konstitucija. Pagarba savo Konstitucijai, savo kalbai, simboliams, savo istorijai bei tautos autoritetams yra tautos ir kultūros dalis. Ar mes visa tai matėme Vyriausybės formavimo laiku iš opozicijos, gerbiami valdantieji? Ne. Mes matėme eilinį pasityčiojimą. Įsipareigojanti valstybė – Konstitucijos

46 straipsnis aiškiai nurodo, kad valstybinės įmonės, valstybės turtas turi išimtinai tarnauti valstybės ir visuomenės gerui.

Ką šie ponai, kurie ką tik prieš tai tauzijo niekus apie išipareigojimą ir atsakomybę, padarė 2019 metais, 2020 metais, 2021 metais? Ogi privatizavo dalį „Igničio“ akcijų, sukūrė nepriklausomas valdybas. Ogi tos nepriklausomos valdybos riekšutėmis semia iš mūsų Lietuvos gyventojų sąskaitų, nes kiekvienais metais du kartus yra didinama dujų ir elektros kaina. Sako, čia yra nepriklausoma valdyba. Kolegos, nepriklausoma valdyba, kuri atstovauja 25 % lobistų.

Dar įdomus dalykas. Ta nepriklausoma valdyba patvirtina, kad kiekvienais metais bus didinamas 3 % dividendų išsimokėjimas. Šekit, kvailiai, *mužikai* jūs. Čiagi yra konservatoriai, liberalai ir kita opozicija. Nusiaubkime ir nuplėškime paprastus, eilinius gyventojus ir jau tada grįžkime į ekonomiką ir į infliaciją. Kuo elektros energijos kaštai didėja, tuo didesnė infliacija yra Lietuvoje. Raskite man nors vieną, kuris su tuo nesutiks. Vyriausybės programa būtent ir kalba apie tai, kad nepriklausomų valdybų naikinimas ir valstybės sugrįžimas arba peržiūrėjimas yra esminis, valstybės kertinis dalykas. Auditai ir kontrolė turi būti daromi, nes be jų negali valstybė egzistuoti ir valstybė negali gyventi, o jeigu valdančioji dauguma pasiūlo auditą, tai skrenda replikos į valdančiąją daugumą: *kremliniai, vatnikai*, šiokie anokie, nori su kažkuo susidoroti.

O ką gi tokį slepia LRT? Niekaip aš negaliu suvokti, kodėl reikia bijoti LRT auditų. Niekaip nesuprantu, ko reikia bijoti šiandieną auditų energetikos sektoriui. Su kolega Ž. Vaičiūnu, energetikos ministru, gal porą valandų kalbėjomės apie energetinių auditų įmonių auditą. Mes esame šokiruoti, ir aš šokiruotas, ir Žygimantas buvo šokiruotas po pateiktų faktų, kokie viešieji pirkiniai prie jūsų, gerbiamieji, vyko, kokios įmonės laimėjo ir ką jūs išsidirbinėjote tenai. Ir norite pasakyti, kad čia yra normalu, ir norite pasakyti, kad čia yra kalba apie Vyriausybės programą ar kad kas nors neaišku ir nesuprantama? Mielieji mano, kieno interesams jūs atstovaujate ir kieno interesams atstovaus šita valdančioji dauguma?

Kodėl dabar yra toks sukilimas arba neramumas dėl kultūros ministro? Ir taip žiūriu, ir taip žiūriu, ogi žiūriu, kad tie patys trys veikėjai, kurie visus piketus organizavo prieš mane, ir dabar toliau piketuoja, ir toliau mitingus organizuoja. *Ale* kaip taip atsitinka? Jūs nepatikėsite, aš tas pačias įmones, jų *dukterines* įmones, randu laiminčias valstybinių įmonių konkursuose: 762 tūkst., 1 mln. 100 tūkst., 850 tūkst., energetikos ministras gali paliudyti, dokumentus mes pateikėme. Tos pačios įmonės, tos pačios advokatų kontoros, tie patys visuomenininkai šiandien organizuoja šitą pasipiktinimą. Pasižiūrime mes jų feisbukus, ir ką randame, ogi *abrozdėlį* Šventosios Marijos, Dievo Motinos, I. Šimonytės palaiminimą tenai. Jie visi sėkmingai agituoja už Šventą Mariją, Dievo Motiną Lietuvoje. *Ale* cirkas Lietuvoje! Ir mes kalbame apie valdančiąją daugumą, apie programą, apie Vyriausybę.

Grįžkime prie esminių dalykų, jeigu kalbame apie Vyriausybę, gerbiamieji, mieli ponai. M. K. Čiurlionio yra toksai meno kūrinys, „Angelas“ vadinasi, jūs pasižiūrėkite, kas tame „Angеле“ nupaišyta ir tolumoje kas ten vyksta? Tai yra visuomenė: tai yra žmonės su skirtingomis nuomonėmis, su skirtinga apranga, su skirtingais aukščiais, ūgiais, svoriu ir storiu, tai yra žmonės, kurie mato valstybę, ir mato valstybę, į kurią pusę jinai turi eiti. Tai yra angelas, kuris turi saugoti Lietuvą. Šiandien mes turime angelą. Mes turėjome šėtonus, turėjome satanistus, kurie paskutinius 2 mėnesius valstybę vedė blogio keliu, skaldė visuomenę, kiršino visuomenę ir specialiai bandė sukelti didelį pyktį prieš... valdančiosios daugumos. (*Balsas salėje*) Ponia Aiste Gedvilienė, aš kai baigsiu, jūs galėsite drąsiai pakalbėti. Suprantu, kad jums labai skauda.

Dabar kitas dalykas. Kadangi einame į pabaigą, tai, mielieji mano kolegos, aš norėčiau palinkėti valdančiajai daugumai, turėsite daug iššūkių. Ministrai, aš labai jus užjaučiu. Šiandien ypač tie naujieji ministrai, kurie prisiekė, mano du ministrai, mūsų partijos deleguoti, Andrius jau irgi dirbęs, yra trys kiti, kurie tapo viceministrais, jūs tapsite dabar medžiojamais gyvūnais. Kiekvieną jūsų kampą, kiekvieną jūsų pasisakymą, kiekvieną kalbą, kiekvieną aprangą, kiekvieną netinkamą ranką ar pirštą padėtą – jus medžios. Medžios, ką jūsų šeima veikia, ką jūs darėte ir panašiai. Bet aš vieno norėčiau palinkėti – laikykitės būtent programos, nepasiduokite manipuliacijoms ir laikykitės savo pozicijos. O ką opozicija šauks – laikas ar ne laikas, niekada nekreipkite

dėmesio ir užfiksukite, ką jie sakė. Kai jūs ateisite pas juos į frakciją, skirkite jiems tik 5 minutes, po 5 minučių atsistokite, sakykite: laikas, iki, *čiau bambyno*, ir išeikite, patikėkite manimi, jie iš proto numirs. Ačiū jums už laiką. Laikas tiksi, laikas baigiasi. Iki, kolegos. (*Šurmuly salėje*) (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkojame „Nemuno aušros“ frakcijos atstovui ir kviečiu pasisakyti Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos atstovę gerbiama L. Girskienę. (*Šurmuly salėje*) Taip, repliką ir dėl vedimo tvarkos – gerbiamas A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Pone Šuky, reikia žiūrėti tvarkos, iš tikrųjų reikia žiūrėti tvarkos, nes kalbėti daugiau nei minutę, negu priklauso, tai tiesiog yra laužymas Statuto. (*Šurmuly salėje*)

PIRMININKAS. Aš atsakysiu paprastai: iki minutės tikrai leidžiama visiems, tikrai tuo galėjote įsitikinti, viršijo kelias sekundes, kitą kartą atsižvelgsime. Ačiū. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Po tokios audringos, emocingos kalbos tikrai sunku man kalbėti, bet visgi pabandysiu išdėstyti mūsų frakcijos poziciją.

Džiaugiuosi, kad Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos rinkimų programos nuostatos turbūt 70 % sutapo su koalicijos partnerių, Lietuvos socialdemokratų partijos, rinkimų programų nuostatomis, todėl neteko veltis į kažkokias ilgas, beprasmes ir varginančias diskusijas. Susitarėme dėl programinių nuostatų. Pateikėme per 40 papildomų punktų, kurie mums ir mūsų rinkėjams yra svarbūs.

Įvardinčiau siekį didinti paramą ir pagalbą šeimoms, auginančioms vaikus, ieškoti sprendimų įveikti demografijos iššūkius, taip pat mokyklų ir sveikatos įstaigų tinklo regionuose išsaugojimą, savivaldybių savarankiškumo ir skolinimosi galimybių didinimą, Kelių fondo intensyvesnį finansavimą ir didesnę dėmesį regioniniams keliams. Aišku, bankų stabilumo mokesčio pratęsimą, dėl kurio vienareikšmiškai sutarėme. Finansavimo krašto gynybai didinimą bei kasmetinę atskaitomybę apie lėšų panaudojimą, papildomo finansavimo skyrimą sveikatos įstaigų pasiruošimui veikti ekstremaliųjų situacijų metu. Galėčiau vardinti daug punktų ir daugiau pasiūlymų, bet dėl laiko stokos apsiribosiu.

Mano nuomone, XX Vyriausybės programa yra orientuota į socialinės atskirties mažinimą ir tai yra svarbiausia. Programa ambicinga ir, aišku, reikalaujanti papildomų biudžeto lėšų. Labai tikiuosi, kad pavyks ją įgyvendinti be papildomo mokesčių didinimo ar naujų mokesčių priėmimo. Mes, kaip frakcija, turėjome pasiūlymų dėl miškų politikos programinių nuostatų peržiūrėjimo, tačiau manau, kad ateityje rasime sutarimą dėl tam tikrų dalykų.

Nepalaikysime iniciatyvų, darančių neigiamą įtaką gimstamumui, skatinančių nepalankų požiūrį į motinystę, tėvystę, dėl to susitarėme ir koalicinėje programoje. Nepritarsime vienos lyties asmenų santuokos įteisinimui bei lytinio ugdymo programų, nesuderintų su mokinių tėvais, įgyvendinimui. Tai yra mūsų frakcijos Seimo narių raudonos linijos.

Kolegos, Lietuvos žmonės laukia iš mūsų ne ginčų, tarpusavio santykių aiškinimosi, įtakos zonų dalybų, o vienybės ir atsakingų sprendimų. Turime parodyti, kad Seimas gali būti atsakinga ir žmonėms tarnaujanti institucija. Labai norėčiau, kad iš Seimo kasdienybės dingtų patyčių kultūra. Nebedaužykime žmonių gyvenimo: prieš žemindami kitą, pagalvokime, ar patys norėtume atsidurti patyčių objektu tapusio žmogaus vietoje. Linkiu prasmingų darbų, vienybės ir dėmesio Lietuvos žmonėms. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Išklausysime komitetų išvadas. Į tribūną kviečiu Aplinkos apsaugos komiteto atstovą gerbiama A. Mockų. Prašom.

A. MOCKUS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, Aplinkos apsaugos komitetas rugsėjo 17 dieną apsvaistė pateiktą projektą ir jam pritarė: už – 5 balsai, prieš – 4. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Audito komiteto išvadą kviečiu pateikti A. Skardžių. Kol jo nėra, kviečiu Ateities komiteto... Ateina Audito komiteto pirmininkas. Prašom.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Laba diena, gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos. Audito komitetas 17 dieną svarstė Seimo nutarimo „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ projektą. Balsavimo rezultatai – komitetas pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 4, prieš – 1, susilaikiusių nebuvo. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kviečiu Ateities komiteto pirmininką gerbiama V. Grubliauską. Prašom.

V. GRUBLIAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Ateities komitetas taip pat svarstė Seimo nutarimo projektą „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ ir pritarė šiai programai. Balsavimo rezultatai: 8 – už, prieš nebuvo, susilaikė 5. Tuo pat metu komiteto pritarimas yra dar lydimas rekomendacijos Lietuvos Respublikos Vyriausybei atsižvelgti į Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintą Valstybės pažangos strategiją „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“ ir jos įgyvendinimo nuostatas, rengiant XX Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu Biudžeto ir finansų komiteto pirmininką gerbiama A. Sysą pristatyti komiteto išvadą.

A. SYSAS (*LSDPF*). Gerbiamas pirmininke, gerbiami Seimo nariai, Biudžeto ir finansų komitetas apsvaustė Lietuvos Respublikos XX Vyriausybės programą ir balsų dauguma jai pritarė: už balsavo 5, prieš – 1, susilaikė 3.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kviečiu Ekonomikos komiteto pirmininką gerbiama S. Bucevičių pristatyti komiteto išvadą.

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Ačiū, pirmininke. Kolegos, Ekonomikos komitetas taip pat 17 dieną svarstė Vyriausybės programą ir jai pritarė. Balsavimo rezultatai: 7 – už ir 5 susilaikė.

PIRMININKAS. Dėkojame. Į tribūną kviečiu Europos reikalų komiteto pirmininkę gerbiama R. Budbergytę pristatyti Europos reikalų komiteto išvadą. Gal iš pavaduotojų kas nors gali pristatyti? Gerbiamas M. Gedvilas pristatys Europos reikalų komiteto išvadą.

M. GEDVILAS (*NAF*). Sveiki. Europos reikalų komitetas pritaria išvadai.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kviečiu pristatyti Kaimo reikalų komiteto išvadą. Pristato gerbiamas M. Skamarakas. Tada gerbiamas V. Jucius. Prašom.

V. JUCIUS (*NAF*). Kaimo reikalų komitetas 17 dieną svarstė nutarimo projektą „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“. Programai pritarė. Balsavimo rezultatai: 4 – už, 2 susilaikė ir 1... 2 – prieš ir 1 susilaikė.

PIRMININKAS. Kviečiu pateikti Kultūros komiteto išvadą gerbiama K. Vilkauską. Prašom.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Laba diena, gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos. Kultūros komitetas svarstė nutarimo dėl XX Vyriausybės programos projektą. Balsavimo rezultatai: 5 – už, 1 susilaikė. Dėkoju.

PIRMININKAS. Dėkojame. Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvadą kviečiamas pristatyti gerbiamas L. Kasčiūnas. Prašom.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Mes, matyt, išsiskyrėme iš kitų komitetų savo balsavimu. Balsavome taip: už programą – 3, prieš – 0, susilaikė 6. Nepritarta. Atleiskite, premjere.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kviečiu pateikti Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą gerbiama L. Kukuraitį.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Rugsėjo 17 dieną Socialinių reikalų ir darbo komitetas apsvaustė XX Vyriausybės programą. Už balsavo 7, prieš – 2, susilaikė 3. Pritarta.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kviečiu Sveikatos reikalų komiteto pirmininkę gerbiama L. Šukytę-Korską pristatyti komiteto išvadą.

L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ (*NAF*). Laba diena, gerbiamas posėdžio pirmininke, laba diena, gerbiami kolegos. Sveikatos reikalų komitetas rugsėjo 17 dieną svarstė Seimo nutarimo „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ projektą Nr. XVP-718. Sprendimas – pritariti Seimo nutarimo „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ projektui Nr. XVP-718, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas. Balsavimo rezultatai: 8 – už, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kviečiu į tribūną Švietimo ir mokslo komiteto pirmininkę gerbiama V. Aleknavičienę pateikti komiteto išvadą. Jos nematau. Kolega, prašom.

L. KAZLAVICKAS (*TS-LKDF*). Sveiki, kolegos. Švietimo ir mokslo komitetas svarstė projektą. Pritarta Seimo nutarimo projektui, 8 balsavus už, 4 susilaikius.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kviečiu pristatyti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą gerbiama komiteto pirmininką J. Sabatauską. Prašom.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Seimo nutarimą dėl Vyriausybės programos. Pritarė 5 balsais už, 4 susilaikius.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu į tribūną Užsienio reikalų komiteto išvadą pristatyti gerbiama R. Motuzą. Nėra pirmininko. Galbūt gerbiamas Ž. Pavilionis gali pristatyti? Ai, jūs pristatysite.

J. ŠUKEVIČIENĖ (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, Užsienio reikalų komitetas svarstė XX Vyriausybės programos projektą. Balsavimo rezultatai: 6 – už, 1 susilaikė.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kviečiu gerbiama V. Grubliauską pristatyti Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą. Prašom.

V. GRUBLIAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas rugsėjo 17 dieną posėdyje taip pat svarstė nutarimo „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ projektą. Komiteto sprendimas buvo pritarti šiam projektui. Balsavimo rezultatai: 9 – už, 4 – prieš. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Žmogaus teisių komiteto išvadą pristatys gerbiamas komiteto pirmininkas L. Šedvydis. Prašom.

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Dėkoju posėdžio pirmininkui. Rugsėjo 17 dieną komitetas svarstė Vyriausybės programą ir priėmė tokį sprendimą: pritarti pateiktam Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos projektui. Balsavimo rezultatai: už – 2, prieš – 1, susilaikė 1. Sprendimą pritarti projektui lėmė komiteto pirmininko balsas. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Išklausėme visų komitetų išvadas, taip pat frakcijų atstovų pasisakymus. Pagal Seimo statutą, rengiama diskusija. Kviečiame pasisakyti užsirašiusius diskutuoti. Yra užsirašęs gerbiamas S. Gentvilas. Prašom. Atsiprašau, pirmiausia R. Morkūnaitė-Mikulėnienė.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKD*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, prieš metus rinkimus socialdemokratai laimėjo su šūkiu „Valstybė, kuri veikia!“ Nepaisant jūsų pastangų, ji veikia. Ji veikia Lietuvos žmonių dėka, valstybės tarnautojų dėka ir tų, kuriems ši valstybė rūpi, bet koalicija neveikia. Jūs kuriate chaosą ir nepasitikėjimą net tarp savęs. Nežinau, kolegos, ar pastebėjote, bet net Seime mūsų beveik nebelanko užsienio parlamentarų delegacijos. Koalicijos *tvėrimas* buvo kažkokia liguista manifestacija, kad konservatoriai – blogis. Iš neapykantos sulipdytas daiktas negali būti tvarus. Per šiuos pastaruosius metus garsiausiai girdėjosi niovimasis dėl postų, premjero skandalas, kuris truko per ilgai, labiausiai matėsi netesėti pažadai – nuo Vilijos, kaip premjerės, ir jos žodžių, kad nebus einama į koaliciją su „Nemuno Aušra“. Galiausiai jūs apgavote ne tik rinkėjus, bet ir savo bendražygius, paskirtąją kultūros ministrę V. Aleknavičienę.

Prezidentui nerūpėjo kultūringi Lietuvos piliečių piketai, intelektualų laiškai, konstruktyvūs opozicijos siūlymai, buvo pasirinkta, kad koalicijoje bus R. Žemaitaitis su „Nemuno Aušra“, nors nuo pat pradžių buvo akivaizdu, kad tai bus problema. Tai ir liks problema. Šiandien mes matėme visame koalicijos formavimo procese, kad tai yra problema. R. Žemaitaičio melai, grasinimai, užgauliojimai, tarpupurtės lygio retorika tapo šios koalicijos pamatu ir varikliu. Kalbėjo jis šią dieną apie valstybės simbolius, apie etnokultūrą, apie baltų kultūrą, apie M. K. Čiurlionį. Aš labai abejoju, ar jis ką nors apie tai išmano, bet naudoja tai kaip manipuliaciją. Deja, jūs sutepate viską, apie ką pakalbate. Meluojantys ir skirtis gilinantys politikai negali pasiūlyti kūrybingų, tvarių sprendimų valstybės gyvenimui. Ant bjaurios manipuliacijos jojantys politikai yra mažų mažiausiai neatsakingi, dirginantys žmones apie Vilniaus elitą ir likusias Lietuvos žmones, sąmoningai painiojantys ir M. K. Čiurlionio palikimą, esą mažesniuose miestuose žmonės nepatiria kultūros. Gana meluoti.

Truputį apie programą. Programos turinys yra abstraktus, kai kurių nuostatų ministrai negėbėjo paaiškinti, buvo neaišku, kas jas įrašė ir kaip jos bus įgyvendinamos. Kai kurios nuostatos yra teisingos ir gražios popieriuje, kaip antai, kad Lietuvos sėkmė priklauso nuo išsilavinusios jaunosios kartos, bet girdime labiau ne pasiūlymus, kaip tai pasiekti ar padaryti, bet kaip nuleisti

kartelę vertinant pasiekimus. Pavyzdžiui, kalbama apie dėmesį sportui, bet drauge išardoma gerai veikianti Nacionalinė sporto agentūra. Ir dar apie kultūrą. Žmonės kalba, kad Š. Biručio pakeitimo iniciatoriai prezidentūroje, tai reikėjo tada ir ginti ministeriją, ir visą kultūros lauką. Deja, deja, šiandien tūkstančiai piketuoja.

Kita vertus, kai žodyne apie oponentus sau leidžiame sakyti „šiukšlė“, iš kultūringai nuomonę reiškiančių tyčiotis, kažką samprotaujant apie pigią latę kavą, o bendražygius vadinti teroristais, bet po to apsikabinus toliau vaikščioti, tokia tad ir kultūra išeina. Labai ačiū netylintiems ir neabejingiems žmonėms. Programai nepritariame, bet visada būsime valstybės pusėje. Viliuosi, kad Vyriausybė ras jėgų būti jos pusėje taip pat.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kviečiu pasisakyti S. Gentvilą. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiama premjere, gerbiami XX Vyriausybės ministrai, mes visi linkime jums sėkmės ir tikrai yra tarp jūsų veidų, kurie yra dirbę valstybei, pasižymėję ir tikrai galintys įgyvendinti tikslus darbus. Bet aš šiandien apeliuosiu į gerbiamus socialdemokratus ir gerbiama premjerę. Jūs tikrai daug mokotės ir sparčiai mokotės, aš norėčiau, kad jūs pagalvotumėte apie scenarijų, kuris galėtų būti alternatyva po to, kai grius ši Vyriausybė dėl nuolatinio R. Žemaitaičio šantažo, kurį jūs nuolatos patirsite savo darbe.

Pernai skirtumas buvo mėnuo tarp Lietuvos ir Austrijos rinkimų. Austrijoje įvyko tai, kas buvo neišvairduojama Austrijos demokratinėje visuomenėje po Antrojo pasaulinio karo – Laisvės partija (*Freiheitliche Partei Österreichs*) laimėjo net 29 % balsų. Tai yra aktyviai prorusiška partija, kurią nusprendė sisteminės partijos izoliuoti. Austrijos prezidentas, paprastai skirdamas laimėjusios partijos vadovą į premjerus formuoti Vyriausybę, pirmą kartą nuo Antrojo pasaulinio karo to nepadarė. Nepadarė todėl, kad visos politinės partijos parlamente atsisakė kooperuotis su *Freiheitliche Partei Österreichs*, su atvirai prorusiška, atvirai ksenofobiška partija.

Gerbiama Inga, kai jūs su savo naujuoju pirmininku M. Sinkevičiumi galvojote apie šiandieninio darbo pradžią, ar jūs nepagalvojote apie tokį austrišką scenarijų, iš kurio Austrijoje pats prezidentas, pažeisdamas ilgalaikę tradiciją, rado stiprybės ieškoti ne kiekybės, o kokybės? Jūs, gerbiami socialdemokratai, pasirinkote kiekybę, visiškai neidami į dialogą su opozicinėmis partijomis, išvadindami demokratų ultimatumus *statančia* partija ir išmesdami juos. Pagalvokite apie tai, kas įvyko Austrijoje. Pagalvokite ir apie nuo 1992 metų nuolatinį izoliavimą Belgijoje *Vlaams Belang*, kurie gauna 20–25 %, nors yra atvirai ksenofobiška partija. Priminsiu, kad R. Žemaitaitis ir „Nemuno Aušra“ gavo vos 15 %. Kiekybė yra sisteminėse partijose šitame parlamente, bet jūs pasirinkote bendradarbiauti ir leidotės šantažuojami.

Šiandien, gerbiami ministrai, aštuoni iš jūsų yra nauji ministrai, nauji ministrai šitoje Vyriausybėje. Ir mes, žiūrėdami į jus, keliame sau atvirą klausimą. Gerbiama premjere, R. Šadžius, tris kartus viceministras, šešerius metus tarnavęs kaip finansų ministras, buvo išmestas ir pasirinktas gerbiamas Kristupas. R. Šadžius buvo padarytas kaltas kraštinis už mokesčių reformą, nors mokesčių reformą vedė kaip tik viceministras. Aš negiriu R. Šadžiaus, nes jisai buvo tas V. Blinkevičiūtės partneris, kuris 2006 metais neigė artėjančią finansinę krizę, toliau mėtė socialinę paramą iš malūnsparnio. Man atrodo, R. Šadžius išmoko klaidas, kurias darė 2006, 2007 ir 2008 metais, ir jums atvirai oponavo, kai sakė: premjere, II pakopos pensijų reforma yra klaida – visos tarptautinės organizacijos tai sako. Ministras R. Šadžius buvo tas, kuris irgi neleido Prezidentui didinti NPD. Bet jūs pasirinkote populizmą ir tai yra labai pavojinga. Šiandien tiems ministrams, kurie yra naujai surinkti, bus labai sunku dirbti.

Gerbiamas finansų ministre, švietimo programos dalyje – 47 priemonės. Nė viena nekalba apie efektyvumą – visos kalba apie išlaidų didinimą: mažesnės klasės, daugiau kaimo mokyklų, atleidimas nuo studijų paskolų, didesni atlyginimai, daugiau bendrabučių. Ministre, kaip jūs pavešite šituos pažadus? Kaip jūs pavešite šitą paistalynę, kuri sukelia lūkesčius visai visuomenei?

Galiausiai, premjere, jūsų žodžius pasvers, ar jūsų žodžiai yra tvirti. Tiek G. Paluckas, tiek jūs pasakėte, kad Teisingumo ministerija dar šiemet atneš po Konstitucinio Teismo nutarties Civilinio kodekso pataisas. Ateina gerbiama Rita, kuri turėtų būti teisės viršenybės principo įgyven-

dintoja, ir atvirai frakcijoje sako: aš nieko nedarysiu tam, kad įgyvendinčiau Konstitucinio Teismo nutarimą.

Gerbiamieji, linkime sėkmės, bet žinokite, kad socialdemokratai, išskyrus tai, kad laimėjo rinkimus, bus kritikuojami nuo šios Vyriausybės pirmos dienos. Mes neduosime jums 100 dienų, nes jūs dirbti turėjote jau nuo gegužės. Visa valstybė yra *ant* autopiloto nuo gegužės mėnesio ir valstybė neveikia to, ką žadėjo socialdemokratai. Linkiu sėkmės.

PIRMININKAS. Dėkojame. Diskusijoje pasisakyti kviečiu S. Kairį. Prašom.

S. KAIRYS (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke, ačiū kolegoms. Iš tikrųjų kalbant apie tai, kas čia mūsų turėtų laukti likusius bemaž trejus su puse metų, yra tikrai tokia nuojauta, kad tas laikotarpis gali būti trumpesnis. Bet ne apie nuojautas.

Pradėkime nuo pasaulinės literatūros. O. de Balzakas buvo parašęs romaną „Tėvas Gorijs“. Tėvas Gorijs buvo bankrutavusio makaronų fabriko savininkas, kuris iš esmės dėmesio gaudavo tik tol, kol skirstė pinigus. Pats O. de Balzakas yra išpėjęs, kad literatūrinė tikrovė nebūtinai gali sutapti su realybe, bet man visgi įdomu būtų suprasti, kuris iš šių asmenų yra labiau tėvas Gorijs? Ar kultūros būsimasis ministras tiesiogiai, ar premjerė, kuri turi neįsivaizduojamą iš esmės energiją ir norą, bet ir tas noras yra toks paslėptas po ta ambicija tiesiog pabūti poste bet kokia kaina, bet kokios kompetencijos kartelę numetant ant grindų. Ar tuo personažu galbūt gali būti Prezidentas, kuris, man susidaro toks išpūdis, pavargo, pabijojo, kad šiandien nebus patvirtinta Vyriausybė, ir iš esmės išdavė Lietuvos kultūrininkus, kūrėjus, tokiu būdu pademonstravo, kad visgi prezidentūra valstybingumo egzamino neišlaikė ir čia nepadėtų net 10 pridėtų balų. Koks rezultatas? Vengrijos, Slovakijos ar net susiskaldžiusios Lenkijos scenarijai vyksta šiandien, šiuo metu, čia pat, Lietuvoje. Aš neįsivaizduoju, ko dar reikia, kad atsivertų akys, suprantant, koku šunkeliu Vyriausybė ruošiasi eiti.

Pereinant prie konkrečių dalykų, norėtusi truputėlį pasidalinti tuo jausmu, kad iš tikrųjų po vakarykščių įvykių apima toks nejaukumo jausmas ir vyraujanti fanatizmo atmosfera. To profesionalioje Vyriausybėje, jos valdomoje Lietuvoje neturėtų būti, tokių jausenų.

O kalbant apie būsimą jau dar vienos Vyriausybės startą šią kadenciją, tai iš tikrųjų jie turi nerealią situaciją kalbėti lozungais, kalbėti vos ne tostais, nes kai kurie, buvę čia, tribūnoje, taip ir sakė: mes už tą, už tą, už tą, už tą. Kolegos, tai ne tostai. Nė viena iš tų svajonių, įrašytų į Vyriausybės programą, į ką kolega irgi atkreipė dėmesį, švietimo srities, neturi šalia apskaičiuoto biudžeto, apskaičiuotų poreikių ir kitų dalykų. Ir ministrai, besilankantys iš esmės frakcijoje, lygiai apie tą patį kalba ir vis sako: tai palaukite, dabar Vyriausybės programa, bus priemonių įgyvendinimo planas. Ateisite su priemonių įgyvendinimo planu, sakysite: tuoj bus biudžetas. Bet jau baigiasi rugsėjis ir apie biudžetą mes vis dar negirdime nieko. Ir tikrai pritariu kolegai, kad valstybė tiesiog važiuoja autopilotu, iš eigos.

Ir čia geras pavyzdys yra, tarkime, kalbant apie... Švietimo komitete irgi apie ambiciją, pavyzdžiui, investuoti į švietimo, sporto infrastruktūrą. Ir kada paprašai ministerijos, kad gal jūs atneškite, kokiais principais kokios programos bus sukurtos, kaip bus atrenkami projektai ir panašiai, tai sakoma: ne, ne, tai gal visgi palaukime biudžeto. Vadinasi, nė vienas iš šių ministrų nėra įsitikinęs, kas yra programoje prirašyta, net neturi įsivaizdavimo, kaip tą įgyvendinti, ir aš neįsivaizduoju, kaip ta kalkuliacija įvyks ir tie visi tostai bus įgyvendinti.

Dar daugiau, aš likau ypač nustebęs, kad būsimas finansų ministras – na, negali pykti, turi darbo viešajame sektoriuje vos kelių mėnesių patirties – nežino, kas yra pažangos lėšos. Ir čia turbūt nenuostabu, kad kai kurios ministerijos ir sako: ai, mums praėjusi valdžia nepalikė pinigų, dėl to stringa projektai. Aš neįsivaizduoju, kaip reikia dirbti vyriausybėms, kurios įsivaizduoja tik atėjusios, kad prieš tai pasaulis neegzistavo. Deja, jis egzistavo. Tasą yra būtina užtikrinti, nes jeigu įsivaizduojate, kad viską nubrauksite ir pradėsite žalią žolę iš naujo dažyti žaliai, nebus jokio rezultato per šią kadenciją.

LRT auditas buvo jau čia daug kartų aptartas. Bet kas dar kelia nerimą, kad jau dėmesio centre ir taikinyje atsiranda ir Medijų rėmimo fondas. Nepriklausomą, kritinį požiūrį demonstruojanti žiniasklaida yra tarsi deguonis, kuriuo gali kvėpuoti demokratiška valstybė. Ir akivaizdu,

kad tai tampa taikiniu. Tikrai nekritikuosiu jau nueinančio ministro Š. Biručio, bet žmogus bent jau kalbėjo ir labai daug akcentavo kovą su dezinformacija. Šiandien Kultūros ministerija su šiuo pagrindiniu tikslu yra atiduodama „Nemuno Aušrai“ ir aš pažiūrėsiu, kaip būsimasis ministras kovos su dezinformacija, kai jo partijos pirmininkas pats yra dezinformacijos šaltinis.

Aš jau nebekalbėsiu apie energetiką, kur daug čia buvo visokių svarstymų, bet iš esmės naujai paskelbtas konkursas dėl antrojo jūrinio vėjo parko vėl sustabdytas. Krašto apsaugos ministrė irgi nebepasislėps nuo byrančios savo komandos. Tai neduoda pasitikėjimo, kad viskas šioje ministerijoje, kuri turi rūpintis gynyba, yra *okay*. Galiausiai liūdna matyti, kad nekalbame apie idėjas – kalbame iš esmės tostais ar lozungais, ir visas kabineto formavimas kaip politinis turgus, kai to turgaus vadovybė tiesiog sprendžia, kaip panaudoti, nežinau, likusią dešrą, kurios baigiasi galiojimo laikas. Labai laukiame atnaujinto Vyriausybės programos priemonių plano, labai laukiame biudžeto projekto, nes tai, ką dabar jūs atnešate ir bandote pasakyti, ir į kokį procesą įveliate, yra neatleistina.

PIRMININKAS. Dėkojame. Aš tik noriu atkreipti dėmesį – jūs viršijote labiau negu R. Žemaitaitis.

Toliau mes, gerbiami kolegos, pagal Seimo statutą, turime galimybę išklausti Ministrę Pirmininkę I. Ruginienę. Jai suteikiamas žodis. Prašom.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami Seimo nariai, išklausėme įvairias nuomones ir tikrai dėkoju jums už pateiktas išvalgas. Kai kuriuos dalykus tikrai keista girdėti, ypač apie tai, kad neaišku, kas programą rašė, neaišku, kaip jina bus vykdoma. Bet programa yra tęstinis darbas XIX Vyriausybės. XIX Vyriausybė išipareigojo tam tikrus dalykus, ir mes, kaip nauja Vyriausybė, deklaravome, kad tuos darbus tęsime, tęsime dar daugiau. Aišku, man labai keista, kartu turbūt keista girdėti buvusių premjerų skaudžią patirtį dėl nešiojamų raštelų ir nurodymų daryti tam tikrus sprendimus. Noriu pasakyti, kad mes, būsima Vyriausybė, esame kitojie ir demokratiniai procesai mūsų Vyriausybėje yra labai svarbu. Tos partijos, kurios jungia koaliciją, remiasi demokratiniais procesais, vadinasi, sprendimų priėmimas galbūt jums ir bus keistas, bet bus jis sąžiningas ir demokratinis. Man labai gaila, kad anksčiau buvo tokia patirtis, kurios mes tęsti neketiname.

Mes su savo Vyriausybės programa aiškiai deklaruojame, kad norime stipresnio viešojo sektoriaus, norime girdėti bendruomenes, norime vystyti socialinį dialogą ir per dialogą spręsti problemas, norime investuoti daugiau į gynybą, ką jau demonstravome ir demonstruosime toliau, norime tvirto socialinio pagrindo kiekvienam gyventojui, norime, kad algos didėtų, mūsų senjorai jaustųsi oriai, o pažeidžiami žmonės galėtų gyventi daug geriau. Man labai gaila, kad mūsų siekiai, mūsų įrašytos nuostatos vertinamos kaip populistinės idėjos. Taip, aš suprantu, kad kai kam būtų priimtinau viską nuręžti, taip taupyti ir neskirti dėmesio tiems, kam labiausiai to dėmesio reikia, bet vėlgi mes esame kitokia Vyriausybė ir einame kitokiu keliu. Man atrodo, kad pagarba žmogui, kurios nejuto mūsų Lietuvos gyventojai ilgą laiką, būtent ir atnešama mūsų rankomis.

Noriu padėkoti už šitą sunkų nueitą kelią. Tikrai dėl mūsų susitelkimo kartu visi priėjome finišo tiesiąją, ir aš tikiu, kad, nepaisydami kritikos, nepaisydami tam tikrų spaudimo būdų, galėsime išeiti su tais darbais, kurių reikia Lietuvai. Mes jau demonstravome, kad tai galime padaryti, ir darysime toliau. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame Ministrėi Pirmininkei. Vadovaudamiesi Seimo statutu dabar turime galimybę dar kartą užduoti klausimus premjerei ir visiems paskirtiems ministrams. Tam skirta iki pusantros valandos. Žodis klausti suteikiamas pirmai užsirašiusiai V. Čmilytei-Nielsen. Prašom.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama premjere, norėčiau jūsų paklausti vieno labai konkretaus klausimo. Kada planuojate pateikti biudžeto projektą? Ar jame jau atsispindi jūsų šioje Vyriausybės programoje įrašyti išipareigojimai?

Antras klausimas. Jūs, atrodo, jau pasiruošėte atsargines dureles kultūros ministrui, ką tik pasakiusi, kad galima pateikti, galima ir *nuimti*. Kokį bandomąjį laikotarpį jam esate numačiusi, 2–3 mėnesius? Kaip jūs apskritai vertinate galimybes kovoti su dezinformacija, kai žmogus, pa-

teiktas į kultūros ministrus, savo pirmąjį viešą pasirodymą pradeda nuo kalbėjimo apie tai, kad Lietuva yra iš esmės tamsi, nenusisėkusi šalis, nesėkminga, o tai yra priešišką valstybių nuolat primetamas naratyvas? Trys klausimai.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimus. Pirmiausia dėl biudžeto. Iki spalio 17 dienos jis turi ateiti į Seimą, yra tam tikri terminai. Finansų ministerija aktyviai dirba, jau pirmą raundą perėjo, dabar nuo šios savaitės pradedami kiti derybų raundai dėl biudžeto. Tikrai laiku Seimą pasieks visas paketas.

Dabar dėl pačių ministrų. Aš nenoriu išskirti nė vieno ministro. Šita Vyriausybė turi dirbti gerai ir aš labai tikiuosi, kad kiekvienas ministras, atlikdamas savo pareigą, darys tai pagal sąžinę, dirbs daug ir dirbs Lietuvos labui. Tokia užduotis kiekvienam iškelta, tikiuosi, kad ministrai tai ir vykdys.

Dėl pasisakymų. Pati klausiau tą patį pasisakymą, nereikia sutirštinti spalvų – tikrai nebuvo pasakyta, kad Lietuva yra tamsi. Man atrodo, kaip tik mes deklaruojame ir norime pasakyti, kad kiekvienas Lietuvos žmogus turi būti išgirstas ir jam turi būti demonstruojama pagarba, tą sakiau ne vieną kartą, nepaisant žmonių įsitikinimo, nuomonės ir vertybių. Ilgą laiką Lietuva buvo skaldoma ir žmonės buvo rūšiuojami į gerus ir blogus, bet, man atrodo, reikia šiandien parodyti tai, kad mes gerbiame kiekvieną, kuris turi galbūt mums net ir nelabai priimtina nuomonę. Turime dirbti ir kalbėti su visais.

PIRMININKAS. Klausia L. Girskienė. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš norėjau paklausti, ar jūsų Vyriausybė ruošiasi keisti bendravimo stilių, nes iki šiol buvusios vyriausybės buvo, sakyčiau, labai uždaros ir bendruomenės neturėdavo galimybės susitikti su ministrais, pabendrauti sprendžiant tam tikras problemas? Aš norėčiau jums palinkėti būti atvirai Vyriausybei. Kokį jūs turite matymą šiuo klausimu? Ar žmonės galės užsirašyti į priėmimą pas jus, į priėmimą pas ministrus ir panašiai?

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Man atrodo, kad mes jau nuo to pradėjome savo pirmus žingsnius, ir ne tik nuo deklaracijų, bet ir nuo darbų. Aš jau pati esu su keliomis bendruomenėmis susitikusi ir toliau tai darysime. Tas yra planuojama, tikrai reikalausiu ir iš ministrų, kad sprendimai būtų priimami dialogo būdu – tos suinteresuotos šalys, bendruomenės turi dalyvauti priimant sprendimus. Kaip turėjome tokią praktiką, ją tik stiprinsime ir tęsime. Mes turime būti atvira Vyriausybei: atvira Vyriausybė šitam Seimui, bet lygiai taip pat ir išorei, ir tiems žmonėms, kurie mus rinko.

PIRMININKAS. Klausia R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mano klausimas būtų energetikos ministrui, nes mes tikrai su Žygimantu daug diskutavome, daug kalbėjome jau ir prieš tai. Gerbiamas ministre, vis dėlto mes šnekėjome apie galimą kainos vartotojams sumažinimą. Ir jūs užregistravote projektą, tai yra Vyriausybės darbas. Gal galėtumėte plačiau (kadangi dabar girdi opozicija, kuri irgi jus kritikuoja dėl tam tikrų dalykų, dėl politinių dalykų ir panašiai), ką pavyko padaryti ir kokią naudą atneš naujas projektas, kada vartotojams sumažės elektros kaina?

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už aktualų klausimą. Iš tiesų, pirmasis etapas buvo dar praeitoje kadencijoje, visuomeninio tiekimo sudėliojimas, ir tenai numatėme galimybę, kad visuomeniniame tiekime gali likti pažeidžiami vartotojai. Mūsų siūlymas būtų orientuotas pirmiausia į pažeidžiamus vartotojus, tokių Lietuvoje yra 220 tūkst. Tai jiems planuojame ir dėliojame veiksmus, kad nuo sausio 1 dienos visuomeninio tiekimo kaina galėtų mažėti. Skaičius dėliojame ir manau, kad iki 4 centų, toks variantas yra galimas. Vadinasi, jeigu dabar visuomeninio tiekimo kaina yra apie 20 centų, galėtų pamažėti iki 16 centų už kilovatvalandę. Tai čia yra pirmas etapas. Turime dar visą vartotojų gynimo paketą, apsaugos paketą. Tai čia yra tikrai vienas iš žingsnių, toliau juos darysime ir kryptingai, ir nuosekliai.

PIRMININKAS. Klausia A. Gedvilas. Prašom.

A. GEDVILAS (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas energetikos ministre, linkėdamas jums sėkmės ir vertindamas, kad jums tikrai neprireiks 100 dienų, kad pradėtumėte efektyviai dirbti savo darbus, norėčiau jūsų paklausti. Kaip planuojate spręsti persipynusius, ypač stiprius verslo, politikos, o kartais – galbūt net asmeninius interesus, kurie tiesiogiai kenkia visai

energetikos sistemos, o kartu ir veikia Lietuvos vartotojus? Ar esate pasirengęs atsilaukti prieš tą didžiulį spaudimą, su kuriuo, neabejoju, susidursite, ir priimti sprendimus, vadovaudamasis valstybės ir žmonių interesais? Ar vis dėlto galime tikėtis, kad būsite laisvesnis ir ryžtingesnis ir nebūsite veikiamas anksčiau delegavusių asmenų? Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Taip, kaip ir anksčiau, taip ir dabar vadovaujuosi skaidrumo, sąžiningumo principais ir dėl to visa veikla energetikos sektoriuje būtent bus į tai orientuota. Jeigu yra net kokių menkiausių įtarimų dėl energetikos sektoriaus neskaidrumo, tikrai lauksiu tų pastebėjimų. Ir patys darome papildomus tyrimus, tai tikrai, ar tai būtų auditai, ar kiti dalykai, jie bus nuosekliai vykdomi.

Jeigu klausimas yra dėl kažkokių ankstesnių įtakų, reikėtų galbūt konkretizuoti tą klausimą, bet, kaip ir minėjau, tikrai pagrindinis principas yra dirbti Lietuvos žmonių gerovei ir, be abejo, tam nuosekliai darome visas priemones.

PIRMININKAS. Klausia S. Kairys. Prašom.

S. KAIRYS (LSF). Ačiū. Mano klausimas turbūt premjerei apie pirmininkavimą Europos Sąjungos Tarybai. Vėlgi, ką stebiu viešojoje erdvėje, vienas po kito kalbate, tiek būsimas kultūros ministras, tiek, mačiau, ir Seimo Pirmininkas, apie desovietizacijos procesus, Desovietizacijos komisijos naikinimą ir panašiai. Aš vėl grįžtu prie klausimo. Galite pasakyti aiškiai, nes jau dabar tą reikia daryti Briuselio koridoriuose, tai kaip mes mokysime kitas Europos Sąjungos šalis kovoti su sovietiniu palikimu, su istorijos klastojimu ir panašiai? Kokius pavyzdžius jūs pateiksite užsienio partneriams? Ši nuostata yra prioritetinga Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai sąrašė.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Nežinau, apie kokius prioritetus jūs kalbate. (*Balsas salėje*) Aš tai žinau, kokie yra prioritetai, bet ne Desovietizacijos komisija turbūt prioritetas. Bet man atrodo, kad mes, kaip Lietuva, kaip pažengusi šalis ir greitai besivystanti šalis, tikrai turime ką parodyti Europos Sąjungai ir tą padarysime.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Mano klausimas būtų energetikos ministrui. Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtinta nuostata, kad tautos ūkio svarbiausios šakos priklauso valstybei ir kad valstybė reguliuoja ūkinę veiklą taip, kad ji tarnautų bendrai tautos gerovei. Tad, gerbiamas ministre, tai ištis yra konstitucinis įpareigojimas. Kokie bus jūsų veiksmai? Aš suprantu, 2020 metai, pandemija. Kažkaip staiga ketvirtadalis to monopolininko, auksinės žąsies „Ignitis“, kuri deda auksinius kiaušinius, buvo pusvelčiui perleista privatininkams. Ar jūs imsitės veiksmų įvertinti, ar „Ignitis“ valdomas efektyviai ir tarnauja viešajam interesui? Kokie bus sprendimai? Kaimynai estai jau net su *dukterine* įmone susitvarkė – išpirkio jos akcijas už 205 mln. įmonės lėšomis. Tad, gerbiamas ministre, norėčiau jūsų atsakymo į šį itin svarbų klausimą. Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Turbūt svarbu pabrėžti, ką ir pacitavote, kad „Ignitis“ yra valdomas valstybės. Būtent ta akcijų dalis – 75 %, kurie yra turimi valstybės, užtikrina galimybes valstybei valdyti per lūkesčių raštus, per valdybas ir kitus kontrolės instrumentus.

Na, o klausimas, taip, natūralu, nuolat mes turime... Pabrėžčiau, kad „Ignitis grupėje“ taip pat yra ir ESO įmonė, kurios procesus nuolat tobuliname, tikrai yra ką veikti, ką tobulinti. Toliau tą kryptingai darysime.

O klausimas dėl „Igničio“. Žinote, yra daug vaidmenų: „Ignitis“ yra ir elektros energijos tiekėjas, taip pat ir atsinaujinančios energetikos vystytojas, ir dujų tiekėjas. Kiekviena ta sfera turi savo niuansų, savo prioritetų, bet, kaip ir minėta anksčiau, esminis dalykas yra tas, kad ši įmonė kaip ir anksčiau, taip ir dabar dirbtų mūsų vartotojų interesams.

PIRMININKAS. Klausia S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Aš klausimą norėsiu užduoti ekonomikos ministrui ir gerbiausiai premjerei. Bet įžangoje norėčiau pagirti E. Sabutį, kaip buvusį susisiektimo ministrą, kuris atsispyrė R. Žemaitaičio spaudimui pakeisti uosto direktorių vienos uosto kompanijos vardu. Ir šiandien, gerbiama premjere, gerbiamas ekonomikos ministre, R. Žemaitaitis ką tik iš tribūnos kalbėjo labai

labai konkrečiai, kad valstybinėse įmonėse bus naikinamos nepriklausomos valdybos. Tai reiškia didesnį politizavimą. P. Poderskis tą jau ką tik padarė su urėdija tiesioginį valdymą įvedęs ir atleidęs visą valdybą. I. Hofmanas aktyviai tam prieštaravo, kai buvo bandoma *pastatyti* savus.

Gerbiama premjere ir gerbiamas ekonomikos ministre, įgyvendinantis įmonių valdymo politiką, ar jūs atkartojate ir planuojate naikinti nepriklausomas valdybas ir gerąją EBPO praktiką, ar reikia nubraukti šiuos R. Žemaitaičio pliurpalus į nebūtį ir jūs nieko nedarysite su tuo? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Niekas neplanuoja naikinti valdybų, dar daugiau, rudenį tikrai ateis Darbo kodekso pataisa. Mes norime įteisinti darbuotojų atstovavimą savivaldybių ir valstybės valdomų įmonių valdybose, kad kiekvienoje valdyboje būtų darbuotojų atstovas. Man atrodo, kad stiprinsime valdybas ir stiprinsime patį darbą.

PIRMININKAS. Klausia I. Braziulienė. Prašom.

I. BRAZIULIENĖ (LSDPF). Laba diena, aš turiu porą klausimų. Vieną klausimą turiu sveikatos apsaugos ministrei, o kitą – švietimo. Gerbiama sveikatos apsaugos ministre, dėl savivaldybių ligoninių pasirengimo krizinėms situacijoms. Sakykite, ar viskas ir toliau liks ant savivaldos pečių? Galbūt yra numatytas finansavimas iš valstybės biudžeto?

O švietimo ministrės norėčiau pasiteirauti dėl švietimo įstaigų vadovų kompetencijų pakartotinio vertinimo. Kokia yra ministerijos nuomonė ir matymas šiuo klausimu? Labai ačiū.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju jums, gerbiama Seimo nare, už klausimą. Iš tiesų norėčiau pabrėžti, kad sveikatos sistemos atsparumas civilinėms, hibridinėms ir karinėms grėsmėms yra viena iš tų prioritetinių, strateginių veikimo krypčių mūsų Vyriausybės sveikatos programos dalyje. Mūsų požiūris į sveikatos sistemos atsparumo didinimą ir ligoninių, gydymo įstaigų pasirengimą ekstremalioms situacijoms ir grėsmėms yra sisteminis. Mes intensyviai koordinuojame tą procesą. Dirbdami XIX Vyriausybėje, mes išsikėlėme tris kryptis, kaip mes didinsime sveikatos sistemos atsparumą, ir pagal XX Vyriausybės programą mes taip pat tęsime trimis kryptimis sveikatos sistemos atsparumo didinimą. Pirmiausia – stiprinsime infrastruktūrą, antra kryptis – medikų pasirengimas dirbti kritinėmis, ekstremaliomis situacijomis ir karinių grėsmių atveju, taip pat kompetencijų didinimas, tarnybų veikimo sinchronizavimas ir Lietuvos veikimo pagal NATO algoritmus užtikrinimas. Dirbdami ir atsižvelgdami į tuos tris tokius prioritetus, jau parengėme 23 ligoninių sąrašą, gydymo įstaigų sąrašą, apimančią visos Lietuvos savivaldybes, įvertinome investicijų poreikį ir dabar dirbame prie to klausimo, kaip sistemiškai ir kompleksiskai koordinuojant pastangas iš ministerijos padėti joms pasirengti. Bendradarbiavimas su savivaldybėmis, be abejonės, bus intensyvus ir apims taip pat ir regionų sveikatos politikos įgyvendinimo klausimą, kadangi tos ligoninės bus mūsų atraminės ligoninės. Iš tiesų ministerija dabar aktyviai dirba, kad gautų bendrą finansavimą visoms toms gydymo įstaigoms, kurios patenka į mūsų atsparumo grėsmėms užtikrinimo ir sveikatos sistemos užtikrinimo parengties sritį.

Noriu pabrėžti, kad dirbdami prie šio klausimo iš tiesų laikomės nuostatos, kad sveikatos sistema yra gynybos sistemos dalis. Ačiū.

R. POPOVIENĖ (LSDPF). Aš gal tada atsakysiu į antrąjį klausimą dėl vadovų kompetencijų vertinimo. Išties ugdymo įstaigų vadovų kompetencijų vertinimas yra vienas iš švietimo kokybės užtikrinimo veiksmų. Tikrai diskutuojame tuo klausimu, juolab kad ir įstatymų projektai yra Seimo narių užregistruoti dėl diskusijų, ar iš viso reikia vadovų kompetencijos vertinimą palikti, ar turime diskutuoti dėl to, kad galbūt reikia palikti tą pirminį vertinimą. Susitikimuose ir su profesinėmis sąjungomis, ir su vadovų profesinėmis sąjungomis, ir su vadovais, ir su Pedagogų profesine sąjunga išdiskutavome, kad iš tiesų pirminį vadovų kompetencijų vertinimą būtų tikslinga palikti, kaip ir minėjau, vien užtikrinant švietimo kokybės komponentą kaip vieną iš svarbiausių veiksmų. Šiuo metu laikomės tokios nuostatos ir, ko gero, keisime įstatymo nuostatas.

PIRMININKAS. Klausia R. Morkūnaitė-Mikulėnienė. Prašom.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama premjere, klausimas jums apie kultūros ministrą. Jūs sakėte, kad pati padėsite asmeniškai jam susidoroti su įvairiais iššūkiais. Įdomu, kada spėsime? Bet iš tikrųjų mane domina, ar nėra čia tokio plano, kad greit jį nušalinsite? Kaip tada reaguotų jūsų koalicijos partneriai? Ar neištiks vėl kokia krizė?

Antras klausimas taip pat dėl ministrų. Gal jūs galite pasakyti, kokia yra riba, kad nepasitikėtumėte savo ministru, jos ar jo veiksmams, ar tai programos punktų nevykdymas, gal kažkokie šešėliai, abejonės dėl skaidrumo, galbūt klaidingi sprendimai ar tūkstantiniai piketai?

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimus. Ne, nėra plano nušalinti. Aš kaip tik noriu, kad Vyriausybė stabiliai veiktų ir veiktų įgyvendindama savo programą.

Dėl pačių ministrų, man atrodo, čia labai normalios, paprastos taisyklės, kaip ir kiekvienam darbuotojui darbe. Kiekvienas, kas ateina dirbti, turi dirbti sąžiningai, turi dirbti pagal tuos suformuotus tikslus, kurie yra suformuoti Vyriausybės programoje, ir deklaruoti savo atsidavimą dirbdamas ir gindamas viešąjį interesą. Čia yra vieni iš pagrindinių kriterijų dirbant.

PIRMININKAS. Klausia A. Butkevičius. Prašom.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano klausimas būtų finansų ministrui ir tikriausiai premjerei. Kadangi jūs jau ir XIX Vyriausybėje dirbote, tai norėčiau jums priminti. Praėjusiais metais, kada mes svarstėme šių metų biudžeto įstatymą, kuris yra priimtas, netgi tokią frazę pavartočiau, kad kitais metais rengiant 2026 metų biudžeto įstatymo projektą laukiama gana liūdnos mišios dėl to, kad vien dėl finansinių išpareigojimų, kurie yra priimti iki šios dienos, išlaidos turi didėti virš 1 mlrd. eurų (kalbu tik apie valstybės biudžetą). Šiandien pasiklausiau O. Leiputės pasisakymų ir taip pat premjerės pasisakymų, kad jūs ruošiatės įgyvendinti Vyriausybės programoje numatytas nuostatas. Paskaičiavus labai greitai, nes ekonomistai ir finansininkai tą labai sugeba, reikia dar 3 mlrd. Finansų ministre, jūs laikysitės finansinės drausmės arba fiskalinės politikos drausmės? Ačiū.

K. VAITIEKŪNAS. Ačiū už klausimą. Iš tiesų apie tai esame kalbėję, kad ne tik Vyriausybės programa yra, bet ir koalicinė sutartis, kurioje labai aiškiai yra nurodoma, kad centro kairės politika bus vykdoma tiek, kiek leidžia fiskalinis tvarumas, ir tikrai numatoma jo laikytis. Pagrindinis iššūkis vis dėlto yra mūsų geopolitinė padėtis, o ne noras išlaidauti.

PIRMININKAS. Klausia J. Šukevičienė. Prašom.

J. ŠUKEVIČIENĖ (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano klausimas būtų užsienio reikalų ministrui K. Budriui. Ministre, šiuo sudėtingu geopolitiniu etapu ir laikotarpiu artėja dar vienas labai svarbus Lietuvai ypatingos reikšmės etapas, turiu mintyje Lietuvos pirmininkavimą Europos Sąjungos Tarybai 2027 metų I pusmetį. Pakomentuokite, kokios stadijos jau yra pasirengimo procesai tiesiog tiek ir turinio, tiek administracinių klausimų prasme? Ačiū.

K. BUDRYS. Labai ačiū už klausimą ir ačiū už nuolatinę dėmesį mūsų pasirengimui pirmininkauti Europos Sąjungai. Iš tikrųjų per šį laikotarpį, ką padarėme XIX Vyriausybėje, tai parengėme prioritetus, kuriuos pasitvirtinome Seime. Ačiū už tai. Jau prie to dirbame.

Administracine prasme esame jau taip pat ir susidėlioję programą, sociokultūrinę programą, pirmininkavimo laikotarpiui, taip pat yra parengtas planas, kaip dirbsime trio drauge su Graikija ir Airija rengdamiesi pirmininkavimui. Taip pat esame apsitarę ir jau sudarę planą, kaip išplėsimė nuolatinę atstovybę Europos Sąjungoje. Vyriausybė yra pritarusi skatinimo priemonėms tiems asmenims, kurie bus tiesiogiai įsitraukę į pirmininkavimą, nes laikas bus tikrai intensyvus ir reikės daug darbo tam skirti. Na, ir dabar XX Vyriausybėje reikės persikrauti, nes komandos keičiasi kai kurios. Vėl raginsiu ministrus, turės paskirti atsakingai viceministrus, kurie kuruos Europos Sąjungos reikalus, ir toliau Vyriausybės Europos Sąjungos komisijoje derinsimės ir grįšime po kiekvieno etapo į Seimą. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia M. Maldeikis. Prašom.

M. MALDEIKIS (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Arba premjerei, arba užsienio reikalų ministrui. Tiesiog ten buvo truputį nesusipratimų dėl Kinijos klausimų, tiesiog labai trumpai, kad užfiksuotume, Kinija yra grėsmė, ar ne, šitai Vyriausybei?

K. BUDRYS. Nėra ir nebuvo vertinamos valstybės Lietuvos Respublikoje pagal tai, ar kelia kokią grėsmę Vyriausybei. Eina kalba apie valstybei keliamas arba nekeliamas rizikas, grėsmes. Jų vertinimas yra atitinkamai rengiamas ir pristatomas Nacionalinio saugumo strategijoje ir kituose dokumentuose. Aš labai norėčiau, kad ir ateityje nekistų grėsmių vertinimas, priklausomai nuo politinių paskyrimų. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia T. Prajara. Prašom.

T. PRAJARA (*LSDPF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas žemės ūkio ministre, mano gimtasis Sūduvos kraštas yra vienas iš stipriausių žemdirbystės ir pienininkystės ūkių tarp regionų Lietuvoje. Noriu jūsų paklausti, kaip XX Vyriausybė savo programoje numato užtikrinti sąžiningas supirkimo kainas ūkininkams ir tvarią paramą pieno bei grūdų sektoriams, nes yra labai svarbu, kad jie išliktų konkurencingi tiek Lietuvos, tiek Europos Sąjungos rinkose? Dėkoju.

A. PALIONIS. Labai ačiū už klausimą. Noriu pastebėti, kad jau dabar Žemės ūkio ministerijoje yra sudaryta darbo grupė, kuri iki spalio 3 dienos laukia iš visų socialinių partnerių, ne tik iš žemės ūkio sektoriaus, bet visų, kurie dalyvauja tiekimo grandinėse, pasiūlymų dėl įstatymo projekto keitimo, dėl nesąžiningų veiksmų perkant, parduodant pieno produktus. Taip pat yra dėl observatorijos kūrimo, kas irgi numatyta ir XX Vyriausybės programoje, ji įvertintų ūkių sąnaudų lygį, gaminant pieno produktus, kad galėtume įvertinti, ką labai dažnai girdime ir viešojoje erdvėje, kada gamintojai, pagaminę pieną, priduoja, žemiau savikainos gauna atsiskaitymą. Tai ši priemonė irgi jau yra kūrimo stadijos.

Dėl javų, grūdinių kultūrų, kur mes dabar susiduriame su tomis pačiomis problemomis, kurios yra tikriausiai pasaulinių rinkų kainų nustatymo, tai lapkričio mėnesį yra kvietimas, kuris yra organizuojamas dėl ūkių modernizavimo. Yra skatinama diversifikuoti pajamas, kad grūdinių kultūrų augintojai, kurie užsiima tiktai grūdais, taptų mišriais ūkiais, kadangi jie turi, galima sakyti, ir gamybinę bazę, ir pašarų turi, kad jie taptų mišriais ūkiais.

Dabar yra numatyta kryptis, žiūrime pagal valstybės apsirūpinimą maistu geopolitinėje situacijoje, kad kiauliena mes apsirūpiname viso labo tik 42 %. Tai prioritetai būtų tokiems ūkiams, kurie savo kryptį dar kaip šaką prisiimtų ir kiaulininkystę. Yra dar ir daugiau priemonių, bet Kaimo reikalų komitete galėsime pristatyti plačiau.

PIRMININKAS. Klausia R. Kaunas. Prašom.

R. KAUNAS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano klausimas bus energetikos ministrui. Gerbiamas ministre, dar visai neseniai teigėte, kad sąlygos gamintiems vartotojams, kurių skatinimas yra mūsų valstybės strateginė kryptis, nesikeis. Dalinai taip ir yra. Visgi šiandien girdime, kad yra pasiduodama lyg ir nepriklausomų tiekėjų, tai yra verslo, prašymams amortizuoti neva patiriamus nuostolius dėl gaminančių vartotojų. O šiandien mes dar turime kas dvejus metus nurašomą gaminančių vartotojų sukaupą elektros energijos kiekį ir vis dar neturime sprendimo dėl galimybės perduoti sukaupą elektros energiją artimiausiems giminaičiams.

Gerbiamas ministre, kaip jūs manote, kaip jūs matote šią situaciją? Galbūt šiame kontekste mes galėtume pažvelgti plačiau ir atsižvelgti ne tik į verslo, sakykime, išsakomas problematikas, bet ir pasižiūrėti į visuomenės lūkesčius ir bendrame sprendime atsižvelgti į mano tas paminėtas dvi problematikas. Koks jūsų požiūris?

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą, tikrai aktualus klausimas. Pirmiausia noriu nuraminti, kad tikrai nėra jokių esminių pokyčių, tai yra dvipusės apskaitos modelis, kuris buvo, jis lieka ir jis liks, jokių pokyčių čia nėra.

Dėl pačių vartotojų, gaminančių vartotojų, atsiskaitymo metodo ir mokėjimo už pasinaudojimą tinklais. Kaip žinoma, kiekvienų metų sausio 1 dieną keičiasi mokesčiai ir jie svyruoja, kalbu už kilovatvalandę, už tą vadinamąjį pasaugojimą, mokamus 5–6 euro centus. Tose ribose kiekvienų metų sausio 1 dieną vyksta pokyčiai. Tai šitie pokyčiai dėl apskaitos metodo, išlaikant apskaitos patį metodą, yra reikalingi tam, kad mums nereikėtų įvesti vadinamojo *net billing*, arba grynojo atsiskaitymo, sistemos. Tiesiog matėme rinkoje situaciją, tai yra būtent ta garantija ir užtikrinimas, kad gaminančių vartotojų schema būtų ta pati.

Dėl jūsų klausimo dėl pasinaudojimo giminaičiams, tai tikrai noriu užtikrinti, kad irgi tai turime vizijoje, tai siejame su aktyvaus gaminančio vartotojo koncepcija. Yra rengiami pakeitimai ir jie turbūt galėtų įsigaliooti jau nuo... Galėtų būti svarstomi pavasario sesijoje ir tikrai su jais ateisime į Seimą.

O dėl teiktų pasiūlymų, šiuo metu yra pateikta viešojo konsultacija dėl būtent dvipusės apskaitos modelio išlikimo, dėl tam tikro pakoregavimo. Tai visa viešojo konsultacija vyks, įstatymų

teikimas Seimui. Manau, turėsime tikrai normalią diskusiją ir surasime pačius geriausius sprendimus gaminantiems vartotojams. Tikrai dar kartą noriu pasakyti, kad šie metai yra vieni iš rekordinių pagal gaminančių vartotojų plėtrą ir būtent ta nuosekli parama ir davė tą rezultatą. Taikome visas priemones, kad ir toliau tokia plėtra būtų.

PIRMININKAS. Klausia M. Gedvilas. Prašom.

M. GEDVILAS (NAF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano klausimas būtų švietimo ministrei, tačiau galbūt ir sveikatos ministrė turi kokių nors įžvalgų. Kaip jūs planuojate pagerinti jaunuolių fizinę ir psichoemocinę būklę, nes, kaip rodo statistika, šie rodikliai stipriai keliauja žemyn? Manųčiau, kad jau reikėtų kuo greičiau imtis kokių nors veiksmų. Ačiū.

R. POPOVIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Iš tiesų ir emocinis, socialinis laukas, ir emocinė kultūra, ir fizinis aktyvumas viena iš prioritetinių sričių buvo ir XIX Vyriausybės, ir dabar XX Vyriausybės. Stiprindami emocinę kultūrą ir socialinį, emocinį lauką mokyklose, tikrai turime, ruošiamo su Sveikatos apsaugos ministerija bendradarbiavimo planą ir veiksmų planą, kuriame numatysime bendras veiklas.

O kalbėdami apie fizinį aktyvumą, kaip vieną iš prioritetinių sričių, didelį dėmesį skirsime vaikų fizinio aktyvumo stiprinimo programoms. Tą pradedame nuo pat mažiausių, nuo ikimokyklinukų, nes šios veiklos tęstinumas ir nuoseklumas yra labai svarbu. Jau rugsėjo mėnesį ikimokyklinio amžiaus vaikams startavo nauja programa, kuri yra tęstinė, kuri apima ketverių metų laikotarpį, ir tas finansavimas tęstinis programoms, nenutrūkstamas, ir tai bus kaip vienas iš stiprinimo rodiklių tęsiant veiklas ir taip stiprinant fizinį aktyvumą.

Žinoma, ir toliau bus tęsiamos įvairios tiek moksleiviams, tiek jaunimui, tiek senjorams fizinio aktyvumo programos, kurios apima tas pagrindines veiklas, prevencines veiklas, atkreipiant dėmesį į mūsų fizinį pasirengimą.

PIRMININKAS. Sveikatos ministre, prašom.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju. Aš turbūt tik paantrinsiu gerbiamai švietimo, mokslo ir sporto ministrei, kad mes iš tiesų rengiame platų bendradarbiavimo susitarimą, kaip sveikatos ir švietimo sektoriai kartu galėtų prisidėti prie geresnės fizinės ir psichinės gyventojų sveikatos. Į fizinę sveikatą ir psichikos sveikatą mes žiūrime iš skirtingų perspektyvų.

Pirmas dalykas, mes stebime vaikų sveikatos būklę per informacinę sistemą, mokinių profilaktinius sveikatos patikrinimus ir matome kritinių rodiklių nepatenkinamą lygį. Sveikatos ministerija turi kelis veikimo įrankius. Pirmiausia tai yra sveikatos stiprinimas ir prevencija, rizikos veiksmų prevencija... kuri veda į tą, sakykime, nepakankamą ir nepatenkinamą sveikatos lygį, per visuomenės sveikatos biurus, bendradarbiaujant su mokyklomis. Įgyvendiname ir esame numatę ir toliau tęsti daugybę programų, kurios lavina ir stiprina tiek fizinę, tiek psichinę sveikatą. O kai jau atsiranda poreikis gauti paslaugas gydymo įstaigose, tai mes kalbame apie parengtus paslaugų gavimo algoritmus, kuriems būtų teikiamas prioritetas ir jie būtų palankūs vaikams ir jaunimui gauti pagalbą kaip galima greičiau, kartu bendradarbiaujant ir su jaunimui palankiais sveikatos centrais. Žodžiu, dirbame tokiu populiaciniu lygmeniu, klinikiu sveikatos priežiūros lygmeniu dirbame stebėdami ir teikdami paslaugas.

PIRMININKAS. Klausia B. Vėsaitė. Prašom.

B. VĖSAITĖ (LSDPF). Mano klausimas yra premjerei. Gerbiama premjere, kadangi socialdemokratai lyderiauja šioje Vyriausybėje, tai man rūpimas klausimas, kaip mes elgsimės: ar išlaikysime socialdemokratinį veidą žmogaus teisių srityje, tarkime, dėl Konstitucinio Teismo sprendimo įgyvendinimo dėl partnerystės, dėl reprodukcinės teisių? Šių dalykų Vyriausybės programoje nėra, bet ar yra, tiesą sakant, mintyse?

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū, Birute, už klausimą. Man atrodo, aš jau vieną kartą esu atsakiusi, kad koalicijos sutartyje mes susitarėme, nepaisydami įvairių nuomonių, kad Seimo salėje projektai bus teikiami ir balsuosime laisvai. Priklausys nuo mūsų Socialdemokratų frakcijos, ar mes išlaikysime socialdemokratinį veidą, ar ne. Jūsų projektas, tikrai žinau, jau paskutines stadijas pasiekė. Labai tikiuosi, kad net opozicija prisidės konsoliduojant balsus ir projektas bus priimtas.

PIRMININKAS. Klausia L. Šedvydis. Prašom.

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Dėkoju posėdžio pirmininkui. Du trumpi klausimai: vienas – premjerei, antras – krašto apsaugos ministrei. Premjere, XIX Vyriausybėje buvo suformuota, mano nuomone, labai nebloga praktika vieną dieną per savaitę (dažnai tai būdavo penktadieniai) premjerui ir Vyriausybės nariams lankyti Lietuvos regionus, išklausti vietoje išylančias problemas ir ieškoti sprendimų. Ar planuojate tęsti šią praktiką? Taigi, ar Vyriausybė vyks į vietas, į kurias nevažiuoja maisto kurjeriai?

Krašto apsaugos ministrei, kada Lietuvos žmonės ant žemės galės pamatyti tas naujai įsigijamas oro gynybos priemones, kurių spartus įdiegimas greta skraidant nedraugiškų valstybių dronams yra būtinas ir natūraliai jaudina visuomenę?

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Tikrai lankysimės regionuose, tiek aš, kaip premjerė, tiek atskirai ir ministrai pagal savo kompetencijos sritis. Tai darysime maksimaliai dažnai, kiek to reikalaus patys regionai ir kiek tai leis darbotvarkė.

PIRMININKĖ. Klausia... Atsiprašau, dar krašto apsaugos ministrė.

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). Dėkui. Iš tikrųjų tai labai priklauso taip pat ir nuo Valstybės gynimo tarybos sprendimo, nes mes pristatysime savo papildomą poreikį. Maždaug už 0,5 mlrd. eurų reikalingos papildomos sistemos, kai kalbame tiek apie sensorius, kai kalbame tiek apie efektorius, tai yra kinetinės ir ne kinetinės kovos su bepiločiais orlaiviais priemonės. Galėtume turbūt identifikuoti, kad visą paketą turėsime per artimiausias kelias savaites. Dalį procesų jau dabar vykdome iš dabar turimų lėšų ir tam tikrų vidinių jau anksčiau suplanuotų kovai su bepiločiais orlaiviais priemonių.

Noriu priminti, kad oro gynybai praeitais metais buvo suplanuota dar prieš tai buvusios Vyriausybės apie 700 mln. Mes esame suplanavę 2,5 mlrd. eurų. Įsigijimas kelių rūšių radarų, įsigijimas kelių rūšių kovos su bepiločiais orlaiviais priemonių jau vyksta. Šį mėnesį taip pat pasirašėme sutartis. Maždaug 18–24 mėnesių laikotarpiu pristatymas turėtų įvykti ir dabar tam tikras priemonės, kurias naudojame tiek ant žemės esančias, tiek kai kalbame apie mūsų sąjungininkų prisidėjimą, taip pat turime.

Beje, kartu pasinaudosiu galimybe pasidalinti ir tam tikromis naujienomis. Vakar su Ispanijos gynybos ministre lankėmės mūsų karinėje oro pajėgų bazėje Šiauliuose. Turėsime dvi rotacijas iš eilės – tiek oro policijos misijos, tiek pirmą kartą Lietuvai yra priskirti naikintuvai pagal rotacinę oro gynybos modelį. Aštuoni Ispanijos naikintuvai taip pat saugos mūsų oro erdvę. Vakar turėjau galimybę su Turkijos atstovais susipažinti su AWACS. Tai yra vadinamosios NATO akys ore. Vėlgi kelios misijos yra numatytos, jos taip pat sustiprins mūsų oro erdvės saugumą.

Taip pat dronų dienų metu turėsime tam tikrų pristatymų iš Ukrainos gamintojų, tikimės, kad ten galbūt tam tikri procesai galėtų pajudėti netgi šiek tiek greičiau, negu kad vyksta įsigijimas, pavyzdžiui, iš Jungtinių Amerikos Valstijų. Tikiuosi, kad per artimiausius kelis mėnesius mes turėsime jau ir atvykstančių tam tikrų priemonių, ir papildomų įsigijimų.

Po VGT posėdžio jau turėsiu pakankamai tikslų planą, ką kitais metais galėsime įsigyti. Bet kartu ir nenoriu sukurti iliuzijų. Deja, šiuo metu visos sąjungininkės ieško tam tikrų sprendimų. Sidabrinės kulkos kol kas nėra. Gynybos pramonės (tiek pajėgumų prasme, tiek atrastų sprendimų prasme) iššūkiai vis dar nėra įveikti.

PIRMININKAS. Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininkas J. Olekas. O paklausti galimybė dabar suteikiama T. Sadauskiui. Prašom.

T. SADAUSKIS (*NAF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Visų pirma, noriu palinkėti sėkmės naujai Vyriausybei. Su sėkmės palinkėjimu noriu užduoti klausimą naujai socialinės apsaugos ir darbo ministrei gerbiamai Jūratei. Norėčiau, kad išskirtumėte tris prioritetines sritis, kurioms skirsite didžiausią dėmesį. Jūsų ministerija tikrai plačiai kuruoja socialines paslaugas, tai kurios tos paslaugos būtų, jūsų nuomone, svarbiausios ir kur skirsite savo dėmesį? Ačiū.

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Man atrodo, mūsų visa Vyriausybės programa tikrai yra orientuota į žmogų. Tai bus labai labai svarbūs momentai ir mano darbe dirbant ministre šioje srityje.

Pirmas dalykas, kuris yra labai svarbus vertinant Lietuvos rodiklius, tai yra skurdo mažinimas. Lietuvoje pagal skurdo rodiklius, kai Europos Sąjungoje skaičiuojama mažiausios pajamos ir didžiausios pajamos, yra vienas didžiausių atotrūkių tarp mažiausiai pajamų gaunančių ir daugiausiai pajamų gaunančių. Lygiai taip pat žmonių, kurie išeina į pensiją, pensijų rodikliai, lyginant su Europos Sąjunga, yra vieni žemesnių. Europos Sąjungos vidurkis yra 58 % buvusio atlyginimo, o Lietuvoje tai tesiekia 46 %. Labai svarbu galvojant, kaip gerinti šiuos rodiklius, mažinti skurdą, o tai reiškia ir pensijų didinimą, pensijų indeksavimą ir net panaudojant viršplanines „Sodros“ surenkamas lėšas. Tai ir išmokos tėvams, auginantems vaikus, vadinamieji vaiko pinigai turės didėti, lygiai taip pat turėtų didėti ir minimalioji mėnesinė alga.

Antras galbūt toks irgi svarbus prioritetas. Lietuvoje ir jaunos šeimos, ir jau ne visai jaunos turi problemą įsigyti būstą arba gauti socialinį būstą. Tai irgi viena iš labai svarbių sričių, kad mažėtų eilės laukiančių socialinio būsto, ir kartu sudaryti galimybes jaunoms šeimoms, ypač regionuose, įsigyti būstą valstybei pagelbstint.

Ir gal išskirčiau trečią prioritetą – tai kolektyviniai santykiai darbe. Labai svarbu, kad kuo daugiau būtų pasirašyta kolektyvinių sutarčių tarp darbuotojų ir darbdavių. Tada akivaizdžiai turėtų gerėti darbuotojų darbo sąlygos ir jie jaustųsi oriai dirbdami, o darbdaviams, tai yra natūralu, jeigu yra kolektyvinė sutartis ir yra sutarta su darbuotoju, ko jie tikisi vienas iš kito, darbdaviams tai puiki galimybė turėti patikimus ir lojalius darbuotojus.

PIRMININKAS (J. OLEKAS). Ačiū ministrei. Žodį suteikiu L. Girskienei. Mums gerą žinią praneš.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Atvyko svečiai iš Klaipėdos Tauralaukio progimnazijos. Kviečiu pasisveikinti. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Sveikiname klaipėdiečius. Ir toliau klausia O. Leiputė. Prašau, kolege.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Dėkoju. Mano klausimas bus sveikatos apsaugos ministrei. Praėjusią kadenciją Jaunųjų gydytojų asociacijos iniciatyva buvo bandoma pasirašyti nacionalinį sveikatos susitarimą, tačiau taip ir nepavyko. Bet nemažas dėmesys buvo skirtas sveikatos raštingumui. Gal galėtumėte pakomentuoti, kaip jūs matytumėte, kaip būtų galima siekti to sveikatos raštingumo, kokia nuomonė apie prevencines programas, kokie būtų jūsų, kaip ministrės, uždaviniai?

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju jums, gerbiama Seimo nare ir frakcijos pirmininke, už klausimą. Sveikatos raštingumas iš tikrųjų yra pagrindas. Sveikatos raštingumo ugdymas, be abejonės, turėtų prasidėti ne tik nuo vaikystės, bet nuo turbūt prenatalinio laikotarpio, kai kalbame apie besilaukiančias būsimas mamas. Kitiškai svarbi funkcija, todėl kai kalbame apie sveikatos raštingumą, kalbame apie atsparumo didinimą. Sveikatos raštingumo programas mes diegiame ir įgyvendiname mokyklose, emocinio raštingumo, kuris didina, be abejonės, psichikos sveikatos atsparumą įvairiems rizikos veiksniams.

Kitas žingsnis po sveikatos stiprinimo intervencijų ir programų yra prevencinės programos. Tikrai labai ačiū už iškeltą klausimą dėl naudojimosi prevencinėmis programomis ir veiksmingumo. Noriu pasinaudoti proga ir pasakyti, kad tik kas antras Lietuvos gyventojas, kuris patenka į prevencinių programų aprėpties tikslinę grupę, sudalyvauja toje programoje. Bet prevencinės programos yra svarbiausias veiksnys, mažinant ir mirtingumą, ir sergamumą lėtinėmis ligomis. Todėl labai kviesčiau visus gyventojus pasinaudoti centralizuotai siunčiamų kvietimų dalyvauti programose mechanizmu.

Turbūt apibendrinama galėčiau pasakyti, kad sveikatos stiprinimas per visą žmogaus laikotarpį, tiek vaikystėje, paauglystėje, jaunų žmonių grupėje, ypač grupėje darbingo amžiaus žmonių, kurie taip dažnai nesilanko sveikatos priežiūros įstaigose, ir mūsų senjorų sveikatos stiprinimas tikrai yra prioritetas, kurį mes remiame per Visuomenės sveikatos stiprinimo fondo programas ir visuomenės sveikatos biuruose vykdomas veiklas. Tęsime šias iniciatyvas, nes, kaip jau minėjau, sveikatos stiprinimas yra mūsų sveikatos atsparumo principinis, pirminis veiksnys. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Toliau klausia K. Podolskis. Prašau. Ruošiasi V. Juozapaitis.

K. PODOLSKIS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Turėčiau porą klausimų: vieną sveikatos apsaugos ministrei, kitą aplinkos ministrui. Sveikatos apsaugos ministrei būtų klausimas. Vyriausybės pro-

gramos ne viename punkte yra kalbama apie nuotolines medikų konsultacijas. Kiek toks sprendimas prisidėtų prie eilių mažinimo? Ar dėl to nenukentės pacientai? Kaip tai mažins regionų netolygumus?

O aplinkos ministrui būtų klausimas dėl renovacijos procesų. Renovacijos procesų administracinės naštos mažinimas Vyriausybės programoje yra įvardintas kaip prioritetas. Kokias priemones planuojate įgyvendinti, kad gyventojams renovacija būtų greitesnė, paprastesnė ir kokybiškesnė? Ačiū.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju jums, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Iš tiesų nuotolinių konsultacijų plėtra yra vienas iš mūsų Vyriausybės sveikatos programoje numatytų strateginių stiprinimo aspektų. Iš tiesų nuotolinės konsultacijos yra skirtos būtent paslaugų prieinamumui padidinti. Padidinti paslaugų prieinamumą, mažinti eiles pas gydytojus, taip pat išvengti to apribojimo, ypač mažinant netolygumus tarp regionų gyventojų. Norėčiau pabrėžti, kad nuotolinės konsultacijos yra teikiamos ne pirminio susirgimo atveju, kai pacientas pirmą kartą ateina pas... ar kreipiasi į gydymo įstaigą. Nuotolinės konsultacijos yra skirtos pakomentuoti tyrimo rezultatus ar išrašyti siuntimui tyrimams atlikti. Todėl paslaugų kokybė tikrai nenukentės, o prieinamumas pagerės. Be abejonės, pagerės ir sveikatos priežiūros įstaigų efektyvumas. Nuotolinės konsultacijos, kurių teikimo tvarką mes parengsime iki 2026 metų vidurio, apims ir nuotolinę konsultaciją, skirtą gydytojui, kai šeimos gydytojas, pavyzdžiui, regione galės pasikonsultuoti su gydytoju dermatologu regioninėje ligoninėje ar universitetinėje ligoninėje, jeigu bus toks poreikis. Be abejonės, taip pat sutaupys laiko pacientams vykti dėl konsultacijos į gydymo įstaigą, paslauga bus gauta greičiau ir efektyviau. Taip pat dirbame prie nuotolinių konsultacijų gydytojo gydytojui apmokėjimo sistemos. Laikome nuotolinių konsultacijų plėtrą viena iš svarbesnių priemonių eilėms ir netolygumams mažinti, ypač regionų gyventojams gaunant sveikatos paslaugas.

K. ŽUROMSKAS. Dėkui, Karoli, už klausimą. Su Aplinkos projektų valdymo agentūra jau esame parengę priemonių planą. Jį pristatė Finansų ministerijai. Yra taip pat sukurta tarpinstitucinė darbo grupė, kurioje dirbtų daugiau ministerijos atstovų, taip būtų pasidalinama tiek atsakomybė, tiek būtų priimami greitesni sprendimai. Taip pat šiuo metu mes beveik baigiame susisteminti ir susidėlioti dėl Socialinio klimato fondo, kada intensyvumas socialiai remtiniams žmonėms būtų didesnis, o tai reiškia, kad jiems mažiau pinigų reikėtų prisidėti regionuose, taip pat paspartinant patį renovacijos procesą. Kalbame ne tik apie intensyvumo padidėjimą, bet taip pat kalbame ir apie kartu su Aplinkos projektų valdymo agentūra sukurta priemonių planą, kada priimamų sprendimų kelias nuo pat pradžių iki pat jau, kaip sakoma, noro finansuoti taip pat bus trumpesnis, aiškesnis ir mažiau turės biurokratinės naštos.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Juozapaitis. Prašau, kolega.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Gerbiama premjere, šiandien jūs, atsakydama čia į vieną iš klausimų apie istorinę atmintį, sakėte, kad jūs turite ką parodyti Europai ir rodysite. Aš noriu paklausti, ką jūs ruošiatės rodyti ir kas rodys, nes visi tie, kurie turi ką parodyti ir gali parodyti, dabar yra Daukanto aikštėje? Kiek aš skaitau naujienas, jie nesiruošia nieko niekam rodyti.

Bet aš grįžtu prie programos. 404 punkte jūs teigiate, kad būtina užtikrinti, kad kiekviena meno ir kultūros sritis turėtų savo nacionalinę teisiškai apibrėžtą įstaigą, prilygstančią esamoms nacionalinėms kultūros įstaigoms, kad būtų užtikrintas šių kultūros sričių gyvybingumas bei tęstinumas. Tai mano klausimas: kurios Lietuvos meno ir kultūros įstaigos sritys šiandien neturi savo nacionalinės teisiškai apibrėžtos įstaigos? Ką tiksliai reiškia „teisiškai apibrėžta įstaiga“? Ir ar ši programos nuostata reiškia, kad Vyriausybė ketina keisti pačios kultūros bendruomenės susiformavusius įsitikinimus ir statusą? Aš tik priminsiu, kad filosofas H. Kelzenas savo gryniosios teisės teorijoje pabrėžė, kad institucijos egzistuoja kaip teisės fikcijos, o kitas filosofas Dž. Serlis teigia, kad jos egzistuoja tik tiek, kiek egzistuoja kolektyviniai įsitikinimai ir statuso funkcijos. Taigi toks trumpas klausimas. Nenoriu varginti jūsų paskirto ministro.

PIRMININKAS. Kolega, jau laikas!

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Kadangi norite padėti, gal jūs galite pagelbėti šiuo klausimu? Ačiū jums.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Na kodėl, galėjote paklausti ir kultūros ministro... (*Balsas salėje: „O jis programos nerašė!“*) ...bet atsakysiu ir aš. Pirmiausia jau vakar su kultūros bendruomene buvau susitikusi, girdžiu jų išreikštus lūkesčius ir toliau tą intensyviai darysime. Visiškai gerbiu teisę į kitokią nuomonę, visiškai gerbiu teisę į kritiką ir pastabas ir manau, kad aktyvi pilietinė visuomenė tai yra demokratijos išraiška. Todėl šiandien vykstantis protestas tai yra ženklas, kad dar daugiau turėsime dirbti su kultūros bendruomene ir tartis, ir užtikrinti šiai bendruomenei normalias socialines garantijas, užtikrinti galimybę dirbti normaliomis sąlygomis. Ir jokių būdu programinėmis nuostatomis mes nesiekiame keisti įsitikinimų ir statuso, mes kalbame apie tai, kad kultūrai turi būti deramas dėmesys. Jis ir bus parodytas. Ko reikalausiu ir iš būsimo ministro? Tai sprendimų priėmimo kartu pasitariant su kultūros bendruomene. Tą vakar deklaravau ir jiems.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia A. Bilotaitė. Prašau, kolege.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Mano klausimas bus dviem ministrams, tai yra teisingumo ir švietimo. Klausimas tokia labai skaudžia ir opia tema – seksualinio smurto prieš vaikus tema. Tendencijos yra tikrai liūdnos, skaičiai didėja. Vien pernai yra fiksuota apie 400 tokių pranešimų, šiuo metu vyksta 641 ikiteisminis tyrimas. Dabar ypač didelė grėsmė yra smurtas virtualioje erdvėje. Klausimas teisingumo ministrei. Situacija tokia, kad Valdyba yra suformavusi darbo grupę, kuri dirba Seime, bet Teisingumo ministerija iki šiol ignoruodavo ir tiesiog nedalyvavo mūsų formatais. Klausimas jums: ar planuojate ištraukti, nes Teisingumo ministerijos dalyvavimas yra labai labai svarbus, ypač seksualinio smurto tema?

Ir Švietimo ir mokslo ministerijai, ministrei. Tikrai yra nemažai programų, vakar buvo paminėta, kad yra 15 prevencinių programų, tai klausimas jums. Ar šitas klausimas taps prioritetas jūsų darbotvarkėje, nes tam tikrai reikia labai didelės politinės valios, kad nebūtų šiaip daug programų? Reikia ir parengti pačius pedagogus, ir tikrai mokyti vaikus ir pedagogus to saugumo, kas yra saugumas. Tai ar ketinate imtis tokių ne epizodinių veiksmų, bet tokių sisteminių, nes tema yra tikrai labai skaudi? Ačiū.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, kolege. Tikrai keliate labai svarbią temą. Smurtas jokia forma nėra pateisinamas. Pirmiausia mes, visi ministrai, turime imtis priemonių, tiek prevencinių, tiek jaunimo švietimo klausimais, tiek suteikiant pagalbą aukoms, patyrusioms smurtą.

Kalbant apie vaikus ir darbą su vaikais, tai tikrai Seime tų iniciatyvų gimė ne viena. Taip pat esu bendraautorė būtent registro įtariamųjų seksualiniais nusikaltimais, kaltinamųjų registro, kuris būtų prieinamas kultūros, švietimo, socialines paslaugas vaikams ir nepilnamečiams teikiančioms įstaigoms pirmiausia apribojant...

Kalbant apie iniciatyvas, be abejo, aš esu dialogo žmogus ir tikrai pasistengsime atrasti ir laiko, ir dėmesio skirti būtent šiai labai aktualiai temai. Lietuvoje tikrai turėtų tie rodikliai būti... ir mažėti sparčiau, negu kad mes girdime viešojoje erdvėje vis atsirandančius naujus atvejus.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia S. Čaplinskas. Prašau.

R. POPOVIENĖ (LSDPF). Aš gal tada dar, Pirmininke, galiu atsakyti irgi į klausimą.

PIRMININKAS. Oi, atsiprašau, atsiprašau.

R. POPOVIENĖ (LSDPF). Tikrai labai aktualus klausimas. Aš gal pakartosiu čia atsakydama, kad tikrai emocinis, socialinis stiprinimas švietimo įstaigose ir kartu dirbant su visa bendruomene yra vienas iš prioritetų, buvo ir mano sritis XIX Vyriausybėje, įtrauktas ir į priemonių planą, ir tuos darbus tęsime. Kaip ir minėjau, su Sveikatos apsaugos ministerija norime, šalia tų prevencinių programų, kurias jūs paminėjote, tikrai norime kartu padaryti bendrą veiksmų planą. Noriu akcentuoti, kad iš tiesų tikslas yra tas, kad tos priemonės būtų tokios veiksmingos ir praktiškai veikiančios. Galbūt jų nebūtinai gali būti labai daug, bet kad jos tiesiogiai paliestų tiek mokinį, tiek mokytoją, tiek tėvus – apimtų visą bendruomenę. Yra labai svarbu, kad tos priemonės, kurios vykdomos, būtų praktiškai įgyvendintos ir tikrai tą švietimo bendruomenę jaustų. Prioritetas tikrai bus vienas iš pagrindinių ir svarbiausių.

Žinoma, atkreipdami dėmesį į įvairius neigiamus reiškinius, mes jau ir anksčiau dirbdami su Psichologų sąjunga kartu rengėme tam tikrus kreipimusis ir per elektroninius dienynus tam,

kad matytų ir tėvai, ir mokytojai. Tikrai kreipėmės ir atkreipėme dėmesį, kur tikrai turėtų būti reikšmingas dėmesys būtent toms problemoms.

PIRMININKAS. Ačiū dar kartą, ministre. S. Čaplinskas. Prašom, kolega.

S. ČAPLINSKAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Mano klausimas sveikatos ministrei. Kaip žino-me, medikų bendruomenė jus sutiko su tam tikru pasitikėjimo avansu. Džiugu, kad jūs dabar tęsiate darbą, ir ne tik tęsiate darbą, bet ir pateisinote tą pasitikėjimą tiek savo darbu, tiek nuoširdžiu rūpesčiu. Manau, kad jau įgavote ir medikų, ir visuomenės pasitikėjimą.

Mano klausimas būtų, kokius tris pagrindinius žingsnius ir kokius galbūt tris pirmuosius žingsnius jūs įvardintumėte, kad pagerėtų sveikatos paslaugų prieinamumas, ir lygiai taip pat kokius galbūt pagrindinius žingsnius, kad pagerėtų vaistų prieinamumas gyventojams? Ačiū, mi-nistre.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju jums, gerbiamas Seimo nary, pirmiausia už gerus žodžius. Esant sveikatos ministro pozicijoje nedažnai juos tenka išgirsti. Iš tiesų kartu su visa komanda Sveikatos ministerijoje aktyviai dirbame įgyvendindami XIX Vyriausybės siekinius ir tęsime tuos darbus. Atsakydama jums į klausimą, kokie tie mūsų trys pirmieji strateginiai siekiniai, veiksmai ir žingsniai, kurių imsime, tai jūsų rankose esantis Sveikatos sistemos įstatymo pakeitimas, kuris leistų skaidriau išaiškinti pacientų mokėjimų tvarkas ir priemonių klausimą išspręstų sveikatos sistemoje.

Antras mūsų svarbus žingsnis gerinant prieinamumą yra valstybės lėšomis draudžiamų as-menų privalomojo sveikatos draudimo įmokos didinimas. Na ir, be abejonės, viešojo sveikatos sektoriaus stiprinimas, kuris apima visą kompleksą veiksmų, kuris sustiprintų ir pagerintų pas-laugų prieinamumą ir regionų gyventojams taip pat.

Kalbant apie vaistų prieinamumą, turbūt didžioji problema yra visgi retų ligų gydymas. Mes jį matome kaip didesnę tokią problemą. Dirbame bendradarbiaudami ir su kitomis šalimis, mažo-mis šalimis, dėl tų retų ligų gydymo, brangių vaistų prieinamumo pacientams, nes matome, kad čia yra didžioji problema. Kartu dalyvaujame aljansuose, sprendžiame, ieškome konsensuso, kaip galėtume geriausiai spręsti vaistų prieinamumo klausimus. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia A. Radvilavičius.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Aš taip pat turiu du klausimus – aplinkos ir energetikos ministrams. Elektros rinkos reformos pakete siūlomas spartesnis jo įgy-vendinimas Lietuvoje, suteikiant vartotojams galimybę turint kelis prietaisus sudaryti atskiras su-tartis su skirtingais elektros tiekėjais, įtvirtinti subabonento modelį, tarkime, kad tai leistų turint elektromobilį įkrauti tada, kada palankesnės sąlygos. Šiuo metu ministerija lyg planavo nukelti iki kitų metų vasaros. Ar nesikeistų prioritetas?

Ir aplinkos ministrui. Programoje numatyta parengti naują Lietuvos miškų strategiją, mes jos neturime nuo 2020 metų, taip pat atnaujinti Miškų įstatymą. Kokie pagrindiniai pokyčiai, jūsų manymu, leis suderinti miškų ekonominę naudą su jų socialine, rekreacine ir aplinkosauginėmis vertėmis? Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Dėl būtent išmaniosios apskaitos ir galimybės turėti ke-lis apskaitos prietaisus pas kelis tiekėjus. Tai niekas nesikeičia. Ta kryptimi ir judame toliau. Es-minis dalykas yra tai, kad norime, kad ši nuostata nebūtų tikrai teorinė, bet jina būtų ir praktinė mūsų vartotojams, dėl to šių metų vasarą iki rugpjūčio mėnesio vykdėme *pilotinį* projektą tam, kad pamatytume, kaip praktiškai tokius dalykus įdiegti ir kad jie būtų naudingiausi vartotojams. Šiuo metu bus kaip tik pristatomi *pilotinio* projekto rezultatai ir atitinkamai pagal tai bus priimtos reikalingos tiek teisės aktų nuostatos, tiek taip pat bus padaryti pakeitimai dėl tiekėjų, sakykime, kad ta visa sistema puikiai veiktų.

K. ŽUROMSKAS. Ilgalaikę miškų strategiją yra numatyta parengti iki 2027 metų. Principas yra toks, kad bus labai stiprinamos kompetencijos Aplinkos ministerijoje, kas yra susiję su miš-kais, ir bus performuojama pati komanda. Iš tikrųjų tai yra vienas iš pagrindinių prioritetų, kad tas balansas, kuris šiuo metu mums yra labai ypatingas, būtų kuo greičiau rastas kalbantis tiek su bendruomenėmis, tiek su pramone, tiek su nevyriausybėmis organizacijomis.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia D. Jakavičius.

D. JAKAVIČIUS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Turiu klausimą švietimo, mokslo ir sporto ministrei Ramintai. Visai neseniai mes gavome laišką vienos Vilniaus progimnazijos tėvų, kurie sunerimę prašė pagalbos, nes buvo suformuotos šešios klasės vasaros pradžioje, bet galiausiai mokinių liko, penktokų, 149. Rodos, nuo rugsėjo 15 dienos tų šešių klasių mokiniai vėl buvo suformuoti į penkias klases. Mokyklos vadovai motyvavo tuo, kad ŠVIS'as, arba mokinių registras, tiesiog mato, kad ten yra tik penki komplektai, bet ne šeši. Bet, žiūrėkite, tie 149 mokiniai... klasėje yra 24–25 mokiniai, dabar jų yra 29–30. Apie kokią ugdymo kokybę galima kalbėti tokioje didelėje klasėje, kada yra plius vaikų su specialiaisiais poreikiais? Bet tas pats registras, jeigu yra parodomi 32 vaikai, formuoja dvi klases po 16 vaikų. Ar nemanote, kad vis tikrai reikėtų tai sistemai lanksčiau leisti dirbti, nes vis tikrai 25 penktokai yra daug? Mes galvojame apie mūsų vaikų gerovę.

R. POPOVIENĖ (*LSDPF*). Labai ačiū už tikslingą klausimą. Tikrai žinome šią problemą, kalbame ir ieškome sprendimų. Ir kalbame ne tik apie mokyklų tinklo taisyklių peržiūrėjimą ir atkreipimą dėmesio į tam tikrus regionus, į situaciją viename ar kitame regione, nes tos situacijos tikrai yra labai skirtingos. Šiandien turime kalbėti ne apie tą vieną sprendimą galbūt visai Lietuvai, tą šiuo metu ir darome Švietimo, mokslo ir sporto ministerijoje ir netrukus pateiksime savo sprendimus, tačiau turime kalbėti ir apie mokinių skaičių klasėse. Įvertindami ir kitų šalių patirtis, vertiname ir tikrai matome, kad tie sprendimai gali būti. Gali būti taikomi tam tikroms savivaldybėms, pagal gyventojų skaičių, pagal demografinius pokyčius. Tai tikrai atkreipsime dėmesį, nes apie tai ir kalbame, ir manau, kad tie sprendimai bus rasti tam, kad užtikrintume švietimo kokybę.

PIRMININKAS. Ačiū, toliau klausia V. Gailius.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, šį rytą vienas iš paskirtų ministrų šį procesą įvardino kaip balaganą. O „balaganas“, kaip žinote, reiškia suirutę, netvarką ir visa, kas siejama su nepadorumu. Kęstuti Budrys, esate sąžinės balsas šiame balagane, esate tiesos atstovas, esate padorumo ir kompetencijos simbolis šioje Vyriausybėje. Ir jūsų noriu paklausti, ar jūsų autoriteto, jūsų žinių užteks suvaldyti rizikoms dėl Užhorodo teisme priimtų teismo sprendimų, siejamų su I. Ruginienės sutuoktiniu jos vizitų Ukrainoje metu? Ar užteks jums kompetencijos suvaldyti rizikoms dėl I. Ruginienės vizitų į teroristinę Rusiją 2016–2018 metais?

PIRMININKAS. Kolega, laikas.

V. GAILIUS (*LSF*). Ar užteks jums jūsų autoriteto užsienio valstybėse suvaldyti toms rizikoms?

K. BUDRYS. Ačiū už klausimą ir įvertinimą. Tai visas rizikas, kurios yra iškilusios tiek užsienio, tiek saugumo politikai, tikrai Vyriausybė ir suvaldė, ir suvaldys. Tiek tikras, tiek iš piršto laužtas.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia D. Ulbinaitė. Prašau, kolege.

D. ULBINAITĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Iš tikrųjų ši Vyriausybė savo darbą pradeda gyventojų protestais. Šiandien protestuoja kultūros žmonės prie prezidentūros, rytoj prie Vilniaus rajono savivaldybės protestuos žmogaus teisių ir vaikų teisių gynėjai. Mano klausimas teisingumo ministrei. Teisingumo ministerija yra tiesiogiai atsakinga už europinės direktyvos dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus įgyvendinimą. Kokios pozicijos jūs laikysitės ir ar nueisite rytoj pas protestuotojus prie Vilniaus rajono savivaldybės? Žinodama, kad jūsų bendrapartiečiai, Lenkų rinkimų akcija, Vilniaus rajono savivaldybėje ignoruoja žmogaus teisių gynėjus ir Vatikano sprendimus, nepalaiko sprendimo panaikinti garbės piliečio vardą smurtu prieš vaikus pagarsėjusiam kardinolui H. Gulbinovičiui ir nepalaiko sprendimo panaikinti jo vardu pavadintų gatvių pavadinimų, tai ar nueisite rytoj pas protestuotojus ir kaip įgyvendinsite europinę konvenciją?

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, kolege. Aš labai tikiuosi, jūs, kaip vienmandatės Seimo narė, turėsite laiko nueiti pas protestuotojus. Rytoj pirmoji diena Teisingumo ministerijoje. Noriu pasakyti, kad seksualinis smurtas, smurtas prieš vaikus ir jokia kita forma smurtas tikrai yra nepateisinamas. Ir Lietuva, kaip Europos Sąjungos valstybė, tikrai laikosi visų direktyvų, deda visas pastangas, taip bus ir ateityje, kad tų smurto atvejų nebūtų.

O savivaldybė, savivaldybės taryba turi savarankišką teisę spręsti. Man atrodo, čia reikia atskirti ir mažiau diktuoti iš viršaus – savivaldybė geba priimti sprendimus. Savivaldybės tarybos nariai atsakingai pažiūrės ir į šitą klausimą ir, be abejo, priims sprendimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia M. Petrauskaitė. Prašau, kolege.

M. PETRAUSKAITĖ (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Mano klausimas būtų socialinės apsaugos ir darbo ministrei. Manau, kad tai yra viena svarbiausių ministerijų dėl savo atliekamo darbo. Ministrė, jūs įvardinote pačius pagrindinius akcentus, ką per savo kadenciją tikėtės pasiekti, tai yra spartesnis pensijų indeksavimas, užimtumas, šeimos politika, skurdo, nelygybės mažinimas. Prašau pasakyti, kaip konkrečiai tai pajaus žmonės? Kokius konkrečius rodiklius savo kadencijos metu ketinate pasiekti? Ačiū.

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Kalbant apie konkrečius rodiklius, jie bus, aišku, ir priemonių plane numatyti. Kalbant apie būstą, Socialinio būsto fondą ir laukiančių žmonių eiles, tikrai yra planas, kad lauktų eilėse iki 2028 metų 25 % mažiau asmenų, negu laukia dabar. Tikrai tai sunkus darbas, bendras darbas su savivaldybe, bet, manau, pavyks pasiekti.

Lygiai taip pat dėl skurdo pensijų gavėjų, kurie dabar gauna 46 %, lyginant su Europa, kur gauna 58 %... Norėtusi tikrai pasiekti, kad pensijos didėtų bent jau 50 %.

Kalbant apie kolektyvines sutartis, norėtusi, kad vis tik į kolektyvinių sutarčių sudarymą būtų įtraukta apie 30 % visų... Šiuo metu kolektyvinėse sutartyse dalyvaujančių darbuotojų yra apie 22 %. Norėtusi pasiekti, kad kadencijos pabaigoje būtų bent jau 30 %. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia P. Kuzmickienė. Prašau, kolege.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Apie Vyriausybės kultūros politiką dabar daug klausimų yra vienam iš Vyriausybės vadovų Daukanto aikštėje, diskutuojama stipriai Kaune, Panevėžyje ir Klaipėdoje. Bet aš, premjere, noriu paklausti tam tikrų momentų, kaip jūs būtent pasirinkote žmogų, kuris įgyvendins kultūros politiką? Prezidentas G. Nausėda sakė, jog prašė jūsų daugiau pavardžių, kas galėtų būti kandidatais į kultūros ministrus. Ar jūs jas gavote iš „Nemuno Aušros“ R. Žemaitaičio rankų, ar tiesiog nepateikėte Prezidentui šių pavardžių? Jeigu galite, įvardinkite jas.

Na ir mažas klausimas. Vis dėlto jūs kalbėjote, kad užsiimsite *aukliavimu* kultūros ministro. Ne tik jūs, bet ir Prezidentas, dar ir Kultūros komiteto pirmininkas.

PIRMININKAS. Kolege, laikas!

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Kam dar paskirsite savo auklėjamąjį darbą iš Vyriausybės?

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Procesas yra toks: Ministras Pirmininkas atrenka vieną pavardę ir perduoda Prezidentui. Tai taip ir buvo. O *aukliavimu* aš neužsiėmiau ir niekada to nedarysiu, tai, man atrodo, jau sakiau net ir pristatydama programą. Visi esame suaugę žmonės, turime prisiimti atsakomybę ir suprasti, į kokiais pareigais mes einame. Bet suteikti pagalbą ir užtikrinti komandinį darbą tarp Vyriausybės narių – tikrai aš pasirengusi daryti ir tą tikrai pažadu daryti.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia L. Šukytė-Korsakė.

L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ (NAF). Laba diena, sveikinu visus ministrus, premjerę. Norėčiau paklausti, čia yra dvigubas toks klausimas tiek švietimo, mokslo ir sporto, tiek sveikatos apsaugos ministrėms.

Keletą kartų buvau konferencijose ir vis yra pristatoma, kad vaikai vartoja psichotropinius vaistus. Norėčiau sveikatos apsaugos ministrės paklausti, ar yra kokia nors kontrolė? Ar bus atliekama, kaip vaikai pasiekia psichotropinius vaistus nereceptiniu būdu? Ar bus kokia nors apskaita?

O švietimo, mokslo ir sporto ministrės norėčiau paklausti, ar yra kokia nors prevencinė programa numatyta dėl psichotropinių vaistų vartojimo mokyklose? Kaip galima vaiką apsaugoti, kad jam nereikėtų šitų vaistų vartoti, kokias nors programas kurti, kad tikrai?.. Nes yra didžiulis vartojimas šitų psichotropinių vaistų vaikų mokyklose.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju jums, gerbiama Sveikatos reikalų komiteto pirmininke, už klausimą. Iš tiesų, psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas ir psichotropinių vaistų vartojimas tarp

vaikų tikrai labai svarbi problema ir didžiulis iššūkis ir tas iššūkis tampa vis aštresnis kiekvienais metais. Šitą problemą mes tikrai matome, stebime, renkame dabar duomenis. Tikrai situaciją iš esmės peržiūrėsime ir ieškosime pačių veiksmingiausių sprendinių, bendradarbiaudami tiek su Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentu, tiek su kitomis institucijomis, kurios yra atsakingos, bendradarbiauja ir yra susijusios su prevencija, užkardymu ir šitos problemos sprendimu.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, jau klausinėjame Vyriausybę 1 val. 15 min. Dar liko 18 norinčių paklausti, bet tik du tarp jų yra opozicijos atstovai. Gal suteikiame žodį opozicijos tiems dviem atstovams ir pereiname prie motyvų dėl balsavimo? Ar sutiktumėte? Sutinka opozicija.

Toliau klausia...

R. POPOVIENĖ (LSDPF). Aš atsiprašau, dar gal irgi papildysiu atsakymą.

PIRMININKAS. Atsiprašau, atsiprašau.

R. POPOVIENĖ (LSDPF). Taip pat papildysiu. Tikrai ir jūs, gerbiama Seimo nare, sakėte, kad visgi prevencinės programos yra galbūt pagrindinis darbo įrankis, kuris vykdomas ugdymo įstaigose, ir mokyklos tam tikras priemonės naudoja ir šalia prevencinių programų. Bet aš tikriausiai akcentuočiau, kad užkirstume kelią įvairiems negatyviems reiškiniams, tai visgi pagrindinis mūsų prioritetas yra vaikų užimtumas. Programoje pagrindinis dėmesys yra skiriamas neformaliajam švietimui, ieškant papildomo finansavimo ir tai numačius jau XIX Vyriausybei. 2025 metais papildomi 5 mln. eurų, bet lygiai tas pats numatoma ir ateičiai. Žinoma, ir įvairios fizinio aktyvumo programos. Jau dabar fizinio aktyvumo projektų prioritetuose papildomai yra nustatytas toks kriterijus, kad ne mažiau kaip 75 % vaikų ir jaunimo programose būtų apimta tam, kad iš tiesų tas užimtumas ir įsiliejimas į fizinio aktyvumo veiklas būtų labai tikslingas dalyvaujant ir užkardant būtent įvairių psichotropinių medžiagų vartojimą ar kitus negatyvius reiškinius. Tai neformalusis vaikų švietimas, užimtumas ir, žinoma, prevencinės programos ugdymo įstaigose.

PIRMININKAS. Ačiū dar kartą. Nematau A. Gedvilienės. Gal kolegos perduos. Taigi, kviečiu A. Anušauską. Prašau.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui už galimybę paklausti. Galvojau, nesulauksiu savo eilės pačioje pabaigoje. Kai klausinėjome ir ekonomikos ir inovacijų ministrą, ir premjerę dėl paramos gynybos pramonei, tai ji buvo deklaruojama. Nebuvo galimybės paklausti krašto apsaugos ministrės, todėl klausiu, kada bus įsigyti Lietuvos kariuomenės poreikiams lietuvių gynybos pramonės sukurti, gaminami koviniai dronai, kurie nenusileidžia ir amerikietiškiems *fidžbleidams*, bet jau metus neturi jokių žinių iš Krašto apsaugos ministerijos? Ir kokia dalis iš tų 6 mlrd. europinių paskolų bus skirta užsakymams iš Lietuvos gynybos pramonės? Gal vis dėlto yra apibrėžta bent kažkokia riba, kad ne viskas būtų vien tik iš užsienio atsivežama?

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Arvydai, už gerą klausimą. Iš tikrųjų, labai norisi įsigyti daugiau priemonių iš mūsų nacionalinės gynybos pramonės, bet taip pat, deja, nereikia turėti iliuzijų, kad mūsų gaminiai šiuo metu yra patys geriausi. Kalbamės nuolat su ukrainiečiais ir turėjau taip pat susitikimų su Ukrainos gynybos ministru. Mes prašome tam tikrų mūsų gaminių testavimo mūsų lauke rezultatų. Ne visais atvejais jie yra tokie įkvepiantys, kokių mes norėtume.

Kalbant apie įsigijimus, tai mes jau esame įsigiję iš mūsų gynybos pramonės nemažai dronų. Kaip tik mūsų Vyriausybės darbo laikotarpiu yra įsigyta tūkstančiai dronų, kurie yra mūsų kariuomenėje, ir tie pirkimai bus tęsiami. Taip pat ir Ukrainoje yra įsigyjama dronų, tų, kurie jiems yra priimtini, atsižvelgiant į mūsų sąlygas. Tačiau tolesnis pirkimų procesas labai priklausys nuo to, koks bus galutinis testavimo rezultatas, vertinant technologijų pokyčių atliepimą. Kai kalbame apie SAFE'ą, tai taip, dronai, antidroninės priemonės yra tarp prioritetų, kuriuos mes įtraukėme į paraišką. Tam taip pat yra skiriamos lėšos. Norisi, kad įsigijimų krepšelyje didesnė dalis būtų mūsų nacionalinės pramonės produkcijos ar... Gal, sakyčiau, ne ar, bet kokio dydžio ta krepšelio dalis bus, matyt, įvertinsime procese.

Kadangi tikrai dar turėsime galimybių pasikalbėti ir apie gynybos pramonės detalesnius procesus, tai, kaip jau ir kartoju prieš tai, gerbiamas Arvydai, tikrai visuomet esate laukiamas. Viceministrė L. Maskaliuvienė, kuri kiekvieną dieną dirba gynybos pramonės klausimais, galės pateikti ir daugiau detalesnės informacijos. Jeigu ne, galėsiu jums atsiųsti viską raštu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. L. Savickas. Prašau.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, daug čia klausimų buvo užduota. Kai tik prisieks naujoji Vyriausybė, tai neišvengiamai kibs į darbus ir pirmas darbas bus biudžetą atnešti mums į Seimą visai netrukus. Taip pat programoje, kurią šiuo metu svarstome, yra konkretus punktas, manau, labai svarbus kiekvienam. Jame sakoma, kad jokių naujų mokesčių. Aš norėčiau paklausti finansų ministro. Ar galite mus visus čia, Seimo salėje, patikinti, kad nebus bandoma kartu su nauju biudžetu, kurio svarstymai prasidės už kelių savaičių, atnešti nei naujų mokesčių, nei mokesčių didinimo? Ačiū.

K. VAITIEKŪNAS. Ačiū už klausimą. Taip, yra punktas, kad nebus naujų mokesčių. Visgi yra ir punktas, kad taikysime bankams nuo išipareigojimų, apie tai turbūt dar diskutuosime, bet šiuo biudžetu, taip, iš tikrųjų nėra planų nei pakelti mokesčių, nei įvesti naujų.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, kaip sutarėme, paskutinė baigia klausti V. Turauskaitė.

V. TURAUSKAITĖ (*LSDPF*). Jau nesitikičiau paklausti. Mano klausimas vidaus reikalų ministeriui. Vyriausybės programoje yra punktas, numatantis skatinti gyventojus tapti policijos rėmėjais, ugniagesiais savanoriais ir įsitraukti į nusikalstamumo, gaisrų prevencijos ir viešosios tvarkos užtikrinimo veiklas. Skamba tikrai gražiai. Policijos rėmėjų turbūt dar turime daugiau, o ugniagesių savanorių – įvairiai. Kokie numatomi veiksmai paskatinti, kad žmonės rinktųsi šią savanorystę, gal kokių nors inovatyvių, naujų būdų planuojate šią kadenciją?

V. KONDRATOVIČ. Labai ačiū už klausimą. Savanorystė – visuomenės atsparumo pagrindas. Kuo daugiau savanorių bus šiose struktūrose, tuo atsparesnė bus mūsų visuomenė. Todėl tas siekis yra tikrai labai ambicingas ir, manyčiau, ne per vieną dieną suformuojamas. Mes kalbame, kad tai būtų savanoriai, kurie ateitų savanorystės pagrindais. Manyčiau, kad būtent viešinant per bendrą pačių statutinių institucijų kampaniją galima dar labiau sudominti žmones ateiti ir tapti būtent šių struktūrų savanoriais. Aišku, turi būti tinkamas aprūpinimas ir tinkamos policijos rėmėjų, pasieniečių rėmėjų garantijos, jei, tarkime, savanorystės metu kas nors atsitiktų. Manau, kad tai būtų pagrindiniai aspektai, kurie turėtų lemti didesnę savanorystę šioje srityje.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, pereiname prie svarstymo stadijos... prie priėmimo stadijos jau pereiname. Nutarimas yra iš dviejų straipsnių. Ar galime pastraipsniui? Ar yra prieštaraujančių, kad būtų pritarta? Nėra. Pritarta bendru sutarimu.

Motyvai dėl viso. Motyvai už – B. Vėsaitė. Prašau, kolege.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Gerbiamoji Vyriausybė, jūs turite trejus metus darbo. Turiu jums kelis palinkėjimus, kurie rūpi visiems Lietuvos žmonėms. Pirma. Linkiu, kad popierinis Rusijos tigras nedrįstų šiepti dantų, nes Lietuva gynybai būtų pasiruošusi.

Antras palinkėjimas. Linkiu išlaikyti ekonomikos augimą bent jau ne mažesnį, koks jis yra dabar, kad didėtų algos, taip pat ir viešajame sektoriuje. Linkiu, kad pensininkai atsipalaiduotų suveržtus diržus, džiaugdamiesi didėjančiomis pensijomis, ir nesistumdytų eilėse pas gydytojus. Linkiu, kad tėčiai ir mamos ramiai dirbtų savo darbus, nes vaikai turėtų vietas darželiuose ir popamokinį užimtumą. Linkiu, kad bent keliais punktais sumažėtų skirtumas tarp skurstančiųjų ir turtingųjų. Esate dinamiška, veržli Vyriausybė, tikiu, kad įgyvendinsite šiuos mano palinkėjimus, todėl siūlau balsuoti už Vyriausybės programą.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – V. Čmilytė-Nielsen. Prašom, kolege.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, liberalai negali palaikyti šios Vyriausybės programos, tam yra kelios priežastys. Pirmoji – Vyriausybės programos turinys. Pažadai, kurie joje surašyti, yra nerealūs. Antroji priežastis – ministrų santykis su programa. Kaip jau minėjau savo pasisakyme, ministrų komanda yra labai labai marga. Vieni labiau patyrę, kiti politinės patirties visiškai neturi, bet kai mes susitikimuose su paskirtaisiais ministrais išgirstame, kad kažkas 3 dienas turėjo tam, kad paskaitytų Vyriausybės programą (savo dalį), kažkas net neplanuoja vykdyti įrašytų nuostatų, o paskirtoji premjerė apskritai pasako, koks jums skirtumas, kas vieną ar kitą nuostatą į tą Vyriausybės programą įrašė, tai, sutikite, nėra normali situacija. Trečia priežastis – Vyriausybės sudėtis, apie kurią jau trumpai užsiminiau. Ir tikrai, žvelgdamas į šią Vyriausybę, negali sakyti, kad karalius visai nuogas, bet jis tikrai nėra

iki galo apsirengęs. Man norėtųsi palinkėti stabilumo, bet priešasčių tikėtis stabilumo iš šios Vyriausybės nėra. Labai daug yra kalbama apie kultūros geną. Nežinau, ar yra kultūros genas Vyriausybėje, bet destruktijos genas tikrai yra. Lietuvai šiandien labai reikia stabilumo ir labai apmaudu konstatuoti, kad šio paprasto, esminio tikslo pasiekti kol kas jums nepavyko.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Nuomonė už – R. Kaunas. Prašau.

R. KAUNAS (LSDPF). Ačiū, Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, šiandien aptariame XX Vyriausybės programą, programą, kuri yra tąsa XIX Vyriausybės, programą, kurios pagrindui pritaria, kurios pagrindą kūrė ir dalis dabartinės opozicijos. Vyriausybės programa apima visas svarbiausias mūsų valstybės sritis: apima mūsų ekonomiką, gynybą, saugumą, demokratiją. Tai ne tik žodžiai – šiandien jau turime realius priimtus Vyriausybės programos sprendimus, kurių tąsą šiandien kviečiu patvirtinti. Ir tai yra priimta II pensijų pakopos pertvarka, žmonės vėl galės būti savo pinigų šeimininkais, padidinta parama pirmam būstui, Lietuvos saugumui jau skirta papildomi 800 mln., ko nesugebėjo atlikti XVIII Vyriausybė. Dabar galime realiai užsakyti radarus, priimti antidroninius sprendimus, garantuojamas 5 % gynybos biudžetas ir kita. Kolegos, vardan Lietuvos kviečiu susitelkti... (*Plojimai*) ...pamiršti asmeninius nepasitenkinimus ir balsuoti už XX Vyriausybės programą, nes to reikia ne asmeniškai mums – to reikia mūsų valstybei.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, labai prašyčiau dėmesio, nes dabar kalbės S. Gentvilas. Bet prieš tai dar žodį nori tarti D. Ulbinaitė. Prašau.

D. ULBINAITĖ (TS-LKDF). Labai kviečiu visus kolegas pasveikinti šiandien mūsų darbą stebinčius didžiausios Lietuvoje Riešės gimnazijos ketvirtokus. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. O dabar dėmesio! Žodis S. Gentvilui. (*Balsas salėje: „Laurynai, o kas tavo lanko?“*)

S. GENTVILAS (LSF). Ačiū, Pirmininke. Lietuva buvo išskirtinai stabili valstybė nuo 2008 metų – A. Kubilius, A. Butkevičius, S. Skvernelis, I. Šimonytė. Parodykite mums šalį Rytų Europoje, kuri 16 metų turėjo stabilias vyriausybes. Lietuva išskirtinai pasižymėjo politine kultūra ligi tol, kol socdemai nelaimėjo praeitų rinkimų. Šiandien mes turime ne tik destabilizuotą valstybę, priešą už sienos, bet mes, paties Prezidento žodžiais, turime penktąją koloną čia, parlamente, dabar jau ir Vyriausybėje. Paties Prezidento žodžiais, mes Vyriausybėje turime teroristų, su kuriais nerverta derėtis. Ir čia, gerbiama Vyriausybė, gerbiamas Kęstutis Budrys, jūsų patirtis tikrai, ką V. Gailius sakė, yra išskirtinai svarbi tam, kad sudėtumėte saugiklius ir penktajai kolonai, kuri atsidūrė Vyriausybėje, jūsų kabinete, čia, ir kitoms veikloms. Ir tai yra ne tik tušti žodžiai, nes R. Žemaitaitis, kai jam buvo pasiūlyta nuvažiuoti į Ukrainą, pasakė: o iš Ukrainos nėra ko mokytis ir iš viso tai Ukrainai nereikia padėti. A. Gedvilas sako: paimekime Ukrainos paramos pinigus išpirkti „Ig-ničio“ akcijoms. Tai apie tai šneka jūsų penktoji kolona, kurią jūs ką tik įsileidote. Ir priešas yra už vartų. Priešas, kurio „Gerberos“ skraido virš mūsų langų. Buvęs premjeras tuo metu atostogose ir jų neatšaukė. Kaip mes galime rimtai žiūrėti į valstybės valdymą šiandien tokioje situacijoje? Lietuva buvo stabilumo garantas absoliučiai daugumai Rytų Europos valstybių.

PIRMININKAS. Kolega, laikas!

S. GENTVILAS (LSF). Bulgarija, turėdama ketverius metus, skelbė septynerius rinkimus. Netapkime Bulgarija! Žiūrėkime į šitą procesą kaip į stabilumo užtikrinimą.

PIRMININKAS. Žodį suteikiu L. Kasčiūnui. Prašau.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Labai ačiū. Aš tik kolegai iš kairės pasakysiu: nė vieno radaro ir nė vieno drono jūs dar nesate nupirkę. Jūs tik planuojate pirkti tris braziliskus transportinius lėktuvus.

O šiaip visą gyvenimą, gerbiamas Seimo Pirmininke...

PIRMININKAS. Kolega, ačiū.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Palaukite, aš neužbaigiau. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Toliau žodis suteikiamas I. Gelažnikienei. Prašom luktelti visų kitų.

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Gerbiami kolegos, norėčiau pakviesti iš tiesų balsuoti už Vyriausybės programą, nes programoje yra nemažai dėmesio skiriama regioninei politikai. Pirmiausia pradedama kalbėti apie regionų plėtros tarybas, kad joms yra planuojama suteikti daugiau viešojo administravimo funkcijų, kad regionų plėtros tarybos galėtų spręsti regioninius klausimus bū-

tent regioniniu lygmeniu. Programoje savivaldybėms yra numatyta papildomų finansavimo instrumentų, kad savivaldybės galėtų skolintis papildomų lėšų ne tik prie Europos Sąjungos projektų prisidėdamos, bet kad galėtų skolintis įgyvendindamos Vyriausybės ar savivaldybės projektus.

Programoje yra numatyta papildomų lėšų vandentvarkos ir nuotekų infrastruktūrai. Tai reiškia, kad papildomos lėšos ateis į kaimus ir gyvenamąsias vietas. Yra numatyta papildomų pinigų kelių priežiūros infrastruktūrai. Jeigu kalbame apie Kelių priežiūros ir plėtros programą, yra numatyta, kad didžioji dalis akcizo mokesčių nukeltų į šią programą. Jau yra įsteigtas Kelių fondas, kur yra numatytos papildomos lėšos, ir bus ieškoma dar papildomų finansavimo šaltinių, kad susisiekimo infrastruktūra būtų ženkliai pagerinta. Taigi labai kviečiu kolegas... Mes dirbame žmonėms. Kviečiu palaikyti Vyriausybės programą.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau žodis suteikiamas V. Gailiui. Prašau, kolega.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Sauliau Skverneli, jūs ką tik kalbėdamas tribūnoje klaidinate tiek parlamentą, tiek Lietuvos žmones. Aukščiausia bendrininkavimo forma yra ne organizuota grupė, o nusikalstamas susivienijimas. Tai kitąkart žinokite.

O šiandien ką tik mes girdėjome ir Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto sprendimą nepritari Vyriausybės programai. (Kokią žinią mums siunčia Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas? Kad Vyriausybė galimai yra grėsmė nacionaliniam saugumui.) Ją rengiant epizodiškai dalyvavo vos keli ministrai.

Vienas iš paskirtų ministrų tiksliai įvardino tai kaip balaganą, kuriame pats nenorėjo dalyvauti ir nedalyvavo, o ir nepritarė net daugeliui esminių programos nuostatų. Taip galvoja ir teigia daugelis šios Vyriausybės mėstančių ministrų. Na, o I. Ruginienė jau planuoja ministrų atleidimus ir tai skelbia viešai.

Taigi akivaizdu, kad programa neatspindi visos Vyriausybės nuomonės ir neatspindi bendro daugumos strateginio mąstymo. Be to, akivaizdu, kad programa nesuderinta su partijų, sudarančių valdančiąją koaliciją, programiniais principais ir pažadais Lietuvos žmonėms. Ši programa pažeidė demokratijos principus ir lūkesčius, todėl negalime remti dokumento, kuris nėra nei demokratiškai parengtas, nei atitinkantis žmonėms duotus įsipareigojimus.

PIRMININKAS. Ačiū. S. Skvernelis.

S. SKVERNELIS (DFVL). Kadangi buvo paminėta pavardė, tai noriu sutikti su kolega. Iš tikrųjų pamiršau apie vieną iš susivienijimo požymių, tai yra ginkluotumą, bet jis yra. Mes turime nemažai medžiotojų, tai atitinka.

PIRMININKAS. Kolegos, ačiū už įžvalgas. R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Labai gerai V. Gailius pasakė, kad demokratijos principai. Vitalijus, kaip teisininkas, ko gero, žino Konstituciją, nes aš jau kartą ją sulaužiau pagal tam tikrus užsakymus. Demokratijos principai, tai yra žmonės ir visuomenė pasitiki ir deleguoja žmones į parlamentą, šiuo atveju į Seimą. Didžioji dalis Lietuvos žmonių išrinko Seimo narius. Seimo nariai turi teisę sudaryti mažumą ir daugumą, būti opozicijoje ir pozicijoje. Šiandieną susiformavo valdančioji dauguma, tai yra antrą kartą šią Seimo kadenciją susiformavo tokia valdančioji dauguma, kokia yra. Dabar, sako, demokratijos principais neparengta programa. Būtent demokratiniais principais parengta, nes 2024 metų lapkričio mėnesį programa buvo parašyta, parengta ir suderinta su visomis politinėmis jėgomis. Taip, visų programinių nuostatų neina perkelti, nes tai yra derybų menas. Aš labai gerai prisimenu programines nuostatas, kada derino jūsų lyderiai 2020 metais ir 2008 metais. Niekur nebuvo parašyta 2008 metais, kad Liberalų sąjūdis visko dėžutes galės imti savo partijos naudai. Nebuvo programoje to įtraukta, bet atsitiko.

Gerbiamas S. Gentvilas kur kalbėjo, tai, Simonai Gentvilai, žinok, dabar V. Čmilytė kreipėsi į prokuratūrą dėl manęs, nes aš pasakiau, kad nuteista. Tai aš atsiprašau viešai, Viktorija, nenorėjau pasakyti, kad jūs, aš kalbėjau apie jūsų nuteistą partiją. Dabar lygiai taip pat S. Gentvilas sumaišė visus žodžius. Dabar taip išeina, kad S. Gentvilą aš turiu paduoti į prokuratūrą, nes nesugebėjo pacituoti mano teiginių. Nepaisant to, ką jūs čia tarškate ir tarškate apie penktąją koloną, Simonai, tau iš dešinės sėdi žmonės, kurie ir turi penktosios kolonos asmenį, nes Konservatorių

partijos narys buvo sulaikytas bendradarbiaujantis su Rusija, išdavęs valstybę, ir yra nuteistas. Kai tu kalbi apie penktąją koloną, truputį daugiau į dešinę pusę pasisuk ir susipažink su tais žmonėmis, kurie nuteisti.

Dabar dėl programos, kadangi kelios minutės. Duok, Dieve, ištvermės, laimės ir šviesos, kad ši valdančioji dauguma įgyvendintų šiuos programinius dalykus ir nuostatas. Dar kartą palinkėsiu ir ministrams, ir valdančiajai daugumai. Opozicijos tikslas yra kritikuoti, kelti sumaištį ir daryti balaganą Lietuvoje. Su tuo balaganu ir sveikinu, nes N. Oželytė jau balaganą sukėlė prezidentūroje.

PIRMININKAS. Kolegos, nuomonės už, prieš išsakytos. (*Balsai salėje*) Dar prieš – M. Maldeikis. Prašau, prašau.

M. MALDEIKIS (*TS-LKDF*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Dėkui už dar vieną pasirodymą R. Žemaitaičiui. Vis tiek kviečiu kiek įmanoma daugiau Seimo narių balsuoti prieš šitą R. Žemaitaičio *kuchnią*, nes vėl regėjome R. Žemaitaičio *kuchnią* ir šita programa yra to geriausias pavyzdys. Tai, ką regime paskutiniu metu, yra valdžios kompetencijos ir lyderystės trūkumas. Ši programa yra šio trūkumo lakmuso popierėlis, nes ji yra ne apie žmones, ne apie tai, kaip gyvena vidurinis sluoksniš, ji yra tiesiog lozungų rinkinys, ji yra supratimo, kas yra valstybė, nebuvimas. Ji yra apie valstybės krypties, vizijos nebuvimą. Gyvename realybėje, kurioje nebeliko tikros politikos, nes korupcija ir postų dalybos nėra politika. Atsakomybę už ją prisiima visi keturi koalicijos partneriai. Turime politinę realybę, kurią ilgą laiką formavo Prezidentas ir jo patarėjas, turime socialdemokratų identiteto krizę. Sveikinimai tik R. Žemaitaičiui, kuris pagaliau savo *kuchnioje* išvirė mums naują politinę realybę, kurioje gyvens visa valstybė.

Ir liūdnasis aspektas – realybė, kurią regime, visada baigiasi vienu – stiprios rankos poreikiu ir autokratija. Matant tai, kaip voliojama valstybė, toks scenarijus jau labai netoli. Blogai baigsiame, ponai ir ponios!

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos, už jūsų nuomones.

Dabar bendru sutarimu pratęsiame balsavimą dėl projektų, kol pabalsuosime dėl nutarimo.

Kviečiu apsispręsti balsuojant už nutarimą „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

Šio nutarimo priėmimas

Ačiū. Balsavo 122 Seimo nariai: už – 80, prieš – 40, susilaikė 2. Nutarimas priimtas. (*Gongas*) Sveikiname Vyriausybę. (*Plojimai*)

Kolegos, skelbiu 3 minučių techninę pertrauką ir kviečiu toliau pirmininkauti pirmąjį Seimo Pirmininko pavaduotoją R. Šukį. (*Balsai salėje*) Dėl vedimo tvarkos – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiamas Pirmininke, tokia pertrauka – rizikingas dalykas, jūs puikiai žinote, kaip atsitiko per vieną balsavimą dėl imuniteto, kai išsibėgiojo Seimo nariai. Todėl kviečiau iš karto pereiti prie to nutarimo projekto ir pakviesti neišsibėgioti, nes reikia 71 už.

PIRMININKAS. Kviečiu neišsibėgioti, bet pertrauka tamstai pakalbėti ir vėliausiai atnešti yra reikalinga. Gerai, einu. (*Balsai salėje*)

Pertrauka

13.01 val.

Vyriausybės narių prisiekimas

PIRMININKAS (**R. ŠUKYS**, *NAF*). Gerbiami Seimo nariai, prašau užimti savo vietas. Tęsiame 2025 m. rugsėjo 25 d. rytinį plenarinį posėdį. Šiandien pritarėme naujos XX Vyriausybės programai. Seimo statutas ir Vyriausybės įstatymas numato, kad Vyriausybės nariai prisiekia Seimo posėdyje. Priesaiką priima Seimo Pirmininkas. Ministras prisiekia stovėdamas priešais Seimo Pirmi-

ninką, skaitydamas priesaikos tekstą, padėjęs ranką ant Lietuvos Respublikos Konstitucijos. Prisiekęs ministras pasirašo vardinį priesaikos lapą. Nustatytas priesaikos tekstas netaisomas ir nekeičiamas. Tiek šios nuostatos nesilaikymas, tiek atsisakymas prisiekti ar pasirašyti vardinį priesaikos lapą arba pasirašymas su išlyga reiškia, kad ministras neprisiekė ir negali eiti pareigų. Vardiniai priesaikos lapai perduodami Seimo Pirmininkui ir saugomi Seimo kanceliarijoje.

Pirmoji prisieks Lietuvos Respublikos Ministrė Pirmininkė Inga Ruginienė. Kviečiu Seimo Pirmininką J. Oleką ir I. Ruginienę prisaikdinimo procedūros.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Aš, Inga Ruginienė, prisiekiu būti ištikima Lietuvos Respublikai; prisiekiu gerbti ir vykdyti jos Konstituciją ir įstatymus, saugoti jos žemių vientisumą; prisiekiu visomis išgalėmis stiprinti Lietuvos nepriklausomybę, sąžiningai tarnauti Tėvynei, demokratijai, Lietuvos žmonių gerovei. (*Be paskutinio sakinio*) (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Kviečiu kultūros ministrą Ignatą Adomavičių.

I. ADOMAVIČIUS. *Priesaika* (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Kviečiu prisiekti užsienio reikalų ministrą Kęstutį Budrį.

K. BUDRYS. *Priesaika* (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Kviečiu prisiekti Edviną Grikšą, ekonomikos ir inovacijų ministrą.

E. GRIKŠAS. *Priesaika* (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Kviečiu prisiekti Mariją Jakubauskienę, sveikatos apsaugos ministrę.

M. JAKUBAUSKIENĖ. *Priesaika* (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Kviečiu prisiekti Vladislavą Kondratovičių, vidaus reikalų ministrą.

V. KONDRATOVIČ. *Priesaika* (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Kviečiu prisiekti Andrių Palionį, žemės ūkio ministrą.

A. PALIONIS. *Priesaika* (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Kviečiu prisiekti Ramintą Popovienę, švietimo, mokslo ir sporto ministrę.

R. POPOVIENĖ (*LSDPF*). *Priesaika* (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Kviečiu prisiekti Dovilę Šakalienę, krašto apsaugos ministrę.

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). *Priesaika* (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Kviečiu prisiekti Ritą Tamašuniene, teisingumo ministrę.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). *Priesaika* (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Kviečiu prisiekti Jūrą Taminską, susisiekimo ministrą.

J. TAMINSKAS. *Priesaika* (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Kviečiu prisiekti Žygimantą Vaičiūną, energetikos ministrą.

Ž. VAIČIŪNAS. *Priesaika* (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Kviečiu prisiekti Kristupą Vaitiekūną, finansų ministrą.

K. VAITIEKŪNAS. *Priesaika* (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Kviečiu prisiekti Jūratę Zailskienę, socialinės apsaugos ir darbo ministrę.

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). *Priesaika* (*be paskutinio sakinio*) (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Kviečiu prisiekti Kastytį Žuromską, aplinkos ministrą.

K. ŽUROMSKAS. *Priesaika* (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Skelbiu, kad naujoji Lietuvos Respublikos Vyriausybė prisiekė ir gavo įgaliojimus veikti! (*Plojimai*)

Gerbiami kolegos, rytinio plenarinio posėdžio klausimai, kurie buvo numatyti svarstyti, bet, pasibaigus posėdžiui skirtam laikui, liko nesvarstyti, perkeliame į popietinį plenarinį posėdį.

Rytinį 2025 m. rugsėjo 25 d. plenarinį Seimo posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

III (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 82 STENOGRAMA

2025 m. rugsėjo 25 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos
O. LEIPUTĖ ir R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ*

PIRMININKĖ (O. LEIPUTĖ, LSDPF). Gerbiami kolegos, pradedame rugsėjo 25 dienos, ketvirtadienio, popietinį posėdį. Registruojamės.

Užsiregistravo 56 Seimo nariai.

14.00 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-713(3) (svarstymas)

Pradedame pirmuoju popietinės darbotvarkės klausimu, tai yra Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-713. Kadangi darbų programa buvo apsvastyta, prašome komitetų atstovų išsakyti nuomonę. Prašom Aplinkos apsaugos komiteto pirmininką L. Jonauską.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Aplinkos apsaugos komitetas svarstė darbų programą ir jai pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Audito komiteto pirmininkas A. Skardžius. Prašom į tribūną. Prašom, prašom.

A. SKARDŽIUS (NAF). Laba diena, gerbiami kolegos. Gerbiama pirmininke, Audito komitetas 17 dieną svarstė šį nutarimo projektą ir balsavimo rezultatai: už – 6, prieš nėra, susilaikiusių nėra.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ateities komiteto pirmininkas V. Grubliauskas. Prašome jus į tribūną.

V. GRUBLIAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Ateities komitetas taip pat svarstė pateiktą Seimo nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“. Komitetas bendru sutarimu (už – 15) pritarė pateiktam sprendimo projektui. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Biudžeto ir finansų komiteto pirmininko nėra, gal yra kažkas iš komiteto? Biudžeto ir finansų komitetas svarstė rugsėjo 7 dieną. Prašom, Algirdai.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū. Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas, kaip papildomas komitetas, apsvartė Seimo nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ ir bendru sutarimu jam pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkojame Algirdui. Kviečiame Ekonomikos komiteto pirmininką S. Bucevičių.

S. BUCEVIČIUS (NAF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Ekonomikos komitetas taip pat svarstė Seimo rudens sesijos darbų programą. Už – 9, susilaikė 3. Pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kviečiame Europos reikalų komiteto pirmininkę R. Budbergytę išsakyti poziciją.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Ačiū. Gerbiami kolegos, rugsėjo 17 dieną Europos reikalų komitetas, kaip papildomas komitetas, apsvartė darbų programą ir jai pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kviečiame Kaimo reikalų komiteto atstovą, prašom.

V. JUCIUS (NAF). Sveiki. Kaimo reikalų komitetas rugsėjo 17 dieną svarstė nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektą. Pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kultūros komiteto pirmininkas K. Vilkauskas. Nematome jo salėje. Gal galėtų iš Kultūros komiteto? R. Baškienė. Prašom.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Gerbiami kolegos, Kultūros komitetas taip pat svarstė programą ir jai pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Gal galėtų atstovas? G. Jeglinsko nematau. Komitetas svarstė rugsėjo 17 dieną ir nusprendė pritarti iniciatorių pateiktam Seimo nutarimo projektui Nr. XVP-713(2) ir komiteto išvada. Už balsavo 9, susilaikiusių ir prieš nebuvo. Dėkojame.

Socialinių reikalų ir darbo komiteto nuomonė. Prašom. L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Socialinių reikalų ir darbo komitetas rugsėjo 17 dieną svarstė rudens darbų programą ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kviečiame Sveikatos reikalų komiteto pirmininkę L. Šukytę-Korską pristatyti Sveikatos reikalų komiteto nuomonę.

L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ (*NAF*). Gerbiama pirmininke, kolegos. Sveikatos reikalų komitetas kaip papildomas svarstė Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektą Nr. XVP-713(2). Sprendimas – pritarti Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektui Nr. XVP-713, atsižvelgiant į komiteto pasiūlymą. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš – 1, susilaikiusių nėra.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kviečiame Švietimo ir mokslo komiteto pirmininkę arba atstovą pristatyti nuomonę. I. Braziulienė pristatys. Prašom.

I. BRAZIULIENĖ (*LSDPF*). Seimo Švietimo ir mokslo komitetas svarstė rudens sesijos darbų planą. Komiteto pritarta vienbalsiai.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kviečiame Užsienio reikalų komiteto pirmininką R. Motuzą pristatyti komiteto nuomonę.

R. MOTUZAS (*LSDPF*). Gerbiama posėdžio pirmininke, kolegos. Užsienio reikalų komitetas svarstė rugsėjo 12 dieną. Bendru sutarimu buvo pritarta sesijos darbų programai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką kviečiame pristatyti komiteto nuomonę.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė rudens sesijos darbų programą ir pritarė jai visais 9 komiteto narių balsais.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kviečiame Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto atstovą V. Grubliauską pristatyti nuomonę.

V. GRUBLIAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas rugsėjo 17 dieną svarstė pateiktą rudens sesijos darbų programą ir bendru sutarimu pritarė. Rezultatai: 13 iš 13 komiteto narių tam pritarė vienbalsiai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kviečiame Žmogaus teisių komiteto pirmininką L. Šedvydį pristatyti komiteto nuomonę.

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Žmogaus teisių komitetas rugsėjo 17 dieną svarstė rudens sesijos darbų programą ir jai pritarė. Balsavimo rezultatai – 2 ir 2. Rezultatą lėmė pirmininko balsas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Visų komitetų pozicija ir sprendimai išsakyti. Dabar diskusija. Kviečiame J. Šukevičienę. Frakcijos vardu. Prašom.

J. ŠUKEVIČIENĖ (*LSDPF*). Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos. Lietuva dažnai minima kaip sėkmės istorija, pavyzdys kitiems. Ne kartą įrodėme ir įsitikinome, kad Lietuvos sėkmės istorija yra ne momentinis praeities įvykis, o sutelktos ilgalaikės bendros pastangos išlaikyti tai, kas pasiekta. Būdami didžiausia valdančiosios daugumos frakcija, esame ryžtingai nusiteikę palaikyti Vyriausybės ir parlamento iniciatyvas, nukreiptas į visapusišką Lietuvos saugumo stiprinimą.

Siekdami socialinės pažangos, socialdemokratai Seimui pateikė per 70 projektų, apimančių įvairias gyvenimo sritis. Sieksime didesnio socialinio teisingumo, kokybiškesnių viešųjų paslaugų, geresnių verslo sąlygų ir ekonominio augimo. Vis dar per mažai kalbame apie socialinį saugumą. Vieta vaikams darželyje, įperkamas maistas, stogas virš galvos – šie žemiški aspektai yra neatsiejami nuo šalies saugumo ir stabilumo. Pasitikėjimas valstybe, žmonių saugumo jausmas ir

visuomenės atsparumas nėra įmanomas be konkrečių investicijų į kiekvieno žmogaus gerovę. Kartu su naująja Vyriausybe priimsime sprendimus, kad didėtų pensijos, atlyginimų koeficientai akademiniams darbuotojams, kad gerėtų vienišų tėvų padėtis, didėtų biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo užmokestis, taip pat spręsimė nedarbo draudimo išmokų klausimus, lengvinsime asmenų su negalia integraciją darbo rinkoje.

Teikiame sprendimus didinti žmonių pajamas. Siūlysime steigti nuolatinę vyresnio amžiaus žmonių reikalų komisiją Seime. Sugrįšime prie Finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjančioms jaunoms šeimoms įstatymo, kad pirmojo būsto įgijimas nebūtų tik nepasiekiamą svajonę. Siūlysime sprendimus, kad mažėtų gydytojų trūkumas Lietuvos regionuose ir būtų užtikrintas tolygesnis gydytojų pasiskirstymas šalyje. Socialdemokratai taip pat parengė projektą dėl vaikų globėjų ir sporto trenerių socialinių garantijų, motyvavimo. Taip pat sieksime įteisinti papildomas poilsio dienas darbuotojams, auginantems vaikus su negalia, įtvirtinti darbuotojų teisę likti darbdavio nepasiekiamiems nedarbo metu. Teikiame pakeitimus, kad būtų užtikrintas akademinių darbuotojų darbo santykių stabilumas, sąžiningas darbo užmokesčio reguliavimas užkertant kelią diskriminacijai dėl amžiaus. Siūlysime steigti papildomas medicinos rezidentūros vietas, įtvirtinti rentų mokėjimą treneriams, kurie parengė sportininkus, pasiekusius aukščiausią sportinį meistriškumą. Savivaldybėse siūlysime steigti ekologines investicines vietas, stiprinti bendruomenės atstovų – seniūnaičių – institutą užtikrinant jų didesnę įsitraukimą į sprendimų priėmimą. Taip pat teikiame sprendimus dėl gyvūnų prieglaudų finansavimo.

Tai tikrai dalis sprendimų, kuriuos paminėjau ir kuriuos įgyvendinsime rudens sesijoje. Ir, žinoma, labai norisi siekti plataus konsensuso visais strateginiais ir jautriausiais socialiniais klausimais, todėl kreipiuosi ir į opoziciją – kviečiu kartu palaikyti ir kartu siekti sparčios socialinės pažangos. Juk turime kartu siekti visų politinių jėgų sutarimo, dialogo ir takaus kūrimo Lietuvai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kviečiame L. Girskienę.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū posėdžio pirmininkei už suteiktą žodį. Seimo rudens darbų programoje numatyta apsvarstyti per 450 teisės aktų projektų. Kaip jau minėjau ankstesniuose savo pasisakymuose, tikiuosi, kad didžioji dalis Seimo narių, Vyriausybės registruotų projektų gimė po susitikimų su visuomene, verslo bendruomenėmis, nevyriausybėmis organizacijomis.

Seimo rudens darbų programoje matome svarbius klausimus, kurie lems mūsų valstybės ateitį. Žinoma, didžiulis iššūkis bus pateikti Seimui subalansuotą biudžetą, kuris užtikrintų programinių nuostatų įgyvendinimą. Svarbūs klausimai darbų programoje – socialinės politikos stiprinimo tema, tai yra paramos vienišiesiems tėvams didinimas, paramos daugiavaikėms šeimoms didinimas ir sąlygų asmenims su negalia gerinimas, socialinių išmokų teisingesnis indeksavimas. Švietimo ir mokslo srityje šią sesiją planuojama teikti teisės aktus dėl atlyginimų akademinėi bendruomenei didinimo. Planuojama daugiau dėmesio skirti moksliniams tyrimams, kokybiškesnėms sąlygoms studentams, mokyklų tinklui regionuose išsaugoti. Dėmesio sulauks ir sveikatos sistema. Yra sveikintinas pasiūlymas dėl priemonių naikinimo už valstybės kompensuojamas paslaugas. Didesnis finansavimas ir skaidrumas Privalomojo sveikatos draudimo fonde (jau turėjome ir pateikimų), bendruomenių laukiamos pataisos dėl gyvenamosios aplinkos kokybės gerinimo (taip pat ministrė jau pateikė). Gynybos ir saugumo srityje iššūkiai bus naujo karinio poligono kūrimas, gynybos pramonės stiprinimas, žvalgybos institucijų įgaliojimų atnaujinimas. Taip pat neišvengsime diskusijų – ir, tikriausiai, karštų diskusijų – dėl šešiolikmečių teisės balsuoti savivaldos rinkimuose, civilinės sąjungos įteisinimo, kitų žmogaus teisių ir laisvių plėtros.

Džiaugiuosi, kad Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija registravo kelias dešimtis teisės aktų. Tai yra teisės aktai, susiję su akcizų didinimu, Švietimo įstatymo tam tikrų punktų pakeitimais, Miškų, Mėgėjų žvejybos įstatymų pakeitimais, taip pat Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pakeitimais, Geriamojo vandens, Valstybinių socialinio draudimo pensijų (našlių, našlaičių, maitintojų netekimo, ištarnauto laiko ir taip toliau) įstatymų pakeitimais. Tikiuosi, kad turėsime konstruktyvią diskusiją. Kviečiu šiandien prisiekusią Vyriausybę girdėti visuomenės balsą, įtraukti piliečius, visuomenines organizacijas, ekspertus į diskusiją dėl teisės

aktų projektų, kad vėliau nereikėtų sulaukti mitingų ir protestų prie Seimo. Linkiu nebūti visažiniams, kas buvo praktikuojama iki šiol. Koncentruokimės į kokybišką darbą ir neiekvokime jėgų beprasmiams ginčams. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame Ligitai. Diskusija yra baigta. Dėl pristatyto sesijos darbų programos projekto pateikti pasiūlymai yra visi integruoti būtent į trečią variantą, išskyrus vieną, tai yra Baudžiamojo kodekso pakeitimo įstatymą, bet jisai lieka nebeaktualus, nes jau yra priimtas. Ar galėtume po svarstymo pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Tuomet turėsime luktelėti, po 5–6 minučių prasidės balsavimo laikas.

Pasitarkime. Dabar iš rytinės darbotvarkės yra likęs pareiškimas, ar norėtų jį pristatyti? Būtų tam skirta laiko ir, jeigu dar liktų laiko, tada Remigijaus bus pateikimas. Agnė ar yra? Ką tik buvo, bet nematome.

Tuomet pateikimas. Remigijau, prašom. (*Balsai salėje*) O paskui balsuosime dėl programos ir grįšime prie rytinės darbotvarkės klausimų.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Kuris pirmas? Žemės eina ar kuris?

PIRMININKĖ. Tuoj, minutę.

14.18 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 35¹ straipsnio papildymo įstatymo projektas Nr. XVP-490 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-7 klausimas. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū. Gerbiami kolegos, 2-7 klausimas yra dėl Žemės įstatymo, taip? Tuojau, palaukite, nes kelis esu įpareigotas.

PIRMININKĖ. Taip, Žemės įstatymo projektas Nr. XVP-490.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Taip, teisingai. Gerbiami kolegos, čia yra praėjusio pavasario, vasaros darbų programos vienas iš siūlymų. Tada Energetikos ministerijoje buvo kalbama, kad dėl atsakymo termino, kada išsiunčiama... Atliekamas kaip pavyzdys poveikio aplinkai vertinimas ar kiti procesiniai dalykai ir šiandien išsiunčia pasiūlymus, išsiunčia išpėjimus kaimyninių sklypų arba besiribojančių sklypų savininkams, kad turi per nustatytą terminą atsakyti į keliamus klausimus ir per kiek laiko, jeigu neatsako per nustatytą terminą, tada vėl duoda užklausimą. Buvo siūlymas, kad jeigu per 30 dienų, kolegos, neatsako, manyti, kad yra teigiamas sutikimas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų norėtų paklausti V. Ažuolas. Prašom. (*Balsai salėje*) Nėra.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Be kita ko, dar reikėtų čia prašyti Vyriausybės išvados ir antikorupcinio vertinimo.

PIRMININKĖ. Dėl motyvų už ir prieš nėra. Ar galime po pateikimo pritarti bendru sutarimu? Negalime? Atsiprašau, aš paskubėjau, mes balsuosime vėliau, kai bus balsavimo langas.

14.20 val.

Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 papildymo 17 straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-489 (pateikimas)

Tada prašom pristatyti kitą – Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 papildymo 17 straipsniu įstatymo projektą Nr. XVP-489. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Kolegos, čia irgi yra panašus projektas, tiksliau, jis yra susijęs, kada užstrigo, kaip žinote... D. Kreivio nėra. Yra D. Kreivys, puikiai prisimena, dėl energetinių projektų kada buvo išsiunčiama institucijoms susiderinti leidimus, projektus ir panašiai, būdavo laiku neišduodama arba nepateikiamos konkrečios pastabos, arba būdavo sakoma, kad praleistas kablelis, žodis, dar kažkas, ir procedūros kartojamos. Siekiant, kad tos procedūros būtų paskubintos ir greitesnės, jeigu nėra esminių kokių nors pastabų, kad suderinimas būtų. Čia yra dėl pačių institucijų. Vėlgi čia reikėtų ir Vyriausybės išvados, ir antikorupcinio vertinimo, gerbiama pirmininke.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų norėtų paklausti I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Remigijau, jeigu nelyksite, dėl prieš tai jūsų pristatyto, nes nebuvo Valiaus, aš noriu paklausti: viršesnis viešasis interesas, ką čia turite mintyje – viršesnis?

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Esmė, jeigu tai yra su nacionaliniu saugumu susijęs klausimas, tai „Rail Baltica“, tinklai ir panašiai. Buvo tokia mintis, nes, kaip žinote, buvo užstrigę su visomis procedūromis dėl „Litgrid“, „Amber Grid“ ir kitų, na, stulpų nuėmimo, kabelių tiesimo, tvorų darymo irgi užtruko, kol susiderino. Buvo pritaikytos tam tikros procedūros. Tai iš jų paimta, kaip čia, sąvoka, jeigu gali būti. Bet dėl ko ir prašau, kad būtų Vyriausybės išvada ir antikorupcinis vertinimas, nes gali atsitikti taip, kad ir pasinaudos tokiomis galimybėmis, prisidengdami, kad tai yra aukščiau viešojo intereso. Tai aš dėl to ir siūlyčiau, kad būtų vertinimas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Dėl motyvų už ir prieš norinčių pasisakyti nėra. Balsuosime per balsavimo langą.

14.22 val.

Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 9¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-711 (pateikimas)

Dabar pakviestume A. Norkienę pristatyti Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 9¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-711. Prašom.

A. NORKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Šiuo įstatymo projektu tiesiog siūlau išplėsti šeimų, kurios gali gauti vaiko priežiūros kompensacinę išmoką, ratą. Šiuo metu ši išmoka yra skiriama tik tuo atveju, jei abu vaiko tėvai (globėjai) gyvena kartu, dirba arba verčiasi savarankiška veikla, bet tokiu reguliavimu mes neapimame šeimų, kuriose vienas iš tėvų dirba, bet kitas dar mokosi pagal nuolatinės formos aukštųjų studijų ar profesinio mokymo programas. Manau, tai sukuria nelygybę, nes išlaidas patiria tas pačias, augindami vaiką, tiek besimokydamas, tiek dirbdamas. Tai tiesiog ir prašau išplėsti šį šeimų, kurios galėtų gauti šią išmoką, ratą. Mielai atsakysiu į klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkui. Jūsų norėtų paklausti V. Ažuolas. Nėra. Dėl motyvų nėra norinčių pasisakyti. Mes dar turime porą minučių laiko.

14.24 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-710 (pateikimas)

L. Šukytė-Korsakę kviestume pristatyti projektą Nr. XVP-710. Nėra skaidrės.

L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ (NAF). Galiu pradėti?

PIRMININKĖ. Prašom. Laukia, kol įjungs skaidrę.

L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ (NAF). Projektas turėjo būti 16 val. 10 min. Pradėsiu trupučiuką.

Šio projekto tikslas – siekti, kad palaipsniui mažėtų skirtumas tarp dirbančiųjų ir valstybės lėšomis draudžiamų asmenų privalomojo sveikatos draudimo įmokų dydžių. Siekiant šio tikslo, siūloma atsisakyti valstybės lėšomis draudžiamų asmenų privalomojo sveikatos draudimo įmokos skaičiavimo priklausomai nuo minimaliosios mėnesinės algos, pakeičiant jį palaipsniui augančiu santykiu su dirbančiųjų privalomojo sveikatos draudimo įmoka. Matote lentelę. Šiandien yra, kaip matome, dirbantieji ir nedirbantieji, ir yra proporcingai parodyta, kaip yra mokamos PSD lėšos.

Dirbantieji, kurie privalomojo sveikatos draudimo įmokas moka patys arba jas moka, kaip matote, darbdaviai, sudaro 53 % visų apdraustųjų, 2024 metų duomenimis, iš Valstybinės ligonių kasos paimta informacija. Valstybės biudžeto lėšomis draudžiami asmenys sudaro 47 % apdraustųjų. Seimas, kiekvienais metais tvirtindamas valstybės biudžetą, Vyriausybės teikimu tvirtina į Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetą pervedamos įmokos viename apdraustajam, draudžiamam valstybės lėšomis, dydį. Šios įmokos dydis viename apdraustajam nuo 2021 metų sudaro

6,98 % užpraeitų metų 12 minimaliųjų mėnesinių algų dydžio. 2025 metais tai sudaro 611 eurų. Vadinasi, vienam mėnesiui skiriama yra 50 eurų. Vadovaudamasi dabar galiojančia Sveikatos draudimo įstatymo 6 straipsnio 4 dalimi, valstybė biudžeto lėšomis šiuo metu draudžia 23 socialiai jautriausias gyventojų grupes. Asmenys, valstybės biudžeto lėšomis draudžiami tuo atveju, jei jie nedirba, nevykdo kitos ekonominės veiklos ar negauna kitų pajamų, nuo kurių mokamos PSD įmokos. Gausiausios tokių asmenų grupės yra pensininkai, sudarantys 45 %, bedarbiai, sudarantys 10 %, vaikai, moksleiviai, studentai, sudarantys 4 %, ir kiti asmenys: gynusieji Lietuvos nepriklausomybę ir nukentėjusieji, sergantys atitinkamomis nustatyto sąrašo ligomis, sudaro 41 %.

Ir kyla esminis klausimas: jeigu sveikatos draudimo įmokų skaičiavimas minimaliosios mėnesinės algos pagrindu yra logiškiausias ir priimtinausias, kodėl jis netaikomas dirbančiųjų įmokoms apskaičiuoti? Juk taip būtų suformuota viena įmokų visiems Lietuvos gyventojams apskaičiavimo sistema ir vienas įmokų dydžio apskaičiavimo modelis. Tačiau tokios sistemos tikrai ne skatiname.

Apibendrinant, situacija yra tokia, kad valstybė, biudžeto lėšomis drausdama labiausiai pažeidžiamas mūsų visuomenės žmonių grupes, šiomis įmokomis padengia tik 40 % minėtiems asmenims suteikiamų sveikatos priežiūros išlaidų. Rezultatą lėmė daugelį metų veikiančių neteisingų ir neproporcingų PSD įmokų taikymas dirbantiesiems ir valstybės draudžiamiems asmenims, susiformavo neigiamos pasekmės tiek Lietuvos gyventojams, tiek valstybės prestižui kitų Europos Sąjungos valstybių kontekste.

Įvardinsiu pagrindines iš šių, kurios ir tapo priežastimi siūlyti keisti valstybės biudžeto lėšomis draudžiamų asmenų įmokų dydžio nustatymo principus. Pagal galiojančią tvarką, dirbantieji dabar yra priversti savo mokamomis PSD įmokomis 100 % padengti jiems patiems teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų išlaidas ir 60 % dengti valstybės biudžeto lėšomis nepadengiamas valstybės draudžiamiems asmenims teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų išlaidas. Gera supranta, kad sveikatos sistemoje turi veikti solidarumo principas, bet tokia našta dirbantiesiems yra per didelė, neadekvati ir neteisinga.

Antra. Lietuvai tarptautinėse Europos Sąjungos valstybės sveikatos apsaugos sistemos apžvalgose ir kituose leidiniuose, tarptautinėse konferencijose nuolat priekaištaujama dėl mūsų šalyje nepakankamų valstybinių lėšų sveikatos apsaugai skyrimo, skaičiuojant procentais nuo bendrojo vidaus produkto. Europos mastu Lietuva vis dar išlieka tarp atsiliekančiųjų ir šiuo metu užima 19 vietą pagal valstybės išlaidas, skiriamas sveikatos apsaugai nuo bendrojo vidaus produkto. Mažiau už Lietuvą skiria tik Bulgarija, Vengrija, Rumunija, Lenkija ir Latvija. Sveikatos priežiūros paslaugų apmokėjimas pačių žmonių lėšomis Lietuvoje siekia 30 % visų išlaidų sveikatai, o Europos Sąjungos vidurkis sudaro vos 15 %, tai yra du kartus mažesnis. Pagal šį rodiklį tarp Europos valstybių Lietuva yra penkta nuo galo. Pasaulio sveikatos organizacija rekomenduoja, kad šis rodiklis valstybėse neviršytų 15 %, nes kitu atveju gyventojai neišvengiamai susidurs su sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo problemomis.

Penkta. Nuolatinis lėšų sveikatos apsaugos sistemos finansavimo stygius, susidarantis kasmet dėl neadekvačiai mažų PSD įmokų už valstybės lėšomis draudžiamus asmenis, nėra vien tik viena problema šios sistemos paslaugų gavėjams, pacientams ir sistemoje dirbantiems medikams. Medikų atlyginimų vienintelis mokėjimo šaltinis yra Privalomasis sveikatos draudimo fondo biudžetas, kurio finansinė apimtis dėl nepakankamos biudžeto įmokų dalies netenka būtinųjų poreikių. Medikai įvairiomis priemonėmis ir būdais nuolat kovoja dėl darbo užmokesčio didinimo, tačiau daugelis jų, į kurių parengimą buvo investuota nemažai lėšų, nesulaukė tinkamo vertinimo ir atlygio ir pasitraukė iš Lietuvos.

Siekiant užsibrėžto tikslo ir mažiausiomis sąnaudomis tobulinant dabar galiojančią valstybės lėšomis draudžiamų asmenų privalomojo sveikatos draudimo įmokos dydžio reglamentavimą, siūloma jį nustatyti kaip protingą santykį su dirbančiųjų PSD įmokos dydžiu. Valstybės lėšomis draudžiamų asmenų įmokos susiejimas su dirbančiųjų įmoka automatiškai įteisins jos priklausomybę nuo valstybės ekonominės raidos pokyčių. Suprantama, kad dabartinis valstybės įmokos ir dirbančiojo įmokos atotrūkis, susiformavęs per daugelį metų įvertinant valstybės finansinį pajė-

gumą, negalės būti atkurtas vienkartinio sprendimu, todėl nuo 2028 metų siūloma šį santykį kasmet didinti 5 procentiniais punktais.

Projekto tikslas – siekti, kad palaipsniui mažėtų skirtumas tarp dirbančiųjų ir valstybės lėšomis draudžiamų asmenų privalomojo sveikatos draudimo įmokų dydžių. Siekiant šio tikslo siūloma atsisakyti valstybės lėšomis draudžiamų asmenų PSD įmokos skaičiavimo priklausomai nuo MMA, pakeičiant jį palaipsniui augančiu santykiu su dirbančiųjų PSD įmoka.

Projektu siūloma, kad nuo 2027 metų valstybės lėšomis draudžiamų asmenų privalomojo sveikatos draudimo įmoka būtų susieta su dirbančiojo įmoka ir sudarytų 50 % dirbančiojo PSD įmokos dydžio, o kiekvienais vėlesniais metais būtų didinama 5 procentiniais punktais, kol susidarys ne mažiau kaip 75 % užpraeitų metų vieno dirbančiojo vidutinės metinės privalomojo sveikatos draudimo įmokos dydžio. Pagal dabartinį teisinį reglamentavimą valstybės įmoka už biudžeto lėšomis draudžiamą asmenį 2027 metais sudarys 869 eurų, arba 38,7 % dirbančiojo įmokos. Pagal teikiamą Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo projektą ši įmoka 2027 metais padidėtų iki 999 eurų, arba 15 %.

Taip, šis įstatymo pakeitimas pareikalaus sveikatos sistemai papildomų valstybės biudžeto lėšų, bet, manau, galėtume suskaičiuoti, kiek valstybė per praėjusius dešimtmečius nepakankamai finansuodama žmonių sveikatos priežiūrą sutaupė to paties biudžeto lėšų sveikatos sistemos sąskaita. Tokia padėtis užsitęsė nepateisinamai ilgai, todėl ji turi būti pakoreguota neatidėliojant.

Dabartine padėtimi sveikatos sistemoje nuolat skundžiasi tiek medikai, tiek gyventojai. Nuoseklus ir laipsniškas teisingumo atkūrimas sveikatos apsaugos sistemoje sudarytų galimybę palaipsniui gerinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą, mažinti pacientų laukimo eiles pas gydytojus, sustiprinti sveikatos priežiūros įstaigų finansinę padėtį, o kartu padidinti medikų ir sveikatos sistemoje dirbančių darbuotojų atlyginimus.

Taip pat būtų siūlymas dėl teisinio reguliavimo turėti Vyriausybės išvadą.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų norėtų paklausti keturi Seimo nariai. Pirmasis klausia L. Uрманavičius.

L. URMANAVIČIUS (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, prieš savaitę sveikatos apsaugos ministrė, lankydamosi Demokratų frakcijoje, o kiek vėliau ir viešojoje erdvėje, pateikė informaciją apie sudėtingą rajonų, regioninių ligonių finansinę padėtį. Pareiškė, kad net 50 % šių gydymo įstaigų šiuo metu dirba nuostolingai. Tai atskleidžia itin rimtą sistemine problemą, kuri kelia pagrįstą nerimą tiek mums, politikams, tiek sveikatos priežiūros specialistams, tiek visai visuomenei.

Finansiniai sunkumai, su kuriais susiduria regioninės, rajoninės ligoninės, dažnai lemia paslaugų apimties mažinimą, personalo trūkumą, infrastruktūros atnaujinimo atidėjimą ir net atskirų skyrių uždarymą. Aš tikrai pritariu šiam pateiktam įstatymo projektui, bet noriu paklausti jūsų... Aš siūlau prašyti skubos tvarkos ir įsigaliojimą taikyti nuo kitų metų...

PIRMININKĖ. Laikas!

L. URMANAVIČIUS (DFVL). ...sausio 1 dienos. Ar nemanote, kad tai būtų teisinga?

L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ (NAF). Ačiū, Linai, už pastebėjimus ir tikrai ačiū už pasiūlymą. Kaip sakoma, nenorėdama didžiulio ažiotažo, kad skuba būtų, tai ir perkėliau metus. Jeigu mes komitete nuspręstume, diskusiją darysime komitete, jeigu pateiksime – ir nuspręsime.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia J. Sejonienė. Prašom.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama komiteto pirmininke, primenu, kad vasaros pradžioje socialdemokratų Sveikatos apsaugos ministerija teikė gerokai ambicingesnį projektą, panašų, bet reikalaujantį didesnio persikirstymo iš biudžeto ir tuometinis finansų ministras nepraleido jo. Aš dabar noriu jūsų paklausti: ar jūs šitą projektą, kaip manote... Nes aš klausiau ir tuo metu dar kandidato, bet jau dabartinio finansų ministro, ką jisai mano apie šį projektą? Jisai sako nematantis galimybių. Bet gal jūs galėtumėte patikslinti, keliais šimtais milijonų eurų kasmet didėtų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetas ir iš kur jūs ketinate juos paimti? Vis tiek eisite derėtis ir bus derybos su Finansų ministerija. Iš ko atimsite, kad gautumėte tuos kelis šimtus milijonų eurų kasmet?

L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ (NAF). Maždaug yra apskaičiuota apie 200 mln., nuo 200 mln. reikės papildomų lėšų. Bet, gerbiama Jurgita, ką aš noriu pasakyti: aš manau, visiems mums yra labai svarbi sveikata, mažais žingsniais mes turime pasiekti, kad tikrai būtų prioritetinės sritys sveikatos ir švietimo. Jeigu mes neturėsime sveikatos, neturėsime vaikų, neturėsime ateities. Diskusija bus, aišku, ir komitete, be abejo, diskutuosime, tai yra būtina. Kas šiandien...

Aš visą vasarą važinėjau po gydymo įstaigas. Jų finansų daugiau kaip 90 % yra atiduodama algoms. Tai iš ko gydymo įstaigai nusipirkti aparatūros ar pagerinti darbo vietas gydytojams? Turime atkreipti dėmesį, negali būti viskas atiduota kokiai nors kitai sričiai, sakykime, bet sveikata yra svarbiausia ir prioritetinė, aš manau.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia V. Čmilytė-Nielsen.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiama komiteto pirmininke, pranešėja, mano klausimas taip pat susijęs su finansais. Jūs minėjote 200 mln., bet matau...

L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ (NAF). Taip, ten pradinis.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). ...aiškinamajame rašte, kad 367 mln. būtų reikalingi, toks poreikis 2027 metais preliminariais skaičiavimais. Klausimas yra: jūs, kaip koalicijos partnerių atstovė, teikiate tokį rimtą projektą, reikalaujantį daug lėšų, koks yra sutarimas? Jeigu teikiate, vadinas, turite pagrindo manyti, kad tie pinigai bus rasti. Tikrai klausimas yra, ar iš sutaupymų, ar iš mokesčių papildomų didinimų? Iš kokių šaltinių ketinate rasti tokią tikrai ženklia sumą, galbūt jau ir planuojate ateinančių metų biudžete numatyti dalį pinigų būtent šitam pačiam tikslui? Prašau plačiau pakomentuoti. 367 mln.

L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ (NAF). Plačiau nepakomentuosiu. Kai ateis klausimas, komitete bus diskusija ir dar bus diskutuojama su Finansų ministerija. Tai yra skaičiavimas. Kaip aš ir sakiau, prioritetinė sritis yra sveikatos, ir aš nematau, kad finansų ministras prieštarautų. Gali keistis procentai, gali ne iš karto kilti, ne iš karto 5 procentiniais vienetais kelti, bet, kaip ir sakiau, sveikata yra svarbiausia.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia A. Zuokas. Prašom.

A. ZUOKAS (MSNG). Dėkoju už šią iniciatyvą. Tikrai palaikysiu ir tikrai teisinga pagaliau parodyti konkrečiu pavyzdžiu, kada valstybė priima išsipareigojimus, tačiau neskiria tam reikalingų lėšų. Ir šiandien tie visi, kurie moka sveikatos draudimo įmokas, moka ne tik už save, bet didžią dalimi moka už valstybę ir kitus asmenis. Kelias teisingas. Ir mano klausimas: ar čia nėra Konstitucinio Teismo ginčo objektas?

Man šita situacija primena, kada valstybė priimdavo išsipareigojimus, deleguodavo arba įstatymais įpareigodavo savivaldybes atlikti tas paslaugas, tačiau nedeleguodavo pinigų. Čia lygiai taip pat valstybė priėmė sprendimą suteikti medicininės paslaugas, pinigų nedelegavo, o ligoninės turi teikti paslaugas vienodai. Ar čia nebūtų poreikis galbūt net kreiptis į Konstitucinį Teismą, kad vis dėlto visos politinės valdžios ieškotų tų lėšų, kurios dengtų valstybės išsipareigojimus?

L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ (NAF). Tik taip. Jeigu nepatvirtinsime šio projekto, kaip gali ateityje dirbti gydytojas, kurio konsultacija yra 37 eurai, kokia gali būti jo alga nuo šios sumos, kuri šiandien yra apmokama iš PSDF'o lėšų? Baikime šaipytis.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Daugiau klausti nėra norinčių. Dėkojame pirmininkei. Motyvai už – R. Šukys.

R. ŠUKYS (NAF). Gerbiami kolegos, matau, kad dėl motyvų prieš kaip ir nėra užsirašiusių, bet vis tiek norėčiau paprašyti tikrai paremti šį projektą. Ši situacija, dabartinis reguliavimas tikrai neužtikrina tinkamo, nuoseklaus įmokos už valstybės draudžiamus asmenis didėjimo. Tas atotrūkis, deja, per daug metų vis didėja. Kito finansavimo šaltinio Privalomajam sveikatos draudimo fondui, iš kurio yra apmokama gydymo įstaigoms už paslaugas, atitinkamai tuomet yra galimybė atsiskaityti joms už suteiktas paslaugas arba už medicininės priemonės, mokėti didesnius atlyginimus slaugytojams ir gydytojams, nelabai yra galimybių. Taigi, reikėtų vis dėlto paremti šį sprendimą. Šis mechanizmas numatys būtent nuoseklų, valstybės biudžetui pakeliamą įmokos už valstybės draudžiamus asmenis didinimą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Dėl motyvų prieš nėra. Balsavimo langas. Pradedame balsavimą. Prašome užimti savo darbo vietas. Balsuosime būtent dėl šio projekto, dėl kurio vyko diskusijos ir buvo sakomi motyvai. Ar galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ne. Balsuojame. Kas pritariate Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektui Nr. XVP-710, balsuojate už, kas galvojate kitaip, balsuojate atitinkamai.

Užsiregistravo 92, balsavo 88: už – 72, prieš – 2, susilaikė 14. Pritarta.

Replika po balsavimo – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Paaiškinu tiems, kurie kėlė abejonių, ar bus rasta pinigų. Pagalvokite, R. Žemaitaitis pasakys premjeri: nerandate pinigų mūsų projektui – mes nebalsuojame už biudžetą. Ir pinigų atsiras.

PIRMININKĖ. Čia ne dėl vedimo tvarkos. (*Balsai salėje*) Replika, taip, prašom įvardinti teisingai. Mane mokote, kaip teisingai formuluoti, tuomet aš jums irgi patariu. Prašom. I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Dėl šio projekto reikėtų paprašyti Vyriausybės išvados.

PIRMININKĖ. Taip, turbūt visi pritaria dėl Vyriausybės išvados. Būtume taip pat paprašę.

Dabar siūlomi komitetai. Sveikatos reikalų komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 18 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū. Pritarta.

14.43 val.

Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 9¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-711 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas, kurį jau apsvarstėme, Išmokų vaikams įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-711. Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 97, balsavo 95: už – 88, prieš nėra, susilaikė 7. Pritarta.

Prašom. Per šoninį mikrofoną...

J. NARKEVIČ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Neveikė kortelė. Prašau dėl protokolo – už. Ačiū.

PIRMININKĖ. Įtraukiame jūsų balsą dėl protokolo, kad balsavote už. J. Narkevičius balsavo už.

Per šoninį mikrofoną – J. Šukevičienė.

J. ŠUKEVIČIENĖ (*LSDPF*). Dėl šio projekto taip pat prašome Vyriausybės išvados.

PIRMININKĖ. Turbūt prieštaraujančių nėra. Prašome Vyriausybės išvados. Pagrindiniu komitetu siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Svarstyti siūloma lapkričio 26 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Pritarta.

14.45 val.

Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 papildymo 17 straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-489 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas, kuris buvo apsvarstytas, – Planuojamos ūkinės veiklos poveikio įstatymo projektas Nr. XVP-489. Balsuojame.

Užsiregistravo 97, balsavo 96: už – 67, prieš – 4, susilaikė 25. Pritarta. Pats pranešėjas siūlė dėl STT ir Vyriausybės išvados. Prieštaraujančių turbūt nėra, tai fiksuojame. Pritariame.

Pagrindiniu komitetu siūlau Aplinkos apsaugos komitetą. Siūloma svarstyti lapkričio 25 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, ačiū, pritarta.

14.45 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 35¹ straipsnio papildymo įstatymo projektas Nr. XVP-490 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas aptartas darbotvarkės klausimas – Žemės įstatymo Nr. I-446 projektas Nr. XVP-490. Balsuojame.

Užsiregistravo 102, balsavo 99: už – 63, prieš – 7, susilaikė 29. Pritarta.

Pats pristatantis siūlė dėl STT ir Vyriausybės išvados. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Pritarta.

Pagrindinis komitetas – Aplinkos apsaugos komitetas, papildomas – Kaimo reikalų komitetas ir siūloma svarstyti lapkričio 25 dieną. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Galima, prieštaraujančių nebuvo. Pritarta.

14.46 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-713(3) (svarstymo tęsinys ir priėmimas)

Yra 2-1 klausimo svarstymo stadija, tai yra nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas. Balsuojame.

Užsiregistravo 102, balsavo 102: už – 65, prieš – 4, susilaikė 33. Pritarta po svarstymo.

Priėmimo stadija. Yra du straipsniai. Ar galėtume abiem pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, pritarta. Motyvai už. Prašom, L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Na, aš jau išsakiau didžiąją dalį motyvų iš tribūnos. Kviečiu kolegas konstruktyvaus darbo. Pasitvirtiname programą ir raitojamės rankoves, ir imamės darbo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, šiaip čia būtų galima per daug ir nekreipti dėmesio į šį projektą, nes čia sukelta viskas, kas ir ką čia bepasiūlė, bet vis dėlto aš matau šiame programos projekte tam tikrą žingsnį atgal, lyginant su tuo, ką mes turėjome ankstesnėse kadencijose. Štai Vyriausybės pateiktoje dalyje surašytos sritys tiesiog abėcėlės tvarka: pirma – aplinkos apsauga, toliau – ekonomika. Nėra jokių prioritetų. Jau anksčiau buvo pasiekta, kad Vyriausybės teikime vis dėlto būtų siūlymai sugrupuojami pagal svarbiausius Vyriausybės tikslus, ten jų būdavo dešimt ar panašiai, dabar to jau nebėra. Nesugeba Vyriausybė išryškinti savo svarbiausių programinių siekių ir atitinkamų projektų.

Pirmą kartą turbūt per visą istoriją darbų programoje nėra srities „Žmogaus teisės“. Visada būdavo. Žiūrint į pačią pradžią, kur yra Respublikos Prezidento siūlymai, tai, tiesą sakant, aš nematau Prezidento siūlymų pagal jam priskirtas kompetencijas. Nėra čia projektų nei krašto apsaugos, nei teisinės sistemos, nei užsienio reikalų. Tai yra ketvirtąjo koalicijos dalyvio tam tikri siūlymai, kur, matyt, jam labiausiai kažkas rūpi. Tai yra tam tikra pagalba ne per stipriausiai socialinės apsaugos ministrei, čia dėl pensijų Prezidentas kažką inicijuoja. Kaip ir žadėjo, matyt, teiks pagalbą kultūros ministrui, čia mecenatystė, Kultūros tarybos reikalai. Na, dar Kelių įstatymas, naujas ministras.

Tokia ta programa. Nesukelia daug entuziazmo balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkojame už išsakytą nuomonę. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 104, balsavo 104: už – 65, prieš – 12, susilaikė 27. Rudens sesijos programos projektas patvirtintas... programa. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

14.50 val.

Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 1, 2, 5, 9, 10, 11, 12, 19, 23, 24, 29, 30, 31, 33, 35, 37, 40 straipsnių ir IV skyriaus pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo III¹ skyriumi, 33¹ straipsniu ir priedu bei 29 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3977(2) (priėmimas)

Grįžtame į rytinę darbotvarkę ir kviečiame D. Griškevičių pristatyti Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 daugelio straipsnių ir IV skyriaus pavadinimo pakeitimo, įstatymo papild-

dymo III¹ skyriumi, 33¹ straipsniu ir priedu bei 29 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą Nr. XIVP-3977. Prašom.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, pirmininke. Tiktai priminsiu, kad tai buvo tikrai didelės apimties dokumentas, pradėtas dar praėjusią kadenciją. Pagaliau pavyko suderinti visus kampus, sakykime, tarp kelių ministerijų ir komitete. Po svarstymo stadijos dar buvo gautos kelios pastabos iš Teisės departamento, dėl to šiandien mums ir reikės dar apsispręsti. Jeigu galima, tada nuo to ir pradėkime.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Dėl 1 straipsnio yra gauta Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba. Prašom pakomentuoti.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Atsižvelgiant į Teisės departamento pastabą, kurioje kalbama apie 12 straipsnio sisteminę peržiūrą, reikalingas papildymas būtent 1 straipsnio 6 dalyje. Ši dalis rodo, kad kituose įstatymuose įtvirtinti kitokie dokumentų ar informacijos reikalavimai, kurie reikalingi administraciniam sprendimui priimti, gauti... galioja Viešojo administravimo įstatymas, būtent šis, apie kurį kalbame. Komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ar galima pritarti 1 straipsniui su Teisės departamento pastabomis? Prieštaraujančių nėra, pritarta. Dėl straipsnių (nuo 2 straipsnio iki 6 straipsnio) jokių pastabų nėra. Ar galėtume jiems pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Dėl 7 straipsnio taip pat yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento keturios pastabos. Prašytume pakomentuoti.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Pirmoji. Tiesiog tas sisteminis peržiūrėjimas, suderinimas nuostatų. Komitetas pritarė. Taip pat dar komitetas siūlo patikslinti pavadinimą. Irgi tam buvo bendru sutarimu pritarta ir patikslinta.

PIRMININKĖ. Ar galėtume pritarti 7 straipsniui su visomis keturiomis Teisės departamento pastabomis, kurioms komitetas pritarė? Prieštaraujančių nėra, galima pritarti. Pritarta. Dėl straipsnių (nuo 8 straipsnio iki 10 straipsnio) pasiūlymų nėra. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, pritarta.

Dėl 11 straipsnio vėlgi turime turbūt tris pastabas. Taip pat... Atsiprašau, keturias.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Palaukite dar. Jeigu galima, dar vienu grįžkime atgal, nes čia buvo keturios. Mes dviem dabar kaip ir pritarėme, trečia – dėl perteklinio sakinio, čia irgi pritarta. Ir ketvirta dėl termino nustatymo.

PIRMININKĖ. Gerbiamas Domai, mes jau pritarėme visoms keturioms Teisės departamento...

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Supratau. Gerai, ačiū.

PIRMININKĖ. Dabar yra dėl 11 straipsnio taip pat Teisės departamento keturios pastabos. Prašom pakomentuoti.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dabar peršokome tas keturias, tiesiog Teisės departamentas siūlo išbraukti žodžius „ar registre“. Mes, komitetas, šiuo atveju siūlome nepritarti, nes įstatyme turimas galvoje Europos Sąjungos registras, ir čia yra išvardinta argumentacija. Bet kuriuo atveju komitetas bendru sutarimu nepritarė šiai išvadai.

PIRMININKĖ. Kita.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Atsiprašau, šiam pasiūlymui, ne išvadai.

Taip. Teisės departamentas teikia savo pamąstymą, kad trūksta aiškumo, kokiuose teisės aktuose turi būti nurodoma rinkliava ar kitoks atlyginimas už licencijos išdavimą. Mes, komitete apsvaistę klausimą, pritarėme iš dalies, nes mes kalbame labiau būtent apie tai, kad... Mes kalbame apie patį faktą, kad pagal licencijavimą nustatančius teisės aktus juos būtina sumokėti, kitaip tariant, mes nededame nuorodų, kaip ir kas, bet kad turi būti sumokėjimas. Tam pritarėme bendru sutarimu, tai yra tam pritarimui iš dalies pritarė komitetas bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkui. Trečia pastaba.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Čia vėlgi, kadangi sisteminis peržiūrėjimas ir pataisymas, būtent dėl 5 dalies pataisymo ir suvienodinimo, pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ketvirta pastaba.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Čia yra techninio pobūdžio, įrašyti žodžiai „tą pačią“. Pritarti bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galima pritarti 11 straipsniui su Teisės departamento pastabomis, kurioms pritarė komitetas? Pirmai nepritarė, taip? Ar prieštaraujančių nėra? Nėra, pritarta.

Dėl straipsnių nuo 12 iki 22 pasiūlymų nėra. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Dėl 23 straipsnio yra šešios Teisės departamento pastabos. Prašom pakomentuoti pirmą.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Tie pasiūlymai yra susiję su datomis ir įsigaliojimų datomis, mes sureguliuojame, nustatome konkretesnes datas ir paliekame terminą, sakykime, skirtumą įstaigoms lydimiesiems dokumentams parengti. Pritarta bendru sutarimu tiek vienai, tiek kitai. (*Balsai salėje*) Iš esmės visoms pastaboms. Tai trys, kiek čia.

PIRMININKĖ. Visoms šešioms pastaboms...

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Netgi vėliau, taip.

PIRMININKĖ. ... pritarta bendru sutarimu. Ar galėtume 23 straipsniui pritarti bendru sutarimu su komiteto pritarimu Teisės departamento pastaboms? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

24 straipsnis. Ar galime jam pritarti? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Motyvai. Motyvus už norėtų išsakyti L. Savickas. Prašom. (*Balsai salėje*) Nėra Luko. Prieš nėra. Ar galima visam projektui pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Atsiprašau, priėmimas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 97, balsavo 97 ir visi – už. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

14.58 val.

Paslaugų įstatymo Nr. XI-570 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3978(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas, pranešėjas taip pat D. Griškevičius, projektas Nr. XVP... Atsiprašau, Paslaugų įstatymo Nr. XI-570 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3978. (*Balsai salėje*) Priėmimas pastraipsniui. Dėl straipsnių nuo 1 iki 21 jokių pasiūlymų nėra. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Dėl 22 straipsnio yra Teisės departamento dvi pastabos.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dvi pastabos. Taip, gauti du pasiūlymai. Komitetas apsvarstęs pritarė jiems bendru sutarimu. Tai yra pakeitimai, susiję su konkretesne data ir jos įtraukimu į įstatymą.

PIRMININKĖ. Ar galima pritarti bendru sutarimu su Teisės departamento pastabomis, kurioms pritarė komitetas? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Motyvų nėra norinčių išsakyti. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 95, balsavo 95: už – 94, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

14.59 val.

Civilinio kodekso 2.77 straipsnio pakeitimo ir 2.78, 2.79 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3979(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Civilinio kodekso 2.77 straipsnio pakeitimo ir 2.78, 2.79 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3979(2). Yra trys straipsniai. Pasiūlymų ir pastabų negauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Norinčių kalbėti dėl motyvų nėra. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 91, balsavo 90: už – 87, prieš nėra, susilaikė 3. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.01 val.

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4013 (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4013. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pastabų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio yra Teisės departamento pastabos. Gal tada pirma Audrių prašome pakomentuoti. Susikaupiname, nes čia bus daug balsavimo.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Didelis Atliekų tvarkymo įstatymo paketas. Dėl 2 straipsnio yra viena Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba, dėl kurios komiteto nuomonė yra pritarti. Tai yra, vadovaujantis 2020 m. kovo 6 d. teisingumo ministro įsakymu patvirtintų Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus reikalavimų aprašo 21 punktu ir šiame punkte nurodytais pavyzdžiais, projekto 2 straipsnyje vietoje keičiamos Atliekų įstatymo formuluotės įrašyta formuluotė su visais pakeitimais. 2 straipsnyje. Redakcinio pobūdžio.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Antra Teisės departamento pastaba dėl to paties straipsnio.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Aplinkos apsaugos komitetas nepritarė. Motyvas: dėl aiškumo siūlome palikti išskirtas sąvokas, kuriose nurodyti ne Aplinkos ministerijos kuruojami įstatymai, nes juose gali būti įtrauktos ir kitos sąvokos, kurių terminai vartojami Atliekų tvarkymo įstatyme, bei jų apibrėžtis neatitinka Atliekų tvarkymo įstatymo poreikių.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ar galime pritarti 2 straipsnio abiem Teisės departamento pastaboms? Pirmoji būtų, kuriai komitetas pritarė. Ar galime pritarti? (*Balsai salėje*) Prieštaraujančių nėra, pritarta bendru sutarimu. Antrai komitetas nepritarė. Ar galime pritarti dėl 2 straipsnio, kaip pritarė pagrindinis komitetas? Prieštaraujančių nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Ačiū.

Dėl 3 straipsnio yra pastabų. Prašom.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Taip pat yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento išvada, kuriai komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. Ar galėtume pritarti Teisės departamento pastabai bendru sutarimu ir dėl viso 3 straipsnio? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Nuo 4 iki 10 straipsnių pastabų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. 10 straipsnis. Atsiprašau, dėl 11 straipsnio. Prašom, Teisės departamento pastaba.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Teisės departamento pastaboms komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Jūs čia pristatote visas tris?

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Vienam. Kitam Teisės departamento pasiūlymui komitetas pritarė. Trečiam Teisės departamento komitetas taip pat pritarė. Visiems pritarta bendru sutarimu. Ketvirtai Teisės departamento pastabai Aplinkos apsaugos komitetas taip pat pritarė.

PIRMININKĖ. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad antrai Teisės departamento išvadai komitetas pritarė iš dalies. Aš patikslinu. Taip pat yra gauta Seimo narių pasiūlymų. A. Gedvilienės ir D. Asanavičiūtės-Gružauskienės. Prašom pristatyti. A. Gedvilienė.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Čia yra trys susijusios pastabos, komitete išdiskutavome ir pritarėme sprendimui nepritarti. Atsiimame.

PIRMININKĖ. Ar yra 29 remiantys?

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Mes ką tik atsiėmėme, neprašome balsuoti.

PIRMININKĖ. Atsiprašau. Ačiū. Antras. 18 puslapyje yra Teisės departamento pastaba, prašom pakomentuoti.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Dėl Seimo kanceliarijos Teisės departamento – komiteto nuomonė pritarti iš dalies. Tai yra redakcinio pobūdžio, numeracija keičiasi. Nepritarti dėl 11 straipsnio atitinkamų dalių, išdėstytų atskirais straipsniais, nes patikslinus 13 ir 19 dalis tam nebėra poreikio. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Toliau yra A. Gedvilienės pastaba, jai pritarta iš dalies. Ar tenkina? Ar yra 29 palaikantys? Yra. Ar galima bendru sutarimu pritarti? Dėl pritarimo iš dalies prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Tada reikėtų apsispręsti, ar galima visam 11 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū. Pritarta.

Dėl 12 straipsnio pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Dėl 13 straipsnio Teisės departamento pastaba. Prašom.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Dėl 13 straipsnio Teisės departamento išvados Aplinkos komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dar viena yra Teisės departamento. 25 puslapyje.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). 25 puslapyje turbūt?

PIRMININKĖ. Taip. Ir keičiasi numeracija, panaikinus...

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Taip pat komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. ...11 dalį atitinkamai 13, tada 19 tampa 11. 18... Prašom.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Taip pat komiteto nuomonė yra pritarti.

PIRMININKĖ. Ar galima? Ar dar yra, pasižiūrime. Ar galima pritarti šiam straipsniui bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Dėl 14 straipsnio pasiūlymų, pastabų nėra. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Dėl 15 straipsnio taip pat pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, ačiū, pritarta.

Dėl 16, 17, 18 ir 19 straipsnių taip pat nėra pastabų, pasiūlymų. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, ačiū, pritarta.

20 straipsnis. A. Gedvilienės ir D. Asanavičiūtės-Gružauskienės pasiūlymas.

D. ASANAVIČIŪTĖ-GRUŽAUSKIENĖ (TS-LKDF). Taip, čia yra toks siūlymas, kad dėl skundų, nesutinkant su komunalinių atliekų sistemos administratoriaus (ar jo, ar juridinio asmens), savivaldybės pavedimu atliekančio komunalinių atliekų tvarkytojo lėšų administravimo funkcijas, sprendimus priimtų savivaldybės įgaliotas asmuo. Mes tiesiog darome tokią tikslinamojo pobūdžio pastabą, kuriai komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. Ar yra 29 remiantys? Yra. Komiteto nuomonė. Prašom, Audriau.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Komiteto nuomonė – pritarti. Balsuota ir pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galima pritarti bendru sutarimu šiam siūlymui? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Toliau Teisės departamento.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Gautos viena, dvi, trys Teisės departamento išvados: pirmajai Aplinkos komitetas pritarė, antrajai nepritarė. Tvarkoje turėtų būti nustatyti konkretūs ginčus nagrinėjantys subjektai.

Trečiai Teisės departamento išvadai Aplinkos komitetas pritarė. Visi sprendimai priimti bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. O dar ketvirta ir penkta? Šiaip dokumentuose parašyta, kad pritaria komitetas abiem. Ir kitoms.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Taip, pritarta, taip, ir likusioms dviem Teisės departamento pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galėtume pritarti visam 20 straipsniui su pastabomis ir komiteto nuomone? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Dėl 21 ir 22 straipsnių pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

23 straipsnis – Teisės departamento...

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Teisės departamento siūlymui Aplinkos komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū. Pritarta.

Dėl 24, 25... Atsiprašau, dėl 24 straipsnio taip pat nėra pastabų, pasiūlymų. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

25 straipsnis – Teisės departamento... Ai, atsiprašau, apačioje nemačiau. Dėl 25 straipsnio pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

26 straipsnis – Teisės departamento pastaba. Prašom.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Dėl 26 straipsnio Seimo kanceliarijos Teisės departamento išvada, kuriai Aplinkos komitetas pritarė bendru sutarimu. Redakcinio pobūdžio.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ar galime pritarti bendru sutarimu 26 straipsniui? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Dėl 27 straipsnio, prašom, yra dvi Teisės departamento pastabos.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Pirmajai pastabai Aplinkos komitetas nepritarė. Priežastis – būtų galima grįžti kitos sesijos metu, kai būtų svarstomi kiti Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimai. Šitai pritarta bendru sutarimu. Antrajai Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabai Aplinkos komitete buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ar galime pritarti 27 straipsniui bendru sutarimu su Teisės departamento pastabomis, kurioms pritarė pagrindinis komitetas? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Dėl 28 straipsnio pastabų nėra. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. 29 straipsnis. Teisės departamento pastaba. Prašom.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Šitai Teisės departamento pastabai Aplinkos komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galėtume pritarti visam straipsniui bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. 30 straipsnis – taip pat Teisės departamento pastabos. Prašom pakomentuoti.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Gautos Teisės departamento dvi pastabos, kurioms Aplinkos komitete yra pritarta. Abiem pastaboms pritarta bendru.

PIRMININKĖ. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu visam straipsniui? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Nuo 31 straipsnio iki 33 straipsnio jokių pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Dėl 34 straipsnio yra Teisės departamento pastabų. Prašom.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Pirmajai pastabai pritarta, antrajai Teisės departamento pastabai pritarta iš dalies. Yra siūlymas su komiteto patobulinimais. Ir trečioji – techninė pastaba, kuriai pritarta iš dalies.

PIRMININKĖ. Jeigu galima, papildysiu jus, projekto 34 straipsnio 3 dalis, kuri keičiama... Atliekų tvarkymo įstatymo 34¹² straipsnio 3 dalis, 35 straipsnio nauja 2 dalis ir projekto 34 straipsnio 4 dalis, kur Atliekų tvarkymo įstatymo 34¹² straipsnis papildomas 4 dalimi. 35 straipsnis – nauja 3 dalis. Prie trečiosios pastabos – projekto 34 straipsnio 3 dalis, kuria keičiama Atliekų tvarkymo įstatymo 34¹² straipsnio 3 dalis ir 35 straipsnio nauja 2 dalis, ir projekto 34 straipsnio 4 dalis, kuria Atliekų tvarkymo įstatymo 34¹² straipsnis papildomas 4 dalimi. 35 straipsnis – nauja 3 dalis. Ar galima 34 straipsniui pritarti bendru sutarimu, kaip pritarė pagrindinis komitetas? Prieštaraujančių nėra. Ačiū. Pritarta.

Dėl 35 straipsnio taip pat yra Teisės departamento pastabų.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Dėl 35 straipsnio yra dvi Teisės departamento pastabos. Pirmai pritarta bendru sutarimu, antrai pritarta iš dalies, čia labiau techninio (redakcinio) pobūdžio klausimai.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ar galėtume pritarti 35 straipsniui bendru sutarimu, kaip pritarė pagrindinis komitetas? Prieštaraujančių nėra. Ačiū. Pritarta.

Dėl 36 ir 37 straipsnių pastabų ir pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū. Pritarta. 38 straipsnis. Prašom. Teisės departamento...

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Dėl 38 straipsnio yra dvi Teisės departamento pastabos. Pirmai pritarta iš dalies, tai yra labiau techninio (redakcinio) pobūdžio, bendru sutarimu, antrai taip pat yra pritarta iš dalies, taip pat redakcinio pobūdžio. Toliau...

PIRMININKĖ. Atsiprašau, truputėlį stabtelkite. Dalis eina į projekto 34 straipsnį...

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Tai perkélimas, taip.

PIRMININKĖ. ...kuris keičiamas atitinkamai 39 straipsnio 1 ir 2 dalimis. Ir projekto dalis eina į projekto 34 straipsnį, kuris keičiamas atitinkamai 39 straipsnio 4, 5 ir 6 dalimis.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Taip.

PIRMININKĖ. Kita Teisės departamento pastaba. 55 puslapis.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Pritarta iš dalies. Projekto 38 straipsnio 1 dalį, kuria keičiama...

PIRMININKĖ. Čia dar toliau yra.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). 34¹⁸ straipsnio 2 dalis, 5 dalį į 8 dalį, 10 ir 11 dalis perkelti į projekto 39 straipsnį.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kita Teisės departamento pastaba.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Kitai Teisės departamento pastabai pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ir dar viena.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Taip pat pritarta Teisės departamento pastabai bendru sutarimu. Kitai pastabai pritarta iš dalies.

PIRMININKĖ. 57 puslapis, pritarta, jūs minėjote, iš dalies, taip?

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Taip, pritarta iš dalies.

PIRMININKĖ. Kitos.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Kitai Teisės departamento pastabai pritarta... Kitai Teisės departamento pastabai pritarta iš dalies. Taip pat yra perkeliama į projekto 39 straipsnį.

PIRMININKĖ. Ir dar viena 58 puslapyje.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Taip pat pritarta iš dalies. Taip pat, kaip ir praeita, perkeliama į projekto 39 straipsnį.

PIRMININKĖ. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu visam 38 straipsniui su Teisės departamento pastabomis ir pagrindinio komiteto sprendimais? Prieštaraujančių nėra. Ačiū. Pritarta.

Dėl 39 straipsnio taip pat yra Teisės departamento pastabų.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Pirmai pastabai yra pritarta iš dalies. Taip pat redakcinio... punktai perkeliama į projekto 39 straipsnį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime 39 straipsniui pritarti bendru sutarimu su Teisės departamento pastaba ir komiteto nuomone? Prieštaraujančių nėra. Ačiū. Pritarta.

Dėl 40 straipsnio taip pat yra Teisės departamento pastabų.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Pirmai pastabai pritarta, antrai pastabai taip pat pritarta. Bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Atsiprašau, paskubėjote. Dėl 40 straipsnio yra pastaba. Ką tik minėjote, kad pritarta komiteto. Ar galėtume pritarti 40 straipsniui bendru sutarimu su Teisės departamento pastaba, kuriai komitetas pritarė? Prieštaraujančių nėra. Ačiū. Pritarta.

Dėl 41 straipsnio yra pastaba 61 puslapyje.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Šiai Teisės departamento pastabai Aplinkos apsaugos komitetas taip pat pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu 41 straipsniui su Teisės departamento pastaba ir komiteto nuomone? Prieštaraujančių nėra. Ačiū. Pritarta.

Ar galime 42 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėl jo pastabų ir pasiūlymų negauta. Bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū. Pritarta.

43 straipsnis. Prašom, keturios Teisės departamento pastabos.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Pirmajai Aplinkos apsaugos komiteto yra pritarta. Balsavimo rezultatai: bendru sutarimu. Antrajai taip pat pritarta. Trečiajai taip pat pritarta. Ir ketvirtajai pritarta iš dalies. Redakcinio pobūdžio. 43 straipsnio 7 dalį perkelti į projekto 44 straipsnį. Balsavimo rezultatai: visos pastabos priimtose bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Projekto 43 straipsnio 7 dalį, kuria keičiama Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnio 12 dalis, perkelti į projekto 44 straipsnį. Perkeliama į projekto 44 straipsnį ir atsiranda nauja projekto 2 dalis. Ar galėtume 43 straipsniui pritarti bendru sutarimu su Teisės departamento pastabomis, kurioms komitetas pritarė? Bendru sutarimu. Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

44 straipsnis. Teisės departamento pastabos.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Dėl 44 straipsnio gauta Teisės departamento pastaba, kuriai Aplinkos komitetas pritarė iš dalies. Projekto 43 straipsnio 7 dalį perkelti į projekto 44 straipsnį. Redakcinio pobūdžio.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ar galėtume 44 straipsniui su Teisės departamento pastaba ir komiteto pritartimu iš dalies pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. 45, 46, 47, 48 straipsniai. Pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galime jiems visiems pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

49 straipsnis. Teisės departamento pastabos.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Abiem pastaboms Aplinkos apsaugos komitetas pritarė iš dalies. Projekto 49 straipsnio 4 ir 5 dalis perkelti į projekto 50 straipsnį.

PIRMININKĖ. Dėkui. Projekto 49 straipsnio 4 dalis tampa 50 straipsnio nauja 1 dalimi. Ir projekto 49 straipsnio 5 dalis tampa nauja projekto 50 straipsnio 2 dalimi. Galiojanti projekto 50 straipsnio vienintelė dalis tampa nauja projekto 50 straipsnio 3 dalimi. Ar galėtume pritarti 49 straipsniui su Teisės departamento pastabomis ir komiteto nuomone bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

59 straipsnis. Teisės departamento... Atsiprašau, peršokau. 50 straipsnis. Prašom.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Dėl 50 straipsnio gauta Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba, kuriai komitetas pritarė iš dalies. Tai projekto 49 straipsnio 4 dalį, kuria pripažįstamas netekusiu galios ATĮ 34²⁶ straipsnio 1 dalies 6 punktas, ir 5 dalį perkelti į projekto 50 straipsnį. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ar galėtume 50 straipsniui su Teisės departamento išvada ir komiteto nuomone pritarti bendru sutarimu? Bendru sutarimu. Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Dėl 51 straipsnio pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

52 straipsnis. Yra Teisės departamento pastaba. Prašom.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Gauta Teisės departamento pastaba, kuriai komitetas pritarė iš dalies, – projekto 52 straipsnio 3 dalį perkelti į projekto 53 straipsnį. Priimta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu 52 straipsniui su komiteto nuomone bei Teisės departamento pastaba? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

53 straipsnis. Teisės departamento pastaba. Prašom.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Teisės departamento pastabai Aplinkos komitetas pritarė iš dalies. Projekto 52 straipsnio 3 dalį perkelti į projekto 53 straipsnį. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti bendru sutarimu visam straipsniui su Teisės departamento pastaba ir pagrindinio komiteto nuomone? Bendru sutarimu. Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

54, 55... Du, atsiprašau, 54 ir 55 straipsniai. Pastabų ir pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū.

Dėl 56 straipsnio yra Teisės departamento pastabų. Prašom. 75 puslapis.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Pirmajai Teisės departamento pastabai Aplinkos apsaugos komitetas pritarė bendru sutarimu. Antrajai taip pat pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ar galima bendru sutarimu pritarti 56 straipsniui su Teisės departamento pastabomis, kurioms pagrindinis komitetas pritarė? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. 57 straipsnis. Dėl straipsnių (nuo 57 straipsnio iki 63 straipsnio) pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Dėl 64 straipsnio turime L. Jonausko pasiūlymą. Prašom pristatyti.

L. JONASKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Kadangi planuota įstatymo paketą priimti pavasario sesijoje, pasikeitė įsigaliojimo datos, jos šiek tiek pavėlinamos. Prašau pritarti.

PIRMININKĖ. Ar yra 29 remiantys? Yra. Kokia pagrindinio komiteto nuomonė? Prašom.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Pagrindinio komiteto nuomonė – pritarti komiteto siūlymui.

PIRMININKĖ. Ar galima pritarti pasiūlymui bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Pritariame taip, kaip pritarė komitetas. Ačiū.

Kita pastaba yra Teisės departamento (86 puslapis), čia jos kelios. (*Balsai salėje*) Nereikia? Atsiprašau. Kadangi pritarta L. Jonausko pasiūlymui, Teisės departamento pastabos yra neaktualios, dėl jų nereikia apsispręsti. Visam 64 straipsniui ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Motyvai dėl viso. Pasisakyti norinčių nėra. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 96, balsavo 96: už – 95, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.27 val.

Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 2, 6, 7, 7¹, 7², 10, 11² straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4015(2) (priėmimas)

Lydimasis įstatymo projektas – Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1, 2 straipsnių pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

3 straipsnis. Yra Teisės departamento pastaba.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Teisės departamento pastabai dėl 3 straipsnio Aplinkos komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galima bendru sutarimu pritarti 3 straipsniui su Teisės departamento pastaba, kuriai pritarė komitetas? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. 4 straipsnis.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Dėl 4 straipsnio taip pat yra gauta viena Teisės departamento pastaba, kuriai Aplinkos komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. Turėčiau pagarsinti, kad pritarus...

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Komiteto pasiūlymas – pakeisti 7 straipsnio 1 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip: „tvarkyti pakuočių apskaitą ir teikti apskaitos ataskaitas aplinkos ministro nustatyta tvarka“. Pernumeruoti projekto 4 straipsnio 2 ir 3 dalis. Balsavimas – bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Pritarus Teisės departamentui, atsiranda projekto 4 straipsnio nauja 2 dalis. Esamos 2 ir 3 dalys pernumeruojamos į 3, 4. Ar galima pritarti 4 straipsniui su Teisės departamento pastaba, kuriai komitetas pritarė? Prieštaraujančių, kad pritarume bendru sutarimu, nėra? Nėra. Ačiū, pritarta. Dėl 5, 6 straipsnių pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra? Ačiū, pritarta.

7 straipsnis. Yra Seimo narių A. Gedvilienės ir D. Asanavičiūtės-Gružauskienės pasiūlymas. Prašom pagarsinti.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Čia iš principo apie pakuočių organizacijų banko garantijas ir laidavimo sutartis, apie jų sumą. Ministerija siūlė ją sumažinti iki 1/6, o mes siūlome grąžinti 1/4, kad tokia suma būtų numatyta banko garanto. Ačiū. Tokia pasiūlymo esmė.

PIRMININKĖ. Ar yra remiantys 29 Seimo nariai? Yra. Kokia būtų komiteto nuomonė?

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Komiteto nuomonė – pritarti. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš – 1, susilaikė 1.

PIRMININKĖ. Ar galima bendru sutarimu pasiūlymui pritarti? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Dvi Teisės departamento pastabos.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Pirmai Aplinkos apsaugos komitetas pritarė bendru sutarimu, antrai Aplinkos apsaugos komitetas nepritarė. Komiteto argumentai: projekte minima teisės akta aplinkos ministras jau yra priėmęs. Šio teisės akto keisti nereikia, tad ir nėra reikalinga pildyti projekto 10 straipsnio.

PIRMININKĖ. Dėkojame. A. Gedvilienės ir Dalios kitas pasiūlymas. Prašom.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Čia apie to paties garanto dydį. Mes jau pritarėme vieną kartą.

PIRMININKĖ. Tai 29 remiantys yra? Yra. Kokia komiteto nuomonė?

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Komiteto nuomonė – pritarti: už – 5, prieš – 1, susilaikė 1.

PIRMININKĖ. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Toliau Teisės departamento kita pastaba 7 puslapyje.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Jai komitetas pritarė bendru sutarimu. Antrai Teisės departamento pastabai Aplinkos apsaugos komitete yra nepritarta. Projekte minimą teisės aktą aplinkos ministras jau yra priėmęs ir nėra reikalinga papildyti projekto 10 straipsnio. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ir dar viena Teisės departamento pastaba 8 puslapyje.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Kita yra pritarti. Rezultatai – pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galima pritarti visam straipsniui bendru sutarimu su visomis pastabomis ir komiteto sprendimais? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Dėl 8 straipsnio pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Dėl 9 straipsnio L. Jonausko pasiūlymai. Atsiprašau, praleidau vieną. Dėl 9 straipsnio pasiūlymų, pastabų nėra. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. 10 straipsnis ir L. Jonausko pasiūlymas.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Analogiškas pasiūlymas dėl įsigaliojimo datų. Kadangi svarstymas perkeliamas į rudens sesiją, pavėlinamos įsigaliojimo datos. Prašau pritarti.

PIRMININKĖ. Ar yra remiantys 29? Yra. Kokia komiteto nuomonė?

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Komiteto nuomonė – pritarti bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Teisės departamento dvi pastabos. Prašom pakomentuoti.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Pirmai pastabai yra pritarta. Antrai pastabai yra pritarta iš dalies.

PIRMININKĖ. Atsiprašau, Audriau. Abi šios pastabos tampa neaktualios pritarus L. Jonausko pasiūlymui. Ar galima pritarti visam 10 straipsniui bendru sutarimu su pasiūlymu, kuriam buvo pritarta? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Motyvų dėl viso nėra. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 100, balsavo 100, visi yra už. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.33 val.

Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 1, 2, 4, 6, 7, 9, 11, 12 straipsnių ir 3, 7, 8 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4016(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 daugelio straipsnių ir priedų pakeitimo įstatymo projektas.

Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1, 2 straipsnių pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Dėl 3 straipsnio pirma Teisės departamento pastaba.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Dėl 3 straipsnio yra dvi Teisės departamento išvados. Pirmai Aplinkos komitetas bendru sutarimu pritarė, antrai – taip pat.

PIRMININKĖ. Antrai taip pat pritarė. Ar galime pritarti 3 straipsniui su Teisės departamento pastabomis, kurioms komitetas pritarė bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Dėl 4 straipsnio pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. 5 straipsnis. Neaktuali Teisės departamento pastaba. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Dėl 6 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašom pakomentuoti, čia ji ne viena bus (5 puslapis).

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Dėl 6 straipsnio Seimo kanceliarijos Teisės departamento pirmai išvadai Aplinkos apsaugos komitetas pritarė. Kitai Teisės departamento pastabai pritarė, trečiai pritarė, ketvirtai taip pat pritarta. Visoms pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkui. Panaikinus projekto 6 straipsnį kitos Teisės departamento pastabos, skirtos šiam straipsniui, nebeaktualios. Ar galime 6 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Dėl 7 straipsnio yra Teisės departamento pastaba (7 puslapis).

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Šitai Teisės departamento pastabai Aplinkos apsaugos komitetas nepritarė. Trumpinys vartojamas kituose keičiamo įstatymo straipsniuose, pavyzdžiui, projekto 7 straipsnio keičiamo įstatymo 9 straipsnio 8 dalyje. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. 8 puslapyje esanti Teisės departamento pastaba.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Šitai pastabai Aplinkos apsaugos komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. Ar galėtume pritarti šitai pastabai bendru sutarimu? Turbūt galime. Prieštaraujančių nebuvo. L. Jonausko pasiūlymas. Prašom.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Kol buvo svarstomas įstatymo paketas, pasikeitė Žemės ūkio duomenų centro juridinis statusas ir iš akcinės bendrovės jinai pavirto į valstybės įmonę. Tai įstatyme redakcinio pobūdžio pasiūlymas pakeisti, atitaisyti tą techninę klaidą. Prašau pritarti.

PIRMININKĖ. Turbūt 29 Seimo nariai yra.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Yra.

PIRMININKĖ. Yra. Komiteto nuomonė?

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Komiteto nuomonė pritarti. Balsuota, bendru sutarimu pritarta.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti šiai pastabai, šiam pasiūlymui bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Toliau Teisės departamento pastaba 9 puslapyje.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Teisės departamento pastabai Aplinkos apsaugos komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti bendru sutarimu Teisės departamento pastabai? Komitetas jai yra pritaręs. Ar yra prieštaraujančių? Nėra. Ačiū, pritarta.

Dėl L. Jonausko pasiūlymo jau esame apsisprendę, nes jie susiję. Toliau Teisės departamento pastaba 9 puslapio apačioje. (*Balsai salėje*)

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Šitai pastabai Aplinkos apsaugos komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. Ir kitai?

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Taip taip, kitai – taip pat.

PIRMININKĖ. Ar galima abiem pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Ar galime pritarti visam 7 straipsniui bendru sutarimu su pastabomis ir siūlymais, ir komiteto nuomone? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Dėl 8 straipsnio pasiūlymų, pastabų nėra. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Dėl 9 straipsnio – Teisės departamento pastaba.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Dėl 9 straipsnio Teisės departamento pastabai Aplinkos apsaugos komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galima pritarti 9 straipsniui bendru sutarimu su Teisės departamento pastaba, kuriai pagrindinis komitetas pritarė? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Dėl 10 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašom.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Teisės departamento pastabai dėl 10 straipsnio Aplinkos apsaugos komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galima pritarti 10 straipsniui su Teisės departamento pastaba, kuriam pagrindinis komitetas pritaria bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Dėl 11 ir 12 straipsnių pastabų, pasiūlymo nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Dėl 13 straipsnio yra Seimo narių S. Gentvilo, V. Gailiaus pasiūlymas. Prašom pristatyti. (*Balsai salėje*) Minutę, minutę! Tuoj!

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke, kad įjungėte man mikrofoną. Gerbiamas pranešėjau, iš tikrųjų teikiame kartu su S. Gentvilu pasiūlymus dėl projekto.

Absurdiška situacija, kai ūkininkai, įsigiję techniką, taršos mokestį turėjo mokėti du, tris ir keturis kartus: prieš lizinguodami, pasibaigus lizingui, esant kitoms aplinkybėms, tad norėjome, kad šis projektas būtų įgyvendintas anksčiau. Tačiau teisėkūros procese protą įjungė ir Žemės ūkio ministerijos įstaigos – jau prasidėjo pasirengimas. Manau, kad yra tinkama data ir tą datą suderinome su komitetu, todėl savo pasiūlymą atsiimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. L. Jonausko pasiūlymas. S. Gentvilas ir V. Gailius atsiėmė savo pasiūlymą. Kitas siūlymas yra L. Jonausko. Prašom pristatyti.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Naudojuosi proga pasakyti, kad Seimo narių V. Gailiaus ir S. Gentvilo pasiūlymas yra tikrai labai geras ir logiškas, o dėl teisėkūros proceso datos šiek tiek keičiamos. Prašau pritarti mano pasiūlymams.

PIRMININKĖ. Minutę stabtelime. Kadangi į pabaigą balsavimo langas, pratęsiamas balsavimo langas iki posėdžio pabaigos. Dabar dėl Lino pateikto siūlymo. Ar yra 29 remiantys? Yra. Kokia komiteto nuomonė?

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Komiteto nuomonė yra pritarti iš dalies. Siūloma pritarti komiteto siūlymui.

PIRMININKĖ. Ar autorių tenkina pritarimas iš dalies? Tenkina. Ar galime pritarti taip, kaip yra pritarta komiteto? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Toliau yra Teisės departamento... Kadangi pritarėme L. Jonausko pasiūlymui, visos Teisės departamento pastabos tampa neaktualios. Ar galime pritarti visam 13 straipsniui su L. Jonausko pasiūlymu bendru sutarimu? Taip, kaip pritarta pagrindinio komiteto. Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Motyvai. Norinčių kalbėti dėl motyvų nėra. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 96, balsavo 96: už – 95, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.43 val.

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 47, 84, 85, 94, 95, 98, 99, 100, 101, 102, 105 ir 107 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 102² ir 102³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-4019(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 102² ir 102³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-4019. Priėmimas. Dėl 1 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašom.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Dėl 1 straipsnio gauta Teisės departamento pastaba, jai Aplinkos apsaugos komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti 1 straipsniui bendru sutarimu su Teisės departamento pastaba, kuriai komitetas pritarė? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

2 straipsnis. Pastabų, pasiūlymų nėra. 3 straipsnis. Pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galime abiem pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Dėl 4 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašom.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Dėl Teisės departamento pastabos Aplinkos apsaugos komitetas pritarė. Balsavimo rezultatai: bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ar galime pritarti bendru sutarimu su Teisės departamento pastaba, kuriai pagrindinis komitetas pritarė? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Dėl 5 straipsnio yra dvi Teisės departamento pastabos. Prašom pagarsinti jas.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Pirmai ir antrai Teisės departamento pastaboms Aplinkos apsaugos komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ar galime pritarti visam 5 straipsniui su abiem Teisės departamento pastabomis, kurioms pagrindinis komitetas pritarė, bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra? Ačiū, pritarta. Nuo 6 iki 9 straipsnio pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

10 straipsnis. Teisės departamento pastabos. Prašom.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Pirmajai pastabai yra pritarta bendru sutarimu, antrajai pastabai...

PIRMININKĖ. O kita yra neaktuali ir nepritarta, taip? Atsiprašau. Ar galime pritarti visam 10 straipsniui bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, ačiū, pritarta.

11 straipsnis, 12 straipsnis, 13 straipsnis. Ne, 12 straipsnis... Tai yra 11 ir 12 straipsnis. Pastabų, pasiūlymų negauta. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Dėl 13 straipsnio yra L. Jonausko pasiūlymas. Prašom pagarsinti.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. 13 straipsnio įsigaliojimas būtų nuo 2026 m. sausio 1 d. Iš karto kitas – 14 straipsnis – nuo 2027 m. sausio 1 d. Prašau pritarti.

PIRMININKĖ. Ar yra 29 remiantys? Yra. Ačiū. Kokia komiteto nuomonė?

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Komiteto nuomonė yra pritarti. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti 13 straipsniui bendru sutarimu su L. Jonausko pasiūlymu bei pagrindinio komiteto pritarimu bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

14 straipsnis. Pritarus L. Jonausko pasiūlymui, keičiasi projekto numeracija: iš 14, 17 straipsnių pernumeruojama atitinkamai į 15, 18 straipsnius.

Dėl 14 straipsnio pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Dėl 15 straipsnio – Teisės departamento pastaba.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Aplinkos apsaugos komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galima pritarti bendru sutarimu 15 straipsniui su Teisės departamento pastaba, kuriai komitetas pritarė? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Dėl 16 straipsnio taip pat yra Teisės departamento pastaba. Prašom.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Dėl 16 straipsnio Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabai Aplinkos apsaugos komitetas pritarė taip pat.

PIRMININKĖ. Ar galima pritarti visam 16 straipsniui su Teisės departamento pastaba, kuriai komitetas pritarė bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Dėl 17 straipsnio yra L. Jonausko pasiūlymas. Prašom.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Taip pat techninis pasiūlymas dėl įsigaliojimo datos. Prašau pritarti. Ačiū.

PIRMININKĖ. 29 turbūt yra. Prašom komiteto išvadą.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Komiteto išvada yra pritarti.

PIRMININKĖ. Kita L. Jonausko... Kita pastaba, kitas pasiūlymas L. Jonausko. Prašom. (*Balsas salėje: „Toks pat.“*) Ar jie čia susiję? Tai 29 taip pat yra, susiję. Jiems buvo pritarta. Galime dar kartą fiksuoti, kad atsiranda 18 straipsnis. Ar galime pritarti bendru sutarimu visam šitam 17 straipsniui su pasiūlymais, kuriems komitetas pritarė? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Motyvai. Norinčių išsakyti motyvus nėra. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 92, balsavo 91: už – 90, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.49 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 241, 247, 248, 248¹, 248², 248³, 249, 250, 252, 255, 255¹, 608 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4020(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 241, 248, 249, 250, 252, 255 ir 608 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4020(2). Priėmimas.

Dėl 1 straipsnio pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Dėl antrojo straipsnio – Teisės departamento pastaba. Prašom. J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū gerbiamai pirmininkei. Gerbiami kolegos, dėl 2 straipsnio Teisės departamentas parašė pastabą, kuriai komitetas pritarė iš dalies.

PIRMININKĖ. O antrai?

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Antrai taip pat pritarė iš dalies ir pateikė savo redakciją, tai yra 3 dalyje papildyti 247 straipsnį 6¹ dalimi. Antra pastaba: 2 straipsnis, papildyti keičiamą 247 straipsnį ir 9 dalyje įrašyti frazę „išskyrus padangų atliekas“. Kitaip sakant, visas sakinyss būtų: „Aplinkos užteršimas vienu kubiniu metru ir didesniu nepavojingų atliekų, išskyrus padangų atliekas, kiekiu užtraukia baudą“ ir taip toliau. Ir 13 dalyje taip pat tokią pačią frazę įrašyti. Skambėtų taip: „Aplinkos užteršimas penkių kubinių metrų ir didesniu, bet ne mažesniu kaip 15 kubinių metrų nepavojingų atliekų, išskyrus padangų atliekas, kiekiu užtraukia baudą“ ir taip toliau, kaip tekste.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ar galime pritarti 2 straipsniui su Teisės departamento dviem pastabomis, kurioms komitetas pritarė iš dalies? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Nuo 3 iki 6 straipsnių pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Dėl 7 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašome komiteto pirmininko pakomentuoti.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). 7 straipsnis. Yra pastaba dėl 1 dalies, kuriai komitetas nepritarė 8 balsais, tai yra visų posėdyje dalyvavusiųjų balsais.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti 7 straipsniui bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Dėl 8 straipsnio pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Dėl 9 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Teisės departamento pastaba, kad po žodžio „apskaitos“ įrašytinas žodis „tvarkymo“. Komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. Ir kita pastaba 8 puslapyje.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Kita pastaba taip pat dėl 5 dalies... tai yra 2 dalies. Po žodžio „rinkai“ įrašytini žodžiai „verslo tikslais“. Komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti visam 9 straipsniui su Teisės departamento abiem pastabomis, kurioms komitetas pritarė? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Dėl 10 straipsnio pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Dėl 11 straipsnio pirmoji Teisės departamento pastaba. Prašom.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Dėl 11 straipsnio Teisės departamento pastaba, kuriai komitetas taip pat pritarė.

PIRMININKĖ. Antroji pastaba.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Antrajai pastabai taip pat pritarė, trečiajai pastabai irgi pritarė.

PIRMININKĖ. Ar galėtume 11 straipsniui pritarti bendru sutarimu su Teisės departamento pastabomis, kurioms pagrindinis komitetas pritarė bendru sutarimu? Ar yra prieštaraujančių? Nėra. Ačiū, pritarta.

Atkreiptinas dėmesys, kad vietoj 12 straipsnio pereina naujas 13 straipsnis. Pagal seną 12 straipsnį, pastabų, pasiūlymų nėra. Dėl 13 straipsnio – taip pat.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). 12 straipsnis virsta 13 straipsniu.

PIRMININKĖ. Turėčiau dar pagarsinti. Atsižvelgiant į Administracinių nusižengimų kodekso projekto papildymą nauju 12 straipsniu, pakeisti Administracinių nusižengimų kodekso projekto 12 straipsnį į 13 straipsnį, 13 straipsnį į 14 straipsnį, 14 straipsnį į 15 straipsnį. Aš turėjau tai pagarsinti. Dabar dėl naujų 13 ir 14 straipsnių pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru

sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta. Dėl naujo 5 straipsnio, seno 14 straipsnio, yra Seimo nario, komiteto pirmininko J. Sabatausko pasiūlymas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Dėl įstatymo išgaliojimo. Kadangi jau keičiasi laikas, tai yra mes svarstėme jau vėliau, negu buvo ankstesnė data, pasiūlytas išgaliojimo laikas 7 straipsnio 7 ir 8 dalių – 2026 m. sausio 1 d., o 1 straipsnis įsigaliojotų nuo 2027 m. sausio 1 d. Komitetas pritarė visais balsais už.

PIRMININKĖ. 29 turbūt irgi yra remiantys? Komitetas pritarė iš dalies. Ar tenkina autorių pritarimas iš dalies? Tenkina. Ar galima pritarti bendru sutarimu naujam 15 straipsniui bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Su pritarimu iš dalies. Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Dėl viso norinčių pasisakyti už, prieš nėra. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 96, balsavo 95: už – 94, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.56 val.

Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3158 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-559(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas yra projektas Nr. XVP-559. (*Balsai salėje*) Vienas straipsnis. Dėl motyvų neturime. Ar galime... Balsuoti čia reikės? Ar ne bendru sutarimu čia, ne? (*Balsai salėje*) Balsuojame. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 96, balsavo 96: už – 95, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Replika po balsavimo.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Noriu nuoširdžiai padėkoti už nuveiktą milžinišką darbą Aplinkos ministerijai, ministerijos specialistams, Seimo nariams, visiems už pasiūlymus, Aplinkos komiteto biurui, Seimo posėdžių sekretariatui ir pirmininkei už profesionalumą. Labai ačiū. Lietuva bus švaresnė.

PIRMININKĖ. Ačiū.

15.57 val.

Seimo nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Saulių Bucevičių patraukti baudžiamojon atsakomybėn, suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projektas Nr. XVP-766 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Saulių Bucevičių patraukti baudžiamojon atsakomybėn, suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projektas Nr. XVP-766. Pranešėjas – J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS. Gerbiami kolegos, išklausęs generalinės prokurorės N. Grunskienės pranešimą bei Seimo nario S. Bucevičiaus 2025 m. rugsėjo 23 d. posėdyje padarytą viešą pareiškimą, jog sutinka, kad jo noliečiamybė būtų panaikinta, teikiu šį nutarimo projektą.

PIRMININKĖ. Klausti nėra norinčių. Ačiū. Svarstymo stadija. Jeigu kolega nori pasisakyti, prašom į tribūną.

S. BUCEVIČIUS (NAF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Kolegos, šiandien svarstome klausimą, kuris paliečia ne tik mane asmeniškai, bet ir mūsų valstybės demokratiją bei teisinės valstybės pagrindus taip pat. Kalbame apie Seimo nario noliečiamybės atėmimą dėl įtarimų, susijusių su 819 eurų suma. Lėšos, kurios buvo naudojamos vykdant savivaldybės tarybos nario pareigas per ketverius metus.

Svarbu pasakyti, kad visada veikiau pagal tuo metu savivaldybėje galiojusią tvarką, apskaitą vedė savivaldybės administracijos buhalterija, savivaldybės kontrolierius tikrino, visa tai tvirtindavo atsakingi savivaldybės vadovai. Pasitikėjau jų kompetencija, nes ne kartą koregavo mano ataskaitas, ir negalvojau, kad dar kartą reikia asmeniškai kreiptis į nepriklausomą auditorių.

Dabar, kai atsigręžiame atgal, matyti sistemos spragos, nesutvarkyta savivaldybių buhalterinė apskaita. Tačiau tos spragos – ar tai nusikaltimas, ar administracinės klaidos? Ar už tai turėtų būti taikoma baudžiamoji atsakomybė su visomis to pasekmėmis? Didžiausia bausmė politikoje vien tai, kad pasirodo antraštės, kaltinimai, prarandama reputacija, pasitikėjimas ir nuo tos informacijos negaliu apsaugoti savo šeimos narių, artimųjų, nors jokie teismo sprendimo dar ir nėra. Esu pasirengęs bendradarbiauti dėl tyrimo, pateikiau dokumentus, atsakinėjau į klausimus, nieko neslepiu, tačiau prašau jūsų įvertinti proceso proporcingumą. Pavyzdžiui, šių metų kovo 24 dieną gavau Specialiųjų tyrimų tarnybos laišką su keliais kuro kvitais, kuriuos, jų manymu, netinkamai deklaravau. Man buvo nurodyta viską paaiškinti iki kovo 28 dienos. Vos per 4 dienas turėjau surinkti ketverių metų ataskaitas, kurios yra saugomos savivaldybėje, kreiptis į buhalteriją ir atsakingus darbuotojus, kurie ne visada gali taip greitai pateikti informaciją. Vis tiek dariau viską, kiek tai įmanoma, kad surinkčiau visus duomenis ir pateikčiau atsakymus, bet tokie terminai, patys suprantame, yra objektyvūs ir vėlavau.

Kiek siekiau susipažinti su tyrimo medžiaga, gavau prokuroro atsakymą, kad, vadovaujantis Baudžiamojo proceso kodekso 181 straipsniu, su ikiteisminio tyrimo duomenimis gali susipažinti tik proceso dalyviai, o aš tokiu nelaikomas. Čia prokuroro raštiškas atsakymas. Kitaip tariant, iš manęs reikalaujama paaiškinimų, bet tuo pat metu nesuteikiama galimybė susipažinti su tyrimo turiniu. Nepaisydamas to, aš vis tiek atsakinėjau į klausimus ir bendradarbiauju, nes noriu, kad viskas būtų aišku ir suprantama visoms pusėms.

Vėliau procesas vyko taip: ilgą laiką pateikus paaiškinimus buvo visiškai tylą, tačiau rugpjūčio 14 dieną telefoniniu skambučiu buvau pakviestas į Specialiųjų tyrimų tarnybą 13 valandą paaiškinti viską kaip specialusis liudytojas. Tačiau tą pačią dieną jau 12 valandą generalinė prokurorė viešai paskelbė, kad ji kreipiasi į Seimą dėl mano neliečiamybės panaikinimo. Tai kelia esminį klausimą, koks mano procesinis statusas tuo metu? Ar esu specialusis liudytojas, ar jau įtariamasis, ar asmuo, dėl kurio imuniteto panaikinimo sprendžiama? Bet ar tikrai už tokią sumą, kuri jau yra, noriu pabrėžti, atlyginta, būtina pradėti baudžiamąjį procesą, eikvoti institucijų laiką, lėšas, eskaluoti situaciją iki neliečiamybės atėmimo? Tai ne raginimas netirti, o kvietimas įvertinti proporcingumą.

Kolegos, sprendimas dėl neliečiamybės neturi tapti politinių kovų įrankiu – jis turi būti priimamas tik dėl objektyvių, teisiniu pagrindu grindžiamų priežasčių. Šiandien yra proga parodyti, kad Seimas gina ne tik įstatymus, bet ir teisingumo, ir proporcingumo principus. Balsuodami jūs siunčiate žinutę savo rinkėjams, kad jų išrinkti atstovai nėra baudžiami vien dėl įtarimų, kol nėra įrodymų.

Kolegos, noriu padėkoti savo kolegoms už palaikymą frakcijoje, draugams, šeimai. Žiūrint į visą šitą situaciją, man yra skaudu ir skauda, atvirai pasakysiu, o skauda dėl ateities Seime. Bet žinau, kad šiandien dar labiau skaudės mano mamai, ir jos labai atsiprašau.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų norėtų... Atsiprašau, diskusijoje norėtų pasisakyti R. J. Jankūnas. Prašom.

R. J. JANKŪNAS (LVŽ-KŠSF). Gerbiami kolegos, visi esame už sąžiningą valstybės lėšų naudojimą. Kaip ir medicinoje – svarbiausias tikslas yra žmonių sveikata. Bent jau žodžiais. Tačiau ši čekučių istorija man primena tokią medicininę istoriją. Gydytoja, kuri turi pacientą, sergantį dviem ligomis: pacientas turi spuogą ant nosies ir dar serga vėžiu. Bet visas dėmesys spuogui ant nosies.

Prisiminkime ESO. Vartotojai permokėjo 160 mln. eurų. Permokėjo – švelnus žodis. Ar prokuratūra tyrė? Ne.

Pernai Valstybės kontrolė nustatė, kad 680 mln. eurų panaudota, na, Valstybės kontrolė nerado kam. Nežinome. Ar prokuratūra tyrė? Nelabai.

Koronaviruso istorija. Daugiau kaip 3 mlrd. eurų panaudota neaišku kam. Sveikatos teisės institutas kreipėsi į prokuratūrą. Prokuratūra nematė reikalo pradėti tirti.

Toliau. Imunologiniai, genetiniai preparatai per klaidą pavadinti vakcinomis. 51 mln. yra iššvaistytas utilizavimui, juos reikėjo sunaikinti.

Toliau. Kauno savivaldybė. Vienas buvusios Vyriausybės ministras maždaug 15 tūkst. eurų (apsižiūrėjo, kad neturi čekučių) gražino. Kitas panašios sumos negražino.

Tai palyginkime šiuos atvejus su kitu atveju, kai žmogus ketverius metus dirbo savivaldybės nariu nemokamai, vėliau buvo, kaip žinome, jau dveji metai, kaip mokama už tą darbą savivaldybės nariams. Taigi dvejus metus dirbo nemokamai ir neapsižiūrėjo per savo žioplumą dėl 800 eurų. Prisiminkime tą gydytoją ir pacientą, kuris serga vėžiu ir dar turi spuogą ant nosies. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Priėmimas.

Per šoninį mikrofoną – D. Griškevičius. Prašom.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Frakcijos vardu prašome dėl šio klausimo pertraukos dėl labai paprastos priežasties... Iki kito posėdžio, atsiprašau. Tiesiog matome, kiek kortelių šiuo metu yra įdėta ir kiek yra Seimo narių salėje. Atsižvelgdami į tai, kad tikrai klausimas nukeltas galbūt dėl objektyvių priežasčių į vakarinę dalį ir Seimo narių nėra tiek daug likusių salėje, šiam sprendimui priimti reikia bent jau 71 balso, prašome frakcijos vardu šį klausimą nukelti į kitą posėdį, kuris bus antradienį.

PIRMININKĖ. Dėkojame, tokią teisę prašyti turi frakcija. Turėsime apsispręsti balsuodami. Kas už tai, kad būtų pertrauka iki kito posėdžio, balsuoja už, kas galvoja kitaip, balsuoja prieš arba susilaiko. Balsuojame.

Užsiregistravo 83, balsavo 83: už – 33, prieš – 28, susilaikė 22. Pertrauka iki kito posėdžio. Per šoninį mikrofoną – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Dabar padarėme *abrakadabrą*. Antradienį yra nenumatytas posėdis. (*Balsas salėje: „Nebus.“*) Nebus? Tai dabar gerai. Tada antras, dar vienas Statuto reikalavimas įdomus yra. Dėl Seimo nario, būtent kas yra dabar taikoma S. Bučevičiui, yra svarstoma artimiausiam Seimo posėdyje.

Dabar buvo artimiausias Seimo posėdis. Dabar įsivaizduokite, jeigu mes jį nukėlėme, bet ačiū, kad jūs balsavote, nes čia bus Sauliui dar viena galimybė teismo metu apsiginti, nes panaši situacija buvo ir su R. A. Ručiu, buvo su dar keletu Seimo narių, dėl kurių Konstitucinis Teismas ir pasisakė dėl panašių procedūrinių dalykų. Dabar yra klausimas, kaip jūs čia pertrauką padarote iki kito posėdžio, nes būtent artimiausiam posėdyje yra svarstomas Seimo nario klausimas. Norėčiau aš pažiūrėti, kaip čia mes išsivairuosime.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Per šoninį mikrofoną – V. Gailius. Paskui D. Griškevičius. Prašom. Atsiprašau, nemačiau. Jis pirmas buvo. J. Razma. Tikrai, žinokite, kilstelkite ranką, nesimato.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, nors gal iš pirmo žvilgsnio čia atrodo, kad ne visai atitinka Statutą, bet pagal Statutą šis klausimas turėjo būti įrašytas po pateikimo į kitos dienos artimiausią posėdį, tai yra į šios dienos rytinį posėdį įrašytas. Jis buvo įrašytas. Toliau Statutas nieko nesako, kaip jis turi būti svarstomas. Pertraukos, ne pertraukos, priėmimas, kada, kaip, čia nieko nepasakyta. Tad mes nieko nepažeisime. Natūraliai tas klausimas nukeliamas į eilinį posėdį, nes neeilinio posėdžio darbotvarkę valdyba formuoja. Žinoma, ji gali įrašyti, bet čia jau mes nieko negalime pasakyti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Kolega J. Razma pasakė Statuto nuostatos esmę. Aš tiesiog kolegoms, kadangi šiandien labai daug kartų buvo paminėta neegzistuojanti baudžiamajame procese sąvoka „specialusis liudytojas“. Nėra baudžiamajame procese tokios sąvokos. Aukščiausiasis Teismas, nagrinėdamas kasacinę bylą, teisėjai P. Kuconis, O. Fedosiukas yra labai aiškiai pasisakę: liudytojui, kuriam taikomos išimtys, terminas taikomas tuo metu, kol žmogus yra apklausiamas toje byloje, kol surašomas protokolai ir ten užrašomos valandos. Pasibaigus šitai procedūrai, jisai yra

liudytojas baudžiamajame procese, o sprendimas pareikšti įtarimą tiesiog suteikia žmonėms teisę į gynybą, tą pačią teisę susipažinti su baudžiamojoje byloje esančiais procesiniais dokumentais.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Per šoninį mikrofoną – A. Širinskienė. Domas atsisakė žodžio.

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). Aš suprantu, kad dabar kai kuriems, matyt, ašaros kaip pupos bėga, nes nepavyko gudrus planas, o planas buvo pritempti iki darbotvarkės pabaigos, kada pradės tuštėti salė. Tai yra akivaizdu. Ir nereikia manipuliuoti visokiomis Konstitucinio Teismo bylomis apie R. A. Ručį arba dar ką nors. Ponui čekučių mylėtojui buvo sudarytos Seimo posėdžių salėje visos galimybės gintis. Ko Konstitucinis Teismas reikalauja? Kad turi būti išklausyta nuomonė. Išklausėme. Jeigu dar negana, gal dar 5 minutes gali pagraudinti, kaip ten visi yra nelaimingi šeimoje. Šiuo atveju, aš manau, reikia žiūrėti tiesiai į akis. Ir žiūrėti garbingai. Balsuosime, kada bus visas Seimas, ir kiekvienas kolega galės pareikšti nuomonę. O dėl jūsų kaltės nebuvo rytinėje darbotvarkėje, ne dėl opozicijos.

PIRMININKĖ. Dėkojame už nuomonę. Ne kiekviena prielaida yra faktas, bet jau yra priimtas sprendimas dėl pertraukos.

Posėdžiui pirmininkaus Radvilė. Ir kviečiame užsienio reikalų ministrą.

16.14 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Europos Tarybos susitarimo dėl bendradarbiavimo steigiant Europos Tarybos informacijos punktą Baltarusijos žmonėms Vilniuje, Lietuvoje, ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-594 (pateikimas)

PIRMININKĖ (R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ, TS-LKDF). Sveiki, kolegos. Kol ministras pakeliui, pagarsinsiu dėl protokolo darbotvarkės klausimą. Tai yra 2-4 darbotvarkės klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Europos Tarybos susitarimo dėl bendradarbiavimo steigiant Europos Tarybos informacijos punktą Baltarusijos žmonėms Vilniuje, Lietuvoje, ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-594. Prašau.

K. BUDRYS. Ačiū. Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, šiandien leiskite pristatyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės parengtą įstatymą „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Europos Tarybos susitarimo dėl bendradarbiavimo steigiant Europos Tarybos informacijos punktą Baltarusijos žmonėms Vilniuje, Lietuvoje, ratifikavimo“ projektą, kurį, atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kreipimąsi jums teikia Lietuvos Respublikos Prezidentas. Įstatymo projekto tikslas yra ratifikuoti 2024 m. lapkričio 13 d. Strasbūre pasirašytą Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Europos Tarybos susitarimą dėl bendradarbiavimo steigiant Europos Tarybos informacinį biurą Lietuvoje, Vilniuje. Informacinį biurą Baltarusijos žmonėms.

Susitarimo su Europos Taryba tikslas yra bendradarbiauti įgyvendinant prieš tai, tai yra 2024 m. birželio 27 d., Europos Tarybos Kontaktinės grupės dėl bendradarbiavimo su Baltarusijos demokratinių jėgų ir pilietinės visuomenės atstovais pasiektą susitarimą, kad Vilniuje toks punktas Baltarusijos žmonėms bus įsteigtas. Paskirtis to punkto bus teikti Baltarusijos žmonėms informaciją apie vertybes ir principus, įtvirtintus Europos Tarybos statute, konvencijose, taip pat informaciją apie Europos Tarybos veiklą. Šio susitarimo šalys yra Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Europos Taryba. Susitardamos jos įsipareigoja laikytis joms taikomų atitinkamų teisės aktų, dėti visas pastangas remti ir skatinti informacijos punkto veiklą.

Lietuva šiuo susitarimu, kai jisai bus ratifikuotas, įsipareigoja suteikti tinkamas patalpas Vilniuje, joms netaikyti nuomos mokesčio. Taip pat preliminarai yra numatyta, kad šios patalpos būtų suteiktos Martyno Mažvydo bibliotekoje, čia pat šalia Seimo. Europos Taryba iš savo pusės įsipareigoja padengti informacijos punkto patalpų, įrangos priežiūros išlaidas, taip pat visas kitas su veikla susijusias išlaidas, taip pat ir išlaidas, susijusias su personalo išlaikymu.

Informacijos punkto veikla bus finansuojama iš savanoriškų Europos Tarybos valstybių narių įnašų. Veiklos pradžioje numatoma, kad Europos Taryba įdarbins vieną asmenį. Lietuvai ratifikavus šį susitarimą, Europos Tarybos pareigūnams, kurie dirbs informacijos punkte, suteiktume privilegijas ir imunitetus, kurie yra numatyti tarptautinėse konvencijose, taip pat atleistume nuo

pareigos mokėti akcizų ir kitus mokesčius. Jie galėtų juos susigražinti taip, kaip yra numatyta imunitetus reglamentuojančiuose teisės aktuose.

Neigiamų jokių pasekmių nėra numatoma. Teisės departamentas pastabų dėl šio projekto neturėjo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui už pristatymą. Paklausti jūsų nori keletas kolegų. Pirmoji – Birutė. Gerbiamoji kolegė B. Vėsaitė nori jūsų paklausti apie Baltarusijos informacinį punktą.

B. VĖSAITĖ (LSDPF). Taip, ačiū. Gerbiamas pranešėjau, labai pritariu šito centro steigimui, juo labiau kad Europos Tarybos Parlamentinėje Asamblėjoje mes dažnai priimame Baltarusijos opozicionierius, kurie tikrai norėtų šito centro.

Mano klausimas, kas iš užsienio valstybių finansuoja šitą centrą?

K. BUDRYS. Ačiū už klausimą. Aš turėčiau patikslinti šią informaciją, kiek valstybių yra prie to prisidėjusios, kad būčiau tikslus ir, gink Dieve, ko nors likčiau nepaminėjęs, bet tai yra tikrai apie keliolika valstybių, *minimum*. Mūsų, Lietuvos, įnašas buvo 30 tūkst. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkui. I. Vėgėlė ir tada A. Skardžius.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Ačiū, ministre. Šiaip Europos Tarybos informacinis biuras yra ištis gerai, pati Europos Taryba užtikrina žmogaus teises ir laisves, tai yra tikrai svarbus elementas Baltarusijos žmonėms. Pati Baltarusija nėra Europos Tarybos narė, ir tai yra problema, bet klausimas čia yra šiek tiek gilesnis. Matau, kad visas procesas pradėtas prie G. Landsbergio ir G. Landsbergio parašą matau po šiuo susitarimu. Iš karto man kyla klausimų, ar galima visiškai pasitikėti tuo, kas yra ten parašyta? Todėl klausimai tokie: pirmas, koks biudžetas šito biuro yra?

Antras klausimas, kokias šalis aptarnaus šitas biuras, tai yra iš kur Baltarusijos piliečiai galės kreiptis?

Ir trečias klausimas, ar tame biure, nes tame biure nebūtinai dirbs Europos Tarybos pareigūnai, bet gali dirbti ir vietiniai, ar tame biure dirbs ir pareigūnai iš... S. Cichanouskio ir S. Cichanouskajos biuro darbuotojai?

K. BUDRYS. Ačiū už klausimą. Dėl darbuotojų spręs pati Europos Taryba, ką ji nuspręs ten įdarbinti. Ar nuspręs samdyti dar vietinio kokio nors personalo, aš čia spėlioti negaliu. Lygiai taip pat kaip ir dėl pačios veiklos apimties.

Iš mūsų pusės išipareigojimas yra susijęs irgi su tam tikru apribojimu, kiek tų patalpų bus ir kaip ta veikla atrodys, bet, kaip ir minėjau, biudžetas priklausys nuo to, kokia bus veikla. Mūsų, kaip priimančiosios valstybės, išipareigojimas yra suteikti patalpas ir įvairias privilegijas, susijusias su veikla. Tai tiek.

Pats parašas... Kas pasirašė? Šiuo atveju aš tikrai nenorėčiau, kad mes savo užsienio politikos dokumentus vertintume pagal tai, kas yra pasirašęs. Tai yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgalioto asmens parašas. Teikia dabar jums Respublikos Prezidentas ratifikuoti. Aš atribočiau nuo konkrečių asmenų.

Pats biuras ir jo veikla buvo kaip vienas iš elementų Lietuvos pirmininkavimo Ministrų Tarybai, tuo metu Europos Tarybos, tai vienas iš mūsų pasiektų rezultatų. O veikla – dėl tų priežasčių, ką jūs ir įvardinote: Baltarusija nėra Europos Tarybos narė ir nėra dėl rimtų tuo metu, 1990-ųjų antroje pusėje, kilusių abejonių dėl žmogaus teisių padėties Baltarusijoje. Mes žinome, kur ji yra, ir mes turėtume užsiimti sklaida tų vertybių, tų pagrindų, pamatų, kuriuos ir Europos Taryba vienija, ir Lietuvoje yra svarbios.

PIRMININKĖ. A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamasis ministre, na, ištis kodėl būtent pasirinkta Lietuva? Kodėl, tarkime, ne Lenkija? Kodėl Vilnius, o ne Varšuva, ar... Ne ten pasirinkta steigti šitą biurą. Ar tai buvo koordinuota su mūsų kaimynine Lenkija? Ir ar Lenkija taip pat prisidės prie šio biuro išlaikymo? Ačiū.

K. BUDRYS. Dėkui. Dėl valstybių, kurios prisidėjo savanoriškais įnašais, aš turėčiau patikslinti, tai yra Europos Tarybos informacija. Džiaugiuosi, kad įvertinate ir tai, kad mes, kaip Lietuva, turime privalumų tokio biuro veiklai.

PIRMININKĖ. Dėkui, jūs atsakėte į visus klausimus. Užsirašiusių dėl motyvų nėra. Tai gal, nes vis dar balsavimo laikas... (*Balsai salėje*) Norite balsuoti? Ačiū, ministre. Tuomet apsisprendžiame balsavimu dėl ką tik pristatyto klausimo, dėl projekto Nr. XVP-594.

Užsiregistravo 54, balsavo 52: už – 49, prieš nebuvo, susilaikė 3. Pritarta po pateikimo.

Kaip pagrindinis siūlomas Užsienio reikalų komitetas. Siūloma svarstyti spalio 21 dieną. Tokiam planui galime pritarti? Viskas tinka.

Ir tuomet judame prie 2... Dėl vedimo tvarkos. Dabar darbotvarkės 2-6 klausimas.

16.23 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 21 d. nutarimo Nr. XV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-772 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Gera, kadangi Seimo Pirmininkas prašo galimybės pateikti, pradėtume nuo rezervinio 4 klausimo. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 21 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-772. Prašom.

J. OLEKAS. Labai ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, esame apsitareę dėl kai kurių pakeitimų komitetuose, mūsų kolega G. Jeglinskas keliauja į kitą komitetą, todėl reikia išbraukti iš dabartinio Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkų. Kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Klausiančių, tuojau pažiūrėsime, ar nėra. Susidomėjusių, klausimų nėra. Tuomet po pateikimo bendru sutarimu. Pritariame po svarstymo. Taip? Norite balsuoti po pateikimo? Gera, balsuojame dėl ką tik pristatyto klausimo.

Užsiregistravo 62, balsavo 62: už – 55, prieš – 4, susilaikė 3. Pritarta po pateikimo.

Einame prie svarstymo stadijos. Diskutuojančių, ko gero, nėra. Dėl motyvų nėra. Ar pritariame? Turbūt galime pritarti.

Einame prie priėmimo, kur reikia apsispręsti pastraipsniui. 1 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu? Galime? Galime. 2 straipsnis – nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo. Galime pritarti? Galime. Dabar dėl viso vis tiek turime balsuoti. Balsuojame dėl pasikeitimų NSGK.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 66, balsavo 65: už – 54, prieš – 3, susilaikė 9. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

16.25 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XV-15 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-771(2) (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Toliau rezervinis 3 klausimas – Seimo nutarimo dėl Seimo komitetų sudėties patvirtinimo projektas. Prašau. Seimo Pirmininkas.

J. OLEKAS. Labai ačiū, gerbiama pirmininke. Čia tolesnis mūsų tarimosi rezultatas – kai kurių komitetų skaičių patikslinimas. Audito komitete nuo šiol (jeigu priimsime sprendimą) bus ne 7, o 8, Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete – ne 12, o 13, Socialinių reikalų ir darbo komitete vietoj 12 – 11, Teisės ir teisėtvarkos komitete vietoj 9 – 8. Kviečiu pritarti tokiam mūsų pasi-skirstymui komitetuose.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausiančių nėra. Po pateikimo galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Svarstymo stadijoje, matyt, diskutuojančių nėra. Tuoj pasižiūrime. Nėra. Dėl motyvų taip pat. Po svarstymo pritarta.

Priėmimas pastraipsniui. Ar galime pritarti 1 straipsniui? Bendru sutarimu pritarta. Ar galime pritarti 2 straipsniui? Bendru sutarimu pritarta. Ar galime pritarti 3 straipsniui? Pritarta.

Prieštaraujančių nematau. Ar galime 4, 5, 6, 7 ir 8 straipsniams pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nematau. Pritarta.

Ir 9 straipsnis, kuris byloja: nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo. Ar galime bendru sutarimu? Prieštaraujančių nematau. Pritarta.

Apsisprendžiame dėl viso. Dėl Seimo komitetų sudėties patvirtinimo pakeitimo.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 63, balsavo 63: už – 63, visi vienbalsiai, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

16.27 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XV-14 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-773(2) (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Toliau rezervinis 2 klausimas – nutarimo dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus pakeitimo projektas. Prašau, Pirmininke.

J. OLEKAS. Dėl sudėties dabar, ar ne? Dėl sudėties?

PIRMININKĖ. Rezervinis 2 klausimas – dėl skaičiaus.

J. OLEKAS. Kolegos, čia yra sudėlioti ir skaičiai. Tik ką priėmėme... (*Balsas salėje: „Kodėl keičiate? Ką keičiate? Sakykite tiesiai.“*) Dar kartą pakartuju skaičius: Audito komitete – 8, Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete – 13, Socialinių reikalų ir darbo komitete – 11 ir Teisės ir teisėtvarkos komitete – 8.

PIRMININKĖ. Klausti niekas nenori. Dėl motyvų nėra. Ar galime bendru sutarimu po pateikimo? Pritarta.

Svarstymo stadijoje diskutuojančių nėra. Dėl motyvų taip pat. Po svarstymo pritarta.

Priėmimas. Ar galime pritarti 1 straipsniui, ką išvardijo pateikėjas, bendru sutarimu? Galime. 2 straipsnis – nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo oficialaus jo paskelbimo. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime.

Dėl viso turime apsispręsti paspausdami mygtuką. Balsuojame. Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus pakeitimo.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 65, balsavo 65: už – 63, prieš nebuvo, susilaikė 2. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

16.29 val.

Seimo savaitės (2025-10-06 – 2025-10-10) – 2025 m. spalio 7 d. (antradienio) ir 9 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Toliau rezervinis 5 klausimas – savaitės, prasidedančios spalio 6 diena, Seimo posėdžių darbotvarkė.

J. OLEKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, jums yra pateikta spalio 6 diena prasidedančios savaitės darbotvarkė. Antradienio projektas, kuris buvo pateiktas, turbūt bus papildytas šiandien, padaryta pertrauka ir keliauja mūsų nutarimas. O darbotvarkėje yra Rinkimų kodekso, Civilinio kodekso, Mokesčių administravimo, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymų projektai. Darbotvarkė numatyta iki popietės, iki 16 valandos. Kviečiu pritarti antradienio darbotvarkei ir ketvirtadienio darbotvarkei, kurioje taip pat numatyti mūsų Nekilnojamojo kultūros paveldo įstatymo projektai, Patentų įstatymo, Medicinos praktikos įstatymo, Mokslo ir studijų įstatymo projektai bei keletas kitų. Kviečiu pritarti pateiktiems įstatymų projektams.

PIRMININKĖ. Jūsų paklausti nori J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Kažkodėl ilgai nesprensdžiama Seimo Etikos ir procedūrų komisijos situacija. Ji pagal dabartinį suformavimą turbūt negali veikti, nes kai kurie nariai yra atitinkamai ne opozicijos ar ne daugumos parašais, pirmininkė – ne mažumos atstovė. Komisija vis dėlto yra svarbi dėl Seimo procedūrų priežiūros, kai kur yra jai griežti terminai išnagrinėti atitinkamus pareiškimus, o jūs dabar apsnūdę, niekaip nieko nedarote, kad tą klausimą išspręstume.

J. OLEKAS. Ačiū, kolega, už pastabą ar pasiūlymą. Tikrai pasižiūrėsime ir galbūt papildomai įtrauksime, kad išspręstume Etikos ir procedūrų... (*Balsas salėje*) Tvarka. Ačiū. Mes labai reaguojame į opozicijos pasiūlymus. Pasiūlėte ir padarysime.

PIRMININKĖ. Dėkui. Lyg ir daugiau klausiančių nėra. Ar galime bendru sutarimu, ar ketinumėte balsuoti? Bendru sutarimu patvirtintas kitos savaitės, tiksliau, dar kitos savaitės, planas.

16.32 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Saudo Arabijos Karalystės Vyriausybės susitarimo dėl oro susisiekiimo ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-741 (pateikimas)

Dabar tuomet grįžtame prie rutininės darbotvarkės. Darbotvarkės 2-6 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Saudo Arabijos Karalystės Vyriausybės susitarimo dėl oro susisiekiimo ratifikavimo“ įstatymo projektas Nr. XVP-741. Pranešėjas – viceministras R. Žiobakas. Prašau.

R. ŽIOBAKAS. Ačiū, pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Saudo Arabijos Karalystės Vyriausybės susitarimo dėl oro susisiekiimo ratifikavimo“ projektas parengtas siekiant įvykdyti būtinas teisės aktų nustatytas procedūras, kad įsigaliootų 2024 metų pabaigoje Rijade pasirašytas susitarimas. Pats susitarimo tikslas – plėtoti dvišalį bendradarbiavimą oro susisiekiimo srityje, apibrėžti teisinės sąlygas reguliariajam oro susisiekiui vykdyti ir spręsti susijusius bendradarbiavimo klausimus. Susitarimas prisidėtų prie reguliariųjų skrydžių geografijos plėtos bei dvišalio bendradarbiavimo stiprinimo. Priėmus ratifikavimo įstatymą ir įsigaliojus susitarimui, bus sukurta aiški teisinė bazė, oro linijų bendrovės galės vykdyti dvišalius reguliarius skrydžius.

Susitarimas iš esmės yra tipinis ir atitinka Europos Sąjungos teisę ir Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos nuostatas, reglamentuoja oro linijų bendrovių paskyrimą reguliariai vykdyti susisiekiimą, veiklos leidimų išdavimą bei atšaukimą, aviacijos saugumą, skrydžių saugą, pažymėjimų ir licencijų pripažinimą, antžeminių paslaugų teikimą ir kitus susijusius klausimus. Susitarimas suderintas su Lietuvos Respublikos institucijomis ir Europos Komisija. Prašom pritarti po pateikimo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Prieš balsuojant ir apsisprendžiant, kolegos nori jūsų paklausti. Pirmasis – A. Gedvilas, toliau – I. Vėgėlė.

A. GEDVILAS (NAF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Pirmiausia tai labai džiugi naujiena, nes geras susitarimas – tai platesnės galimybės verslui, turizmui, glaudesniai bendradarbiavimui tarp šalių įvairiais formatais. Kaip Tarpparlamentinių ryšių su Saudo Arabijos Karalyste grupės pirmininkas norėčiau atkreipti dėmesį, kad mes tą žinią apie ketinimus tokio susitarimo jau turėjome truputėlį ir anksčiau. Aš čia atkreipsiu kolegų dėmesį, kad iš tikrųjų turbūt reikia pastebėti, kad labai didelis indėlis buvo ir gerbiamo ambasadoriaus R. Davidonio pastangomis. Tai iš tikrųjų labai malonu. Naudodamasis proga tik norėjau asmeniškai padėkoti ambasadoriui, kurio čia nėra. Aišku, ir jūsų bendras darbas. Norėčiau paklausti, ar mes čia paskutinį parašą dedame po šituo susitarimu, iš Saudo Arabijos jau yra parašas?

R. ŽIOBAKAS. Yra.

A. GEDVILAS (NAF). Ačiū.

PIRMININKĖ. Toks ilgas klausimas, toks trumpas atsakymas. Gerai, I. Vėgėlė, tada A. Zuokas.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū. Iš tiesų nesikartosiu, kad Lietuva neretai yra tokia kraštinė, kai mes kalbame apie reguliarius skrydžius. Norėdami nusikristi reguliariaisiais skrydžiais, mes

tiesioginių apskritai labai retai turime į valstybes, kurios yra toliau negu Europos Sąjunga. Klausimas susijęs su tuo. Paprastai bet koks tarptautinis susitarimas sudaromas turint kokią nors viltį ar jau planą netgi, kad kas nors įvyks. Norėjau jūsų paklausti, nes nesudarome tokių pačių susitarimų su Kenija arba ten kokiu Puerto Riku ar panašiai (turbūt jie nėra mūsų susitarimų žemėlapyje), kas planuojama po šio susitarimo? Gal yra kokių nors susitarimų su avialinijomis, kurios planuoja tiesioginius skrydžius, ar per Lietuvą vykdys skrydžius? Kokie čia planai? Ką reiškia šitas susitarimas? Ačiū.

R. ŽIOBAKAS. Iš esmės kalbame apie potencialą ir galimybes. Iš tikrųjų tokių susitarimų yra ne vienas: turime ir su Jungtiniais Arabų Emyratais, dabar turime ir tą rezultatą, kada gruodį jau „Flydubai“ skris tris kartus iš Vilniaus, „AirBalticas“ neatsilieka – vykdys keturis reguliarius skrydžius per savaitę, tas pats turėtų atsitikti ir čia iš tikrųjų. Kad kalbos vyksta – jos nuolat vyksta. Gal apie kokią nors optimalų rezultatą greičiausiai bus galima kalbėti jau 2026 metais. Žinau, kad yra kalbamasi su dviem oro linijomis. Kol kas tiek.

PIRMININKĖ. A. Zuokas.

A. ZUOKAS (MSNG). Dėkoju už galimybę paklausti. Mano klausimas gal toks platesnis. Lietuvos užsienio politika pastaruoju metu labai aukštai kelia moralinius kriterijus. Gal galėtumėte pasakyti, pagal demokratijos indeksą, pavyzdžiui, Kinija, Saudo Arabija ir Baltarusija, kurioje jos pozicijoje yra ir kurioje iš jų daugiau demokratijos, o kurioje mažiau?

R. ŽIOBAKAS. Kinija ar Baltarusija tikrai yra turbūt labai žemai, Rusija irgi, dėl ko labai džiaugiamės. Kurioje vietoje Saudo Arabija, šiandien negalėčiau tiksliai atsakyti.

PIRMININKĖ. Dėkui, viceministre, atsakėte į visus klausimus. Nematau, gal Artūras ne iki galo įtikintas, bet apsispręsimu balsuodami. Nors kadangi nėra už ir prieš, gal galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Yra prašymas balsuoti. Gerai, balsuojame. Skubiai balsuojame dėl projekto Nr. XVP-741.

Užsiregistravo 52, balsavo 51: už – 51, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Taigi pritarta. Siūlomas pagrindinis komitetas – Užsienio reikalų komitetas. Siūloma svarstyti spalio 21 dieną. Galime pritarti? Prieštaraujančių nematau. Pritarta.

16.38 val.

Seimo narių pareiškimai

Dabar iš rytinio posėdžio darbotvarkės dar yra likęs vienas klausimas – Seimo narių pareiškimai. Prašau. Kiek žinau, užsirašiusi A. Jakavičiutė-Miliauskienė. (*Balsas salėje*) Ir dar liks rezervinis.

A. JAKAVIČIUTĖ-MILIAUSKIENĖ (DFVL). Dėkoju gerbiamai posėdžio pirmininkei. Šitas mano pareiškimas tikrai turėjo nuskambėti šiek tiek anksčiau. Šią akimirką gal ir nebėra toks aktualus, bet šiandien aš negaliu palikti šitos posėdžių salės nenusiuntusi žinutės kultūros bendruomenei. Ir taip, vėl noriu grįžti prie kultūros.

Taigi, kolegos, labai norėčiau į jus kreipdamasi vartoti žodį „gerbiami“, bet po pastarųjų dienų mainų kai kuriems pagarba turbūt išnykusi negrįžtamai. Tribūnoje šiandien stoviu, į ją išprasiau norėdama atstovauti kultūros bendruomenei, tai bendruomenei, kuri šiandien S. Daukanto aikštėje nebuvo išgirsta. Toks nevilties ir neteisybės jausmas aplankęs po visų šitų įvykių, kurie mūsų valstybę trejiems artimiausiems metams nugramzdins į kultūrinę tamsą. Turiu viltį, kad šis terminas truks šiek tiek trumpiau. Nevertinu ir nekritikuoju personaliją, tiesiog esu prieš procesus ir tokius kultūrinius mainus, jei galima taip pasakyti. Žinote, beveik dvi dešimtys nuosekliai, nuoširdžiai dirbau kultūros srityje. Įgijau aukščiausią įmanomą kultūrinį išsilavinimą, kad tinkamai ir atsakingai atstovaučiau sričiai, kuri, mano asmeniniu požiūriu, yra viena reikšmingiausių ir svarbiausių mūsų visuomenės dalių. Kultūrą mačiau iš arti nuo žemiausio laiptelio iki profesionalumo viršūnių, kuomet stovėdama užkulisuose kaip renginio režisierė jausdavau neapsakomą pasididžiavimo jausmą savo krašto žmonėmis ir žymiausiais aukščiausios kultūros mūsų Lietuvoje skleidėjais.

Ir visą tą kelią lydėjo neteisybės jausmas. Pamiršti, neįvertinti, paskutiniai biudžeto eilutėse, „linksmintojai“ ir taip toliau. Ir tai buvo priežastis, pastūmėjusi pasukti į politiką, nes pamaniau, kad su savo sukauptomis žiniomis, patirtimi, galiu keisti požiūrį. Ir tas neteisybės jausmas mane pasivijo čia, aukščiausioje mūsų institucijoje. Pasirodo, kultūra, jos žmonės, jos sukaupti lobynai ir istorija gali būti mėtoma iš vieno konteinerio į kitą kaip atlieka, kurios nežinome, kaip rūšiuoti.

Politikai kolegos, per pastarąjį laikotarpį ne kartą girdėjau iš esamų, būsimų personalijų, jog kultūra – mūsų valstybės pagrindas. Bet, žinote, leisiu sau pasakyti: jūs meluojate, nes nei apie kultūrą, nei apie jokią valstybės pagrindą kai kurie iš jūsų negalvoja. Šiuo metu, kuomet kultūros vaidmuo ypač svarbus, kuomet pasitelkę kultūrą ir visas įmanomas jos formas turime žadinti savo žmonių pilietiškumą, patriotizmą, tikėjamą valstybę, mes ją tiesiog numetame bet kam kaip nepatogų priedą. Numetame žmonėms, kurie jau šiandien nuvertina regionų kultūrą, kalbėdami apie tai, jog Skuode, Plungėje, Raseiniuose žmonės M. K. Čiurlionio nematę ir negirdėję! Deja, visuose šiuose miesteliuose ir daug daugiau M. K. Čiurlionis yra skambėjęs taip garsiai, bet, žinoma, ne visiems tai išgirsti.

Daugybę kartų visame gėdingame Vyriausybės formavimo procese girdėjau žodį „bandyti“. Ir mano retorinis klausimas tiems, kas atsakingas už procesus: ar mes tikrai šiandieninėje situacijoje turime prabangą bandymams?

Mieli ir brangūs mano kultūros lauko kolegos visoje Lietuvoje, aš žinau ir tikiu, jog nesvarbu, kas jums vadovaus, kultūra nesugrius būtent dėl jūsų profesionalumo, kompetencijos ir darbštumo, nes darbas kultūros sektoriuje yra jūsų gyvenimo būdas, jūsų visų stiprybė – jūsų vienybė. Noriu tikėti, kad blaiviai mąstantys Lietuvos piliečiai po trejų metų atsakingai rinksis jiems atstovaujančius tautos išrinktuosius ir kai kurios spalvos šioje margoje politinėje paletėje išnyks kaip ryto rūkas.

Ir pabaigai. Po kiekvienos audros ateina ramybė. Pasibaigus bet kokiam ginčui, stoja tyla. Nutrūkus vieniems santykiams, atsiranda kiti. Nors gyvenimas sudėtas iš daugelio baigčių, tiek pat daug yra ir pradžių. Dėkoju.

16.44 val.

Informaciniai pranešimai

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiama kolege. Buvau informuota, kad iniciatoriai rezervinį 1 klausimą atsiėmė. Bet dar yra vienas pareiškimas, kurį turiu pagarsinti. Seimo posėdžių sekretariatui Lietuvos liberalų sąjūdžio frakcijos pareiškimas: informuoja, jog šių metų rugsėjo 25 dieną frakcijos nariai frakcijos posėdyje bendru sutarimu nusprendė frakcijos seniūne naujam laikotarpiui išrinkti V. Čmilytę-Nielsen. Ir antras punktas. Frakcijos seniūnės pavaduotojais išrinkti E. Rudelienė ir S. Kairys. Tai kad mes visi žinotume.

O dabar, jeigu yra pageidavimas registruotis, galime registruotis. Prašom.

Užsiregistravo 41 Seimo narys. Skelbiu, kad 2025 m. rugsėjo 25 d. vakarinis Seimo plenerinis posėdis yra baigtas. (*Gongas*) Gero vakaro.

ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ

A

Adomaitis Kasparas 117
Adomavičius Ignotas 491
Alekna Virgilijus 149
Aleksnavičienė Vaida 102, 121, 228, 468, 469
Aleksa Karolis 373, 374, 375
Andrijauskas Antanas 406
Andrukaitienė Irena 25, 353, 354
Anušauskas Arvydas 46, 74, 136, 155, 179, 188, 231, 292,
300, 301, 302, 316, 326, 327, 328, 332, 333, 371, 372,
373, 375, 388, 389, 390, 412, 421, 456, 457, 458, 486
Armaitis Rimas 435
Arnetas Džefris (Arnett Jeffrey) 90
Asadauskaitė-Zadneprovskienė Laura 149, 150, 151
Asanavičiūtė-Gružauskienė Dalia 89, 90, 196, 201,
226, 316, 319, 331, 393, 395, 445, 453, 454, 455, 504,
505, 509
Augustinavičius Vaidas 390, 391, 392, 393
Ažubalis Audronius 90, 103, 330, 444, 447, 458, 467

Ą

Ąžuolas Valius 30, 31, 40, 45, 48, 49, 60, 67, 91, 92, 123,
124, 156, 158, 159, 163, 164, 172, 173, 276, 279, 283,
286, 287, 289, 312, 320, 336, 347, 348, 349, 370, 425,
495, 496

B

Bagdonas Andrius 73, 90, 267, 289, 321
Balčytis Zigmantas 110, 111, 123
Balčytytė Giedrė 75, 77, 78, 80, 196, 293, 294, 337,
421, 450, 451, 452, 453
Balsys Linas 195, 229
Baltokas Paulius 202
Baltrušis Romualdas 262
de Balzakas Onorė (de Balzac Honoré) 471
Baranovas Ruslanas 80, 101, 103, 104, 111, 119, 124,
125, 198, 248
Barauskas Tadas 86, 414
Baršauskas Kazimieras 260
Bartkus Algirdas 69
Bartošekas Pavelas (Bartoszek Paweł) 439
Baškienė Rima 88, 98, 115, 116, 150, 163, 204, 228,
242, 265, 313, 314, 318, 429, 433, 456, 492, 493
Baublys Juozas 60
Bikelis Skirmantas 420
Bilotaitė Agnė 75, 77, 78, 420, 421, 422, 482
Binkis Kazys 351
Birutis Šarūnas 55, 215, 379, 380, 399, 400, 401, 402,
403, 404, 470, 472
Blinkevičiūtė Vilija 69, 190, 206, 247, 461, 470
Bradauskas Dainoras 39, 40, 41, 119

Brazauskas Algirdas Mykolas 262, 409
Braziulienė Ingrida 174, 175, 195, 217, 475, 493
Bucevičius Saulius 73, 102, 268, 270, 297, 337, 422,
423, 424, 468, 492, 515, 517
Budbergytė Rasa 31, 58, 82, 205, 240, 248, 257, 263,
468, 492
Budrys Kęstutis 53, 56, 226, 228, 229, 378, 476, 484,
488, 491, 518, 519
Busila Andrius 102, 464
Butkevičius Algirdas 33, 34, 43, 44, 50, 65, 66, 131, 149,
160, 175, 177, 227, 315, 388, 476, 488

C

Cichanouskaja Sviatlana (Cichanouskaja Sviatlana) 519
Cichanouskis Siarhejus (Cichanouski Siarhej) 519

Č

Čaplinskas Saulius 220, 292, 482, 483
Čeponienė Danutė Ona 260
Čerčilis Vinstonas (Churchill Winston) 337
Čiurlionis Mikalojus Konstantinas 398, 406, 407, 464,
466, 469, 524
Čmilytė-Nielsen Viktorija 27, 28, 30, 31, 32, 33, 35, 39,
52, 59, 62, 69, 80, 88, 95, 149, 176, 185, 198, 207,
215, 237, 435, 453, 454, 462, 472, 487, 489, 499, 524

D

Davidonis Ramūnas 522
Degutienė Irena 245
Diržys Rokas 407
Domarkas Tomas 91, 92, 139, 140, 142
Dragis Marijas (Draghi Mario) 227
Dringeliai 26
Dringelienė Valerija 27, 75
Dringelis Juozas 25, 26, 27
Dringelis Stasys 26
Drukteinis Giedrius 206
Dudėnas Arūnas 73, 79, 175, 190, 207, 225, 248, 267
Dulkys Arūnas 157, 159

E

Einšteinas Albertas (Einstein Albert) 409
Eretas Juozas (Eret Joseph) 351

F

Faina, Kukliansky Faina 410
Fedaravičiaus Algimantas 260
Fedosiukas Olegas (Fedosiuk Oleg) 517
Fiodorovas Viktoras 33, 34, 37, 41, 187, 239, 246, 309,
310, 311, 322, 348, 366, 455, 463

Frankas Fransiskas (Franco Francisco) 451

Froidas Zigmundas (Freud Sigmund) 409

G

Gailius Vitalijus 25, 34, 53, 76, 81, 98, 110, 114, 151,
163, 168, 169, 192, 204, 223, 243, 252, 265, 284, 294,
301, 313, 320, 336, 341, 342, 347, 349, 381, 397, 398,
418, 419, 420, 421, 422, 430, 448, 484, 488, 489, 511,
512, 517

Gaižauskas Dainius 56, 57

Gajauskas Balys 354

Gecevičius Juozas 260, 261

Gedvilas Aidas 188, 192, 194, 217, 274, 275, 282, 454,
473, 488, 522

Gedvilas Martynas 53, 468, 478

Gedvilienė Aistė 175, 344, 345, 360, 466, 486, 504,
505, 509

Gelažnikienė Ilona 46, 137, 219, 403, 432, 488

Gentvilas Eugenijus 30, 38, 41, 47, 48, 56, 59, 75, 79,
90, 94, 103, 133, 145, 189, 190, 192, 205, 206, 208,
225, 249, 273, 320, 321, 334, 337, 339, 380, 392, 395

Gentvilas Simonas 28, 30, 32, 33, 34, 35, 39, 40, 46, 49,
55, 60, 64, 65, 68, 71, 83, 92, 101, 116, 117, 119, 141,
162, 168, 177, 204, 217, 235, 236, 244, 266, 279, 280,
284, 304, 306, 307, 328, 336, 342, 348, 349, 350, 359,
364, 367, 370, 377, 392, 399, 402, 404, 405, 426, 469,
470, 474, 488, 489, 511, 512

Gevara Če (Guevara Che) 451, 453

Gilfadotir Tordis Kolbrun Reikfjord
(Gylfadóttir Þórdís Kolbrún Reykþjórd) 439

Girskienė Ligita 46, 56, 88, 89, 110, 201, 238, 254, 263,
264, 267, 269, 309, 312, 325, 327, 328, 389, 426, 428,
432, 446, 451, 467, 473, 480, 494, 501

van Gogas Vinsentas (van Gogh Vincent) 406

Gogenas Polis (Gauguin Paul) 406

Gorbačiovas Michailas (Gorbačov Michail) 354

Grigas Robertas 354

Grikšas Edvinas 491

Griškevičius Domas 45, 101, 102, 147, 148, 185, 501,
502, 503, 517

Grybauskaitė Dalia 407

Grybauskas Giedrius 160, 161

Grubliauskas Vytautas 101, 103, 247, 250, 468, 469,
492, 493

Grunskienė Nida 360, 362, 415, 417, 422, 423, 515

Guderianas Heincas (Guderian Heinz) 442

Gulbinovičius Henrikas 484

Gutmanas Aronas 261

H

Hitleris Adolfas (Hitler Adolf) 451

Hofmanas Ignas 83, 217, 334, 335, 336, 337, 338, 339,
340, 341, 342, 343, 344, 345, 380, 475

Holovnia Šymonas (Hołownia Szymon) 203

Hortis Miklošas (Horthy Miklós) 451

I

Iešmantas Gintautas 354

Inta Klemas 259

Isoda Povilas 418

J

Jakavičius Darius 92, 93, 94, 95, 105, 144, 318, 451,
452, 457, 458, 484

Jakavičiūtė-Miliauskienė Agnė 34, 317, 318, 319, 523

Jakštas Vaidotas 113, 114, 115

Jakubauskienė Marija 158, 159, 220, 225, 251, 290,
291, 292, 293, 294, 376, 424, 425, 426, 427, 428, 475,
478, 480, 481, 483, 485, 491

Jankūnas Rimas Jonas 37, 146, 147, 150, 156, 324,
359, 516

Januška Albinas 190

Janušonienė Roma 101, 176, 225

Jeglinskas Giedrimas 102, 411, 413, 493, 520

Jokubauskas Rytis 397, 398

Jonauskas Linas 140, 271, 301, 302, 303, 306, 349, 363,
364, 365, 367, 399, 492, 508, 509, 510, 511, 512,
513, 515

Joselevičius Berekas (Joselewicz Berek) 409

Jucius Vytautas 29, 40, 431, 468, 492

Juozapaitis Vytautas 53, 54, 84, 92, 93, 94, 95, 145, 207,
248, 267, 315, 318, 319, 450, 456, 480, 481

Juršėnas Česlovas 59

Juška Ričardas 60

K

Kabašinskas Audrius 69

Kaganas Volfas 409

Kairys Simonas 32, 47, 49, 54, 73, 80, 95, 104, 105, 146,
147, 173, 188, 189, 190, 205, 207, 215, 218, 235, 241,
248, 267, 271, 273, 312, 315, 316, 317, 318, 331, 360,
380, 471, 474, 524

Kandinskis Vasilijus (Kandinskij Vasilij) 406

Karbauskis Ramūnas 204

Karoblis Antanas 251, 257, 258, 259, 260, 261, 262

Kasčiūnas Laurynas 173, 182, 183, 227, 245, 360, 414,
435, 436, 441, 442, 443, 445, 446, 447, 449, 468, 488

Kastras Fidelis (Castro Fidel) 451

Kašauskas Stasys 352

Katėlynas Martynas 48, 164, 341, 349

Kaunas Robertas 117, 132, 133, 134, 283, 286, 376,
477, 488

Kazlavickas Liutauras 315, 318, 468

Kelogas Keitas (Kellogg Keith) 56

Kelzenas Hansas (Kelsen Hans) 481
 Kernagis Vytautas 230
 Kierkegoras Siorenas Obiu
 (Kierkegaard Søren Aabye) 406
 Kirkas Čarlis (Kirk Charlie) 359
 Kirkilas Gediminas 192, 245
 Kirkutis Algimantas 43
 Kirkutis Eimantas 54, 59, 66, 267, 310, 360, 433, 446
 Kižienė Indrė 89, 90, 355
 Klumbys Valdemaras 457
 Kondratovič Vladislav 53, 295, 296, 297, 298, 299, 300,
 301, 487, 491
 Kondrotaitė Gabrielė 407
 Korablikovas Sergejus 408
 Kosciuszka Tadas (Kościuszko Tadeusz) 409
 Kreivys Dainius 80, 81, 164, 172, 274, 436, 495
 Kubilius Andrius 177, 435, 488
 Kubilius Jonas 261
 Kuconis Pranas 517
 Kukuraitis Linas 63, 64, 65, 66, 68, 71, 100, 102, 185,
 205, 206, 237, 307, 393, 394, 395, 414, 463, 468, 493
 Kumpis Arūnas 435, 436, 437, 439, 441, 442
 Kuodis Raimondas 46, 323
 Kuzmickienė Paulė 64, 67, 68, 196, 246, 360, 391, 395,
 414, 457, 485

L

Landsbergis Gabrielius 407, 519
 Landsbergis Vytautas 406
 Laurinkus Mečys 351, 353
 Leiputė Orinta 58, 99, 121, 148, 194, 201, 240, 241,
 252, 253, 254, 255, 256, 264, 269, 271, 272, 288, 305,
 306, 329, 330, 406, 414, 415, 464, 476, 480, 492
 fon der Lejen Ursula (von der Leyen Ursula) 435
 Lydeka Arminas 147
 Lingė Mindaugas 27, 57, 64, 67, 73, 79, 81, 155, 172,
 179, 216, 242, 247, 272, 296, 360, 460
 Lukašenka Aliaksandras (Lukašenka Aliaksandr) 56,
 174, 175
 Luščikas Saulius 31

M

Macionis Kęstutis 80, 81
 Maldeikis Matas 175, 176, 199, 228, 296, 476, 490
 Malevičius Kazimiras
 (Malevič Kazimir, Malewicz Kazimierz) 406
 Malinauskas Donatas 145
 Martinaitis Tomas 87, 88, 89, 90, 255, 360, 361, 362,
 412, 413, 417, 418, 442
 Masiokas Stanislovas 261
 Masi Umberto 89, 90

Maskaliovienė Loreta 108, 109, 110, 111, 486
 Mažeika Kęstutis 29, 30, 40, 48, 51, 81, 83, 91, 101,
 140, 141, 143, 148, 162, 163, 164, 207, 235, 245, 310,
 338, 339, 341, 343, 345, 349, 364, 428
 Medvedevas Vadimas (Medvedev Vadim) 262
 Mensonaitė Rūta 169, 170
 Mikuckas Mantas 39
 Milčius Leonas 251, 257, 259
 Minkevičius Simas 407
 Misevičienė Joana 261
 Misevičius Juozas 261
 Mockus Alvydas 143, 144, 284, 376, 467
 Mockus Rimantas 57, 165, 380
 Mondrianas Pitas (Mondrian Piet) 406
 Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 223, 435, 469, 475,
 492, 518
 Motuzas Remigijus 102, 103, 181, 193, 236, 255, 469, 493

N

Napoleonas I, Bonapartas Napoleonas
 (Napoléon I, Bonaparte Napoléon) 442
 Narkevič Jaroslav 145, 269, 500
 Nausėda Gitanas 169, 202, 203, 458, 485
 Neimantas Karolis 43, 97, 99, 151, 162, 197
 Nyčė Frydrichas (Nietzsche Friedrich) 406
 Norkienė Aušrinė 43, 52, 53, 55, 59, 151, 186, 254, 263,
 264, 265, 266, 267, 305, 314, 315, 316, 330, 331, 496

O

Olekas Juozas 25, 36, 37, 41, 121, 139, 148, 149, 150,
 151, 158, 168, 169, 178, 181, 190, 191, 201, 231, 232,
 233, 234, 235, 236, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246,
 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257,
 263, 267, 268, 271, 272, 273, 274, 275, 307, 320, 351,
 372, 376, 398, 399, 406, 415, 417, 418, 419, 428, 460,
 479, 480, 491, 515, 520, 521, 522
 Olševski Česlav 201, 207, 248, 267
 Ozolas Romualdas 26
 Oželytė Nijolė 490

P

Paleckis Justas 26
 Palionis Andrius 225, 477, 491
 Paliūnas Vytautas 251, 257, 259, 260, 261, 262
 Paliūnienė Algė Silvija 260
 Paluckas Gintautas 52, 54, 56, 57, 79, 151, 153, 155,
 176, 177, 182, 185, 186, 190, 193, 206, 236, 248, 249,
 264, 320, 459, 470
 Parubijus Andrijus (Parubij Andrij) 202, 297
 Patackas Algirdas Vaclovas 261, 354
 Pavilionis Žygimantas 56, 141, 174, 224, 244, 245, 469

Petkevičienė Daiva 207, 248, 267
 Petkus Viktoras 354
 Petrauskaitė Modesta 485
 Petrošius Audrius 37, 40, 155, 305
 Petrusevičius Algirdas 300
 Pilsudskis Juzefas (Pilsudski Józef) 451
 Plumpa Petras 354
 Pocius Arvydas 134, 135, 136, 137, 143, 149, 412
 Poderskis Povilas 53, 54, 208, 215, 217, 230, 360, 475
 Podolskis Karolis 58, 62, 74, 115, 123, 218, 393, 480
 Popovienė Raminta 52, 53, 55, 56, 222, 379, 475, 478, 482, 484, 486, 491
 Poškus Mantas 307
 Povilionis Vidmantas 261
 Prajara Tadas 105, 106, 107, 108, 163, 253, 255, 285, 300, 315, 320, 341, 426, 446, 477
 Prancietis Viktoras 141, 142, 200, 204, 205, 250, 265, 297, 298, 307, 339, 406, 416, 417, 419, 427
 Puchovič Robert 43, 49
 Putinas Vladimiras (Putin Vladimir) 174, 410

R

Račas Antanas 306, 351, 352, 353, 355
 Radvila Algimantas 66, 95, 301, 302, 304
 Radvilavičius Audrius 101, 162, 220, 271, 364, 367, 483, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513
 Ragulskienė Vyda 260
 Rakutis Valdas 136, 142, 143, 145, 243, 375, 404
 Rauda Petras 354
 Razma Jurgis 54, 63, 64, 67, 73, 81, 82, 83, 94, 133, 139, 191, 197, 224, 234, 243, 245, 248, 249, 250, 252, 264, 268, 275, 280, 306, 325, 326, 340, 359, 360, 391, 419, 458, 459, 490, 500, 501, 517, 522
 Rėklaitienė Diana 388
 Rojaka Jekaterina 83, 120, 129, 130, 131, 138
 Romanovas Vladimiras (Romanov Vladimir) 462
 Ropė Bronis 43, 44, 47, 48, 99, 107, 114, 124, 125, 126, 141, 266, 276, 302, 311, 321, 325, 326, 338, 341, 345, 392, 395, 403, 425
 Ručys Rimas Antanas 517, 518
 Rudelienė Edita 95, 97, 148, 173, 174, 222, 379, 400, 405, 524
 Ruginienė Inga 68, 69, 70, 71, 96, 97, 98, 99, 100, 169, 170, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 190, 191, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 208, 216, 217, 218, 219, 222, 223, 224, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 236, 377, 380, 391, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 463, 464, 472, 473, 474, 475, 476, 478, 479, 482, 484, 485, 489, 491
 Ruškus Jonas 356
 Ruzveltas Franklinas (Roosevelt Franklin) 241

S

Sabaitė Birutė Saulė 257
 Sabatauskas Julius 73, 74, 77, 78, 91, 95, 145, 146, 243, 269, 270, 414, 419, 420, 421, 422, 469, 493, 514, 515
 Sabonis Arvydas 242
 Sabutis Eugenijus 201, 360, 361, 362, 363, 379, 415, 416, 417, 474
 Sadauskis Tadas 479
 Sadeckas Darius 377
 Sadūnaitė Felicija Nijolė 354
 Sakalauskas Artūras 179
 Savickas Lukas 33, 34, 35, 38, 39, 40, 46, 147, 148, 328, 329, 380, 487, 503
 Savickienė Rūta 407
 Sejonienė Jurgita 158, 159, 196, 244, 246, 291, 322, 323, 324, 325, 331, 332, 376, 377, 387, 425, 428, 498
 Serlis Džonas (Searle John) 481
 Sezanas Polis (Cézanne Paul) 406
 Si Dzinpingas (Si Dzinping) 174
 Sikorskis Radoslavas (Sikorski Radosław) 412
 Simučiai 353
 Simutis Liudvikas 306, 351, 353, 354
 Sinica Vytautas 42, 53, 134, 135, 136, 443, 452
 Sinkevičius Mindaugas 186, 415, 470
 Sinkevičius Rimantas 255
 Sinkevičius Virginijus 83
 Sysas Algirdas 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 49, 50, 51, 58, 59, 72, 102, 118, 119, 176, 177, 194, 253, 277, 394, 395, 396, 399, 400, 430, 468, 492
 Skaistė Gintarė 45, 46, 51, 59, 62, 70, 73, 80, 81, 122, 174, 229, 278, 378, 391
 Skamarakas Matas 29, 30, 40, 102, 124, 125, 364, 365, 367, 368, 369, 468
 Skardžius Artūras 61, 80, 101, 109, 172, 190, 192, 197, 203, 216, 217, 244, 262, 263, 265, 269, 278, 283, 289, 290, 295, 300, 303, 433, 467, 474, 492, 519
 Skebėra Kazimieras 262
 Skvernelis Saulius 25, 60, 121, 166, 168, 177, 181, 192, 201, 203, 204, 205, 206, 207, 240, 244, 249, 252, 254, 255, 320, 330, 360, 414, 461, 462, 488, 489
 Smailys Alfredas 261
 Smetona Antanas 92, 93, 94, 451
 Snarskis Bruno Jonas 261
 Sniečkus Antanas 95
 Stalinas Josifas (Stalin Josif) 409, 451
 Starkevičius Kazys 29, 95, 179, 235, 303, 335, 338, 341, 344, 348
 Steponavičius Julijonas 354
 Stončaitis Algirdas 286

Stulginskis Aleksandras 50

Svarinskas Alfonsas 354

Š

Šadzius Rimantas 55, 190, 232, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 377, 378, 380, 381, 470

Šakalienė Dovilė 220, 221, 374, 380, 413, 479, 486, 491

Šedvydis Laurynas 95, 96, 101, 102, 236, 411, 449, 450, 454, 469, 479, 493

Šeršniovas Vitalijus 41, 42, 50, 230, 291, 304, 324, 344, 441, 451

fon Štetenas Volfgangas Hermanas
(von Stetten Wolfgang Hermann) 352

Šimonytė Ingrida 32, 36, 37, 42, 48, 51, 60, 61, 62, 66, 71, 78, 80, 155, 177, 184, 199, 204, 301, 359, 377, 391, 447, 448, 449, 466, 488

Širinskienė Agnė 62, 77, 79, 80, 85, 102, 115, 226, 251, 273, 296, 337, 411, 421, 455, 518

Šiugždinienė Jurgita 80, 81

Šukevičienė Jurgita 178, 190, 191, 194, 199, 220, 308, 309, 310, 311, 314, 449, 469, 476, 493, 500

Šukevičius Šarūnas 121, 122, 124, 125, 126, 127, 128, 129

Šukys Raimondas 58, 102, 201, 217, 240, 257, 268, 269, 305, 307, 323, 351, 366, 406, 419, 460, 463, 467, 490, 499

Šukytė-Korsakė Lina 102, 468, 485, 493, 496, 498, 499

T

Tamašunienė Rita 31, 43, 50, 55, 67, 68, 100, 114, 125, 148, 158, 165, 199, 223, 266, 323, 347, 348, 350, 427, 430, 482, 484, 491

Taminskas Juras 116, 117, 491

Tamkevičius Sigitas 354

Taurantas Aurimas 26

Tėvas Stanislovas, Dobrovolskis Algirdas Mykolas 352

Tomilinas Tomas 39, 40, 46, 101, 138, 139, 195, 207, 230, 248, 267

Trampas Donaldas (Trump Donald) 69

Tūbelis Juozas 94

Turauskaitė Violeta 177, 178, 221, 284, 396, 487

U

Ulbinaitė Daiva 53, 55, 65, 222, 297, 379, 401, 453, 484, 488

Ulmanis Karlis (Ulmanis Kārlis) 451

Ulpis Antanas 409

Umberto, žr. Masi Umberto 89, 90

Urmanavičius Linas 159, 160, 161, 498

Utkus Algirdas 382, 387, 388, 389, 390

V

Vaičiūnas Žygimantas 215, 281, 283, 284, 285, 380, 466, 473, 474, 477, 483, 491

Vainraichas Maksas (Weinreich Max) 409

Vaitiekūnas Kristupas 112, 221, 225, 476, 487, 491

Vaitkevičius Tomas 370

Valionytė Birutė 26, 251, 259, 354

Vanagaitė Aurelija 407

Varkalys Jonas 60

Vėgėlė Ignas 36, 37, 38, 41, 51, 68, 69, 86, 98, 109, 110, 165, 168, 195, 280, 285, 326, 327, 374, 397, 400, 402, 403, 447, 448, 452, 459, 496, 500, 519, 522

Venslauskas Mindaugas 261, 262

Veryga Aurelijus 189, 264

Vėsaitė Birutė 39, 41, 42, 43, 137, 138, 159, 223, 246, 284, 322, 323, 328, 329, 478, 487, 519

Vilčinskas Dainius 281

Vilčinskas Darijus 153, 154, 155

Vilemas Jurgis 261, 262

Vilkauskas Kęstutis 92, 93, 94, 102, 105, 144, 161, 249, 309, 319, 320, 321, 400, 401, 402, 405, 407, 445, 468, 492

Visockas Paulius 78, 102, 178, 229, 440

Vytautas Didysis 61, 92, 93, 94, 144, 145

Vyžintas Ramūnas 372, 373, 394, 411, 413, 427, 464

Z

Zabulis Henrikas 262

Zailskienė Jūratė 58, 64, 65, 66, 70, 71, 220, 223, 268, 312, 313, 314, 343, 380, 393, 411, 479, 485, 491

Zakarevičius Povilas 261

Zalužnas Valerijus (Zalužnyj Valerij) 442

Zelenskis Volodymyras (Zelenskyj Volodymyr) 200

Zingeris Emanuelis 179, 200, 374, 398, 408, 411

Zingeris Markas 410

Zuokas Artūras 28, 30, 31, 32, 33, 35, 74, 78, 79, 109, 127, 207, 248, 267, 282, 285, 286, 289, 290, 313, 377, 404, 405, 441, 448, 449, 454, 455, 499, 522, 523

Ž

Žebelenė Daiva 74, 240, 251, 257, 267, 288, 305, 335, 382

Žemaitaitis Remigijus 34, 35, 37, 39, 43, 47, 48, 49, 61, 62, 69, 73, 80, 81, 83, 92, 118, 119, 176, 177, 183, 186, 188, 200, 204, 217, 244, 250, 326, 327, 465, 469, 470, 472, 473, 474, 475, 485, 488, 489, 490, 495, 496, 500, 517

Žiemelis Gediminas 289

Žiobakas Roderikas 288, 289, 290, 371, 372, 522, 523

Žuromskas Kastytis 161, 346, 347, 348, 481, 483, 491

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

*Antroji, trečioji ir neeilinė sesijos
2025 m. birželio 26 d. – rugsėjo 25 d.
65–82 posėdžiai*

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Tel. (0 5) 239 6060, el. p. priim@lrs.lt
Interneto puslapis www.lrs.lt